

སེར་བྱེས་རྩིས་མཛོད་དེབ་ལྷི་ཡི་མང་།

SJRB-0385

བཀའ་ཤིས་རྒྱན་པོའི་ཤིང་དབར་གཞིར་བརྒྱུང་ནས་བསྐྱེད་པ།
སེར་བྱེས་རྩིས་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྐྱིག་ཁབ་ཤིས་ལྷུ་ལ་དེབ་ཏུ་བཏོགས།
སེར་བྱེས་རྩིས་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།
༡༠༢༢་ལྷོ་གཉིས་པར་གསར་ཏུ་བསྐྱེད་པ།

སེར་བྱེས་རྩིས་མཛོད་དེབ་ལྷི་ཡི་མང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཕྱི་ག་འབྲེལ་དེབ་ལྷི་ཡི་མང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

བར་རྒྱན་གྱི་བདག་དབང་སེར་བྱེས་རྩིས་མཛོད་ཆེན་མོར་ཡོད།

དཀར་ཆག

མཛད་པ་པོ་རོ་སྤོད་མདོར་བསྟུན། v

ལྷ་སྤྱིག་པའི་གསལ་བཤད། viii

རྒྱ་ས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་རིགས་པའི་རྒྱ་
 མཚོ་ལས་རང་དོན་ལེ་ལུའི་རྣམ་བཤད། 1

    བསྟན་བཅོས་ཚོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་བཤད་པ། 2

    བསོད་ནམས་སྤེལ་པའི་ཡན་ལག་མཚོད་བརྗོད་བཤད་པ། 2

    བྱ་བ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡན་ལག་ཚོམ་པར་དམ་བཅའ་བ། 14

    འཇུག་བྱ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ། 27

    མདོན་མཚོད་དང་དེས་ལེགས་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 60

    གཞུང་སྤྱིའི་བསྟན་བཤད་པ་མདོར་བསྟན་པ། 66

    གཞུང་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པ། 67

    འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ། 67

    རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ། 27

    མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ། 27

    ཡང་དག་གསུམ་པོར་དེས་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། 99

    ལྷ་སྤྱི་སྤོད་ཀྱི་གསལ་བཤད་པ། 100

    མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་རྒྱ་ས་པར་བཤད་པ། 117

    གཞུང་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པ། 118

    རྟགས་ཚོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་དེས་པ་ལྟོས་མེན་བཤད་པ། 118

    ལྷོག་བྱུང་དེས་པར་རྟགས་ཚོས་འབྲེལ་བ་དེས་པར་ལྟོས་པ། 104

    རྟགས་ཚོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ། 117

སྐྱབ་པའི་སྐྱོན་ལ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་རྒྱས་པར་སྐྱབ་པ།	༡༩༧
སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པའི་འབྲུག་ཚུལ་བཤད་པ།	༡༢༤
ཡུལ་ཅན་རྟོག་པའི་འབྲུག་ཚུལ་བཤད་པ།	༡༤༩
སྐྱོན་ལ་བད་སྐྱོར་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	༡༧༩
དངོས་པོ་ཁོ་ན་བདེའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དགག་པ།	༡༧༥
གཞན་མེད་བདེའི་ཡུལ་དུ་སྐྱབ་པ།	༡༧༤
སྐྱར་ཡུལ་དང་སྐྱོན་དུ་སྐྱར་པའི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཡོད་པ་དགག་པ།	༢༩༤
བྱེ་བྲག་པའི་ལྷགས་དགག་པ།	༢༩༧
གངས་ཅན་པའི་ལྷགས་དགག་པ།	༢༤༤
དགག་པའི་སྐྱོན་རྣམས་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་སྐྱབ་པ།	༢༧༦
རིག་བྱེད་ཚད་མ་དགག་པ།	༩༩༥
ལེ་ལུ་གཉེས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།	༩༧༢
ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་བཤད་པའི་སྤྱིར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ལེ་ལུ།	༩༧༢
བཤད་བྱའི་མདོ་དགོད་པ།	༩༧༢
དེ་ཉིད་འཆད་བྱེད་གཏན་ལ་དབབ་པ།	༩༧༤
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཚམ་མར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་བཤད་པ།	༤༤༠
ཚད་མར་གྱུར་པའི་དོན་བཤད་པའི་སྐོ་ནས་ཚད་མའི་སྤྱིས་བྱུང་བའི་གཟུང་བ།	༤༤༠
ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ།	༤༤༠
སྐྱབ་པའང་མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པ།	༤༥༡
ཚད་མའི་སྤྱིས་བྱུ་རྒྱ་སྤུན་ཚོགས་གྲུབ་ཚུལ་བཤད་པ།	༤༦༤
ལྷགས་འབྲུད་གི་སྐོ་ནས་དེས་ལེགས་ལམ་གང་ནས་ཕྱོན་ཚུལ་བཤད་པ།	༤༦༧
ལྷགས་ལྡོག་གི་སྐོ་ནས་དེ་ལྟར་ཕྱོན་པའི་ལེས་བྱེད་བཤད་པ།	༥༩༢
གངས་ཅན་གྱི་ལྷགས་དགག་པ།	༥༤༦

རྒྱལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་རྒྱ་ཚེར་བཤད་པ་རིགས་པའི་རྒྱ་	
མཚོ་ལས་མངོན་སུམ་ལེ་ལུའི་རྣམ་བཤད།	༤༠༤
རྗེས་དབག་དེ་ཉིད་དེས་པ་མཐའ་གང་ལ་རག་ལས་པའི་ཚད་མ་མངོན་སུམ་བཤད་པ།	༤༠༤
མངོན་སུམ་ལེ་ལུའི་གཞུང་གི་སྤྱི་འོ་དོན་བཤད་པ།	༤༠༧
མངོན་སུམ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ།	༤༡༤
ཚད་མའི་གངས་དང་ཡུལ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ།	༤༡༤
ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་ཚད་མའི་གངས་དེས་སྐྱབ་པ།	༤༡༧
རྣམ་ཡུལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་དེས་པས་ཚད་མ་གཉིས་སུ་དེས་པར་སྐྱབ་པ།	༤༡༧
འབྲུག་ཡུལ་མངོན་སྟོབ་གཉིས་སུ་དེས་པས་ཚད་མ་གཉིས་སུ་དེས་པར་སྐྱབ་པ། ..	༤༡༧
མངོན་སུམ་རོ་བོའི་དོན་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ།	༤༤༧
སྤྱི་བཏང་རྟོག་བཤད་ནས་མངོན་སུམ་ཡང་དག་བཤད་པ།	༤༤༤
དབང་པོ་མངོན་སུམ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ།	༤༤༤
ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་ལོ་ག་རྟོག་བསལ་བ།	༧༤༧
རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ།	༧༧༤
རྣམ་འབྲུར་མངོན་སུམ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ།	༤༡༧
དམིགས་བསལ་མ་འབྲུལ་པ་སོགས་ཤེར་སྤྱིན་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བཤད་པ།	༤༣༠
མངོན་སུམ་འབྲས་བུའི་དོན་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ།	༤༣༣
མདོ་སྡེ་པའི་ཚད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	༤༣༧
རྣམ་རིག་པའི་ཚད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	༤༤༤
རྣམ་གཞག་དེ་དག་འཐད་པར་སྐྱབ་པ།	༧༠༧
བར་བྱང་སྟོན་ཚིག་.....	༡༠༡༤

མཛད་པ་པོ་དོ་སྟོན་མདོར་བསྡུས།

དགའ་ལྷན་གྱི་མོག་གསུམ་པ་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དབུ་བཟང་ནི་རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་
ཤིང་མོ་སྐྱེད་མོར་(ཕྱི་ལོ་ ༡༣༤༤)གཙང་ལ་སྟོན་ཚུ་ལོག་ཏུ་སེའི་རིགས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་ཡབ་ཀྱུན་
དགའ་བཟའ་ཤིས་དབུ་བཟང་དང་། ཡུམ་བུ་འདྲེན་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐྱུ་ལསྐྱེད་སྤངས། དགྲུང་
གངས་བདུན་པར་མཁན་ཆེན་སེང་གོ་རྒྱལ་མཚན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ་
བཞེས་ཏེ་མཚན་དགེ་ལེགས་དབུ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ།

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་སོགས་ལས་དབྱེད་འདུལ་བ། མདོན་བ། སར་ཕྱིན་སོགས་མཚན་
ཉིད་ཐེག་པའི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་ཡས་པ་དང་། ས་ལུགས་ཀྱི་གྱི་རྟོར་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱིས་མཚོན་
རྒྱུད་སྟེའི་དཀའ་བཀན་ཀྱི་ཟབ་བྲིད་དང་། དབང་ལུང་སོགས་སྤྲུགས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་བཀའ་མཐའ་
ཡས་པ་གསལ། པོ་དོང་པཎ་ཆེན་འཛིགས་མེད་གྲགས་པས་རིགས་གཉེར་དགག་པའི་གཞུང་
བཅས་པའི་དམ་བཅའ་མཛད་པར་རྗེ་འདི་དགྲུང་ལོ་བཙུན་བུག་པར་གཙང་ངམ་རིང་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་
ཚོད་པ་མཛད། མཁས་གྲུབ་རྗེ་འདི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱིས་ཡིད་སྟོགས་ཏེ་ཕྱིས་སུ་པོ་དོང་པཎ་ཆེན་གྱིས་
མཁས་གྲུབ་རྗེ་ལ་བསྟོན་པ་བྱུང་བ་རྣམ་པར་ཅེན་པའི་རྒྱུད་མངས་ཞེས་པ་མཛད་པར་གྲགས། དེ་
དུས་པོ་དོང་པཎ་ཆེན་དང་བཀའ་བཏགས་བཞུགས་པའི་རིགས་ལམ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་ཚོད་མ་སྟེ་བདུན་
ཡིད་ཀྱི་སྟུན་སེལ་མཛད་པར་གྲགས།

དགྲུང་ལོ་ཉིད་གཅིག་པར་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ཏུ་སློ་བློས་ཀྱིས་མཁན་པོ་དང་།
ཚོས་རྗེ་དབུ་བཟང་འཕྲོར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལས་སྟོན་གཉེན་པོ་གཉེན་པོ་སྟོན་པའི་རྗེ་ལས་གསལ་སྟོན་
མཛད་ནས་དགེ་སྟོན་གྱི་སྟོན་པ་བཞེས། རྗེ་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་སྟུན་པའི་གྲགས་པ་གསལ་ནས་
སྤྲུགས་གཡོས་པས་རྒྱུན་བྱས་ཤིང་། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་ཆེན་པོས་རྗེ་ཚོང་ཁ་པ་ལ་སྟེ་སྟོན་ཀྱི་
ལུ་ཤོག་ལུག་ཉེན་པའི་བསྐྱེད་པས་མཚན་སྐྱེད་ཏེ། དགྲུང་ལོ་ཉིད་གསུམ་པར་དབྱུག་སུ་

མེབས་ནས་རྗེ་རྣོ་བཟང་གྲགས་པ་མེ་ར་ཚོས་སྤྲིངས་སུ་དབྱར་གནས་མཛད་ནས་བཞུགས་པ་
 དང་མངལ་ཞིང་། དེ་མ་ཐག་རྗེ་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་དཔལ་རྗེ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་བཅུ་གསུམ་མའི་
 དབང་དང་། རྟོག་བཟུལ་དང་རྟོག་གསུམ་རྒྱ་འགྲེལ་བོད་འགྲེལ་མང་པོ་བཅས་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་
 གྱི་ཟབ་ཁྲིད་སོགས་རྗེ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་གྱི་ཚོས་སློང་ཆ་ལག་བཅས་པ་གནང་། རྒྱལ་ཚབ་དང་མ་
 རིན་ཆེན་དང་། འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ལས་ཀྱང་མདོ་སྲགས་གྱི་ཚོས་མང་
 དུ་གསལ། དེ་ནས་སྤྲོད་ཡང་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པའི་དྲུང་ནས་རྒྱ་བ་བརྩེད་རིང་ལ་ཉིན་མོར་ལམ་
 རིམ་དང་དབུ་མ། མཛོན་པ་དང་ཚད་མ་སོགས་མཚན་ཉིད་ཐེག་པ་དང་། གསང་འདུས་དུས་འཁོར་
 སོགས་སླ་མེད་གྱི་དབང་དང་རྒྱུད་སྤེལ་མ་གསུམ་གྱི་རྗེས་གནང་སོགས་མདོ་རྒྱུད་དགོངས་
 འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་གཞུང་གི་ཞིབ་བཤད་མཛད་པ་དང་། མཚན་མོར་བསྐྱེད་རྫོགས་གྱི་དཀའ་
 གནད་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་རྣམས་ལ་མཚུབ་ཁྲིད་མཛད་པ་གསལ། དེ་ལྟར་མདོ་སྲགས་གྱི་ཚོས་
 སྤྱི་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གདམས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གསལ་ཞིང་། རྗེ་ཚོང་ཁ་པའི་ནང་
 སྲགས་གྱི་སྲས་གཅིག་མཁས་གྲུབ་སྤྱི་བའི་ཉི་མ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་
 གྲགས་པ་བྱུང་། སྲགས་དམ་ཉམས་བཞེས་ལ་གཅིག་ཏུ་བཅོམ་པར་མཛད་ཅིང་རྗེ་ཚོང་ཁ་པ་ཞི་
 བར་གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ་གདུང་དུགས་དྲག་པོས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པ་མི་
 འདྲ་བའི་རྗེ་ཚོང་ཁ་པའི་ཞབས་གཞིགས་པ་ཐེངས་ལྟར་བྱུང་ཞིང་། གསུང་གིས་དབུགས་དབྱུང་བ་
 ཡང་ཡང་མཛད། དེ་དུས་གྱི་གཞིགས་སྤང་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ཞབས་གཞི་རྣམ་པར་གྱིས་པ་ལ་རྗེ་
 གཞིགས་པ་ལྟ་ལྟོན་དུ་གྲགས་པ་བྱུང་།

གཙང་ལ་མེབས་ནས་ཉར་སྟོང་ལྟར་པའི་གདན་ས་མཛད་པས་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེ་བ་བྱུང་
 བས་མཁས་གྲུབ་ལྟར་ར་བཀའ་བཅུ་བ་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། ཤར་རྒྱལ་མཁར་ཅེ་པ་ཚོས་རྒྱལ་པོ་
 བརྟན་ཀུན་བཟང་པས་སྤྱིན་བདག་མཛད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོས་སྤེ་ཆེན་པོ་དཔལ་འཁོར་བདེ་ཆེན་
 སྲག་བཏབ་ཅིང་དཔལ་འཁོར་ཚོས་སྤེའི་མཁན་ཐོག་དང་པོ་མཛད་ནས་འཚད་མཉན་སྤེལ། རོར་
 སུ་དགའ་ལྡན་པ། རྒྱུང་རོ་རྣམས་པ། གང་མོ་ཆེ་བ་སོགས་སྤྱ་ཚང་མང་པོ་བཅུ་གསུམ་ནས་གཙང་
 རྟོགས་སུ་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པའི་བསྟན་པ་ཉིན་མོ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད། རི་པོ་མདངས་ཆེན་

དུ་སྐྱོན་ནས་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་དང་སྐྱོབ་མ་མང་པོར་མདོ་སྐབས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་དུ་མའི་
བཀའ་ཁྲིད་དང་། གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་ལེགས་བཤམ་མཉམ་དུ་བྱུང་བ་དུ་མ་རྩོམ་
པར་མཛད།

རྒྱལ་ཚབ་ཚོས་རྗེས་རྗེས་མའི་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས་དགོས་ཀྱི་གསུང་བསྐུལ་གནང་བ་ལྟར་
དགུང་ལོ་ཞི་བདུན་པར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། དབང་ལུང་མན་དག་རྒྱ་ཆེར་སྐུལ་བ་དང་།
དགའ་ལྡན་དུ་རྒྱུན་བཞུགས་མཛད་ནས་རྗེའི་རིང་ལུགས་ལ་མ་རྩོགས་པ་དང་ལོག་བར་རྩོག་པའི་
འི་མ་མཐའ་དག་བསལ་ཞིང་། བསམ་བཞིན་ལོག་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱལ་བ་མཐའ་རིགས་རྒྱལ་ཟབ་
མོས་ཚར་བཅད་དེ་རྗེའི་བཞེད་སྲོལ་མཐའ་དག་གསེར་སྐྱར་བཅོ་མ་བཞེན་དུ་འི་མ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་གཟེ་འོད་མཐའ་དབུས་ཀྱན་ཏུ་སྐྱོད་པར་མཛད། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ན་
དགུང་ལོ་དང་བཞི་པར་(ཁྱི་ལོ་༡༥༣༧)དགའ་ལྡན་དུ་ཞི་བར་ག་ཤེགས་པའི་རྒྱལ་བསྐྱེད།

སྐོབ་མ་ལ་དགའ་ལྡན་གྲི་ཐོག་བཞི་བ་ན་ལུ་བ་ལེགས་པ་རྒྱལ་མཚན། ལུ་བ་སྐོ་གྲོས་ཚོས་
སྐོང་། དུག་པ་བ་སོ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། རྗེ་ཤེས་རབ་ཤེད་གོ། ལྷན་སྐྱ་བ་སྐོ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན།
ཞང་ཞུང་ཚོས་དབང་གཉེན་པ་སོགས་མང་དུ་བྱུང།

གསུང་རྩོམ་ལ། སར་བྱིན་རྩོགས་དཀའི་སྤང་བ་དང་། འདུལ་བ་སྐབ་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན། ཚད་
མའི་ཤི་ཀ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ། དབུ་མ་སྤོང་སྐྱེས་སྐུ་བཟང་མིག་འབྱེད། གསང་བ་འདུས་
པའི་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་འི་མེད་འོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ཤི་ཀ་ཆེན་
དེ་ཉིད་སྤང་བ་རྩོམ་འཕྲོ་ཅན་(འདིའི་འཕྲོ་སྐྱོང་དུ་ཞང་ཞུང་ཚོས་དབང་གཉེན་པ་ས་མཛད་པ་དང་སྐོ་
གྲོས་ཚོས་སྐོང་གིས་མཛད་པ་གཉིས་ཀྱི་གསུང་འདུལ་ཁྲིད་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཡོད།)སོགས་
པོད་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཅུ་བཞུགས།

ཤེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྐྱེག་པས་སྐྱོགས་བཅུས་བྲས།

༡༠༡༣༠༡༣༠༡༣༡

ཞུ་སྐྱིག་པའི་གསལ་བཤད།

བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་ལུ་སློན་བྱོན་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གི་བཀའ་བློན་ལས། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བརྟན་དང་འགོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོར་དུ་གྱུར་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་སྐྱེགས་བམ་ཁྲི་ཕྲག་མང་པོ་ཞིག་རྒྱང་སྤོང་ནའང་། དུས་རབས་ཀྱི་འཕེལ་འགྱུར་དང་འགྲོགས་པའི་མིའི་ཉེས་སྲོད་ཀྱི་དབང་གིས་ཅ་ཆེའི་གསུང་རབ་མང་པོ་ཞིག་ཅ་བརྒྱག་ཏུ་སྤྱིན་ཟེན་བ་དང་། ལྷག་འགྲོས་གང་མང་ཞིག་ཅ་བརྒྱག་ཏུ་འགྲོ་ཉེར་ཡོད་པར་བརྟེན་དུས་རབས་འདིའི་བོད་མི་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་ཅ་ཆེ་བའི་གསུང་རབ་དེ་དག་གཅེས་ཉར་བྱེད་རྒྱུར་བརྩོན་དགོས་པ་ནི་དུས་ལ་བབ་པའི་ལས་འགན་བརྒྱུག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པེས། དེ་བས་འདི་ག་སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྐྱིག་ཁང་ནས་ཀྱང་ཅ་ཆེའི་གསུང་རབ་དེ་དག་ཉར་ཚགས་དང་སྤུང་སྤོབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཚོམ་སྐྱིག་གི་ལས་ཀ་འདི་གཉེར་བཞིན་ཡོད།

དེར་རབས་ཀྱི་འབྲུལ་ལས་སྐབས་བདེ་དུ་སྤྱིན་བ་དང་བསྐྱེད་ནས་གསར་དུ་ཚོམ་སྐྱིག་བྱས་པའི་དེབ་དང་འབྲུལ་དེབ་གང་མང་ཞིག་བྱུང་བར་དུ་འགོ་བཞེན་ཡོད་པ་ནི་དགའ་ལོས་པ་ལྟ་བུར་སྤང་མོད། སྤྱིར་གསུང་རབ་དཔར་བསྐྱེད་དང་ཞུ་སྐྱིག་གྲེད་སྐབས་ཡིག་འབྲུག་གཅིག་བཅོས་ནོར་ཤོར་ནའང་ཆོབས་ཆེ་བའི་སྤྱོན་ཆ་འབྲུང་སྲིད་པས་བསྐྱེད་དང་བཟོ་བཅོས་མེད་པར་སོར་འདོག་གིས་བདག་ཉར་བྱ་རྒྱུ་ཅི་ནས་ཀྱང་གཞེ་ཆེ་ཞིང་། གལ་ཏེ་ནོར་བར་པེས་པའི་ཡིག་འབྲུག་གཅིག་བཅོས་དགོས་ལྗང་ནའང་ཁ་གསལ་གྱི་མཚན་ཡིག་འགོད་རྒྱ་ཏུ་ཅང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན།

འདི་ག་ཚོམ་སྐྱིག་ཁང་ལ་མཚོན་ན། པར་གཞི་ཚོད་ལྡན་ཞིག་མ་སྤྱིར་བརྒྱང་ནས་དེའི་ཡིག་འགྲོས་སོར་བཞག་གིས་ཚོམ་སྐྱིག་གྲེད་རྒྱུ་ཅ་དོན་དུ་འཛིན་བཞིན་ཡོད་ལ། དེའི་པར་གཞི་མི་འབྲ་བ་གཞན་ཡང་ལག་སོན་རྒྱང་ན་པར་གཞི་གཞན་དག་ལའང་གང་ཅུས་ཤིག་སྤུར་བཞིན་ཡོད།

མ་སྤྱིར་ཡིག་ནོར་མངོན་གསལ་ཅན་རྒྱང་ན་བཅོས་ཉེ་མཚན་གྱིས་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད་

ལ། མ་སྤྱི་དང་པར་གཞི་སོ་སོར་ལྷག་ཆད་བྱུང་བ་དང་། ཡི་གེ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ་སོགས་ལ་མཐའ་
མཆན་བཀོད་དེ་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད།

ལས་གཞི་འདིའི་ཐོག་མའི་དུས་སུ་ལས་གེལ་ཉ་ཅང་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཞིབ་སྐྱར་གྱི་ད་
སྐབས་མཆན་འདེབས་པ་ཙམ་ལས་མ་སྤྱི་དང་དཔེ་གཞི་གཞན་གྱི་ཤོག་གྲངས་དང་མཐུན་ཐུབ་
ཡིག་སྤོང་སོགས་གསལ་ཁ་འདོན་མ་སྐབས་ལ་མེ་བྱུང་བྱུང་ཡོད་ན་འདྲིས་སུ་དཔེ་བསྐྱར་ཞུས་པ་
རྣམས་ལ་གསལ་ཁ་བཏོན་ཡོད།

ཚོམ་སྐྱིག་ཁང་འདི་ནས་ཚོམ་སྐྱིག་བྱས་པའི་དེབ་སྐྱོག་སྐབས་དེས་དགོས་པ་འགའ་ཞིག་ངོ་
སློང་ཅུང་ཙམ་ཞུ་ན། གཞུང་གི་དཔྱད་སྲིད་སྐྱོད་སྐྱོད་ཀྱི་འདིའི་ནང་དུ་བརྒྱུག་པ་ནི་མ་སྤྱིའི་ནང་གི་འོག་
མཆན་དང་དཔྱད་སྲིད་མཆན་ཡིན། ཡང་གཞུང་དཔྱད་སྲིད་སྐྱོད་སྐྱོད་ཀྱི་འདི་བཀོད་ཡོད་ན་དེ་ནི་དོ་སྐྱོང་བྱ་
དགོས་སའི་ཡི་གེ་འཕམ་ཆེག་ཅིག་གི་མཐུན་དུ་བཀོད་ཡོད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་མཆན་གྲངས་ཀྱི་ཨང་
ཡིག་བཀོད་ཡོད་པས་མཆན་གྲངས་དེ་དང་མཐུན་པའི་མཐའི་མཆན་ཡིག་ཏུ་གསལ་བཤད་ཅིག་
བྱས་ཡོད་པ་ཡིན། ཡང་བརྗེས་སྐྱོད་ཀྱི་བཞེད་ཚུགས་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐ་སྐྱོད་དང་
ཐད་སྐྱོར་སྐྱོང་སྐྱོང་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཡང་ཡང་བྱུང་ན་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤད་ཐེངས་གཅིག་བྱས་
པས་ཆོག་པར་བྱས་ཏེ་རྗེས་མ་རྣམས་ལ་མཐུན་དུ་རྟགས་“འདི་བཀོད་པ་ཙམ་ལས་མེ་འདི་བཞེན་
མཆན་གྱིས་མེད།

མཐའ་མཆན་སྐྱོག་སྐབས་དེབ་དེ་དཔེ་དཔེ་བསྐྱར་བྱས་ཡོད་ཆེ་དེའི་མ་སྤྱིར་བཟུང་བའི་པར་
གཞི་ལ་མ་སྤྱི་ཞེས་དང་། པར་གཞི་གཞན་དག་ལ་སྤྲེད་གེ་པར་མ་དང་། བཟུང་གིས་ལྷན་པོ། ཞོལ།
སྐྱེ་འབྲུམ། རྒྱ་བྱང་པར་མ་རྣམས། སྤྲེ། བཟུང་། ཞོལ། སྐྱེ། རྒྱ། སོགས་ཀྱིས་མཚོན་པར་བྱས་ཡོད།
མཐའ་མཆན་གྱི་ཁོད་དུ་རྟགས་ཙན་ *བསྐྱབས་ ལྷ་སུ་བྱུང་ན་མ་སྤྱིའི་ཡིག་འོར་ཞིག་ལྷ་སྐྱིག་པས་
བསྐྱབས་སུ་བསྐྱར་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས་ལ། ཡང་རྟགས་ * འདིས་ལྷ་སྐྱིག་པའི་གསལ་བཤད་ཀྱི་
ཆེག་མཚོན་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད། ཡང་རྟགས་ཙན་ -བསྐྱབས་ ལྷ་སུ་བྱུང་ཆེ་བསྐྱབས་ཆད་པ་
དང་། +བསྐྱབས་ ལྷ་སུ་བྱུང་ན་བསྐྱབས་སྐྱོག་མ་བྱུང་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས།

དཔེར་ན། མཐའ་མཆན་དུ། མ་སྤྱི། ༤༤ན་ལ། བསྐྱབས་ *བསྐྱབས་ སྐྱེ། ༡༠ན་ལ།

ཟླ། ༡༡བ་ན།། བསྐྱབས་ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་བྱུང་ཚེ་དེ་དག་གི་དོན་ནི། མ་ཕྱི་འོག་གྲངས་
༥༥མདུན་དོས། ཡིག་ཐོང་༥པ་ན། བསྐྱབ་ཅེས་བྲིས་ཡོད་པ་མཚོན་ཞིང། *བསྐྱབས་ ནི་མ་ཕྱི་འོག་
ཡིག་ཚོར་བསྐྱབ་དེ་ཉིད་ལྷ་སྒྲིག་པས་བསྐྱབས་སུ་བཅོས་ཡོད་པ་མཚོན་གྱིང་དུ་གོ་དགོས། ཡང་
གཞུང་དེའི་ཐང་གི་སྐྱེ་འབྱུང་བར་མའི་ལྷེ་བ་གྲངས་༡༠༩མདུན་དོས། ཡིག་ཐོང་༦པ་ན། ཟླ་བར་
བར་མའི་ལྷེ་བ་གྲངས་༡༡༠རྒྱབ་དོས། ཡིག་ཐོང་༣པ་ན། བསྐྱབས་ཞེས་བཀོད་འདུག་ཅེས་གོ་
དགོས་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན།

ལྷ་སྒྲིག་པའི་ཤེས་ཚད་དང་དོ་སྣང་གིས་མ་འདང་བར་འབྱུང་དེ་བ་ཏུ་ཚོར་འཁྲུལ་ཤོར་བ་
སོགས་གཟེགས་ཚེ་ཀུན་པན་གྱི་ལས་གཞི་འདིར་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ལམ་སྟོན་གྱི་ཚེད་དུ་མ་ཁྲེན་ལྷན་
ཅུམས་ནས་འདི་གའི་ཚེས་སྒྲིག་ཁང་དུ་ཁ་གསལ་གྱི་དོ་སྣོད་དང་ལམ་སྟོན་གནང་བའི་རེ་བསྐྱུལ་ལྷ་
རྒྱ་དང་། འདི་ནས་ཀྱང་གང་མཚོགས་ངར་པར་གཞིར་བསྐྱར་ཞིབ་དང་ལེགས་སྒྲིག་ལུས་ཏེ་སྐྱེས་
ཀ་རེ་ལེགས་སུ་གཏོང་ངེས་ཡིན།

ཤེར་བྱེས་རེག་མཚོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་ནས།
ཕྱི་ལོ་༢༠༢༠ཟླ་༠༢་ཚེས་༡༥ལ།

༡༡། །རྒྱལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱ་ཚེར་
 བཤད་པ་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་རང་དོན་ལེ་འུའི་
 རྣམ་བཤད་བཞུགས་སོ། །

༡༡༡། །རྒྱལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱ་ཚེར་བཤད་པ་རིགས་
 པའི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྲ་བ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱི་ཞབས་གྱི་བརྗོད་སྐྱེ་བ་
 ཀུན་ཏུ་གྲུས་པས་ལྷག་འཚལ་སོ། །

གང་ཞིག་རྒྱུ་ལྷན་པའི་ཐོང་བ་འཕྲུང་ལྡིང་སྐྱ་སྟོན་སྒོགས་པ་ཡི། །རྒྱུ་
 བས་བསྟན་པའི་འདར་བ་དང་ལྡན་བཙུན་ལྷན་པའི་ཐེའུ་འབྲུ་དཀར། །ཡིད་
 ལྷུབས་ཐོས་སྐྱེས་སྐྱ་ལོང་གོས་ཅན་ཅོད་པན་མེ་ཉོག་འཛིན་པ་འདིས། །བདག་གིས་
 རྒྱལ་པའི་ཞབས་ལ་མཚོད་པས་འཛིག་རྟེན་འདི་དག་ཞི་གྱུར་ཅིག །མཚམས་སྤྱིན་ལ་
 ཆགས་མཚོ་སྐྱེས་གཞོན་རུས་སྤོགས་ཀུན་བརྒྱན་ཕྱིར་ཉི་མ་མ་ལུས་སྤོ་བ་
 དང་། །ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་རྒྱུ་བདག་པོའི་དབལ་ལས་རབ་རྒྱས་ལྷན་པའི་མཁའ་ལ་
 གང་གྱི་རི་མོ་བཞིན། །གང་ཞིག་རྒྱ་ཡི་འོད་ཟེར་གོས་ཅན་ལི་ཁྲིའི་རུལ་བཅེགས་
 མིག་སྤྲོན་ཐོང་ཅོག་བཅིངས་པ་ཡིས། །དབལ་ལྡན་སྤུབ་པ་རྣམས་གྱི་ཡིད་ནི་ཅི་ཡང་
 ཆགས་མེད་ཞབས་སེན་འོད་དེས་སྐྱོང་གྱུར་ཅིག །འཛིགས་མེད་སྤོགས་རྣམས་ཀུན་
 ལས་རྣམ་རྒྱས་ས་འདི་གྲགས་པའི་གོམ་བ་གཅིག་གིས་ཁུབ་བར་བྲིས། །ལེགས་
 བཤད་མཐའ་དག་རོ་འཛིན་གཞུགས་གྱིས་གང་གི་ཁ་ལ་རྣམ་བར་བཞོད་པའི་ཅེ་མོ་

བློ། །ཅུང་ཟད་བསྐྱོད་པས་སྲིད་གསུམ་འདི་དག་མེ་ཉོག་མདའ་ཅན་སྟིང་དང་ལྷན་
 ཅིག་འདར་བར་བྱེད། །ལོག་པར་སྐྱ་བ་ཀུན་གྱི་སྡེ་ཡང་གཡོ་མེད་ཉིང་འཛིན་དག་ལ་
 འགོད་དེ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག། །དེ་མེད་དག་པའི་རྒྱ་ཤེལ་ངོས་ལ་སྐྱ་ཚོགས་སྐྱོས་པའི་
 ཚོན་རིས་འཛིན་པ་མེན་པ་ཉིད། །གང་གི་དཔལ་ལས་རྒྱ་མཚོའི་གོས་ཅན་རིགས་
 རྒྱལ་གྱུ་ལྷན་བཞད་པའི་ཅེ་དགས་རོལ་བ་ན། །ཨ་རྒྱ་རྩིས་གྱི་མེ་ལོང་ངོས་ལ་
 གཟུགས་བརྟན་འཕོས་པའི་རྒྱ་སྐར་འོད་གྱི་ཐིག་ལེ་བཞིན། །སྟོབས་ལྡན་ལམ་འཇུག་
 གནས་བཟང་ལས་བཀམ་འོད་དཀར་རྒྱ་ཚེན་བཤེས་གཉེན་བདེ་འབྲུང་ཚོད་པན་
 རྒྱལ། །གང་འདིར་ལེགས་བཤད་ལོར་བུའི་དོ་ཤལ་རབ་དཀར་འོད་གྱིས་སྟོགས་གྱི་
 འབྲེང་འཛིག་སྟོན་པ་དང་། །རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱབས་སྲེང་ཆལ་ཆིལ་ཤེས་བུའི་
 ལོར་འཛིན་ལྷན་གྱིས་གང་བར་བྱེ་བ་དང་། །བདག་སློའི་རྒྱ་འོད་གསུང་རབ་ནས་
 མཁའི་མངོས་མ་དག་ལ་གོས་འབྲེང་སྐྱིན་པའི་དགའ་སྟོན་དཔལ། །འདི་དག་
 འགྲན་བཞིན་འཛིག་རྟེན་འདི་ན་ཡ་མཚན་མ་ལུས་དེང་ཉིད་ཉེ་བར་འོངས་པ་
 འདྲ། །གང་ཞིག་ཡིད་ལ་སྐྱུན་བ་དང་། །མིག་ལ་སྐྱག་དོག་རབ་རིབ་དག །ཁ་ལ་
 གཞུག་པའི་དག་བཞིན་དུ། །རང་གི་བྱ་བས་གནས་འཆའ་ཞིང་། །སྟིང་བལ་འཁོར་གྱི་
 རྣ་བ་ལ། །ཉེས་བཤད་བཅོས་མའི་མེ་ཉོག་དག །ཉེན་རེ་བཞིན་དུ་འགོད་བྱེད་
 བ། །དམ་བཅའ་ཅམ་གྱིས་མཁས་པ་ཞེས། །བྱ་རོག་འདབ་བཟང་སྡེ་དཔོན་
 དུ། །ཞིགས་ལྡན་གང་ཡིན་དེ་ཀུན་ལ། །མི་བཟང་རྒྱད་པ་ལྟ་བུ་འདི། །དུས་གྱི་ཆར་བ་
 བཞིན་དུ་བབ། །རྣ་བའི་སྐོ་ལ་སྐོས་པའི་ལམ་བུང་ཞིང་། །ཚིག་མང་ཁུར་གྱིས་དཔ་

༡ མ་ཕྱུ། ༡བཤན། ཤེས * གོས

རྒྱན་ཟེམ་བུ་གཡོ་བས་རོལ་བ་དང་། །རྒྱ་རྒྱུར་རྒྱ་གྲུ་དགའ་བས་རྩེ་བའི་ལང་ཡིང་དང་།
འགྲོགས་དབྱུང་དུས་རྩ་རྒྱ་རྒྱོགས་བ་གང་། །དེ་འབྲས་གཉིས་སྐྱེས་ཡིད་ལ་རྩེ་བཞིན་
དགའ་བའི་དཔལ་བསྐྱེད་གཏམ་འདི་གྲགས་པའི་གདུང་འཚོ་བ་ཡིན། །

དེ་ཡང་། །རྟོག་པའི་བྲ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། །ཞེས་བུ་བཙན་བཟུང་སྟེ། །མཁམ་
པའི་བདེ་ལོ་རྒྱས་བྱེད་ཡིན། །ཅེས་བུ་བའི་བར་མཐའ་དག་ནི་འདིར་གང་བཤད་པར་
བུ་བའི་ཚོས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ནི་ཅི། །བརྗོད་པར་བུ་
བ་ནི་གང་། །ཅིའི་སྤྱིར་བཏགས་ཞེ་ན། །བདེ་བར་གསལ་གསལ་བས་རིགས་ཅན་གསུམ་
ཀྱི་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་སྤྲུགས་བཅེ་བ་ཆེན་པོས་ཉེ་བར་གཟིགས་ཏེ་སྤིད་པ་དང་ཞི་
བའི་རྒྱད་པ་མཐའ་དག་ལས་ཡང་དག་པར་བསྐྱལ་ནས་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་
མཐེན་པའི་གོ་འཕང་སྐྱ་ན་མེད་པ་ལ་ཉེ་བར་གཞག་པར་བཞེད་དེ། །ཡན་ལག་བརྒྱ་
གཉིས་དང་ལྡན་པའི་གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱང་པོ་རྩེ་སྟེད་ཅིག་བཀའ་སྣུལ་བ་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤྱིས་ཀྱི་གདུལ་བུ་སྐོ་དང་བཅོམ་འབྲུས་ཞན་པ་དག་གིས་ཡང་དག་
པར་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་ཅིང་། །རིགས་པའི་སྤྱང་བ་དང་ནི་བྲལ། །མི་ཤེས་པའི་རབ་རིབ་
ཀྱིས་ནི་མིག་སྤོངས། །ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་ཀྱི་གཞན་དབང་གིས་སྐོ་གྲོས་ཀྱི་
གོམ་འགྲོས་ནི་འཁྲོར་ཏེ། །སྤྱན་ཅི་ལོག་གི་སྤྱང་མ་ཀྱི་ཐང་ལ་བརྟེན་འཚོས་ཤིང་
འབྲུམས་པའི་སྐྱེ་བོ་འདི་མཐའ་དག་ལ་སྤྲུག་པར་བཅེ་བའི་གཞན་དབང་དུ་སྤྱུར་
པ། །གཅིག་ཏུ་བྲུམས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཀྱི་སྤྲུགས་དང་ལྡན་ཞིང་། །རྗེ་བརྟན་འཇམ་
པའི་དབྱངས་ཀྱི་སྤྲུགས་ཀྱི་འོད་ཟེར་ཀྱིས་སྐོ་གྲོས་ཀྱི་བརྗོད་པ་ཀྱི་བས་ཤེས་བྱའི་
དཀྱིལ་འཁོར་མཐའ་དག་ལ་གཟིགས་པ་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་དང་ལྡན་པའི་

གཏུག་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་གཏུག་ཚིགས་ཐེགས་པ་དང་། རང་དོན་ལེའུའི་
 སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་སྟོན་པ་ཉིད་ལས་འཕྲོས་ཏེ། འབྲེལ་པ་གཉིས་ཀ་
 དོན་དམ་པར་མ་གྱུ་ཅིང་ཀུན་རྫོང་ཉུ་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་ཚུལ་གྱི་བྲག་ཏུ་གཏུག་ལ་
 འབེབས་པར་བྱེད་པ་འབྲེལ་པ་བརྟག་པ་དང་། མངོན་སུམ་ལེའུའི་སྐབས་སུ་
 གཟུགས་སོགས་རྣམ་རིག་ཅམ་ཏུ་གཏུག་ལ་པལ་པ་ལ། རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ལ་སྤང་བ་
 རང་གི་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིད། སྐྱབ་དག་འགོད་པའི་ལུལ་གང་ཟག་
 གཞན་ཀྱི་རྒྱད་ཡོད་པར་དེ་ལྟར་འཐད་ཅེས་སྐྱབ་པའི་སྐྱེན་ཀ་བསལ་ཏེ། སྤང་མཁམ་
 ལེས་པ་ལས་རྗེས་གཞན་ཏུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སོགས་མེད་ཀྱང་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་
 ལས་རྒྱད་གཞན་ཏུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་འཐད་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་རྒྱད་གཞན་གྱུ་བ་པ་
 དང་། གཞན་དོན་ལེའུའི་སྐབས་ལས་འཕྲོས་ཏེ། སྐྱབ་དག་དང་། སྐྱབ་དག་གི་ལས་
 སྤོང་སྟོན་པའི་སྤྱ་རྒྱལ་དང་སྤྱི་རྒྱལ་དང་དབང་པོ་དག་གི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་དག་གི་
 ཚོད་པ་དེ་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་དང་ཚོད་པའི་དོ་བོ་སུན་འབྲིན་དང་། ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་
 པར་གཞག་པ་དང་། དེའི་གོལ་ས་ལྟག་ཚོད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་སོགས་དང་བཅས་པ་གྲེ་
 བྲག་ཏུ་གཏུག་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་ཚོད་པའི་རིགས་པ་སྟེ། འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་ལྟ་
 འུའི་བསྟན་བཅོས་བཞེ་མཛད་ཅིང་། དེ་ལྟར་སྟེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པ་སྐལ་བ་དང་
 ལྷན་པ་དག་ལ་རིག་པའི་མིག་སྤྱིན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྟན་བཅོས་
 ཀྱི་ཐོག་མར་འབྲེལ་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཚིག་མདོར་བསྟུས་པའོ། །

བརྗོད་བྱ་དང་དགོས་པ་དང་། དགོས་པའི་དགོས་པ་དག་ནི་འོག་ཏུ་རྟོགས་
 པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད་འདིར་མ་གྲིས་ཏེ། རྗོལ་འུའི་ཚིག་རྣམ་པར་འགོད་པ་

མཁས་པས་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་འཆད་པ་ལ་དོན་རྣམས་
བ་གསུམ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག །འཇུག་བྱ་བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་རང་བཞིན། རྟོགས་དཀའ་བར་བསྟན་པ་འཇུག་གི་བྱ་བའོ། །

། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་བཤད་པ། །

དང་པོ་ལ་བསོད་ནམས་སྤེལ་བའི་ཡན་ལག་མཚོད་བརྗོད། བྱ་བ་མཐར་ཕྱིན་
པའི་ཡན་ལག་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བའོ། །

། བསོད་ནམས་སྤེལ་བའི་ཡན་ལག་མཚོད་བརྗོད་བཤད་པ། །

དང་པོ་ལ། དགོས་དོན། བསྟན་དོན། ཚིག་དོན་གསུམ་ལས། དགོས་པ་ནི།
དམ་པ་དག་རང་གི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་རྟོག་མར་འདོད་པའི་སྣ་ལ་ཕྱག་བྱེད་པ་ཡིན་
བས་འདིར་ཡང་། དམ་པའི་སྦྱོང་བ་དང་མ་ཐུན་པར་བསྟན་པ་ན། དམ་པས་བྱས་པའི་
བསྟན་བཅོས་སུ་ཤེས་ཏེ། གཞན་དག་འཇུག་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། དུལ་ཁྱད་པར་
ཅན་ལ་བསྟོད་ཅིང་ཕྱག་བྱས་པས་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་འགལ་རྒྱུན་བར་ཆད་ལོག་
ཅིང་མ་ཐུན་རྒྱུན་བསོད་ནམས་འཕེལ་ཏེ་རྩོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
ལོ། །བསྟན་པའི་དོན་ནི་རྟོག་པའི་བྱ་བ་རྣམས་བསལ་ཅིང་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བཞི་པོ་
འདིས་སྐྱོ་གསུང་ཐོབ་ལས་དང་བཅས་པའི་སློབ་པ་ལོན་ཏེ་བརྗོད་དེ་བཅོས་ལྡན་
འདས་ལ་འདུད་པའི་ཚུལ་སྟོན་པའམ། ཡང་ན་རང་དོན་སྤངས་རྟོགས་སུ་སྟན་པ་

ཚོགས་པ་དང་། གཞན་དོན་ཐོབ་ལས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་སྐོན་ས་ཐུབ་པ་སངས་
རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་བསྟོད་ཅིང་སྐོག་གསུམ་གྱུས་པས་འདུད་པའི་ཚུལ་བསྟན་
བ་ཡིན་ནོ། །

ཚིག་གི་དོན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། བྱུ་འཚའ་ལོ། ཞེས་པར་དོ། །ཡུལ་གང་ལ་
བ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་དོ། །རྒྱ་མཚན་གང་གི་སྐོན་ས་ཐུབ་འཚའ་ཞེ་
བ། སྐྱ་གསུམ་ཐོབ་ལས་དང་བཅས་པའི་ཡོན་ཏན་མངའ་བའི་ཕྱིར་དོ། ཞེས་པ་ནི་
ཚིག་ལྷག་མ་དག་གིས་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་གཉིས་སྤང་གི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་
རྟོག་པ་ནི་ལུས་ཅན་འཆིང་བར་བྱེད་པའི་བྲ་བ་ཞེས་བརྗོད་ལ། དེ་ཉིད་ཉན་རང་དགྲ་
བཅོམ་སོགས་ཀྱིས་འདུན་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་པ་ལྟ་
བུ་མ་ཡིན་པར། སྤང་མི་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་པས་ན་རྣམ་པར་བསལ་བའི་སྐྱ་
མངའ་ཞེས་བྱ་བེད་སྤངས་པ་དེ་ནི་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེའོ། །

ཟབ་པའི་སྐྱ་མངའ་བ་ཞེས་པས་ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྐྱ་བསྟན་ཏེ་ཉན་
རང་དང་སོ་སྐྱེའི་སྟོན་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱ་ཆེའི་སྐྱ་མངའ་བ་
ཞེས་པས་སྐྱལ་པའི་སྐྱ་བསྟན་ཏེ། དེ་ནི་གདུལ་བུའི་དབང་གིས་རྣམ་པ་སྐྱ་ཚོགས་
པར་སྤང་བེད་། ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེ་སོགས་གདུལ་བྱ་དག་མ་དག་སྐྱ་
ཚོགས་པའི་དངོས་ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །རྐང་བ་ཐ་མ་
གཉིས་ཀྱིས་ཐོབ་ལས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྟན་ཅིང་། དེ་ཡང་ཀུན་ཏུ་བཟང་བོ་ཞེས་པས་
ཐོབ་ལས་ཀྱི་དོ་བོ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་
པར་མཐོ་བ་དང་། དེས་པར་ལེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དགེ་ལེགས་ནི་འཕྲིན་ལས་

ལ་གྲུས་བས་འདུད་ཅིང་ཐུག་འཚེལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་རྟོ། །འདིར་སྐྱུ་གསུམ་དང་།
 ཚོ་འབྲུལ་གསུམ་དང་། རི་རྩ་བ་དང་རི་སྟེང་བའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་རི་རྩ་བ་དང་རི་
 སྟེང་བ་རྩལ་རི་རྩར་མཁུའ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་དོན་ཚེ་ཞིང་དགོས་པ་ཚེ་བ་
 རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་གནས་དུ་མ་ཞིག་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡོད་མོད་ཀྱི་འདིར་ཡི་གེ་ཉ་
 ཅང་མངས་པར་འགྲུར་བས་མ་གྲིས་ཤིང་སྐབས་གཞན་དུ་བཤད་པར་བྱ་ལ། རྫོ་གོས་
 གཞོན་ལུ་གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོའི་བ་རོལ་ཏུ་མ་ཕྱིན་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་འབྲེལ་གྱི་
 ལུགས་ལ་ཡང་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ནི་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། དེ་ཡང་རྟག་བརྟན་
 ལྷན་གྲུབ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ནམ་མཁའ་ལྷར་ཀུན་ལ་ཁུབ་ཅིང་། རྫོ་གོས་
 གི་དངོས་ལྷུལ་མ་ཡིན་པ། བེམས་པའི་ཚོས་ལས་འདས་པ་མེད་དགག་མིན་ཞིང་།
 ཚད་སྟོང་མ་ཡིན་པའི་ཞེས་ཟེར་རོ། །གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་ལོག་པར་རྟོག་པ་འཚང་
 བར་བྱེད་བ་ལྷ་དག་གིས་མཚོད་སྤྱིན་ལ་འོས་པའི་རྫོ་གོས་ཅན་ཞིང་གྱི་གྲུབ་མཐའ་མི་
 བཟང་པའི་གདོན་དང་འདྲ་བ་འདི་ནི། གྱེ་མ་ཁོ་བོ་ཅག་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྟོན་བ་
 ལུགས་རྗེ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་བ་ལ་སྐྱུ་ཐབས་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་རྩ་བ་མ་རུངས་པར་
 བྱེད་པའི་ལུ་སྟེགས་ཀྱི་པོ་ཉ་ཉེས་པར་སྤྱད་པའི་ལས་ཀྱིས་བྲངས་པ་ཞིག་རིང་མོ་ནས་
 འོངས་སོ། །

ཕྱོགས་འདི་ནི་རྒྱ་བའི་གསུང་རབ་དང་། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ཤིང་རྩ་
 ཚེན་པོ་དག་དང་། གྲུབ་མཐའ་སྐྱུ་བ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུགས་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་
 ལྷུར་བ་སྟེ། འདི་ཉིད་ཀྱི་གཞོན་བྱེད་རྒྱས་པར་འདིར་བཤད་ཀྱང་དཀའ་མ་འཚད་
 པའི་གོགས་སུ་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་མ་གྲིས་ཤིང་། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ནི་འགོག་པའི་བདེན་

བ་མཐར་སྐྱབ་ཡིན་ལ། འགོག་པའི་བདེན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དགག་གཞི་སེམས་ཀྱི་
 ཚོས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ལ་འགོད་བྱེད་ལམ་གྱི་བདེན་པས་དགག་
 བྱ་རང་གི་རོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱུང་བའི་སྐོ་བྱུང་གྱི་བི་མ་སྤྲུང་མི་སྤྱེ་བར་བྱས་པའི་
 སྐོ་ནས་བགག་པ་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ཉིད་ཡིན་ཅིང། དེའི་སྤྱིར་རྟག་པ་ཡིན་ཀྱང།
 སྤྱབ་པ་རང་དབང་བ་མ་ཡིན་ལ། ལྷོགས་འདི་ཉིད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྐོ་བ་དཔོན་སྤྱུ་
 སྤྱབ་དང། ཐོགས་མེད་དང། ལྷོགས་ཀྱི་སྤང་བོ་སོགས་མཐའ་དག་བཞེད་ཅིང། དེ་
 ཉིད་མེད་དགག་མ་ཡིན་ན། འོས་གཞན་མེད་པས། སྤྱབ་པ་རང་དབང་བར་འདོད་
 དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན། སྤྱབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་དངོས་སུ་
 ཐམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ལོ། །དེ་བས་ན་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱུ་དང། འགོག་པའི་བདེན་པ་
 དང། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་བོ་སོགས་མེད་དགག་མ་ཡིན་པར་སྤྱབ་པ་རང་
 དབང་བའི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་ལེན་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་ནི་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྟག་
 དངོས་སུ་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་པའི་བྱུང་བའི་མཐའ་ལས་འདས་ཏེ།
 གངས་ཅན་གྱི་ལྷགས་གསལ་བར་བྱས་བཞིན་དུ། ལྷོགས་སྤང་ཡབ་སྲས་སོགས་ཀྱི་
 དགོངས་པར་ཁས་ལེན་པའི་རོ་ཚོ་བོར་བ་ཁྱོད་ནི་སྤྱགས་ཀྱི་འད་སྤྱགས་སོ། །

དེས་ན་སྤྱབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་པ་ཁས་ལེན་པ་ནི། རྟག་དངོས་ཁས་ལེན་
 བ་དག་མ་གཏོགས་པ་ཕྱི་ནང་གི་བྱུང་མཐའ་སྤྱི་བ་སྤྱུང་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་མེ་
 དགག་ཡིན་ན། ཆད་སྤོང་ཡིན་དགོས་པར་སྤྱས་པས་ནི། སྤོང་བ་ཉིད་ཡིན་ན་སྤྱབ་པ་
 རང་དབང་བ་ཡིན་པར་ཁས་སྤངས་པ་ཡིན་པས། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ན། དངོས་པོ་

༡ མ་ཕྱུ། ༥ན་༡ན། མད * མེད

ཡིན་པར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་སྲིད། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ན། འདུས་མ་གྲུས་ཡིན་པས་
 རྒྱབ་པར་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་པལ་ཆེ་བ་ནས་གསུངས་པ་དང་
 འགལ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཐམས་ཅད་དངོས་མེད་ཡིན་པར་སྒྲུས་པའི་རང་ཚིག་དང་
 འགལ། ཉག་དངོས་འགོག་པའི་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རིགས་པ་མཐའ་དག་དང་
 འགལ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བར་སྒྲུང་བ་མེད་པ་དང་འགལ།
 མེད་དགག་ཡིན་ན་ཆད་སྟོང་ཡིན་དགོས་ན། ཆད་སྟོང་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པ་དང་
 འགལ། ཆད་སྟོང་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་ན། ཉག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉི་ག་ཤེས་བྱ་བ་ལ་སྲིད་
 དགོས་པས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཉག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་འགལ། ཚོས་ཐམས་
 ཅད་ཉག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་
 ཅད་ལ་ནམ་མཁའ་ལྟར་རྒྱབ་པའི་སྟོན་མཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་པ་
 འགལ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཅིང་། ཉག་པ་ཡིན་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་
 ཡིན་ན། དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་ཉག་པ་སྲིད་པ་བཀག་པ་དང་འགལ། ཤེས་པ་ཡིན་
 པའི་ཉག་པ་ཡོད་ན། ཉག་དངོས་མེད་པ་འགལ། ཤེས་པ་ཡིན་ཀྱང་དངོས་པོ་མ་ཡིན་
 བ། རྒྱ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་མེད་པར་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་དུ་མས་བསྐྱབས་
 པ་དང་འགལ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཚོས་ཡིན་ཀྱང་། སྐྱ་རྟོག་གི་དངོས་
 ལུལ་ལས་འདས་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ན། དོན་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཚོས་
 ཐམས་ཅད་སྐྱི་མཚན་ཡིན་ཅིང་། སྐྱི་མཚན་ཐམས་ཅད་སྐྱ་རྟོག་གི་དངོས་ལུལ་ཡིན་
 པར་མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུར་ལན་མང་དུ་བསྐྱབས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། གཞུང་དེ་དག་
 འཆད་པའི་ཚེ། རྗེད་རང་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྒྲུས་པ་དང་ཁས་སྒྲུངས་དངོས་སུ་འགལ།

ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བྲལ་བ་དེ་ཉིད་སྐྱེ་རྟོག་གི་དངོས་ལུལ་མེན་པར་
སྐྱེས་པ་དང། དེ་ཉིད་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་དངོས་སུ་བསྟན་པར་སྐྱེས་པ་
ཁས་སྐྱངས་འགལ། ལམ་མཁའ་ལྟར་བྲལ་བའི་དོན། ཚོས་ཉིད་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་
སྐྱེ་ཡིན་པ་ལ་འདོད་མོད། དེ་ལྟ་ན། ཚོས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ།
ཚོས་ཉིད་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲལ་སྟེ། ཚོས་ཉིད་ཐམས་ཅད་ངོ་
བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་ན། ལམ་བདེན་གྱིས་ཚོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སློབ་བྱུང་གྱི་འཇམ་བུ་ལ་
བར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་འདི་ཉིད་ཁས་སྐྱངས་པས་ནི། འཇམ་བུ་ལ་མི་སྲིད་པ་དང།
འགོག་བདེན་ལམ་བདེན་གྱི་བྲལ་འབྲས་མ་ཡིན་པ་དང། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
དང། བདག་འཛིན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་མ་ཡིན་པ་དང། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་སྐྱབ་
གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མ་རིག་པ་དང། གཤོད་
མ་ནས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པས་བྲལ་བ་སོགས་ཏུ་མ་ཞིག་མི་འདོད་བཞིན་ཏུ་ཡང་
ཁས་སྐྱང་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཚོས་ཉིད་རྒྱུད་གྱིས་མ་བསྐྱུས་པས་ཚོས་ཉིད་ཡིན་
ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་པས་བྲལ་ཀྱང། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཡོད་མི་
དགོས་སོ་ཞེས་སྐྱབ་ཡང་ཚོས་པ་ངོ་མཚར་སྐྱེད་བའི་གཏམ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་
གྱི་རྒྱུད་ལ་ཚོས་ཉིད་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཚོས་ཉིད་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་དངོས། མ་བྲལ་ན་དེ་གཉིས་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པ་བྱུང།
མེད་ན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཚོས་ཅན། བྱོད་གཞི་མ་བྱུབ་པར་ཐལ། བྱོད་ལ་ཚོས་
ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཚོས་ཉིད་གྱིས་ནམ་མཁའ་

བར་བྱེད་པ་པོར་ཁས་ལེན་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་། འོན་ཀྱང་བདག་གིས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཞེས་པའི་མ་སྙད་སྦྱར་བ་ཙམ་ཞིག་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་དེ། འདི་གངས་ཅན་གྱི་སྐྱེན་པོ་པམ་ཆེ་བ་ཞིག་ལོག་པའི་གཡང་ས་ཆེན་པོར་འཁྲིད་པའི་སྐྱེ་བབས་སོ། །

སྐྱེས་ལ། དེ་ལྟར་འགལ་བའི་ཡུང་པོ་བརྒྱ་ལྷག་གི། །ཁྱུང་ཆེན་ཁྲེར་བ་གངས་ཅན་རིང་ལུགས་འདྲིན། །མགྲིན་བཟང་སྐྱོན་པའི་རྫོོས་གར་བྱེད་པ་ཁྲོད། །དྲི་མེད་རིགས་པའི་ཚོགས་གྱིས་བརྫོག་པར་དགལ། །བར་སྐབས་གྱི་ཆིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

། བྱ་བ་མཐར་སྐྱེན་པའི་ཡན་ལག་ཚོམ་པར་དམ་བཅའ་བ། །

གཉིས་བ་བྱ་བ་མཐར་སྐྱེན་པའི་ཡན་ལག་ཚོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་ལ། དགོས་དོན། བསྐྱེད་དོན། ཆིག་དོན། མཐའ་བཅད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། དམ་པ་མང་པོ་ཁས་འཆེ་མི་བྱེད་ལ། །གལ་ཉེ་དགའ་བས་ཁས་ནི་སྐྱེད་སྐྱུང་ན། །རྩོལ་རི་མོ་གྲིས་བ་ལྟ་བུར་ནི། །ཤི་ཡང་གཞན་དུ་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར། དམ་པ་རྣམས་སྲོག་ལ་བབ་ཀྱང་དམ་བཅས་པའི་ཁྱུང་མི་འདོར་བས་བཅུམས་པ་མཐར་སྐྱེན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ལོ། །འོ་ན་མཚོན་བརྗོད་ཀྱི་དགོས་པ་དང་རྫོོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེན་སྐྱོན་མེད་དེ། མཚོན་བརྗོད་ཀྱིས་ཚོམ་པ་མཐར་སྐྱེན་པའི་འགལ་རྒྱུན་བདུད་དམ་བདུད་ཀྱི་རིགས་གྱི་ལྷས་བྱས་པའི་བར་དུ་གཙོད་པ་སོགས་སེལ་བར་བྱེད་ཅིང་། མཐུན་རྒྱུན་བསོད་ནམས་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེད་པར་བྱེད་ལ། ཚོམ་པར་དམ་བཅས་འགལ་རྒྱུན་སྐྱེ་བའོལ་གྱི་ལེ་ལོ་སོགས་འཕོག་

བར་བྱེད་ཅིང་མ་ཐུན་རྒྱུ་སློབ་དག་བཙུན་འགྲུས་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་
 མྱིར་རྟོ། །གཉིས་པ་བསྐྱུས་དོན་ནི། བུམ་ཟེ་ཆེན་པོ་ལྷ་ན། ཆོག་གས་སུ་བཅད་པ་འདི་
 ཉིད་ཀྱིས། བསྐྱུན་བཙུན་རྣམ་འབྲེལ་འདི་ཉིད་རྩོམ་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་གཙོ་བོའི་
 དགོས་པ་གཞན་གྱི་དོན་ཡིན་པར་རྟོགས་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཉན་པ་པོའི་སློབ་སྦྲང་
 བའི་མྱིར་དུ་དངོས་སུ་གཞན་དོན་དུ་མི་རྩོམ་པ་ལྟར་བཙུན་ཤིང་། བདག་ཉིད་ལེགས་
 བ་ཤད་ལ་གོམས་པ་སྐྱེད་པའི་མྱིར་དུ་རྩོམ་པ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་བསྐྱུན་ནས་ཤུགས་ལ་
 ཉན་པ་པོ་རྣམས་སློབ་ཀྱི་སློབ་འདི་དང་བུམ་བར་བྱས་ནས་མཉན་ན་ལུན་རིང་དུ་ཕན་
 པའི་རྒྱུར་འགྲུར་པོ་ཞེས་གཞན་དོན་དུ་འང་རྩོམ་པར་བསྐྱུན་ཞོ་ཞེས་འཆད་ཅིང་།
 ཤུགས་སློབ་གཞན་གྱི་ལུགས་ཤིག་བཀོད་པ་ཡང་ལུགས་འདི་དང་སློབ་པ་མཐུན་པ་
 ཡིན་ཞོ། །

སློབ་དཔོན་ཤུགས་སློབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ལུགས་ལྟར་ན། སློབ་དཔོན་སློབ་པ་གྱི་སྦྲང་
 པོས་གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་རྣམ་འབྲེལ་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བརྱུས་པ་མཛད་པ་དེ་ཉིད།
 ཤེས་རབ་ཞན་པ་དག་གིས་མ་རྟོགས་པའི་དབང་གིས་ཕན་པ་ཆེན་པོར་མ་གྲུང་ཅིང་།
 སློབ་དཔོན་ལ་སྤྲུལ་དོག་གིས་སྦྲང་བ་དང་། སློབ་པ་སོགས་ཀྱི་སློབ་པ་དོན་མ་ཡིན་པ་
 ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པར་མཛོང་བས། དེ་དག་སྐྱུག་བསྐྱུལ་གྱི་རྒྱ་ལས་བརྒྱུག་པར་འདོད་
 པའི་སྣང་རྗེ་དང་། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བརྱུས་པ་འདི་ཉིད་རྗེ་ལྟར་ན་གཞན་ལ་ཕན་པ་
 རྒྱ་ཆེན་པོར་འགྲུར་བར་བྱ་སྤྲུལ་དུ་སེམས་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་པ་དང་སྣང་རྗེ་
 གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱེད་པ་ནས་ཀུན་ལས་བརྱུས་ཀྱི་རྣམ་འབྲེལ་འདི་རྩོམ་པ་ལ་
 དགའ་བ་སྐྱེས་སོ། ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །

པའི་དོན་གཉེར་དང་། ལྷགས་ནས་དོན་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་ཤེས་རབ་ལོ། “༡ དང་
ལོ་དང་མི་ལྡན་པ་ནི། ལེགས་བཤད་རྣམས་དོན་དུ་མི་གཉེར་ཞེས་པ་དང་། གཉེས་པ་
དང་མི་ལྡན་པ་ནི། ཤེས་རབ་རྩལ་མེད་པས་ན་ཞེས་པས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་ན་
སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར་བསྟན་བཅོས་པལ་པ་ཉེས་བཤད་དང་། བྱ་བ་པལ་བ་ཞིང་ལས་
སོགས་ལ་ཆགས་ཤིང་ལེགས་བཤད་རྣམས་”དོན་^༡ དུ་མི་གཉེར་རོ། །

དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། ཉེས་ལེགས་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩལ་མེད་པས་
ནའོ། །ཤེས་རབ་མེད་པའི་དབང་གིས་ཉེས་བཤད་ལ་ཆགས་ཤིང་ལེགས་བཤད་
དོན་དུ་མི་གཉེར་བ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་སྤྲུག་དོག་གི་མ་དག་གིས་བསྟོས་པའི་དབང་གིས་
ལེགས་བཤད་སྟོན་པ་ལོ་ལ་སྤང་བར་ཡང་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་དེས་ན་ཞེས་སྐྱུར་
རོ། །དེ་ལྟར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས། རི་སྐྱད་དུ། བཞི་བརྒྱ་པར། གཟུར་
གནས་སློ་ལྡན་དོན་གཉེར་པ། “༡ ཉན་པོ་སྟོད་ཅེས་བྱ་བར་བརྗོད་ཅེས་གསུངས་པ་
ལྟར། འདི་ག་རྟོན་གྱི་བྱ་བ་པལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་ཡོངས་སུ་བཏང་སྟེ། རང་
གཞན་གྱི་སྤོགས་སུ་འདྲིན་པའི་སྤྲུག་དོག་གི་རི་མས་ཚོས་སྐྱེ་བའི་གང་ཟག་སོགས་
ལ་སྤང་བ་ཡོངས་སུ་བོར་ནས་ཐོག་མར་ཉེས་ལེགས་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
ཡོན་ཏན་དང་སྟོན་ལེགས་པར་བརྟགས་ཏེ། ཉེས་བཤད་དོར་ཞིང་ལེགས་བཤད་དོན་
དུ་གཉེར་བའི་སྟོས་འཇུག་པར་བྱ་ལ། ལྷགས་པའི་འོག་ཏུ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལེགས་

༡ མ་ཕྱི། འབཅན། -། *།
༢ མ་ཕྱི། འཇུག། དན * དོན
༣ མ་ཕྱི། འཇུག། -། *།

བཤད་ཀྱི་དོན་ཡོངས་སུ་བཅའ་བར་བྱའོ། །¹ ཞེས་གདམས་པའི་སློབ་ཀྱི་ཉན་པ་པོ་
སློང་གི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པར་གྱིས་ལ་ཉོན་ཅིག་དང་། ངས་ལེགས་བཤད་འདི་
ཉིད་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་ཡིན་ལོ། །

བསྐྱེད་དོན་གཉིས་པ་དང་མ་ཐུན་པར་བཤད་ན། ཡོངས་ཀྱི་དེས་ན་བདག་
ལ་འདི་ནི་གཞན་ལ་པན་པ་མིན་ཞེས་སེམས་པ་འདེད་ཡིན། ཞེས་བཏོན་ནས་བཤད་
པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར་རམ། མང་དུ་ལུགས་པལ་བ་འདི་ག་རྟེན་མ་
རབས་ཀྱི་ལུགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་རོལ་བའི་བསྐྱེད་བཅོས་དང་། ལྷོགས་སྐྱང་གི་
ལུགས་སུན་འབྲིན་པའི་གཞུང་ལུགས་པལ་ཆེ་བ་ཉེས་བཤད་དག་ལ་ཆགས་ཤིང་
རྗེས་སུ་ཆགས་སོ། །རྒྱ་གང་གིས་ཆགས་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩ་ལ་མེད་པས་ཉེས་
བཤད་ལ་འདེད་ལེགས་བཤད་དུ་བརྒྱུད་ནས་སོ། །དེས་ན་ཤེས་རབ་མེད་པའི་མ་ཐུས།
སློབ་དཔོན་གྱི་ལེགས་བཤད་ཀྱང་ལས་བརྟུས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལེགས་བཤད་དུ་
མ་གོ་བའི་དབང་གིས་དོན་དུ་མི་གཉེར་བ་ཁོ་ནར་མ་ཟད། སློབ་དཔོན་ལྷོགས་སྐྱང་ལ་
སྐྱབ་དོན་གི་བྱི་མ་དག་གིས་སྤང་བར་ཡོངས་སུ་གྱུར་ཏོ། །སློབ་དཔོན་དེ་ལྟ་བུ་ཞེ་
ན། ལེགས་བཤད་གོ་མས་པས་ལྟར་ལེན་བསྐྱེད་པ་ལ་འདོ། ཆོག་དེ་ནི་ཆོག་གཞན་
གྱིས་བར་དུ་ཚོད་ཀྱང་། འབྲེལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་འདིར་ལན་པ་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་
དེ། ལུགས་ལས། གང་ཞིག་གང་དང་འབྲེལ་བ་ནི། །རིང་ན་འདུག་ཀྱང་དེ་དང་དེར།
ཞེས་འབྲུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ལེགས་བཤད་ནི་བཤད་པ་བཟང་པོ་སྟེ། དེ་ལ་
གོ་མས་པས་ལེགས་བཤད་ལ་ལྟར་ལེན་བསྐྱེད་ཅིང་། དེ་ཁོ་ན་ལ་ལུགས་ཤིན་ཏུ་

¹ མ་ཕྱེ། ལྟམ་ན། - ། *

གཞོལ་བར་གྱུར་བའོ། །འདི་ས་ནི་སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་བསམགས་
བ་ཉིད་ཡིན་པར་བསྟན་ཏེ། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་བསམགས་བ་དག་ཁོ་ན་
ལེགས་པར་བཤད་པ་ལ་གོམས་བསམ་སྦྱར་ལེན་བ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །

གང་གི་སྲིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་མ་སྤུ་མེད་པས་སློབ་དཔོན་གྱི་ལེགས་བཤད་དོན་
དུ་མི་གཉེར་ཞིང་ཉེས་བཤད་ལ་ཆགས་པའི་སྲིར་ཀུན་ལས་བརྱུས་འདི་གཞན་ལ་
མན་བ་རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་བ་མིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དེས་ན་ཚོས་གྲགས་བདག་ལ་ཀུན་
ལས་བརྱུས་པ་འདི་ནི། དོན་ཆེན་པོ་ཡིན་ཡང་མང་པོ་དག་ལ་མན་བར་མ་གྱུར་ཏེ། དེ་
བས་ན་རི་ལྷར་འདི་ཤིན་ཏུ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པར་བྱ་སྦྱས་པའི་སེམས་བཤང་
འདིར་ཚོམ་པའི་རྒྱར་ཡོད་བ་ཡིན་ལ། འང་གི་སྤྲས་སློབ་དཔོན་གྱི་རྒྱུ་སེམས་
དཔལ་ལ་རྩེ་ཟངས་བཤང་བཤང་སྤང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས། བདག་གིས་སློབ་དཔོན་གྱི་
ལུགས་ལེགས་པར་བཤད་དེ། སློབ་དཔོན་ལ་གྲུས་བ་བསྐྱེད་ནས་སྤང་བའི་རྒྱ་ལས་
བརྒྱུག་པར་བྱའོ་སྦྱས་པ་ལ་སོགས་བ་གཞན་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་
རྣམ་བ་ཅན་གྱི་སྣང་རྗེ་ཡང་བསྟན་བཅོས་འདི་ཚོམ་པའི་རྒྱར་སྤྱད་བའོ། །དེའི་སྲིར་
སེམས་བ་དང་སྣང་རྗེ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ནས་ཁོ་པོའི་སེམས་ནི་ཡུན་རིང་མོ་
ནས་ཀུན་ལས་བརྱུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་གྱུར་བའི་རྣམ་འགྲེལ་འདི་ཚོམ་པ་ལ་དགའ་
བ་སྐྱེས་སོ། །

བཞི་བ་མཐའ་བཅད་བ་ནི། ཚོམ་པར་དམ་བཅའ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་བ་
འདི་ཉིད་ཀྱིས་གཙོ་བོར་ཚོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་བསྟན་པའི་སློབ་སྦྱོར་བཅོས་ཀྱི་

༡ མ་ཕྱི། ལབ་ཅན། ཡན * ཡིན

བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་། དགོས་པ་དག་གུང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། བོང་དུ་རི་
སྐད་བཤད་པའི་སེམས་པ་དང་། སྤྱིང་རྗེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་རྣམ་
"བཤད་" དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་འགྲེལ་འདི་ཚོམ་པ་ལ་དགའ་བ་སྐྱེས་སོ། ཞེས་བསྟན་བ་
ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་ཚིག་དང་དོན་དག་གི་འདིའི་བརྗོད་པར་བྱ་བར་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་ཚིག་དོན་རྣམས་གསུལ་བྱ་དག་གིས་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པར་ཁོང་དུ་ཚུད་པའི་སློབ་ནས་གཞན་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་བ་དང་།
བདག་གཞན་ཕྱང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་སློབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སོགས་ལ་སྲག་
དོག་གིས་"སློབ་" ཅིང་སྤང་བར་བྱེད་པ་སོགས་ལས་ལོག་ནས་ཚོས་སྐྱ་བའི་གང་
ཟག་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་བ་ཉིད་བསྟན་བཅོས་འདིའི་དགོས་པ་ཡིན་
པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བསྟན་བཅོས་འདིའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ནི། ཚད་
མའི་མདོ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དག་དང་། དེའི་གཞུང་
ཚིག་ཉོགས་པར་དགའ་བ་གང་ཡིན་པ་རྣམས་སོ། །དགོས་པ་ནི་དངོས་སུ་ཚད་མའི་
མདོ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་ཁོང་དུ་ཚུད་པའི་སློབ་ནས་ཚོས་
དང་ཚོས་སྐྱ་བའི་གང་ཟག་སློབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་
པ་ཉིད་ཡིན་ཅིང་། ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དོན་
རིགས་པས་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། དེའི་དོན་ཁོང་དུ་ཚུད་པ་ན།
གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དོན་ལ་རིགས་པའི་ལམ་ནས་བྱངས་པའི་ངེས་པ་གཏིང་
ཚུགས་ཤིང་ཚིག་ཅམ་མ་ཡིན་པ་རྟེན་པར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་སྟོན་བ་དང་། དེའི་

༡ མ་ཕྱི། ༡༠ན་༡ན། བཤད * བཤད
༢ མ་ཕྱི། ༡༠ན་༤ན། རྗོད * རྗོད

བསྟན་པ་ལ་ཤེས་ནས་དད་བ་ཐོབ་ཅིང་། བདུད་དང་པས་ཀྱི་ཚོལ་བས་སྟོན་པ་དང་
ལམ་གཞན་ལ་བགྱིར་མི་རུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཚད་མའི་མདོ་ཀྱན་ལས་བཏུས་པ་
དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་དུ་གྱུར་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་གཉི་གའི་དགོས་པ་འོ། །

དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པ་ནི། རྟོག་པའི་བྲ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པས་སྐྱ་གསུམ་སྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་མཐར་སྲིན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་
ཀྱི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་ལ་སྤྲལ་འཚམ་ནས་དེ་ཉིད་མདོན་དུ་བྱ་
བའི་སྲིད། དེའི་ཐབས་སུ་གྱུར་བའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་མཐའ་དག་རིགས་པའི་ལམ་ནས་
བྲངས་ཏེ་མཐའ་གཞན་དུ་སྲིད་པའི་དོགས་པ་བཅད་པའི་སློན་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་
གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་བཅུམ་པར་བྱའོ་ཞེས་དམ་
བཅས་པ་ཡིན་པས། མཚོན་བཟོན་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱ་གསུམ་སྲིན་
ལས་དང་བཅས་པ་མཐར་སྲིན་པའི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱེད་
པའི་ཐབས་མ་ལུས་པ་མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་འདིར། རིགས་པའི་སློན་ནས་གཏན་ལ་
ཕབ་པ་དེ་ཉིད་ཐོས་བསམ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྫོགས་པ་དང་མ་ཐུན་
པར། སློམ་བྱུང་གིས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས་མདོན་དུ་གྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགོས་
པའི་ཡང་དགོས་པ་ཡིན་འོ། །བསྟན་བཅོས་དང་། བཟོན་པར་བྱ་བ་དང་། དགོས་པ་
དང་། དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པ་རྣམས་སྲ་སྲ་མ་ཐབས་དང་། སྲི་མ་སྲི་མ་ཐབས་
ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་ཀྱིས་འགྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འགྲེལ་བ་ཡིན་འོ། །

དེ་ལ་དཔྱད་པ་དང་ལྡན་པ་གང་དག་འདི་སྟུམ་དུ། བསྟན་བཅོས་འདིར་འཁོར་
ལོ་དང་མོའི་མདོའི་དགོངས་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། སྲི་རོལ་གྱི་

དོན་ཁས་སྒྲུངས་ནས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཙམ་གཏན་ལ་པབ་ཅིང། དེ་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་པའི་རྩ་བ་བཅད་དེ། ཐར་པ་ཇི་ལྟར་ཐོབ་
 པར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཞིག་ཀྱང་བསྟན་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོའི་དགོངས་
 པ་འགྲེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ལྷོ་རོལ་གྱི་དོན་བཀག་ཅིང། ཚོས་གྱི་བདག་མེད་
 གཏན་ལ་པབ་ནས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཤེས་བྱའི་སྐྱབ་པ་སྒྲུངས་པའི་
 ལྟོ་ནས་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྩལ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་
 ཞིག་ཀྱང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་གསུམ་“གའི”ལམ་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་པས།
 བསྟན་བཅོས་འདི་ནི། ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་མདོ་སྡེ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་
 ཅིང། དེའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཡང། རིགས་ཅན་
 གསུམ་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཉིད་དགོས་ཀྱང་བྱང་རྒྱུ་རྣམས་པ་གསུམ་
 དུ་འབྱེད་པར་རིགས་གྱི། རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཁོ་ན་“ཉིད”དགོས་སུ་རྗེ་ལྟར་འགྱུར་
 ཞེ་ན། བདེན་མོད་གྱི་འོན་ཀྱང་འདིར་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་
 ལ་པབ་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ། རིགས་ཅན་གསུམ་
 དུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མ་ཡིན་གྱི། འདི་ལྟར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དབའ་རྣམས་གྱི་
 བཞེད་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་དོན་བྱེད་པ་ཡིན་པས། རིགས་ཅན་
 གསུམ་གའི་དོན་བྱེད་དགོས་ཤིང། དེ་དག་གི་དོན་བྱེད་པ་ལ་ཡང། རང་རང་གི་
 རིགས་དང་རྗེས་སུ་མ་སྟན་པའི་ལམ་བསྟན་པའི་ལྟོ་ནས། རང་རང་གི་སྐལ་བ་དང་
 འཚོམ་པར་བྱང་རྒྱུ་རྣམས་པ་གསུམ་ལ་དགོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

༡ མ་ཕྱི། ༡༡ན་ཉན། གའ *གའི
 ༢ མ་ཕྱི། ༡༡ན་ཉན། ཉིད *ཉིད

དེ་ལྟ་བུའི་སློབ་སྦྱོར་སྤྱི་ལོ་ལྟ་བུ་ལྟར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་། ཐབས་བྱུང་དེ་
 རྒྱ་སློབ་གྲུབ་པ། །དེ་འཆད་པ་ནི་དགའ་བ་ཡིན། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་གིས་
 རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ལམ་རི་ལྟ་བུ་བཞུགས་ཏུ་མ་ཤེས་པར་གཞན་ལ་སྤྱོད་ཅི་མ་ལོག་
 པར་བསྟན་མི་ཉུག་པའི་སྤྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་དག་གིས་རིགས་ཅན་གསུམ་གཤི་
 ལམ་ལ་མཁམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་སྤྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་སློབ་དག་ཏུ་ཡང་
 རིགས་ཅན་གསུམ་གཤི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། འདི་ཉིད་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ཀྱང་། རིགས་ཅན་གསུམ་གཤི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་
 སྟོན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། ཐེག་པ་གསུམ་གཤི་ལམ་གྱི་རིམ་
 པ་སྟོན་པ་དང་། དེ་ཉིད་གང་ལ་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
 རིགས་ཅན་ཡིན་པ་ལ་ཡང་འགལ་བ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འོན་ཀྱང་བྱུང་རྒྱུ་ལྟར་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ལམ་དག་དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་
 ཅོམ་ཡིན་གྱི། རང་ཉིད་ལམ་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་སྤྱིར་སློབ་པར་
 བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ལ། དེའི་སྤྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་སློབ་དག་ཏུ་ཉན་རང་གི་ལམ་གྱི་
 རིམ་པ་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་
 ལམ་དེ་དག་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། དེས་ལམ་དེ་དག་
 གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ལ། ཐེག་པ་དམན་
 པའི་སྤྱི་སློབ་དག་ཏུ་ཉན་རང་གི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསུངས་པ་དག་ནི། བསྟན་བཅོས་
 དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེས་ལམ་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཡན་

ལག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བུའི་བྱུང་བར་ཡོད་པའི་སྲིད། ཉན་རང་གི་ལམ་
གྱི་རིམ་པ་བསྟན་ན། བསྟན་བཅོས་དེའི་ཉིང་དགོས་ལ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་དག་ཀྱང་དབྱེ་དགོས་པའི་སྟོན་མེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེའི་སྲིད་བསྟན་བཅོས་འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྟོན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རེ་
ཤིག་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྟོན་དུ་མི་རུང་བའི་རིགས་ཅན་དག་
རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཆེད་དུ་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མདོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། སྲི་རོལ་
གྱི་དོན་ཁས་སྲངས་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཅམ་ཞིག་གཏན་ལ་པལ་པའི་
ལམ་གྱི་རིམ་པ་དག་ཀྱང་སྟོན་པར་བྱེད་མོད་གྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་
མདོ་དང་། བར་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་མདོ་གཉི་ག་བྱང་དོན་དུ་བསྐྱབས་ནས། ཐ་མ་
ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཉིད་དེས་པའི་དོན་དུ་
སྐྱབ་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་དག་གི་ཚུལ་ནི་རི་ལྷ་རི་ལྷར་དོན་བསམས་པ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པའི་སྐབས་ཉིད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་སྲིད་བསྟན་བཅོས་འདིའི་རང་
ལུགས་ཀྱི་བྱུབ་པའི་མཐའ་ཡང་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་གྱི་ཚུལ་དུ་གནས་སོ། །ཞེས་
ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ། གང་དག་རྣམ་འགྲེལ་རང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱ་
བའི་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོགས་པ་དེ་དག་ནི། རང་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པར་སྐྱ་བའི་མིང་ཅམ་ལ་དགའ་བ་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་། བྱུབ་པའི་མཐའ་གཉི་གའི་
རྣམ་པར་བཞག་པའི་དོན་དག་སྟོན་ཆད་རྣ་བའི་ལམ་ཅམ་དུ་ཡང་གྲག་པར་མ་གྱུར་
པ་མཚོན་པར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྟོན་པའི་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་དག་བྱང་དོན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་དབུ་མ་པ་དེ་དག་གང་ན་ཡོད་

གཞོན་ཀྱུ་མྱེད་ཀྱི་སྟོན་ཅིག །

གཞན་ཡང་སྲི་རོལ་གྱི་དོན་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཁས་སྦངས་པའི་རྣམ་
གཞག་གསུངས་ཀྱང་། སྤར་དེ་ཉིད་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་ལ།
ཤེས་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ནི། སྐབས་གང་དུའང་མ་བཀག་ཅིང་། རིགས་པ་བརྒྱ་
ཕྱག་དག་གིས་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པའི་སྲིད། རི་ལྟར་ན་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་བར་
འགྱུར། གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་སྤྲོ་བ་དག་གིས་ན། རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པ་ཙམ་འགྲེལ་གྱི་
སྤྲེགས་བམ་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་བར་བད་མོད། འདིར་ཡི་གེ་མངས་པའི་འདིགས་
པས་མ་བྲིས་སོ། །འོ་ན་སྟོབ་དཔོན་འདི་ཉིད་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཞེད་པ་
མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་བཅད་པ་དག་ནི། དག་བཙུག་པོ་མཁས་གང་ཡིན་
དེ་ཡང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ། །

གལ་ཏེ་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བརྩས་པའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ།
བསྟན་བཙུག་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན། ཀུན་ལས་བརྩས་ཀྱི་བརྗོད་
པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་རིགས་སྟོ་ལས། མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་
དབལ། །ལྟར་སྤང་བཅས་པ་བདག་རིག་སྲིད། །སྤྱབ་པ་དང་ནི་སུན་འབྲེན་དག། །ལྟར་
སྤང་བཅས་པ་གཞན་རིག་སྲིད། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་པ་དང་།
དེའི་བསྟན་པ་སྟོན་མེད་དུ་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཐབས་དང་། དེས་ནས་གཞན་རྗེས་སུ་
འདྲིན་པའི་ཐབས་སོ། །

དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དབལ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱིས་རི་
ལྟར་གཏན་ལ་པ་བ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་མི་གནས་ནི། གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་སྐོ་

ཡང་དག་ཏུ་སོང་མ་སོང་རང་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་སློབ་གྲུང་དེས་བྱེད་
 གྱི་སློབ་སློབ་མེད་རྗེས་དཔག་དང་། མངོན་གྲུང་དེས་བྱེད་གྱི་སློབ་སློབ་མེད་མངོན་སུམ་
 ཚད་མ་ཡིན་པས་མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཚད་མ་གཉི་ག་གསུངས་ལ། རློ་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་
 འབྲངས་ནས་གཞལ་བུའི་གནས་དག་ལ་དབྱེད་ཀྱང་། སྐྱ་བར་འགྲུང་བས་ལམ་གྱི་
 གོལ་ས་གཙོད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མངོན་རྗེས་ལྟར་སྣང་གཉིས་གསུངས་ཤིང་། རང་
 གིས་དེས་ནས་གཞན་ལ་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ། ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་
 ཟུང་མ་བཞི་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འདྲིན་པའི་ལོག་རྟོག་གི་དཔལ་
 གཞོན་པའི་ཕྱིར་དུ། སུན་འབྲིན་ཡང་དག་བསྟན་ལ། མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་ཐེ་
 ཚོམ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གསུངས་ཤིང་། སུན་འབྲིན་དང་སྐྱབ་
 དག་ལྟར་སྣང་གིས་བྱ་བ་དེ་དག་བྱེད་མི་རུས་སོ་ཞེས་བསྟན་པའི་སློབ་སློབ་གོལ་ས་
 གཙོད་པའི་ཕྱིར་དུ་ལྟར་སྣང་དེ་གཉིས་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་རྟོག་གའི་ཆོག་དོན་བརྒྱུད་པོ་འདི་ཉིད་རྟོགས་པར་སྟོན་པ་ནི་ཚད་
 མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ཡིན་པས། ཚད་མ་མདོ་དང་། རྣམ་
 འབྲེལ་དང་། རྣམ་དེས་དང་། རིགས་པའི་ཐེགས་པ་རྣམས་ནི་བསྟན་བཅོས་ལུས་
 ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཅིང་། གཏུན་ཆོགས་ཐེགས་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་ནི་
 ལུས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོན་བ་དང་། དེའི་
 བསྟན་བ་སྟོན་མེད་པར་ཇི་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ཉིད་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་
 མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་དང་། གཉིས་པོ་དེའི་གོལ་ས་མངོན་རྗེས་ལྟར་སྣང་
 གཉིས་དང་། དེ་ལྟར་རང་གིས་དེས་ནས་སྟོན་བ་དང་། དེའི་བསྟན་བ་ལ་ལོག་པར་

རྟོག་པའི་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱོད་འདོགས་བསམ་ཏེ། དེས་པ་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་སྟེན་
འབྲིན་དང་། སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་གོལ་ས་གཙོང་པའི་ཡན་
ལག་སྟེན་འབྲིན་དང་སྐྱབ་དག་ལྟར་སྣང་གཉིས་ཏེ། འདི་དག་ནི་ཚད་མ་ཀྱུན་ལས་
བཏུས་པའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་ཕྱིར་བསྟན་བཙུག་པོའི་ཉིད་ཀྱི་ཡང་
བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལོ། །

འོན་ཏེ་སྟེན་པ་དང་དེའི་བསྟན་པ་སྐྱོན་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་
འཆད་ཅེན། སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། ལུང་གི་བསྟན་པ་དང་། རྟོགས་པའི་
བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འབྲེལ་པ་དང་ནི་རྗེས་མ་ཐུན་ཐབས། །སྐྱེས་བུའི་དོན་ནི་རྫོང་
བྱེད་དག། །ཡོངས་བརྟགས་དབང་དུ་བྱས་ཡིན་གྱི། །དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་བྱས་
མིན། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། གོལ་བ་^༡དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུའི་མདོན་པར་འདོད་པའི་
དོན་དང་། དགོས་པ་སྐྱབ་ཏུས་པའི་རྗེས་མ་ཐུན་གྱི་ཐབས་དམ་པ་དང་། དེ་ཡང་འབྲེལ་
ཆགས་སུ་སྟོན་པ་སྟེ། དག་ཁྲུང་པར་གསུམ་ལྟར་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱོན་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་
ཚུལ་ཡང་དེའི་བརྗོད་བུའི་དོན་མདོན་གྱུར་དང་སྐོག་གྱུར་དག། །མདོན་རྗེས་ཀྱི་ཚད་མ་
གཉིས་ཀྱིས་བྱུང་བ་དང་། འིན་ཏུ་སྐོག་གྱུར་རྫོང་པར་བྱེད་པའི་ཆ་ལ་དབྱེད་པ་གསུམ་
གྱིས་དག་པར་བསྐྱབས་ནས་སྐྱོན་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་དང་མ་མཐོང་བ་
དག་ལ། །རིགས་པས་བྱུང་དང་རང་ཚིག་གིས། །གཞོན་མེད་བསྟན་བཙུག་གང་ཡིན་
ལ། །གཟུང་བར་བྱ་བྱིར་སྐྱོད་འཇུག་འགྲུལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །

ཡང་ན་བརྗོད་བུའི་གཙོ་བོ་ཚད་མས་བྱུང་བར་བསྐྱབས་ནས་དེ་དང་ཚོམ་པ་

¹ མ་ཕྱི། ༡༡ན་ཉན། དན * དོན

བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཉམས་ཀྱིས་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལས་བ་སྟོན་པ་རྣམས་སྟོན་མེད་ཏུ་
 སྐྱབ་བ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་སྐྱེ་བ། ལས་བའི་དོན་ལ་སྐྱེ་བར་མི་རིགས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་ཏུ། གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། །གཞན་ལ་འད་རྗེས་སུ་དཔག་པ་
 ཡིན། ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་ལུང་གི་བསྟན་པའི་བརྗོད་བྱའི། མངོན་མཚོ་བདེ་
 འགྲོའི་གོ་འཕང་དང་། དེས་ལེགས་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེད་པའི་གོ་འཕང་
 ཐབས་དང་བཅས་པར་འདུས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པའི་དབང་ཏུ་
 བྱས་ན། དང་བོར་མངོན་མཚོ་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་ནས། ཕྱིས་དེས་ལེགས་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་བ་
 ཡིན་ཅིང་། གཙོ་བོ་གི་དབང་ཏུ་བྱས་ན་དེས་ལེགས་གཙོ་བོ་དང་། མངོན་མཚོ་ལས་
 བ་ཡིན་མོད་གྱི། ཚད་མས་སྐྱབ་པ་ན། དང་བོར་དེས་ལེགས་ཐབས་དང་བཅས་པ་
 ཚད་མས་བསྐྱབས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་མངོན་མཚོ་ཚད་མས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
 ཏེ། ལྷན་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ཞི། །ཐབས་བཅས་རབ་ཏུ་དེས་པ་ཡིས། །གཙོ་བོའི་
 དོན་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། །གཞན་ལ་འད་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན། ཅེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་
 ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེས་ལེགས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐབས་དང་བཅས་པ་ཉིད་ལ་ཐེར་བ་ཡིན་
 པས་བརྗོད་བྱ་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ཚད་མས་བསྐྱབས་པའི་སྐོ་ནས། རྗོད་བྱེད་ལུང་
 གི་བསྟན་པ་སྟོན་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། བསྟན་པ་སྟོན་མེད་པར་བྱུབ་པ་ན། དེའི་
 ཉམས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་
 བསྟན་པའི་དོན་ཚུ་བ་བཞིན་ཏུ་སྐྱབ་པའི་དགེ་འདུན་ཡང་སྟོན་མེད་པར་བྱུབ་ཡིན་
 བོ། །དེའི་ཕྱིར། དེ་ལྟའི་དངོས་སྟོན་བསྟོད་པ་ནི། །དེ་ཡི་བསྟན་པ་ཉིད་ལས་ནི། །ཚད་

མའི་དེ་ཉིད་གྲུབ་དོན་ཉེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ཐར་པ་དང་
ཐམས་ཅད་མཁའ་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་སུ་གྲུབ་པའི་ལམ་གྱི་ངོ་
བོ་དང་གངས་ངེས་དང་གོ་རིམས་དག་དངོས་པོ་སྟོབས་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མས་ཇི་ལྟར་
གྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེ་འུར་འཚད་པར་འགྲུར་རོ། །

དེ་བས་ན། བསྟན་བཅོས་འདི་དག་ཏུ་ཚད་མ་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་
རྣམ་པར་གཞག་པ་ཇི་སྟེན་ཅིག་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། སངས་རྒྱལ་བཅོམ་
ལྷན་འདས་གོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་དང་། དེའི་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཚད་
མས་གཞོད་པ་མེད་པའི་སྐོ་ནས་ཐར་འདོད་ཀྱི་འཇུག་དོགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་དང་།

གཞན་དབང་སྤྲུག་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་གོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྟོན་པ་མ་
ཡིན་ཅིང་། དབང་སྤྲུག་དང་སེར་སྐྱ་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ལམ་དེ་དག་ཀྱང་ཚད་
མས་གཞོད་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཐར་འདོད་ཀྱི་འཇུག་དོགས་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་
གཏན་ལ་ཐབ་པའི་སྐོ་ནས་སྐྱབས་གསུམ་གཞན་ཏུ་བདུད་དང་པས་ཀྱི་གྲོལ་བས་
བགྱིར་མི་རུང་བའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཅིང་དེའི་ཕྱིར་རྣམ་དཔྱོད་
དང་ལྷན་པ་དག་གིས་ནི་ལམ་གྱི་ཐོག་མ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་སྐོ་ཅམ་ཞིག་ལ་ངེས་པ་
གཉིང་ཚུགས་པ་ཚོལ་ན་ཡང་། རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་འདི་ཉིད་ལ་ཅི་ནས་ཀྱང་
བརྟེན་པར་བྱ་དགོས་ན། ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྗོད་པས་ལ་སྟོང་ནས་སྐྱབ་པ་ལྟར་
ལེན་པའི་བསམ་པས་ངེས་པ་གཉིང་ཚུགས་པ་ཞིག་ཚོལ་ན། རིགས་པའི་གཞུང་
ལུགས་འདི་ལྟ་བུའི་དོན་ལ་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ངེས་པ་རྟེན་པ་མེད་མི་

རུང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་ལྟ་སྟོན་གྱི་ཅི་ཞེས་དགོས་སྟུང་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའི།
གང་གི་ཚེ་སྲིད་ལོ་རྒྱ་ཚམ་གཙོད་པ་དང་། ཚེ་འདིའི་སྤང་ཤས་འབའ་ཞེས་སྤྱད་ལེན་
པའི་ཐབས་སུ་གཞན་དང་ཁ་གཤགས་འགྲེད་པ་ཚམ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་རིགས་པའི་
གཞུང་ལུགས་དག་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་འཇུག་ཅིང་། སྤྱིང་ནས་སྤྱད་པ་སྤྱད་ལེན་
པའི་བསམ་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་སྤྱེས་པ་དེའི་ཚེ་རིགས་པའི་བརྟག་དབྱེད་དོར་ནས་རྒྱུ་
ལོ་དག་གི་ཚིག་ཚམ་ཞེས་སྤྱད་པས་སུ་བརྩེད་སྟེ། ཚད་མས་གཞོད་པ་འབའ་ཞེས་གི་
དོན་“མོས”མཚོས་ཚམ་གྱིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྤྱིད་རུས་འབའ་ཞེས་གིས་ཐར་པ་
དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གོ་འཕང་ལོ་འཕ་ལྷ་བའམ་ཞག་གི་དུས་ཚིགས་ལ་མངོན་
དུ་བྱེད་པར་ཁས་འཆེ་བའི་སྤོངས་པ་ལུག་ལྟར་སྤྱད་པས་དག་གི་ཏ་ཅང་ཡང་མི་
འཚོམ་པའི་ལོག་པའི་གཏམ་ལ་ཤེས་ལྡན་དག་གི་ན་བ་དག་པར་བྱའོ། །

ཡང་མཁས་པར་གྲགས་པ་ཁ་ཅིག་ན་ལེ། སྤེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པ་འདི་
དག་གོ་ལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་གའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་
པས་ནང་རིག་པའི་སྤེ་སྤོད་ལས་སྤེ་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་སྤེར་རོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །དེ་ཡང་མི་
འཐད་དེ། འདི་ལྟར་རྟོག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉེས་ཏེ། སྤེ་རོལ་པའི་སྤོན་པ་དང་
སྤོང་སྤོང་སྤེས་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཚམ་གྱི་སྤོན་པ་བཞག་པའི་རྟོག་
གོ་དང་། ཡང་མདོ་སྤེ་རྒྱན་ལས། རྟོག་གོ་བརྟན་ཅིང་མ་དེས་ལ། །མ་ཁུབ་ཀུན་རྫོང་བ་སྤོ་
བ་ཅན། བྱིས་པ་ལ་ནི་བརྟན་པར་འདོད། ཅེས་བཤད་པ་ལྟར། དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
དོན་སྤེ་ཚམ་གཟུང་བའི་སྤོན་པ། རྟོགས་པས་དེས་དགོས་ཀྱི། མངོན་དུ་མ་གྱུར་བ་ལ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༧ནལ། མོན * མོས

རྟོག་གེར་བྱས་པའོ། །བསྟན་བཅོས་འདི་དག་ལྟ་མའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྟོག་གེར་
 བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་ནི་བྱེད་རང་ཡང་མི་འདོད་ལ། འཐད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་
 རྟོན་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བཞག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྟོག་གེར་ཡིན་པས། རྣོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་
 མི་མཁོ་བར་འདོད་ན། སྤྱོད་ལམ་ཚོས་མཚོག་མན་ཆད་རྣོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་མི་མཁོ་
 བར་འགྱུར་ཏེ། ཚོས་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་ཡུལ་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནང་
 རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྡོད་
 ཅེས་པ་ནི། ནང་སེམས་རྒྱུད་གྱིས་བསྟུས་པའི་སྤང་བྱ་མ་རིག་པ་སྤོང་བ་དང་། གཉེན་
 བོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་
 བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། གཞུང་ལུགས་འདི་དག་ལས་ཀྱང་། གང་ཐག་དང་ཚོས་གྱི་བདག་
 མེད་པ་རིགས་པས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་གང་ཐག་གི་བདག་ཏུ་འདྲིན་པ་
 དང་། གཉིས་སྤང་འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་རྒྱངས་འབྱེན་པའི་ཐབས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
 པར་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་མི་
 འགྱུར་ན། ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྡོད་གང་ཡིན་པ་སྟོས་ཤིག།

གཞན་ཡང་ནང་རིག་པ་མ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་རྣོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་མི་མཁོ་
 བར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རིག་པའི་གནས་ལྟ་ལ་མཁམ་པར་མ་བྱས་པར་
 ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་
 སྡེའི་རྒྱན་ལས། རིག་པའི་གནས་ལྟ་དག་ལ་བཙོན་པར་མ་བྱས་པར། །འཕགས་
 མཚོག་གིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཉིད་མི་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་གཞན་དག་

མ་གུན་ལས་བརྒྱུས་ལས། ལྷན་པའི་དབང་པོའི་བསྟན་པ་ལས་ནི་ཡུན་རིང་ཉམས་
 གྱུར་པ། །དག་ཡིན་རྟོག་གའི་ལམ་གྱིས་ཚོས་ཉིད་བཟོད་པར་བྱེད་མ་ཡིན། །དེ་ལྟར་
 ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྟོག་གའི་མཚན་ཉིད་ནི། །གལ་ཏེ་རྣམ་པར་འགྱུར་པར་
 འགྲོ་བར་བྱེད་དམ་བཟླ་བར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་བྲང་ཞེ་ན། དེའི་དོན་
 ལོག་པར་བརྒྱུད་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལོངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ལྷན་པའི་དབང་པོའི་བསྟན་
 པ་ལས་ནི་ཡུན་རིང་མོན་པ་ཉམས་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ། ལྷན་ལྟེན་གྱི་རྣམས་
 གྱི་རྟོག་གའི་ལམ་གྱིས་ཚོས་ཉིད་བཟོད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་
 པའི་རྟོག་གའི་མཚན་ཉིད་ནི། །གལ་ཏེ་ཚོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐབས་ལས་གཞན་དུ་
 རྣམ་པར་འགྱུར་བར་འགྲོ་བར་བྱེད་དམ། དེས་ན་སྤྱི་རོལ་པའི་རྟོག་གའི་དང་། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་རྟོག་གའི་བྱེད་པར་ཤེས་ལྡན་དག་གིས་བཟླ་བར་
 གྱིས་ཤིག །ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །

ལོན་གུན་ལས་བརྒྱུས་ཀྱི་རང་འགྲུལ་དུ། ལྷན་ལྟེན་པའི་འདོད་པ་སྣང་པོ་
 མེད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཞེན་པ་རྣམས་བརྟོག་པའི་དོན་དུ་འདི་བཅུམས་པ་ཡིན་གྱི། འདི་
 ཚམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་ལ་ལྷན་པའི་དོན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
 དེའི་ཚོས་ནི་རྟོག་གའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་བྲང་ཞེ་
 བ། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་དོན་ནི་སྤྱིར་ཚོས་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་རིམ་བ་ནི།
 ཚོས་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་འགལ་སྐྱེན་བདག་གཉིས་སུ་འཇིན་པའི་སྐྱོ་
 འདོགས་གུན་བཏགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོ་འདོགས་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཅ་བ་

ཅན་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་རི་ལྷོང་བ་ལྷོང་གི་བདག་སྐྱབ་ན།
བདག་འདིན་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་བཟུང་བ་ལྷོང་གི་དོན་དེ་དག་ཏུ་སྐྱབ་དགོས་ཏེ།
དམེར་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འདིན་ལྷན་སྐྱེས་ལ། ང་གངས་ཅན་གྱིས་ཀུན་བཏགས་
པའི་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་ལྷོང་ལྷོང་འདིན་པའི་འདིན་སྐྱངས་དངོས་སུ་མེད་
གྲང་བདག་འདིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་རི་ལྷོང་བ་ལྷོང་གི་ང་བདེན་པར་སྐྱབ་ན།
གངས་ཅན་གྱིས་བཏགས་པའི་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་ལྷོང་ལྷོང་ལྷོང་དགོས་པ་
བཞིན་ལོ། །

དེས་ན། ལྷོང་ལ་བ་ལ་སོགས་པ་རང་གཞན་གྱི་སྐྱབ་མཐའ་སྐྱབ་རྣམས་ཀྱིས་
གང་ཟག་དང་ཚོས་ཀྱི་བདག་རི་སྐྱེད་ཅིག་སྐྱོ་བཏགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། ལྷོང་
མཐའ་ངན་པས་བདག་འདིན་ལྷན་སྐྱེས་འདིན་སྐྱངས་གསོས་བཏབ་ནས། དེ་ཉིད་
སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ། ཚད་མ་དང་གཞུང་གྲ་དང་གཏན་ཚིགས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་
བཞག་པ་ལྷོང་ཅི་ལོག་དུ་མ་ཞིག་སྐྱོ་བཏགས་པ་ཡིན་པས། བདག་འདིན་ལྷན་སྐྱེས་
ཀྱིས་རི་ལྷོང་བ་ལྷོང་གྲུབ་པ་ཞིགས་པ་ལ། དེ་ཉིད་སྐྱབ་མཐའ་ངན་པས་གསོས་
བཏབ་སྟེ། མཐའ་སྐྱོ་ཚོགས་པར་ཀུན་བཏགས་པའི་མཐའ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཞིགས་
དགོས་ཏེ། གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མ་ཞིགས་ན་ཡང་། བདག་འདིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་
དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་དེ། ལྷོང་གས་དེས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལྷོང་། གནས་
སམ་སྐྱམ་པའི་སྐྱོ་འདོགས་མི་ཚོད་པའི་ཕྱིར་ལོ། །དེས་ན་སྐྱོ་འདོགས་ཀུན་བཏགས་
ཀྱིས་རི་ལྷོང་ཀུན་བཏགས་པ་ལྷོང་གི་མཐའ་ཐམས་ཅད་རིགས་པས་ལེགས་པར་
ཞིགས་པ་ན། བདག་འདིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་རི་ལྷོང་བ་ལྷོང་གྲུབ་པ་ཡང་ཞིགས་

བར་འགྲུར་བས། དང་པོར་སྤྱོད་འབྲིན་ཡང་དག་གིས་རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐས་
ཀྱན་བཏགས་པའི་སློབ་འདོགས་མངོན་གྲུང་དག་གི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་དཔལ་གཞོན་
བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་རྗེས་སྤྱོད་འདོགས་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་དང་སྤྱོད་སྤྲེལ་གྱིས་རི་
ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་ན། གང་ཟག་དང་ཚོས་ཀྱི་རང་བཞིན་རི་ལྟར་གྲུབ་སྤྲེལ་
དུ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་དེའི་ཚེ། གང་ཟག་དང་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་པར་
སྤྲེལ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་
དཔག་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་བྱའི་རྗེས་དཔག་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུན་ཅེ་གཅིག་པའི་གཞི་གནས་ལ་བརྟེན་
ཏེ། དུན་རིང་དུ་གོ་མས་བར་བྱས་པ་ལས། བདག་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དངོས་པོའི་
རང་བཞིན་ལ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་གསལ་སྤྲང་རྗེ་ཆེར་འགྲུར་ཞིང་། དེ་དག་ནི་
འཛིན་ཉེན་པའི་ལམ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་རྗེས་དཔག་དང་འཛིན་ཉེན་པའི་སློབ་སྤྲུང་
གིས་ཚོས་ཉིད་རྟོགས་ཀྱང་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཉིས་སྤྲང་དང་བྲལ་བ་རི་ལྟར་
བཞིན་མཐོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་སྤྲང་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་
ཚོས་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་མི་འགྲུར་ཏེ། དཔེར་ན་བྲམ་འཛིན་རྟོག་པས་བྲམ་པ་རྟོགས་
ཀྱང་། བྲམ་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་རི་ལྟར་གཞན་པ་ལྟར་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་
ནོ། །གལ་ཏེ་མཐོང་ན། མངོན་སུམ་དང་རྟོག་པའི་ཡུལ་སྤྲང་ཚུལ་ཁྱད་མེད་དུ་འགྲུར་
བས། བྲམ་འཛིན་རྟོག་པ་སོགས་སྤྲང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པར་འགྲུར་
རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡང་། རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་རྣམས་གང་ཟག་
དང་ཚོས་ཀྱི་བདག་གིས་སྤྲོད་བར་འཇུག་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་དངོས་པོ་རྣམས་

བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ན། སྐྱེ་མི་རྟོག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དབག་ཚད་མས་
ཀྱང་སྐྱེ་མི་རྟོག་པར་མ་རྟོགས་པར་ཐལ་ཞིང་། མདོར་ན། རང་གི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་
པའི་རྗེས་དབག་ཚད་མ་མི་སྲིད་དགོས་པས། ཚད་མ་མདོན་སྐྱེ་བ་གཅིག་
ལྟོ། །ཞེས་སྒྲོས་ལ། རྒྱུ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱོང་མར་ཁས་ལེན་ཞིག་ །དེས་ཚོས་ཉིད་རྟོག་
གཤེད་ལུལ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དབག་མི་
སྲིད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྐྱེ་བའི་རྟོགས་ཡང་
དག་མི་སྲིད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡང་དག་མེད་དོ་ཞེས་ཁས་ལེན་དགོས་པས། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་པར་དམ་
བཅས་པའི་དམ་བཅའ་རྒྱ་བ་རྟེན་ཚད་མ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་འཇུག་ཏེ། དེའི་སྐྱེ་བ་
ལྟེན་ཀྱི་རྟོགས་མེད་པའི་སྲིད་དང་། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་འཇུག་པའི་ཚུར་མཚོང་
མདོན་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པའི་སྲིད་དོ། །

གལ་ཏེ་ཚུར་མཚོང་མདོན་སྐྱེ་བའི་ལུལ་མ་ཡིན་ཀྱང་རྣམས་འཇུག་མདོན་སྐྱེ་བ་
ཀྱིས་རྟོགས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་པར་རྣམས་འཇུག་
མདོན་སྐྱེ་བའི་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ལྟེན་གྱི་རྟོགས་ཀྱི་དོར་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་པར་སྐྱེ་བ་
པའི་རྟོགས་ཡང་དག་ཏུ་འཇུག་བས། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྐྱེ་བའི་རྟོགས་ཡང་དག་
མེད་པ་ཉམས་སོ། །དེ་སྐྱེ་བའི་རྟོགས་ཡང་དག་ཡོད་ན་དེ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དབག་
མེད་པ་འགལ་སོ། །དེ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དབག་ཡོད་ན། དེ་རྟོག་གཤེད་ལུལ་མ་ཡིན་པ་
ཉམས་སོ། །ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོག་གཤེད་ལུལ་ཡིན་ན། ཚོས་ཉིད་རྟོག་གཤེད་ལུལ་མ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༧བཤམ། བན * བན

ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །གལ་ཏེ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྐྱབ་པ་ལ། དེ་རྣམ་འབྱོར་མངོན་
སུམ་གྱིས་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ཀྱང་། ལྷི་ཚོལ་གྱི་འོར་ལྷོགས་ཚོས་སྐྱབ་
པའི་ཚད་མ་སྟོན་པར་མི་བྱས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྣམ་འབྱོར་
མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པ་ལ་ཡང་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་
ཡོད་པར་ཚད་མ་གང་གི་སྟོན་ས་ཀྱང་གཞག་མི་བྱས་པས། ཚོས་ཉིད་རི་བོང་གི་དུ་
དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་རོ། །

གཞན་ཡང་ད་ལྟ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བརྟན་རྒྱ་ཚུང་
ཟད་ཀྱང་མེད་བཞིན་དུ། མ་འོངས་པ་ན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་མངོན་
སུམ་གཤམ་མོ་བརྗོད་པ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བར་འདོད་པ་ནི། གངས་ཅན་པ་དག་སློབ་དེ་
སེམས་མེད་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཚུང་ཟད་ཀྱང་
བརྟན་དུ་མེད་ཀྱང་། མ་འོངས་པ་ན་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་
མངོན་སུམ་འབྱུང་བས། སློབ་དེ་སེམས་མེད་དུ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དང་ཁྱད་པར་ཚུང་
ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། ཚོས་ཉིད་རྟོག་གའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་སྐྱས་པས་ནི་ཚོས་ཉིད་སྐྱ་རྟོག་
གི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་སྐྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ནི་གྲགས་པའི་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞི་
གྲུབ་ན་སྐྱ་འབྲུག་དུ་རུང་བས་ཁྱབ་པར་གྲགས་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚོས་
ཉིད་སྐྱ་རྟོག་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟོགས་མེད་ན། དམ་བཅའ་
ཅམ་དུ་ཟད་ལ། ཡོད་ན་ཚོས་ཉིད་རྟོགས་དེའི་ཚོས་ཅན་དུ་འགྱུར་བས་སྐྱ་རྟོག་གི་ཡུལ་
མ་ཡིན་པའི་ཚོས་སུ་སྐྱས་པ་དང་རང་ཚིག་འགལ་ལོ། །གང་དག་ཚོས་ཉིད་རྟོག་གའི་
དངོས་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་སྐྱ་བ་ལ་ཡང་བཞད་ཟེན་པའི་རིགས་པ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་

མཚུངས་པར་འབྲུག་ཏུ། འདི་ལྟར་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་དངོས་སུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཞིང། དེ་འདོད་ན་།¹ ཚོས་ཀྱི་བདག་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྐྱོ་
འདོགས་ཀྱི་བཏགས་མཛོན་གྱི་དངོས་སུ་མགོ་མཛོན་པའི་ཚད་མ་སོ་སྐྱེའི་རྒྱད་ལ་
མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཞིང། གལ་ཏེ་དེ་དངོས་སུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་ན། དེ་
དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞིང། དེ་འདོད་ན། རྟོག་གཤེད་
དངོས་ལྷལ་མ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །

གཞན་ཡང་ཚོས་ཉིད་རྟོག་གཤེད་དངོས་ལྷལ་མ་ཡིན་ན། ཚོས་ཉིད་དངོས་སུ་
བརྗོད་པའི་སྐྱོ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་སྐྱོ་ཡོད་ན། དེ་དངོས་
སུ་རྟོགས་པའི་རྟོག་པ་མེད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་
དངོས་སུ་རྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཞིང། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཅེས་
དངོས་སུ་སྐྱབ་པའི་དུ་ཡང་དེ་ཉིད་སྐྱེའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་ལས།
རང་ཚིག་འགལ་བ་གཞན་ཅི་ཞིག་བྱ་རྒྱུ་ཡོད། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་
སྐྱོ་དེ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དངོས་མིང་མ་ཡིན་ན། བྱམ་བུ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱོ་ཡང་
བྱམ་པའི་དངོས་མིང་མ་ཡིན་པ་སོགས་སུ་ལེགས་པར་མཚུངས་པས། དངོས་མིང་
ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཚོས་ཉིད་རྟོག་གཤེད་ལྷལ་མ་ཡིན་ཞེས་སྐྱོ་
བ། འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཚོས་ཉིད་ཟབ་མོ་ཡིན་པར་བྱས་པ་ཅོམ་དུ་འདོད་པར་སྤང་ཡང་།
ཚོས་ཉིད་རྟོག་གཤེད་ལྷལ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པས་ཚོས་ཉིད་རི་བོང་གི་དུ་བཞེན་དུ་
སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཚོས་ཉིད་རྟོག་གཤེད་ལྷལ་མ་ཡིན་པ་དག་ཚོས་ཉིད་སྐྱོ་རྟོག་

¹ མ་ཕྱི། ༡༧བཟན། +-། *།

གི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པའི་དོན་ནི། རྟགས་ཡང་
 དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དེས། ཚོས་
 ཀྱི་བདག་མེད་དངོས་སུ་རྟོགས་ཀྱང། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཙམ་ཞིག་
 གི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སློབས་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་
 རླུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་གཉིས་སྤང་དང་བྲལ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཤར་
 བའི་སློབས་མཚོང་བ་མ་ཡིན་ཞིང། དེ་བཞིན་དུ་བྱམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱེ་ལས་
 བྱམ་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སློབས་ཀྱང་བྱམ་པའི་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཙམ་ཞིག་གི་རྣམ་པ་
 ཤར་བའི་སློབས་དངོས་སུ་རྟོགས་གྱི། བྱམ་པའི་རླུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་
 ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དངོས་པོར་དེ་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་རྟོགས་པའི་སློ་
 རྒྱ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་མི་རྣམས་པ་ལྟར། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱམ་
 པའི་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་རླུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་སྤང་བའི་སློ་
 རྒྱ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་མི་རྣམས་པས་དེའི་ཕྱིར་ཚོས་ཉིད་སྤྱི་རྟོག་གི་ཡུལ་ལས་
 འདས་པ་དང། རྟོག་གའི་སློབ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི།
 ཚོས་ཉིད་སྤྱིས་དངོས་སུ་བརྗོད་དུ་མི་རུང་བཞིན། རྟོག་གའི་སློབ་དངོས་སུ་རྟོགས་
 སུ་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་དེ་ལྟར་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་དོན་རྗེས་དཔག་གིས་རྟོགས་པའི་
 རླུན་འདིག་རྟེན་པའི་སློབ་ལྷུང་གིས་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་གསལ་སྤང་དེ་ཆེར་
 ལྷུང་པའི་མཐར་གཉིས་སྤང་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དེའི་སློབས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 པའི་དོན་རང་གི་ངོ་བོ་དེ་ལྟར་བཞིན་དུ་མཚོན་དུ་ལྷུང་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་པོར་སྤྱེས་

སོ། །མདོར་ན། སྐྱོད་གྱི་ས་ཚོས་ཉིད་གཉིས་སྒྲུང་དང་བལ་བའི་སྐྱོན་ས་ལྷལ་དུ་
བྱེད་མི་རུས་པ་ཉིད་ཚོས་ཉིད་རྟོག་གའི་ལྷལ་ལས་འདས་པའི་དོན་ཏོ། །དེའི་སྤྱིར་
གཞན་དག་གིས་སྐྱུས་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྡོད་མ་ཡིན་པའི་
རྒྱ་མཚན་རི་སྟེད་ཅིག་བཀོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྐྱུན་པ་དང་འབྲ་བར་གྱུར་བ་
ཡིན་པས། རྟོག་གའི་དང་ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྡོད་ཀྱི་དོན་དང་། གཞུང་ལུགས་འདི་དག་
གི་བརྗོད་བྱ་དང་དགོས་པ་སོགས་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པའི་འོས་སྤྱི་ཙམ་ཡང་སྐྱོ་ལྷལ་
དུ་མ་ཤར་བར་ཚོས་སྐྱོང་བའི་ལས་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་མཚོན་ཆ་རྣམས་
འདི་ག་རྟེན་མཐའ་དག་གི་མིག་ཉམས་པར་མ་བྱེད་ཅིག །

།འདུག་བྱ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ།༽

གཉིས་པ་འདུག་བྱ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་།
ཡན་ལག་གི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་ཚད་མ་ཀུན་
ལས་བརྟུས་པའི་རྣམ་འགྲེལ་དུ་རྩོམ་ན། ཀུན་ལས་བརྟུས་ལ་ནི། ལེ་འུ་འདུག་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ནམ། རི་ལྟར་ན། འདིར་ལེ་འུ་བཞིར་བྱས་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཀུན་ལས་
བརྟུས་ཀྱི་དཔེ་བཞག་པ་དང་། སེལ་བ་བཞག་པའི་ལེ་འུ་གཉིས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་
གི་ལེ་འུར་འདུས་པས། འདིར་རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེ་འུའི་ནང་དུ་བསྐྱུས་ནས་
གཏན་ལ་སབ་པ་ཡིན་ཅིང་། ལྟ་ཚོད་བཞག་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེ་འུར་
འདུས་ཀྱང་དེ་ཉིད་རྩོད་རིགས་སུ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་སབ་པས་འདིར་དངོས་སུ་མ་
བསྟན་ལ། གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁའ་བ་ལམ་དང་

མཚན་དེ་ཉིད་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་སྟོང་རུང་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་ལོག་རྟོག་མངོན་གྱུར་
མགོ་གཞོན་པའི་སྲུང་འབྲུན་དང་། སྟོང་རུང་དུ་གྱུར་ནས་“ཤེས་’པར་འདོད་པའི་
དོན་གཉེར་དང་ལྡན་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་གདམ་དག་གི་ངོ་བོ་
གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གཉེས་སུ་ངེས་པས་དེ་དག་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པའི་
ལེའུ་ཡང་བཞི་པོ་འདིར་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་ལེའུ་བཞི་པོ་འདི་དག་གི་གོ་རིམ་ས་ངེས་པ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྟོབ་
དཔོན་རྒྱན་མཁན་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ལ་མ་རིན་པེ། དང་པོར་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་
གཙོ་བོ་ཚད་མ་གྱུ་བའི་ལེའུ་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་
དང་། ཐར་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཐབས་དང་བཅས་པ་ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་ལ།
མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཚད་མ་དེའི་དབྱེ་བ་ཡང་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། མངོན་སུམ་
དང་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་། ཚད་མའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་
དཔག་པ་གཉེས་སུ་གྲངས་ངེས་པོ་ཞེས་བསྐྱབས་ནས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་རྒྱས་པར་
གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ་ཉིད་དེའི་རྗེས་སུ་གསུངས་ཤིང་།
འོ་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དེ་ཡང་རི་ལྟར་བྱ་ཞེས་པ་ལ། རྗེས་དཔག་རྣམ་གཉེས་རང་དོན་
ནི། །ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་ཡིན། །གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི། །རང་
གིས་མཐོང་དོན་རབ་གསལ་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར། རྗེས་དཔག་དེ་
ཡང་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་། དེ་
ཉིད་གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གཉེས་སུ་བྱེ་ནས་རང་

༡ མ་ཕྱི། ༡༧༡ན། ཤས * ཤེས

དོན་རྒྱུ་དབུག་གི་ལེའུ་ཉིད་དེའི་རྒྱུ་སྲུ་གསུངས་ལ། གཞན་དོན་རྒྱུ་དབུག་གི་
ལེའུ་མཐར་གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་དབྱེ་གཞི་དབྱེ་བའི་སྲུ་རེས་དགོས་ཤིང་། གཏན་ལ་དབུག་བྱ་གང་
ཡིན་མ་ཤེས་ན། ཚད་མ་རྣམས་ལ་གཉིས་སོ་དེ་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་དུ་མི་ཤེས་བས།
ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ་དང་པོར་གསུངས་ཤིང་། མི་སྲུ་བ་མཚན་ཉིད་དུ་ལྡན་པའི་
"ཚད་མ་ཚམ་དབྱེ་གཞིར་བྱས་པ་ལས་བྱེ་བའི་ཚད་མ་དེ་ཡང་མངོན་རྒྱུ་གཉིས་སྲུ་
གངས་རེས་པ་ལས། མངོན་སྲུ་མ་ནི་དང་པོར་སྐྱེ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་ཅིང་། རྒྱུ་དབུག་གི་
ཕྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་བས། སྐྱེ་རིམ་དང་མཐུན་པར་མངོན་སྲུ་གི་ལེའུ་དང་པོར་གསུངས་
ཤིང་། རྒྱུ་དབུག་གཉིས་ཀྱི་ལེའུ་དེའི་ཕྱིས་གསུངས་ལ། རྒྱུ་དབུག་གཉིས་སོ་ལ་
ཡང་རང་གིས་མ་རེས་བ་གཞན་ལ་སྟོན་མི་རུས་པས། རང་དོན་རྒྱུ་དབུག་གི་ལེའུ་
སྲུ་གསུངས་ཤིང་། གཞན་དོན་རྒྱུ་དབུག་གི་ལེའུ་ཕྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་
ན་ཡང་། རང་དོན་རྒྱུ་དབུག་གི་ལེའུ་དང་པོར་སྣང་བ་ནི། སློབ་དཔོན་གིས་དེ་ཉིད་
རྟོགས་དཀའ་བར་གཞིགས་ནས། དང་པོར་སྣང་མེ་འགྲེལ་བ་མཛད་པས། དེའི་ཕྱིར་
སྐྱེ་གསུངས་པམ་གནས་པའི་གོ་རིམས་ཡིན་གྱི། གཞུང་རྩོམ་པའི་གོ་རིམས་མ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་མཚོད་བརྗོད་དང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་རང་དོན་རྒྱུ་དབུག་གི་ལེའུ་འི་
ཐོག་མར་འབྲུང་བ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟོག་པའི་བྱ་བ་རྣམས་བསལ་ཅིང་། ཞེས་སོགས་
དང་། སྐྱེ་བོ་པམ་ཆེར་ཞེས་སོགས་ནི་རང་འགྲེལ་གྱི་མཚོད་བརྗོད་དང་རྩོམ་པར་
དམ་བཅའ་ཡིན་ཅིང་། གཞུང་རྩོམ་པའི་མཚོད་བརྗོད་དང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་ནི།

༡ མ་ཕྱི། ༡༠༣༡ན། ཚར * ཚད
༢ མ་ཕྱི། ༡༠༣༥ན། པོར་བྱུང * པོར་བྱུང

ཚང་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུའི་ཐོག་མ་ཉིད་དུ། རྒྱན་མཁམ་པོའི་འགྲེལ་པར་བཀོད་པའི།
 ཚང་མར་གྲུབ་པ་འགྲོ་ལ་ཕན་བཞེད་པ། ལྷོན་པ་བདེ་གཤེགས་སྐྱོ་བ་ལ་ཕྱག་འཚལ་
 ཏེ། ཉོག་གེ་བཞུག་འཇུག་འགྲོ་ལ་ཆེས་བཅེ་བས། རྒྱན་མ་གྲུབ་པ་རྒྱལ་བཞེན་བཤམ་
 པར་གྱ། ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། ཉི་མ་སྤུས་པ་ན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་
 འདི་ཉིད་གསུང་རབ་སྤྱིའི་རྣམ་འགྲེལ་ཡིན་གྱི། ཚང་མ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་པ་ཁོ་ནའི་
 རྣམ་འགྲེལ་མ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་ལེའུའི་གོ་རིམས་ལ་ནི་ལྷ་དབང་སྐྱོ་འཇུག་པ་མེད་
 དེ། འདི་ལྷ་དཔལ་དང་པོར་རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ། དེ་ནས་ཚང་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ།
 དེ་ནས་མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ། དེ་ནས་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ་འོ་ཞེས་ཟེར་
 རོ། རྒྱན་མངོན་པའི་བསམ་པ་ནི་སྤུ་མ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རི་རྒྱན་དུ། རྒྱན་ལས། རང་གི་
 དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་བརྗོད་
 དེ། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི། རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྐྱོན་དུ་
 འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་ཤིང། ཚང་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུའི་མགོར།
 ཚང་མ་ཡང་དག་འགྲོ་ལ་ཕན་བཞེད་པ། ཞེས་སོགས་བཀོད་ནས། འདི་ལ་བསྟན་
 བཅོས་གྱི་དང་པོར་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པས་ཚང་
 མ་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་བསྟོན་པར་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ནི། ཞེས་སོགས་གྱིས་དེའི་
 དོན་བཤམ་ཅིང། དེ་ལྷ་སྤྱིའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ནས་ཚང་མ་གྲུབ་པ་
 བཤམ་པར་བྱའོ། ཞེས་བཤམ་པའི་མཇུག་ཐོགས་ཉིད་ནས། ཚང་མ་སྤྱི་བ་མེད་ཅན་
 གྱི། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བཤམ་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

ཅི་སྟེ། དེ་ཉིད་ཚང་མ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་པའི་མཚོན་བརྗོད་དང་ཚོམ་པར་དམ་

བཅའ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཞོད་ནས། དེའི་དོན་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེན། དེ་
གཉིས་ནི་མི་འབྲས་སྟེ། གུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་ཐོག་མར། ཚད་མར་གྱུར་པ་འགོ་ལ་མན་
བཞེད་པ། །སྟོན་པ་བདེ་གཤེགས་སྟོབ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ཏེ། །ཚད་མ་སྐྱབ་ཕྱིར་རང་གི་
གཞུང་གུན་ལས། །བརྟུས་ཏེ་སྣ་ཚོགས་འཛོལ་རྣམས་འདིར་གཅིག་བྲ། ཞེས་འབྲུང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱན་མཁན་པོ་ལེ་ལུ་འུ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་
ཉིད་ཚད་མ་གུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་དུ་མི་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཁོ་བོས་ནི་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མ་འཛོལ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་མཚན་སུས་ཀྱང་དམོན་པར་མི་བུས་སོ། །

གསུང་རབ་སྤྱིའི་རྣམ་འགྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་
མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བའི་ཁྲབ་པ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། གུན་ལས་བརྟུས་ཉིད་གསུང་རབ་
མཐའ་དག་གི་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་འགྲེལ་བའི་ཆ་དག་གཙོ་བོར་གཏུན་
ལ་འབེབས་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུང་རབ་སྤྱིའི་རྣམ་འགྲེལ་ཡིན་ཅེས་པ་ཡང་། ཐེག་པ་ཆེ་
ཅུང་གི་སྤེ་སྟོན་ནས་བཤད་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྟོན་པ་ཅམ་ལ་ཟེར་
ན་འཐད་ཀྱི། ཐེག་པ་ཆེ་ཅུང་གི་སྤེ་སྟོན་མཐའ་དག་གི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་པས་བརྟུན་
བཙུན་པའི་ཐེག་པ་ཆེ་ཅུང་གཉི་གའི་གཞུང་སྐྱུན་མོང་བའོ་སྣམ་དུ་གཟུང་བར་མི་
བྱའོ། །རི་རྒྱན་བཤད་པའི་ལེ་ལུ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་
གྱིས་རང་འགྲེལ་དུ། རང་དོན་རྗེས་དབག་དང་པོར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་གསུངས་པ་
དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ནས། སྟོབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྟོབ་དང་། རྒྱ་ལྟོའི་བཞེད་
པ་ལྟར། དང་པོར་རང་དོན་རྗེས་དབག་གི་ལེ་ལུ་ཉིད་འཆད་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་
པ་ཡིན་པས་འདིར་ནི་དེ་བཞེན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར། གལ་ཏེ་ཁྱོད་

བསྟན་བཅོས་འདི་ཀྱན་ལས་བཏུས་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཚཱ་མ་ག། དེར་ནི་དང་པོར་མངོན་
 སུམ་གྱི་ལེའུ། དེ་ནས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ། དེ་ནས་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་
 གི་ལེའུ། དེ་ནས་དབེ་དང་དབེ་ལྟར་སྤང་བརྟག་པའི་ལེའུ། དེ་ནས་སེལ་བ་བརྟག་པའི་
 ལེའུ། དེ་ནས་ལྟག་ཚོད་བརྟག་པའི་ལེའུ་འབྲུང་བ་ཡིན་བ་ལ། འདིར་གོ་རིམས་བརྒྱུག་
 ཉེ། ཅིའི་སྤྱིར་རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་པོར་འཆད་ཅེ་ན། དེ་ཉིད་ཀྱི་ལན་བསྟན་པའི་
 སྤྱིར། སློབ་དཔོན་གྱིས་རང་འགྲེལ་དུ། དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་བ་རྣམ་པར་འབྲེད་བ་ནི་
 རྗེས་སུ་དཔག་བ་ལ་བརྟེན་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ལ། དེ་ལ་ལོག་བར་རྟོག་པས་དེ་རྣམ་པར་
 བཞག་པའི་སྤྱིར་བཤད་བ་ཞེས་གསུངས་ཤིང། འདིའི་དོན་ལྷན་སློབ་མཐའ་བཅད་
 པའི་སློབ་མཁན་གཏན་ལ་པལ་བ་དག་གི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཉེ། གལ་ཉེ་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་
 བ་རྣམ་པར་འབྲེད་བ་རྗེས་སུ་དཔག་བ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱིར། རྗེས་དཔག་དང་པོར་
 བཤད་བ་ཡིན་ན། དེ་ཡང་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་བ་རྣམ་པར་འབྲེད་བ་རྗེས་དཔག་ཁོ་ན་
 ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱིར་ཟེར་རམ། དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་བ་རྣམ་པར་འབྲེད་བ་ཁོ་ན་རྗེས་
 དཔག་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་ཟེར། དང་པོ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་དག་རྣམ་པར་འབྲེད་བ་
 མངོན་སུམ་ལ་ཡང་བརྟེན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་ངེས་སུ་པན་བ་དང་མི་པན་བ་
 འཛོལ་བ་དང་སློང་བ་ནི། དེས་པར་ཡང་དག་པའི་ཤེས་བ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་
 གཉིས་ཀ་ལ་སློབ་པར་བཤད་བ་དང་ནང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །

སྤྱོད་པས་གཉིས་བ་ལྟར་ན། དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་བ་རྣམ་པར་འབྲེད་བ་ཁོ་ན་
 རྗེས་དཔག་དང་མངོན་སུམ་ལ་བརྟེན་མི་རྟེན་གྱི་བྱུང་མེད་པས། ལྷ་མཚན་དེའི་སློ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡བཤག། བརྟན * བརྟེན

ནས་རྗེས་དབུག་དང་པོར་འཆད་ན། མངོན་སུམ་ཡང་དང་པོར་འཆད་རིགས་པར་
ཐལ་ལོ། །ཅི་སྟེ་ངེས་བརྒྱུད་གི་བྱུང་བར་མི་སྐྱོར་བར། དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་
པར་འབྲེད་པ་ལྟེ། རྗེས་སུ་དབུག་པ་ལ་ཡང་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་དེའི་སྤྱིར་དང་པོར་
བཤད་པ་ཡིན་ན། མངོན་སུམ་ཡང་དང་པོར་འཆད་རིགས་པར་ཐལ། དོན་དང་དོན་
མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྲེད་པ་ལྟེ་མངོན་སུམ་ལ་ཡང་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ལོ། །

ཞེན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། བརྟེན་བཅོས་འདི་ནི་སྟོན་པ་དང་། དེའི་བརྟེན་པ་
སྐྱོན་མེད་པར་བསྐྱབས་པའི་སྐྱོན་པ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེད་པ་ཐབས་དང་
བཅས་པ་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གྲང་
ཚུལ་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་གྱིས་དངོས་སུ་ངེས་པར་བྱེད་མི་རུས་པས། རྗེས་དབུག་
གིས་དངོས་སུ་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་ཡང་རྗེས་དབུག་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་དང་རྟེན་གཏན་ཚིགས་སོགས་ལ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་ཏུ་མ་ཡོད་པས། དེ་དག་
བསལ་ཏེ། དེ་དག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྐྱོབ་དཔོན་སྤོགས་ཀྱི་
སྤང་པོས་ཚད་མ་ཀུན་ལས་གཏུས་སུ་བཤད་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བར་
གཟེགས་ཤིང་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་དབུག་དང་། གཏན་ཚིགས་སོགས་ལ་
ལོག་པར་རྟོག་པ་མ་བསལ་བར། དེ་དག་ཡང་དག་པར་རྟོགས་མི་རུས་ཤིང་། གཏན་
ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཡང་དག་པར་མ་རྟོགས་པར་ཐབས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་དོན་ངེས་པར་མི་རུས་པས་དེའི་སྤྱིར་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་
མཁྱེད་པ་ལམ་དང་བཅས་པ་རྟོགས་པ། མཐར་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་རག་ལས་
གྲང་། དངོས་སུ་རྗེས་སུ་དབུག་པ་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་ཤིང་། དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་

མ་བསམལ་བར་ཡང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་དོན་དེ་དག་དེས་མི་རུས་
 བར་གཟེགས་ཏེ། ལྷོ་བ་དཔོན་གྱིས་ཐོག་མར་རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དབག་པའི་
 ལེ་ལུ་ཉིད་འཆད་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་དགོས་པའི་དབང་གིས་རང་དོན་ལེ་ལུ་
 བཤད་པའི་རྗེས་སུ། རྗེས་དབག་དེས་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ་བའི་གཙོ་བོ་ཐར་པ་
 དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐབས་དང་བཅས་པ་གཏན་ལ་འབབས་པར་བྱེད་པ་ཚད་
 མ་གྲུབ་པའི་ལེ་ལུ་གསུངས་ཏེ། འདི་གཉིས་ནི་ཐབས་དང་ཐབས་ལས་བྱུང་བའི་རིམ་
 བའོ། །ཐབས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་དོན་དེ་དག་དེས་པར་བྱེད་པ་
 ཡང་རྗེས་སུ་དབག་པ་དེའི་རྟེན་གཏན་ཚིགས་གྱི་ཚུ་ལ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་མངོན་
 སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་རག་ལས་པའི་སློན་ནས་མངོན་སུམ་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་ཡིན་
 བས། དེའི་འོག་ཏུ་མངོན་སུམ་གྱི་ལེ་ལུ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་རང་ཉིད་གྱིས་སྟོན་པ་
 དང་དེའི་བསྟན་པ་སློན་མེད་པར་ཚད་མས་དེས་ནས་དེ་ཉིད་གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་སྟོན་
 བར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། རང་གིས་མ་དེས་པར་གཞན་ལ་སྟོན་མི་རུས་པས། དེའི་སྲིར་
 གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་སྟེན་པའི་གཞན་དོན་གྱི་ལེ་ལུ་ཉིད་མཐར་གསུངས་
 སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལེ་ལུ་དག་གི་གོ་རིམས་དེས་པ་ཡིན་ལོ། །འོ་ན་རང་དོན་རྗེས་
 དབག་འཆད་པ་ཡིན་ན། དེའི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་སོགས་མི་སྟོན་པར་དང་པོར་
 གཏན་ཚིགས་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་སོགས་བཤད་པ་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། གཞན་དག་ན་
 དེ། རྒྱ་གཏན་ཚིགས་གཏན་ལ་པབ་པའི་སློན་ནས་འབྲས་བུ་རྗེས་དབག་ལྷགས་ལ་
 འཆད་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཁོ་ལོ་ནི་དེ་ལྟར་མི་སྐྱ་ཡི། དེ་བས་ན་བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་

ཚད་མ་ཀུན་ལས་བརྒྱུས་པའི་དོན་རྣམས་པར་འགྲེལ་བར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་མཐོང་བཤད་
ཅུང་ཞིག་སྒྲིབ་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར། གང་ཞིག་ཀུན་ལས་བརྒྱུས་སུ་དངོས་སུ་བཤད་
ཟིན་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའི་རྣམས་གངས་སོགས་དེ་ཉིད་ལས་བཤད་པར་བྱ་
བ་གཞན་¹མེད་པ་དག་ནི། དེར་བཤད་ཟིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཚིག་
"ཚོགས་²བསྐྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཅུང་ཞིག་སྒྲིབ་པའི་ཉེས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར། གཞུང་
འདིར་དེ་དག་སྒྲོས་ཏེ་སྐྱབས་པར་མི་བྱེད་ཅིང་། འོན་ཀྱང་དེར་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
ཚིག་ཟུར་དག་གི་རྣམས་བཅད་དང་། ཡོངས་གཙོ་ཀྱི་དགོས་པ་དང་། དབྱེ་བ་དག་གི་
གངས་ངེས་དང་། གངས་ངེས་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་སོགས་མདོ་དེར་དངོས་སུ་མ་
བཤད་ཅིང་། འཆད་དགོས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཞུག་འདིར་འཆད་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།

དཔེར་ན། གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི། །རང་གིས་མཐོང་དོན་རབ་
གསལ་བྱེད། ཅེས་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་དངོས་སུ་བསྟན་ཟིན་པས་
དེ་ཉིད་འདིར་སྒྲོས་ཏེ་མ་སྐྱབས་པར་མཚན་ཉིད་དེའི་ཚིག་ཟུར་དག་གི་རྣམས་བཅད་དང་
ཡོངས་གཙོ་ཀྱི་དགོས་པ་དང་། དགོས་པ་དེ་དག་སྐྱབས་པའི་རིགས་པ་སོགས་
མདོར་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པ་དག་གཞུང་འདིར་རྒྱས་པ་བཤད་པ་དང་། རོ་བོ་ལ་
སོགས་པའི་ཚོས་ལྡ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པར་བྱ་བ་གཞན་དོན་བསྐྱབས་བྱའི་མཚན་
ཉིད་ཡིན་ལོ། ཞེས་དངོས་སུ་མ་སྐྱབས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ཀུན་ལས་བརྒྱུས་སུ་བཤད་ཟིན་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདིར་ཚིག་ལྡ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམས་བཅད་དང་། ཡོངས་གཙོ་

¹ མ་ཕྱི། ༡༡བཤད། མང * མེད
² མ་ཕྱི། ༡༡བཤད། ཚོགས * ཚོགས

གྱི་དགོས་པ་དང། དགོས་པ་དེ་ཉིད་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་སོགས་མདོ་ལས་དངོས་སུ་
 མ་གསུངས་པ་དག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང། མིང་དང་རིགས་སོགས་སྐྱོར་བ་
 ཡི། རྟོག་པ་དང་བལ་མདོན་སྐྱམ་མོ། ཞེས་གསུངས་ཟིན་པས། དེ་ཉིད་རྣོས་ཏེ་མ་
 སྐྱས་པར་མདོན་སྐྱམ་རྟོག་བལ་དུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་མདོ་ལས་རྒྱས་པར་མ་
 གསུངས་པ། འདིར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་དང། ཀུན་ལས་བརྟུས་
 སུ། མདོན་སྐྱམ་དང་ཉི་རྗེས་སུ་དཔག། ཁོད་མའོ་མཚན་ཉིད་གཉིས་གཞུང་གྱ། །དེ་
 ལ་རབ་སྐྱོར་གྱིར་ཚད་མ། །གཞན་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བ་རྩ་འབྲེལ་གྱིས།
 ཚད་མ་དང་གཞུང་གྲུའི་གྲངས་དེས་དང། གྲངས་དེ་ལས་གྲངས་གཞན་དུ་རྟོག་པ་
 འགོག་པའི་ཚུལ་མདོ་ཅམ་ཞིག་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་འདིར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང།
 ཡང་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བརྟུས་སུ་སྐྱོགས་ཚོས་ཅན་དགུའི་སྐྱོར་བའི་དཔེར་བརྗོད་
 དང། དེ་དག་མ་ཐུན་སྐྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དང། མི་མ་ཐུན་སྐྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་
 འཇུག་པ་དང། མི་མ་ཐུན་སྐྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད། མ་ཐུན་སྐྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་དང།
 གཉིས་ཀ་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང། གཉིས་ཀ་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་སོགས་
 གྱི་ཁྲད་པར་རྣམས་དངོས་སུ་གསལ་བར་གསུངས་པས། དེར་བཤད་ཟིན་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་འདིར་དེ་དག་དངོས་སུ་མ་བཞོད་པར་སྐྱོགས་ཚོས་ཅན་དགུར་
 ཟྱེ་བའི་དགོས་པ་དང། དགུ་ལོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་དཔེར་བརྗོད་དངོས་སུ་མ་
 གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅམ་ཞིག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་
 ལས་བརྟུས་སུ་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཤིང། བཤད་པར་བྱ་དགོས་པའི་མཚན་ཉིད་
 དག་ནི་འདིར་དངོས་སུ་འགོད་པར་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་ཀུན་ལས་བརྟུས་སུ་ཚད་མའི་

དབྱེ་བ་ཙམ་ཞིག་གསུངས་ནས་ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པས།
འདིར་ཁ་བསྐྱངས་ཏེ། ཚད་མ་བསྐྱེད་ཅན་ཤེས་པ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཚད་མ་མདོར། གཞན་གྱི་འདོད་པ་གསལ་བར་བཀོད་ནས། དེ་
ཉིད་འགོག་པའི་རིགས་པ་མདོར་བསྐྱེད་པ་ཙམ་ཞིག་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་ནི། དེར་
བཀོད་ཅིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། འདིར་གཞན་གྱི་འདོད་པ་དེ་མི་འགོད་པར།
དེའི་གཞོན་བྱེད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རིགས་པ་ཅན་པའི་ལུགས་ཀྱི་
དམ་བཅའ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དང་། དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་དཔེ་འགོག་པའི་
སྐབས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་འདོད་པ་འགའ་ཞིག་གི་དམ་
བཅའ་དོན་གསལ་བར་མ་བཀོད་པར། དེ་སྐབས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གསུངས་པ་རྣམས་
ལ་ནི། དང་པོར་རང་ལུགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་གསལ་བར་བཀོད་ནས་དེ་
སྐབས་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་འཆད་པར་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། རྫོ་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་དོན་
གསལ་བར་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པར་དེ་སྐབས་པའི་རིགས་པའི་སློ་ཙམ་ཞིག་བརྟན་
པ་ལ། འདིར། དུལ་རྣམས་ལས་ནི་བྱང་པ་ཡི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་བྱ་རྫོ་ཚུལ་
གཉིས་ཀྱི་དོན་གསལ་བར་བཤད་པའི་སློ་ནས་རང་ལུགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ཐོག་མར་
བཀོད་དེ། དེའི་རྗེས་སུ་དེ་དག་སྐབས་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པར་ལྟ་བུའོ། །

གང་ཞིག །མདོར་གཞན་གྱི་འདོད་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་གཞོན་བྱེད་མཐའ་
གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཕལ་ཆེ་བ་གསལ་བར་དངོས་སུ་གསུངས་ནས། དོགས་
པའི་མཐའ་དེ་དེ་ཙམ་དངོས་སུ་མ་བཀག་པར་བཞག་པ་དེ་དག་ལ་ནི་དེར་དངོས་སུ་
བཤད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་འདིར་མི་འགོད་པར། གང་དངོས་སུ་མ་བཀག་པར་

བཞག་པའི་མཐའ་དེ་ཉིད་འགོག་པའི་རིགས་པ་འདིར་ཁ་བསྐྱངས་ནས་འཆད་པ་ཡིན་
 ཏེ། དཔེར་ན། ཚོགས་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་ཡིན་ནའང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་
 སྐབས་ལྟ་བུའོ། །གང་ཀུན་ལས་བདུས་སུ་ཕྱོགས་སྡེ་མ་དང་། དེ་ཉིད་འགོག་པའི་
 རིགས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེས་པར་བཤད་པ་དེ་དག་ནི་འདིར་འཆད་པར་མི་བྱེད་དེ། དཔེར་
 བ་རིགས་པ་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྡེ་མ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་ཀྱི་
 ཚུལ་གཞན་སྐྱབ་པ་དེ་དག་གི་ཕྱོགས་སྡེ་མ་དང་། དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཉིས་ཀ་
 ཚད་མ་མདོར་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཅིང་། གངས་ཅན་པ་རྣམས་འབྲེལ་བ་རྣམ་པ་
 བདུན་ཡོད་པའི་ནང་ནས། རི་ལྟར་སྲིད་པའི་འབྲེལ་བ་གཅིག་གིས་མདོན་སྐྱེས་ལས་
 ལྷག་པ་སྐྱབ་པ་ནི། རྗེས་སུ་དཔག་པོའི་ཞེས་ཟེར་བ་སོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྡེ་མ་དང་།
 འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གཉིས་ཀ་གསལ་ཞིང་རྒྱས་པ་ཚད་མ་མདོར་བཤད་ཟིན་
 པས། འདིར་དེ་དག་གི་ཕྱོགས་སྡེ་མ་དང་། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གཉིས་ཀ་མ་
 བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་རང་ལྷགས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་རྣམས་ལ་ཡང་། མདོར་རྒྱས་པར་བཤད་
 ཟིན་པ་དག་ནི་འདིར་མི་འཆད་ཅིང་། གང་དེར་མ་བཤད་པ་དག་ནི་འདིར་འཆད་པར་
 བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དུ་བས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མའི་བྱེད་པར་གསལ་ཞིང་། འབར་བ་
 ལ་སོགས་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། མེ་ཅོམ་ཞིག་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 བྱ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་ནི། ཚད་མ་མདོར་། དོན་གྱི་ཚོས་རྣམས་དུ་མ་ནི། །ཐམས་ཅད་རྟོགས་
 ལས་རྟོགས་མ་ཡིན། །གང་ཞིག་རྗེས་འབྲེལ་གཞན་ལས་ནི། །ལྷོག་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་
 བ་ཡིན། །མའི་འབར་བ་དང་རྗོ་བའི་བྱེད་པར་རི་ལྟ་བུ་དེ་རྣམས་ནི་དུ་བ་ལས་རྟོགས་པ་

མ་ཡིན་ཏེ། འཕྲུལ་བའི་སྤྱིར་རྟོ། ཞེས་བྱ་བ་ལས་སོགས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་རྒྱས་པར་
བཤད་ཐེག་པའི་སྤྱིར། འདིར་རྒྱ་མཚན་དེ་དག་ཞིབ་པར་དངོས་སུ་མ་བཤད་ཅིག། ཚང་
མ་མདོར། དཔེར་ན། བྱས་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མི་ཉག་པ་ལ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས། རང་བཞིན་གྱི་ཉག་པ་གྱི་དོན་ལ་མཐའ་བཅད་པ་མདོར་
བསྡུས་པ་ཙམ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱི་ཉག་པ་གྱི་སྤྱོད་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་
དཔེར་བརྗོད་པ་དང་། ལྟོས་མེད་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ཉག་པ་ལ་སོགས་པ་འདིར་ཁ་
བསྐྱངས་ཏེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །གང་ཞིག་ཀུན་ལས་བཅུས་སུ་དོན་དེ་ཉིད་
རྒྱས་པར་བཤད་ཀྱང་། འཆད་བྱེད་གྱི་ཚིག་བརྒྱུང་བས་ཉོགས་པར་དཀའ་བའི་གནས་
འགའ་ཞིག་ལ་ནི། མདོ་དེ་ཉིད་གྱི་ཚིག་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །

གང་ཞིག་ཀུན་ལས་བཅུས་སུ་དོན་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་ཀྱང་། འཆད་བྱེད་
གྱི་ཚིག་བརྒྱུང་བས་ཉོགས་པར་དཀའ་བའི་གནས་འགའ་ཞིག་ལ་ནི། མདོ་དེ་ཉིད་གྱི་
ཚིག་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སྐོར་ནས་ཀྱང་འགྲེལ་བར་བྱེད་དེ། དཔེར་ན། གང་ལ་
སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྗེས་སུ་དབག་པ་ནི་མེད་ལ། ཞེས་སོགས་གྱི་མདོའི་
ཚིག་དོན། དེ་འགོག་རྗེས་དབག་ལས་འགྲུང་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་རྒྱས་
པར་འཆད་པ་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །གང་ཞིག་ཚང་མ་མདོར། དོན་དེ་ཉིད་གྱི་རོ་བོ་ཙམ་
ཞིག་གསུངས་ཀྱང་དེའི་མཚན་ཉིད་དང་དེ་ལ་གཞན་གྱིས་སྐྱབ་ཀ་བསལ་དགོས་པ་
ཇི་ལྟར་སེལ་བའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་མ་གསུངས་པ་དག་ལ་ནི། འདིར་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སྐོར་ནས་འགྲེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན།

༡ མ་ཕྱུ། ༡༧༧༧ན། བརྗོད * བརྗོད

མདོར། ཡིད་ཀྱང་དོན་དང་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མ་གསུངས་པ་ལ། འདིར་ཡིད་ཀྱི་
 མདོན་སྲུལ་ཚད་མ་མེད་པར་རྩོད་པའི་གཞན་གྱི་སྐྱེ་ཀ་ལེགས་པར་སྦྲངས་ཤིང་།
 དེ་སྤྱིར་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སློབ་ནས། རྒྱ་དང་ཡུལ་
 ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཡིད་ཀྱི་མདོན་སྲུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་བཅས་ཉེ་བཤད་པ་ལྟ་
 བུའོ། །དེའི་སྤྱིར་གཞུང་འདི་ཉིད་འཆད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་ལས་བཏུས་
 པའི་དོན་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་བྱས་ནས། དེ་ཉིད་དང་གཞུང་འདིའི་ཙམ་འགྲེལ་སྦྱོར་བའི་
 མན་ངག་ཚོགས་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་འདི་ལྟ་བུའི་སློབ་ནས་འདི་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་
 ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་དུ་ངེ་ལྟར་འགྲུང་བའི་ཚུལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ཉེ། འོལ་སྤྱི་ཙམ་ལ་མ་
 ལས་པར། མདོ་གཞུང་སྦྱར་ནས་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་མཚན་ཉིད་བཞེད་ཟེན་པ་དག་
 འདིར་མི་འགོད་པར་མཚན་ཉིད་དེའི་ཚིག་ཟུར་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཙོ་དེ་
 ཀྱི་དགོས་པ་སོགས་འདིར་རྒྱས་པར་འཆད་པ་དང་།

གཞན་ཡང་འདིར་དབྱེ་གཞི་འགའ་ཞིག་ལ་དབྱེ་བ་བཤད་ཅིང་། འགའ་ཞིག་
 ལ་མ་བཤད་པ་དང་། མཚོན་བྱ་འགའ་ཞིག་ལ་མཚན་དངོས་སུ་བཞེད་ཅིང་། འགའ་
 ཞིག་ལ་དངོས་སུ་མ་བཞེད་པ་རྣམས་ནི་མདོར། དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་དག་
 བཤད་ཟེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདིར་མི་འཆད་ཅིང་། དེར་མ་བཤད་པ་དག་
 འདིར་འཆད་པ་དང་། དེར་མཚན་ཉིད་དངོས་སུ་བཞེད་པ་དག་དེར་བཞེད་ཟེན་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་འདིར་མི་འགོད་ཅིང་། དེར་མ་བཞེད་ལ། འགོད་དགོས་པ་ཁ་ཅིག་
 འདིར་འགོད་པ་ཡིན་པས། དེའི་སློབ་ནས་འགའ་བ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་།
 འདིར་དགག་ཡུལ་མ་བཞེད་པར་འགོག་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རྩོད་པ་སྦྱོར་

ཉམས་ཡང་དག་ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་གསུམ་དུ་སྐྱེ་ནས། དེ་དག་ཏུ་གྲངས་
 དེས་པའི་གྲངས་དེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མདོར་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པས་འདིར་དེ་ལྟ་
 བུའི་གྲངས་དེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་བ་སོ་སོའི་
 རོ་བོ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན་ཡང་། གུན་ལས་བརྟུས་སུ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་
 མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་སྐབས་ལས་འཕྲོས་ནས་འབྲས་ཉམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་། དེ་ཉིད་
 ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་རྗེ་ལྟར་སྐྱབ་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རིགས་པ་དང་བཅས་པ་རྒྱས་
 པར་གསུངས་པས་འདིར་དེ་དག་རྒྱས་པར་མི་འཆད་ཅིང་། རང་བཞིན་གྱི་ཉམས་ཀྱི་
 སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་དང་། རྗེས་ཁྲབ་དང་ཕྱོག་ཁྲབ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་སོགས་རྒྱས་
 པར་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པས་འདིར་དེ་དག་རྒྱས་པར་འཆད་པར་བྱེད་ཅིང་།
 འབྲས་བུའི་ཉམས་ལ་ཡང་ཉམས་ཚོས་འབྲེལ་བ་སྐྱབ་བྱེད་རྒྱ་འབྲས་དེས་བྱེད་ཀྱི་
 ཚད་མ་དངོས་སུ་རྒྱས་པར་མ་གསུངས་པས། འདིར་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་
 ཡིན་ལ། གུན་ལས་བརྟུས་སུ་སྦྱོགས་ཚོས་ཅན་དགུའི་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་ཚེ། འབྲས་
 རང་གི་སྦྱོར་བའི་དཔེར་བརྗོད་གཉིས་དངོས་སུ་སྦྱོས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས། རྒྱ་ཁྲབ་
 བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྣམ་གཞག་གཉིས་ཤུགས་ལ་འཕངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རིགས་པ་ཅན་
 པ་འགོག་པའི་ཚེ། བདག་ཡོད་ཀྱང་སྤང་དུ་མི་རུང་བ་ལ། བདག་མ་དམིགས་པའི་
 ཉམས་ཀྱིས་བདག་མེད་པར་གོ་བར་བྱེད་མི་རུས་སོ་ཞེས་གསུངས་པས། མི་སྤང་བ་
 མ་དམིགས་པ་དང་། སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཉམས་ཀྱི་ཁྲད་པར་ཤུགས་ལ་
 འཕངས་པ་ལྟ་བུ་མ་གཏོགས་པ་མ་དམིགས་པའི་ཉམས་དབྱེ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་སོ་སོའི་
 རོ་བོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་སུ་གསལ་བར་གསུངས་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་

བསམ། འདིར་མ་དམིགས་པའི་རྟེན་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། རྩེ་བ་སོ་སོའི་རོ་བོ་སོགས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་རྒྱུ་མ་དང་གསུངས་པ་ཡིན་ཅིང་།

མདོར་ན། གུན་ལས་བརྟུས་སུ། རང་དོན་རྗེས་དབུགས་གི་ལུངས། དེའི་མཚན་
ཉིད་དང་། རྩེ་བ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་སོགས་རྒྱུ་མ་དང་གསུངས་ཤིང་། གཞན་
དག་ཚུལ་བྱུག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་རྣམས་རྒྱུ་མ་དང་བཞག་གྲང་
རྟེན་གྱི་ཡང་དག་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེའི་དབྱེ་བ་གསུམ་གྱི་གངས་ངེས་དང་། རྩེ་
བ་སོ་སོའི་རོ་བོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་སུ་འབྲེལ་ཆགས་པར་མ་གསུངས་
པས་འདིར་ནི་དེ་དག་ཉིད་རྒྱུ་མ་དང་བཞག་པའི་སློབས་རང་དོན་རྗེས་དབུགས་གི་རྟེན་
གཏན་ཚིགས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་གཏན་
ཚིགས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བཞག་པས་གྲང་། རང་དོན་རྗེས་དབུགས་ལ་ལོག་པར་
རྟོག་པ་བསམ་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟེན་གཏན་ཚིགས་ལྟོན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་པ་ན། དེ་
ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དབུགས་བདེ་ལྷག་ཏུ་ངེས་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །གུན་ལས་
བརྟུས་སུ། རང་དོན་གྱི་ལུངས། རང་དོན་རྗེས་དབུགས་གི་མཚན་ཉིད་གསུངས་གྲང་།
དབྱེ་བ་མ་གསུངས་པ་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། སེལ་བྱེད་
གྱི་ཚད་མ་བཞེད་བྱེ་བ་ཉིད་ལས། རྟོགས་པར་བྱས་པ་ལ་དགོངས་ནས། མ་གསུངས་
པ་ཡིན་ཅིང་། འདིར་ཡང་རྟེན་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྒྱུ་མ་དང་བཞག་པ་ན། དེ་ལ་
བརྟེན་པའི་རྗེས་དབུགས་གི་དབྱེ་བ་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱས་པ་ལ་དགོངས་ནས་
མ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། འོ་ན་ཚད་མ་གུན་ལས་བརྟུས་པར། འཆད་དགོས་པའི་དོན་
དུ་མ་ཞིག་མ་བཞག་པར་སྤང་བས་བསྐྱབ་བཅོས་སློབ་ཆག་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རམ་

ཞེན། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བརྟམ་བ་ནི། གང་ལ་བྱ་དབང་པོ་རྣམས་ལོ་མདོར་བསྐྱུས་པ་
ལ་དགའ་བ་མགོ་སློབ་པས་གོ་བ་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་དངོས་སུ་མ་
བཤད་པ་དེ་དག་ཀྱང་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་དག་གི་ཚིག་གི་རྣམས་པ་དང། སྐབས་ཐོབ་
དང། ཚིག་ལྷུང་དང། དོན་གྱིས་ཐོབ་པ་ཅི་རིགས་པའི་སྐོར་ལས་འཕངས་པ་ཤ་སྟག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་ལ། དེ་ལྟ་ནི་ཡང། དེ་ཉིད་ཕྱིས་ཀྱི་གཏུལ་བྱ་དབང་པོ་རྣམས་
པོ་པལ་ཆེ་བས་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཁོང་ན་
གནས་པ་སོགས་གསལ་བར་གྱུར་ཞིང། དོན་གྱིས་ཐོབ་པ་དག་ཁ་བསྐྱངས་ནས་
གསལ་བར་འགྲེལ་བའི་བསྐྱེད་བཅོས་འདི་ཉིད་མཛད་པ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལམ་དང་
བཅས་པ་རང་གིས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང། ངེས་ནས་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་
པའི་ཐབས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དེ་ཉིད་དངོས་སུ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་རང་དོན་
རྗེས་དཔག་བཤད་པ་དང། ངེས་བྱ་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལམ་དང་
བཅས་པ་བཤད་པ་དང། རྗེས་དཔག་གིས་དེ་ཉིད་ངེས་པ་མཐར་གང་ལ་རག་ལས་
པའི་ཚད་མ་མདོན་སུམ་བཤད་པའོ།

། མདོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་རང་དོན་རྗེས་
དཔག་བཤད་པ། །

དང་པོ་ལ། ལུས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་མདོར་བསྐྱེད་པ་དང། ཡན་ལག་གི་ཚུལ་
གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

མ་ཚང་བ་རྣམས་ནི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་བ་ཡིན་ལོ། ཞེས་པ་དང་། འབྲས་རང་མ་
དམིགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཞན་དེ་གསུམ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་
དག་ནི། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་བ་ཡིན་ལོ། ཞེས་པ་རྣམས་སོ། །

དེ་ལ་བཤད་ཚུལ་དང་པོ་ཉིད་འཐད་པར་མི་སེམས་ཏེ། འདིས་ནི་རྟགས་ཡང་
དག་གི་བརྗོད་སྲོལ་སྲིགས་སུ་གྲུང་བའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་ཐམས་ཅད་སྤྱིར་སྟོན་པ་
ཡིན་ལ། རྟགས་ཚོས་མེད་ན་མི་འབྲུང་བའི་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པས་ནི། རྟགས་ལྟར་
སྤང་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མིག་གི་གཟུང་བྲས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་
སྤྱབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་རྟགས་ཚོས་མེད་ན་མི་འབྲུང་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ལོ། །བཤད་ཚུལ་གཉིས་པ་ཡང་འཐད་པར་མི་སེམས་ཏེ། གཞུང་ཚིག་སྲ་མ་དག་
གིས་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཏུ་བསྟན་པ་ན། དེས་མཚན་
ཉིད་དེ་དང་མ་ལྡན་པའི་གཏན་ཚིགས་དག་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་བུ་གོ་མི་ལུས་ན།
དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཏུ་མི་འབྲུང་ཞིང་། གོ་ལུས་ན་དེ་ལྟར་གོ་ལུས་བཞིན་ཏུ་སྤང་ཡང་
དེ་ཉིད་རྗོད་ཏེ་སྟོན་པའི་རྟེན་པ་ཐ་མ་འདི་བརྩམས་པ་དོན་མེད་ཅིང་རྗོད་པའི་ཉེས་
པར་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་ལོ། །དེས་ན་བཤད་ཚུལ་གསུམ་པ་ཉིད་བཟང་ཞིང་། རྗོད་
དཔོན་ལྷན་རྒྱ་རྒྱུ་ཡང་དེ་ལྟར་འཆད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་དེ་ལས་
གཞན། ཞེས་པ་ནི། མི་མ་སྟུན་པའི་སྲོལ་ལས་ལྡོག་པ་སྟེ། གཏན་ཚིགས་གསུམ་པོ་
དེ་ལས་གཞན་པ་ནི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་དག་ཡིན་ལོ། ཞེས་འབྲུང་བས་སོ། །

ལོ་ན། དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད། ཅས་པའི་དེས་གཟུང་གི་ཚིག་གིས་འབྲས་རང་
མ་དམིགས་པས་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་གོ་བར་བྱེད་ལུས་སམ་

མི་བྱས། མི་བྱས་ན་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་གཟུང་གི་ཚིག་དེ་ཉིད་
 སློམ་པ་དོན་མེད་ཅིང་། བྱས་ན། དེ་ཉིད་ཀྱིས་གསུམ་པོ་དེ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་
 གཏན་ཚིགས་རྣམས་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་དུ་གོ་བྱས་པས། ཞང་པ་ཐ་མ་སློམ་པ་
 དོན་མེད་ཅིང་། སློམ་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་། ཉིད་
 ཅེས་པ་གངས་ངེས་སྟོན་པའི་ངེས་བཟུང་གི་ཚིག་ཏུ་སྦྱར་བ་ཡིན་ཀྱང་། དེར་མ་མགོ་
 བར་དངོས་པོའི་རྒྱུ་ཡིན་ནམ་སྟམ་དུ་དོགས་པའི་སློན་ནས་གངས་ངེས་རྟོགས་པའི་
 གོགས་སུ་འགྱུར་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་ཚིག་ལས་འདོད་ཆགས་དཔོག་པ་སོགས་
 འབྲས་ཉགས་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། རྒྱ་མ་
 ཚོགས་པ་ཁ་ཡར་བ་ལས་འབྲས་བུ་དཔོག་པའི་ཉགས་འགའ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱི་
 ཉགས་སུ་ཁས་ལེན་པ་དང་། མི་མ་སྐྱེན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལ་མེད་
 ངེས་སུ་སྦྱབ་པའི་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་གཞན་གྱིས་བཏགས་པ་དེ་
 དག་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་དུ་
 བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྤང་ཡང་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་དེ་ལས་གཞན་ཞེས་གསུངས་པ་
 ཡིན་པས་སྟོན་མེད་དོ། །དེ་ལ་འདིར་སྟོགས་ཚོས་ཞེས་པའི་སྟོགས་ཀྱི་སྦྱ་ནི་ཤེས་
 འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚོན། སྟོགས་དངོས་
 ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་ཚོགས་པའི་ཡ་གྲུལ་ཡིན་པས་སྟོགས་ཀྱི་སྟོགས་ཅིག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རས་ཡུག་གི་སྟོགས་ཅིག་ཚིག་པ་ལ་རས་ཡུག་ཚིག་ཅེས་བརྗོད་པ་བཞིན་
 བོ། །དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་བྱུབ་ཐེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཚོས་ཅན་རང་མིང་གིས་བསྟན་ན། སྤྲ་ཉག་པའམ་

མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་མིག་གི་གཟུང་གྲ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་མ་སྟེན་དཔེ་ཚོས་
 ཅན་དང་མི་མ་སྟེན་དཔེ་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་སུ་གྲུང་བ་དག་ཀྱང་། ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་
 སུ་གྲུང་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པས་ཚུལ་དང་པོ་གྲུབ་བམ་སྟེན་དུ་དོགས་བར་
 འགྲུང་བ་སྤང་བའི་སྲིང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་ཞེས་སྟོས་སོ། །དེའི་སྟོན་མེད་དེ། ཚོས་ཅན་
 གྱི་ཚོས་ཞེས་པའི་ཚོས་ཅན་གྱི་སྐྱས་མ་སྟེན་དཔེ་བཟུང་ན་རྗེས་ཀྱི་སྟོན་པའི་དག་
 ལས་རྟགས་མ་སྟེན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་ཟིན་པ་དང་། སྐྱོས་པའི་སྟོན་
 དུ་འགྲུང་ལ། མི་མ་སྟེན་“དཔེ”བཟུང་ན། ཕྱོག་ཀྱི་སྟོན་པའི་དག་གིས་རྟགས་མི་
 མ་སྟེན་ཕྱོགས་མ་ཐམ་དག་ལ་མེད་པར་བསྟན་ཟིན་པ་དང་། “སྐྱ”འཕགས་པའི་སྟོན་དུ་
 འགྲུང་བའི་ཕྱགས་དང་། ཚོད་གཞི་ལ་ཉེ་བའི་ཕྱགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཚོད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་
 གོ་བར་འགྲུང་རོ། །དེའི་སྲིང་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཞེས་སྟོས་རིགས་ཀྱི། ཕྱོགས་ཀྱི་
 ཚོས་ཞེས་སྟོས་བར་མི་རིགས་ཉེ། ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱ་ནི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་དང་།
 བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དང་། དེ་གཉིས་ཀའི་ཚོགས་བ་སྟེ། གསུམ་ཀ་ལ་འཇུག་པས་
 ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་ཞེས་སྟོས་བ་ན། ཚོགས་དོན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་ཚོས་སུ་གྲུང་
 བ་དག་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་པར་དོགས་བ་མི་ཁེགས་པའི་སྲིང་རོ། ཞེ་ན།
 ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱས་བརྗོད་ཀྱང་ཉེས་པ་དེ་འདྲ་མེད་པར་ཐལ། ཚུལ་དང་པོ་སྟོན་པའི་
 ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱས་ཚོགས་དོན་བཟུང་ན། རྟགས་དེ་ཚོགས་དོན་སྤར་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱབ་
 རྱེད་དུ་བསྟན་པ་དང་། སྐྱ་འཕགས་བ་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་བཟུང་ན་རྗེས་ཀྱི་སྟོན་
 པའི་དག་གིས་རྟགས་མ་སྟེན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དང་སྐྱོས་པའི་

༡ མ་ཕྱི། ༡༤༣༡ན། དཔ * དཔེ
 ༢ མ་ཕྱི། ༡༤༣༡ན། ཚོ * ཚོ

སྐོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཚོད་གཞི་ཁོ་ན་བཟུང་བར་གོ་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས་སྦྲངས་སོ། །

གཞན་ཡང་ཤེས་བྱེད་སྐྱབས་ཀྱི་ཚོས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བུ། ཚོས་ཅན་གསུམ་ག་ལ་ཉེ་བར་བྱུང་མེད་པས། ཚོད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་ཉེ་བར་མི་འགྲུབ་ལ། ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཞེས་པའི་ཚོས་ཅན་གྱི་སྐྱེས་མ་ཐུན་དཔེ་བཟུང་ན། རྗེས་ཀྱི་སྐོན་པའི་དག་ལས་ཉུགས་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཟེན་བ་དང་། སྐྱོན་པའི་སྐོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉུག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་ན། བྱས་པ་དེ་ཉིད་མ་ཐུན་དཔེ་ལ་ཡང་ཡོད་པར་གྲུབ་དགོས་པར་ཐལ་ཞིང་། དེ་འདོད་ན་རྗེས་ཀྱི་བྱུང་བ་སྐྱབ་བྱ་བྱུང་དགོས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྦྲང་གིས། ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་སྐོན་པ་ན། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དག་མེད་ལ་མེད་པར་ནི། །དེས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱོག་བྱུང་སྐོན་པའི་ཚིག་སྐོག་པའི་“སྐོན་པའི་ཅན་དུ་ཐལ། རྗེས་ཀྱི་སྐོན་པ་ན་ཉུགས་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པས། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་གྲུབ་ཟེན་པའི་ཕྱིར། སྐོན་མེད་དེ། གྲུབ་ཟེན་གྱི་བྱུང་བ་གཉིས་པོ་གཅིག་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་འཕེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐོར་བའི་དབྱེ་བ་ཉུགས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཟེན་གྱི་དེ་ཉིད་ཡང་བསྐྱབ་ནས་དེས་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱབ་ནས་སྐྱེས་པའི་དོགས་པ་མི་ཚོད་པའི་ཕྱིར་མཚུངས་སོ། །དེས་ན་ཉུགས་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡༡༡ན། སྐྱབ་ *སྐོན

བས། མཐུན་དཔེ་ལ་ལོད་བར་གྲུབ་ཟིན་མི་འཐད་ཅིང་། གྲུབ་ཟིན་བའི་དབང་དུ་བྱས་
གྲང་། རྣོས་བའི་རྣོན་དུ་འགྱུར་བ་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་ཚོས་ཅན་གྱིས་ཚོས་ཞེས་
རྣོས་བའི་རྣོན་ནས་ཕྱགས་གྱིས་ཉོགས་བར་བྱ་དགོས་ན། དོགས་བ་དེ་དག་རིམ་བར་
ཡང་དགོས་བས་ཉོགས་དཀའ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱོགས་གྱི་སྐྱས་རྣོས་ན། ཚོད་གཞི་
བདེ་ལྷག་དུ་གོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་གྱི་སྐྱས་བསྟན་འོ། །གལ་ཏེ་ཤེས་འདོད་
ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཞེས་རྣོས་ན། ཉེས་པ་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ནི་ཚིགས་སུ་
བཅད་བའི་སྟེང་སྟོང་ཉམས་བར་འགྱུར་བས་དེའི་ཉེས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཡང་ཕྱོགས་
གྱི་སྐྱས་བསྟན་འོ། །

གཉིས་པ་ཡལ་ལག་གི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱས་བར་བཤད་པ་ལ། གཞུང་སྤྱིའི་བསྟུ་
བ་མདོར་བསྟན་བ་དང་། གཞུང་དོན་བཤད་བ་དངོས་ལ་འཇུག་བ་གཉིས།

༡། གཞུང་སྤྱིའི་བསྟུ་བ་མདོར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བཤད་ཟིན་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་བ་དེ་ཉིད་མདོར་བསྟན་
དང་། གཞུང་སྟག་མ་དག་གིས་དེ་ཉིད་རྒྱས་བར་འཆད་བ་ཡིན་ན། གང་གིས་གང་
རྒྱས་བར་འཆད་“ཅེ་ན” ། རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་རི་སྟེང་ཅིག་ཅེས་སོགས་གྱིས་དེ་ནི་རྣམ་
གསུམ་ཞེས་བ་རྒྱས་བར་འཆད་བར་བྱེད་ཅིང་། རྒྱ་ཚོགས་པ་ལས་འབྲས་སྐྱེ་བར་
ཞེས་སོགས་གྱིས། ཉིད་ཅེས་བའི་དེས་གསུང་གི་ཚིག་ལ་ཚོད་བ་སྟོང་བར་བྱེད་བ་
ཡིན་ལ། རྒྱ་མ་ཚོགས་པས་འབྲས་བུ་ནི། ཞེས་སོགས་གྱིས། གཏན་ཚིགས་ལྟར་

༡ མ་ཕྱི། ༡༧༧ན། ཅན * ཅེ་ན

སྤང་དེ་ལས་གཞན། ཞེས་པ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པར་བྱེད་ཅིང་། གཏུན་ཚིགས་ཀྱི་
ནི་རྩལ་གསུམ་ལའང་། ཞེས་པ་མན་ཆད་ནས། མི་དམིགས་པས་ནི་མི་འབྲུག་པོ་
ཞེས་པའི་བར་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་ནི། མེད་ན་མི་འབྲུང་དེས་སྲིར་རོ། ཞེས་བྲུ་བ་འདི་
ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་ལོ། །འོ་ན་རྟེན་པ་དང་པོ་ལ་རྒྱས་པ་འདད་མི་བྱེད་པ་ཅི་
ཞེ་ན། གུན་ལས་བརྟུས་སྟུ། རྩལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་
པས། འདིར་མི་འཆད་དོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཅིང་། མདོར་རྩལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་དེས་པ་སྟོས་པའི་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་མདོའི་
འབྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་གིས་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་མ་རྟོགས་པ་ནི། རྟགས་ཚོས་མེད་ན་མི་
འབྲུང་བའི་འབྲེལ་བ་བྲུབ་དགོས་པ་མགོ་བའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་པས། དེའི་སྲིར་དེ་ཉིད་
རྒྱས་པར་འཆད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། །

འོ་ན་མདོར་བསྟན་གྱི་གོ་རིམས་དང་མི་མཐུན་པར་གཏུན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་
དེ་ལས་གཞན། ཞེས་པའི་རྒྱས་པ་འདད་སྤང་འཆད་ཅིང་། མེད་ན་མི་འབྲུང་དེས་སྲིར་
རོ། ཞེས་པའི་རྒྱས་པ་འདད་སྲིས་འཆད་པ་ཅི་ཞེ་ན། མེད་ན་མི་འབྲུང་བའི་འབྲེལ་བ་
ཉིད་བཤད་པར་བྲུ་བ་ཆེས་མང་ཞིང་། གཏུན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་ནི་བཤད་བྲུ་ཉུང་བའི་
སྲིར་དང་། མདོར་བསྟན་གྱི་སྐབས་སུ་གཏུན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་དེ་ལས་གཞན། ཞེས་
སྟོས་པ་དེ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་”¹ རྟགས་རྣམས་
གཏུན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་ཡིན་ལོ། །ཞེས་བཤད་པའི་སྟོན་སྟེན་རྟོག་རྣམས་གསུམ་ཉིད་
ཅེས་པ་ལ་འབྲེལ་བར་ཤེས་པར་བྲུ་བའི་སྲིར་དུ། དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད་ཅེས་པའི་

¹ མ་ཕྱི། ༡༧ནམན། -+ * *

རྒྱལ་བ་འདད་དང་སྐྱེལ་ནས་རྐང་བ་ཐ་མའི་རྒྱལ་བ་འདད་མཛད་བ་ཡིན་ནོ། །

།གཞུང་དོན་བཤད་བ་དངོས་ལ་འཇུག་པ།།

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་བཤད་བ་དངོས་ལ་འཇུག་པ་ལ། གཏན་ཚིགས་རྣམ་གསུམ་སོ་སོའི་དོ་བོ་བཤད། ཡང་དག་གསུམ་པོར་ངེས་པ་ལ་ཚོད་བ་སྤང། གསུམ་པོ་ལས་གཞན་ལྟར་སྤང་སྤོགས་ཅམ་བཤད། མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་རྒྱལ་བར་བཤད་པའོ། །

།འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ།།

དང་མོ་ལ། གསུམ་ལས་འབྲས་བུའི་རྟགས་བཤད་བ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཞེས། འབྲས་རང་མ་"དམིགས་"པ་གསུམ་ཀ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སྦྲས་ན། འབྲས་བུ་ལས་རྒྱ་གོ་བར་བྱེད་པ་ནི། རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འབྲད་དེ། འདི་ལྟར་མེ་ལས་དུ་བ་སྐྱ་བོ་དང་སྤོ་བ་སོགས་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་སྐྱ་བོ་སོགས་ཀྱང་མའི་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཞིང། ཅོད་དག་མེད་ལྡན་ལ་སོགས་པའི་མེ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་དུ་བ་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཀྱང་དུ་བའི་གོ་བྱུར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་ལའི་སྤྲིང་དུ། དུ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ནས། མེ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་ན། ལའི་སྤྲིང་དུ་དུ་བ་དེ་ཉིད། ལའི་མེ་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལའི་མེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཉིད་ཚང་མང་གི་དུ་བ་སོགས་མ་ཐུན་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༧བཤན། དམགས * དམིགས

ཁྱད་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང། རྗེས་ཁྱབ་དེས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་
 སོགས་སུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་རྟོ། །མངོན་སུམ་གྱིས་ལ་ལ་དམིགས་པའི་དུ་བ་རྟགས་
 སུ་འདོད་པ་ཡང། ལ་ལ་ཡོད་པའི་དུ་བ་རྟགས་སུ་འདོད་པ་དག་ཁྱད་པར་མེད་བས་
 ཉེས་བ་སྐྱ་མ་སོ་ན་གནས་སོ། །གང་དག་རྟགས་འབོད་པའི་ཆེ་དུ་བ་ཅམ་བཞོད་ཀྱང་
 སོང་བ་ནི། ལའི་དུ་བ་^༡སོང་^༢བར་འདོད་པ་དེ་ལ་ཡང། ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་བ་ལ་
 རྟགས་སུ་གང་སོང་བ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་བ་སྐྱ་
 མ་ཉིད་སོ་ན་གནས་སོ། །ཁ་ཅིག་རྟགས་ཡང་དག་རྣམས་ལ་རྣོ་མ་ཚོད་དང། སོང་
 ཚོད་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མང་དུ་བྱེད་པ་དག་ནི། ཁོ་བོས་^༣ཚད་^༤མ་ཡིད་ཀྱི་སྐྱབ་སེལ་
 དུ་རྒྱས་^༥བར་^༦བཀག་བེན་ཅིང། མའི་རང་དུས་དང་དུ་བའི་རང་དུས་གང་རུང་རེ་རེ་
 ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འཛོག་པ་མ་ཡིན་གྱི། དུས་དེ་གཉིས་
 ག་ཆ་ཤས་སུ་ལྡན་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྒྱ་འབྲས་སུ་འཛོག་པ་ཡིན་ཅིང།
 རྒྱ་འབྲས་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་དེ་ལྟ་སྤྱི་དུས་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིན་ཅོ་ཞེས་
 རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བཤད་བེན་ཏོ། །

འོ་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་སོང་བ་ནི། དུ་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི་ལའི་དུ་བ་མ་ཡིན་ན།
 ལའི་དུ་བ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་འཇལ་བའི་ཚད་མར་
 འགྱུར་བ་ཅི་ཞེ་ན། ལའི་དུ་བ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་དེ་དུ་བ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་
 ཡིན་ནམ་མིན། །ཡིན་ན་དུ་བ་ཅམ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་སོང་བ་དང། དེ་འབྲའི་དབང་

༡ མ་ཕྱ། ༡༠ནལ། སོང * སོང
 ༢ མ་ཕྱ། ༡༠ནལ། ཚད * ཚད
 ༣ མ་ཕྱ། ༡༠ནལ། གར * གར

ཤེས་ཚོགས་ཚོས་ལངས་བའི་ཚད་མར་སོང་བ་ལ་འགལ་བ་མེད་ཅིང་། མ་ཡིན་ན།
ལྷན་པོ་སྤོང་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱང་སྤོང་འཛིན་མིག་ཤེས་མ་ཡིན་དགོས་པས་
སྤོང་འཛིན་མིག་ཤེས་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བ་ལས། སྤོང་འཛིན་མིག་ཤེས་ཡིན་
ན། སྤོང་བོ་ལ་སྤོས་བའི་ཀུན་མཁུན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་མེ་ཚམ་བསྐྱེད་
བྱའི་ཚོས་ཡིན་པ་དང་འབྲ་བར་དུ་བ་ཚམ་རྟགས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་
གཞུང་འདིས་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་གོ་བར་མི་བྱེད་ཀྱི། རྒྱ་ཚམ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་འཕངས་པ་ཡིན་ནོ། །

།རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ།།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་འབྲས་རྟགས་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་པ་མ་ཟད། རང་གི་རང་བཞིན་ཡོད་ཚམ་དང་། རང་ཆས་སུ་འབྲེལ་བ་
ཅན་གྱི་ངོ་བོ། མི་རྟག་པ་སྐྱེ་ལ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཞག་པ་ལྟ་བུའི་
རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་ཀྱང་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱེ་བ་ཀྱི་ཚུལ་
གསུམ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཚམ་གྱི་སྐྱེས། བྱིས་བྱུང་གི་རྒྱུ་ལ་རག་ལས་པ་བཅད་
ནས། བྱས་པ་རང་ཉིད་ཡོད་ཚམ་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་དེས་མི་རྟག་པར་ཡང་བསྐྱེད་
པས། མི་རྟག་པ་རང་ཡོད་ཚམ་ནས་རང་ཆས་སུ་འབྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་
ཏོ། །གཏན་ཚིགས་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་ཉིད་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་གསུམ་གའི་
མཐར་སྐྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་འདི་དག་ཀྱང་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་སྤོང་བ་

༡ མ་ཕྱི། ཉམ་པ་ན། མ * མི
༢ མ་ཕྱི། ཉམ་པ་ན། ཡང * ཀྱང

ཚོས་ཅན་དུ་བརྒྱུད་ནས། དེ་ཉིད་གཏན་མེད་ཚིགས་^༡ཡང་དག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལ། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་རྟགས་སུ་འགོད་བ་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་ཅིང། དེ་ལྟར་ན། མདོར་བསྟན་དུ། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དང། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་གསུམ་མོ་དེའི་མཚན་གཞིར་བཤད་པ་ལ། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་འདི་དག་གིས་གསུམ་མོ་དེ་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་དེ་ཚང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་གཞིར་འཐད་དོ་ཞེས་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཅིང། མཚན་ཉིད་ཚང་བར་སྐྱབ་པ་ཡང། མེད་ན་མི་འབྱུང་དེས་སྤྱིར་དོ། ཞེས་པའི་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་དག་གིས་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་གསུམ་ཀྱི་རྟགས་ཚོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱས་བར་བཤད་པའི་སློབ་པ་འཆད་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟ་མིན་པར། འདིར་དུ་བ་དང་བྲས་པ་སོགས་ཚོས་ཅན་དུ་བརྒྱུད་ནས་འབྲས་རྟགས་དང་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སོགས་སུ་སྐྱབ་པ་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་ན། འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་ཞེས་གསུང་བར་འགྲུང་གི། འབྲས་བུ་འི་གཏན་ཚིགས་ཞེས་གསུང་བར་མི་འགྲུང་དོ། །

༼མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ༽

གསུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་^༡བཤད་པ་ལ། མི་སྤྲང་བ་མ་དམིགས་པ་དང། སྤང་རུང་མ་དམིགས་པ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལ་ཟ་རང་

༡ མ་ཕྱི། ༡༠༧༦ན། ཚིགས * ཚིགས
 ༢ མ་ཕྱི། ༡༡ན་༡ན། ག * ཀྱི
 ༣ མ་ཕྱི། ༡༡ན་༡ན། ཚིགས * ཚིགས

གང་ལ་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་སོང་བའི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མ་རྣམས་འཇམ་བུའི་དུ་མི་
 འཇམ་བུ་ལ་ཞུ་བའི་ཆོས་ཚན། མཐུན་གྱི་གཞི་འདི་རང་འབྲེལ་གང་ཟག་གི་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་
 མེད་པའི་ཤ་ཟ་ལ་གང་ཟག་དེའི་ཡོད་དེས་ཀྱི་ཐ་སྐྱོད་དོན་མཐུན་མི་འཇམ་བུ་ལ་གོ་བར་
 བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཚན་གྱི་ཉམས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱོད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་
 པའི་མྱེད། འདིའི་མཐའ་བཅད་པ་གཞན་དུ་བཤད་ཟེན་ཏེ། །གཉིས་པ་སྤང་རུང་མ་
 དམིགས་པ་ལ། སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཉམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའི་
 དབྱེ་བ་དང་། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་བོ་ནི། མ་དམིགས་པའི་གཏུན་ཚིགས་
 ཐམས་ཅད་ཡོད་དེས་འགོག་པའི་འབྲས་བུ་ཚན་ཡིན་པས་ཁྲབ་བམ་ཞེ་ན། གཏུན་
 ཚིགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གམ་ཁྲབ་བར་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་ཡོད་ན་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་སྤང་རུ་རུང་
 བ་ལ་ལྟོས་ནས་དགག་བྱའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཚན་གྱི་སྤྲེང་དུ་མེད་
 པར་ཤེས་ཤིང་གོ་བར་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཚན་གྱི་གཏུན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་བཤམ། ཡང་ན་གཞི་འགའ་ཞིག་ཏུ་རང་གི་དགག་བྱའི་ཆོས་མེད་ཤེས་འབྲས་བུ་
 ཚན་ཞེས་སྐྱར་བར་བྱ་ཞིང་། ཡན་ན་མ་དམིགས་པའི་གཏུན་ཚིགས་འགའ་ཞིག་སྤང་
 རུང་གི་བྱེད་བྲག་ལ་ལྟོས་ནས་རང་གི་དགག་བྱའི་ཆོས་མེད་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་
 འབྲས་བུ་ཚན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱར་བོ། །

གཉིས་པ་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ནི། འོ་ན། ཡོད་ན་སྤང་རུང་གི་ཁྲབ་བར་ལ་
 ལྟོས་ནས། མ་དམིགས་པའི་གཏུན་ཚིགས་ཀྱིས་དགག་བྱའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་མེད་པ་
 གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། དགག་བྱའི་ཆོས་ཇི་སྟེ་བྱེད་པ་གོ་བར་བྱེད་ཅེ་ན། དགག་

༡ མ་ཕྱི། ལྟན་ལྟན། དེན * དོན
 ༢ མ་ཕྱི། ལྟན་ལྟན། བྱེད * བྱེད

བྱའི་ཚོས་དེ་ཉིད་ལ་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་འགལ་བ་དངོས་དག་གྲུབ་པའི་ཉམས་ཀྱི་དགག་
 བྱའི་ཚོས་དེ་ཉིད་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་པའི་དོན་ཅན། མེ་སྟོབས་ཆེན་པས་ཁྲུབ་པར་
 འོན་པའི་ཉམས་ཀྱིས་གཞི་དེར་གང་རེག་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། དགག་བྱའི་
 ཚོས་ཀྱི་གཞོན་བྱེད་དངོས་དེའི་འབྲས་བུ་དག་གྲུབ་པའི་ཉམས་ཀྱིས་དགག་བྱའི་ཚོས་
 དེ་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་པའི་དོན་ཅན། དུ་བ་སྟོབས་ཆེན་པས་ཁྲུབ་པར་འོན་པའི་ཉམས་
 ཀྱིས་གཞི་དེར་གང་རེག་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། དགག་བྱའི་ཚོས་དེའི་རྒྱ་ཡོད་ན།
 བཟང་རུང་བའི་བདག་ཉིད་དག་ནི་མ་གྲུབ་པ་ཉམས་སུ་བཞོན་ནས་དེ་མེད་པ་གོ་བར་
 "བྱེད" པའི་དོན་ཅན་མེ་མ་དམིགས་པའི་ཉམས་ཀྱིས་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོ་དུ་མེད་དུ་
 སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་ན་བཟང་རུང་བའི་བདག་ཉིད་དག་
 བའི་ཉམས་ཀྱིས་ཉམས་ཀྱིས་དེ་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་པའི་དོན་ཅན་བཟང་པ་མ་དམིགས་
 པའི་ཉམས་ཀྱིས་ལྟོ་ལྟོར་བས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་བུམ་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་
 ལྟར་སྐྱོར་བ་འགོད་ཚུལ་གྱི་སྟོན་སུ་ལྟེ་བའི་སྣང་རུང་མི་དམིགས་པའི་ཉམས་ཅན་པ་
 བཞིའོ། །ཞེས་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་། རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་
 དེའི་འབྲས་ཀྱིས་བ་མོའི་རེག་པ་སྟོབས་ཆེན་པ་མེད་དོ། །

མེ་སྟོབས་ཆེན་པས་ཁྲུབ་པར་འོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཁྲུབ་བྱེད་
 འགལ་དམིགས་ཀྱང་བསྟན་ཏེ། མེ་སྟོབས་"ཆེན" པ་ཡོད་པའི་ཉམས་ཀྱིས་ཁྲུབ་བྱེད་
 གང་རེག་འགོག་རྒྱས་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ན། གང་རེག་གི་ཁྲུབ་བྱ་རྣམས་འགོག་
 རྒྱས་པར་འབྲས་ལ་གོ་བའི་ཕྱིར་དོ། །རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་དངོས་སུ་བསྟན་

1 མ་ཕྱི། 191པ་ན། བྱང * བྱེད
 2 མ་ཕྱི། 191པ་ན། ཚན * ཚན

པའི་འབྲུགས་ཀྱིས། ཤ་པ་མེད་དེ་ཤིང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཁྲབ་
བྱེད་མ་དམིགས་པ་ཡང་བསྟན་ཏེ། བདག་གཅིག་པའི་ཁྲབ་མཉམ་གཅིག་བཀག་
བས་གཅིག་¹་ཤོས་ཁེགས་²་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ན། བདག་གཅིག་པའི་ཁྲབ་བྱེད་
བཀག་བས་ཁྲབ་བྱ་ཁེགས་པ་འབྲུགས་ལ་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གཤམ་ཏེ་མེད་འབྲས་བུ་དུ་བ་དམིགས་པ་
ཅམ་གྱིས་གང་རེག་འགོག་པར་བྱས་ན། མེ་རྒྱ་བུད་ཤིང་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་
གང་རེག་ཅིའི་ཕྱིར་འགོག་པར་མི་བྱས་ཞེ་ན། གང་རེག་དེ་དང་འགལ་བ་མེ་ཡི་ནི་རྒྱ་
བུད་ཤིང་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གང་རེག་འགོག་པའི་སྐྱོར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ཁྲབ་པ་འཁྲལ་བ་ཅན་ཡིན་ནོ། །མེད་ལྟ་མཚན་བུད་ཤིང་དང་གང་རེག་གི་རྒྱ་མཚན་
དག་ནི་འགལ་བ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུད་ཤིང་གཅིག་གིས་མེ་དང་གང་རེག་གཉི་
གའི་རྒྱ་བྱེད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ན་ཞེ་བས། རྒྱ་གཉིས་འགལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་
འགོག་བྱས་པ་གང་ནས་³་སྐྱོ་ལོང་ཞེས་བྱེད་པ་མེད་དེ། དུ་བ་སྟོབས་ཆེན་པ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་དང་།
གང་ནས་བ་སྐྱུ་ལངས་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་དམིགས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས་འབྲུགས་ལ་
བསྟན་ནོ། །

གཤམ་ཏེ་འོན་དུ་བ་དམིགས་པས་གང་གང་རེག་འགོག་པ་ཁྲབ་པ་འཁྲལ་པར་
འགྱུར་ཏེ། མེ་ཤི་ནས་ཡུམ་རིང་སོ་སོ་ན་པའི་མལ་ཁང་གི་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་

¹ མ་ཕྱི། ༡༡ན་༡ན། ཤས་ཁགས * ཤོས་ཁེགས
² མ་ཕྱི། ༡༡ན་༧ན། ལྷ * ལྷ

ཡོད་པའི་སྲིད་རྗེ་ན། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་གང་རེག་འགོག་པ་ལྟ་བུ་འགལ་འབྲས་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་ཡང་། དུ་བས་གང་རེག་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་
 འགྱུར་བ་དེ་མེ་དང་། གང་རེག་གཞི་དེར་སྲི་རྒྱུ་གི་མཛོན་སྲུང་ལ་སྒྲུང་བུ་རུང་
 བའི་ཡུལ་དང་། དུ་བ་སྒྲུང་བུ་རུང་བའི་དུས་དང་སོགས་པས་དེ་དག་ཏུ་འགྱུར་བཞིན་
 བའི་རྣམས་པའི་བྱེད་པར་ལ་ལྟོས་དགོས་པར་འདོད་ཀྱིས། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་འབྲུལ་
 བར་འགྱུར་ཉེ། དཔེར་ན། མི་གང་བའམ་གང་རེག་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཐལ་བ་ཅན་
 རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན་འོ། །ཡང་གི་སྐྱེ་ནི་རྒྱ་མཚན་དག་ནི་འགལ་བ་ཉིད་མེད་ན།
 འགལ་རྒྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་ཀྱང་བྱུང་བ་འབྲུལ་བར་འགྱུར་པར་མ་ཟད།
 འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་ཡང་ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་བྱེད་པར་ཅན་ལ་
 མི་ལྟོས་ན་བྱུང་བ་འབྲུལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་བཤད་ཟིན་པ་ལ་སྟེག་པ་དང་།
 དུ་བས་མེ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་བྱེད་པར་ཅན་ལ་ལྟོས་པར་མ་
 ཟད། དུ་བས་གང་རེག་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་བྱེད་པར་
 ཅན་ལ་ལྟོས་དགོས་སོ་ཞེས་སྲུང་མ་བཤད་པ་ཁོང་ནས་འདྲེན་པའི་དོན་ཉེ། རྒྱ་སྐྱོ་
 དང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དག་གིས། མེད་འོད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་ཡུལ་དང་། མེ་ད་ལྟར་
 གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་བའི་དུས་དང་ལ་སོགས་པ་གང་རེག་འགོག་ཀྱང་གི་མེ་ལ་མི་
 འབྲུལ་བའི་གནས་སྐབས་བྱེད་པར་ཅན་ལ་ལྟོས་དགོས་པར་འདོད་ཅེས་བཤད་ནས།
 ཡང་གི་སྐྱེས་དུ་བ་མེ་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་དུས་
 གནས་སྐབས་བྱེད་པར་ཅན་ལ་ལྟོས་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་འོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །

༡ མ་ཕྱི། ༡༡ན་མ་ན། འགོག * འགོག

བར་ཅན་ལ་ལྟོས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། དུས་དེ་ལྟ་བུའི་གཞིར་དུ་བ་གང་རེག་འགོག་
 པ་དང་། མེ་སྐྱབ་པ་ལ་རྟགས་སུ་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་ཅིང་། དུས་དེ་ལྟ་བུའི་ཚེ།
 དུ་བ་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་རྟགས་སུ་འགོད་དགོས་ལ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའི་དུ་བ་ཉིད་
 རྟགས་སུ་འགོད་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། དུས་དུས་ནི། རྟགས་འགོད་པའི་
 གཞི་དང་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་གྱི། དགོད་བྱའི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་དེ་གཉིས་
 སྒྱར་ནས་འགོད་དགོས་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ལ། རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་དེ་ཉིད་དགོད་
 བྱའི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་སྒྱར་རྒྱ་ཡིན་པས། དུ་བ་བྲག་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་འགོད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཁྱེད་ལ་ནི་ཚུལ་འདིར་མི་རུང་སྟེ། ཁྱེད་ཀྱིས་བཤད་
 པ་ལྟར་གྱི་ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་གང་རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་སྒྱར་ཡང་།
 ཉེས་པ་སྤར་བཤད་པ་དག་སོ་ན་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བྲེ་བ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་
 བཤད་ཐེན་ཏོ། །

འདིར་སྐབས་སུ་བབ་པའི་དོན་རྟགས་དེ་དག་ངི་ལྟར་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་
 སོགས་མདོ་ཙམ་ཞིག་བཤད་པར་བྲེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
 དགག་སྐྱབ་གཉིས་སུ་ངེས་པས་དེའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་རྟགས་དང་དགག་རྟགས་གཉིས་སུ་
 ངེས་ཤིང་། སྐྱབ་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དང་ཐ་མི་
 དད་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་རྟགས་འབྲས་རང་གཉིས་སུ་ངེས་སོ། །

བསྐྱབ་བྱ་དགག་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ། དགག་བྱའི་ཚོས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་
 ལ་ཡོད་ཀྱང་། ལྡང་དུ་མི་རུང་བ་དང་། ཡོད་ན་ལྡང་དུ་རུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པས།
 དེའི་ཕྱིར་དགག་རྟགས་ལ་མི་སྤར་བ་མ་དམིགས་པ་དང་། ལྡང་རུང་མ་དམིགས་པའི་

ཉམས་ལེན་གྱི་སྐབས་ལྟར་ལྟོ་ལྟོ།

དེ་ལ་ཡང་དགག་བྱའི་ཚུལ་གཞི་དེར་བྱི་ཚོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུབ་དུ་བྱུང་བ་
དང་། མི་བྱུང་བ་གཉིས་སུ་དེས་པ་ལས། སྒྲུབ་དུ་བྱུང་ནས། དེ་ལོག་གསལ་ཉམས་གྱིས་
བྱེད་དགོས་པ་ལ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཉམས་འཇུག་ཅིང་། དགག་བྱའི་ཚུལ་
དེ་སྤྱིར་བྱི་ཚོལ་ལ་སྒྲུབ་དུ་ཡིན་ཀྱང་། སྐབས་གྱི་ཤེས་འདོད་ཚུལ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་
གཞི་དེར་བྱི་ཚོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུབ་དུ་མི་བྱུང་བ་ལ་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཚུལ་
དེའི་འབྲེལ་རྒྱ་སྒྲུབ་དུ་བྱུང་བ་དང་། འགལ་རྒྱ་སྒྲུབ་དུ་གཉིས་སུ་དེས་ལ། འབྲེལ་ལུ་
ལ་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་དུ་དེས་ཤིང་། རོ་བོ་ལ་བྱུང་ཆེ་བ་དང་མཉམ་པ་གཉིས་སུ་
དེས་པས། གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཚུལ་དེ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་གྱི་བྱི་ཚོལ་ལ་སྒྲུབ་དུ་མི་
བྱུང་ཞིང་། དེ་དང་བྱུང་མཉམ་པའི་རོ་བོ་ཡོད་ན་སྒྲུབ་དུ་བྱུང་བའི་ཆེ་དེ་ལོག་གསལ་ལ་
རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཉམས་འཇུག་ཅིང་། དེ་དང་བྱུང་མཉམ་པའི་རོ་བོ་ཡང་
ཡོད་ཀྱང་སྒྲུབ་དུ་མི་བྱུང་ཞིང་། དེའི་བདག་གཅིག་པའི་བྱུང་བྱེད་དམ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
ཡོད་ན་སྒྲུབ་དུ་བྱུང་བའི་ཆེ། བྱུང་བྱེད་མ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་ཉམས་
འཇུག་ལ། གཞི་དེར་དེའི་འབྲས་བུ་ཡོད་ན་སྒྲུབ་དུ་བྱུང་བའི་ཆེ། འབྲས་བུ་གང་ཡང་
བྱུང་བ་བཀག་བ་ཅས་གྱིས་དེ་ཉིད་ལོག་གསལ་ལ་བྱུང་བའི་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་
པའི་ཉམས་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་ཉམས་བཞིར་དེས་
ཤིང་། གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་སྐབས་གྱི་བྱི་ཚོལ་ལ་ཡོད་ཀྱང་སྒྲུབ་དུ་མི་
བྱུང་ཞིང་། དེའི་འགལ་རྒྱ་སྒྲུབ་དུ་བྱུང་བའི་ཆེ་¹ དེའི་འགལ་རྒྱ་བསྐྱབས་ནས། དེ་ཉིད་

1 མ་ཕྱི། ཉམས་ལྟར། རོ་བོ * དེས
2 མ་ཕྱི། ཉམས་ལྟར། ཚོ * ཚོ

འགོག་པ་ལ་འགལ་སྒྲ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་ལ། དེ་ཡང་འབྲེལ་ལྷུལ་ལ་ངོ་བོ་རྒྱ་
འབྲས་གསུམ་དུ་ངེས་པ་བཞིན་དུ་འགལ་སྒྲ་ཡང་འགོག་ཅུས་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འགལ་
སྒྲ་གསུམ་དུ་ངེས་ལ། རོ་བོ་ལ་རང་དང་“ཁྱབ་ཆེ་རྒྱུང་མེད་པ་དང་། ཁྱབ་ཆེ་བའི་
འགལ་སྒྲ་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། དང་བོ་ལ་རང་གི་འགལ་སྒྲ་དངོས་དང་། འགལ་སྒྲའི་
འབྲས་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པས་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་དང་།
འགལ་འབྲས་དམིགས་པ་གཉིས་དང་། རང་ལས་ཁྱབ་ཆེ་བའི་རང་གི་ངོ་བོའི་འགལ་
རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་སོ། །

རྒྱའི་འགལ་སྒྲ་ལ་ཡང་། དགག་བྱ་འགོག་ཅུས་རྒྱའི་འགལ་སྒྲ་དངོས་དང་།
འགལ་སྒྲའི་འབྲས་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པས་རྒྱ་འགལ་དམིགས་
དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་གཉིས་དང་། དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་
འབྲས་བུའི་འགལ་སྒྲ་ལ་འབྲས་བུ་གང་ཡང་རུང་བའི་འགལ་སྒྲས་འགོག་མི་ཅུས་
ཤིང་། དངོས་འབྲས་ཀྱི་འགལ་སྒྲ་དགོས་པས་འབྲས་བུ་འགལ་དམིགས་གཅིག་ལྟེ།
དེ་ལྟར་ན་འགལ་དམིགས་དུག་དང་། འབྲེལ་སྒྲ་མ་དམིགས་པ་བཞིར་ངེས་པས།
དེའི་ཕྱིར་རྣམ་ངེས་ལས། དེ་ལྟར་ན་མི་དམིགས་པའི་འདི་ནི་སྒྲོར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་
རྣམ་པ་བརྩེ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར། འགལ་དང་འབྲས་བུ་དག་གྲུབ་དང་།
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དངོས་སུ་དབྱེ་བ་བཞི་བསྟན་པ་ནི། འགལ་སྒྲ་བསྐྱབས་ནས་
འགོག་པ་ལ་དངོས་སུ་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་འགལ་བ་དང་། བརྒྱུད་ནས་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་
འགལ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་སྒྲོ་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པའི་རྒྱལ་ལ་གཉིས་སུ་ངེས་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡བཟན། ༣༥ * ལྷ

བ་དང་། འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པ་ལ་རྗེས་ཐ་དད་པའི་འབྲེལ་ཡུལ་
དང་། བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་པའི་སློབ་སྦྱོར་ལགག་པའི་ཚུལ་གཉིས་སུ་
ངེས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྲིད་དུ་གཙོ་བོའི་སློབ་བ་བཞི་དེ་དག་མཚོན་གྱིང་གི་
དཔེར་སློབ་པ་ཅམ་མོ། །པན་ཚུན་སྤངས་པའི་འགལ་བ་ལ་དངོས་འགལ་དང་། རྒྱད་
འགལ་གཉིས་ལས། དངོས་འགལ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཅིག་ཤོས་འགོག་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་དེ། རྒྱུགས་ཚོས་བྱུབ་པ་ཅམ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་འབྲུབ་པར་
འབྱུང་བའི་སྲིད།

དཔེར་ན། རྒྱ་ཚོས་ཅན། རྟག་པ་མིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཞེས་པ་
ལྟ་བུའོ། །རྒྱད་འགལ་གྱི་འགལ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པའི་པན་
ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་རྒྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ནི། འདིར་དངོས་སུ་མ་
བསྟན་ཅིང་། གཞན་དོན་ལེའུའི་འཇུག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་དགོས་པ་ཡང་ལྟོས་
མེད་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་མཇུག་བསྐྱབ་པའི་སློབ་སྦྱོར་བསྟན་བཅོས་འདིར། ལྟ་བ་བཀར་
བཏགས་གྱི་ལྷག་རྒྱ་བཞིའི་ནང་ནས་ཀྱང་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་ཉིད་སྐྱབ་པའི་
རིགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྲིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པར་
འབྱུང་རྟོ། །འོ་ན། འདིར་འབྲས་རྟགས་དང་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་གཉིས་ལ། བར་
གསེས་གྱི་དབྱེ་བ་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་སྲིད་བསྟན་ཅིང་། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
ལ། མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པ་དང་། སྤང་བྱང་མ་དམིགས་པ་གཉིས་དང་། སྤང་བྱང་
མ་དམིགས་པ་ལའང་འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་དང་། འགལ་རྒྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་
གྱི་དབྱེ་བ་སོ་སོར་བྱེ་ནས་འཆད་པའི་ཞེ་ན། ལྐབས་འདིར་ནི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་

སའི་རྟགས་གསུམ་པོ་དག་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་གཞི་སྟོན་མེད་ཏུ་སྐྱབ་པ་ཡིན་
 ཅིང་། དེ་ཡང་འབྲས་བུའི་རྟགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་
 བས་རྒྱ་སྐྱབ་པར་བྱས་པར་མེད་ལ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། རང་
 བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་སྐྱབ་པར་བྱས་པར་མེད་
 པས་དེའི་སྤྱིར་དེ་དག་ནི། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་སྟོང་བའི་དབྱེ་བ་སོ་སོར་མ་སྤེ་
 ཡང་སྤྱིར་སྐྱབ་པར་ལུས་ཤིང་། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་དང་། སྣང་རུང་མ་དམིགས་
 པ་གཉིས་ནི། གཅིག་ཡོད་དེས་གྱི་ཐ་སྣང་འགོག་པ་ཅམ་ཡིན་ཅིང་། ཅིག་ཤོས་མེད་
 དེས་དངོས་སུ་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་དགག་བྱ་འགོག་ཚུལ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་ཚུལ་ལ་
 རིགས་མི་འདྲ་བའི་བྱས་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ།
 རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བསྟན་པ་ཅམ་གྱིས་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པ་ལ་དོགས་པ་མི་ཚོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་ཏུ་འབྲེལ་ལྷན་མ་དམིགས་པ་དང་། འགལ་
 ལྷན་དམིགས་པ་གཉིས་ཀྱང་གཅིག་འབྲེལ་ཡུལ་དངོས་སུ་བཀག་པས་འབྲེལ་པོ་
 འགོག་པ་ཡིན་ཅིང་། གཅིག་འགལ་ལྷན་དངོས་སུ་བསྐྱབས་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པ་
 ཡིན་པས་དགག་བྱའི་དགོག་བྱེད་རྟགས་སུ་སྟོང་ཚུལ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་བྱས་
 པར་ཆེ་བའི་སྤྱིར། གཅིག་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བསྟན་ཅམ་གྱིས་ཅིག་ཤོས་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་པ་ལ་དོགས་པ་མི་ཚོད་པས་དེའི་སྤྱིར་མ་དམིགས་པ་རྣམས་ནི་སོ་སོར་སྤེ་
 བས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བསྟན་ལ། འབྲས་རང་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཚད་མ་
 རྣམས་ནི་མི་འདྲུག་པ། ཞེས་པ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་ཉིད་
 སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པར་གང་ལས་ཤེས་ཞེ་ན། རང་འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་དང་པོ་

མི། ཡོད་པའི་ཐ་སྐྱོད་འགོག་པའི་དགོས་པའི་སྲིད་ཚད་མར་བཤད་ཀྱི། ལྡོག་པ་མཐོང་
བ་ལ་ཉེ་བར་སྐྱོར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་ཡོད་པའི་སྲིད་རྟོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལས་
ཤེས་སོ། །

། ཡང་དག་གསུམ་པོར་ངེས་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ། །

གཉིས་པ་ཡང་དག་གསུམ་པོར་ངེས་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། གཤམ་ཉེ་དེ་ནི་
རྣམ་གསུམ་ཉིད་ཅེས་པའི་ངེས་བཟུང་གི་ཚིག་གིས་ཉགས་ཡང་དག་འབྲས་རང་མ་
དམིགས་པ་གསུམ་དུ་ངེས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་དོ། །¹ རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་དཔོག་
པའི་ཉགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་བར་ཐལ་བའི་སྲིད་རྟོ་ཞེས། ཉགས་དེ་ཡང་ནས་དང་རྒྱ་
ལུང་སོགས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱ་བུ་སྐྱེ་བུ་དཔོག་པ་ལྟ་བུ་ལ་འདོད་དམ། སྐྱེ་ངེས་
དཔོག་པ་ལྟ་བུ་ལ་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་གང་ཡང་མ་
ཡིན་པ་ཉགས་མ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་རྒྱ་ནས་དང་རྒྱ་ལུང་སོགས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཚོས་
ཅན། ཁྱོད་ལས་རང་སྐྱོགས་ཀྱི་ཚོས་སྐྱ་བུ་པའི་གཞིར། འབྲས་བུ་སྐྱ་བུ་སྐྱེ་བུ་
བར་རྗེས་སྐྱ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པར་
བརྗོད་དེ། དེ་སྐྱོད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞེས། ཁྱོད་ལ་རང་འབྲས་ནས་ཀྱི་སྐྱ་བུ་སྐྱེ་བ་
ནི་སྤང་ཡང་རྒྱ་རྒྱུ་རྟོན་གཞན་པ་ནི་མི་སྟོམ་བར་རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་དེ་སྐྱེ་བུ་གི་
རྣམ་སྐྱེས་པའི་སྲིད་”¹

གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་སྐྱོགས་ཀྱི་ཚོས་སྐྱ་བུ་པའི་

¹ མ་ཕྱི། ༡༥ནལ། -། *།
² མ་ཕྱི། ༡༥བཏ། +།-། *།

གཞིར། འབྲས་བུ་ནས་ཀྱི་སྐྱ་གུ་སྐྱེས་ངེས་དཔོག་པ་ལ་ཞེ། ལྷ་བ་པ་མ་ངེས་པ་ཉིད་
 ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལས་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་ཚོགས་པ་སྐྱད་ཅིག་སྐྱ་མ་དང་ཕྱི་མའི་
 ལུས་པ་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་འགྱུར་བ་དང་འབྲེལ་ཞིང་སྣོས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་ཏེ་
 ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན། དེ་ལྟར་ལུས་པ་འགྱུར་པའི་རྒྱ་གཞན་གྱི་སྐབས་སྟེ། འགལ་རྒྱུན་གྱི་
 གོགས་བྱེད་པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་རྒྱན་དག་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དག་འདིར་རྒྱ་
 ཚོགས་གངས་ཚང་ཚོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་ནི་མི་དེགས་ཏེ། དེའི་རྒྱ་ཚོགས་གངས་
 ཚང་ཚོས་ཅན་དུ་ངེས་ནས་དེ་ལས་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེར་རུང་མི་རུང་ཐེ་ཚོམ་ཟབ་མི་
 སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། ཚོས་ཅན་འཛིན་ལུགས་སོགས་ཅི་ལྟར་བྱ་སྐྱུ་ལྟ་
 ཀྱི་ས་བོན་རྒྱ་ལུང་དོང་ག་ཤེར་དུས་དང་འཚོམ་པར་ཚོགས་པའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཞིང་
 འདི་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་རང་འབྲས་ནས་ཀྱི་སྐྱ་གུ་སྐྱེར་རུང་སྟེ། ལས་དང་རྒྱ་ལུང་
 "དོད" ག་ཤེར་སོགས་དུས་དང་འཚོམ་པར་ཚོགས་པའི་ཞིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 དཔོན་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་འབྲེལ་ཚོགས་པ་དེ་ནས་ཀྱི་སྐྱ་གུ་སྐྱེད་ངེས་ཡིན་ཀྱང་། དེ་
 ཡིན་པ་ལ། ལས་ཀྱི་སྐྱ་གུ་སྐྱེད་ངེས་ཡིན་པས་མ་ལྷོད་པོ། །

དེས་ན་"མེ" འདྲ་ནས་ཀྱི་ས་བོན་སོགས་ཞེ། དུ་བ་དང་ནས་ཀྱི་སྐྱ་གུ་སོགས་
 སྐྱེད་ངེས་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་དེ་དག་སྐྱེད་ངེས་མ་ཡིན་ན། དུ་བ་དང་ནས་ཀྱི་སྐྱ་གུ་
 སོགས་སྐྱེད་ངེས་སུ་མི་འགྲུབ་པོ། །དེར་མ་ཟད་མེ་སོགས་ཞེ། དུ་བ་སོགས་ཀྱི་
 དངོས་རྒྱུའང་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། མེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དུ་བའི་དངོས་རྒྱུར་ཐལ། དུ་བ་
 དེ་ཁྱོད་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།

༡ མ་ཕྱི། ༡༥བལྟ། དོད * རོད
 ༢ མ་ཕྱི། ༡༥བལྟ། མ * མེ

གཞི་མ་སྤྱོད་ཚོས་ཅན། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུང་དེའི་ཚོས་ཅན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟེའོ། །ཚུལ་
 འདི་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་ནི་དེད་དུ་མ་བཟད། སྲིད་རང་རྒྱ་ཚོགས་གངས་ཚང་ཚོས་ཅན་དུ་
 འཛིན་པ་ལ་དེ་བས་ཀྱང་སྤང་དགོས་ཏེ། འདི་ལྟར་ནས་ཀྱི་ལྷ་གུའི་རྒྱ་ཚོགས་གངས་
 ཚང་ཡང་ཡིན། བས་ཀྱི་ལྷ་གུ་མི་སྐྱེད་པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྤྱོད་སྲིད་དམ་མི་སྲིད།
 མི་སྲིད་ན་དེ་ལ་ནས་ཀྱི་ལྷ་གུ་སྐྱེད་དེས་ཀྱིས་མ་ཁྲུབ་པ་འགལ། སྲིད་ན་དེ་ཚོས་ཅན།
 བས་ཀྱི་ལྷ་གུ་སྐྱེད་རུང་དུ་ཐལ། དེའི་རྒྱ་ཚོགས་"གངས་"ཚང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་
 ཉགས་དངོས། འདོད་ན། བས་ཀྱི་ལྷ་གུ་མི་སྐྱེད་པར་ཚད་མས་དེས་པ་འགལ་ལོ།
 ཞེས་བརྗོད་ན་ལན་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཁོ་ལོ་ཅག་ལྟར་ན་ཚོས་ཅན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟེའོ་ཞེས་
 ཀྱང་བརྗོད་པར་མི་རུས་ཏེ། རང་འབྲས་སྐྱེད་པའང་ཡིན་རང་འབྲས་མ་སྐྱེད་པའང་
 ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྤྱོད་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟེའོ་བར་ཐལ། བས་ཀྱི་ལྷ་གུའི་རྒྱ་ཚོགས་"གངས་"
 ཚང་ཡང་ཡིན། དེ་མི་སྐྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྤྱོད་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟེའོ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །མ་ཁྲུབ་ན། རང་འབྲས་སྐྱེད་པ་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་
 ཡང་དེའི་རྒྱ་ཡང་ཡིན། དེ་མི་སྐྱེད་པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྤྱོད་མི་སྲིད་པས་མ་ཁྲུབ་
 ན། དེའི་འབྲས་བུ་ཡང་ཡིན། དེ་ལས་མ་སྐྱེས་པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྤྱོད་མི་སྲིད་
 པས་མ་ཁྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་ལོ་ཅག་ནི་ནས་ཀྱི་ལྷ་གུའི་རྒྱ་ཚོགས་ཡང་ཡིན། བས་
 ཀྱི་ལྷ་གུ་མི་སྐྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྤྱོད་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟེའོ་བ་ཅན་དུའང་སྐྱེ་བ་མ་
 ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་ནས་ས་རྒྱ་སྤྱོད་གཤེད་སོགས་དུས་དང་འཚམ་པར་ཚོགས་པ་ལ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༤ན་མན། ཡང * ཡངས
 ༢ མ་ཕྱི། ༡༤ཡན། ཡང * ཡངས

ནས་ཀྱི་ལྷ་གུའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཁྲབ་བམ་མ་ཁྲབ་ཅེ་ན། དེའི་ཁྲབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བའི་
ཕྱིར། དེས་ནས་ཀྱི་ལྷ་གུ་སྐྱེད་པའི་ཁྲབ་པ་མ་དེས་བར་སྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཤམ་ཉེ་བུ་རམ་གྱི་རོ་མཚོང་¹ བ་ལས་བུ་རམ་གྱི་གཟུགས་ཡོད་པར་རྟོགས་
པའི་ཚད་མ་སྐྱེ་བར་མཚོང་བའི་ཕྱིར། ཚད་མ་དེའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རྟོགས་ཡང་དག་
ཡོད་དགོས་ཤིང་། རྟོགས་དེ་ཡང་བུ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་ཁ་
ནང་བུ་རམ་ལ་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་དཔོག་པ་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་དུ་མི་འབད་བས། དེ་
ཉིད་རྟོགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་བུ་བུ་རམ་གྱི་རོ་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་
གཉིས་པོ་དེ་རྒྱ་འབྲས་མ་ཡིན་པས། འབྲས་རྟོགས་སུ་མི་འབད་ཅིང་། རྣམ་ཐ་དང་
བས་རང་བཞིན་གྱི་རྟོགས་མ་ཡིན་ལ། དགག་བ་དངོས་སུ་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མ་དམིགས་པའི་རྟོགས་ཀྱང་མ་ཡིན་པས། རྟོགས་ཡང་དག་འབྲས་རང་མ་དམིགས་
བ་གསུམ་དུ་གངས་དེས་བ་ཉམས་སོ། །ཞེ་ན་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་
ལུས་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རོས་རྟོགས་པའི་ ཚད་མ་དེ་ལྟ་བུ་སྐྱེས་པ་ནི། རོ་ད་
ལྟར་བ་གཟུགས་ད་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་རྟོགས་ཡང་དག་དུ་སོང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མ་
ཡིན་གྱི། རོ་ད་ལྟར་བས་རང་དང་ཚོགས་པའི་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་དེའི་རྒྱུ་ཚོས་
གཟུགས་སུ་མའི་རུས་བ་རྗེས་སུ་དབག་པའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཉེ། དཔེར་ན།
དུ་བ་དུ་ལྟན་ལའི་སྟེང་དུ་² མེས་¹ ལུད་ཤིང་གི་འགྲུར་བ་སྐྱེད་པའི་རུས་བ་དངོས་སུ་
བསྐྱབས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། དུ་བ་མཚོང་བ་ན། ལུད་ཤིང་གི་འགྲུར་བའང་ཡོད་པར་
རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྐྱེས་པ་བཞིན་ནོ། །ལུད་ཤིང་གི་འགྲུར་བ་ནི། མེས་ལུད་ཤིང་

¹ མ་ཕྱི། ༡༧༧༩། མཚོང་ * མཚོང་
² མ་ཕྱི། ༡༧༧༩། མས * མས

འགྲུར་བར་བྱས་པའི་ཐལ་བ་དང་སོལ་བ་སོགས་སོ། །

དཔེའི་སྒྲོར་བ་ནི། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་ཚོས་ཅན། མེས་བུད་ཤིང་གི་འགྲུར་བ་
སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན་ཁ་ནང་
བུར་མ་གོང་བུའི་^༡སྐྱེད་ཀྱི་བུ་བུ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟར་བས་རྒྱུའི་ཚོས་གཟུགས་སྣ་མའི་
རྒྱས་པ་དཔོག་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། བུ་རམ་གྱི་རོ་སྣ་མའི་རྒྱས་པ་
འབྱུག་པ་མེད་པར་ནི། བུ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟར་བ་སྐྱེ་བ་མེད་ལ། རོ་སྣ་མ་དེ་ཉིད་གཞན་
བུ་རམ་གྱི་གཟུགས་ད་ལྟར་བའི་ཡང་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། བུ་རམ་གྱི་རོ་སྣ་མ་བུ་རམ་གྱི་རོ་ད་
ལྟར་བའི་ཉེར་ལེན་དང་གཟུགས་ད་ལྟར་བའི་ལྡན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ནས་གཟུགས་སྣ་མའང་གཟུགས་ད་ལྟར་བའི་ཉེར་ལེན་དང་། རོ་ད་ལྟར་བའི་
ལྡན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་རྒྱ་ཚོགས་གཅིག་ལ་རག་ལུས་པ་ཡིན་
ལ། དེའི་ཕྱིར་བུ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཁ་ནང་བུ་རམ་གོང་བུ་ལ་
བུ་རམ་གྱི་གཟུགས་སྣ་མའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་སློ་ནས། དེ་ལྟར་འདས་པ་
གཟུགས་སྣ་མའི་རྒྱས་པ་དང་། དུས་གཅིག་པ་གཟུགས་ད་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་
གཉིས་ཀ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་ཕྱིར་རོ་ད་ལྟར་བ་མཐོང་བ་ན། གཟུགས་ད་ལྟར་བ་
ཡང་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྐྱེས་པ་དེ་ནི། རོ་ད་ལྟར་བས་གཟུགས་སྣ་མའི་རྒྱས་
པ་དཔོག་པ་རྒྱ་ཚོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་བུའི་རྟགས་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི། རོ་ད་
ལྟར་བའི་རྟགས་ཀྱི་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །

¹ མ་ཕྱི། རྣམ་ལྟན། རྟོར *སྐྱེད

དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་ཚོས་རྗེས་དཔོན་གྱི་འབྲས་ཏྟགས་ནི་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
འདིའི་དོན་གཞན་དུ་འདར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ངག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཁ་ནང་བྱ་
རམ་གོང་བུའི་སྟེང་གི་རོ་ད་ལྟར་བར་དམིགས་པ་ལས་གོང་བུའི་སྟེང་དུ་གཟུགས་ད་
ལྟར་བ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྐྱེས་པའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས། རོ་ད་ལྟར་བ་དེ། དེ་
འབྲའི་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟོགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་མི་དགོས་
པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་དེ་འབྲའི་ཚད་མ་སྐྱེས་པ་ནི་བྱ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟར་བ་ཁ་ནང་བྱ་རམ་
གོང་བུའི་“སྟེང” དུ་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་སྣ་མའི་རུས་པ་དཔོན་པ་ལ་རྒྱ་ཚོས་རྗེས་
དཔོན་གྱི་འབྲས་ཏྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྡིག་བྱེད་པལ་ཆེ་བས་གཞུང་འདིའི་དོན་ལོག་པར་བཤད་དོ། །

འདིར་འགྲུ་མོས། བྱང་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་ནི་ཆ་བཤོ། །དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་
ནི་ཤིང་རོ། །དེའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ནི་མེ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་འབྲའིང་
དེ་དང་མཚུངས་སོ། །ཞེས་བཤད་པ་ནི། བརྗེད་ཆེན་པོའི་གསུང་ཡིན་ཀྱང་། རང་གི་དེ་
ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཆ་བ་ཚོས་ཅན། མའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མའི་མཚོན་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེ་དུ་བའི་ཉེར་ལེན་མིན་པར་སྐྱབ་པ་དག་ཀྱང་། མེར་ཤེས་ཡན་
ལག་གཞན་ལས་ནི། ཞེས་སོགས་ལ་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པར་ཐད་དོ། །འགྲུ་མོའི་
འགྲེལ་ཚིག་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། མེ་བྱང་ཤིང་འགྱུར་བའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཉེ་བར་ལེན་
པའི་རྒྱུའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ཡིན་ཅིང་། དུ་བསྐྱེད་པ་དང་འབྲའོ། །ཞེས་པའི་
འགྲེལ་བཤད་ཡིན་མོད་ཀྱི། འགྲེལ་བ་དེའི་དོན་ནི། བྱང་ཤིང་གི་འགྱུར་བའི་ཁྱད་པར་

༡ མ་ཕྱི། རྣམ་པར་ལྟར་ ལྷང་ *སྟེང

ཤིང་མེ་དང་མུང་པས་ཤིང་གི་གནས་སྐབས་ལས་སོལ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་འགྲུང་
བ་དེའི་ཉེར་ལེན་ནི་ཤིང་སྲ་མ་ཡིན་ལ། དེའི་ལྷན་ཅིག་གྲེད་པའི་རྒྱུན་མེ་ཡིན་ཅིང་། དེ་
བཞིན་དུ། དུ་བའི་ཉེར་ལེན་མེ་ཡིན་ཅིང་། མེ་དེ་དང་དུས་མཉམ་པ་བུད་ཤིང་གི་འགྲུང་
བའི་ཉེར་ལེན་དུ་གྲུང་བའི་ཤིང་དེ་ཉིད་དུ་བའི་ལྷན་ཅིག་གྲེད་པའི་རྒྱུན་ཡིན་པས། དུ་བ་
དང་བུད་ཤིང་གི་འགྲུང་བ་ཚོ་གསལ་བ་གཅིག་ལ་རག་ལུས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་མེ་དུ་
བའི་ཉེར་ལེན་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པས། རྣམ་འགྲུང་གསལ་བར་མ་གྲེད་ཅིག །

། ལྟར་སྣང་སྟོགས་ཚམ་བཤད་པ། །

གསུམ་པ་གསུམ་པོ་ལས་གཞན་ལྟར་སྣང་སྟོགས་ཚམ་བཤད་པ་ནི། གསལ་ཉེ་
གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་དེ་ལས་གཞན། ཞེས་བཤད་མ་ཐག་པའི་འབྲས་རང་མ་
དམིགས་པ་གསུམ་པོ་ལས་གཞན་པ། གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་རྟགས་དག་ནི་རྟགས་
ཡང་དག་མ་ཡིན་གྱི་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ལོ། ཞེས་སྒྲུབ་ན། དེ་དག་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རི་སྐད་
བཤད་པ་ལྟར། རྣམ་དང་ས་རྒྱ་ལྷན་གྱི་ཚོགས་པ་ཚང་བ་ལས། རང་འབྲས་རྣམ་གྱི་སྣ་
གྲུ་སྟེ་རུང་བར་དཔོག་པ་ལྟ་བུ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འཐད་བ་ཡིན་གྱི། རྒྱ་མ་ཚོགས་
པས་འབྲས་བུ་ནི་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་གཞན་གྱིས་བཏགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་
རྟགས་ཡང་དག་མིན་ཉེ། ལྟ་བ་པ་འབྲུབ་པས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་མེད་པའི་
སྟེར། ལོ་ན། དེ་དག་གཏན་ཚིགས་ཡག་དག་མ་ཡིན་ན། གང་ཡིན་ཞེ་ན། ལྷག་ལྷན་གྱི་
རྟགས་ཡིན་ལོ་ཞེས་བཤམ། ཡང་ན་ལྷག་ལྷན་ཡིན་པས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་
མེད་པའི་སྟེར། ཞེས་བུ་ལོ། །ཁ་ཅིག་ལྷག་ལྷན་ཡིན་ཉེ། རྒྱ་མ་ཚང་བ་ལས་འབྲས་བུ་

སྤྲེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་སྤྲིར། ཞེས་སྐྱབས་པའི་དམ་བཅའ་ཚད་མས་བསལ་ན། དེ་
སྐྱབས་སྤྲིར་བཞོད་པའི་རྟགས་སྟུག་ལྡན་ཡིན་པས་ཁྲབ་བར་སྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །རང་
འབྲེལ་དུ་མ་ཚོགས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་མེད་པའི་སྤྲིར་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཁོ་ལོས་
བཤད་པ་དང་མ་སྟུན་ནོ། །གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་རྒྱ་མ་ཚོགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་
དཔོན་པའི་སྟུག་ལྡན་དེ་ཡང་རི་ལྷ་བུ་ཞེ་ན།¹ དེ་ཉིད་གྱི་མཚན་གཞི² དཔེར་བརྗོད་
པ་ནི། སྤྲོད་པ་པ་སོགས་གང་དག །ལུས་རྒྱས། དབང་པོ་³ དྲངས་ ། སློབ་གསལ་བ་ཙམ་
ལས། འབྲས་བུ་འདོད་ཆགས་རྗེས་སུ་དཔོན་པ་བཞིན་ནོ། །དེར་མ་ཟད་གཞན་དག་
གིས་བཏགས་པའི་འབྲས་བུའི་རྟགས་དག་ཀྱང་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། འབྲས་
བུའི་སྤྲི་ཚོས་ཙན་ལ་མཐོང་ཞིང། རྟགས་དེ་དེ་སྐྱབས་གྱི་མི་མ་སྟུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་
བ་ཙམ་གྱིས་གཏན་ཚིགས་དེ་རྒྱུའི་ཁྲད་པར་དཔོན་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་
གཞན་གྱིས་ཤེས་ཤིང་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཚད་མའམ་གཏན་ཚིགས་
ལྟར་སྤང་ཡིན་ཏེ། ལྷག་ལྡན་ཡིན་པའི་སྤྲིར་རོ། །

དེ་ཡང་རི་ལྷ་བུ་ཞེ་ན། སྤྲོད་པ་པ་གང་དག་ཚིག་སྐྱབས་བ་ལས། སྐྱབས་པའི་སྤྲིས་
བུ་པ་རོལ་པོ་ཆགས་ཙན་དང་ཞེ་སྤང་ཙན་ལ་སོགས་བར་དཔོན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་
བུའི་རྟགས་དེ་ཁྲབ་པ་འཁྲུལ་བར་མ་ཟད། རྟགས་དེ་ཉིད། དེ་སྐྱབས་གྱི་མི་མ་སྟུན་
སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྟོག་ཁྲབ་པ་འཁྲུལ་བར་སྐྱབས་པའང་མི་འཐད་དེ།
ཚིག་ཚོས་ཙན། ཁྱོད་དེ་སྐྱབས་གྱི་མི་མ་སྟུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོག་ཙམ་གྱིས་དེ་སྐྱབས་གྱི་

¹ མ་ཕྱི། རྟན་པ་ན། ཞེས * ཞེ་ན།
² མ་ཕྱི། རྟན་པ་ན། བཞི * བཞི
³ མ་ཕྱི། རྟན་པ་ན། དངས * དྲངས

སྡོམ་ཁྲུབ་འབྲུག་པ་མེད་པ་མིན་པར་ཐལ་། ཁྱོད་དེ་ལ་མ་མཐོང་ཡང་དེ་ལ་འཇུག་
པའི་འབྲུག་པ་སྲིད་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིད། དཔེར་ན། ལྷ་བའི་འབྲས་ལྷག་མ་ཚོས་
པ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་པའི་འབྲས་འབྲུ་གཅིག་པོ་དེ་དང་སྐྱ་བ་གཅིག་གི་ནང་དུ་རྒྱུད་པར་
ཁྲུད་པར་མེད་པའི་སྲིད། ཞེས་པ་བཞིན་ལོ། །འོ་ན་ཁྱོད་ཀྱི། ལྷ་མ་མ་དང་ལྷན་ཅུས་
མེད་སྲིད། ཞེས་སྐྱས་ན། ལྷག་ལྷན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། རིགས་པ་ཅན་པ་གང་
དག་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་དཔོག་པ་སྐྱ་མ་དང་ལྷན་པ་དང་། འབྲས་བུ་ལས་རྒྱ་དཔོག་པ་
ལྷག་མ་དང་ལྷན་པའོ། ཞེས་ལྷག་ལྷན་གྱི་དོན་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསམ་ནས་རང་
ལུགས་ཀྱི་ལྷག་ལྷན་གྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ནི། གཞན་དག་གིས་རྟགས་གང་ཞིག་
མི་མ་སྐྱུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་སྡོམ་ཁྲུབ་གྲུབ་པའོ། ཞེས་རབ་ཏུ་སྟོན་
པར་བྱེད་པའི་རྟགས་དག་“སྐྱ”བ་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷག་མ་དང་ལྷན་
པའི་རྟགས་ཞེས་བརྗོད་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྟོགས་ཚོས་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་མ་སྐྱུན་སྟོགས་ལ་མ་ཐོང་ཡང་མི་མ་སྐྱུན་སྟོས་ལས་སྡོམ་ཁྲུབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱ་
ཡིན་པའི་སྲིད།

།མིད་ན་མི་འབྲུང་བའི་འབྲེལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།༽

བཞི་པ་མེད་ན་མི་འབྲུང་བའི་འབྲེལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། གཞུང་གི་
བསྐྱ་བ་བཤད་པ་དང་། གཞུང་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་
འཆད་པར་འབྲུང་བའི་གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་ཚན་གསུམ་དུ་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ།

༡ མ་ཕྱི། ༡༥བཤན། ལྷ * ལྷ

རྟེན་གསུང་དག་གི་སྟོན་ཐོབ་འགྲུབ་པ་ལ་རྟེན་གསུང་ཚོས་མེད་ན་མི་འགྲུང་བའི་འབྲེལ་
བ་དེས་མི་དགོས་ཀྱི། རྟེན་གསུང་མི་མ་ཐུན་སྟོན་གསུང་ལ་མ་མཚོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཚོགས་གོ་
ཞེས་སྐྱབ་འགོག་པ་དང་། རྟེན་གསུང་གི་རྗེས་སུ་འགོ་སྟོན་གི་ཐོབ་པ་དེས་བ་རྟེན་གསུང་
ཚོས་མེད་ན་མི་འགྲུང་བའི་འབྲེལ་བ་དེས་བ་ལ་རག་ལས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བཤད་པ་
དང་། རྟེན་གསུང་དག་གི་རྟེན་གསུང་ཚོས་མེད་ན་མི་འགྲུང་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་དེས་
བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། ཞེས་སོགས་
སོ། །གཉིས་བ་ནི། དེ་ཕྱིར་དེ་ཙམ་དང་འབྲེལ་བའི། ཞེས་སོགས་སོ། །གསུམ་བ་ནི།
རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོའམ། ཞེས་བ་མན་ཚད་ནས། མི་དམིགས་བས་ནི་མི་
འགྲུབ་པོ། ཞེས་པའི་རབ་པོ། །དེ་ཡང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོའམ། ཞེས་བ་
ནས། འབྲས་བུ་ན་ཡང་ག་ལ་དེས། ཞེས་པའི་བར་གྱིས། རྟེན་གསུང་ཚོས་མེད་ན་མི་
འགྲུང་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་ཡང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟེན་གསུང་ཚོས་རྒྱ་འབྲས་བུ་དེས་བྱེད་དམ།
རང་བཞིན་དང་རང་བཞིན་ཅན་ཏུ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་དེས་པའི་སྟོན་ནས་འགྲུབ་
དགོས་སོ་ཞེས་བསྟན་ནས། འོ་ན་རྒྱ་འབྲས་བུ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་ཡང་གང་ཡིན་
ཞེས་བ་ལ། མེ་ཡི་འབྲས་བུ་ཏུ་བ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་རྟེན་གསུང་གི་མེད་ན་མི་
འགྲུང་བའི་འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྟོན་ལ། རྟེན་གསུང་ཚོས་རང་བཞིན་དང་རང་
བཞིན་ཅན་ཏུ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་ཡང་གང་ཞེས་བ་ལ། རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་
མི་འགྲུང་། ཞེས་བ་ནས། གཞན་ལའང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུང་། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
རང་བཞིན་རྟེན་གསུང་གི་འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་འཆད་ཅིང་། དེས་ན་དངོས་པོའི་

ཡུལ་ཅན་གྱི། ཞེས་པ་སློ་ག་གཅིག་གིས་འབྲས་རང་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་
ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་དེ་དག་གི་མཚུག་བསྟུ་བར་བྱེད་དོ། །འཇུག་པ་སློ་སློན་ཅན་ཉིད་
ཟུམ། ཞེས་པ་མཉམ་ཆད་ཐམས་ཅད་ནི། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་
བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་འཕྲོས་དང་བཅས་པའོ། །

། གཞུང་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པ་ལ། ལྗོག་ཁྲབ་ངེས་པ་
རྟགས་ཚོས་མེད་ན་མི་འབྲུང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་
དགག་པ་དང་། རྟགས་ཡང་དག་གི་རྗེས་སུ་འཕྲོ་སློབ་གི་ཁྲབ་པ་ངེས་པ་མེད་ན་མི་
འབྲུང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པར་སྟུབ་པ་དང་། རྟགས་ཚོས་མེད་ན་
མི་འབྲུང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པའོ། །

། རྟགས་ཚོས་མེད་ན་མི་འབྲུང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལྟོས་མིན་
བཤད་པ། །

དང་པོ་ལ། རྟགས་མི་མ་སྟུན་སློབ་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་ལྗོག་ཁྲབ་ཀྱི་དོན་ཡིན་
པ་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པར་འདོད་པའི་རང་སྡེ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུང་འགའ་བསྟན་
པ། དེ་ཉིད་ཀྱི་སློབ་ཁྲབ་ཀྱི་དོན་དུ་འདོད་པའི་རང་སྡེ་དང་གཞན་སྡེ་གཉིས་ཀ་ལ་སྟུན་
མོང་དུ་མཛོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པ་བསྟན་པ། དེ་ལྟར་འདོད་པའི་གཞན་སྡེ་ལ་ཁས་
ལྷངས་ནང་འགའ་ཀྱི་གཞོད་པ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ། དེ་ཉིད་ལྡོག་ཁྲུབ་ཀྱི་དོན་དུ་སློབ་དཔོན་མི་བཞེད་པར་བསྟན་པ་
 དང་། བཞེད་ན་སློབ་དཔོན་རག་གི་ལུང་དང་ལག་ལ་བ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཏུན་
 ཚིགས་ཞེས་སོགས་ཏེ། དེ་ཡང་དབང་ལྷན་གྱི་ལ་སོགས་པའི་སློབ་དཔོན་ཀྱི་སློབ་མ་
 ཁ་ཅིག །རྟགས་མི་མ་སྟན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་རྟགས་ཀྱི་ལྡོག་ཁྲུབ་ཀྱི་དོན་ཡིན་
 པར་འདོད་ཅིང་། རྩེ་བྲག་པ་དང་། སྐངས་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་དག་ཀྱང་དེ་
 ལྟར་འདོད་དོ། །དེའི་བསམ་པ་ལ་ཡང་འདི་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་རྟགས་ཀྱི་ལྡོག་ཁྲུབ་ངེས་པ་
 ལ་རྟགས་མི་མ་སྟན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་ངེས་དགོས་ན། དགག་གཞི་མི་མ་སྟན་ཕྱོགས་
 མཐའ་དག་ལ་རྟགས་དེ་ཡོད་ན་སྤང་རུང་ཡིན་པ་ལ་ཡོད་པར་མ་དམིགས་པའི་སློབ་པས།
 མི་མ་སྟན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་རྟགས་དེ་མེད་པར་ངེས་དགོས་པས། རྟགས་ཀྱི་ལྡོག་
 གཞི་མི་མ་སྟན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ཀྱིས་ངེས་དགོས་ནའང་། དེ་
 མཐའ་དག་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་སྤང་རུང་ཡིན་པས་མ་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་ལྡོག་
 ཁྲུབ་ངེས་ཚུལ་དགོས་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། །དེ་བས་ན་རྟགས་མི་མ་སྟན་ཕྱོགས་ལ་མ་
 མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་མི་མ་སྟན་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པའི་ཁྲུབ་པ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་
 པ་ཡིན་ནོ། །རང་ལུགས་རྟགས་ཀྱི་ལྡོག་ཁྲུབ་ངེས་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་དོན་
 ཡང་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རྣམས་པ་མི་རྟགས་པ་ལ་འབྲེལ་པའི་དོན་ལྡོག་ནི། རྣམས་མི་རྟགས་
 དད་མི་རྟགས་བཀག་ན་བྱས་པ་ཁེགས་པ་ཡིན་ལ། རྣམས་མི་རྟགས་ཐ་དད་དུ་བྱས་མི་རྟགས་
 གི་དོན་སྤྱི་སོ་སོར་ཤར་བའི་རྟོག་པ་ཉམས་སུ་སྤོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་
 ལྟགས་ལ་འབྲུབ་ཅིང་། མི་རྟགས་བཀག་ན་བྱས་པ་ཁེགས་པ་ནི། རྟགས་ཚོས་ཅན།

བྱས་པས་སྣོང་"སྟེ། རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་པས་སྣོང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ཉག་ས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་ཚད་མ་དང་། གཞི་བྱས་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང་། ཉག་མི་ཉག་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་གསུམ་གྱིས་བྱས་པས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲུབ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཅིང་། ཉག་པ་བྱས་སྣོང་དུ་ངེས་པའི་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དེས་མི་ཉག་པ་བཀག་ན་བྱས་པ་ཁེགས་པར་ངེས་པའི་སྣོན་ས་བྱས་པ་ཉག་པ་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཡིན་ལ། བྱས་པས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་ཁྲུབ་གྱི་མཚན་གཞི་ནི་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཉིད་དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་དེ་སྐྱབ་གྱི་ལྷོག་ཁྲུབ་གྱི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ངེས་པ་ལ་བྱས་པ་མི་ཉག་པ་བཀག་ན་ཁེགས་པ་ངེས་དགོས་ཤིང་། བྱས་མི་ཉག་ཐ་དད་མི་ཉག་པ་བཀག་ན་བྱས་པ་ཁེགས་པ་བྱས་མི་ཉག་གི་འབྲེལ་པའི་དོན་ལྷོག་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་ཁྲུབ་པ་ངེས་པ་འབྲེལ་པ་ངེས་པ་ལ་ལྷོས་ཞེས་བུའི། འབྲེལ་པ་དང་ཁྲུབ་པ་དོན་གཅིག་མིན་པས། ཉག་པ་ལ་མ་བྱས་པས་ཁྲུབ་པ་བྱས་པས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་ཁྲུབ་ཡིན་པ་སོགས་སུ་མི་བཟུང་ལ། ཚུལ་གསུམ་པོའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་གཞན་དག་ནི་ཚད་མ་ཡིད་གྱི་སྲུང་སེལ་དུ་ཁོ་བོས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ད་ནི་ཚིག་གི་དོན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གྲང་ཚོས་ཅན། ལྷོག་ཁྲུབ་ངེས་པ་འབྲེལ་པ་ངེས་པ་ལ་ལྷོས་དགོས་པར་བཞེད་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་གྱིས་གཏན་ཚིགས་གྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་པོ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་གྱི་ཟུར་དུ་ངེས་པ་བརྗོད་

༡ མ་ཕྱི། ༤༠ན་ལ། ལྟ *སྟེ

བར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིས་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་
ངེས་པ་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་མ་
བྱུང་བ་དང་། ལྷོག་དོན་འགལ་བ་སྟོགས་མ་ཐུན་དང་བཅས་པ་དང་། འཇུག་པ་ཅན་མ་
ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་དག་གི་གཉེན་སོར་ནི་ངེས་པ་དེ་དག་
སྟོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དག་མ་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་རྣམས་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་སྟོས་ཞེས་འཆད་མོད་ཀྱི་དེ་དག་གིས་ནི། བྱས་པ་
མཚན་གཞི། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་བྱུང་ཡིན་པར་མཚོན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་
མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཞེས་བཤོད་པ་ན། ངེས་
པའི་ཚིག་དེས། བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པར་མ་ངེས་པ་གཅོད་
དམ། མཉན་བྱ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་གཅོད་རྣམ་པར་མ་
བརྟགས་པར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་བཞེད་ན་སྟོབ་དཔོན་རང་གི་ལུང་དང་འགལ་བ་བསྟན་པ་
ལ། ལུང་འགལ་བསྟན་པ་དུག་ལས། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། འཇུག་པ་ཅན།
མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་གཉེན་སོར་ནི། མི་མ་ཐུན་པའི་ཚོས་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་དག་སྟོས་
དགོས་པར་རིགས་སྟོ་ལས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟགས་མི་
མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་ལྷོག་བྱུང་ངེས་པའི་ཕྱིར། གལ་“ཉེ” རྟགས་མི་
མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་དེ་གོ་བར་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པས་དོན་
མེད་པའི་སྟོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚོས་མི་མ་ཐུན་སྟོར་གྱི་

1 མ་ཕྱི། ༤༠བཤན། ཉོ * ཉོ

སྐྱབ་ངག་དེ་མ་སྒོམ་གྱང། ཉགས་ངང་གི་མི་མ་སྐྱུན་སྟོགས་ལ་མཐོང་བ་མེད་པ་ཙམ་
 གྱིས་མ་མཐོང་བ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཉགས་མི་མ་སྐྱུན་སྟོགས་ལ་
 མཐོང་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་སྐྱབ་ངག་གིས་བརྗོད་པའི་སྐོར་ན། ཉགས་མི་མ་སྐྱུན་སྟོགས་
 ལ་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། ཉགས་མི་མ་སྐྱུན་སྟོགས་ལ་མཐོང་བ་མེད་
 ཅེས་བྱ་བའི་ཚིག་གིས་གྱང་དེ་མི་མ་སྐྱུན་སྟོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་མ་ཡིན་
 བར་ཐལ། དེས་ཉགས་མི་མ་སྐྱུན་སྟོགས་ལ་མེད་པའི་རིགས་པ་གང་ཡང་མ་བརྗོད་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལྟར་ན། རི་ལྟར་ཚོས་མི་མ་སྐྱུན་སྟོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ལས་
 ཉགས་མི་མ་སྐྱུན་སྟོགས་ལ་མེད་ངེས་ཀྱི་ལྷོག་ཁྱབ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། གང་
 ཉགས་པ་དེ་མ་བྱས་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྤྱི་
 བྱས་ཞེས་པའི་ཚོས་མི་མ་སྐྱུན་སྟོར་གྱི་ངག་དེ་ཉིད་བརྗོད་པ་དེའི་ཚོ། བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་མི་མ་སྐྱུན་སྟོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་པར་བྱེད་ཀུས་ཏེ། བྱས་པ་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་སྐྱུན་སྟོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནའི་རིགས་པ་བྱས་མི་ཉགས་མེད་ན་མི་
 འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་བརྗོད་པས་ན་ལོ། །

ལུང་འགལ་གཉིས་པ་བསྟན་པ་ནི། གལ་ཏེ་མི་མ་སྐྱུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་
 བས་ལྷོག་ཁྱབ་འགྱུར་བར་འགྱུར་ན། ཞེས་སྤང་ཡང་སྟོགས་སྔ་^༡ཕྱིར་བྱངས་ནས།
 ཤིང་ལུང་འདི་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤིང་རྟོག་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཅན། རོ་མངར་དང་
 ལྷན་ཏེ། རོས་པའི་ཤིང་རྟོག་རོ་མངར་ཅན་འདི་དང་ཤིང་ལུང་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཉགས་འདི་ཅི་སྟེ་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་

༡ མ་ཕྱི། ལ་ནམ་གྱི། བྱང * ཕྱིར

མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་ཉིད་སློབ་དཔོན་གྱིས་
སྟག་ལྡན་དུ་བཤད་པ་དང་ནང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །རྗེ་ལྷུང་བཤད་ན། ཀུན་ལས་
བཏུས་སྟུ། རིགས་པ་ཅན་གྱི་སྟག་ལྡན་འགོག་པའི་སྐབས་སྟུ། གཟུགས་ལ་སོགས་
བས་མཚུངས་བས་རོ་ལ་སོགས་བ་གདོན་མི་ཟ་བར་མཚུངས་བར་འགྱུར་བ་ནི་མ་
ཡིན་ལོ་ཞེས་བས་སོ། །

ལུང་འགལ་གསུམ་བ་ནི། རྟགས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཡིན་པ་
ཅམ་གྱིས། གཞན་དག་ལྡོག་པ་ཅན་དུ་འདོད་པའམ། ལྡོག་ཁྲུབ་འབའ་ཞིག་པ་ཅན་གྱི་
རྟགས་སུ་འདོད་པས་ལྡོག་པ་ཅན། ཞེས་ཟ་སྟངས་བཏགས་པ་སོགས་སོགས་ཡང་ཚོས་
ཅན། གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་གཏུན་ཚིགས་ཡང་དག་དུ་འགྱུར་བར་
ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་གང་ཞིག །མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དགའི་རབ་དབྱེ་འཆད་པའི་
སྐབས་སུ་ལྡོག་ཁྲུབ་འབའ་བར་བཤད་པ་དང་ནང་འགལ།

ལུང་འགལ་བཞི་བ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས། ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་ནི། ཚོལ་བ་དང་
ཕྱིར་ཚོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པར་གཟུང་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་
ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བརྗོད་པར་
བྱའོ། ཞེས་ཕྱོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པ་དང་ལྡོག་ཁྲུབ་དཔེ་དོན་དུ་སྐྱུར་ནས་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་
ཚོམ་ཟ་བ། ལྡོག་ཁྲུབ་ཀྱི་སྟོན་དུ་བཤད་པའང་བརྗོད་བྱ་མིན་པའམ་མི་རིགས་པར་
ཐལ། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡང་དེ་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་
ལྡོག་ཁྲུབ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཅི་རིགས་པ་ཞེས་སྟོས་པའི་དོན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཕྱོགས་

ཚོས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་ཀྱང་། ལྷོག་ཁྲུབ་ཀྱི་སྐྱོན་མ་ཡིན་པར་སྐྱོན་པ་ཡིན་ནོལེ་ན། མ་
 ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་གྱི་གང་ཞིག་། གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པའི་རྒྱལ་གསུམ་དང་མ་གྲུབ་
 པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པ་དེ་ཁོ་ལ་སྐྱབ་པའམ་སུན་འབྲིན་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཡང་
 རུང་བ་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་བརྗོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡང་སྐྱབ་པར་བྱེད་
 པ་ལ་ལྷོས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྲིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་སོ། །འོ་ན་ཅི་རིགས་
 པའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། སྐྱབ་ཉམས་ཀྱི་སྟོགས་ཚོས་སྤྲོས་ཕྱི་རྒྱལ་གཉིས་ལ་མ་གྲུབ་པ་
 དང་། གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་། ཚོས་ཅན་མེད་པའི་བཞི་
 སྟོགས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་པ་དང་། ལྷོག་ཁྲུབ་སྤྲོས་ཕྱི་རྒྱལ་གཉིས་ལ་མ་གྲུབ་
 གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་སྤྲུབ་། མི་མ་སུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་པ་བཞི་ཅི་
 རིགས་པར་དཔེ་དོན་དུ་སྐྱར་ཏེ། སྤྲོས་པ་གསུམ་དཔེ་དོན་དུ་སྐྱར་ཞིང་སྲི་མ་ནི་མི་
 སྐྱར། ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། སྐྱབ་ཉམས་ལ་ཚོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་
 པ་སྟོགས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་ཅིང་། མི་མ་སུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་པས་ལྷོག་ཁྲུབ་གྲུབ་
 པ་ལ་མི་གཞོད་པའི་སྲིར་རོ། །

ལུང་འགལ་སྤྲོས་ནི། ལུང་པར་མཉན་བྱ་དེ་སྐྱ་ལ་ཉམས་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་
 དང་། མི་ཉམས་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་གཉིས་ཀའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་
 བར་ཐལ། སྟོགས་ཚོས་གྲུབ་ཅིང་མི་མ་སུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བའི་སྲིར། འདོད་ན།
 སློབ་དཔོན་གྱིས་མཉན་པར་བྱ་བ་ཉིད་ནི་ཅི་སྟར་ཡང་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་གཏན་
 ཚིགས་མ་ཡིན་པའི་སྲིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་ནང་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་མཉན་བྱ་
 སྐྱ་ལ་ཉམས་པ་སྐྱབ་པ་དང་། མི་ཉམས་པ་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཀའི་མི་མ་སུན་སྟོགས་ལ་མ་

མཚོང་ཅམ་ཡིན་ཀྱང། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རྟག་མི་རྟག་
དངོས་ལག་ལ་དུ་དེས་པའི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པས་སོ། ཞེས་ན། དེ་ནི་རྩ་བའི་
གྲུབ་མཐའ་དོར་ནས། རྟག་མི་མ་སྐྱུན་སྲོགས་ལ་མ་མཚོང་ཅམ་གྱིས་དེ་ལ་མེད་
པའི་ལྗོན་ཁྲབ་ལྟུབ་པ་མ་ཡིན་པ་ཐལ། མཉན་བྱ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་མ་སྐྱུན་སྲོགས་ལ་མ་
མཚོང་བ་ཅམ་ཡིན་ཀྱང། ལྗོན་ཁྲབ་ལྟུབ་པ་ལ་ཚད་མས་གཞོད་པས་རྟགས་ཡང་
དག་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ནི་རྟགས་གཞན་ལ་ཡང་མི་མ་སྐྱུན་སྲོགས་ལ་མ་མཚོང་
བས་ལྗོན་ཁྲབ་དེས་པ་ལ་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཚན་
ཉིད་དང་ལྡན་པ་གཅིག་ལ་གཞོད་ན། དེའི་རིགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལུང་ལག་ལ་དུག་པ་བསྟན་པ་ནི། རྗེ་བྲག་པ་དག་རྒྱུད་གི་རྣམ་སྐབས་པའི་ཕྱིར་
དུ་རྩ་དང་ཤིང་མེད་པའི་སྲ་ངམ་གྱི་ཐང་ཚོས་ཅན། རྒྱུད་གི་རྣམ་ཡོད་དེ། བྱང་མིན་པོ་
མིན་གྱི་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་ དེ་
ལྟའི་རེག་བྱ་དེ་ཡོད་ཏེ་ཉན་ཡིན་པས་རྣམ་ལག་ལ་ཞིག་ལ་བརྟེན་དགོས་ཤིང་། རྣམ་
གཞན་ལ་མི་བརྟེན་པར་མཐའ་གཞན་ལོག་པའི་རིགས་བས་བསྐྱབས་ནས་རྒྱུད་གི་
རྣམ་ལ་བརྟེན་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་གཞན་ལ་མི་བརྟེན་པར་སྐྱབ་པའི་ཚེ། ས་རྒྱ་
མེ་གསུམ་གྱི་རྣམ་ལ་མི་བརྟེན་པར་རིགས་པ་གང་གིས་སྐྱབ་ན། རྗེ་བྲག་པའི་
ལུགས་ཀྱིས། ས་རྒྱ་མེ་གསུམ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས་ས་རྒྱ་མེ་
གསུམ་ཐམས་ཅད་ལ་མཚོང་བའི་རྣམ་ཞེས་ཟེར་ལ། དེས་ན་མཚོང་བའི་རྣམ་ལ་

ཚོས་ཅན། གང་མིན་འོ་འོ་མིན་གྱི་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་མེད་དེ། མ་མཐོང་བའི་
ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་དོ། །

ད་ལྟ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་གྱིས་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་
མཐོང་བའི་རྗེས་ལ་མི་ལྡན་བར་སྐྱབ་པ་དེ། རྒྱབ་པ་འབྲུལ་པ་མེད་པ་ཅན་དུ་ཐལ། རྟགས་
མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་མ་
མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་པ་དག་ལ་འགོག་པར་བྱེད་ན་དེ་ཡང་རེགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེ་དང་རྣམ་ངེས་སུ་བྱངས་པའི་མེ་མཐོང་བ་ཅམ་
གྱིས་མི་སྤང་བ་དག་ལ་འགོག་པར་བྱེད་ན། དེ་ཡང་རེགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
གསུངས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཁྱད་པར་མེད་དེ། འདི་ལྟར་མ་
མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་མཐོང་བའི་རྗེས་སུ་ཁས་ལྡངས་པའི་ས་ཚུ་མེ་གསུམ་ཐམས་ཅད་
ལ་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་འགོག་པ་རེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བའི་རྗེས་ས་ཚུ་མེ་
གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ལ་སྤང་
དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡོད་ཀྱང་སྤང་མི་རུང་དག་ལ་མ་མཐོང་བས་མེད་པ་གོ་བར་
བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཉིད་གཉིས་ཀའི་དོན་ཡིན་ནོ། །“དེས་ཀྱི་མཐོང་བ་དག་
ལ་འགོག་པར་བྱེད་ན། ཞེས་པའི་མཐོང་བ་ནི། རྗེ་བྲག་པས་མཐོང་བའི་རྗེས་སུ་ཁས་
ལྡངས་པའི་ས་ཚུ་མེ་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་”གྱིས་
མཐོང་བ་དག་ལ་ཞེས་པ་མིན་ལ། མི་སྤང་བ་དག་ལ་ཞེས་པ་ནི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ལ་

༡ མ་ཕྱི། ༤༡བཤན། རྗེ * རྗོ
༢ མ་ཕྱི། ༤༡ནཤན། དམ * དེས
༣ མ་ཕྱི། ༤༡ནཤན། བྱས * གྱིས

སྤང་མི་བྱུང་དག་ལ། ཞེས་པ་ཡིན་པ་ལ། དེ་འདྲི་དོན་མ་གོ་བར། ལུང་དེ་གཉིས་ཀྱི་
དོན་ཐ་དད་ཏུ་བཟུང་ནས་སྐབས་འདིར། མི་སྤང་བ་དག་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་འདྲེན་
བ་རྣམ་འགྲེལ་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་གོ་བ་ཡིན་ལོ། ཞེས་ཟེར་བས་ནི། རང་ཉིད་ཀྱིས་
ལུང་གཉིས་ཀའི་དོན་ཅི་ཡིན་གཏོང་མ་གྱུང་བ་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ལ། སལ་ཆེ་
བས་ཕྱོགས་སུ་མའི་དོན་འདི་ཅམ་གོ་བའང་མི་སྤང་རོ། །

གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ལྟོག་ཁྲབ་ཀྱི་དོན་ཏུ་འདོད་པའི་རང་སྤེད་དང་གཞན་སྤེད་གཉིས་
ཀ་ལ་ཐུན་མོང་ཏུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་བ་བརྟན་པ་ནི། སྐྱུ་རུ་ར་དེ་ལ་གཅིག་སྒྲིབ་
བ་དང་རོ་རུས་ཁྱད་པར་ཅན་ཏུ་མཐོང་ན། དེ་དང་སྐྱུ་རུ་ར་ཡིན་པར་མཚུངས་པའི་
རྟེན་གསུང་གིས་སྐྱུ་རུ་ར་གཞན་འགྲེལ་ཞིག་ལའང་སྒྲིབ་བ་དང་རོ་རུས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་
ཡོད་པར་དཔོག་རིགས་པར་ཐལ། དེ་སྐྱུ་བ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་ཅིང་། རྟེན་གསུང་གི་
མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ཡང་འཐད་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
ཡུལ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་བས་རྣམས་སྐྱུ་རུ་ར་ལ། རོ་དང་རུས་བ་ཐ་དད་མི་འདྲ་
བ་ཏུ་མ་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་བའི་ཕྱིར། འདི་དང་། ཅི་སྤེད་སྤྲུག་སྤྲུག་འཁྲུལ་ཅན་ཡིན།
ཅེས་པ་ལ་རིགས་བ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེར་ནི་ཤིང་སྤང་དེ་ལས་
སྐྱེས་པའི་ཤིང་རྟོག་སྤྲུག་མ་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཅན་བཟུང་བས། ཚོད་གཞི་མ་ཡིན་
པའི་མ་ངེས་བ་གང་ཡང་བརྟན་བ་མེད་ཅིང་། ཚོད་གཞི་མ་ངེས་བར་འཕངས་ན་
རིགས་པའི་ཚུལ་ལས་འདས་ལ་འདིར་ནི་ཚོད་གཞི་དང་སྐྱུ་རུ་ར་ཡིན་པར་མཚུངས་
"ན། རོ་རུས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པར་མཚུངས་པས་ཁྲབ་བ་ལ། དེ་དང་སྐྱུ་རུ་ར་

༡ མ་ཕྱི། ༤༡ནམ་ན། ར * བ

ཡིན་པར་མཚུངས་ཀྱང་། སློན་པ་དང་རོ་བྱས་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྟན་
མངོན་སྲུང་གིས་གྲུབ་པའི་བསལ་བ་བསྟན་པ་ཡོད་པ་ཤིན་ཏུ་མི་འབྲ་བའི་ཁྱད་པར་
ཚེན་སོ་ཡོད་དོ། །

བཞི་པ་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་གཞན་སྡེ་ལ་ཁས་སྐྱབས་ནང་འགལ་གྱི་གཞོན་པ་
བསྟན་པ་ཞི་གཏན་ཚིགས་མི་མ་སྟན་ཕྱོགས་ལ་མ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཞོ་ན་
མི་མ་སྟན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ནམ། ཅི་སྟེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསོན་
ལུས་ལ། བདག་དང་ས་ལ་ཤེས་པ་ཡོད་པ་དང་སོགས་པས་རྒྱ་ལོ་མ་ལ་ཞོ་མ་
དམིགས་ཀྱང་དེ་དག་མེད་པར་སྐྱབ་མི་བྱས་པའི་བྱིད། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་པ་གསོན་
ལུས་ལ་བདག་མ་མཐོང་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་། སོག་ལྡན་དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་མ་སྟན་
ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བས་མི་མ་སྟན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དང་། རྒྱང་
པན། འབྲུང་བ་བཞི་ལ་ཤེས་པ་མ་མཐོང་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་། ཚིག་སྐྱ་བས།
སྐྱེས་བུ་པ་རོལ་པོ་ཀུན་མཁྱེན་མིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་མི་མ་སྟན་ཕྱོགས་ལ་མ་
མཐོང་བས་དེ་ལ་མེད་པར་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དང་། གངས་ཅན་ལོ་མ་ལ་ཞོ་མ་མཐོང་
ཡང་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་། འདུས་བསལ་མིག་སོགས་བདག་དོན་བྱེད་པར་
སྐྱབ་པའི་མི་མ་སྟན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བས་དེ་ལ་མེད་པ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་
ནང་འགལ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །

མིན་ན་འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་ཏུ་འགྱུར་བས། ཅིག་ཚོས་ལོག་བསམ་རིམ་ལྟར་གཞན་ནི་
རྟགས་ལྡོག་པར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། མི་དེ་ལ་རྟམ་བུ་བཏོག་ཅེས་ཏེ། དེ་
ཅམ་གྱིས་དེ་ལ་སྤྲུགས་ཀྱང་བཏོག་པ་མིན་ནམ་ཅི་སྟེ་མེད་པས་བྲུབ་པ་བཞིན་
ལོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་རྟགས་གཅིག་གཅིག་ཉེ་བའི་སྲིད། རིམ་ལྟར་གཞན་ཚོས་ནི་ཉེ་བར་
འགྱུར་ཏེ། རྟགས་ལ་ཚོས་གྱིས་བྲུབ་པ་དེས་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། འབྲེལ་མེད་
ཐ་དད་ཡིན་པའི་སྲིད། དཔེར་ན། མི་དེ་ལ་སྤྲུགས་ནི་བཏོག་ཅེས་ཏེ། དེ་ཅམ་གྱིས་དེ་
བཞིན་རྟམ་ལང་བཏོག་གམ་ཅི་སྟེ་ཡོད་པས་མ་བྲུབ་པ་བཞིན་ལོ། །

གཉིས་པ་ལྡོག་བྲུབ་དེས་པ་རྟགས་ཚོས་མེད་ན་མི་འབྲུང་བའི་འབྲེལ་བ་དེས་
བ་ལ་ལྡོས་དགོས་པ་མི་འཐད་པའི་ཚོད་བ་སྤང་བ་ལ། ཚོད་བ་དང་། ལན་ནི། དང་པོ་
ནི། གཤམ་ཏེ་རྟགས་ཀྱི་ལྡོག་བྲུབ་དེས་པ་ལ་རྟགས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་སྐྱབ་སྤྱོད་མཐའ་
དག་ལ་མེད་པར་དེས་དགོས་ན། རྟགས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་སྐྱབ་སྤྱོད་མཐའ་དག་ལ་
ཡོད་ན་སྤང་ཏུ་རུང་བ་ལ། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རྟགས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་སྐྱབ་
སྤྱོད་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་དེས་པར་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་སྐབས་ཀྱི་སྲི་ཚོལ་
གྱིས་རྟགས་ཀྱི་ལྡོག་བྲུབ་དེས་པ་ལ་སྐབས་ཀྱི་སྲི་ཚོལ་གྱིས་རྟགས་དེ་ཉིད་གང་ལས་
ལྡོག་པའི་གཞི་མི་མ་སྐྱབ་སྤྱོད་མཐའ་དག་དེས་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན།
གཉིས་པ་ལན་ལ། དངོས་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྟགས་
ཚོས་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་རྗེས་སུ་འཕྲོ་ལྡོག་གི་བྲུབ་པ་དེས་པའི་སྲིད། ཤེས་བྱ་
ཚོས་ཅན། འབྲས་རང་གཉིས་པོ་འདི་ལ་ལྡོག་བྲུབ་འབྲུབ་པ་ལ། རྟགས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཚོས་མི་མ་སྐྱབ་དཔེ་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་དེས་དགོས་ཀྱང་། དེས་པར་རྟགས་ཀྱི་

མིལ། ཞེས་བྲ་བ་ལ། ཅི་རིགས་པ་ཞེས་གསུངས་པས། ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ལྡོག་
 ལྲུབ་ཀྱི་སློབ་མ་ཡིན་པར་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་བའི་ལན་དུ། ཇི་ལྟར་སྐྱུབ་
 ཉགས་གཉིས་ལ་ཚོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ལྡོགས་ཚོས་ཀྱི་སློབ་ཡིན་པ་ལྟར། མི་
 མ་ཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ལ་ལྡོག་ལྲུབ་ཀྱི་སློབ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱང། དེ་
 དག་མེད་ནའང་དེ་མེད་ཅེས། བརྗོད་པ་ལས་ཀྱང་ལྡོག་ལྲུབ་དེ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་སློབ་པ་ལ་འཆད་བའང་གཞུང་གི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། གཞུང་འདི་ཉིད་
 དེའི་འགལ་སྲོང་ཡིན་པཞིན་དུ། མ་གྲུབ་སྐྱུར་བ་བརྗོད་བྱ་མིན་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་
 འགལ་སྲོང་དེ་ཉིད་རང་འགྲེལ་དུ་གསུངས་པ་དོན་མེད་པ་དང་རྫོོས་པའི་ཉེས་པ་
 གཉིས་ཀ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་ནི། དེ་དག་མེད་ནའང་དེ་མེད་
 ཅེས། །བརྗོད་པ་ལས་ཀྱང་དེ་རྟོགས་ཕྱིར། ཞེས་སྐྱས་ན་ཉགས་ཚོས་མེད་ན་མི་
 འབྱུང་བའི་འགྲེལ་བ་དེ་ཉིད། སྐྱབ་དག་གིས་དཔེ་ལ་སློབ་པ་དེ་ལོལ་བ་རི་ལྟ་བུ་ལ་
 དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་སློབ་ཅེན་འགྲེལ་བ་དཔེའི་སྟངས་དུ་སྐྱབ་དག་གིས་སློབ་པའི་དུས་
 བོ་གཉིས་ཏེ། འགྲེལ་བ་དེ་ཉིད་མ་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སློབ་པ་དང།
 འགྲེལ་བ་ཤེས་ཟིན་ཀྱང་ལྲུབ་པ་བྲན་པའི་ཕྱིར་དུ་སློབ་པའོ། །དང་པོ་སློབ་པ་ནི།
 སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དེ་ཉགས་དེའི་རོ་བོ་དང། ལྗེའི་དངོས་པོར་མི་ཤེས་པའི་
 ལོལ་བ་ལ་ཉགས་ཚོས་གཉིས་ཀྱི་བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་གི་འགྲེལ་བ་དེ་དག་
 ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འགྲེལ་བ་དེ་དག་དཔེ་ལ་སྐྱབ་དག་གིས་སློབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ལྟ་བུའང། ཉགས་ཚོས་དེ་དག་གི་འགྲེལ་བ་དེ་ཤེས་ཟིན་ཀྱང། ལྡོགས་ཚོས་

ཅམ་མ་ཤེས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི་འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་མ་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་དུ་དཔེ་ལ་བསྟན་མི་དགོས་ཀྱི། ལྷོགས་ཚོས་མི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ།
གཏན་ཚིགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་ཟད་ཅིང་། བརྗོད་པ་ཅམ་གྱིས་ཚོགས་གོ།

གཉིས་པ་སྟོན་པ་ནི། རྟགས་ཚོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་མ་ཤེས་པ་
ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྐྱབ་དག་གི་འབྲེལ་བ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་འབྲེལ་བ་ཤེས་ན། འབྲེལ་བ་མ་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་
སྐྱབ་དག་གིས་བསྟན་མི་དགོས་ཀྱང་། རྒྱབ་པ་མ་བྲན་པ་བྲན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱབ་
འབྲེལ་དེ་ཉིད་སྐྱབ་དག་གིས་དཔེ་ལ་བསྟན་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་
གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་སྐྱབ་དག་གིས་དངོས་སུ་སྐྱས་པས་ཀྱང་། ཅིག་
ཤོས་དངོས་སུ་མ་སྐྱས་པ་ལ་བྲན་པ་ཡང་དག་སྟེ་བར་འབྱུང་། གཅིག་དངོས་སུ་བྲན་
པ་དེའི་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཤེས་ཅིག་ཤོས་དངོས་སུ་མ་སྐྱས་པ་དེ་ཡང་གོ་ཞིང་བྲན་པར་
ལུས་པས་སོ། །ཡང་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་རྒྱབ་པ་མ་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་དུ་འབྲེལ་བ་སྐྱབ་དག་གིས་སྟོན་དགོས་ཞེས་པ་གཞུང་སྲ་མའི་དོན་དང་། རྗེས་
སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་རྒྱབ་པ་ཤེས་ཟིན་ཀྱང་བྲན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་སྐྱབ་
དག་གིས་སྟོན་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཚོས་མ་སྐྱབ་སྟོར་དང་མི་མ་སྐྱབ་སྟོར་གྱི་སྐྱབ་དག་
གང་རུང་གཅིག་སྟོས་པས་ཚོགས་ཅམ་པ་གཞུང་གི་མས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་སྐྱབ་རྟགས་ཀྱི་རྒྱབ་པ་ངེས་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་རག་ལས་པའི་
རྒྱ་མཚན་གྱིས་དགག་རྟགས་ཀྱི་རྒྱབ་པའང་འབྲེལ་བ་ལ་སྟོས་པར་བསྟན་པ་ནི། རྒྱ་
དང་རྒྱབ་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དག་མེད་པ་རྟགས་སུ་བགོད་པས་འབྲས་བུ་དང་། རྒྱབ་

བྱ་ལག་འཛིན་དགག་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡི་ཡང་རྟགས་ཚོས་མེད་ན་མི་འབྲུང་བའི་
 འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་རྗེས་སུ་འགོ་ལྗོན་གི་བྱུབ་པ་ངེས་པའི་སློན་ལྷན། གཏུན་
 ཚིགས་སུ་འབྲུང་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་རང་གི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྗོན་འབྲེལ་བའི་
 དབང་གིས་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་བྱུམ་པ་ཡོད་ན་དམིགས་པར་ནི་རིགས་པ་
 དང་ལྡན་པ་ལས། དེ་མི་དམིགས་པ་ཡང་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར།
 བྱམ་པ་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་རྟགས་ཚོས་མེད་ན་མི་འབྲུང་བའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་ལ་
 རག་ལས་ཏེ། འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཚོས་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་བྱུབ་པ་འབྲུབ་
 དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར།

དེས་ན་གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་ནི། འབྲས་རྟགས་ཀྱི་ལྗོན་བྱུབ་ངེས་པ་འབྲེལ་
 བ་ལ་རག་ལས་པར་བསྟན་པས་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་བྱུབ་པ་འང་འབྲེལ་བའི་དབང་
 གིས་གྲུབ་དགོས་པར་གྲུབ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་ཚོས་འབྲེལ་
 པའི་དབང་གིས་ལྗོན་བྱུབ་གྲུབ་དགོས་པར་གྲུབ་པ་ན། བྱུབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་དང་
 རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་འང་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་བྱུབ་འབྲེལ་ངེས་དགོས་པར་
 གྲུབ། ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་ལྟར་མི་དམིགས་པའི་གཏུན་ཚིགས་འདི་རྣམ་པ་གསུམ་
 དུ་བསྐྱུས་ནས་བཤད་ཡུང་གསུམ་པོ་དེ་དང་རྒྱ་བྱུབ་བྱེད་རང་བཞིན་དེ་དང་འགལ་བ་
 དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གསུམ་དང་། ལ་སོགས་པ་འགལ་འབྲས་དམིགས་པ་
 དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་སོགས་འབྲེལ་རྒྱ་རྟོགས་པ་སྟེ་མ་
 དམིགས་པ་དང་། འགལ་རྒྱ་རྟོགས་པ་དེ་དམིགས་པའི་སློང་བ་འགོད་ཚུལ་གྱི་སློན་ལྷན་
 དུ་མར་འབྲུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཏེ། འདི་ལྟར་བཤད་པའི་དགོས་པ་ནི། འབྲས་རང་གི་

མཐོང་ཅམ་ལས་ཀྱང་རྟགས་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་མིན་ནོ། །

དེ་ཉིད་འཆད་པ་ནི། འབྲས་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་ཚོས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་
སོང་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མས་རྟགས་ཚོས་མེད་ན་མི་འབྲུང་ངེས་པ་ལས་གཞན་
དུ་ན་རྟགས་ཚོས་འབྲེལ་མེད་རྗེས་གཞན་དུ་འགྱུར་བས་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ནི་
གཞན་དག་དང་གཅིག་ཡོད་ན། ཅིག་ཤོས་ངེས་པར་ཡོད་པའི་ངེས་པ་གང་སྟེ་ངེས་
པ་དེ་འབྲས་མི་འཐད་པས་འབྲས་བུ་ཡོད་པས་རྒྱ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་མི་འཐད་པར་
འགྱུར་རོ། །རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་ཚོས་རང་བཞིན་དང་རང་བཞིན་ཅན་དུ་ངེས་
པར་བྱེད་པ་ལས་མེད་ན་མི་འབྲུང་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར། མི་རྟག་པ་དེ་བྱས་པའི་རྒྱ་
ལས་དོན་གཞན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་ཚོས་ཡིན་ན། བྱས་པ་གྲུབ་ཅམ་ནས་མི་རྟག་
པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། གོས་དཀར་སོ་དམར་སོར་འགྱུར་བ་ལྷིས་འབྲུང་
གི་ཚོན་ལ་ལྟོས་དགོས་པས། རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་དམར་སོ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་
ནས་བྱས་པ་ཡིན་པས་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་བྲལ་བ་འབྲས་བུ་འགྱུར་རོ། །

གཞན་ཡང་མི་རྟག་པ་དེ་བྱས་པའི་རྒྱ་ལས་རྒྱ་རྒྱེན་གྱི་ཚོས་དོན་གཞན་གྱི་རྒྱ་
མཚན་ཅན་ཡིན་པར་གྱུར་ན། ཞེས་གཞོན་བྱེད་གཞན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཕྱོགས་སྔ་
སྐྱར་ཡང་བྱང་བྱངས་ནས། བྱས་པ་ཚོས་ཅན་ཁྱོད་མི་རྟག་པ་དེ་དང་རྗེས་གཞན་ཉིད་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་རྒྱ་རྒྱེན་གྱི་ཚོགས་པ་སྔ་ཕྱི་སོ་སོ་བ་ལས་སོ་སོ་བར་སྐྱེས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་དེ། མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་མེད་ཡིན་ན། མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་མི་སྲིད་པས་འབྲེལ་བ་ཡོད་དགོས་ལ། འབྲེལ་བ་ཡོད་ཅིང་
རྗེས་གཞན་ཡིན་ན་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པ་ལས་འོས་མེད་པས། མི་རྟག་པ་དེ་བྱས་པའི་

རྒྱལ་ཡོད་ལམ་བཟང་ཡིན། རྒྱ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། མི་རྒྱལ་བ་ཚོས་ཅན། རྒྱུ་བྱས་པའི་རྒྱ་
 ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་བྱས་པ་ལྷན་ཅིན་པའི་ཕྱིས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་ལོ། རྒྱལ་
 ཁས་སྤངས། འབྲས་བུ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན་ཡང་བྱས་པ་ཚོས་ཅན། རྒྱུ་བྱས་སྐྱེ་ལྷན་པར་
 སྐྱབ་པའི་ཁྲབ་པ་ག་ལ་དེས་ཉེ་མ་དེས་པར་ཐལ། རྒྱུ་བྱས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཚོས་ཡིན་ན། རྒྱུ་བྱས་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཅིང་ཕྱོགས་ཚོས་ལྷན་པའི་ཕྱིར། ཚོས་
 དོན་ཞེས་སོགས་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་དུ་རིམ་ཇུས་གཅིག་ཏུ་འབྲུང་དོ། །དེས་
 བ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་དང་འཛིན་པ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཐམས་ཉེ་བར་སྦྱོར་བར་འབྲུང་
 དོ། །དེ་ལྷན་པ་ཡིན་ན་གཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ཉིད་དུ་མི་འབྲུང་བའམ་མིང་ཐ་དད་པར་བྱ་དེ།
 དོན་ཁས་སྤངས་ནས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན།
 མཁས་སྤོམ་ཁ་ཅིག་ །དངོས་སོ་དང་བྱམ་པ་ཇུས་གཅིག་ཡིན་ན། བྱམ་པ་དང་ཀ་བའང་
 ཇུས་གཅིག་ཏུ་འབྲུང་ཞིང་། དེ་ལྷན་པ་ཀ་བྱམ་སོགས་དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་འགག་
 ཅིག་ཅང་བྱེད་པ་སོགས་སུ་ཐལ་བར་འབྲུང་དོ། ཞེས་ཟེར་དོ། །འདི་ནི་འགྲེལ་བ་
 འགྲེལ་བ་འདྲ་གི་ཡི་གེ་ཚམ་ལའང་མ་བརྟགས་པར་རང་འདོད་ཀྱིས་གྲུ་ཚོམ་བྱས་པར་
 བྱ་དེ། འདི་ལྷན་པ་རྒྱ་ཚོགས་ལྷན་ཕྱི་ཐ་དད་ལས་སྐྱེས་པས་ཐ་དད་དུ་མི་འབྲུབ་ན། རིམ་
 ཇུས་གཅིག་ཏུ་འབྲུང་དོ། ཞེས་པའི་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ལ། བྲངས་ཅན་གྱིས་དངོས་སོ་
 ཐམས་ཅད་སྐྱེ་གཙོ་བོའི་རང་དུ་ང་གཞིན་གཅིག་ཡིན་པར་འདོད་དོ། ཞེས་སྐྱེས་པ་ལ་
 དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་རྒྱལ་དངོས་ཚེ་མེད་དེའི་རང་བཞིན་དུ་གཅིག་ན། དངོས་སོ་
 ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འབྲུང་དགོས་པས་སྐྱེ་འགག་ཅིག་ཅང་བྱེད་པར་ཐལ་བའི་ཐལ་

༡ མ་ཕྱི། ལྷན་པ། -ན་ *ན་

འགྲུར་འཕངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ལྷ་ལྔ་ལྗོན་གྱིས་ཀྱང་། དེའི་འབྲེལ་བ་ཤད་དུ། ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་བྱུང་བར་མེད་པའི་ཕྱིར་འདོད་དོ་ཞེས། ཞེས་འབྲུང་བ་ཡིན་ཅོ། །དེས་ན་གྲངས་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་སྤྱི་གཙོ་བོ་རྟག་དངོས་ཆ་མེད་གཅིག་ལུ་དེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པས། བྱམ་པའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཀ་བའི་རང་བཞིན་དུ་ཡང་ཁས་ལེན་ཏེ། བྱམ་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྲུར་པའི་སྤྱི་གཙོ་བོ་དེ་ཀ་བའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་སོགས་སུ་ཁས་སྐྱབས་ན་སྤྱི་གཙོ་བོ་ཆ་བཅས་སུ་འགྲུར་བས་སོ། །

འདིར་རང་ལུགས་ལ། དངོས་པོ་དང་བྱམ་པ་རྗེས་གཅིག་ཡིན་གྱིས་ཀྱང་། བྱམ་པའི་རྗེས་སུ་གྲུར་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཀ་བའི་རྗེས་སུ་གྲུར་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་སོགས་སུ་ཁས་ལེན་མི་དགོས་ཏེ། དངོས་པོ་ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཡང་མི་སྲིད་པ་ནི། དངོས་པོ་དང་བྱམ་པ་རྗེས་གཅིག་ཡིན་ན་དངོས་པོའི་རྗེས་དང་བྱམ་པའི་རྗེས་ཀྱང་གཅིག་ཡིན་དགོས་སྐྱེས་དུ་བརྒྱུང་བས་འོངས་པ་ཡིན་ཅོ། །འོན་ཀྱང་སྤྱོད་པའི་དག་གི་དགག་སྐྱབ་རྒྱས་པར་ཁོ་བོས་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །རྒྱ་དང་འབྲས་སུའི་དངོས་པོ་འཕྲ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་དག་སྲར་བཤད་པའི་གཞུང་འདི་རྣམས་ཀྱི་མཁུག་བསྐྱེ་བ་ལ་སྐྱར་ན་གཞུང་གི་ཚིག་དོན་ལ་མི་འགྲིག་པ་ཆེར་མེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲེལ་དུ། རྒྱ་དང་འབྲས་སུའི་དངོས་པོ་འཕྲ། ཞེས་པ་ནས། ལོ་ལ་ཚོན་བཞེན་ཅོ། ཞེས་པ་བར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ན་བསྐྱེ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། ཞེས་གསུང་རིགས་པར་འགྲུར་རོ། །

དུ་ཡོད་པའི་དུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་གང་རུང་གཅིག་ཁོ་ན་འཕེན་གྱི། དུ་བ་རྒྱ་མེད་དུ་ཡོད་ན། ཉག་ཏུ་ཡོད་པ་དང། ལན་གཅིག་གྲང་མེད་པ་གཉིས་ཀར་དུ་ཐལ་བ་འཕེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། དུ་བ་རྒྱ་མེད་དུ་ཡོད་ན་ཉག་ཏུ་ཡོད་པས་གྲང་བྲལ། ཉམ་ཡང་མེད་པས་གྲང་བྲལ་ན། དངོས་འགལ་ལ་བྲལ་བ་མེད་པར་འགྲུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་བུ་བྲལ་བ་དེ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་སྐྱོན་ཅན་དུ་འགྲུར་བས་དེ་གཞན་ལས་གཞོད་བྱེད་དུ་སྐྱོན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཐལ་འགྲུར་དེ་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་འགྲུར་ཞིང། གང་རུང་གཅིག་གཞོད་བྱེད་དུ་འཕེན་འདོད་ཅིང། གང་ལ་བྲལ་བ་ཡོད་མེད་མ་དེས་པར་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཞིན་དུ། གང་མ་ང་ཅན་དུ་བ་ཀོད་པ་ཡིན་ན། དེ་བས་གྲང་སློབ་དཔོན་སྐྱོན་ཆགས་པར་འགྲུར་རོ། །དེས་ན། འདིར་ནི། དུ་བ་རྒྱ་མེད་དུ་ཡོད་ན། ཉག་ཏུ་ཡོད་པ་དང་ནམ་ཡང་མེད་པ་གཉིས་ཀས་བྲལ་བས། དེ་གཉིས་ཀ་རུ་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུ་ཡང་། འཕ་ཞེས་སློབ་པ་ནི། ཡང་ན་ཐལ་འགྲུར་དེ་འཕེན་ལ། ཡང་ན་འདི་འཕེན་ཞེས་པའི་གང་མ་”ང་^༡སྐྱོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། དུ་བ་རྒྱ་མེད་དུ་ཡོད་པའི་ཉག་ས་གྱིས། ཉག་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པའམ། དེར་མ་ཟད། ཉམ་ཡང་མེད་པར་ཐལ་བའང་འཕེན་པས་ཞེས་པའི་གཉི་ག་སྐྱུད་པའི་ཚིག་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་བྲལ་བ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་བྲལ་བ་ཡོད་ཅིང། དེ་ལྟ་བུ་ཡང་དངོས་འགལ་ཁས་སྦངས་པའི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྲུར་བའི་ཚུལ་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་མེད་པར་ནི་དེ་ཡོད་ན། ཞེས་སོགས་གྱིས་བྱུབ་

༡ མ་གྱི། ༤༧བཅུ། བ * ང

པའི་དོན་ནི། གལ་ཏེ་བརྒྱ་ལྷན་གྱི་སྤྱི་པོ་དེ་དུ་བ་སྤྲོད་མེད་གསུང་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཉེར་
ལེན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་མེར་འགྲུང་ཞིང་། འོན་ཏེ་མེའི་རང་བཞིན་མིན་ན་
རི་ལྷོང་དེ་ལས་དུ་བ་འགྲུང་སྟེ། དུ་བའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ་།^༡ དུ་
བའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུའི་རང་བཞིན་དུ་གྲུང་བ་དེ་ཡི་རུས་པ་དང་ལྡན་པས་མེ་མེ་མ་
ཡིན་པ་ལས་ཀྱི་བྲག་གམ་ཁྲད་པར་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པའི་བྱིད། བརྒྱ་ལྷན་གྱི་སྤྱི་པོ་
ནི། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོས། དབང་པོའི་མཚོན་སྤོང་གི་ཅེ་མོ་ལ་བཤད་ལ། གཞན་དག་ནི།
རྒྱ་མཚོའི་འགམ་གྱི་གོ་གསལ་ལ་གྲགས་སོ། །གལ་ཏེ་བརྒྱ་ལྷན་གྱི་སྤྱི་པོ་མེའི། །རང་
བཞིན་ཡིན་ན་ཞེས་པའི་མེ་ཞེས་པའི་ཚིག་འགྲུང་རལ། "སྟེ་བ་^༢ སྤྱོད་ཀྱི་དབང་ཡིན་
གྱི། དེའི་དོན་དུ་བའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་འགོག་པ་མ་གཏོགས། ལྷོགས་སྤྲོ་སྤྲོ་བ་པོས་
བརྒྱ་ལྷན་གྱི་སྤྱི་པོ་མེའི་རང་བཞིན་མིན་པར་ཁས་ལྡངས་གྱི། ཡིན་པར་ཁས་མ་
ལྡངས་པས་དེ་ཉིད་མེ་ཡིན་པ་འགོག་པའང་འོང་དོན་མེད་དོ། །དེའི་དོན་བསྐྱེད་པ་ནི།
དེས་ན་རི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དུ་བ་དུ་བའི་རྒྱ་མིན་ལས་འགྲུང་ན་དེ་ནི་རྒྱ་
མེད་དུ་འགྲུང་རོ་ཞེས་པའོ། དེས་ན་དུ་བ་དུ་བའི་རྒྱ་མིན་པ་བརྒྱ་ལྷན་གྱི་སྤྱི་པོ་
སོགས་ལས་འགྲུང་བར་མི་འཐད་པས། དུ་བ་མེ་ལས་མ་སྐྱེས་པར་ཡང་འགྲུང་ན་རྒྱ་
མེད་དུ་འགྲུང་བར་འགྲུང་རོ། །

སྤྲོ་བ་མེའི་^༣ འགམ་གྱི་དུ་བ་སྟེ། ཞེས་སོགས་བཤད་པའི་རྒྱ་འགམ་དེས་བྱེད་
གྱི་ཚོད་མ་སྤྱིའི་མཇུག་བསྐྱེད་པ་ནི། གང་ཞིག་རང་ལས་དོན་གཞན་སྤྲོ་མ་དེ་པན་བྱེད་

༡ མ་ཕྱི། ༤༧བཅུ། -། *།
༢ མ་ཕྱི། ༤༧ནལ། ལྷོང * ལྷོང
༣ མ་ཕྱི། ༤༧ནལ། མའི * མའི

ཟེན་གྱི་ །བསྐྱེད་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་འབྲེལ་གྱི་ཚིག་ཅུ་བར་
ཤོར་བ་ཡིན་གྱི་ཅུ་བའི་ཚིག་མ་ཡིན་ཅོ། །

གཉིས་པ་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་ཚོས་འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་
བཤད་པ་ལ། སྤྱི་འདོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཞུང་སྤྱི་འདོན་བསྐྱེད་
བ་བཤད་པ་དང་། རྟགས་དཀའ་བའི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་དོས་བཟུང་བ་གཉིས། དང་པོ་
ནི། རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང་། ཞེས་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་གིས།
རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་ཚོས་ལ་འབྲེལ་བ་གང་ཡོད་པའི་འབྲེལ་བ་བདག་ཅིག་
འབྲེལ་གྱི་རང་སྤྱོད་དང་དོན་སྤྱོད་དོས་བཟུང་བའི་སློན་ལ། ཚད་མས་དེས་བར་བྱ་
རྒྱུའི་འབྲེལ་བ་དོས་བཟུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྟགས་ཀྱི་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བདག་ཅིག་
འབྲེལ་གྱི་རང་སྤྱོད་དང་། རྟགས་མ་མ་གཉིས་ཀྱིས་དེའི་དོན་སྤྱོད་བཤད་དོ། །དེས་ན་
སྤྱི་རང་བཞིན་ཡོད་ཅེས་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན། ཅེས་པ་ཅེས་ཞིག་བསྟན་ལ། འདིས་ནི། རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་
ཚོས་ལ་འབྲེལ་བ་གང་ཚད་མས་དེས་དགོས་པའི་དེས་བྱ་བདག་ཅིག་འབྲེལ་གྱི་རང་
སྤྱོད་དང་དོན་སྤྱོད་དོས་བཟུང་བ་ཡིན་པས་དོན་གྱི་བྱེད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་
སྤྱི་བཞུགས་དག །ལོ་གཉིས་བརྒྱུད་མར་སེལ་ཅིང་སྤྱི་བཤད་བསྐྱེད་བསྐྱེད་ལ། ཞེས་པའི་
བསྐྱེད་དོན་བྱས་ནས་གཞུང་འདི་སྤྱི་བཤད་བསྐྱེད་ནས་འཆད་པ་ལ་སྤྱོད་བ་ནི།
ཕོངས་པ་གོ་བར་བྱེད་པའོ། །གང་སྤྱི་ཞེས་པ་ནས། རྟགས་གཙོད་བརྗོད་པར་བྱེད་
པར་བྱུག། ཅེས་པའི་བར་མཐའ་དག་ནི། རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་ཚོས་དོ་བོ་ཐ་
དད་མེད་པར་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་འཕྲོས་དང་བཅས་པའོ། །

བདག་ཅིག་འབྲེལ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའི་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོར་བ་གཏན་ལ་
 དབབ་བ་ནི། རང་བཞིན་བྱུང་བར་བྱེ་བཤམ་ལས། ཞེས་སོགས་སོ། །རྟགས་སྐྱོར་དེ་
 ལྟར་བཞོན་པའི་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་ཚོས་ལ་འབྲེལ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པར་
 ཚད་མ་གང་གིས་ངེས་སྟོན་བ་ལ། དེ་འབྲེལ་རྟགས་སྐྱོར་གྱི་རྟགས་ཚོས་ལ་འབྲེལ་བ་
 དེ་འབྲེལ་ཡོད་པར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་འཚད་པ་ནི། ལྷ་མེད་ཕྱིར་ལྟ་འདྲིག་པ་ནི། །རང་
 གི་ངོ་བོས་རྗེས་འབྲེལ་ཉིད། ཅེས་སོགས་སོ། །དེས་ན་གང་ངེས་པར་བྱ་བའི་འབྲེལ་
 བ་དང་། འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་གཞི་གང་ལ་ངེས་པར་བྱ་བའི་རྟགས་སྐྱོར་ངོས་གཟུང་ནས་
 དེའི་རྗེས་སུ་དེ་ཉིད་གཞི་དེ་ལ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རང་
 བཞིན་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་ཚོས་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་པར་བཤད་བ་ལ། གང་ཕྱིར་ཞེས་
 སོགས་རི་ལྟར་འཕྲོས་པའི་ཚུལ་ནི། བྱས་མི་རྟག་རྗེས་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྐྱེས་པ་དང་།
 བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་སྐྱེས་པ་ལ་འགལ་བར་སེམས་
 པའི་དོགས་པ་འདི་ལྟར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་བྱས་མི་རྟག་རྗེས་གཅིག་ཡིན་ན།
 བྱས་པའི་རྗེས་དང་མི་རྟག་པའི་རྗེས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་རྗེས་སུ་
 བྱུང་བའི་བྱས་མི་རྟག་ཐ་དད་མེད་པར་འགྱུར་བས་བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་
 དམ་བཅའི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་སུ་བཞོན་པའི་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་དོ། །འོན་ཏེ་བྱས་
 མི་རྟག་གི་ཐ་དད་དངོས་པོ་ལ་མེད་ཀྱང་། རྟག་པས་བཏགས་པའི་བྱས་པ་རྟགས་སུ་
 འགོད་པས་སྐྱོན་མེད་ན། རྟག་ངོའི་བྱས་པ་དངོས་པོར་མེད་པ་དེ་འབྲེལ་ཡིན་ཀྱི་ན། མི་
 རྟག་པ་ཡིན་པར་འགལ་བས་བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་འགལ་བར་

༡ མ་ཕྱེ། ༥༠ནམ་ན། ཡན * ཡིན

འགྲུང་རྟོ།

དེར་མ་ཟད་རྗེས་དཔག་གིས་སྐོག་ཏུ་འགྲུང་བའི་དོན་རང་མཚོན་མངའ་བ་མི་
 མིན་པས་རྗེས་དཔག་གི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཐམས་ཅད་ཉམས་པར་འགྲུང་ཞིང་། སྤ་
 བའི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་འགྲུང་རྟོ། ཞེས་བྱ་
 བའི་དོགས་པ་འགྲུང་ཞིང་། དེ་ལ་བྱས་མི་རྟག་རྣམས་གཅིག་ཡིན་ན། བྱས་པའི་རྣམས་
 དང་མི་རྟག་པའི་རྣམས་གཅིག་ཡིན་དགོས་སྟེ་ལྷན་པ་འདི་ནི། གངས་ཅན་དང་བྱེ་བྲག་པ་
 ལ་སོགས་པའི་བྲུབ་པའི་མཐའི་རྩ་བར་གྱུར་བའི་དོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་སྟེར་གྲངས་
 ཅན་ཡང་། སྤྱི་གཙོ་བོའི་དང་དུ་རྣམས་འགྲུང་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་གཅིག་པར་ཁས་སྐྱེས་
 བ་ན། རྣམས་འགྲུང་རྣམས་སྤྱི་གཙོ་བོ་དང་དོ་བོ་གཅིག་གྱུར་རྣམས་འགྲུང་རྣམས་ནང་
 བཞུགས་ཀྱི་དོ་བོ་ཐ་དད་པའི་རྣམས་དེ་བུ་མི་ཤེས་པར། དཀར་ཟམ་གྱི་རང་བཞིན་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནག་སྐྱུར་གྱི་ཡང་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐོ་ནས་རྣམས་
 འགྲུང་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་པ་
 ཡང་སྤྱི་གསལ་རྣམས་རྣམས་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྐྱེས་ན། བྱས་སྟེར་དང་ཡོད་པ་རྣམས་
 གཅིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱས་པའི་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྟེར་བྱའི་ཡང་ཡོད་པར་
 འགྲུང་དགོས་ཤིང་། དེ་སྟེར་བྱས་པའི་ཡོད་པ་དང་སྟེར་བྱའི་ཡོད་པ་ཁྱད་མེད་དུ་
 འགྲུང་བའི་སྐོ་ནས་བྱས་སྟེར་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས། དེ་བས་ན་སྤྱི་གསལ་
 རྣམས་ཐ་དད་དོ་སྟེར་དུ་བསམ་མོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱས་མི་རྟག་རྣམས་གཅིག་ཡིན་ནའང་།
 དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམས་སོ་སོར་མེད་པར་འགྲུང་བས། གཅིག་ཏུ་འགྲུང་སྟེར་བའོ། །

དེ་ཐམས་ཅད་གྱུར་རང་བཞིན་གཅིག་འདྲིན་གྱི་སྐོ་སྟེར་སྟེར་འདིའི་རྩ་བ་ཅན་

ཡིན་ཏེ། “འདི^༡ཉིད་ཀྱི་འཛིན་སྐྱབས་གྲུབ་མཐས་གསོལ་བཏབ་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
 དོགས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ལན་སྟོན་པ་ལ། གང་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་སྒྲོ་ཀ་གསུམ་གྱིས་
 ལན་དངོས་སྟོན་པར”ཟེད^༢ཅིང། དེ་ལན་ཚད་ནི་དེ་ལས་འཕྲོས་པའམ། ལན་དེ་ཉིད་
 བསྐྱབས་པའི་སློན་ནས་དོགས་པའི་རྩ་བ་བྱུངས་འབྲིན་པའི་”ཕྱིར་”ཟེད། གཞན་སེལ་གྱི་
 རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་འཆད་པར་ཟེད་དོ། །དེ་ལ་གང་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་སྒྲོ་ཀ་
 གསུམ་གྱིས། ཚོད་པ་དེ་ཉིད་ལ་ལན་དངོས་འདེབས་པའི་ཚུལ་ནི། བྱས་མི་རྟག་འོ་པོ་
 གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་”ཕྱིར་”ཟེད། བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་རྟགས་ཚོས་ཐ་དད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པར་
 ཟེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱང་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཏུ་འབྱེད་པའི་གཞི་
 དང། འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང། རི་ལྟར་འབྱེད་པའི་ཚུལ་དང། དེ་ལྟར་བྱེ་བའི་ལྡོག་
 པ་རྣམས་ལ་སྐྱ་རྟོག་སོ་སོར་འཇུག་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་སློན་ནས་འཆད་པར་ཟེད་དོ། །དེ་
 ལྟར་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཏུ་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ན། དེ་ཉིད་དང་བྱས་མི་
 རྟག་འོ་པོ་གཅིག་ཡིན་པ་འགལ་མེད་ཏུ་ཁས་སྐྱབས་པས་ཚོག་པ་ལ། བྱས་མི་རྟག་
 ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཆ་སློ་བཏགས་ཡིན་པར་གྲུབ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་ན་བྱས་
 མི་རྟག་ཐ་དད་པའི་ཆ་དེ་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ཏུ་སོང་བས་བདེན་པའི་ཐ་དད་ཏུ་
 འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྣམ་ཐ་དད་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་འོ་པོ་ཐ་དད་ཏུ་ཡང་འགྱུར་བས།

༡ མ་ཕྱི། ༥༠བལ། ༡ད * འདི
 ༢ མ་ཕྱི། ༥༠བལ། ༢ད * ཟེད
 ༣ མ་ཕྱི། ༥༡ནལ། ༢ར * ཕྱིར
 ༤ མ་ཕྱི། ༥༡ནལ། ༢ར * ཕྱིར

བལ་ཆེ་བ་ནི། གཞན་སེལ་བའི་རྣམ་གཞག་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་པས་
 དེའི་ཕྱིར། ཚོད་ལན་དེ་ཉིད་ཀྱི་འཇུག་ཏུ་གཞན་སེལ་བའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་བར་
 གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་། རོན་གྱི་རང་གི་རོ་བོ་གཅིག་ཁེས་བ་ནས། རྒྱུ་ཡོད་
 དེ་ནི་རྟོགས་བར་འགྱུར། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྐྱོད་ཀྱི་སྐྱུ་བ་པས་འཇུག་པ་ལ་གཞོན་
 བྱེད་ཡོད་ཅིང་། སེལ་བས་འཇུག་པ་ལ་ཉེས་བ་དེ་དག་མེད་པའི་ཚུལ་རྒྱས་བར་
 འཆད་བར་བྱེད་ལ། སྤྱི་རྗེས་གཞན་ཁས་སྲུངས་པ་ལ་སློབ་དཔོན་སྲོགས་སྲུང་གིས།
 རང་དབང་མེད་ཕྱིར་དེ་ལྡན་མིན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞོན་བྱེད་བརྗོད་བ་དེ་སེལ་བ་
 སྐྱུ་བ་ལ་ཡང་མཚུངས་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་པའི་ཚོད་པ་སློང་བ་ནི། དེ་ལའང་གཞན་
 ལས་ལྡོག་བ་དང་། ཞེས་བ་ནས། བྱ་བ་འདི་ལ་རྒྱ་ཅི་ཡོད། ཅེས་པའི་བར་ཡིན་ཅིང་།
 སྐྱོད་ཀྱིས་གཞན་སེལ་བས་འཇུག་ན། གཞན་སེལ་བ་དེ་ཡང་གང་ཡིན་སྐྱེས་པ་ལ།
 ཐ་དུ་དང་དངོས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས། ཞེས་བ་ནས་བཟུངས་ཏེ། སྤྱི་ཉིད་དུ་ནི་འཇུག་
 ཕྱིར་རོ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་འཆད་བར་བྱེད་ལ།
 དེ་ལྟར་སྤྱི་འཛིན་ནི་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་དེ་ཉིད་རྟོག་
 བ་ལ་རྗེ་སྣང་སྣང་བའི་ཚུལ་ལ་སོགས་བ་རྒྱས་བར་བཤད་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱོད་ཀྱི་
 དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཞིང་། གཞན་སེལ་བའི་སྐྱོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོད་ཀྱི་ལྟར་བརྗོད་
 སྤྱིར་བའི་ཚུལ་ལ་སོགས་བ་རྒྱས་བར་འཆད་བ་ན། སྐྱོད་ཀྱིས་ཀྱིས་ནི་བརྗོད་བཏགས་
 ལོན། ཞེས་བ་ནས། དེ་བྱེད་བརྟེན་པའི་རོ་བོའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་བར་རོ། །དེ་ལྟར། སྐྱོད་

༡ མ་ཕྱི། ༥༡བཅུན། སལ * སེལ
 ༢ མ་ཕྱི། ༥༡བཅུན། དང * དང
 ༣ མ་ཕྱི། ༥༡བཅུན། བརྗོད * བརྗོད

དོན་དང་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་རྗེས་སུ་གྲུབ་པ་བཀག་ནས། སྤྲོད་མེལ་བས་འཇུག་
བར་བཤད་པ་ལ། “ཚོད¹་པ་སྟོང་བའི། འིང་མ་ཡིན”ལས་²སྟོག་པ་ཡིས། ཞེས་
སོགས་ཏེ། དེ་ཡང་འིང་མ་ཡིན་ལས་སྟོག་པ་ཡིས། ཞེས་སོགས་དང་། རྫོང་ལོ་
འགལ་ལས་རྣམ་བཞོག་ནས། ཞེས་སོགས་དང་། གང་ཞིག་གང་ལས་ཐ་དང་པ།
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཚོད་སྟོང་རིམ་བ་གསུམ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །རྣམ་གཅོད་གཅིག་
གཅིག་ཅེས་བ་ནས། བརྟམ་ལས་བྱུང་བའང་བསྟན་པར་བྱ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས། དེ་
ལྟར་སེལ་བ་སྤྲོ་བའི་ལུགས་ལ་སྤྱི་བཞི་མ་སྟུན་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྟངས་འཐད་ཅིང་། ཕྱོགས་
གཞན་ལ་མི་འཐད་དོ། ཞེས་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་མཐའི་སྟོན་ཡོན་གྱི་བྱུང་པར་བཤད་
པའི་སྟོན་སྟོགས་གྲང་གི་ལུགས་འདི་ལ་བརྟེན་རིགས་པར་བསྟན་ནོ། །

གལ་ཏེ་གཅིག་གནས་པའི་ཡི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས། ཕྱི་རོལ་བ་གང་དག་
རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་དང་། སྤྲོད་ཏུ་གྲུང་བའི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཡོད་པར་འདོད་བ་དེ་
དག་འགོག་པའི་ཚུལ་སྟོན་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གལ་ཏེ་གཅིག་གནས་པ་ཡི་ཕྱིར།
ཞེས་བ་ནས། བ་ལང་ཉིད་སོགས་དེ་ལྟར་འཐོབ། ཅེས་པའི་བར་གྱིས། རྫོལ་བ་སོ་
སོའི་འདོད་བ་དམིགས་མ་བྱེ་བར། དེ་འདྲའི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཁས་ལེན་བ་ལ་དགག་
བ་སྤྱིར་སྟོན་ཅིང་། གང་དག་རིགས་ཞི་གསལ་བ་ལས། ཞེས་བ་ནས། གཞན་ཉིད་ན་
ཡང་རྟེན་མིན་ཕྱིར། ཞེས་པའི་བར་གྱིས། བྱེ་བྲག་བ་དང་གངས་ཅན་པའི་འདོད་བ་
སོ་སོར་བྱེ་ནས་དགག་བ་མདོར་བསྟན་བ་ཡིན་ལ། དེ་མན་ཚད་ཀྱིས། དེ་དག་གི་
འདོད་བ་སོ་སོ་ལ་དགག་བ་རྒྱས་པར་སྟོན་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་། མི་འགྲོ་དེ་ན་ཡོད་

¹ མ་ཕྱི། ༥༡ན༡ན། ཚེད * ཚོད
² མ་ཕྱི། ༥༡ན༡ན། -ལས་ * ལས་

བའང་མིན། ཞེས་པ་ནས། སྤྲ་དང་ཤེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཕྱེ་བྲག་
 པའི་འདོད་པ་འགོག་པར་བྱེད་ཅིང་། གལ་ཏེ་ལྷོག་པ་སྤང་བ་ཡི། ཞེས་པ་ནས། འཇུག་
 པ་ལ་སོགས་ཐམ་འགྲུར་གྱིར། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གངས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་འགོག་
 པར་བྱེད་ལ། གངས་ཅན་གྱི་འདོད་བཀག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། གཅེར་བྱ་བ་ཡང་ཞེས་
 པར་བསྟན་པའི་སློབ་པ་དེ་ཉིད་འགོག་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་འདྲེས་མེད་པ། ཞེས་
 སོགས་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལྟར་རི་སྐད་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱབ་པའི་སྐྱོན་མེད་
 པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་རྒྱས་པར་བསྐྱབས་ནས་དགག་པའི་སྐྱོན་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་
 འབད་པ་མེད་པར་གྲུབ་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི། དངོས་མེད་ངོ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 སོགས་རྐང་པ་བཞིའོ། །གཞུང་དེ་དག་ནི་ནང་གསེས་ཀྱི་འབྲེལ་རྣམ་པར་གཞག་པའི་
 བསྐྱ་བ་དག་ནི། རང་རང་གི་“ཚིག་འདོན་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རྟོགས་དཀའ་བའི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ་ནི། དེ་ཡང་བྱམ་
 པ་ཉིད་ལ་མཚོན་ན། རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པར་སྤང་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་
 བཀག་པ་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བྱམ་པ་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བ་ཡང་
 ཞེས་ནས་འདོག་མི་ཤེས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་“རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པར་སྤང་བའི་རང་
 མཚན་ཡོད་པར་བསྐྱབས་པ་ན། རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པར་སྤང་བ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་
 ཀྱིས་གྲུབ་པ་མི་ཞེས་ཤིང་། རྟོག་པ་ས་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་འདོག་མི་ཤེས་པར་
 འགྲུར་ལ། སྤྱི་མཚན་དངོས་པོ་ཡིན་པ་བཀག་ན། དངོས་པོ་ཉིད་ཀྱང་ཞེས་ནས་
 དངོས་པོའི་མཚན་གཞི་མི་རྟོན་ཅིང་། རང་དབང་དུ་དངོས་པོའི་མཚན་གཞི་ཞེས་

1 མ་ཕྱི། ༥༡བ༡ན། ཚག * ཚིག
 2 མ་ཕྱི། ༥༡བ༥ན། རྟོག * རྟོག

ཁས་སྐྱབས་ན། སྤྱི་མཚན་ཡང་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་སྐོར་སྤྱོད་ཀྱི་ལྟ་སྟེང་
 ཅམ་དུ་ཡོད་པ་དང་། དོན་དམ་དུ་ཡོད་པའི་ཚོས་གཉིས་གཅིག་ཨང་མར་བཟུང་
 བས། ཅིག་ཤོས་སྤྱི་མཚན་པའི་འགལ་འདྲུ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་འདི། རིགས་
 པའི་དབང་སྤྱད་ཆུ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་གི་དོན་གཅོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་མ་ཉོགས་
 པས་ཉོངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་མ་ཉོག་པར་སྤྱོད་པ་དེ་དང་བཅས་
 པའི་དགག་བྱའི་གཅོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་གཞུང་ལུ་གས་ཀྱི་སྤྱོད་པོ་དམ་པར་
 བཟུང་བས། གངས་འི་འོད་འདིར་སྤྱི་བཟས་ཀྱི་ཉོག་གེ་སྤྱོད་དག་གིས། ཁ་ཅིག་
 གིས་ནི་སྤྱོད་གི་དངོས་ལུ་ཡང་དང་། བྱས་པས་སྤྱོད་མེ་ཉོག་པར་སྤྱོད་པའི་ཉོགས་ཚོས་
 དོན་གསུམ་སོགས་ཀྱང་དངོས་པོར་ཁས་སྐྱབས་ནས། ཀྱང་སྤྱོད་ཅམ་དུ་ཡོད་པའི་
 ཚོས་ཆུ་མ་མར་འཛིག་པར་བྱེད་ལ། གཞན་དག་གིས་ནི། སྤྱི་མཚན་དངོས་པོ་ཡིན་
 པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་བྱམ་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་སོགས་ལའང་
 མཚུངས་པ་མཐོང་ནས། དངོས་པོའི་མཚན་གཞི། རུལ་སྐྱེ་ཅམ་ཡང་རང་དབང་དུ་
 ཁས་སྐྱབས་མེད་པར། དགོ་སྤྱོད་སོགས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་
 སྤྱོད་པ་འདེབས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་པར་ལྟ་བུ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་བཟུང་སྟེ། ཁ་བ་ཅན་
 ཀྱི་སྤྱོད་པ་མཐའ་དག་སྤྱོད་སྤྱོད་གང་ཅི་ཡང་རུང་བས་ཁྱབ་པར་བྱེད་དོ།

དེ་ནས་ཉོག་པའི་སྤྱོད་ལུ་ཡང་དང་། སྤྱོད་མཐའ་དག་རང་མཚན་ཡིན་པ་མ་
 ཞིགས་ན། སྤྱོད་སྤྱོད་པས་འདྲུག་པ་ཞིགས་པའི་ཐབས་མེད་པས་ཉོག་པའི་སྤྱོད་

༡ མ་ཕྱི། ༥༡བཤན། ཚད * ཚད
 ༢ མ་ཕྱི། ༥༡བཤན། ཤེས * ཤོས
 ༣ མ་ཕྱི། ༥༡ན། ཡིར * ཡིན

ཡུལ་དང་། སྐྱོདོན་ཡིན་པའི་རང་མཚན་ཡོད་པ་ལེགས་པར་ཁྲིགས་དགོས་ཤིང་།
དེའི་སྲིད་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པར་སྤང་བ་དང་། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ལོག་པར་སྤང་བ་
སོགས་ཀྱང་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ཁྲིགས་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པའི་
སྤང་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ཁྲིགས་པའི་ཐབས་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་
དངོས་པོ་ཡིན་ན་རྟོག་པ་ལ་དངོས་སུ་སྤང་བ་དང་། སྐྱམ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་ཡིན་
པར་མི་འགལ་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་རང་གི་གཞལ་བྱ་དངོས་སུ་
རྟོགས་པ་དང་། བྱམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱམ་ལས་བྱམ་པ་དངོས་སུ་གོ་བ་སོགས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་པལ་ཆེ་བ་ཉམས་པར་འགྱུར་དོ། །

དེས་ན་བྱམ་པ་རྟོག་པ་ལ་དངོས་སུ་སྤང་ཞིང་། རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པར་སྤང་བ་
བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པར་སྤང་བ་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་ཡིན་ཅིང་།
དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཀྱང་། རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པར་སྤང་བ་ཡིན་ན་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་ཡིན་
མི་དགོས་ཤིང་། སྐྱོ་བ་ཉགས་ཡིན་མི་དགོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱམ་པ་སྐྱམ་
དངོས་སུ་བརྗོད་ཀྱང་། སྐྱོདོན་མ་ཡིན་ཞིང་།^༡ བྱམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱོདོན་རྗེས་
སུ་མ་གྲུབ་ཅིང་། དེའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། དེས་དངོས་སུ་
བརྗོད་པ་ཡིན་ན། རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་མི་དགོས་པའི་ཚུལ་འདི་ནི། སྤེ་བ་དུན་གྱི་སྤུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཚོས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་ལ། སྐྱོདོན་དང་། སྤྱི་མཚན་དང་།
རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་དང་། གཞན་སེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་^༢རྣམས་^༡ བེ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་
ཡིན་ཅིང་། ཅིའི་སྲིད་གཞན་སེལ་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། རང་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་

༡ མ་ཕྱི། ༥༡བ། ཞིག་ * ཞིང་།
༢ མ་ཕྱི། ༥༡བ། རྣམ་ * རྣམས་

བས་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བའི་ཚུལ་དུ་གཞན་གསལ་བ་ལ་མ་ཉོས་པར་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་
མ་ཡིན་གྱི། གཞན་བསལ་བའམ། དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སློབ་སྦྱོར་དངོས་ཡུལ་
དུ་བྱེད་དགོས་པའི་སྤྱིར། གཞན་སེལ་བ་ཞེས་བྱའོ།

ཕྱི་རོལ་བ་དག་གིས་ཀྱང་རང་མཚན་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་དུ་ཁས་སྐྱབས་པ་
ན། སྤང་ཡུལ་དུ་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་པར་སོང་ནས་སྐྱོན་གྱི་སྐྱབ་པས་འཇུག་པར་
ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཅིང་། སྤང་དང་རྟོགས་ལ་སོགས་པ་སེལ་འཇུག་ཏུ་ཁས་སྐྱབས་ན།
དེ་དག་རང་མཚན་ལ་གཏན་ནས་མ་རེག་པར་རྟོག་པས་སློབས་པ་ཙམ་འབའ་ཞིག་
གོ། སྤང་ནས་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་ཚོས་ལ། ཚད་མ་དང་གཞལ་བའི་རྣམ་
གཞག་“སློབ་མེད་འཛོག་མི་ཤེས་པར། རྟོགས་དང་རྗེས་དབུག་སོགས་སེལ་བས་
འཇུག་ན། དེ་དག་གིས་དོན་རང་མཚན་ལ་སློབ་འདོགས་ཚོད་བ་དང་། རང་མཚན་ལ་
མི་སྐྱབ་པར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞིང་། སྤང་ལས་དོན་རང་མཚན་ཐོབ་པར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེས་
སོགས་གྱི་སྐྱབ་ཀ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་འོ། །དེས་ན་རྟོག་པས་བཏགས་པ་
ཙམ་གྱི་“ཚོས་ལ་ཚད་མ་དང་། གཞལ་བའི་རྣམ་གཞག་སློབ་མེད་འཛོག་མི་ཤེས་
ན། མདོ་སེམས་དང་དབྱུ་མ་བ་གང་གི་ཡང་ལུགས་ཆ་ཙམ་ཡང་འཛོག་མི་ཤེས་
ཤིང་། བ་སྤང་ཙམ་དུ་ཡོད་པས་ཡོད་པའི་གོ་མི་ཚོད་པར་སློབ་འདོགས་བའི་སློབ་སྦྱོར་
ཀྱན་རྫོབ་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་འཛེམ་མེད་དུ་སྐྱུར་བ་འདེབས་པ་རྒྱང་བན་གྱི་རིང་
ལུགས་འཛིན་པར་འགྱུར་ལ། རྟོགས་པས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་ཚོས་དང་། དོན་བྱེད་
རུས་པའི་གཞི་མ་སྐྱབ་ཁས་སྐྱབས་ན། གཞུང་ལུགས་འདི་བ་དག་གི་སྐྱབ་མོང་མ་

1 མ་ཕྱི། ༥༡བཤན། སྐྱབ * སློབ
2 མ་ཕྱི། ༥༡བཤན། ཚོས * ཚོས

ཡིན་པའི་དོན་དམ་གྱི་ཚུལ་ལུགས་བཤེགས་པར་འགྲུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན། བདེན་པར་གྲུབ་པས་ཁྲབ་པས་དེ་ཉིད་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་འཇུག་མ་འཇུག་པར་འགྲུར་པའི་ཕྱིར། སྐྱོད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་སེལ་བས་འཇུག་པའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཅིང་། རྗེ་བདུན་གྱི་ལུགས་ཀྱི་སྐབ་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་རྟོགས་པ་ནི། གཞན་སེལ་པའི་རྣམ་གཞག་ཁོང་དུ་ཚུད་པ་ལ་རག་ལས་བ་ཡིས་བས། འདི་ཉིད་ནན་ཏན་གྱིས་སྐྱབ་པར་མཛད་དོ། །

དེའི་ཕྱིར་གང་དག་གཞུང་ལུགས་འདིའི་དགོངས་པ་དབུ་མར་གནས་སོ་ཞེས་སྐྱབ་དག་གིས་ནི། རང་ལ་གཞུང་ལུགས་གང་གི་ཡང་རྣམ་གཞག་མ་ཆགས་པ་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་རྟོགས་པ་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་ཚོས་དང་། དངོས་པོའི་གཞི་མ་སྐབ་མི་སྲིད་པར་ཁས་སྲུངས་ན། དངོས་པོ་ཡིན་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པས་ཁྲབ་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྲུར་ལ། གཞན་དུ་ན། རང་ལུགས་ཀྱི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་ལ་སེལ་པའི་རྣམ་གཞག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཞེས་དགོས་པས། འབད་བ་བརྒྱ་སྤྲེལ་གིས་བསྐྱབས་པའི་སེལ་པའི་རྣམ་གཞག་སྐབ་མོང་མ་ཡིན་པ་འདི་ཐམས་ཅད་རང་ལུགས་ཀྱི་སྐབ་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགག་བྱར་འགྲུར་བས་འདི་དག་རྗེ་བདུན་རང་ལུགས་ཀྱི་རིགས་པ་གང་གིས་ཚུལ་རྗེ་ལྟར་འགོག་དབུ་མ་ལ་དགའ་བ་བྱེད་ཀྱིས་སྐྱོས་ཤིག །གཞན་ཡང་རང་མཚན་གྱི་དོན་སྟོན་དང་། དེ་ཉིད་ཡུལ་དུས་རང་བཞེན་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ལ་སོགས་

བ་སེལ་བའི་སྐབས་ཀྱི་གཞུང་“འདི¹ དག་གི་དོན་འཆད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བར་མཁོ་
བའི་དཀའ་བའི་གནད་འགའ་ཞིག་ཡོད་མོད་ཀྱི་ཁོ་བོས་ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་སྟུན་སེལ་དུ་
རྒྱས་པར་བཤད་ཟེན་བའི་སྱིད། འདིར་མ་གྲིས་ཉེ་ཡི་གི་མངས་པར་འགྱུར་བས་
འདྲིགས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། གང་ངེས་པར་བྱ་བ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་གྱི་
རང་ལྗོན་དང་དོན་ལྗོན་བཤད། གཞི་གང་ལ་ངེས་པར་བྱ་བ་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་
བའི་དབྱེ་བ་བསྟན། གཞི་དེ་དག་ལ་འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་
པའོ། །དང་བོ་ལ། དངོས་དང། ཚོད་བ་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འབྲས་རྟགས་སྤུ་མ་
ཟད་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་ཡང་རྟགས་ཚོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་
ཡོད་པ་ཡིན་ལ། འབྲེལ་བ་དེ་ཡང་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རྟགས་རང་ཉིད་ཡོད་པ་ཚམ་དང།
བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དེ་རང་ཆས་སྤུ་འབྲེལ་བའི་བདག་གཅིག་འབྲེལ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
བདག་གཅིག་འབྲེལ་གྱི་རང་ལྗོན་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་ལྗོན་སྦྱོར་བ་ནི། ཡོད་པའི་
བདག་ཉིད་བྱས་པ་ཚོས་ཅན། བྱོད་མི་རྟག་པ་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ཉེ། མི་རྟག་
པ་དེ་མེད་ན་ནི་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱོད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང། བྱོད་དེ་དང་ངོ་བོ་ཐ་
དད་མེད་པའི་སྱིར་རོ། །འདིས་པན་ཚུན་ཐ་དད་གཅིག་བཀག་ན་ཞེས་ཤིང། རོ་བོ་
གཅིག་ཡིན་པ་བདག་གཅིག་“འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་ཐ་
དད་དངོས་སྤུ་མ་སྟོས་པ་ནི་འབྲེལ་བ་ཚམ་ལ་ཐ་དད་ཀྱིས་བྱས་པ་གོ་སྐྱོ་བའི་དབང་དུ་

¹ མ་ཕྱི། ༥༧༡ན། ༡ད * འདི
² མ་ཕྱི། ༥༧༥ན། འབྲེལ * འབྲེལ

བྱས་པའོ། །

གཉིས་པ་ཚེད་པ་སྤང་པ་ལ། ཚེད་པ་དངོས་དང། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་
 རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཚེད་པ་དགོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་བྱས་མི་རྟག་
 རྗེས་གཅིག་ཡིན་ན། བྱས་པའི་རྗེས་དང་མི་རྟག་པའི་རྗེས་གཅིག་ཏུ་འགྲུང་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ཚོས་རྟགས་ཐ་དད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་
 པར་འགྲུང་དོན་ཞེས། བྱས་མི་རྟག་རྗེས་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་བྱས་པའི་རྗེས་དང་མི་རྟག་
 པའི་རྗེས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོན་ཞེས་སོན་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་དངོས་
 པོ་ཀུན་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར། རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་དང་མ་
 འདྲེས་པར་རང་རང་གི་དོ་བོལ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེགས་མ་ཐུན་གྱི་དངོས་པོ་དང།
 གཞན་དེགས་མི་མ་ཐུན་གྱི་དངོས་པོ་དག་ལས་ལྡོག་པ་ལ་ནི་བརྟེན་པ་ཅན་ཡིན་
 བོ། །འདིར་ནི་དངོས་པོ་སྐྱ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཀྱང་མ་བྱས་རྟག་པ་སོགས་བྱས་པ་ལ་ལྡོས་
 པའི་དེགས་མི་མ་ཐུན་དང། བྱས་པ་ལ་ལྡོས་པའི་དེགས་མ་ཐུན་བྱམ་པ་སོགས་དང།
 མ་འདྲེས་པའི་དོ་བོར་རང་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པར་བསྟན་པའི་སྐྱོན་ས་སྐྱའི་བྱས་མི་རྟག་
 སོགས་སྐྱ་དང་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་
 བསྐྱུས་ནས་བསྟན་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་རྗེས་གཅིག་
 ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་དེ་རང་རྒྱ་ལས་སྐྱ་མ་ཡིན་དང། མ་བྱས་རྟག་པ་སོགས་ལས་ལོག་
 པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་གཞུང་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་པ་
 གསུམ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཏུ་འབྱེད་པའི་གཞི་དང་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར།
 སྐྱའི་བྱས་མི་རྟག་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཏུ་འབྱེད་པའི་གཞི་ནི་སྐྱ་ཡི་ལ། དེའི་སྟངས་གི་བྱས་མི་

བར་ཡང་འགྲུབ་པའི་སྲིད་ཏེ། ལོག་ས་སྐྱ་མ་ཡིན་དང་། མ་བྱས་ཉལ་བ་གསུམ་ཐ་དང་
 པའི་སྲིད། དེའི་སྲིད། རོ་མོ་ཉིད་མེད་བར་སྐྱ་བའི་ལྷགས་ལ་ས་མོན་ལས་ལྷ་གྱ་སྐྱེ་བ་
 དང་། དེ་དག་བདེན་མེད་ཡིན་པ་མི་འགའ་བར་མ་བཟོ། ས་མོན་ལས་ལྷ་གྱ་སྐྱེ་བའི་
 ཉལས་ཀྱིས་དེ་དག་བདེན་མེད་དུ་འགྲུབ་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྲད་ཚོས་ཡིན་
 པས། ཚོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་ཡིན་པའི་སྲིད། སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་
 ཁས་སྐྱངས་ན། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྲད་ཚོས་གཅིག་པོ་དེ་བཞག་
 བར་འགྲུར་བ་ལྟར། འདིར་ཡང་སྐྱ་དང་མི་ཉལ་བ་རྗེས་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་
 དགོས་སོ་ཞེས་ཁས་སྐྱངས་ན། སྐྱེ་བ་དུན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྲད་ཚོས་འདི་
 ཉིད་བཞག་པར་འགྲུར་བ་ཡིན་ཅིང་། རྩས་མི་ཉལ་སྐྱ་དང་གསུམ་པོ་གཅིག་ཏུ་ཁས་
 ཐངས་ན། གཅིག་ཏུ་སོང་ནས་རང་བཞིན་ཉལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སོགས་ཐམས་ཅད་
 ཉམས་པར་འགྲུར་ཞིང་། རོ་མོ་ཐ་དང་དུ་ཁས་སྐྱངས་ན་སྐྱ་ཉལ་བར་འགྲུར་ཞིང་།
 རྩས་པ་སྐྱ་མི་ཉལ་བར་སྐྱབ་པའི་ཉལས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྲུར་བ་དང་། སྐྱ་རྩས་མི་
 ཉལ་བ་གསུམ་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་ཐམས་པར་འགྲུར་བས། རྗེས་གཅིག་ཡིན་ན་
 གཅིག་ཡིན་པས་བྲུབ་པ་ཁས་སྐྱངས་སྲིད་ཚད་ཇི་ལྟར་རྩས་ཀྱང་ཉལས་དང་རྗེས་
 དཔག་གི་རྣམ་གཞག་དང་། བདག་གཅིག་འབྲེལ་གྲུབ་པའི་ཚོས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཁས་
 ཐངས་དུ་མེད་པའི་རིགས་པའི་གཞུང་ལྷགས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་སྐྱངས་ཤིང་། ཚད་
 མའི་གཞོད་པ་དང་འགའ་འདྲའི་སྤང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་གི་ལྷར་ལྷེར་ཏེ། རྒྱང་
 པན་གྱི་ནང་དུ་སོན་པར་འགྲུར་རོ། །

དཀྱུས་མ་ཉིད་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྐྱ་རྩས་མི་ཉལ་བ་གསུམ་ལྗོད་པ་ཐ་

བློ་སྤྲོད་ཉིད་སྐྱེས་མ་ཡིན་དང་མ་གྲུས་རྟག་པ་སོགས་རིགས་མ་སྐྱེན་མི་མ་སྐྱེན་ཐམས་
 ཅད་ལས་ལོག་པར་གནས་པ་དེའི་སྤྱིར་སྐྱེས་ལ་ལོག་པ་དེ་དག་རི་སྐྱེད་ཡོད་པའི་
 གངས་དང་མཉམ་པའི་ལྗོག་པ་དུ་མ་བྱུང་ཚེས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ལྗོག་པའི་
 བྱུང་པར་གང་ཞིག་གྲུས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའི་མིང་གི་སྐོར་ཚེས་གང་གིས། སྐྱེན་
 མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བར་འགྱུར་བ་དེ། མི་རྟག་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་མིང་གི་ཚེས་གཞན་
 གྱིས་སྐྱེན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བར་ལུས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྗོག་པའི་
 ཚེས་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་དེས་ན། སྤྱིར་སྐྱེད་གི་ལྗོག་པའི་ཚེས་དེ་དག་
 རྗོད་པར་བྱེད་པའི་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དོན་ཐ་དད་པར་རྣམ་པར་གནས་པ་ཡིན་ལ།
 དེའི་སྤྱིར། དེ་དག་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་རི་སྐྱེད་པ་དེ་དག་ཀྱང་སྤང་ཡུལ་ཐ་
 དད་པར་གནས་པ་ཡིན་པས་སྐྱེས་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་ཡང་སྐྱོད་ཀྱི་ལྟ་བུ་མ་འཇུག་
 པ་དོན་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱིས། སྐྱོད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་སེལ་པའི་ཡུལ་
 ཅན་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། འདི་ཉིད་རང་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་མ་མེད་པ་ཡིན་
 ཅིང་། གང་དག་གཞུང་འདིས་གྲུས་མི་རྟག་ཐ་དད་དུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ཁོ་ན་བསྟན་
 འོ་སྐྱེས་དུ་སེམས་པ་དེ་དག་ནི། རྒྱ་མཚོ་ལས་སྤྱིར་ཅེ་མོས་ཚུ་ཐིགས་ཤིག་སྤངས་ཏེ།
 འདི་ཉིད་ཁོ་ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའོ་སྐྱེས་དུ་སེམས་པ་དང་འབྲུ་ཞིང་། ཚེས་ཞེས་པ་ལ།
 རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྤྱིར་ཚེས་ཞེས་པར་བཤད་ནས། དེས་ན་ཚད་མའི་ཡུལ་ན་གྲུས་མི་
 རྟག་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་གནས་ཞེས་པའི་བཤད་པ་ཡང་། གཞུང་གི་གཏོང་རྗོགས་
 པར་སྐྱེབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

༡ མ་གྱི། ༥༦༥ན། མང * མིང

དེ་ལྟར་ཡང་རང་འབྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་བས་ན་དངོས་པོ་འདི་དག་ནི། རིགས་
 མ་ཐུན་པར་འདོད་པ་དང་། གཞན་ལས་ལོག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་སོ་སོ་གཅིག་
 པའི་སྤྱིར་རོ། །གང་དང་གང་ལས་ཐ་དད་པ་དེའི་དབྱེ་བ་ལེས་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར། ཐ་
 ལྷན་དུ་བྱས་པའི་སྐྱོད་ཀྱི་དེ་དང་དེ་ལས་ཐ་དད་པ་རྒྱུར་བྱས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཐ་མི་
 དད་ཀྱང་ཚོས་དུ་མ་ལེས་པར་བྱེད་དོ། །སྐྱོད་དག་ཀྱང་ཐ་དད་པ་ཐམས་ཅད་མི་
 འཕེན་ཡང་ཐ་དད་པ་གཅིག་བརྗོད་པས་དེའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དབྱིས་སྤྱིན་པ་ཁོ་
 བར་འཕྱུར་ཏེ། དེ་གཅིག་ལས་ཀྱང་དེ་ཐ་དད་པ་ཡོད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་བས་ན། དངོས་
 པོ་གཅིག་ལ་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཇི་སྟེད་པ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་ལྟོག་པ་དེ་སྟེད་ཡོད་དེ། དེ་ལ་
 མེད་པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཅན་ནི་དེ་ལས་ཐ་དད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ལྟོག་པ་ཇི་སྟེད་པ་
 དེའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་ཐ་སྐྱོད་ཀྱི་དོན་ཅན་གྱི་སྐྱ་
 དག་ཀྱང་དེ་སྟེད་དེ། དཔེར་ན། སྐྱ་ནི་བཙུམ་མ་ཐག་དུ་འབྱུང་བ་ཅན་དང་ཉན་པ་ཡིན་
 བོ། ཞེས་བྱ་བ་དེའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་སྤང་བའི་དོན་ཡིན་པ་
 ལྟ་བུའོ། །དེའི་སྤྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་ཐ་མི་དད་ཀྱིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་གྱི་བྱེ་བྲག་གང་ཞིག་མིང་
 གི་ཚོས་གང་གིས་གོ་བར་འཕྱུར་བ་དེ་ནི་གཞན་གྱིས་གོ་བར་མི་རུས་པས། སྐྱ་
 ཐམས་ཅད་ནི་དོན་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ལོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་གཞུང་འདིས་དངོས་པོ་གཅིག་གི་ལྟོག་པའི་ཚོས་ཇི་སྟེད་པ་བརྗོད་
 པའི་སྐྱོད་དེ་སྟེད་རྣམས་ལས་བྱས་པའི་ལྟོག་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བར་བྱ་བའི་
 སྤྱིར་དེ་ཉིད་བརྗོད་པའི་སྐྱོད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་པའི་ལྟོག་པ་གོ་བར་བྱ་བའི་

༡ མ་ཕྱི། ༥༥ནལ། ༥ * དེ

མྱེད་ དེ་ཉིད་བརྗོད་པའི་སྐྱ་སྐྱོར་དགོས་ཞེས་སོགས་སུ་བསྟན་པའི་སྐོར་སྐྱ་དེ་
 དག་ལུལ་ཐ་དད་པར་མ་བཟང་དགོས་པ་ཐ་དད་པར་ཡང་བསྟན་པ་ཡིན་པ། དེའི་མྱེད་
 ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གསུམ་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས། རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱིས་རྟགས་ཚོས་ཐ་
 དད་མེད་པའི་རྩོད་པ་སྤངས་པའི་སྐོར་སྐྱ། གཞན་སེལ་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་
 མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་ཅིང། དེ་ཡང་ཚིག་སུ་བཅད་པ་དང་པོས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
 གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་གནས་པར་བཤད་ནས། དེའི་མྱེད་གང་དང་ཞེས་སོགས་
 ཀྱི་དེ་ཉིད་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ། སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ལྡོག་པ་དུ་མའི་དབྱེ་བ་བྱེད་
 པར་བསྟན་ཅིང། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཐམས་ཅད་ལྟར་བྱེ་བའི་ལྡོག་པ་རྣམས་ལ་སྐྱ་སོ་
 སོར་སྐྱོར་བར་བསྟན་པ་ན། དོན་འདིར་འགྲུང་ཏེ། སྐྱ་དེ་ཉིད་རྟག་པ་དང་མ་འདྲེས་
 པར་གནས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས། སྐྱ་ལ་མི་རྟག་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་སྐྱོར་ཞིང། སྐྱ་དེ་
 ཉིད་མ་བྱས་པ་ལས་ལོག་པར་གནས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས། སྐྱ་ལ་བྱས་པ་ཞེས་
 བརྗོད་པའི་སྐྱ་སྐྱོར་བས་བྱས་མི་རྟག་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་ལོ་ཞེས་བསྟན་པ། སྐྱ་ལ་
 རྟག་པ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྐོར་སྐྱ། མི་རྟག་པའི་སྐྱ་སྐྱར་བས་མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་
 དངོས་སུ་གོ་བར་བྱེད་ཀྱི། བྱས་པའི་ལྡོག་པ་དངོས་སུ་གོ་མི་རུས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱ་
 ལ་མ་བྱས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྐོར་སྐྱ། བྱས་པའི་སྐྱ་སྐྱར་བས་བྱས་པའི་ལྡོག་པ་
 དངོས་སུ་གོ་རུས་ཀྱི། མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་དངོས་སུ་གོ་མི་རུས་པས། སྐྱ་རྟོག་ཐམས་
 ཅད་སེལ་པས་འཇུག་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། །

དེ་བས་ན་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གསུམ་པོ་འདི་ཉིད་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ཏུ་རྒྱ་ཚེན་
 པོ་སྐོར་པའི་རུས་པ་དང་ལྟན་པའི་སྐོར་སྐྱ། དོན་ཚེན་པོ་ཅན་ཡིན་པས་སྐྱ་ཐམས་

ཀྱིས་བཤད་པ་མེ་བྱ་བར། ལྷོ་ལྷོས་དང་ལྷན་པ་དག་གིས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ལྷུབ་པའི་སྐྱོད་ཀྱིས་
སེལ་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་རྒྱས་པར་སྐྱབ་པ་དང་། དགག་པའི་སྐྱོད་ཀྱིས་གཙོ་བོ་ལྷོ་
ཡུལ་ཅན་དུ་འབད་པ་མེད་པར་གྲུབ་པར་བསྟན་པའོ། །

། ལྷུབ་པའི་སྐྱོད་ཀྱིས་སེལ་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་རྒྱས་པར་སྐྱབ་པ། །

དང་པོ་ལ། ལྷོ་ལྷོས་སྐྱབ་པས་འཇུག་པའི་གཞོན་བྱེད་དང་། སེལ་པས་འཇུག་
པའི་རྒྱ་མཚོ་རྒྱས་པར་བཤད། ལྷོ་བ་དཔོན་ཕྱོགས་གྲང་གིས་སྤྱི་རྣམས་གཞན་ལ་
བཀོད་པའི་ཉེས་པ་སེལ་བ་སྐྱབ་པ་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་། སྤྱི་འཛིན་ཉོག་པའི་འཇུག་
ཚུལ་དང་དེའི་སྤང་ཡུལ་གཞན་སེལ་པའི་སྤྱི་རྒྱས་པར་བཤད། ལྷོ་དོན་དངོས་པོར་
གྲུབ་པ་བཀག་ནས་གཞན་སེལ་པའི་སྐྱོད་ཀྱིས་བཤད་སྐྱོར་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད། ལྷོ་
ཉོག་དེ་མིན་རྣམས་པར་བཤད་པའི་སྐྱོད་ཀྱིས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ལ་ཚོད་པ་རྒྱས་པར་
སྤང་། དེས་ན་སྐོབ་དཔོན་ཕྱོགས་གྲང་གིས་བཤད་པའི་སེལ་བ་སྐྱབ་པ་ལ་མ་སྟང་
ཐམས་ཅད་འཐད་ཅིང་སྤྱི་ཉོག་དངོས་ལ་མི་འཐད་པར་བསྟན། ཉོག་པའི་སྤང་ཡུལ་
དང་སྐྱོད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཡོད་པ་རྒྱས་པར་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ། ལྷོ་ལྷོས་སྐྱབ་པས་འཇུག་ན་ཉོག་སྐྱོད་དང་རྣམས་དང་རྣམས་དཔོན་མེད་དུ་ཐམ་
བ་དང་། ཚོས་ཅན་གཅིག་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱོད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་རྣམས་གྲངས་པར་ཐམ་བ་
དང་། དེ་དག་ལ་ཚོད་པ་སྤང་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞུང་འདི་དག་རི་ལྟར་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་
ལ། ཁ་ཅིག་ །དོན་གྱི་རང་གི་དོ་བོ་གཅིག་ །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱོད་ཀྱིས་སྐྱབ་པས་འཇུག་

བ་ལ་སྐྱོན་རྗེ་སྤར་འབྲུང་བའི་ཚུལ་དང་། སེལ་བས་འཇུག་བ་ལ་སྐྱོན་དེ་དག་མི་འབྲུང་
བའི་ཚུལ་བསྟན་ནས། ཆ་ཤས་སྐྱོ་འདོགས་རི་སྟེང་པ། ཞེས་སོགས་ཆིགས་སུ་བཅད་
བ་གཉིས་ཀྱིས་དེའི་དོན་བསྟུས་པ་ཡིན་ལོ། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རང་འབྲེལ་དུ།
ཆིགས་སུ་བཅད་བ་གཉིས་པོ་དེ། བར་སྐབས་ཀྱི་ཆིགས་སུ་བཅད་བར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་དོ། །གཞན་དུ་ན་བསྟུ་བའི་ཆིགས་བཅད་དུ་གསུང་བར་རིགས་སོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་བྲས་མི་རྟག་དོ་བོ་ཐ་དད་མེད་ན། བྲས་བས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
བའི་ཚོས་རྟགས་ཐ་དད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར། ཞེས་པའི་ཚོད་པ། གང་ཕྱིར་
དངོས་ཀྱན་རང་བཞིན་གྱིས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤངས་ཤིང་། དེའི་སྐབས་སུ་སྐྱ་རྟོག་
སེལ་བས་འཇུག་བར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ནི། དོན་གྱི་རང་གི་
དོ་བོ་གཅིག །ཅེས་སོགས་ཡིན་ལ། བྲས་མི་རྟག་དོ་བོ་ཐ་དད་མེད་ན། སྐྱ་བྲས་མི་
རྟག་པ་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དང་ངེས་པའི་སློ་ཐམས་ཅད་ནམ་གངས་པར་འགྱུར་ཉེ། དུལ་
གཅིག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དོ། ཞེས་པའི་ཚོད་པ། ཆ་ཤས་སྐྱོ་འདོགས་རི་སྟེང་པ།
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤོང་བ་ཡིན་ལོ། ཞེས་ཟེར་དོ། །བཤད་ཚུལ་དེ་ལ་ཡང་མི་འགྲིག་
བ་ཆེར་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་རང་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པར་མི་སེམས་ཉེ། དེ་ལྟར་ན་
ཚོད་བ་དང་པོ་རང་འབྲེལ་རང་དུ་གསལ་བར་བཀོད་ནས། གང་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་
དེའི་ཚོད་སྤང་དུ་གསལ་བར་སྐྱར་བ་ལྟར། བྲས་མི་རྟག་ཐ་དད་མེད་ན། དེ་དག་གི་སྐྱ་
སློ་ནམ་གངས་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་ཚོད་བ་བཀོད་ནས། ཆ་ཤས་ཞེས་སོགས་དེའི་
ཚོད་སྤང་དུ་གསུང་བར་རིགས་བ་ལམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་འབྲེལ་

༡ མ་ཕྱི། ༥༥བཤན། སྤང * སྤང

བཤད་དག་གིས་ཀྱང། དེ་ལྟར་མ་བཤད་དོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག །རང་འགྲེལ་ལས། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །ཅེས་པའི་
མཚེས་སྐྱབ་དུ། ཡང་སྐྱབ་དང་རྟེན་གས་དག་གིས་རྣམ་པར་བཅད་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་
གྱི། སྐྱབ་པས་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཁོ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱ་བ་རི་ལྟར་ཤེས་ཞེ་
ན། ཚད་མ་གཞན་དང་སྐྱ་གཞན་འཇུག་པའི་སྲིད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པ་དེས། རྫོང་
བྱེད་གྱི་སྐྱབ་དང་རྟེན་གས་ཀྱི། གཞན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཀྱི། ཚོས་ཅན་འཇུག་
པའི་ཚད་མ་དེ་ལས་ཚད་མ་གཞན་དང། དེ་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ལས་སྐྱ་གཞན་འཇུག་པའི་
སྲིད། ཞེས་པའི་རྟེན་གས་དགོད་པ་མཚད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་རང་འགྲེལ་དུ་བཀོད་པའི་
རྟེན་གས་དེའི་རྟེན་གས་སྐྱབ་པ་ནི། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །ཅེས་སོགས་དང།

ཁུབ་པ་སྐྱབ་པ་ནི། ཚེས་སྐྱོ་འདོགས་ཞེས་སོགས་མེད་ཀྱི་ག་གཉིས་གྱིས་
སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་འཇུག་པར་མི་འཇུག་དེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་དོན་གྱི་ཞེས་སོགས་
གྱིས། ཚོས་ཅན་འཇུག་པའི་ཚད་མ་ལས་ཚད་མ་གཞན་དང། དེ་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ལས་
སྐྱ་གཞན་འཇུག་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་དགོས་ནའང། དེ་ལྟར་བསྐྱབས་པ་ལ་དགོས་པ་
མེད་ཅིང། གཞུང་གི་ཡི་གེའི་དོན་ལ་མ་ཞུགས་སོ། །དགོས་པ་རི་ལྟར་མེད་ན། སྐྱ་
རྟོགས་སྐྱབ་པས་འཇུག་པར་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་པ་དང། གངས་ཅན་སོགས་སྐྱབ་
སྐྱ་འཇུག་པའི་ཚད་མ་དང། དེ་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ལས་ཐ་དད་པའི་སྐྱའི་ཚོས་བྱས་པ་ལྟ་
དུ་འཇུག་པའི་སྐྱོད་དང་བརྗོད་པའི་སྐྱ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་དོ། ཞེས་མཚོན་སྐྱབ་པ་བསྟོན་
པར་མི་བྱེད་ཅིང། ཐ་ན་རྒྱུད་པན་པས་ཀྱང། རྒྱུད་གཞི་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ལས་ཐ་དད་

༡ མ་ཕྱུ། ༥༥བཤན། རྫོ ་ རྫོ

པའི་ཁྱད་ཚོས་བརྗོད་པ་མི་སྲིད་དོ། ཞེས་མི་སྲུང་གཞན་དག་ལྟ་ཅི་སྒོམ། དེ་པས་ན་
སྐྱོད་ཀྱི་གཞན་འཇུག་པར་སྐྱབ་པ་ནི་གྲུབ་ཟེན་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱབ་ཡིན་ཅོ། །གཞུང་གི་ཡི་
གཤེད་དོན་ལ་ཡང་མ་ཞུགས་མོ། །གཞུང་འདི་དག་གིས་ནི། སྐྱ་མངོན་སྲུང་
མཚོང་བ་ན། དེའི་སྲིང་མི་ཉག་གྲང་མཚོང་བས། སྐྱོད་ཀྱི་སྐྱབ་པས་འཇུག་ན་ཉགས་
དང་རྗེས་དབག་འཇུག་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར། ཞེས་སོགས་བརྗོད་ཀྱི། ཚད་མ་
གཞན་དང་སྐྱ་གཞན་འཇུག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཅི་ཡང་མ་བརྗོད་པའི་སྲིང་དོ། །

གཞན་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱ་དང་ཉགས་
སེལ་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྲིང་དུ་ཚད་མ་གཞན་དང་སྐྱ་གཞན་འཇུག་པའི་
སྲིང། ཞེས་པ་ཉིད་དོན་ཀྱི་རང་གི་དོ་བོ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གི་དོན་བརྗོད་པར་
སྐྱས་པ་དང་། གཞུང་འདི་ཉིད་རང་འབྲེལ་གྱིས་བཞོད་པའི་ཉགས་དེའི་ཉགས་སྐྱབ་དུ་
སྐྱས་པ་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྐྱ་ཚོས་ཅན། མི་ཉག་སྟེ། བྱས་པའི་སྲིང།
ཞེས་པ་ནི། བྱས་པས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་སྐྱབ་མ་ཡིན་པའི་སྲིང་དོ། །དེ་
བཞིན་དུ་ཆ་ལས་སྐྱོ་འདོགས་ཞེས་སོགས་ཀྱང་ཉགས་དེའི་ཁྱབ་སྐྱབ་མ་ཡིན་ཏེ།
འདི་ལྟར་ཉགས་དང་རྗེས་དབག་སེལ་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་འཇུག་པའི་ཚད་
མ་ལས་གཞན་པའི་སྲིང་བྱས་མི་ཉགས་སོགས་འཇུག་པའི་ཚད་མ་དང་། དེ་བརྗོད་
པའི་སྐྱ་ལས་གཞན་པའི་དེའི་བྱས་སོགས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་འཇུག་པའི་སྲིང་ཞེས་པའི་
ཁྱབ་སྐྱབ་དུ། ཉགས་དང་རྗེས་དབག་སེལ་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་ལ་མ་བྱས་ཉག་
པ་སོགས་ཆ་ལས་གཞན་སྐྱོ་འདོགས་པ་བསལ་བའི་སྲིང་དུ་སྐྱ་བྱས་སོགས་སུ་

༡ མ་ཕྱི། ༤༩ན། ཏོ། *སོ།
༢ མ་ཕྱི། ༤༩ན། རྩ། *རྩེས།

སུ་སྒོམ་པའི་སྒོམ་ནས། འོག་ནས་འཆད་པའི་གཞུང་འདི་དག་གི་ས་དོན་འདི་སྟོན་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྲ་འགྲེལ་གྱི་ཚུལ་གྱིས་མཚམས་སྦྲར་བ་ཡིན་ནོ། །རྩ་བའི་གཞུང་གི་
 དོན་དངོས་བསྟན་གྱི་ཐལ་འགྲུང་བྲིལ་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་གཞུང་དུ་ནི་སོ་སོར་ཐལ་
 བས་བསྟན་ཏེ། འདི་ལྟར་རང་འགྲེལ་ལས་འཕྲོས་ནས། འགྲེལ་བསྟན་ན། གལ་ཏེ་
 རྟགས་དང་རྗེས་དབུག་དག་གིས་རྣམ་པ་བཅད་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཀྱི་སྐྱབ་པས་
 དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་མ་ཡིན། ཞེས་བྱ་བ་རི་ལྟར་ཤེས་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་ལན་
 དུ། ཚད་མ་གཞན་དང་སྐྱ་གཞན་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱབ་པས་འཇུག་ན་རྟགས་རྗེས་
 དབུག་གཞན་མི་འཇུག་པར་འགྲུང་དོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར། སྐྱོན་གྱི་སྐྱབ་པས་འཇུག་
 བ། སྐྱའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཡང་རྟགས་དང་
 རྗེས་དབུག་གཞན་འཇུག་པ་དོན་མེད་ལ། དེ་དག་མ་དེས་བ་དེས་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
 ཡང་། རྟགས་དང་རྗེས་དབུག་གཞན་འཇུག་པ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། ཞེས་སོ་སོར་
 ཐལ་ནས། མ་མཐོང་བ་མཐོང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྟགས་དང་རྗེས་དབུག་པ་དོན་
 མེད་དེ། སྐྱ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་དེ་དག་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དོ། ཞེས་པའི་ཐལ་
 འགྲུང་འཕངས་ནས་ཉེས་པ་དེ་རང་ལ་མི་མཚུངས་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ། དོན་གྱི་ཞེས་
 སོགས་ཡིན་ལ། གཉིས་བ་མ་དེས་བ་དེས་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་རྟགས་དང་རྗེས་
 དབུག་འཇུག་པ་དོན་མེད་པར་འགྲུང་ཏེ། སྐྱོན་གྱི་སྐྱབ་པས་འཇུག་ན་སྐྱའི་ཚོས་
 གཅིག་དེས་པའི་སྒོམ་སྐྱའི་ཚོས་ཀྱན་དེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་བ་
 འཕངས་ནས། དེ་ཉིད་རང་ལ་མི་མཚུངས་པའི་ཚུལ་ཚོད་སྤང་དང་བཅས་བ་སྟོན་པ་
 བྱི། རྗེས་སུ་དབུག་པ་ལས་ཀྱང་དངོས། ཞེས་སོགས་སོ། །

དེ་ལྟར་སོ་སོར་སྲེ་ནས་ཐལ་བ་འཕེན་བ་རང་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ།
 དེའི་སྲིད་རང་འགྲེལ་ལས། སྐྱབ་བ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན། ཅེས་པའི་མཇུག་ཏུ། དེ་ལྟ་
 བས་ན་མཐོང་བ་ལ་མ་མཐོང་བ་གཟུང་བའི་སྲིད། ཚད་མ་གཞན་འཇུག་པའི་མ་ཡིན་
 འོ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྗེས་སུ་དབག་པ་ལས་ཀྱང་དངོས། ཞེས་པའི་ཀྱང་གི་སྐྱ་
 མངོན་སུམ་གྱིས་ཟེན་བ་ལ་དེ་ཉིད་མཐོང་བའི་སྲིད་རྟགས་དང་རྗེས་དབག་འཇུག་མི་
 དགོས་པར་མ་ཟད། མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་སྲིད་ཡང་རྗེས་དབག་གཞན་
 དག་འཇུག་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ཏུ་བཤད་པའི་སྲིད་ཏེ། རང་འགྲེལ་
 ལས། གང་ཞིག་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ལས། ཚད་མ་གཞན་མི་འཇུག་པ་འབའ་
 ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་དེ། གང་གི་ཚེ་རྗེས་སུ་དབག་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱབ་བས་དངོས་པོ་རྟོགས་
 པར་བྱེད་གྱི། རྣམ་པར་གཅོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། ཚོས་གཅིག་ངེས་ན་དེ་དང་ཐ་མི་
 དད་པའི་སྲིད། ཚོས་ཐམས་ཅད་ངེས་པས་ཚད་མ་གཞན་མི་འཇུག་སྟེ། དེ་ངེས་ན་
 དེའི་བདག་ཉིད་མ་ངེས་པའི་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་འོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་
 གཞུང་སྲ་སྲིད་དག་གིས། སྐྱ་རྟོག་སྐྱབ་བས་འཇུག་ན་རྟགས་དང་རྗེས་དབག་གཞན་
 འཇུག་པ་དོན་མེད་ཏུ་ཐལ་བ་འབངས་ནས། དེ་ལྟར་སྐྱ་རྟོག་སྐྱབ་བས་འཇུག་ན། སྐྱ་
 བྱས་མི་རྟག་པ་སོགས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དང་ངེས་པའི་སྐྱོ་ཐམས་ཅད་རྣམ་གྲངས་པར་
 ཡང་འགྱུར་ཏེ། དུམ་གཅིག་ལ་འཇུག་ཅིང་དགོས་པ་ཐ་དད་མེད་པའི་སྐྱ་སྐྱོ་ཐ་དད་
 ཡིན་པའི་སྲིད། ཞེས་པའི་སྐྱོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་སྟོན་ཅིང་། དེ་ཉིད་རང་ལ་མི་
 འགྱུར་བའི་རྩོམ་སྟོན་པ་ནི། ཆ་ཤས་ཞེས་སོགས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་སོ། །དེ་
 དག་གི་ཚོད་བ་སྤང་བ་དགག་པ་ནི། གང་གི་ཞེས་སོགས་ཏེ། དེ་ཡང་། གང་གི་ལྟར་

ན། ཞེས་སོགས་ཤེ་བྲག་པའི་རྩོད་སྲོང་དངོས་དགག་པ་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་འཇུག་པ་
བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་མི། རང་གི་དོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྩོད་སྲོང་དགག་པ་
ཡིན་ལོ། །

དེ་ཅི་ཚིག་དོན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་སྐྱུ་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་བ་པས་མི་
འཇུག་ཅིང་། སེལ་བས་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། སྐྱ་རྟོག་སྐྱུ་བ་པས་འཇུག་ན་
རྟོགས་དང་རྗེས་དཔག་གཞན་འཇུག་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་སྐྱ་
རྟོག་སྐྱུ་བ་པས་འཇུག་པར་འདོད་པ་ཁྱོད་ལྟར་ན། སྐྱ་འཇུག་པའི་ཚད་མ་ལས་གཞན་
པའི་སྐྱའི་བྱས་མི་རྟོག་སོགས་སྐྱུ་བ་པའི་རྟོགས་དང་རྗེས་དཔག་སྐྱུ་བ་པས་འཇུག་པ་
དེ། དེ་དག་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འཇུག་གཤམ། འོན་ཏེ་མ་དེས་པ་དེས་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འཇུག །དང་སོ་ལྟར་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྐྱ་ལ་སྐྱ་འཇིན་མངོན་
སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་ཆ་གཞན་བྱས་མི་རྟོག་སོགས་ཚད་མ་གཞན་རྣམས་གྱིས་
བརྟག་ཅིང་གཞལ་བའི་སྐོ་ནས་མཐོང་བར་བྱ་བ་གང་ཅིག་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པར་
ཐལ། སྐྱའི་དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག་སོ་དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ན། དེ་དག་
རྗེས་ཆ་སོ་སོར་དབྱེད་མེད་པའི་སྐོ་ནས་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་བའི་རྗེས་ཀྱིན་
མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤམ། ཡང་ན་སྐྱ་བདག་
ཉིད་སྐྱ་འཇིན་ཉན་ཤེས་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ།
སྐྱ་དང་སྐྱའི་བྱས་མི་རྟོག་སོགས་རྣམས་རྗེས་ཆ་སོ་སོར་དབྱེད་མེད་པའི་གྲུབ་བདེ་
དང་གཅིག་པའི་སྐོ་ནས་དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་བདེ་ཞེས་
པ་ནི་ལྷ་ཀློང་གྲུབ་བའི་ཚོས་མ་ཐོབ་པ་ལས་འབྲེལ་བའོ། །བདེ་བ་ནི་ཐོབ་པ་རྗེས་

སྤྱི་འདུག་པའོ། ཞེས་བཤད་ལ་དེའི་དོན་ཡང་སྐྱེ་བ་དང་གཞན་བ་དང་གཅིག་པའོ། དེས་ནི་འགག་པ་དང་གཅིག་པ་ཡང་འགག་པ་ལ་འཕེན་པས་གྲུབ་བདེ་གཅིག་ཅན་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་དང་གཅིག་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་ལོ། །

ཁ་ཅིག་ །སྐྱེ་མའོན་སྤྱི་འདུག་པ་བཟུང་ན། སྐྱེའི་བྱས་མི་རྟག་ཀྱང་མའོན་སྤྱི་འདུག་པ་བཟུང་བས་ཁྲུབ་བར་ཐལ། སྐྱེ་དང་སྐྱེའི་བྱས་མི་རྟག་ཁྲུབ་མཉམ་ཇུས་གཅིག་ཡིན་པའི་སྤྱི་འདུག་ ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ལྷན་ལ་སྡོན་པོ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཚོས་ཅན། རྒྱུ་ལྷན་ལ་སྡོན་པོའི་དེ་མའོན་སྤྱི་འདུག་པ་བཟུང་བར་ཐལ། རྒྱུ་ལྷན་དེ་མའོན་སྤྱི་འདུག་པ་བཟུང་བའང་ཞིག་ །དེ་གཉིས་ཁྲུབ་མཉམ་ཇུས་གཅིག་ཡིན་པའི་སྤྱི་འདུག་ ཁྲུབ་མཉམ་ཇུས་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་པན་ཚུན་ཐ་དད། པན་ཚུན་གཅིག་བཀག་ན་གཅིག་ཞེས་པས་ཁྲུབ་པའི་སྤྱི་འདུག་ ཁ་ཅིག་བྱས་པའི་མཚུ་འདྲིན་པའི་མའོན་སྤྱི་འདུག་ དེས། བྱས་པའི་ཞབས་བཟུང་བར་ཐལ། དེས་བྱས་པ་བཟུང་བའང་ཞིག་ །བྱས་པ་དང་བྱས་པའི་ཞབས་ཁྲུབ་མཉམ་ཇུས་གཅིག་ཡིན་པའི་སྤྱི་འདུག་ འདོད་ན། དེས་བྱས་པའི་སྤྱི་འདུག་གི་རྩལ་སྤྲོད་ ཀུན་མཐོང་བར་ཐལ་ལོ། །རྟགས་སྤྲོད་མ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པའི་རྩལ་སྤྲོད་ཀུན་མ་མཐོང་བར་བྱས་པ་མི་མཐོང་བར་ཐལ་ལོ། ཞེས་ཟེར་བའི་དགག་པ་"བརྗོད་པའང་མི་འཐད་དེ། བྱས་པ་མཚུ་འདྲིན་པའི་མའོན་སྤྱི་འདུག་ཚོས་ཅན། རྒྱུ་ལྷན་ལ་སྡོན་པོའི་ཞེས་ཞུས་པའི་རྣམ་པ་ཤད་པའི་མའོན་སྤྱི་འདུག་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་ལྷན་ལ་སྡོན་པོའི་མའོན་སྤྱི་འདུག་ཡིན་པའི་སྤྱི་འདུག་ འདོད་ན། རྒྱུ་ལྷན་ལ་སྡོན་པོའི་ཞེས་ཞུས་པའི་ཞབས་མ་བཟུང་བ་བྱས། རྟགས་དངོས། དེས་ན་བྱས་པ་མཐོང་བ་ལ། ལྷན་ལ་སྡོན་པོའི་ཞེས་ཞུས་པའི་རྣམ་པ་ཤད་དགོས་ཀྱང་། བྱས་པའི་སྤྱི་

༡ མ་ཕྱི། ལྟན་ལན། བརྗོད * བརྗོད
༢ མ་ཕྱི། ལྟན་ལན། མེར * མེར

སྐྱེ་མཚན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་བྱུང་བར་ཐལ། སྐྱེ་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན།
སྐྱེ་དང་ཡིན་བྱུང་མཉམ་པའི་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱེ་
མཚན་ཉིད་རྟོགས་པས་བཏགས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པ་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །སྐྱེ་མངོན་སུམ་
དུ་མཐོང་ན། སྐྱེ་དང་ཡིན་བྱུང་མཉམ་པའི་ཚོས་ཀུན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་བྱུང་
ཅེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱམ་བས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ན།
བྱམ་བས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་དང་། བྱམ་མེད་ཀྱི་ཚོགས་དོན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་
བས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཡིན་བྱུང་མཉམ་པའི་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །

དེས་ན་རང་འགྲུལ་དུ། ཆ་ཤས་མེད་པ་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་མཐོང་བ་མི་རུང་
བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྗེས་ཆ་སོ་སོར་དབྱེར་མེད་པའི་སྐྱེ་ཡོན་ཏན་
ཀུན། སྐྱེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ན་མཐོང་བས་བྱུང་ཅེས་པའི་ཡིན་ཅིང་། བྱུང་བར་ཆ་
ཤས་རྣམས་སྤངས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །རྗེས་ཆ་སོ་སོར་
དབྱེར་མེད་པའི་དོན་ཡང་སྐྱེ་རྗེས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྐྱེ་མི་རྟག་པའི་རྗེས་ཡིན་
ལ། སྐྱེ་མི་རྟག་པའི་རྗེས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྐྱེ་རྗེས་ཀྱང་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་དང་སྐྱེ་མི་
རྟག་པའི་རྗེས་གཉིས་མངོན་སུམ་ལ་སོ་སོར་སྤངས་མི་སྲིད་ཅིང་། མངོན་སུམ་སོ་སོ་
ལ་དེ་དེར་སྤངས་མི་སྲིད་པའོ། །དེ་ནི་སྤངས་བཤུགས་ཐམས་ཅད་ལ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
ཤེར་བར་སྤྲོད། སྤྲོས་པས་ཚོགས་ལོ། །དུས་མ་བཤུགས་བར་བྱ་སྟེ། སྐྱེ་འཛིན་མངོན་
སུམ་གྱིས་སྐྱེ་བྱས་མི་རྟག་ཀུན་མཐོང་ཟིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་མི་རྟག་བར་སྐྱུབ་པའི་
རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་སོགས་འཇུག་པ་དོན་མེད་པའི་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་ཚྲོད་རང་ལ་
ཡང་མི་འབྱུང་ངམ་ཞེ་ན། རི་སྤངས་གཟུགས་ཀྱི་ཚོས་དཀར་བ་ལ་སོགས་པ་མ་ཐུན་

བར་མཐོང་བ་ལས་ཉ་ཕྱིས་ལ་དུལ་གྱི་རྣམ་པར་སྐྱོ་འདོགས་པ་ལྟར། གལ་ཏེ་འདྲ་
བ་གཞན་འབྱུང་སོགས་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྐྱ་ལ་རྟག་པ་སོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་
གཞན་སྐྱོར་ཞིང་། སྐྱོ་འདོགས་པར་མི་བྱེད་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་འཇལ་བའི་རྗེས་
དཔག་སོགས་ཚད་མ་གཞན་འཇུག་པ་དེད་ལའང་དོན་མེད་ནའང་། དེ་ལྟར་སྐྱོ་
འདོགས་པ་མཐོང་བས་དེ་འདྲའི་སྐྱོ་འདོགས་བསྐྱོག་གིས་ཚད་མ་གཞན་འཇུག་པ་
ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །

དེ་དག་གི་དོན་བཟུ་བ་ལ། སྐྱ་འདྲིན་མདོན་སུམ་ཚོས་ཅན། སྐྱ་དང་རྗེས་ཆ་
སོ་སོར་དབྱེར་མེད་པའི་སྐྱའི་རྗེས་སུ་གྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད་
ཡིན་ཏེ། སྐྱའི་དངོས་པོ་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཡིས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་། སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་རབ་ཏུ་འཇུག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་ནང་
གི་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་ས་མཐོང་བ་ལྟར་དེས་པར་མི་བྱེད་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱོ་འདོགས་
པ་མཐོང་བས་སོ། །གལ་ཏེ་གཉིས་པ་ལྟར་ན། མདོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བེན་པས་མ་
མཐོང་བ་མཐོང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་སྐྱབ་པས་འཇུག་མི་དགོས་
གྲང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་"སྐྱོ་འདོགས་པ་བསལ་བའི་སྐྱོན་མ་དེས་པའི་དེས་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་དུ་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་རྣམས་སྐྱབ་པས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མདོན་
སུམ་གྱིས་སྐྱའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་མཐོང་བེན་པས་དེ་དག་མཐོང་ཕྱིར་དུ། རྟགས་
དང་རྗེས་དཔག་དོན་མེད་པར་མ་ཟད་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་གྲང་སེལ་བ་མི་གོ་བར་
དངོས་པོ་ཁོ་ན་འདྲིན་ན། མ་དེས་པ་དེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་རྗེས་དཔག་གི་མ་

༡ མ་ཕྱུ། ༤༡༧༡ན། མོ་ * ཡུལ་

རྣམས་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་སྐྱུ་བྱས་པར་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚོས་
 ཅན། སྐྱའི་ཚོས་ཀུན་འཛིན་ཅིང་ངེས་པ་ཐལ། སྐྱའི་ཚོས་གཅིག་བྱས་པས་ཁྱད་པར་
 ཏུ་བྱས་པའི་སྐོ་ནས་སྐྱ་སྐྱབ་པས་ངེས་པར་གྱུར་པའི་སྤྱིར། བྱེད་ལ་ཉེས་པ་དེ་མེད་
 དམ་ཞེན། སེལ་བ་སྐྱ་བ་ལ་ཉེས་པ་འདིར་ནི་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཚད་མ་སོ་སོས་
 སྐོ་འདོགས་སོ་སོར་གཙོད་ཀྱི་གཅིག་གིས་ཀུན་གཙོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་
 གཞུ་སྤྱི་སྤྱི་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོར་བྱེ་སྤེ་ཐལ་བ་འཕངས་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུས་པའི་
 སྐོ་ནས་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་སྐྱབ་པས་འཇུག་ན། རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་གཞན་
 དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་སྐོ་ན་པ་ནི། དེའི་སྤྱིར་དེ་ལྟར་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་སེལ་པའི་
 ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་བསྐྱབས་ཀྱི་སེལ་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ་ལས་གཞན་ཏུ་
 སྐྱབ་པས་འཇུག་ན་ཚོས་ཅན་སྐྱ་ཚད་མས་གྲུབ་པར་གྱུར་པ་ན། ཚད་མ་དེ་ལས་མ་
 གྲུབ་པའི་སྐྱའི་རྗེས་ཚོས་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་ཅི་ཡང་མེད་པས་སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་པ་
 སོགས་སུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

དེ་དག་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཚོང་བའི་དོན་འགའ་
 ལའང་མཚོང་བ་ལྟར་ལས་གཞན་ཏུ་སྐོ་འདོགས་པ་མེད་པར་འདི་སྐོ་ན་པོ་སྐྱམ་པ་ལ་
 སོགས་པའི་ངེས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་སེལ་བ་ལ་འཇུག་པ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། བསལ་བུ་སྐོ་འདོགས་སྤར་ཡོད་བསལ་རྒྱ་མེད་པའི་སྤྱིར་འདོད་མི་
 རིགས་ཏེ། སྤྱི་ཡི་དོན་ཅན་ཡིན་པས་རྣམ་རྟོག་ཡིན་ལ། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་
 འཇུག་ཏུ་ཁས་སྤངས་པས་སོ་ཞེན། དེ་འདྲའི་ངེས་ཤེས་ཚོས་ཅན། སེལ་པའི་སྐོ་དང་

ལུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རང་གི་འདུ་བྱེད་གི་རྒྱས་པ་མ་ཉམས་གི་བར་ལ། གཞན་གྱི་ཆ་
སློལ་བ་ཉགས་པར་སློལ་འདོགས་གིས་དབེན་པའི་རང་གི་ཞེན་ལུལ་དེ་མིན་རྣམ་པར་
བཅད་པའི་སློལ་པ་དེས་པའི་སྲིད། ལྷན་སྟེ། རང་གི་ཞེན་ལུལ་དེ་མིན་རྣམ་པར་
བཅད་པའི་སློལ་པ་དེས་པ་དེ་ཅམ་གིས་སེལ་འཇུག་ཏུ་གྱུ་བའི་སྲིད། ཉགས་སྐྱབ་
པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚུལ་ཅན། སློན་པོའི་སྐྱམ་པའི་དེས་ཤེས་འདི་ནི་རང་གི་སྲོག་སྲོགས་
གི་སློལ་འདོགས་དེའི་ཞེན་ལུལ་གིས་དབེན་པའམ་དེ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་གཞན་སེལ་
ལ་འཇུག་ཅེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་པ་དེར་ནི་དེའི་སྲོགས་གི་སློལ་འདོགས་
སུ་གྱུར་བའི་ཡིད་གཉིས་ཞེན་སྤངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་གི་
ངོ་བོ་ཡིན་པའི་སྲིད། འདི་དག་གིས་སློལ་འདོགས་མིག་ཤེས་གིས་བྲངས་ནས་སྐྱེས་པའི་
སློན་པོའི་དེས་པའི་ཤེས་པ་ལ་རང་གི་སྤང་ལུལ་དེ། སློལ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པར་
སྤང་བས་སེལ་འཇུག་ཡིན་ཅེས་བསྟན་ཏོ། །

དཔའ་ལོས། གཞན་སློལ་བ་ཉགས་ཆ་གས་ལ། ཞེས་བསྐྱར་རོ། །དེ་ཡང་
གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ནི། ཚད་མ་དེའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་བར་
ལ། དངོས་གི་གཞོན་བྱ་སློལ་འདོགས་མངོན་གྱུར་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པར་བྱས་པ་
ཡིན་ཅིང། དེ་ལ་སྐྱེ་མི་ཉགས་ཏེགས་གི་རྗེས་དཔག་གིས། རང་གི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་གི་
བར་ཏུ་སྐྱ་ཉག་འདོན་གི་སློལ་འདོགས་ཀུན་བཉགས་མངོན་གྱུར་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་
མེད་པར་བྱེད་པ་ཅམ་ཡིན་གི། སློལ་འདོགས་ལྡན་སྐྱེས་གི་ཞེན་སྤངས་དང་ཞེན་སྤངས་
དངོས་སུ་འགལ་ཞིང། དེའི་ཞེན་ལུལ་རྣམ་པར་བཅད་པ་དེས་གྱུར། སྐྱ་ཉག་འདོན་

༡ མ་ཕྱི། ༤༡ན་༡ན། ལྷ * གི
༢ མ་ཕྱི། ༤༡ན་༤ན། ཤེས * ཤེས

གྲི་སྐྱོ་འདོགས་ལྷན་སྐྱེས་མངོན་གྱུར་སྐྱེ་བ་ཡང་འཛོམས་མི་རྣམས་ཤིང། དེ་ལ། སྐྱ་
རྟེན་མི་རྟེན་དཔུང་བ་ཞུགས་པའི་དབང་གིས་སྐྱ་རྟེན་སྣམ་པ་དང། སྐྱ་རྟེན་བ་འཐད་
སྣམ་དུ་འཛིན་པ་ནི་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ལ། ལྷན་སྐྱེས་ནི་དེ་འབྲེལ་དཔུང་བ་ཞུགས་པ་
ལ་མི་སྣོས་བར་སྐྱ་སྤྱི་གཅིག་འཛིན་གྲི་སྐྱོ་¹དང་²གིས་སྐྱེ་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཐོང་
ལམ་དུ་ཡང་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་ཞེན་པ་སྣང་གྱི་བདག་དང་བྲམ་བའི་རང་
བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ས་པོན་སྣོང་གི་ལྷན་སྐྱེས་མངོན་
གྱུར་སྐྱེ་བ་ཡང་མི་ལྡོག་གོ། །

གཉིས་པ་ཚོས་ཅན་གཅིག་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱ་རྟོག་ཐམས་ཅད་རྣམས་གངས་
བར་ཐལ་བ་ནི། དེད་སེལ་བ་སྐྱ་བ་ལྟར་ན། སྐྱའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ཤས་རྣམས་ལ་སྐྱོག་
སྐྱོགས་སུ་སྐྱོ་འདོགས་པ་འི་སྣོད་ཡོད་པ་དེ་བསལ་བའི་སྤྱིར་དུ་དེས་པ་དང་སྐྱ་ཡང་
དེ་སྣོད་ཁོ་ན་འཇུག་པ་དེས་ན། སྐྱའི་སྣོད་གི་བྱས་མི་རྟེན་སོགས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དང་
དེས་པའི་སྐྱོ་དེ་དག་སྐྱོད་ཡུལ་དང་དགོས་པ་ཐ་དད་པ་ཅན་ཡིན་པས་དེད་ལ་སྐྱ་སྐྱོ་དེ་
དག་རྣམས་གངས་བར་འགྱུར་པའི་ཉེས་པ་མེད་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་སྐྱ་རྟོག་སྐྱབ་པས་
འཇུག་པའི་སྐྱོ་རྣམས་སྐྱའི་དངོས་པོ་གཅིག་སྤྱིའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ཤས་མཐའ་དག་ལ།
ཡོན་ཏན་དེ་དག་ལས་གང་དུང་གཅིག་བརྗོད་པའི་སྐྱའམ་དེས་པའི་སྐྱོ་གཅིག་གིས་
ཡུལ་དུ་བྱས་པས་ཁུབ་ན། བྱས་པ་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དང་མི་རྟེན་བ་³བརྗོད་⁴པའི་སྐྱ་
གཉིས་ཚོས་ཅན། རྣམས་གངས་བར་ནི་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡུལ་གཞན་མ་ཡིན་པར་
བརྗོད་བྱ་དང་དགོས་པ་ཐ་དད་མེད་པའི་རྗོད་བྱེད་ཐ་དད་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག་

¹ མ་ཕྱི། ༤༡བ། དང * དང

² མ་ཕྱི། ༤༡བ། བརྗོད * བརྗོད

སྐྱེ་ཆམ་གྲངས་པ་ནི། སེམ་རབ་སྒྲིང་པོའི་མདོ་ལས་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་ཞེས་ལན་གཉིས་གསུངས་པ་དེ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་ཟེར་རོ། །དགོས་པའི་ཁྱད་པར་ཆེན་སོ་ལོད་པའི་ཕྱིར་ཚུལ་དེ་ནི་མི་འཐད་དོ། །དགོས་པའི་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མེད་བཞིན་དུ། ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ནི། སྐྱེ་ཆོས་པའི་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་ཆམ་གྲངས་པ་མ་ཡིན་ལ། སྐྱེ་ཆོས་པ་དང་། སྐྱེ་ཆམ་གྲངས་པ་ཅམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡང་མ་ལྟེད་ན་ཤིན་ཏུ་ལྷན་པ་གོ་བར་བྱེད་པའོ། །དེ་བས་ན། སྐྱེ་ཆམ་གྲངས་པ་ནི་མིང་ཆམ་གྲངས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ལྟ་བ་དང་། དེ་བོང་ཅན་དང་། བསེལ་ཟེར་ཅན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་ཆམ་སའི་སྐྱེ་ཆམ་གྲངས་པ་ཞེས་བྲམ་སྟེ། སྐྱེ་དེ་དག་གང་ལས་ཀྱང་ལྷ་བ་ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བུས་པར་ཁྱད་པར་མེད་པའི་མིང་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན། སྐྱེ་དེ་དག་ཚོས་ཅན། སྐྱེ་ཆམ་གྲངས་པ་ཡིན་པར་ཐམས། ལྷ་བའི་དངོས་མིང་ཆམ་གྲངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར། ལྷ་དབང་ལྷོས་ཀྱང་། ལེ་ལུ་གཉིས་པའི་འབྲེལ་བར། དབང་པོ་དང་། བརྒྱ་བྱིན་ཞེས་པ་སྐྱེ་ཆམ་གྲངས་པར་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ། སྐྱེ་ཆོག་སྐྱབ་པས་འཇུག་ཀྱང་ཚོས་གཅིག་བཟུང་བས་ཀུན་བཟུང་མི་དགོས་པའི་ལན་དགག་པ་དང་། ཚོས་གཅིག་མཐོང་བས་ཀུན་མཐོང་ཡང་སྐྱོ་འདོགས་བརྒྱེད་ཕྱིར་སྐྱེ་ཆོག་གཞན་འཇུག་དགོས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྩེ་བྲག་པ་གང་གི་^༡ ལུགས་ལྟར་ན། རྩས་མི་རྟག་ལ་སོགས་

༡ མ་ཕྱི། ༤༧བཤན། ཡིད * ཡོད
 ༢ མ་ཕྱི། ༤༧ནན། ག * གི

དགོས་ལ། དེ་དེས་ན། སྐྱ་བུས་བར་དེས་པའི་རྟོག་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱིད་ཀྱིས་སྐྱའི་ཕན་
 བུའི་བྱེ་བྲག་གམ་ཁྱད་ཚོས་གང་མ་དེས་ཉེ་གྱུན་དེས་བར་ཐལ། སྐྱ་དེ་ཁྱད་ཚོས་དེ་
 དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་བྱེད་དུ་བརྒྱུང་ཞིང་དེས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཁྱབ་པ་སྐྱབ་པ་ནི།
 ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། གཅིག་སྐྱ་རང་གི་ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་རྣམས་ལ་ཕན་བྱེད་ཡིན་པར་
 ཤེས་ཤིང་དེས་ན་ནི། སྐྱ་དང་དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་རྣམས་གཉིས་ཀ་བརྒྱུང་ཞིང་
 དེས་དགོས་པར་ཐལ། སྐྱའི་ཁྱད་ཚོས་དེ་དག་སྐྱའི་ཕན་བུར་དེས་པ་སྐྱ་བདག་ཉིད་དེ་
 དག་ལ་ཕན་བྱེད་ཡིན་པར་དེས་པ་ལ་རག་ལས་ཤིང་འབྲེལ་ལ། སྐྱ་དེ་དག་ལ་ཕན་
 བྱེད་དུ་དེས་པ་ཡང་སྐྱའི་ཁྱད་ཚོས་དེ་དག་སྐྱ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཕན་བུར་དེས་པ་ལ་
 འབྲེལ་ཞིང་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐྱ་ལྟོ་རྣམ་གྲངས་པར་ཐལ་བ་དང་། སྐྱ་རྟོག་ཕྱི་མ་
 དོན་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་སོ་ན་གནས་སོ། །ཡང་ན་ཕན་བྱའི་བྱེ་བྲག་གང་མ་དེས་
 ཞེས་པ་ཡན་ཚད་གྱིས། སྐྱ་ཁྱད་ཚོས་རྣམས་ཀྱིས་ཕན་བྱེད་དུ་དེས་ན་ཁྱད་ཚོས་
 རྣམས་སྐྱའི་ཕན་བུར་དེས་དགོས་པས་སྐྱས་རང་གི་ཁྱད་ཚོས་རྣམས་ལ་ཕན་
 འདོགས་པའི་རྣམ་པ་སྐྱབ་པའི་སྐོ་ནས་དེས་ན། ཁྱད་ཚོས་རྣམས་ཀྱང་བརྒྱུང་ཞིང་
 དེས་དགོས་ཞེས་པའི་གཞོན་བྱེད་བསྟན་ཐེན་ནས། ཀྱང་བ་ཐ་མ་འདི་གཉིས་ནི། སྐྱོན་
 གྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡིན་ཉེ། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། གཅིག་སྐྱ་སྐྱབ་པའི་སྐོ་ནས་ཤེས་
 བ་ནི། སྐྱ་དང་སྐྱའི་ཁྱད་ཚོས་གཉིས་ཀ་བརྒྱུང་དགོས་པར་ཐལ། སྐྱའི་ཁྱད་ཚོས་དེ་
 དག་སྐྱའི་བདག་ཉིད་ལ་འདུ་བའི་འབྲེལ་པ་རྟག་དངོས་གཅིག་གིས་སྐྱེལ་བའི་སྐོ་ནས་
 འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཅ་བའི་བྱུབ་མཐའ་ལས་ཁས་སྐྱུངས། ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་རྒྱ་
 མཚན། རྟག་རྗེས་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པས་སོ། །བྲམ་ཟེ་ཚེན་པོས་དེ་དག་འདུ་བ་འབྲེལ་

ཞིང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་འདི་ཉིད་ཡིན་ལོ། །གཞན་དག་གིས་
གཞུང་འདི་དག་ལ་ཆ་ཅམ་ཡང་དོན་འཆད་ལྷན་པ་མང་སོ་མ་གྱུར་སྐྱེད་ལོ། །

ཁོ་ན་རེ། རྗེས་གཅིག་ན་ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་ཡང་། རྒྱ་ཆོས་ལ་སྐྱེད་པའི་
ལྷན་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་རྣམས་སྐྱེད་པའི་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པས་སྐྱེད་པའི་སྐོན་ལས་
བཟུང་ཡང་དེ་དག་བཟུང་མི་དགོས་སོ་ཞེས། དོན་སྐྱེད་པའི་རང་གི་ལྱུང་ཆོས་ལ་སྐྱེད་
འདོགས་པའི་ལྷན་པ་དེ་རྣམས་ལ་སྐྱེད་འདོགས་པ་མིན་ན། དེ་དག་སྐྱེད་པའི་ཅི་ཡིན།
སྐྱེད་པའི་མེད་ལུ་ཐལ། གལ་ཏེ་སྐྱེད་པའི་དེ་དག་ལ་སྐྱེད་པའི་ལྷན་པ་མེད་ཅིང་།
དོ་དག་གིས་ཀྱང་སྐྱེད་པའི་མི་མཉམས། རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་སྐྱིད། གལ་ཏེ་འབྲེལ་མེད་པ་
ཡིན་པར། སྐྱེད་པའི་ལྱུང་ཆོས་ལ་སྐྱེད་པའི་ལྷན་པ་དེ་དག་ལ་ཡང་སྐྱེད་
འདོགས་ལྷན་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡང་། ལྷན་པ་དེ་དག་ལ་ཡང་སྐྱེད་འདོགས་དགོས་པ་
ལ་སོགས་པའི་སྐོན་ལས་སྐྱེད་པའི་ལྷན་པ་ལ་སྐྱེད་པའི་ལྷན་པ་ལོ། །སྐྱེད་པའི་ལྷན་པ་
ཅིང་ཡོད་ཅེས། དེ་ལྟ་བུ་སྐྱེད་པའི་ལྱུང་ཆོས་རྣམས་ལ་སྐྱེད་འདོགས་པའི་ལྷན་པ་
ཅན་དུ་ནམ་ཡང་མི་དེས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེད་པའི་ལྱུང་ཆོས་དེ་དག་ལ་སྐྱེད་
པའི་ལྷན་པ་ཅན་དུ་དེས་པ་ལ། སྐྱེད་པའི་ལྷན་པ་དེ་དག་ལ་སྐྱེད་པའི་ལྷན་པ་དེས་དགོས་
ཤིང་། དེ་དེས་པ་ལ་ཡང་ལྷན་པ་དེ་དག་ལ་སྐྱེད་འདོགས་པའི་ལྷན་པ་དེས་དགོས་
པས་སྐྱེད་པའི་ལྷན་པ་ལྷན་པའི་ལྷན་པ་དེ་དག་ལ་སྐྱེད་པའི་ལྷན་པ་ལོ། །

དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱེད་པ་ནི། དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱེད་པའི་ལྷན་པ་
གྱུར་པའི་ལྱུང་ཆོས་སྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་གིས་ལྱུང་ཆོས་སྐྱེད་པའི་ལྷན་པ་ལོ། །

༡ མ་ཕྱི། ༤༤༧༡ན། ལྷན་པ་ * ལྷན་པ་

བས་བརྒྱུད་ན་ཅི། སྤྲི་བྱུང་ཚོས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་བརྒྱུད་དགོས་
 བར་ཐལ། སྤྲེ་རང་གི་བྱུང་ཚོས་བྱས་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་ཐན་གྱི་དུ་བརྒྱུད་ན་ཅི་
 བྱས་པ་དེ་ལ་ཐན་པའི་རྣམས་པ་མཐོང་བ་ན། དེ་དང་མ་མཐོང་བར་འདོད་པའི་སྤྲེས་
 རང་གི་བྱུང་ཚོས་མི་རྟག་པ་སོགས་ལ་ཐན་པའི་རྣམས་པ་རྣམས་སྤྲེས་པས་གཞན་མ་
 ཡིན་པར་སྤྲི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྤྲི་རྗེས་ཡིན་པར་བྱུང་བར་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར།
 མདོར་ན། སྤྲེས་རང་གི་བྱུང་ཚོས་གཅིག་ལ་ཐན་པའི་རྣམས་པ་སྤྲེས་པས་བརྒྱུད་ན་
 བྱུང་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐན་པའི་རྣམས་པ་བརྒྱུད་དགོས་ཏེ། རྣམས་པ་དེ་དག་ཐམས་
 ཅད་སྤྲེས་དང་གྲུབ་པ་དེ་དག་མེད་ཀྱི་སྤྲི་རྗེས་ཡིན་པར་བྱུང་བར་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་སྤྲེས་བྱུང་ཚོས་གཅིག་གིས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་ནས་སྤྲེས་པས་བརྒྱུད་ན་བྱུང་
 ཚོས་ཐམས་ཅད་བརྒྱུད་དགོས་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ཚོས་གཅིག་མཐོང་བས་ཀུན་མཐོང་ཡང་སྤོ་འདོགས་བརྒྱོག་ཕྱིར་
 སྤྲེས་པ་གཞན་འཇུག་དགོས་པར་འདོད་པའི་ལན་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྤྲེས་བྱས་པར་
 དེས་པའི་རྟོག་པ་དེ། སྤྲེས་སྤྲེས་པས་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེས་མ་བརྒྱུད་པའི་
 སྤྲི་ཡོན་ཉན་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་ཀྱང་། འཇུག་པའི་རྒྱས་བརྒྱུད་པ་ལྟར་
 དེས་མ་རྣམས་པར་གཞན་དུ་སྤོ་འདོགས་པར་གྱེད་པས་དེའི་ཕྱིར་ན། སྤྲེས་པ་
 སོགས་སུ་འཇུག་པ་བརྒྱོག་པའི་ཕྱིར་དུ་དེས་ཤེས་སྤྲེས་པས་བརྒྱུད་ཐེན་པ་ལ་ཡང་
 ཚོད་མ་གཞན་འཇུག་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་དེས་ཤེས་སྤྲེས་པས་མེད་པའི་ཕྱིར་
 ཅན་དུ་གྲུབ་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་དེས་ཤེས་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱང་སེལ་པའི་ཕྱིར་ཅན་དུ་
 གྲུབ་པོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེས་ཤེས་སྤྲེས་པ་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། རྣམས་གཚོད་ཀྱི་ཕྱིར་ཅན་དུ་

སྐྱབ་བར་ཐལ། ཆ་ཤས་དེ་དེ་ཁོ་ནའི་ལྷོག་སྤྱོད་ཀྱི་སྐྱོ་འདོགས་སེལ་ཞིང་ཆ་ཤས་
གཞན་རྣམས་མ་དེས་པའི་དེས་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་པ་དེས་ཤེས་ཕྱི་
མའང་ཚོས་ཅན། སྤྲ་མ་དེ་དང་འདྲ་བར་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་ཐལ། རང་རང་གིས་
གང་དེས་པའི་ཆ་ཤས་དེ་ཁོ་ནའི་ལྷོག་སྤྱོད་ཀྱི་སྐྱོ་འདོགས་པ་མེད་ཅིང་། དེས་
དབེན་པའི་ཡུལ་ལ་ཞི་དེས་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེས་ཤེས་རྣམས་
ཀྱིས་སྐྱའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ཤས་སོགས་དེ་དེ་ཁོ་ན་དེས་བར་འདོད་པ་དང་། སྐྱོ་ཉོག་
སྐྱབ་པས་འཇུག་ཅིང་སེལ་བ་ལ་མི་འཇུག་པར་འདོད་པ་ནང་འགལ་ལོ།

དེར་མ་ཟད། སྐྱ་བྱས་པར་དེས་པའི་སྐྱོ་སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་པ་དང་། དེས་སྐྱའི་མི་
ཉག་པ་སོགས་བརྒྱུང་ཡང་མ་དེས་བར་འདོད་པ་ནང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར།
ཉེས་པ་གཞན་ཡང་སྐྱ་དེས་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཚོས་ཅན། སྐྱ་མི་ཉག་པའི་དོ་བོ་གང་ཁྱོད་
ཀྱིས་མ་དེས་པ་དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུང་ཡུལ་"ཡིན"ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་སྐྱབ་པས་འཇུག་པའི་དེས་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་རྒྱ་
མཚོ་ནི། དབང་ཤེས་ཉོག་མེད་མ་འཁྲུལ་བ་རང་གི་གཟུང་ཡུལ་ལ་སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་
པའི་རྒྱ་མཚོ་ཀྱིས་རང་གི་གཟུང་ཡུལ་དེ་དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྐོ་ནས་ཡུལ་
དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་དངོས་པོའི་རང་གི་དོ་བོས་རྣམ་པ་གཏང་བའི་སྐོ་ནས་ཡུལ་དུ་
བྱེད་པ་ཡིན་པས་སྐྱ་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ན། དེའི་ཁྱད་ཚོས་བྱས་མི་ཉག་སོགས་སྣང་
མི་སྣང་གི་ཆ་གཉིས་འགལ་བ་ལྟར། སྐྱ་བྱས་པར་དེས་པའི་ཉོག་པ་སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་
ན། ཁོའི་དེས་ཡུལ་དུ་གང་སོང་བ་དེ་སྣང་ཡུལ་དུ་འགྲོ་དགོས་ཤིང་། སྐྱ་བྱས་པ་སྣང་

༡ མ་ཕྱེ། ༤༤ནཉན། ཡན * ཡིན

ཡུལ་དུ་བྱས་ནས། དེ་ཉིད་སྐྱབ་པའི་སློབ་པ་དེས་ན། དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་མི་
སློབ་པར་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོས་རྣམ་པ་གཏད་པའི་སློབ་པ་“དེས”^༡ དགོས་ཤིང།
དེ་ལྟ་བུ་སྐྱའི་བྱས་པ་དེས་ནས་མི་རྟག་པ་དེས་པའི་ཆ་གཉིས་འགལ་ཉེ། སྐྱང་དེའི་
བྱས་མི་རྟག་དངོས་པོ་ལ་ཆ་ཤས་སོ་སོར་མེད་པའི་བྱིང། ཞེས་པའོ། །

དེ་ཡང་རང་ལུགས་ལ། དབང་ཤེས་མ་འཇུག་པ་ལྟ་བུའི་སྐྱབ་འཇུག་རྣམས་
ལ་ནི་གང་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱར་སོང་བའི་ཡུལ་དང། སྐྱང་ཡུལ་ལ་བྱུང་མེད་ཅིང།
དངོས་ཡུལ་ལ་སྐྱང་ཡུལ་ཡིན་མིན་ཆ་གཉིས་མེད་ལ། སེལ་འཇུག་རྣམས་ལ་ནི་དེ་ལྟ་
མ་ཡིན་ཉེ། བྱམ་པ་དེས་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་“བྱ”^༢ གཅིག་ལའང། རང་ཉིད་གང་ལའང་
དེས་ཤེས་སུ་སོང་བའི་བྱམ་པ་དེ་དངོས་སུ་བཟུང་ཡང། སྐྱང་ཡུལ་མ་ཡིན་ལ། བྱམ་
པའི་སྐྱ་དོན་ལྟ་བུ་སྐྱང་ཡུལ་ཡིན་ཀྱང། དེ་ལ་དེས་ཤེས་སུ་མ་སོང་བས་སོ། །འདི་
བཞིན་དུ་ཆ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་ཡིན་ཀྱང་བྱམ་པ་དེས་པའི་རྟོག་པ་དེ་བྱམ་པ་ལ་
སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་ན། བྱམ་པ་སྐྱང་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སློབ་པ་དེས་དགོས་ཀྱི། བྱམ་
པའི་སྐྱ་དོན་སྐྱང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་བྱམ་པ་དེས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་མེད་དེ། དེ་ལྟ་
ན། སེལ་འཇུག་ཏུ་འགྱུར་བས་སོ། །བྱམ་པ་སྐྱང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དེས་ན། བྱམ་པ་
དང་བྱམ་པའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ལ་དེས་མ་དེས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་འགལ་བས་ཀུན་
དེས་དགོས་ལ། དེའི་བྱིང་བྱམ་པ་དེས་པའི་ཤེས་པས་བྱམ་པའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་
སྐྱབ་པས་བཟུང་བ་དང། མ་དེས་པར་འདོད་པ་ནང་འགལ་ཞེས་པ་ཉིད་གཞུང་འདིའི་
དོན་ཡིན་ལ། རྟེན་བྱེད་པལ་ཆེ་བ་དག་ནི་ཆོལ་སློགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །

༡ མ་གྱི། ༤༤ནལ། ངས * དེས
༢ མ་གྱི། ༤༤ཉན། ཏུ * བྱ

ནི་བརྒྱུད་བ་ལ་ཡང་། རྒྱུད་པར་གང་ལ་མཐོང་བ་ལྟར་ངེས་པ་འབྲེན་པའི་སློབ་ཉན་རྟོགས་
བ་ཡི་རྒྱུན་གོམས་བ་གསལ་བ་སོགས་ཚང་བར་ཡོད་ཅིང་། འགལ་རྒྱུན་འབྲེན་བ་གཞན་
འབྲུང་སོགས་མེད་པ་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར་གྱི། མཐོང་ཡང་མཐོང་བ་ལྟར་ངེས་པའི་
མ་ཐུན་རྒྱུན་མ་ཚང་ཞིང་འགལ་རྒྱུན་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཚེ། རྟོགས་པར་བྱས་པ་མ་
ཡིན་པས་མཐོང་མ་མཐོང་ཆ་གཉིས་འགལ་ཡང་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཆ་གཉིས་འགལ་མི་
དགོས་སོ། །དཔེར་ན། ལྷས་བྱིན་རྒྱུང་རིང་པོ་ནས་མཐོང་བའི་ཚེ། དེ་གོང་བྱ་མ་ཡིན་པ་
དང་། སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་མ་ཡིན་པ་དང་། ལྷས་བྱིན་མ་ཡིན་སྣམ་པའི་
དོགས་པ་རིམ་ཅན་དུ་གཅད་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྐང་གིས་སྤྱི་རྗེས་གཞན་ལ་བཀོད་པའི་ཉེས་པ་
སེལ་བ་སྐྱབ་པ་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། གཞུང་འདི་དག་འཕྲོས་ས་གང་ལ། ཚུམ་རི་
ལྟར་འཕྲོས་པ་ཡིན་སྣམ་ན། དེ་ཕྱིར་གང་དང་གང་ལས་དོན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
སྤྱ། རྒྱ་དེ་ཉིད་རྒྱ་མ་ཡིན་དང་མ་བྱས་རྟོག་པ་སོགས་ལས་ལོག་པར་གནས་པ་རྒྱ་
མཚན་དུ་བྱས་ནས་རྒྱ་བྱས་མི་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟོག་པའི་ཚེས་དུ་“མར”འབྲེད་
ཅིང་། དེ་ལྟར་བྱེ་བའི་སྤྱི་ལོག་པ་ཚོས་ཅན་དང་བྱས་པའི་ལྟོག་པ་ཚོས་ཅན་དང་
དཔེ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་འགོ་བྱེད་པའི་རྟོགས་དང་། མི་རྟོག་པའི་ལྟོག་པ་བརྒྱབ་བྱའི་
ཚོས་སུ་བྱས་ནས། བྱས་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་རྟོག་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དག་
རབ་ཏུ་བྱེད་ཅེས་བཤད་པ་དེས། བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་སྤྱི་མ་ཡིན་གཉིས་ཀ་ལས་
ལྟོག་པའི་ལྟོག་པ་གཉིས་ཚོགས་དེ་བྱེ་བྲག་གམ་ཁྱེད་གཞི་དང་། མ་བྱས་པ་ལས་

༡ མ་བྱ། ལམ་ནམ་ན། མང * མར

ལྷོག་པའི་ལྷོག་པ་གཅིག་རྒྱུ་དེ་སྤྲ་བུམ་གཉེས་ཀ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་འགོ་བྱེད་པའི་
སྤྱི་དང་ཁྱད་ཚོས་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ཅིང། དེ་འབྲེལ་ལྷོག་པ་གཉེས་ཚོགས་དེ་ལ་ནི་
ལོག་པ་ཞེས་བྲ་ལ། ལྷོག་པ་གཅིག་རྒྱུ་དེ་ལ་ལྷོག་པ་ཞེས་བྲ་ཞིང། ལོག་ལྷོག་ཅེས་
པའི་དོན་ནི། དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ད་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ལ། སྤྱི་དང་པའི་སྟོན་པ་
“གཞོན་¹་རུ་མ་ལེན་ལ་སོགས་པའི་བསམ་པ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ལྷོག་པ་དང་ལོག་པ་
གཉེས་པོ་རྗེས་སུ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་གོ་ནས། གལ་ཏེ་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་དང་། ཏྲ་
ཡིན་པ་གཉེ་ག་ལས་ལོག་པའི་ལྷོག་པ་”པ་² །ཁྱད་གཞི་འཇམ། ཚོས་ཅན་ནས། བྱེ་བྲག་
ཅེས་བརྗོད་པར་བྲ་བ་དེ་དང་། ཏྲ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་ལྷོག་པ་ཁྱད་ཚོས་སམ། སྤྱི་
ཞེས་བརྗོད་པར་བྲ་བ་དེ་གཉེས་རྗེས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་རྗེས་ཐ་དད་ན། སྤོབ་དཔོན་
ལྷོགས་སྤང་གིས་དེད་སྤྱི་གསལ་རྗེས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་དག་ལ། རང་དབང་མེད་
ལྱིར་དེ་ལྷན་མིན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྟོན་བརྗོད་པ་དེ། ལྷེད་རང་སེལ་བ་སྤྲོ་བ་ལ་ཡང་
མཚུངས་སོ། །

གལ་ཏེ་རྗེས་གཅིག་ན་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང་། ཏྲ་ཡིན་པ་ལས་
ལོག་པའི་ལྷོག་པ་ཁྱད་ཚོས་སམ་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིང་། དེ་གཉེས་ལ་སྤྲོད་ཐ་
དད་འཇུག་པར་མི་འབྱུང་རོ། ཞེས་པའི་ཚོད་པ་འབྱུང་བ་ལ་ཚོད་པ་དེ་ཉིད་སྤངས་
པའི་སྟོན་ཉེས་པ་དེ་དག་རང་ལ་མི་འབྱུང་ཞིང་། གཞན་ལ་འབྱུང་བར་སྟོན་པ་ཡིན་
ལ། དེ་ཡང་། དེ་ལའང་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བཞིས། ལོག་ལྷོག་གཉེས་རྗེས་གཞན་མ་
ཡིན་ཀྱང་། སྤྲོ་ཐ་དད་འཇུག་པ་མི་འགལ་ཞེས་བྲས་པས། བ་ལང་དང་ཏྲ་མ་ཡིན་པ་

¹ མ་ཕྱི། ལྟམ་པ་ན། གཞན * གཞོན
² མ་ཕྱི། ལྟམ་པ་ན། བ * བ

ལ་སྐྱ་ཐ་དད་འཇུག་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། སྐྱ་ཁྱད་པར་བ་དེ་གཉིས་ཚོས་ཚོས་ཙན་དུ་གོ་
 པར་གྲེད་པའི་རྣམ་དགེ་དུག་པའི་སྐྱ་བ་ལང་གི་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བ་ལྟ་བུ་སྐྱོར་བར་
 གྲེད་ལ་རྣམ་དགེ་དུག་པའི་སྐྱ་ལྟེ། ལྷས་བྱིན་དང་ཤིལ་བ་ལྟ་བུ་ཚོས་ཙན་རྣམས་ཐ་དད་
 པ་ཞོ་ན་ལ་སྐྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། བརྗོད་པའི་ལུགས་ལས། ཐ་དད་པ་ནི་དུག་
 པའོ་ཞེས་འབྲུང་བས་སོ། ཞེས་ཟེར་བ་ལ། ཚོས་ཚོས་ཙན་བརྗོད་པའི་སྐྱའི་སྐྱོར་
 ཚུལ་དང་། ཁྱད་པར་སོགས་བཤད་པའི་སྐོ་ནས་དེའི་ལན་འདེབས་བ་ནི། གཉི་གས་
 ཞེས་སོགས་སོ། །དེས་ན་དེད་སེལ་བར་སྐྱ་བ་ལྟར་ན། ལོག་ལྡོག་རྣམས་གཞན་མ་
 ཡིན་པས། རང་དབང་མེད་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་མི་འབྱུང་གི། །ཁྱེད་སྤྱི་གསལ་
 རྣམས་གཞན་དུ་འདོད་པ་ལ་འབྱུང་ངོ་། ཞེས་སྐོན་བ་ནི། དེའི་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཞེས་
 སོགས་རྐང་བ་བཞིའི། དེར་མ་ཟད། དེད་སེལ་བ་སྐྱ་བ་ལྟར་ན། སྐྱ་ཐམས་ཅད་འདོད་
 པ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པར་ཁས་ལེན་པས། དུག་པའི་རྣམ་དགེ་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་ལ་
 སོགས་པའི་སྐྱོན་ཡང་དེད་ལ་མི་འབྱུང་གི། །ཁྱེད་སྐྱ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པར་
 འདོད་པ་དག་ལ་སྐྱོན་དེ་རྣམས་འབྱུང་ངོ་། ཞེས་སྐོན་བ་ནི། གང་དག་ཅེས་པ་ནས།
 བྱ་བ་འདི་ལ་རྒྱ་ཅི་ཡོད། ཅེས་པའི་བར་དོ། །ད་ནི་ཚིག་དོན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་
 ཡང་། ཚོད་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ་ལ།

དེའི་ལན་ནི། སེལ་བ་སྐྱ་བའི་ལུགས་དེ་ལ་འང་ལོག་ལྡོག་རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་
 གྲང་། སྐྱ་ཐ་དད་འཇུག་པ་མི་འགལ་བར་ཐལ། གཞན་ལས་ལྡོག་པ་དང་། གཞན་ལས་
 ལོག་པ་ཞེས་བྱ་བའི། སྐྱ་དང་དེས་པ་ཉིད་དག་ནི། དངོས་སོ་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམས་
 དད་དུ་ཡོད་པའི་རྗེས་སུ་གྲེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། བརྗོད་པ་ལི་རྗེས་སུ་གྲེད་པ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། གཤམ་ཉེ་བ་ལང་དང་། རྟམ་ཡིན་པ་ལ་ཞི་སྤྱིར་སྐྱོར་ཐང་དང་འཇུག་པ་ཙམ་ཏུ་
མ་ཟད། བ་ལང་གི་རྟམ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་རྣམ་དབྱེ་བྱུག་པའི་སྐྱོར་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་ཚོས་ཚོས་ཙན་རྫས་ཐང་དང་པ་ཁོ་ན་ལ་སྤྱོད་པ་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་ཀྱང་རྫས་ཐང་
དང་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། གཞན་ཏུ་བ་དེ་དག་ལ་རྣམ་དབྱེ་བྱུག་པའི་སྐྱོར་སྤྱོད་མི་རིགས་
པར་འགྱུར་རོ། ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། ཐོག་མར་གཞན་གྱི་མན་དག་དམ་པ་འདི་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཁོས་དེ་གཉིས་རྫས་ཐང་དང་པ་ཡིན་ན། རྣམ་དབྱེ་བྱུག་པའི་སྐྱོར་
མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་རྩོད་པ་འདི་ཙམ་ཞིག་འགྱུར་ལ། བ་ལང་གི་རྟམ་
ཡིན་པ་ཞེས་པའི་རྣམ་དབྱེ་བྱུག་པའི་སྐྱོར་དེ་ཡང་ཚོ་བརྗོད་གྱི་སྐྱོར་ཁོ་ན་གྱི་ཚོས་
ཙན་བརྗོད་པའི་སྐྱོར་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་བས་ན། དེ་གཉིས་རྫས་ཐང་དང་པ་ཡིན་ན། ཚོས་
དང་ཚོས་ཙན་བརྗོད་པའི་སྐྱོར་སོ་སོར་སྤྱོད་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་རྩོད་
པ་འགོད་པ་ལ་ནི། འབྲེལ་གང་ཡང་མེད་དོ། །

དེ་ལ་རྩོད་པ་དེའི་ལན་རི་ལྟར་འདེབས་པའི་རྩལ་ནི། སྤྱིར་ཚོས་དང་ཚོས་
ཙན་བརྗོད་པའི་སྐྱའི་རྩལ་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཉན་པ་པོས་བ་ལང་དབྱུད་པའི་གཞིར་
བྱས་ནས་དེའི་སྟེང་ན་རྟམ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཚོས་ཡོད་མེད་ཤེས་པར་འདོད་དེ་དྲིས་པ་
ན། འཆད་པ་པོས་བ་ལང་རྟམ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱེད་ཅིང་། དེའི་ཆེ་རྟམ་ཡིན་པ་
ཁྱད་ཚོས་དང་བ་ལང་གི་ཕྱོག་པ་ཁྱད་གཞིར་འཕངས་པའི་སྐོ་ནས་བ་ལང་ཚོས་ཙན་
ཏུ་བསྟན་པས་ཚོས་ཙན་བརྗོད་པའི་སྐྱོར་ཞེས་བྱ་ཞིང་། རྟམ་ཡིན་པ་ཞེས་ཐོས་པ་ན།
ཉན་པ་པོས་དེ་ཉིད་དབྱུད་པའི་གཞིར་བྱས་ཏེ། བ་ལང་དང་། མ་ཉེ་སོགས་གང་གི་རྟམ་
ཡིན་པ་ཡིན་ཤེས་པར་འདོད་ནས། སྤྱིར་རྟམ་ཡིན་པ་ཞེས་དྲིས་པ་ན། འཆད་པ་

སོས་གཞན་མ་ཉེ་སོགས་ཀྱི་རྟ་མ་ཡིན་པ་ལས་ཁྲད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར། བ་ལང་གི་
རྟ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་སྒྲོར་བར་བྱེད་ལ། དེའི་ཚེ། སྐྱ་དེས་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཁྲད་གཞི་དང་།
བ་ལ་དེའི་ཁྲད་ཚོས་སྲུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་བ་ལང་དེ་རྟ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་མ་
ཉེའི་སྤྲེང་གི་རྟ་མ་ཡིན་པ་སོགས་ལས་ཁྲད་པར་དུ་འབྱེད་པའི་བྱེད་ཚོས་ལྟ་བུར་
བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་འདིས་བ་ལང་དེ་ཉིད་ཁྲད་ཚོས་སྲུ་བརྗོད་པས་ཚོས་རྗོད་ཀྱི་སྐྱ་ཞེས་
བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ཚོད་པ་དེའི་ལན་འདེབས་ལུགས་འདི་ལྟར་ཤེས་
པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བ་ལང་གི་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་ཚོས་རྗོད་ཀྱི་སྐྱ་དེས་བ་ལང་དང་
རྟ་མ་ཡིན་པ་ལ་དུག་པའི་རྣམ་དཔེ་སྤྱིར་བཏོན་སྟེ། བ་ལང་ཁྲད་ཚོས་དང་རྟ་མ་
ཡིན་པ་ཁྲད་གཞིར་སོ་སོར་བྱེ་ནས་བརྗོད་པ་དེ། བ་ལང་དང་རྟ་མ་ཡིན་པ་དེ་འདྲའི་
ཚོས་ཅན་དང་ཚོས་སྲུ་དངོས་སོ་ལ་གནས་པའི་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་ནས་བརྗོད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བ་ལང་ཁྲད་ཚོས་དང་། རྟ་མ་
ཡིན་པ་ཁྲད་གཞིར་འགྲུང་དགོས་པ་ལ་བ་ལང་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་ཚོས་ཅན་བརྗོད་
པའི་སྐྱ་སྐྱར་བའི་ཚེ། བ་ལང་ཁྲད་གཞི་དང་། རྟ་མ་ཡིན་པ་ཁྲད་ཚོས་སྲུ་འགྲུང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་བ་ལང་ཁྲད་ཚོས་དང་། རྟ་མ་ཡིན་པ་ཁྲད་གཞིར་དངོས་ལ་གནས་
པའི་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པས་དུག་པའི་རྣམ་དཔེ་དེ་ལྟར་སྒྲོར་བ་ཡིན་ན། བ་ལང་རྟ་མ་
ཡིན་པ་ཞེས་ཚོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱས་ཁྲད་གཞིར་བསྟན་པའི་དོན་དང་། བ་ལང་གི་
རྟ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པས་ཁྲད་ཚོས་སྲུ་བསྟན་པའི་དོན་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་པར་

འགྲུར་ཉེ། བ་ལང་ནི་རྟ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཚོས་ཁོ་རྣམ་དངོས་པོ་ལ་གནས་ཀྱི། ཁྱད་གཞིར་འགྲུར་མི་སྲིད་པའི་སྲིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཚོས་ཚོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དེ་གཉིས་གས་བ་ལང་རྟ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་ལྷོག་པ་གཅིག་གཅིག་ཁྱད་ཚོས་དང་ཁྱད་གཞིར་བརྗོད་པ་ཡིན་པས། ཚོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དེས་བ་ལང་གི་ལྷོག་པ་དེ་ཉིད་ཁྱད་གཞིར་བརྗོད་ལ། ཚོས་རྗོད་ཀྱི་སྐྱས་ཀྱང་ལྷོག་པ་དེ་གཉིས་ཀ་རྟ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཚོས་སྐྱ་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་སྲིར། བ་ལང་དང་རྟ་མ་ཡིན་པ་རིམ་བཞིན་ཁྱད་ཚོས་དང་ཁྱད་གཞིར་དངོས་པོ་ལ་གནས་པའི་རྣམ་ཐ་དད་ཡིན་པས། བ་ལང་གི་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་རྣམ་དབྱེ་བྱུག་པའི་སྐྱ་སྐྱར་བ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་འདྲ། བ་ལང་གི་རྟ་མ་ཡིན་ཞེས་བ་ལང་ཁྱད་ཚོས་དང་། རྟ་མ་ཡིན་པ་ཁྱད་གཞིར་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པ་རྣམ་དབྱེ་བྱུག་པའི་སྐྱ་ཡིས། བ་ལང་ཁྱད་ཚོས་དང་། རྟ་མ་ཡིན་པ་ཁྱད་གཞིར་དངོས་པོ་ལ་གནས་པའི་དོན་ཐ་དད་བཞིན་དུ་སློ་ཡུལ་དུ་སྐྱབ་ཅིང་གོ་བར་བྱེད་པ་ནི། ལྷ་སྐྱིན་དང་རིམ་བ་ལྟ་དུ་བརྗོད་བྱ་ཚོས་ཚོས་ཅན་རྣམ་ཐ་དད་པ་དག་ལ་ལྷ་སྐྱིན་གྱི་རིམ་བ་ཞེས་སོགས་རྣམ་དབྱེ་བྱུག་པའི་སྐྱ་ལན་མང་དུ་སྐྱོར་བ་ཡང་ཡང་མཐོང་བ་གོམས་པས་ཤུག་རྒྱབ་པའི་འགྲུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཡིན་ནོ། །

རང་འགྲུལ་དུ་དེ་ལྟར་སྐྱོར་བ་མཐོང་བ་ལ་གོམས་པའི་སྲིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་དཔགས་ན། བརྗོད་བྱའི་ཤུག་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས། ཞེས་པའི་དོན་དེ་ལྟར་མཐོན་ལ། ཡང་ན་བརྗོད་བྱ་བ་ལང་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་རྟ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཚོས་སྐྱ་གོ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཁྱད་གཞིར་གོ་བར་བྱེད་པའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་ཤུག་གྱིས་བརྗོད་སྐྱོར་ཚུལ་

༡ མ་ཕྱི། ༤༧ནན། ཉིད * གཉིས

གཉིས་སུ་འབྲུང་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཡིན་ནོ། ཞེས་བཤམ་པར་བྱའོ། །རང་འགྲེལ་
 ལས། དོན་གཅིག་བརྗོད་མོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྲིད། བདམ་
 ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་འདི་ལའང་དགོངས་པར་མ་སྐྱེ་བ་
 པའི་སློན་མེད་དོ། །མཁམ་རྣམས་ཁ་ཅིག་ཤེས་པ་ལྟར་ལྟར་ལ་ཟེར་དོ། ཞེས་
 འཆད་པ་ནི། གསུང་རབ་ཀྱི་བདེ་ཙམ་ལའང་མ་བྱང་བཞིན་དུ་བྱུང་རྒྱལ་སྐྱེ་བ་ལ་ངོ་
 ཚ་བ་མེད་པ་ཁྱོད་ནི་སློན་པའི་གར་མཁན་ནོ། །ཤེས་ཅེས་པ་རང་གི་གནས་ཚུན་གྱི་
 དབང་གིས་མ་ཡིན་པར་གཞན་གྱི་ཤུགས་གྱིས་རང་ལའང་ཚོས་དེ་ཉིད་འོངས་པ་སྟེ།
 དཔེར་ན་ཚོས་རྒྱན་དང་འགྲོགས་པའི་དགོ་སྟོང་རང་ཉིད་གྱིས་མ་བྱིན་པར་མ་སྐྱེས་
 གྲང་། འགྲོགས་ཀྱི་ཤེས་ཀྱིས་དགོ་སྟོང་ལའང་ཚོས་རྒྱན་གྱི་ཐ་སྐྱད་བྱུང་བ་ལྟ་
 བུའོ། །དེས་ན་འདི་ཡང་དངོས་པོ་ལ་དེ་གཉིས་ཚོས་ཚོས་ཅན་ཐ་དད་དུ་མི་གནས་
 གྲང་། ཐ་དད་པ་ལྟ་བུར་གོ་བ་ནི། བརྗོད་འདོད་གྱིས་བདེ་སྟོང་ཚུ་ལ་གྱི་ཤེས་པོ་ག་པ་
 ཡིན་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །འདུལ་བ་སོགས་ན་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྐྱད་དང་རྣམ་གཞག་གིན་
 ཏུ་མང་བ་དེ་དག་གི་ཚིག་ཙམ་ཡང་རྣ་ལམ་དུ་མ་སོན་པའི་མང་དུ་ཕྱོས་པ་ཁྱོད། ཤེས་
 ཅེས་པའི་ཚིག་འདི་ཙམ་གྱིས་མགོ་རྫོངས་པར་བྱས་པ་ངོ་མཆར་དོ། །

ཁ་ཅིག་བརྗོད་བྱའི་ཤེས་ཅེས་པའི་སྐབས་ན། མོ་ཤེས་པའི་སྐད་དོད་ཡོད་
 ལ། དེ་ཉིད་ཆ་ཞེས་པ་ལའང་འཇུག་པས། བརྗོད་བྱའི་ཆའི་ཁྱད་པར་གྱིས། ཞེས་
 བསྐྱུར་ནས་འཆད་མོད། ཤེས་པ་སྟོ་ཅེ་གཏད་རྒྱུ་མ་བྱུང་བའི་རྣམ་འགྲུར་དུ་གསལ་
 ལ། རང་འགྲེལ་དང་། འགྲེལ་བཤམ་གཉིས་པོ་དང་གསུམ་ཀ་ལས་སྲི་རོལ་ཏུ་བྱུང་
 པའི་བཤམ་པའོ། །དེས་ན་ཚོས་ཚོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱེ་གཉིས་དོན་གཅིག་བརྗོད།

ཅེས་པ་ཡང་། བ་ལང་རྩ་མ་ཡིན་ཅེས་པའི་ཚོས་བརྗོད་པའི་སྐྱས་བྱུང་གཞིར་བརྗོད་
བ་དང་། བ་ལང་གི་རྩ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པས་བྱུང་ཚོས་སྐྱབ་བརྗོད་པ་གཉི་གའི་དོན། བ་
ལང་གི་ལྡོག་པ་གཅིག་གྲུ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། བ་ལང་གི་ལྡོག་པ་དེ་
ཉིད་གཉི་གས་བརྗོད་པར་བྱུང་བར་མེད་ཅེས་པ་ཙམ་གྱིས་དོན་གྱི་གཏིང་ཅི་ཡང་མི་
དཔོགས་སོ། །

གལ་ཏེ། བ་ལང་དང་རྩ་མ་ཡིན་པ་དངོས་སོ་ལ་ཚོས་ཚོས་ཅན་དུ་སོ་སོར་
གནས་པ་མེད་བཞིན་དུ། བ་ལང་བྱུང་གཞིར་སྣོན་པ་ཚོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་དང་།
དེ་གཉིས་བྱུང་ཚོས་སྐྱབ་པ་ཚོས་རྗོད་གི་སྐྱབ་གཉིས་སྐྱར་བ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་
ཅེ་ན། སྐྱབ་གཉིས་གྱི་དགོས་པའི་བྱུང་བར་སྣོན་པ་ནི། བ་ལང་གི་ལྡོག་པ་དེ་ཉིད་བྱུང་
བར་གཞན་གྱི་རྩེན་བྱེད་པའི་ཚོས་ཅན་ནམ། བྱུང་གཞི་ལྟ་བུར་སྐྱབ་པ་ལྟར་དུ་མི་སྣོན་
པའི་ནི་སྐྱབ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྐྱབ་པ་ལྟར་དུ་གོ་བར་མི་བྱེད་པར་རྩ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་མ་ཉིད་
སྣོན་གི་རྩ་མ་ཡིན་པ་སོགས་ལས་བྱུང་བར་གོ་བར་བྱེད་པའི་བྱུང་ཚོས་ལྟ་བུར་སྐྱབ་
པ་ལྟར་དུ་སྣོན་པ་དང་། དེ་ཉིད་བྱུང་ཚོས་གཞན་གྱི་རྩེན་བྱེད་པའི་ཚོས་ཅན་ནམ། བྱུང་
གཞི་ལྟ་བུར་སྐྱབ་པ་ལྟར་དུ་མི་སྐྱབ་ཞིང་། རྩ་མ་ཡིན་པ་གང་ལ་ལྟར་པའི་བྱུང་གཞི་ལྟ་
བུར་སྐྱབ་པ་ལྟར་དུ་སྣོན་པ་དག་བ་ལང་གི་རྩ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་ཚོས་རྗོད་གི་སྐྱབ་དང་།
བ་ལང་རྩ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་ཚོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་དེ་གཉིས་གྱི་བརྗོད་བྱེད་བྲག་
ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བརྗོད་བྱུང་བར་སོ་སོར་སྐྱར་བའི་དགོས་པ་ནི། བ་ལང་ལ་རྩ་ཡོད་
མེད་རྣོགས་པར་འདོད་པ་དང་། རྩ་མ་ཡིན་པ་དེ་བ་ལང་གི་རྩ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པར་

༡ མ་ཕྱི། རྩོམ་པ། མེད་ * མེད་

ཤེས་ཤིང་རྟོགས་པར་འདོད་པ་པོའི་ཤེས་པར་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་བ་ལང་
ལ་རྟམ་ཡིན་པ་བྱུང་ཚེས་སུ་ལྡན་པ་དང་། རྟམ་ཡིན་པ་དེ་བ་ལང་གིས་བྱུང་པར་དུ་
བྱས་པའི་རྟམ་ཡིན་པ་བྱེད་བྲག་ཏུ་གོ་བར་བྱེད་འདོད་པའི་འཆད་པ་པོའི་རྗེས་འདོད་
ཀྱིས་སྐྱུར་པའི་བར་བྲད་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་བ་ལང་གི་ལྷོག་པ་དེ་ནི་དེ་ལྟ་
བུའི་དགོས་པའི་ཕྱིར་སྐྱུར་པའི་བར་བྲད་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་ལོ། །

དག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཚོས་ཚོས་ཅན་རྗེས་སུ་གཉིས་སྐྱུར་བ།
ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བ་ལང་ལ་རྟམ་ཡིན་པ་ལྡན་མི་ལྡན་ཤེས་པར་འདོད་པ་ལ་བ་
ལང་ལ་དེ་ལྡན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བ་ལང་རྟམ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་ཚོས་ཅན་
བརྗོད་པའི་སྐྱ་སྐྱོར་ཞིང་། བ་ལང་གིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་རྟམ་ཡིན་པ་བྱེད་བྲག་
ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བ་ལང་གི་རྟམ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་ཚོས་རྗེས་སུ་སྐྱ་སྐྱོར་
དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཚོས་ཚོས་ཅན་གཉིས་སུ་མ་བཟང་བ་ལང་དང་བ་ལང་ཉིད་ལྟ་
བུ་སྐྱི་དང་སྐྱི་ལྡན་དང་། དཀར་སོགས་དང་བ་ལང་ལྟ་བུ་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་
དང་། འགོ་བ་དང་གཡོ་འགྲུལ་ལྟ་བུ་བ་དང་བྱ་བ་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཀུན་
ལ་ཡང་རྗེས་ཏེ་ཚོས་ཅན་རྗེས་པ་དང་། དངོས་པོ་ཏེ་ཚོས་རྗེས་པའི་སྐྱ་དེ་གཉིས་སྐྱུར་
བའི་བྱུང་པར་ནི། ལྷོག་པ་གཅིག་ཉིད་བྱུང་གཞི་ལྟ་བུར་རྗེས་པ་དང་། བྱུང་ཚོས་ལྟ་
བུར་བརྗོད་པ་འདི་ཉིད་ཅམ་དུ་བྲད་དེ། དེའི་ཕྱིར། གཞི་དེ་རྣམས་གང་ཡང་རུང་བའི་
ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་རྗེས་པའི་སྐྱ་དེ་དག་ལ་རང་གི་བརྗོད་བྱ་བ་དག་ཉིད་གཅིག་གོ་
བར་བྱེད་པ་ལ་བྱུང་པར་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ། །

འདིས་ནི་བ་ལང་དང་། རྟམ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ཡོག་ལྷོག་གཉིས་ལ་སྐྱུར་བའི་

ཚོས་ཚོས་ཅན་རྫོང་པའི་སྐྱེ་ལ་ཁྱད་པར་དེ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། ཡོན་ཏན་དང་
 ཡོན་ཏན་ཅན་སོགས་ལ་སྐྱུར་པའི་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་དེ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་ཏེ།
 བ་ལང་དཀར་པོ་ཞེས་པས་བ་ལང་ཁྱད་གཞིར་གོ་བར་བྱེད་ལ། བ་ལང་གི་དཀར་པོ་
 ཞེས་པས་བ་ལང་ཁྱད་ཚོས་དང་དཀར་པོ་ཁྱད་གཞིར་གོ་བར་བྱེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་
 ཏུ། རྩ་བ་གཡོ་འགྲུལ་ཞེས་པ་དང་། རྩ་བའི་གཡོ་འགྲུལ་ཞེས་སོགས་ལའང་ཤེས་
 པར་བྱ་སྟེ། མདོར་ན་སྐྱེ་དེ་གཉིས་བརྗོད་བྱ་གང་ལ་སྐྱུར་ཡང་ཁྱད་པར་དེ་ཅམ་དུ་ཟད་
 ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །སྐྱེ་དེ་གཉིས་བརྗོད་ཚུལ་རི་ལྟ་བུས་སྐྱུར་ཡང་ཁྱད་པར་དེ་ཅམ་
 དུ་ཟད་དོ། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། སྐྱེ་དེ་གཉིས་བརྗོད་བྱ་དག་གང་ལ་སྐྱུར་ཡང་ཁྱད་པར་
 དེ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། དོན་དེ་དག་ཤེས་པར་བྱེད་འདོད་པས་ཚོས་ཚོས་
 ཅན་རྫོང་པའི་སྐྱེ་དེ་གཉིས། དེ་ལ་མན་བའམ་¹བྱེད་ལྟམ་ནམ་གཤམ་ཏེ་ཡིད་བྱེད་ལ་
 སོགས་པ་རྒྱུན་གཞན་གྱི་མཐའ་ཅན་གྱིས་བརྗོད་ཡང་རུང་། ཁྱད་གཞི་ལྟ་བུར་གོ་
 བར་བྱེད་པ་དང་། ཁྱད་ཚོས་ལྟ་བུར་གོ་བར་བྱེད་པ་དེ་ལས་བརྗོད་བྱ་གོ་བར་བྱེད་
 ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་གཞན་མེད་དོ། །དེ་ལྟར། འོག་སྟོག་རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་ཅིང་། དེ་
 ལྟ་ནའང་སྐྱེ་ཐ་དང་འཇུག་པ་དང་། རྒྱལ་པའི་རྣམ་དཔེ་སྐྱོར་བ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་
 མེད་པར་བསྟན་ནས། འོག་སྟོག་རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་པས། སྐྱོབ་དཔོན་སྟོགས་སྐྱུག་
 གིས་སྐྱེ་རྣམས་གཞན་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་དེ་དག་འདྲ་ལ་མི་འཇུག་ཞིང་། ཁྱད་ལ་
 འཇུག་བ་ཡིན་འོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། འདྲ་གཞན་སེལ་སྐྱེ་རྟོག་གི་ཡུལ་དུ་འདོད་པའི་
 སྟོགས་ལ་ནི། སྐྱེ་དང་སྐྱེ་དེ་དང་ལྟན་པའི་གསལ་བ་རྣམས་གཞན་དུ་འདོད་པའི་

¹ མ་ཕྱི། རྟོན་ལྟ། ཕྱད * ཕྱེད

སྐྱོགས་ལ། སློབ་དཔོན་སྐྱོགས་སྤང་གིས་བརྗོད་པའི་སློན་དེ་དག་འབྲུང་བ་བསམ་པ་
ཡིན་ཏེ། ལུགས་དེའི་སྐྱོགས་སྤང་ན། ལོག་ལྡོག་རྗེས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་
ཅིང། དེ་ལ་རི་སྐྱོད་བཤའ་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ཉེས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན།
རིགས་དང་དེ་དང་ལྡན་པ་དག་རྗེས་སྤང་དཔ་ཉིད་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ན། སློབ་དཔོན་
གྱིས་བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་དེར་འགྲུང་བ་ཡིན་པ། བྱིད་རང་སྤྱི་གསལ་རྗེས་སྤང་དུ་
འདོད་པ་ལ་སློན་དེ་དག་འབྲུང་བར་འགྲུང་བ་ཡིན་ནོ། །

འོན་ཀུན་ལས་བརྟུས་སྟུ། སྤྱི་རྗེས་གཞན་འགོག་པ་ལ། རང་དབང་མེད་ཕྱིར་
དེ་ལྡན་མིན། །བཏགས་པའི་ཕྱིར་དང་མི་སྲིད་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཞེ་
ན། འིང་གསལ་རྣམས་ལ་འིང་གི་སྤྱི་རྗེས་གཞན་དེ་ལྡན་པའི་སློན་ནས་འིང་གི་སྤྱི་སྤྱ་
འཇུག་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན། འིང་སྤྱ་དེ་འིང་གསལ་རྣམས་ལ་རང་
དབང་ཏུ་འཇུག་པ་མེད་པར་འིང་སྤྱི་རྗེས་གཞན་དེ་ལ་དངོས་སུ་ཞུགས་པའི་དབང་
གིས་འིང་གསལ་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྲུང་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཐལ་བ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་འིང་གསལ་
རྣམས་རང་ཉིད་འིང་དངོས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། འིང་སྤྱ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་
པར་འིང་སྤྱ་དེ་འིང་གསལ་རྣམས་ལ་བཏགས་ནས་འཇུག་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་།
དེ་འདྲ་འདོད་ན། འིང་དང་འིང་གསལ་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་མི་སྲིད་པར་འགྲུང་བའི་ཕྱིར་
རོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །

དེ་ལྟར་སྤྱི་རྗེས་གཞན་ཏུ་འདོད་པ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བརྗོད་པའི་སློན་དེ་
དག་བྱིད་ལ་འབྲུང་གི། །དེད་ལ་མི་འབྲུང་བར་མ་ཟད། དེད་ལ་བྱིད་གྱིས་ཐུག་པའི་

རྣམ་དཔེ་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གནོད་བྱེད་བརྗོད་པ་དེ་ཡང་། ཁྱེད་རང་
 རྒྱ་དངོས་དབང་གི་འཇུག་པར་འདོད་པ་ལ་འབྱུང་གི་ །དེད་རྒྱ་"བརྗོད"འདོད་ཀྱིས་
 འཇུག་པར་འདོད་པ་ལ་མི་འབྱུང་རོ། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། བརྗོད་པ་དང་སྟོན་པ་བ་ལ་
 སོགས་པ་གང་དག་གི་འཇུག་པ་ཆིག་རྣམས་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་པར་
 འདོད་པ་སྦྱར་ལེན་ཅིང་། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ལ་མི་
 བརྗོད་པ་དེ་དག་ལ་ནི། རྒྱ་པའི་རྒྱ་དང་གཅིག་ཆིག་དང་མང་ཆིག་གི་དཔེ་བ་ལ་
 སོགས་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་ཀ་འབྱུང་བར་རིགས་ཀྱི། ཁོ་པོ་ཅག་སེལ་བ་སྐྱོ་བ་ལ་ལོག་
 ཕྱོག་རྗེས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ན། རྒྱ་ཐ་དད་"འཇུག"པའི་མང་ཆིག་མི་རུང་བ་དང་། རྒྱ་
 པའི་རྣམ་དཔེ་མི་འཐད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་ཀ་འབྱུང་བ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཉེ།
 བརྗོད་བྱ་བྱི་རོལ་དོན་གྱི་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་མི་སྟོས་པར་ཆིག་གང་སྐྱོ་བ་པོས་
 བརྗོད་ཅི་ལྟ་བུར་རྒྱར་བའི་སྟོན་སྟེ། རྗོད་བྱེད་ཉིད་ཏུ་དེས་པར་བྱེད་པ་དེ་དེ་བཞིན་ཏུ་
 རྗོད་བྱེད་ཏུ་འཇུག་པར་འདོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལོ་ན། རྒྱ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པར་འདོད་པ་དག་ལ་སྐྱོན་ཀ་དེ་དག་ཚུལ་
 རི་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན། རུད་མེད་གཅིག་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཅུན་མོ་རྣམས་ཞེས་པའི་
 ཐ་དད་པར་བཞག་པ་མང་ཆིག་སྟོར་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་དེ་ལྟར་རྒྱ་སྟོར་བ་
 འདི་ལ་དེའི་རྒྱ་ཁྱོད་བཅུན་མོ་ཏུ་མང་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྗོད་བྱུག་ཚོས་ཅན།
 ཁྱེད་ལ་ཁང་བཟངས་ཀྱི་སྲིད་བ་གཅིག་ཅེས་ཐ་དད་མིན་པར་བཞག་པའི་གཅིག་ཆིག་
 སྟོར་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཁྱོད་ལ་རྒྱ་སྟོར་བ་འདི་ལ་དེའི་རྒྱ་ཁྱོད་གཅིག་ཏུ་རི་

༡ མ་ཕྱི། རྟེན་ལྡན། བརྗོད * བརྗོད
 ༢ མ་ཕྱི། རྟེན་ལྡན། འཇུག * འཇུག

ལྷོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལ་སོགས་པ་བྱེ་མ་ཉག་མ་གཅིག་ལ། བྱེ་མ་རྣམས་ཞེས་
པའི་མང་ཚིག་སྐྱོར་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་སོགས་སྤྱད་དོ། །ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་
ཞེས་པའི་དྲུག་སྐྱོར་མི་རིགས་པར་ཐལ། ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་བའི་དྲུག་
སྐྱོར་འདི་ལ། དེ་ལྷོད་སྐྱོར་པའི་རྒྱ་ནམ་མཁའ་དང་དེའི་རང་བཞིན་རྗེས་ཐ་དད་དུ་ཅི་
ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དྲུག་སྐྱོར་རྗེས་ཐ་དད་ཁོ་ན་ལ་སྐྱོར་བར་ཁས་སྐྱོངས་པས་
སོ། །ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་ནི་ནམ་མཁའ་ཉིད་དོ། ཞེས་དེ་ཕན་གྱི་རྒྱུར་དུ་མི་རྒྱུར་
བར་ཐལ། ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་ནི་ནམ་མཁའ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ། དེ་ལྷོད་སྐྱོར་
པའི་རྒྱ་ནམ་མཁའ་དང་ནམ་མཁའ་ཉིད་རྗེས་ཐ་དད་དུ་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །

གསུམ་པ་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་དང་། དེའི་སྣང་ཡུལ་གཞན་སེལ་
པའི་སྤྱི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཡུལ་སྤྱིའི་གནས་ཚུལ་བཤད། དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤངས་
ནས་ཡུལ་ཅན་རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་བཤད།

། སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ། །

དང་པོ་ལ། གུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་གུན་རྫོབ་གྱི་སྐྱོ་བཤད་གཞི་སྣོ་གུན་
རྫོབ་པ་ངོས་གཟུང་། དེའི་སྣང་ཡུལ་བསམ་ངོའི་བདེན་པ་ཅམ་དུ་བསྟན། དེ་ཉིད་དོན་
དམ་དུ་བདེན་པ་དགག། དེས་ན་དེ་འཛིན་གྱི་སྣོ་འཇུག་པར་བསྟན། འཇུག་པ་གཞི་
མེད་དུ་ཐལ་པའི་ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ལྷོད་པར་ཕྱིར་དངོས་གུན། ཞེས་པའི་སྐྱབས་སུ་རང་མཚན་
རྣམས་རང་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་འདྲེས་པར་གནས་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་ཕྱིར་གཞན་སེལ་

ལུལ་ལ་ཞི། ཞེས་པར་གསལ་བ་ལས་རྗེས་གཞན་པའི་སྤྱི་མེད་པར་སྦྲས་པ་ལ། གལ་
ཏེ་ལོག་པའི་མིང་ཅན་གསལ་བ་རྣམས་ཞི། རང་རང་གི་དོ་བོ་པན་ཚུན་རྗེས་འགོ་མི་
བྱེད་པར་མ་འདྲེས་པར་གནས་ཤིང་། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཅི་ཡང་མེད་ན། རི་
ལྟར་བ་སྤྱི་ལེ་མ་སྤྱད་འཕད་དེ་སྤྱི་མི་སྤྱི་དཔར་འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་ལན་བཏབ་
པའི་ཕྱིར་དུ་སྤྱི་ལེ་འདོག་ལུགས། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྤྱི་ལེ་འདོག་ཚུལ་དང་། དེ་དོན་དམ་དུ་
མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དང་བཅས་པ་འདི་དག་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། གཞུང་འདིའི་འཕྲོས་ཚུལ་
ནི་འདི་ལོན་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས་འདིའི་མཚམས་སྒྲིར་དུ། ད་ནི། ལོན་རི་
ལྟར་གཅིག་ཏུ་ལོག་པའི་དོ་བོ་ཅན་རྣམས་ལ་སྤྱི་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་དག་དང་མ་འབྲེལ་
པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེ་ན་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེའི་
མཚུགས་ཏུ་རང་འབྲེལ་ལས། སྤྱི་རི་ལྟར་ཡིན་པའི་བཤད་བེན་ཏོ། །

མ་འདྲེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཅིག་ཤོས་དང་མ་འབྲེལ་བ་ནི། དེ་ལས་ལྡོག་པ་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་འདྲ་བ་ཉིད་ཡིན་ལོ་ཞེས་བཤད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། གསལ་བ་
རྣམས་པན་ཚུན་གཅིག་གཅིག་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་ཞིང་། སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་།
“དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྤྱི་རི་ལྟར་བྱ་”ཡིན་པ་ནི་སྤྱིར་བཤད་བེན་ཏོ། །སྤྱིར་
གང་དུ་རི་ལྟར་བཤད་ན། སྤྱི་མ་ཡིན་དང་། མ་བྱས་ཏུག་པ་སོགས་རིགས་མཐུན་མི་
མཐུན་ཀུན་དང་མ་འདྲེས་པའི་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་ཅིག་ཤོས་རིགས་མི་མཐུན་དང་མ་
འབྲེལ་པའི་ཆ་མ་བྱས་པ་ལས་ལྡོག་པར་སྤྱད་བ་ནི། མ་བྱས་དེ་ལས་ལྡོག་པ་ཅན་སྤྱི་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འདྲ་བའམ་སྤྱི་ཉིད་ཡིན་ལོ་ཞེས། གང་སྤྱིར་དངོས་ཀྱུང་། ཞེས་

༡ མ་བྱ། རྟེན་གྱི་ཆེན་པོ། ད * དེ
༢ མ་བྱ། རྟེན་གྱི་ཆེན་པོ། ཡན * ཡིན

སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་དོ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུར་། སྲར་དེ་འབྲེལ་སྤྱི་དེ་སློ་ཀུན་
རྗེས་པའི་བསམ་པ་རོ་ཅམ་གྱི་སྤྱིར་འཛོག་ཚུལ་རྒྱས་པར་མ་བཤད་པས་དེ་ཉིད་འདིར་
འཆད་ཅེས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་བྱི་བམ་ཟེ་ཆེན་པོས། དེ་སློའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་སྤྱི་
ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན། སྲར་རྒྱས་པར་མ་བཤད་པས་འདིར་འཆད་པར་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཆོག་གི་དོན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་། མའི་འབྲུང་ལས། ཀུན་རྗེས་དེས་
བ་དག་ཐ་དད་ཀྱང་། ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར་བཤད་པར་བྱའོ། །

ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཤིང་གསལ་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་
ནས་ཤིང་གསལ་གྱི་དོན་རྣམས་རིགས་གཅིག་ཏུ་མི་སྤང་བའི་སློ་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་
ཚོས་ཅན། སློ་ཀུན་རྗེས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་གང་གི་རང་གི་དོ་སོ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་
པར་སྤང་བའི་སྤྱོད་ལྟར་ལུས་དུ་བྱས་པ་དེ་ཡིས་གཞན་ཤིང་གསལ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་དོ་སོ་གཟུང་ལུས་དུ་བྱས་ནས་མཐོང་བ་ལ་སྤྱི་བ་པར་བྱེད་པའི་སློ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་ཤིང་གསལ་རྣམས་བདག་ཉིད་ཐ་དད་ཀྱང་སློ་ཀུན་རྗེས་
པ་དེ་ལ་ཤིང་གསལ་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པའི་དོ་སོ་འགའ་
ཞིག་གིས་རིགས་ཐ་དད་མིན་པ་ལྟ་བུར་སྤང་ཞེས་བཤམ། ཡང་ན། ཤིང་གསལ་
རྣམས་རང་བཞིན་ཐ་དད་མིན་པ་ལྟ་བུར་ཉེ་རང་བཞིན་འདྲེས་པ་ལྟར་བྱས་སྤང་ཞེས་
པའོ། །དེས་ན་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་གནས་ཀྱང་སློ་དེ་ལ་འདྲེས་པར་སྤང་བས་ལྟ་
བུ་ཞེས་སློས་སོ། །དེ་ལྟར་སྤང་བ་ཡང་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤང་བའི་སྤྱོད་
དེ་ཉིད་གཟུང་ལུས་དུ་བྱས་པས་ཤིང་གསལ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་ཉིད་
བསྤྱི་བས་པ་ཡིས་སོ། །

དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་པ་ཡན་ཅད་ཀྱིས་སློབ་ཀུན་རྫོབ་པ་རོས་བཟུང་ནས། དེས་
 བདག་ཐ་དད་ཀྱང། ཞེས་པ་མན་ཅད་ཀྱིས་སློབ་ཀུན་རྫོབ་པ་དེ་ལ་རི་ལྟར་སྤང་བའི་
 སྤང་ལུལ་གྱི་སྤྱི་རོས་གཟུང་བ་ཡིན་ལོ། །དེ་ཡང་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་
 ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་དེ་སྤྱོད་ཡིན་ཅིང། ཤིང་གི་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་ཡིན་
 ལ། དེ་ཉིད་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་འདྲེན་ཡིན་ཅིང། སློབ་ཀུན་རྫོབ་
 པ་དེ་ལ་དེ་ཉིད་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་སྤང་ལ། དེ་ཡང་ཤིང་ཤ་བའི་
 རང་བཞིན་དུ་གྱུར་བའི་ཤིང་སྤྱི་དེ། ཤིང་དེ་བའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་བའི་ཤིང་མ་ཡིན་
 ལས་ལོག་པ་དེ་ཡིན་ལ། ཚན་ལྷན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་བའི་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་
 གང་ཡིན་པས་དེ་སེང་ལྷེང་གི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་བའི་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་
 དེ་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བའི་སློབ་པ་རང་བཞིན་འདྲེས་པར་སྤང་བ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟ་
 བུའི་སྤྱི་འཛིན་གྱི་སློབ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་པའི་སྤྱོད་བཤད་པའི་གཞི་ལ་སློབ་ཀུན་རྫོབ་པ་
 དེའི་རོང་བདེན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བུའོ། །དབེར་ན། དབུ་མ་བའི་
 གཞུག་ལུགས་དག་ལས། གཏི་ལུག་རང་བཞིན་སྤྱི་བ་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། ཞེས་པ་
 དང། གང་ཞིག་གིས་བསམ་གང་ཞིག་ལ། །ཡང་དག་སྤྱི་བ་བྱེད་དེ་ཀུན་རྫོབ། ཅེས་
 བཤད་པ་དང་འདྲའོ། །རྟོག་པ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྤྱོད་ལུགས་པའི་གཞི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་
 མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱི་རོ། །

གཉིས་པ་དེའི་སྤང་ལུལ་བསམ་པའི་བདེན་པ་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ནི། སློབ་དེ་ལ་
 སྤང་བའི་སྤྱི་ཤིང་མ་ཡིན་པས་ལྟོག་པར་སྤང་བ་དེ་ཚོས་ཙན། བསམ་པའི་དབང་

༡ མ་ཕྱི། རྟོན་ལན། ལྷང * ལྷེང

གིས་ནི་བདེན་པར་ཡོད་པར་ནི་རབ་ཏུ་བསྐྱབས་ཏེ། རོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པར་སྒོའི་
སྤང་བ་ཅམ་གྱི་ཚོས་ཡིན་པའི་སྲིད། གསུམ་པ་དེ་ཉིད་རོན་དམ་ཏུ་གྲུབ་པ་དགག་པ་
ཅི། འིང་གི་སྤྱི་འཛིན་གྱི་སྒོ་དེ་ཡིས་རི་ལྟར་ཀུན་བཏགས་པ་འིང་མ་"ཡིན"ལས་
སྒོག་པར་སྤང་བ་དེ་ཅི། དམ་པའི་རོན་ཏུ་མེད་དེ་རོན་དམ་པར་ཡོད་ན། དེ་འཛིན་གྱི་
སྤྱི་སྒོ་དེ་སྤང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ལ། "དེ"ལྟར་འིང་གི་སྤྱི་སྒོ་དེ་ལ་འིང་
གསལ་རྣམས་རང་བཞིན་འདྲེས་པར་སྤང་བས་འིང་གསལ་རྣམས་རང་བཞིན་
འདྲེས་དགོས་ནའང་། འིང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་རྗེས་
སྤྱི་མི་འགོ་ཞིང་། རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་སྲིད། གསལ་བ་དེ་རྣམས་ལ་
རྗེས་སྤྱི་འགོ་བའི་སྤྱི་རྗེས་གཞན་ནི་མེད་དེ། དེ་འདྲ་སྒོ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྤང་བ་མེད་
པའི་སྲིད།

ཡང་ན་དེ་ཚོས་ཅན། རོན་དམ་པར་མེད་པར་ཐལ། འིང་གསལ་རྣམས་དང་
རྗེས་གཅིག་ཐ་དད་གང་ཏུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་སྲིད། རྗེས་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ།
དེ་འིང་གསལ་རྣམས་དང་རྗེས་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ན། དེ་སྤང་ཡུལ་ཏུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་
ལ་འིང་གསལ་རྣམས་རང་བཞིན་འདྲེས་པར་སྤང་བ་དེ་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་དགོས་པ་
གང་ཞིག །འིང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་རྗེས་སྤྱི་མི་འགོ་བའི་སྲིད། དེ་འིང་
གསལ་རྣམས་ལས་རྗེས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འིང་གསལ་རྣམས་ལ་རྗེས་སྤྱི་
འགོ་བའི་སྲིད་རྗེས་གཞན་ནི་སྒོ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྤང་བ་མེད་པའི་སྲིད། ཞེས་བཤད་
པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པར། འིང་གསལ་རྣམས་འིང་དང་རྗེས་གཅིག་ཡིན་ན།

༡ མ་ཕྱི། རྟེན་པར། ཡན * ཡིན
༢ མ་ཕྱི། རྟེན་པར། ད * དེ

ཤིང་གསལ་རྣམས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པ་མ་ཡིན་པར་རྗེས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་
དགོས་ཞེས་པ་དང་མཚུངས་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཏུ་གོ་ན། དངོས་སོ་ཤེས་
བྱེད་མི་སྲིད་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་མི་འདོད་བཞིན་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་
རོ། །དེ་བས་ན་རིགས་པའི་གནད་གཏུགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་
ལ་དེ་ཡང་གཞུང་ལུགས་འདི་པ་དག་ཉོག་འདི་ཚོས་དག་དངོས་སོར་གྲུབ་པ་འགོག་
པ་ན། དེའི་ལུས་ཅན་ཉོག་པ་དེ་སྤང་ལུས་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་ཐལ་བ་འཕངས་ནས། དེ་
ལྟ་ན་དེ་ཉིད་ལ་རྗེ་སྤང་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་དགོས་པས་དངོས་སོའི་གནས་ཚུལ་འཚོལ་
བར་ཐལ་བ་ཉིད་ལ་རིགས་པའི་རྣམ་ཏུ་འདོན་པ་ཡིན་པས་གོང་ལོག་མང་སོ་ཞིག་ཏུ་
རིགས་པའི་རྣམ་འདི་ཉིད་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་དངོས་སོ་ཀ་སྤམ་སོགས་དང་རྗེས་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། ཀ་སྤམ་རྗེས་
གཅིག་ཏུ་འགྱུར་མི་དགོས་ལ། ཉོག་པ་ལ་དངོས་སོར་སྤང་བ་དེ་ཀ་སྤམ་དང་རྗེས་
གཅིག་ཡིན་ན། ཀ་སྤམ་ཡང་རྗེས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་ཤིང་། དངོས་སོ་དང་ཉོག་
པ་ལ་དངོས་སོར་སྤང་བ་གཉིས་ཀའང་ཀ་སྤམ་གྱི་སྤྱི་ཡིན་པར་ཁྱད་པར་མེད་ལ། ཀ་
སྤམ་དེ་ཉོག་པ་ལ་དངོས་སོར་སྤང་བའང་ཡིན་ཞིང་། ཉོག་པ་ལ་དངོས་སོར་སྤང་བ་དེ་
བསམ་འདི་བདེན་པ་དང་། གཞན་སེལ་པའི་སྤྱི་དང་། སྤོ་བཏགས་དང་། དངོས་སོར་
མེད་པའི་ཚོས་ཡིན་ཀྱང་། ཉོག་པ་ལ་དངོས་སོར་སྤང་བ་ཡིན་ན། ཉོག་པའི་སྤང་ལུས་
དང་། སྤོ་བཏགས་དང་གཞན་སེལ་པའི་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཤེས་
པར་བྱུང་། །

གལ་ཉེ་འོ་ན། གང་གི་རང་གི་ངོ་སོ་ཡིས། ཞེས་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་སྒྲིག་པར་

སྣང་བ་དེ་སྤྱི་འདྲིན་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་ཏུ་ཁས་སྦྱངས་པས་སྤྱི་དེ་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པ་
འགའ་ལོ་ཞེ་ན། ཤིང་གི་སྤྱི་འདྲིན་ཤེས་པ་ལས་ཐང་དང་མ་ཡིན་པ་ཅི་ལྟར་དོན་གཞན་
ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་སྤྱིར་འགྲུར་ཏེ། ཤེས་པ་“ཡིན”ཀ་ཤིང་པ་
མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་པས་ལྡོག་པར་སྣང་བ་
དེ་ཤིང་གི་སྤྱི་འདྲིན་“ཤེས”པ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པས་དེའི་རོ་བོ་ཡིན་
གྲང་། དེའི་རྗེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཤིང་སྤྱི་ཁས་སྦྱང་དགོས་པའི་
སྤྱོད་མེད་དོ། །འྲི་ཀ་བྱེད་པལ་ཆེ་བ་དག་སྤྱི་འདྲིན་རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་སྤྱི་ཡིན་པ་
འགོག་པ་ལ་སྤྱོད་ཡང་། བཤད་ཚུལ་སྲ་མ་ཉིད་རང་འགྲུལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་བ་དེས་ན་དེ་འདྲིན་གྱི་སློབ་འཇུག་པར་བསྟན་པ་ནི། དོན་ཤིང་གསལ་
རྣམས་ལ་ཤིང་གི་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་རིགས་གཅིག་པར་འདྲིན་པའི་རྣམ་རྟོག་འདི་
ཚོས་ཅན། ལོག་བའམ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་གསལ་རྣམས་མན་ཚུན་འབྲེ་བ་མེད་
པ་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པར་སྣང་བ་དེས་ན་ལོ། །ཞེས་བའམ། ཡང་ན་རང་གི་
སྣང་ཡུལ་ཤིང་སྤྱི་དེ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་དེས་ན་ལོ། །ལྟ་བུ་འཇུག་པ་གཞི་མེད་ཏུ་
ཐལ་བའི་ཚོད་བསྐང་བ་ནི། གལ་ཏེ་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལས་རྗེས་ཐང་དང་པའི་ཤིང་
སྤྱི་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མེད་ན། ཤིང་གི་སྤྱི་འདྲིན་རྒྱ་མེད་ཏུ་འགྲུང་བར་འགྲུར་
རོ། །དེས་ན་ཤིང་གསལ་རྣམས་རིགས་གཅིག་ཏུ་འདྲིན་པའི་སློབ་སྤྱེ་བ་ནི། ཤིང་སྤྱི་
རྗེས་གཞན་ཞིག་དེ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ལས་སྤྱེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཤིང་
གསལ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འདྲིན་པའི་སློབ་འདིའི་ས་བོན་ནི་ཤིང་གི་མིང་གང་དང་ལྟན་

༡ མ་ཕྱི། རྗེན་པ་ན། མེན * ཡིན
༢ མ་ཕྱི། རྗེན་པ་ན། བས * ཤེས

ཞིང་མིང་དེའི་དོན་ཡི་ལ་ག་ལོ་འདྲ་བ་སོགས་གང་དང་ལྡན་པ་མན་ཚུན་དུ་ཐ་དང་ཅིང་
མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་ཤིང་གསལ་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་མངོན་སུམ་གྱིས་མཚོང་
བས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་སད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྲིད་རྟོ། །

དེས་ན་ཤིང་གསལ་རྣམས་རང་བཞིན་འདྲེས་པར་སྣང་བའི་སྐོ་ནས་རིགས་
གཅིག་དུ་འཛིན་པའི་འབྲུལ་རྒྱ་ནི་བག་ཆགས་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ་བག་ཆགས་དེ་ཉིད་གང་
མཚོང་བའི་སྐོ་ནས་འཛོག་པའི་ས་བོན་ནམ་འབྲུལ་གཞི་ནི་ཤིང་མ་ཡིན་དང་མ་འདྲེས་
པར་གནས་པའི་ཤིང་རང་མཚན་རྣམས་ཡིན་ལོ། །དོན་འདི་ཉིད་སྟོན་པར་བཞེད་ནས་
རང་འབྲེལ་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འདི་ནི་དེ་ལོ་ན་འཛིན་པ་ན། རང་གི་བག་ཆགས་^༡ གྱི་
རང་བཞིན་ལས་དེ་ལྟར་སྣང་ངོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་ཤིང་
སྐྱེ་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཤིང་གསལ་དུ་མས་ཤིང་གི་སྐྱེ་འཛིན་གཅིག་བསྐྱེད་པ་མི་
འཐད་དེ། གཞན་དུ་ན་རི་ལྟར་ཤིང་གསལ་རྣམས་གྱིས་ཤིང་གི་སྐྱེ་འཛིན་སྐྱེད་པར་
བྱེད་པ་ལྟར་བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་ཤིང་གི་སྐྱེ་འཛིན་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་
འབྲུང་ཏེ། ཤིང་སྐྱེ་དོན་གཞན་དང་བྲལ་བའི་དུ་མར་བྱུང་བར་མེད་པའི་སྲིད་རྟོ། །ཞེ་ན།
ཤིང་གསལ་འགའ་ཞིག་ནི་དོན་ཤིང་གསལ་རྣམས་རིགས་གཅིག་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་
པ་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གཅིག་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱེ་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཐ་དང་ཡིན་
ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སམ་རང་རྒྱ་ལས་དེར་ངེས་པ་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན་བྱེ་བྲག་པ་
ཁྲོད་རང་གི་ལུགས་ལ་དབང་པོ་དང་ལ་སོགས་པ་བདག་དང་། ཡིད་དང་། དེ་གཉིས་
སྟེང་པའི་འབྲེལ་བ་རྣམས་ལ་སྐྱེ་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་དབང་ཤེས་གཅིག་བསྐྱེད་པ་

༡ མ་ཕྱི། *ལ་ལ་ན། ཆ་ཤས * ཆགས

བཞིན་ལོ། །

གཞན་ཡང་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ན། ཤིང་གསལ་བཞིན་དུ་བ་ལང་གི་གསལ་
 བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་སྦྱེད་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། སྤུང་སྤུང་ཉེས་དང་
 བར་བ་ཏ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་དེ་དག་ལྟ་
 ཅིག་སྦྱར་བའོ། སོ་སོར་སྦྱར་བ་ཡིས་རིམས་ལ་སོགས་བཞི་པའི་འབྲས་བུ་གཅིག་
 རྒྱུད་པར་མཐོང་གི། །དེ་དང་སྤུང་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་པར་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། ཞོ་དང་
 ག་གོན་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ལོ། །ག་གོན་ནི། ཤིང་
 ཏོག་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་སྤོང་བ་རོ་སྦྱར་ཞིང་། ཉང་ན་ཁུ་བ་མང་པ། འདུ་བའི་ནད་པལ་
 ཆེ་བ་ལ་གཞོད་པའོ། །དེ་ཡང་གཞུང་འདི་དག་གིས་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་པའི་དུ་མས་
 འབྲས་བུ་གཅིག་སྦྱེད་པ་མི་སྲིད་པར་འདོད་པ་ལ་ཁས་ལྷངས་ཀྱི་བསལ་བ་དང་།
 མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་གཉིས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ནི། དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་
 བཞིན། ཞེས་པ་དང་། སྤྱི་མ་ནི་དཔེར་སྟོན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སོ། །གལ་ཏེ་སྤུང་དེ་
 དག་ལ་སྤུང་སྤྱི་དོན་གཞན་གཅིག་ཡོད་པ་དེས་ནད་ཞི་བའི་འབྲས་བུ་དེ་རྒྱུད་པ་ཡིན་
 ལོ། ཞེ་ན། སྤུང་སྤྱི་དོན་གཞན་དེས་ནད་ཞི་བར་རྒྱུད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན།
 དེ་ནི་སྤུང་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་ཁྱད་པར་མེད་པས། སྤུང་གཅིག་གིས་མཐོངས་ནད་
 སེལ་བ་ལྟར། སྤུང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོངས་ནད་སེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
 ལྟར། སྤུང་དེ་དག་སྤྱི་པའི་ཞིང་སོགས་ཐ་དད་ཀྱང་རུས་པ་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ་
 བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་སྤྱི་དེ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། བརྟེན་བས་པན་འདོགས་
 པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡང་ནད་ཞི་བའི་འབྲས་བུ་རྒྱུད་པ་མི་འཐད་དོ། །

། ཡུལ་ཅན་རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤངས་ནས་ཡུལ་ཅན་རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ་
 ལ། རྟོག་པའི་སྤང་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། རྟོག་པའི་སྤང་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་སྤྱི་
 གཞི་མ་ཐུན་སོགས་གྱི་རྣམ་གཞག་གྲེད་ཚུལ་གྱི་གྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་
 ལ་བསམ་པའི་དབང་གིས་ནི། །སྤྱི་ཡོད་པར་ནི་རབ་ཏུ་བསྐྱབས། ཞེས་སྤྱིས་པ་ལ།
 ཁོ་ན་དེ། འིང་མ་ཡིན་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བ་དེ་འིང་སྤྱི་ཡིན་ན། དེ་
 ཉིད་འིང་གསལ་རང་མཚན་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་འིང་སྤྱི་ཡིན་ནལ། རྟོག་པའི་
 སྤང་བ་ཁོ་ན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་འིང་གསལ་རང་མཚན་
 རྣམས་རྟོག་པ་ལ། འིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་སྤང་བ་དེ་ཡིན་དགོས་པས། རང་
 མཚན་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་ཏུ་འགྱུར་མི་སྲིད་པ་དང་འགལ་ལ།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། འིང་གསལ་རྣམས་འབྲས་སུ་རིགས་གཅིག་གྲེད་པར་
 མཚུངས་འིང་། འིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་མཚུངས་པས་འིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་
 པར་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བ་དེ་ཉིད་འིང་སྤྱིར་འཇོག་པ་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྟོག་པའི་
 སྤང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ན་འབྲས་སུ་གྲེད་པ་དང་། འིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་འགལ་བའི་
 རྒྱུར་རོ། ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། རང་བཞིན་དེ་འཇིན་ཞེས་སོགས་གྱིས་སྤྱི་
 འཇིན་རྟོག་པའི་སྤང་ཚུལ་སྤྱིར་སྟོན་ཅིང་། འེས་ལ་ཡོད་པའི་ཞེས་སོགས་གྱིས། སྤང་
 ཚུལ་དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་སྟོན་སྤྱི་གཞི་མ་ཐུན་སོགས་གྱི་རྣམ་གཞག་གྲེད་ཚུལ་རྒྱས་
 པར་བཤད་ནས། རྩོད་པ་དེའི་ལན་དངོས་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱི་འཇིན་རྟོག་པ་
 ལ་འིང་གསལ་རང་མཚན་རྣམས་འིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་སྤང་བའིང་། དེའི་རྒྱ་

མཚན་གྱིས། རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་སྤང་བ་དེ་ཉིད་ཤིང་གསལ་རང་
 མཚན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་གྲེད་ལ། རྟོག་པ་ལ་ཤིང་སྤྱིར་ཤིང་མ་ཡིན་
 ལས་ལོག་ཅིང་། རྩེ་བྲག་ཏུ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ཀྱང་ལོག་པའི་ལྡོག་པ་གཉིས་
 ཚོགས་སུ་སྤང་ལ། དེ་ཉིད་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཤིང་གི་གཞི་མ་སྤུང་གི་
 བ་སྤྲད་གྲེད་ཅིང་། དེའི་ཕྱིར་རང་མཚན་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྡོག་གྲེད་པའི་སྤྱི་ཡིན་ཀྱང་།
 རྟོག་པ་ལ་སྤྱི་དང་གཞི་མ་སྤུང་དུ་སྤང་བ་དེ་དག་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི།
 གུན་རྗོབ་ཅེས་དུ་བཏུགས་པའི་ཚོས་ཡིན་པས་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་རང་མཚན་ཁས་
 ལེན་དགོས་པ་དང་། དེ་དག་ལ་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་སྤང་བ་དེ་ཉིད་
 རྗེས་འགོ་མི་གྲེད་པར་ཐལ་བ་གཉི་གའི་སྐྱོན་ལས་གོལ། ཅེས་ལན་འདེབས་པ་ཡིན་
 ཏེ། མདོར་ན་ཤིང་རང་མཚན་རྣམས་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལ་ལྡོག་པར་སྤང་བའི་
 ལྡོན་པར་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་སྤང་བ་དེ་ཉིད་ཤིང་རང་མཚན་རྣམས་
 ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྤྱི་ཡིན་ཀྱང་། རྟོག་པ་ལ་ལྡོག་པ་གཉིས་ཚོགས་དང་། གཅིག་
 རྒྱུད་དུ་སྤང་བ་དེ་དག་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་ཡིན་ཅིང་། སྤྱོད་བཏུགས་དངོས་པོར་མེད་
 པའི་ཚོས་ཡིན་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །

དེ་ནི་ཚིག་དོན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཤིང་གི་རང་བཞིན་དེ་འཛིན་པའི་མདོན་
 ལུ་མ་གྱི་བག་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྐྱོ་ནི།
 ཤིང་རང་མཚན་རང་གི་གཟུང་དོན་དུ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་དེ་
 རང་གི་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་ཅན་དང་འབྲ་བར་སྤང་ཞིང་། ཤིང་དེའི་འབྲས་བུ་ཅན་
 མིན་པའི་དོན་ལས་ཐ་དད་པའི་ཤིང་རང་མཚན་གྱི་མཐར་ཐུག་ཅིང་བརྒྱུད་ནས་སྐྱེ་

བ་སྟེ། རྒྱ་བར་གསུམ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་རྟོག་སློབ་ལྟ་བུར་གསུམ་ལྷན་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་རང་ལ་སྤང་བ་ཤིང་གི་དོ་མོ་ལྟ་བུ་དང་། ལྷི་རོལ་ཤིང་དང་གཅིག་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཚོས་ཅན། ཤིང་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཤིང་དོན་གཉེར་གྱིས་བཟླ་བ་ཡི་ཡན་ལག །ཤིང་གི་དགོས་པ་སྤྱི་བ་རྣམས་སུ་མེད་པའི་སྲིད། འདིས་བཟླ་བ་པའི་རིགས་པའི་གཏུགས་ས་འདི་ཡིན་ཏེ། ཤིང་གི་སྲི་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་ཤིང་དུ་སྤང་བ་དེ་དངོས་པོར་གྲུབ་ན་དེར་སྤང་གི་རྟོག་པ་དེ་སྤང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་སྤང་བ་དེ་ཉིད་ཤིང་དུ་ཐལ། དེ་ལ་ཤིང་དུ་སྤང་བ་གང་ཞིག །དེ་སྤང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་སྲིད། འདོད་ན་དེས་ཤིང་གི་དགོས་པ་སྤྱི་བ་རྣམས་དགོས་པས་ཤིང་ལ་རྟོག་པའི་སློབ་གང་ཡོད་དུ་ཤིང་གིས་མོངས་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་དོ། ཞེས་བྲ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྟོག་པ་དེ་ལ་དེ་འདྲའི་སྤང་ཚུལ་ཡོད་ཀྱང་། སྤང་བ་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པས་རྟོག་པ་སྤང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཅེས་བྲ་བའི་དོན་རྟོ། །

གཉིས་པ་རྟོག་པའི་སྤང་ཚུལ་གྱི་རྒྱ་བར་གྱིས་སྲི་གཞི་མ་སྤུན་སོགས་གྱི་རྣམ་གཞག་གཉིད་ཚུལ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱ་ས་བཤད། དོན་བསྟུ་བཤོ། དང་པོ་ནི། འདི་ལྟར་ཤིང་གསལ་རང་མཚན་རྣམས་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་སྟོག་པའི་དོ་མོ་ཅན་ཡིན་པ་དེས་ན་དེ་དག་རྟོག་པ་ལ་ཐ་དང་མིན་པའམ་རིགས་གཅིག་པ་ལྟ་བུར་སྤང་སྟེ། དེ་ལྟར་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཡོད་པའམ་སྤང་བའི་དོན་དེ་རྣམས་ལ་སྲིད་སྲོད་ཡུལ་ཅན་དག་གི་ཤེས་པ་དང་ནི་བརྗོད་པ་ཡིས་ཤིང་གི་སྲིད་ཐ་སྤྱད་རྒྱ་ས་བར་གྱིད་ལ། འདི་ལྟར་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་སྟོག་པའི་དོ་མོ་ཅན་གྱི་པ་ལ་ཤིང་ཉིད་

གཞན་པ་ལ་ལ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཡོད་
ཅིང་སྒྲུབ་པའི་དོན་དེ་རྣམས་ལ་གཞི་མ་སྟུན་སྟོང་ཡུལ་ཅན་དག་གི་ཤེས་པ་དང་ནི་
བརྗོད་པ་ཡིས་གཞི་མ་སྟུན་གྱི་ཐ་སྟོན་རྒྱས་པར་བྱེད་དོ། །ཐ་སྟོན་རི་ལྷ་བུ་ཞེན་ཞེས་
བའམ་འབྲུལ་པའི་དོན་ཅན་ལོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། རྣོར་དོན་ཅན་ཞེས་པ་ལ། ཚོད་པ་སྒྲུབ་པ་ནི།
གལ་ཏེ་སྤྱི་གཞི་མ་སྟུན་གྱི་ཐ་སྟོན་ཐམས་ཅད་རྣོར་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ན། སྤྱི་མི་རྟག་
རྟོགས་གྱི་རྗེས་དབག་དང་། སྤྱི་རྟག་འདྲིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་པ་ལ་འཇུག་ཡུལ་ལ་སྤྱི་
སྤྱིའི་བྱུང་པར་མེད་པར་ཐམས། གཉི་ག་རྣོར་པའི་དོན་ཅན་གྱི་ཐ་སྟོན་དུ་བྱུང་པར་མེད་
པའི་ཕྱིར། ཞེན་ དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་མ་སྟུན་གྱི་ཐ་སྟོན་དེ་ཀུན་ཡང་པན་ཚུན་
འདྲེ་བ་མེད་པའི་ཞེན་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་བརྟུན་ནས་བརྟེན་པ་སྟེ། དེས་ན་གཞན་སེལ་
སྒྲུབ་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་གང་ལ་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱུང་པའི་དངོས་པོ་
དང་བརྟུན་ནས་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་དངོས་པོ་རང་མཚན་རྟེན་བའམ་ཐོབ་པའི་
རྟེན་ཅན་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་རྗེས་དབག་རྣམས་ཀྱང་། རང་བཞིན་"དེ"འདྲིན་རྣམ་རྟོག་
ལྟོ། ཞེས་སོགས་སུ་རི་རྒྱན་བཤད་པ་བཞིན་སྟོ་འདོགས་དང་སྒྲུབ་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་པར་
འདྲ་ཡང་གཞན་སྟོ་འདོགས་ལས་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པར་བྱས་པ་མིན་ཞིང་། རྗེས་དབག་
ལས་ཐོབ་པའི་བྱུང་པར་འཐད་པ་ཡིན་ལོ། །དཔེར་ན། རྣོར་བུའི་འོད་ལ་རྣོར་བུར་འདྲིན་
པ་ལས་རྣོར་བུ་ཐོབ་པ་དང་། མར་མེའི་འོད་ལས་རྣོར་བུར་འདྲིན་པ་ལས་རྣོར་བུ་མི་
འཐོབ་པའི་བྱུང་པར་ཡོད་པ་བཞིན་ལོ། །འབྲུག་སྟོ་སྟུང་ན། གང་ལ་དངོས་དང་འབྲེལ་

༡ མ་གྱུ། རྟོན་ལ། ད * དེ

ཡོད་དེ། རྒྱུ་རྣམས་ཤིང་དེའི་འབྲས་བུ་ཅན་མིན་པ་ལས་གཞན་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་ཅིང་
 ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་མཚུངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། “ཤེས་པ་ལ་ཡོད་པའི་དོན་
 དེ་རྣམས། །འདི་ལྟར་ལྡོག་པའི་ངོ་བོ་ཅན། །དེ་ཉིད་གཞན་ལས་ལོག་པར་ཡང་། །སྣང་སྟེ་
 དེ་ལ”^༡ གཞི་མ་སྐྱུན་སྦྱོང་ཡུལ་ཅན་དག་གི། །ཤེས་པ་དང་ནི་བརྗོད་པ་ཡིས། །ཐ་སྣང་
 རྒྱས་བྱེད། ཅེས་པ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ནི། ལྡོག་པ་གཉིས་ཚོགས་སུ་སྣང་བའི་རྟོག་
 པའི་སྣང་ཡུལ་དེ་ལ་གཞི་མ་སྐྱུན་གྱི་ཐ་སྣང་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་དུ་ཤ་
 པ་ལྟ་བུ་གཅིག་གྲང་། འབྲས་བུ་ཐ་དད་པ་དུ་མ་བྱེད་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འབྲས་བུ་
 དུ་མ་བྱེད་པ་དེའི་དངོས་པོར་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་འབྲས་བུ་དུ་མ་བྱེད་པ་ཅན་
 དེ་མིན་པའི་དོན་གཞན་ལས་ནི་ཐ་དད་པས་ལྡོག་པའི་ཚོས་སྣ་ཚོགས་པའི་གཞི་མ་སྐྱུན་
 དུ་ཤེས་ཤིང་བརྗོད་པ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །

ཐ་སྣང་ཞོར་དོན་ཅན་ཞེས་པ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ནི། འོ་ན་སྤྱི་གཞི་མ་སྐྱུན་གྱི་
 ཐ་སྣང་དེ་དག་ཞོར་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན།
 སྤྱི་གཞི་མ་སྐྱུན་འདི་ནི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་དོ། །སྐྱོད་པ་སྤྱི་
 འདི་དང་གཞི་མ་སྐྱུན་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མིན་ཡང་རྟོག་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་
 གསལ་པ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་དག་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་
 ལ་མ་གྲུབ་ན། དེ་དག་གི་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞེ་གཞི་ཡོད་ཅི་ན། གྲུ་
 རྩོད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱས་པའི་དགོས་པ་སྟོན་པ་ནི། སྤྱི་བྱས་མི་རྟོག་པ་སོགས། ཚོས་
 དང་ཚོས་ཅན་སོ་སོར་བྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་དང་ཐ་དད་ཅི་འདྲ་བ་གཞི་མ་སྐྱུན་དང་། ཐ་

༡ མ་གྱི། རྟེན་འདུག། ཤས *ཤེས
 ༢ མ་གྱི། རྟེན་འདུག། +་-། *

དད་མིན་པ་ཅི་ལྟར་བ་སྤྱི་ལོ་རྣམས་གཞག་དེ་དག་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་སམ་
དངོས་པོའི་དེ་ལོ་ནི་དེ་གི་དོན་ལ་ཉི་མ་མ་བཏགས་པར་འདི་གཉེན་རྟོག་པ་ལ་རི་ལྟར་
བྲགས་པ་དེ་ལ་བཏེན་ནས་བཞག་པ་ཡིན་ཅིང། རྟོག་པ་ལ་སྤང་བ་དེ་བཞིན་ལོ་ནར་
བཏེན་ནས་ལོ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ་ཀུན་རྣམས་པར་བཞག་པ་དེ་ཡང་དགོས་པ་དང་བཅས་
པ་ཡིན་ཏེ། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དམ་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་དུ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་དཔེར་ན། རྒྱ་བྲས་མི་རྟག་པ་གསུམ་རྟགས་ཚོས་དོན་གསུམ་དུ་
བདེན་པར་བྲུབ་ན། ཐ་དད་དུ་བདེན་དགོས་ཤིང། དེ་ལྟར་བདེན་པའི་ཐ་དད་དུ་
འབྱུང་བས་དེ་གསུམ་རྟགས་ཚོས་དོན་གསུམ་དུ་སྤྱེ་བ་ལྟར་བདེན་པར་མ་བྲུབ་ཀྱང་།
དེ་འདྲི་རྟགས་ཚོས་དོན་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མ་བྲས་ན། བྲས་པའི་རྟགས་ལས་
རྒྱ་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་ཚད་མ་སྤྱེ་བའི་ཐབས་མེད་ཅིང། དེ་མ་སྤྱེས་ན་རྒྱ་རྟག་
འདི་ནི་གྱི་སྤོ་འདོགས་བསྐྱོག་པའི་ཐབས་མེད་པས་སྤྱི་གནས་ལུགས་ལ་བྲུབ་པའི་
མི་རྟག་པ་དེ་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་སྤྱི་གནས་ལུགས་ལ་མ་བྲུབ་པའི་རྟགས་ཚོས་
དོན་གསུམ་དང། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་ངེས་པར་བཏེན་དགོས་པ་
ལྟར། ཚུལ་མཐོང་གི་མཐོན་སུམ་གྱིས་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་སྤོ་འདོགས་པ་
པལ་ཆེ་བ་གཙོད་པར་མི་ལུས་ཤིང། དེ་དག་ལ་སྤོ་འདོགས་གཙོད་པའི་རྗེས་དཔག་
སྤྱེ་བ་ཡང་། ལྷི་གཞི་མ་ཐུན་ཚོས་ཚོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་སོགས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་ལ་རག་ལས་པས། ལྷུག་བཟུལ་ཡིད་འབྱུང་བའི་གནས་སུ་ཤེས་པ་དང་།
ཀུན་འབྱུང་དེའི་རྒྱ་དང་སྤང་བྱུང་ཤེས་པ་དང་། འགོག་བདེན་ཐོབ་བྱུང་ངེས་ཤིང།

ལམ་དེའི་ཐབས་སུ་བསྐྱེན་བར་བྱ་བ་དང་། ཐར་བ་དང་ཐབས་ཅད་མཁུན་པ་རི་ལྟ་བུ་
ཞིག་གི་རྒྱར་ལམ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྐྱེན་དགོས་པ་སོགས་འཁོར་བ་འཇུག་ལྡོག་གི་
ཚུལ་རྣམས་དང་། མི་རྟག་བདག་མེད་སོགས་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་རྣམས་ལ་
སློབ་དོགས་ཀྱི་དབང་དུ་མ་སོང་བར་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་རེས་པ་
སྐྱེ་བ་ན་རྟགས་དང་། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་རག་ལས་ཤིང་། དེ་ཡང་
སྐྱེ་བ་ཞི་མཐུན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པའི་གནས་
ཚུལ་ཁོང་དུ་“ཚུད”པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཉིད་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་དོན་
ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཚུལ་འདི་ཅུམ་ཞིག་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སློབ་དཔོན་མཐའ་དག་དགོངས་པ་
གཅིག་དང་དབྱངས་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔལ་ལྡན་འཕགས་པ་གྲུ་སྐྱབ་ཀྱིས། །ཐ་
སྙད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། །དམ་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་མི་འགྱུར། །དམ་པའི་དོན་ནི་མ་
རྟོགས་པར། །སྲ་རན་འདས་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེགས་
ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱས། །མེད་པར་ཡང་དག་ཁང་བ་
ཡི། །སྟེང་དུ་འཛེག་བར་བྱ་བ་ནི། །མཁས་ལ་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དཔལ་
ལྡན་ཆོས་གྲགས་པས། ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་བ་དང་། །དོན་དམ་བདེན་པ་
ཐབས་སུ་གྱུར་བ་སྟེ། །དེ་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་གང་གིས་མི་ཤེས་པ་དང་། །དེ་དག་རྣམ་
རྟོག་ལོག་པས་ལམ་རན་ཞུགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །འོན་ཀྱང་ཐ་སྙད་དང་
དོན་དམ་པའི་རང་ལྡོག་དང་དོན་ལྡོག་དང་། །གཞི་ལྡོག་སོགས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ཚོས་མི་

༡ མ་ཕྱི། *བཅུག། ཚུད *ཚུད

མ་ཐུན་པ་ཡིན་ལོ། །ཚོས་ཚོས་ཅན་སོགས་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལ་མ་གྲུབ་ཅིང་།
ཐ་སྐྱད་ཅམ་དུ་ཚད་མས་གནོད་མེད་དུ་གྲུབ་པ་དང་། དེ་དག་གི་རང་ལྡོག་སྒོས་
བཏགས་ཡིན་ཡང་། དེ་དག་གིས་གཞི་སྒྲིག་ཡིན་ན། སྒོས་བཏགས་ཡིན་པས་ཁྲབ་
མི་དགོས་པའི་ཚུལ་ཁོ་སོས་གཞན་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཅིན་ཏོ། །

འོ་ན་སྐྱོད་པོའི་དང་གཞི་མ་ཐུན་ཉིད། །ཡོད་པ་མིན་ཡང་། ཞེས་སྐྱས་པ་དེ་
ལ་རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་འཆད་པ་ནི། དེ་ལ་ཤིང་
གསལ་རྣམས་རོ་སོ་གཅིག་པའམ། རང་བཞིན་འདྲེས་པར་སྤང་བའི་རྟོག་པའི་སྤང་
ཡུལ་དུ་གྲུང་བའི་སྤྱི་དེ་སྒོ་ཡིས་བསྐྱད་པའམ། བཏགས་པའི་སྤང་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི།
དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། དམ་པའི་དོན་གྱི་དོན་ཤིང་རང་མཚན་པ་རྣམས་ནི། རང་
རང་གི་རོ་སོ་འདྲེ་བ་མེད་པར་གནས་པའི་སྤྱིར། ཤིང་གཅིག་ཉིད་ཡང་བྱས་མི་རྟག་
སོགས་དང་ཤིང་གི་སྒྲིག་པ་སོགས་དུ་མའི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་སྤང་བའི་རྟོག་པའི་སྤང་
ཡུལ་དེ་སྒོ་ཡིས་བསྐྱད་པ་ཡིན་གྱི་བདེན་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། དམ་པའི་དོན་གྱི་དོན་ཤིང་
དང་དེའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་རྣམས་ནི་རྣམ་ཐ་དད་མེད་པའི་སྤྱིར། དེ་ཡང་གཞི་
མ་ཐུན་བདེན་པར་གྲུབ་ན། ལྷན་པ་སྒྲོན་པོ་དེ། ལྷན་པ་དང་སྒྲོན་པོའི་སྒྲིག་པ་གཉིས་
ཚོགས་སུ་བདེན་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟ་ན་ལྷན་པ་དང་སྒྲོན་པོ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་བདེན་
དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་དེ་གཉིས་རྣམས་ཐ་དད་དུ་འགྲུང་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དོན་བཟུ་བ་ནི། སྤྱིའི་རྣམ་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་ལ་གཞན་སྐྱོད་
མ་ཡིན་དང་། མ་བྱས་རྟག་པ་སོགས་ལས་སྒྲིག་པའི་ཚོས་གྱི་བྱེ་བྲག་དུ་མ་རབ་དུ་
བརྟག་པའི་སྒྲོན་པ་དེ་ལ་སྤྱི་བྱས་པ་དང་། ཁྲད་པར་སྐྱོད་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོད་

བྱས་མི་རྟག་པ་ཐ་དང་པའི་བྲེ་བྲག་སོ་སོར་བྲེ་བ་འདི་ནི། སློ་རྟོག་པ་ལ་སྣང་པའི་དོན་
 ཁོ་ན་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པར་རྟོག་པ་ལ་རང་གི་སྣང་ལུལ་དངོས་པོ་
 མཐོང་བ་ཉམས་ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བསློབ་དཔོན་སྲོགས་སྦྲང་གིས།
 གཞན་སེལ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་འདྲིན་ཏེ། ཞེས་རྗེས་དཔག་གིས་
 ཁྱད་པར་རང་མཚན་སྨི་དང་འདྲེས་པ་སྣང་ལུལ་དུ་བྱེད་པར་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན། རྗེས་
 དཔག་གིས་ཁྱད་པར་རང་མཚན་སྨི་དང་འདྲེས་པར་འདྲིན་པར་བཤད་པ་འདིར་ཡང་
 རང་གི་མཚན་ཉིད་རྗེས་དཔག་གི་སྣང་ལུལ་དུ་བསྟན་འོ་སྟམ་དུ་གཟུང་བྱ་མིན་ཏེ། སྐྱ་
 རང་མཚན་དེ་ནི་སྨི་དང་ཁྱད་པར་གྱི་རྣམ་པ་དང་། ཚོས་ཚོས་ཅན་སོགས་ཅིར་ཡང་
 རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོས་ནས་སོ་སོར་གྲུབ་པ་གཟུང་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 བྱས་མི་རྟག་སོགས་ལྡོག་ཚོས་ཀྱི་བྲེད་བྲག་སོ་སོ་ཐ་དང་པའི་ཁྱད་པར་མང་པོ་
 རྣམས་རང་མཚན་གཅིག་པོ་དེ་ལ་ནི་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་དོས་
 རས་གྲུབ་པར་གཟུང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། འདི་དག་ནི་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་འབྲེལ་
 བྲེད་ཁ་ཅིག་སློབ་དཔོན་གྱིས་རང་མཚན་སྨི་དང་འདྲེས་པ་རྗེས་དཔག་གི་སྣང་ལུལ་
 དུ་བཤད་པར་འདོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བཀག་པའི་མཇུག་བསྐྱུས་པའི་སློ་
 རས། བརྗེས་རྗེས་རྒྱས་པར་འཆད་བཞེད་དེ། གཞུང་འོག་མའི་ཚོད་པའི་སྐབས་
 དབྱེ་བ་ནི། དེས་ན་སྐྱ་རང་མཚན་དེ་ཡི་དོ་བོ་རང་མ་ཡིན་ཀུན་ལས་ལོག་པར་གནས་
 པ་དེ་སྐྱ་དེའི་གནས་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་བཞེན་དུ་སྐྱ་དོན་དུ་བྱས་ནས་རྟོགས་པར་བྱེད་
 པའི་སྐྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་གཟུང་ལུལ་དུ་བྱས་ནས་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་
 ཡང་། ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་རྟོག་ལུལ་ལ་སྨིའི་རྒྱལ་ཉིད་དུ་ནི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དོ། །

༼ སྐྱོད་ལ་བརྟེན་ཆུང་ལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ༽

བཞི་པ་སྐྱོད་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་བཀག་ནས་གཞན་སེལ་པའི་སྐྱོད་ལ་
 བརྟེན་ཆུང་ལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སྐྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་གཉིས།
 དང་པོ་ནི། གངས་ཅན་དང་གྲེ་བྲག་པ་སོགས། སྐྱོད་དངོས་པོར་འདོད་པའི་རྣམ་ཞི།
 གངས་ཅན་པ་གསལ་བ་རྣམས་གནས་སྐབས་ཐ་དད་ཀྱང་། སྐྱི་གཙོ་བོའི་ངང་དུ་རང་
 བཞིན་འདེམ་པས་དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱི་གཙོ་བོ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ཆུང་ལ་བས་གསལ་བ་རྣམས་ལ་
 ལོ་བར་འདོད་ལ། གྲེ་བྲག་པ་ཡང་། གསལ་བ་རྣམས་དང་སྐྱི་རྩ་གཞན་དུ་འདོད་
 ཀྱང་། །གསལ་བ་གཅིག་ལ་ཁྲབ་པའི་སྐྱི་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ལའང་ཁྲབ་
 པར་འདོད་པ་ལ་གངས་ཅན་དང་ཁྲད་པར་མེད་ཅིང་། དེ་ཉིད་བརྟེན་ལུལ་དུ་འདོད་ལ།
 གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་ཡང་དཀར་ཟམ་ལ་བ་ལང་གི་བརྟེན་ཆུང་ལ་བས་ནག་སྐྱར་
 སོགས་བ་ལང་དུ་ལོ་བའི་རྒྱ་མཚོན་ཡང་། བ་ལང་གི་བརྟེན་ཆུང་ལའི་ལུལ་བ་ལང་གི་
 སྐྱི་ཡིན་ཅིང་། དཀར་ཟམ་ལ་ཡོད་པའི་བ་ལང་གི་སྐྱི་དེ་ཉིད་ནག་སྐྱར་ལ་ཡོད་ཅིང་།
 དེ་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྲད་པར་རྩལ་ཐད་ཀྱང་མེད་པས་དེའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་དཀར་ཟམ་དང་ནག་སྐྱར་དེ་གཉིས་ལ་ཆ་འདི་ཁྲད་པར་རྩལ་ཐད་ཀྱང་
 མེད་པར་གཉི་ག་ལ་ཡོད་དོ། ཞེས་པའི་ཐུན་མོང་གི་ཚོས་གཅིག་མེད་ན། དཀར་ཟམ་
 གྱི་ཆ་འདི་ནག་སྐྱར་ལ་ཁྲད་མེད་དུ་ཡོད་ཅིང་། ཉ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་རྣམ་དཔེ་མེད་
 པར་འགྲུང་ལ། དེ་ལྟ་བུ་དཀར་ཟམ་ལ་བ་ལང་གི་བརྟེན་ཆུང་ལ་བས་སྐྱིས་ནག་སྐྱར་མཚོང་
 བ་ན་བ་ལང་དོ་སྐྱམ་པའི་སྐྱོ་སྐྱེ་བ་ལྟར། ཉ་མཚོང་བ་ན་ཡང་བ་ལང་དོ་སྐྱམ་པའི་སྐྱོ་སྐྱེ་
 པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བས་ན་བ་ལང་གི་སྐྱི་ནག་དགོས་གཅིག་ཉིད་ལ་བ་ལང་གི་བརྟེན་ཆུང་

བ་ཡིན་ཅིང། མྱི་རྟལ་དངོས་དེ་ཡང་དཀར་ཟམ་ནག་སྦྲུང་གཉིས་ལ་ཁྲུང་པར་མེད་པར་
 ཡོད་ཅིང། རྟལ་མེད་པས། དཀར་ཟམ་ལ་བདེ་སྦྱོར་བ་ན། ཕྱིས་ནག་སྦྲུང་མཚོང་ནའང་
 བ་ལང་གི་རློ་སྦྱེ་ཞིང། རྟལ་དེ་རྩྭ་མི་སྦྱེ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་རོ། །དེས་བསམ་ན་འོག་
 ཏུ་སྦྱི་དངོས་སོ་བ་བདད་ལུལ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཐམས་ཅད་དེ་དག་འགོག་པར་ཤེས་
 པར་བྱས་ལ། བ་ལང་ལ་འདྲ་སྦྱོར་མི་སྲིད་པའི་སྲོགས་སུ་མ་སོན་པར་བྱའོ། །

རང་སྲུགས་ནི། བ་ལང་དཀར་ཟམ་ལྟ་བུ་ནི། བ་ལང་གི་བདེ་སྦྱོར་པའི་གཞི་
 ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ལ་བ་ལང་གི་བདེ་སྦྱོར་བ་ན། འོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བྱ་དཀར་
 ཟམ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང། འོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཙམ་
 ལས་ཀྱང་ལོག་པའི་སྲོག་པ་བྲུབ་ཆེ་ཚུང་གཉིས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཞེན་ལུལ་དུ་བྱས་ནས།
 དཀར་ཟམ་དེ་ཉིད་འོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་རྒྱ་
 མཚན་དུ་བྱས་ནས་འོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བྱ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་བར་བཅད་བ་དེ་
 ལ་སྐྱ་བདེ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ལ། བ་ལང་གི་བདེ་སྦྱོར་པའི་གཞི་དཀར་ཟམ་ལ་བྱས་ཀྱང་།
 འོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བྱ་ཡིན་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བདེ་སྦྱར་བས། ཕྱིས་
 རྟལ་སྦྲུང་སོགས་འོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བྱའི་གསལ་བ་གང་མཚོང་ཡང་གཞི་
 དེའི་སྡེ་དུ་འོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བྱ་དང་། བ་ལང་གི་སྦྱའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་
 པ་བྲན་ནས་བ་ལང་དུ་གོ་བར་འགྲུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་རྩྭ་མི་སྦྱེ་སོགས་འདུས་པའི་
 གོང་བྱ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་བར་བཅད་ནས་སྦྱ་སྦྱོར་བ་ནི། བ་ལང་གི་བདེ་གཞན་སེལ་
 པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བའི་དོན་ནོ། ཞེས་པ་མདོར་བསྡུས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། གང་
 དག་རང་མཚན་བདད་ལུལ་དུ་གཏུན་ནས་མི་རུང་བར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་

མི་གཞན་དུ་བཀག་ཟེན་རྟོ། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། དངོས་པོ་ཁོ་ན་བརྟེན་ཡུལ་ཡིན་པ་དགག་པ་
དང་། གཞན་སེལ་བརྟེན་ཡུལ་དུ་སྐྱབ་པ་དང་། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྐྱང་བཤོ། །

། དངོས་པོ་ཁོ་ན་བརྟེན་ཡུལ་ཡིན་པ་དགག་པ། །

དང་པོ་ལ། དེ་མིན་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་གསལ་བ་རྒྱང་བ་བརྟེན་ཡུལ་དུ་
མི་རུང་། དེ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་རྒྱང་བ་བརྟེན་ཡུལ་དུ་མི་རུང་། དེ་ལ་མི་
ལྟོས་པའི་སྤྱི་དང་བཅས་པའི་གསལ་བ་བརྟེན་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བར་བསྟན་བཤོ། །

དང་པོ་ནི། གཤམ་ཉེ། དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཀུན་ལས་ལོག། །དེ་དེ་བཞིན་དུ་རྟོགས་ལྷེད་
བཤོ། །སྐྱལ་ལོད་མ་ཡིན་ཅེས་སྐྱེས་ནས། །དེ་མིན་རྣམ་པར་བཤད་པའི་གཞན་སེལ་ལ་
མ་ལྟོས་པར་རང་མཚན་སྐྱོད་དུ་བྱས་ནས་སྐྱེས་ལྟོས་པ་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་
ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། གཞན་སེལ་བརྟེན་ཡུལ་དུ་མེད་པར་གསལ་བ་རང་མཚན་ཁོ་
ན་ལ་བརྟེན་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་དཀར་ཟམ་ལ་བ་ལང་གི་བརྟེན་སྐྱར་
བའི་ཚེ། རོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བྱ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་བརྟེན་པ་
བྱས་པར་དཀར་ཟམ་གྱི་རྣམ་གཅིག་དུ་དེ་ལ་བ་ལང་གི་བརྟེན་བྱས་པར་འགྱུར་ཞིང་།
དེ་ལྟར་བརྟེན་ཡུལ་གྱི་དཀར་ཟམ་གཅིག་དུ་དེ་ཉིད། ལྷིས་བ་ལང་གི་མ་སྐྱད་གྱི་དུས་
སྤྱིང་འོང་དགོས་པ་ལ། མ་སྐྱད་གྱི་དུས་དེའི་ཚེ་སྐྱར་བརྟེན་ཡུལ་དུ་སྤྱི་དཀར་
ཟམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་འགགས་ནས་མེད་པའི་སྤྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། ལྷ་

༡ མ་ལྱུ། ༡༠བཤད། ཉེ * ཉེ

ཉམས་ཀྱིས་མི་རང་གང་ལ་བརྟེན་པའི་དོན་དེ་སྟོན་ལ། བརྟེན་གྱི་སྐྱེས་སུ་དོན་གོ་བའི་ཆེད་དུ་བྱས་པའི་སྤྱིར་གཞན་དག་དཀར་ཟམ་རང་མཚན་ལ་བ་ལང་གི་བརྟེན་དོན་སུ་སྐྱོར་མི་བྱས་ཞེས་སྐྱེས་པ་དག་གིས་མི། དཀར་ཟམ་ལ་བ་ལང་གི་བརྟེན་སྐྱེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དཀར་ཟམ་བ་ལང་དུ་དོན་སུ་གོ་མི་བྱས་པར་ཁས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས། རང་ཉིད་བརྟེན་གང་ལས་དོན་གང་ཡང་གོ་མི་བྱས་པའི་སྐྱེས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་མི་སྟོན་པའི་སྤྱི་དོན་གོ་བ་རྒྱུད་པ་བརྟེན་ཡུལ་དུ་མི་རྒྱུད་བར་བསྟན་པ་ནི། རྩེ་བྲག་བ་ན་རེ། གཞན་སེལ་བརྟེན་ཡུལ་དུ་མེད་ཅིང་། བརྟེན་ཀྱི་རང་མཚན་ཐ་སྐྱེད་ཀྱི་དུས་སུ་རྗེས་འགོ་མི་བྱེད་ཀྱང་། བརྟེན་དང་ཐ་སྐྱེད་ཀྱི་དུས་གཉི་གའི་ཚེ་བྱེད་པར་མེད་པར་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྤྱི་རྗེས་གཞན་ལ་བརྟེན་སྐྱོར་བས་ཐ་སྐྱེད་ཀྱི་དུས་སུ་དོན་གོ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། ཅི་ནས་ཀྱང་བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྐྱེས་སུ་ཉམས་ཞོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བྱེད་པ་དོན་དེ་བྱེད་པའི་བྱས་པ་ཡོད་པར་ཤེས་ནས། དོན་དེ་སྐྱེས་པའི་སྤྱིར་དུ་ཞོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བྱེད་ཉམས་ལ་བརྟེན་པའི་བརྟེན་ནས་འཇུག་པར་བྱའོ་སྐྱེས་དུ་བསམས་ནས་དཀར་ཟམ་ལ་སོགས་པ་ཞོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བྱེད་དོན་ཉམས་ལ་བ་ལང་ཞེས་རྗེས་སྐྱེད་པའི་སྐྱེས་པའི་སྤྱིར་བྱེད་དོན་ཞེས་པ་ལང་གི་བརྟེན་སོགས་སྐྱོར་བའི་ཚུལ་དང་། དགོས་པ་སྤྱིར་བསྟན་ནས་དགོས་པ་དེ་ཁོད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་གཞན་དེ་ལ་བརྟེན་ཀྱང་ཡི་འགྲུབ་པས་དེ་ཁོ་ན་བརྟེན་ཡུལ་དུ་མི་རིགས་སོ་སོའི་སྐྱེས་པ་ནི། དགོས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ་བ་ལང་གི་རིགས་དོན་གཞན་དེ་ཚོས་

ཅན། བ་ལང་ཞེས་པའི་སྐྱོད་ལ་དངོས་མིང་དུ་བརྟེན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་
ཐལ། རྒྱུ་ལྷན་པོ་བཞོ་བཀའ་སོགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པར་རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གཞན་སེལ་ལ་མ་སྟོས་པར་སྤྱི་དོན་གཞན་དང་བཅས་པའི་གསལ་
བ་བརྟེན་ལུ་མི་རུང་བར་བསྟན་པ་ནི། རིགས་རྒྱུང་པས་དོན་དེ་དག་བྱེད་མི་རུས་
ཀྱང་། དེ་དང་ལྡན་པའི་གསལ་བས་དོན་བྱེད་རུས་པས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པོ་ཞེ་ན།
འོན་པར་དེ་ཡང་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་ན་སྤྱི་དོན་སྟོན་གསལ་བ་ལ་སྤྱོད་ཀྱི། གསལ་བ་ཉིད་
ལ་དངོས་སུ་སྤྱོད་པར་མི་བྱེད། གལ་ཏེ་གསལ་བ་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་སྤྱོད་མི་རུས་
ཏེ། གསལ་བ་རྣམས་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོན་སྤྱི་ལྡན་གསལ་བ་ལ་ཡང་བརྟེན་
སྤྱོད་མི་རུས་པར་ཐལ། དེ་ལའང་མཐའ་ཡས་པ་འདི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་སྤྱི་
གསལ་བ་ཉིད་རུང་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བཞོ་བཀའ་སོགས་ཀྱི་དོན་དེ་
བྱེད་པའི་དཀར་ཐལ་བཞོ་བཀའ་ཀྱི་དོན་དེ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་
མཚུངས་པའི་གཞན་སེལ་ལ་རྒྱ་མཚོ་ཅིས་ན་བ་ལང་གི་བརྟེན་པ་བྱས། གང་གིས་ན་
བ་ལང་གི་སྤྱི་དོན་གཞན་བརྟེན་ལུ་ཉོག་པར་བྱེད་ཅེས་བྲིས་པས། བ་ལང་གི་སྤྱི་
དོན་གཞན་བརྟེན་ལུ་ཁས་སྐྱོལ་པར་དེ་ལྡན་མིན། ཞེས་
སོགས་བཞོད་པའི་ཉེས་པ་དེ་གཞན་སེལ་པའི་སྤྱི་ཁས་ལེན་པ་ལའང་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར་ཉེས་པ་འབྱུང་མི་འབྱུང་མཚུངས་པ་ལ་གཅིག་བཏང་ནས་ཅིག་ཤོག་ཅིའི་ཕྱིར་
ལེན་ཞེ་ན། དེའི་ཉེས་པ་འབྱུང་མི་འབྱུང་མཚུངས་པས། གཞན་སེལ་པའི་སྤྱི་ཁས་མི་
ལེན་པ་ཡིན་ན། དེ་ནི་སྐྱོ་སྤྱོ། གཞན་སེལ་པའི་སྤྱི་ཁས་སྐྱེད་ཀྱང་། གཞན་སེལ་པའི་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡ནལ། ཞོ *བཞོ

རིགས་དེ་ཉིད་གསལ་བ་རྣམས་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པས་
སོ། །མདོར་ན་དེའི་སྐོན་མི་མཚུངས་པར་སྐྱབ་པར་སྦྲེ། གཞན་སེལ་ཁས་ལྡངས་
གྲང་རིགས་དོན་གཞན་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པའི་སྲིང་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །

༼གཞན་སེལ་བདའི་ཡུལ་དུ་སྐྱབ་པ༽

གཉིས་པ་གཞན་སེལ་བདའི་ཡུལ་དུ་སྐྱབ་པ་ནི། བ་ལང་གི་བད་སྐྱོར་བ་ན།
བཞོ་བཀལ་སོགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་
འཇུག་པར་འགྲུང་ཞེས་གྲང་བསམས་ནས། བཞོ་བཀལ་སོགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་རྒྱས་
པའི་གོང་བུ་དེ་ལ་བ་ལང་གི་སྐྱ་བརྗོད་ཅིང་བད་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་བ་ལང་གི་སྐྱ་
སྐྱོར་བའི་དགོས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ། བ་ལང་ཞེས་པའི་སྐྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བ་ལང་མ་
ཡིན་པ་རྣམས་པར་གཏོད་དམ་མི་གཏོད། གལ་ཏེ་བ་ལང་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ་ཡིས་བ་ལང་
མ་ཡིན་པ་དེ་དག་རྣམས་ལས་བ་ལང་འདི་ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་མི་གཏོད་
ན་ནི། བ་ལང་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ་བད་སྐྱར་བ་ལ་དགོས་པ་རི་ལྟར་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ་
ལོ། །གལ་ཏེ་སྐྱ་འདི་ལ་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་པར་གཏོད་ཅིང་བ་ལང་ལྷན་མོང་མ་
ཡིན་པར་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་ན། བ་ལང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱ་རྣམས་སྐྱར་
བའི་དགོས་པ་ནི། བ་ལང་ལ་སོགས་པ་འདོད་པས་དམིགས་པའི་དོན་རྣམས་མི་
འདོད་པའི་དོན་རྣམས་པར་བཅད་པའི་སྐོན་ནས་གོ་བར་བྱེད་པ་དེ་ཅས་དུ་ཟད་པ་མིན་
ནས། བྱེད་ལ་བད་སྐྱོར་བའི་སྐྱབས་དེར་སྐྱི་རྣམས་གཞན་གྱིས་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་ཏེ།
འདིའི་དོན་ཡང་། བ་ལང་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེས་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་པར་བཅད་པའི་སྐོན་

ནས་བ་ལང་སྐྱེ་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བར་བྱེད་ན། སྤྱི་རྒྱུ་གཞན་བརྗོད་པའི་སྐོ་
ནས་སྐྱེ་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བར་བྱེད་མི་ལུས་དགོས་པས། སྤྱི་རྒྱུ་གཞན་བརྗོད་
ཡུལ་དུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་ཅིང་། གཞན་སེལ་བརྗོད་ཡུལ་དུ་ལྷུ་བ་ཅེས་བྱ་
བའི་དོན་ཏོ། །

“འཇུག་འཇུག་ཞེས་ཀྱང་། ཞེས་པའི་ཀྱང་གི་སྐྱེས། ཅི་ནས་སྐྱེས་བུ་དོན་
བྱེད་པར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དགོས་པའི་དེའི་
ཕྱིར་བརྗོད་བར་མ་ཟད་དགོས་པ་འདིའི་ཕྱིར་ཡང་བརྗོད་ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་སྐྱ་
མ་ཡོངས་གཙོ་བོ་ཀྱི་དགོས་པ་དང་། འདི་རྣམ་བཙེན་ཀྱི་དགོས་པའོ། །དེ་བས་ན་
གཞུང་འདི་དག་གི་འབྲེལ། ཡང་ན་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གསལ་བ་རང་མཚན་
ཁོ་ན་བརྗོད་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་། སྤྱི་ལྟར་གསལ་བ་བརྗོད་ཡུལ་ཡིན་པ་སོགས་ནི།
གཞན་སེལ་ལ་མ་སྟོས་པར་གང་ལ་ཡང་བརྗོད་སྐྱེད་དུ་མི་རུང་བར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་
མཐའ་གཞན་བཀག་པ་ཅོམ་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་པ་དང་གངས་ཅན་པའི་འདོད་པ་དངོས་
ནི། སྤྱི་ཏུ་དངོས་ཁོ་ན་བརྗོད་དངོས་ཡུལ་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་ཡང་སྤྱི་རྒྱ་
གཞན་བརྗོད་ཡུལ་ཡིན་པ་བཀག་པས་རྒྱུ་གཅིག་པའི་སྤྱི་གཙོ་བོ་སྐྱེད་པའི་
དངོས་ཡུལ་དུ་འདོད་པའང་དགག་སྐྱེད་བར་དགོངས་ནས་འདི་ལ་དགག་པ་རྒྱས་པར་
སྟོན་ཅིང་། དེ་ཡང་ཅི་ནས་སྐྱེས་བུ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ། སྤྱི་རྒྱུ་གཞན་ཁོ་ན་
བརྗོད་དངོས་ཡུལ་ཡིན་ན། བརྗོད་པའི་ཡོངས་གཙོ་བོ་ཀྱི་དགོས་པ་མི་འཐད་པར་
བསྟན་ནས། འདིར་དེ་ལས་གཞན་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱི་རྒྱུ་གཞན་དེ་ཁོ་ན་སྐྱེད་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡༣༡ན། འཇུག *འཇུག

དངོས་ལྷུལ་ཡིན་ན་བརྟུར་བའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་འང་མི་འགྲུབ་པར་འགྲུར་
ཞེས་པའི་གནོད་བྱེད་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ། རྩོད་པ་དགོད་པ་ནི། སྲ་སྲི་གཅིག་ཏུ་
ངོ་ཤེས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། གསལ་བ་སྲ་སྲི་པན་ཚུན་རྗེས་སུ་མི་འགོ་ཞིང་། སྲི་
དོན་གཞན་མེད་པའི་སྲིར། དེས་ན་ཁ་སང་མཐོང་བའི་བྱམ་པ་དང། དེ་རིང་མཐོང་
བའི་བྱམ་པ་གཅིག་ཏུ་ངོ་ཤེས་པ་དང་། དཀར་ཟལ་ལ་བ་ལང་གི་བརྟུར་བས་སྲིས་
ནག་སྦྲུང་མཐོང་བ་ན་ལང་བ་ལང་དུ་ངོ་ཤེས་པའི་སློ་སླེ་བ་ནི། དེ་དག་ལ་སྲི་རྗེས་
གཞན་དེ་ལུན་མོང་དུ་བྱུང་པར་མེད་པར་རྗེས་སུ་འགོ་བས་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་
དེའི་ལན་བསྟན་པ་ལ། སྲི་རྗེས་གཞན་མེད་ཀྱང་ངོ་ཤེས་འཐད་པའི་རྩལ་བསྟན་པ་
དང་། སྲི་འཛིན་ཤེས་པ་སྲི་རྗེས་གཞན་ཁོ་ན་ལས་སྦྱེ་བ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྲི་རྗེས་གཞན་མེད་ཀྱང་ངོ་ཤེས་འཐད་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་
གསལ་བ་རྣམས་ནི་སྲི་རྟག་དངོས་མེད་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་རྩལ་སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་
པའི་བྱ་བ་དེ་དང་དེ་བྱེད་པའི་དོན་བྱམ་གསལ་སྲ་མ་རྣམས་མཐོང་ནས་སྲིས་གཞན་
བྱམ་གསལ་སྲི་མ་རྣམས་མཐོང་བ་ན་ལང་། རྩལ་སྦྱོར་བ་སོགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་དེ་
ལས་གཞན་དང་བྲལ་བ་ཡི་ལྷུལ་ཅན་གྱི་ནི་ནང་གི་སྦྱོན་ག་རྣམས་ཀྱིས་བྱམ་གསལ་
སྲ་སྲི་དེ་དག་སྟན་ཅིག་ཏུ་སྦྲུང་ནས་འདིའོ་ཞེས་ངོ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་སྲིར།

གཉིས་པ་ལ། སྲི་འཛིན་ཤེས་པ་སྲི་རྗེས་གཞན་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་
ལས་སྦྱེ་བ་ཁས་སྦྱངས་ནང་འགལ་གྱིས་དགག་པ་དང་། དེ་དེ་ལས་སྦྱེ་བའི་རྩལ་མཚན་
དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། དེའི་སྦྱོན་རིམ་པར་དགག་པའོ། །དང་པོ་

མི། རྒྱུ་བྲག་པ་གཞན་གྱི་ལྷ་འཁར་སྤྱི་རྣམས་གཞན་ཁོ་ལ་སྤྱི་འདྲིན་ཤེས་པའི་གཟུང་
 དོན་དུ་ཁས་སྐྱེས་ན། མོ་དེ་དེ་ཁོ་ལ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པ་ལས་སྤྱི་བར་འདོད་
 དགོས་ལའང། སྤྱི་སྤོ་དེ་མི་སྤྱི་མི་འབའ་ཞིག་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པ་ལས་སྤྱི་བ་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཉག་ཏུ་སྤྱི་དེ་ཅམ་ཁོ་ལ་རྣམས་པར་ཤེས་ན་གསལ་བའི་རྣམས་པ་ཤར་བའི་སྤོ་
 ལས་མི་ཤེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་མོ། །དེ་ལྟར་ཐལ་བ་འདོད་ན། སྤྱི་སྤོ་
 ཚོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་དུས་ནམ་ཡང་ནི། སྤྱི་དེ་དག་སྤྱི་ལྷན་གསལ་བའི་འབྲེལ་བ་མ་
 བཟུང་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་སྤྱིར། འདོད་ན། གསལ་བ་དེ་རྣམས་སྤྱི་དེ་དང་ལྷན་
 བའོ་ཞེས་དེས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་སྤྱིར། འདོད་ན། གསལ་བ་དེ་
 དག་ལ་ངེ་ལྟར་ཐ་སྲུང་འདོགས་ཏེ་མི་འདོགས་པར་ཐལ་ཏེ། རྒྱུ་བྲག་པས་གསལ་བ་
 རྣམས་ལ་སྤྱི་དོན་གཞན་མཐོང་བའི་སྤོ་ནས་ཐ་སྲུང་འདོགས་པར་ཁས་སྐྱེས་པས་
 སོ། །ཐལ་བ་སྤྱི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྲལ་བའང་ཁས་སྐྱེས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་དེའི་སྤོན་སྤོང་རིམ་པར་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྤྱི་དོན་གཞན་དངོས་
 བོ་གཅིག་གིས་ལོགས་“ལྟེད”པའི་གསལ་བ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཀྱང་སྤྱི་འདྲིན་ཤེས་པའི་
 གཟུང་དོན་དུ་གྱུར་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་སྤྱི་འབའ་ཞིག་ལས་སྤྱི་ལྷན་གསལ་བ་མི་ཤེས་པར་
 ཐལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤོན་དེ་དག་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱིར་དུ་མས་འབྲས་སུ་
 གཅིག་མི་སྤྱི་དཔར་ཁས་སྐྱེས་པ་དང་ནང་འགལ་སྤོན་བ་ནི། འོ་ན། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་
 གཅིག་སུ་དེས་གསལ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆ་སེལ་ཏམ་ཅི་སྤྱི་སེལ་བར་
 ཐལ། སྤྱི་མི་བྱོད་ཐ་དད་མིན་པའི་སྤྱི་ཡང་གསལ་བ་དེ་རྣམས་ལ་སྤྱི་གཅིག་གི་རྣམ་

༡ མ་ཕྱུ། ༡༩༣༣། ༡༥ * ༡༥

བར་ཤེས་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་མི་འདོད་ཅིང། རྒྱ་མ་ཡིན་པར་འཐད་པ་འདོད་པ་གང་ཞིག། སྤྱི་
 དངོས་པོ་བ་གཅིག་གིས་ལྷོགས་བྲས་ནས་དེ་རྣམས་ཀྱང་སློབ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་འགལ་པའི་སློབ་མེད་དེ། སྤར་ནི་སྤྱི་རྗེས་གཞན་མེད་པའི་གསལ་བ་
 རྣམས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་སྤྱི་སློབ་གཅིག་མི་སྤྱེད་པར་སྤྲས་པ་ཡིན་ཅིང། གསལ་བ་དུ་
 མའང་སྤྱི་རྗེས་གཞན་གཅིག་ལ་ལྷོས་ནས་ཐ་དད་མིན་པའི་སྤྱི་སློབ་གཅིག་སྤྱེད་པ་ཡིན་
 བོ། ཞེན། དེ་ལྟ་ན་ཡང། གསལ་བ་རྣམས་མེད་ཀྱང། སྤྱི་རྟག་དངོས་ཁོ་ནས་ཀྱང་སྤྱི་སློབ་
 སྤྱེད་པར་ཁས་ལྡངས་པ་དང། སྤྱི་རྗེས་གཞན་ལ་ལྷོས་པའི་གསལ་བ་དུ་མ་རྣམས་སྤྱི་
 སློབ་གསུང་དོན་ཡིན་པ་ནང་འགལ་བར་ལྷོན་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྤྱི་སློབ་ཡིས་
 གསལ་བ་རྣམས་གསུང་དོན་དུ་བྲས་ནས་འཛིན་པ་མེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་སློབ་
 གསལ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཕན་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ།
 གསལ་བ་སོ་སོ་དེ་དག་མེད་པར་ཡང། སྤྱི་དེ་གཅིག་གིས་ཀྱང་བསྤྱེད་པར་བྱ་བའི་སྤྱི་
 སློབ་ཁས་ལྡངས་པའི་ཕྱིར་དོ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་ཁྱེད་རང་ལའང་མཚུངས་པར་འགྱུར་ཏེ།
 མིག་ཤེས་སློབ་པོ་གསུང་དོན་དུ་བྲས་པ་ལས་སྤྱི་མི་སྤྱི་དེ་དཔར་ཐལ། སློབ་པོ་མེད་ཀྱང་
 སེར་སོ་གསུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་ལས་ཀྱང་མིག་ཤེས་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་ཞེན། ཤེས་བྱ་ཚོས་
 ཅན། དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། སློབ་པོ་སོགས་ཀྱིས་རང་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་
 ཤེས་ལ་ཕན་པའི་རྒྱས་པ་སྤོ་སེར་སོགས་སོ་སོར་གནས་པ་རྣམས་ལ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་
 བ། དེ་དག་ཚོགས་པ་ལའང་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་སྤྱེད་པའི་རྒྱས་པ་འབྲུབ་པ་ཡིན་ལ།
 གསལ་བ་ལ་སྤྱི་རྟག་དངོས་མེད་པའི་ཚེ་ན་སོ་སོ་བ་དང་ཚོགས་པ་ཇི་ལྟར་ཡང་ནི་རང་
 འཛིན་གྱི་སྤྱི་སློབ་སྤྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་མིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྤྱི་མ་མཁམ་

“མྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉེས་པ་སྤྱི་རྗེས་གཞན་ཁོ་ན་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་ལས་སྤྱི་
 འཛིན་ཤེས་པ་སྤྱི་བའི་རྒྱ་མཚོན་དགག་པ་ནི། གཤམ་ཉེ་ཐ་དད་མིན་པའི་སྤྱི་གཅིག་གི་
 རྣམ་པ་སྤྲང་པའི་སྣོ་”དེ་ལ་^༡ དུ་མའི་རྣམ་པ་ཤར་ན། སྤྱི་འཛིན་དུ་མི་འཐད་པས་སྤྱི་
 འཛིན་ཤེས་པ་སྤྱི་ཁོ་ན་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་ལས་སྤྱི་བར་འདོད་ཀྱི་གསལ་བ་ཐ་
 དད་རྣམས་གཟུང་དོན་ཡོད་པ་ལས་སྤྱི་བར་མི་འདོད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། སྤྱི་སྣོ་ཚོས་
 ཅན། སྤྲང་བ་ཐ་དད་པའི་རྣམ་པ་ཤར་ཉེ། གསལ་བ་དེ་དག་མཚུངས་སོ་ཞེས་འཛིན་
 པའི་སྣོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །གཤམ་ཉེ་ཁྲོད་ཀྱི་དེ་ཁྲུབ་པ་འགལ་བ་ཡིན་ཉེ། འདི་ལྟར་
 གསལ་བ་དེ་དག་མཚུངས་པར་འཛིན་པའི་སྣོའི་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན་ནི། དེ་དག་ནི་ལྟར་
 སྤྱི་དངོས་པོ་བ་དོན་གཞན་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པའི་སྣོས་གཟུང་བྱ་ཡིན། འདི་
 ལྟར་གསལ་བ་རྣམས་རང་རང་ནང་པན་ཚུན་ཐ་དད་ཅིང་། དེ་དག་ལ་སྤྱི་རྟག་དངོས་
 གཅིག་གྲུང་ཡོད་ན་མཚུངས་སོ་ཞེས་འཛིན་པར་རིགས་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་རྟག་དངོས་
 གཅིག་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བའི་བ་ལང་དང་རྟ་ལྟ་སུ་འིན་ཏུ་ཐ་དད་དང་རང་
 རང་ལང་ཐ་མི་དད་པའི་བ་ལང་དང་བ་ལང་ལྟ་སུ་འིན་ཏུ་ཐ་མི་དད་པ་དག་མཚུངས་
 པར་འཛིན་པ་མི་རིགས་སོ། །

དེས་ན་གསལ་བ་རྣམས་མཚུངས་པར་འཛིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་
 འགོ་བའི་སྤྱི་རྟག་དངོས་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅིང་། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་སྤྱི་སྣོའི་གཟུང་དོན་དུ་
 གྲུབ་པས་གསལ་བ་མིན་པར་གྲུབ་སྟེ། ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་པའི་རྣམ་པ་ནི་འགལ་བ་

^༡ མ་ཕྱི། ༡༯ན། ༡༥ གྲུང * ཕྱེད
^༢ མ་ཕྱི། ༡༯ན། ༡༥ * དེ་ལ

ཡིན་ཅོད་ཞེ་ན། རྣམ་གསལ་རྣམས་ཚོས་ཅན། སྤྱི་ཇི་ས་གཞན་གཅིག་གི་སློབ་ནས་
 མཚུངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མེད་ཀྱང་འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་གྲེད་པའི་སློབ་
 བླ་འདྲ་བར་གསུང་བུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་མ་ལྟར་སྟེ། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་ཚུ་
 སློང་བ་སོགས་ཀྱང་པལ་ཚུན་ཇི་ས་ཐ་དད་ཅིང་། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་དེ་དག་འདྲིན་
 པའི་དབང་སློབ་རྣམས་ཀྱང་ཇི་ས་ཐ་དད་དོ་ཞེ་ན། རྣམ་འདྲིན་དབང་པོའི་སློབ་རྣམས་ནི་
 ཚོས་ཅན། རིགས་ཐ་དད་མེད་པ་ཡིན་ཏེ།¹ རྣམ་གསལ་རྣམས་རིགས་གཅིག་ཏུ་
 རྟོགས་པའི་སྤྱི་སློབ་རྒྱ་གྲེད་པའི་རོ་པོར་མཚུངས་པའི་སྤྱིར། རྣམ་གསལ་རྣམས་
 ཀྱང་ཚོས་ཅན། རིགས་ཐ་མི་དད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སློབ་གཅིག་གི་རྒྱུའི་དངོས་པོར་
 མཚུངས་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་རྣམ་གསལ་རྣམས་འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་གྲེད་པར་
 མཚུངས་པའི་ཆ་དེ་ཉིད་རྣམ་གསལ་རྣམས་ལ་ཇི་ས་སྤྱི་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཇི་ས་གཞན་ཡིན་
 ཅོད་ཞེ་ན། རྣམ་གསལ་རྣམས་འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་གྲེད་པར་མཚུངས་པའི་ཆ་
 དེའང་ཚོས་ཅན། རྣམ་གསལ་རྣམས་ལས་ཇི་ས་གཞན་པའི་སྤྱི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 རྣམས་ཚུ་སློང་བ་སོགས་དེའི་འབྲས་བུ་ཅན་མིན་པར་དང་བྲལ་བ་ཙམ་གྱི་ཆ་ལ་
 བཞག་པའི་གཞན་སེལ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། རྣམ་གསལ་དེ་རྣམས་ལས་ཇི་ས་
 གཞན་པའི་འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་གྲེད་པར་མཚུངས་པའི་ཆ་རྣམ་གསལ་རྣམས་
 ལ་ཇི་ས་སྤྱི་འགྲོ་བའི་དངོས་པོ་ཡོད་ན་སློབ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྤྱང་དགོས་པ་ལ་དེ་འབྲས་ཐ་
 མཚོར་བའི་སྤྱིར་དང་། རྣམ་གསལ་རྣམས་འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་གྲེད་པར་
 མཚུངས་པའི་ཆ་ལ་སོགས་པའི་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་རྣམས་ཇི་ས་སྤྱི་བུ་བ་ལ་སྤྱང་

¹ མ་ཕྱི། ༡༧༧ན། +་-། *།

བཀའ་ཟིན་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཞེས་པ་ནི། འདི་དག་རིགས་པ་རྣམ་གྲངས་བར་སྟོན་པའི་ཚིག་གོ། །གཞན་དག་གསལ་བ་རྣམས་ལས་རྗེས་གཞན་པའི་སྤྱི་ཡོད་པ་སྤྲུལ་རྗེས་འགྲོ་གཞན་ནི་སྤང་བ་མེད། ཅེས་བར་བཀའ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་པ་ནི་ལིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། རྗེས་འགྲོ་གཞན་ནི་སྤང་བ་མེད། ཅེས་པས་བསྟན་པའི་རིགས་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་རྗེས་འགྲོ་བའི། །དངོས་མ་མཐོང་ཕྱིར་ཞེས་པས་བསྟན་པའི་རིགས་པ་ལ་ཁྲད་པར་ཅུང་ཟད་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་དངོས་སུ་བསྐྱེད་ཟིན་པའི་མཇུག་ཏུ། ཡང་དེར་བཤད་ཟིན་ཅེས་པའི་ཁ་འཕངས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་ཅིང་། ཡང་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་དེ་གཉིས་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་སུ་བཤད་པའང་མི་འཐད་པར་འབྲུར་རོ། །

འོ་ན་རིགས་པ་སྤྲུལ་དང་འདི་ལ་ཁྲད་པར་མེད་ན་རྫོས་སྟོན་མི་འབྲུང་ངམ་ཞེ་བ། དགག་བྱ་ལ་ཁྲད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བཀའ་བ་རྣམས་གྲིས་གྲུབ་པའི་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་རི་སྐྱད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྲིས་གཞན་སེལ་ལ་བརྟམ་བྱས་པར་གསལ་བ་རང་མཚན་དང་། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་དང་། སྤྱི་ལྡན་གསལ་བ་སོགས་གང་ཡང་བརྟམ་ཏུ་མི་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར། བརྟམ་རྣམས་ནི་གཞན་སེལ་བ་དེ་རིག་ཅིང་གོ་བར་བྱེད་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བྱས་པའི་བརྟམ་སྤྲུང་བའི་སྐྱ་དོན་བྱས་པའི་གཞན་སེལ་པའི་སྤྱི་ཡིན་ཅིང་། དེས་དོན་བྱེད་མི་ལུས་ཡང་། བྱས་པའི་བརྟམ་ལས་དོན་བྱས་པ་ལ་མི་སྐྱ་བ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། བྱས་སྐྱ་དེ་རང་ལ་སྤྲང་བ་ལྟར་གྱི་གཟུང་དོན་མེད་པ་ཅན་གྱི་བྱས་པའི་རྟོག་ལྟོ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའང་ཡིན་ལ། རྫོས་སྟོན་བ་

དེའི་དོན་མི་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་ཚུ་སྐྱོར་བའི་དོན་བྱེད་པའི་བྱམ་པ་ལ་
འཇུག་པའི་རྒྱའི་ཡན་ལག་གི་དོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱམ་པའི་སྐྱའི་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་སྲིད།
དེར་ཐལ། བྱམ་སྐྱས་བདག་རྒྱེན་བྱས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་དེ་ཚུ་
སྐྱོར་བའི་དོན་དེ་བྱེད་པ་མིན་པ་ལ་དོན་དེ་བྱེད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དོ་བོར་སྤང་ཞིང་། ཚུ་
སྐྱོར་བའི་འབྲས་བུ་མི་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ལས་ཐ་དད་པའི་བྱམ་པའི་དངོས་པོ་ཅམ་
གི་ས་བོན་ཅན་ཡང་ཡིན་པའི་སྲིད།

ཡང་ན་བྱམ་སྐྱ་དེ་དོན་ལ་མི་སྐྱ་བ་ཡོད་པར་འདོད་དེ་འཛིན་སྤངས་གི་ཁྲད་
བར་དེ་བྱེད་མིན་ལ་དེ་བྱེད་དང་འབྲེལ་བའི་དོ་བོར་སྤང་བ་ཅན་ཡིན་ཅིང་། རྒྱའི་ཁྲད་
བར་དངོས་པོ་ཐ་དད་དངོས་ཅམ་གི་ས་བོན་ཅན་ཡིན་ལ་སྤང་ལུལ་གི་ཁྲད་བར་གྱི་
དོལ་གཟུང་དོན་དུ་གྱུར་པ་མེད་པ་ཅན་གྱི་རྟོག་སློབ་ཁྲད་བར་གསུམ་ལྡན་སྐྱེད་པར་
བྱེད་པའང་ཡིན་པའི་སྐོ་ནས་ཚུ་སྐྱོར་བ་དེ་མི་བྱེད་པའི་དོན་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་
འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གི་དོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱམ་པའི་སྐྱའི་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་
སྲིད་དང་། དེའི་སྐོ་ནས་དངོས་པོ་ཐ་དད་ཐོབ་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད།
ཞེས་བཤད་པར་བྱའོ། །དེས་ན་བྱམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་ཚོས་ཅན། གཞན་སེལ་
པའི་ལུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲའི་རྟོག་སློབ་དངོས་སུ་སྐྱེད་པ་དེའི་སྲིད་དང་། ཚུ་སྐྱོར་བ་
སོགས་གི་དོན་དེ་བྱེད་པ་ལ་བརྒྱད་ནས་བརྟེན་པའི་དོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐ་སྙད་དོན་
མ་ཐུན་ཡིན་པའི་སྲིད།

ལྷ་བ་རྒྱ་རྟོག་དེ་མིན་ནམ་པར་བཅད་པའི་སྐོ་ནས་ལུལ་ལ་འཇུག་པ་ལ་ཚོད་
བ་རྒྱས་པར་སྤང་བ་ལ། རྟོགས་པ་སན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཚོད་བ་སྤང་། གཅད་བྱ་མེད་

ལ་རྣམ་གཅོད་མི་འཐད་པ་སྤང་། རྣམ་གཅོད་སྤྲུལ་མེད་ཏུ་ཐལ་བའི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ། རྩོད་པ་དགོད་པ་དང་། དེའི་ལན་བརྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩོད་པ་བའི་རྩོན་པ་གཞོན་ལུ་མ་ལེན་ལ་སོགས་པ་ན་རེ། བརྟེན་རྩོད་རྩོད་པ་སྤྲོད་པ་དང་དབང་བ་སྤྲུབ་པའི་རྩོན་པ་ལུ་ལ་ཏུ་མི་བྱེད་པར་། རེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་རྩོན་པ་འཛིན་དགོས་ན། འིང་དང་འིང་མིན་གཉིས་སོ་དག་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལྟར་བརྟེན་པར་ཐལ། འིང་མ་ཡིན་ལས་སྤྱོད་པའི་རྩོན་པ་འིང་གི་དོན་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩལ་པ་ཡོད་དེ། འིང་འཛིན་རྩོད་པས་འིང་གོ་བ་ལ་དེའི་རྩོན་ཏུ་འིང་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཤེས་དགོས། གཅན་གྱི་འིང་མ་ཡིན་མ་ཤེས་པར་དེ་བཅད་པ་མི་ཤེས་པས་འིང་མ་ཡིན་ཤེས་དགོས། འིང་མ་ཡིན་ཤེས་པ་ཡང་འིང་རྣམ་པར་བཅད་པའི་རྩོན་པ་ཤེས་དགོས་འིང་། དེ་ལ་ཡང་གཅན་གྱི་འིང་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འིང་དང་འིང་མིན་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་སྤང་འཛིན་པ་མེད་ན་གཉི་ག་མི་འཛིན་པར་འགྲུང་བ་དེའི་ཕྱིར་ན། གཞན་སེལ་ལ་བརྟེན་འདོགས་པ་མི་སྲིད་པས་སྤྱི་དངོས་སོ་བ་སྤང་ལུ་ལ་ཏུ་བྱས་པའི་རྩོན་པ་སྤྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟེན་འདོགས་པ་འཐད་དོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་སྤྲོད།

གཉིས་པ་དེའི་ལན་བརྟན་པ་ལ། མགོ་མཚུངས་ཀྱི་རྩོན་བརྟན་པ་དང་། ཉེས་པ་དེ་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྩོད་པ་བའི་དག་གི་ནི་ལུགས་ལ། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་ལ་འིང་གི་བརྟེན་འདོགས་པ་ལ། འིང་མིན་རྣམ་པར་གཅོད་དམ་གཅོད་པ་མིན་གལ་ཉེ་རྣམ་པར་གཅོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་

༡ མ་ཕྱེ། ༡༥༧༡ན། རོ་མེན * དེ་མིན

ཤིང་མ་ཡིན་མ་བཟུང་བར་ཤིང་གཟུང་མི་བྱས་ལ། ཤིང་གི་དོན་འཛིན་པ་མེད་ན་
ཡང། ཤིང་མ་ཡིན་ངེ་ལྟར་ཤེས་ཏེ་མི་ཤེས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཤིང་དང་ཤིང་
མིན་གཉིས་ཉོགས་པ་ཐན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཤིང་གི་བདེ་འདོགས་
པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །ཐལ་འགྲུར་གསུམ་གའི་འཁོར་གསུམ་ཁས་སྦངས་སོ། །

ཤིང་གི་བདེ་ལས་ཤིང་མ་ཡིན་དེ་དག་མི་སེལ་ན། ཤིང་གི་ཐ་སྙད་འདོགས་
པར་བྱེད་པ་རྣམས་ཤིང་མ་ཡིན་དེ་ཡོངས་སུ་སྦངས་ནས་ཤིང་ལ་འཇུག་པར་ནི་མི་
འགྲུར་བར་ཐལ་ལོ། །དཔེར་ན་ཤིང་ཞེས་པའི་སྐྱ་ལས་སེང་གྲང་སོགས་སྦངས་ནས་
ཤིང་གི་བྱེད་པར་པ་ལ་ཤ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྲུར་བ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་
གཞན་ཤིང་མ་ཡིན་བཀག་ནས་ཤིང་མི་སྐྱབ་པར་མདུན་ན་གནས་པའི་ཤིང་སྤྱི་
གཅིག་གཅིག་རབ་ཏུ་བསྟན་ནས་འདི་ཤིང་ཡིན་ཞེས་བདེ་བྱེད་ལ། སྤྱིས་ཐ་སྙད་
འདོགས་པའི་ཆེ་ན་ཡང་དེ་མིན་བཅད་པ་ལ་མི་སྟོས་པར་ཤིང་དེ་ཉོགས་པར་འགྲུར་
ལ། དེའི་སྤྱིར་མགོ་མཚུངས་ཀྱི་ཉེས་པ་འདི་མེད་སྟུང་ན། བདེ་སྦྱོར་ཚུལ་རིགས་
གཉིས་ལས་མེད་པས་འདི་ཡང་ཤིང་ཡིན་ཞེས་བདེ་སྦྱོར་རམ། འདི་ཁོ་ན་ཤིང་ཡིན་
ཞེས་བདེ་སྦྱོར། དང་པོ་ལྟར་ན། ཤིང་མ་ཡིན་རྣམས་ཀྱང་ཤིང་ཡིན་པ་མ་བཅད་པས།
དེ་ཡོངས་སྦངས་ནས་འཇུག་པར་ནི། མི་འགྲུར། ཞེས་བྱ་བའི་ཐལ་བ་བརྗོག་པ་མེད་
ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཤིང་མ་ཡིན་རྣམས་པར་བཅད་པའི་སྐོ་ནས་ཤིང་བདེ་སྦྱར་བར་
སོང་ནས། ཤིང་གི་དོན་འཛིན་པ་མེད་ན་ངེ་ལྟར་ཤེས། ཞེས་བྱ་བའི་ཐལ་བ་བརྗོག་པ་
མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ཉེས་པ་དེ་མི་འགྲུར་བའི་རྒྱ་མཚོན་དངོས་བཤད་པ་ནི། ཡལ་ག་ལོ་

འདབ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་རིགས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱའི་ཤེས་པ་ནི་གཅིག་ལ་
 སེམས་རྒྱུད་གནས་པའི་རྟོགས་པ་སོས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་མེ་
 འབར་བ་སོགས་དེའི་རྒྱུའི་དོན་ཡིན་པ་དང་། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་སོགས་དང་མི་ལྷན་
 པ་རྣམས་མེ་འབར་བ་སོགས་དེའི་རྒྱུའི་དོན་མིན་པའི་རིགས་རྣམས་བརྟེན་སྡོལ་
 ཅས་བདག་ཉིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་སློབས་དེ་དག་རིགས་
 སོ་སོར་རྣམ་པར་འབྲེད་ཅུས་ལ། དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་ལ་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་
 མི་ལྷན་རིགས་སོ་སོར་སྤང་བ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་སློབ་རྟོག་པ་དེ་ལ་ནི་ཡོད་པའམ་
 སྤང་བའི་དངོས་སོ་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་མི་ལྷན་པ་ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་དེ་
 ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་པ་མཐོང་བའི་སློབ་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡལ་ག་ལོ་
 འདབ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་ཏུ་སྤང་བ་དང་། དེའི་རྒྱ་མིན་པ་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་མི་ལྷན་
 པ་དག་གི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་
 ལྷན་པ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་འདྲེས་^༡ སྤང་བའི་སློབས་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཡལ་ག་ལོ་
 འདབ་དང་ལྷན་མི་ལྷན་རིགས་སོ་སོར་ཐ་དད་པར་ནི་ཤེ་བར་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་
 སྤང་བའི་རྟོག་པའི་སྤང་ལུལ་དེ་སྤྲོད་ཏུ་བྱས་ནས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་མི་ལྷན་པ་
 ལས་ཐ་དད་པར་སྤང་བ་ལ་ཤིང་ཞེས་པའི་སྐད་སློབ་ཏེ། དེ་འདྲའི་རྟོག་པ་ལ་རང་ལ་
 སྤང་བའི་དོན་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཤིང་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལྟར་སྤང་བ་ཅི་ཞེ་ན། ཤིང་སྐྱ་སྐྱར་བ་
 དེ་ལས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་པ་དེ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་སློབ་རྟོག་པ་རང་ལ་
 སྤང་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་སྤང་བ་ཉགས་གཅིག་ཏུ་

༡ མ་གྱུ། ༤༦༡ན། འདྲས * འདྲེས

བསྐྱེད་པའི་རང་ལ་སྤང་བ་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་སོ་གཅིག་ལྟར་རྟོགས་པ་ཡིན་ཅོ།
 ཞེས་ཏེ། དེ་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་དང་པོས་ཤིང་བརྟེན་མ་བྱས་པའི་སྤྱོད་ལས་ལྟར་ཤིང་བརྟེན་སྤྱོད་
 བ་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་རིགས་སོ་སོར་རྣམ་པར་
 འབྲེད་ལུས་ཞེས་བསྟན་ལ། དེ་ནས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས། མངོན་སུམ་དེའི་རྗེས་སུ་
 འབྲང་བའི་རྟོག་པས་ཀྱང་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་བ་ལྟར། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་མི་
 ལྡན་རིགས་སོ་སོར་འབྲེད་ལུས་ཤིང་། རིགས་སོ་སོར་སྤང་ལ། དེ་ལྟར་སྤང་བའི་
 རྟོག་པ་དེ་ལ་རང་གི་སྤང་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་དང་། གཅིག་ལྟ་
 བུ་དང་། དེ་མིན་དང་བལ་བ་ལྟ་བུར་སྤང་བའི་བསྟན་ཏེ། ཤོ་ལོ་ཀ་སྤྱོད་མས་བརྟེན་སྤྱོད་
 རྟོག་པའི་ས་བོན་ནམ་རྒྱ་བསྟན་ལ། ཤོ་ལོ་ཀ་ཕྱི་མས་བརྟེན་སྤྱོད་རྟོག་པའི་རོ་བོ་དང་
 འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་ཅིང་། དེ་ནས་རྟེན་པ་གཅིག་གིས། བརྟེན་སྤྱོད་རྟོག་
 པ་དེའི་སྤང་ལུས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་མི་ལྡན་པ་ལས་རིགས་ཐ་དད་པར་སྤང་བའི་
 གཞན་སེལ་ལ་བརྟེན་སྤྱོད་ཞེས་བསྟན་ཅིང་། དེ་ནས་རྟེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བརྟེན་
 སྤང་བའི་སྤྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་ཤིང་རོ་སྤྱོད་
 པའི་རྟོག་པ་སྤྱེས་པའི་རྟོག་པ་ལ་རང་ལ་སྤང་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཤིང་ལྟ་བུར་སྤང་བའི་སྤོ་
 ལས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཤིང་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་སྤང་བའི། སྤང་བཏགས་གཅིག་
 ཏུ་བསྐྱེད་པས་ཡིན་ཅོ་ཞེས་སྟོན་ཅོ། །

དེ་ལྟར་གཞན་སེལ་ལ་བརྟེན་སྤྱོད་པ་ལ་རྟོགས་པ་པན་ཚུན་བརྟེན་པའི་སྤོན་
 མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་རྒྱ་དོན་དུ་རྗེས་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་
 ཅན། གཞན་སེལ་ལ་བརྟེན་སྤྱོད་པ་ལ་རྟོགས་པ་པན་ཚུན་བརྟེན་པའི་སྤོན་དེ་མེད་པར་

ཐལ། བད་སྐྱོར་པའི་སྐྱོར་ལོ་ནས་མཛོན་སུམ་གྱིས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་མི་
 ལྷན་སོ་སོར་བྱེ་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་པའི་རྟོག་པས་རང་ལ་སྤང་བ་བྱི་རོལ་གྱི་
 ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་པའི་རོ་པོར་སྤང་པའི་སྐྱོན་ས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་མི་
 ལྷན་པའི་ཚོས་ལས་རིགས་ཐ་དད་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་མི་
 ལྷན་རིགས་སོ་སོར་བྱེ་ནས་རང་ལ་སྤང་བ་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་མི་ལྷན་པ་ལས་ཐ་
 དད་པར་སྤང་པའི་གཞན་སེལ་དེ་སྐྱོན་ཏུ་བྱས་ནས་ཤིང་བད་སྐྱོར་ཞིང་། བད་དེའི་
 རྗེས་སུ་འབྲང་པའི་རྟོག་པས་རང་ལ་སྤང་བ་བྱིར་རོལ་གྱི་ཤིང་དང་སྤང་བཏགས་
 གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་བའི་སྐྱོན་ས་ཞུགས་པས་ཤིང་རང་མཚན་ཐོབ་ཀྱས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་གཅད་བྱ་མེད་ལ་རྣམ་གཅོད་མི་འཐད་པར་སྤང་བ་ནི། ལུས་པ་
 སོགས་བརྗོད་པའི་སྐྱེ་ལ་གཅད་བྱ་ཡོད་པའི་བྱིར་སེལ་པས་འཇུག་པར་རིགས་སུ་
 ལུག་གྲང་། ཤེས་བྱ་གཞུང་བྱ་སོགས་བརྗོད་པའི་ཚིག་ལ་རྣམ་པར་གཅད་བྱ་ཤེས་
 བྱ་མ་ཡིན་པ་སོགས་མེད་པའི་བྱིར། སེལ་འཇུག་ཏུ་མི་འཐད་པས་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་
 ཀྱན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྐྱོན་ས་འཇུག་བ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། ཉན་པ་པའི་སྐྱོ་མི་
 འདོད་པའི་དོན་འགའ་ལས་རྣམ་པར་བརྗོད་ནས་འདོད་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་ལ་
 འཇུག་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ནི་རབ་ཏུ་སྐྱོར་བར་བྱེད་དེ། གནས་
 སྐབས་ལྟ་བུའི་བྱི་རྒྱ་འག་ཐམས་ཅད་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དེས་པར་གཟུང་བའི་ཚུལ་
 གྱིས་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གཞན་ཏུ་ན་དེས་བཟུང་གི་སྐྱིང་སོ་ཅན་ཏུ་སྐྱོར་བ་
 དོན་མེད་པར་འགྲུང་རོ། །དཔེར་ན། འདི་ལྟར་ལུས་པར་ཚུ་ལོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པའི་
 ཚིག་དེ་ལ། ལུས་པ་ལས་གཞན་སྐྱིམ་པ་ལ་སོགས་པར་ཚུ་བྱིར་བ་འོང་བ་དང་། ཚུ་

ལས་གཞན་ཕྱག་དར་ལ་སོགས་པ་ཁྲེང་འོང་བ་དང་། ཅི་ཡང་ཁྲེང་མི་འོང་བ་བཅད་
པའི་སློབ་ས་བྱམ་པ་ཁོ་ནར་རྒྱ་ཁོ་ན་ཁྲེང་འོང་དགོས་པ་ཁོ་ན་གོ་བར་བྱེད་པའི་རེས་
བཟུང་གི་སླེང་སོ་ཅན་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སླེམ་པ་སོགས་སུ་རྒྱ་ཁྲེང་འོང་
བ་གཅད་པར་མི་འདོད་ན། བྱམ་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་སྐྱར་བ་དོན་མེད་ཅིང་། ཕྱག་དར་
སོགས་གང་ཡང་རུང་བ་ཁྲེང་འོང་བ་བཅད་པར་མི་འདོད་ན། རྒྱ་ཞེས་པའི་ཚིག་སྐྱར་
བ་དོན་མེད་ཅིང་། ཅི་ཡང་ཁྲེང་མི་འོང་བ་གཅོད་པར་མི་འདོད་ན་འོན་ཅིག་ཅེས་པའི་
ཚིག་སྐྱར་བ་དོན་མེད་པས་སོ། །

སྐྱིར་གནས་སྐབས་ལྷ་བྲལ་གྱི་ཚིག་ཐམས་ཅད་མི་འདོད་པའི་དོན་ལ་ཉན་པ་
པའི་སློབ་འཇུག་པ་རྣམས་པར་གཅོད་པ་ཡིན་པ་དེས་ན། ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་ཉན་
པ་པོས་དོན་གོ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱར་བའི་ཐ་སྙད་དུ་ནི་འདོགས་རྣམས་ལའང་། ཉན་པ་པའི་
སློབ་མི་འདོད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་རྣམས་པར་གཅོད་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པས་ཤེས་བྱ་མ་
ཡིན་པ་སོགས་མེད་ཀྱང་། ཤེས་བྱ་སོགས་བརྗོད་པའི་ཚིག་རྣམས་པར་གཅོད་པའི་ལུལ་
ཅན་ཡིན་པ་མི་འགའ་ལོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །གནས་སྐབས་ལྷ་བྲལ་གྱི་ངག་ཅེས་པའི་
གནས་སྐབས་ལྷ་ནི། ལྷོ་གཉིད་གོམས་དང་རྗེས་བཞེས་འོར་བའི་ངག་གོ། །

གསུམ་པ་རྣམས་གཅད་སྐབས་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཚོད་བ་སྤང་བ་ལ། ཚོད་བ་དགོད་
པ་ནི། ལྷ་སྟེགས་འོད་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ། ལ་ཅིག་ན་རེ། གལ་ཏེ། གཞན་སེལ་དེ་
ཉིད་སྐྱ་དོན་ཡིན་ནམ་མིན། མིན་ན། ལྷས་གཞན་སེལ་བའི་དོན་སྐྱ་དོན་དུ་བྱེད་པར་
ཁྲེད་རང་གིས་སྐྱས་པ་དང་འགའ་ལོ། །གལ་ཏེ་གཞན་སེལ་སྐྱ་དོན་ཡིན་ན། དེ་ཉིད་
བརྗོད་པའི་སྐྱ་གཞན་སེལ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་པར་བཅད་པའི་སློབ་ས་སྐྱར་རམ་མི་སྐྱོད།

མི་སྐྱོར་ན་སྐྱ་ཐམས་ཅད་དེ་མིན་བཅད་པའི་སྐོན་སྐྱོར་སྐྱོར་བ་ཉམས་སོ། །གལ་ཏེ་
 སྐྱོར་ན་གཞན་སེལ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་པར་བཅད་པ་ལ་སྐྱ་སྐྱོར་བ་ལའང་དེ་མིན་བཅད་
 པ་ལ་སྐྱ་སྐྱོར་དགོས་ཤིང། དེ་ལ་སྐྱ་སྐྱོར་བ་སོགས་ཀྱི་སྐོན་སྐྱོར་ཕྱག་མེད་ཏུ་ཐལ་
 བར་འགྲུང་རོལེ་བ། དེའི་ལན་སྐོན་པ་ལ། ལོ་ལོ་ཀ་དང་པོས་གཞན་སེལ་ལ་སྐྱ་སྐྱོར་
 བས་གཞན་སེལ་སྐྱའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་སྐོན་མེད་ཅེས་སྐོན་ལ། དེ་ནས་རྒྱུ་ལ་
 གསུམ་གྱིས་དེ་ཉིད་སྐོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་ལས་བཏུས་
 གྱི་ལྷང་དང་སྐྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་བ། ཁོས་ཚོད་པ་འདི་ཀུན་
 ལས་བཏུས་སྟུ། སྐྱ་ཐམས་ཅད་སེལ་བས་འཇུག་པའམ། དེ་མིན་བཅད་པའི་སྐོན་སྐྱོར་
 བདུསྐོར་བར་བཤད་པ་ལ་ཚོད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ལན་འདེབས་པ་ནའང་། ཀུན་
 ལས་བཏུས་སྟུ་སྐྱ་ཐམས་ཅད་དེ་མིན་རྣམས་པར་བཅད་པའི་སྐོན་སྐྱོར་བདུསྐོར་བར་
 བཤད་པ་ལ་སྐོན་དེ་མེད་དེ། སྐོབ་དཔོན་འདི་ལྟར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་
 ལུ་བའི་ཕྱིར་དུ། སྐོབ་དཔོན་གྱི་ལྷང་དང་སྐྱར་བ་ཡིན་ནོ། །

འདི་ལ་རོ་བོ་ཚུང་ཟད་མེད། ཅེས་པས་གཞན་སེལ་དེ་ཡང་དངོས་པོར་མེད་
 པས་དེ་ལ་སྐྱ་སྐྱབ་པའི་སྐོན་སྐྱོར་བ། སྐྱ་ཐམས་ཅད་སེལ་འཇུག་ཏུ་སྐྱས་པ་དང་
 འགལ་ཞེས་པའི་སྐོན་དེ་མེད་ཅེས་པའོ། །དེ་ལྟར་གཞན་སེལ་ལ་སྐྱ་སྐྱོར་བ་ནའང་།
 དེ་མིན་བཅད་པའི་སྐོན་སྐྱོར་གྱི། གཞན་སེལ་ལས་རྣམས་གཞན་པའི་སྐྱི་ལ་སྐྱབ་
 པའི་སྐོན་སྐྱོར་མི་སྐྱོར་ཅེས་པ་ལོ། སྐྱ་རྣམས་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་ལ་བཞེའོ། །གཞན་
 སེལ་ལ་བདུསྐོར་བ་བ། དེ་མིན་བཅད་པའི་སྐོན་སྐྱོར་བདུསྐོར་ཡང་ཕྱག་མེད་ཏུ་མི་
 འགྲུང་ཏེ། གཞན་སེལ་ལ་བདུསྐོར་བ་ན་བདུསྐོར་དེ་ལས་ཐ་དང་པའི་གཞན་སེལ་མ་

ཡིན་པ་རྣམས་ལ་བཅད་པ་ལ་སྐྱ་གཅིག་སྐྱོར་དགོས་ཏེ། དེ་སྐྱོར་བ་ལ་འདྲ་། དེ་ལས་
ཐ་དད་པའི་དེ་མིན་རྣམས་ལ་བཅད་པ་ལ་སྐྱ་གཅིག་ལྷུང་དུ་སྐྱར་དགོས་ན། ལྷུང་མེད་
དུ་འགྱུར་ནའང་། དེ་ལྷུང་སྐྱ་སོ་སོར་སྐྱར་མི་དགོས་ཀྱི། གཞན་སེལ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་
ལ་བཅད་པའི་སྐྱས་གཞན་སེལ་གོ་བར་བྱེད་ཀྱིས་ཤིང་། གཞན་སེལ་བརྗོད་པའི་
སྐྱ་དེ་ཀམ་དེ་མ་ཡིན་པ་ཅད་ལ་ཡང་གོ་བར་བྱེད་ཀྱིས་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ལན་
དངོས་ལྟོན་པ་ནི། སྐྱ་གཅིག་ཞེས་པ་རྟེན་པ་བྱེད་དང་གཉིས་སོ། །འདི་ལ་འདྲ་ལོ་བོ་
"ལྷུང་"ཟེན་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་འཆད་པ་ནི། འདི་ཞེས་སོགས་སོ། །

དེ་ལྷུང་གོ་བ་ན་ཆིག་གི་དོན་ནི་བདེ་སྐྱབས་ཀྱི་ཤེས་པར་ལུས་མོད། འོན་ཀྱང་
མ་ཚང་བ་མེད་པར་བྱ་བའི་བྱིར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་སོགས་དང་
ལྷན་པ་གང་ཞིག་མེད་དང་བྱིས་དང་ཤིང་རྩ་སོགས་ཀྱི་དོན་མི་བྱེད་པ་གང་ལས་ཐ་དད་
པ་དེ་འདྲའི་དོན་མི་བྱེད་པ་དེ་རྣམས་ལ་བརྗོད་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་དོན་མི་བྱེད་པ་དེ་དག་
ལས་ཐ་དད་པའི་ཤིང་གི་བྱེད་པར་རྣམས་དོན་དེ་དག་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལས་པའི་རྣམས་
ལ་སྐྱར་བ་ཅན་གྱི་རྟོག་པའི་སྐྱར་ལུས་དུ་སྐྱར་པའི་གཞན་སེལ་ལ་བརྗོད་པ་དེ་
ཉིད། གུན་ལས་བཏུས་སུ་སྐྱ་རྣམས་ནི། གཞན་ལས་སྐྱོག་པ་ཡི་དངོས་པོ་དེ་ཡི་ཆ་
འགའ་ཞིག་རྟོགས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུང་བ་དེས་རབ་ཏུ་བཤད་པ་
ཡིན་པས་གཞན་སེལ་སྐྱ་དོན་དུ་བཞེད་ལ། འོན་ཀྱང་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་
སྐྱོག་པར་སྐྱར་བ་འདི་ལའང་། བདེན་པའི་ལོ་བོ་ལྷུང་ཟེན་ཀྱང་མེད་པས་དེ་ཉིད་བརྗོད་
པའི་སྐྱ་སེལ་པའི་ལུས་ཅན་ཡིན་ཅིང་། དེའི་བྱིར་ཤིང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱ་རྣམས་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡བཤན། བཅུང * ལྷུང

ལས་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་སྤང་བའི་གཞན་སེལ་དེ་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་
རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པའི་ཤིང་རང་མཚན་དག་རྟོགས་
པར་འགྲུང་བ་ཡིན་ལོ། །དེའི་སྤྱིར་དེ་ལ་སྐྱོད་སྤྱོད་བ་ནའང་དེ་མིན་རྣམས་པར་བཅད་པའི་
སློབས་སྐྱོད་ཀྱི་དེ་འདྲའི་སྐྱོད་ལོ་ལོ། །སྤྱི་དོན་གཞན་འགའ་ཡིས་ཁྱད་པར་དུ་
བྱས་པའི་སློབས་སྐྱབ་པས་རྟོགས་པར་འགྲུང་བ་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །

ཡང་ན། གཤམ་ཉེ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་སྤང་བ་སྐྱོད་ལིན་ན་ཤིང་མ་
ཡིན་རྣམས་པར་བཅད་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དེ་ཡང་སྐྱོད་ལིན་ནམ་ཞེ་
ན། ཤིང་ཞེས་པའི་སྐྱོ་རྣམས་ལས་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་སྤང་བ་སྐྱོད་གཞན་
སེལ་དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པའམ་ཤིང་མ་
ཡིན་རྣམས་པར་བཅད་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་དེ་འབྲུགས་ལ་རྟོགས་པར་འགྲུང་བ་ཡིན་
པས་དེ་དེའི་དངོས་ཀྱི་སྐྱོད་ལ་ཡིན་ལ། སྐྱོད་ལས་ཞི་ཤིང་གི་སྤྱི་དོན་གཞན་ཞི་
འགའ་ཡིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དངོས་འབྲུགས་གང་གི་སློབས་རྟོགས་པར་འགྲུང་
བའི་སྤྱི་དོན་གཞན་འགའ་ཡང་མེད་པས་དེ་འདྲ་སྐྱོད་དུ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་བཤད་
པར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་ཤིང་མ་ཡིན་ལ་ལྡོག་པར་སྤང་བ་སོགས་ཀྱི་གཞན་སེལ་ལ་སྐྱོད་སྤྱོད་
བ་ན། དེ་མིན་བཅད་པ་ལ་སྐྱོད་སྤྱོད་ཡང་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བར་མི་འགྲུང་ཉེ། གཞན་
སེལ་དེ་གོ་བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་མིན་བཅད་པ་གོ་བར་བྱེད་པའི་སྐྱོ་ཐ་དད་གཉིས་
གཉིས་སྤྱོད་དགོས་པའང་མ་ཡིན་གྱི་གཞན་སེལ་དེ་དང་དེ་མིན་གཉིས་པན་ཚུན་
གཅིག་ལ་གཅིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་རྣམས་བཅད་ཡོངས་གཙོད་ཀྱི་སློབས་དངོས་སུ་

འགལ་བས་གཅིག་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དེས་ཅིག་ཤོས་བཅད་བའང་གོ་བར་བྱེད་
 ལུས་པའི་བྱིས། ཡང་ན། གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་འདིར་འབྲེལ་ཏེ། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོས།
 འདི་ལ་འད་ཞེས་སོགས་སྟེགས་སྐྱེད་གི་དགོངས་པ་མི་ཤེས་པའི་འབྲེལ་བྱེད་སྐྱ་མ་
 དག་གི་འདོད་པ་འགོག་པར་བཤད་པ་ལྟར། འདི་དག་ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་འབྲེལ་
 བྱེད་སྐྱ་མ་ཁ་ཅིག་གི་གོང་དུ་བཤད་པའི་གཞན་སེལ་ལ་བརྟུར་སྐྱོར་ཚུལ་འདི་དག་
 སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྐྱེད་དུ་སེམས་ལ་ལྟོག་པའི་བྱིར་དོན་དེ་སློབ་
 དཔོན་གྱི་དགོངས་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་འབྲེལ་དུ། གཞན་ལས་ལྟོག་པ་
 ཡི། ཞེས་པའི་འཇུག་ཏུ། སྐྱས་ནི་དོན་གཞན་ལས་ལྟོག་པས། ཞེས་པའི་ཕྱང་ཡང་
 བངས་ཤིང། དེའི་མཇུག་ཏུ་འདང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བསྟན་ནོ། ཞེས་ཕྱང་
 སྐྱངས་གཞན་འབྲེན་པའི་སོགས་སྐྱ་ཡང་སློམ་ལ། སོགས་ཚིག་དེས་བསྟན་པའི་ཕྱང་
 བོ། འབྲེལ་བཤད་དག་གིས། སྐྱས་ནི་སྐྱ་དང་དོན་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་ཅིང། ཞེས་
 སོགས་ལ་བཤད་པས་འདི་སྟར་བཤད་པར་བྱའོ། །གང་ཞིག་གང་ལ་ཐ་དད་པ། །དེ་
 རྣམས་ལྟོག་ནས་དེ་དག་ལས། །ཐ་དད་ཁྱད་པར་མཚུངས་པ་ཡི། ”། རྣམ་པར་སྐྱང་བ་
 ཅན་ལ་བརྟུར་འགོད་པའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་དེ་སློབ་དཔོན་གྱི་ཕྱང་གང་གིས་བསྟན་ན། ཀུན་ལས་བརྟུས་སུ། གཞན་
 ལས་ལྟོག་པ་ཡི་དངོས་པོ་དེའི་ཆ་འགའ་ཞིག་ཉོགས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་པ་དང་
 སྐྱས་ནི་དོན་གཞན་ལས་ལྟོག་པ་ཡིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་དག་གོ་བར་
 བྱེད་དོ། ཞེས་པ་དང་སྐྱས་ནི་སྐྱ་དང་དོན་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་ཅིང། རང་གི་དོན་

༡ མ་ཕྱེ། ༡༧༧ན། -། *།

རྗོད་པར་བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་ལུང་དང་
 བོ་དེས། གཞན་ལས་ལྡོག་པར་སྤང་བ་དངོས་པོར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་
 ཡིན་ཏེ། འདི་ལའང་ངོ་བོ་རྩེད་ཟུང་མེད་པའི་སྲིད་རྒྱུ། །འོ་ན་མེད་དགག་གི་
 གཞན་སེལ་ཡང་སྐྱོད་ཀྱི་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྐྱ་རྣམས་ལས་དེ་རྟོགས་ཉིད་ཀྱི་གཞན་
 ལྡོག་རྟོགས་འགྲུང་ཞེས་པ་སྤང་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱུ། །གལ་ཏེ་ལུང་བར་བ་དེས་ལྡོག་པ་
 རོན་གཞན་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་སྐྱོད་ཀྱི་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་
 བ་མ་ཡིན་ཏེ། འིང་གི་ཁྱད་པར་དེ་ལ་ནི་འིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པའི་ལྡོག་པ་རོན་
 གཞན་འགའ་ཡིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་སྐྱ་ལས་རྟོགས་པར་འགྲུང་བའི་ལྡོག་པ་རོན་
 གཞན་འགའ་ཡང་མེད་པའི་སྲིད།

ལུང་གསུམ་པའི་རོན་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་ལུང་གསུམ་པ་དེས་འིང་
 ཞེས་པའི་སྐྱ་སྐྱོར་བ་ན། འིང་ལས་རོན་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པའི་སྐྱ་དང་། འིང་གོ་
 བར་བྱེད་པའི་སྐྱ་གཉིས་གཉིས་སྐྱོར་དགོས་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་
 འདྲའི་སྐྱ་གཉིས་བྱེད་དགོས་པར་བསྟན་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། འིང་དང་འིང་མ་ཡིན་པར་
 ཚུན་ཡོད་པ་མིན་པའི་དངོས་འགའ་ཡིན་པས་གཅིག་ཡོད་པ་གཅོད་དུ་གོ་ན་ཅིག་
 འོས་རྣམས་བར་བཅད་པའང་གོ་བས་ཁྱབ་པའི་སྲིད་རྒྱུ། ཞེས་བཤད་པར་བྱ་ལ། འདི་
 ཞེས་སོགས་བཤད་ཚུལ་སྤྱི་སྲིད་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་། འདི་ལའང་ཞེས་པའི་
 རྒྱས་བཤད་དུ་འཆད་པར་ཁྱད་པར་མེད་པས་འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་
 འིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་སྤང་བ་འདི་ལའང་ངོ་བོ་རྩེད་ཟུང་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་
 ཞེ་ན། རྟོག་པ་ལ་འིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་སྤང་བ་འདི་རོན་དམ་པར་བྱུབ་པ་མིན་

ཉེ། འདི་ཤིང་གི་དངོས་པོར་མེད་ཀྱང། ཤིང་གི་དངོས་པོ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་
བ་གང་ཡིན་པ་དེ་སློབ་རྟོག་པ་ཡིས་བསྐྱད་ཅིང་སློབ་ཉལ་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཤིང་མ་
ཡིན་ལས་སློབ་པར་སྐྱང་བ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་ལས་གཞན་དུ་གྲུབ་ན། དེ་ཤིང་གི་
དངོས་པོར་འགྱུར་དགོས་ན་འདྲ་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་ལས་སློབ་པར་
སྐྱང་བ་ཚོས་ཅན། ཤིང་གི་དངོས་པོར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཤིང་གི་འབྲས་བུ་མེ་དང་
ཁྲིམ་དང་ཤིང་རྩ་སོགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་མི་རུས་པ་ལས་ལོག་པའི་སློབ་ནས་དེ་དག་གི་
དོན་བྱེད་རུས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། ལྷན་སྟེ། ཤིང་གི་དངོས་པོ་འདི་ཡིན་ན། དེ་
འབྲའི་དོན་བྱེད་མི་རུས་པ་འདི་ལས་ཐ་དང་ཅིང་རུས་དགོས་པའི་སྲིད་རོ། །

རྟོག་པའི་སྐྱང་བ་དེས་དེ་འབྲའི་དོན་བྱེད་རུས་ན་འགའ་ཡང་དགོས་པ་དེ་དག་
སྐྱབ་པའི་སྲིད་ཤིང་ཚོལ་བའི་ཚོལ་བ་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གཞུང་འདི་དག་འཆད་
ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ཤེས་པའི་“རྗེ་ཀུན་མཁུན་” བྱེད་སྲོལ་ཆད་གངས་རིའི་ཁྲིད་དུ་མ་གྲུང་
བར་སྐྱང་རོ། །བརྗོད་ཅེས་པ་ནི་ཆོད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། དོན་འདི་བརྗོད་ཅེས་
པའི་ཐ་ཚིག་གོ། །འབྲེས་པའི་དོན་གཅིག་ཅེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདིའི་འབྲེལ་རི་ལྟར་
གནས་པའི་ཚུལ་དགག་གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྗེ་ཀུན་མཁུན་གཞན་དག་ན་ལེ།
སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ན། རག་མཚན་སྤྱིའི་བརྗོད་བྱར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་དེ་ལ་ཆ་ཤས་
མེད་པས་སྤྱི་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཆ་ཀུན་བརྗོད་པས་སྤྱི་དང་ཆོད་མ་སྤྱི་མ་གཞན་དོན་
མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་ཚོད་པ་བཞག་ནས། གཞུང་འདི་དག་དེའི་ལན་དུ་
འཆད་པར་བྱེད་དེ། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་ཚོད་པ་གཅིག་བསྐྱལ་པའི་བར་དུ་

༡ མ་ཕྱུ། ༡༧༧ན། ཉེ། * རྗེ་ཀུན་མཁུན་

བརྒྱད་ནས་སྤང་དགོས་པར་འགྲུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྤར་རང་མཚན་སྐྱོད་མ་ཡིན་པར།
 སྐྱེ་ཆམས་ཀྱིས་ལོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་ཅིང། སྐྱོད་རང་མཚན་
 ཡོད་ན། སྐྱོད་གྲུབ་པས་འཇུག་དགོས་པས་སྐྱོད་གཞན་དོན་མེད་དུ་སྐལ་བའི་
 སྐྱོན་འབྱུང་བར་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤར་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་གསལ་
 བ་རྒྱལ་ལ་ལྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་དོན་གཞན་ཡོད་པ་ལ་གཞོན་ཤེད་དང་མེད་པའི་
 སྐྱལ་ཤེད་ཀྱང་རྒྱས་པར་བསྟན་ཅིང། དེ་འབྲས་སྐྱོད་ཡིན་པའང་རྒྱས་པར་བཀའ་
 ཟིན་ཏོ། །དེ་ལྟར་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ཅིང། རང་མཚན་སྐྱོད་མ་ཡིན་ཀྱང། གཞན་
 སེལ་བའི་སྤྱི་སྐྱོད་ཡིན་པར་ཡང་རྒྱ་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

དེ་ལྟར་བཤད་ཟིན་མ་ཐག་གི་མཇུག་ཏུ་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ན། རང་མཚན་སྐྱོད་
 དོན་དུ་འགྲུང་རོ་ཞེས་པའི་ཚེད་པ་འབྱུང་ན། ཚེད་པ་དེ་ལ་གཞན་སེལ་སྐྱོད་དུ་ཤེད་
 པའི་སྐྱོན་མེད། ཅེས་པའི་ལན་བཏབ་ཟིན་མ་ཁད། ཡང་དེ་འབྲའི་ཚེད་པ་དེ་སྤང་ཡང་
 སྤང་དགོས་པའི་བྱི་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་འགྲུང་ཞིང། མདོར་ན་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ཅིང་
 རང་མཚན་སྐྱོད་མ་ཡིན་ཀྱང། གཞན་སེལ་སྐྱོད་དུ་འགྲུང་དོ། ཞེས་རྒྱ་མཚན་དང་
 བཅས་པ་བཤད་ཟིན་མ་ཁད་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ན། རང་མཚན་སྐྱོད་དུ་འགྲུང་རོ་
 ཞེས་པའི་ཚེད་པ་འབྱུང་ན། ཚེད་པ་དེ་ལ་གན་གང་གིས་ཀྱང་སྤོང་ལུས་པའི་ཐབས་མེད་
 དོ། །གལ་ཏེ་སྤར་དེ་ལྟར་ཚོལ་བ་གང་ལ་བཤད་པའི་ཚོལ་བ་དང། འདིར་ཚེད་པ་སྤྱི་བ་
 པའི་ཚོལ་བ་ཐ་དང་བས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྤར་གྱི་དོན་གཞན་སྤྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་སྤྱི་
 བ་དང། དེ་བཀའ་བ་ན་སྤྱི་གཞན་མེད་ན་རང་མཚན་སྐྱོད་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མ་
 ཡིན་ལོ་ཞེས་བསྟན་ནས། འོ་ན་གང་ཞེ་ན། གཞན་སེལ་བ་ཉིད་སྐྱོད་ཡིན་ལོ་ཞེས་རྒྱ་

མཚན་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱོགས་སུ་མར་ནི། གྲེ་བྲག་པ་དང་སྐྱོད་པ་
བ་སོགས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་འོངས་ན་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་སྐྱོད་ན་དུ་
སྐྱེ་བ་སུ་ཞིག་འདིའི་ཕྱོགས་སུ་མར་འོངས་པ་སྐྱོད་གོས་སོ། །

གལ་ཏེ་ཕྱོགས་སུ་སྐྱེ་བ་ལོ་དང་ཚོད་པ་ལ་སྤར་བཤད་དག་དང་བྱུང་བར་མེད་
ཅིང་དེའི་ལན་སྤར་ཡང་བཤད་ཟིན་ཀྱང་། ཚོད་པ་དེ་ལ་ལན་འདེབས་པའི་རིགས་
པའི་རྣམས་གངས་གཞན་བརྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཚོད་པ་དེ་ཉིད་
སྐོང་བ་ན་སྐྱོད་དང་རྟེན་སེལ་པས་འཇུག་གི་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་མིན་པས་
སྐྱོན་མེད་ཅེས་པའི་རིགས་པ་ཉིད་ནི། སྤར་ཡང་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ལ། དེ་ལས་
གཞན་པའི་རིགས་པའི་རྣམས་གཞན་འདི་དག་གིས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་བརྟན་བརྩོད་
པར་གྱིས་ཤིག །དེས་ན་རང་ལུགས་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། གཞན་འདིའི་མཚན་ས་
སྤར་དུ། རང་འགྲེལ་ལས། འོ་ན་ཇི་ལྟར་དངོས་པོ་ཐ་དང་བ་མེད་པ་སྐྱས་བརྩོད་པ་ན་
དེ་ཉིད་གཞན་ལས་ཐ་དང་པའི་ཕྱིར་ཆ་མེད་པའི་ཐ་དང་པ་གཅིག་བརྩོད་པ་ན། ཐ་དང་
པ་ཐམས་ཅད་ཉོགས་པས་དེ་ལ་སྐྱོད་དང་ཚད་མ་གཞན་དོན་མེད་པར་ཇི་ལྟར་མི་
འགྲུང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཉེས་པ་མེད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་འདྲེས་པའི་དོན་གཅིག་གཙོད་པ་
ན། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེའི་དོན་ཡང་། ཐ་དང་བྱུང་བར་མཚུངས་པ་ཡི། །རྣམས་པར་སྤར་བ་ཅན་ལ་
འགོད། ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལོག་པར་སྤར་བ་དེ་ཉིད་ཤིང་གི་
གསལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བར་མེད་པར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཉིད་
ཤིང་ཞེས་པའི་སྐྱོད་པོ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཚོད་པར་བྱེད་ཅིང་། ཚོད་པའི་རྒྱ་མཚན་

ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་སྤང་བ་དེ་ཉིད་ཤིང་གསལ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་མེད་དུ་
རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཡིན་ན། བ་ལ་ཤའི་སྤྲེང་དུ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་སྤང་བ་
དང་། ཚུན་གྱི་སྤྲེང་གི་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་སྤང་བ་ལ་བྱུང་མེད་དགོས་སྟུང་
བ་སྟེ། ཤིང་གསལ་སོ་སོའི་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་སྤང་བའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཐ་
དད་མེད་དགོས་སྟུང་བའོ། །

རི་ལྗང་ཚོད་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟ་ན་ཆ་ཐ་དད་མེད་པ་ལ་གཅིག་བརྗོད་པ་དང་།
གཅིག་མ་བརྗོད་པའི་ཆ་གཉིས་འགལ་བས། བ་ལ་ཤའི་སྤྲེང་གི་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་
པར་སྤང་བ་དེ་ཉིད་བརྗོད་པ་ན། ཚུན་གྱི་ཡང་བརྗོད་དགོས་བསམ་བ་ལ་ཤ་ཤིང་སྤྲེང་
བརྗོད་ཕྱིན་ཆད། ཚུན་སོགས་ཤིང་གསལ་གཞན་རྣམས་ཤིང་དུ་བརྗོད་པའི་སྤྲོད་དང་
ངེས་པའི་རྟོག་བ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྤྲོད་དང་བྱུང་བ་ལ་
སོགས་བ་མི་རྟག་པའི་གསལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་འདང་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་བ་ལས་ལོག་
པར་སྤང་བ་དེ་ནི་བྱུང་མེད་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ན། དེ་དག་གི་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་
ལྡོག་པར་སྤང་བ་རྣམས་ཆ་ཐ་དད་མེད་དགོས་བསམ་སྤྲོ་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་རྟག་པར་
བསྐྱབས་བ་ན། བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་གསལ་བ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་སྤྲེང་དུ་འདང་མི་རྟག་
པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་དེ་ཉིད་བསྐྱབས་པར་འགྱུར་བས་གསལ་བ་གཞན་
མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རྟེ། ཞེས་ཚོད་པ་ཡིན་ལ།
དོན་འདི། ཉིད་རང་འགྲུབ་དུ། མཚམས་རི་ལྗང་སྤྲོད་པའི་ཚུལ་གསུངས་པའི་དགོངས་
པ་དམིས་ཕྱིན་པ་ཡིན་འོ། །

དའི་ལན་ནི། སྤྲོད་པའི་སྤྲེང་པར་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བའི་དོན་རྟག་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་སྤྲོད་

ལ་གཅོད་པ་ན། ཚོས་ཅན་སྐྱེ་ལ་ཉམས་པ་བཅད་པ་ཡིས། མི་ཉམས་པའི་དངོས་པོའི་
 ཚོས་མ་ལུས་བརྗོད་བྱུང་བྱས་པའི་ཉེས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་ཉམས་པར་
 བརྗོད་པའི་སྐབས། དེ་སྐབས་པའི་ཉམས་པའི་སྐྱ་མི་ཉམས་པ་གོ་བ་གཅིག་ལུ་ཡི་བྱ་བ་བྱེད་གྱི།
 དེ་དག་གི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་གཞན་མི་ཉམས་པར་གོ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་མི་རུས་པའི་
 ཟ෍ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། སྐྱ་གང་གི་སྟེང་གི་མི་ཉམས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྡོག་པར་སྤང་
 བ་དེ་ཉིད་རྗོད་པར་བྱེད་པ་ལས་མི་ཉམས་པའི་གསལ་བ་མ་ལུས་པའི་སྟེང་གི་མི་ཉམས་པ་
 མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ནི། སྐྱའི་སྟེང་གི་མི་ཉམས་
 པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་དང་བྱམ་པའི་སྟེང་གི་དེ་སྟེང་སྤང་བ་སོགས་ཆ་ཐ་
 དད་མེད་པའི་སློབ་མ་མི་ཉམས་པའི་གསལ་བ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་
 གནས་པའི་དངོས་པོའི་རུས་པ་ལས་ཡིན་དགོས་པ་དེས་ན་སྐྱ་མི་ཉམས་པར་གོ་བར་
 བྱེད་པ་དང་བྱམ་པ་མི་ཉམས་པར་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་དུ་མ་ཅན་གྱི་
 སྐྱ་དང་ཉམས་པའི་ཐམས་ཅད་རྟོག་གཅིག་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་དགོས་ནའང་དེ་ནི་མི་འཐད་
 དེ། སྐྱ་བྱམ་སོགས་རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་སློབ་མ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ལོ། །

དེས་ན་ཁོ་ལོ་ཅག་ནི་སྐྱ་བྱམ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་ཉམས་པ་མ་ཡིན་པ་
 ལས་ལྡོག་པར་སྤང་བ་དེ་ཉིད་ལྷན་མེད་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུ་སྐྱ་དོན་ཡིན་
 ལྟར། དེ་ཉིད་རྟོག་པའི་སྤང་བ་ཅམ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་ཞམས་སྐྱི་དེའི་རང་
 དུ་རང་བཞིན་འདྲེས་པར་གནས་པའི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་
 པས་སྐྱའི་སྟེང་གི་མི་ཉམས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་བརྗོད་པ་ན་བྱམ་པ་ལ་
 སོགས་པའི་སྟེང་གི་ཡང་བརྗོད་པ་དང་སྐབས་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་བའི་སློབ་མ་སྐྱ་དང་

ཉགས་གཞན་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ། ཞེས་པ་སྟེ། གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་
 འདི་ལྟར་ཡིན་པར་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། སྐྱ་འབྲས་བུ་དུ་མ་ཅན་རྟེན་གཅིག་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། འགལ་བའི་སྲིད་རྟོ། །རྗེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པའི་སྐྱོའི་སྐྱར་བ་ལ་བརྟེན་པ་ཉེས་པ་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །ཁོ་ལོ་འབའ་ཞིག་གིས་སྐོབ་དཔོན་གྱི་
 དགོངས་པ་རྗེ་མ་མེད་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། རྗེ་ག་བྱེད་གཞན་དག་གིས་
 རྟོགས་ཅན་དུ་འབང་མ་སྟེན་ཅིང་། འབྲས་བུ་དུ་མ་རྟེན་གཅིག་འགྲུབ། ཞེས་པ་ལ་
 འབྲས་བུ་དུ་མ་དང་རྟེན་གཅིག་ལ་འཇུག་པར་འགྲུར་བ་ཡིན། ཅེས་རང་གྲུགས་གྱི་
 ཚད་གྲུབ་ལ་སྐྱར་ནས་འཆད་མོད། གོང་དུ་བྲངས་པའི་རང་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་དེ་མིག་
 གིས་ཀྱང་མ་མཐོང་བར་ཟད་དོ། །གྲུབ་པ་དེས་ན། སྐོབ་དཔོན་རྟོགས་སྐྱར་གིས་
 བཤད་པའི་སེལ་བ་སྐྱ་བ་ལ་ཐ་སྐྱད་ཐམས་ཅད་འཐད་ཅིང་། སྐྱི་རྟག་དངོས་སྐྱ་བ་ལ་
 མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་ནི། མེ་ཉོག་འདི་ལྷན་ལ་སྟོན་པའི་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། སྟོན་པའི་
 ལྷས་ཡོན་རྣམས་གཞན་དང་། ལྷན་ལའི་ལྷས་རྣམས་དོན་གཞན་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི།
 ལྷན་ལ་དང་དེའི་ཡོན་ཉན་སྟོན་པོ་གཉིས་རྣམས་གྱི་ཆ་སོ་སོར་མེད་ན། ལྷན་ལ་བརྗོད་
 པའི་རྗེས་སུ་སྟོན་པོ་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དོན་མེད་པ་འཇམ།

ཡང་ན། ལྷན་ལ་བརྗོད་པ་དང་སྟོན་པོ་བརྗོད་པའི་སྐྱ་གཉིས་རྣམས་གངས་པར་
 འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། གང་གི་ཆེ་སྟོན་པའི་སྐྱས་སྟོན་པོ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་པར་གཅོད་ཅན་
 གཅིག་གཅིག་སྟོན་པ་ན། ལྷན་ལ་མི་སྟོང་ཞིང་མི་སྐྱབ། ལྷན་ལའི་སྐྱས་ཀྱང་ལྷན་ལ་
 ཡིན་པ་རྣམས་པར་གཅོད་པ་གཅིག་གཅིག་སྟོན་པ་ན། གང་གི་ཆེ་གཞན་སྟོན་པོ་མི་
 སྟོང་ཞིང་མི་སྐྱབ་པར་གནས་ལ། གང་གི་ཆེ་མེ་ཉོག་འདི་ལྷན་ལ་སྟོན་པའི་ཞེས་

བརྗོད་ལ་དེའི་ཚེ་རྟོག་སྒྲིབ་ལོར་བྱས་ནས་མེ་རྟོག་དེ་ལྷུ་རྒྱལ་དང་སྟོན་པོ་གཉིས་ཀྱི་
 གཞི་མ་ཐུན་པ་ནི་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཉེ། དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ན། ལྷུ་རྒྱལ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་
 པ་དང་། སྟོན་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་སྟོག་པ་གཉིས་པོ་དེས་ནི་མེ་རྟོག་དེ་ལ་
 རྩལ་པའི་སྟོན་པ་མེ་རྟོག་གཅིག་ལུ་ཡང་སྟོག་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ལྷ་སྤུར་རྟོག་པ་ལ་
 ལྟར་ཞིང་། “དེ” ལྷ་སྤུར་སྤྲོ་ནི་མེ་རྟོག་དེ་ལྷུ་རྒྱལ་དང་སྟོན་པོ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་
 གཅོད་པར་བྱེད་པ་ན། ལྷ་དེས་རི་ལྟར་བརྗོད་ཅིང་། རྟོག་པ་དེ་ལ་མེ་རྟོག་དེ་ལྷུ་རྒྱལ་
 དང་སྟོན་པོར་རི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་མེ་རྟོག་དེ་ལྷུ་རྒྱལ་ཡང་ཡིན། སྟོན་པོ་ཡང་ཡིན་
 པའི་དངོས་པོའི་ཚོས་ལ་རེག་པར་འགྱུར་བའི་སྟོན་པ་སྟོག་པ་གཉིས་པོ་དེ་ནི་མེ་
 རྟོག་དེ་ལ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་རིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལོ། །དེ་ཡང་གཞི་མ་ཐུན་དུ་
 འཛོག་པ་ལ་ལྷུ་རྒྱལ་སྟོན་པོའི་བྱེ་བྲག་དུ་གྱུར་པའི་མེ་རྟོག་གཅིག་གཞིར་བྱས་ནས་
 དེ་ལྷུ་རྒྱལ་དང་“སྟོན་པོ”འི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་འཛོག་པ་ན་རྟོག་པ་ལ་མེ་རྟོག་བྱེད་གཞི་
 དང་། དེའི་བྱེད་ཚོས་ལྷུ་རྒྱལ་དང་སྟོན་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་གཉིས་པ་ཐ་དང་པར་
 ལྟར་བའི་སྟོན་པ་མེ་རྟོག་དེ་སྟོག་པ་གཉིས་པོ་དེ་དང་ལྡན་པར་སྤང་བ་གཅིག་དགོས་
 ཤིང་། དེར་མ་ཟད་རྟོག་པ་ལ་དེ་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་མེ་རྟོག་དེ་རང་ཡང་ལྷུ་རྒྱལ་ཡང་
 ཡིན། སྟོན་པོ་ཡང་ཡིན་པར་དངོས་པོ་ལ་གནས་པའི་སྟོན་པ་སྟོག་པ་གཉིས་པོ་དེ་
 ལྡན་པ་གཅིག་དགོས་སོ། །

དེ་དག་གིས་མེ་རྟོག་དེ་ལྷུ་རྒྱལ་དང་སྟོན་པོའི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་གཞག་ལུས་ཀྱི།
 ཕྱི་མ་དངོས་པོ་ལ་དེ་ལྟར་གནས་པ་མ་ཚང་ན། རྟོག་པ་ལ་དེ་ལྟར་སྟོག་པ་གཉིས་

༡ མ་ཕྱི། ལྷུ་རྒྱལ་ ༥ * དེ
 ༢ མ་ཕྱི། ལྷུ་རྒྱལ་ ༥ ལྟར་ * སྟོན་

ཚོགས་སུ་སྒྲུབ་བ་ཙམ་གྱིས་གཞི་མ་སྐྱུན་དུ་གཞག་མི་བྱས་ཏེ། སྒྲུབ་མཉམ་བུ་མ་
 ཡིན་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ལས་ལྡོག་པ་གཉིས་ཚོགས་སུ་རྟོག་པ་ལ་སྒྲུབ་བ་ཡིན་ཀྱང་
 སྒྲུབ་མཉམ་བུ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མ་སྐྱུན་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ལོ། །དངོས་པོ་ལ་དེ་ལྟར་
 གནས་པ་ཚང་ཡང་རྟོག་པ་ལ་ལྡོག་པ་གཉིས་ཚོགས་སུ་སྒྲུབ་བ་མ་ཚང་ན་ཡང་གཞི་
 མ་སྐྱུན་འཛོག་མི་བྱས་ཏེ། དཔེར་ན་བྱས་པ་དང་བྱས་པ་བཞིན་ལོ། །དེ་ཡང་གཞི་
 མ་སྐྱུན་དུ་འཛོག་པའི་ཚོས་རྟོག་པ་ལ་ལྡོག་པ་གཉིས་ཚོགས་སུ་སྒྲུབ་བ་ཞེས་བུ་བ་
 དགོས་པར། དེས་ནི་དེ་ལྲབ་གཅིག་སུའང་སྒྲུབ། ཞེས་པས་བསྟན་ཅིང་། སྒྲུབ་བ་ལྟར་
 དངོས་པོ་ལའང་། གཞི་དེ་ཚོས་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་དགོས་པར། སྒྲུབ་ཞེས་སོགས་
 ཀྱང་བ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་སློབས་གཞི་མ་སྐྱུན་དུ་འཛོག་པའང་རྟོག་ཏེ་
 ཙམ་གྱི་ཚོས་ཡིན་གྱི། གཞི་མ་སྐྱུན་དུ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་བསྟན་པའི་སློ་
 བས་གཞི་མ་སྐྱུན་དུ་འཛོག་བྱེད་གྱི་སློ་རྟོག་པ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ནི། དེ་ཚེ་ཞེས་པ་ཀྱང་
 བ་གཉིས་སོ། །

དེ་ལྟར་གཞག་པའི་གཞི་མ་སྐྱུན་དོན་དམ་དུ་མ་གྲུབ་པའི་རིགས་པ་སྟོན་པར་
 བཞེད་ནས། རྣམ་གཅོད་གཅིག་གཅིག་སྟོན་པ་ན། །གང་ཚེ་གཞག་མི་སློང་བར་
 གནས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། ལུམ་པ་སྟོ་ལྷིང་བ་ཡིན་པར་དངོས་པོ་
 ལ་གནས་པས་བརྟེན་ལ་བྱང་བ་དག་ལ། ལུམ་པ་ཞེས་བརྟོན་པ་ན། ལྟོ་ལྷིང་པའི་དོན་
 ལྷི་འབད་མེད་དུ་འཆར་བས་ལྲབ་པ་ལྟར། མེ་རྟོག་དེ་ལྷུན་པོ་དང་སྟོན་པའི་གཞི་
 མ་སྐྱུན་ཡིན་པ་དངོས་པོ་ལ་གནས་ན་མེ་རྟོག་དེ་ལྷུན་པོ་ཞེས་བརྟོན་པ་ན། དེ་སྟོན་
 པོ་ཡིན་པར་ཡང་སྒྲུབ་དགོས་ལ། དེ་སྟོན་པའི་ཞེས་བརྟོན་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལྷུན་པོ་

ཡིན་པར་ཡང་སྤང་དགོས་པས། རྣམ་གཅོད་གཅིག་གཅིག་སྟོན་པ་ན་གང་ཆེ་གཞན་
 མི་སྡོད་བར་གནས་པའི་སྲིད་རྟོན། ཞེས་པའོ། རྟེན་གྱི་ཆེན་མོ་གཞན་དག་གི་ས་མི་སྡོད་པས་
 སྤང་མ་སྲིད་ལ། སྤང་མི་ཞེས་སོགས་རྟོག་དོར་འདོག་གྲང་རང་མཚན་ལ་མི་སྡོད་ཞེས་
 པའི་དོན་དུ་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །རང་འགྲེལ་དུ་ཆེ་གས་སུ་བཅད་པ་འདི་དག་པར་
 ཆེ་གས་སུ་མཛད་ནས་འགྲེལ་བ་མ་མཛད་ལ། དེ་མི་མཛད་པ་ཡང་གོང་དུ། རྟོག་དོར་
 གཞི་མ་སྤྱན་འདོག་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དག་ལ་དཔག་པས་ནས་འདི་ཉིད་ལེས་སྤང་
 བ་ལ་དགོངས་པའོ། །དེ་ལྟར་རང་ལུགས་ལ་གཞི་མ་སྤྱན་འདོག་པའི་ཚུལ་བསྟན་
 བས། གཞན་སེལ་བ་ཁས་མི་ལེན་པར་གཞི་མ་སྤྱན་གྱི་ཐ་སྤྱང་དངོས་དབང་གིས་
 འཇུག་པར་འདོད་པ་དག་གི་གཞི་མ་སྤྱན་འདོག་པའི་ཚུལ་འགོག་པ་ནི། ལྷན་ལ་སྟོན་
 བོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེའི་ཆེ། སྟོན་པའི་སྤྱི་ཡོན་ཉན་རྣམས་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་གཅིག་
 བེ་རྗོད་པར་བྱེད་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྟོན་པོ་དང་ལྷན་ལ་གཉིས་སོ་སོར་སྤང་
 མ་འཇུག་པ་ལ་སྤང་དགོས་པ་ལ་སྤང་བ་མིན་པའི་སྲིད། རྩལ་སྟེ། ཡོད་ན་སྤང་རུང་གི་
 དངོས་པོ་མ་དམིགས་པ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པས་ལྷན་པ་དེས་པའི་སྲིད་རྟོན། །འདིས་
 གཞི་མ་སྤྱན་རྣམས་སུ་མ་སྤྱབ་པའི་རིགས་པ་གཅིག་གྲང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གཞི་
 མ་སྤྱན་རྣམས་སུ་སྤྱབ་ན། མེ་རྟོག་དེ་ལྷན་ལ་དང། སྟོན་པའི་གཞི་མ་སྤྱན་དུ་བདེན་པའི་
 སྲིད་ཐ་དང་དུ་བདེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་སྤྱི་རོལ་བ་དག་གི་གཞི་མ་སྤྱན་ཁས་ལེན་
 ཚུལ་ལྟར་ལྷན་ལ་དེ་དང་ཡོན་ཉན་སྟོན་པོ་རྣམས་གཞན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ལ། དེ་
 དག་སོ་སོར་སྤང་མ་འཇུག་པ་ལ་མི་སྤང་བས་རྣམས་གཞན་དུ་མེད་པའི་སྲིད། གཞི་
 མ་སྤྱན་དུ་མི་བདེན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །

དེས་ན་གཞན་སྐྱུགས་ལ་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དང་། རང་སྐྱུགས་ལ་གཞི་
 མ་སྐྱུན་བདེན་མེད་ཀྱི་རིགས་པ་གཉིས་ཀ་བསྟན་པ་ཡིན་ཞོ། ། རྗེ་ག་བྱེད་གཞན་
 དག །སྤྱི་དངོས་ལོ་བ་དོན་གཞན་གཅིག་ནི་སྤྱུས་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་མིན། ཞེས་
 འཆད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མེད་ཅིང་། སྤར་སྤོགས་སྤའི་སྐབས་
 སུ་ཡོན་ཏན་རྗེས་གཞན་བརྗོད་པའི་སྤོ་ནས་གཞི་མ་སྐྱུན་དུ་གྲུང་བའི་སྤོགས་སུ་
 བཀོད་ནས། ལན་གྱི་སྐབས་སུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གཞོན་བྱེད་འདི་བསྟན་གང་ཡང་མི་སྤྱོད་
 བ་དང་། རང་ལ་གཞི་མ་སྐྱུན་དུང་ཞིང་སྤྱི་བརྗོད་ན་མི་དུང་བར་བསྟན། ཞེས་པའི་
 བསྟུས་དོན་བཀོད་ནས་ཆོག་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་གཞན་སྐྱུགས་ལ་གཞི་མ་སྐྱུན་མི་
 དུང་བའི་ཚུལ་གང་གིས་བསྟན་སྤྱོད་རྒྱུ་ལོངས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཆར་དོ། །

དེ་ལྟར་སེལ་བ་སྤྱོད་བ་རང་སྐྱུགས་ལ་གཞི་མ་སྐྱུན་དེ་ལྟར་འདོགས་པའི་ཚུལ་
 དང་། གཞན་སྐྱུགས་ཀྱི་གཞི་མ་སྐྱུན་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་སྤྱན་པའི་སྤོ་ནས་འདོགས་
 པར་འདོད་པ་བཀག་ནས། དེས་ན་སྤྱི་གཞི་མ་སྐྱུན་གྱི་ཐ་སྲུང་ཐམས་ཅད་སྤྱོན་མེད་དུ་
 སྤོབ་དཔོན་སྤོགས་སྤང་གིས་བསྟན་པ་ལྟར་གྱི་གཞན་སེལ་བ་ཁས་ལེན་བ་དག་ལ་
 འཐད་ཀྱི་སྤྱི་རྟག་དངོས་ཁས་ལེན་བ་དག་ལ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་སྤོན་པ་ནི། གཞི་མ་སྐྱུན་
 ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྤྱོད་མ་ཟད་སྤྱི་ཡི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྤྱོད་མས་དང་ནི་སྤོ་ཉིད་ཀྱང་སྤོབ་
 དཔོན་སྤོགས་སྤང་གིས་གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བསྟན་པ་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 དག་གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་ཁས་སྤངས་ན་སྤྱི་གཞི་མ་སྐྱུན་གྱི་རྣམ་གཞག་
 ཐམས་ཅད་ཆད་མས་གཞོན་མེད་དུ་ཁས་སྤངས་པས་ཆོག་བ་དེའི་སྤྱིར། དེ་འདྲའི་སྤྱོད་
 སྤོ་ཐམས་ཅད་སྤྱི་རྟག་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲའི་སྤྱི་

ཉལ་དངོས་སྐྱོད་དང་ཉལ་པའི་སྣང་ཡུལ་དུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་སྦྱི་གཞི་མ་སྐྱུན་དེ་དག་
མི་སྲིད་པའི་སྦྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་སྲིད། དེ་སྣང་བསྐྱུན་པའི་དགོས་པ་ཡང་གྲུབ་པའི་
མཐའ་བཟང་ངན་ནི། ལུགས་དེ་ལ་འདྲི་གཞེན་དང་བསྐྱུན་བཅོས་ལ་གྲགས་པའི་མ་
སྣང་ཐམས་ཅད་གཞོད་མེད་དུ་གཞག་ཀྱས་མི་ཀྱས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་ལ། མ་སྣང་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལུགས་འདི་ལ་འཐད་ཅིང་། གཞན་ལ་མི་འཐད་པར་བསྐྱུན་པའི་
སྦོན་པ་གཞན་དག་ལུགས་འདི་ལ་གཞུག་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་དངོས་ལ་དེ་དག་མི་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཅི་ཞེ་ན། གཞན་ལུགས་ལ་སྦྱི་
གཞི་མ་སྐྱུན་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་སྦོན་པ་ལ། སྣངས་ཅན་སྦྱི་ཉལ་དངོས་ཆ་
མེད་གཅིག་དང་། གསལ་བ་ཐམས་ཅད་རྣམས་གཅིག་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་སྦྱི་
གཞི་མ་སྐྱུན་མི་རྒྱང་བར་སྦོན་པ་ནི། བ་ལང་གི་སྦྱི་ཉལ་དངོས་ཆ་མེད་དེ་དང་བ་ལང་
གི་གསལ་བ་དག་རྣམས་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་དགོས་ཏེ། སྦྱི་དེའི་རྣམ་ལ་ཆ་
ཤས་མེད་པའི་སྲིད་རྒྱུ། །དེས་ན་བ་ལང་གི་སྦྱི་གསལ་གཉིས་དོ་ཤོ་འཇམ་རྣམ་པ་ཐ་དང་
པའི་སྦྱོའི་ཡུལ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བ་ལང་གི་སྦྱི་དངོས་པོ་བའི་དོ་ཤོ་
དང་། བ་ལང་གི་གསལ་བའི་དོ་ཤོ་དག་གཅིག་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན། སྦྱི་
གསལ་ལ་སྐྱུ་ཡང་ཐ་དང་དུ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བས་གཞི་མ་སྐྱུན་གྱི་སྦྱོའི་མ་སྣང་
ཐམས་ཅད་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་ཉིད་དང་ཉིད་གཞི་མ་སྐྱུན་པ་མི་སྲིད་པའི་
སྲིད་རྒྱུ། །འདི་ནི་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ། སན་ཚུན་བྱེད་པར་མེད་ཐལ་སྲིད། །བསྐྱུས་
པ་གཅིག་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ལ།

༡ མ་ཕྱེ། ༧༧༧ན། ཟླ * ཟླ༥

ཡང་། བསྐྱུས་བ་དུ་མ་ཉིད་འགྲུང་བྱིས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱི་ཡང་མི་
 འཐད་པར་བསྐྱེན་པ་ནི། དེར་མ་ཟད་བ་ཡང་གི་སྤྱི་རྟག་དངོས་ཆ་མེད་དེ་དང་བ་ཡང་
 དཀར་ཟམ་རྗེས་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་དགོས་པ་སུ། དེ་ཉིད་བ་ཡང་ནག་སྐྱུར་
 སོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྤྱིར་མི་འགྲུང་དོ། །དེ་བས་ན་སྤྱིའི་ཐ་སྐྱད་ཐམས་ཅད་
 གྲང་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྲུང་ལ། གལ་ཏེ་བ་ཡང་དཀར་ཟམ་དང་གཅིག་ཡིན་གྲང་ནག་
 སྐྱུར་སོགས་ཀྱི་སྤྱིར་འགྲུང་ན། བ་ཡང་གི་སྤྱི་གཙོ་བོ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་བ་ཡང་ནག་
 སྐྱུར་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་། དེ་ལས་ལྡོག་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བ་ཡང་
 ནག་སྐྱུར་གྱི་སྤྱིའང་ཡིན། བ་ཡང་དཀར་ཟམ་དང་གཅིག་གྲང་ཡིན་པའི་བྱིས། འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། དོན་གཅིག་ནི་གཞི་གཅིག་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྡོག་གཉིས་ཀའི་དོན་གཅིག་
 སྤྱོད་ལུལ་ཅན་དུ་རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིས་ཏེ་འགལ་བའི་བྱིས་དོ། །འདི་དག་ནི་རང་
 འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་དབྱིས་བྱིན་པ་ཡིན་ལ། རྗེ་ཀ་བྱེད་གཞན་དག། སློ་སེར་གཅིག་
 ཏུ་ཐལ། སྤྱི་གཙོ་བོའི་རང་དུ་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིས། འདོད་ན། སློན་བོ་དེ་
 སེར་བོ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྡོག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་འཆད་མོད། སློ་སེར་
 གཞི་མ་ཐུན་མི་སྲིད་པ་དང་། སློན་བོ་སེར་བོ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བས་སྤྱི་གཞི་མ་ཐུན་
 མི་འཐད་པར་འཕེན་རུས་མི་རུས་སོམས་ཤིག །

བྱེ་བྲག་བ་སྤྱི་གསལ་རྗེས་གཞན་ཁས་ལེན་པ་ལ་དེ་དག་མི་འཐད་པར་སྟོན་པ་
 བློ། ལ་བ་དང་ཤིང་གཉིས་དབྱེར་མེད་པའི་གཞི་མ་ཐུན་གྱི་ཐ་སྐྱད་དག་གྲང་རྒྱུ་མེད་དུ་
 འགྲུང་བར་ཐལ། སྤྱི་གསལ་རྣམས་རྗེས་ཐ་དད་གྲུང་བའི་བྱིས་ནའོ། །གྲང་ཞེས་པས་
 གསལ་བ་དང་སྤྱི་རྗེས་གཞན་ཡིན་ན་སྤྱིའི་ཐ་སྐྱད་མི་འཐད་པར་མ་ཟད། ཅེས་པ་སྤྱད་

བའི་ཆེན་མོ་ལྟ་བུ་ལྟོ་ལས། དེ་ཡང་སྤྱི་གསལ་ཐ་དད་ན་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་བས་
 དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་མི་འཐད་སྐྱེས་དུ་དགོངས་པའོ། །དེ་ལྟར་སྤྱི་གཞི་མ་ཐུན་མི་
 སྲིད་པའི་ཉེས་པ་སྤོགས་གཞན་ལ་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་ལ་བསྐྱེད་ནས། ཉེས་པ་དེ་དག་རང་ལ་
 མི་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་ལྟོ་ལས། ཐོག་མར་མདོར་བསྐྱེད་པའོ། །གས་ཏེ་བྱེད་རང་ལ་ཡང་
 གཞན་མེས་པའི་སྤྱི་དེ་གསལ་བ་རྣམས་དང་རྗེས་གཅིག་ཐ་དད་བརྟགས་ན་ཉེས་པ་དེ་
 དག་མི་འགྱུར་བའི་ཞེན། ཞོ་བོ་ཅག་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཉེས་པ་དེ་དག་མེད་དེ། རྟོག་རིེ་
 ལྟོག་པ་དེ་གསལ་བ་ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱི་ཡིན་པས་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གྱིས་རྗེས་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་འདར་བརྟགས་པ་བྱུང་མེད་པའི་སྤྱི་དུ། གས་ཏེ་དེ་ལ་དེ་ལྟར་
 བརྟགས་པ་བྱུང་མེད་ཀྱང་། སྤྱི་སྤོའི་སྤྱི་ལྟོ་ལས་དུ་བྱུང་བའི་སྤྱི་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མེད་ན།
 གསལ་བ་དུ་མ་ལ་སྤྱི་སྤྱི་གཅིག་འཇུག་པ་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བྱམ་གསལ་ཐ་
 དད་པ་འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་བྱེད་པ་དག་ལ། ལྟོ་བོ་བཟང་ཤེས་པས་བྱམ་པ་ཞེས་
 པའི་སྤྱི་གཅིག་བཟང་བྱས་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལྟོ་སྤོའི་བཟང་བུ་
 ཡོངས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྤྱི་དུ།

བྱམ་གསལ་རྣམས་ལ་དེ་འདྲའི་སྤྱི་སྤྱི་སྤོའི་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལྟོ་སྤོའི་
 བ་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཅན་ལས་ལྟོག་པར་རང་རྒྱ་ལས་སྤྱེས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་
 སྤྱི་དུ། ལྟོག་པ་ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱི་དུ། ཞེས་པ་འཆད་པའི་གཞུང་དུ་སྤྱི་དུ་ནས། གས་
 ཏེ་རྟོག་རིེ་ལྟོག་པ་དེ་ཉིད་གསལ་བ་ཀུན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཡིན་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཅེ་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་སྤྱི་མ་ཡིན་ན། སྤྱི་རྟོག་དངོས་ཡོད་པའང་གོང་དུ་བཤད་པའི་
 རིགས་པ་རྣམས་གྱིས་ཞེགས་པས་གསལ་བདག་ལ་སྤྱི་སྤྱི་གཅིག་ཐུན་མོང་དུ་སྤོའི་

བ་མི་འབྲང་པར་འགྲུང་ཞིང་། དེའི་ཕྱིར་གསལ་ལ་བ་སོ་སོ་དག་ལ་བརྟུན་པ་དགོས་
 བའང་དེ་ནི་མི་འབྲང་དེ། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། དེ་མིན་བཅད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གསལ་
 བའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་བརྟུན་པ་བ་མིན་པར་ཐལ། དེ་མིན་བཅད་པའི་ལྡོག་པ་བརྟུན་
 སྐྱོར་ཤེས་པ་ལ་མི་སྣང་བར་གསལ་ལ་བ་རང་མཚན་ཐ་དད་པ་དག་བརྟུན་པ་ཤེས་
 པའི་སྣང་ལུལ་དུ་བསྟན་པ་ནི་དགའ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་མིན་མ་བཅད་ན་མི་འདོད་
 པའི་དོན་ལ་མ་འདྲེས་པར་བསྟན་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐ་སྣང་གི་ཚེ་དོན་གོ་བའི་
 འབྲས་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྩུང་སྣ་མ་དེར་ཐལ། བརྟུན་པ་ཤེས་པ་རང་བཞིན་
 འདྲེས་འཛིན་གྱི་སློ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དངོས་པོ་ཀུན་རང་རང་ངོ་བོ་ལ་མ་འདྲེས་པར་
 གནས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བ་ལང་ཁྲ་བོ་ཡི་ནི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སེར་སྐྱ་ལ་
 ཡོད་པ་མིན་ཞིང་། སེར་སྐྱའི་ངོ་བོ་འང་ཁྲ་བོ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་མིན་བཅད་
 པས་མ་ལྟོས་པར་རང་མཚན་ཁོ་ན་ལ་བརྟུན་པ་སྣང་ཡང་བགའ་བེན་པ་མ་ཡིན་
 བམ་ཞེན། དེགས་པ་གཞན་ཡིན་པས་རྣོས་སྐྱོན་མེད་དོ། །

དེ་དག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། ད་སྣང་བ་ལང་ཁྲ་བོའི་ངོ་བོ་བ་ལང་
 སེར་སྐྱ་ལ་མེད་ཅིང་སེར་སྐྱའི་ངོ་བོ་བ་ལང་ཁྲ་བོ་ལ་མེད་ཀྱང་། བཞོ་བགའ་སོགས་
 དེའི་འབྲས་བུ་ཅན་མིན་པ་ལས་སྡོག་པ་དེ་ནི་ཁྲ་བོ་དང་སེར་སྐྱ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་
 ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དོན་གསལ་བ་རྣམས་ལ་དེ་འདྲའི་སྤྱི་གཅིག་ཐ་དད་མེད་པའམ་
 མཚོངས་པར་ཡོད་པ་ལ་ཡང་སྐྱ་ཡི་བྱེད་བྲག་ཐ་དད་ཁོ་ན་སྐྱོར་བ་མི་དེགས་པས་བ་
 ལང་ཞེས་པའི་སྤྱི་སྐྱ་གཅིག་སྐྱར་བ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་རྟག་དངོས་གཅིག་རྗེས་སུ་འགྲོ་
 བས་སྐྱར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འདྲིར། དེ་འབྲས་ཅན་མིན་ལས་སྡོག་པ། ཞེས་སོགས་

གྱིས་བ་ཡང་གི་ལྷོག་པ་དེ་ཁོ་དང་ཁུ་ཡུ་གཉི་ག་དང་ངོ་མོ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་ཅིང་། ཁོ་
མོ་ཡི་ནི་ཞེས་སོགས་གྱིས་ཁོ་དང་ཁུ་ཡུ་ངོ་མོ་ཐ་དད་དུ་བསྟན་བསམ། གཞན་དག་
ཀ་བྱམ་དངོས་པོ་དང་རྣམ་གཅིག་ཡིན་ན། ཀ་བྱམ་ཡང་རྣམ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་
དགོས་ཞེས་སྣང་བ་ལ་བསམ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། །དེའི་སྲིད། བ་ཡང་གི་གསལ་བ་
རྣམས་གྱིས་བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་དེ་དག་གྲེད་པར་མཚུངས་པར་
འདོད་ན་ཡང་། བཞོ་བཀལ་སོགས་དེའི་འབྲས་བུ་མེད་པ་ལས་ཐ་དད་པ་ཉིད་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྲིད་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཐབས་མེད་པས་གཞན་སེལ་
པའི་སྤྱི་འབད་མེད་དུ་གྲུབ་སོ། ཞེས་པའོ། །རྗེ་ཀུ་གྲེད་གཞན་དག་འབྲས་བུ་རིགས་
གཅིག་གྲེད་པར་མཚུངས་པ་དེ་ཉིད་གསལ་བ་རྣམས་ལས་རྣམ་གཞན་པའི་སྤྱིར་
འདོད་ན་འདང་། དེ་ནི་འབྲས་བུ་མེད་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་རྣམས་
གཞན་མིན་ཅེས་འཆད་མོད། དེ་འདྲ་དེ་འབྲས་ཅན་མིན་གྲུལ། ཅེས་པ་ལས་དགག་གྲུ་
དང་འགོག་གྲེད་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཐད་ཀྱང་མེད་དོ། །

ཡང་ན་འདི་ལྟར་གལ་ཏེ། བ་ཡང་གི་འབྲས་བུ་བཞོ་མོ་སོགས་མི་གྲེད་པ་ལས་
ལྷོག་པ་དེ་ཉིད་བ་ཡང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལས་རྣམས་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་འོ་ཞེས་འདོད་
ན་འདྲ་དེ་འདྲའི་ལྷོག་པ་དེ་བཞོ་མོ་སོགས་གྱི་འབྲས་བུ་མི་གྲེད་པ་ལས་རྣམས་ཐ་དད་དམ་
མི་དད། མི་དད་ན། བ་ཡང་གི་གསལ་བ་བཞོ་མོ་སོགས་གྱི་འབྲས་བུ་གྲེད་པ་དག་ལས་
རྣམས་ཐ་དད་ཅིང་། དེ་ལས་ལྷོག་པ་དག་དང་རྣམ་གཅིག་པ་དེ་ནི་དེ་དག་གི་སྤྱི་འགལ་
ལོ། །གལ་ཏེ་ཐ་དད་ན་དེ་ཚོས་ཅན། བཞོ་མོ་སོགས་གྱི་འབྲས་བུ་གྲེད་པ་ལས་རྣམས་
གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་འབྲས་བུ་མེད་པ་དག་ལས་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་བྱེད་ཀྱི་དེ་འདྲའི་འབྲས་བུ་བྱེད་མི་བྱེད་པའི་ཚུན་སྤངས་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་ན། རང་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པར་བརྟུག་ཏུ་བྱང་ཅམ་ཡིན་མོད་ནའང་། ལྷ་མ་ཉིད་ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །

དེ་ལྟར་སྤྱི་གཞན་རྟག་དངོས་མེད་ཀྱང་སྤྱི་སྤྱ་གཅིག་འབྲེལ་པའི་རྒྱ་མཚོན་བསྟན་པས། དེ་འདྲའི་དཔེ་སྟོན་པ་ནི། སྤྱི་གཞན་མེད་པའི་དུ་མ་ལ་སྤྱི་སྤྱ་གཅིག་འབྲེལ་པ། དཔེར་ན། མིག་དང་གཟུགས་དང་ཡིད་བྱེད་ལ་སོགས་པས་གཟུགས་འདྲིན་པའི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་གི་འབྲས་བུ་སྟུན་མོད་དུ་སྦྱེད་པ་ཅན་ཡིན་པ་གང་གི་ཕྱིར་ན་རྒྱ་མཚོན་དེས། རྒྱན་གསུམ་དེའི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་འབྲས་བུ་སྦྱེད་པའི་རུས་པ་དེ་སྤྱི་གཅིག་གིས་སྟོན་པ་དགའི་སྲིད་པར་འགྲུང་ལ། དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་སྟོན་ན། དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཆེ་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཚོགས་ཀུན་ཅིག་ཆར་མིང་གཅིག་གིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱན་གསུམ་པོ་དེའི་ངོ་བོ་ལས་ནི་རྣམ་ཐང་དང་པའི་སྤྱི་མེད་དུ་ཟེན་ན་ཡང་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཞེས་པའི་བརྗེས་སུང་བ་གཅིག་གིས་བསྟན་པར་བྱ་བ་བཞིན་ལོ། །

། ལྷང་ཡུལ་དང་སྤྱོད་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཡོད་པ་དགག་པ། །

བདུན་པ་རྟོག་པའི་ལྷང་ཡུལ་དང་སྤྱོད་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཡོད་པ་རྒྱས་པར་དགག་པ་ལ། སྤྱིར་དགག་པ་དང་། སོ་སོར་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གསལ་བ་རྣམས་ལ་སྤྱི་རྟག་དངོས་གཅིག་གནས་པའི་ཕྱིར་གསལ་བ་མང་པོ་

དག་ལའང་ཉན་པ་གཅིག་འཇུག་པ་ཡིན་ན་གསལ་བ་རྣམས་ལ་སྤྱི་རྟག་དངོས་
 གཅིག་གཞན་པ་དེ་གསལ་བ་ལ་དོན་གཞན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་བརྟེན་པ་ཡིན་ནམ། འོན་
 ཏེ་སློན་མེས་གཟུགས་ལྟར་གསལ་བས་སྤྱི་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་དེ་ལ་
 གཉི་ག་མི་རིགས་སོ། །གཉི་ག་མི་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོན་ཅི་ཞེ་ན། དང་པོ་མི་རིགས་
 པའི་ཚུལ་འཆད་པ་ནི། སྤྱི་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གསལ་བ་ལ་དོན་གཞན་གྱི་སློན་པ་བརྟེན་
 པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟག་པ་གང་ཞིག་ རྟག་པ་ལ་པན་འདོགས་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། དོན་གཞན་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་གྱིས་མ་དེས་ཏེ། འཁར་གཞོང་ལ་
 རྒྱ་བྱུག་བརྟེན་པར་མཐོང་དོ། །ཞེ་ན། འཁར་གཞོང་ཚོས་ཅན། རང་ནང་གི་རྒྱ་བྱུག་
 ལ་པན་མི་འདོགས་བཞིན་དུ། དེའི་རྟེན་གྱི་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གོགས་མེད་ན་
 འཕྱར་དུ་ལྷུང་བའི་དང་ཚུལ་ཅན་གང་ཞིག་ ཁྱོད་གྱིས་དེའི་རིགས་འབྲ་སྤྱི་མ་རྣམས་
 རིགས་འབྲ་སྤྱི་མ་རྣམས་དང་ཡུལ་གོ་ས་མཚུངས་པར་སྤྱེད་ཀྱང་པའི་ཕྱིར། མོགས་
 པས་འཁར་གཞོང་ལས་གཞན་པའི་རྟེན་དང་། རྒྱ་བྱུག་ལས་གཞན་པའི་བརྟེན་པ་རྒྱ་
 ལ་མོགས་པ་དག་སྤྱད་དོ། །དེ་ལྟར་དཔེ་བཀག་ནས། དཔེ་དོན་ཚོས་མི་མཚུངས་
 པར་བརྟན་པ་ནི། ཚུལ་དེ་ཡང་སྤྱི་དེ་ལ་མི་སྲིད་དེ། རྟག་པ་ཕྱིར་དོ། །སྤྱར་མེད་
 གསལ་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་ཀྱང་གྲུབ་ཟེན་གནས་པའི་རྟེན་ཡིན་པས་གསལ་
 བས་མི་པན་ཀྱང་། དེ་ལ་བརྟེན་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། གྲུབ་ཟེན་གནས་པའི་རྟེན་ཡིན་
 པ་སྤྱིར་དགག་པ་ནི། སྤྱི་ཚོས་ཅན། གསལ་བ་དེ་ཁྱོད་གྲུབ་ཟེན་མི་འཇིག་པར་གནས་
 པའི་རྟེན་དུ་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་མི་འཇིག་པར་གནས་པའི་རྟེན་དུ་
 མེད་ན་ཡང་། མི་འཇིག་པར་གནས་པའི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མོ་སོར་བརྟགས་

ནས་དགག་པ་ནི། སྤྱི་ཚོས་ཅན། གསལ་བས་ཁྲོད་གྲུབ་ཟིན་གནས་བར་བྱེད་པ་དེ་
 ཡང་མི་རིགས་ཏེ། གསལ་བ་ཁྲོད་ཀྱི་གནས་པ་ཁྲོད་ལས་རྗེས་ཐ་དད་བྱེད་དམ། ཐ་
 དད་མིན་པ་བྱེད་ཅེས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པས་བཅད་ན་དེ་གཉིས་ཀ་མི་རིགས་པ་ཉིད་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ཡང་རྗེས་ཐ་དད་ན་སྤྱི་གནས་པ་མིན་པར་འགྲུར་རོ། །རྗེས་གཅིག་
 བ་སྤྱི་རྟག་དངོས་ནི། ཆ་མེད་ཡིན་པས་དེ་དང་རྗེས་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་
 དགོས་པའི་སྤྱིར། གསལ་བས་གནས་པ་སྤྱི་དང་རྗེས་གཅིག་པ་བསྐྱེད་ན་སྤྱི་ཡང་
 སྐྱེད་དགོས་པས་སྤྱི་རྟག་པ་ཉམས་སོ། །དབང་ལོས། གནས་མིན་དེ་ཡང་ཐ་དད་
 མིན། །ཐ་དད་དབྱེད་ན་མི་རིགས་ཉིད། ཅེས་བསྒྲུར་རོ། །

དེ་ལྟར་རྟེན་ནམ་ཞེས་པའི་བརྟག་དང་པོ་བཀག་ནས། གསལ་བ་ཡིན་ཅེས་པའི་
 དོགས་པ་འགོག་པ་ནི། བདག་ལ་ཞེས་སོགས་ཏེ། སྤྱི་གསལ་བ་ལ་གནས་པའི་དོན་
 གསལ་བས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་འགོག་པ་བདག་ལ་ཞེས་སོགས་ཡིན་ཅིང་།
 སྤྱི་གསལ་བ་ལ་གནས་པའི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་གསལ་བས་སྤྱི་གསལ་བར་བྱས་པའི་
 ལྷ་མཚན་གྱིས་སྤྱི་དང་ལྷན་པར་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་མི་འབྲང་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་
 རིགས་རྣམས་ཀྱི་ནི། ཞེས་སོགས། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། བདག་ལ་དམིགས་པའི་མིག་གི་
 རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་རྒྱུ་དང་བའི་དོན་གཞན་སྟོན་འོད་ཀྱི་རོར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའི་སྤྱི་སྐྱེད་
 གི་བྱས་གཟུགས་ལྟ་བུ་ནི་སྟོན་འོད་ཀྱིས་གསལ་བ་བྱ་ཡིན་ལ། དེ་སྐར་རང་འཛིན་མིག་
 ཤེས་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དེའི་སྐྱེད་ཅིག་གི་མ་དག་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐྱེད་རྒྱུ་
 ཉིད་ཏུ་བྱེད་པ་པོ་ནི་སྟོན་འོད་ཡིན་པས་གསལ་བ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚུ་ལ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་
 ལ། དེའི་སྤྱིར། དོན་གཞན་གནས་པའི་རྟེན་ཡིན་ན་ལྷ་ཡིན་དགོས་པར་མ་ཟད། གསལ་

དེ་ལྟར་གསལ་བས་སྤྱི་གསལ་བར་བྱེད་པ་བཀག་ནས་སྤྱིའི་གསལ་བྱེད་¹ ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གསལ་བ་ལ་སྤྱི་གནས་པ་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་རིགས་
 རྣམས་ཀྱི་ནི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་རིགས་དང་ལྡན་པར་འདོད་ན། སློན་
 མེ་ལ་སོགས་པའི་འོད་ཚོས་ཅན། བ་ལང་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་དེ་ལྡན་པ་འཛོལ་
 བར་ཐལ། དེའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། འོད་དེ་དག་པ་ལང་རོ་སྣམ་
 པའི་སློ་སྤྱོད་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །རྟོགས་མ་གྲུབ་ན། བ་ལང་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་
 ཀྱིས་བ་ལང་གི་སྤྱི་སྤྱང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་མཐོང་བ་ཉམས་སོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོར་དགག་པ་ལ། རྩེ་བྲག་པ་དང་གྲངས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་སོ་
 སོར་དགག་པ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བྱེ་ནས་དགག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། རྩེ་བྲག་པ་དང་གྲངས་ཅན་པ་གང་དག་རིགས་ནི་གསལ་བ་ལས་
 རྣམས་གཞན་ནམ་གཞན་མིན་ཉིད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་གཉི་གའི་ལུགས་ལ་སློན་
 མེད་གསར་དུ་བྱུང་བའི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་ནི། འདི་བ་ལང་རོ་སྣམ་པའི་
 སྤྱི་ཡི་སློ་སྤྱོད་སྤྱོད་བ་རི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་དེ་གཉི་
 གའི་ལུགས་ལ་འང་གཅིག་གསལ་བ་སྤྱི་མ་ལ་ཡོད་པར་མཐོང་བའི་སྤྱི་ནི་གཞན་གྱིས་
 བྱུང་གི་གསལ་བ་ལ་ཡོད་པར་མཐོང་བ་མི་སྲིད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། སྤྱི་ལ་ཆ་ཤས་མེད་
 པས་སོ། །གཞན་ཡང་གྲངས་ཅན་འདོད་པ་ལྟར་སྤྱི་དེ་གཞན་གསལ་བ་རྣམས་ལ་
 རྣམས་གཞན་ཉིད་མིན་པར་རྣམས་གཅིག་ཡིན་ན་སྤྱི་དེ་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པས་སྤྱི་གསལ་
 གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་སྤྱི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་བཞེན་དུ་

¹ མ་གྱུ། ལྟམ་ལན། བྱང * བྱེད

གསལ་བ་རྣམས་ཀྱང་ནང་པའ་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་རྗེས་སུ་འགྲོ་དགོས་པ་ལ། དེ་
ལྟར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་སྲིད་དང་། རྗེ་བྲག་པ་འདོད་པ་ལྟར། སྤྱི་གསལ་རྗེས་
གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་སྤྱི་གསལ་བ་ལ་བརྟེན་པའམ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མིན་པར་
འགྱུར་ཏེ། འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་སྲིད། དེས་ན་ཚོགས་དེ་གཉིས་ཀ་མི་
འཐད་དོ། ཞེས་ཏེ། རྒྱུ་མ་མ་འདི་གཉིས་ཀྱི། ལུགས་གཉིས་ལ་གཞོན་གྱིད་སོ་
སོར་བརྟན་པ་དང་། སྲ་མ་ནི་ལུན་མོང་དུ་བརྟན་པ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོར་སྲུ་ནས་དགག་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། རྗེ་བྲག་པའི་
ལུགས་དགག་བ་དང་། གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་དགག་བ་གཉིས།

། རྗེ་བྲག་པའི་ལུགས་དགག་བ། །

དང་པོ་ལ་སྤྱི་རྗེས་གཞན་ཡོད་པ་དགག། །དེ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་དགག། །དེ་
མེད་པའི་གཞོན་གྱིད་སྐར་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྗེ་བྲག་པའི་སྟོན་པ་ཐང་སྐོང་གཞེགས་
ཐན་གྱིས་སྤྱི་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བའོ་ཞེས་སྐྱེས་པ་ལ། མཁན་པོ་འདས་ནས། དེའི་
དངོས་པོ་སྟོན་པའི་ཐང་དང་། བེ་ལུག་གཉིས་དེའི་དོན་ལ་མི་མ་ལུན་པར་སྐྱེ་བ་ཀྱི། བེ་
ཐང་ན་རེ། སྤྱི་ནི་རང་གི་རྟེན་གསལ་བ་ཅེས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བ་ཡིན་ལོ། ཞེས་སྐྱེ་
ལ། བེ་ལུག་ནི་གསལ་བ་ཡོད་མེད་གྱི་ཡུལ་ཀུན་ན་བྱུང་བར་འདོད་ལ། གཉིས་ཀ་འང་
སྤྱི་རྟེན་དངོས་ཆ་མེད་གསལ་བ་རྣམས་དང་རྗེས་གཞན་དུ་འདོད་པ་སོགས་ལ་བྱུང་
པར་མེད་དོ། །

༡ མ་ཕྱུ། ལ་པའ་ལྟ། མོང་ * མོང་

དེ་ལ་ལྷགས་དང་པོ་དགག་པ་ནི། གསར་བྱུང་གི་བ་ལང་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་
 སྤྱི་མེད་པར་ཐལ། སྤར་ནས་ལྷལ་གཞན་ན་ཡོད་པའི་བ་ལང་གི་སྤྱི་ནི་དེ་ལ་རྗེས་སུ་
 མི་འགོ་བ་ལང་གསར་བྱུང་སྤྱི་ས་པའི་གཞི་དེ་ན། དེའི་སྤྱི་སྤར་ནས་ཡོད་པའང་མི་ན།
 གསལ་བ་དེ་སྤྱི་ས་པའི་སྤྱི་ས་དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྤྱི་ཡོད་པའང་མི་ན་པའི་སྤྱི་
 སྤྱིའི་ཆ་གཅིག་སྤྱི་མ་ལ་གནས་ནས་ཆ་གཅིག་སྤྱི་མ་ལ་འཕོ་བའང་མི་ན་པར་ཐལ། སྤྱི་
 ཆ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ས། གསལ་བ་སྤྱི་མ་སྤངས་ནས་སྤྱི་རིལ་པོ་གསལ་བ་
 སྤྱི་མ་ལ་འཕོ་བའང་མི་ན་པར་ཐལ། རྟེན་སྤྱི་མ་གསལ་བ་སྤར་ཡོད་ན་སྤྱི་ས་ཡོངས་སུ་
 མི་འདོར་བའི་སྤྱི་ས་ཏེ། འདོར་ན་སྤྱི་མ་སྤྱི་མེད་དུ་འགྱུར་པོ། །དེས་ན་རྗེས་སུ་བཅེ་
 བའམ། རོ་མཚར་བས་ན། གྲེ་མ་ཞེས་པོས་ནས། སྤྱི་གསལ་བ་སྤྱི་མ་ལ་ཡོད་པར་
 ཁས་སྤངས་ན། སྤྱི་མ་སྤྱི་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང། སྤྱི་མ་ལ་ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་ན་སྤྱི་མ་
 སྤྱི་མེད་དུ་འགྱུར་བ་འདི་ལྟ་བུའི་སྤྱིའི་འཛོག་ཚུལ་ནི། སྤྱི་ས་པོངས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་སྤྱད་པའོ། །མི་འགོ་ཞེས་པ་འཆད་པ་ནི། གསལ་བ་སྤྱི་མ་གཞན་ལ་གནས་པར་
 གྱུར་པའི་སྤྱི་ནི་རང་གི་གནས་ལས་མི་གཡོ་ཞིང་དེ་ལས་གནས་གཞན་སྤྱི་བའི་
 གསལ་བ་ལ་བྱུང་ནས་གནས་ན་ཤིན་ཏུ་རིགས་པར་ལྡན་ཏེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྤྱི་
 ལ་ཆ་ཤས་མེད་པའི་སྤྱི་ས། དེ་ན་ཡོད་པའང་མི་ན་ཞེས་པ་འཆད་པ་ནི། བ་ལང་གི་སྤྱི་
 ཚོས་ཅན། སྤྱི་ས་ཀྱི་བ་ལང་དེ་དག་གསར་དུ་སྤྱི་ས་པའི་ལྷལ་ན་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་
 གསལ་བ་ལ་བྱུང་ཅན་གནས་པ་“ཞིག་འདི་ནི་རོ་མཚར་ཆེ་སྟེ་མི་རིགས་པར་ཐལ།
 གང་ན་གསར་བྱུང་གི་དངོས་པོ་སྤྱི་ས་ཀྱི་བ་ལང་དེ་གནས་པར་གྱུར་པའི་ལྷལ་དེར་

༡ མ་ཕྱུ། ༧༥བཞན། ཅིག * ཞིག

ནི་སྤར་ནས་ཁྱོད་འབྲེལ་ཞིང་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། སྲིད་
རང་གི་གསལ་བ་ཅམ་ལ་ཁྲུབ་ཀྱི། གསལ་བ་མེད་པའི་ཡུལ་ན་མི་སྲིད་པར་དམ་
བཅས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཉམས་སོ། །མ་ཁྲུབ་ན་གཡོ་བ་མེད་པའི་རྟག་པ་ཡིན་པ་
ཉམས་སོ། །

ལུགས་གཉིས་པ་དགག་པ་ནི། བེ་ལུ་ཀ་ན་ལ། གལ་ཏེ་ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན།
གསལ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཀུན་ན་རིགས་གཅིག་ཏུ་ས་ཅིག་ཅར་དུ་འཕྲོད་འདུ་
འབྲེལ་པའི་རྒྱུ་གིས་ཡོད་པས་ངེ་སྐད་བཤད་པའི་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། བ་ལང་གི་
སྲིད་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་གསལ་བས་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་གསལ་བ་ཉིད་
དུ་ཐལ། ཁྱོད་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ན་ཁྲུབ་ཅིང་ཆ་ཐ་དད་མེད་པའི་སྲིད། འདོད་ན། ཡུལ་
གཅིག་ཏུ་མཐོང་བས་ཡུལ་ཀུན་ཏུ་ཅིག་ཅར་མཐོང་བར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་ཡུལ་
གཅིག་ཏུ་བ་ལང་ཁྲོ་ལྟ་བུ་གཅིག་གིས་བ་ལང་གི་སྲིད་གསལ་བར་བྱས་པའི་སྐོར་ནས་
བ་ལང་གི་སྲིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ན། ཡུལ་ཐམས་ཅད་ན་འཕྲོད་འདུས་འབྲེལ་པའི་
བ་ལང་གི་སྲིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟ་ན་འཕྲོད་འདུའི་འབྲེལ་བ་ཡང་
རྟག་དངོས་ཡིན་པས་ཆ་མེད་ཡིན་པའི་སྲིད། གཞི་གང་ལ་སྲིད་དེ་འཕྲོད་པ་འདུས་པའི་
འབྲེལ་བ་གཅིག་མཐོང་བ་ན་ཀུན་མཐོང་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟ་ན་འབྲེལ་བ་ཅན་ཀུན་
ཡང་མཐོང་དགོས་པས། བ་ལང་གཅིག་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་
ཅད་ཅིག་ཅར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་སྲིད་མཐོང་བ་ནི་གསལ་
བས་གསལ་བར་བྱས་པ་ལ་ལྟོས་པས་གསལ་བ་མེད་པའི་ཡུལ་གྱི་སྲིད་མཐོང་བ་
དང་། གསལ་བ་མ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱི་སྲིད་མཐོང་བར་ཐལ་པའི་སྐོར་མེད་དོ་ཞེ་ན།

རྣམས་ཡིན་ཅིང། ལས་དག་རྣམས་དག་པའི་ཚུན་རྣམས་ཐད་དུ་བ་ཡིན་ལ། རྣམས་ལྟ་
སོགས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐོབ་རྒྱ་ཡིན་ན། རྣམས་དེ་དག་ལ་དངོས་སུ་འཕྲོད་འདུ་འབྲེལ་
དགོས་ཤིང། དེ་བཞིན་དུ་ལས་དང། ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐོབ་རྒྱ་
ཡིན་ནའང་དེ་དག་ལ་དངོས་སུ་འཕྲོད་འདུས་འབྲེལ་དགོས་ལ། རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐོབ་རྒྱ་
ཡིན་ན། ལས་ཀྱི་རྣམ་ཐོབ་རྒྱ་ཡིན་པར་འགའ་བ་སོགས་སུ་འདོད་དོ། །

དེས་ན་དེ་འདྲའི་ཁས་སྲུངས་དང་འགའ་བ་བསྟན་ནས་འགོག་པ་ནི། ལས་
འདི་ཡི་རིགས་ཚོས་ཅན། འཆོད་པ་པོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་ཐོབ་རྒྱ་འདྲུག་པའི་རྒྱ་མིན་
པར་ཐལ། ལས་ལ་དངོས་སུ་འཕྲོད་འདུས་འབྲེལ་གྱི། རྣམས་ལ་དངོས་སུ་འཕྲོད་
འདུས་མ་འབྲེལ་བའི་སྲིད་དང། འཆོད་པ་པོ་ཞེས་སོགས་རྣམས་རྣམས་ལྟའི་མཉམ་བ་
ལས་གཞན་ལས་ཀྱི་རྣམ་ཐོབ་རྒྱ་མཚན་ཡིན་པའི་སྲིད། གཞན་ཡང་ཐབ་འདུགས་པ་
སོགས་ཀྱི་ལས་བྱས་ཐོབ་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ཡོན་པའི་རྣམས་ལ་འཆོད་པ་པོའི་རྣམ་ཐོབ་
འདུག་པར་ཐལ། དེ་ལ་དེ་འདྲའི་ལས་ཀྱང་གནས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཀྱང་
ཞེས་པས་ལས་ཀྱི་སྤྱི་འདུལ་མི་གནས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །འདྲུས་འཆོད་པའི་ལས་
བྱས་ཐོབ་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ཡོན་པའི་རྣམས་ལྟ་དེ་ལ་འཆོད་པ་པོའི་རྣམ་ཐོབ་འདུག་པའི་རྒྱ་
ལས་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་པ་མི་རིགས་པ་མིན་པ་མིན་ནས་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྤྱི་
དེ་རྣམས་ལྟ་དེ་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་སྲིད་ཏེ། ལས་མེད་ན་ལས་ཀྱི་སྤྱི་འདུལ་མེད་དགོས་
པའི་སྲིད་དོ། །ཁྱབ་སྟེ། འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་རྣམ་ཏོག་གི་རྒྱ་ཡིན་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་བའི་
སྲིད། གལ་ཏེ། སྤར་གྱི་འདྲུས་འཆོད་པའི་ལས་དེ་དེ་འདྲའི་རྣམས་ལྟ་ལ་འཆོད་པ་པོའི་
རྣམ་ཐོབ་འདུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་རྣམས་ལྟ་ལ་འདུག་པའི་རྣམ་ཐོབ་དེ་དག་རྣམས་

བ་ལ་མངོན་སུ་སྤྲུགས་པའི་ཆེ་སྲར་གྱི་ལས་དེ་དག་མེད་ལ། དེ་ལྟ་ནའང་། ཤེས་རྫོང་
དེ་དག་གི་རྒྱ་མ་ཡིན་ན་སྐྱོད་དེ་དག་རྒྱ་མཚོན་ཅན་མིན་པ་སྟེ་རྒྱ་མེད་ཏུ་སྐྱེ་བར་
ཐལ་བ་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་འབྲས་འཆེད་པའི་ལས་དང་ལས་གྱི་སྤྱི་
གང་ཡང་སྐྱེས་བུ་ལ་ལ་འབྲས་འཆེད་པ་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱོད་གཅིག་འཇུག་པའི་
རྒྱ་མི་འཐད་དོ། །

གལ་ཏེ་འབྲས་འཆེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ལ་ལ་འབྲས་འཆེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་
རུས་པ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་དེ་འདྲའི་སྐྱོད་རྒྱུ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱེས་བུ་སོ་སོ་ལ་ཡོད་པའི་རུས་པ་
དེ་འདྲའི་སྐྱོད་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བན་ཚུན་རྗེས་འགོ་མེད་པའི་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འང་ཞེས་པས། ལས་དང་ལས་གྱི་སྤྱི་དེ་འདྲའི་རྒྱ་མིན་པར་མ་ཟད། ཅེས་
སྟོན་པའི་སྐོན་ནས་སྲར་བཤད་པའི་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་འདི་ལ་འང་མཚུངས་པར་སྟོན་
པ་ཡིན་ལ། དེའང་། ཐ་དད་ཕྱིར་ན་ལས་རྒྱ་མིན། ཞེས་པ་མཚུངས་པའི་ཚུལ། རྗེས་
འགོ་མེད་ཕྱིར་ཞེས་པས་དངོས་སུ་བརྟན་ནས་ལྷག་མའང་རིགས་“འགྲེ”བར་འང་
ཞེས་པས་འུགས་ལ་འཕེན་ཅིང་། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་སྐྱེས་བུ་སོ་སོ་ལ་ཡོད་པའི་རུས་པ་
ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་རུས་པའི་སྤྱི་དེ་འདྲའི་སྐྱོད་རྒྱུ་ལོ་ཞེ་ན། འདི་ཡི་རིགས་མིན་
ལས་འབྲེལ་ཕྱིར། །མཉན་པ་གཞན་གྱི་རྒྱ་མཚོན་ཕྱིར། །རུས་པ་འང་གནས་པ་ཡོད་མ་
ཡིན། ཞེས་སོགས་བཤད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་འཆེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ལ་ལ་འཆེད་པ་པོ་
ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་དང་པོ་སྐྱེས་ཅམ་ནས་འཕྲོད་འདུས་འབྲེལ་བ་ཡིན་
པས་དེའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས་སྐྱོད་དེ་དག་འཇུག་པ་ཡིན་ལོ། །དཔེར་ན། དངོས་པོ་རྣམས་

༡ མ་ཕྱེ། ༡༠༠ན་མ་ན། འདྲེ * འགྲེ

ལ་ཡོད་པ་ཉིད། ཅེས་བྱ་བའི་ཁྱེད་པའི་སྤྱི་དང་པོ་བྱུང་ཙམ་ནས་འཕྲོད་འདུས་འབྲེལ་
བས་དེ་དག་ལ་ཡོད་པའི་སྐྱོ་སྐྱོ་འཇུག་ལ། བ་ལང་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱེས་ཙམ་ནས་བ་ལང་
ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་སྤྱི་འཕྲོད་འདུས་འབྲེལ་བས་བ་ལང་གི་སྐྱོ་སྐྱོ་འཇུག་པ་བཞིན་ལོ། །

དེས་ན་དོན་ལ་འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་ཚམས་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཇི་སྟེད་པ་དེ་དག་ནི་འདི་
སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་ཅིག་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་དག་ཡིན་ལོ། ཞེས་པ་ཁོ་པོ་ཅག་གི་བྱུང་བའི་
མཐའ་ཡིན་ལོ། །ཞེན། སྤར་གྱི་དག་ནི་མཐའ་གཞན་བཟུང་བ་ཙམ་ཡིན་ལ། འདི་ཉིད་
བྱེ་བྲག་པའི་རྩ་བའི་འདོད་པའོ། །འོན་སྐྱེས་བྱ་དེ་དག་དང་པོ་ཉིད་དུ་སྐྱེས་ཙམ་ནས་
འཚོད་པ་པོ་སྐྱེས་དུ་སྐྱོ་ལུལ་དུ་གསལ་ཞིང་། དེ་འདྲའི་སྐྱོ་སྐྱོ་འཇུག་པར་འགྱུར་པར་
ཐལ། དེ་འཇུག་པའི་དངོས་རྒྱ་རྣམས་པ་ཐོགས་མེད་སྤྱི་དེ་སྐྱེས་ཙམ་ནས་ཡོད་པས་
སོ། །དབང་ན་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་སྐྱེས་ཙམ་ནས་འཕྲོད་འདུས་འབྲེལ་བས་དེ་དག་ལ་
དང་པོ་ནས་ཡོད་པའི་སྐྱོ་སྐྱོ་འཇུག་པ་སོགས་བཞིན་དུའོ། །འོན་ཏེ་དང་པོ་ནས་དེ་
འདྲའི་སྐྱོ་སྐྱོ་འཇུག་པ་མིན་ན་ལོ། བྱིས་ཀྱང་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་འཇུག་
པའི་དངོས་རྒྱ་ཐོགས་མེད་དུ་ཁས་སྒངས་པའི་སྤྱི་དེ་ཡོད་པ་ལ་སྤར་དང་བྱིས་ཁྱད་
པར་མེད་པའི་བྱིས། “རྟེན་” རྟེན་གཞན་དག་ནི། སྤྱི་དེ་དང་པོ་ནས་འཕྲོད་འདུས་
འབྲེལ་མ་འབྲེལ་བ་རྟགས་ནས། འབྲེལ་ན་དང་པོ་ཉིད་དུ་ཞེས་སོགས་དང་། འབྲེལ་བ་
མིན་ན་ལོ། །ཁྱད་པར་མེད་པའི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་བྱིས། བྱིས་ཀྱང་འབྲེལ་པར་མི་
འགྱུར་ཞེས་འཆད་དོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་སྐྱེས་བྱ་དེ་དག་ལ་དང་པོ་ནས་སྤྱི་དེ་“ཡོད་” ཀྱང་
བྱིས་ཐབ་འཇུགས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བས་པན་འདོགས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་སྤྱི་སྐྱེས་

༡ མ་ཕྱི། ༡༠༠བཅཱ། རྟེན་ * རྟེན་
༢ མ་ཕྱི། ༡༠༠བཅཱ། ཡེད་ * ཡོད་

ལུས་སྤྱི་དེ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྐོན་ནས་འཆེད་པ་ལོ་ཞེས་པའི་སྐྱོ་སྤོ་དེ་འཇུག་
 དགོས་པ་ཡིན་པས། དང་པོ་སྐྱེས་ཚམ་ནས་དེ་འབྲེལ་སྐྱོ་སྤོ་འཇུག་པར་ཐལ་བའི་སྐོན་
 མེད་དོ་ཞེ་ན། གྲེ་བྲག་པའི་ལུགས་ལ་འང་སྐྱེས་བུ་དང་བདག་ཀི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་
 ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྟག་པའི་རྗེས་སུ་འདོད་པ་ཡིན་པས། དེ་ཉིད་འགལ་བ་བརྟན་ནས་
 འགོག་པའི། སྐྱེས་བུ་དེ་ཐལ་འཇུགས་པ་ལོགས་ཀྱི་རྐྱེན་དབང་གིས་འཇུར་རམ་མི་
 འཇུར། མི་འཇུར་ན་བུ་བའི་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཐལ། རྐྱེན་གྱི་དབང་གིས་
 འཇུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་བུ་བས་སུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཁྱད་པར་བུ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་
 བ་ཡང་། འབྲས་འཆེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་འབྲས་འཆེད་པའི་བུ་བ་གང་
 ལས་སུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཁྱད་པར་བུར་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་ཁྱོད་རྟེན་ཅིག་མར་
 འཇུར་དགོས་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྣ་མར་ཐལ། འབྲས་
 འཆེད་པའི་ལས་དེ་རྟེན་ཅིག་མ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟེན་གྲེད་པལ་ཆེ་བ་དག་འབྲས་
 འཆེད་པའི་སྐྱེས་བུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རྟེན་ཅིག་མ་ཉིད་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་ལ་ཕྱིས་འབྲས་འཆེད་པའི་བུ་བས་ཁྱད་པར་བསྐྱེད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན་ཁྱོད་ཕྱིས་ཀྱི་འབྲས་འཆེད་པའི་བུ་བ་གང་ལ་ལྟོས་ནས་སྤྱིའི་གསལ་བྱེད་
 དུས་འཇུར་བ་མིན་པར་ཐལ། ཕྱིས་ཀྱི་བུ་བའི་དུས་ན་ཁྱོད་ཞིག་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་འཆད་པའི་མི་འཐད་དེ། འབྲས་འཆེད་པའི་སྐྱེས་བུས་འབྲས་འཆེད་པའི་བུ་བ་
 བྱེད་པས་ཕན་འདོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྤྱིའི་གསལ་བར་བྱེད་ཅེས་སྐྱས་ནས། འབྲས་
 འཆེད་པའི་བུ་བ་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་སྤྱིའི་གསལ་བྱེད་དུ་སྐྱས་ཀྱི་འབྲས་འཆེད་པའི་བུ་
 བ་མི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་བུ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་སྤྱིའི་གསལ་བྱེད་དུ་མ་

སྐྱུ་ལས་ཁས་ལེན་མེད་པའི་སྤྱིར་དང་། རང་འབྲེལ་ལས། སྐྱད་ཅིག་ཉིད་སྤྱིར་ཞེས་
བ་ལས་ལ་སྦྱར་གྱི། སྤྱི་བུ་ལ་མ་སྦྱར་བའི་སྤྱིར་རོ། །

ཡང་ཡིད་ཀྱི་ཤིང་རྣམ་གྲུས་བ་ཡིན་ཟེར་བའི་འབྲེལ་བ་དང་རྒྱུ་གྲེད་ཁ་
ཅིག་འདྲུ་གྲེད་ཐམས་ཅད་སྐྱད་ཅིག་ལ། །མི་གནས་བྱ་བ་ག་ལ་ཡོད། ཅེས་བ་དང་
སྦྱར་ནས་འཚད་པའི་དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་ལོར་བཤོ། །དེས་ན་ཁོ་བོས་ངེ་སྐྱད་བཤད་བ་
ཉིད་དགོངས་བ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། རང་བཞིན་བརྟན་བ་འདི་ནི་ཕུལ་དུ་དབྱུང་
དུ་མེད་པའི་སྤྱིར། རྒྱད་པར་དུ་བྱར་མེད་པ་ལ་ལྟོས་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཕུལ་དུ་དབྱུང་དུ་
ཡོད་ནའང་། ལས་ནི་སྐྱད་ཅིག་མ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྐྱད་ཅིག་མ་དེ་དེ་ལ་ཕུལ་དུ་
དབྱུང་བའི་རང་བཞིན་དུ་སྦྱར་བ་གཞན་དང་གཞན་འབྱུང་བའི་སྤྱིར། དེ་ཡང་སྐྱད་
ཅིག་མར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་རང་གི་སྤྱི་བའི་གནས་འཇིག་པ་ཅན་གྱི་བྱ་བ་གང་
ལས་གང་ལ་ལྟོས་བ་གསལ་བར་གྲེད་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གསུམ་བ་དེ་མེད་པའི་གཞོན་གྲེད་སྤྱང་བ་ནི། གལ་ཏེ་གསལ་བ་རྣམས་ལ་
སྤྱན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྤྱི་རྣམ་གཞན་གཅིག་མེད་ན། ངེ་ལྟར་བ་ལང་དཀར་
ཟལ་དང་། ཉག་སྦྱར་སོགས་ལ་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཇོན་པའི་སྤྱི་སྤྱི་བ་བཞིན་དུ། བ་
ལང་དཀར་ཟལ་དང་། ཅན་སོགས་ལའང་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཇོན་པའི་སྤྱི་ཅིའི་སྤྱིར་
མི་སྤྱི་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཇོན་པའི་སྤྱི་སྤྱི་མི་སྤྱིའི་རྒྱད་པར་ཡོད་པས་
བ་ལང་དང་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་ཡོད་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཤིང་གི་
གསལ་བ་རྣམས་དང་། བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་བ་ལང་གི་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་
པའི་པན་ཚུན་རྣམ་ཐ་དང་དུ་མཚུངས་བ་ཡིན་ན་ཡང་། རོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་

འུ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་རིགས་དེ་ཉིད་པ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་ཉེ་བ་གང་གིས་པ་ལང་གི་གསལ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཇིན་པའི་སྐོ་དང་བརྗོད་པའི་སྐྱུ་དབ་ཏུ་འཇུག་ཅིང་། རིགས་དེ་ཉིད་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བས་གཞན་ཚུན་དང་ཁ་བོ་ལ་རིགས་གཅིག་པའི་སྐྱུ་སྐོ་འཇུག་པ་མིན་པའི་སྲིད། དེས་ན་གཞན་སེལ་བའི་སྲིད་དེ་ཉིད་རང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་སྐྱུ་སྐོ་འཇུག་པ་སྲིད་སྲིད་ཀྱི་འུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱུ་མཚན་ཡིན་ཀོ། །དེའི་སྲིད་སྲིད་དོན་གཞན་ཁས་སྲངས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །

། གྲངས་ཅན་པའི་ལྷགས་དགག་བ། །

གཉིས་པ་གྲངས་ཅན་པའི་ལྷགས་དགག་བ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་ལ་རིགས་པ་དེས་གཅེར་བྱ་བའང་ཞིགས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གྲངས་ཅན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྲིད་རྣམས་གཞན་དང་། གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞུང་གི་སྐྱབས་གོང་ལོག་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་གྲངས་ཅན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་དགག་བ་ལན་མང་ཏུ་འབྱུང་བས། དེས་ན་སྲོགས་སྲ་མའི་ཚུལ་ཁོང་ཏུ་ཚུད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཏུ་འདིར་གྲངས་ཅན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྲིད་ཚུལ་མདོ་ཙམ་ཞིག་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྐབ་པ་སེར་སྐྱས་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་སྲིད་སེར་སྐྱ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཉིད་ཉི་ཤུ་ཙམ་གྱི་གྲངས་ཀྱི་འཇུག་པའམ་གྲངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལས་“སྐོལ” བར་འདོད་པའི་སྲིད་གྲངས་ཅན་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། སྲིད་སྲིད་ལྷགས་པའི་ལྷ་བ་རན་པ་སྐྱམ་བརྒྱ་དང་བྱག་ཚུ་ཅ

༡ མ་ཕྱུ། ༡༠༡ན་༡༧། གེལ * ལྷོལ

གསུམ། དེ་ཡང་བསྐྱུས་ན་ལྟ་བུ་རྒྱ་ཆ་བཞི། དེ་ཡང་བསྐྱུས་ན་ལྟ་བུ་བསྐྱུས་ཀྱི་
 ལྟ་བུ་བཞི། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མདོར་བསྐྱུས་ན་ལྟ་བུ་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བུ་གཉིས་སུ་འདུས་
 ཤིང་། ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལ་ཆེ་བ་དག་ནི་ཐར་པ་ཡོད་པར་འདོད་ལ། ཆད་པར་ལྟ་བུ་
 དག་ནི་ཐར་པ་ལ་སྐྱུར་པ་འདེབས་པར་བྱེད་ཅིང་། ཤི་ནས་བདག་རྒྱུན་ཆད་པར་
 འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་བྱུང་པར་མ་གཏོགས། གཉི་གཤང་བདག་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཤི་
 ལྟ་བུ་གོ། དེ་ཡང་གྲངས་ཅན་པ་དང་། གྲེ་བུ་པ་དང་། ལྟོད་པ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ལྟ་
 བུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། རྒྱང་པར་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆད་པར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་།
 གྲངས་ཅན་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལྔ་གྲངས་དེས་པར་འདོད་ལ། དེ་
 ཉིད་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལོ་དེའི་འཇུག་པ་ཤེས་པས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འདོད་པ་ཡིན་
 ཏེ། རི་རྒྱུད་དུ་ཁོ་རང་གི་གཞུང་ལས། དེ་ཉིད་ཉིད་ཤུ་ལྔ་ཤེས་ན། །རལ་བའམ་མགོ་
 རྒྱུ་ཚད་པན་ཅན། །གནས་ནི་གང་དག་གར་གནས་ཀྱང་། །ཤོལ་འགྲུང་འདི་ལ་ཐེ་
 ཚོམ་མེད། ཅེས་འགྲུང་བ་ལྟར་ཤོ། །

དེ་ལ་དེ་ཉིད་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལོ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། བདག་དང་། གཙོ་བོ་དང་།
 ཆེན་པོ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། དེ་ཅམ་ལྟ་དང་། དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་དང་། འགྲུང་བ་ལྟ་
 བོ་དག་ལ་ནི་དེ་ཉིད་ཉི་ཤུ་ཅུ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྐྱེས་བྱ་དང་། བདག་དང་། ཤེས་
 རིག་ཅེས་བྱ་བ་རྣམས་ནི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། ལྟོ་དང་། གཙོ་བོ་དང་། རང་བཞིན་
 ཅེས་བྱ་བ་རྣམས་ནི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཅིང་། ལྟོ་དང་། ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་གྲངས་
 ཡིན་ལ། ང་རྒྱལ་དང་། ལྷམ་སེམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་སོ། །དེ་ཅམ་ལྟ་ནི།
 ལྟོ་དང་། རིག་བྱ་དང་། རོ་དང་། གཞུགས་དང་། རྩོམ་།

དབང་པོ་བརྟུ་གཅིག་གི། རྗེའི་དབང་པོ་ལྟ་དང། ལས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྟ་དང།
 ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལོ། །དེ་ལ་རྗེའི་དབང་པོ་ལྟ་གི། རྟ་བ་དང། བགས་པ་དང། མིག་
 དང། ལྷེ་དང། ལྷེའི་དབང་པོ་རྣམས་སོ། །ལས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྟ་གི། རག་དང། ལག་པ་
 དང། ཀང་པ་དང། ཀྱབ་དང། འདོམས་སོ། །འབྱུང་བ་ལྟ་གི། འམ་མཁམ་ལྟ་དང། མེ།
 ལྷ། སའོ། །དེ་ལ་གཙོ་བོ་གི། རང་བཞིན་ཡིན་གྱི། རྣམ་འགྲུང་མིན་ལ། རྗེ། ར་རྒྱལ།
 དེ་ཙམ་ལྟ་སྟེ། བདུན་གི། རང་བཞིན་དང། རྣམ་འགྲུང་གཉི་ག་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་བརྟུ་
 རྟུག་གི། རང་བཞིན་མ་ཡིན་གྱི། རྣམ་འགྲུང་ཁོ་ནའོ། །སྐྱེས་བུ་གི་རང་བཞིན་ཡང་མ་
 ཡིན་ལ། རྣམ་འགྲུང་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང། དབང་རྣམས་འག་
 པོས། ར་བའི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་འགྲུང་མིན་ལ། །ཆེན་པོ་སོགས་བདུན་རང་བཞིན་
 རྣམ་འགྲུང་ཞིང། །བརྟུ་རྟུག་པོ་གི་རྣམ་པར་འགྲུང་བ་སྟེ། །སྐྱེས་བུ་རང་བཞིན་མ་
 ཡིན་རྣམ་འགྲུང་མིན། ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ལ་རང་བཞིན་ཞེས་བ་གི། འབྲས་བུ་རུས་
 པའི་ངོ་བོར་རང་གི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པས་རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་ལ། རང་ཉིད་རྒྱུའི་
 རོ་བོ་ལས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་གསལ་བར་མངོན་དུ་གྲུང་བའམ་སྐྱེས་པས་ན་རྣམ་
 འགྲུང་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་གཙོ་བོ་གི་རྒྱ་ཁོ་ན་ཡིན་ཅིང།

ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་བདུན་གི། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་
 བརྟུ་རྟུག་འབྲས་བུ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཞིང། རྐྱེས་བུ་གི་རྒྱ་འབྲས་གཉི་ག་མ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལ་དེ་ཉིད་ཉི་ཤུ་ཅུ་རྗེ་ལྟར་འབྲུག་པའི་ཚུལ་དང། དེ་
 མ་ཤེས་པས་འཁོར་བའི་ཚུལ་དང། ཤེས་ནས་རི་ལྟར་གྲོལ་བའི་ཚུལ་དང། བདག་
 དང་གཙོ་བོ་རྒྱུ་བ་པའི་རིགས་པ་དག་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་དེ་ཡང་གཙོ་བོ་གི།

རྩལ་ལྷན་པ་སྣེ་སྟོབས་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་གནས་སྐབས་མི་གསལ་བའི་ངོ་བོར་
གནས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་འགྲུར་རྣམས་ནི་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མི་མཉམ་པའི་གནས་
སྐབས་སུ་གྲུར་བ་གསལ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་ལ། རྩལ་ལྷན་སྣེ་
སྟོབས་གསུམ་ནི་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་སྤུལ་བསྐྱེད་གསུམ་མོ། །

གཞན་ཡང་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་གཉི་ག་ཡང་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། མོངས་
སྤྱད་པར་བྱ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་འདུན་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་སྤྱན་མོང་དུ་ལོངས་སྤྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱད་དང་། འབངས་མོ་
བཞིན་ནོ། །སེམས་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། བདེ་བ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་།
ཚོགས་པ་ལས་དུ་བྱ་བ་རིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ཡང་
ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གཙོ་བོས་ནི་སྐྱེ་སྤྱད་པར་བྱེད་དོ། །སྐྱོས་ཀྱང་རྒྱལ་དང་། རྒྱལ་
ལས་ཀྱང་དེ་ཅི་ལྟར་དང་། དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་གོ། །དེ་ཅི་ཀྱིས་འཇུག་བ་ཆེན་པོ་
སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེས་བུ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོ་དང་། ཤེས་པ་དང་བཅས་པ་
ལ་སོགས་པའི་སྐོ་ནས་རི་སྐད་བཤད་པ་ལས་སྟོག་པའི་ཞེས་ཟེར་ཏེ། རི་སྐད་དུ།
ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་དབྱེ་བ་མེད་ཡུལ་དང་། །སྤྱི་དང་སེམས་མེད་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་
ནི། །གསལ་བ་དང་ནི་དེ་བཞིན་གཙོ་བོ་སྟེ། །དེ་བཞིན་དེ་ལས་སྟོག་པའི་སྐྱེ་བུའོ།
ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་དབང་སྤྱག་ནག་པོས། རྒྱ་ལྡན་མི་རྟག་མ་བྱུང་
པ། །བྱེད་བཅས་དུ་མ་རྟེན་བ་རྟགས། །ཆ་ཤས་དང་བཅས་གཞན་དབང་
གསལ། །སྟོག་པ་དག་ནི་མི་གསལ་བའོ། ཞེས་བཤད་ཅིང་དེ་ལ་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ།
གསལ་བ་ཉིད་ནི་རྒྱ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོས་རྒྱ་དང་ལྡན་པ་ནི་སྐོའི་ཞེས་བྱ་བ་

ནས། དེ་ཅམ་གྱིས་རྒྱ་དང་ལྷན་པ་ནི་འབྲུང་བའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་རོ། །མི་གསལ་བ་
ནི་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གང་ལས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པའི་སྲིད་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་གསལ་བ་ནི་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད་
རོ། །དེ་ལྟར་མི་གསལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སྐྱེ་བ་དང་མི་ལྷན་པའི་སྲིད་རོ། །དེ་ལྟར་
གཙོ་བོ་དང་། སྐྱེས་བུ་དེ་དག་ནི་ལྷ་ཡུལ་དང་། ས་སྟེང་དང་བར་སྤྱང་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྲབ་
བ་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པ་དེ་བཞིན་དུ་གསལ་བ་ནི་མི་འཇུག་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་མ་ཁྲབ་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འཁོར་བའི་ཚེ། ལློ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། དབང་། སོའི་མཚན་ཉིད་ཅན་
ལྟེང་བ་རྣམས་པ་བཅུ་གསུམ་དང་ལྷན་པ། སྤྱི་བའི་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་གསལ་བ་འཁོར་བ་
དེ་བཞིན་དུ། མི་གསལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཁྲབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་
ཉིད་དུ་མི་རུང་བའི་སྲིད་རོ། །ལློ་དང་ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གི་གི་གསལ་བ་
རྣམས་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་དམིགས་ལ། མི་གསལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རང་བཞིན་ཅིག་
ཏུ་ཡོད་པ་ན་འདི་གཞེན་གསུམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། །གསལ་བ་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་པ་
ཡང་ཡིན་ཏེ། གང་ཞིག་གང་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། །མི་
གསལ་བ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པས་གང་ལ་འདང་མི་བརྟེན་པའི་
སྲིད་རོ། །གསལ་བ་རྣམས་ནི་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ག་པའི་ཚེ་གཙོ་བོའི་ངང་དུ་སྦྱིས་
པར་འགྱུར་པའི་སྲིད་རོ། །འདི་ལྟར་འདི་ག་པའི་ཚེ། འབྲུང་བ་རྣམས་ནི་དེ་ཅམ་ལ་སྦྱིས་
མོ། །དེ་ཅམ་ནི་དབང་བོ་ལ་སྦྱིས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་བཞིན་སྦྱིས་
ནས་མཐར་གཙོ་བོའི་ངང་དུ་སྦྱིས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན། དེ་ཉིད་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལས་ཀྱང་ན་

༡ མ་གྱི། ༡༠༡བ། པའི * སོའི
༢ མ་གྱི། ༡༠༡བ། པག * སྤྱག

འགྲུལ་དག་འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པའི་རྩལ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། གཙོ་བོ་ནི་གང་ལ་ཡང་
ཐེམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རྒྱ་མཐོང་པའི་སྲིད་རྟོ། །གསལ་བ་ནི་ཆ་ཤས་དང་བཅས་པ་
ཡིན་ཏེ། སྒྲ་དང་། རེག་དང་། རོ་དང་། གཟུགས་དང་། རིའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ཤས་
རྣམས་དང་ལྡན་པའི་སྲིད་རྟོ། །གཙོ་བོ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་གཅིག་སྲུ་ཡིན་པའི་
སྲིད་རྟོ། །

གཞན་ཡང་དབེར་ན་བ་”གསོན་’པ་ན། སྲུ་ལ་རང་དབང་ཡོང་བ་མ་ཡིན་པ་
དེ་བཞིན་དུ། གསལ་བ་ནི་རྒྱུའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རག་ལས་པའི་སྲིད་གཞན་
དབང་ཡིན་ནོ། མི་གསལ་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རྟག་ཏུ་རྒྱ་ལ་རག་པ་ལས་པའི་
སྲིད་རྟོ། །དེ་ཡང་གང་ཞིག་གང་གི་འབྲས་སུ་རྒྱུར་པ་དེ་དག་ནི་མ་སྐྱེས་པའི་སྲ་
རོལ་ནས་རྒྱ་ལ་རུས་པའི་རོ་བོར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་སྲིད་ཉིལ་ལ་ཉིལ་མར་
རུས་པའི་རོ་བོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། སྲེ་མ་དག་འཇུག་འཁོར་གྱིས་བཅོར་བ་ལས་
ཀྱང་ཅིའི་སྲིད་ཉིལ་མར་མི་འབྱུང་། དེ་བས་ན་རྒྱུའི་བདག་ཉིད་ལ་འབྲས་སུ་སྲུར་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། རྣམ་མཁའི་བད་མ་བཞིན་དུ། དེ་སྲུས་ཀྱང་སྲེད་པར་མི་འགྲུལ་
རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མ་སྐྱེས་པའི་སྲ་རོལ་དུ་གསལ་བའི་རོ་བོ་བས་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐམ་བའི་སྲིད་རྟོ། །དེའི་སྲིད་དང་པོ་ནས་རྒྱུའི་བདག་ཉིད་ལ་
རུས་པའི་རོ་བོ་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་རྒྱུ་གྱིས་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱས་
པ་ལ་འབྲས་སུ་སྐྱེས་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་དུ་བྱུང་། ཞེས་ཟེར་རོ། །དིང་སང་གངས་རིའི་
ཁོད་ཀྱི་མཁས་རྣོ་མ་གང་དག་རྒྱུའི་དུས་ན་འབྲས་སུ་གཏན་ནས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

༡ མ་ཕྱེ། ༡༠༡བལ། སོན * གསོན

རྒྱལ་སྤྱིའི་མི་ཉུས་བར་ཐལ་བའི་སྤྱིར་དང་། ལྷགས་བཞིན་དུ་པོང་བ་ལ་སོགས་པ་
 དག་གྲང་གསེར་འགྲུང་གི་ཅི་དང་ལྷན་པ་ན། གསེར་དུ་འགྲུང་བར་ཐལ་བའི་སྤྱིར་
 རོ། །རྒྱའི་དུས་ན་འབྲས་བུ་དངོས་སུ་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དོན་མེད་པར་ཐལ་
 བའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་སྐྱབ་པ་དེ་དག་གྲང་གྲངས་ཅན་གྱི་རིང་ལུགས་འདི་ཉིད་གསལ་བར་
 འོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མེར་སྐྱབ་པ་དག་གིས་རི་སྐྱད་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་
 ལྷན་པའི་གཙོ་བོ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ། ལྷུ་བ་པ་ལ་ལྷན་པའི་སྤྱོད་བ་ལྡ་སྐྱེས་ཏེ། རི་སྐྱད་དུ།
 རྒྱད་པར་ཚད་ལྷིང་རྗེས་འགྲོའི་སྤྱིར། །ཉུས་པའི་སློབ་ནས་འཇུག་པའི་སྤྱིར། །རྒྱ་དང་
 འབྲས་བུ་དབྱེར་ཡོད་སྤྱིར། །རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་དབྱེར་མེད་སྤྱིར། །མི་གསལ་བ་
 ཡི་རྒྱ་ཡོད་དོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །དོན་འདི་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོ་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ།
 རྒྱད་པར་རྣམས་ལ་ཚད་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

འདིག་རྟེན་འདི་ན་གང་ལ་བྱེད་པ་བོ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཚད་ཡོད་པར་མཐོང་སྟེ།
 དཔེར་ན་རྗེ་མཁན་དག་འདི་མ་གོང་ལས་བྲེལ་ཚུང་བཅུ་ཤོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚད་
 དང་ལྷན་པའི་བྱམ་པ་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་གསལ་བ་འདི་དག་
 གྲང་སློབ་གཅིག་དང་རྒྱལ་གཅིག་དང་། དེ་ཅམ་ལྡ་དང་། དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་དང་།
 འབྲུང་བ་ལྡ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚད་དང་ལྷན་པར་མཐོང་རོ། །དེའི་སྤྱིར་གང་ལས་ཚད་དང་
 ལྷན་པའི་གསལ་བ་སྐྱེ་བར་བྱེད་པའི་གཙོ་བོ་ཡོད་པར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་བསྐྱུ་བ་
 བར་བྱའོ། །རིགས་པ་འདི་ལས་གྲང་གཙོ་བོ་ཡོད་དེ། རྒྱད་པར་རྣམས་རྗེས་སུ་འགྲོ་
 བ་མཐོང་བའི་སྤྱིར་རོ། །གང་རིགས་དང་ལྷན་པར་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་ནི།

༡ མ་གྱུ། ༡༠༩ནལ། མ * མི

དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བྱུང་བ་དང་ཁམས་སོར་ལ་
སོགས་པའི་ཁྱད་པར་འཛིན་པའི་རིགས་དང་ལྡན་པ་དེ་དག་ནི་འཛིན་པའི་བདག་
ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་བཞིན་ལོ། །

གསལ་བའི་ཁྱད་པར་འདི་ཡང་བདེ་བ་དང་། སྤྲུལ་བསྐྱེལ་དང་། རྫོངས་པ་ལ་
སོགས་པའི་རིགས་དང་ལྡན་པའི་དམིགས་སོ། །གང་ལས་ཞེ་ན། རབ་ཏུ་དང་བ་དང་།
གཏུང་བ་དང་། ལྷུ་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་
སྤྱིང་སྤྱོད་པའི་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི། རབ་ཏུ་དང་བ་དང་། ཡང་བ་དང་། ཞེན་པ་དང་། འཕེལ་
བ་དང་། དགའ་བ་རྣམས་ཡིན་ལོ། །རྟེན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། གཏུང་བ་དང་། སྐྱེམས་པ་
དང་། ཐ་དད་པ་དང་། རེདས་པ་དང་། རྫོངས་པ་ལྡན་ལོ། །ལྷན་པའི་འབྲས་བུ་ནི།
ལྷུ་པ་དང་། སྤྱི་བ་དང་། སྤོམ་པ་དང་། རྣམ་པར་འཛེབ་དང་། ལྷི་བ་རྣམས་ཡིན་
ལོ། །དེས་ན་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི། རབ་ཏུ་དང་བ་
དང་། ཡང་བ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་དེ་ལྟ་བུས་ན། འདི་ནི། བདེ་བ་དང་། སྤྲུལ་
བསྐྱེལ་དང་། རྫོངས་པ་རྣམས་པ་གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་
ལོ། །ཞེས་ངེས་པར་བྱལོ། །དེས་ན་འདི་དག་ནི་རབ་ཏུ་དང་བ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་
ལས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཏུ་བྱུང་བ་ཅིང་། དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ལས་
ཀྱང་བདེ་སོགས་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཏུ་བྱུང་བོ། །དེ་བྱུང་
བ་ན་ཡང་ལྷགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་བྱ་བར་
བྱུང་བོ། །

གཞན་ཡང་རྣམས་པའི་སྐོ་ནས་འཇུག་པའི་སྤྱིར། ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལས་ཀྱང་

གཙོ་བོ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། འཛིག་ཉེན་འདི་ཉིད་ན། གང་ཞིག་དོན་གང་ལ་འཇུག་པ་དེ་
མི། དེ་ལ་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཐག་པ་སྐྱམ་བུ་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་
ལོ། །དེའི་སྲིང་གང་གིས་གསལ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་གཙོ་བོའི་རྒྱས་པ་ཡོད་དེ།
ཞེས་བསྐྱབ་བར་བྱའོ། །རྒྱས་པ་དེ་ཡང་ཉེན་མེད་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྲིང་གང་ལ་
རྒྱས་པ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་གཙོ་བོ་ཡོད་དོ། །འདི་ལས་ཀྱང་གཙོ་བོ་ཡོད་པ་ཡིན་
ཏེ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་པར་དབྱེར་ཡོད་པའི་སྲིང་རོ། །ཉེན་འདི་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་
བུ་དག་གི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མཐོང་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། འཛིམ་པའི་གོང་བུ་ནི་རྒྱ་
ཡིན་ལ། བྱམ་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་བཞིན་ལོ། །

དེ་ཡང་འཛིག་པའི་གོང་བུ་ལས་ཐ་དད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བྱས་
པས་ནི་སྤང་ཅི་དང་། རྒྱ་དང་འོ་མ་འཛིན་པར་རྒྱས་ཀྱི་འཛིམ་པའི་གོང་བུས་ནི་མ་
ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་འདི་དག་མཐོང་ནས། གང་ལས་
ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་གཙོ་བོ་ཡོད་དོ་ཞེས་སྐྱབ་
བོ། །རིགས་པ་འདི་ལས་ཀྱང་གཙོ་བོ་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་སྣ་ཚོ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་
སྲིང་རོ། །རང་བཞིན་སྣ་ཚོ་གསུམ་ཞེས་བུ་བཞི་འཛིག་ཉེན་གསུམ་ལ་བརྗོད་དེ། འདི་
དག་ནི་འཛིག་པའི་དུས་ན་འགའ་ཞིག་ཏུ་དབྱེར་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་འགྱུར་
བ་ལྟ་ནི། དེ་ཅམ་ལྟ་ལ་དབྱེར་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅམ་དང་དབང་པོ་དག་ནི་ང་
རྒྱལ་ལ། ང་རྒྱལ་ནི་རྫོ་ལ། རྫོ་ནི་གཙོ་བོ་ལ་དབྱེར་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་སྲིང་དེ་
ལྟར་ན། འཛིག་པའི་དུས་སུ་འཛིག་ཉེན་གསུམ་གང་དུ་དབྱེར་མེད་པར་འགྱུར་བ་
དང་། ཐེམ་པར་འགྱུར་བའི་གནས་ཞིག་མེད་ན་ནི། འདི་དག་འཛིགས་པ་མི་སྲིད་པར་

འགྲུང་བས་དེ་ལྟ་བུའི་གནས་ཞིག་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་ལས་གནས་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཙོ་བོ་ཡོད་པར་གྲུབ་པོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

སྐྱེས་བུ་ནི་བདག་དང་ཤེས་པ་དང་། སེམས་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་དག་དང་།
རྣམ་གངས་སྐྱ་འདོད་ལ། དེ་ཡང་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཙོ་
བོས་བྲངས་པའི་བྱེད་པོ་ཡིན་གྱི། ལས་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོ་
ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ཅིང། སྐྱེས་
བུ་དེ་ནི། ཉག་པ་དང་། གཅིག་བྱ་དང་། ལྷ་པ་དང་། ལྷ་པ་རྣམས་ལ་ལྟ་བུར་བྱེད་པ་
བོ་ཡང་ཡིན་ཅིང། སྐྱེས་བུ་ལྷ་པ་ལ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་ནི། སྐྱེས་བུ་ཉིད་ལ་ལྷ་པ་ཀྱི་རྣམ་པ་
འཆར་བ་ཡང་མིན་ལ། མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ཐ་དད་པ་དག་གིས་རང་རང་གི་
དབང་བོ་ལ་བརྟེན་ཏེ། ལྷ་པ་ལ་སོ་སོར་ལོངས་སྤོང་བ་ཡང་མ་ཡིན་གྱི། ཇི་ལྟར་རྒྱལ་
བོ་སོ་བྲང་གི་ལན་ཀན་ཐ་དད་པ་དག་ནས་སྤྱོད་པོས་ཚལ་ཐ་དད་པ་དག་གི་དཔལ་ལ་
ལྟ་བུར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། སྐྱེས་བུ་གཅིག་ཉིད་མིག་གི་དབང་པོའི་སྐོ་ནས་གཟུགས་
ལ་ལྟ་བུར་བྱེད་ཅིང། རྣམ་པའི་སྐོ་ནས་སྤྱོད་པོར་བྱེད་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་
ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ལྷ་པ་ལ་ལྟ་བུར་བྱེད་པ་ཡིན་ཅིང། དེ་ཡང་སྤོང་མེ་ལོང་ཆེན་པོ་ལ་
ལྷ་པ་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་འཕོས་ཤིང། དེ་ཉིད་སྐྱེས་བུ་ལ་སྤང་བའི་སྐོ་ནས་སྐྱེས་བུ་
ལྷ་པ་ལ་ལོངས་སྤོང་བ་ཡིན་ཅིང། གང་ལྷ་པ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷ་པ་
མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཅིང། ལྷ་པ་མཐོང་བ་པོ་དེ་ཉིད་ལ་ལྷ་པ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་མ་ཡིན་
ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་དེ་ཉིད་སྐྱུབ་པར་བྱེད་པའི་རིགས་པ་

བོ་འདི་ལྟར། མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་
 གྱིད། དཔེར་ན། མལ་ཆ་དང་སྟན་བཞིན། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། རིགས་པ་འདིས་མིག་
 ལ་སོགས་པ་དག། བདག་གི་དགོངས་པ་སྐྱབ་ཏུ་སྤྲོད་ཀྱི་བདག་གི་བར་གྲུབ་པ་ན། དེ་
 དག་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོའི་བདག་ཡོད་པར་འབད་ལ་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་གྲུབ་སྟམ་ཏུ་
 བསམས་པའོ། །སྤྱོད་པ་འདི་དག་གི་དོན་གྲང་ཁོ་བོས་ཚད་མ་ཡིན་གྱི་ཐུན་མེལ་ཏུ་
 རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུ་ནི། སེམས་པ་ཅན་ཡིན་ཅིང་། ལྷོ་ནི་
 བེམས་པོའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན། ལྷོ་དང་སེམས་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་བྱེད་པར་ཡོད་པར་ཅིས་
 འགྲུབ་ཅེན། ལྷོ་དང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་སེམས་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་འཇིག་དང་
 ལྟན་པའི་གྱིད། དཔེར་ན། གཟུགས་ཟི་ལ་སོགས་པ་བཞིན། ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་གྱིས་
 སྐྱབ་པར་བྱེད་ལ། འདི་ནི་རྒྱས་པར་གཞན་དོན་ལེའུའི་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་གཅོད་
 པར་འགྲུང་རོ། །

གཞན་ཡང་གྲངས་ཅན་པ་དག་རང་བཞིན་འགྱུར་བ་ལས་བྱུང་བའི་མཚན་
 ཉིད་ནི་ལྟ་བུའི་ཞེས་སྐྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་མགུ་བ་ནི་དགུའོ། །བྱུབ་པ་ནི་བརྒྱད་དོ། །རུས་
 པ་ནི་ཉི་ཤུ་ཅུ་བརྒྱད་དོ། །སྤྱིན་ཅི་ལོག་པ་ནི་ལྟ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་ཚུ་
 དང་། ཚུ་རྒྱུན་དང་། ཚུ་བོ་དང་། ཚར་འབབ་པ་དང་། ལེགས་པ་བཀལ་བ་དང་།
 གཞན་མ་ཡིན་པ་དང་། མིག་བཟང་བ་དང་། འོད་ཅན་དང་། ལུས་མཚོག་ཅེས་བྱ་བ་
 བེ། མགུ་བ་དགུ་ཡིན་ཏེ། ཡོངས་སུ་མཉེས་པ་ཞེས་བྱ་བའམ། ཚིམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
 ཐ་ཚོག་གོ། །དེ་ཡང་རང་བཞིན་ལས་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་ནི་
 མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་དེ་ལྟར་གང་གིས་མཚོང་བ་དེ་ནི། ཡོངས་སུ་དགའ་བ་ཐར་བ་ལ་

སོགས་པའི་ཡུལ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ནི་ཚུ་ཞེས་བྱའོ། །ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས་
འབྲས་བུ་འཛོལ་གྱི། སྐྱེས་བུས་བྲས་པ་ནི་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཤེས་ནས་ཐར་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་ཡོངས་སུ་དགའ་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ནི་ཚུ་རྒྱན་ཞེས་
བྱའོ། །དུས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་འཛོལ་གྱི་སྐྱེས་བུས་བྲས་པ་ནི་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཤེས་པ་
སོགས་ནི་ཚུ་བོའོ། །སྐྱལ་བས་འབྲས་བུ་འཛོལ་གྱི་སྐྱེས་བུས་བྲས་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་
ཤེས་པ་སོགས་ནི་ཚང་འབབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡུལ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་སྐྱབ་པའི་
སྐྱོན་མཐོང་ནས་གང་ཐར་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོངས་སུ་དགའ་བ་དེ་ནི་ལེགས་པར་
བཀལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །

ཀུན་ཏུ་བསྐྱུང་བའི་སྐྱོན་མཐོང་ནས་ཐར་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོངས་སུ་དགའ་
བ་དེ་ནི། གཞན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཐར་བ་སོགས་ལ་ཡོངས་སུ་དགའ་
བས་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་དེ་ཐར་བ་མཐོང་བ་ནི་མིག་བཟང་བ་ཞེས་བྱའོ། །དབང་པོ་
ལས་འདས་པ་མཐོང་བ་ནི་འོད་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །རྣམ་པར་འཆོ་བའམ་སྐྱོན་མཐོང་
ནས་ཐར་བ་སོགས་ལ་ཡོངས་སུ་དགའ་བ་དེ་ནི། ལུས་མཚོག་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ནི་
མགྲུ་བ་རྣམས་པ་དགྲུ་ཡིན་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་ལས་སྐྱེ་བའི་གྲུབ་པ་ནི་བརྒྱུད་དེ།
འདི་ལྟ་སྟེ་སྐྱོལ་བ་པོ་དང་། ལེགས་པར་སྐྱོལ་བ་པོ་དང་། སྐྱོལ་བའི་མཐར་ཕྱིན་པ་
དང་། དགའ་བ་དང་། རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་། མགྲུ་བར་གྱུར་བ་དང་། ཉམས་དགའ་བ་
དང་། མཚོག་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་།
རང་གཞན་ལ་ཕན་པ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ན། གྲུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཤེས་པ་གང་དབྱེད་
བ་བྲས་ནས་སྐྱེ་བ་ན། སྐྱོལ་བ་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཐོས་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གི་ཤེས་པ་

མི། ལེགས་པར་སྐྱོལ་བ་པོ་ཞེས་བྲུམོ། །བརྗོད་བྲུང་། རྗོད་བྲེད་སྐྱོན་དུ་སོང་བའི་སྐྱ་
 མས་བསྟན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་སྐྱོལ་བའི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞེས་
 བྲུམོ། །ཁང་བ་དང་ཚ་བ་ལྗོག་པའི་ཐབས་ཤེས་པ་ནི་དགའ་བ་ཞེས་བྲུམོ། །ནང་གི་
 བདག་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་དང་མཁུས་པ་དང་བད་ཀན་ལ་སོགས་པའི་ནད་གང་བདག་ཉིད་
 དམ་སྐྱ་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་ལྗོག་པའི་ཐབས་ཤེས་པ་ལྷུ་བ་པ་དེ་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་
 ཞེས་བྲུམོ། །དེ་བཞིན་དུ་གང་དང་པོ་འབྱུང་བ་ལས་ལྷུ་བའི་མི་དང་། འྱོལ་སོང་
 དང་། རི་དུགས་དང་། ལྷུ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལས་ལྷུང་ཞིང་། ལྷེས་པས་
 འཛིགས་པ་དང་། འཐབ་ཚོད་དང་། དེག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་རྣམས་བཅོས་
 པའི་ཐབས་ཤེས་པ་ལྷུ་བ་པ་དེ་ནི་མགྲུ་བར་ལྷུ་བ་པ་ཞེས་བྲུམོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སྐྱལ་བ་དང་ལྷན་པའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་བདེ་བ་ལ་དམིགས་པ་ལ་
 སོགས་པས་ཚངས་པར་སྐྱོད་པའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཉམས་དགའ་བ་ཞེས་བྲུམོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་གང་ལྷང་བ་དང་། ལུག་འཚལ་བ་དང་། ལྷ་དང་ཁ་སྐྱ་བྲེགས་པ་ལ་སོགས་པ་
 ལྷུ་བ་པར་བྲེད་པའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་ རྟག་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་བྲུ་སྟེ། འདི་དག་ནི་ལྷུ་བ་པ་
 བརྒྱད་ཡིན་ཞོ། །ཡང་འོན་པ་དང་། མཛེ་ནད་དང་། དལུས་སོང་གི་ངོ་བོ་དང་། བེམས་
 པོ་ཉིད་དང་། རྗེ་མི་ཞེས་པ་ཉིད་དང་། ལྷུ་མ་པོ་ཉིད་དང་། རྟག་སྐྱམ་ཅན་དང་། མ་ཞིང་
 དང་། ལག་པ་ཉམས་པ་དང་། ལྷུགས་པ་དང་། ཤེས་པ་ཉམས་པ་ཞེས་བྲུ་བ་འདི་དག་
 གིས་གངས་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ། ལྷུགས་པ་དང་། མིག་དང་། ལྷེ་དང་། ལྷ་ལ་སོགས་པ་
 དང་། དག་དང་། ལག་པ་དང་། ཀར་བ་དང་། བཤང་ལམ་དང་། འདོམས་ཞེས་བྲུ་བའི་
 དབང་པོ་ལ་གཞོད་པ་འདི་དག་ནི་ལུས་པ་བརྒྱ་གཅིག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་

དང་། རྒྱ་རྒྱུན་མ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་བོ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཚར་འབབ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་།
ལེགས་པར་བརྒྱལ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། གཞན་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། བཟང་པོ་
མ་ཡིན་པ་དང་། འོད་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། ལུས་མཚོགས་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་
ཡང་རང་བཞིན་ཉག་ཏུ་ཡོད་དུ་ཟེན་གྱི་དེ་མ་ཤེས་པས་ཐར་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་
དགའ་བ་མི་སྟེ་བཞི། རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནས། རྣམ་པར་འཚོ་བ་
མཐོང་ཡང་ཐར་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་དགའ་བ་མི་སྟེ་བཞི། ལུས་མཚོགས་མ་ཡིན་པ་
ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་ལོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སྐྱོལ་བ་བོ་མ་ཡིན་པ་དང་། ལེགས་པར་སྐྱོལ་བ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བ་བརྒྱུད་ལ་གཞོན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཤེས་པ་གང་དཔུང་བ་
བྱས་ནས་སྟེ་བམ་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱོལ་བ་བོ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རི་སྲིད་གཡོ་
སྟུང་དང་། སེར་སྣ་སོགས་ལ་རིགས་པའི་དོན་མི་དམིགས་པ་ནི་ཉག་ཏུ་དགའ་བ་མ་
ཡིན་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་འདི་དག་ནི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཅ་
བརྒྱུད་ཅེས་བྱའོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམ་པ་ལྟ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ལུན་པ་དང་། ཚོངས་པ་
དང་། ཚོངས་པ་ཆེན་པོ་དང་། ཤིན་ཏུ་ལུན་པར་གྱུར་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྤྲུག་ཏུ་གྱུར་བ་
ཞེས་བྱ་བ་ཞི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དོན་སྟོན་པར་བྱེད་པ་འདི་ལྟ་
སྟེ། གཞན་མ་ཡིན་པ་ལ་གཞན་གྱི་སྟོན་དང་། ལེགས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ལེགས་པར་ཡང་
དགའ་བར་སྐྱབ་པ་དང་། བདེ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་བདེ་བར་མངོན་པར་ང་རྒྱལ་བ་དང་། མི་
རྣམས་པ་ལ་རྣམས་པར་མངོན་པར་ང་རྒྱལ་བ་དང་། མི་བཟོན་པ་ལ་བཟོན་པར་ཡིད་

༡ མ་ཕྱི། ༡༠༥ན་ཉག། སང * སེར

ཆེས་པ་ཞེས་བྲལོ། །འདི་དག་ནི་སྤྱིན་ཅི་ལོག་རྣམ་པ་ལྡེ་ཡིན་པར་གྲངས་ཅན་ཉིད་ཀྱི་
གཞུང་མཚན་ཉིད་ལྡེ་བཅུ་པ་ལས་བསྟན་པ་བཤད་དོ། །

དེ་ཡང་སྐྱེས་བུ་བཅེང་བ་གསུམ་གྱིས་གཅིངས་པ་ལས་འཁོར་བར་འགྱུར་
ཞིང་། དེ་ཉིད་ལས་གྲོལ་བས་ཐར་པ་རྣམས་པ་གསུམ་འགྱུར་བ་ནི་ཐར་པ་ཞེས་བྲལོ། །དེ་
ལ་འཆིང་བ་རྣམས་པ་གསུམ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་འཆིང་བ་དང་། འགྱུར་བའི་འཆིང་བ་
དང་། རོར་གྱི་འཆིང་བའོ། །དེ་ཡང་རེ་ལེག་རོར་གྱི་འཆིང་བ་ཞེས་བྲལ་བ་ནི། བྱིས་
པའམ། ཚངས་པར་སྐྱོད་པའམ། འགས་ནས་གནས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་རོར་
ཆེད་པས་འཆིང་བ་ཡིན་ཏེ། རི་ཅམ་ཆེད་པ་དེ་ཅམ་དུ་སྲིད་པ་འཕེལ་བ་ཉིད་གྱིས་
སོ། །འགྱུར་བའི་འཆིང་བ་ཞེས་བྲལ་བ་ནི། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་དེ་དང་དེ་ལ་ལྟ་བ་
སོགས་སུ་འདོད་པས་སྐྱ་དང་རེག་བྲལ་དང་རོ་དང་གཟུགས་དང་བི་རྣམས་གྱི་དབང་པོ་
འགྱུར་བར་བྱེད་ཅིང་། དབང་པོ་ཡུལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འང་དུ་
ཡང་དག་པར་གནས་པར་མི་འགྱུར་པས་འཆིང་བ་ཞེས་བྲལོ། །རང་བཞིན་གྱི་འཆིང་
བ་ཞེས་བྲལ་བ་ནི། ལྷ་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དང་མི་དང་དུད་འགྲོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གྱིས་
ལུས་གང་དག །གཞན་དང་གཞན་རྣམས་པ་སྐྱ་ཚོགས་གྱི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་བའི་
བདག་ཉིད་དུ་འབྱུང་བ་སྟེ། བདེ་བ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་། ཚོངས་པའི་བདག་ཉིད་
གྱི་ཕྱིར་དང་། བདག་ཉིད་དེ་ཉིད་ངར་འཛིན་པ་དང་། དེ་ཅམ་དང་། དབང་པོའི་ཁྱད་
པར་གྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱ་ཚོགས་པ་འགྱུར་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཡང་འཁོར་བར་འཁོར་བ་ན། ཡུལ་ལ་སྲིད་བ་ཉིད་གྱིས་སྐྱེས་བུ་དང། རང་
བཞིན་ལ་གཅིག་བ་ཉིད་དུ་རྫོངས་པ་ཡོད་ལ། དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་ཉིད་ཡུལ་ཐམས་

ཅད་ལ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་ཞིང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འགྲུར་སྣ་ཚོ་གསལ་བ་འདི་སྐྱུལ་བར་མ་
 ཤེས་པར་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ལས་བྱས་པ་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་
 དང་། བདག་ཉིད་དེ་དག་ལོངས་སྤོང་བ་སོགས་སུ་བརྩམས་པས། བདག་ཉིད་ལུལ་
 རྣམས་ལ་བྲེད་པའི་གཞན་དབང་དུ་འགྱུར་ཏེ། འཁོར་བར་འཁོར་བ་ཡིན་ལ། གང་གི་
 ཚེ་རྒྱ་མས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་དང་། རོས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་
 འབྲས་བུ་དག་སྐྱུལ་བར་བྲེད་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱེས་བུ་འི་བྲེད་པ་དང་བྲེད་པ་ཡིན་ནོ།
 ཞེས་སོགས་སུ་ངེས་པའི་ཤེས་པ་ལྷག་བསྐྱེས་པར་གྱུར་བ་ན། འབྲས་བུ་དག་འབྲིན་
 བར་བྲེད་པ་དང་། ལུལ་སྣ་ཚོ་གསལ་བ་འདི་དག་སྐྱུལ་བར་བྲེད་པའི་རང་བཞིན་ཡང་
 གཞན་ལ་བདག་ཀྱང་གཞན་ནོ་ཞེས་རྟོགས་ནས། བདག་ཉིད་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་
 ཡོངས་སུ་ངོམས་པར་གྱུར་བའི་ཕྱིར། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྣའི་མིག་
 བསྐྱེད་དེ། རང་བཞིན་ལ་ལྟ་བར་བྲེད་པ་ན། བདག་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་འཇུག་
 བའི་བྱི་མ་བྲེད་ནས་རྣམ་འགྲུར་སྣ་ཚོ་གསལ་བ་འདི་དག་གི་གནས་ལུགས་སུ་གྱུར་བའི་
 དོན་དམ་པ་རང་བཞིན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ནས་རང་བཞིན་ཡང་
 སྤྲུང་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རང་བཞིན་ལས་སློང་དང་། དེ་ལས་ང་རྒྱལ་དང་། དེ་ལས་
 དེ་ཅམ་ལྟ་དང་། དབང་པོ་བརྟུག་ཅིག་དང་། དེ་ཅམ་ལྟ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟ་ཉེ་བར་སྐྱུལ་
 བར་བྲེད་པའི་འཇུག་པ་ཉེ་བར་བསྐྱུས་ཏེ། རང་བཞིན་ཡན་གར་བར་གནས་ཤིང་།
 དེའི་ཚེ་རྣལ་འབྱོར་པའི་སློབ་ལོ་ཀུན་རྫོབ་རྣམ་འགྲུར་གི་ཚོ་གསལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲང་
 བ་ལོག་སྟེ། ས་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་དང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་བྲེད་པ་རྣམས་ལོག་
 བར་འགྱུར་བས་རི་རྐྱང་བཤད་པའི་འཆིང་བ་གསུམ་ལས་ཕྱོལ་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ལུལ་ལ་

མོངས་སྒྲོན་པ་མེད་ཅིང་། བྲེད་པ་མེད་པར་གནས་པ་དེའི་ཆེ་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བྲུ་བ་ཟེ། གྲངས་ཅན་པ་དག་གིས་བཅིངས་པ་དང་། ཐར་བའི་རྩུལ་རྣམས་པར་
བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་བས་ན། སྤྱི་གཙུག་པོ་ཞེས་བྲུ་བ་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། གནས་
ལུགས་དང་དོན་དམ་པར་གྱུར་བའི་བདེན་པར་གྲུབ་ཅིང་། མི་འགྱུར་བ་ཆ་ཤས་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མེད་པས་ཁམས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མེད་པ་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གང་ཞིག་མ་ཤེས་པའི་དབང་གིས་
འཁོར་བར་འཁོར་ཞིང་རྣལ་འབྱོར་པས་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ན། ཀུན་རྫོབ་
རྣམས་འགྱུར་གྱི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ལུབ་སྟེ། ཐར་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་གྲངས་
ཅན་གྱི་གྲུབ་མཐའི་སྣང་བོ་ཡིན་ཅིང་། དེར་སང་གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་
སྟོབ་པ་གང་དག་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྣང་བོ་ཞེས་བྲུ་བ། ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་
བཞིན་དང་། གནས་ལུགས་སུ་གྱུར་བའི་དོན་དམ་པ་བདེན་པར་གྲུབ་ཅིང་། མི་
འགྱུར་བའི་རྟག་པ་འདུས་མ་གྲུས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་ཆ་ཤས་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མེད་པས་བརྟན་པ་དང་གཡོ་བ་སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
དོན་དམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་གང་ཞིག་མ་ཤེས་པའི་
དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་ཞིང་། དེ་ཉིད་ལུས་བྲེད་པ་བཅིངས་པ་སོགས་ཀྱི་མན་
ངག་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཉིང་རེ་འཛིན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་འོ་འཕྲོད་པས་ཐར་པ་ཐོབ་
པར་འདོད་པ་དག་དང་། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྣང་བོ་དང་། སྤྱི་གཙུག་པོ་ཞེས་བྲུ་
བའི་མིང་ཅམ་ཞིག་ཐ་དད་པར་ཟད་ཀྱི། དོན་ལ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་

མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བྲངས་ཅན་གྱི་བྱུང་བའི་མཐའ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མདོ་
ཅམ་བཤད་ཟེན་ཏོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་མ་ཡིན་ལས་སྟོན་པའི་
གཞན་སེལ་སྤངས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་གཞན་མེད་ན་
གཅིག་ས་པོན་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་ས་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་འབྲས་བུར་འགྱུར་བ་མིན་
པར་ཐལ། ས་པོན་གྱིས་སྤྱ་བྱ་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་དེ་ས་སོགས་ལ་མེད་ས་
སོགས་གྱིས་སྤྱ་བྱ་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་དེ་ས་པོན་ལ་མེད་པས་རང་བཞིན་ཤིན་ཏུ་
ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་སྟེ། ལུས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་ཐ་དད་ན། ལུས་པ་དེ་དག་གང་
ལ་འཇུག་པའི་གཞི་རྣམས་ཀྱང་རང་བཞིན་ཐ་དད་དགོས་པས་གཞི་གཅིག་ལ་རྒྱ་དུ་
མས་ལུས་པ་གཅིག་ཐུན་མོང་དུ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནི་
སྤྱི་རྟག་དངོས་བཀག་པ་ལ་གཞོན་གྱེད་བརྗོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །

འོ་ན་ཁྱེད་རང་ལྟར་ན། རྒྱ་དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་བསྐྱེད་པ་ཚུལ་རི་ལྟར་
ཡིན་ཞེས་དེས་བསམ། གལ་ཏེ་ཁོ་པོ་ལྟར་ན་ས་རྒྱ་ལུང་ས་པོན་སོགས་སྤྱི་གཙོ་བོའི་
རང་དུ་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་ཡིས་ས་པོན་གྱིས་སྤྱ་བྱ་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་
པ་དེ་ཉིད་སས་སྤྱ་བྱ་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡང་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སློན་རྣམས་རྒྱ་དུ་
མ་གནས་སྐབས་ཐ་དད་ཀྱང་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པས་འབྲས་བུ་གཅིག་གྱེད་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་རྒྱ་དུ་མའང་སྤྱི་གཙོ་བོའི་རང་དུ་རང་བཞིན་
ཐ་དད་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འབྲས་བུ་གཅིག་གྱེད་པར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་དང་པོར་
དགག་པ་ནི། རྒྱ་བྱ་བསྐྱེད་པ་ལ་རྒྱ་ལུང་ལ་སོགས་པའི་ལྷན་ཅིག་གྱེད་པ་དོན་མེད་དུ་

འགྲུང་པར་ཐལ། ས་བོན་གྱི་བདག་གཅིག་པོ་ལའང་། ལྷ་གྲུ་སྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཡོད་པའི་སྲིད། མ་གྲུབ་ན་སྲི་གཙོ་བོ་ཆ་མེད་གཅིག་ལྟ་དེས་
ལྷ་གྲུ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ས་བོན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་འགལ་ལོ། །འབྲས་པ་ཡོད་
དེ། ཐ་དད་མེད་པའི་རོ་བོ་གཙོ་བོ་ས་བོན་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བ་དང་བྲལ་ཞིང་འབྲས་
པར་རྩ་འབྲུད་སོགས་རྣམས་ས་བོན་ལ་ཡོད་པར་དེས་པ་དང་བྲལ་བའི་སྲིད། ཞེས་པ་
སྟེ། འོན་ཏེ། སྲི་གཙོ་བོའི་ལུས་པ་ཁོ་ན་ལྷ་གྲུ་བསྐྱེད་ན། ལྷན་ཅིག་གྲེད་རྒྱུ་དོན་
མེད་དུ་འགྲུང་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་གཙོ་བོ་དེ་ས་བོན་ལ་རྫོགས་པར་ཡོད་ཅིང་། རྩ་
འབྲུད་སོགས་རྣམས་ས་བོན་ལ་མེད་པའི་སྲིད། ཞེས་བྲ་བའི་དོན་ཏོ། །

ལྷ་གྲུ་སྐྱེད་སོགས་བྲ་མིན་འབྲས་པར་རྣམས་དང་བྲལ། ཅེས་འཆད་པ་ལྟར་ན།
ཀར་བ་འདི་གཉིས་སུ་མའི་འབྲས་སྐྱབ་མ་ཡིན་གྱི། སྲི་གཙོ་བོས་ལྷ་གྲུ་སྐྱེད་ན། དེ་ལྟར་
ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་དེས་ན། ཆ་ཐ་དད་མེད་པའི་རོ་བོ་སྲི་གཙོ་བོ་དེ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་གྱིས་ལྷ་གྲུ་སྐྱེད་པའི་བྲ་བ་གྲེད་པ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་རྒྱུ་གྱི་འབྲས་པར་རྣམས་
གོགས་སུ་ཡོད་པ་དང་བྲལ་བའི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཞེས་པའོ། །ལྷ་གྲུ་སྐྱེད་པ་
ལྷན་ཅིག་གྲེད་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པར་ཅེས་བྲུབ་ཅེ་ན། ལྷ་གྲུ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ལྷན་ཅིག་
གྲེད་རྒྱུ་གྱི་བྲེ་བྲག་རྣམས་ལས་དེས་པར་འགྲུང་སྟེ། རང་གི་ལྷན་ཅིག་གྲེད་རྒྱུ་ས་
རྩ་སོགས་གང་རུང་གཅིག་པན་གྲེད་དུ་ཡོད་པ་དང་བྲལ་ནའང་འབྲས་བུ་ཁྱོད་སྐྱེ་བ་
མེད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་སྲིད།

གངས་ཅན་གྱི་སྲི་གཙོ་བོ་དེ་ཉིད་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་གྱི་གྲེད་པ་པོ་དང་།
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དག་དོན་དམ་པར་བདེན་པར་འདོད་པ་ལ་གཙོ་བོ་

འབྲས་བུ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེས་གཙོ་བོ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ཡང་
 རིགས་པར་བསྟན་པ་ནི། སྤྱི་གཙོ་བོ་དེ་ཉིད་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། གནས་
 ལུགས་སུ་གྱུར་པའི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་བྱེད་བྱས་པ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི། དོན་བྱེད་མི་བྱས་ན། དོན་དམ་པར་
 ཡོད་པ་འགལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཡང་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སུ་གྱུར་བའི་སྤྱི་
 གཙོ་བོའི་རང་དབང་དུ་དོན་བྱེད་བྱས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་འདྲེས་པ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དོན་བྱེད་བྱས་པའི་དངོས་པོ་རྒྱ་ལྷན་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ཡང་ཐན་
 ཚུན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་ཅིང་། གང་ཞིག་གསལ་བ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་
 གཙོ་བོ་དེ་ལས་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བའི་སྤྱིར། དེས་ན་སྤྱི་གཙོ་བོ་ལས་འབྲས་བུ་
 འབྱུང་ན། ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་ན་དེ་དོན་
 "དམ" པར་གྲུབ་པ་དང་། ས་རྒྱ་སོགས་དེར་རང་བཞིན་འདྲེས་པ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ།
 ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །

ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་རྣོ་ལ་ཅིག །གཞུང་འདི་དང་། འདིའི་རང་འགྲེལ་དུ། དེ་
 བས་ན་ཁྱེད་པར་སྤྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་སྤྱི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྤྱིར་དེ་ཁོ་ན་
 དངོས་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་མི་
 སྤྱེད་པས་ཁྱེད་པར་བསྟན་ནོ། །ཟེར་བ་ནི་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པའི་བབ་ཚོལ་ཡིན་
 ཏེ། གཞུག་འདི་དག་གིས་གངས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་ལ་དགག་པ་བསྟན་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་
 གཙོ་བོ་ལས་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་། ཞེས་པ་ཅམ་ཞིག་བསྟན་གྱི། སྤྱི་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༠༧བཤན། -དམ་ * དམ་

མི་འབྲུང་བས་ཁྱབ་ཅེས་སྟོན་པ་ག་ལ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ཤུགས་སྐྱོས་འདིའི་འགྲེལ་
བཤད་དུ། དེ་བས་ན་དེ་ལྟར་གཞན་དག་གིས་བཏགས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་
ངོ་བོ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་བརྟན་པ་ཡིན་ལོ། ཞེས་བཤད་དོ། །

དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་སྤྱི་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་མི་སྤྱི་བར་ཁས་ལེན་པ་དག་ལ་ནི།
འདི་ག་ཉེན་གྱི་ཁམས་ན་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ཤེས་པ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
དང་། རྒྱལ་ཉལ་མ་གཅིག་ལས་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་མི་དགོས་ཤེས་པ་རྣམས་དུ་
ཞོག་ལ་སོམས་ཤིག །ས་བོན་དང་རྩ་ལྷན་སོགས་རང་བཞིན་ཐ་དད་པར་ཁས་
ལྡངས་པ་ལ་རྩ་ལྷན་འབྲས་འེད་དུ་ཐལ་བའི་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི་ནས་གྱི་ས་བོན་དང་
ས་ལྷའི་ས་བོན་གཉིས་ཀ་དང་། རང་བཞིན་ཐ་དད་པར་བྱེད་པར་མེད་པ་ལ་ནས་གྱི་
ས་བོན་དང་ཚོགས་པའི་རྩ་ལྷན་སོགས་གྱིས་ནས་གྱི་སྤྱ་གྱུ་སྐྱེད་གྱི། ས་ལྷའི་སྤྱ་གྱུ་
མི་སྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམས་དབྱེ་མི་རུང་བར་འབྲུང་ངོ་ཞེན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན།
སྤྱི་གཙོ་བོ་ལས་འབྲས་བུ་མི་འབྲུང་བ་དེས་ན་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ཉིད་ཐ་དད་
གང་ནས་གྱི་ས་བོན་འགའ་ཞིག་ནས་གྱི་སྤྱ་གྱུའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྩ་ཡིན་ལ། ས་ལྷའི་ས་
བོན་སོགས་གཞན་པ་དེའི་ཉེར་ལེན་མིན་པ་མི་འགལ་བར་ཐལ། རྣམས་གྱི་ས་བོན་
ནས་གྱི་སྤྱ་གྱུའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་གྱི། ས་ལྷའི་སྤྱ་གྱུའི་ཉེར་ལེན་མིན། ས་ལྷའི་ས་བོན་
ས་ལྷའི་སྤྱ་གྱུའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་གྱི། རྣམས་གྱི་སྤྱ་གྱུའི་ཉེར་ལེན་མིན་པས་དངོས་པོ་
རྣམས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་གནས་པ་འདི་འབྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
དངོས་པོ་རྣམས་སྤྱི་གཙོ་བོའི་རང་དུ་རང་བཞིན་འདྲེས་པའི་རྩ་མཚན་གྱིས་རྩ་དུ་
མས་འབྲས་བུ་གཅིག་སྐྱེད་པར་འདོད་པ་དགག་པ་ཞར་བྱུང་ཚོད་སྤང་དང་བཅས་པ་

བཤད་ནས། ད་ནི་རྒྱ་དུ་མས་ལྟམས་བྱ་གཅིག་གྲེད་པའི་རྒྱ་མཚོན་དངོས་པོ་སྤྱི་གཙོ་
པོའི་རང་དུ་རང་བཞིན་ཐ་དད་མེད་པར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་དགག་པར་བྱའོ། །ཤེས་
བྱ་ཚོས་ཅན། ཉན་དང་རྩུ་ལུད་སོགས་གཅིག་ཚར་སྐྱེ་ཞིང་འདིག་པར་འགྱུར་བར་
ཐལ། ཉན་གྱི་རང་བཞིན་དང་རྩུ་ལུད་སོགས་གྱི་རང་བཞིན་ཐ་དད་མེད་པའི་སྤྱི་དུ།
རྟེན་པས་ཁས་ལྷངས་ཏེ། ཉན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་རྩུ་
ལུད་སོགས་གྱི་འང་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་སྐོ་ཉན་དེ་དག་གཙོ་བོའི་རང་དུ་རང་བཞིན་
འདྲེས་པར་སྐྱེས་པས་སོ། །

དེས་ན་འདི་ནི་རྩུ་ལ་དེ་འགོག་པ་ཡིན་ཅིང་། རིགས་པ་འདི་རང་ལུགས་ལ།
ག་བྱམ་སོགས་དངོས་པོ་དང་རྣམ་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལྷངས་པ་ལ་ནི་མཚུངས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་དང་བྱམ་པ་རྣམ་གཅིག་ཡིན་གྱང་། དངོས་པོའི་རྣམ་དང་བྱམ་
པའི་རྣམ་གྱང་གཅིག་ཡིན་དགོས་པ་མ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་གྲངས་ཅན་གྱིས་ཉན་གྱི་
རང་བཞིན་དང་རྩུ་ལུད་སོགས་གྱི་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པར་ཁས་ལྷངས་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་དག་རྣམས་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་གཙོ་བོ་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པར་ཁས་
ལྷངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཉན་གྱི་རང་བཞིན་དང་། རྩུ་ལུད་སོགས་གྱི་རང་བཞིན་གཅིག་
ཡིན་ན། ཉན་རྩུ་ལུད་སོགས་གྱང་གཅིག་ཡིན་དགོས་པས་སྐྱེ་འགག་དང་གཅིག་
པར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གཙོ་བོ་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ས་བོན་གྱི་རྣམ་
འགྱུར་ཐ་དད་པས་ཉེས་པ་དེར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེན་གཙོ་བོ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གསལ་བ་
སྤྱི་ཚོགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དེ་ཡི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པར་དེ་དག་དང་རྣམ་ཐ་དད་
ཡིན་པར་ཐལ། གཅིག་གསལ་བ་དེ་རྣམས་འདིག་པའི་ཚེ་ནི་འདྲ། བདག་ཉིད་མི་

འདྲིལ་པར་གནས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ལ་སྦྱི་དང་ཁྱད་
པར་གྱི་སྒོར་མི་འགྲུར་བར་ཐལ། གཙོ་པོ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་མིན་པ་དེས་
ནའོ། །འཁོར་གསུམ་ཁས་སྦྱངས་སོ། །

དེ་ལྟར་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཙོ་པོའི་ངང་དུ་ཐ་དད་མེད་པ་
དགག་པ་བཤད་ནས། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྦྱང་བ་ན། གལ་ཏེ་གསལ་བ་འདྲིལ་པའི་
ཆེ་སྦྱི་འདྲིལ་གལ་མི་འདྲིལ་མི་འདྲིལ་ན་སྦྱི་གསལ་ཇུས་ཐ་དད་དུ་འགྲུར་ལ། འདྲིལ་
ན་གསལ་བ་རྣམས་སྦྱེ་འགག་ཅིག་ཅར་གྲེད་པར་འགྲུར་དོ། །ཞེས་པའི་ཉེས་པ་ཁྱེད་
རང་སེལ་བ་སྦྱི་བ་ལའང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། སེལ་བ་གསུམ་ལས། གསུམ་པོ་གང་
ལའང་ཉེས་པ་དེ་མི་མཚུངས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ཆོས་ཅན།
གངས་ཅན་གྱིས་སྦྱི་གཙོ་པོ་དངོས་པོར་ཁས་སྦྱངས་པ་ལ་གསལ་བ་འདྲིལ་པའི་ཆེ་
གནས་སམ་མི་གནས། ཞེས་ཉོག་པའི་སྟོན་སྟོན་བརྗོད་པ་དེ་ཁྱོད་གྱིས་མེད་
དགག་གི་སེལ་བའི་སྦྱི་ཁས་སྦྱངས་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོ་
སྟོག་པ་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྦྱི་པའི་ཆོལ་བ་ཡང་དག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། སྦྱི་སྟོའི་སྦྱང་ཡུལ་དུ་གྲུར་པའི་གཞན་སེལ་ཁས་སྦྱངས་པ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་
དེ་མཚུངས་པ་འགྲུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བསྟན་བཤམ་སྟོ་བཏགས་པ་ཅོམ་ཡིན་
པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་སྟོན་སྟོན་ཁས་ལེན་པའི་ཆོལ་བ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དོན་གྱི་སེལ་བ་ཁས་སྦྱངས་པ་ལའང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་
གསལ་བ་རང་མཚན་ཉིད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། གཙོ་པོ་ལ་བརྗོད་པའི་
སྟོན་དེ་གཞན་སེལ་ལ་མཚུངས་པར་བརྗོད་པའི་སྟོན་སྟོན་སུན་དབྱེད་ཅུས་པ་ཡང་

ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་བརྗོད་དེ།

དཔེར་ན། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པར་སྤང་བ་ལྟ་བུའོ། །དོན་གྱི་སེལ་པ་
 བྱི་དོན་རང་མཚན་ཡང་ཡིན་ལ། སེལ་པ་ཡང་ཡིན་པ་དག་ལ་བརྗོད་དེ། དཔེར་ན།
 བྱམ་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་ཡང་ཡིན། བྱམ་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་ལྟ་
 བུའོ། །¹མེད་དགག་གི་སེལ་པ་ནི། རང་གི་དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་གྱི་ཆ་
 དག་ལ་བརྗོད་དེ། དཔེར་ན་བྱམ་མེད་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་གང་དག །སློབ་དཔོན་ཞི་བ་
 འཚོའི་ལུགས་འདི་ཉིད་རང་ལུགས་ལའང་འཐད་ལྡན་དུ་ཁས་འཆེ་བཞིན་དུ། དོན་གྱི་
 སེལ་པ་དོན་རང་མཚན་ཐམས་ཅད་ལ་འདོད་པ་ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མའི་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱས་པ་རྩ་འགྲེལ་གཉི་ག་ལས། དོན་གྱི་སེལ་པ་ཡིན་ན་མ་ཡིན་དགག་
 ཡིན་པར་ཆེས་གསལ་བ་ཉིད་དུ་ལན་མང་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང། རང་མཚན་ཡིན་
 བ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པ་ནི། ཤེས་རིག་ལྡན་པ་སྤྲུའང་སྤྱི་བར་མི་བྱེད་
 དོ། །དོན་གྱི་སེལ་པ་ཡིན་ན། སེལ་པ་བཏགས་པ་དེ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པར་འདོད་པ་
 སློབ་དཔོན་དེ་དག་གི་དགོངས་པར་སྤྱི་བའང་སློབ་དཔོན་དེ་དག་གི་གཞུང་ལུགས་མ་
 མཐོང་བར་གསལ་ཏེ། སློང་དང་དོན་གྱི་དབྱེ་བས་སོ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་བདག་
 ཉིད་ཆེན་པོ་ཀ་མ་ལ་འབྲི་ལས། འདིས་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གཞན་སེལ་པར་བསྐྱར་
 པ་ནི། དངོས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བུའོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་དོན་གྱི་སེལ་པ་ཉིད་
 སེལ་པ་དངོས་ཡིན་པར་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་བྱམ་པ་དང་བྱམ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་ཚོགས་པ་དེ་

¹ མ་ཕྱི། ༡༡༡ན་ན། མད * མེད

གཞན་སེལ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ན། དེ་ཉིད་དགག་པ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཡང་སྐྱ་བཅེས་འགོག་ཅི་སྟེ། དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་རྟོགས་
 པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། དགག་པ་དངོས་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ལྟ་བུ་དགག་བྱ་
 གཞན་བསལ་བའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་ཤར་བའི་སློན་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་
 སྲིད། གཞན་སེལ་ཡིན་པར་ཡང་མཚུངས་སོ། ཅི་སྟེ། དེ་འདྲའི་ཚོགས་པ་དགག་པ་
 མ་ཡིན་པ་འདོད་པས་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་མི་འདོད་པ་བསྐྱབས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་
 བ་ནི་དགག་བྱ་བཅད་པའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་ཤར་བའི་སློན་ནས་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་
 བྱེད་དགོས་ཀྱང་དགག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཅི་ཞེས་གིས་ཤོངས། གལ་ཏེ་སྐྱབ་ཚོས་བྱམ་
 པ་དངོས་སུ་འབྲེལ་བའི་སྲིད་ལོ། །ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུ་སྐྱབ་ཚོས་གོ་བར་བྱེད་ན་དགག་པ་
 མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བས་ན་མ་ཡིན་དགག་གིས་དགག་པའི་གོ་མི་ཚོད་
 པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་མ་ཡིན་དགག་གིས་དགག་པའི་གོ་ཚོད་པར་འདོད་ན་ནི།
 དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སློན་ནས་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་
 དགོས་པ་གང་ཞེས། །སྐྱབ་ཚོས་འཕེན་པ་མ་ཡིན་དགག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས།
 བྱམ་པ་དང་བྱམ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་ཚོགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་མི་
 འདོད་བཞིན་དུ་ཁས་སྲུང་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། མཚན་ཉིད་དེ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་སྲིད་
 ལོ། །དེ་ལྟར་ན་ཚུལ་དེས་ཚོགས་པ་དེ་ཉིད་བཞན་སེལ་པ་མ་ཡིན་པར་ཡང་འབད་མེད་
 དུ་བྱུང་བས་དེའི་སྲིད། དོན་གྱི་སེལ་པ་སེལ་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་
 ལེགས་པར་གནས་པར་འགྱུར་རོ། ཅི་སྟེ། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་མ་ཡིན་དགག་གིས་དགག་
 པའི་གོ་ཚོད་པ་མགོན་པ་བརྒྱུད་ཏེ་སྐྱབ་བར་བྱེད་ན། ཅིའི་སྲིད་དེ་ཉིད་དུ་ཐལ་བས་

མི་འདོད་པ་བསྐྱབས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། འོ་ན་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། རྟོག་པའི་སྣང་
 ལུལ་ཡིན་ན་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པ་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པས་ཁྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། མ་གྱུ་བ་ན། རྗེའི་སེལ་བ་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་སྐྱས་པའི་ཁས་
 རྒྱུར་དང་འགལ་ལོ། ¹ འདོད་ན་རྟོག་པ་ཡིན་ན་སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པར་
 ཐལ་ཞིང་། རྟོག་པའི་སྣང་ལུལ་ཡིན་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་ཁྲུབ་པར་
 ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན་
 རྗེ་བཏགས་མ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པར་ཐལ་བ་དང་། རྗེས་སུ་གྲུབ་པས་ཁྲུབ་པ་སོགས་
 སུ་ཉ་ཅང་ཐལ་ཞིང་། སྐྱབ་ཚོས་འཕེན་ན་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པར་ཐལ། མ་ཡིན་
 དགག་ཡིན་ན་དགག་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟོག་པ་ལ་གསེར་
 རུམ་རུམ་པར་སྣང་བ་ཚོས་ཅན། རྗེས་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་ཚོས་འཕེན་པའི་ཕྱིར། དེ་
 མ་གྲུབ་ན་རུམ་པས་དག་པའི་ས་ལྷོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་ཚོས་འཕེན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱ་
 བ་ཅིས་འགོག་ལེགས་པར་སོམས་ཤིག །རིགས་པའི་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་དེ་ཉིད་དཔེ་
 བར་མི་རུས་སོ། །

གལ་ཉེ་སེལ་བ་ལུལ་དུ་བྱེད་ནའང། སེལ་འཇུག་ཏུ་ཐལ་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་མངོན་
 རུམ་སེལ་འཇུག་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཉེ། རྟོག་པའི་སྣང་ལུལ་སྐྱབ་
 པ་ཡིན་ན། རྟོག་པ་སྐྱབ་འཇུག་ཏུ་འགྱུར་རོ། ཞེས་སྐྱས་ཀྱི་རྟོག་པའི་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་
 སྐྱབ་པ་ཡོད་ན། རྟོག་པ་སྐྱབ་འཇུག་ཏུ་འགྱུར་རོ། ཞེས་མ་སྐྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་
 གི་སྣང་ལུལ་སེལ་བ་ཡིན་པའི་མངོན་རུམ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཉེ་དོན་གྱི་

¹ མ་ཕྱི། ༡༡༧ན་ལ། - ། * །

སེལ་བ་རང་མཚན་དེ་ཉིད་སེལ་བ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཞིང། རང་མཚན་ཡང་ཡིན་ན་
རང་གི་སྣང་ཡུལ་སེལ་བ་ཡིན་པའི་མངོན་སུམ་མེད་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྤྱི་ཡང་ཡིན།
མི་རྟག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་དེ་སྐོག་གྱུར་ཡང་ཡིན་ཅིང། རང་མཚན་ཡང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་གི་སྣང་ཡུལ་སྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་མངོན་སུམ་མེད་པ་འགལ་ལོ་
ཞེས་ཁྲབ་པ་ལ་བརྗོད་ན། ལན་ཅི་ཞེག་ཡོད། དེ་བས་ན་བུམ་པ་ཡང་ཡིན། བུམ་པ་མ་
ཡིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་དེ་རང་མཚན་ཡིན་ཀྱང་ཚུར་
མཐོང་མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་མི་དགོས་ཏེ། སྣོན་པོ་ཡང་ཡིན། ཕྱི་རོལ་
གྱི་རྗེས་སུ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་པ་རང་མཚན་ཡིན་ཀྱང་ཚུར་མཐོང་མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་
ཡུལ་ཡིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཚུར་མཐོང་མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་
ན། ཚོས་གྱི་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཚུར་མཐོང་ཡོད་
པ་གང་གིས་འགོག་སོམས་ཤིག །

ཁ་ཅིག །གཞི་གྲུབ་ན་སེལ་བ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། རིགས་མི་མཐུན་
སེལ་བས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྤྲོད། །དེ་ལྟ་ན་གཞི་གྲུབ་ན་དགག་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་
པར་ཐལ། རིགས་མི་མཐུན་བཀག་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་མེད་དགག་གི་
གཞན་སེལ་སེལ་བ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྱི་བ་ཡང་གྲགས། མེད་དགག་
ཡིན་ན་དགག་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་སྤྱི་བ་ནི། སྣོན་མེད་པའི་གཞུང་ལུགས་
སོ། །ཁ་ཅིག་སྤྱི་བ་དང་སྣང་བ་དོན་གཅིག་ཅིང། དེ་ཡང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་
བརྗོད་དོ་ཞེས་སྤྱི་བ་ནས་སྤྱི་རྒྱུ་དོན་མཐུན་ཁོ་ན་གཞན་སེལ་བའི་ཞེས་སྤྱི་བ་ནི་ནང་
འགལ་བ་དོ་མི་ཤེས་པར་ཟད་དོ། །

དེ་ཡང་སྐྱབ་པ་དང་སེལ་བ་གཉིས་སུ་ཚོས་ཐམས་ཅད་གྲངས་དེས་བ་ཡིན་ལ།
 སེལ་བ་དང་དགག་པ་དོན་གཅིག་ཅིང་། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི་ཚོས་
 ཡིན་ན་སེལ་བ་དང་དགག་པ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་ལ། དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ལ་མ་ཡིན་
 དགག་ཏུ་གྲུར་བའི་དངོས་པོ་དག་ནི། དགག་པ་དང་སེལ་བ་ཡིན་ཅིང་། དེ་མ་ཡིན་
 པའི་དངོས་པོ་དག་ནི་སྐྱབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། མེད་དགག་ཏུ་གྲུར་བའི་དངོས་པོ་ནི་
 མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་དགག་གི་དངོས་པོ་དང་། དོན་གྱི་སེལ་བ་ཞེས་བྲུ་བ་ནི།
 དོན་གཅིག་པ་ཡིན་ལོ། །ད་ནི་འདི་དབྱེད་པར་བྲུ་སྟེ། ཅི་རྟོག་པ་ལ་བྱུང་བར་སྤང་བའི་
 རྗེའི་སེལ་བ་དང་བྱུང་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་གི་སེལ་བ་དེ་དག་
 སྐྱིར་སེལ་བ་དངོས་ཡིན་མོད། བྱུང་བའི་གཞན་སེལ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ནམ་མ་
 ཡིན་ཞེ་ན། སྟོན་ཚད་གནས་འདི་ལ་གཞན་དག་ཐེ་ཚོམ་ཡང་མ་ཞུགས་པར་སྤང་
 མོད། ཁོ་བོ་ནི་འདི་ལྟར་སྐྱ་སྟེ། རྟོག་པ་ལ་བྱུང་བར་སྤང་བ་དེ་གཞན་སེལ་མཚན་ཉིད་
 པ་ཡིན་ཀྱང་བྱུང་བའི་གཞན་སེལ་དངོས་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་
 རིགས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། བྱུང་བའི་གཞན་སེལ་མཚན་ཉིད་པ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། བྱུང་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་དངོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་གྲུབ་
 བ། བྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །ཚུལ་འདི་ནི་བྱུང་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་
 གི་གཞན་སེལ་ལའང་མཚུངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་དེ་དག་བྱུང་བའི་གཞན་སེལ་དངོས་ཡིན་པ་ལ་རིགས་པའི་ཅི་
 ཞིག་ཡོད་བརྗོད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་བྱུང་བའི་གཞན་སེལ་མཚན་
 ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱུང་མ་ཡིན་པ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་རྟོག་པས་

དངོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་པའི་སྲིད། ཞེན། བྱམ་པ་ཡང་ཚོས་ཅན། བྱམ་པའི་
 གཞན་སེལ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པར་རྟོག་པས་དངོས་སུ་
 རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། རྟོག་པ་ལ་སྐྱེ་རྟོག་པར་སྣང་བ་ཚོས་ཅན། སྐྱེ་རྟོག་
 པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་རྣམ་པ་
 ཅན་དུ་རྟོག་པས་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན། སྐྱེ་རྟོག་པ་
 ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གི་གཞན་སེལ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་སྲིད། དེས་
 བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་ནི། བྱམ་པའི་དོན་གི་སེལ་པ་ཁོ་ན་ལ་བརྗོད་དོ། ཁོ་ན་བྱམ་
 པ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་གི་མེད་དགག་དེ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་
 བཅད་པའི་སེལ་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པའི་
 སེལ་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། །དེར་ཐལ། དངོས་པོར་མེད་པའི་སེལ་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་
 རོ། །དེས་ན་བྱམ་པ་མ་ཡིན་བསམ་པའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་ཤར་པའི་སློབས་དངོས་སུ་
 རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་པས། གཞན་སེལ་དུ་འགྲུབ་ཀྱང། བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་དུ་མི་
 འགྲུབ་པར་ཤེས་པར་བྱ་ལ། བྱམ་འདྲིན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པར་སྣང་བ་དེ་བྱམ་པའི་
 རྫོའི་གཞན་སེལ་ནི་ཡིན་ཏེ། བྱམ་འདྲིན་རྟོག་པའི་སྣང་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞན་སེལ་
 ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། །དེས་ན་རྫོའི་གཞན་སེལ་ཡིན་པ་ལ་གཞན་སེལ་ཡིན་པས་བྱུབ་
 ཀྱང། བྱམ་པའི་རྫོའི་གཞན་སེལ་ཡིན་པ་ལ་བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་པས་མ་བྱུབ་
 བོ། ཞེས་ཤེས་པར་བྱས་ལ་ཚུལ་འདི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ལའང་མཚུངས་
 པར་ཤེས་པར་བྱུངོ། །

གཞན་ཡང། བྱམ་མ་ཡིན་བསམ་བ་ལྟ་བུར་སྣང་བས་བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་

དུ་འགྲུབ་ན། བྱམ་འདྲིན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པར་སྤང་བ་ཚེས་ཅན། ཁྱིད་བྱམ་པའི་ལྷོག་
 པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱིད་བྱམ་མ་ཡིན་ལས་ལྷོག་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན་
 བྱམ་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བས་ན་སེལ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་སོ་དེ་ལས་བྱམ་པ་འདྲིན་པའི་
 རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པར་སྤང་བ་ལྟ་བུ་སློའི་སེལ་བ་དེ་ཉིད་བྱམ་འདྲིན་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་
 དང་། དངོས་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ་བྱམ་འདྲིན་རྟོག་པ་ཉམས་སུ་སྤོང་བའི་རང་རིག་
 མངོན་སུམ་གྱི་འབྲུགས་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་གྱི་
 མེད་དགག་གི་སེལ་བ་དེ་ཉིད་བྱམ་འདྲིན་རྟོག་པས་སློའི་སེལ་བ་དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་
 པའི་འབྲུགས་ལ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། དངོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ལ།
 འོན་ཀྱང་བྱམ་པ་ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་མེད་པའོ་སྣམ་དུ་འདྲིན་པའི་རྟོག་པས་དངོས་
 སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་ཕྱིར་གཞན་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་སྤྲས་པ་དང་
 འགལ་བ་མེད་དོ། །བྱམ་པ་དང་བྱམ་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པའི་ཚོགས་དོན་ལྟ་བུ་དོན་
 གྱི་སེལ་བ་དེ་ནི། བྱམ་འདྲིན་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་ཅིང་། སྤང་
 ཡུལ་མ་ཡིན་ལ་ཚུལ་འདིས་གཞན་དག་ལ་ཡང་རིགས་སྟེ་བར་བྱ་ཞིང་། སློའི་སེལ་
 པ་ཡིན་ན་སྐྱ་དོན་ཡིན་པས་ཁྲུབ་ལ། དོན་གྱི་སེལ་བ་ལ་སྐྱ་དོན་མ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་
 ཅིང་། བྱམ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་ལྟ་བུ་ལ་བྱམ་པའི་སྐྱ་དོན་མ་ཡིན་པ་སོགས་
 གྱིས་ཁྲུབ་ཅིང་། སྤྱིར་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ལ་སྐྱ་དོན་ཡིན་པས་ཁྲུབ་སྟེ། སྤྱི་
 མཚན་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཞེས་པར་བྱ་ལ། རང་གི་སྤང་ཡུལ་སྐྱུབ་པ་
 ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་སྐྱུབ་འཇུག་དང་། རང་གི་སྤང་ཡུལ་སེལ་བ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་
 པའི་ཕྱིར། སེལ་འཇུག་ཅེས་བྱ་ཞིང་། ཚོས་དེ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ན་ཚོས་དེའི་

རྣམས་ཆ་སོ་སོར་དབྱེད་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དངོས་ལྷུང་དུ་བྱས་པས་ཁྲབ་བ་
ལྷུང་དེ་ལ་སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་དགོས་ཀྱང་། དེ་ཉིད་སྐྱབ་འཇུག་གི་དོན་མ་ཡིན་ཞིང་།
ལྷུང་ལ་ཆ་ཤས་སུ་བྱེ་ནས་འཇུག་པ་ལ་སེལ་འཇུག་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཀྱང་། དེ་ཉིད་
སེལ་འཇུག་གི་དོན་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་དག་ལ་རིགས་པས་གཏན་
ལ་དབབ་པར་བྱ་བ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་མངས་པས་འདི་གས་ཉེ་མ་གྱིས་སོ། །གཞན་
སེལ་བ་རྣམས་ལ་གསུམ་ལ་མཐའ་བཅད་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

དེ་ལྟར་།^༡ གཤམ་ཉེ་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་ཡིས། །དུ་མ་འབྲས་སུ་གཅིག་བྱེད་
ན། ཞེས་གྲངས་ཅན་རང་གི་ལུགས་རྣམས་པར་བཞག་པའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་དགག་པ་
མདོར་བསྟན་པ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་དང་བཅས་པ་བཤད་ཟིན་ནས། ད་ནི་།^༢ གཅིག་
གི་འབྲས་སུ་གཞན་གྱིར་མིན། །ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་སྤྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་སེལ་བ་སྐྱབ་པའི་
སྤོགས་ལ་བརྗོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་མི་འབྲུང་བར་སྟོན་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ས་བོན་
ཚུ་ལུད་སོགས་རྣམས་སྤྱི་གཙོ་བོའི་རང་དུ་རང་བཞིན་འདྲེས་པ་མ་ཡིན་ན། ལྷུ་གུ་དེ་
ཡི་སྤྱིད་བྱེད་གྱི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པའི་ས་བོན་དེ་ལས་རང་བཞིན་གཞན་པ་ཚུ་ལུད་ལ་
སོགས་པས་ལྷུ་གུ་དེ་ལྟར་སྤྱིད་ཅིང་མི་སྤྱིད་པའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་དག་རང་
བཞིན་ཐ་དད་པ་ཡིན་ན། ལྷུ་ལུད་ལ་སོགས་པ་ཉིད་གྱི་ཀྱང་། ལྷུ་གུ་སྤྱིད་པ་
འཐད་གྱི། གཙོ་བོའི་རང་བཞིན་གྱིས་འབྲས་སུ་སྤྱིད་ན། ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཚུན་དོན་མེད་
དུ་འབྱུང་བ་དེའི་སྤྱིད། རྟགས་མ་བྱུབ་སྟེ། དེ་དག་ལ་ཐ་དད་མིན་པའི་གཙོ་བོའང་རང་
བཞིན་འདྲེས་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པས་འབྲས་སུ་བསྤྱིད་པ་ཡིན་ཞོ་ཞེ་ན། རྟགས་དེ་ཉིད་

^༡ མ་ཕྱི། ༡༡༤ན་ན། - ། * །
^༢ མ་ཕྱི། ༡༡༤བ་ན། - ། * །

གོང་དུ་བསྐྱབ་ཟིན་ཏེ། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གཙོ་བོ་དེས་འབྲས་བུ་དེ་བསྐྱེད་པ་མེན་པར་
ཐལ། དེ་ལ་གཞོན་བྱེད་གོང་དུ་བརྗོད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར།
གཙོ་བོས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཉག་པ་དང། གཅིག་
བུ་དང། འབྲས་པ་དང། རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང། རྣམ་འགྲུར་མིན་པའི་བྱེད་པར་ལྟ་
དང་ལྟན་པའི་གཙོ་བོ་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། འུ་
པར་ལྟ་ལྟན་གྱི་གཙོ་བོ་དེ་གསལ་བ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་འབྲེས་པའི་རྒྱལ་དུ་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་ལུང་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པར་རྣམས་སློ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་སྤར་བ་
ནའང། གཞན་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་སྤར་བ་ལ་མི་བརྟེན་པར་རང་བཞིན་རྣམས་ཐ་
དད་པ་ཁོ་ནར་སྤར་བའི་ཕྱིར། འབྲས་སྟེ། སློ་མ་འབྲུལ་བས་ཇུས་སོ་སོར་དམིགས་པ་
དེ་ཇུས་ཐ་དད་པའི་འདོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་བཀག་པ་རྣམས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། རི་སྐད་བཤའ་བ་དེ་ལྟ་
བས་ན་སྤྱི་འདིན་ཉོག་པའི་སྤར་ལུལ་དུ་གྲུར་པའི་སྤྱི་དང། འུ་པར་རང་མཚན་རྣམས་
ཀྱི་ནང་ནས་འུ་པར་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ལ། འབྲས་པ་སོགས་འུ་པར་རང་མཚན་དེ་ནི་འབྲས་པ་ཡིན་སོགས་གཞན་
ལས་ལོག་པར་གནས་པར་ཡིན་གྱི་སྤྱི་འདིན་ཉོག་པ་ལ་རང་གི་སྤར་ལུལ་དུ་གྲུར་པའི་
སྤྱི་དེ་འབྲས་པ་ཡིན་སོགས་“ལས་”སྟོག་པར་སྤར་བ་ནི་སྟོ་བཏགས་པ་ཡིན་ཅིང། འུ་
པར་རང་མཚན་དེ་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་བཤའ་གྱི། སྤྱི་དེ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་མི་འཐད་
ལ། འུ་པར་དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་རིགས་གྱི་སྤྱི་འདིན་ཉོག་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡༥ན། པས * ལས

པའི་སྣང་ཡུལ་དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། བྱང་པར་རང་
མཚན་དེ་ནི་སྣང་དོར་གྱི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ཅན་ཡིན་པས་སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
འབྲས་བུ་དོན་དུ་གཉེར་ནས་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཡང་གསལ་བ་རང་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་
རིགས་ཀྱི་སྤྱི་སྲོའི་སྣང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའང་གངས་ཅན་པ་དང་།
སངས་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀའང་སྤྱི་དེ་སྤྱི་སྲོའི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ་བྱང་པར་
མེད་ལ། འོན་ཀྱང་རང་ལུགས་ལ་སྤྱི་སྲོའི་སྣང་ཡུལ་དེ་ཉིད་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་ཡིན་
ལ། གངས་ཅན་སྤྱི་སྲོའི་སྣང་ཡུལ་དེ་ཉིད་བྱང་པར་ལྷ་ལྷན་གྱི་སྤྱི་གཙོ་བོར་འདོད་པ་
ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་དེ་ཉིད་དོན་ཅེས་བ་ནི། དོན་གྲེད་རྒྱས་པ་གང་ཡིན་པ་ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་གཞན་ལས་ལོག་པ་ཡིན། ཅེས་བ་ནི།
སྤྱོད་པ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་དང་། དེ་ནི་རྒྱ་དང་
འབྲས་བུར་བཤད། ཅེས་བ་ནི། བདག་ཉིད་གཅིག་ལའང་དེ་ཡོད་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་
དང་། དེ་ཡང་རྗེས་འགྲོ་མེད་གང་ཞིག །ཅེས་སོགས་དང་། ཐ་དད་བྱང་པར་ཉིད་སྐྱེད་
གྲེད། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ཅིང་། དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་འདོད།
ཅེས་བ་ཐ་དད་པ་མེད་ན། ཞེས་སོགས་དང་། སྣང་བའང་ཞེས་སོགས་གསལ་བ་
རྣམས་རང་བཞིན་འདྲེས་¹ བ་བཀག་པ་དག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྣང་
དོར་འབྲས་ཅན་པས། །སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་འཇུག་པ་ཡིན། ཅེས་བ་གཞུང་སྣ་མ་དག་
གིས་དོན་གྱི་བསྟན་ཡང་དངོས་སུ་དེ་ཉིད་པར་མ་བཤད་པས་དེའི་ཕྱིར། གང་གི་

¹ མ་ཕྱི། ༡༡༥ན་མུ། འདེས * འདྲེས

བདག་ཉིད་མདུན་བྱས་ནས། ཞེས་པ་ནས། འཇུག་པ་ལ་སོགས་ཐལ་འགྲུར་སྲིད།
ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྦྲར་དེ་ཉིད་འཆད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །

དེ་ནི་གཞན་ལས་ལོག་པ་ཡིན། ཅེས་པའི་འགྲེལ་པར་འགྲུ་སྒོས། སྤྱིའི་ཚོས་
གཞན་དག་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ལྗོན་པ་ཡིན་པར་བཏགས་
པ་ཡིན་ལོ། ཞེས་སོགས་བཤད་པ་ནི། ཁོ་བོས་བཤད་པ་རི་ལྟར་བཞུགས་དོ། །དེས་ན་
བདག་ཉིད་ཐ་དད་ཀྱང་། །འགའ་ཞིག་རྒྱ་ཡིན་གཞན་པ་མིན། །རང་བཞིན་འདི་ཡིན་
ཅེས་པ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ནི། རི་ལྟར་གངས་ཅན་ཁྲོད་རང་གི་ལྷགས་ལ་དངོས་པོ་
སྣ་ཚོ་གསུམ་པ་འདི་ཐམས་ཅད་ཆ་ཐ་དད་མེད་པའི་གཙོ་བོའི་རང་དུ་རང་བཞིན་འདྲེས་
པར་བྱེད་པར་མེད་ན་ཡང་། རྒྱ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་ཀུན་གྱི་སྦྱབ་བྱེད་མིན་པར་
འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ནའང་ས་བོན་རྩ་ལུང་སོགས་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་ཐ་དད་པར་བྱེད་པར་མེད་ནའང་། རྒྱ་ཐམས་ཅད་
འབྲས་བུ་ཀུན་གྱི་སྦྱབ་བྱེད་དུ་འགྲུར་བ་མིན་ལོ། ཞེས་འདོད་པ་ཡིན་ལ། ཁོ་བོ་ཅག་
གཉི་གའ་དེ་ལྟར་འདོད་ཀྱང་། རྒྱ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་ཀུན་གྱི་སྦྱབ་བྱེད་དུ་འགྲུར་བ་
མིན་པར་རྒྱ་འབྲས་སོ་སོར་ངེས་པ་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མ་
འདྲེས་པར་གནས་པ་འདོད་པའི་སྤོགས་ལ་རུང་གི། །རང་བཞིན་འདྲེས་པར་འདོད་པ་
ཁྲོད་ཀྱི་སྤོགས་ལ་རུང་བ་མ་ཡིན་ལོ། །

དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། རང་ལྷགས་ལ་རུང་བའི་སྦྱབ་བྱེད་འཆད་པ་ནི། ཤེས་
བྱ་ཚོས་ཅན། བྱེད་པར་རང་མཚན་རྣམས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་གནས་ཀྱང་། རྒྱ་
ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱེད་བྱེད་དུ་འགྲུར་མི་དགོས་པར་ཐལ། བྱེད་པར་

རང་མཚན་རྣམས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་རོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ནའང་དངོས་
བོ་རྣམས་རང་བཞིན་སོ་སོར་ངེས་པ་ལྟར་རྣམས་པ་ཡང་སོ་སོར་ངེས་པའི་དངོས་བོ་ཡི་
ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱ་ལགའ་ཞིག་འབྲས་བུ་ལགའ་ཞིག་ཁོ་ནའི་བྱེད་པ་སོར་འགྱུར་བའི་
ཚུལ་འཐད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན། རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཀྱིས་རྣམས་པ་ཡང་མ་འདྲེས་དགོས་པས་རྒྱ་འབྲས་སོ་སོར་ངེས་པ་འཐད་ལ། དེའི་ཕྱིར་
རྒྱ་འབྲས་འཚོལ་བའི་ཉེས་པ་དེ་ངེད་ལ་མི་འབྱུང་ངོ་། ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །

ཉེས་པ་དེ་རང་བཞིན་འདྲེས་པའི་ཕྱོགས་ལ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་འཆད་པ་
ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ས་ལུའི་ས་བོན་དེས་ས་ལུའི་ལྷ་གུ་གཅིག་བྱ་ཉིད་ཀྱི་ཉེར་
ལེན་བྱེད་པ་དང་། རས་ཀྱི་ལྷ་གུའི་ཉེར་ལེན་མི་བྱེད་འགལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ།
རྣམ་འགྱུར་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་རྒྱ་འབྲས་འཚོལ་
བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ཡང་གནས་སྐབས་ཐ་དད་ཏུ་ཡོད་པ་
དེའི་ཕྱིར་ས་ལུའི་ས་བོན་གྱིས་ནས་ཀྱི་ལྷ་གུ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པས་འཚོལ་
བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ནས་ཀྱི་ལྷ་གུའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་ཚུ་ལུད་སོགས་
ཀྱིས་ཀྱང་ནས་ཀྱི་ལྷ་གུ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། རས་ཀྱི་ས་བོན་དང་གནས་སྐབས་ཐ་དད་
པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཏེ་སྤྱི་གཙོ་བོ་དེ་ཉིད་རིམ་བཞིན་ནས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་རྣམ་པར་གྱུར་
ནས། རས་ཀྱི་ལྷ་གུའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་ལ། ས་ལུའི་ས་བོན་གྱི་རྣམ་པར་གྱུར་ནས། ས་
ལུའི་ལྷ་གུའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པས་གཙོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ན་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་
བྱེད་པ་སོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཅིག་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་དང་མི་བྱེད་འགལ་བར་འགྱུར།
ཞེས་པ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ནི་ནི། རས་ཀྱི་ས་བོན་དང་། ས་ལུའི་ས་བོན་ལ་སོགས་

བ་ཉེད་ལེན་གྱི་བཞོན་བ་སྣ་ཚོ་གསལ་བ་དེ་ཅི། སྤྱི་གཙོ་བོ་དངོས་བོ་བ་དེ་ཉིད་གྱི་ཡིན་
བར་འདོད་བའམ། དེ་ལྟར་ན་གཙོ་བོ་མི་གསལ་བ་དང་། རྣམ་འགྲུར་མེད་བ་དང་།
གཅིག་ཕུར་ཁས་སྦངས་བ་དང་འགལ་ལོ། །

ཡང་ན་འདི་ལྟར་བཤད་བར་བྱ་སྟེ། འོན་ཏེ་ནས་གྱི་ས་བོན་དང་། ས་ལུའི་ས་
བོན་སོགས་རང་བཞིན་འདྲེས་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་འཚོལ་བར་མི་འགྲུར་ཏེ། གཙོ་བོ་དེ་
ཉིད་རིམ་བཞིན་གང་མཁན་ཆ་བྱད་སྣ་མ་བཏང་ནས་སྤྱི་མ་ལེན་བ་ལྟར། ལས་གྱི་ས་
བོན་གྱི་རྣམ་བར་གྲུར་ནས་ནས་གྱི་སྤྱི་གྱུ་བྱེད་བ་བོ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་ས་ལུའི་སྤྱི་
གྱུ་མི་བྱེད་ཅིང་། ཡང་ནས་གྱི་ས་བོན་གྱི་བཞོན་བ་བཏང་ནས་ས་ལུའི་ས་བོན་གྱི་
རྣམ་བར་འགྲུར་ཏེ། ས་ལུའི་སྤྱི་གྱུ་སྦྱེད་བའི་བྱེད་བ་བོ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་ནས་གྱི་
མི་བྱེད་བས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ནས་དང་ས་ལུའི་བཞོན་བ་སྣ་མ་བཏང་ནས་སྤྱི་མ་
ལེན་བའི་གོ་རིམས་དེ་སྤྱི་གཙོ་བོ་དངོས་བོ་བ་དེ་ཉིད་གྱི་ཡིན་བར་འདོད་བའམ། དེ་
ལྟར་ན་གཙོ་བོ་རྟག་བ་འགལ་ཏེ། བཞོན་བ་སྣ་མ་བཏང་ནས་སྤྱི་མ་ལེན་བའི་གོ་
རིམས་དང་ལྡན་བའི་བྱིར་བོ། ཞེས་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་འཇམ་ཞེས་བའི་སྤྱི་ནི། སྤར་ནི་ཁྱོད་
གཙོ་བོ་རྣམ་དབྱེ་མེད་བའི་རྟག་བར་ཁས་ལེན་བ་ཞེ་ག་ན། ད་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་གོ་
རིམས་གྱི་རྣམ་དབྱེ་དེ་གཙོ་བོའི་ཡིན་བར་འདོད་བའམ་ཅི། ཞེས་ཁས་སྦངས་སྣ་སྤྱི་
འགལ་བ་སྟོན་བའི་ཚིག་ཡིན་གྱི། དེ་ཅི་དངོས་དེ་ཉིད་གྱི། ཞེས་བས་དངོས་སྤྱི་
རིགས་བ་གཞན་བསྟན་ཅིང་། འང་ཞེས་བ་ཁོང་ནས་དྲངས་བའི་རིགས་བ་གཞན་
སྤྱད་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གང་དག་འཇམ་ཞེས་བས་བསྟུས་པ། རང་བཞིན་གཞན་བཏང་
ནས་རང་བཞིན་གཞན་འཇོབ་བ་མ་ཡིན་བར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་རང་བཞིན་གཅིག་བ་

ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་སྲིད། ཞེས་པ་ཉིད་བསྟན་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་བུ་
ཁས་ལེན་མེད་པའི་སྲིད་ཏེ། གྲངས་ཅན་ནི་རང་བཞིན་གཅིག་ཉིད་རྣམས་པ་གཞན་དང་
གཞན་ཏེ་གྲུར་པར་ཁས་སྦངས་ཀྱི། གཙོ་བོ་རང་བཞིན་གཞན་དང་གཞན་ཏེ་གྲུར་
པར་ཁས་མ་སྦངས་པའི་སྲིད་འོ། །

དེ་ལྟར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་འདྲེས་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་སྐྱེ་འབྲས་
འཚོལ་བར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བར་བསྟན་ནས་དེའི་ཞར་ལ། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་
པ་ལ་སྐྱེ་དང་བྱུང་བར་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བར་ཡང་
སྟོན་པ་ནི། སྐྱེ་དེ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་ནི་ཐ་དད་མེད་
པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གཙོ་བོ་ཆ་མེད་དེའི་རང་ཏུ་རང་བཞིན་འདྲེས་པའི་སྲིད། གཙོ་
བོ་དེ་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་ཏུ་ཐལ། རྣམ་འགྱུར་རེ་རེ་ནས་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
འདྲེས་པའི་སྲིད། འཕ་ཞེས་པས་ཐལ་བ་པན་ཚུན་སྐྱུང་དོ། །དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་གཙོ་
བོ་ཤིན་ཏུ་ཐ་མི་དད་པའི་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་ཅིང་། གསལ་བ་རྣམས་རྣམ་འགྱུར་སྣ་
ཚོ་གསལ་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ན། སྐྱེ་ཞེས་པའི་རྣམ་གྲངས་འདྲ་བ་སྐྱུན་མོང་བའི་གཙོ་བོ་
དང་། བྱུང་བར་ཞེས་པའི་རྣམ་གྲངས་མི་འདྲ་བ་སྐྱུན་མོང་མིན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་
གྱི་གསལ་བ་རྣམས་པན་ཚུན་ཐ་དད་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། གཙོ་བོ་དེ་ཆ་མེད་གཅིག་
ཡིན། རྣམ་འགྱུར་རྣམས་སོ་སོ་ཏུ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། གཞུང་འགྱུར་གསལ་དག་ལས།
རྣམ་གྲངས་པན་ཚུན་ཐ་དད་འགྱུར། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ན། དེ་ལྟར་བཤམ་པར་གྱུ་
དགོས་ཀྱང་། འདིའི་ཐ་དད་ཀྱི་སྐྱད་དོད། ཏེ་ཡོ་ཞེས་པ་ཡོད་ཅིང་དེ་ནི་དེ་དག་ཅེས་
པ་ཡིན་པས་རྣམ་གྲངས་ཞེས་བསྐྱུར་བ་སྐྱུགས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའོ། །ཞེས་

དཔང་ལོ་རྒྱུ་བ་འཆད་དོ། །

དེ་ལྟར་ན། དེ་དག་པལ་ཚུན་ཐ་དད་འགྱུར་ཞེས་བཏོན་ནས་འདྲ་བའི་བདག་
ཉིད་ཅན་གཙོ་བོ་དང་མི་འདྲ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཁྱད་པར་དེ་དག་པལ་ཚུན་ཐ་དད་
པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཞེས་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་དངོས་པོ་ཞེས་སོགས་ལ།
གཙོ་བོ་ལྷན་ཏུ་ཐ་དད་པ་དང་ལྷན་ཏུ་ཐ་མི་དད་པ་གཉི་ག་ཡིན་པར་ཐལ་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་བྱེད་པ་ནི་རང་འགྲེལ་མ་མཐོང་བར་ཟད་དོ། །དེ་ཡང་པལ་ཚུན་
ཐ་དད་པར་འགྱུར་བ་འདོད་དེ། སྤྱི་ནི་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་གནས་སྐབས་
རྒྱས་པའི་ངོ་བོ་མི་གསལ་བར་གནས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་འགྱུར་རྣམས་ནི། དེ་གསུམ་
ཆ་མི་མཉམ་པའི་གནས་སྐབས་མངོན་པར་གསལ་བ་ཡིན་པས་སོ་ཞེ་ན། ལེས་བྱ་
ཚོས་ཅན། སྤྱི་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་ཁྱད་པར་རྗེས་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་
དག་ལོག་ས་ཐ་དད་ལས་ལོག་པ་ཙམ་གྱིས་ཐ་དད་དུ་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་གལ་ཉེ་
དེ་དག་གཅིག་རྒྱས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། གཅིག་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་
ཡིན་པ་གང་གིས་ཐ་དད་དུ་བཞག་པས་ནའོ། །འདོད་པ་དེ་ལྟ་ནའང་རི་ལྟར་བྱུང་སྐྱུ་
སོག་པལ་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་གི་སློ་མི་སྤྱི་བ་བཞིན་དུ། སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་འདོད་
པའི་གཙོ་བོ་དང་། རྣམ་འགྱུར་ལའང་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གྱི་སློ་སྤྱི་བ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་
བར་ཐལ་ལོ། །^༡ འང་ཞེས་པ་ནི་ཐལ་བ་སྤྱི་མ་སྤྱད་པའོ། །

ཡང་ན། རི་ལྟར་ཅེས་སོགས། དེས་ན་བདག་ཉིད་ཐ་དད་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་
རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་ལ། ཐ་དད་མེད་ནའང་གཅིག་ཉིད་ཀྱི། ཞེས་སོགས་ནི། ཐ་

^༡ མ་ཕྱི། ༡༡༧བཤན། -། *།

དད་པ། མེད་ན་ཅིག་ཆར་སྐྱེ་འཇིག་འགྲུང། ཞེས་པའི་རིག་པ་པའི་རྣམ་བཤད་པ་འཆད་
 པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། གསལ་ལ་བ་རྣམས་གཙོ་བོའི་རང་དབང་པའི་མེད་ན་ཅིག་སྐྱེ་
 འཇིག་ཅིག་ཅར་གྲེད་པར་ཐལ་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཐ་དད་མེད་ན་འདྲ་
 འབྲས་འཚོལ་བར་འགྲུར་པའི་སྐྱོན་འབྱུང་ཞིང། སྐྱི་དང་ཁྱད་པར་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་
 འཐད་པའི་སྐྱོན་ཡང་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ད་ནི། དེ་ནི་སྐྱོད་དོར་འབྲས་ཅན་
 པས། །སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་འཇུག་པ་ཡིན། ཅེས་པ་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ལ་རང་མཚན་སྐྱེས་བུའི་འདོད་དོན་སྐྱབ་པའི་འཇུག་ལུལ་དུ་འཐད་པར་བརྟན་
 པ་དང། སྐྱི་གཙོ་བོ་མི་འཐད་པར་བརྟན་པ་གཉིས་སུ་འགྲུར་བ་ལས། དང་བོ་ནི་བ་
 ལང་གང་གི་བདག་ཉིད་མཉམ་དུ་བྱས་ནས་བསྐྱབ་བྱའམ་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་བའོ་
 བཀའ་ལ་སོགས་པ་དེའི་འབྲས་བུ་འདོད་པ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བུ་འདི་ནི་འཇུག་པར་འགྲུར་
 པ་དེའི་རྟེན་ཡང་ཁ་བོ་དང་ནག་སྐྱར་སོགས་ནང་མན་ཚུན་རྗེས་ཐ་དད་ཅིང། བའོ་
 བཀའ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་མི་བྱེད་པ་ལས་ལོག་པར་རིག་པ་ཐ་དད་མེད་པ་
 དག་ཡིན་པར་དབྱུང་པར་བྱ་བའམ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་སྟེ། བ་ལང་རྣམས་རང་གི་
 བདག་ཉིད་པན་ཚུན་ཐ་དད་ཅིག་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའང་ཡིན་ཅིང། བའོ་བཀའ་
 སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མི་བྱེད་པ་ལས་སྟོག་པར་མཚུངས་པ་ཉིད་དག་ནི་དེ་དག་ལ་
 ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྐྱིད། རྗེ་ཀུན་གྲེད་གཞན་དག་ནི་“དེའི་རྟེན་ཡང་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་
 པར་དང། ཐ་དད་མེད་པའི་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་དབྱུང་པར་བྱ་ཞེས་འཆད་མོད། ཚུལ་
 འདིར་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལོ། །

༡ མ་ཕྱེ། ༡༡༧བཟན། དའི * དའི

གཉིས་པ་གཙོ་བོ་འབྲས་བུ་དོན་གཉེར་སྐྱེས་བུའི་འཇུག་ལུལ་མ་ཡིན་པར་
 བསྟན་པ་ནི། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྤྱི་གཙོ་བོའི་ངང་དུ་རང་བཞིན་གཅིག་པར་གྱུར་
 བའི་སློབ་ས་གཙོ་བོ་དེ་ཉིད་སྐྱེས་བུའི་འཇུག་ལུལ་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དངོས་པོ་རྣམས་པན་རྩོད་གཅིག་ལ་གཅིག་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་སྲིད་དང་།
 དངོས་པོ་རྣམས་གཙོ་བོ་ཚམས་མེད་དེའི་ངང་དུ་རང་བཞིན་འདྲེས་ན་གཅིག་ཡིན་དགོས་
 པས་མེ་དོན་གཉེར་ཡང་རྩལ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་སྲིད།
 གཉིས་པ་དེས་ཞར་ལ་གཅེར་བུ་པ་ཡང་ཁེགས་པར་བསྟན་པ་ལ། གཅེར་བུ་པའི་
 གྲུབ་པའི་མཐའ་མེད་ཅམ་བཤད་པ་དང་། གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ་གཉིས།

དང་བོ་ནི། དང་སྲོང་རྒྱལ་བ་དམ་པ་སྟོན་པར་འདྲིན་པས་རྒྱལ་བ་པ་ཞེས་བུ་
 བ་དང་། གཅེར་བུ་པ་དང་། ཟད་བྱེད་པ་དང་། ཐལ་བ་པ་དང་། ཉམ་མཁའའི་གོས་ཅན་
 དང་། རྩོགས་ཀྱི་གོས་ཅན་དང་། འདྲེས་མེད་པ་ཞེས་བུ་བ་དག་ནི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་
 ལ། རྟོན་པ་ནི་རྒྱལ་བ་དམ་པ་དང་། རྒྱ་མཚོག་དང་། རྫོང་རིས་དང་། རྫོང་གི་སྤེ་དང་།
 འཕེལ་བྱེད་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཚིག་གི་
 དོན་དགུར་སྐྱ་སྤྱེ། འདི་ལྟར་ རྩོག་དང་། ཟག་པ་དང་། རྫོམ་པ་དང་། དེས་པར་ག་བ་
 དང་། འཚིང་བ་དང་། ལས་དང་། རྩིག་པ་དང་། བསོད་ནམས་དང་། ཐར་པ་ཞེས་བུ་
 བ་དག་གོ། དེ་ལ་སྲོད་ནི། བདག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་། སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ཚད་
 རི་ལྟར་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། རོ་བོ་རྟག་པས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རྗེས་སུ་
 འགྲོ་བའམ་འཇུག་པ་ཅན་དང་། རྣམ་གྲངས་མི་རྟག་པས་གནས་སྐབས་རྩོག་པའི་
 མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྐྱ་སྤྱེ། རི་སྐད་དུ། རྒྱང་བར་དུ་འཕགས་པའི་བསྟོད་པ་

ལས། གཅེར་བུ་ལུས་ཀྱི་ཚད་བཞིན་དུ། རྟོག་ཅི་ཞུས་དང་རྒྱས་པར་སྒྲུ། ཞེས་འབྲུང་
བ་ལྟར་རྟོ། །དེ་ལ་སྟོག་ཅན་གྱི་ལྗ་ཚོན་དགུ་སྟེ། ས་དང་། རྩ་དང་། སྤེངས་དང་། མེ་
དང་། རྩུང་དང་། སྤོངས་ལ་དང་། ལུང་བ་དང་། མི་ཞེས་བྱ་བ་དག་གོ། །དེ་
དག་ལས་ས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ནི། དབང་པོ་གཅིག་པ་སྟེ། དེག་པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་
པའི་ཕྱིར་རྟོ། །སྤོངས་བྱ་དང་། ལུང་དང་། ལ་ཕྱིས་དང་། སྤོངས་བྱ་བ་དང་། ལ་སོགས་པ་ལྟ་
དབང་པོ་གཅིས་པ་སྟེ། དེག་པ་དང་། རོའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རྟོ། །སྟོག་ལ་
དང་སྤོངས་བྱ་མེད་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དབང་པོ་གསུམ་པ་སྟེ། དེག་པ་དང་། རོ་དང་། ལྡན་
དབང་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རྟོ། །ལུང་བ་དང་། ལྡན་བྱ་དང་། ལྡན་བྱ་མཚུ་རིངས་ལ་
སོགས་པ་ལྟ་དབང་པོ་བཞི་པ་སྟེ། དེག་པ་དང་། རོ་དང་། ལྡན་དང་། མིག་གི་དབང་པོ་
དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རྟོ། །མི་དང་རྟེན་བཞི་པ་དང་བྱ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དབང་པོ་ལྔ་པ་སྟེ།
དེག་པ་དང་། རོ་དང་། ལྡན་དང་། མིག་དང་། ལྟ་པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རྟོ། །

དེ་ལྟར་དེ་དག་གི་སྟོག་ཅན་གྱི་སྤེ་ཚོན་རྣམས་པ་དགུ་ལོ། ཞེས་ཟེར་རྟོ། །ཟག་པ་
ནི། དག་མི་དགའི་ལས་རྣམས་ཉེ། འདིས་ཟག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྟོ། །དེ་ཡང་ལས་
དག་མི་དག་གང་གིས་ཀྱང་འཁོར་བར་བྱེད་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་གཅིས་ཀའང་ཟག་
པའོ། །སྟོམ་པ་ནི། ཟག་པ་འགོག་པ་ཉིད་དེ། ལས་གསར་བ་གང་ཡང་མི་སོག་
པའོ། །དེས་བར་ཁྱ་བ་ནི། སྟོམ་པ་དེ་ཉིད་དང་། ཟས་མི་ཟ་བ་དང་། སྟོམ་མི་བརྟུང་བ་
དང་། བསམ་གཏན་དང་། ལྟོར་བ་དང་། ལུས་གདུང་བ་དང་། ལྟོ་འབལ་བ་ལ་སོགས་
པའི་དཀའ་བྱུང་དང་བཅས་པས་སྟོན་ཉེ་བར་བསགས་པའི་ལས་རྣམས་པར་བྱེད་པ་
སྟེ། ཟད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟོ། །འཚིང་བ་ནི་དེས་བར་སྟོབ་པ་སྟུམ་བུ་དང་བྱུག་

ཅུ་ཅ་གསུམ་སོ་དག་གིས་བཏགས་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བུའོ། །ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ།
ཕྱིས་སྦྱོང་བར་འགྲུང་བ་དང། མིང་དང། རུས་དང། ཚེ་ཞེས་བྱ་བ་དག་གོ། །སྤྲིག་པ་
ནི་ཚོས་མ་ཡིན་པ་དག་གོ། །བསོད་ནམས་ནི་ཚོས་སོ། །

ཐར་པ་ནི། དཀའ་སྐབ་ལ་སོགས་པས་སྤར་བྱས་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ཟད་
བར་བྱས་ཤིང། ལས་གསར་པ་མ་བསགས་པས། འདིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེན་ན་
འདུག་པའི་གནས་འདིག་རྟེན་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཞོའམ་ཀུ་སྤྱད་ལྟར་དཀར་བ།
སོག་ཡོད་པས་དངོས་སོ་ཡིན་ཅིང། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བས་དངོས་སོ་མེད་པའང་
ཡིན་པ། གཏུགས་དཀར་སོ་གྲེན་ལ་བསྐྲངས་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཡོད་པ་དེར་འགོའོ།
ཞེས་ཟེར་རོ། །དི་སྐད་དུ་རྒྱལ་བ་དམ་པས། ལ་བ་རྒྱ་སྟོས་མེ་ཉོག་དང། །བ་ཞོ་བ་མོ་
སྤྱི་ཉིག་མདོག། །གཏུགས་དཀར་བ་བྱུང་བའི་དབྱིབས་འདྲ་བ། །ཐར་བ་ཡིན་པར་རྒྱལ་
བས་བཤད། ཅེས་འབྲུང་བ་ལྟར་རོ། །སྐབ་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་མིན་ཞིང།
དངོས་སོ་རྣམས་གསེར་དང་གསེར་གྱི་རྩ་རྒྱན་ལྟར། རང་བཞིན་གཅིག་ཅིང་གནས་
སྐབས་ཐ་དད་པས་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་འོ།
ཞེས་ཟེར་རོ། །གཅེར་བྱ་པའི་འདོད་པ་མདོ་ཙམ་ཞིག་བཤད་ཟིན་ཉོ། །བརྟུལ་
“ལྷགས་^༡ ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་སོགས་པ་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡོད་ཀྱང་མངས་པར་
འགྲུང་བས་མ་བྲིས་སོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ་ལ། དིགས་པ་སྤར་མས་ཁིགས་པར་
བསྟན་པ་དང། རུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དིགས་པ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་སོ་ནི།

༡ མ་ཕྱི། ༡༡༧ན་ཉེན། ལྷགས * ལྷགས

དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་བསྐྱབས་པའི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་
འདྲེས་མེད་པ་དག་དངོས་པོ་དག་གི་རང་བཞིན་རྣམས་གཅིག་ཡིན་པས་རྩ་མོ་ཞོར་
འགྲུར་ཞིང་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པས་མི་འགྲུར་རྟོ། ཞེས་སྐྱུ་སྐྱུལ་གང་ཅིའང་རྒྱང་
བ་སྐྱ་བ་དེ་དག་ཀྱང་ནི་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྩ་མོ་དང་ཞོ་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་
གནས་པའི་སྐྱོན་ས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྩ་མོ་ཐ་དད་པ་ནི་སྲིད་པའི་སྲིད་རྟོ། །

གཉིས་པ་སྐྱུ་མོང་མིན་པའི་རིགས་པ་གཞན་བསྐྱུན་པ་ལ། དོན་ལ་འཇུག་པ་
འཚོལ་བར་ཐལ་བ་དང། སྐྱོ་ཐ་དད་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཞོ་དོན་
གཉེར་ཞོ་འཇུང་ཞེས་བསྐྱུལ་བ་ན། ཅིའི་སྲིད་རྩ་མོ་འཇུང་བ་ལ་མི་རྒྱུག་སྟེ། རྒྱུག་
རིགས་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་དང་རང་མ་ཡིན་པ་གཉི་གའི་དོ་བོ་ཉིད་
ཡིན་པས་ཞོ་དང་རྩ་མོ་དེའི་ཐ་དད་པའི་བྱུང་བར་བསལ་ཞིང་མེད་པའི་སྲིད། འོན་ཏེ།
ཞོ་ལ་རྩ་མོ་ལས་སྐྱུ་དུ་བྱུང་བའི་བྱུང་བར་འོ་མའི་རྣམ་འགྲུར་འགའ་ཞིག་ཡོད་པའི་
རྒྱ་མཚན་གང་གིས་ན་ཞོ་དོན་གཉེར་དག། །འོ་མའི་རྣམ་འགྲུར་གྱི་བྱུང་བར་དུ་བྱས་
པའི་ཞོ་ལ་འཇུག་པར་འགྲུར་གྱི་རྩ་མོ་འཇུང་བ་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྲུར་རྟོ། ཞེ་ན། དེ་
ལྟ་ནི། འོ་མའི་རྣམ་འགྲུར་གྱི་བྱུང་བར་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཞོ་ན་ཞོ་ཡིན་དགོས་
པས་འོ་མའི་རྣམ་འགྲུར་དེ་གཞན་རྩ་མོ་ལ་མེད་པའི་སྲིད། རྩ་མོ་ནི་ཞོ་རྩ་གཉིས་མིན་
གྱི་ཞོ་ལས་གཞན་ཡིན་པར་ཐལ་ཡོ། །གཉིས་པ་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་སྐྱོ་སྐྱུ་ཐ་དད་
འཇུག་པར་མི་འགྲུར་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་དང་རང་མ་ཡིན་ཀྱང་གྱི་
བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིད། གཞན་དག་གིས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བ་དང། ཀྱུ་ཞེས་པ་
གཉིས་ཀ་སྐྱོས་པའི་དོན་མ་གྱོ་བར་སྐྱུར་དོ། །འདོད་ན་གནས་སྐབས་ཐ་དད་རང་

བཞིན་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་པར་སྐྱོ་བའི་གཅེར་བུ་པ་ལ་ཐ་དང་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་པ་མི་
སྲིད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐྱོ་ཐ་དང་དེ་མེད་པའི་སྲིད་ནོ། །

། ངགག་པའི་སྐྱོ་ཉོག་ལྷན་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་སྐྱབ་པ། །

གཉིས་པ་དགག་པའི་སྐྱོ་ཉོག་ལྷན་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་འབད་པ་མེད་པར་
གྲུབ་པར་བསྐྱེན་པ་ནི། དངོས་པོར་མེད་པ་བྱུང་མེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྐྱོ་ཚོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་སྐྱོ་དོན་དོ་ཐོ་འཕམ་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བ་ཞིག་བརྗོད་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་
དབྱུང་པར་བྱའཕམ་གཟུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་དོ་ཐོ་མེད་བའཕམ་
ལྷན་པར་བཅད་པ་ཅམ་ཞིག་བརྗོད་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྲིད་ཏེ་སྐྱོ་དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་བྱུང་པ་ལྷན་པར་བཅད་པ་ཅམ་ཞིག་དངོས་སུ་གོ་བའི་སྐྱོ་སྐྱེ་བར་སྲོང་
བས་གྲུབ་པའི་སྲིད་དོ། །རྗེ་ཀ་གྲེད་པ་གང་དག་བྱུང་པ་མེད་ཅེས་པའི་སྐྱོ་དེས། བྱུང་
པའི་དོ་ཐོ་འཕམ་རྣམས་བརྗོད་ཅེས་དོན་མ་ཐུན་དུ་དབྱུང་པར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། ཞེས་འགོད་
པས་ནི། རང་ཉིད་ཆེས་སྐྱོན་པ་གོ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱོ་ཉོག་སྐྱབ་པས་འཇུག་པར་
འདོད་པ་དག་ཀྱང་། བྱུང་པ་མེད་ཅེས་པས་བྱུང་པ་བརྗོད་དམ་སྐྱེས་པའི་ཐེ་ཚོམ་
ཅམ་ཡང་ག་ལ་ཡོད། ཡང་། །ཁ་ཅིག་བྱུང་པ་མེད་ཅེས་པའི་སྐྱེས་སེལ་བ་བརྗོད་དམ།
སྐྱབ་པ་བརྗོད་སྐྱེས་དུ་དབྱུང་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱུང་མེད་སོགས་དངོས་མེད་
ལྷན་སེལ་རྣམས་ཀྱི་དོ་ཐོ་མེད་པའི་སྲིད། ཞེས་འཆད་པའང་ཆེས་མི་འཐད་དོ། །¹ སྐྱོ་
ཉོག་མི་ཉོག་གང་ཡིན་སྐྱེས་དུ་དབྱུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱོ་སྐྱེད་ཅིག་མ་

¹ མ་གྱུ། ༡༡༧བཞན། - ། * །

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་འདི་ལྟར་འཆད་པར་དེ་དག་གི་ལུགས་ལ། དབྱུང་བ་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་བྱུང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་ལ་ཉམས་མེད་ཉམས། །བདག་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་
བ་གང་ཡང་བྱུང་བ་ཞིག་ཏུ་ཁ་ཚོན་མཚོན་པའི་ཚོས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་
ན་གོང་དུ་རྗེ་སྐྱེད་བཤམ་པ་དག་གིས། ཡོད་པའི་སྐྱོན་དང་། དགག་པའི་སྐྱོན་
ཐམས་ཅད་སེལ་བས་འཇུག་པར་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་
སྐྱོན་དེ་དག་ཉིད་ཐམས་ཅད་རྣམ་གཅོད་རྫོང་པར་བྱེད་པ་གྲུབ་པོ། ཞེས་བྱ་བ་ནི།
སེལ་བའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་སྤྱི་ལོ་དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དེ་ལྟར་ན་གཞན་སེལ་བའི་རྣམ་
པར་གཞག་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་མཐའ་དག་བཤམ་བཤམ་བའི་ཕྱིར། །གཉིས་པ་གཞི་གང་ལ་
ངེས་པར་བྱ་བ་རང་བཞིན་ཉམས་ཀྱི་སྐྱོར་བའི་དབྱེ་བ་བསྐྱུ་བ་ལ། དབྱེ་བ་དངོས་
དང་། ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རང་གི་བསྐྱེད་བྱུང་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རྫོང་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉམས་
ཡང་དག་ཚོས་ཅན། སྐྱོར་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ་དེ་སྐྱེད་ཀྱི་ཉམས་ཡང་དག་ཡིན་ན་
རང་བཞིན་པའི་སྐྱེས་ཁུངས་པར་བྱེད་ཚོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་འཕགས་པ་ལ་སྟོས་བཤམ་དང་། དེ་
ལྟར་འཕངས་པ་ལ་མི་སྟོས་པའི་འབའ་ཞིག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི་
དཔེར་ན་སྐྱེ་འདྲིག་པར་སྐྱེད་པ་ལ། འབྲས་བུ་འཕམ་བུས་བ་ཉམས་སུ་བཞོན་པ་དང་།
གཉིས་པ་ནི་དེ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དམ་དངོས་པོ་ཉམས་སུ་བཞོན་པ་བཞིན་ལོ། །འདིར་
ཡོད་པ་སྐྱེ་མི་ཉམས་སྐྱེད་ལ་ཉམས་ཡང་དག་ཏུ་བཤམ་བཤམ་པའི། ཡོད་པ་ཅམ་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྗེ་ལྟར་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཅེས་པའི་སྐྱེ་ཡངས་འཇུག་གི་ཆེ་ཚོས་
ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཅིང་། དོག་འཇུག་གི་ཆེ་ཚུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་

དངོས་པོ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པ་སྟེ། ཡོད་པའི་སྐྱ་ཡངས་འཇུག་གི་ཚེ་ཚང་
མས་དམིགས་པ་ཙམ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ལ། དོག་འཇུག་གི་ཚེ་སྐྱབ་པ་རང་དབང་
བའམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཡོད་པ་ལ་གཙོ་བོར་འཇུག་པས་དེའི་ཕྱིར།
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་ལ་ཡོད་པའི་སྐྱ་སྐྱིས་བྱེ་བྲག་ལ་སྐྱར་ནས་བཤད་པ་
ཡིན་པས། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་དངོས་པོ་རྟགས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་
ཡོད་པ་ཞེས་པ་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱང་རྟགས་སུ་འགོད་
པའི་ཚེ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དགོད་པར་བྱའི། དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་དགོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་མ་"བྱེད"པར་ལྟོས་པ་བའི་རྟགས་སུ་འགྲུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །

གཞན་དུ་ན། སྐྱེ་ལྡན་རྟགས་སུ་བགོད་པའང་ལྡོག་པ་བར་མི་འགྲུར་རོ། །གང་
དག་ཡོད་ན་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཁས་འཚེ་བ་དེ་དག་གིས་ནི། རི་བོང་གི་
རྩ་བ་ཞིན་དུ། ཤེས་བྱ་དང་བདག་མེད་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཚང་མས་མ་
དམིགས་པའམ། ཡང་ན་དེ་དག་ཚང་མས་དམིགས་པ་བཞིན་དུ་རི་བོང་གི་རྩ་དང་མོ་
གཤམ་གྱི་བྱ་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་ཚང་མས་དམིགས་པར་འགྲུར་ཏེ། མེད་དེས་ཡིན་
པར་མཚུངས་པ་ལ་ཚང་མས་དམིགས་པ་དམིགས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེར་མ་ཟད། ཡོད་ན་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་ཡང་མི་རྟག་པར་ཐམ། ཡོད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས་སྒྲངས། འདོད་ན། འབྲེལ་བའང་མི་རྟག་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་ཁྱེད་
རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་། རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཉིད་ཀྱང་དོར་བར་འགྲུར་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡༠བཟན། ཟླ * ཟླ

རྟོ། །སེལ་ངོར་ཡོད་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཁས་ལེན་གྱི། སྦྱིར་ཡོད་ན་མི་
 རྟག་པས་ཁྲབ་པར་ཡོད་པར་ཁས་མི་ལེན་ནོ་ཞེ་ན། ཡོད་ན་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་ཚོས་
 ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། སེལ་ངོར་ཡོད་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁྲབ་དངོས། འདོད་ན་ཉམས་
 སོ། །སྦྱིར་རྟག་པའང་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། སེལ་ངོར་ཡོད་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས་
 ལྷངས་སོ། །སེལ་ངོར་ཡོད་ན་སེལ་ངོར་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་གྱི།
 སེལ་ངོར་ཡོད་ན་སྦྱིར་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་ཡོད་པར་ཁས་མི་ལེན་ནོ་ཞེ་ན། དངོས་
 པོར་མེད་པའི་ཚོས་ཡིན་ན། སེལ་ངོར་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སེལ་
 ངོར་ཡོད་པས་ཁྲབ་པའི་བྱིར། དེ་འདོད་དེ། ཤེས་བྱ་མི་རྟག་པར་སྦྱོ་འདོགས་པའི་སྦྱོ་
 ངོར། ཤེས་བྱའང་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན། སེལ་ངོར་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་
 པའང་ཡིན། མེད་པའང་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྦྱོ་འདོགས་པའི་རྟོག་ངོར་དེ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཚུལ་འདིས་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སོན་པར་རྫོམ་པ་ནི།
 གཅེར་བྱ་ལས་ཀྱང་གཅེར་བྱ་བ། །འཛེམ་མེད་ལས་ཀྱང་འཛེམ་མེད་དེ། །བྱིས་ལས་
 བྱིས་པ་སྤྲུགས་ལས་སྤྲུགས། །རླུན་པོ་ཡི་ནི་དཔྱོད་ལ་ལྟོས། །

གཉིས་པ་ཚོད་པ་སྤང་པ་ལ། ཚོད་པ་དགོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཡོད་པའི་རང་
 པའིན་ནས་དངོས་པོ་གཏན་ཆེགས་སུ་རིགས་ན། ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་
 སུ་རིགས་པ་མིན། དེ་ཡང་ཁྲེད་གྱིས་ཡོད་ཅམ་བྱུབ་ཟེན་ལ། ཡོད་པའི་བྱེད་པར་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་བརྩེད་ན་རྗེས་འགྲོ་མེད་པས་བསྐྱབ་བྱུ་དག་ལས་ཉམས་པར་
 འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་སྦྱོན་ནི་གཏན་ཆེགས་ལའང་མཚུངས་པས་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་
 མི་རུང་ན། གཏན་ཆེགས་སུ་ཡང་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་

སྐྱོགས་སྐྱ་མ་འདིའི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། གངས་ཅན་གྱིས་གཙོ་བོ་སྐྱབ་པ་ལ་
རིགས་པ་ལྷ་སྐྱ་སྟེ། ཁང་པར་ཚད་སྱིར་ཞེས་སོགས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །དེ་
དག་ལས་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་ནི། རྗེས་འགྲོའི་སྱིད། ཞེས་པ་དང་། ལུས་པའི་སྐོན་ས་
འཇུག་པའི་སྱིར་ཞེས་པ་གཉིས་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་ཁྱད་པར་ཚད་སྱིར་ཞེས་པ་ནི།
དོན་བསྐྱུས་ན་འབྱུང་བ་ལྟ་དང་། དཔར་བོ་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པ་མཐུན་སྡེ་ཚོན་
སྡེ་ཚོན་ལ། རིགས་པ་གཅིག་པའི་སྐྱ་སྐོ་འཇུག་པའི་སྱིད། དེ་ལྟར་འཇུག་པའི་རྒྱ་མི་
གསལ་བའི་གཙོ་བོ་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ནི་སྐར་སྐྱི་གཙོ་བོ་མེད་ཀྱང་མེས་པའི་སྐྱི་
རིགས་པ་གཅིག་པའི་སྐྱ་སྐོའི་རྒྱ་མཚན་དུ་བཤད་པའི་རིགས་པ་དག་གིས་བཀག་པ་
ཡིན་ལ། ལུས་པའི་སྐོན་ས་འཇུག་པའི་སྱིར་ཞེས་པ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་
ཡིས། །དུ་མའང་འབྲས་བུ་གཅིག་གྲེད་ན། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། ལྷན་ཅིག་གྲེད་
པ་དོན་མེད་འགྱུར། ཞེས་སོགས་དགག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དགྲེད་ཡོད་སྱིད། ཞེས་པ་ནི། རྒྱ་ལུང་སོགས་གཙོ་བོའི་
ངང་དུ་རང་བཞིན་འདྲེས་པ་མ་ཡིན་ན། རྒྱ་ཚོགས་^༡ འགའ་ཞིག་ལས་འབྲས་བུ་ནས་
ཀྱི་རྒྱ་གུ་འབྱུང་ལ། འགའ་ཞིག་ལས་མི་འབྱུང་བའི་རྣམ་དགྲེ་མི་འཐད་པས་མི་
གསལ་བའི་གཙོ་བོ་རྒྱ་དང་གོས་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་། དེས་ན་བདག་ཉིད་ཐ་དང་
ཀྱང། ཞེས་པ་དང་། རི་ལྟར་ཐ་དང་མེད་ཁྱད་མེད། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བཀག་པ་ཡིན་
ནོ། །རང་བཞིན་རྣམ་ཚོགས་དགྲེད་མེད་སྱིད། ཞེས་པ་ནི། ཐ་དང་མེད་ན་འང་གཅིག་
ཉིད་ཀྱི། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཞིགས་ཟེན་ཅིང་། རྗེས་འགྲོའི་སྱིད། ཞེས་པའི་

༡ མ་ཕྱེ། ༡༡༧༡ན། ཚོགས * ཚོགས

རིགས་པ་འདི་འགོག་པ་ལ། ཚད་མ་མདོར། ཚད་མའི་ཡུལ་མི་ཤེས་པའི་སྲིད། །གཙོ་
 བོ་རྗེས་འགྲོ་དང་ལྡན་མིན། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཡོད་པ་ཅམ་ཁྲད་པར་རྣམས་ལ་
 སྐྱབ་ན་གྲུབ་ཅིན་པས་དགོས་ལུས་མེད་ཅིང། མི་གསལ་བའི་གཙོ་བོ་ལུས་པའི་རོ་
 བོར་གྲུབ་པའི་རྒྱ་ཡོད་པ་ཁྲད་པར་རྣམས་ལ་སྐྱབ་ན། རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་སྲོན་ཡོད།
 ཅེས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་འདིར་སྐྱ་མི་རྟོག་སྐྱབ་ལ་དངོས་པོ་རྟོགས་སུ་བཀོད་པ་
 ལའང་མཚུངས་པར་འགྲུར་ཏེ། དངོས་པོ་ཅམ་རྟོགས་སུ་བཀོད་ན་དགོས་ལུས་མེད།
 དངོས་པོ་ཁྲད་པར་བརྟོགས་སུ་བཀོད་ན། རྗེས་འགྲོ་མེད་པར་འགྲུབ་བས་སོ། ཞེས་
 པའི་མཚུངས་པ་ཉིད་ལྟོགས་སུ་མ་འདིའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་མཚུངས་པ་སྲོང་བ་
 བློ། ཡོད་པའི་ཁྲད་པར་ཅམ་དུ་བློ། ཞེས་སོགས་ཡིན་ཅིང། དེ་ཡང་། ཁོ་ལ་ཉེས་པ་དེ་
 འགྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚོན་ནི་ཡོད་པའི། ཞེས་པ་ནས། ཁྲད་པར་དག་ནི་བསྐྱབ་བྱུང་
 འགྲུབ། ཞེས་པའི་བར་དོ། །

རང་ལ་མི་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚོན་ནི། དེ་ཡི་ཁྲད་པར་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་
 ཀའོ། །དེ་ལྟར་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་རིགས་པ་དེ་ལ་གཞོན་གྱེད་བཤད་པ་དེ་རང་ལ་མི་
 མཚུངས་པར་བརྟན་ནས། སྐར་ཡང་དབལ་ལྡན་གྲགས་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས། རྗེས་
 འགྲོའི་སྲིད། ཞེས་པའི་རིགས་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཞན་བཤད་པ་ནི། མ་གྲུབ་
 པ་ལ་ཡོད་ཚོས་མེད། ཅེས་སོགས། དེ་ཡང་གངས་ཅན་གྱིས་སྐྱས་པའི་རིགས་པ་དེ་
 དག་གིས་སྲོར་བའི་ཚུལ་ཡང་འདི་ཡིན་ཏེ། ཁྲད་པར་ཚད་སྲིད་རྗེས་འགྲོའི་
 སྲིད། །ལུས་པའི་སྲོན་ནས་འཇུག་པའི་སྲིད། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དཔེར་ཡོད་སྲིད། །རང་
 བཞེན་སྐྱ་ཚོགས་དཔེར་མེད་སྲིད། །མི་གསལ་བ་ཡི་རྒྱ་ཡོད་དེ། ཞེས་པ་ལ་ཁྲད་

བར་ཞེས་པ་ནི་ཚོས་ཅན་གྱི་དོན་ནོ། །མི་གསལ་བའི་རྒྱ་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་ནི་བསྐྱབ་
 གུའི་ཚོས་སོ། །ཚད་ལྷིང་ཞེས་སོགས་ནི་རྟགས་ལྡོམ། །དེ་བས་ན་རྗེས་འགྲོའི་ལྷིང་
 ཞེས་པའི་དོན་ཡང་། རྗེ་ཀ་བྱེད་གཞན་དག་གིས་གཙོ་བོ་ཡོད་དེ། ལྷིང་བར་རྣམས་ལ་
 རྗེས་འགྲོ་མཐོང་བའི་ལྷིང་། ཞེས་འཆད་པ་ལ་བརྒྱུད་ནས། འདིར་ཡོད་པ་བསྐྱབ་གུའི་
 ཚོས་མིན། ཞེས་འགོག་པའང་སྐྱོར་བ་འདི་ལ་སྐྱོར་བ་ནི། ཆ་མེད་པའི་བཟོ་ལུས་ས་
 ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ས་དང་རྒྱ་དང་དབང་བོ་ལ་སོགས་པ་གསལ་བའི་ལྷིང་བར་
 རྣམས་ཚོས་ཅན། ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་གཙོ་བོ་རྣམས་པའི་དོ་བོར་གྱུར་བ་
 ཡོད་དོ། །ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་རིགས་ཆ་མི་མཉམ་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་མཛོན་སུམ་
 གྱིས་མཐོང་བའི་ལྷིང་། ཞེས་པའི་ཉིད་གངས་ཅན་གྱི་སྐྱོར་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

དེ་ནི་གངས་ཅན་གྱི་རྗེས་འགྲོའི་ལྷིང་། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ལ་ཡོད་པ་བསྐྱབ་
 གུའི་ཚོས་སུ་མི་རླུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་
 ལྷོགས་དེ་ལ་འབྲུང་བའི་རྒྱ་ལ་འཆད་པ་ནི། ཡོད་པའི་ལྷིང་བར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
 པ་སྟེ་འདིའི་དོན་ལ་རྗེ་ཀ་བྱེད་གཞན་དག་སྐྱིད་ཚོས་ཅན་ཞེས་པ་གཙོ་བོ་ལ་འཆད་པ་
 དང་། ཁ་ཅིག་གཙོ་བོའི་སྐྱ་དོན་ལ་འཆད་པ་དང་། གཞན་དག་སྐྱིད་ཚོས་ཅན། ཚོས་
 ཅན་ངེས་གསུང་མེད་པའི་གང་ཡང་རླུང་བ་ལ་འཆད་པ་དག་ནི། རྣམས་ཅད་ཀྱང་
 གངས་ཅན་གྱི་སྐྱོར་བ་དེའི་ཚོས་ཅན་གང་ཡིན་དོ་མ་ཤེས་པའི་ཅལ་ཅོལ་དུ་ཟད་ལ།
 ཡོད་ཅེས་སྐྱབ་པའམ། ཡོད་པའི་ལྷིང་བར་གཙོ་བོ་ཡོད་པར་སྐྱབ་ཅེས་བརྟགས་ནས་
 འགོག་ཅིང་། ཡོད་ལ་ཤེས་པ་སྐྱིད་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་ཅེས་ལ་འཛིན་པ་ཡང་། བརྟག་
 པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ལ་མི་རིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་མ་ཚོད་པའི་ལྷིང་

དང་། རང་གིས་ཉགས་སུ་བཞོད་པའི་ཡོད་པ་ཡང་དེ་གཉིས་གང་རུང་དུ་ཁས་ལེན་
དགོས་པའི་སྲིད་རྟོ། །

དེ་བས་ན་འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱི་འཇོས་ཅན་ཞེས་པ་ནི། དེ་ཙམ་ལྟ་
ལ་སོགས་པ་ཁྲད་པར་དུ་ལྷུང་པའི་གསལ་བ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་གཙོ་བོའི་རྟེན་
ནས། གང་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་སྲིད། སྤྱི་འཇོས་ཅན་ཞེས་
བྱའོ། །གངས་ཅན་ཁྲོད་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་འཇོས་ཅན། དེ་ཙམ་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་སྟེང་དུ་
དངོས་པོ་ཡིན་པ་ཙམ་ཞིག་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནས། དངོས་པོའི་ཁྲད་པར་ཡོན་ཏན་གསུམ་
ཆ་མ་ཐུན་པའི་གཙོ་བོའི་དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་གང་ཡིན་ཞེས་བརྟགས་ནས་འགོག་པ་
ཡིན་ལ། དེའི་སྲིད་ཡོད་པའི་ཁྲད་པར་ཞེས་པ་གོང་“འོག” ཐམས་ཅད་དངོས་པོའི་
ཁྲད་པར་ཞེས་པ་ལ་གོ་བར་བྱ་སྟེ། གཞན་དུ་ན། འཛིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་
བཞིན། ཞེས་པའི་ཡོད་པའང་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་སྲིད་འགྱུར་
གསར་འདི་ལས་འདི་ལྟ་བུ་འབྱུང་ཡང་། མའི་འགྱུར་ལས། དངོས་པོའི་ཁྲད་པར་ཙམ་
ཞིག་ནི། །སྤྱི་ཡི་ཆོས་ཅན་ལ་སྐྱབ་ན། །དོ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་འགྲུབ་མི་འགྱུར། ཞེས་
བསྐྱར་བ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་སོ། །ཆོག་དོན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱི་འཇོས་ཅན་དེ་ཙམ་ལྟ་
ལ་སོགས་པ་ལ། དངོས་པོའི་ཁྲད་པར་ཡིན་པ་ཙམ་ཞིག་ཁྲད་པར་ཆ་མི་མཉམ་པའི་
ཡོན་ཏན་གསུམ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་མཐོང་བའི་ཉགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་
ནི་གངས་ཅན་རང་གི་མཐོན་པར་འདོད་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་འགྲུབ་པར་མི་
འགྱུར་ཞིང་། སངས་རྒྱས་པའི་དོར་བསྐྱབས་པ་ལ་འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར་ཉེ།

༡ མ་ཕྱི། ༡༡༡བཤན། འོང་། * འོག་

གངས་ཅན་གྱིས་ཀྱང་དེ་དག་ལ་དངོས་པོའི་བྱང་པར་ཡིན་པ་ཙམ་ཞིག་སྐྱབ་འདོད་
ནས་བཀོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། སངས་རྒྱས་པས་ཀྱང་གཟུགས་སོགས་རྣམས་དངོས་
པོ་ཡིན་པ་དེ་འདྲ་བ་ཡང་བཀག་པ་མེད་པར་ངེས་ཟིན་མ་བཟེན་པའི་སྲིད། བྱང་པར་
ཞེས་པ་བཞི་ལ་རྟེན་པ་ཐ་མ་གཉིས་སོགས་མར་སྦངས་ཏེ། རིམ་བ་བཞིན་དུ་སྐྱར་པའི་
སློབས་བཟོད་པར་བྱའོ། །

དེས་ན་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ཙམ་ཞིག་སྐྱབ་ན་དགོས་ལུས་མེད་པའི་སྲིད།
གངས་ཅན་གྱིས་བྱང་པར་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་རིགས་ཆ་མི་མཉམ་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་
བར་མཐོང་བའི་རྟགས་གྱིས་ཚོས་ཅན་དེ་ཙམ་ལྡ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོད་པ་བསྐྱབ་བྱ་
ཡིན་ན་ཞེ་འདོད་ལ་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་གཙོ་བོ་ལུས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་
ཡོད་པས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་ཚོས་ཅན། དེ་ཙམ་ལྡ་ལ་སོགས་
པ་ལ་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་བུས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སློབས་དངོས་
པོ་ཚོས་ཅན་དེ་ལ་བསྐྱབ་བྱར་བསྐྱབ་ན་འདྲུན་དཔེ་འདིར་གཏན་ཚིགས་བསྐྱབ་བྱའི་
ཚོས་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཡོད་
པའམ་དངོས་པོ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་ལོ། །རང་ལུགས་ལ་ཡོད་པ་རྟགས་སུ་སྐྱར་བ་ལ་
ཉེས་པ་དེ་མི་མཚུངས་པའི་ཚུལ་ནི། ཁོ་པོ་ཅག་གིས་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་དངོས་པོ་
རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ནི། དངོས་པོ་དེའི་བྱང་པར་སྐྱའི་དངོས་པོ་དང་བྱུང་པའི་དངོས་
པོ་སོགས་རྟགས་སུ་བསྐྱར་བ་མེད་པར་སྐྱ་བུམ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་
རྗེས་འགྲོ་བའི་དངོས་པོ་ཙམ་ནི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་ན་དངོས་པོ་དེ་ཙམ་འཐུན་
དཔེའི་སྲིད་དུ་རང་གི་བྱུང་བྱེད་དུ་གྱུར་བའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་མི་རྟག་པའི་རྗེས་སུ་

འགྲོ་བའི་བྱེད་པ་ཉམས་པ་མེད་ཅིང་སྤྱོད་ཆོས་སྐྱབ་པས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་དོ། །

གཞུང་དུ་སྤྱོད་ཆོས་དངོས་སུ་མ་སློབ་པ་ནི་སྤྱོད་ཆོས་སྐྱབ་པ་ལ་རྩོད་
པ་མེད་པས་དེའི་སྤྱིར་དུ་བྱེད་པ་ཚང་བར་བསྐྱབས་པ་ནི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྲུབ་
སྟམ་དུ་དགོངས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཀུན་ལས་བརྟམས་སུ་གྲངས་ཅན་གྱི་སྦྱོར་བ་དེ་བསྐྱབ་
བྱའི་ཆོས་ལ་བརྟགས་ནས་འགོག་པའི་རིགས་པ་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་རང་གིས་ཡོད་
བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་མཚུངས་པ་སྤངས་པའི་སློབ་རྒྱས་པར་བཤད་ནས་སློབ་
དཔོན་རང་ཉིད་གྱིས་གྲངས་ཅན་གྱི་སྦྱོར་བ་དེ་རྟགས་གྱི་ངོས་ནས་བརྟགས་ཏེ་
འགོག་པའི་རིགས་པ་གཞན་གསུངས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་ཅམ་ལྡ་ལ་
སོགས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱིར་དུ་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོར་
གྱུར་པའི་གཙོ་བོ་ཡོད་པ་དེ་རི་ལྟར་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱའི་འགྲུང་ཏེ་མི་
འགྲུང་བར་ཐལ། དེ་ལ་རྟགས་སུ་གང་བཀོད་ཀྱང་རྟགས་ལྟར་སྤང་གསུམ་ལས་མ་
འདས་པའི་སྤྱིར་དེ་སྐྱབ་པ་ནི། འདི་ལྟར། རྟགས་དེ་དོན་བྱེད་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཡོད་
ཆོས་ཞིག་རྟགས་སུ་འགོད་དམ། རྟགས་དེ་དོན་བྱེད་རྣམ་མི་རྣམ་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་
སུ་འགྲོ་བའི་གཉིས་ཆོས་ཡིན་པ་ཞིག་རྟགས་སུ་འགོད་དམ། རྟགས་དེ་ཡིན་ན་དོན་
བྱེད་རྣམ་སྟོང་ཡིན་དགོས་པའི་མེད་ཆེས་འགོད། དང་བོ་མི་རིགས་སྟེ། ཡོན་ཏན་
གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་གཙོ་བོ་མ་གྲུབ་པ་ལ་དེའི་ཡོད་ཆོས་དོན་བྱེད་རྣམ་པ་མེད་
པའི་སྤྱིར་དོ། །གཉི་ག་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཤེས་བྱ་ལྟ་བུ་ཡང་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་
དག་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པ་འབྲུལ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །མེད་པའི་ཆོས་ཀྱང་མ་

ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དེ་སྐབས་ལ་ཁྲུབ་པ་ལགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞི་མ་གྲུབ་པ་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་སུ་མི་འཐད་པར་གྲངས་ཅན་རང་གིས་གྲང་
དེས་ཟིན་པས་གཞི་གྲུབ་པའི་ལྗོངས་པ་གང་རྟགས་སུ་བཀོད་ཀྱང་རྟགས་ཡང་དགམ་
ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གསུམ་གཤམ་ཚོས་ཞེས་སྒྲོམ་ལ། རྟགས་དེ་དངོས་
སོར་མེད་པའི་ཚོས་ཡིན་པ་ཅམ་མེད་ཚོས་སུ་བྱས་ན། ཤེས་བྱའང་མེད་ཚོས་སུ་
འགྱུར་བས་གཉིས་ཚོས་རྟེན་ལ། ཡོད་ཚོས་དང་གཉིས་ཚོས་གཉིས་ལའང་རྟགས་དེ་
ཡིན་ན་དོན་བྱེད་ལུས་པ་ཡིན་པ་དང་། རྟགས་དེ་ཡིན་ན་གཉི་གཤམ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་
ཞེས་སྐྱར་ན། ཤེས་བྱའང་གཉིས་ཚོས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཡོད་ཚོས་དང་མེད་
ཚོས་དོན་བྱེད་ལུས་པ་དང་མི་ལུས་པའི་ལྗོངས་པ་རང་ལ་བྱས་ན་ཚོས་འཁྲུལ་ཏེ། ལ་
ལ་དུ་བ་ཡོད་པ་དེ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལ་དོན་བྱེད་
ལུས་པ་དང་མི་ལུས་པ་དང་ཤེས་བྱ་གསུམ་གང་རྟགས་སུ་བཀོད་ཀྱང་རྟགས་ལྟར་
སྣང་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། འདིས་མཚོན་ནས་རྟགས་ཡང་དགམ་པལ་ཆེ་བ་ཉམས་
པར་འགྱུར་རོ། །¹ དེས་ན་དོན་བྱེད་ལུས་པ་ཞིག་འགོད་དམ། གཉི་གཤམ་ལ་རྗེས་སུ་
འགྲོ་བ་ཞིག་འགོད་དམ། རྟགས་དེ་ཡིན་ན་དོན་བྱེད་ལུས་མི་ལུས་པ་ཞིག་ཡོད། དོན་
བྱེད་ལུས་པ་དང་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚོས་སོགས་ཡིན་པ་རི་འབྲ་ཞིག་
བཀོད་ཀྱང། རྟགས་ལྟར་སྣང་དུ་འགྱུར་ཞེས་བཤོ། །

རང་བཞིན་གྲུབ་པ་ཞེས་¹སོགས་ལ་བཤད་པའི་ཚུལ་གཉིས་སུ་རིག་པར་
བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར། འདི་གཤམ་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན། ཞེས་དཔེར་བརྗོད་པའི་རང་

1 མ་ཕྱི། ༡༡༡མམ་ན། -། *།
1 མ་ཕྱི། ༡༡༤ན་མ་ན། ཞེས * ཞེས

བཞེན་ལྟགས་ཀྱི་སྐྱོར་བ་གཉིས་པོ་དེའི་དོན་བསྟན་པ་དང་། ལྟགས་སྐྱོར་དེ་དག་
བརྗོད་པའི་དག་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་ཁྲབ་བྱའི་རང་བཞེན་དུ་གྲུབ་
པ་བྱས་པ་དང་། དངོས་པོ་ལྟ་བུ་ནི་གོ་བྱེད་ཡིན་ལ་ལྟགས་དེ་དག་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་
ངེས་པ་ཡི་སྐྱོན་ནས་ལྟགས་དེའི་རང་བཞེན་དུ་ངེས་པ་མི་ལྟགས་ལ་ལྟ་བུ་ནི་ལྟགས་དེ་ཉིད་
གང་ལ་སྐྱོགས་ཀྱི་ཚོས་སུ་གྲུབ་པའི་ཚོས་ཅན་སྐྱེས་ལྟ་བུའི་སྐྱོར་དུ་གོ་བྱ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་འདི་ལྟོག་པ་ན་ལྟགས་དེ་ལྟོག་པར་བྱེད་པ་ནི།
རང་བཞེན་ལྟགས་ཀྱི་ལྟགས་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཡིན་ལ། འབྲེལ་པ་དེ་དཔེའི་སྐྱོར་དུ་
སྐྱོན་པར་བྱེད་པའི་སྐྱབ་དག་ནི། དཔེར་ན་གང་གྲུས་པ་དེ་མི་ལྟགས་ཉིད་ཡིན་པས་
ཁྲབ་བྱས་པ་བཞེན་སྐྱེས་ལང་གྲུས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ཚོས་མ་སྐྱབ་སྐྱོར་དང་། གང་མི་
འཇིག་པ་དེ་མ་གྲུས་པས་ཁྲབ་བྱས་ནས་མ་འཁམས་བཞེན་སྐྱེས་ལྟ་བུས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཚོས་མི་
མ་སྐྱབ་སྐྱོར་དུ་བཀོད་པའི་དག་བཞེན་ནོ། །འགྲུར་ཉིད་དུ། དཔེར་ན་གྲུས་ཉིད་མི་ལྟགས་
པའམ། འཇིག་མེད་མ་གྲུས་པ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་འགྲུར་བ་ལེགས་སོ། །ཡང་ན་འདི་ལྟར་
འབྲེལ་ཏེ། གངས་ཅན་ལ། མ་གྲུབ་པ་ལ་ཡོད་ཚོས་མེད། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བརྗོད་
པའི་སྐྱོན་དེ་རང་གི་ལྟགས་སྐྱོར་དཔེར་བརྗོད་པ་དེ་དག་ལ་མི་མཚུངས་པར་བསྐྱབ་
པ་ནི། གྲུས་པ་དང་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞེན་ཚོས་ཅན་སྐྱེས་ལ་གྲུབ་པ་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་གོ་བྱེད་ཡིན་པས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་ལ། དེ་ལ་ཁྲབ་བྱེད་ངེས་པ་ཡི། རང་
བཞེན་ངེས་པ་གོ་བྱ་ཡིན་པས་མ་ངེས་པའི་སྐྱོན་མེད་ཅིང་། འདི་ལྟོག་པ་ན་དེ་ལྟོག་
བྱེད་པས་འགལ་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ། ཞེས་པས་རང་གི་ལྟགས་སྐྱོར་ལ་ཉེས་པ་དེ་དག་
མི་མཚུངས་པར་དངོས་སུ་བསྐྱབ་པའི་ཚེ། དེ་ལ་ཁྲབ་བྱེད་ཅེས་སོགས་དང་། འདི་

སྒྲོག་པ་ན་དེ་སྒྲོག་གྲེད། ཅེས་པས་བྱས་"སོགས་' ། གྲིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
རྗེས་སུ་འགྲོ་སྒྲོག་ཐ་དད་པར་བསྟན་པ་དེའི་ཞར་ལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་སྒྲོག་དེ་གཉིས་
སྟོན་པའི་ངག་གི་དབྱེ་བ་ཡང་ཐ་དད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཞེས་
སོགས་སྟོས་སོ། །

གསུམ་པ་གཞི་དེ་ལ་འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་ལ། འབྲེལ་
བ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་དགོད། རྟགས་དེའི་ཕྱོགས་ཚོས་སྐྱབ། དཔེའི་སྟེང་དུ་བྲབ་འབྲེལ་
བསྟན་པའོ། ། དང་པོ་ནི། བྱས་པ་ཚོས་ཅན། རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཛིག་པ་ནི་རང་གི་ངོ་
བོས་རང་ཆས་སུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་ཏེ། རང་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ལས་རང་གི་འཛིག་པའི་རྒྱ་
རིགས་གཞན་མེད་པར་རང་རྒྱ་ལས་འཛིག་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་འདོ། །

གཉིས་པ་ཕྱོགས་ཚོས་སྐྱབ་པ་ལ། བསྐྱོག་པ་ལ་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་
བསྟན་པ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར། དངོས་པོ་རྣམས་འཛིག་པ་ཕྱིས་ཀྱི་རྒྱ་
གཞན་ལ་སྟོས་དགོས་ན། བྱས་པ་ཚོས་ཅན། བྱོད་འཛིག་ངེས་མིན་པར་ཐལ། བྱོད་
འཛིག་པ་རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་ལ་ངེས་པར་སྟོས་པའི་ཕྱིར། བྲབ་སྟེ་སྐྱམ་བུའི་
དངོས་པོ་སེར་པོར་འགྱུར་བ་རང་གྲུབ་དུས་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་གི་ཚོན་ལ་སྟོས་པ་དང་
བཅས་པ་རྣམས་ནི་ངེས་པར་སེར་པོར་འགྱུར་བའི་བྲབ་པ་མེད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར།
ཡང་ན། ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཅན་ནི་མཐོང་ཞེས་འཆད་པ་ལྟར་བཏོན་ནས། བྱས་
སོགས་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་ཚོས་ཅན། ངེས་པར་འགྱུར་བ་མིན་པར་མཐོང་བའི་རྟག་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་འཛིག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་ལ་སྟོས་པ་དང་བཅས་པའི་སྟོན་ནས་རང་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡༤༧༡ན། སེགས * སོགས

བྱུང་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་སྡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པར་བྱའོ། །

གལ་ཏེ་ཁྱབ་བ་མེད་དེ། འཛིག་རྒྱ་མང་པོ་ཡོད་པས་གཅིག་དང་མ་སྟངས་ཀྱི་
གཞན་དང་ངེས་པར་སྟངས་ཀྱིས་ཀྱི་འཛིག་རྒྱ་ལ་ལྟོས་ཀྱི་འཛིག་ངེས་མ་ཡིན་
པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། རྣམ་པ་དེ་ལ་འཛིག་རྒྱ་མང་པོ་ཡོད་ན་འང་རྣམ་པ་འགའ་
ཞིག་ལ་ཁི་འཛིག་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྣམ་པ་ཀྱི་འཛིག་རྒྱ་དང་མ་སྟངས་
སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྣམ་པ་ཀྱི་འཛིག་རྒྱ་ལ་རྣམ་པ་སོགས་ཀྱི་འཛིག་པ་གནས་པའི་
ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཛིག་པ་རྣམ་པ་ཀྱི་རྒྱ་དང་ལྡན་པར་སྐྱབ་རྣམས་ཀྱི་འཛིག་
པའི་རྒྱ་ཁི་ཐམས་ཅད་དག། །འབྲས་བུ་འཛིག་པར་ངེས་པ་ལ་འབྲུལ་བ་ཉིད་དུ་བཤད་
བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བ་རིགས་པ་དེས་ཞེས་པའི་དོན་བསྟུ་བའོ། །སྐྱར་ཡང་རིགས་པ་
གཞན་བཤད་པ་ནི། རྣམ་པ་འབྲུང་གི་ཐོ་བ་སོགས་དེ་ཚོས་ཅན། རྣམ་པའི་འཛིག་པའི་
རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པའི་འཛིག་པ་དངོས་པོ་བ་དང་དངོས་མེད་གང་ཡང་བསྐྱེད་པའི་
རྣམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པའི་འཛིག་པ་ནི། རྣམ་པ་རང་གི་རྣམ་མ་ཡིན་གྱི། རྣམ་
པ་ཞིག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཐོ་བ་སོགས་ཀྱིས་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཐོ་བ་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་
པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་བསྐྱེད་པར་ཐལ། རྣམ་པའི་ཞིག་པ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པར་
མི་རིགས་ཏེ། དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་མི་སྲིད་པས་སོ། །རི་རྐྱང་དུ།
རིགས་པའི་གཏེར་ལས། མོད་པ་ལ། བལྟ་དང་བལྟ་རྒྱ་མེད་པ་བཞིན། ཞེས་བཤད་པ་
ལྟར་ལོ། །ཡང་ཞེས་པའི་སྐྱ་ནི། འཛིག་པ་རྣམ་པའི་དངོས་མེད་བྱེད་ན། རྣམ་པའི་
འཛིག་པ་བྱེད་པར་འགའ་ཞེས་པ་འཕྲ། འཛིག་པ་དངོས་མེད་བྱེད་པ་འགོག་པའི་

༡ མ་ཕྱི། ༡༧༤༧ལ། རྒྱལ * རྒྱ་ལ

རིགས་པ་གཞན་འཕེན་པའོ། ཞེས་འཆད་མོད། འཛིག་པ་ཕྱིས་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ། སྲར་
བཤད་པའི་རིགས་པས་མི་འབྲད་པར་མ་ཟད། རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་མི་འབྲད་ཅེས་
བཤད་ཟིན་ལ་སྦྱར་ནའང་ཆེས་འགྲིག་གོ།

གསུམ་པ་དཔེའི་སྟེང་དུ་ཁྲུབ་འབྲེལ་བསྟན་པ་ནི། འདི་ནི་ཞེས་སོགས་ཏེ། དེ་ལ་
དང་པོར་དབེ་སྦྱབ་པ་ནི། ལྷོག་ལ་སོགས་པ་འདི་ནི་ཚོས་ཅན། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིག་
པར་འགྱུར་ཏེ། འཛིག་རྒྱ་ཕྱིས་བྱུང་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འཛིག་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་
མཚོང་བའི་ཕྱིར། དཔེ་དེ་སྦྱར་བསྦྱབས་ནས་ཁྲུབ་འབྲེལ་བསྟན་པ་ནི། གང་ལ་རོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་འཛིག་པར་འགྱུར་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ལྷོག་ལ་སོགས་པ་དེ་
ལས་གཞན་དེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལའང་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱིས་
རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འཛིག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལྷོག་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་འབྲས་
རང་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། འབྲེལ་པ་
ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་དེས་ན་བསྟུབ་བྱ་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་
རྗེས་སུ་དབལ་བའི་རྟེན་གཏན་ཚིགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་རང་གཉིས་སུ་ངེས་ཏེ།
སྦྱབ་རྟགས་ལ་འབྲས་བུ་དང་། ཁྲུབ་བྱའི་རོ་བོ་དེ་དག་ལས་རང་གི་བསྟུབ་བྱའི་ཚོས་རྒྱ་
དང་ཁྲུབ་བྱེད་ལ་འབྲེལ་པ་ངེས་ཤིང་། དེ་ལས་གཞན་མ་མཚོང་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་
ལ། དངོས་དང་། ཚོད་པ་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པ་དང་།
སྤང་དུང་མ་དམིགས་པའི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤ་
ཟ་གང་ལ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མས་མ་དམིགས་

སྐྱུ་བ་པ་དང་། མེད་པ་སྐྱུ་བ་པ་གང་ལ་ཡང་ཚད་མ་སྟེ་རྟགས་ཡང་དག་ཉིད་དུ་མི་
འགྲུར་ཉེ་བསྐྱུ་བ་དོན་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གང་ཡང་ངེས་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་མ་ཡིན་
པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་སྐྱང་རུང་མ་དམིགས་པའི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་
ནི། རྟགས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཁྲད་པར་ཡོད་ན་སྐྱང་རུ་རུང་བ་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་ལ་རང་གི་དགག་བྱའི་ཚོས་མེད་དེས་སྐྱུ་བ་པ་ལ་ཚད་མ་དག་
དུ་འགྲུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྲར་མ་དམིགས་པས་མེད་ངེས་གོ་བར་བྱེད་མི་རུས་
བར་བཤད་པ་དང་མི་འགལ་ཉེ། རང་གི་རང་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་
གིས་ཤེས་བྱེད་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཤེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གང་ཟག་དེའི་ངོར་མ་
དམིགས་པས་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་མི་རུས་པའི་རིགས་པ་འདི་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་
སྲིད། འོ་ན་ཡོད་ན་སྐྱང་རུང་གི་ཁྲད་པར་དང་ལྡན་པའི་མ་དམིགས་པས་རྟགས་ཀྱིས་
མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་ལའང་འབྲེལ་རྒྱ་
མ་དམིགས་པའི་སྐྱོར་བའི་དབྱེ་བ་གསུམ་ལས། “མེ”མ་དམིགས་པས་དུ་བ་མེད་པ་
གོ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་དག་ནི་ཁྲབ་པ་འཁྲབ་པ་མེད་དེ། རྒྱ་མི་ཤེས་ན་འབྲས་བུ་ནི་
མེད་པ་ཉིད་དུ་སྐྱུ་བ་པར་བྱེད་པ་སྟེ་རྒྱ་བཀག་ན་འབྲས་བུ་ཞིགས་པའི་སྲིད། ཞེས་
པས་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཁྲབ་འབྲེལ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྟགས་ལོག་
དང་། བསྐྱུ་བ་བྱའི་ཚོས་ལོག་གི་རྒྱ་འབྲས་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་
བར་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། །

༡ མ་ཕྱི། ༡༡༤ན་ལ། མ * མེ

པོ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལས་གཞི་འགར་བྱམ་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་རྟོགས་པར་
 འགྱུར་ཏེ། ཡོད་པའི་འཛོལ་བྱེད་ཚད་མས་དམིགས་པ་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེ་ལྟར་འབྲེལ་ལྷན་པ་དམིགས་པའི་བྱུང་འབྲེལ་“ངེས”ཉེད་བཤད་ནས། འགལ་
 ལྷན་དམིགས་པའི་བྱུང་འབྲེལ་ངེས་བྱེད་བཤད་པ་ནི། གཞི་འགར་གང་རེག་དེ་དང་
 འགལ་བ་མེ་སྟོབས་ཆེན་དམིགས་པ་ནི། གང་རེག་གཞི་དེར་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་
 བྱེད་པ་ལ་བྱུང་བ་མི་འབྲུག་བར་འགྱུར་ཏེ། གང་རེག་དང་འགལ་བའི་དངོས་པོ་མེ་
 སྟོབས་ཆེན་ཡོད་ན་ཡང་གཞི་དེར་གང་རེག་དེ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་ཡོད་པ་ལ་གཞོན་
 བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་གཞི་གཅིག་ཏུ་མེ་སྟོབས་ཆེན་དང་གང་རེག་གཞོན་
 བྱ་གཞོན་བྱེད་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མས་དེ་རྒྱུན་གྱི་བྱུང་འབྲེལ་ངེས་པར་བྱེད་པར་
 བརྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ནི་
 མངོན་སུམ་ཡིན་ཅིང་། འོན་ཀྱང་གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་དོན་མེ་ཉེ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་
 གང་རེག་ལྟོག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང་། དེ་གཉིས་གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་ཡིན་
 པའི་ཐ་སྟོན་རྟགས་ཀྱིས་རྒྱུན་དགོས་པའང་སྲིད་དོ། །ཡང་ཞེས་པ་ནི་འབྲེལ་ལྷན་པ་
 དམིགས་པ་བྱུང་འབྲེལ་ཚད་མས་གྲུབ་པར་མ་ཟད་ཅེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ། དགག་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་གངས་ངེས་ལ་ཚོད་པ་
 སྤང་། མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ།
 ཚོད་པ་དགོད་པ་དང་། དེའི་ལན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་མ་དམིགས་
 པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་ཡོད་ངེས་འགོག་པ་དང་། མེད་ངེས་རྒྱུན་པ་གཉིས་སུ་གངས་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡༥བཟན། དས * ངེས

དེས་པར་སྐྱོ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱེད་རང་གིས་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གིས།
གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་དམིགས་པའི་བྱིད། ཞེས་བཞོད་པའི་
རྟགས་འདི་དེ་གཉིས་གང་དུའང་མ་འདུས་པའི་བྱིད། འདི་ལྟར་གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་སྐྱེའི་
བརྗོད་བྱ་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་གཙོ་བོ་དེ་ཡོད་ན་ཡོད་པ་
མིན་ཏེ་ཞེས་པའི་དམ་བཅའ་པའི་ཚིག་དང་འགའ་བར་འགྲུར་ལ། དེ་མེད་ནའང་གཙོ་
བོ་ཞེས་པའི་སྐྱོ་སྐྱོར་མི་རིགས་པར་ཐལ། བརྗོད་བྱ་མེད་ན་རྗོད་བྱེད་མི་འཇུག་པའི་
བྱིད། དེས་ན་མེད་དོ་ཞེས་པ་འབའ་ཞིག་ཅམ་སྐྱོ་དགོས་པར་འགྲུར་ལ། དེའང་མི་
རིགས་ཏེ། དགག་བྱ་གང་ཡང་བཅད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་དགག་པ་མི་སྲིད་པས་སོ།
ཞེ་ན། གཉིས་པ་དེའི་ལན་བརྟན་པ་ལ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གིས་གསུངས་པའི་
རྟགས་དེའི་རྟགས་ཚོས་དོན་གསུམ་ངོས་གཟུང། ཚོས་ཅན་དེ་ཉིད་བྱེད་པར་གཉིས་
ལྟར་དུ་སྐྱབ། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུང་དང་འགའ་བ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ལ། ཚོས་ཅན་ངོས་གཟུང་བའི། ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་ཆགས་ལས་
སྤང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཡོངས་སུ་བསྐྱབས་ཤིང་སློབ་པའི་རྟོག་པའི་སྤང་
བ་དེ་ཉིད་སྐྱོ་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོ་དོན་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། དངོས་པོར་
ཡོད་པ་དང་དངོས་པོར་མེད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་པའི་སྤང་ལུལ་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིད། སྐྱོ་དོན་ཚོས་ཞེས་ཚོས་སློབ་པ་བའི། དངོས་པོ་འཛིན་པའི་
རྟོག་པ་ལ་དངོས་པོར་སྤང་བ་ལྟ་བུ་ཡང་དངོས་པོའི་ཚོས་མ་ཡིན་གྱི། སྐྱོ་དོན་གྱི་
ཚོས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤིག་པར་བྱ་བའི་བྱིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྟོག་པའི་སྤང་བ་ཐམས་
ཅད་སྐྱོ་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱིར་བསྟན་པས་གཙོ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་གཙོ་བོར་སྤང་

བའམ་སྐྱོན་དུ་གྲུབ་ལ། དེ་ལྟར་གཙོ་བོའི་སྐྱོན་གྱི་གཞི་ལྗོན་རྟོག་པ་ལ་གཙོ་
བོར་སྐྱར་བ་དེ་ཉིད་རྟོགས་སྐྱོར་དེའི་ཚོས་ཅན་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །

དེས་ན་གཙོ་བོ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ནི། གཙོ་བོ་དངོས་པོ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། གཙོ་བོའི་
སྐྱོན་གྱི་རང་ལྗོན་ཡང་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཅི་ཞེ་ན། རྟོག་པ་ལ་གཙོ་བོར་སྐྱར་བ་དེ་
ཉིད་གྲངས་ཅན་བ་དག་གཙོ་བོ་ཁྱད་པར་ལྡན་དུ་འདོད་ལ། རང་ལུགས་ལ་སྐྱོན་
དུ་འདོད་པས་ཁྱད་པར་ལྡན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་མིན་ཚད་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟོག་པ་ལ་གཙོ་བོར་སྐྱར་བ་ཚོས་ཅན་དུ་གཟུང་བར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདིས་
རྟོག་པ་ལ་གཙོ་བོར་སྐྱར་བ་དེ་ཉིད་ཚོས་གཉིས་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་
པའི་སྐྱར་ལུལ་ཡིན་པས་གཏན་ནས་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྟོག་པས་སྐྱོ་བཏགས་
པ་ཡིན་པས་དངོས་པོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་ཡང་དོན་ལ་ཚོས་གཉིས་པོ་དེ་དང་
ལྡན་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཚོས་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་ཚེ་ཚོས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་
ནས་འཛིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཚོས་རྟོགས་ངོས་གཟུང་བ་ནི། རྟོག་པ་ལ་གཙོ་བོར་
སྐྱར་བའི་རྣམ་འགྲུར་གྱི་དངོས་པོ་སྣ་ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་མེད་པ་ཅན་དུ་
གྲུབ་པ་ལ་དེར་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ནི། དེ་ལྟར་གཏན་ཚིགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་
པས་ཁྱོད་ཀྱིས་བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་དེ་དག་མེད་དེ། འདི་ལྟར་རྟོག་པ་ལ་གཙོ་བོར་སྐྱར་
བ་དེ་མེད་པ་མ་ཡིན་པས། གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་སྐྱོར་བ་དང་མི་འགལ་ལ། དངོས་
པོར་ཡོད་པ་མིན་པས་རྣམ་འགྲུར་གྱི་ཉེར་ལེན་དུ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་དམ་བཅའ་དང་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡༥བཅུ། གཙོ་ * གཙོ་

མི་འགལ་བས་སོ། །

གཉིས་པ་ཚོས་ཅན་དེ་ཉིད་ཁྱད་པར་གཉིས་ལྡན་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་དེ་ཉིད་མེད་པ་
ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མདོར་བསྟན། སྐྱ་སྐྱོར་ལུལ་དངོས་པོར་ཡོད་པས་ཁྱབ་པས་
གཙོ་རྒྱུ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དགག། །གཙོ་རྒྱུ་འགོག་པ་སྐྱོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་
བར་སྐྱ་བའི་འགྲེལ་བྱེད་ཁྱད་པར་དུ་དགག། །སྐྱ་དོན་དངོས་པོ་མིན་པས་འཇུག་ལུལ་
དུ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོག་པ་ལ་གཙོ་བོར་སྐྱར་བ་དེ་གཏན་ནས་
མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ནི་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོ་ཞེས་
བའི་སྐྱ་སྐྱོར་བའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ཡང་གཙོ་རྒྱུ་མེད་ན། དེའི་སྐྱ་སྐྱོར་བ་འགལ་བ་
ཡིན་ཏེ། སྐྱ་དོན་མེད་པའི་རྐྱེད་བྱེད་གྱི་སྐྱ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དོ། །གཙོ་བོ་མེད་ན་གཙོ་
བོ་ཞེས་སྐྱ་སྐྱོར་བ་འགལ་དགོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟོན་ཞེན་ལུལ་མེད་པའི་སྐྱ་
རྟོག་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་དོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་དག་གཙོ་བོ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྐྱ་
སྐྱོར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པས་ནི་རང་ཉིད་སྟོགས་སྐྱ་མ་སྐྱ་བ་པོའི་སྐྱོབ་མར་ཁས་
ཁྲུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག །གཙོ་བོ་རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་དེ་ཉིད་ནི་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
སྐྱོར་བས་ནི། བེས་¹ རྣམ་¹ དོན་དུ་ཁས་ཁྲུངས་པ་ཡིན་པས་སྐྱ་དོན་རང་མཚོན་ཁས་
ཁྲུངས་པའི་ཕྱིར། ¹ "སྐྱ་¹ དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པར་སྐྱ་བའི་རིང་ལུགས་ཁས་
ཁྲུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་གཟུང་རྣམ་ཡིན་ན་བེས་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་ན།
གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ་པ་འཇིག་རྣམ་ཚད་མ་དང་། རང་རྟེན་འགྲུས་བྱུང་ངེ་སྟུར་

¹ མ་གྱི། ༡༧༧ན་ན། རྣམས་ * རྣམ
² མ་གྱི། ༡༧༧ན་ན། སྐྱ * སྐྱ

འགྲུང་ཞིང་། གྲུབ་པའི་མ་ཐའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཉམས་པར་འགྲུང་ལ། རྒྱལ་འཛིན་གྱི་
པའི་གཟུང་རྣམ་སྐྱོད་ན་ཏུ་རྗེ་ལྟར་འགྲུང་། རྣམ་དཔྱོད་ཅན་ཚོང་གྱིས་རང་ཉིད་སྒྲུའི་
མཚོན་སྒྲིབ་གྱི་རྗེས་སུ་གསལ་བར་མ་བྱེད་ཅིག །

གཉིས་པ་ནི་གཙོ་བོར་སྤང་བ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་རྗོང་
བྱེད་གྱི་སྐྱེ་ཐམས་ཅད་རང་གི་དངོས་ལུལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་
བ་ཉིད་ཅན་ཡིན་པས་འབྲུབ་པས་གཙོ་བོའི་སྐྱོད་ན་གཙོ་བོར་སྤང་བ་དེ་ཡང་དངོས་
བོར་གྲུབ་པ་ཡིན་ན་ནི། བྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཚོང་བའི་ཚུལ་ཐ་དང་
པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཚོས་ཅན་གྱི་དོན་རེ་རེ་བ་རྣམས་ལ་ནི། རྟག་མི་རྟག་བདག་ཡོད་
མེད་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ནི་འཇུག་པར་མི་འགྲུང་བར་ཐམས། དེ་ལྟར་
འཇུག་པའི་རྒྱ་སྐྱེ་དེ་རྟག་མི་རྟག་གཉི་གའི་དངོས་བོ་ཡིན་པ་སོགས་སུ་མེད་པ་ཅན་
ཡིན་པའི་བྱིས། གཞན་ཡང་འདས་དང་མ་སྐྱེས་པ་ལ་ཡང་། སྐྱེ་འཇུག་པར་མི་འགྲུང་
ཞིང་། ཚིག་འགའ་ཞིག་གྲང་བརྟུན་བ་ཡི་དོན་ཅན་ཉིད་ཏུ་མི་འགྲུང་བའི་བྱིས། ཚུལ་
དེ་ནི་མི་འཐད་དོ། །དེ་བས་ན་གཙོ་བོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྗོང་བྱེད་གྱི་སྐྱེ་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་རྗོང་གི་པས་བཏགས་པའི་སྐྱོད་ན་གྱི་དངོས་ལུལ་ཅན་ཏུ་འདོད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྐྱོད་ན་བསྟོན་ན་བསྐྱབ་བྱ་ཡི། །ཚོས་གྱི་རྟེན་ནི་བསལ་བའི་
བྱིས། ཞེས་འབྲུང་བའི་འགྲུང་ལོགས་པས་དེ་བཞིན་ཏུ་བཤད་པར་གྲུའོ། །གཙོ་བོའི་སྐྱེ་
དོན་རྟོག་པ་ལ་གཙོ་བོར་སྤང་བ་སྤོང་བས་གྲུབ་ཐེན་གྲང་། དེ་ལ་བསྟོན་ནས་སྟོབ་
དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གིས་རྟགས་དེས་གཙོ་བོར་སྤང་བ་དེ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ་སྐྱེ་
ཏུ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་རྗེས་འཇུག་ཏུ་རྗོམ་པ་ཁ་ཅིག་དོགས་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། རྟགས་

པའི་ཕྱིར། རྩོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པའི་སློབ་མེད་ལ། འོན་ཀྱང་བདག་ཉམ་པ་གཞི་མ་
གྲུབ་པ་ཉིད་བདག་ཉམ་པ་དོན་གྲེད་པས་སྟོང་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཚོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པས་རྩོགས་ཚོས་འགྲུབ་པ་ཆེས་སྣ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཤེས་
པར་བྱའོ། །འདི་ཉིད་སློབ་དཔོན་རྩོགས་སྦང་གིས་བཀོད་པའི་ཉམ་པ་འདི་ཡང་དག་
ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་རྗེས་འཇུག་འགའ་ཞིག །གཙོ་བོར་སྣང་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་
ནམ་སྐྱམ་པའི་དོགས་པ་གཙོད་པ་ཡིན་གྱི། ཕྱི་དོམ་བ་ལ་འདི་ལྟར་འཕངས་ཀྱང་ཁོའི་
འདོད་པ་བསྐྱབས་པར་འགྱུར་གྱི། མི་འདོད་པ་འཕངས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

བཞི་བ་ནི། རྒྱ་དོན་མེད་དོ་ཞེས་བསྟོན་པ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། གཙོ་
བསྐྱེད་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུ་དག་གིས་“ཚང་”མང་སོགས་ན་
མེད་དངོས་པོ་ཡོད་དམ་མེད་སྐྱམ་པའི་རྩོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་དབྱེད་པར་བྱ་བའི་
སྟོན་པ་མེ་རང་མཚན་དེའི་འཇུག་ལུལ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། བཙོ་བསྐྱེད་
སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དོན་གཉེར་གྱིས་དེའི་འབྲས་བུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། ཉམ་པ་ལ་མེར་
སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཡོད་མེད་དབྱེད་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། མེ་འདི་ལས་བཙོ་བསྐྱེད་སོགས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་རག་ལས་ཤིང་། ཉམ་པ་ལ་མེར་སྣང་བ་ལ་དེ་འདྲའི་འབྲས་བུ་
འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་སྐྱེས་མེས་པོངས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཁྱབ་
ཏེ། དོན་གྲེད་ལུས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་འབྲས་བུ་དོན་དུ་གཉེར་བས་ཡོད་མེད་དུ་
བཟླགས་པས་དགོས་པའི་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མ་ཞིང་
གཟུགས་བཟང་མི་བཟང་ཞེས་འབྲིག་པ་དོན་གཉེར་གྱི་འདོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡༧བཤན། ཚང * ཚང

ཆེད་དུ་བརྟགས་པས་ཅི་ཞེས་ཀྱང་མི་པན་པ་བཞེན་ལོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུང་ལགལ་སྤང་བ་ནི། གཙོ་བོའི་སྐྱོད་ཅེད་དོ་
ཞེས་བསྟོན་པར་མི་བྱེད་ན། སློབ་དཔོན་སློབ་མཁུ་གིས་བཏགས་པའི་ཚོས་མ་
དམིགས་པ་ཞེས་སྐྱོད་པ་ཏན་ཅེད་དུ་བཤད་པ་དང་ལགལ་ལོ་ཞེ་ན། བཏགས་པའི་
ཚོས་ཞེས་པ་དེས་རྟོག་པའི་ཤེས་པའི་སྤང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཉིད་ཀྱིས་གཙོ་བོའི་སྐྱོད་
ནི་བཏགས་པ་ཚམ་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་འགྲུང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དུ་མ་
བྱུང་བ་མ་དམིགས་པ་ཞེས་པའི་རྟགས་འདིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་དང་། ཚད་
མས་མ་དམིགས་པ་དེ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་མ་དམིགས་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེས་
བསྟན་པའི་སློབ་མཁུ་རིགས་པ་སྐྱབ་པ་སློབ་མཁུ་གིས་གསུངས་པ་ཡིན་པས་ལགལ་བ་
ཅེད་དོ། །རྗེ་ཀུན་ལུགས་པའི་ལུང་ལགལ་ལོ་དེ་དངོས་ཉེར་ལེན་ཅེད་པ་ཚན། ཞེས་པ་ལའང་གཙོ་
བོའི་སྐྱོད་དེ་དངོས་པོའི་ཉེར་ལེན་ཅན་དུ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ། ཞེས་པ་དང་། འདིར་
ཡང་། དངོས་པོའི་རྟེན་ཅན་དུ་མེད་པ་ཞེས་པའི་བཤད་པ་བྱེད་པ་དག་ནི། སློབ་མཁུ་
མའི་དོན་གཏོལ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། གངས་ཅན་གཙོ་བོ་རྣམས་འགྲུང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་
ཀྱི་རྟེན་ལེན་དུ་འདོད་ཀྱི། གཙོ་བོ་ལ་དངོས་པོ་བའི་ཉེར་ལེན་ཡོད་པར་མི་འདོད་པའི་
སྤྱིར་ཏེ། གཙོ་བོ་ལ་རྒྱ་མཚོ་མེད་པས་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་བྱེ་བྲག་དུ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ།
ཚོད་པ་དགོད་པ་ནི། ཚད་མ་གསུམ་ལོག་པས་མེད་པར་མི་འབྲུབ། ཅེས་བཤད་པ་མི་
འཐད་དེ། ལུང་སྟོན་བྱེད་དུ་ལོག་ན་མེད་པས་བྱུང་བའི་སྤྱིར་ཏེ། ལུང་ཤེས་བྱ་བ་མ་
ལུས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་ལུང་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱ་བོ་བྱེད་ཀྱིའང་།

རྟམས་ཡང་དག་ཏུ་འབྱུང་རྗེ་ན། གཉེས་པ་དེའི་ལན་བཤད་པ་ལ། ཚིག་རང་གི་
 ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་སོ་སོར་དགག་པ་དང་། སྤྱིར་དགག་པ་དང་།
 འོན་པསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྐྱེས་བུས་བུས་པའི་ཚིག་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱའི་
 སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། སྐྱེས་བུས་མ་བུས་པའི་རིག་བྱེད་ཚད་མ་ཡིན་པ་
 དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྐྱེས་བུས་བུས་པའི་ཚིག་ཙམ་ཚད་མ་ཡིན་པ་དགག་པ་
 དང་། སྐྱེས་བུ་བྱུང་བར་བའི་ཚིག་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པས་
 དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ། དགག་པ་དངོས་དང་། ལུང་འགལ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།
 རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་དེ་རྣམས་ཚོས་ཅན། རྗོད་ལས་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྲུབ་
 པ་མིན་པར་ཐལ། རྗོད་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱའི་དངོས་པོ་དང་སྟན་ཅིག་ཏུ་མེད་
 བ་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཚིག་དེ་དག་ཚོས་ཅན། རང་
 རྟོགས་ཀྱི་ཚོས་སྐྱ་བུ་བའི་གཞིར་རང་སྐྱ་བ་པོའི་རྗོད་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་ཡོད་པ་
 ལྟོན་པར་བྱེད་ལུས་ཏེ། རྗོད་དེ་དཔོག་པའི་རྟམས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་ལུང་འགལ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་ལུང་རང་གི་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་པའི་ཚད་
 མ་མ་ཡིན་ན། ལྟོབ་དཔོན་རྟོགས་སྤང་གིས། ཡིད་ཆེས་ཚིག་ནི་མི་སྐྱ་བའི། “༡ སྤྱི་
 ལས་རྗེས་སུ་དབག་པ་ཉིད། ཅེས་བཤད་པ་ནི་ཅི་ཞེ་ན། ལུང་དེའི་དོན་བཤད་པའི་སྐོ་
 བས་འགལ་བ་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་། ཡིད་ཆེས་ཚིག་ནི་ཞེས་པ་མི་སྐྱ་
 བར་སྐྱབ་རྒྱུའི་ལུང་དོས་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། མི་སྐྱ་ཞེས་པས་དེ་འདྲའི་ཚིག་རང་གི་
 བརྗོད་བྱ་པ་མི་སྐྱ་བ་བསྐྱབ་བྱུང་བ་སྟན་པ་ཡིན་ཅིང་། སྤྱི་ལས་ཞེས་པས་དེའི་དཔེ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༩༠ན་ལ། -། *

སྟོན་ལ། མི་སྐྱ་བའི་རྟགས་ཁོང་ནས་འབྲེན་ཅིང་། རྗེས་སུ་དབག་བ་ཉིད་ཅེས་པས་དེ་
འབྲེན་ཡིད་ཆེས་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོ་རྗེས་དབག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་ཚིག་དེ་འཆད་པ་ལ། ཡིད་ཆེས་ཚིག་ནི་ཞེས་པའི་དོན་འཆད་
པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སྐྱ་བའི་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་ཏུ་བཤད་
པ་དེ་ཡང་། སྐར་བྱ་ཐར་པ་དང་། དེའི་ཐབས་ལམ་བདེན་དང་། དོར་བྱ་སྐྱབ་བདེན་
དང་། དེའི་ཐབས་ཀུན་འབྱུང་སོགས་འཁོར་བ་འཇུག་སྟོག་གིས་བསྐྱས་པའི་སྐར་
དོར་བཏང་སྟོམས་སུ་གཞག་བྱའི་དོན་རྣམས་འབྲེས་ཆགས་སུ་སྦྱད་པ་ལ། བན་
འདོད་པའི་འབྲེས་པ་དང་ནི་སྐྱེས་བུའི་འདོད་དོན་མདོན་མཐོངས་ལེགས་སྐྱབ་པ་
དང་། རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་ཐབས་དང་། ཐབས་དེས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་སྐྱེས་བུའི་
མདོན་པར་འདོད་པའི་དོན་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་དག་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
མི་སྐྱ་བར་ཁས་ལེན་པ་དེ། དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་མ་དག་ཡོངས་སུ་བརྟགས་
པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། བྱུང་བར་གསུམ་པོ་དེ་དང་ལྡན་པ་ལས་གཞན་པའི་
ལྷང་གང་ཡང་རུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མི་སྐྱ་བར་ཁས་ལེན་པ་མིན་ཞིང་། བྱུང་
བར་གསུམ་ལྡན་གྱི་ལྷང་ཡིན་ཀྱང་། དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་མ་དག་བརྟགས་པ་
དེ་ལས་གཞན་པ་མ་བརྟགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མི་སྐྱ་བར་ཁས་ལེན་པར་
བསྟན་པ་ནི་མིན་ནོ། །དེས་ན། དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་བྱས་མིན། ཞེས་པ་འདི་གཉི་
ག་ལ་སྟོར་རྒྱ་ཡིན་པས་མཐར་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་། འབྲེལ་བ་དང་ནི་ཞེས་
པས། དོན་གཅིག་ལ་བསྐྱར་མི་རུང་བའི་སེུ་བཅུ་པའི་ཚིག་ལྟ་བུ་དག་སེལ་ལ།

༡ མ་ཕྱི། ༡༡༠བཅུ། ལན * ལེན

ཇེས་མ་སྐྱུ་ཐབས། ཞེས་བས་ནང་གི་རྒྱ་མཚོ་བར་བ་ལོངས་སྤོང་ལྷན་པོ་དང་པའི་
སྤྱི་རྒྱལ་པོ་འཛོལ་པའི་གཙུག་རྒྱན་གྱི་ལོར་བུ་སྤངས་ནས་རང་གི་ལུས་ཀྱི་རྒྱན་ཏུ་
བྱས་ན་ཏུག་ཞི་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པའི་མཁམ་དག་ཏུ་ཐབས་དེ་སྐྱེས་བུས་སྐྱབ་མི་
བྱས་པ་དང་། སྐྱེས་བུས་ཐབས་དེ་སྐྱབ་བྱས་ཀྱང་། ཐབས་དེས་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱབ་མི་
བྱས་པ་མཐོང་རིས་ཀྱི་དོན་ཏུ་སྐྱགས་ཀྱི་མཚོན་སྤྱོད་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་དག་སེལ་ཅིང་།
སྐྱེས་བུའི་དོན་མི་རྫོང་བྱེད་དག །ཅེས་པས་སྐྱེས་བུའི་དོན་ཏུ་གཉེར་བུ་མ་ཡིན་པ་བུ་
རོག་གི་སོ་བཟླ་པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ་དག་སེལ་ལོ། །

སེུ་བཅུ་པའི་དག་ནི། ཚོད་རིགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་
"འཚོས་" ། སེུ་བཅུ་ཁུར་བ་ཏུ་ག་སྟོད་དང་། །རི་"དུགས་" །སྐྱགས་པ་རྩའི་བོང་
བྱ། །དེ་ནས་རྒྱན་མའི་བུ་ལོ་འདི། །སྐྱ་ལ་ཀ་ཉའི་བ་ལོ་ལོ། ཞེས་པ་ལ་བཤད་དོ། །འོན་
ཁྱད་པར་གསུམ་ལྷན་གྱི་ལུང་ཞིག་གཞིར་བྱས་ནས། དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སྐྱ་
བར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ན། ཉགས་གང་གིས་བསྐྱབ་པར་བུ་ཞེ་ན། མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་
སྟོན་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པ་མེད་པ། དཔེར་ན་སྟོན་པོ་མངོན་གྱུར་ཏུ་བསྟན་
པ་ལ། མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པ་མེད་ཅིང་བྱུ་བ་བ་དང་། གཞན་དག་མངོན་གྱུར་ཏུ་
འདོད་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་སོགས་མངོན་གྱུར་མིན་པར་བསྟན་པ་ལ་མངོན་སུམ་
གྱིས་གཞོད་པ་མེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། མཐོང་བ་སྐྱོག་གྱུར་གྱི་དོན་སྟོན་པ་ལ་དངོས་པོ་
སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཇེས་དཔག་ཉིད་གྱིས་གཞོད་པ་མེད་པ། དཔེར་ན་འཕགས་པའི་
བདེན་པ་བཞི་གཉན་ལ་པབ་པ་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཇེས་དཔག་གིས་གཞོད་

༡ མ་ཕྱི། ༡༩༡ན་༡ན། འཚོས * འཚོས
༢ མ་ཕྱི། ༡༩༡ན་༡ན། དགས * དུགས

བ་མེད་ཅིང་གྲུབ་ལ། གཞན་དག་སྐོག་གྲུར་ཏུ་འདོད་པའི་བདག་དང་གཙོ་བོ་སོགས་
བཀག་པ་ལ་རྗེས་དབག་གིས་གཞོད་པ་མེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། མ་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་
ཤིན་ཏུ་སྐོག་ཏུ་གྲུར་པའི་དོན་དེ་དག་ལྷན་དེ་ལས་རི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་ཁས་སྐྱོངས་
བ་ལ་ལྷན་ལ་རྟེན་པའི་རྗེས་དབག་གིས་ཀྱང་གཞོད་པ་མེད་ཅིང་། རང་ཚིག་སྲ་སྲི་
དང་འགལ་བ་དང་དངོས་ཤུགས་འགལ་བས་ཀྱང་གཞོད་པ་མེད་པ། དཔེར་ན་
ཚགས་སོགས་སྡིག་པའི་རྩ་བ་ཡང་ཡིན། ལྷན་དང་མར་མེར་སྤྲུགས་པ་སོགས་ཀྱིས་
སྡིག་པ་དག་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྤྲུན་བཀག་པ་དང་། སྤྱིན་པ་དང་མི་འཆེ་བ་
སོགས་ཚོས་སྲ་བཤད་པ་ལ་ནང་འགལ་མེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་དབྱུད་པ་གསུམ་གྱིས་
དག་པ་དེ། ལྷན་པར་གསུམ་སྤྲུན་གྱི་ལྷན་འདི་ཡི་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སྲུ་བའི་རྒྱ་
མཚོན་ཡང་དག་ཡིན་ནོ། །

སྤྱི་ལས་རྗེས་སྲ་དབག་བ་ཉིད། ཅེས་པའི་དོན་བཤད་པ་ནི། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་
ཚིག་ཤིན་ཏུ་སྐོག་གྲུར་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་འདིའི་ཡུལ་ཤིན་ཏུ་སྐོག་
གྲུར་ཡིན་ནའང་སྤྱིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་དང་། འཆེ་བ་སོགས་ལ་མན་ཡོན་ཉེས་
དམིགས་ཆེན་པོ་གསུངས་པ་དང་མ་སྤྲུན་པར་སྐྱོང་དོར་མ་བྱས་ན་དོན་ཆེན་པོ་ལས་
ཉམས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་དག་ལའང་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་དང་གྲགས་པའི་
ཚད་མ་འཇུག་པའི་བོ་སྐྱབས་མེད་པའི་སྤྱིར་ན། དོན་ཆེན་པོའི་གནས་ལ་སྐྱོང་དོར་
བྱེད་པར་འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་དག་རྗེས་སྲ་གསུང་བའི་སྤྱིར། ལྷན་དེ་དང་གཞན་
བྱའི་གནས་གཞན་གཉིས་སྟོན་པའི་ལྷན་དབྱུད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་སྐོན་ནས་རང་
གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སྲུ་བར་མཚུངས་པའི་སྤྱིའི་རྟེན་གས་ལས། རྟེན་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་

སློབ་མེས་སྤྲུལ་བའི་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་འདིས་ཡིད་ཆེས་རྗེས་
དཔག་གསུངས་པའི་དགོས་པ་འཆད་པ་ཡིན་གྱི། ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་
པའི་སློབ་མེས་དཔག་མ་ཡིན་ཀྱང་རྗེས་དཔག་དུ་འདོགས་པའི་དགོས་པ་འཆད་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་གཞལ་བུའི་གནས་གཞན་གཉིས་སྟོན་པའི་ལུང་དང་མཚུངས་པའི་སྤྱི་
ལས་ཤིན་ཏུ་སྟོན་པའི་ལུང་མི་སྤྱི་བར་དཔོག་ཚུལ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ལྷན་བུའི་དེ་
ཉིད་འགོག་བདེན་དང་། རོར་བུའི་དེ་ཉིད་སྤྱུག་བདེན་དང་། འགོག་བདེན་ལྷན་བའི་
ཐབས་ལམ་བསྟེན་པ་དང་སྤྱུག་བདེན་རོར་བའི་ཐབས་ཀྱན་འབྲུང་སྟོང་བ་དང་བཅས་
པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་རབ་དུ་རེས་པ་
ཡིས། རོ་བོའི་དོན་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱུས་དེས་རི་ལྟར་
གསུངས་པ་ལྟར་མི་སྤྱི་བར་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན། དེ་ཉིད་མཚུངས་
ཚོས་སྤྱི་བུས་ནས་དབྱུང་བ་གསུམ་ཀྱིས་དག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གཞན་ཤིན་ཏུ་སྟོན་ག་
གྲུང་ལའང། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་དེ་ཉིད་མི་སྤྱི་བར་རྗེས་སྤྲུལ་བའི་བྱ་བ་ཡིན་
ནོ། །འདིས་བདེན་བཞིན་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་དེ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་སྟོན་པའི་
སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་། རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སྤྱི་བར་དབྱུང་བ་གསུམ་ཀྱིས་དག་
པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱུབ་པའི་མ་ཐུན་དཔེར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ཤིན་ཏུ་སྟོན་པའི་
སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སྤྱི་བར་སྤྱུབ་པ་ལ་བདེན་བཞིན་སྟོན་པའི་གསུང་
བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སྤྱི་བ་གཏན་ཚིགས་སྤྱི་བསྟན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྤྱོད་ཚོས་
མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བའི་དོན་གང་ལའང་ཐེ་ཚོམ་དང་སྐྱོ་འདོགས་མི་སྲིད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། གང་ཟག་
དེའི་གཙོ་བོའི་དོན་དེ་སྟོན་པའི་ཚིག་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སྐྱུ་ན། གང་ཟག་དེའི་པལ་
པའི་དོན་སྟོན་པའི་ཚིག་གྲང་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སྐྱུ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སྤྲུག་བསྐྱལ་ཤེས་བྱ། གུན་འབྲུང་སྤང་བྱ། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་བ་དང། ལམ་བསྐྱེན་
བྱར་དེས་པའི་རྗེས་དཔག་རྒྱུད་ལ་སྤྲོན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
རྣམ་རྟོག་གི་གངས་དང་སྐྱའི་ཉག་མ་རི་ཅམ་དང། ལུས་ཀྱི་སྲིན་བུའི་གངས་སོགས་རི་
སྟེང་གཅིག་ཡོད་པ་ལ་སློ་ཁ་སྤོགས་གྲང་ཐེ་ཚོམ་ཟེ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག་ཤིན་ཤོག་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཚོས་ཅན། རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སྐྱུ་
སྟེ། ཉེས་ཟད་ཀྱི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པའང་བབ་ཅོལ་ཉེ། སྐྱ་བོ་དེ་ཉེས་
ཟད་དུ་དེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུང་དེ་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སྐྱུ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་
འདོད་བ་ནི། སྐྱེས་བུ་སྤུལ་བྱུང་ལ་ལྟོས་པས། །རི་བཞིན་དོན་དུ་གཞན་གྱིས་ཤེས།
ཞེས་པའི་སྤོགས་སྐྱ་མ་སོར་བཞག་རང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང། སྤོས་ཚོས་གྲུབ་ན་བསྐྱུབ་
བྱ་གྲུབ་པར་ཡང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་བས་ན་ཁོ་བོས་བཤད་བ་ལྟར། སྐྱིན་པས་
ལོངས་སྟོང་གི་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ། ཞེས་པའི་ལུང་ཚོས་ཅན། རང་གི་བསྟན་བུའི་དོན་ལ་མི་
སྐྱུ་སྟེ། དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བདེན་བཞི་སྟོན་
པའི་གསུང་རབ་བཞིན། ཞེས་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་སྐྱོར་བ་འདི་ཉིད་སྟོབ་དཔོན་ཡབ་
སྐུས་ཀྱི་གཞུང་འདི་དག་གིས་བསྟན་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་ལ། རྟགས་འདིའི་ཚུལ་
གསུམ་རི་ལྟར་བསྐྱུབ་པའི་ཚུལ་དང། ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་
གཞན་དག་ནི་ཁོ་བོས་ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་སྤྲོན་སེལ་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟེན་ཉོ། །

བཤོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་པ་ཅན་པ་སོགས་ན་རེ། ཁོ་པོ་ཅག་གི་གྲོལ་བ་ཚོ་བ་པའི་
 རླེས་བུ་ལྟ་བུ་སྤྱད་ཏེ་བྱུང་བ་ཉེས་པ་ཀུན་ཟད་ཡོད་ཏེ་ཉན་ཀུན་ལྡན་གྱིས་སྤྲོས་པ་ལ་
 རླེས་པའི་ཚིག་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་གྱི་དོན་ཅན་དུ་གཞན་གྱིས་ཤེས་པས་དེ་ཉིད་ཚང་
 མར་ཁས་ལེན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་རླེས་བུ་དེའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་གཏན་ལ་མ་སབ་
 བར་རླེས་བུ་དེ་ཉིད་ཉེས་པ་ཀུན་ཟད་ཡོད་ཏེ་ཉན་ཀུན་ལྡན་གྱི་སྤྱད་ཏེ་བྱུང་བ་ཡིན་པ་དེ་
 ཚང་མས་ཤེས་པར་བྱས་ན་དེས་གང་སྤྲོས་ཡིད་ཚེས་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་དོན་འདི་
 ཁོ་པོ་ཅག་གྲང་འདོད་རིགས་ནའང། རླེས་བུ་དེའི་གསུང་རབ་གཏན་ལ་བབ་པ་ལ་མ་
 རླེས་པས། རླེས་བུ་འདི་ནི་སློབ་ཡོན་གྱི་རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའམ་ལྡན་པ་
 མིན་ནོ་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གང་ཟག་གཞན་ལ་སློབ་པ་ཞིང་སྤྲོས་པ་སེམས་རྒྱུད་ལ་
 ལྡན་པའམ། སློབ་པུང་ཟད་གྲང་མེད་པའང་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་རྟོགས་པའི་ཚུར་མཐོང་
 གི་ཚང་མ་རྣམས་ནི་རྙེད་དཀའ་ཞིང་མི་རྙེད་པའི་སྤྲིར་ན། རླེས་བུ་དེའི་གསུང་རབ་
 གཏན་ལ་བབ་པ་མ་རློས་པར་རླེས་བུ་དེ་ཉིད་ཉེས་པ་ཀུན་ཟད། ཡོད་ཏེ་ཉན་ཀུན་ལྡན་
 ཡིན་པར་ཚུར་མཐོང་གི་ཚང་མས་རྟོགས་དཀའ་ཞིང་མི་རྟོགས་སོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་
 ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་ཤེས་སོ། །

དག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། རླེས་བུ་དེ་ཉེས་པ་ཀུན་ཟད། ཡོད་ཏེ་ཉན་ཀུན་
 ལྡན་དུ་གཏན་ལ་བབ་ནས། དེས་བྱས་པའི་རྟོགས་གྱིས་ལུང་ཚང་མར་ཁས་ལེན་
 དགོས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རླེས་བུ་དེའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་ཚང་མས་མ་
 རྟོགས་པར། རླེས་བུ་དེ་དེ་འདྲའི་རླེས་བུ་ཡིན་པས་ཚུར་མཐོང་གི་ཚང་མས་དེས་མི་
 རྙེད་ཅིང་། རླེས་བུ་དེའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་བརྟགས་ནས་དབྱུང་གསུམ་གྱིས་

དག་པར་རྟོགས་ན། བྱེད་པ་མེད་ཅེས་པ་ཀུན་ཟད་དུ་ངེས་པ་ལ་མ་སྟོན་པར་ལུང་དེ་
 ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་ཏུ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་སྲིད། ཞེས་པ་ཡིན་པས། དེ་
 འདྲའི་ལུང་ཁས་ལེན་ཚུལ་མི་འཐད། ཅེས་སྟོན་པ་མིན་གྱི། ཅེས་ཟད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཡོད་
 པ་ལ་ཚད་མ་མེད་པ་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །རྟེན་གཞི་ལ་ཅིག་ །གཞུང་འདིས་ཅེས་ཟད་ཀྱི་
 སྐྱེས་བུ་ཡོད་པར་ཚད་མས་མི་རྟོགས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། གཞུང་འོག་མས་ཅེས་
 ཟད་སྲིད་པ་ཅམ་ཞིག་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་བའི་རྣམས་པའི་གདོལ་གཏམ་ཡིན་
 ཏེ། འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཡོད་པར་ཚད་མས་མ་དམིགས་པར་ཐལ། ཅེས་ཟད་ཀྱི་
 སྐྱེས་བུ་ཡོད་པ་ཚད་མས་མི་རྟོགས་པའི་སྲིད། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་མེད་ངེས་སུ་
 ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟར། ཚོས་དང་དགོ་འདུན་གྱང་མེད་ངེས་སུ་ཐལ་ཞིང་། སངས་ཀྱི་
 བཀའ་ཚིག་འབྲུག་ཅིག་གྱང་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་ཨེ་མ་དགོན་གསུམ་
 དང་བསྟན་པ་སྲོང་བ་ལ་ཞེ་བས་ཆས་པ་ཁྲོད་ནི་འགྲོ་བ་རི་ལྟ་བུར་འགྱུར་ཞིག་གྱུ་
 །གཞན་ཡང་། ཅེས་ཟད་སྐྱེས་བུ་མེད་ངེས་སུ་ཐལ། དེ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མེད་པར་
 ངེས་པའི་སྲིད། འདོད་ན་ཡོད་སྲིད་པ་བྱད། ཡོད་ཀྱང་སྲིད། མེད་ཀྱང་སྲིད་དོ་ཞེ་ན།
 དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཚད་མའང་ཡོད་ཀྱང་སྲིད། མེད་ཀྱང་སྲིད་དོ་ཞེས་པའི་སྟོན་པས།
 དགོན་མཚོག་གསུམ་འདྲེ་ཤ་ཟེང་བར་སྟོས་ཤིག་ །གཞན་དུ་ན། དེ་ཡོད་ཀྱང་སྲིད།
 མེད་ཀྱང་སྲིད་ན། དེ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡོད་པ་མི་སྲིད་པ་འགལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག་གཞུང་གོང་མས་སྐྱེས་བུ་གཅིག་བཀར་ནས། འདི་ཅེས་པ་ཀུན་ཟད།
 ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྐྱབ་པའམ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མེད་པར་སྟོན་པ་
 ཡིན་ལ། གཞུང་འོག་མས་སྐྱེས་བུ་ཅེས་པ་ཀུན་ཟད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ་

ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། འོན་ཀྱང་གྲུབ་ཐུབ་བས། བདག་ཉིད་ཟག་པ་ཐམས་ཅད་
 ཟད་པ་དང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་
 རྒྱས་པའོ་ཞེས་ཞུས་ཀྱིས་བཞེས་པའི་གསུང་དེ། དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་
 རྟགས་གྱིས་རང་གི་བསྟན་བུའི་དོན་ལ་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱབ་མི་རུས་པར་ཐལ། རྐྱེས་བུ་
 གཅིག་དམིགས་གྱི་བཀར་ནས་དེ་ཉེས་པ་ཀྱུན་ཟད་ཏུ་ཚད་མས་ངེས་མི་སྲིད་པའི་
 ཕྱིར། རྫོན་པ་གྲུབ་ཐུབ་པ་ཟས་གཙང་སྐྱས་པོས་གསུངས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ལྡེ་
 རྣམས་སངས་རྒྱས་གྱི་བཀའ་ཡིན་པར་ཚད་མས་སྐྱབ་མི་རུས་པར་ཐལ། གང་ཟག་
 གཅིག་དམིགས་གྱིས་བཀར་ནས་སངས་རྒྱས་སུ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་མི་
 སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དག་སངས་རྒྱས་གྱི་བཀའ་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་སྐྱར་བ་
 འདེབས་པའི་སྐོ་འདོགས་དེ་སེམས་ལ་འབྲལ་མི་རུང་གི་བྱི་མར་ཐལ་ལོ། །གཞན་
 ཡང་། ཉེས་ཟད་གྱི་རྐྱེས་བུ་ཡོད་པར་དངོས་སྟོབས་གྱི་ཚད་མས་ལེགས་པར་འབྲུབ་
 ཅིང་། དེ་རི་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ཡང་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེ་ཏུར་རྒྱས་པར་འཆད་པ་
 ཡིན་ནོ། །རྒྱས་པ། བདག་ནི་མད་བྱུང་བཤེས་“གཉེན་”གྱི། །མཐོན་དང་བཅས་ཤིང་
 རྣམ་དཔྱོད་ལྡན། །སྐལ་བར་ལྡན་པས་རྒྱལ་བ་དང་། །དེ་ཡི་བསྟན་ལ་ཡིད་ཆེས་
 རྙེད། །ལོག་པའི་ཚིག་གི་གཞུང་བཟུང་ནས། །སྟོན་དང་བསྟན་པ་སྟོང་བྱེད་པ། །མཐོ་
 རྐྱེས་བྲེགས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་གྱིས། །འབྲུའི་སྐས་རྫོམ་འདི་དག་མཚན། །བར་
 རྐྱབས་གྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉེས་པ་ཞར་ལ་ཉེས་ཟད་རྐྱེས་བུ་སྲིད་པར་སྐྱབ་པ་ལ། ཉེས་ཟད་རྐྱེས་བུ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༩༧༧༡ན། གཉན * གཉེན

མིང་པའི་རྟེན་གསུང་དགོང་། ཐར་བ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རྒྱུང་བའི་རྩོད་པ་སྤང་། ཉེས་པའི་རྩ་
བ་ཐོས་བརྒྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི་ སྐྱེས་བུ་ལ་ལ་ཟག་པ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ།
སྐྱེས་བུ་ལ་ལ་བདག་མེད་རྟེན་གསུང་པའི་ཤེས་རབ་དེ་གོམས་པ་ལས་སློབ་དེའི་བདག་
ཉིད་དུ་རང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ལྷན་
བདག་མེད་རྟེན་གསུང་པའི་ཤེས་རབ་དེ་འཕེལ་བའི་རྒྱུད་ལ་འབྲིབ་པ་དང་། དེ་འབྲིབ་
པའི་རྒྱུད་ལ་བུས་བུར་བརྟེན་པའི་སློབ་ནས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཤེས་རབ་དེའི་གཞོན་
བྱེད་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ། ལན་གཅིག་ཉེས་པ་ཟད་ཀྱང་། ཉེས་པའི་ཡུལ་དང་སྤང་
བ་ན། སྤང་ཡང་ཉེས་པ་སྐྱེ་བས་ཉེས་པ་གཏན་དུ་ཟད་པ་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། ཉེས་པ་
ཆགས་སོགས་ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དེ་ཉིད་སྤང་ཕྱོག་པ་ཡིན་ན། སྤངས་
པ་དེ་ཉིད་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གིས་སྤང་ཕྱོག་པའི་ཆེད་དུ་འབད་བ་བྱེད་པས་
ཕྱོག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནས། དེ་ལྟར་འབད་བ་མི་བྱེད་ཀྱང་རང་གི་རང་གིས་ཕྱོག་
པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན། དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། སྤངས་པ་དེ་ནི་འཁོར་བའི་ཉེ་བར་
འཚེ་བ་ཐམས་ཅད་མེད་པ་ཡིན་པས་ནས་ཡང་ཡིད་གདུང་བ་སོགས་སུ་མི་བྱེད་པས་
དེ་དང་འབྲལ་འདོད་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཕྱོག་པའི་ཆེད་དུ་འབད་བ་བྱེད་ན་དེ་
རྒྱུད་ལྡན་སྐྱེས་བུའི་སློབ་ཉེས་པ་དེ་དག་གི་རྒྱུ་བདག་འདྲིན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་སྤང་དགོས་
པ་ལ། སྐྱེས་བུ་དེའི་སློབ་ཉེ་བདག་མེད་པ་དེའི་ཕྱོགས་འདྲིན་ཅིང་། དེ་མཐོན་སུམ་དུ་
རྟེན་གསུང་པའི་རང་དུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཕྱོགས་གཉིས་པ་ལྟར་ན། འབད་བ་མ་བྱས་ཀྱང་། དག་གིས་ཕྱོག་པར་འགྱུར་

བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེས་ཡང་དག་པའི་དོན་མཐར་
ཐུག་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་སེམས་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་ལ་འབྲལ་མི་རུང་དུ་ཞུགས་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྣོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་དེ་ལྗོག་པའི་ཆེད་དུ་འབད་པ་མི་བྱེད་ཅིང་།
འབད་དུ་ཟེན་ཀྱང་མི་ལྗོག་སྟེ། དེ་ལྟར་ལྗོག་པའི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དག་དོན་ནི།
ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཉེས་པའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཡིན་ན་སྤངས་ཉམས་པ་མི་
སྲིད་པར་ཐལ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ན། རང་གི་
རིགས་འབྲ་ཕྱི་མ་སྤངས་སྐྱེ་མི་རུང་དུ་བྱེད་པའི་གཉེན་བོ་མི་སྲིད་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ། འགྲིབ་དང་སྤུལ་བྱུང་བརྟེན་པ་ཀུན། ཅེས་ཉེས་པ་
ཆགས་སོགས་རྣམས་ཀྱི་གཞོན་བྱེད། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་
སྤྲུམ་པ་དེ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། བདག་འདྲིན་ཉིད་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་འཕེལ་འགྲིབ་ལས། ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་འགྲིབ་པ་དང་འཕེལ་བར་
འགྱུར་བ་འཐད་དེ། ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག་རང་རྒྱ་འདྲིག་
ཚོགས་སུ་ལྟ་བ་ལས་གཙོ་བོར་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མདོ་སྟེ་འགའ་ཞིག་
ལས། མ་རིག་པ་“ཉེས་^༡པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་བཤད་པ་དི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འདིག་ལྟ་
“ཉེས་^༡པའི་རྩ་བར་བཤད་པ་དང་། མ་རིག་པ་ཉེས་པའི་རྩ་བར་བཤད་པ་མི་འགལ་
ཏེ། འདིག་ལྟ་དེ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དོན་གཅིག་ཅིང་། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་བདག་དེར་ཆགས་པ་སྟེ། དེ་ལས་བདག་གི་བར་ཆགས་པ་སྟེ། དེ་ལས་ཞེ་སྤང་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡༥ནྟུ། ཉམས * ཉེས
༢ མ་ཕྱི། ༡༡༥ནྟུ། ཉམས * ཉེས

ལ་སོགས་འབྲུང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཉེས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་གཏི་ཐུག་ཡིན་པར་
གསུངས་པ་ཡིན་ཅིང། དེའི་སྲིད་མདོག་གཞན་ལས་འདིགས་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་འཁོར་
བའི་རྒྱའི་གཙོ་བོར་བརྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདིག་ལྟ་སྒྲུངས་པ་ན་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་
ཐམས་ཅད་སྲོང་བའི་སྐོ་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད་རྟོ། །

གཉིས་པ་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་ཚད་མ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ།
སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདི་ཡན་ཚད་ཀྱི་ལེའུ་དང་པོའི་
གཞུང་དག་ནི། གཙོ་བོར་སྲོད་པ་བ་ཉིད་འགོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྲོད་པ་བ་ན་རེ།
རིག་བྱེད་ལ་གང་སྒྲུང་བ་ནི་རང་བྱུང་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ཅོ་ཞེས་
བཏགས་ནས། ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་བཟང་པོ་གང་ཡིན་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་།
ཤེས་པ་དང་། ལྷན་པའི་མཐའ་བཟང་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་འགལ་བས་སྐྱུར་པ་འདེབས་
པར་བྱེད་ཅིང། མཚོད་སྤྱི་ན་ལ་སོགས་པ་བྱ་བ་འགལ་ཞིག་གིས་བྱང་གྲོལ་ཐོབ་པར་
འབྱུང་རོ་སྣམ་དུ་བསམས་ནས། མཐོ་རིས་དང་ཐར་པ་ཚམ་ཞིག་ཁས་ལེན་གྱི།
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱུར་པ་འདེབས་པར་བྱེད་ལ། ལྷན་པའི་
འཇུག་པའི་བཅུ་ཅེ་བརྒྱུད་ཀྱིས་བྲམ་ཟེར་བྱེད་པ་མིན་ཅོ། ཞེས་རྒྱས་པར་རྫོང་པར་
བྱེད་ཅིང། རིག་བྱེད་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། འདི་ལྟར། ལྷན་ཚིག་གི་རིག་བྱེད་དང་། མིང་
བསྐྱུང་གི་རིག་བྱེད་དང་། དེས་བརྗོད་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང་། མཚོད་སྤྱི་ན་གྱི་རིག་བྱེད་
དོ། །རིག་བྱེད་ནི་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དེས་པ་ཅན་གྱི་འདོད་པའི་དབང་གིས་དོན་
གང་ཡང་རུང་བ་ལ་འཇུག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཚིག་ལྟོ་ལྟོ། ཞེས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་
ཚིག་དེ་ཉིད་མེ་ལ་སྤྲུགས་ཀྱིས་སྐྱུངས་པའི་མེར་སྤྲུགས་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་གི། ཁྱི་ཤ་

ཟ་བ་སོགས་གཞན་ལ་འདོད་པའི་དབང་གིས་མི་འཇུག་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་སྲིད་ལྟ་བུ་
བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་ཆམས་ནི། རོན་བདེན་པ་ཁོ་ན་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུས་མ་བུས་པའི་
དག་ཡིན་པའི་སྲིད་རྟོ། །དེ་བས་ན་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་ཆམས་ནི་རྟག་པའང་ཡིན་ཅིང་།
དེར་མ་ཟང་རིག་བྱེད་སྐྱེ་དང་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་འབྲེལ་བ་ཡང་རྟག་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་
ཟེར་རོ། །

སྟོན་པ་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་འདི་དག་རྒྱས་པར་བཤད་ན། ཡི་གེ་ཉ་ཅང་
མངས་པས་མ་གྲིས་སོ། །དེ་ལ་རིག་བྱེད་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཞེགས་ན། དེ་ལས་བཤད་
པའི་བུས་པའི་ཤུགས་བཞི་བཅུ་ཙུ་བརྒྱད་ཀྱིས་བུ་མ་ཟེར་བྱེད་པ་སོགས་མཐོ་རིས་
དང་ཐར་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་སོགས་འབད་མེ་དུ་ཞེགས་པར་འགྱུར་བས་དེའི་སྲིད།
འདིར་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་ལུང་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ནན་ཉན་གྱིས་འགོག་པར་མཛད་པ་
ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་གཞུང་འདི་དག་གིས་བསྐྱེ་བ་ནི། འདི་ཡིན་ཏེ། ཚིག་རྣམས་ལོག་
པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ། ཞེས་པ་ནས། མྱང་ཆེན་ལྷས་འབྲར་འགྱུར་ཞེས་པའི་བར་གྱིས། སྐྱེས་
བུས་མ་བུས་པའི་ཚིག་ཡིན་ན་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་
དགག་པ་ཡིན་ལ། འབྲེལ་བ་ཅན་རྣམས་མི་རྟག་སྲིད། ཞེས་པ་ནས། གང་སྲིད་དེས་
དེ་གསལ་འདོད་པ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རིག་བྱེད་སྐྱེ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་རྟག་དངོས་
ཡིན་པ་འགོག་ཅིང་། འབྲེལ་བར་དངོས་པོ་ཉིད་གྱུར་མོད། ཅས་པ་ཅན། རི་ལྟར་བུར་
ནི་འཇུག་པར་འགྱུར། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འབྲེལ་བ་དེ་རྣམས་སུ་གྲུབ་འགོག་པར་
བྱེད་དོ། །བྱེད་པ་པོ་རྣམས་མི་དྲན་སྲིད། ཞེས་པ་ནས། མཐོང་སྲིད་མེ་ཚོས་དག་གུང་
ཡིན། ཅས་པའི་བར་གྱིས། རིག་བྱེད་སྐྱེས་བུས་མ་བུས་པའི་རྒྱ་མཚན་འགོག་ལ།

ཡིག་རྣམས་གཞན་དང་ཁྱད་མེད་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། རི་ལྷར་སྐྱེས་མིན་རྟེན་ཅན་
མིན། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རིག་བྱེད་མ་བྱས་པ་ཡིན་པ་ཉིད་འགོག་པར་བྱེད་
དོ། །འདྲིག་པ་ཡོད་ཅེས་འབྲེལ་པ་ཅན་ཞེས་པ་ནས། འབྲེལ་པའི་སྐྱོན་གྱིས་བསལ་
བ་ཡིན། ཅེས་པའི་བར་གྱིས། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་རྣལ་པ་ཡིན་པ་ཉིད་གྱིས་འགོག་པར་
བྱེད་ལ། སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་ཞེས་བྱ་ཉིད། ཅེས་པ་ནས། གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་
རྗེས་འགོ་ཅན། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་ན་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་
པས་ཁྱབ་པ་ཉིད་འགོག་པར་བྱེད་ཅིང་། འགའ་ཡིས་བརྗོད་བྱས་ཉིད་ཡིན་ནའང་། ཞེས་
པ་ནས། འདོད་པ་ཁོ་ན་གསལ་མི་འགྱུར། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱགས་
སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་ཡིན་པ་ཉིད་བྱེ་བྲག་ཏུ་འགོག་པར་བྱེད་དོ། །

གང་ཕྱིར་རིག་བྱེད་ཕྱོགས་གཅིག་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། བདེན་པའི་དོན་ཅིག་
མེད་པ་ཡིན། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཕྱོགས་གཅིག་བདེན་པའི་རྣལ་ཞེས་ཀྱིས་རིག་བྱེད་
བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་སྐྱབ་པ་འགོག་པ་ཡིན་ལ། བརྗོད་པ་པོ་ལ་འབྲས་གནས་པས།
ཞེས་པ་མན་ཆད་ནི། སྤར་བཤད་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པའི་
སྐོན་པ་བཀག་པས་བྱུབ་པའི་དོན་བསྐྱུ་བ་དང་བཅས་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ཅིང་། རིག་བྱེད་
ཆད་མ་དང་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ནི་རང་འབྲེལ་གྱི་ཚིག་ཡིན་གྱི་
ཅ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྐྱོད་པ་བས། རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་
བྱས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་དང་མཐོ་རིས་འདོད་པས་མེ་ལ་སྐྱིན་བསྐྱེག་
བྱའོ། །ཞེས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་ཚོས་ཅན། བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། རིག་
བྱེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ལྷ་བ་བཅུ་གཉིས་ལོ་ཡིན་ཅེས་པའི་

རིག་བྱེད་གྱི་ཚིག་བཞེན་ལོ། ཞེས་བཀོད་པའི་རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་གྲུབ་
 པའི་རྟགས་གཉིས་སྐྱེས་པ་ལ། རྟགས་སྤྱི་མ་ལ་ནི། མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པའང་
 བསྟན་པར་བྱས་ཤིང་། རིགས་པའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པས་དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་
 མངོན་བསྐྱེས་པ་ཅན་དུ་བསྟན་ལ། སྤྱི་མ་ཉིད་སྐྱེབ་བྱེད་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་
 འགོག་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་རྟགས་དེའི་བྲབ་པ་དགག་པ་དང་།
 རྩོགས་ཚོས་དགག་པ་གཉིས་ལས། བྲབ་པ་དགག་པ་ལའང་། བྲབ་པ་དེ་ཡོད་པའི་
 རྒྱ་མཚན་དགག་པ་དང་། བྲབ་པ་དེ་ཉིད་གྲུབ་པ་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་བོ་ནི།
 ཚིག་རྣམས་ལོག་པ་ཉིད་གྱི་རྒྱ། ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད་ལ། གཉིས་པ་ནི། སྐྱེས་
 བྱས་མ་བྱས་ཞེས་བྱ་ཉིད། ཅེས་སོགས་གྱིས་འཆད་པ་ཡིན་པས་གཞུང་སྤྱི་བྱེད་
 གཉིས་གྱི་རིགས་པའི་བྲད་པར་ནི། དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། རྩོགས་ཚོས་དགག་
 པའང་། དེ་བཞེན་དུ། རིག་བྱེད་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དགག་པ་
 དང་། རིག་བྱེད་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་བོ་ནི། བྱེད་
 པ་བོ་རྣམས་མི་དྲན་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། ཡིག་རྣམས་
 གཞན་དང་བྲད་མེད་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པས། གཞུང་དེ་དག་ལའང་
 བྲད་པར་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་ཡིན་ལོ། །རིག་བྱེད་གྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་། རིག་
 བྱེད་གྱི་སྐྱགས་ནི། ལོ་དཀའ། བརྗོད་དཀའ། དུག་ཞི་བར་བྱེད་པ་སོགས་གྱི་བྱས་པ་
 བྲད་པར་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་གི་གཞི་
 ཚེ་ཞིང་། དེའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པ་བྱེ་བྲག་དུ་དགག་པའི་རིགས་པ་
 དག་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ། ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱཏོ། །

རིག་བྱེད་ཚད་མ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པར་འདོད་པ་དགག། རྟོགས་གཅིག་བདེན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པར་དགག། རྒྱུར་བཤད་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྐྱེད་ཏེ་བསྟན་པའི་སྐོབ་ས་འཇུག་བསྐྱེད་པའོ། །

དང་པོ་ལ། སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་ན་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚོ་དགག། རིག་བྱེད་སྐྱོདོན་གྱི་འབྲེལ་བ་རྟག་པ་དངོས་ཡིན་པ་དགག། རིག་བྱེད་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་སྐྱེབ་བྱེད་དང་བསྐྱེབ་བྱ་དགག། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་རྟགས་ཡིན་པ་དགག། སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་ན་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པ་ཉིད་དགག། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེགས་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཚིག་རྣམས་དོན་ལོག་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མི་ཤེས་པ་དང་། “བཅེ”བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་རྣམས་སྐྱེས་བྱ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བྱ་མ་བྱས་པའི་ཚིག་ཡིན་ན། བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པ་ཡིན་ལོ། ཞེས་ནི་སྐྱོད་པ་བ་ལ་ལ་བརྗོད་པར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། མགོ་མཚུངས་ཀྱི་དགག་པ་དང་། རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་ཚིག་ཡིན་ན་ལོག་པའི་དོན་ཅན་ཅིས་མིན་ཏེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚིག་རྣམས་དོན་བདེན་པ་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཤེས་རབ་དང་བཅེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་སྐྱེས་བྱ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ནི་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡༥ནལན། བཟ * བཅེ

སངས་རྒྱལ་པ་གཞན་དག་བརྗོད་དོ། །གཉིས་པ་བརྗོད་བྱེད་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་
 དང། བརྗོད་བྲུ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་རྣམས་
 ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པ་མིན་ཡང་དོན་ལོག་པ་སྟོན་པ་ཉིད་ཏུ་སྤིང་བར་
 ཐལ། ཁྱོད་ལས་དོན་ལེས་ལེང་གོ་བར་བྱེད་པ་དག་གི་རྒྱ་རག་གི་བརྟེན་ལྟེ་སྐྱེས་བྱ་
 ལ་བརྟེན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་འདི་དོན་ལ་འཇུག་གོ་ཞེས་སྐྱ་དོན་གྱི་
 འབྲེལ་པ་སྐྱེས་བྱའི་བརྟེན་ལ་སྟོན་ནས་ངེས་དགོས་པས་སོ། །རིག་བྱེད་སྐྱ་དོན་གྱི་
 འབྲེལ་པ་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པ་མིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་འདིའི་དོན་འདིའོ་
 ཞེས་བརྟེན་སྐྱར་བ་རིག་པ་མེད་པར་ཡང་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་དེའི་དོན་
 རྗོགས་པར་རྟོགས་པར་འགྲུང་བར་ཐལ། རིག་བྱེད་སྐྱ་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་རྟོགས་པ་
 སྐྱེས་བྱས་བརྟེན་བྱས་པ་ལ་སྟོན་པ་མེད་པའི་རྟག་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
 འཆད་པ་པོའི་རག་གི་བརྟེན་ལས་འབྲེལ་པ་རྟག་དངོས་དེ་ནི་གསལ་བར་བྱེད་དགོས་
 པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན། སྐྱ་ལས་དོན་གོ་བ་སྐྱེས་བྱ་ལ་མི་སྟོན་པར་བྱ་
 བའི་ཕྱིར་ཏུ་སྐྱ་དོན་གྱིས་འབྲེལ་པ་དངོས་པོ་བ་གཞན་དག་བརྟགས་པ་དགོས་ཏུ་
 མེད་པར་འགྲུང་ཏེ། འབྲེལ་པ་རྟག་དངོས་ཡོད་ཀྱང་དེ་གོ་བ་སྐྱེས་བྱའི་བརྟེན་ལ་རག་
 ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་བརྗོད་བྲུ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ལ། རྒྱལ་པར་བཞད་པ་དང།
 དོན་བཟུ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་རྣམས་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་
 དབང་གིས་དོན་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་རྣམས་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་
 ལ་རྗོད་བྱེད་ཏུ་ངེས་སམ། དོན་ཏུ་མ་དང་འབྲེལ། དང་པོ་ལྟར་ན། འཆད་པ་པོས་དོན་

གཞན་ལ་སྐྱུར་ནས་བཤད་ཀྱང། དོན་གཞན་ལ་འཇུག་པར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་
 བར་ཐལ། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་རྟགས་འབྲེལ་བ་རྟག་དངོས་ཀྱི་དབང་གིས་དོན་རེ་རེ་
 ཁོ་ན་ལ་རྫོང་བྱེད་དུ་རེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་གཅིག་འཆད་པ་པོ་
 མི་མ་སྐྱུན་པ་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་ན། གང་རུང་གཅིག་གིས་རི་ཙམ་བཤད་ཀྱང། ཉན་
 པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་གང་ཡང་གོ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །བཤད་དབང་གིས་དོན་དུ་
 མ་དང། བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་དུ་མངོན་པར་འབྲེལ་ལོ་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་ཚོས་
 ཅན། ཡང་དག་པའི་དོན་དང། འགལ་བ་ལོག་པའི་དོན་ཡང་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་
 བར་ཐལ། བཤེས་པ་དོན་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རིག་བྱེད་ཚད་མར་
 སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱེས་བུས་མ་བུས་བ་ཉིད་ཀྱང་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་དོན་མེད་པར་
 འགྱུར་ཉ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་སྐྱེས་བུས་བུས་མིན་ན། ཞེས་རིག་བྱེད་སྐྱ་
 དོན་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྐྱེས་བུས་མ་བུས་པའི་དངོས་པོར་ཁས་སྐྱངས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ།
 རིག་བྱེད་སྐྱ་དོན་རྣམས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་ཡང་མེད་པར་ཐལ།
 དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་དུ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་བརྗོད་མི་
 ལུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་ཐ་དད་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 དོན་བསྐྱབ་པ་ནི། དེ་བས་ན་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་སྐྱེས་བུས་ལེགས་པ་མ་བུས་པར་ཁས་
 ལེན་ན་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྟོན་པའི་ལུས་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་ཉེས་པ་དེ་
 སྐྱང་བར་འདོད་ནས། སྐྱེས་བུའི་རྫོང་འདོད་ཀྱིས་ལེགས་པར་བུས་སོ་ཞེས་ཁས་
 ལེན་ན་ཁྱོད་ཀྱི་བྱུ་བ་མཐའ་འདི་ནི་དངོས་སུ་སྐྱང་ཆེན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་བར་འགྱུར་
 ཉ། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་དེ། དོན་ལོག་པར་སྟོན་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ། སྐྱེས་བུས་མ་

བྱས་པར་ཁས་ལེན། རོན་མི་སྟོན་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱེས་བུས་བྱས་པར་ཁས་
ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རིག་བྱེད་སྐྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་རྟག་དངོས་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ།
འབྲེལ་པ་དེ་ཉིད་རྟག་དངོས་ཡིན་པ་དགག་པ་དང། འབྲེལ་པ་དེ་ཉིད་རྗེས་སུ་གྲུབ་པ་
དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྟགས་དགོད་པ་དང། དེའི་ལན་དགག་པ་གཉིས། དང་
པོ། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོད་ཚུལ་ཅན། བྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་རྟག་པའི་དངོས་པོར་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་པ་ཅན་ཁྲེད་རྣམས་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་དང་སྐྱེ་ཡི་འབྲེལ་
པ་དེ་སྐྱེས་བུའི་སློང་རྟོག་པ་ཡིས་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། བར་ཅམ་
གྱིས་བཞག་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྐྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དེ་རྟག་དངོས་ཡིན་ན།
སྐྱོད་ཀྱི་ཡང་རྟག་དངོས་ཡིན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱོད་ཞིག་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་དེའི་
འབྲེལ་པ་དང་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན། སྐྱོད་ཞིག་
ནས་ཀྱང་དོན་སྟོན་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱིར་སྐྱོད་མི་རྟག་པས་དེའི་འབྲེལ་པ་
རྟག་པ་མིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འབྲེལ་པ་སྐྱོད་བརྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ལ། དོན་གྱི་མ་དང་འབྲེལ་པ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པ་
དགག་ རྟོན་ཞིག་ཀྱང་བརྟན་པ་མི་འཛིག་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོན་
ཞིག་ན་བརྟན་པ་འཛིག་པས། སྐྱོད་སྐྱེས་མ་ཞིག་པ་ན། འབྲེལ་པ་དངོས་པོ་བ་དེ་ཡང་
ཞིག་པས་སྐྱོད་ཀྱི་མ་དོན་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། གསལ་བྱུང་གི་དོན་དང་ལྟན་ཅིག་
འབྲེལ་པ་སྐྱེས་པོ་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོད་རྣམས་ཚུལ་ཅན། བྱོད་སྐྱེད་མེད་གསལ་
བྱུང་གི་དོན་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་པར་བརྟོག་ནས། ཕྱིས་དེ་

དང་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བ་མི་རིགས་སོ། །ཁྱོད་རྟགས་དངོས་ཡིན་པའི་སྲིད། འབྲེལ་
བ་ཅན་འདིག་པ་ན་འབྲེལ་བ་འདིག་མི་འདིག་བརྟགས་པའི་ཉེས་པ་ཁྱོད་ལ་བརྗོད་པ་
འདི་ཁོ་ལོ་ཅག་ལ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་ལོ་ཅག་སྐྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་རྟོག་
བས་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་སྲིད། གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྟོག་
འབྲེལ་བ་ཅན་དག་ནི་འདིག་པ་ན་ཡང་རྟོག་འབྲེལ་བ་དག་འདིག་པས་ཁྲུབ་མིན་ཏེ།
འབྲེལ་བ་རྟག་པའི་སྲིད། དཔེར་ན། རྟོག་གསལ་བ་ཞིག་གྲང་བརྟེན་བ་རིགས་རྟག་
དངོས་མི་འདིག་པ་དང་འབྲེལ། །

དེས་ན་སྤར་གྱི་ཁྲུབ་པ་མ་དེས་སོ། །ཞེ་ན། དཔེ་དགག་བ་ནི། རྒྱ་མཚོན་གང་
གིས་གསལ་བ་དེ་རིགས་རྣམས་གཞན་གྱི་རྟོག་དུ་འདོད་པ་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ་མིན་པར་
ཐལ། རྟག་པ་རྣམས་ལ་རྟོག་གིས་པན་འདོགས་པའི་རྒྱས་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་སྲིད།
རྣམས་ཞེས་པའི་ཚིག་ནི། དཔེ་དོན་གཉིས་ཀ་སྤུད་པའི་མང་ཚིག་ཡིན་པས་དོན་
དགག་པ་ལ་ཡང་སྤར་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་འབྲེལ་བ་ཅན་མི་རྟག་པ་དེ་དག་རྒྱ་
མཚོན་གང་གིས་འབྲེལ་བ་རྟག་དངོས་དེའི་རྟོག་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ་འདོད་མི་རིགས་
པར་ཐལ། རྟག་པ་རྣམས་ལ་རྟོག་གིས་པན་འདོགས་པའི་རྒྱས་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་
སྲིད། སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་ཀྱང་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་པས་དོན་གཞན་གྱི་
རྟོག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དོན་གཞན་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་དང་བརྟེན་པ་ཡིན་ན།
རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པོ་ཞེས་པ་ནི། ལུས་གཟུགས་ཀྱི་རང་འདྲིན་ཤེས་པ་སྐྱེད་
པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་ཡིད་བྱེད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཚོགས་པ་ན་
སྐོན་མས་ལུས་གཟུགས་དེ་གསལ་བར་བྱས་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་གཟུགས་ཀྱང་རང་

འཛིན་དབང་ཤེས་དེ་སྐྱེས་བར་མི་རུང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན། རིགས་པ་ཤེས་
བས་བྱམ་སོགས་ཀྱང་སློན་ལོད་ལས་རང་འཛིན་དབང་ཤེས་སྐྱེད་རུང་གི་ངོ་བོར་སྐྱེ་
བ་ལ་ནི། བྱམ་གཟུགས་སློན་ལོད་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱས་པར་འདོད་བ་ཡིན་པས་
སྐྱིར་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ། སྐྱོན་དང་དེའི་འབྲེལ་བ་ལ་
ནི་ཚུལ་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྐྱོན་དེས་སྐྱོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་གསལ་
བར་འདོད་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ། གང་གི་སྤྱིར་ན་གསལ་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་སྐྱོད་
དོན་རང་གིས་འབྲེལ་བ་དེ་ལ་ཕན་པའི་དོན་ཅིའང་བྱས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ་
འགྲུང་བ་མེད་པ་རྣམས་ལ་རྐྱེན་གྱིས་ཁྱད་པར་བྱར་མེད་པས་སོ། །

གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་རྗེས་སུ་གྲུབ་པ་དགག་པ་ནི། རིག་བྱེད་སྐྱོན་གྱི་
འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་གྲུང་དུ་ཚུགས་པོ་མོད་ཀྱི། འབྲེལ་བ་དེ་སྐྱོད་དང་དོན་གཉིས་པོ་
དང་རྗེས་གཅིག་གསལ་ཐ་དང། རྗེས་ཐ་དང་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོད་དང་དེའི་དོན་དང་དེ་
གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྐྱ་ཚོགས་པའི་སོ་སོར་དངོས་སུ་སྤྱང་བར་
འགྲུང་བར་ཐལ། དེ་རྣམས་སློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་དངོས་སུ་སྤྱང་རུང་གི་རྗེས་ཐ་དང་བ་
གསུམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོད་དང་དོན་ལས་སོགས་སུ་དེའི་
འབྲེལ་བ་སློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་དངོས་སུ་སྤྱང་བ་མེད་པ་བས་བསལ་ལོ། །རྗེས་གཅིག་
ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་སྐྱོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཚོས་ཅན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་དེ་ཉིད་
དུ་ཐལ། དེ་ལས་རྗེས་ཐ་དང་མེད་པར་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ལ་ཆ་
ཤས་མེད་པའི་སྤྱིར། འདིར་རྒྱུ་གྱེད་གང་དག་གཞུང་གོང་མ་རྗེས་ཐ་དང་ལ་མ་སྐྱར་

༡ མ་ཕྱི། ༡༩༧༥ན། མེད * མོད

ན། ཐ་དད་ཡིན་ན་སློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་ཐ་དད་ཏུ་སྤང་དགོས་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་
 འགྱུར་བས་མ་བདེ་ཞིང་། གཞུང་འོག་མ་གཅིག་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་མ་སྦྱར་ན། དེར་
 ཐལ། དེ་དང་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་བྲུབ་པར་རང་རྒྱུད་ཏུ་ཁས་ལེན་
 དགོས་པས་མ་བདེ་བར། རྗེས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནམ་གཅིག་ཡིན་ཅེས་བརྟགས་ནས་
 གཞུང་གོང་མ་རྗེས་ཐ་དད་འགོག་པ་དང་། འོག་མ་དེ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པ་འགོག་པ་
 ལ་སྦྱོར་བ་ནི། དེ་བས་ཀྱང་། ཉེས་པའི་གནས་ཡིན་ཏེ། འདི་ལས་གཞན་དངོས་ཡོད་
 མ་ཡིན། ཞེས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མཐའ་གཉིས་པོ་འདིར་ཁ་ཚོན་ཚོད་པར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་དངོས་པོ་
 རྣམས་འཐའ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོའི་བྱེ་
 བྲག་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་མཐའ་མ་ཚོད་པའི་བརྟག་པས་གཞན་གྱི་
 འདོད་པ་ཅིའང་སུན་འབྲིན་བར་མི་འགྱུར་བས་ཚུལ་འདི་ནི་ཚོས་དེ་ཆ་མེད་པའི་
 རྗེས་ཡིན་ན། ཚོས་དེ་དང་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་ཚོས་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པས་བྲུབ་
 པ་མ་གོ་བས་ཅི་བྱ་གཏོལ་མ་བྱུང་བར་སྤང་ཞིང་། གཞུང་གི་དོན་ཡང་མ་བརྟགས་
 པར་བད་དེ། འདི་ལྟར། དེ་ལས་ཐ་དད་མིན་དེ་ཉིད། ཅེས་པའི་དེ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི། རྒྱ་
 དོན་དང་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་འགྲེལ་བཤའ་
 དག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤའ་དོ། །

དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ། རྒྱུད་འདོད་པ་ལྟར། གཅིག་ཡིན་ནམ། རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་
 ཅེས་དབྱེད་ནས་གཅིག་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཡིན་ན། རྟགས་སུའང་གཅིག་ཡིན་པའི་

---

༡ མ་ཕྱི། ༡༩༧བན་ན། བསམ * པས་མ

གྱིད། ཞེས་འགོད་དགོས་པས། གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། གཅིག་ཡིན་པའི་གྱིད། ཞེས་
 པར་འགྲུང་བས་སོ། །དེ་གསུམ་མཚོན་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དག །གཅིག་ཐ་དང་
 གང་ཡིན། ཅེས་བཏགས་ནས་ཐ་དང་ཡིན་ན། གསུམ་པོ་སྟོ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་ཐ་དང་དུ་
 ལྷང་བར་ཐལ། དེ་གསུམ་སྟོ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་སྤང་རུང་གང་ཞིག །ཐ་དང་ཡིན་པའི་
 གྱིད། ཞེས་འཆད་པའང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ལ་དང། དེའི་ཁ་དོག་དང། དེའི་རྗེ་
 གསུམ་ཐ་དང་དུ་དབང་ཤེས་མ་འབྲུལ་བ་ལ་སྤང་བར་ཐལ། དེ་གསུམ་དབང་ཤེས་མ་
 འབྲུལ་བ་ལ་སྤང་རུང་གང་ཞིག །དེ་གསུམ་ཐ་དང་ཡིན་པའི་གྱིད། འདོད་ན། དེ་
 གསུམ་གྱི་ཐ་དང་ཉོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ་
 ལོ། །འདོད་ན་གསུམ་པོ་རྗེས་ཐ་དང་དུ་ཐལ་ལོ། །ལྷན་པོ་གང་དག་དེ་ཉིད་དང་གཅིག་
 ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་གྱིད། ཞེས་འགོད་པ་ནི་རྗེས་གཅིག་
 ཡིན་ན། གཅིག་ཡིན་དགོས་པས་གངས་ཅན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་པོ་ཉིད་ནས་
 འོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བཀག་ཟེན་ཏོ། །ཞར་ལ་འོངས་པས་ཚོག་གོ། །

དཀྱུས་མ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་འབྲེལ་བ་དེ་སྐྱ་དང་དོན་དག་དང། རྗེས་
 གཅིག་ཐ་དང་གང་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་དེ་དག་
 དང་རྗེས་གཅིག་ཐ་དང་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་གྱིད། ལྷན་ཏེ། རྗེས་གཅིག་ཐ་དང་འདི་
 ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་གྱིད། དེས་ན་སྐྱ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་
 ཉོག་པས་བྱས་པ་ཅམ་ཡིན་པར་ཐལ། བཟོད་བྱ་ཚོད་བྱེད་གྱི་དངོས་པོའི་ཕོ་བོ་རྗེས་
 ཐ་དང་པའི་གྱིད། གཞན་ཡང་སྐྱ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་གཞན་སྐྱ་དོན་གཉིས་ལ་རག་
 ལུས་པའི་གཞན་དབང་གི་འབྲེལ་བར་ཇི་ལྟར་འགྲུང་ཏེ་མི་འགྲུང་བར་ཐལ། དེ་ལ་

སྟོན་མེད་དུ་ཡོད་པའི་རྣམ་ཡིན་པའི་སྲིད། མ་གྲུབ་ན་རྟག་རྣམ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །

གཞན་སྐྱོད་དང་དོན་གཉིས་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པའི་འབྲེལ་བར་རྗེ་ལྟར་
 འགྲུར་ཉེ་མི་འགྲུར་བར་ཐལ། དེ་དང་རྣམ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་སྲིད། རིགས་པ་འདི་དག་
 འདིར་ཞི། མདོར་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་ལ། འབྲེལ་བརྟག་ཏུ་རྒྱས་པར་འཆད་དོ། །དེ་
 ལྟར་རྣམ་གཅིག་ཐ་དད་བརྟགས་པའི་སྟོན་ནས་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་བཀག་ནས་རིག་
 བྱེད་གྱི་ཡི་གེ་དང་མིང་ཚིག་སོགས་གང་ལ་ཡོད་བརྟགས་པའི་སྟོན་ནས་འབྲེལ་བ་
 རྣམ་གྲུབ་འགོག་པ་ནི། བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་དེ་རིག་བྱེད་གྱི་ཡི་
 གེ་ལ་ཡོད་དམ། དེས་བསལས་པའི་དག་ཚིག་ལ་ཡོད་དང་པོ་ལྟར་ན། མིང་ཚིགས་
 སོགས་གང་དུ་འང་མ་ལོངས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རིག་བྱེད་གྱི་ཡི་གེ་ཚོས་ཅན།
 ཁྱོད་དང་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་རྣམ་གྲུབ་མེད་པར་ཐལ། །ཁྱོད་རང་གི་བརྗོད་
 བྱའི་དོན་སྟོན་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྲུར་བ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཉེ། མིང་ཚིག་
 སོགས་སྲུ་མ་ལོངས་པའི་ཡི་གེ་དེ་དེ་བས་དོན་སྟོན་མི་སྲིད་བས་སོ། །ཞིང་ཞེས་བ་
 འོག་མ་སྟུང་བའོ། །འདི་ནི་མིང་ཚིག་སོགས་སྲུ་མ་ལོངས་པའི་ཡི་གེ་དེ་དེ་བས་དོན་
 སྟོན་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། ཡི་གེ་ཡིན་ན། དོན་མི་སྟོན་བས་བྲུབ་
 བ་ནི་མ་ཡིན་ཉེ། དེ་ཡིན་ན་ཡི་གེ་རི་ཅམ་བསལས་ཀྱང་དོན་སྟོན་པ་མི་སྲིད་དགོས་
 བ་མིང་ཚིག་དང་དག་ཐམས་ཅད་གྱིས་དོན་མི་སྟོན་པར་འགྲུར་བས། དོན་སྟོན་བ་
 ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པར་འགྲུར་རོ། །ད་ལྟའི་རྟོག་གེ་བ་རྟོག་དཔྱོད་ཡོངས་སྲུ་སྤངས་
 བ་དག །ཡི་གེ་ཡིན་ན་དོན་མི་སྟོན་བས་བྲུབ་ཅིང་། མིང་ཚིག་ཡིན་ན་དངོས་པོ་མ་
 ཡིན་བས་བྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱོབ་བ་དག་གིས་ནི། དོན་སྟོན་བ་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པར་

ཁས་སྒྲངས་པ་ཡིན་པས་རང་ཚིག་འགལ་བའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གིས་དེ་
ལྟར་སྒྲུས་པའི་ཚིག་དེས་དོན་དེ་སྟོན་པར་བྱེད་འདོད་ནས་ཚིག་དེ་སྒྲུས་པ་ཡིན་ལ།
ཡང་ཚིག་གང་གིས་ཀྱང་དོན་སྟོན་མི་ལུས་པར་ཁས་སྒྲངས་པས་སོ། །

གཞན་དུ་ན། རག་ཐམས་ཅད་བརྗེས་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའང་
ཅིའི་ཕྱིར་རང་ཚིག་འགལ་བར་འགྱུར། ཚིག་གང་ལའང་དོན་སྟོན་པའི་ལུས་པ་མེད་
པར་ཁས་སྒྲངས་པ་དང། མང་ཚིག་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པར། ཚིག་སོགས་
ཀུན་བཏགས་དངོས་མེད་ལ། ཞེས་པའི་གཞུང་ཚིག་གིས་བརྗེས་པར་འདོད་པ་ནི། དེ་
བས་ནང་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་བྱ་རྒྱུ་ཡོད། ཅི་སྟེ་མིང་ཚིག་སོགས་དངོས་མེད་ཡིན་
ཀྱང་། དོན་སྟོན་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུ་སྒྲུས་བྱས་མ་བྱས་པའི་བདེན་པའི་
དོན་ཅན་གྱི་ཚིག་ཏུ་འགལ་བའང་ཁས་ལེན་དགོས་པས་རིག་བྱེད་འགོག་པའི་གཞུང་
ཚོགས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་རིག་བྱེད་ལ་སྤང་སྒྲུས་བྱས་པ་ཅམ་དུ་
འགྱུར་མི་འགྱུར་ལེགས་པར་སོམས་ཤིག །

གཉིས་པ་ལྟར་ན། རིག་བྱེད་གྱི་རག་ཚིག་སོགས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རང་གི་
བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་དངོས་པོ་ཡི་ནི་འབྲེལ་བ་འདི་རི་ལྟ་བུར་ན་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ་
མི་འགྱུར་པར་ཐལ། ཁྱེད་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་རྗོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆེ་དེ་རྟོག་པས་
ཀུན་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་པས་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདིའི་རང་འབྲེལ་
དུ། རྗོད་པར་བྱེད་པ་ནི་ཚིག་གི་ཡན་ལག་གིས་དེ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ན་ཞེས་སོགས་
གསུངས་པ་དག་གིས་མིང་ཚིག་སོགས་རྗོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་དངོས་མེད་ཡིན་པར་
གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། མིང་ཚིག་དངོས་མེད་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ལ། མིང་ཚིག་རྣམས་

དངོས་མེད་ཡིན་ན་ཞེ། གོང་དུ་བཤམ་པ་དག་དང། གཞན་ཡང་སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་
ཡིན་ན་རྒྱ་མེད་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ་བ་དང། སངས་རྒྱལ་གྱིས་གསུང་ཡིན་ན་
གདུལ་བྱས་ཏུ་ཉུ་ཐོས་པས་ཁྲབ་པའམ། ཡང་ན་ལན་ཅིག་ཀྱང་ཐོས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་
བ་དང། ཚིག་རྣམས་རང་སྣེ་བ་ཤེད་ཀྱི་སྣོང་ཡོད་པ་དཔོག་པའི་འབྲས་ཏུགས་ཡང་
དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཁས་སྤངས་མཛོན་སུམ་གྲགས་བ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་
པས་ཅིག་ཅང་གཞོད་པ་འབབ་པར་འགྱུར་ལ། བྱམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚིག་ལྟོ་ལྟོར་
བའི་རྗོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་དང་ལྟོ་ལྟོར་བ་དེའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཆ་ལྟ་བུ་སྣོང་བཏགས་
ཡིན་པས་མིང་ཚིག་རང་གི་དོན་གྱི་རྗོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་དངོས་མེད་ཡིན་པར།
ཚིགས་སོགས་ཀྱི་བཏགས་དངོས་མེད་ལ། ཞེས་པས་བཤམ་པ་ཡིན་ནོ། །

བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ཏོག་པས་བཏགས་པ་ཅོམ་ཡིན་
པ་ལ་ཤེས་བྱེད་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེན། བྱམ་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་ལྟོ་ལྟོར་བའི་རྗོད་བྱེད་ཡིན་
པའི་ཆ་དང། ལྟོ་ལྟོར་བ་དེའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཆ་སྣོང་བཏགས་མ་ཡིན་ན། བྱམ་པ་
ཞེས་པའི་སྣོང་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཆ་དེ་ལྟོ་ལྟོར་བའི་དོན་གྱི་གནས་ཚུན་དུ་གྱུར་པའི་
རྗེས་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར། ལྟོ་ལྟོར་བ་ལ་དེའི་སྣོང་སྣོང་བ་བརྗོད་མི་ལྟོས་པར་འགྱུར་
བས། བརྗོད་མི་ཤེས་པས་ལྟོ་ལྟོར་བ་མཐོང་ཅོམ་ནས། དེ་ལ་བྱམ་པའི་སྣོང་སྣོང་ཤེས་པར་
འགྱུར་ཞིང། བྱམ་སྣོང་དེའི་རྗོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་སྣོང་བཏགས་མ་ཡིན་ན་ལྟོ་ལྟོར་བའི་
རྗོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་བྱམ་སྣོང་དོན་གྱི་གནས་ཚུན་དུ་གྱུར་པའི་རྗེས་ཡིན་དགོས་
པས་བྱམ་སྣོང་ལས་ལྟོ་ལྟོར་བ་གོ་བ་བརྗོད་མི་ལྟོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་བརྗོད་མི་

༡ མ་ཕྱི། ༡༧ན་ན། ཆད * ཆད

རྒྱལ་པར་མ་བསྟན་ལོ། །

གཉིས་པ་འདོན་པ་པོ་ཡིན་པའི་རྟགས་དགག་པ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་།
དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ད་ལྟ་རིག་བྱེད་འདོན་པའི་སྐྱེས་བུ་འདི་སློབ་
དཔོན་གཞན་ལ་མ་ཐོས་པར་ནི་རིག་བྱེད་གྱི་ཡི་གེ་དང་ཚིག་དང་ཚིག་གི་བཀོད་པ་
དག་དག་ནི་བརྗོད་པའི་རྣམས་པ་མེད་ལ། ད་ལྟར་སློབ་དཔོན་གཞན་དེ་ལའང་། གཞན་
ལ་མ་ལྟོས་པར་རྣམས་པ་མེད་པས་ད་ལྟ་རིག་བྱེད་འདོན་པ་པོ་ཚོས་ཅན། འདོན་པ་པོ་
གཞན་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། འདོན་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ལས་རིག་བྱེད་
འདོན་པའི་སྐྱེས་བུའི་ཐོག་མ་མེད་པར་གྲུབ་ལ། ཐོག་མ་མེད་པའི་རྟགས་ལས་སྐྱེས་
བུས་མ་གྲུས་པར་འགྲུབ་ཅིང་། སྐྱེས་བུས་མ་གྲུས་པའི་དག་ཡིན་པའི་རྟགས་ལས་
བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་འགྲུབ་པོ་ཞེས་སྟོན་པ་བ་འགའ་ཞིག་སྟེ། །

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། རྟགས་དེས་ཐོག་མེད་དུ་མི་འགྲུབ། གྲུབ་ཀྱང་མ་
གྲུས་པར་མི་འགྲུབ་མ་གྲུས་པར་གྲུབ་ཀྱང་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་མི་འགྲུབ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟག་མོ་འབངས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེས་བུས་སྟེལ་ཞིང་བརྒྱམས་པར་
མ་ཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ཡི་ནི་གཞུང་གཞན་གཞོན་རྣམས་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡང་
ཚོས་ཅན། རྒྱ་མཚོན་གང་གིས་ན་རིག་བྱེད་བཞི་པོ་དེ་ལྟར་ཐོག་མ་མེད་པར་ཅིས་མི་
དཔོག་སྟེ་དཔོག་རིགས་པར་ཐལ། སློབ་དཔོན་སྲ་མའི་མན་དག་ཡོད་པ་ལས་གཞན་
པའི་སྐྱེས་བུ་གཞན་དག་གིས་འདོན་པ་ལྟ་གང་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
དེ་ཉིད་ཀྱང་སྐྱེས་བུས་མ་གྲུས་པར་འགྲུབ་པོ། །

གཞོན་རྣམས་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་དེ་དག་ད་ལྟ་འདོན་པ་པོ་རྣམས་

ལ་འདོན་པ་པོ་གཞན་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱང་སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་ཡིན་པ་དེས་ན།
 འདོན་པ་པོ་ཡིན་པའི་རྟགས་མ་ངེས་པར་མ་བཟང། གཞུང་དེ་དག་དང་རང་བཞིན་
 མཚུངས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་སྐྱེས་བུས་བྱས་པར་གྲུབ་པོ་ཞེས་སྟོན་
 པ་ནི། ཚོམ་པ་པོ་སྐྱེས་བུ་རྒྱུར་ཡོད་པ་དངོས་སུ་ད་ལྟ་མ་མཐོང་པ་ཅན་གྱི་རིག་བྱེད་
 ཀྱི་དག་གཞན་ཡང་ཚོས་ཅན། རང་རྒྱ་སྐྱེས་བུ་དེ་ལས་འགྲུར་བའམ་སྐྱེས་པར་ཡང་
 དག་པར་ཤེས་ཏེ། སྐྱེས་བུས་བྱས་པར་མ་སྟན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་གཞོན་ནུ་འབྲུང་བའི་
 གཞུང་གི་དག་ཚིག་དག་དང། དག་ཚིག་རང་བཞིན་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷན་པ་
 ཡོད་དེ། མེ་དང་བྱང་ཤིང་བཞིན་དུ་འབྲས་བུའི་རིགས་གང་རྒྱུའི་རིགས་གང་ལས་
 གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་དེ་དང་རང་བཞིན་ལྷན་པར་མེད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན། རྒྱུའི་
 རིགས་དེ་འབྲས་ལས་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བའི། རྟགས་མི་
 མ་སྟན་སྟོགས་ལས་སྟོག་པའི་ལྷན་པར་དག་ནི་བསྟན་པར་ད་ལྟ་རིག་བྱེད་བྱེད་པ་
 པོར་གྲགས་པའི་དབྱིག་གི་སྟོང་པོ་སོགས་དེ་ལ་ཚོས་ཅན། རིག་བྱེད་འདོན་པ་པོ་
 གཞན་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། འདོན་པ་པོ་སྔ་མའི་འབྲས་བུར་འབྲུང་བའི་ད་ལྟ་རིག་བྱེད་
 འདོན་པ་པོ་རྣམས་དང། འདོན་པ་པོ་ཡིན་པར་མཚུངས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
 པའི་གཏན་ཚིགས་རབ་ཏུ་སྐྱོས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྟགས་འཇུག་པ་
 ཅན་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་དེ་ལ་སྐྱེས་བུའི་འབྲས་བུ་འདི་གཞེན་པའི་
 ཡི་གེ་དག་དང་རང་བཞིན་མཚུངས་པ་དེ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ན། སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་
 བྱས་ཀྱི་ལྷན་པར་དག་ནི་བསྟན་པར་མི་ལུས་པ་དེ་དག་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པར་སྐྱབ་
 པའི་གཏན་ཚིགས་རབ་ཏུ་སྐྱོས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྟགས་འཇུག་པ་

ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རིག་བྱེད་པ་དག་ཡི་གེ་རྟག་པར་འདོད་པའི་རྒྱ་དག་ནི། ཡི་གེའི་སྐད་དོད་ཨ་ལྷུ་ཞེས་པ་འགྲུར་མེད་ལ་འཇུག་པས། དེའི་དོན་རོ་སོ་མི་འགྲུར་པ་ལ་བསམས་ནས་ཡི་གེ་མི་འགྲུར་པའི་རྟག་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། རང་ལུགས་ལ་ཡི་གེའི་གདངས་ཀྱི་རྣམ་པ་རིགས་གཞན་དུ་མི་འགྲུར་པ་ཡིན་ཏེ། མེད་རང་བཞིན་ཚ་བ་ལས་མི་འགྲུར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ཐོག་མེད་དུ་གྲུབ་ཀྱང་མ་གྲུས་པར་མི་འགྲུབ་པ་ནི། རིག་བྱེད་རྣམ་པ་ཀུན་དུ་ཐོག་མ་མེད་པར་གྲུབ་པར་གྲུར་དུ་ཚུགས་པོད། དེ་ལྟ་ན་ཡང་། དེ་ཙམ་གྱིས་སྐྱེས་བུ་མིན་པ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་དུ་འགྲུབ་པ་མིན་ཏེ་ཐོག་མ་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་སྐྱེས་བུས་མ་གྲུས་པར་འགྲུབ་ཅིང་། བྱེད་པ་སོ་མི་དུན་པ་ཙམ་གྱིས་ཐོག་མེད་དུ་འགྲུབ་ན་དེའི་ཕྱིར་སྐྱེས་བུས་མ་གྲུས་པ་ཉིད་ཀྱིས། འདིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྐྱད་གཞན་ཡང་མི་ལ་མི་བརྟེན་པར་འགྲུར་ཏེ། འདི་ལྟར་སྐྱོ་སོག་སོས། མ་བག་མར་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་། ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་པ་མེད་པར་སྐྱ་བའི་རྒྱང་པན་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྐྱད་ཀྱང་ཚོས་ཅན། སྐྱེས་བུས་མ་གྲུས་པ་དེ་བཞིན་དུ་འགྲུར་བར་ཐལ། ཐོག་མ་མེད་པའི་ཐ་སྐྱད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ནའོ། །རྟགས་ཀྱང་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། རྣོན་མ་རྣོན་མས་འདུས་བུས་པའི་རྒྱ་ལས་འཇུག་པ་ཡུམ་ཆེས་རིང་དུ་ལོན་པ་ཡིན་པས་དང་སོར་བྱེད་པ་སོ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་མི་དུན་པའི་ཕྱིར་དོ། །

གསུམ་པ་མ་གྲུས་པར་གྲུབ་ཀྱང་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་མི་འགྲུབ་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱོ་སོགས་པའི་ཐ་སྐྱད་དེ་འདྲ་ཡང་སྐྱེས་བུས་མ་གྲུས་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་ན་ནི། སྐྱེས་བུས་མ་གྲུས་པར་གྲུབ་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་

འགྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཅི་འདྲ་མེད་པར་ཐལ། ལོག་པའི་ཐ་སྐྱད་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་སྐྱེས་བུས་མ་
བུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་མ་ཟེན་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ཚོས་ཅན། བྱོན་བརྗོན་བྱའི་
དོན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་དག་ཀྱང་སྐྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འཆད་པ་པོ་
མི་མ་སྐྱུན་པ་དུ་མའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་ལས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་མི་འབྲ་བ་དུ་མ་
ལ་སྐྱོར་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི། བྱོན་པར་རིག་བྱེད་འཆད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིག་
བྱེད་ཀྱི་ཚིག་རེ་དེ་ཡང་དོན་མི་འབྲ་བ་དུ་མ་ལ་སྐྱོར་བར་མཐོང་བ་འདི་ཉིད་ཀྱིས། རིག་
བྱེད་ཀྱི་དོན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །

གཉིས་པ་རིག་བྱེད་སྐྱེས་བུས་མ་བུས་པ་དགག་པ་ལ། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་
མ་བུས་པ་དགག་པ་དང། རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་མ་བུས་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཨ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཚོས་ཅན། བྱོན་སྐྱེས་བུས་མ་བུས་པར་
སྐྱབ་པར་བྱེད་ན་དེའི་འབྲས་བུ་སྐྱེས་བུས་མ་བུས་པ་ཉིད་དུ་འགྲུབ་པར་ཅི་ལྟར་
འགྲུང་ཉེ་མི་འགྲུང་བར་ཐལ། གཞན་འདི་ག་རྟེན་གྱི་ཡི་གེ་ཨ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
དང་སྐྱེས་བུས་མ་བུས་པར་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་མ་བུས་པ་དགག་པ་ལ། ཡི་གེ་ལས་རྗེས་ཐ་དང་
པའི་མ་བུས་པའི་དག་དགག་པ་དང། ཡི་གེའི་གོ་རིམས་ཁྱད་པར་ཅན་མ་བུས་པའི་
དག་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྟགས་དགོད། ལྷོགས་ཚོས་བྱུབ་པའོ། །དང་པོ་
ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་ནི་ཚོས་ཅན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ལས་རྗེས་ཐ་དང་དུ་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ཉེ། ཡོད་ན་དེ་ལྟར་ཚད་མས་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་ཡི་གེ་ལས་རྗེས་ཐ་དང་པ་དམིགས་ན། འདི་

ལྟར། དེ་ལྟ་བུའི་དག་དེ་ཆ་དང་བཅས་པའམ། འོན་ཏེ་ཆ་མེད་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན།
 དེའི་ཆ་རེ་རེ་ལ་དོན་སྟོན་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན་རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་འདི་
 ཚོས་ཅན། ཁྱོད་བརྗོད་བྱ་ལ་རྟོགས་པ་སྐྱེད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་ཅན་མིན་པ་ལ། དེ་
 ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་ཅན་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡན་ལག་དུ་མའི་བདག་
 ཉིད་ཡིན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཐ་དད་པ་དེ་རྣམས་ལ་དོན་སྟོན་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་
 ཉིད་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཆ་རེ་རེ་བ་རྣམས་ལ་དོན་སྟོན་པའི་རྒྱས་པ་མེད་ན་དེ་རྣམས་
 ཚོགས་པ་ལ་འདྲ་མཉམ་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་བྲམ་ཟེའི་སྤྱེལ་ལ་སེང་གེ་ཉིད་
 བཏགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཆ་རེ་རེ་བ་རྣམས་ལ་དོན་སྟོན་པའི་རྒྱས་པ་མེད་ན། ཐམས་
 ཅད་ཚོགས་པ་ལ་ཡང་མེད་དགོས་ཏེ། མར་མེའི་སྐད་ཅིག་ལྟ་བུའི་རེ་རེ་བ་རྣམས་ལ་
 སྤོང་བུ་སྤྲེག་པའི་རྒྱས་པ་མེད་ན། ཐམས་ཅད་ཚོགས་པས་བསྐྲེག་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་
 ནོ། །འདི་ནི་ཆ་རེ་རེ་བ་རྣམས་ལ་དོན་སྟོན་པའི་རྒྱས་པ་གཏན་ནས་མེད་པ་འགོག་པ་
 ཡིན་ལ། གཞུང་འོག་མ་ཆ་རེ་རེ་ས་དོན་རྫོགས་པར་སྟོན་པ་འགག་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་
 ཏེ། དག་གི་ཆ་རེ་རེ་བ་རྣམས་ལ་དོན་སྟོན་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་དོ་ཞེས། དེ་ལྟར་དེའི་ཆ་
 ཤས་རྣམས་པན་ཚུན་སྟོས་ནས་དོན་སྟོན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཏྲག་དངོས་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར། དེ་བས་ན་པན་ཚུན་སྟོས་མེད་དུ་དོན་སྟོན་དགོས་པའི་སྤྱིར། ཆ་ཤས་རེ་
 རེས་ཀྱང་དོན་རྫོགས་པར་སྟོན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ཆ་ཤས་རེ་རེས་ཀྱང་དོན་
 རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་རྒྱས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ནའང་། རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་ཚོས་ཅན།
 ཁྱོད་ལས་རང་གི་བརྗོད་བྱ་གོ་བའི་ཆེད་དུ། ཁྱོད་ཆ་དུ་མ་ཅན་ཉིད་དུ་བཏགས་པ་
 ལོག་ཅིང་དོན་མེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་གཅིག་ནི་རྟོགས་པས་ཀྱང་

ཁྱོད་ཀྱི་དག་གི་དོན་དག་རྫོགས་པར་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཆ་ཤས་སྡ་ཕྱི་
ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་ཐོས་པ་ཡིན་པས་སློན་མེད་དོ་ཞེན་ཡང་། རིག་བྱེད་འཆད་པ་
ཞལ་དང་ལོ་དག་རྣམ་པ་ལ་སོགས་པའི་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་པ་མི་རུང་བར་ཐལ།
རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་གི་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་ཐོས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་ཐམས་ཅད་ཆ་མེད་ཡིན་ལོ། །ཞེན། དག་ཆ་མེད་གཅིག་ཉིད་ཡིན་
ན་ཡང་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་པ་མི་རུང་བའི་སློན་སོ་ན་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆ་ཐ་
དང་མེད་པ་ལ་སྡ་ཕྱི་རིམ་གྱིས་རྫོགས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་ཆ་མེད་དེ་རྟག་པའམ་མི་རྟག་པ་གང་ཡིན། མི་
རྟག་པ་ཡིན་ན་ནི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་དགོས་པས། དེ་འདོད་ན་དེ་ཚོས་ཅན། རྫོད་འདོད་ཀྱི་
ཚོལ་བ་ལས་རྒྱང་བར་ཐལ། རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པའི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རིག་
བྱེད་ཀྱི་དག་དེ་ཚོས་ཅན། རྒྱ་མཚན་ཅིས་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པ་མིན་པར་འགྱུར་སྟེ། མི་
འགྱུར་བར་ཐལ། ཚོལ་བ་ལས་རྒྱང་བའི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དག་དེ་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་
ལོ་ཞེན་ཡང་། དག་དེ་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་རྟག་པར་ནི་དམིགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་
ཉན་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་རུང་གི་རྟག་པ་གང་ཞེས། །རྟགས་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་
འགལ་རྒྱུ་སྐྱིབ་གཏོགས་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རིག་སྐྱ་རྟག་པ་ཡིན་
ཀྱང་གནས་སྐབས་འགར་མ་ཐོས་པ་དེ་འགལ་རྒྱུ་གྱིས་རུས་པ་ཉམས་པར་བྱས་པ་
མ་ཡིན་གྱི། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཀྱང་སློང་གི་ཚོལ་བ་སྐབས་འགལ་ཞེས་ཏུ་མ་ཚང་
བས་རྟག་ཏུ་ཐོས་པ་མིན་ཅེ་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཐོས་པ་ཅི་ནས་ཀྱང་རྒྱུ་གཞན་ལ་
ལྟོས་པ་ཡིན་པས་སྐྱ་སྟེ། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཚོས་ཅན། རྟག་པའི་རང་བཞིན་དུ་རེས་པ་

བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འགྲུར་མེད་ཡིན་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་རྣ་བའི་དབང་པོ་རིག་བྱེད་
 གྱི་ངག་ཐོས་རུང་དུ་རྒྱེན་གྱིས་ལེགས་པར་འདུས་བྱས་པ་དེས་ཐོས་པར་འགྲུར་བ་
 ཡིན་གྱི། གཞན་གྱིས་ཐོས་པ་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཐོས་པར་ཐལ་བའི་སློབ་
 མེད་དོ་ཞེ་ན། རྣ་བའི་དབང་པོ་དེ་ལྟར་རྒྱེན་གྱིས་འདུས་བྱས་པ་ཡིན་ན། དེས་ཀྱང་
 རིག་བྱེད་མ་ལུས་པ་ཅིག་ཅར་ཐོས་པར་འགྲུར་བས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེས་ཐོས་རུང་
 གང་ཞིག་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲབ་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་རྣ་བའི་དབང་
 པོ་རྣམས་རིག་བྱེད་གྱི་ངག་རེ་རེ་ཁོ་རྣ་ཐོས་པར་རྒྱེན་གྱིས་ལེགས་པར་འདུ་བྱས་
 པའི་ཁྲད་པར་ལས་ངག་ཐོས་པའི་རུས་པ་སོ་སོ་ཐད་པའི་སྲིད། དུས་གཅིག་ལ་
 དོན་རིག་བྱེད་གྱི་ངག་གཅིག་ཁོ་རྣ་ཐོས་པར་དེས་པ་ཡིན་གྱི། འདུ་བྱས་པའི་རྣ་བའི་
 དབང་པོས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་“ཅིག་ཅར་ཐོས་པ་མིན་པས་སློབ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཞེས་པ་
 རྟེ། དེ་ཡང་དུས་གཅིག་ལ་རིག་བྱེད་གྱི་སྐྱ་གཅིག་ཁོ་རྣ་ཐོས་པར་རྣ་བའི་དབང་པོ་
 རྒྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་པས་ཁྲབ་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །

དེ་ལྟར་རིག་བྱེད་གྱི་སྐྱ་ཡི་ཚོགས་པ་དུ་མའི་ཅ་ཅོས་དུས་གཅིག་ཏུ་རི་ལྟར་
 ཡང་ཐོས་པར་འགྲུར་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། རྣ་བའི་དབང་པོས་རིག་བྱེད་གྱི་སྐྱ་དུས་
 གཅིག་ཏུ་རེ་རེ་ཁོ་རྣ་ཐོས་པར་དེས་པའི་སྲིད། འདོད་ན་རིག་བྱེད་འདོད་པ་སོ་བདུན་
 ཚོར་དུ་དངར་བའི་གན་དུ་ཡིད་གཏད་ནས་འདུག་ཀྱང་དུག་གི་སྐྱ་གཏན་ནས་ཚོར་མི་
 སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ལ་གལ་ཏེ་བརྗོད་བྱ་མི་སློབ་པའི་སྐྱ་ཅམ་ཡན་གར་བ་དུ་མ་
 དུས་གཅིག་ཏུ་ཐོས་པར་འགྲུར་བ་ཡིན་གྱི། རྗོད་བྱེད་དུ་མ་ཐོས་པ་མིན་ཞེ་ན།

༡ མ་ཕྱ། ༡༧༥ནཉམ། གཅིག * ཅིག

དེའི་ཚེ། རིག་བྱེད་གྱི་སྐྱ་ཚམ་ལས་རྗེས་ཐང་དང་པའི་རིག་བྱེད་གྱི་རྫོང་བྱེད་ཡོད་ཅེས་
བྱ་བ་འདི་ལ་ལོན་ཏུ་ཆེས་སྲོད་རང་དང་པར་བྱ་བ་ཚམ་ཡིན་གྱི། རིགས་པས་བྱུབ་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་སྐྱ་ཚམ་ལས་རྗེས་ཐང་དང་པའི་རྫོང་
བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན། སྐྱ་གཞན་དག་གི་མི་འདོན་
པར་གནས་ནས། རིག་བྱེད་གཅིག་གཅིག་འདོན་པ་ན་ཡང་དེའི་སྐྱ་ལས་ཐང་དང་པར་
དེའི་རྫོང་བྱེད་ཉན་ལེས་གྱིས་ཐོས་དགོས་པ་ལ། དེ་ལས་ཐང་དང་པའི་རྫོང་བྱེད་རི་
ལྟར་ཐོས་པ་ཡིན་ཏེ་མི་ཐོས་པ་སྲོང་བས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ན་རི་ལྟར་སྐྱ་ཚམ་རྗེས་ཐང་དང་དུ་མ་ཡང་རི་ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ་ཅིག་
ཅར་རྟོགས་པ་མི་འབྲན་པར་ཐལ། རྣ་བའི་དབང་པོས་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱ་རེ་རེ་ཁོ་ན་ཐོས་
པར་རུས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐྱ་ཚམ་དང་རྫོང་བྱེད་རྗེས་ཐང་དང་དུ་ཁས་སྐྱེས་
གྲང་། ཅ་ཚེ་རི་ལྟར་ཐོས་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་སློན་ལས་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་ཞེས་བྱ་
བའི་དོན་ཏོ། །གལ་ཏེ་སྐྱ་ཚམ་ལས་རྗེས་ཐང་དང་པའི་རྫོང་བྱེད་ཡོད་དེ། སྐྱ་ཚམ་གྱི་ཆ་རེ་
རེས་དོན་སློན་མི་རུས། ལྷ་ཕྱི་སློན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པ་ཡང་མི་སྲིད་པས་སོ། །དེས་ན་སྐྱ་
ཚམ་གྱིས་དོན་སློན་མི་རུས་པས་སྐྱ་ཕྱིའི་གོ་རིམས་མེད་པའི་རྫོང་བྱེད་གྱིས་དོན་སློན་
པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་རྫོང་བྱེད་དེ། གོ་རིམས་ཅན་གྱི་སྐྱ་ཚམ་གྱིས་གསལ་བར་བྱ་བ་
ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། རྫོང་བྱེད་གྱིས་གྲང་དོན་སློན་མི་རུས་པར་ཐལ། ཉེས་པ་གང་དང་གང་
གིས་གྲང་སྐྱ་ཚམ་རྫོང་བྱེད་དུ་མི་འདོད་པའི་ཉེས་བ་དེ་རི་ལྟར་རྫོང་བྱེད་ལ་དེ་མེད་དེ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་བརྫོང་བྱེད་གྱིས་གྲང་དོན་མི་སློན་པར་ཐལ། ཆ་རེ་རེས་དོན་
མི་སློན། ཆ་སྐྱ་ཕྱི་སློན་ཅིག་ཚོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྫོང་བྱེད་ལ་སྐྱ་ཕྱི་ཆ་མེད་དོ་ཞེ་

ན། རྗེད་བྱེད་ཚོས་ཅན། སྲ་སྲིདེ་ཆ་ཡོད་པར་ཐལ། སྲ་སྲིདེ་ཆ་དང་བཅས་པའི་སྲ་ཅམ་
དག་གིས་གསལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྲིང་རྟགས་གསལ་ཁས་སོ། །

གཉིས་པ་ཡི་གེའི་གོ་རིམས་ཁྱད་པར་ཅན་མ་བྱས་པའི་དག་ཡིན་པ་དགག་པ་
ལ། ཡི་གེའི་གོ་རིམས་ཡི་གེ་ལས་རྗེས་གཅིག་པ་མ་བྱས་པའི་དག་ཡིན་པ་དགག་པ་
དང་། ཡི་གེས་གསལ་བའི་གོ་རིམས་མ་བྱས་པའི་དག་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། ཡི་གེའི་
གོ་རིམས་ཡི་གེ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པ་མ་བྱས་པའི་དག་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། གོ་
རིམས་སྐྱེས་བྱ་ལ་བརྟེན་པར་བསྟན་པས་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཡི་གེའི་
རིམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་དག་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། ཡི་གེའི་གོ་རིམས་
རྟག་པ་དེ་ཉིད་ཡི་གེ་རྟག་པ་ཆ་མེད་དེ་རྣམས་དང་རྗེས་གཅིག་ན་གཅིག་ཡིན་དགོས་
ལ། དེ་ལྟར་ཡི་གེའི་གོ་རིམས་ཚོས་ཅན། རྗེད་མ་བྱས་པའི་དག་མིན་པར་ཐལ། ཡི་གེ་
རྣམས་ལས་ཆ་ཐ་དད་མེད་པའི་སྲིད། གཞན་ཡང་ཡི་གེའི་གོ་རིམས་སྐྱེས་བྱས་མ་
བྱས་པའི་དག་ཡིན་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེའི་གོ་རིམས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རེས་དགོས་པ་
ལ། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེའི་གོ་རིམས་དེ་དག་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་པའང་
མེད་དེ། དེ་ལྟར་འཆད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པས་གོ་རིམས་གཞན་དང་གཞན་དུ་
བསྐྱར་བྱས་པ་ནི་འགལ་བའི་སྲིད་པོ། གཞན་ཡང་ཁས་སྐྱབས་འགལ་བའི་ཉེས་པར་
ཡང་འགྲུར་ཏེ། འདི་ལྟར་རྗེད་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པ་དང་།
དུས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པའི་ཆ་མེད་རྟག་པར་བརྗོད་ཅིང་ཁས་སྐྱབས་པའི་སྲིད། དེ་ལྟར་
ཡིན་ན་ཡི་གེ་ལ་ཡུལ་དང་དུས་ཀྱི་གོ་རིམས་མེད་དགོས་ལ། སྐར་ཡང་ཡི་གེའི་གོ་
རིམས་དག་ཡིན་པར་ཁས་སྐྱབས་པས་སོ། །ཉེས་པ་དེ་སྤང་བར་འདོད་ནས་ཡི་གེ་མི་

རྟེན་གྱི་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། རང་དོན་ལེའུའི་རྣམ་བཤད།
རྟེན་གྱི་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། རང་དོན་ལེའུའི་རྣམ་བཤད།
རྟེན་གྱི་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། རང་དོན་ལེའུའི་རྣམ་བཤད།

གཉིས་པ་ཡི་གེ་གསལ་བའི་གོ་རིམ་མ་གྲུས་པའི་དགའ་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི།
གལ་ཏེ་ཡི་གེ་གྲུབ་ཟིན་རྒྱུ་གྱིས་གསལ་བའི་རིམ་མ་གྲུས་པའི་དགའ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན།
ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ནི་སྤར་ཡི་གེ་རང་གི་གོ་རིམ་མ་དགའ་ཡིན་པ་བཀག་པའི་སྐྱོན་སྲོང་
ཡིན་ལོ། །ཡི་གེ་སྟེ་རྟེན་ལ་སོགས་པས་གསལ་བར་གྲུས་པའི་རིམ་མ་འདྲེན་པ་གྲུས་
པའི་དགའ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་གྱི་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། རང་དོན་ལེའུའི་རྣམ་བཤད།
ཟིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ལྟར་ཡི་གེ་རྟེན་གྱི་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། རང་དོན་ལེའུའི་
གོ་རིམ་མ་དགའ་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་བསྟན་ནས། རྟེན་གྱི་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། རང་
གྲུས་པའི་གོ་རིམ་མ་དེ་དགའ་ཡིན་ན་དགའ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། རང་དོན་ལེའུའི་རྣམ་བཤད།
རིག་
བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེའི་གོ་རིམ་མ་ཚོས་ཅན། འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེད་པ་སྟེ་རྟེན་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བ་ཉིད་ལས་གསལ་བའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། རང་དོན་ལེའུའི་རྣམ་བཤད།
རྟེན་གྱི་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། རང་དོན་ལེའུའི་རྣམ་བཤད།
ཡོད་ཀྱི་གོ་རིམ་མ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་འབྲས་བུ་འཇུག་མི་དགོས་སོ་ཞེ་
ན། རྟེན་གྱི་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། རང་དོན་ལེའུའི་རྣམ་བཤད།
གསལ་བའི་རིགས་འདྲ་སྤར་ནས་གྲུབ་ཟིན་པའི་དོན་ལ་གསལ་བའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། རང་དོན་ལེའུའི་
རང་འཛིན་ཤེས་པས་མཐོང་བར་འཇུག་པའི་སྐྱོན་ནས། གཞན་གསལ་བའི་རིགས་འདྲ་
ཕྱི་མ་རྣམས་རང་འཛིན་དབང་སྐྱོད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ལས། རང་དོན་ལེའུའི་རྣམ་བཤད།

ནི་གསལ་བྱེད་ཏུ་འདོད་དེ། དཔེར་ན་ཐུན་ཁུང་ན་རིགས་འདྲ་སྲ་མ་གྲུབ་ཟེན་ནས་
ཡོད་པའི་བྱམ་གཟུགས་སྤྱི་མ་སྟོན་མས་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་རུང་ཏུ་སྐྱེད་པ་
བཞིན་ལོ། །

དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལས་གཞན་ཏུ་རིགས་འདྲ་སྲར་མེད་གསར་ཏུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་
པ་ཡིན་ནའང་། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་གསར་ཏུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་པོའི་ཉེར་ལེན་
ཀྱི་རྒྱ་ལས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འདི་ཁྲད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་བའདིས་གསལ་བྱེད་
ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ན། གསལ་བྱེད་སྲར་ནས་གྲུབ་ཟེན་པའི་རིགས་འདྲ་སྲ་མའི་ཉེར་ལེན་
དང་། ཁོས་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་འདྲིན་མིག་ཤེས་སོགས་
ལ་སྒྲུང་རུང་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ཞིག་དགོས་ལ། རིགས་འདྲ་སྲར་མེད་གསར་ཏུ་སྐྱེད་པར་
བྱེད་ན་སྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཉེར་ལེན་ཐམས་ཅད་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱར་ཐལ་བར་འགྱུར། ཞེས་
བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། །རྗེ་ཀ་བྱེད་གང་དག་གཞུང་འདིས་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཏུས་
མཉམ་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། ཞེས་འདོད་པ་དེ་དག་གིས། དོན་གཞན་མན་མི་འདོགས་
པའི་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ལན་མང་ཏུ་བཀག་པ་དང་། བྱེད་པ་པོ་ཡང་རྒྱ་རུ་འདོད།
ཅེས་སོགས་ཡིད་ལ་མ་བཞག་པར་བྱུང་རྒྱལ་ཏུ་གྱིས་པར་ཟད་དོ། །

དེས་ན་གཞུང་འདིས་གསལ་བྱེད་ཡིན་ན། རིགས་འདྲ་སྲ་མ་སྲར་ནས་གྲུབ་
ཟེན་པའི་རིགས་འདྲ་སྤྱི་མ་ཞིག །ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་དང་གསལ་བྱེད་ཏུ་འགྱུར་བས་
ཁྲབ་ཅེས་སྟོན་པ་ཡིན་ལོ། །སྤྱིར་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ། རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་དང་ལྷེ་རྟ་
སོགས་ལ་རྩལ་དེ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལྷེ་
རྟ་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་གྱི་གསལ་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་འདྲ་

སོགས་པ་ལོག་སློབ་ཤལ་དང་ལྡན་པའི་རིམ་པོ་ལ། ལན་“གཅིག”པ་ལང་ཞེས་
 བརྗོད་པ་ན། ཡིད་ཆེས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། སྐད་ཅིག་དེ་དེ་ཞིང་རྗོད་
 དགོས་པ་ལ་སློབ་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་དང་། གང་གི་སྲིད། རིག་བྱེད་ཡང་དང་ཡང་
 ཏུ་གོམས་པར་བྱས་ཤིང་། འདྲིས་པར་བྱས་པ་ལས་བརྗོད་པ་མེད་པ་འཕྲོར་བས་
 རོན་དང་བཅས་པ་རྟག་ཏུ་སེམས་ལ་གནས་པའི་སྲིད་དང་། རྟག་ཏུ་རྣ་བའི་དབང་
 པོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། དབང་པོ་གཞན་གྱིས་གཟུང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་
 དང་། སྲིས་ཡི་གེ་ཨ་རྟོགས་པ་དང་། སྲར་ཨ་རྟོགས་པ་གཉིས་གང་ཡང་ལུལ་ཨ་
 གཅིག་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིད། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་སྐྱ་སྟེ། རི་སྐད་ཏུ།
 ལན་“གཅིག”འཇུག་སྲིད་གོམས་པའི་སྲིད། །སྲིས་ཀྱང་ཤེས་སྲིད་དེ་བཞིན་
 ཏུ། མཉན་བྱ་ཡིན་སྲིད་སྐྱ་ཉིད་བཞིན། །སྐྱ་ནི་རྟག་པར་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་སོགས་
 འབྲུང་བ་བཞིན་ལོ། །

དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་འདོད་ན་ནི། རིག་བྱེད་གྱི་སྐྱ་
 རྟག་དངོས་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད། རོ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་གང་“སྐྱས”པ་དེ་དག་ཐམས་
 ཅད་མ་སྐྱན་དཔེ་ཡང་དག་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དངོས་མེད་ཡིན་ན། དངོས་པོ་ཡིན་
 པའི་མི་འཐད་ལ། དངོས་པོ་རྣམས་ནི་སྐད་ཅིག་གིས་ནི་འདིག་པའི་སྲིད་པོ། །རྩལ་
 འདིས་རིག་བྱེད་གྱི་སྐྱ་རྟག་དངོས་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་རན་པ་གཞན་ཡང་སྐྱན་
 དབྱུང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལ་རྟགས་སུ་གང་བཞོད་ཀྱང་མ་སྐྱན་དཔེ་ཡང་དག་མི་རྟེན་

༡ མ་ཕྱི། ༡༤༡ན་མན། ཅིག * གཅིག
 ༢ མ་ཕྱི། ༡༤༡བ་༡ན། ཅིག * གཅིག
 ༣ མ་ཕྱི། ༡༤༡བ་༡ན། སས * སྐྱས

པའི་སྲིད་འོ། །

འདི་ལྟར་རིག་སྐྱེ་རྒྱལ་དངོས་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད་ན་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་རྗེས་སུ་འགོ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་རྒྱལ་པའང་ཡིན། དངོས་
 པོ་ཡང་ཡིན་པའི་མ་ཐུན་དཔེ་ཞིག་བཙུག་དགོས་ན་ཡང་། དངོས་མེད་རྣམས་ནི་
 དངོས་པོ་མ་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་རྣམས་ནི་སྐད་ཅིག་གིས་འཛིན་པས་རྒྱལ་དངོས་ཡིན་
 པའི་མ་ཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་འོ། །རྗེ་ཀུན་མཁུན་དག་རིག་བྱེད་ཀྱི་
 རྒྱ་རྒྱལ་པར་སྐྱབ་པ་ལ་རྒྱལ་ས་སུ་གང་བཀོད་ཀྱང་རྒྱལ་ས་ཚོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མ་ཐུན་
 དཔེ་མི་སྲིད་ཅེས་འཆད་པ་ནི། རྣམ་པར་མ་བརྒྱལ་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་རྒྱལ་
 པར་སྐྱབ་པ་ལ་མ་བྱས་པ་རྒྱལ་ས་སུ་གང་བཀོད་པའི་ཆེ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་
 མཁའ་མ་ཐུན་དཔེར་བཀོད་པའི་ཆེ་ནའང་དེ་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཚོས་གཉིས་ལྡན་
 ཀྱི་མ་ཐུན་དཔེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་འདོད་ན། མ་ཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད་ན།
 རྒྱལ་ས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་བྱུང། ཅེས་སྐྱུས་ན་མ་ངེས་པ་ཅི་ཞིག་བརྗོད་དུ་ཡོད་སྟེ་ས་
 ཤིག་ཤིག་ཉེ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་གསལ་བའི་དོན་ཡི་གེ་དང་ཡི་གེའི་གོ་རིམས་གང་
 ཡང་སྟེ་རྣམ་མོགས་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱས་པ་ལ་མི་འདོད་ཀྱི། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་
 རོས་པའི་ཉན་ཤེས་སྟེ་རྣམ་མོགས་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱས་པ་ལ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་
 གསལ་བར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར། ཡི་གེ་གསལ་བའི་རིམ་བཤིད་མ་བྱས་པའི་དག་
 ཡིན་པར་སྐྱུས་པའི་སྲིད། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་རོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཀྱི་གོ་རིམས་མ་
 བྱས་པའི་དག་རྒྱལ་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་སྲིད་ཉན་ཤེས་དེ་དག་ཀྱང་མ་བྱས་
 རྒྱལ་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་རིག་ས་པ་མཚུངས་པའི་སྲིད་སྟོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་བུ་

ལ་མི་བརྟེན་པའི་རྟག་པར་འགྲུང་ལ། དེ་ལྟར་སློབ་མཁས་ཀྱི་སྐྱེས་ཀྱི་ཉེན་ཅན་མིན་པའི་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། ཁས་སྐྱངས་མངོན་སུམ་གྲགས་པ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པས་ཅིག་ཅར་གཞོན་པ་འབབ་པར་འགྲུང་རྟོ། །དེ་ལྟར་འབབ་པར་འགྲུང་ཞེ་བ། སྐྱོད་པ་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས། སློབ་མཁས་ཅན་སྐྱེས་ཀྱི་ཉེན་ཉེན་ཡིན་པར་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་ཁས་སྐྱངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཀྱི་སྐྱེ་ལྡན་ཀུན་གྱི་སྐྱེ་ཞེས་པ་དང་། སྲིད་པ་ཐམས་ཅན་དེ་ལས་སྐྱེ། ཞེས་པས་སློབ་མཁས་ཅན་གྱི་སྐྱེས་ཀྱི་ཉེན་མི་མངོན་ཅན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་སློབ་སྐྱེས་ཀྱི་ལ་མི་བརྟེན་པར་དཔལ་བཅས་པ་ལོ། །ཁས་སྐྱངས་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ན་ལྡར་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཐམས་ཅན་སྐྱེས་ཀྱི་ལ་བརྟེན་པར། ཉེས་མཁས་སྐྱེས་ཀྱི་ལ་བརྟེན་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཉིད་ཏུ་ཁས་སྐྱངས་པ་དེ་དང་ཁས་སྐྱངས་འགལ་བས་གཞོན་པར་འགྲུང་བ་ཡིན་ནོ། །སློབ་ཉན་ཤེས་མ་གྲུབ་པར་ཁས་སྐྱངས་པའི་དོན་ལ། མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོན་པར་འགྲུང་ཏེ། འདི་ལྟར་དབང་ཡིད་ལ་སོགས་པ་ཆོགས་པའི་སྐབས་ལ་ལར་ཉན་ཤེས་སྐྱེ་ལ། དེ་དག་མེད་པའི་སྐབས་ལ་ལར་མི་སྐྱེ་བ་རང་རང་གི་སྤོང་བས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉན་ཤེས་མ་གྲུབ་པར་ཁས་སྐྱངས་པའི་ཐ་སྐྱེད་ལ། དེ་ག་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱོན་པའི་ཉན་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་ཀྱིས་གྲུབ་ཏེ། དབང་ཡིད་དང་སྐྱེ་ཆར་གྱི་ཚོལ་བ་སོགས་པར་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གྲུབ་པ་ལོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་གཞོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ག་སྐྱོན་པའི་ཉན་ཤེས་རྟག་པའི་དག་ཏུ་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ། དག་ཐམས་ཅན་འདོད་པའི་དབང་གིས་དོན་ཐམས་ཅན་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བ་ཞེས་གྲུབ་

གྲགས་པའི་རྗེས་དབག་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་གྱིས་གཞོན་པ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་རྗེ་ཀ་བྱེད་མཐའ་དག་མངོན་རྗེས་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་རྣམས་གྲགས་
པས་ཀྱང་གྲུབ་པས་ཁྲབ་པས་གྲགས་པས་གཞོན། ཅེས་འཆད་མོད། གྲགས་པ་ཞེས་
པ་དེ་གྲགས་པའི་ཚད་མ་ལ་འདོད་པ་ཞིག་གཤམ། འོན་ཏེ་འཛིག་རྟེན་པ་དག་ལ་དེ་ལྟར་
གྲགས་པ་ལ་འདོད་གང་། དང་པོ་ལྟར་ན་དངོས་པོའི་སྟོབས་གྱིས་ཞུགས་པའི་དོན་
ཡིན་ན། འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པའི་དོན་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། མངོན་རྗེས་
གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ན། གྲགས་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་
ཕྱིར། ཚད་མ་བཞི་པོ་གཞོན་ཡུལ་སོ་སོ་ངེས་པར་ལེ་ཏུ་བཞི་བ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་དང་
ཡང་ཇི་ལྟར་མི་འགཤམ། འོན་ཏེ་འཛིག་རྟེན་པ་དག་ལ་གྲགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་དོ་ཞེ་
ན། འཛིག་རྟེན་ན་ཇི་ལྟར་གྲགས་པ་ཚད་མར་མི་བྱེད་ན་གཞན་ལའང་དེའི་གཞོན་པ་
སྟོན་པར་མི་འཐད་ཅིང་། ཚད་མར་བྱེད་ན། ཁ་སང་གི་བྱམ་པ་དེ་“དེ”འི་ཡོད་པ་
སོགས་སྲུང་ཁས་”ལོངས་ཤིག་¹ །མངོན་རྗེས་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་འཛིག་རྟེན་པ་
ལའང་གྲགས་པས་ཁྲབ་ན་གྲུབ་མཐའ་ལ་སློ་ཁ་སྟོགས་མ་སྟོགས་ཁྲད་མེད་པར་ཇི་
ལྟར་མི་འགྱུར། འདིར་ཁས་སྦངས་གྱི་གཞོན་པ་ནི། ཁས་སྦངས་ལྷ་ཕྱི་འགཤམ་བའི་
གཞོན་པ་ཡིན་གྱི། ཁས་སྦངས་པའི་ལུང་གིས་གཞོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སློ་སྦྱེས་བྱ་ལ་མི་
བརྟེན་པ་ཡིད་ཆེས་གྱི་བསལ་བ་ཡིན་ན། སློ་སྦྱེས་བྱ་ལ་བརྟེན་པ་ཤིན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་
དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་གཞོན་ཡུལ་སོ་སོར་བཤད་པ་ཡང་གནས་པར་
འགྱུར་རོ། །ཁས་སྦངས་འགཤམ་བའི་གཞོན་པ་དང་། མངོན་སུམ་གྱི་གཞོན་པ་ནི་གཞི་

¹ མ་ཕྱི། ༡༧༧བཤམ། དི * དེ
² མ་ཕྱི། ༡༧༧བཤམ། ལོང་ཞིག * ལོངས་ཤིག

གཅིག་གི་སྟེང་དུ་འབྲུག་པ་ཡང་མི་འགའ་ཏེ། “སྲ”་སྲ་མཉམ་བུར་ཁས་སྦངས་
ནས། ཁས་སྦངས་དེ་ཉིད་མ་དོར་བཞིན་དུ་སྲ་མཉམ་བུ་མ་ཡིན་པར་ཁས་སྦངས་པ་ལྟ་
བུའོ། །ཁོ་ལོ་འབའ་ཞིག་གིས་ལོགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཡི་གེ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་ཡི་གེའི་གོ་རིམས་མ་བྱས་པའི་དག་
ཡིན་པ་དགག་པ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་རིམ་བཤང་མ་
བྱས་པའི་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡི་གེ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་དག་ཡོད་པ། དག་ནི་
ཡི་གེ་ལས་ཐ་དད། ཡོད་པ་མིན་ཏེ་མ་དམིགས་ཕྱིར། ཞེས་པ་གསལ་བར་དབྱེད་ཅིང་
བཀག་ཟེན་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་གོ་རིམས་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པར་བསྟན་པ་དོན་བསྐྱེད་
ནི། དེ་ལྟར་ཡི་གེའི་གོ་རིམས་ཡི་གེ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པ་ནི། རིགས་པ་ཡང་དག་གི་
ལོགས་པར་ཞིགས་པས་ན། ཡི་གེའི་གོ་རིམས་དེ་ནི་ཡི་གེ་ལས་ཐ་དད་པར་རྟོག་
པས་སྐྱོ་བཏགས་པ་ཅོམ་ཡིན་པ། དེ་ལྟ་བུས་ན་ཡི་གེའི་གོ་རིམས་ཡི་གེ་ལས་རྗེས་ཐ་
དད་པ་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་མིན་པའི་དག་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཇི་ལྟར་དམ་
བཅའ་བར་རིགས། རྟེན་བྱེད་གཞན་དག །ཡི་གེའི་གོ་རིམས་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། ཇི་
ལྟར་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་མིན་ཏེ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པས་སྐྱོ་བཏགས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་འཆད་མོད། རྟོག་པས་སྐྱོ་བཏགས་པ་སྐྱེས་བུས་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་འགོད་
པའི་རིགས་པ་ཤེས་པ་ཆེས་འོ་མཚར་འོ། །

བཞི་བ་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྲ་རྟག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྲ་མི་རྟག་
པར་སྐྱེད། ཚུལ་དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཞིགས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཙ་བ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༧༧ནམ། སར * སྲ

དང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཉམས་དགོང་། དེ་ལ་གཞོན་པ་སྤང་བཤོ། །དང་པོ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་
 ཚོས་ཅན། མི་ཉམས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ལྷན་པ་སྐྱེས་པའི་
 ལྟོས་མེད་ཀྱི་ཉམས་པ་བཤད་པ་ནི། དངོས་པོ་ཚོས་ཅན། ལྷན་ཡོད་ཅམ་ནས་འཛིག་པ་
 རང་ཆས་སུ་ཇེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལྷན་འཛིག་པ་ཕྱིས་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ་
 མེད་པར་རང་རྒྱ་ལས་འཛིག་པའི་རྣམས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། སྤྲ། དངོས་པོ་ལྟོས་དང་
 བཅས་རྣམས་ནི། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་ཡང་ལྟོས་མེད་ཀྱི་ཉམས་པའི་བཤད་པ་མ་
 ཡིན་ནམ་ཞེན། བཤད་མོད། འོན་ཀྱང་འདིར། ཞེས་འཛིག་གཅིག་ཏུ་“འདོད་”པ་དག་གི་
 ལོག་ཉམས་དགག་པའི་གཞི་འདིངས་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ་ཡིན་པས་ལྟོས་པའི་
 ལྟོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཉམས་པ་ཡིན་པ་ཡང་། སྤྲ། མི་ཉམས་ན་ནི་ཚོས་
 ལྷན་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་སོ་སུ་བཀག་ཟེན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། དེ་ནི་རིག་བྱེད་སྐྱེས་
 བྱས་མ་བྱས་པའི་འགོག་བྱེད་འཆད་བ་ན། ཡི་གེ་འཕྲུལ་ལ་བྱས། དག་ཆ་བཅས་ཆ་
 མེད་གང་མ་བྱས། ཞེས་བཏགས་ནས། དག་ཆ་མེད་མ་བྱས་ན། དེ་ཉམས་མི་ཉམས་གང་མ་
 བྱས་ཞེས་བཏགས་ནས་འགོག་པའི་ཡན་ལག་གི་རིམ་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་
 ཉམས་པ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པའི་རྩ་བའི་དམ་བཅའ་ལ་གཞོན་པ་སྐྱོན་པའི་ཕྱིར་བཤོད་
 བ་མ་ཡིན་ལ་འདིར་ནི་དེ་འདྲ་བའི་རྩ་བའི་དམ་བཅའ་ལ་གཞོན་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་ལྷན་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་གཞོན་པ་སྤང་བ་ལ། དངོས་པོའི་འཛིག་པ་དོན་གཞན་
 དགག། །འཛིག་པ་དངོས་པོའི་རྣམས་སུ་སྐྱེས། ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཀ་སྤང་། རྩ་བའི་

༡ མ་ཕྱི། ༡༤༧བཤད། འདིད * འདོད

ཉམས་ལ་མ་དེས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། མེ་ལས་ཤིང་གི་འཇིག་པ་ཤིང་ལས་
 གཞན་དུ་གྱུར་བ་དག་གིས་སྐྱེས་པས་འཇིག་པ་གིས་གྱུར་གྱི་རྒྱལ་ལྗོངས་པ་མེད་པའི་
 ཉམས་ལ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། མེས་བསྐྱེད་ལས་སུ་ཡང་ཤིང་ནི་མཚོང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་
 བར་ཐལ། དེའི་སྤང་མཚོང་བ་གང་ཞིག །མེས་གྲུས་པའི་ཤིང་གི་འཇིག་པ་དེ་ཤིང་
 ལས་རྗེས་གཞན་ཡིན་གྱི། ཤིང་འཇིག་པའི་རྗེས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར། མེས་གྲུས་པའི་
 འཇིག་པ་དོན་གཞན་དེ་ཉིད་ཤིང་འདྲིའི་འཇིག་པ་ཡིན་པས། མེས་བསྐྱེད་ལས་སུ་
 ཤིང་མི་སྤང་ངོ་ཞེ་ན། མེས་གྲུས་པའི་འཇིག་པ་གཞན་ནི་ཚོས་ཅན། ཇི་ལྟར་གཞན་
 ཤིང་གི་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལས་ཕྱིས་གྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡང་
 བ་མེས་གྲུས་པའི་འཇིག་པ་དེ་ཤིང་གི་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་
 གཉིས་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ཤིང་འཇིག་པ་ཡིན་ཀྱང་སྐྱེ།
 ཡིད་དུ་རྒྱལ་མོད། མེས་བསྐྱེད་ལས་སུ་ཅིའི་ཕྱིར་ཤིང་མི་སྤང་སྟེ་སྤང་རིགས་པར་
 ཐལ། མ་བསྐྱེད་ལས་པའི་གོང་དུ་སྤང་བ་གང་ཞིག །བསྐྱེད་ལས་ནས་མི་སྤང་བའི་རྒྱ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། འཇིག་པ་དོན་གཞན་དེས་བཟུང་ཞིང་ཟེལ་གྱིས་མནན་པའི་ཕྱིར་ན་སྤང་
 བ་མིན་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་འཐད་པ་མིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་དེ་ལྟར་ན། འཇིག་པ་དོན་
 གཞན་དེས་ཤིང་གི་རྗེས་ཉམས་པར་མ་གྲུས་ཤིང་བསྐྱིབས་པ་ཅམ་དུ་འགྱུར་བ་གང་
 ཞིག །འཇིག་པ་དོན་གཞན་དེ་ཡིས་ཤིང་མི་སྐྱིབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་དེས་དེ་སྐྱིབ་
 པར་བྱེད་པ་ཅམ་ཡིན་ན། ཤིང་གི་འཇིག་པ་དོན་གཞན་དེ་ཚོས་ཅན། འཇིག་པ་ཅན་
 དུ་ཐལ། རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མེ་ལས་སྐྱེ་བ་ཉམས་སོ། །འདོད་ན་
 རྟོན་རང་གི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་དེར་རྟོན་ཞིག་པར་ཐལ་ལོ། །

དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་ཡང་། དུས་དེར་ཤིང་མཚོང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ།
 དུས་དེར་ཤིང་མཚོང་བའི་གོགས་སུ་གྱུར་བའི་སྐྱེ་བ་བྱེད་འཛིག་པ་དོན་གཞན་དེ་མེད་
 བར་གྱུར་པ་གང་ཞིག །ཤིང་གི་སྤར་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པའི་སྲིད། དཔེར་ན། ལུས་པ་
 གོས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པར་གྱུར་པ་ལ། སྲིས་གོས་གསལ་བ་ན་ལུས་པ་མཚོང་བར་གྱུར་
 པ་ལྟ་བུའོ། །གང་དག་གཞུང་འདི་དག་གིས། རང་ལུགས་ཀྱང་རེ་ཤིག་ཞིག་འཛིག་
 གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ཁས་སྐྱབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པར་སྐྱེས་བ་ན། གཞུག་
 དོན་འདི་ལྟར་འཆད་མ་ཤེས་པས་བདག་ཉིད་ཕྱོགས་སུ་མའི་སྐབས་སུ་འཇུག་པར་
 བྱེད་པའོ། །ཁྱབ་པ་མེད་དེ། གལ་ཏེ་ནག་པ་སྤར་བས་ད་ཅིང་སྲིས་ནག་པའི་གསོད་བྱེད་
 བས་ད་པ་ན་བས་ད་ཟེན་གྱི་ནག་པ་སྤར་ནག་པར་འགྱུར་བ་མིན་པ་རྗེ་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་
 འདི་ལའང་ཤིང་གི་འཛིག་པ་དེ་ཞིག་ཀྱང་ཤིང་སྤར་ཤིང་དུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་
 འདོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། འདིར་རྗེ་ཀམ་མེད་དག །གསོད་བྱེད་སྲིད་སྐྱབ། བས་ད་བྱ་
 ནག་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། ནག་པ་དང་སྲིད་སྐྱབ་ཅེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་སྐྱ་ཙམ་ལ་
 བརྟེན་པར་ཟད་ལ། འདིར་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་སུ་ནག་པ་བས་ད་པ་དཔེར་སྐྱོས་པ་ནི། ལྷོན་
 ལྷ་མིན་ནག་ཁྲ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཁྱབ་འཇུག་སྐྱབ་ནས་བྲོས་ཏེ། ལྷ་མ་ཡིན་ཀུན་གཏོང་
 ཞེས་བྱའི་ཁྲིའི་འོག་ཏུ་གལ་བ་ལས་ནག་ཁྲ་ལོས་མཚོན་ཐོགས་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་
 བསྐྱེགས་པ། ཀུན་གཏོང་གིས་བདག་ཉིད་ལ་ལྷན་ཀ་ཚོལ་བར་ཤེས་ཏེ། མཚོན་སྐྱབས་
 ནས་ནག་ཁྲ་ལོ་ལ་བསྐྱེན་ནས་བཞུག་གཅིག་གིས་གཅིག་བས་ད་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་
 ལྷན་དག་གི་བསྐྱེན་བཅོས་དག་ལས་འགྱུར་བ་དཔེར་སྐྱོས་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དེ་

གཉིས་དཔེ་དོན་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།^༡ བཀ་པའི་གསོད་བྱེད་ནི་བཀ་པའི་བསད་
 པའམ་སློབ་འགགས་པའི་ཚ་ཉིད་མ་ཡིན་ལ། ཤིང་གི་འཛིག་པ་ནི་ཤིང་ཞིག་པའི་ཚ་
 ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུར་སྤྲི་མ་མ་གྲུབ་ན། ཞིག་འཛིག་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་རྩ་
 པའི་གྲུབ་མཐའ་ཉམས་སོ། །ཡང་ན། དེ་གཉིས་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། བཀ་
 པར་ཤི་བའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་བུ་བསད་པ་དེ་ནི་བཀ་པའི་གསོད་བྱེད་བསད་པ་ཉིད་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བཀ་པའི་གསོད་བྱེད་ཡིན་ན། བཀ་པའི་བསད་པ་སྐྱེས་བྱེད་ཡིན་
 དགོས་པས་བཀ་པ་ཤི་བའི་སྲར་འགག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་དེ་གཉིས་དཔེ་དོན་
 མི་མཚུངས་པར་ཐལ། གསོད་བྱེད་ཀྱི་བསད་པའི་དོན་ནི་སློབ་ཉམས་པར་བྱས་པ་
 ཡིན་གྱི། སློབ་བསྐྱབས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ལ། ཤིང་གི་འཛིག་པས་ཤིང་གི་རྗེས་ཉམས་
 པར་མ་བྱས་པར་ཤིང་བསྐྱབས་པ་ཚམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུར་སྤྲི་མ་ཁས་སྲངས་སོ། །

གཉིས་པ་འཛིག་པ་དངོས་པོའི་རྗེས་སུ་སྐྱབ་པ་ནི། དེས་ན་ཤིང་ཉིད་ཤིང་གི་
 འཛིག་པའི་རྗེས་ཉིད་ཏུ་འགྲུང་དགོས་ཉེ། ཤིང་གི་འཛིག་པ་ཤིང་ལས་རྗེས་གཞན་
 ཉིད་མ་ཡིན་པར་དེ་དང་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤིང་ལས་ཕྱིས་བྱུང་
 གི་མེ་ལ་སོགས་པ་ཤིང་གི་འཛིག་པའི་རྒྱ་མིན་པ་ཉིད་ཏུ་ཐལ། དེ་སློབ་ཏུ་སོང་བ་
 མེད་པར་ཡང་ཤིང་གི་འཛིག་པ་འགྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཉེ་ཤིང་གི་འཛིག་པ་ཤིང་
 ལས་རྗེས་གཞན་ཏུ་མེད་ཀྱང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཡོད་ཡི་དགོས་ཞེ་ན། ཤིང་དང་ཤིང་གི་
 འཛིག་པ་ཚོས་ཅན། རྗེས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་པར་ཡང་མེད་
 པར་ཐལ། རྗེས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་གཞུང་འདི་དག་འདི་ལྟར་འབྲེལ་པ་ཡིན་

༡ མ་ཕྱི། ༡༥༠བཞུན། ༩ * ཉེ།

ཉེ། སྤོང་གི་འཛིག་པ་དེ་མེ་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་སྲུང་གི་རྒྱ་སྐྱེད་དགོས་པ། སྤྱི་སྲུང་
དེ་དག་གིས། སྤོང་གི་འཛིག་པ་སྤོང་ལས་དོན་གཞན་དུ་སྲུང་བ་སྐྱེད་དམ། སྤོང་གི་
རྣམ་སྲུང་གི་ཉེད་སྐྱེད་ཅེས་བརྟགས་ནས་དང་པོ་སྟར་ན། སྤོང་མི་འཛིག་པར་
འཇུག་རོ་ཞེས་པ་ནི། མེ་ལས་དོན་གཞན་སྲུང་བ་དག། སྐྱེ་བ་འཛིག་པ་མེད་པའི་
སྤྱི་སྲུང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། གཉེས་པ་སྟར་ན། སྤོང་གི་འཛིག་པ་སྤོང་གི་
རང་རྒྱ་ཉེད་ལས་སྐྱེས་པར་འཇུག་ཞིང་། སྤྱི་སྲུང་ནི་སྤོང་གི་རྣམ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མེད་
པའི་སྤྱི་སྲུང་། འཛིག་པ་དེའི་རྒྱ་མིན་ཉེད་དུ་འཇུག་རོ་ ཞེས་པ་འཛིག་པ་གཞན་ཉེད་པ་
ཡིན་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །རྟེན་པ་ཐ་མ་ནི་འབྲེལ། །

གསུམ་པ་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་སྐབས་ཀྱི་སྲུང་བ་ནི། འཛིག་པ་རྒྱ་མེད་ཅན་ཡིན་
ནའང། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདི་ལ་ཡང་སྐབས་ཀྱི་དགོད་པ་དང་། དེའི་ལན་
བརྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྩོད་པ་སྐྱབ་པ་པོ་ནི། གནས་པའི་བྱེད་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་
ཞིག་འཛིག་དོན་གཅིག་དུ་འདོད་པ་དག་ཡིན་ལ། རྩོད་པ་འདིའི་སྐྱབ་པ་པོ་འདི་དག་ནི།
བྱམ་པའི་འཛིག་པ་ཞེས་པ་བྱམ་པ་ཐོ་བ་སོགས་ཀྱིས་བཙུགས་ནས་བྱམ་པའི་དངོས་
པོར་མེད་པར་སྲུང་བའི་ཞིག་པ་ཉེད་ལ་འདོད་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཞིག་པ་དེ་ཡང་རྟག་
པའི་རྣམ་སྲུང་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཉེད་ཞེ་བས་ཡིད་ལ་བརྟུན་ནས། རྩོད་པར་བྱེད་
པ་ནི། གལ་ཏེ་བྱམ་པའི་འཛིག་པ་དེ་སྤྱི་སྲུང་ལ་སྐྱོས་པ་མེད་པ་ཅན་དུ་འཇུག་པའི་
བྱམ་པའི་རྣམ་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་བུར་བྱམ་པའི་འཛིག་པ་བྱམ་པའི་དངོས་པོར་མེད་
པར་སྲུང་བའི་རྟག་རྣམ་དེ་ཉེད་བྱམ་པ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་ན་ཡང་ཡོད་པའི་སྤྱི་སྲུང་། བྱམ་
པའི་དངོས་པོ་དང་བྱམ་པའི་འཛིག་པ་འཇུག་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཆ་དེ་དག་

སྒྲིབ་ཅིག་ཡོད་པར་འགྲུར་བས་བྱམ་པ་ཡོད་པའི་ཚེ་ནའང་། །བྱམ་པ་མེད་པར་འགྲུར་
རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་དེའི་ལན་བསྟན་པ་ལ། ཞིག་ཉག་རྗེས་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་།
འཛིག་པ་དོན་གཞན་མེད་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་། ཞིག་པ་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བའི་རྩོད་པ་
སྤང་བ་དང་། ཚུལ་དེས་སྐྱོན་ཀ་གཞན་ཡང་གསལ་བར་བསྟན་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། རྗེ་བྱམ་གྱི་ཞིག་པ་ཚོས་ཅན། ཉག་པའི་རྗེས་ཉིད་ག་ལས་ཡིན་ཏེ།
ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོར་མེད་པའི་སྤྱིར། གཞུང་འདི་ནི་གནས་མ་བྱ་བའི་སྤེ་བས་
ཞིག་པ་ཉག་རྗེས་སྤྱ་ཁས་སྤངས་པ་ལ་གཞོན་པ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོར་མེད་པའི་
རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཉག་པ་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ག་ལ་ཡིན། འདིར་གཞན་དག །དངོས་པོར་
མེད་ན་ཉག་པ་མིན་པར་གཞུང་འདི་དང་འདིའི་རང་འགྲུབ་གྱིས་བསྟན་པར་འདོད་པ་
དགའི། ལོག་པའི་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན། ཉག་པ་ཡིན་ན་བྱས་པས་མི་སྟོང་
དགོས་པར་འགྲུར་བའི་སྤྱིར། བྱས་པས་སྤྱི་མི་ཉག་པར་སྤྱབ་པའི་ཉག་ས་འབྲུག་བར་
ཐལ་བ་དང་། ཉག་མི་ཉག་པན་ཚུན་སྤངས་པའི་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་
སོགས་གཞོན་པ་མཐའ་ཡས་པ་དག་ཐོག་ཏུ་འབབ་པར་འགྲུར་ཞིང་། ཉག་ན་དངོས་པོ་
ཡིན་དགོས་ན། ཉག་ས་པ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་དགོས་པར་འགྲུར་ཏེ། ཤེས་བྱ་བ་ལ་ཉག་
དངོས་མི་སྲིད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཡིན་ན་མི་ཉག་པས་ཁུབ་པར་
འགྲུར་ཏེ། ཉག་པ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་འདི་ལྟར། ཁས་ལེན་པ་
ལས་ཐ་ཆད་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྤྱི་ཞིག་གིས་ལེན་པར་འགྲུར། རང་འགྲུབ་ལས་ནི།
ཉག་མི་ཉག་གི་རྗེས་ཡིན་ན། དངོས་པོའི་ཚོས་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ཉག་མི་

༡ མ་ཕྱི། ༡༥༡ན་མ་ན། ཏུ་ན * བྱམ

དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་དུས་གཉིས་པར་མི་སྣོང་བའི་གནས་སྐབས་དེ་ཚོས་ཅན། རྒྱ་མེད་ཕྱིར་ན་འཛིག་པ་ནི། ཞེས་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཏུན་ནས་རྒྱ་ལས་མ་སྐྱེས་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་མ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོའི་འཛིག་པ་དངོས་པོའི་རྒྱ་ལས་གཞན་ལ་སྣོན་པ་མེད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་དང་། འཛིག་པ་རྗེས་སྐད་དུ་མེད་ཡང་དུག་སྐྱེ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟོག་པའི་སེམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་དེའི་འཛིག་པ་དངོས་པོ་ལ་ཐད་དུ་སྐྱོ་བཏགས་ནས་དངོས་པོའི་འཛིག་པ་ཞེས་པའི་དུག་སྐྱེ་སྐྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཞིག་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། བྱམ་པ་ཞིག་ནས་མེད་པ་བྱམ་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ལས་གྲུབ་ཟིན་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་འཛིག་པ་བྱམ་པ་རང་གི་རྒྱ་ལས་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱམ་པའི་ཞིག་པ་བྱམ་པ་དང་རྗེས་གཅིག་ཐད་དུ་བཏགས་ན་བྱམ་པ་ཞིག་རྗེས་སུ་བྱམ་པ་མཐོང་བར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ནམ་རྟོག་འདི་ནི་མཚུངས་པར་འགྲུང་རོ་ཞེ་ན། ཚོད་པ་འདི་ནི་ཞིག་འཛིག་གཅིག་ཏུ་འབྲུག་བས་འོངས་པ་ཡིན་པས་ཞིག་རྗེས་སུ་མེད་ཅིང་། རྒྱ་ལས་མ་སྐྱེས་ལ་འཛིག་པ་རང་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་སྤྱེ་བའི་སྐོ་ནས་ལན་འདེབས་པར་འབྲེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དང་པོར་ཞིག་པ་ལ་ཚུལ་དེ་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ནི། བྱམ་པ་ཞིག་པ་ཚོས་ཅན། བྱོད་བྱམ་པ་དང་རྗེས་གཅིག་ཐད་དུ་བཏགས་པ་དེའི་སྐོ་ནས་ཉེས་པ་རྒྱུར་ཐད་དུ་ཡང་འགྲུང་བ་མེད་དེ། བྱོད་བྱམ་པ་མེད་

༡ མ་ཕྱི། ༡༥༧བཤན། ༣༥ * ཕྱེད

བར་གྱུར་བ་ཙམ་ཞིག་གི་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་སྲིད། བྱམ་པའི་ཞིག་པ་རྣམས་ཡོད་དུ་
འདོད་པ་ལ། རྣམས་གཅིག་དང་ཐད་དང་བརྟགས་ནས་སྲར་བཤད་པའི་སློན་གྱི་རྣམ་རྟོག་
འདིར། འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོའི་ཞིག་པ་སྐྱབ་པ་རང་དབང་པའི་རྣམས་ཡིན་ན།
ངེས་པར་རྣམས་གཅིག་ཐད་དང་གང་ལུང་གི་སློན་ནས་དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་དགོས་པའི་
སྲིད་པོ། །

འོ་ན་སྲིད་རང་ལ་ཡང། བྱམ་པ་ཞིག་ནས་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱམ་པའི་
ཞིག་པ་འབྱུང་འབྱུར་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་མར་སྐྱ་
བས་སྲིས་བྱམ་པ་ཞིག་ནས་མེད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཚོས་
ཅན། བྱམ་པ་ཞིག་པ་རྣམས་གྲུབ་རྒྱུ་ལས་འབྱུང་བར་བརྗོད་པ་མིན་ཏེ། བྱམ་པ་ཞིག་
ནས་བྱམ་པའི་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མིན་ཞེས་བྱ་བའི་མེད་དགག་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པ་
ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་ལྟར་ཞིག་པ་དངོས་མེད་ཡིན་པས་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པར་བསྟན་ནས།
འཛིག་པ་རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པར་བསྟན་པ་ནི། གལ་ཏེ་བྱམ་པ་ལས་སྲིས་བྱུང་བའི་ཚོ་
བ་ལ་སོགས་པས་བྱམ་པ་ལ་ཕན་པའི་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཞིག་ཡོད་ན། བྱམ་པའི་འཛིག་
པ་ཡང་ཚོ་བ་སོགས་དོན་གཞན་དེ་དག་ལ་ལྟོས་པར་འགྱུར་བ་རིགས་ཀྱི། དངོས་པོ་
གང་བྱམ་པ་ལ་ཕན་པའི་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཡང་མི་བྱེད་པ་ལ་ཅི་སྟེ་བྱམ་པའི་འཛིག་པ་
རྣམས་པ་འགལ་ཞིག་གིས་ལྟོས་པར་འགྱུར། དེ་བས་ན། བྱམ་པའི་འཛིག་པ་ནི་བྱམ་
པའི་རྣམས་ཡིན་པའི་སྲིད་བྱམ་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བར་རིགས་སོ། །

བཞི་བ་ཚུལ་"དེས་¹ ལྷན་ཀ་གཞན་ཡང་བསལ་བར་བསྟན་པ་ནི། དངོས་པོའི་

¹ མ་ཕྱི། ༡༥༡ན་༡ན། དས * དེས

འདྲིལ་བ་དངོས་སོ་རང་གི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བར་བསྟན་པ་དེས་ནི། དངོས་སོའི་འདྲིལ་བ་
རྒྱ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ནའང། དངོས་སོ་མ་སྐྱེས་པ་ལས་སྐྱེས་འདྲིལ་བར་ཐལ་བ་དང།
སྐྱེས་ཡོད་པ་ཉིད་དང་འདྲིལ་བ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་ཏེ་ཅང་ཐལ་བ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ།
དངོས་སོའི་འདྲིལ་བ་རང་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པར་ཚད་མས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
འདྲིལ་བ་རྒྱ་མེད་ཡིན་ན། ཉག་ཏུ་ཡོད་དགོས་པས་མ་སྐྱེས་པའི་སྐྱེས་འདྲིལ་བ་ཡོད་
བར་ཐལ་བ་དང། དེ་འདོད་ན། འདྲིལ་པའི་སྐྱེས་སྐྱེ་བ་འགྲོ་དགོས་པས། དངོས་སོའི་
ཡོད་ཕྱོག་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་དང། དངོས་སོའི་འདྲིལ་བ་གཉིས་ཀ་དངོས་སོ་མ་སྐྱེས་
པའི་སྐྱེས་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མི་འབྱུང་སྟེ། དངོས་སོའི་འདྲིལ་བ་དངོས་སོ་རང་
ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །

བཞི་བ་ཅུ་བའི་རྟགས་མ་དེས་སྐྱེས་བ་ན། རི་ལྗང་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་བྱམ་སོགས་
འགའ་ཞིག་ཉིད་ཐོགས་བཅས་ཉིད་ཏུ་འདོད་ཀྱང་སྐྱོ་ལ་སོགས་པ་ཐོགས་མེད་ཡིན་པ་
དེ་བཞིན་ཏུ་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་ཡོད་པ་བྱམ་སོགས་རྣམས་འདྲིལ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་།
སྐྱེ་ལྡན་མིན་པའི་དངོས་སོ་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འདྲིལ་པའི་རང་བཞིན་
མིན་པས་དངོས་སོ་ཡིན་ན་འདྲིལ་པས་བྱུབ་པ་མ་དེས་སོ་ཞེས་ན། དཔེ་དོན་མི་
མཚུངས་ཏེ། འདི་ལྟར། འབྲས་བུ་སྐྱོ་དང་བྱམ་པའི་རང་བཞིན་ཐོགས་བཅས་ཐོགས་
མེད་སོ་སོར་དེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུའི་རང་བཞིན་གྱི་ལྷས་པ་སོ་
སོར་དེས་པ་ལས་སོ། །དངོས་སོ་ལ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པའི་རོ་བོ་ཐ་དད་པ་གཉིས་
མེད་དེ་དེ་ལྟར་ཐ་དད་ཏུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་རྣམས་མེད་ཅིང་། དངོས་སོ་འདྲིལ་བར་སྐྱེས་

༡ མ་ཕྱེ། ༡༥༡ན་༡ན། པའི * མོའི

བས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྩལ་དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཞེགས་པར་བསྟན་
པ་ནི། རི་སྐད་བཤད་པའི་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱོད་དོན་དེ་རྣམས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡང་
རྟེན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ཉིད་ནི་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་འཇིག་པས་
ཁྲུབ་པ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། སྐྱོད་པ་བ་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོད་པ་སྐྱུར་ཡང་དོན་སྟོན་པའི་
བྱུས་པ་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང། དེ་ལྟ་བུའི་བྱུས་པ་རྟེན་པའི་དངོས་པོར་འདོད་པའང་།
འབྲེལ་བ་ཅན་རྣམས་མི་རྟེན་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་སྐྱུ་སྐྱར་བཤད་པའི་འབྲེལ་བ་རྟེན་
དངོས་འདོད་པ་ལ་བཞུགས་པའི་སྐྱོན་གྱིས་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་འགོག་
པའི་རིགས་པ་ལོགས་པ་མ་བཤད་དོ། །

ལྟ་བུ་སྐྱེས་བུས་མ་བུས་ན་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པ་དགག་
པ་ནི། སྐྱེས་བུས་མ་བུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་དེ་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱས་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་གྱི་
དོན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ནའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུའི་ཉེས་པ་
ཆགས་སོགས་ཀྱིས་བྱས་པའི་སྐྱོན་མེད་པའི་མེ་དང་ལྷ་བའི་འོད་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བྱེད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་དེ་ནི་མ་བུས་པར་འདོད་ན་ཡང་དག་ཤེས་པའི་ཉིད་
ཀྱི་རྒྱར་མི་འཇུག་པར་འདོད་པ་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་པ་དག་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་
སྐྱོག་གི་དངོས་པོའི་བྱུས་པས་འབྲས་བུ་འགའ་ཡང་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འོ་ན་ནམ་མཁའ་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་སྐྱོ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། རྟེན་པས་རང་
འཇིག་ཤེས་པ་ཅན་ཡང་བསྐྱེད་པར་མི་བྱུས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་ཉོག་བག་ཆགས་
ལས་བྱུང་བའི་སྐྱོ་བཟགས་སྐྱོད་ཡུལ་ཅན་སྐྱོ་དག་འགའ་ཞིག་ནམ་མཁའི་སྐྱ་དོན་ལ་

དམིགས་ནས་བག་ཚགས་དེ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྲུར་གྱི་གཟུང་དོན་གྱི་སྐྱོད་ལྷལ་ཅན་
མ་ཡིན་པས་ནས་མཁམ་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ལོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་
ཚིག་ཡིན་ན། བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པས་ཁྲབ་སྟེ། རྟགས་ལྡོག་པ་སྐྱེས་བུས་བྱས་
པ་དེས་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དང་འགལ་བ་ལོག་པའི་དོན་ཅན་ལ་ཁྲབ་པའི་སྲིར་
དོ། །དེར་ཐལ། སྐྱེས་བུས་བྱས་པའི་དག་ཁོན་ལོག་པའི་དོན་ཅན་ཉིད་དུ་མཐོང་བའི་
སྲིར་ནལོ། །

དེས་ན་ལྡོག་ཁྲབ་དང་སྟོགས་ཚོས་ཡོད་པས་ལྡོག་པ་གཅིག་བྱ་ཅན་གྱི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། རྟགས་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་མ་སྐྱབ་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་ཡིན་
ཀྱང་མི་མ་སྐྱབ་སྟོགས་ལ་མེད་པར་དེས་པར་བྱ་བའི་སྲིར་དུ་ལྡོག་པ་ལ་གཞོད་བ་ཅན་
གྱི་གཏན་ཚིགས་མ་བསྟན་པས་རྟགས་དེ་ནི་མི་མ་སྐྱབ་སྟོགས་ལ་ཡོད་པར་དོགས་
པར་འགྲུར་ཏེ། དེའི་སྲིར་ལྡོག་ཁྲབ་བྱུང་བར་མི་འཐད་དོ། །གལ་ཏེ་ལྡོག་པ་ལ་གཞོད་
བྱེད་མེད་པ་མ་བྱུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་ལོག་པའི་དོན་ཅན་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྐྱེས་བུས་མ་
བྱས་པ་མེད་དེ། སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་མཐོང་བའི་སྲིར། ཞེ་ན། ཚོས་དེ་སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་
ལ་མཐོང་བས་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་ལ་ཡོད་པ་དགག་མི་རུས་པར་ཐལ། དངོས་པོ་
འགལ་བ་དག་ལའང་ཚོས་གཅིག་སྐྱབ་མོང་དུ་ཁྲབ་པར་བྱེད་པ་མཐོང་བའི་སྲིར་
དོ། །ལོག་པའི་དོན་ཅན་གྱི་དག་ལ་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་མེད་དེ། མ་མཐོང་བའི་སྲིར་
ཞེས་པ་གཞོད་བ་ཅན་གྱི་ཚད་མའོ་ཞེ་ན། རྟགས་མི་མ་སྐྱབ་སྟོགས་ཀྱང་ལ་མེད་པ་སྲི་
ཚོལ་གྱིས་མི་དམིགས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་ཅེས་ནི་སྲར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

དེས་ན་ལྡོག་པ་ལ་གཞོད་བ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་སྲིར། རྟགས་དེ་མི་

ལྷ་མོ་འགྲུང་ཞེས་བྱ་བའི་ཐལ་བ་ཁོང་ནས་འདྲེན་བའོ། །

གཉིས་བ་ལ་ཐལ་བར་དགོས་བ་དང་། བཀག་བ་ལ་གཞོན་བ་སྤང་བའོ། །དང་
པོ་ནི། ཅི་སྟེ་བརྟེན་ལ་མི་སྟོན་བར་ཡི་གའི་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་ཉིད་ལས་ཞི་སོགས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་སྟེར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདོན་བ་དང་ཚོགས་སོགས་ལོག་པར་སྐྱར་བ་གཞན་
ལ་འདང་འབྲས་བུ་དེ་དག་རྗེ་ལྷ་མོ་བ་བཞིན་དུ་འབྲུང་བར་འགྲུང་ཏེ། དེ་དག་ལ་ཡི་གའི་
པོ་བོ་དེ་དག་ཁྲད་པར་མེད་པ་ཚང་བའི་ཕྱིར། གོ་ཤིམས་ལོག་པར་སྐྱར་བ་ལས་
འབྲས་བུ་མི་འབྲུང་སྟེ། སྤྲུགས་ཀྱི་ཡི་གེ་ལས་དོན་གཞན་བའི་གོ་ཤིམས་ཁྲད་པར་
ཅན་ཉིད་ཞི་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱེན་བའི་སྤྲུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། ཡི་གེ་
ལས་དོན་གཞན་ཉིད་དུ་འབྲུང་བ་ཡི་ཡི་གའི་བཀོད་བ་ཡང་སྤང་ནི་བསམ་ཟེན་བ་
ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་སྤྲུགས་མ་བཞས་ཀྱང་དུག་ཞི་བ་ལ་སོགས་བ་དེའི་དོན་ཉམ་ཏུ་
འབྲུབ་པར་འགྲུང་བར་ཐལ་ཏེ། སྤྲུགས་དེ་དག་དངོས་པོའི་རྣམ་པའི་དབང་གིས་
འབྲས་བུ་འབྱེན་བའི་ཉམ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷ་མོ་ན་བར་འབྲས་བུ་འབྱེན་བ་
བཞས་བ་དང་ཚོགས་སོགས་ལ་སྟོན་བ་ཡིན་ན་ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོའི་དབང་ཁོ་
ན་ལས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་མེད་པར་འགྲུང་རོ། གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་བརྟེན་ལ་
མི་སྟོན་བར་སྤྲུགས་ཀྱི་ཡི་གའི་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་ཁོ་ན་ལས་འབྲས་བུ་འབྱེན་བ་དེ་
འདྲ་ཡིན་ན་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུགས་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། འདོན་བ་སོ་གདོལ་བ་སོགས་ཀྱུན་
ཀྱི་འབྲས་བུ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འགྲུང་བར་ཐལ། བརྟེན་ལ་མི་སྟོན་བར་ཡི་གའི་དངོས་པོའི་
རྣམ་པ་ཁོ་ན་ལས་འབྲས་བུ་འབྱེན་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཅའ་ཟེ་ཁོ་ན་ལ་དེ་
ལྷ་མོ་འགྲུང་གི། གཞན་ལ་མི་འགྲུང་བ་འགལ་པོ། དེ་ལྷ་མོ་ཡིན་པར་འདོན་བ་སོ་བཅས་

ཟེ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་བཟང་པོ་དང་། ཚོ་ག་སོགས་ལས་འབྲས་བུ་འབྲིན་པའི་
 ལུས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲགས་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། འདོན་པར་
 བྱེད་པ་པོའི་རིགས་ཀྱི་བྱེད་པར་ལ་ཡང་སྟོས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རྒྱུན་གྱིས་
 ལེགས་པར་བྱས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། སྒྲགས་རྟག་པ་ཡིན་པ་ཉམས་
 སོ། །རྟག་པ་ཡིན་ནའང་རྒྱུན་པ་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ཚུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་འགལ་བ་ཡིན་
 ཏེ། འདི་ལྟར་སྒྲགས་རྟག་པ་བྲམ་ཟེ་དང་དམངས་རིགས་སོགས་འདོན་པར་བྱེད་པ་
 པོའི་བྱེད་པར་ལས་འབྲས་བུ་འབྲིན་པའི་ལུས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དངོས་པོ་འདུས་བྲས་པ་ལི་ཡང་འབྲས་བུ་འབྲིན་པ་རིགས་བཟང་པོ་ཅམ་གྱིས་
 བསྐྱུར་ལུས་པ་མ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་རིགས་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་
 འབྲས་བུ་རིགས་ཐ་དད་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རིགས་བཟང་པོ་ཡང་བརྟེན་ལ་མ་
 སྟོས་པར་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སོ་སོར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་རིགས་བཞིའི་ཐ་སྐྱད་ཀྱང་
 བརྟེན་དབང་ལས་སོ་སོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

ཡང་ན་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲགས་ཀྱང་བརྟེན་དབང་ལས་འབྲས་བུ་འབྲིན་པ་དེའི་ཚེ་
 འདོན་པ་པོ་རིགས་བཟང་པོ་སོགས་ལས་འབྲས་བུ་འབྲིན་མི་འབྲིན་སོ་སོར་ངེས་
 པར་འགྱུར་སྲིད་དོ། །སྒྲགས་བྱེད་པ་པོའི་སྐྱེས་བུ་མ་སྐྱེས་ཀྱིས། སྒྲགས་དེ་འདོན་པ་
 པོ་འདི་ལྟ་བུས་འདོན་པ་ལ་འབྲས་བུ་འདི་ལྟར་འབྲིན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབས་ཤིང་བརྟེན་བྲས་པའི་དབང་ལས་དེ་ལྟར་འགྱུར་སྲིད་བའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ལྟ་མ་
 ཡིན་པར་སྒྲགས་བརྟེན་ལ་མི་སྟོས་པའི་རྟག་པ་ཡིན་ན་བྲམ་ཟེ་ཚོས་ཅན། རྒྱུན་གྱིས་བྱ་བ་
 ཅི་ཞིག་བྱེད་ནས་ཀྱང་། རྒྱུན་ཁོ་ན་སྒྲགས་འདོན་པའི་བྱེད་པ་པོར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་

བར་སྐྱོད་བ་ཡིན་ན་སྐྱུག་སྐྱུ་དེ་དེའི་གཟུང་དོན་ཡིན་དགོས་པ་ལ་དེ་ཡང་མི་འཐད་
 དེ། གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་ཡིད་སློབ་རྟོགས་པ་ཚོས་ཅན། སྐྱུག་སྐྱུའི་གཟུང་དོན་ཅན་ཡིན་
 བར་མི་འབྲུག་བར་ཐལ། རྟོག་པས་བཏས་བས་གཟུང་ལུལ་གྱི་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་རང་ལ་ཡང་ཡིད་བཟླས་དོན་མེད་བར་ཐལ། སྐྱུག་སྐྱུ་རང་
 མཚན་པས་འབྲས་བུ་འབྱེན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས། ཁོ་ལོ་ཅན་ལྟར་ན། ཡིད་བཟླས་དང་།
 རྟོག་གསང་མཐོན་པའི་བཟླས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཞི་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་མི་
 འགལ་ཏེ། སྐྱུག་སྐྱུ་བརྟེན་བཟླས་ཀྱིས་སྐྱུག་སྐྱུ་རང་མཚན་བ་དང་། ཡིད་ལ་
 འདར་བའི་སྐྱུག་སྐྱུ་གྱི་སྤྱིའི་རང་བཞིན་རྣམས་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་ཞི་སོགས་ཀྱི་འབྲས་
 བུ་འབྱེན་པའི་རོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྐྱོད་པའི་བརྟོག་འདོད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ནས་དེ་
 འདྲའི་སྐྱོད་བ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་འདྲེན་པའི་ཕྱིས་བཟླས་པ་བྱེད་བཟླས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
 སྐྱོད་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འབྲུག་པའི་སྐོ་ནས་བརྟོག་པའི་ཕྱིར། སྐྱུག་སྐྱུ་དངོས་པོའི་
 ལུས་པས་འབྲས་བུ་འབྱེན་པར་འདོད་པ་ལ་ཚུལ་དེ་འཐད་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷོགས་དེ་
 ལ་བརྟེན་ལ་ལྷོས་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་བཀག་པ་ལ་གཞོན་བ་སྐྱོད་བ་ལ། མདོར་བསྟན་བ་དང་། རྒྱས་བར་
 བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཡི་གེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་གོ་རིམས་མེ་ན་ར་སེ་
 ཞེས་ཐོས་པ་ལས་རོ་དང་། ས་རེ་ཞེས་པ་ལས་མཚོ་གོ་པའི་འབྲས་བུ་ཐ་དད་མེད་
 བར་འབྲུག་ཏེ། ཡི་གེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡི་གེའི་རོ་བོ་ལ་ལྷུང་བར་རྩལ་ཐད་ཀྱང་མེད་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས། དེ་དག་ལ་གོ་རིམས་དོན་གཞན་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འབྲས་བུ་རོ་
 མཚོ་སོ་སོར་མི་གོ་པའི་སྐོ་ན་མེད་བར་ཐལ། ཡི་གེ་དེ་དག་ལ་གོ་རིམས་དེ་ནི་སྐྱེས་

སྲགས་དེ་དག་སྤྱིར་སྦྲེས་བྱས་བྱས་པར་མ་ཟད་སྦྲེས་བྱ་བྱེད་པར་ཅན་གྱིས་བྱས་
 པར་ཡང་གྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་དུག་ཞི་བ་དང་། མི་རེངས་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་
 གྲེད་པའི་སྲགས་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་ཡི་གེའི་གོ་རིམས་གསལ་དུ་རྩོམ་པར་གྲེད་
 པའི་ངང་རྩལ་ཅན་གྱི་སྦྲེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྦྲེས་བྱ་ཐ་མལ་བ་དང་། ལུན་མོང་མིན་པ་
 ཉིད་དུ་གྲུབ་སྟེ། དུག་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་གྲེད་པའི་ཡི་གེའི་གོ་རིམས་དང་
 ཚོགས་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་རྩོམ་ཤེས་ཤིང་རང་རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་གྱི་འབྲས་བུ་
 འབྲིན་རུས་སུ་བྲིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་མཐུ་དང་ལྡན་པའི་སྦྲེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྲབ་
 སྟེ། ཐ་མལ་པའི་སྦྲེས་བྱ་གཞན་ལ་ཤེས་མཐུ་དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ནི་མི་
 འཐད་དེ། ཤེས་མཐུ་དེ་དག་དང་མི་ལྡན་པའི་ལམ་སོ་ཆེའི་སྦྲེས་བྱས་སྲགས་བརྒྲས་
 པ་ལས་ཀྱང་དུག་ཞི་བ་སོགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཡི་གེའི་
 རུས་པ་ལས་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། གང་ཡང་ནམ་མཁའ་ཤིང་གི་རྒྱུད་རིག་པའི་སྦྲེས་བྱ་
 འགའ་ཞིག་གིས་དེའི་གསང་སྲགས་འགའ་ཞིག་གྲེད་པར་འགྱུར་བ་ལས་དུ་གཞི་བ་
 སོགས་མཐོང་དེ་དག་ཚོས་ཅན། བྱོད་ཤེས་མཐུ་ཅན་དེ་འདྲ་མིན་ཡང་བྱོད་གྱིས་
 སྲགས་བརྒྲས་པ་སོགས་གྱིས་དུག་ཞི་བ་སོགས་སུ་འགྱུར་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
 དོ། །གཙོ་བོ་རྒྱ་རྩོམ་པ་པོ་དེའི་མཐུ་ལས་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དེས་བཤད་པའི་དམ་ཚིག་དང་ཚོགས་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲུག་པ་
 ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཀའ་བས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི། སྲགས་ལས་ཞི་སོགས་
 གྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་འདོད་ཅིང་ཁས་ལེན་པས་སྲགས་རྣམས་ནི་སྤྱིར་རྒྱ་ཡིས་
 བྱས་པ་དང་། གྲེ་བཀ་དུ་སྦྲེས་བྱས་བྱས་པར་བརྗོད་པར་བྱ་རིགས་ཏེ། སྦྲེས་བྱས་མ་

བྱས་པའི་སྐྱབས་ལས་འབྲས་བུ་མི་འབྲུང་བའི་སྲིད་འོ། །གསུམ་པ་སྐྱབས་སྐྱེས་
 བྱས་མ་བྱས་པའི་སྐྱབས་བྱེད་ལྟར་སྦྲང་དུ་བསྟན་པ་ལ། དེས་པོ་དང་། བར་ལ་མི་སྟོན་
 པའི་སྐྱབས་ཀྱི་དོན་དེས་འདོད་པ་བརྟུན་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང་། སྐྱེས་བུ་བྱེད་པར་
 ཅན་མེད་ན་དོན་དེས་འདོད་པ་འགལ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེས་བུ་ལ་དབང་
 པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་མཐོང་བའི་རྣམ་པ་མེད་པ་སྐྱབས་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་
 སྐྱབས་བྱེད་དུ་སྐྱབ་ནི། སྐྱབས་སྐྱེས་བུ་ཤེས་མཐུ་ཅན་གྱིས་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་
 རིགས་པ་འདི་ཉིད་གྱིས་ནི་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདིས་སྐྱེས་བུ་ཐ་མལ་བ་ལས་མཐུ་
 ལུལ་དུ་བྱུང་བའི་སྐྱེས་བུ་ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དབང་པོ་ལས་འདས་
 པའི་དོན་མཐོང་བའི་སྐྱེས་བུ་མེད་པའི་སྐྱབས་བྱེད་གང་སྐྱབས་པ་དེ་དག་ཀྱང་སྦྲང་བ་
 ཉིད་ཡིན་ཏེ། རི་སྦྲང་ཞེ་ན། མོ་དང་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་དང་། དག་སྐྱབ་པ་དང་སྐྱེས་བུ་
 ཡིན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་པ་རོལ་པོ་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་མཐོང་བའི་རྣམ་
 པ་མེད་པའི་སྐྱབས་བྱེད་དུ་གང་བརྗོད་པ་དེ་དག་ལས་འདི་བཞིན་དོན་རྟོགས་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཚང་མའམ་གཏན་ཚིགས་སྦྲང་སྦྲང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷག་
 ལྷན་གྱི་རྟགས་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་བར་ལ་མི་སྟོན་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་དོན་དེས་འདོད་པ་བརྟུན་ཡིན་པར་
 བསྟན་པ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱབས་ཀྱི་དོན་སྟོན་པ་བར་ལ་མི་སྟོན་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་
 སྐྱབས་འདི་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་གི། གཞན་ལ་མི་འཇུག་གོ་ཞེས་བུ་བའི་ཚུལ་
 འདི་བར་ལ་མ་སྟོན་པར་སུ་ཞིག་གིས་ཐོག་མར་ཤེས་ཞེས་ཀྲིས་པས། ཐོག་མར་
 རྒྱལ་དཔོག་པས་རིག་བྱེད་དོན་དེས་རིག་ །དེས་སྐྱོད་པ་པ་ལ་བཤད་པ་ཡིན་པས་

རིག་བྱེད་གྱི་དོན་ངེས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་གྱི་སྐྱེ་ཞེ་ལོ་ལོ་ས་དོན་འདི་རྫོང་པར་
བྱེད་པ་དང་། འདི་དོན་མིན་ཞེས་རྒྱལ་དཔོག་པ་ལ་རྫོང་པར་མི་བྱེད་ཅིང་། རྒྱལ་
དཔོག་པ་ལ་དོན་ངེས་འཆད་པ་པོ་གཞན་ཡང་མེད་པའི་བྱིར། སྐྱེས་བུ་རྒྱལ་དཔོག་
པའི་དོན་འདི་བརྟགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་གདོན་མི་ཟེལ། །

དེ་ལྟར་ན་རྒྱལ་དཔོག་པ་དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་སོགས་དང་ལྡན་པའི་བྱིར།
རིག་བྱེད་གྱི་དོན་ལོག་པར་སྟོན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཉེས་རྣམས་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་
བྱིར། །སྐྱེས་བུས་མ་བུས་ལོག་པའི་དོན། ཅེས་པ་བྱེད་རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་
པའི་བྱིར་ལོ། །གཞན་ཡང་རྒྱལ་དཔོག་པ་དེ་གཅིག་བུས་རིག་བྱེད་གྱི་དོན་ངེས་དེ་ཉིད་
རིག་གི་གཞན་གྱིས་མིན་པའི་བྱེད་པར་ཡང་ནི་སུ་ཡིས་བུས། དེ་བས་ན་རྒྱལ་དཔོག་
པ་དེ་བཞིན་དུ། སྐྱེས་བུ་ཉིད་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་འགས་ཀྱི་འདྲ་། རིགས་བྱེད་གྱི་དོན་
ངེས་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་འགའ་ཞིག་སྟོན་པ་པ་བྱེད་ཅིའི་བྱིར་མི་འདོད། གལ་ཏེ་རིག་
བྱེད་འཆད་པ་པོ་མང་ཡང་རིགས་བྱེད་གང་གི་ཚིག་རང་གི་བརྫོང་བུ་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་
མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་བུ་དེས་དོན་ངེས་རིག་
པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུ་ཡང་རྒྱལ་དཔོག་པ་ལས་གཞན་མེད་པའི་བྱིར་ལོ་ཞེ་ན། འདི་ས་ནི་
རྒྱལ་དཔོག་པས་རིག་བྱེད་གྱི་ཡི་གེ་མཐོང་ཅམ་ན་དེ་ཉིད་རང་གི་བརྫོང་བུ་ལ་མི་སྐྱེ་
བའི་འབྲེལ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བས་བྱེད་པར་ཁས་ལྷངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་
རྒྱལ་དཔོག་པས་ལྟའི་གནས་དང་ཚངས་པའི་འདི་གཞན་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་རིག་
བྱེད་དག་ཀྱང་། རང་གི་བརྫོང་བུ་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་འབྲེལ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་དགོས་

༡ མ་ཕྱི། ༡༥༤ན་ལ། ལགས * འགས

ལ། དེ་ལྟ་བུ་ཚངས་པའི་འཛིག་རྟེན་སོགས་ཀྱང་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་དགོས་ན་ཡང་།
 ཚངས་པའི་འཛིག་རྟེན་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ལ་འཇམ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་མངོན་
 སུམ་ཚད་མ་རྒྱལ་དཔོག་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་ཤིན་
 ཏུ་སློག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་གང་གི་ཚིག་ནི། རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་
 མི་སྐྱེ་བའི་འབྲེལ་པ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིས་བྱུང་བའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ཡིས་བྱས་པའི་ཚིག་
 དེ་ལུང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐོབ་པ་དེའི་ཕྱིར་ན། ལུང་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་སྐྱེས་བུས་བྱས་
 བ་ཡིན་པའི་ཚིག་བཏགས་པ་དོན་མེད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་
 བོ། །གལ་ཏེ་ཤིན་ཏུ་སློག་གྱུར་དོན་ལུང་མེད་པར་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་ཤེས་པ་སྲིད་ན་
 དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་རིག་པའི་སྐྱེས་བུ་འགལ་ཡོད་དོ་ཞེས་ནི་མངོན་པར་
 འདོད་རིགས་པར་འགྱུར་བས་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་རིག་པའི་སྐྱེས་བུ་མེད་
 པར་ཁས་སྐྱེས་པའི་རྩ་བའི་བྱུང་བའི་མཐའ་དང་ཡང་ན་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་སྐྱེས་བུ་བྱུང་བར་ཅན་མེད་ན་དོན་དེས་འདོད་པ་འགལ་བར་བསྟན་
 པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་དེས་
 སྲོད་པ་བ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མི་ཤེས་པར་ཐལ། དེ་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་འདོད་ཆགས་ལ་
 སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་གཞན་ལས་ཀྱང་རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་དེས་རིག་
 པ་མིན་པར་ཐལ། གཞན་ཡང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འཕ་
 ཞེས་པ་རྟགས་ལྡམ་ཕྱི་མ་ལའང་དགོད་པར་སྟོན་པའི་ཚིག་གོ། །རིག་བྱེད་རང་ཉིད་
 ལས་ཀྱང་རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་དེས་བརྟེན་ལ་སྟོས་མེད་དུ་རིག་པར་བྱེད་པ་མིན་པར་ཐལ།
 དེ་ཡིན་ན་རིག་བྱེད་ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་དེས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་

ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུ་ལང་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་ཅི་ཚད་མ་གང་ལས་རྟོགས་ཉེ་རྟོགས་མི་རུས་
བར་ཐལ། དེ་རྟོགས་པའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཚོ་རིས་འདོད་པས་མེ་ལ་
སྐྱེན་བསྐྱེད་སྐྱེན་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་གོ་ཞེས་རིག་བྱེད་པ་དག་གི་དག་ལས་ཚོས་པའི་
ཨག་ནི་རྟོ་རྟོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིག་ལ་སྤྱི་ལ་ཟེ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དུས་ནམ་ཡང་དོན་མིན་
ལོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཚད་མ་གང་ཡང་མེད་པར་ཐལ། རིག་བྱེད་དོན་ངེས་
རྟོགས་པའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཐབས་གཞན་ལས་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་མི་
རྟོགས་པ་སྐྱབ་པ་དང་། རིག་བྱེད་རང་ཉིད་ལས་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་མི་རྟོགས་པར་
སྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འདིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ལས་མི་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་
དང་། ལུང་ལས་མི་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདིག་རྟེན་པའི་ཚིག་
ལས་ཨག་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་“སྐྱ་དེ” དོན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་རབ་ཏུ་གྲགས་
པས་སྐྱབ་བྱེད་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེ་ན། དེ་ལ་འདིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་གང་གིས་
རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་འདི་དོན་འདི་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་ལ། གཞན་ལ་མི་འཇུག་གོ་ཞེས་བྱ་བའི་
ནམ་པར་དབྱེ་བ་འབྲུབ་པ་མིན་པར་ཐལ། འདིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་རང་ཉིད་འགལ་བ་
སྐྱ་ཚོགས་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིག་རྟེན་པ་ལ་དབང་པོ་ལས་འདས་
པའི་དོན་མཚོང་བ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་
ངེས་དེ་གྲགས་པ་ལ་ཚད་མར་བྱས་ནས་བརྗོད་པ་མིན་པར་ཐལ། རིག་བྱེད་ལས་
མཚོ་རིས་དང་ལྷ་མོ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱ་འདིག་རྟེན་གྲགས་པ་མིན་པ་དེ་ལས་དོན་

༡ མ་ཕྱ། ༡༥༧ནུ། མྱད * མྱད

ལོག་པ་ལ་འཇུག་པར་བརྗོད་པ་མཚོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མཚོ་རིས་ནི་འཁྲིག་པ་དང་།
སྣ་མོ་ནི་གཙུག་རྒྱན་ལ་བརྗོད་པས་སོ། །ཨག་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྣ་ནི་མར་མེ་ནང་དུ་
སྣགས་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལས་
འབྲུབ་པ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། ཅུ་བ་དེ་འབྲེལ་སྐྱ་གཞན་རིག་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དག་ལ་ནི་
ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཅུ་བའི་དོན་དེས་སྐྱབ་པའི་རྣམས་ལ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་
བུའི་དོན་མཐའ་གཅིག་རྣམས་ལ་འདོད་པ་ཡང་ཅུ་བ་དེ་འབྲེལ་རྣམ་རྟོག་ཉིད་དུ་
འབྲུང་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་ཁས་སྦངས་དང་ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱོད་བ་བ་ཚོས་ཅན།
སྦང་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དེ་ལས་རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་དེས་རྟོགས་པར་འདོད་
པ་འདི་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཀྱི་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་དག་གྲང་མི་
རྣམས་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་དེས་ཀྱུན་ནས་བསྦངས་པའི་ཚིག་གིས་བསྐྱུས་ལ། ཚིག་དེ་
ཡང་ཚད་མར་མི་འདོད་པར་དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་ལ་སྦང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེས་སུས་
སུས་པའི་ཚིག་ཡིན་ན། ལོག་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཁས་སྦངས་པས་
སོ། །གལ་ཏེ་ཨག་ནི་ཞེས་སོགས་མི་ལ་སྐྱེན་བསྐྱེག་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་
འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་ལས་བཞུགས་ཏེ། ཁྱི་ལ་ཐ་བ་ལ་ཡང་འཇུག་པར་རྟོག་པ་ལ་རྒྱ་
ཅི་ཡོད་ཅེ་ན་མེ་ལ་སྐྱེན་སྐྱེག་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཨག་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྣ་འི་དོན་དེར་
རྟོག་པ་ལ་ཡང་རྒྱ་མཚོ་ནི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། གྲགས་པ་མིན་པར་རྒྱ་
མཚོ་མེད། འཇིག་རྟེན་ན་རབ་དུ་གྲགས་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཚད་མ་ཉིད་མིན་པའི་ཕྱིར།
རིག་བྱེད་དོན་དེས་གྲགས་པས་མི་འབྲུབ་པར་མ་ཟད། རིག་བྱེད་སྐྱ་དོན་གྱི་མཐའ་

གཅིག་ཏུ་དེས་པ་ལ་འདིག་ཉེན་གྱི་གྲགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོགས་པ་བསྐྱེད་པའམ་མ་
དེས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན། འདིག་ཉེན་གྱི་གྲགས་པ་དེ་ལ་སྐྱ་རྣམས་འདོད་པའི་
དབང་གིས་དོན་སྣ་ཚོགས་ལ་འཇུག་པ་ཅན་ཉིད་ཏུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལོ་ལྷ་ཞེས་
པའི་སྐྱ་གཅིག་གྲང་། འདིག་ཉེན་དོན་དགུ་ལ་སྐྱོར་བར་མཐོང་བས་སོ། །

གཉིས་པ་ལུང་ལས་མི་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་ལུང་གི་སྐྱ་རང་
ཉིད་ལས་གྲང་བརྗོད་བྱའི་དོན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པར་འདོད་པ་ལ་དོགས་པ་སྐྱེ་
བར་འགྲུང་གི། གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་སྐྱབ་མི་རུས་པར་ཐལ། དོན་གཅིག་ཁོ་ན་
ལ་འཇུག་པའི་དེས་བྱེད་ཡང་དག་མ་མཐོང་བ་དག་གི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་གཞན་
ཏུ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། ལུང་དེ་
དོན་སྣ་ཚོགས་སྟོན་རུས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རིག་བྱེད་རང་ཉིད་ལས་རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་དེས་མི་འགྲུབ་བར་
བསྟན་པ་ལ། རིག་བྱེད་རང་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དེས་བསྟན་པ་བརྟུན་ཡིན་པར་བསྟན་པ་
དང་། དོན་གཅིག་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་དང་། བར་ལ་བརྟེན་
ནས་དོན་སོ་སོར་དེས་པའི་རྒྱ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱིས་རང་གི་བརྗོད་
བྱའི་དོན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པ་རྒྱལ་དཔོག་པ་ལ་བཤམ། རྒྱལ་དཔོག་པ་དེས་དེད་
སྐྱོད་པ་པ་ལ་བཤམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། རྐྱེས་སུ་གཡོ་ཅན་འགའ་ཞིག་གྲོང་ཁྱིམ་བར་
མི་སུན་དེར་འགྲོ་བའི་ལམ་ནི་གཡས་སྐྱོགས་མ་འདི་ཡིན་ཏེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྐྱོད་ཏུ་ས་
འདི་ནི་སྐྱ་བར་འགྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྐྱ་བ་དང་། རྐྱེས་སུ་གཞན་གྱིས་གང་ལ་
ཡང་མ་བསྟན་པར་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་གཡས་མ་འདི་ཡིན་ཞེས་སྐྱ་བ་གཉིས་སྐྱེས་

བྱ་རང་གི་འདོད་པས་སྐྱུས་མ་སྐྱུས་ཀྱི་ཁྱད་བར་མེད་བར་ཐལ། སྐྱེས་བུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་
 དེ་ལྟར་སྐྱུས་པ་གང་ཞིག །ལམ་སྟོན་པའི་རྣམ་པ་སྟོང་དུ་མ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེ་དེ་
 ལྟར་རྒྱལ་དཔོག་པས་རིག་བྱེད་ལ་སྟེད་བཏགས་ནས་རིག་བྱེད་དོན་དེས་སྐྱུས་པ་
 དང་། ལྷ་སྟེགས་གཞན་གྱིས་གང་ལ་ཡང་མ་བསྟེད་བར་རིག་བྱེད་དོན་དེས་སྐྱུས་པ་
 དེ་དག་ཚོས་ཅན། འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་སྐྱུས་མ་སྐྱུས་ཀྱིས་བྱེ་བྲག་བཏགས་བར་གྱིས་ཉེ།
 བྱེ་བྲག་མེད་བར་ཐལ། ལྷ་སྟེགས་གཉི་གས་དེ་ལྟར་སྐྱུས་པ་གང་ཞིག །བར་ལ་མ་
 ལྟོས་པར་རིག་བྱེད་རང་ཉིད་ལ་ཁོ་བོའི་དོན་འདི་ལྟར་དེས་སོ་ཞེས་སྐྱ་བའི་རྣམ་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེས་ན། དོན་གཅིག་ཁོ་ནའི་རྫོད་བྱེད་དུ་མི་འཐད་བར་
 བསྟན་པ་ནི། རྫོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཚོས་ཅན། དོན་གཅིག་ཁོ་ནའི་གསལ་བྱེད་དུ་དེས་པ་
 གང་ལས་ཡིན་ཉེ་མ་ཡིན་བར་ཐལ། བར་སྐྱུར་ན་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་
 བའི་ཕྱིར་དང་། རྫོད་འདོད་ཀྱིས་བཞག་པའོ་དོན་གྱི་དེས་པ་མ་གཏོགས་པར་དག་
 གིས་ཀྱང་བར་ལ་མ་ལྟོས་ཤིང་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་དེས་ཤེས་པ་མི་འཐད་
 པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་བར་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་སོ་སོར་དེས་པའི་རྒྱ་བསྟན་པ་ནི། བརྫོད་
 འདོད་དེ་བརྫོད་བྱའི་དོན་སོ་སོར་དེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཉེ། རྫོད་འདོད་ཉོག་པའི་སྐྱུང་བ་
 ཁོ་ན་རྒྱ་དོན་དུ་འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར། བར་ནི་རྫོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་དོན་སོ་
 སོར་དེས་པ་དེའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་ཉེ་ལུས་དག་གི་རྣམ་རིག་གི་སྟོན་སྟེན་རྫོད་བར་
 འདོད་པའི་དོན་གཞན་གྱི་སྟོ་ཡུལ་དུ་གསལ་བར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུས་
 མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་དེ་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་ཅན་དུ་དེས་པ་གང་ལས་ཀྱང་མི་འཐད་

བར་ཐལ། རོན་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྒྱ་དེ་ནི་སྐྱེས་བུས་བུས་པ་མེན་པ་ལ་མེད་བས་
 བཤོ། །དེ་ལྟ་མིན་པར་བརྟེན་ལ་མ་སྟོས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་རོན་སོ་སོར་ངེས་པ་
 ཡིན་ན། འཆད་པ་པོ་གཞན་གྱིས་རོན་གཞན་ལ་བ་གད་པ་དེས་ཀྱང་གོ་བ་ཅུང་ཟད་
 ཀྱང་སྐྱེད་པར་མི་རུང་ངོ་། །དེར་མ་ཟད་འདིའི་རོན་འདིའོ་ཞེས་འཆད་པ་སོས་བརྟེན་
 བུས་པ་ཡང་། རོན་མེད་པ་ཅན་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་རིག་གྲེད་འཆད་པ་
 དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །སྐྱོན་མེད་དེ། བརྟེན་ལས་རྫོད་གྲེད་རྣམས་རང་བཞིན་
 གྱིས་རོན་ལ་འབྲེལ་བའི་ཁྲད་པར་གསལ་བར་གྲེད་པ་རོན་མེད་མིན་ལོ་ཞེ་ན། རིག་
 གྲེད་གྱི་སྐྱ་ཚོས་ཅན། རོན་གཅིག་ཁོ་ན་གསལ་བའི་ངེས་པ་འང་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། རོན་གོ་བ་བརྟེན་ལ་སྟོས་པ་གང་ཞིག །བརྟེན་གང་ལ་ཡང་སྐྱར་དུ་རུང་
 བས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་བཀག་བས་སྐྱབ་པ་དེ་དག་གི་རོན་བསྐྱབ་པ་ནི། རོན་གང་ལ་འདོད་པ་
 རང་རྒྱུད་པའམ་འདོད་པས་རང་དགར་སྐྱོར་བའི་རྫོད་གྲེད་དེ་ལ་བརྫོད་གྲེད་རོན་
 མཐའ་གཅིག་དུ་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཞིག་ཡོད། དེས་ན། བརྟེན་འདོད་པའི་དབང་
 གིས་རོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་དུ་རུང་བ་ཉིད་ཡིན་པས་ཨག་ནི་ཞེས་སོགས་གྱི་
 རྒྱས་སྐྱོད་པ་པའི་མཛོན་པར་འདོད་པ་མེ་ལ་སྐྱེན་བསྐྱེད་སྐྱེན་པ་ཁོ་ན་གསལ་བར་
 གྲེད་པ་སོགས་སྐྱ་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་རྫོད་གྲེད་གྱི་སྐྱ་དངོས་དབང་གིས་རོན་
 གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་ལྟ་བུའི་རོན་ངེས་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་
 རྫོད་འདོད་གྱིས་རྟོག་མར་སྐྱར་བའི་དབང་གིས་སྐྱོ་སྐྱིད་པ་ཁོ་ནའི་དངོས་མིང་དུ་
 ངེས་གྱི་གཞན་གྱི་དངོས་མིང་དུ་འགྱུར་སྲིད་པ་ལྟ་བུའི་རྫོད་འདོད་གྱིས་རོན་ངེས་པ་

རང་ལུགས་ལ་ཡང་ཁས་ལེན་ལ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་བུམ་པའི་སྐྱོད་ལྟེ་ལྟེ་བ་ལས་
གཞན་ལ་སྐྱར་དུ་མི་རུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ངེས་ནི་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སློབས་གཅིག་བདེན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་
ཅན་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
གང་གི་སྲིད་རིག་བྱེད་ཀྱི་སློབས་གཅིག་ཡིན་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་མེ་ཁྱང་བ་བརྗོད་
བྱེད་ཡིན་པ་དང་། རླ་བ་བཅུ་གཉིས་ལོ་ཡིན་ཅེས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་རག་བདེན་པའི་
དོན་ཅན་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། རིག་བྱེད་ཀྱི་རག་གཞན་ཡང་དེ་དང་འབྲ་བར་བདེན་པའི་
དོན་ཅན་ཡིན་ནོ། ཞེས་དེ་སྐད་དུ་སྲོད་པ་བ་གཞན་དག་ཟེར་རོ་ལོ། །

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྐད་དུ་བསྟན་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་ལ་
ཚད་མས་གཞོད་པར་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དེ་འབྲ་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ།
ལྷག་ལྷན་ཡིན་པས་ཁུབ་པ་འབྲུལ་བ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་གིང་ཏོག་
ལྷག་མ་འདི་རྣམས་ཚོས་ཅན། རོ་མངར་བར་འབྲ་སྟེ་གཟུགས་ཀྱི་རོ་པོ་སྐྱབ་པོར་
མཚུངས་པའི་ཉིད་ཀྱི་སྲིད། ཞེས་པ་དང་། ལྷ་ནང་གི་འབྲས་འདི་རྣམས་ཚོས་ཅན།
ཚོས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷར་ཐོས་པའི་འབྲས་དང་སྲོད་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཚུད་པ་ལ་ཡང་ཁྱང་
བར་མེད་པའི་སྲིད། ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བས་ན། འདི་འབྲ་བའི་རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་པ་རིགས་པ་ཤེས་པ་སློབས་སྐྱང་ལ་སོགས་པས་བཀག་གོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཚད་མས་གཞོད་པར་བསྟན་པ་ནི། རིག་བྱེད་ཚོས་
ཅན། ཁྱོད་དོན་བདེན་པ་ཁོ་ན་སྟོན་པ་མིན་པར་ཐལ། ལྷེས་བུ་རྟག་པ་ལས་བྱེད་པ་པོ་
དང་། ལྷས་སྐྱབ་ལོངས་སྲོད་པ་པོ་ཉིད་དུ་སྟོན་པའི་སྲིད་དང་། དེས་པོ་རྣམས་རྟག་

བ་དང། སྤྱི་དོན་གཞན་སོགས་དབང་པོ་ལས་འདས་པ་རྣམས་དབང་པོའི་གཟུང་
 བྱར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དང། རྒྱ་མི་མཉམ་པ་ཉལ་པ་རྒྱར་འགྲུང་བ་དང། གནས་པ་མི་
 མཉམ་པ་ཉལ་པ་རྒྱུན་གྱིས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང། འཛིག་པ་མི་མཉམ་པ་ཕྱིས་རྒྱ་
 དོན་གཞན་གྱིས་འཛིག་པར་བྱེད་དགོས་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དང། གཞན་ཡང་མངོན་
 རྗེས་ཀྱི་ཚད་མ་རྣམས་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པ་བསལ་བའི་སྲོད་ཡུལ་ལམ་ལུང་ལ་སྟོས་
 པའི་རྗེས་དཔག་དང་འགལ་བ་དག་ནི་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ནི་
 མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཚད་མ་དང་འགལ་བ་ཀུན་ཉུ་བསལ་ཞིང། འབྲེལ་བ་དང་ནི་རྗེས་^༡
 མ་ཐུན་ཐབས། ཞེས་སོགས་སུ་བཤད་པ་ལྟར། རྒྱད་པར་གསུམ་ལྟར་གྱི་བསྟན་
 བཅོས་ཀྱི་དོན་ཡང་མ་བསྟན་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་ཕྱོགས་གཅིག་བདེན་པ་ཅམ་གྱིས་
 རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཏུ་སྐྱབ་པ་ནི། གཡེམ་མ་སུ་ཚོར་གྱི་བདག་པོ་ལས་
 རྒྱལ་བ་དང་འབྲེལ།

གཞན་ཡང་གལ་ཉེ་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མི་སྐྱ་བ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཅམ་གྱིས་རིག་
 བྱེད་ཐམས་ཅད་ཚད་མར་གྲུབ་ན་འོན་པར་སྐྱ་བའི་སྐྱེས་བུ་འདི་དག་ལ་ཚད་མ་མིན་
 པའི་ཚིག་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུ་མང་ཏུ་སྐྱ་བ་ལ་བདེན་པའི་དོན་གཅིག་
 མེད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སྤར་བཤད་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྐྱུས་ཉེ་
 བསྟན་པ་ནི། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་འདི་ཚོས་ཅན། རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱའི་དངོས་པོ་
 ལ་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རང་བཞིན་ནམ་འབྲས་བུ་གང་ཡང་མིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བརྗོད་པ་པོའི་རྗོད་འདོད་ཅམ་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་པས་འབྲུང་

༡ མ་ཕྱི། ༡༩༡བའན། ༥ * ཏུ
 ༢ མ་ཕྱི། ༡༩༡བའན། རྣམ * རྗེས

བའི་ཕྱིར། སྤྲུལ་ལ་ཁྲུབ་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། འདི་གཉིས་ལས་རྣམས་པར་བསྐྱོས་པས་
 གྲང་འབྲུལ་པ་མེད་པའི་འབྲུལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་བདག་གཅིག་
 དེ་བྱུང་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྫོང་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་འདོག་པ་ནི་བརྫོང་བྱ་
 ཚད་མས་མཐོང་བས་བྱེད་པས་དོན་ལ་བརྒྱུད་ལ་འབྲེལ་པས་ཁྲུབ་པོ་ཞེ་ན། སྤྲུལ་
 རྟེན་མི་རྟེན་ཏུ་བརྫོང་པའི་སྤྲུལ་གཉིས་ཀ་འཇུག་མི་སྲིད་པར་ཐལ། རྟེན་མི་རྟེན་པ་
 ཚུན་དག་ནི་འགལ་བའི་དོན་དེ་ནི། སྤྲུལ་བྱ་གཅིག་ལ་གཞི་མ་ཐུན་ཏུ་འདུ་བར་རི་
 ལྟར་ཡང་འགྲུང་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལྷན་དེ་ལས་རྟོགས་པ་པོའི་ཞེན་དོན་
 ཀྱི་རྣམས་པ་འགའ་ཡང་ངེས་པར་རུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷན་དང་ཞེན་པའི་བརྫོང་
 བྱའི་དངོས་པོ་རྣམས་མེད་ན་མི་འབྲུང་བའི་འབྲེལ་བ་མི་འབྲུབ་པས་ནའོ། །དེའི་ཕྱིར་
 ལྷན་དེ་ནི་དོན་དེའི་རྫོང་བྱེད་ཏུ་ལོག་ན་ཡང་དོན་དེའི་དངོས་པོ་མེད་པར་གྲུབ་པར་
 མི་འགྲུང་བ་དེས་ན་བསྐྱེད་དོན་མེད་ངེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཏུ་སྤྱི་ཚོལ་གྱི་ཚད་མ་
 གསུམ་གྱིས་མི་དམིགས་པས་ནི་མི་འབྲུབ་པོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་ན་རིག་བྱེད་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྲུལ་པའི་རྟེན་མི་རྟེན་
 པར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་འབྲེལ་ལས། རིག་བྱེད་ཚད་མ་དང་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
 པ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་མ་གྲས་པ་དང་། རྟོགས་གཅིག་བདེན་པ་སོགས་ཀྱི་རྟེན་མི་
 གྱིས། རིག་བྱེད་ཚད་མ་ཡིན་པ་དང་ནི་བདག་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་མི་འགའ་འབྲས་བུ་
 བྱེད་པར་སྤྲུལ་བ་དང་འབབ་སྟེགས་ཀྱི་ལྷན་ལས་སྤྲིག་པ་འདག་པའི་ཚོས་འདོད་པ་དང་
 བེ། ཡོན་ཏན་རྒྱུ་ཟད་མེད་ཀྱང་། ཁོ་བོ་ཅག་བྲམ་ཟེ་ཡིན་ལོ་ཞེས་རིགས་སྤྲུལ་བས་
 དེགས་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་སྤྲིག་པ་གཞོན་པའི་ཕྱིར་ཏུ་མེད་མཚོན་པ་ལ་སོགས་པའི་

གདུང་བ་དུ་མ་རྩོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རྣམས་ནི་སྤྱོད་པ་བ་སྒྲུབ་པོ་ཤེས་རབ་འཆམ་
 བའི་རྟགས་ལྟ་ཡིན་ནོ། །རྟགས་པ་ཙམ་བསྟན་པའི་དོན་དུ་ལྟ་ནི་མཚོན་བྱེད་དུ་སྒྲོས་པ་
 ཡིན་གྱི་ཞེས་དུ་སྤྲེལ་སྟེ་གསུང་དེ་དག་གི་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ནི་དཔག་དུ་མེད་དོ། །ལེ་ལུ་
 དང་པོ་འདིའི་གཞུག་ཚད་ནི་རྒྱ་དཔེ་ལས་ཤོ་ལོ་ཀ་སྟུམ་བརྒྱ་དང་བཞི་བཅུ་ཙམ་གཅིག་
 ཅེས་འབྲུང་དོ། །གང་གི་སྒོ་ལོས་མགིན་པའི་ཤུག་ཟབ་ན། །ལེགས་བཤད་མ་ལུས་ངམ་
 སོ་བྱས་གྱུར་བ། །དེ་ཡི་ཚིག་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱེས་ཚལ་དག། །གསར་སྐྱེས་པ་རྣོས་
 འགོངས་པའི་བསེར་དུ་བཞིན། །རྒྱས་པའི་བསྟན་བཙུག་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱ་
 ཚེར་བཤད་པ་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། རང་དོན་ལེ་ལུའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྟེ་དང་
 བཤོ། ། །

སྟེ། བན་བདེའི་འབྲུང་གནས་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་འདུའི་ལྗོན། །རབ་རྒྱས་
 འགོ་ཀུན་ཐར་མཚོག་འབྲས་བཟང་ལ། །སྤྱོད་སྤྱིར་བཏང་གིས་སྐྱུན་གྱུ་བ་ཚོས་གྲ་
 ཚེད། །ཚོས་སྐྱིན་མཛད་མེད་དཔ་འགྲེའི་རྒྱན་འདི་སྟེལ། །སའ་མཛུགས། ། །

༡༡། །ལེ་ལུ་གཉིས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་རིགས་པའི་ རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

༡༡། །ལོ་སྤྱི། །གང་ཞིག་མ་ལུས་འགྲོ་བའི་སྤྱིར་ལ་བརྟེ་བའི་གྲིབ་བསིལ་འཕོ་
བ་ཅན། །སྤོད་པ་རྒྱ་ཆེན་ཡལ་གའི་ཁྲོན་ཡངས་ཚོགས་གཉིས་མེ་ཉོག་དཀར་པོ་
དག། །རབ་རྒྱས་ཀྱི་བཞེན་སྲོགས་ཀྱི་མཐར་འགྲོ་འབྲས་བུ་མི་དམན་ཀུན་དགའི་
ཤིང་། །ས་གསུམ་འགྲོ་བའི་སྤྲོ་མ་མཉམ་མེད་དཔག་བསམ་སྤོན་པ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག། །

། ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་བཤད་པའི་སྤྱིར་ཚད་ མས་གྲུབ་པའི་ལེ་ལུ། །

དེ་ལྟར་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་
སྤྱད་པག་པ་བཤད་ཟེན་ནས། དེའི་འོག་ཏུ། གཉིས་པ་རེས་བྱ་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ལམ་དང་བཅས་པ་བཤད་པའི་སྤྱིར་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེ་ལུ་བཤད་པར་
བྱའོ། །དེ་ལ་ཡང་། བཤད་བྱའི་མདོ་དགོད་པ་དབ། དེ་ཉིད་འཆད་བྱེད་གཏན་ལ་
"དབབ"པ་གཉིས།

། བཤད་བྱའི་མདོ་དགོད་པ། །

དང་པོ་ནི། ཚད་མ་མདོད། །ཚད་མར་གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་སན་བཞེད་པ། །སྤོན་པ་

༡ མ་ཕྱི། །ཉན་ཅན། དབབ། * དབབ།

བདེ་གཤེགས་སྐྱོབ་ལ་སྤྲུལ་འཚམ་ཏེ། །ཚད་མ་བསྐྱབ་སྲིར་རང་གི་གཞུང་ཀུན་
ལས། །བརྟུས་ཏེ་སྣ་ཚོགས་འཛོལ་རྣམས་འདིར་གཅིག་བྲ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བྱེད་སྲ་མས་ཚད་མ་མདོའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཐོག་མར་མཚོད་
བར་བརྗོད་པ་བསྟན་ཅིང་། །བྱེད་སྲི་མས་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་ཉིད་ཚོམ་བར་
དམ་བཅའ་བ་དང་། །བརྗོད་བར་བྲ་བ་དང་། །དགོས་པ་དང་། །དགོས་པའི་ཡང་དགོས་
པ་རྣམས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། །དེ་ཉིད་ལས། །མཚོད་རྗོད་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བྱེད་པོ་
དེ་ཉིད་འདིར་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུས་འཚད་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །

༡༩༽ ཉིད་འཚད་བྱེད་གཏན་ལ་དབབ་པ།

གཉིས་པ་དེ་ཉིད་འཚད་བྱེད་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། །སྤྱིའི་དོན་དང་། །ཡན་
ལག་གི་དོན་གཉིས། །དང་པོ་ལ། །མདོའི་མཚོད་རྗོད་ཀྱི་ཚིག་དོན་བཤད་བ་དང་། །དེ་
ཉིད་ཀྱི་དོན་བཤད་པའི་སྐོ་ནས་ལེའུ་འདིའི་གཞུང་གི་འབྲེལ་རྣམས་བར་བཞག་པ་
གཉིས། །དང་པོ་ནི། །སྤྲུལ་འཚམ་ཞེས་བྲ་བ་བཤད་པའི་བཞེའོ། །གང་ལ་ན་ཚད་མ་
ལའོ། །ཚད་མ་རི་ལྟ་བུ་ལ་ཞེ་ན། །རྒྱ་མེད་རང་བྱུང་གི་ཚད་མ་མ་ཡིན་གྱི། །རྒྱ་སྤྱན་
སུམ་ཚོགས་པ་ལས་ཚད་མར་འབྲུངས་པར་གྱུར་པ་ཞེག་ལའོ། །རྒྱ་རི་ལྟ་བུ་ལས།
ཚད་མ་རི་ལྟ་བུའི་རོ་བོར་འབྲུངས་པ་ལ་ཞེ་ན། །རྒྱ་བསམ་སྦྱོར་སྤྱན་སུམ་ཚོགས་པ་
ལས། །འབྲས་བུ་དོན་གཉིས་སྤྱན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཚད་མར་འབྲུགས་པ་ལའོ། །དེ་
ཡང་རྒྱ་བསམ་པ་སྤྱན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི། །འགྲོ་ལ་མན་བཞེད་པ། །ཞེས་པ་བསྟན་ཏེ།
འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་སྐོ་བར་བཞེད་པའི་ཤུགས་རྗེ་ཆེན་པོའོ། །རྒྱ་

སྐྱོར་བ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཚོགས་པ་ནི། སྐྱོན་པ། ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། བདག་མེད་མངོན་སྤྱོད་ཚོགས་པའི་ལེས་རབ་འཁོར་དང་བཅས་པའོ། །འབྲས་བུ་རང་དོན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཚོགས་པ་ནི། བདེ་གཤེགས། ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་། རྒྱ་སྤངས་ཡོན་ཏན་གསུམ་བདེ་གཤེགས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར། ལེགས་བར་སྤངས་པ་དང་། སྤངས་མི་སྤོག་པར་སྤངས་པ་དང་། མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་སྟེ། རྒྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་སྤངས་པ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེད་དང་། གཤེགས་པ་རྟོགས་པའི་དོན་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར། དེ་ལོན་ཉིད་མཐུན་པ་དང་། མཐུན་པ་བཟོན་པ་དང་། མ་ལུས་པར་མཐུན་པ་སྟེ། རྒྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་རྟོགས་པ་ཟུག་པའི་ལེ་ལེས་གཉིས་ལ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །འབྲས་བུ་གཞན་དོན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཚོགས་པ་ནི། སྐྱོབ། ཅེས་པས་བསྟན་ཏེ། རང་གིས་གཟིགས་པའི་མངོན་པར་མཚོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པའི་ལམ་མཐའ་དག། རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེ་ལྟར་གཟིགས་པ་ལྟར་གཞན་ལ་བསྟན་པའི་སྐྱོན་སྤྱོད་ལ། འགོ་བ་སྤྱད་པས་ལས་སྐྱོལ་བའི་ཕྱིར་སྐྱོབ་པ་ཞེས་བྲལོ། །

གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སྐྱོན་སྤྱོད་ལེའུ་འཛུལ་གཞུང་གི་འགྲེལ་རྒྱུ་པར་བཞག་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་མཚོན་རྟོགས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་སྟེ། སོ་དེ་ཉིད་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ་འཛུལ་ཉིད་ཀྱིས་ཚུལ་ངེ་ལྟར་འཆད། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་སྟེ། སོ་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་འགྲེལ་བ་ལ། ལེའུ་འཛུལ་ཉིད་བཅའ་སྤྱོད་པའི་དགོས་པ་ཡང་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་པ་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་མཛད་པའི་མཚོན་རྟོགས་ཀྱིས་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ལམ་གང་ལ་སྐྱོན་ནས། ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་མངོན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་།
 སངས་རྒྱས་ནས་གདུལ་བྱ་ལ་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་རི་ལྟར་བསྟན་པ་ཐེག་པ་སྟོན་
 མོང་གི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཉི་ག་ཚང་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་ནི། གོལ་བ་དོན་
 གཉེན་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་
 པས་དེའི་སྲིད། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ལ་
 ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་ནས་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོག་པའི་དོན་དུ། མདོའི་མཚོད་
 རྗེས་རྣམས་པར་འབྲེལ་བའི་ལེའུ་འདི་ཉིད་མངོན་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལ་ཀུན་ལས་བཏུས་
 ཀྱི་མཚོད་རྗེས་ཀྱི་ཚིག་དོན་རྒྱས་པར་འཆད་པར་བྱེད་པ་ནི། ཚད་མ་སྤྱི་མཉམ་ཅན་
 ཤེས་པ། ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། གང་སྲིད་དེས་ན་ཚད་མ་ཉིད། ཅེས་བྱ་བའི་བར་
 ཡིན་ཞིང་། བཙོན་ལྡན་འདས་ལ་ཚད་མར་འབྲུངས་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་པ་
 བསྟོན་པ་མངོན་པའི་དགོས་པ་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟའི་དངོས་སྟོན་བསྟོན་པ་ནི། ཞེས་བྱ་
 བ་མན་ཆད་དོ། །

དེས་བསམ་ན། གཞུང་དེ་དག་ནི། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་མཚོད་རྗེས་དེ་
 ལྟར་མངོན་པའི་དགོས་པ་འཆད་པ་ཡིན་གྱི་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་མཚོད་བརྗོད་
 གཞུང་འདིས་བཀའ་བའི་དགོས་པ་འཆད་པ་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་
 ཡང་ལྷོ་གྲུང་བ་དག་གིས་ལེའུ་འདི་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་གི་ཐོག་མར་ལུགས་འབྲུང་དང་།
 ལུགས་ལྟོག་གི་བསྟུས་དོན་གཉིས་རྣམས་པར་འགོད་པ་ནི། གཞུང་གི་མཚམས་འབྲེད་
 པའི་རྟོགས་པ་རྩལ་ཟད་ཀྱང་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་པར་ཟད་དེ། ལུགས་འབྲུང་ནི། ལྷུ་བ་
 རྒྱུད་སྟེན་སྟེན་སྟེན་གྱི་ལམ་ལུགས་ལས་ལྟོགས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཡན་ཆད་

ལུགས་འབྲུང་ལུགས་སྟོན་གཉི་གའི་གཞི་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ། །དེས་ན། འདི་ལྟར་
 ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཚད་མར་གྲུབ་པ། ཞེས་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱ་ལུན་སྲུང་
 ཚོགས་པ་ལས། རྣོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་
 ཚད་མར་འབྲུངས་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་འཆད་པར་བྱེད་པ་
 ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་
 བའི་ཚད་མར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ཡང་རྒྱ་ལུན་སྲུང་ཚོགས་པ་ལས་འབྲུངས་པ་ཡིན་
 གྱི་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་
 བོ་ནི། ཚད་མ་སྐྱུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཚད་མ་ཅམ་གྱི་
 མཚན་ཉིད། རང་གིས་ཡོངས་སུ་དབྱེད་པ་ལྟར་གྱི་གཞུག་བྱ་ལ་བསྐྱུ་བ་མེད་པ་ཅན་
 གྱི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གཏན་ལ་ཐབ་ནས།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་། རྣོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་མངོན་པར་འདོད་པའི་
 དོན་ལ་བསྐྱུ་བ་མེད་པ་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིར། དེ་ཉིད་ལ་ཚད་མ་
 ཡིན་ལོ་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟར་རྣོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་མངོན་པར་འདོད་
 པའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡང་རྒྱ་ལུན་སྲུང་ཚོགས་པ་ལས་འབྲུངས་པར་
 རིགས་གྱི། རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པ་མེད་དོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི། མ་
 སྐྱེས་པ་ནི་བརྗོད་དོན་དུ། ཞེས་པ་ནས། མ་ཡིན་ཁྲད་པར་མེད་སྲིར་རོ། ཞེས་པའི་
 བར་ཡིན་ལ།

ལོ་ན། ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པ་དེ་ཉིད་རྒྱ་གང་ལས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་འབྲུངས་ཞེ་ན།
 དེ་ལ་ཡང་། རྣོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པ་ངོས་གཟུང་

བ་དང་། དེ་ཉིད་རྒྱ་གང་ལས་ཚུལ་རྗེ་ལྟར་འབྲུངས་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི། ཚད་མ་སློབ་གྲུང་དོན་ཤེས་ཡིན། ཞེས་པ་ནས། ཚུར་ཤོག་བྱ་རྒྱུ་དང་སྟོན་
 བར་གྱིས། ཞེས་པའི་བར་སྟེ། འདིས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་དོར་གྱི་
 གནས་མ་ལུས་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མདོན་སུམ་དུ་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུན་ལྡན་གཞན་ལ་སྟོན་པ་
 མཚན་པ་ཉིད། གོམ་བ་དོན་གཉེར་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བཤད་
 བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དེ་ཉིད། རྒྱ་གང་ལས་ཚུལ་རྗེ་ལྟར་
 འབྲུངས་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི། འགྲོ་ལ་བན་བཞེད་པ། སྟོན་པ་བདེ་གཤེགས་སྐྱེ་བ།
 ཅེས་པའི་མདོ་ཚིག་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་འགྲེལ་བའི་སྐོ་ནས། རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ།
 ལུགས་འབྲུང་གི་བཤད་པ་དང་། ལུགས་སྟོན་གི་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
 ལྷུབ་བྱེད་སྤྲུགས་རྗེ་གོམས་ལས་དེ། ཞེས་སོགས་དང་།

གཉིས་པ་ནི། ཡང་ན་སྐྱེ་བ། ཅེས་པ་ནས། གང་གིས་དེས་ན་ཚད་མ་ཉིད།
 ཅེས་པའི་བར་དོ། །དེ་ཡང་། ལུགས་འབྲུང་དང་། ལུགས་སྟོན་ཅེས་པའི་དོན་
 བེ། མཚོན་རྗེད་ཀྱི་ཚིག་གི་གོ་རིམ་རྗེ་ལྟར་བཤད་པ་དང་། གོ་རིམ་དེ་ཉིད་ལས་
 སྟོན་སྟེ་བཤད་པའོ། །དེ་ལྟར་མཚོན་རྗེད་ཀྱི་ཚིག་གི་གོ་རིམ་རྗེ་ལྟར་བཞེན་དུ་
 བཤད་ན། བསམ་པ་སྤྲུག་ཚོགས་ལས་སྐྱོར་བ་སྤྲུག་ཚོགས་འབྲུང་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་
 བསམ་སྐྱོར་དེ་གཉིས་ལས། དང་དོན་སྤངས་པ་བྱུང་བར་གསུམ་ལྡན་གྱི་བདེ་བར་
 གཤེགས་པ་འབྲུང་ལ། སྤངས་པ་མཐར་ཐུན་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞན་སྤྲུག་བསྐྱེད་
 ལས་སྐྱོལ་བའི་སྟོབ་པ་འབྲུང་དོ། །ཞེས་རྒྱ་སྐུ་སྐུ་མ་སྐུ་ལས། འབྲས་བུ་སྐྱི་མ་སྐྱི་མ་
 འབྲུང་བའི་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །མཚོན་རྗེད་ཀྱི་ཚིག་གི་གོ་རིམ་

ལས་སྡོག་སྟེ་བཤད་པས་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཚོས་ཅན། རྟོགས་པ་ཁྲུང་བར་
 གསུམ་ལྡན་གྱི་བདེ་གཤེགས་མངའ་སྟེ། གཞན་ལ་བདེན་བཞིའི་སྒྲོང་དོར་ཐབས་དང་
 བཅས་པ་མཐའ་དག་སློབ་དཔོན་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་བར་སྟོན་པའི་སློབ་བར་
 མཚན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དོན་དུ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལུས་རིང་དུ་
 གོམས་བར་མཚན་པའི་སློབ་པ་ལུན་ཚོགས་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། རྟོགས་པ་ཁྲུང་བར་
 གསུམ་ལྡན་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་མན་བར་བཞེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་
 ཚེན་པོ་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། གཞན་དོན་དུ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལུས་རིང་དུ་
 གོམས་པ་མཐའ་ཕྱིན་བར་མཚན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྟོགས་སུ་
 བཀོད་ནས། རྒྱ་སྤ་མ་སྤ་མ་སྤུབ་པའི་ཤེས་བྱེད་གྱི་རིམ་པ་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་
 བོ། །རྟོགས་དེ་དག་གི་ཚུལ་གསུམ་རི་ལྟར་སྤུབ་པའི་ཚུལ་ཡང་། ཁྲུབ་འབྲེལ་ཚད་
 མས་གྲུབ་སྟེ། རང་གིས་མ་རྟོགས་པར་གཞན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་མི་རུས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་བུ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་རྒྱ་ལ་མ་འབད་བར་འབྲས་བུ་
 མཚོན་དུ་འགྲུར་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ལ་སྤྱིང་བཅེ་བ་ཚེན་པོ་མེད་ན།
 གཞན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་འབད་བ་དུག་པོ་དང་དུ་ལེན་བར་མི་
 འགྲུར་བའི་ཕྱིར་ཉེ། རི་ལྟར་རང་གི་བུ་གཅིག་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་སེལ་བ་ལ་འབད་བ་
 བྱེད་པའི་ཆ་ཅམ་སྟེ་པོ་བར་མ་དག་ལ་ཡང་མི་བྱེད་ན། དག་པོ་ལ་སོགས་པ་གཞན་
 དག་ལ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་དགོས་པ་མཚོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་པོ། །

དེ་བས་ན། དེ་ལྟར་ཁྲུབ་འབྲེལ་དེས་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་
 རྟོགས་པར་སྤོ་བ་ཡིན་པས། གཞུང་དུ་རྒྱས་པར་མ་བཀོད་ལ། རྟོགས་ཚོས་སྤུབ་

སའི་ཚུལ་ལ་སྐྱོབ་སའི་རྟགས་ཀྱིས་བདེ་གཤེགས་གྲུབ་པ་ན། རྟགས་གཞན་རྣམས་
 གྱི་སྐྱོགས་ཚོས་རིམ་པ་བཞིན་འབད་མེད་དུ་འགྱུར་བར་འགྱུར་བས། དེའི་སྲིད།
 གཞན་རྣམས་ཀྱི་སྐྱོགས་ཚོས་སྐྱབ་སའི་ཚད་མ་ལོགས་སུ་བཤད་མི་དགོས་ལ། སྐྱོབ་
 སའི་རྟགས་ཀྱིས་བདེ་གཤེགས་སྐྱབ་སའི་སྐྱོགས་ཚོས་ཚད་མས་ངེས་པར་བྱེད་སའི་
 ཚུལ་ནི་བཙུན་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུང་རབ་ལས། རང་ཉིད་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་རྣམས་
 ལ། བདེན་བཞིའི་སྒྲུང་དོར་ཐབས་དང་བཅས་པ་བསྟན་པ་མངོན་སུམ་ཀྱིས་གྲུབ་
 ཅིང། དེ་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ། གཞན་ཡིན་ཞེས་རྣམ་
 སར་དཔྱད་པ་ན། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་དག་སྐྱབ་བསྐྱུལ་གྱི་
 རང་བཞིན་གྱི་འཁོར་བ་དང། ཀུན་འབྱུང་དེའི་རྒྱ་བྱེད་སའི་སྒྲུང་བྱ་དང། སྐྱབ་བསྐྱུལ་
 འགགས་སའི་ཐར་བ་ཐོབ་བྱ་དང། བདག་མེད་རྟོགས་སའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཀུན་
 འབྱུང་སྒྲུང་ས་ནས་སྐྱབ་བསྐྱུལ་འགགས་སའི་ཐར་བ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅུས་སར་དངོས་
 པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་སའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་ངེས་པ་ན། བཙུན་
 ལྡན་འདས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་ལ་བདེན་བཞིའི་སྒྲུང་དོར་སྲིད་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པ་
 ཡིན་སའི་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་བས་དེའི་སྲིད། སྐྱོབ་པ་འཆད་སའི་སྐྱབས་སུ་
 བདེན་བཞིའི་སྒྲུང་དོར་ཐབས་དང་བཅས་པ་གཏན་ལ་འབེབས་སའི་དངོས་པོ་སྟོབས་
 ལྷགས་ཀྱི་རིགས་པ་དག་རྒྱས་སའི་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ལྷགས་འབྱུང་དང། ལྷགས་ལྡོག་གི་རིམ་པ་གཉིས་གསུངས་སའི་
 དགོས་པ་ཅེ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཁ་ཅིག་འདི་སྟུང་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་སའི་ཐབས་
 གང་ཞིག་གོམས་སའི་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཉིད་ཐོབ་སའི་འགྱུར་བ་ཀུན་མཁྱེན་

སྐྱེད་བྱེད་གྱི་རྒྱ་མེད་དོ། །དེའི་སྲིད། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཡང་མེད་དོ་སྟེ་སྐྱེ་བུ་ལོག་
བར་རྟོག་པ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་ །དབང་ལྷན་སྟེ་ལྷ་སྲུ་རྟེན་པ་རང་འབྲུང་གི་སྐྱེས་ལུ་
ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱ་ལ་སྟོན་པའི་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ལི་མི་འཐད་
དེ། སྲུང་ཐམས་ཅད་མི་ཤེས་པ་སྲིས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་མེད་
པའི་སྲིད་དོ་སྟེ་སྐྱེ་བུ་ལོག་བར་རྟོག་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་རྒྱ་
གང་ལས་ཇི་སྟེ་འབྲུངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་རིམ་པ་ཉིད་གཙོ་
བོར་འཆད་པ་ལྷན་འབྲུང་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་སྟེ་
ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་རྒྱ་གང་ལས་ཇི་སྟེ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་ན། ཐམས་ཅད་
མཁུན་པ་རྒྱ་དེ་དག་ལས་ཚུལ་དེ་སྟེ་འབྲུངས་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྟེ་སྐྱེ་བུ་
དོགས་པ་བསལ་བའི་སྲིད། རྒྱ་དེ་དག་ལས་ཚུལ་དེ་སྟེ་འབྲུངས་པའི་ཤེས་བྱེད་གྱི་
རྟེན་པ་ཡང་དག་གི་རིམ་པ་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་ལྷན་སྟེ་གྱི་
རྣམ་པར་བཞག་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ཞིང་།

གཞན་ཡང་ལྷན་འབྲུང་གིས་ནི། གཙོ་བོར་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་
སྟོན་པར་བྱེད་ལ། ལྷན་སྟེ་གྱིས་གཙོ་བོར་ཐོག་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐོག་པ་སྟོན་
མོང་གི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འདི་སྟེ། ལྷན་སྟེ་གྱི་
སྐབས་སུ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད། དང་བོར་སྐབས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་བརྒྱུང་མཐར་
མཛོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་བར་གྱི་རིམ་པ་དག་ལས་ཇི་སྟེ་འབྲུབ་པའི་
ཚུལ་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྲིད་དང་། གཙོ་བོར་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་

༡ མ་ཕྱི། ༥༣༣། འབབས * འབེབས

ཐོབ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཞེས་
 བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུགས་ལྡོག་གི་སྐབས་སུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དེས་འགྲོ་བ་སྤྱད་
 བསྐྱལ་ལས་སྐྱོབ་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བདེན་པ་བཞིའི་སྒྲུང་དོར་བསྟན་པའི་སྐོ་
 བས་འགྲོ་བ་སྤྱད་པསྐྱལ་ལས་སྐྱོབ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བཤད་ནས། འོན་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལས་བཤད་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་བྲ།
 དེ་དག་ལ་སྒྲུང་དོར་དེ་ལྟར་བྲས་པ་ལས་ཐར་པ་ཐོབ་བར་འབྱུང་སྐྱམ་པ་ལ། བདེན་
 བཞི་ལ་སྒྲུང་དོར་བྲས་པས་ཐར་པ་དེ་ལྟར་འཛོལ་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་
 འབེབས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་སྐྱོབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བདེ་གཤེགས་དཔོག་པ་སོགས་
 ཀྱི་རྟགས་སྐྱོར་གྱི་རིམ་པ་ཙམ་ཞིག་མ་གཏོགས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཉམས་སུ་
 ལེན་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་རྒྱས་པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བས་ན། ལུགས་འབྱུང་གིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་
 ཀྱི་རིམ་པ་གཙོ་བོར་འཆད་ལ། ལུགས་ལྡོག་གིས་ཐར་པ་ཐོབ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་
 རིམ་པ་གཙོ་བོར་འཆད་དོ་ཞེས་བྲ་བ་འདི་བྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན། ལུགས་
 འབྱུང་གིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཡང་ལེགས་པར་བྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ།
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། སྤངས་པ་བྱེད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ནི།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ལ། འགྲོ་བ་མཐའ་དག་བསྐྱལ་བར་
 འདོད་པའི་སྣང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། བདག་མང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་ཤེས་རབ་ཐབས་དང་བཅས་པ་ཡུན་རིང་དུ་གོ་མས་པར་བྱེད་པའི་བྱང་ཚུབ་
 སེམས་དཔའ་དག་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ཞིང་། སྣང་རྗེས་

ཆེན་པོ་དང། རེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དག་གིས་ཟེན་པའི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི། རེག་ཆེན་གྱི་ཚོས་དཀོན་མཚོག་ཡིན་པའི་སྲིད་རྟོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ལུགས་སྟོག་གིས་རེག་པ་དམན་པ་དང་འབྲེལ་པའི་དཀོན་མཚོག་གསུམ་ཡང་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ། བདེན་བཞིའི་སྒྲུབ་དོར་སྲིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནི། རེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་དག་གི་ཡང་སྐྱབས་གི་མཐར་ཐུག་པའི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཚོག་ཡིན་ཞིང། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གིས་སྐྱབས་བསྐྱེད་དང་ཉོན་མོངས་པ་འགགས་པའི་འགོག་པ་ཙམ་ཞིག་མངོན་དུ་བྱས་པའི་འཕགས་པ་དག་ནི་རེག་དམན་གྱི་དགོ་འདུན་དཀོན་མཚོག་ཡིན་ལ། སྤྱིར་ཆེ་པོ་སོགས་གིས་མ་ཟེན་པར་རང་རྒྱུད་གྱི་སྐྱབས་ཀུན་འགོག་པའི་ཐབས་ཙམ་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྤངས་པ་དང་བཅས་པ་དག་ནི་རེག་དམན་གྱི་ཚོས་དཀོན་མཚོག་ཡིན་པའི་སྲིད་རྟོ། །

དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་དང་དེ་ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་སངས་རྒྱས་དང། དེ་དག་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པའི་དགོ་འདུན་རྣམས་དངོས་སྟོབས་གི་ཚད་མས་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ན། དེ་དག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་བདེ་བར་བཤེགས་པའི་གསུང་རབ་གིས་བསྐྱེད་པའི་ལུང་གི་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱང་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་འཇུག་དོགས་མད་དུ་བྱུང་བར་ཚད་མའི་སྟོབས་གིས་ངེས་བརྟེན་དེ། རེ་ཚོས་དང་ཡིད་དཔྱོད་དང། གཞན་གྱི་ངོ་དང། གྲགས་པ་དང་ཚིགས་སུ་བཅས་པ་

དང་། རྟེན་པ་དང་བཟུང་སྟེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་སོགས་ཀྱིས་མ་ཡིན་པར་ཤེས་ནས་
 དད་པ་ཐོབ་པའི་སྐོར་སྒྲིལ་སྒྲོན་པ་དང་། དེའི་བསྟན་ལས་བདུད་དང་པས་ཀྱི་ཚོལ་
 བས་མི་སྲེད་པའི་སྐྱལ་བ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པའི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་བརྟམ་པར་སྲེད་པ་ཡིན་ལོ། །འདི་ལྟར་དགོན་
 མཚོག་གསུམ་ལ། ཚད་མས་བྲངས་པའི་ངེས་པ་རྟེན་པ་དེ་ཉིད་ནས་བཟུང་སྟེ།
 རླུབས་སུ་འགོ་བ་ལན་ཅིག་ཅམ་བསྐོས་པ་ཡན་ཚད་ཀྱང་། སྲིད་པའི་རི་པོ་ཕྱིར་
 "བརྟེན་པ་ལ་མ་སྲུ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་ན། རི་སྲིད་དགོན་མཚོག་
 གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་གཞན་གྱི་ཚིག་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དད་པ་བསྐོས་
 པ་དང་། དགོན་མཚོག་གསུམ་ལ་ཡོན་ཏན་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་རྟེན་པ་ལྟ་
 ཞོག། དགོན་མཚོག་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་སྦྱིར་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པ་ཅམ་གྱི་རྒྱ་མཚན་
 གང་ཡང་མ་མཐོང་བཞིན་དུ། ཉན་གྱིས་རླུབས་སུ་འགོ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་
 དབྲངས་ཀྱི་ང་རོ་བྲག་པོས་དུས་ཚིགས་མང་པོའི་བར་དུ་བསྐྱབས་ཤིང་རྒྱ་མཚན་
 གང་ཡང་བཤད་དུ་མེད་པའི་མིག་གི་རྒྱ་རྒྱན་ནམ་མཁའི་ཆར་ལྟར་པབ་ཀྱང་། མཚན་
 བརྗོད་པ་ཅམ་ཞིག་གི་པན་ཡོན་འབྲུང་བར་ཟད་གྱི་རླུབས་འགྲོའི་དོན་གང་ཡང་ཚང་
 པ་མ་ཡིན་ལོ། །

འོ་ན་ལུགས་འབྲུང་གིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཚུལ་རི་
 ལྟར་འཆད་"ཅེ་ན། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། འོག་ནས་ལུགས་ལྟོག་གི་རླུབས་སུ་བཤད་པ་
 བཞིན་དུ། རང་ཉིད་འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱིས་ཉམ་ཐག་པའི་ཚུལ་ཡུན་རིང་དུ་

༡ མ་ཕྱ། ༥ནལ། བརྟེན་པ་ * བརྟེན་པ་
 ༢ མ་ཕྱ། ༥ལ། ཅམ་ * ཅེ་ན

བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་འབྱུང་བ་ཤུགས་བྲག་པོ་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པ་ཞིག་ཐོག་མར་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྐོར་འཇུག་པ་དག་
ལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ཡིད་འབྱུང་བ་མཚན་
ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་གི་སྐོར་བ་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་བདེ་སྲིད་དུ། །རང་རྒྱུད་ཀྱི་འཁོར་
བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཐར་པ་ཅམ་ལ་ཡང་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སྐོ་མཚན་ཉིད་པ་
མི་སྐྱེ་ན། རང་གཞན་མཐའ་དག་གི་སྤྲུག་བསྐྱེད་སེལ་བའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་
ཐོབ་འདོད་སྐྱེ་བ་ལྷ་སྐོར་ཀྱང་ཅི་ཞིག་དགོས།

གཞན་ཡང་། རི་ཅམ་དུ་རང་ཉིད་འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཡིད་འབྱུང་བ་
ཤུགས་བྲག་པ་དེ་ཅམ་དུ། དེ་ལ་དཔགས་ནས། གཞན་དག་འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་
ཉམས་སུ་སྐོར་བ་ལ་ཡང་མི་བཟོད་པའི་སྐོ་ཤུགས་བྲག་སྐྱེ་ལ། སྐོ་དེ་ཉིད་རི་ཅམ་
ཤུགས་བྲག་པ་“དེ” ཅམ་དུ། སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཤུགས་བྲག་ཅིང་། སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་
ཤུགས་བྲག་པ་དེ་ཅམ་དུ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ཤུགས་བྲག་ལ། དེའི་
སྐོབས་ཀྱིས་ལམ་སྐོམ་པ་ཤུགས་བྲག་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་
“དང་” འབྲས་བུའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྐྱུར་བ་ཉིད་དུ་ལག་ཏུ་འོང་བ་ཡིན་ནོ། །

“དེ་བས” ཅམ། རང་ཉིད་འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཡིད་འབྱུང་བ་རི་ཅམ་
ཤུགས་རྒྱུད་པ་དེ་ཅམ་དུ། སྤྱིང་རྗེས་དང་། སེམས་སྐྱེད་དང་། ལམ་སྐོམ་པ་སོགས་
མཐའ་དག་ཤིན་ཏུ་མ་སྐྱུ་རྒྱུད་པ་ཡིན་པ་ཤེས་པར་བྱཏོ། །དེའི་ཕྱིར། གང་དག་རང་

༡ མ་ཕྱི། ༤༦༣། ༥ * དེ
༢ མ་ཕྱི། ༤༦༣། ༥༥ * དང
༣ མ་ཕྱི། ༤༦༣། ༥༦ * དེ་བས

ཉིད་འཁོར་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བར་མ་བྱ། ཆེ་འདྲིའི་བདེ་བ་ཅམ་ཞིག་ལ་ཡང་
 མངོན་པར་མེད་པའི་བསམ་སྒྲོར་ལུགས་དག་ལ་རྒྱན་རིང་བ་བསྟོན་མི་ལུས་པར་
 སྒྲོང་བས་གྲུབ་ཅིང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་བཞིན་དུ་ཡང་། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཅི་དགའ་བར་ལོངས་སྒྲོད་བ་ཉིད་དུ་དབང་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ས་མཛད་དུ་བྱུང་
 བར་རང་ཉིད་ཁས་འཆེ་བ་དག་ནི་རྫོངས་པ་ཆེན་པོས་ཡིད་སྤོས་པར་བྱས་པའམ།
 བརྒྱན་དུ་སྤྲོ་བ་ཆེན་པོས་བདག་དང་འདིག་རྟེན་སྤུང་བར་བྱེད་བ་གང་ཡང་རུང་བ་
 ཞིག་ཡིན་པ་གོང་མ་ཆག་གོ། །དེ་ལྟ་མེད་ཀྱི་འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་
 བྱི། ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་གང་གི་ལམ་དུ་འཇུག་ཀྱང་། ཐོག་མར་མེད་དུ་
 མི་རུང་བའི་ལམ་སྟེན་མོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུགས་ལྡོག་གི་སྐབས་སུ་ཐེག་པ་སྟེན་
 མོང་གི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་སྟོན་བ་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་མར་གསུངས་ཀྱི། ལུགས་འབྱུང་དུ་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོ་སྟེན་མོང་མིན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་སྟོན་པའི་ཐོག་མར་མ་གསུངས་ལ།
 གང་ཞིག་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་བསྐྱེད་པར་འདོད་པའི་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་
 དེ་ཉིད་རྒྱད་ལ་སྤྱེས་པ་དེ་ནས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱིང་བསྟན་པར་
 བྱ་བ་ཡིན་གྱི། དེའི་གོང་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་ཤིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་
 རབ་ལ་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་བྱེད་དུ་བེན་ཀྱང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བ་མ་
 ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྟེན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉིད་ལུགས་འབྱུང་གི་སྐབས་སུ་ཐེག་པ་ཆེན་སྟེན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་ལམ་གྱི་ཐོག་མར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

འོན་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་བསྐྱོམ་པ་ལ། འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡིད་

ལ་གྲུབ་པ་སྒྲིབ་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་མ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ལྷང་དང་རིག་
 པས་རྣམ་དགོངས་པ། སྤྲུག་བསྐྱལ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས། སྤྲུག་བསྐྱལ་རྒྱ་དང་དེ་མི་
 ཉམ། །ལ་སོགས་རང་བཞིན་རྟོག་པར་མཛད། ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་
 རོ། །དེ་ཡང་རང་ཉིད་འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱིས་ཡིད་འབྱུང་བར་གྱུར་པ་ན། སྤྲུག་
 བསྐྱལ་དེ་ཉིད་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཁྱད་མེད་དུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་ལེགས་
 པར་ཡིད་ལ་བྱས་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་དེ་དེ་ཞིང་བཟང་བ་ལས་
 འདས་པར་བདག་ཉིད་ཀྱི་པ་དང་མར་གྱུར་ཏེ། བན་ཚད་མེད་པ་བཏགས་པའི་རྒྱན་
 ཆེན་པོ་དང་སྟན་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་ཤིང་གོ་མས་པ་ལས་འགྲོ་བ་
 མཐའ་དག་སུ་གཅིག་པའི་མ་བཞིན་དུ། ཤིན་ཏུ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྣམ་པར་མཐོང་བར་
 འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱིས་ཉམས་ཐག་པར་
 ཁོང་དུ་ཚུད་པ་དེ་གཉིས་གྱིས་གྲེད་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་བ་སྤྲུག་བསྐྱལ་བ་ལ་མི་
 བཟོད་པའི་སློབ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་། སྤྲུག་བསྐྱལ་བ་དང་བྲལ་ན་དགའ་བའི་སློབ་སྐྱེ་བར་
 འགྱུར་ལ་སློབ་དེ་ལ་སྤྱིང་རྗེ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། འོན་ཀྱང་འགྲོ་བ་སྤྲུག་བསྐྱལ་བ་ལ་མི་བཟོད་
 པ་དང་། སྤྲུག་བསྐྱལ་དང་བྲལ་བ་ལ་དགའ་བ་ཅེས་གྱི་སྤྱིང་རྗེ་གི། ཉན་ཐོས་དང་། རང་
 སངས་རྒྱས་དག་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེ་ཅེས་གྱིས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བའི་སྤྱིང་རྗེ་
 མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་པས། སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཞི་མི་བྱའོ། །དེ་
 ལྟ་བུའི་སྤྱིང་རྗེ་དེ་ཉིད་གསོས་བཏབ་ཅིང་སྐྱེ་བ་དུ་མར་གོ་མས་པར་བྱས་པའི་བག་
 ཚགས་རྣམས་པ་མ་ཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ལས། འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སྤྲུག་བསྐྱལ་ལས་
 བསྐྱལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སློབ་ཐོས་མ་མ་ཡིན་པ་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་རྒྱུད་

ལ་སྐྱེ་བར་འགྲུར་ལ། ལྷོ་དེ་ཉིད་ལ་སྐྱབས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལམ་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྲམོ། །

དེ་ཉིད་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ཙམ་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་ཞེས་བྲམོ། ། ལྷོ་འདི་ཅི་
ཐམས་ཅད་མཁའ་བ་ཐོབ་པའི་རྒྱུར་གྲུར་བའི་སྐབས་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་གྱི་ཐོག་མ་
ཡིན་ལ། དོན་འདི་ཉིད་སྐྱབས་བྱེད་སྐྱབས་རྗེ་གོམས་ལས་དེ། ཞེས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་
དོ། །དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་སྔ་སྔ་མེད་དོ་ཞེས་བྲུབ་པའི་མཐའ་བཙམ་ནས་སྐྱོ་བའི་འདོགས་
ཀུན་བཏགས་མངོན་གྲུར་རྒྱང་མན་སོགས་སྤི་རོལ་བ་ཁ་ཅིག་མིན་པ་ལ་མེད་གྲུང་།
སྐྱོ་འདོགས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ས་བོན་སོ་སོ་སྐྱེས་པོ་བལ་ཆེ་བ་ལ་ཡོད་དེ། སྟོན་སྐྱེ་བ་གཞན་
དག་ཏུ་རྒྱང་མན་སོགས་ཀྱི་སྐབས་པའི་མཐའ་དང་གཞུང་ལུགས་ཐོས་པའི་སྟོབས་
ཀྱིས་བག་ཆགས་བཞག་པར་གྲུར་བའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། སྐབས་མཐས་སྐྱོ་མ་བརྒྱུར་
བའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་སྐབས་མཐས་ཀུན་བཏགས་པའི་སྐྱོ་འདོགས་གཞན་
དག་གི་ས་བོན་ཡང་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་ཅིང་། དེ་ལྟར་ན། སྐབས་མཐས་སྐྱོ་མ་བརྒྱུར་
བའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་སྲང་གཏན་ནས་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་ཐལ་བར་
འགྲུར་རོ། །

གཞན་ཡང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐ་མལ་བ་པལ་ཆེ་བ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་“སྐྱེ”འུ་བ་སྔ་སྔ་
འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མི་སྲིད་ཅིང་། རི་སྲིད་སྐྱེ་བ་སྔ་སྔ་ཡོད་པར་སྐྱབས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་མ་མཐོང་བ་དེ་སྲིད་ཏུ་རྗེས་དཔག་གྲུང་མི་སྲིད་ལ། དེ་ཉིད་འཇལ་
བའི་ཚད་མ་རྣམས་བ་གཉིས་གང་ཡང་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་པར། དེ་ཉིད་དེས་པའི་དེས་
ཤེས་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་བྱིད། སྐྱེ་བ་སྔ་སྔ་མེད་པར་འཇིན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་མངོན་གྲུར་

༡ མ་ཕྱེ། འགྲན། ལྷོ * ལྷོ

ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་འགལ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར། སྐྱེ་བ་སྲ་མ་དང་སྐྱེ་མ་ཡོད་པའི་
 དེས་ཤེས་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་པ་དེ་སྲིད་དུ། བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་དུ་མར་སྦྱང་རྗེ་ལ་
 སོགས་པའི་ལམ་བསྐོས་ལ་མ་དེས་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་མི་སྲིད་ཅིང་། དེ་དག་སྐྱེ་བ་དུ་
 མར་བསྐོས་ལ་མི་སྲིད་པའི་སྐྱོ་འདོགས་གཙོད་མི་རུས་ལ། དེའི་སྲིད། ཇི་སྲིད་སྐྱེ་
 བ་སྲ་སྐྱེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དེས་པ་མ་རྟེན་པ་དེ་སྲིད་
 དུ་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྦྱུ་
 པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་རྣམ་མ་སྐྱེ་མི་སྲིད་ཅིང་། དེར་མ་བཟད། ཆེ་སྐྱེ་མ་རྒྱ་སོང་དུ་
 ལྷུང་གིས་དོགས་པ་དང་། ལྷ་མིའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་སྲིད་དུ། དགེ་སྲིག་ལ་
 མྱེད་དོར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་ཡང་། དེས་པ་རྣམ་མ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པས། ཇི་སྲིད་སྐྱེ་བ་སྲ་
 སྐྱེ་ཡོད་པར་རིགས་སྟོབས་ཀྱིས་མ་དེས་པ་དེ་སྲིད་དུ། མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་དེས་
 པ་ལོགས་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱོ་འགགས་ཉེ་འདུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན། འདི་
 ཉིད་ལ་དེས་པ་རྟེན་པ་དང་། སྐྱེ་བ་སྲ་སྐྱེ་མེད་པའི་སྐྱོ་འདོགས་ཚོད་པ་ནི། ལམ་སྐོས་
 པ་ལ་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་ཆེས་ཆེར་གལ་ཆེ་ཞིང་། དེར་མ་བཟད། སྦྱང་རྗེ་སོགས་གོམས་
 པར་བྱས་པ་ལས་རྩུང་བཟད་ལྷུང་པར་དུ་འགྱུར་སྲིད་ཀྱང་། མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་མི་
 སྲིད་དེ། མཚོངས་པ་དང་རྩུའི་རྩོད་བཞིན་ནོ་སྦྱུ་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་
 ཡང་། ལམ་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་གོགས་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །

དེ་བས་ན། སྲ་མ་ནི། ལམ་སྐོས་པ་ལ་རྩུང་བཟད་ཀྱང་མི་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་
 ཞིང་། སྐྱེ་མ་ནི། ལམ་ཡུལ་རིང་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་གོགས་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྲིད་
 གོགས་འདི་གཉིས་སེམ་པ་ལམ་གྱི་ཐོག་མར་གཅེས་པའི་ཡན་ལག་དུ་ཤེས་པར་བྱ་

བའི་ཕྱིར། གཞུང་དུ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རྩོག་མ་སྣོད་རྗེ་ཆེན་པོ་སྟོན་པའི་
 དོགས་གཙོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་སྐྱེད་ནས་སྐྱ་འདོགས་དེ་གཉིས་འགོག་པའི་རིགས་པ་
 དག་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་མིན་ལ། དེ་ཡང་སྐྱ་མ་ན། ལྷོ་ནི་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པ་ནས། དེ་འབྲེ་སྐྱབ་བྱེད་སྟག་སྟན་འདོད། ཅེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་པར་
 བྱེད་ལ། ཕྱི་མ་ནི། གོམས་ལས་ཁྱད་པར་འགྱུར་ན་ཡང་། ཞེས་པ་ནས། ཆགས་བྲམ་
 ཆགས་དང་ཡིད་ལོག་བཞིན། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར།
 འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སྐྱབ་བསྐྱལ་ལས་སྐྱོལ་བར་འདོད་པའི་སྣོད་རྗེ་ཆེན་པོ་སྟོན་པ་ན།
 དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐབས་ལ་རྩོག་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྤོང་བ་དག། རང་ཉིད་ལ་རག་ལས་
 པའི་སྐྱེས་བུའི་ནད་གསོ་བར་འདོད་པ་ན། དེའི་ཐབས་ལ་རྩོག་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
 བརྟགས་པ་ན་ཡང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལྟ་འགྲོ་བ་གཅིག་ཙམ་གྱི་ཡང་སྐྱབ་བསྐྱལ་
 སེལ་མི་རུས་པར་མཐོང་ཞིང་། གཞན་ལ་བཅོལ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་རུས་པར་
 མཐོང་ནས། བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་གྱུར་ན་དགོས་པ་དེ་བསྐྱབ་རུས་པར་
 མཐོང་ནས། ཐོག་མར་བདག་ཉིད་སྐྱབ་བསྐྱལ་མཐའ་དག་དང་བྲམ་ཞིང་གནས་ངན་
 ལེན་མ་ལུས་པར་སྐྱངས་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མངོན་དུ་བྱས་ནས། གདོད་
 འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སྐྱབ་བསྐྱལ་ལས་བསྐྱལ་བར་བྱའོ་སྟམ་དུ་དམ་འཆའ་བར་འགྱུར་
 ཞིང་། དེ་ལྟར་དམ་འཆའ་བའི་སྐོ་དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྟོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་
 བྱའོ། །དེ་ལྟར་དམ་བཅས་པ་ན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་དེ་ཡང་རྒྱ་མེད་དུ་
 མི་འབྱུང་བར་མཐོང་ནས། དེའི་ཐབས་ཉམས་སུ་ལེན་པར་འདོད་པའི་སྐོ་སྐྱེ་བར་

༡ མ་ཕྱི། འབུམ། སྐྱངས་ * སྐྱངས

འགྲུང་ཞིང་། ལྷོ་དེ་ལ་ཞི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་བྲལོ། །སྒྲིང་
རྗེ་ཆེན་པོ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་རི་ལྷར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་དེ་
ཡང་། བཅེ་ལྷན་སྐྱུག་བསྐྱེད་གཞོན་པའི་ཕྱིར། །ཐབས་རྣམས་ལ་ཞི་མངོན་སྐྱོར་
མཛད། །ཐབས་བྱུང་དེ་རྒྱ་ལྷོག་གྲུང་བ། །དེ་འཆད་པ་ཞི་དཀའ་བ་ཡིན། །ཞེས་བྲལ་
འདི་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྷར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་།
སྐྱུག་བསྐྱེད་རྒྱ་བཅས་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བསམ་བས་གོ་
དགོས་པ་དག་ནི། ཐབས་དེ་ཉིད་རི་ལྷར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ལ་ཡོངས་སུ་
དཔྱོད་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལྷར་མ་དབྱུང་ན། ཉམས་སུ་ལེན་པར་འདོད་ཀྱང་སྐྱེད་པར་མི་
རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བས་ན། དང་པོར་སློབ་དཔོན་གཞན་གྱི་ལྷང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པར་བྱེད་ལ་དེའི་འོག་ཏུ་རི་ལྷར་ཐོས་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་
དོན་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་པས་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པ་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་“ཤེས་”
རབ་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་། སྐྱུག་བསྐྱེད་རྒྱ་བཅས་ཞི་བར་
བྱེད་པའི་ཐབས་མ་ལུས་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་ཅིང་།

ཡང་ན། མངོན་མཐོ་ལྷ་དང་མིའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དག་ནི།
དབྱུང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལྷང་ལ་བརྟེན་པའི་ཡིད་ཆེས་ཚད་མས་རྣམ་པར་
དཔྱོད་པར་བྱེད་ལ། དེས་ལེགས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་
པའི་ཐབས་དག་ནི། དངོས་པོ་སློབས་ལྷགས་ཀྱི་རིག་ཤེས་ཚད་མས་རྣམ་པར་

༡ མ་ཕྱུ། ༧ན་ལྟ། ཤེས * ཤེས

དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་
པའི་ལམ་ཉམས་སྲུ་ལེན་པ་ཡང་མངོན་མཐོའི་ལུས་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་ན་རྣམ་
གྱུ། དུད་འགྲོ་ལ་སོགས་པ་ངན་སོང་གི་འགྲོ་བ་དང་། ལྷགས་པ་ལ་སོགས་པ་མི་
ཁོམས་པའི་རྟེན་དག་ལ་རྣམ་པ་དེ་མེད་པར་མཐོང་ནས། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ཡོངས་སྲུ་ཚོལ་བ་དག་ཀྱང་། མངོན་མཐོའི་ལུས་ཁྱད་པར་ཅན་
ཐོབ་པའི་ཐབས་ལ་ཡོངས་སྲུ་རྟོག་ཅིང་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྷར་རྩེ་དོན་དུ་
གཉེར་བ་དག་སྟོད་ལ་གྲུས་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་བས་ན། ཚེ་སྲི་མར་ལྷ་མིའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་སྐྱེས་བུ་རྩེད་
དུ་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་རྒྱ་བཅས་ཞི་བའི་
ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་དག་ཀྱང་
ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཅི་རིགས་པའི་སྟོན་ནས། གཞན་དོན་
དུ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་སྐྱེས་བུ་ཚེན་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་གྱི་
རིམ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དོན་དེ་དག་ཀྱང་། ལུང་དང་
རིགས་པས་རྣམ་དཔྱོད་པ། ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརླུང་སྟེ། བདག་མེད་མཐོང་བ་འགལ་
བ་ཡིན། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་པར་བྱེད་ལ། འོན་ཀྱང་འདིར། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་
རིག་ཤེས་ཚད་མས་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ལམ་ལ་དཔྱོད་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ནས།
དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས། མངོན་མཐོའི་ཐབས་ལ་རྟོག་ཚུལ་
རྒྱས་པར་མ་གསུངས་པ་ནི། ལྷར་ལེ་ཏུ་དང་པོར། མཐོང་དང་མ་མཐོང་དངོས་པོ་ཡི།
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་ཅིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

དེ་ལྟར། རྩོམ་བསམ་གྱིས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་ལམ་དེ་ནི་ཚོགས་གྱི་ལམ་ཞེས་བྲུ་ཞིང། དེའི་འོག་ཏུ་རྩོམ་བསམ་གྱི་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉིད་སྲིད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་གྱི་རྩ་བར་མཚོང་ཞིང། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉིད་བདག་འཛིན་དེའི་གཞོན་གྲེད་དུ་ངེས་ནས། སྲིད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་བཅས་རྩ་བ་ནས་དབྱེད་པར་གྲེད་པའི་གཉེན་པོ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པ་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་འགྱུར་ལ། ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང། ” ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསོག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་གྱི་སློབ་ཐབས་ལས་བ་དང་འབྲེལ་བར་བྲུ་སྟེ། བསྐྱེད་པ་གྲངས་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱང་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་རྟོགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཐབས་སྣ་ཚོགས་བ་དང་འབྲེལ་བར་བྱས་ནས། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པར་བྱེད་ཅིང། དེ་ལྟར་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས། གོམས་ཡུལ་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་དོན་སྦྱིའི་ཚུལ་གྱིས་གསལ་སྣང་སྦྱིས་པ་ནི། སྦྱོར་ལམ་ཡིན་ཞིང། དེ་ཉིད་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་ཏེ། བདག་མེད་པའི་དོན་བདེན་པའི་རྣམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོན་དང་པོར་སྦྱིས་པ་ནི་མཚོང་ལམ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་སློབ་ལམ་ཡིན་ཞིང། དེ་ལྟར་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་མཐའ། ལྷན་དོར་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྲུགས་གསལ་བ་རབ་གྱི་མཐའ་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྦྱིས་ནས། གནས་ངན་

༡ མ་ཕྱི། ༧བཙན། +།

ལེན་གྱི་དྲི་མ་ལྷ་ཞིང་མ་བ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ནི། ཚོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ། མངོན་པར་རྗོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་སྤངས་པ་དང་རྗོགས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱང། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་བའི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན། འདིས་ནི། ཡེ་ཤེས་དང། རྗོགས་པ་དང། ལྷོད་པ་
མ་འདྲེས་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱད་པོ་དག་ཉེ་བར་བརྩུང་
བ་ཡིན་ནོ། །དོན་འདི་དག་ཀྱང། རྣམ་པ་དུ་མར་ཐབས་མང་པོ། ཞེས་པ་ནས། གཉིས་
པོ་འདི་ནི་རྒྱ་རུ་བཤད། ཅེས་པའི་བར་གྱིས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནས། དེ་
ཤེས་པ་འང་གྲུབ་པ་ཡིན། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསམ་སྒྲོར་སྤྱན་ཚོགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་རང་དོན་སྤྱན་ཚོགས་བདེ་གཤེགས་ཉིད་འཆད་པར་བྱེད་ཅིང། ལྷོད་པ་
ཉིད་གཟིགས་ལམ་གསུངས་པ། ཞེས་སོགས་རྐང་བ་བཞིས་གཞན་དོན་སྤྱན་ཚོགས་
འགྲོ་བ་སྤྱད་བསྐྱེད་ལས་སྟོལ་བའི་སྟོབ་པ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཚད་
ཡིན། ཞེས་པ་ནི། ཚུལ་དེའི་ཕྱིར། བཙོམ་ལྡན་འདས་རྒྱ་སྤྱན་སྤུམ་ཚོགས་པ་ལས་
གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཚད་མར་འཇུངས་
པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །དེ་ཡང་སྤྱད་པ་འབྲུང་གི་སྐབས་སུ། བདེ་
གཤེགས་སྤངས་པ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་ངོས་ནས་བཤད་པ་ནི། དང་པོར། རང་
ཉིད་ཉེ་བར་འཆེ་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་གྲོལ་བ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་དེའི་འོག་ཏུ།
གཞན་སྤྱད་བསྐྱེད་ལས་སྟོལ་བའི་སྟོབ་པ་འབྲུང་བ་ཡིན་གྱི། རང་མ་གྲོལ་བར།

1 མ་ཕྱི། 1029ན། 191། * དོན་ནོ།

གཞན་གྲོལ་བར་བྱེད་མི་བྱས་སོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྲིད་ཡིན་ལ། ལྷགས་
སྡོག་གི་སྐབས་སུ། བདེ་གཤེགས་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་རོས་ནས་
བཤད་པ་ནི། གདུལ་བྱ་ལ་བདེན་བཞིའི་སྒྲུང་དོར་ཐབས་དང་བཅས་པ་སྲིན་ཅི་མ་
ལོག་པར་བསྟན་པའི་སློབ་སྐྱོབ་པ་དེ་ཡང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུང་དོར་གྱི་གནས་མ་
ལུས་པ་སྲུགས་སུ་རྒྱུད་པའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པ་ལ་རག་ལས་ཀྱི་རང་
གིས་མ་རྟོགས་པར་གཞན་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱེད་མི་བྱས་སོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་
བའི་སྲིད་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན། དེས་ན་སྲུགས་ཀྱང་གསལ་བའི་སྲིད། །རྒྱ་ཡི་བག་ཆགས་སྒྲངས་པ་
ཡིན། ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། དེའི་གོགས་
སུ་སྲུང་བའི་སྲིབ་པའི་བག་ཆགས་ཀྱང་མ་ལུས་པར་སྒྲངས་པ་ཡིན་པར་བཤད་ལ།
སྐབས་འདིར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་བཤག་ཀྱང་མ་
ཚང་བ་མེད་པ་འཆད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་སྲིད། ཤེས་བྱའི་སྲིབ་
པའི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པར་སློང་བར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་བ་
སློམ་པའི་རྒྱལ་དག་མ་བཤད་ཅེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་ཐེག་པ་སྲུན་མོང་གི་སྡེ་སྡོད་དག་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྲུན་མོང་མིན་པའི་མདོ་
སྡེ་དག་ལས། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་བསྟོན་རྒྱལ་མི་འབྲུག་བ་གཉིས་གསུངས་ཏེ།
འདི་ལྟར། ཐེག་པ་སྲུན་མོང་གི་སྡེ་སྡོད་དག་ལས། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་
དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གསུམ་ཀས་ཀྱང་། ལྷ་བ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་

༡ མ་ཕྱེ། ༡༠བཤམ། མེད * མོད

ཅམ་ཞིག་སྒྲོམ་པ་ལ་བྱུང་བར་མེད་ཀྱང་། "སྒྲོད་པ" ལ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་རྣམས་དང་།
སེམས་བསྐྱེད་དང་། ཚོགས་གསོག་པའི་བྱུང་བར་དང་། ཚོགས་གསོག་པའི་དུས་
ཀྱི་བྱུང་བར་སོགས་ལས་བྱུང་རྒྱབ་གསུམ་འཛོལ་པའི་བྱུང་བར་འབྱུང་བར་གསུངས་
ལ། དེ་ཡང་རེ་ལོག་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྒྲོད་དུ་མི་རུང་བའི་
གདུལ་བྱ་དག་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་ཞིང་།
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྤྱན་མོང་མིན་པའི་སྡེ་སྒྲོད་དག་ལས། བྱུང་རྒྱབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་
ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པའི་གཉེན་པོར་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པར་
མ་བྱས་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་མེད་པར་གསུངས་སོ། །

དེ་བས་ན་འདིར་ཡང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་འཁོར་བ་ལས་གོལ་བ་དོན་དུ་
གཉེར་བ་དག་གི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་པར་གཙོ་
པོར་བསྐྱབས་པའི་སྤྱིར་དང་། ཐེག་པ་སྤྱན་མོང་གི་སྡེ་སྒྲོད་ནས། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་
ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསུངས་པ་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་སྒྲོ་ནས་རེ་
ཞིག་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྒྲོད་དུ་མི་རུང་བ་དག་རྗེས་སུ་གཟུང་
བའི་སྤྱིར། ལེ་ཏུ་གཉེས་པ་འདིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྒྲོན་པ་ན་ཡང་
ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་བཤད་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡེ་སྒྲོད་ཀྱི་
དགོངས་པ་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་སྒྲོ་ནས། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྟོན་པའི་སྒྲོད་དུ་རུང་བ་
དག་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་སྤྱིར། ལེ་ཏུ་གསུམ་པར་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་རྒྱས་པར་
གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཞན་དག་

༡ མ་ཕྱི། ༡༠བཞན། ལྷོར་བ * ལྷོར་བ

མི་ལེའུ་འདིར་རྒྱས་པར་བཤད་ཟེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེར་མི་འཆད་དོ། །

དེ་ནི་ལུགས་ལྡོག་གི་སྐབས་སུ་ཐར་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རི་
ལྟར་བཤད་པ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། ཡང་ན་སྐྱོབ། བདེན་པ་བཞིན་གྱི་
སྐྱོན་མཛད་པའོ། ཞེས་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ། བདེན་བཞིན་གྱི་
གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྐྱོན་པར་མཛད་པའི་སྐྱོན་སྐྱོན་གོལ་བ་དོན་གཉེར་
གྱི་སྐྱོབ་པ་ཡིན་པར་བཤད་ནས། འོན་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བསྐྱོན་པའི་བདེན་པ་
བཞིན་གྱི་ལྡན་དོར་གྱི་རྒྱལ་དེ་ཡང་རི་ལྟར་སྐྱོན་པ་ལ། དེ་ཉིད་བཤད་པའི་སྐྱོན་པ་ཐར་
ལམ་གཏུན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་ནི། བདེ་བ་ལས་ཀྱང་འདོད་མི་འགྲུབ། ཞེས་བྱ་
བའི་བར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རིམ་པ་རི་ལྟར་བཞིན་དུ་མ་ཤེས་
ན། འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བའི་སྐྱོ་མི་སྐྱེ་ལ། འཁོར་བ་ལྡོག་པའི་རིམ་པ་རི་ལྟར་
བཞིན་མ་ཤེས་ན། ཐར་པ་ཐོབ་ལུས་སུ་མི་རྟོགས་པས། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱོ་
མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མི་འགྲུབ་དོ། །དེའི་ཕྱིར། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱོ་
མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞིག་སྐྱེ་བ་ལ། འཁོར་བར་འཇུག་ལྡོག་གི་རིམ་པ་
དག་ལ་ཚད་མས་སྐྱོ་འདོགས་ཚོད་པའི་ངེས་བརྟེན་པ་“ཞིག”མེད་དུ་མི་རྒྱུང་བའི་
ཡན་ལག་ཡིན་པས། ལྷག་བསྐྱེད་དང་། ལྷག་འབྱུང་བའི་“བདེན”པ་སྐྱོན་པའི་གཞུག་
དག་གིས་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རིམ་པ་རྒྱས་པར་གཏུན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་
ཅིང་། འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་འདྲིན་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ན། བདག་མེད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཅོད་བྱེད་གྱི་གཉེན་པོར་ཤེས་ནས། འཁོར་བ་ལྡོག་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡བཤན། ཞེས * ཞིག
༢ མ་ཕྱི། ༡༡བཤན། བདེན * བདེན

པའི་རིམ་པ་ཡང་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་འགྱུར་ལ། འོན་ཀྱང། འཁོར་བ་སྒོག་པའི་རིམ་པ་
རྒྱས་པར་རྟོགས་པ་ནི་ཐར་པའི་ལམ་གྱི་རོ་པོ་རྒྱས་པར་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་
པས། ལམ་བདེན་གྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལ། འཁོར་བའི་འཇུག་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཚུད་པ་ཡང། དང་པོར་འཁོར་བའི་
མཚན་གཞི་ངེས་པར་བྱས་ནས། དེ་ཉིད་རྒྱ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེ་སྣང་འཁོར་བའི་
ཚུལ་ངེས་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་པས། སྤྱག་བདེན་སྟོན་པའི་གཞུག་དག་གིས་
འཁོར་བའི་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་ནས། དེ་ཉིད་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་
པར་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་སྟོན་པའི་གཞུག་དག་གིས། རྒྱ་གང་ལ་
བརྟེན་ནས་རྗེ་སྣང་འཁོར་བའི་ཚུལ་རིགས་པས་བསྐྱབ་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ཡང་འདི་སྣང། སྤྱག་བསྐྱེད་འཁོར་བ་ཅན་སྤང་པོ། ཞེས་པས་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་
གྱི་སྤང་པོ་རྣམས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན་ཞིང། འཁོར་བ་ཅན་ཡིན་ལ། སྐྱེས་བུས་སྤང་པོ་
དེ་དག་ཉེ་བར་གླངས་ཉེ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཁོར་བ་དང་
སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་གཞི་བཟུང་ཞིང། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བ་མེད་དེ། སྐྱེ་
བ་སྐྱ་མ་ནས་འདིར་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལོ་སྐྱུ་དུ་དོགས་པ་ལ། འཁོར་བའི་
ཐོག་མ་མེད་པ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ། སྐྱེ་བ་སྐྱ་མ་སྐྱབ་པར་བཞེད་དེ། ལོ་མས་ལས་
འདོད་ཆགས་སོགས་གསལ་བ། ཞེས་བྱ་བ་ནས། ཐམས་ཅད་ཀུན་ཚེ་སྐྱེ་བར་འགྱུར།
ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་འདིར་ནི། འཁོར་བའི་ཐོག་མ་མེད་པ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་སྐྱ་མ་
སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་ལ། ལྷགས་འབྱུང་གི་སྐབས་སུ་ལམ་སྐྱེ་བ་དུ་མར་

གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་མཐའ་མེད་ཏུ་འཕེལ་བའི་འགྲུར་བ་སྐྱབ་པའི་དོན་ཏུ། རྩེ་བ་
རྩེ་མ་བསྐྱབ་པའི་རིགས་པ་གཙོ་བོར་གསུངས་ཤིང་། འོན་ཀྱང་འཆི་ཁའི་རིག་པ་ཐ་
མས། རིག་པ་རྩེ་མ་གཞན་མཚམས་སྦྱོར་བ་སྲིད་པ་འགྲུབ་པ་ལ། རྩེ་མ་མ་ཐག་གི་
རིག་པ་དང་པོའི་རྩོན་ཏུ། རིག་པ་གཞན་པོར་བར་འགྲུབ་དགོས་པས། རྩེ་བ་སྐྱ་མ་
སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དག་གྲང་གསུངས་མོད་ཀྱི། ལུགས་སྒྲོག་ཏུ་བཤད་པའི་རྩེ་བ་སྐྱ་
མ་བསྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དག་དང་། རིགས་པའི་ཚུལ་མི་འབྲེལ། །དེ་ལྟར་རྩེ་མ་བྱས་
ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་འདི་དག་ཉེ་བར་བྲངས་ཏེ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བར་གྲུབ་
པའི་འོག་ཏུ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་འདི་དག་སྐྱབ་བསྐྱལ་བ་དེན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་
དང་ལྟན་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་རེས་འགའ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། དེ་
ནི་ཉལ་རྣམས་ལ་ཡོད་མིན། ཞེས་པའི་བར་དུ་གསུངས་སོ། །

དེའི་འོག་ཏུ། འཁོར་བ་སྐྱབ་བསྐྱལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས་ནས་འབྲལ་བར་
འདོད་པའི་ཡིད་འབྱུང་རྩེ་མ་བ་ན། འདི་དང་འབྲལ་བར་བྱེད་ལུས་སམ་མི་ལུས། འདི་
ལ་རྒྱ་ཡོད་དམ་མེད། རྒྱ་དེ་ཡང་ཉལ་གམ་མི་ཉལ་སྐྱམ་དུ་ཉོག་པར་བྱེད་དེ། སྐྱབ་
བསྐྱལ་རང་གི་དོ་བོ་“ཆེར་མ་འདོན་པ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་མི་ལུས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་གྱི་འོག་ཏུ་རྒྱ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་ཚུལ་
གཏན་ལ་”འབེབས་¹པར་བྱེད་པ་ཀུན་འབྱུང་བ་དེན་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་གསུངས་
སོ། །དེ་ཡང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དེན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་སྐྱར་ཏེ། གཞུང་གི་རིམ་པ་
བཞིར་བཅད་ནས་འཆད་པའི་ཚུལ་ནི། གཞུང་དོན་འཆད་པ་ཉིད་ལས་རྟོགས་པར་

1 མ་ཕྱི། 113ཡན། ཚར * ཆེར
2 མ་ཕྱི། 113ཡན། འབེབས * འབེབས

འགྲུང་བའི་སྲིད། འདིར་མ་གྲིས་ལ། བདེན་པ་བཞི་པོ་དག་གི་རྣམ་པ་བརྟུ་བྱུག་སོ་སོའི་
ངོ་པོ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དག་ནི། ཁོ་པོས་གཞན་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟེན་པའི་སྲིད་
དང་། ཡི་གེ་མངས་པས་འཛིགས་ཏེ་དེ་དག་གྲང་འདིར་མ་གྲིས་སོ། །

འོན་ཀྱང་། དེས་འགའ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་ན། ཞེས་པ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ། དེ་ཡོད་
ན་ཡོད་མེད་སྲིད་རོ། ཞེས་པའི་བར་ཀུན་འབྲུང་བདེན་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་གི་ཚོགས་
འདི་དག་གིས་འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ངོས་བརྒྱུད་བ་དེ་ཉིད་གཞུང་
གོང་འོག་གཞན་ནས་གྲང་ཁ་བསྐྱུངས་ཏེ། ལེ་བུ་གཉིས་པ་འདིར་འཁོར་བར་འཇུག་
པའི་རིམ་པ་རེགས་པའི་དབང་སྤྲུག་གིས་རི་སྟར་གསུངས་པའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བཤད་
དོ། །འདི་སྟར། བཙོན་སྟར་འདས་ཀྱིས་བྱེ་བྲག་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མདོ་ལས། འདི་
ཡོད་པས་འདི་འབྲུང་། འདི་སྟེས་པའི་སྲིད་འདི་སྟེས་ཏེ་འདི་སྟེས་སྟེ། མ་རེག་པའི་རྒྱུན་
ཀྱིས་འདུ་བྱེད། འདུ་བྱེད་ཀྱིས་རྒྱུན་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
རྒྱུན་ཀྱིས་མིང་དང་གཟུགས། མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུན་ཀྱིས་སྟེ་མཆེད་དུག །སྟེ་
མཆེད་དུག་གི་རྒྱུན་ཀྱིས་རེག་པ། རེག་པའི་རྒྱུན་ཀྱིས་ཚོར་བ། ཚོར་བའི་རྒྱུན་ཀྱིས་
སྟེད་པ། སྟེད་པའི་རྒྱུན་ཀྱིས་ལེན་པ། ལེན་པའི་རྒྱུན་ཀྱིས་སྲིད་པ། སྲིད་པའི་རྒྱུན་
ཀྱིས་སྟེ་བ། སྟེ་བའི་རྒྱུན་ཀྱིས་ཀ་ལེ་དང་། ལྷ་ངན་དང་། སྟེ་སྤྲུགས་འདོན་པ་དང་།
སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འཇུག་པ་དང་། འདི་སྟར་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་
ལྷང་པོ་ཆེན་པོ་འདི་འབའ་ཞིག་འབྲུང་བར་འགྲུང་རོ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་
དུ། རེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་མདོ་སྟེ་གཞན་དག་ལས་གྲང་འདི་ཉིད་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་
ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་ཏེ། འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རིམ་པ་མཐའ་དག་ཡན་ལག་

བཅུ་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་པའི་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ལ་འདི་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་
ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དག་ནི་དག་བཙམ་བར་འགྱུར་ཞིང་། རང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དག་ནི་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་ལ། ཐེག་
བ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་དག་ནི་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཟབ་མོ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་
ནས་མི་གནས་པའི་སྤངས་ལས་འདས་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལ་མ་རིག་པ་ནི་གང་གི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་བའི་ཉེས་
དམིགས་ལ་རྫོངས་པར་བྱེད་པ་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མི་མཐུན་སྤྱོད་སུ་གྱུར་བ་སྟེ། དེ་
ཡང་སེམས་བྱུང་མི་གསལ་བའི་ངོ་བོ་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལོ། ཞེས་ཚོས་མངོན་
བ་བ་གཞན་དག་འདོད་ལ། རིགས་པའི་དབང་རྒྱུག་ནི་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་ཉིད་ལ་
བཞེད་པ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་སྤྱིར། ཉེས་པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་དག། འཛིག་ཚོགས་ལྟ་ལས་
སྐྱེས་པ་ཡིན། །དེ་མ་རིག་དེར་དེ་ལས་ཆགས། །དེ་ལས་ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་འབྱུང་། །དེ་
ཉིད་ཀྱིས་ན་ཉེས་རྣམས་ཀྱི། །རྒྱ་ནི་གཏི་སྤྱག་ཡིན་པར་གསུངས། ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ། །འདུ་བྱེད་ནི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་བསགས་པའི་
ལས་སོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ལས་དེའི་བག་ཆགས་གང་ལ་བསྐྱོས་པའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པའོ། །མིང་དང་གཟུགས་ནི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཉིད་སྐྱེ་
གནས་སུ་དང་པོར་ཞུགས་པའི་རྒྱར་རྒྱར་པོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་
པོའོ། །སྐྱེ་མཆེད་དུག་ནི་མིང་གཟུགས་དེ་ཉིད་འབེལ་ཏེ། རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་སྐོར་གྱུར་
པའི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དུག་ཐོབ་པར་གྱུར་པའོ། །རིག་པ་ནི་ཡུལ་དབང་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡ནལན། ཤས * ཤེས

རྣམ་ཤེས་གསུམ་མཛད་པར་གྱུར་པའོ། །ཚོར་བ་ནི་དེ་ལྟར་མཛད་ནས་རྣམ་ཤེས་གྱིས་
ཡུལ་རྒྱལ་ལ་ལོངས་སྤྱད་པ་ན། དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་དག་གི་འཁོར་དུ་ཚོར་བ་
སེམས་པ་དང་གདུང་བ་དང་བཏང་སྣོན་ས་དག་སྐྱེས་པར་གྱུར་པའོ། །སྲིད་པ་ནི་དེ་ལྟར་
ཚོར་བ་བདེ་སྤྱད་རྣམས་ལ་སྒྲུང་དོར་དུ་འདོད་ཆགས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་འདོད་པའི་སྲིད་
པ་དང་། འཇིག་པའི་སྲིད་པ་དང་། སྲིད་པའི་སྲིད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འདོད་
ཁམས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པའི་སྲིད་པ་དང་།

གཉིས་པ་ནི། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པའི་སྲིད་པ་དང་།
གསུམ་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤྱང་པོ་རྒྱུད་ཆད་པ་ལ་ཆགས་པའི་སྲིད་པའོ། ཞེས་
ཚོས་མངོན་པ་པ་གཞན་དག་འདོད་ཀྱང་། འདིར་རིགས་པའི་དབང་སྤྱད་ནི། བདེ་བ་
ཐོབ་པར་འདོད་པ་ནི་འདོད་པའི་སྲིད་པ་དང་། སྤྱད་བསྐྱེལ་འདོར་བར་འདོད་པ་ནི་
འཇིག་པའི་སྲིད་པ་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་ལ་ཆགས་པའི་སྲིད་པ་ནི་སྲིད་པའི་
སྲིད་པའོ། ཞེས་བཞེད་དེ། དེ་ནི་སྲིད་འདོད་གང་སྤྱིར་ཡང་། །སྲོག་ཆགས་བདེ་སྤྱད་
ཐོབ་པ་དང་། །འདོར་འདོད་འཇུག་པ་དེ་དག་ནི། །འདོད་དང་འཇིག་སྲིད་ཡིན་པར་
འདོད། ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །ལེན་པ་ནི། གཙོ་པོར་འཆི་བའི་གནས་སྐབས་སུ་
འབྱུང་བ། མ་ལོངས་པའི་སྤྱང་པོ་ལ་ཐོབ་པར་འདུན་པ་དང་། ད་ལྟར་བའི་སྤྱང་པོ་ལ་
མི་འབྲུལ་བར་འདོད་པའི་ཆགས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། བདག་ལ་ཆགས་པ་
དང་ལྡན་པས། །སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་བགྱི་མིན་པར། །བདེ་སྤྱད་དོར་ཐོབ་འདོད་
པས་ན། །དམན་པའི་གནས་ནི་ཡོངས་སུ་ལེན། ཞེས་གསུངས་པ་“ལྟར་ལོ། །” དེས་ན་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡བཅན། ལྟོ། * ལྟར་ལོ།

སྲ་མ་སྲེད་པ་ནི་སྲིད་པའི་ཕྱི་ལོ་ཅམ་ལ་སྲེད་པ་ཡིན་ལ། སྲི་མ་ལེན་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྲེད་
ཚུལ་ཁྱད་པར་བཤོ། །སྲེད་པ་ནི་སྲུང་གི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱོས་པའི་བག་ཆགས་དེ་ཉིད་
བྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་ནས་སྲེ་བ་ལེན་པ་ལ་མངོན་དུ་སྲོགས་པར་གྱུར་བའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་སོ། །

རི་སྐད་དུ། བདག་ཏུ་ཆགས་པའི་རྒྱ་ཉིད་ལས། །བདེ་མིན་བདེ་བར་འདུ་
ཤེས་པས། །ཀྱན་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་འགྱུར་ལ། །དེ་སྲིད་སྲེད་པ་སྲིད་ཉེན་ཡིན། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྲེ་བ་ནི། དེ་ལྟར་བྱུང་ནས་ཤེས་པའི་མངལ་དུ་ཞུགས་ཏེ་མིག་ལ་
སོགས་པ་རིམ་གྱིས་དོད་པར་གྱུར་བའི་གནས་སྐབས་གང་ཡིན་པའོ། །ཀྱ་བ་དང་
འཆི་བ་ནི། དེ་ནས་ན་ཚོད་འགྱུར་བའི་གནས་སྐབས་གང་ཡིན་པའོ། །ཀྱ་ཤི་ཡན་
ལག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ནི་མ་ཀྱས་པར་ཆེའི་འཕེན་པ་རྫོགས་ནས་འཆི་བ་ཡོད་པའི་
སྲིད་རོ། །དེ་ལྟར་ན། མ་རིག་པ་དང། འདུ་བྱེད་དང། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་ནི། ཆེ་
སྲ་མའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ལ། སྲེ་བ་དང་ཀྱ་ཤི་ཆེ་སྲི་མའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ཞིང།
གཞན་ཡན་ལག་ལྷག་མ་བརྒྱད་ནི་ཆེ་འདིའི་གནས་སྐབས་ཡིན་པས། ཉེན་འབྲེལ་
ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཚར་གཅིག་ནི་གང་ཟག་གཅིག་གི་ཆེ་སྲུམ་ལ་རྫོགས་པ་ཡིན་
ནོ། །དེའི་སྲིད། ཐོག་མ་མེད་པའི་འཁོར་བར་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པས་རི་
ལྟར་འཁོར་བའི་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བྱུང་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ལས། མ་
རིག་པ་ནི་མ་འོངས་པའི་སྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྲུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་ཅ་བ་ཡིན་ཞིང།
སྲེད་ལེན་གཉིས་ནི། འཕེན་བྱེད་དང་མངོན་པར་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་
པོ་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྲིད། དངོས་དང་བརྒྱད་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་པོ་དེ་དག་འོས་ཟིན་ན།

ལའོར་བའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས། དེའི་གཉེན་སོར་ལམ་གོམས་བར་བྱེད་
བའི་རྒྱལ་ལ་མ་རྫོངས་པར་འགྲུང་རོ། །

དེ་བས་ན་འདིར། ཀུན་འབྲུང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་
སྲིད་སྲིད་གཉིས་སྐྱབ་བསྡུལ་གྱི་རྒྱའི་གཙོ་བོར་རིགས་པས་གཏན་ལ་པབ་པ་ཡིན་
ཏེ། རི་སྐད་དུ། མི་ཤེས་སྲིད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་། །མ་བརྗོད་སྲིད་པ་ཉིད་བཤད་
བ། །རྒྱུན་ནི་འཕེན་པར་བྱེད་ཕྱིར་དང་། །དེ་མ་ཐག་ཕྱིར་ལས་ཀྱང་མིན། །དེ་ཡོད་ན་
ཡོད་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྐྱབ་བསྡུལ་
གྱི་རྒྱའི་ཐོག་མའི་རྩ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ངོས་ཟིན་ན། རྩ་བ་བྱུངས་སྤྱང་བ་ཉིད་གྱིས་
སྐྱབ་བསྡུལ་མ་ལུས་པར་སྲོང་བྱས་པར་རྫོགས་པར་འགྲུང་བས། དེའི་ཕྱིར། སྐྱབ་
བསྡུལ་གྱི་རྩ་བ་ནི་འདིག་ཚོགས་ལ་བལྟ་བའི་མ་རིག་པ་ཉིད་ཡིན་པར། ཉེས་ཀུན་དེ་
ཡི་རྩ་བ་ཅན། །དེ་ཡང་འདིག་ཚོགས་ལྟ་བ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སྐྱབ་
པར་བྱེད་དེ། མདོར་ན། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་། སྐྱབ་བསྡུལ་གྱི་
སྤང་བོ་འདི་དག་གི་དངོས་ཀྱི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་ནི་སྲིད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། སྲིད་པ་ཡོད་ན་
ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་གསོས་བཏབ་ནས་བྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་ནས་བག་
ཆགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཉིད་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལ་མདོན་དུ་སྐྱོགས་པར་བྱེད་ལ།
ལས་སར་བ་དག་ཀྱང་གསོག་པར་བྱེད་ཅིང་། སྤང་བོ་ལ་སྲིད་པ་མེད་ན། ལས་ཡོད་
ཀྱང་འབྲས་བུ་རྣམ་སྐྱེན་གྱི་སྤང་བོ་འགྲུབ་པར་བྱེད་མི་བྱས་ཏེ། སྲིད་པ་མེད་ན་

1 མ་ཕྱི། 193ཉན། ལམ་རྫོངས * ལ་མ་རྫོངས
2 མ་ཕྱི། 193ཉན། མེད * སྲིད
3 མ་ཕྱི། 193ཉན། གསོས * གསོས

ཡོངས་སྐྱོད་བྱུང་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རྒྱལ་སྲིད་དག་གྲང་ཅ་ལྟར་འདོར་བར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་སྲིད་པ་དེ་ཡང་། བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་མ་རིག་པ་ཡོད་ན་ཡོད་ཅིང་། མེད་
ན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ལས་བདག་ལ་ཆགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། བདག་ལ་
ཆགས་པ་ལས་བདག་གི་བདེ་བ་སྐྱབ་བྱེད་དབང་སོགས་བདག་གི་བ་རྣམས་ལ་
“སྲིད”པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་རིགས་པའི་སྐྱོབས་ཀྱིས་གཞུང་འདི་ཉིད་དུ་
ལེགས་པར་སྐྱབ་བ་ཡིན་ཉེ། རི་སྐད་དུ། བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། །བདག་
གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྤང་། །འདི་དག་དང་ནི་ཡོངས་འབྲེལ་ལས། །ཉེས་པ་ཐམས་
ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར། ཞེས་དང་། གང་ཞིག་བདག་མཐོང་དེ་ལ་ནི། །ང་ཞེས་ཉལ་ཏུ་
ཞེན་པར་འགྱུར། །ཞེན་པས་བདེ་ལ་སྲིད་འགྱུར་ཉེ། །སྲིད་པས་རྒྱེན་རྣམས་སྐྱིབ་པར་
བྱེད། ཅེས་དང་། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བདག་འཛིན་ནི། །བདག་ལ་ཆགས་པ་བརྟེན་པར་
བྱེད། །དེ་ནི་བདག་གིར་ཞེན་པ་ཡི། །ས་བོན་གནས་སྐྱབས་དེ་ཉིད་གནས། ཞེས་དང་།
ལེགས་གོམས་ཡང་དག་ལྟ་བ་ཡིས། །སྲིད་པ་རྗེས་འབྲང་བཅས་འཛོམས་བྱེད། །ལས་
དང་ལུས་ངག་གནས་ན་ཡང་། །གཅིག་མེད་ཕྱིར་ན་རྒྱ་གསུམ་ཅན། །སྐྱེ་བ་སྲིད་པ་མ་
ཡིན་ཉེ། །ས་བོན་མེད་པར་སྐྱ་གྲུ་བཞིན། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་གསུངས་ཉེ།
འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རིམ་པ་རྒྱས་པར་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཐབ་
ནས། མ་རིག་པ་དང་། སྲིད་པ་གཉེས་འཁོར་བའི་རྒྱའི་གཙོ་བོར་ངེས་ཤིང་ཟག་

༡ མ་ཕྱི། ༡༧༡ན། གླུ་ *སྲིད

བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་འདི་ཉིད་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་རེས་པ་ན། འཁོར་བ་ལ་བྲམ་
 བྱུང་ཤེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་དེ་དག་སྤངས་པའི་སྟོབ་ཀྱིས་འབྲམ་ལྷན་སྤྲེལ་ལྷན་སྤྲེལ་
 སྤྱད་བསྐྱེད་རྒྱ་བཅས་འགགས་པའི་ཐར་བ་ཐོབ་ལྷན་སྤྲེལ་སྤྲེལ་ལྷན་སྤྲེལ་ལྷན་སྤྲེལ་
 གཉེར་ཀྱི་སྐོ་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སྤྲེལ་སྤྲེལ་སྤྲེལ་སྤྲེལ་སྤྲེལ་སྤྲེལ་སྤྲེལ་སྤྲེལ་སྤྲེལ་
 འབྲུང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་དག་བསྐྱེད་ཟེན་པའི་དེ་མ་ཐག་ཀྱི་དེ་མི་གཏན་དུ་བ་མིན་ཉེ།
 ཞེས་པ་ནས་སྤོངས་ལ་དེ་མི་རྣམ་པ་སྤོངས། ཞེས་པའི་བར་ཀྱིས་འགོག་པའི་བདེན་
 པའི་རྣམ་པ་དག་འཆད་པར་བྱེད་ཅིང་། སྤྱད་ཀྱི་མ་ལུས་པ་འགགས་པའི་འགོག་
 པའི་བདེན་པ་དང་། ཐར་བ་སྤྲེལ་ལས་འདས་པ་ནི། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ།
 འགོག་བདེན་སྟོན་པའི་གཞུང་གི་ཚོགས་འདི་དག་གིས་ཀྱང་། གཙོ་བོར་སྤྱད་ཀྱི་
 མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཐར་བ་ཡོད་པར་སྤྱད་པའི་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷན་སྤྲེལ་གྱི་
 རིགས་པ་དག་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷན་སྤྲེལ་གྱི་རྣམ་པ་གྱིས་ཐར་བ་སྤྱད་པའི་རིགས་པ་
 གཞུང་གི་ཆ་བོང་འོག་དག་ལས་གསུངས་པ་དག་གི་དོན་བསྐྱེད་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཉེ།
 གང་རང་གི་རྒྱའི་རིགས་ལ་གཞོན་བྱེད་སྟོབས་ལྷན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན། རང་གི་
 རྒྱུན་གཉེར་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟད་པ་ཡོད་པས་ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན། གང་རེག་ལ་
 གཞོན་བྱེད་སྟོབས་ལྷན་མཐོང་པར་གང་འབྲས་སྤྲེལ་ཡོང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་ཟད་པ་མཐོང་བ་
 བཞིན། ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་འདིའི་རྒྱའི་རིགས་ལ་ཡང་གཞོན་བྱེད་སྟོབས་ལྷན་
 མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱ་བ་ནི། འགལ་རྒྱ་དམིགས་པའི་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷན་སྤྲེལ་གྱི་
 རྣམ་པ་ཡང་དག་པོ་།འདིའི་ཁྱབ་པ་མཐོན་སྤྲེལ་ཚད་མས་གྲུབ་ལ། རྒྱུན་ཚོས་སྤྱད་

བ་ལོ། གང་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་དེ་ལ། དེའི་རིགས་ལ་
གཞོན་ལྷན་སྟོབས་ལྡན་ཡོད་པས་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་དུ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལ་ལ་མེ་མེད་
བར་འཛོག་པའི་སྐོར་འདོགས་བཞིན། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་འདི་ཡང་དངོས་
པོའི་གནས་ལུགས་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་སྐོར་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱ་བའོ། །

གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལ་གཞོན་ལྷན་མཚོང་བས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་
གཞོན་པར་གང་གིས་འབྲུབ་ཅེན། དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་
ལས་འབྲུབ་སྟེ། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལས། བདག་
དང་མི་འབྲུལ་བར་འདོད་པའི་སྲིད་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲེན་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་
འབྲུབ་ལ། དེ་ལས་བདག་བདེ་བ་ལ་སྲིད་པ་དང་། དེ་ལས་བདག་གི་བདེ་བ་སྐྱུབ་ལྷན་
དེ་ལྟར་གྱི་དབང་སོགས་དང་། ལྷི་འོལ་གྱི་ཟས་གོས་ལ་སྲིད་པ་དང་། དེ་ལས་བདག་
གི་བདེ་བ་སྐྱུབ་པའི་ཆེད་དུ་སྐོར་གསུམ་གྱི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལས་
འདོད་པའི་དོན་མ་ཐོབ་པ་དང་། མི་འདོད་པའི་དོན་ཐོབ་པའི་ཚོར་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་
བ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་བྲུབ་པའི་ལྷི་རྟ། ཆེ་འདིའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་བདག་འཛིན་རྒྱ་
འབྲས་སུ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་བྲུབ་ལ། འཆི་ཁའི་སྲིད་པ་ལས་རིགས་འདྲ་ལྷི་མ་
མཚམས་སྐྱོར་བ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་གིས་བྲུབ་པ་ན། མཚམས་སྐྱོར་བའི་
རིགས་འདྲ་ལྷི་མ་དེ་ཉིད་ཀྱང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞེས་བ་སྟེད་དུ་བྱ་བ་ཡིན་པས་ལྷི་མའི་
སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་རྒྱ་འབྲས་སུ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་གིས་ངེས་སོ། །རིགས་འདྲ་
ལྷི་མ་དེ་དོན་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡིན་ཡང་། ཆེ་འདིའི་ལས་ཉོན་དང་དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་
ལུ་ངེས་པ་ཅམ་གྱིས། དེའི་སྲིད་དུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟོག་པ་དངོས་སྟོབ་ཀྱིས་རི་ལྟར་

ངེས་ལྷན་ཞེ་ན། ལས་ངན་གྱིས་འདུས་བྱས་པ་སྐྱབ་བསྐྱུག་གི་དོན་ལྡོག་ཏུ་དགོས་
སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་ངེས་ལྷན་ལ། དེ་ངེས་ཟེན་མ་བཟུང་བ་དང་། འཆི་ཁའི་ལས་
སྲིད་ལས་རིགས་འདྲ་སྲི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བ་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པ་ན། རིགས་
འདྲ་སྲི་མ་དེ་ཉིད་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་ཅན་ཏུ་གྲུབ་པས་སྐྱབ་
བསྐྱུག་གི་དོན་དང་ཐ་སྦྱད་གཉི་ག་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་ལོག་པར་
ལྷགས་པ་ཡིན་པར་གང་གིས་སྐྱབ་ཅེ་ན། དེ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་ངེས་པ་
ལས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དེ་ཉིད་རི་ལྟར་ངེས་པར་བྱ་སྐྱམ་ན། འདི་ནི་དེ་མ་ཟག་
ཏུ་འཚད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་སྟེན་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་
སྐྱབ་བསྐྱུག་གི་རྒྱན་མ་ལུས་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་
ཅིང་། སྐྱབ་བསྐྱུག་གི་རྒྱན་མ་ལུས་པར་བྱེད་པའི་འགོག་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཐར་པ་ལྷ་ངན་
ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཐར་པ་ཡོད་པར་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་ལེགས་
པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་དེ་ཀུན་མཁུན་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ཡང་ཤེས་
པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་གང་རིགས་ལ་གཞོན་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་ཡོད་པ་དེ་ལ་རང་གི་
རིགས་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱན་བྱེད་པ་ཡོད་པས་ལྷག་སྟེ། དཔེར་ན། མེ་སྟོབས་
ཚེན་ཉེ་བས་གང་རེག་རྒྱན་ཚད་པ་མཐོང་བ་བཞིན། ཚོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་
རིགས་པ་ཡང་གཞོན་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། དངོས་པོ་སྟོབས་
ལྷགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་སྟོགས་ཚོས་སོགས་སྐྱབ་ཚུལ་ཡང་སྐྱ་

མ་ཉིད་ལས་དཔགས་ཉེ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། “དེ^༡ ལྟ་བུའི་རྟེན་གསལ་ལས་ཤེས་བྱའི་སྐྱེ་བ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་ན་ཀུན་མཁའ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་གྱིས་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་། ལེའུ་འདིར་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་རྒྱས་པར་མི་སྟོན་པས་འདི་ལྟ་བུའི་ཀུན་མཁའ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཤིང་ཐར་པ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་དཔགས་ཉེ་ཤེས་པ་ཡིན་ལོ། །

དེ་ལྟ་ན་ཡང་ལེའུ་འདིར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅམ་ཁས་རྒྱངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཀུན་མཁའ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ནི་ལྷགས་འགྲུབ་ལྷགས་ལྟོག་གཉིས་ཡིན་ཉེ། དེའི་ཚུལ་སྤར་བ་ཤད་ཅིང་གཞུང་དོན་ཉིད་དུ་འཆད་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར། ལྷག་ཀུན་དོར་བྱ་དང་འདོར་བྱས་སུ་ངེས་ཤིང་། ལྷག་ཀུན་སྤངས་པའི་ཐར་པ་ཡོད་ངེས་དང་ཐོབ་བྱས་སུ་ངེས་པ་ན། ཨེ་མ་བདག་གིས་ཐབས་རི་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་པ་དེ་མངོན་དུ་བྱ་བར་བྱས་སྟམ་དུ་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ལ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བའི་སྐོ་སྐྱེ་”བར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་ཐར་པ་ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་ཚུལ་བཤད་ཟིན་པ་དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ། བཤད་ཟིན་ལམ་དེ་གོམས་པ་ལས་ཞེས་པ་ནས་བརྒྱུད། བདེ་བ་ལས་ཀྱང་འདོད་མི་འགྱུར། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ལམ་གྱི་བདེན་པ་རྒྱས་པར་འཆད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཞུང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ཡང་བདག་མེད་རྟེན་གསལ་པའི་ཤེས་རབ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང་དེའི་རྒྱ་མཚོན་བདག་འཛིན་སྲིད་པའི་ཅ་བར་སྐྱབ་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་བདག་འཛིན་

༡ མ་ཕྱི། ༡༤ན་༡ན། ད * དེ
༢ མ་ཕྱི། ༡༤ན་༤ན། བོང * བར

མ་སྤངས་པར་ཐབས་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་བར་བསྟན་པ་དང་
གསུམ་པོ་འདིར་དེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྤྱི་ལོ་ལ་གང་དག་བདག་ཡོད་དེ། བདག་
མེད་ན་འཁོར་བ་པོ་དང་གྲོལ་བ་པོ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །

དེ་བས་ན་འཁོར་བ་པོ་དང་གྲོལ་བ་པོའི་བདག་ཡོད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བཅིངས་
གྲོལ་གྱི་བདག་ཁས་སྤངས་ནས། ཁ་ཅིག་ནི་དབང་སོགས་བདག་གི་བ་སྤྱུག་བསྐྱེད་
དུ་སྐྱོམ་བ་ཉིད་ཐར་མར་ཡིན་པར་སྤྲོ་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་དབང་སྤྱུག་གི་དབང་བསྐྱུར་དང་
སྤྱིན་སྲེག་སོགས་ཀྱིས་གྲོལ་བར་སྤྲོ། ཁ་ཅིག་ནི་སྤྱི་འབལ་བ་དང་ལུས་གཏུང་བ་
སོགས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་གྲོལ་བར་སྤྲོ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ལུགས་གསུམ་པོ་དེ་དག་
གཞུང་འདིར་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པ་དངོས་སུ་བཀག་ཅིང་། དེས་མཚོན་ནས་བདག་
འཛིན་ལ་མི་གཞོན་པའི་ལམ་གང་ཡང་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་འཐད་པར་རིགས་པ་དེ་དག་
གིས་མཚོན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་ལ། འོན་ཀྱང་སྤྱིན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ལ་ནི་བདག་འཛིན་
དང་དངོས་སུ་འཛིན་སྤངས་འགལ་བ་མེད་ཀྱང་རུང་བ་ཡིན་ལོ། །དེ་ཡང་ལམ་ལ་སྤྱིན་
བྱེད་དང་། གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གཉིས་ལས། ཐར་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིན་བྱེད་ཀྱི་
ལམ་ནི། ཐག་བཅས་ཀྱི་སྤང་བོ་འདི་མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེད་བ་སོགས་སུ་ཡིད་
ལ་བྱེད་པའི་ལམ་དག་སྟེ། དེ་ཡང་སྤྱིན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་སྐོམ་པའི་རིམ་པ་ནི། ཐོག་མར་
སྤང་བོ་འདི་ཉིད་སྐྱེ་བ་དང་ན་བ་དང་ལྷ་བ་དང་འཆི་བ་ལ་སོགས་པས་ཡོངས་སུ་
འགྱུར་བའི་རིགས་པའི་མི་རྟག་པ་ཡིད་ལ་བྱ་ཞིང་། དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱས་ཏེ་སྐྱོ་བར་
འགྱུར་བའི་སྤྱོད་བ་སྤྱེས་པ་ན། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ཞིང་རྒྱའི་ར་རྒྱབས་ལྟར་གཡོ་བའི་སྤ་
བའི་མི་རྟག་པ་དང་དེ་ཡང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་ཅན་གྱི་ངང་རྒྱལ་

ལས་མ་འདས་བ་སྟེ། ཚོས་གཉིས་པོ་འདིར་ཡིད་ལ་བྱས་བས་ནས་གྱི་ཚེ་གོམས་པ་
ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་བ་ན། ཚོས་གཉིས་པོ་འདི་གང་ལ་ཡོད་པའི་སྤང་པོ་ཐམས་ཅད་
ཡིད་བརྟེན་དུ་རུང་བའི་བདེ་བར་འཇོག་པའི་སྣོ་བོར་ནས། ཡིད་བརྟེན་མི་རུང་བའི་
སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤང་པོར་ངེས་ཏེ་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་སྣོ་བཙུག་མ་མ་ཡིན་པ་སྟེ།
བར་འགྱུར་བས། ཚོས་གཉིས་པོ་འདི་དང་ལྡན་པའི་ཁམས་གོང་མའི་སྣའི་བསམ་
གཏན་གྱི་བདེ་བ་དག་ཀྱང་མའི་འོབས་དང་འབྲ་བར་རྟོགས་ནས་འཁོར་བ་ལ་དགའ་
བའི་སྣོ་མིང་གི་སྤྲུག་མ་ཚམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

དེའི་སྤྱིར་འཁོར་བ་སྟེ། ལ་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་སྣོ་བཙུག་མ་མིན་པ་སྟེ། བ་ལ་ནི།
སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་སྣོ་མ་པ་ངེས་པར་དགོས་ཀྱི། སྤྲུག་
བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་སྣོ་མ་པ་ཚམ་ཞིག་གིས་ངན་འགྲོའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་སོགས་ལ་
ཡིད་འབྱུང་བ་ཚམ་སྟེད་པར་བྱས་པས་སྤྱི་མ་ལྟ་མིའི་གོ་འབང་ཐོབ་སྤྱིར་དུ་དགོ་སྤྲུག་
ལ་སྤང་དོར་བྱེད་པ་ཚམ་འབྱུང་ཡང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཛོན་གྱུར་ཉེ་
བར་ཞི་བའི་སྣའི་བདེ་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཡིད་འབྱུང་སྟེ་མི་སྤྱིར་དོ། །དེའི་སྤྱིར། འདུ་བྱེད་
སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་དགོངས་ནས། །སྤྲུག་བསྐྱེད་སྣོ་མས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཞེས་
གསུགས་སོ། །དེ་ལྟར་སྤང་པོ་མི་རྟེན་ཅིང་སྤྲུག་བསྐྱེད་བར་རྟོགས་པ་ན། གང་ཐག་
གི་བདག་དང་སྤང་པོ་ཡང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་སྤང་པོ་
འདི་བདག་གི་བདེ་བ་སྤྲུག་བྱེད་ཀྱི་བདག་གི་བར་ཞེན་པ་ལོག་ནས་རིམ་གྱིས་བདག་
མེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། དེའི་སྤྱིར་མི་རྟེན་ལས་སྤྲུག་
བསྐྱེད། །སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་ཞི་བདག་མེད་གསུངས། ཞེས་མདོ་དང་སྤྱུར་ནས། ལྟོང་

ཉིད་ལྟ་བུ་སྐྱོལ་འགྲུང་གྱི། །སློམ་པ་ལྷག་མ་དེ་དོན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་
 འོ། །དེ་བས་ན་ལམ་བདེན་སྟོན་པའི་གཞུང་འདི་དག་གིས་སྤང་པོ་མི་རྟག་པ་དང་
 ལྷག་བསྐལ་བ་སོགས་སྤྱོམ་པ་སློན་བྱེད་གྱི་ལམ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སློམ་པར་བྱེད་པ་གྲོལ་བྱེད་གྱི་ལམ་དུ་རིགས་བས་ལེགས་
 བར་གཏན་ལ་པལ་ཅིང་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཐར་ལམ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་“རྟོག”པའི་
 དོགས་པ་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་འོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་ངེས་
 བར་བྱས་ནས་སློམ་པའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དགག་བྱ་གང་ཟག་གི་བདག་པོས་
 གཞུང་བ་དང་། དེ་ལོག་གྱེད་གྱི་རིགས་པ་བཤད་པ་དང་། རིགས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་
 བས་བདག་མེད་པར་ངེས་པ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། མཚོག་གཞན་དོན་དུ་གཉེར་བྱིང་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་
 ལྟར། རྫོ་ལྷན་སྐྱེས་འདི་ལ་སྤང་པོའི་ཚོགས་པ་དང་ལ་གྲུལ་དང་རྒྱན་གང་ལའང་
 བཏགས་པ་ཙམ་མིན་པའི་རང་དབང་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཞེན་པ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་ངར་
 འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་མ་སྤངས་པའི་ཐ་མལ་བ་དག་ལ་ད་ལྟར་གྱི་ལྷན་འདི་དང་། ལྷའི་
 ལྷན་ལྟ་བུའི་སྤང་པོ་ཁྱད་པར་ཅན་བརྗེ་བའི་རྣམ་པ་སྤང་ནས་ངེས་པར་སྤྲ་མ་འདོར་
 ཞིང་བྱི་མ་ལེན་པར་འདོད་པའི་མཛོན་ཞེན་འདུག་པའི་བྱིར། རྫོ་ངེས་ཡིད་གྱི་“ཤེས་
 པ་ཙམ་ལ་གང་ཟག་ཏུ་བཏགས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་སློ་མི་གསལ་བ་འདི་དང་
 ལྷའི་དབང་པོའི་སློ་ལྟ་བུ་ཆེས་གསལ་ཞིང་རིག་པའི་གནས་ལ་སྤང་བ་དག་འདོར་
 ལེན་བྱེད་ཐབས་རྟོན་ན། ཚོང་བ་ཚོང་གི་ཁེ་མཚོང་བ་ལྟར་ཞེ་ཐག་པ་ནས་བརྗེ་པོད་

1 མ་ཕྱི། ལྷན་ལྟར། རྟོག * རྟོག
 2 མ་ཕྱི། ལྷན་ལྟར། -+ *

པའི་བརྗེ་བ་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་འདུག་པའི་སྲིར་ཏེ། ང་སྤང་པོའི་ཚོགས་རྒྱན་
ཅམ་ལ་བཏགས་པར་ཤེས་ན། ངས་སྤང་པོ་འདི་དང་འདི་དང་བརྗེ་བར་བྱའོ་སྟམ་དུ་
མངོན་པར་ཞེན་པར་ག་ལ་འགྱུར། དེས་ན་གང་ཟག་སྤང་པོའི་ཚོགས་རྒྱན་དང་ཡ་
གྲུལ་གང་ལའང་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་དབང་བར་ཞེན་པ་ཡོད་ལ། དེ་ལྟར་
ཞེན་པའི་ལྷུལ་དུ་རྫོམ་པ་གང་ཟག་རང་དབང་བ་དེ་ཉིད་གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་ཐ་
སྟངས་དུ་བྱ་བ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་སྦྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱར་གྱུར་པ་
ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི། གང་ཟག་ཚོས་ཅན། རྟོན་སྤང་པོ་ལ་
བཏགས་པ་ཅམ་མིན་པའི་རང་དབང་བར་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རྩང་
བ་ལས་མི་དམིགས་པའི་སྲིར་ཞེས་པ་དང་། གང་ཟག་ཚོས་ཅན། རྟོན་རང་དབང་
པའི་རྗེས་སུ་བདེན་པར་མེད་དེ། རྟོན་སྤང་པོ་དང་བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་
ཐ་དད་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྲིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱབ་ཅིང་། རྟགས་
དེའི་བྲུབ་པ་དེས་སྦྱ་ལ། གང་ཟག་རང་དབང་བ་དང་སྤང་པོ་བདེན་པའི་གཅིག་མིན་
ཏེ། སྤང་པོ་ནི་མི་རྟག་ཅིང་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིར། བདེན་པའི་ཐ་དད་དུ་
མེད་དེ། ཡོད་ན་སྤང་པོ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་རང་དབང་བ་དམིགས་
དགོས་པ་ལ་དེ་འདྲ་མ་དམིགས་པའི་སྲིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་དེས་པར་
བྱེད་ཅིང་། གང་ཟག་གི་དག་ཚོས་ཅན། མེད་དེ། མ་དམིགས་པའི་སྲིར་ཞེས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་ནི་མི་སྲིད་དེ། དེ་འདྲའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡག་དག་ཡོད་ན་
རྟགས་ཚོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་

འགྲུར་ཏེ། མ་དམིགས་པ་དང་མེད་པ་ལ་འབྲེལ་པ་མི་སྲིད་པའི་སྲིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
རྟགས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཚོས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་དོགས་
ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་བཟུང་བ་ལྟར་ཀྱི་བདག་མེད་པར་ངེས་ལུས་ཤིང་ཅུ་བའི་རིགས་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་དོགས་ལྡན་སྦྲེས་ཀྱིས་བཟུང་བ་ལྟར་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་པར་ངེས་ལུས་པ་ཡིན་ལོ། །

གསུམ་པ་སློབ་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟགས་ཡང་དག་
ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་དེ་ཉིད་ཅེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས། རྟོག་
པའི་རྒྱུད་གིས་གཡོ་བ་མེད་པར་མཉམ་གཞག་ཏུ་རྒྱུན་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱ་
ཞིང་། དེ་ལས་ལངས་པ་ན་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གང་ཟག་ཅེས་བུ་བའི་ཕྱང་པོ་ལྔ་ལ་བརྟེན་ནས་
བརྟགས་པ་ཚམ་མོ་ཞེས་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཀུན་བརྟགས་
དང་ལྡན་སྦྲེས་རིམ་གྱིས་སྤངས་ནས་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་བད་དེ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་
བདག་ལ་ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཞིང་། བདག་གི་བདེ་བ་སྐྱབ་པ་དང་སྐྱབ་
བསྐྱལ་སེལ་བའི་ཐབས་ལ་སྲུང་དོར་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་།
གཞན་ལ་སྤང་བའི་བྱི་མ་མེད་པར་གྱུར་བ་དེ་ནི་ཆགས་བྲལ་ཞེས་བུ་བ་དང་། སྤྱི་
བཅོམ་པ་ཞེས་བུ་བ་དང་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་ཐ་སྐད་དུ་བུ་བ་ཡིན་ལོ། །དི་སྐད་དུ་སྲུང་
དང་དོར་བ་སྤངས་པའི་སྲིད། །ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མཉམ་སྟོབས་ཅན། །ཅན་སྟེ་ཏུ་
མཚོངས་པ་ལ། །ཆགས་བྲལ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

༡ མ་ཕྱི། ༡༥ནལ། དགོ་བཅོ ་ དག་བཅོམ

དེས་ན་ལུགས་སྟོན་གྱི་བདེན་བཞི་སྟོན་པའི་གཞུང་འདི་དག་གིས་འཁོར་བར་
 འཇུག་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་བབ་པའི་སྟོན་ནས། འཁོར་བ་སྐྱབ་བསྐྱལ་གྱི་རང་
 བཞིན་ཡིན་པ་དང་དེའི་རྒྱ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་པ་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་
 གྲང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་གིས་ལས་གསོག་པ་ཡིན་པས། ཉོན་མོངས་གཙོ་ཆེ་བ་དང་
 ཉོན་མོངས་པའི་ནང་ནས་གྲང་མ་རིག་པ་དང་སྲེད་པ་གཙོ་ཆེ་བ་དང་། སྲེད་པ་ཡང་མ་
 རིག་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་
 པའི་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་ལ་མ་རིག་པར་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ལོ་ཞེས་ལེགས་པར་
 གཏན་ལ་བབ་ནས། སྐྱབ་བསྐྱལ་རྒྱ་བཅས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཐར་བ་རིགས་
 པས་བསྐྱབས་ཤིང་། འཁོར་བའི་རྩ་བ་དེ་ཉིད་བྱུངས་པ་བྱུང་བའི་སྟོན་ནས་ཐར་བ་ཐོབ་
 པར་བྱེད་པའི་ཐབས་སྤྲོད་བྱེད་དང་། ལོ་ལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གཉིས་ལམ་གྱི་གོལ་ས་དོགས་
 པའི་མཐའ་མ་ལུས་པ་འགོག་པའི་རིགས་པས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་བབ་ནས་བཤད་པ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་ཐར་བ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་རིགས་
 པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞན་ལས་སྤུལ་དུ་བྱུང་བར་བཤད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བྱ་བ་
 ལོ། །སྟོབ་པའི་རྟེན་ལས་བདེ་གཤེགས་དཔོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་ལས་དག་
 འཆད་པ་ནི། སྟོབས་དེ་ཉིད་དང་བཞུན་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འབྲེལ་ཤེས་
 པར་སྤོལ། །སྤྱིའི་དོན་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

༡ མ་ཕྱི། ༡༥ན་༡ན། བྱང * བྱང
 ༢ མ་ཕྱི། ༡༥བལ་༡ན། དགའ་ཆད * དག་འཆད

། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཚམ་མར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་བཤད་པ། །

གཉེས་པ་ཡང་ལག་གི་དོན་ལ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཚམ་མར་གྲུབ་པའི་
ཚུལ་བཤད་པ་དང། དེ་ལ་ཚམ་མར་འཇུངས་པའི་སྐོ་ནས་བསྐྱོད་པའི་དགོས་པ་
བཤད་པའོ། །

། ཚམ་མར་གྲུབ་པའི་དོན་བཤད་པའི་སྐོ་ནས་ཚམ་མའི་སྐྱེས་བུ་
ངོས་གཟུང་པ། །

དང་པོ་ལ། ཚམ་མར་གྲུབ་པའི་དོན་བཤད་པའི་སྐོ་ནས་ཚམ་མའི་སྐྱེས་བུའི་
མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་དང། ཚིག་ལྷག་མ་བཞིའི་དོན་བཤད་པའི་སྐོ་ནས་ཚམ་
མའི་སྐྱེས་བུ་རྒྱ་བྱུ་ཚོགས་ལས་གྲུབ་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཚམ་མ་སྐྱེའི་
མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དང། ལུབ་པའང་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པའོ། །

། ཚམ་མ་སྐྱེའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ། །

དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་“དགོད་པ”^༡ དང། འབྲུག་གི་དོན་གཉེར་སྐྱེད་བུའི་
འཇུག་ལུལ་ལ་མི་བསྐྱེད་པའི་དོན་ངོས་གཟུང་བ་དང། མཚན་ཉིད་ལ་སྐོ་ནས་གསུམ་སྐྱང་
བ་དང། མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་བཤད་པ་དང། ཚམ་མ་སྐོ་འདོགས་
གཙོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ལུལ་ལ་མི་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་གཞན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པ་ཐབས་དང་བཅས་

^༡ མ་ཕྱི། ༡་བཟན། དགོད་བ * དགོད་བ

སའི་གཞུང་གི་འཕེལ་རྒྱ་ལྟོགས་པ་ཚད་མ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་མ་ལུས་པ་ལ་
 ཡང་འཇུག་པ་མེད་སའི་ཚད་མ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁུལ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལོ། །མཚན་ཉིད་
 གང་དང་ལྡན་པས་ཚད་མར་འགྲུབ་པ་ཚད་མ་སྤྲིའི་མཚན་ཉིད་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན།
 རང་གིས་ཡོངས་སུ་དབྱུང་བ་ལྟར་གྱི་གཞུང་གི་འཕེལ་རྒྱ་ལ་རང་དབང་དུ་སྐྱོབ་པ་མེད་པ་ཅན་
 གྱི་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། མི་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཅི་ཞེ་
 བ། དངོས་པོ་དེ་ཉིད་བཙུག་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་ཀྱིས་པར་རང་གིས་རྗེ་ལྟར་
 གཞུང་བ་ལྟར་དོན་དེ་དག་བྱེད་ཀྱིས་སུ་གནས་པ་ནི། ཚད་མ་འབྲས་བུ་དོན་གཉེར་
 གྱི་སྐྱེས་བུའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་འཇུག་ལུས་སྟོན་པ་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་དོན་ཡིན་
 ལོ། །གསུམ་པ་ལ། མ་ཁུབ་པ་སྤང་བ་དང་། ཁུབ་ཆེས་བ་སྤང་བ་དང་། མི་སྤིང་བ་སྤང་
 བའོ། །དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་དེ་སྐྱེ་བུར་གི་ཚད་མ་ལ་མ་ཁུབ་པའི་སྐྱོན་ཅན་ལོ་ཞེ་ན།
 སྐྱེ་བུར་གི་ཚད་མ་ཞེས་པ་གང་ལ་ཟེར། དག་ལས། དེའི་རྒྱ་བརྗོད་འདོད་དཔོག་པ་ལ་
 ཟེར་ན་མ་ཁུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། སྐྱེས་པའི་ཚད་མ་དེ་ཡང་རང་གི་འཇུག་
 ལུས་དུ་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ལྡན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་སྐྱོན་པར་དབང་
 དུ་ཡོངས་སུ་དབྱུང་བ་ལྟར་གྱི་གཞུང་གི་འཕེལ་རྒྱ་ལ་སྐྱོབ་པ་མེད་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་སའི་
 ལྟར་ལོ། །

འོ་ན་དེ་ཉིད་གྱི་འཇུག་ལུས་དུ་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ནི་གང་ཡིན། ཚུལ་
 རི་ལྟར་དེ་ཉིད་ལྡན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ཞེ་ན། རང་སྐྱོབ་པ་པོ་ཡི་
 བརྗོད་འདོད་ཀྱི་བྱེད་པ། དངོས་སུ་འཇུག་པའི་ལུས་དུ་སྐྱེས་པའི་དོན་གང་སྐྱོན་གསུང་
 དེ་ལ་རབ་དུ་གསལ་ཞེས་སྤང་བ་དེ་ནི། ཚད་མ་དེའི་འཇུག་ལུས་ཡིན་ཅིང་དེ་ལྟ་བུའི་

སྣང་བ་དེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་བརྗོད་འདོད་དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་རག་གི་སྐྱ་
ལྷོ། སྐྱབ་བྱེད་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིར་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དབལ་གྱང་
འཇུག་ལུལ་དེ་ཉིད་སྲིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ལོ། །

སྐྱ་གྲུབ་ཚད་མ་ཞེས་པ་སྐྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་དེའི་དཔོག་པ་ལ་ཟེར་ན་དེ་ནི་
ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་སྣང་རག་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་རང་བཞིན་དེ་
ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་འབྲེལ་བ་དང་དེའི་རྒྱ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་གྲུབ་པ་
མིན་པའི་སྲིར་ཞེས་བྲ་བ་ནི། ལྷ་དབང་སློའི་བཤད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱན་མཁན་པོ་སྣང་ན་
བསྟན་བཅོས་ཉིད་ལས་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པའི་སྲིར་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཚད་མར་བསྐྱབས་པས་ཅི་བྲ་ཞེ་ན། རག་དེ་སྐྱ་བ་པོ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་ན་བསྟན་བཅོས་དེ་འཆད་པ་པོའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་
པའི་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་དོན་གང་སློ་དེ་ལ་རབ་དུ་གསལ་ལ་ཞིང་སྣང་བ་བསྟན་བཅོས་
ཅོམ་པ་པོའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྣང་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱ་དོན་དེ་ཅམ་ཞིག་ཡོད་པར་
བསྐྱབ་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་དེ་ནི་སྐྱབ་བྱེད་ཚད་མ་
ཉིད་ཡིན་གྱི། བསྟན་བཅོས་འཆད་པ་པོ་དེས་གང་སྐྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཚིག་
ཐམས་ཅད་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མི་བསྐྱ་བར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་པ་ཅན་གྱིས་ཁྲུབ་པ་ནི་མིན་ལོ་ཞེས་འཆད་དེ། དེ་ཡང་བསྟན་བཅོས་ཁོ་
ན་ལས་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་ན་བསྟན་བཅོས་ཅོམ་པ་པོ་
དེས་གང་སྐྱས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་བསྐྱ་བར་འགྲུབ་དགོས་ཤིང་།

དེ་ལྟར་ན་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་པོ་ཐམས་ཅད་མཁུའ་བར་གྲུབ་དགོས་པས་བསྟན་
བཅོས་ལས་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པར་སྐྱབ་དང་ཐམས་ཅད་
མཁུའ་བ་བསྐྱབས་པ་དོན་མེད་པར་སྐྱབ་བཞི་ལགལ་བ་ཡིན་ཅོེ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་
ཏོ། །རྒྱན་དུ་རིག་བྱེད་དོན་དེས་དགག་པ་སོགས་ལ་སྐྱར་བའི་བཤད་པའི་རྣམ་
གངས་གཞན་ཡང་གསུངས་མོད་ཀྱི་མངས་པར་འགྱུར་བས་མ་སྲིད་སོ། །

གཉིས་པ་ཁྲབ་ཆེས་པ་སྤང་བ་ནི། བཅད་ཤེས་ཀྱང་ཚད་མར་འགྱུར་ཏེ། མི་
བསྐྱབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན་སློ་ཀུན་རྫོབ་པ་བྲན་པ་བཅད་ཤེས་ནི་ཚོས་ཅན།
མཚན་ཉིད་དེ་ཁྱོད་ལ་ཁྲབ་ཆེས་¹ པའི་སློན་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་དེ། ཁྱོད་རང་
དབང་དུ་རང་གི་གཞལ་བྱ་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་རང་འབྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་
སྤྲ་མས་བཟུང་ཞིང་རྟོགས་ཟིན་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་སྤང་ཡང་བྲན་པའི་
སློན་ལས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིག་བྱེད་གཞན་དག་ཚད་མ་ཉིད་དུ་
མི་འདོད་ཅེས་འཆད་པ་མི་འཐད་དེ། ཕྱོགས་སྤྲ་མ་སྐྱབ་བ་སོས་དེ་ཉིད་ཚད་མ་མ་ཡིན་
པར་གྲུབ་ཟིན་ནས་དེ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་དུ་ཞུགས་པས་མཚན་ཉིད་ཁྲབ་ཆེས་པའི་
སློན་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སློལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་མི་སྲིད་པ་སྤང་བ་ནི། དོན་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པའི་ཚད་མ་ནི་མིག་
ལ་སོགས་པའི་དབང་སོ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ཤེས་པ་
སློས་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། ཚད་མ་ཡིན་མིན་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་སྐབས་འདིར་ཚོས་
ཅན། དབང་སོགས་དང་སྤང་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་ལྡན་གྱི་སློ་གཉིས་ཀྱི་ནང་

¹ མ་ཕྱེ། ༡༠ན་༡ན། ཆས * ཆེས

ནས་སློང་ཞི་མེད་ཀྱི་ཚད་མར་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སློང་ཞི་མེད་ཀྱི་ལོ་ན་གྲེང་པ་གཞན་གྱིས་བར་ཚད་པ་དང་མཚད་པའི་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་དག་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་སྤྱིར་བོ། །ཚད་མའི་ཚད་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། རྒྱང་གྲེང་དོར་བྱའི་དངོས་པོ་ཡི་ཡུལ་འདོར་ལེན་ལ་སྐྱེས་བུ་འབྲུག་པ་ལ་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་སློང་ཞི་མེད་པའི་སྤྱིར་བོ། སློང་ཞི་མེད་ཚད་མའི་མཚད་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། སློང་ཞི་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སློང་ཞི་མེད་པའི་བསྐྱེད་པ་དེ་འདྲིལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ན། ཚད་མས་རང་གི་གཞུང་གྲུ་ཉོགས་པའི་ཚད་མའི་འདྲིལ་བྱེད་ཀྱིས་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་བོ། དེར་ཐལ་སློང་འདོགས་རང་དབང་དུ་གཙོད་ཀྱིས་ཀྱི་སློང་ཞི་མེད་པའི་ཡུལ་གྱི་ཐ་དད་པས་སློང་ཞི་གཞུང་གྲུ་ཉོགས་པ་ཐ་དད་པ་དག་འདྲིལ་དགོས་པའི་སྤྱིར་བོ།

བཞི་པ་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་བཤད་པ་ནི། ཅི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་རང་དབང་དུ་རང་གིས་ཡོངས་སུ་དབྱེད་པའི་གཞུང་གྲུ་ལ་མི་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། ཚད་མ་རང་གི་གཞུང་གྲུ་ལ་མི་སྐྱེད་པ་དེ་ཉིད་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་པའི་མཚན་མ་སྤྱི་མ་གཞན་ལ་ལྟོས། དང་པོ་ལྟར་ན་འགལ་ཡང་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེད་ལ་མི་སྤོངས་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལྟར་ན་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་ཡང་ཚད་མ་སྤྱི་མ་གཞན་ལས་མི་བསྐྱེད་པར་ངེས་དགོས་ལ། དེ་ཡང་གཞུང་ལ་ལྟོས་པས་སྐྱབ་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདིར་སློབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སློབ་ཞི་གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། སློང་ཞི་མེད་

༡ མ་ཕྱི། ༡༠ནལ། ཚད * ཚད
 ༢ མ་ཕྱི། ༡༠ནལ། བྱད * བྱད

མངོན་སྲུམ་ལྟ་བུ་ཡང་རང་རིང་མངོན་སྲུམ་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཚད་
ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཆ་མི་རྟོགས་ལ། དེའི་སྤྱིར་རང་དབང་དུ་
རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་བསྐྱབ་བ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཚད་མར་སྐྱབ་
པའི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ལས་མི་ཚད་མ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །ཐ་སྙད་
ལས་ཚད་མ་རྟོགས་ན་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་དོན་
མེད་དོ་ཞེ་ན། ཤེས་པ་དེ་ཉིད་རང་གིས་ཡོངས་སུ་དབྱུང་པའི་གཞལ་བྱ་ལ་སྐྱབ་བ་མེད་
པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ལས་ཚད་མར་རྟོགས་ཀྱས་ཀྱང་རང་གི་
གཞལ་བྱ་ལ་སྐྱ་མི་སྐྱ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མོངས་པ་བརྒྱུག་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་དུ། ཚད་
མའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ཡིན་པས་དོན་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་
པ་མེད་དོ་ཞེས་པའོ། །

སྟོབ་དཔོན་རྒྱན་མཁན་པོས། དེ་ཉིད་ཀྱང་བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་སུ་བྱས་ཤིང་
གཞན་ཡང་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་འདི་ཉིད་གང་ལས་
འགྲུབ་ཅེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་དབྱེ་མཐར་སྐྱབ་དཔྱོད་པའི་རིག་ཤེས་ཀྱི་ངོར་མེད་དེ།
མཐར་སྐྱབ་དཔྱོད་པའི་རིག་ཤེས་ཚད་མའི་ངོར་རང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་
བ་གཉིས་མེད་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཅོམ་ཞིག་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་
སྤྱིར། དེའི་ངོར་མེད་ཀྱང་རྣམ་དབྱེ་དེ་མི་འཐད་པའི་སྟོན་མེད་དེ། དེ་ཁོན་ཉིད་ཀྱི་དོན་
ལ་མ་བརྟགས་པར་འཇུག་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ཉིད་ལས་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་
རྣམ་དབྱེ་ཉིད་འགྲུབ་པའི་སྤྱིར། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ལས་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་
དབྱེ་སོ་སོར་ངེས་ན་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་

ཡང་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དོན་མེད་པ་མིན་ཏེ། རིག་གྲེད་
སོགས་ཚད་མར་ཁས་སྒྲངས་ནས་ཐར་ལམ་ལ་སྤྱོད་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲོངས་པ་སྒྲོག་ཅིང་
ཐམས་ཅད་མཁའ་པའི་བཀའ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁའ་པ་ཉིད་གོལ་བ་དོན་གཉེན་གྱི་
མདོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཚད་མར་སྐྱབ་པའི་སྤྱིར་དུ་བསྟན་བཅོས་
འདི་ལྟ་བུ་དག་ཚུལ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་འོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

ཁོ་བོ་ནི་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། ཚད་མ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་དོ་བོ་གཞལ་བུ་ལ་མི་
སྐྱུ་བ་ནི་རང་སྤོང་བའི་རང་རིག་མདོན་སྤུལ་ལས་རྟོགས་ལ། རང་གིས་ཡོངས་སུ་
དབྱེད་པའི་གཞལ་བུ་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་དེ་ཚད་མ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ནི། ཚད་མ་
དང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་གཞི་གང་ལ་འཇུག་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་བྱས་
པ་ལས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་ཐ་སྙད་གཞི་གང་ལ་འཇུག་པ་
ཚུལ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡང་། གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་
ངེས་པར་རུས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ནི་སྤྱི་ཡང་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་
དབྱེ་ལ་སྒྲོངས་པར་མི་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་དོ། །ངེས་ན་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་ཐ་སྙད་
གཞི་གང་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་དབྱེ་ལ་སྒྲོངས་པ་བསྒྲོག་པའི་སྤྱིར་དུ་ཚད་མའི་མཚན་
ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྟ་བུ་ཚད་མ་སྐྱོ་འདོགས་གཙོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་
ཚུལ་གཞན་བཤད་པ་ནི། གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་ལ་སྐྱོབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྒྲོ་ནི་འདི་
ལྟར་འཆད་དེ། ལྟར་སྐྱུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ་ཞེས་པར་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ཚད་མའི་མཚན་
ཉིད་ཡིན་པ་མ་ཟད། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ།

བ་ལ་མི་བསྐྱབ་བྱ་བྱ་ལ་བཞེད་བ་ཡིན་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་འདིས། རང་གིས་
ཡོངས་སུ་དབྱུང་བའི་གཞུང་བྱ་ལ་མི་བསྐྱབ་བའི་ཤེས་བ་ཙམ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་
མཚན་ཉིད་དུ་གཞུང་སྤྱི་མས་བསྐྱབ་པར་ཁས་ལྷངས་སྟམ་དུ་ཡིད་ལ་བཞག་ནས་
དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་ཡང་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མར་ཐལ་བ་འཕེན་བ་སོགས་ཞི། གནས་
མེད་ཅིང་གོ་སྐྱབས་མེད་དོ། །དེ་ཡང་རྒྱན་མཁན་སོས། དེ་ལྟར་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བའི་
དགོས་བ་ཡང་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཇི་སྟེད་བ་མཁམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་
མའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སློན་པོ་ཚད་མར་སྐྱབ་བ་དང་། ཇི་ལྟར་མཁམ་པའི་ཡེ་
ཤེས་དོན་དམ་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སློན་པོ་ཚད་མར་སྐྱབ་པའི་
ཕྱིར་ཡིན་ལོ། །

ཁ་ཅིག་འདི་མི་འཐད་དེ། ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མ་བསྐྱབ་པར་འགྲུར་བའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བའང་སློན་མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྙད་ཙམ་ལ་མི་བསྐྱབ་བ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་
མའི་མཚན་ཉིད་དང་། རང་གིས་ཡོངས་སུ་དབྱུང་བའི་དོན་དམ་བ་ལ་མི་སྐྱབ་བའི་
ཤེས་བ་དོན་དམ་པའི་ཚད་མའི་“མཚན་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ན” ། རང་གིས་ཡོངས་སུ་
དབྱུང་བའི་གཞུང་བྱ་ལ་མི་བསྐྱབ་བའི་ཤེས་བ་ཙམ་ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དུ་དོན་
གྱིས་གོ་བར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དག་ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བསྐྱབ་པར་
འདོད་བ་དག་གི་ལྷགས་ལ་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་དགོས་བ་ན། བཙམ་ལྡན་འདས་ཚད་མར་
སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་གཞན་མེད་ཅིང་། དགོས་བ་དེ་ནི་སྤྱོད་པའི་
ལ་སྟོག་དང་བཙམ་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཁོ་སོས་ནི་སྤྱོད་པའི་ལ་གཟུ་

༡ མ་ཕྱུ། ༡༡༧༥ན། མཚན་དུ་ངེས་ཅན * མཚན་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ན

པོའི་སློབ་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ན་གཞོན་པ་གང་ཡང་མ་མཐོང་ངོ། །

དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པས་བཅད་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་དོན་དམ་པའི་ཚད་མར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་ལ། །ཤེས་གང་རིག་མེད་སྤྱིར་བསམ་བསམ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་འཇུག་སྤྱིར་རོ་ཞེས་བཏོན་ནས་འཆད་དེ། ཤེས་པ་གང་གི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ན། ཟུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གནས་ཚུལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྤོང་བ་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་པ་ལ་གནས་ལུགས་གཞན་ཚད་མས་རིག་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། མངོན་སུམ་གྱིས་ཤེས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་གཉིས་མེད་རྟོགས་པའི་ལོག་ཏུ་བྲན་པས་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིའི་ངོ་བོ་འདྲིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་ཉིད་ཏུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་སློབ་མེད་དོ། །

འོ་ན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྤོང་བ་ཁོ་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གཞུང་བ་དང་འདྲིན་པའི་སློབ་པ་སྣ་ཚོ་གསལ་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདི་དག་ཅིའི་སྤྱིར་གསུངས་ཞེ་ན། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་སྣ་ཚོ་གསལ་བ་དང་མཐུན་པར་ཐ་སྣང་གྱིས་སློབ་པ་སྣ་ཚོ་གསལ་བ་དག་བསྟན་བསམ། ཤེས་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་དོན་ལ། གདུལ་བྱ་རྣམས་འཇུག་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །ཡང་ཁོ་བོ་ནི་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། ཚད་མ་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཚུལ། དོན་བྱེད་ལུས་པར་གནས་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡བ། མད * མེད

བ་ཞི། མི་བསྐྱེལ་མཁམ་བཤམ་པའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཏུ་ངེས་མཁམ་ཞེ་ན། དེར་མ་ཟངས་མཁམ་
ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་མི་བསྐྱེལ་པའི་ཚུལ་གཉིས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བཤམ་པར་
བྱ་བ་ཡིན་ཞིང། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ཚང་མའི་འཇུག་ལུལ་ཞི་རྒྱུ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་
རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུས་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་སྐྱེར་ཏུ་
ཚང་མས་བསྟན་དགོས་པའི་ལུལ་དང། དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་ཐོབ་སྐྱེར་བསྟན་དགོས་པ་
མ་ཡིན་ཀྱང་ཚང་མས་སྐྱོ་འདོགས་གཙོད་པའི་ལུལ་ལོ། །

འཇུག་ལུལ་དང་པོ་དེ་ཉིད་ལ་མི་བསྐྱེལ་པའི་ཚུལ་ནི། དོན་བྱེད་ལུས་པར་
གནས་པ་ནི་མི་སྐྱེལ་མཁམ་བསྟན་ལ་འཇུག་ལུལ་སྐྱེ་མ་དེ་ཉིད་ལ་མི་བསྐྱེལ་པའི་ཚུལ་
གཞུང་འདིས་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཚང་མས་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ཉིད་
བཙོ་སྐྱེལ་སོགས་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཉིད་ཏུ་གཞུང་བཤམ་དངོས་པོ་ལ་གནས་པ་འཇུག་
ལུལ་ལ་མི་བསྐྱེལ་པའི་དོན་ཡིན་པར་མ་ཟངས། ཚང་མ་དེས་མ་ཤེས་པའི་དོན་གྱི་གནས་
ཚུལ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྐྱོན་ས་རང་སྐྱོབ་ས་གྱིས་སྐྱོ་འདོགས་གཙོད་པར་བྱེད་པ་
ཉིད་ཀྱང་འཇུག་ལུལ་མི་བསྐྱེལ་པའི་དོན་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །འོ་ན་མིག་ཤེས་གྱིས་
སྐྱོན་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་པའི་འོག་ཏུ་དེས་བྲངས་པའི་བཅད་ཤེས་གྱིས་སྐྱོན་
པོའི་སྐྱི་འཇིན་པའི་རྒྱུ་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཚང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་ཐལ། སྐྱོན་
པོའི་སྐྱི་སྐྱེར་མ་ཤེས་གསལ་ཏུ་ཤེས་པའི་སྐྱེར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་གཉིས་གྱི་ནང་
ནས་སྐྱོན་པོའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་མ་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་ལུས་པ་གང་ཡིན་པའི་
སྐྱོ་འཇིན་མངོན་སུམ་ཁོ་ཚང་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་རིགས་པ་མཁམ་པས་དགོངས་པའི་

༡ མ་ཕྱུ། ༡༡བཤམ། ང *བ

ཕྱིར། དེར་ཐལ། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་ཞེས་བཤད་པ་ནི་འཇུག་ལུལ་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། བཅད་ཤེས་དེའི་འཇུག་ལུལ་ཡང་སྡོན་པོའི་སྤྱི་མ་ཡིན་གྱི་
སྡོན་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞིང། སྡོན་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་རང་གི་ཚད་མ་
སྤེལ་སྤྲད་ཟིན་པའི་དོན་དམ་བཤད་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

། རྒྱབ་པའང་མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པ། །

གཉིས་པ་རྒྱབ་པའང་མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པ་ལ། ཚད་མར་
བཤད་པ་དང། ལྷར་པའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་དུ་གྱི་
མཁུན་པ་ཚོས་ཅན། རི་ལྷ་བ་དང་རི་སྤྲེད་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་ས་ཡོངས་སུ་དབྱེད་པ་ལྟར་མི་བསྐྱུ་བ་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། ལྷ་དབང་སློབ་པ་སོགས་པ། དེ་བཞིན་བཅོམ་ལྡན་ཚད་མ་ཉིད་ཅེས་
བཏོན་ནས་འཆད་དེ། དེ་ལྟར་ན། ཚོས་ཅན། ལྷོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་མངོན་པར་འདོད་
པའི་དོན་ལ་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྡོ་འཛིན་མངོན་སུམ་སོགས་རང་གི་ས་ཡོངས་སུ་
དབྱེད་པ་ལྟར་གྱི་སྡོན་པོ་སོགས་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱང་ལྷོལ་བ་དོན་
གཉེར་གྱི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ལ་རང་དབང་དུ་རང་གི་ས་ཡོངས་སུ་དབྱེད་པ་
ལྟར་བསྐྱུ་བ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལྷར་པའི་དོན་
བཤད་པ་ལ། ལྷར་པ་སློབ་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་དང། དགོས་པ་དེ་སྐྱུབ་པའི་
དོགས་གཙོད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མངོའི་མཚོད་རྫོང་གི་ཚིགས་བཅད་དུ་ལྷར་
པ་སློབ་པ་ལ་རྣམ་དབྱེད་གྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཀུན་མཁུན་དེ་རང་གི་རྒྱ་ལས་མ་

སྐྱེས་པ་བརྗོད་པའི་དོན་དུ་དེར་གྱུར་པ་ཉིད་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཡོངས་གཙོ་བོ་དེ་གི་དོན་པོ་ལོ་དེ། གུན་མཁའ་ལྷོ་དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་གོ་མས་པ་རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཚད་མར་འཇུངས་པ་ཡིན་པ་གོ་བའི་ཚེད་དུ་གྱུར་པ་སྐྱོས་པ་དེའི་སྤྱིར་ཡང་ན་གུན་མཁའ་ལྷོ་དེ་ཡང་སྐྱབ་བྱེད་ཕུན་ཚོགས་ལ་ལྟོས་ནས་ཚད་མར་འཇུངས་པ་ཡིན་པར་རིགས་ཏེ། རང་གི་རྒྱ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་རྟག་པ་རང་གྱུར་གི་གུན་མཁའ་མི་སྤྱིར་པ་དེའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་དགོས་པ་དེ་སྐྱབ་པའི་དོགས་གཙོ་བོ་བཤད་པ་ལ། ཐམས་ཅད་བྱེད་ཤེས་པ་གུན་མཁའ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། ཐམས་ཅད་གྱི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ཤེས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་གུན་མཁའ་དུ་སྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ། དབང་སྤྲུལ་རྟག་པ་རང་གྱུར་གི་ཐམས་ཅད་མཁའ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། དེ་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རང་གི་རྒྱ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་ཐམས་ཅད་མཁའ་ཡིན་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་སྤྲུལ་ཉིད་རྟག་པ་རང་གྱུར་གི་ཐམས་ཅད་མཁའ་ཡིན་པའོ་ཞེ་ན། དབང་སྤྲུལ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཚད་མ་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་ན་ཡུལ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་རྟོགས་པ་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་སྤྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡུལ་ཤེས་བྱ་དེ་དག་མི་རྟག་པ་ཉིད་གྱིས་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དེ་ནི་མི་བརྟན་པ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་ཅུས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཚད་མ་དེ་རྟག་པ་ཡིན་ན་ཁོས་ཡུལ་དེ་ཡང་ན་ལན་ཅིག་གྱུར་མི་འཇུག་པའོ། །ཡང་ན་རྟག་ཏུ་འཇུག་དགོས་ཏེ། དེས་འགའ་འཇུག་དེས་འགའ་མི་འཇུག་ན། ཁོས་

༡ མ་གྱུ། ༡༩༧༥ན། འངལ * འངལ

ཡུལ་དེ་འཇམ་པ་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་སྟོན་པར་སོང་ལ། རྒྱ་རྒྱུན་ལ་སྟོན་ནས་ཡུལ་འཇམ་ན་
རྟེན་པར་འགལ་བའི་སྤྱིར་དོ། །“ཁོས་’ཡུལ་དེ་རྟེན་ཏུ་མངོན་སུམ་དུ་མངོང་ན། ཡུལ་
དེ་མི་རྟེན་པ་ཡིན་པ་ཉམས་ལ། ལན་ཅིག་ཀྱང་མི་འཇམ་ན་ཁོ་ཀུན་”མཁུལ་¹ ཚང་མ་
ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །

དེ་བས་ན་ཡུལ་མི་རྟེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མངོང་བའི་ཚང་མ་ཡིན་ན་མི་རྟེན་པ་
ཡིན་དགོས་ཀྱང་ཡུལ་རྟེན་པ་དངོས་སུ་འཇམ་བའི་ཚང་མ་ཡིན་ན་རྟེན་པ་ཡིན་མི་
དགོས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཡང་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེར་སང་གངས་ཅན་གྱི་སྤྱི་བོ་ཁ་
ཅིག །འདིས་ཐ་སྙད་བའི་ཚང་མ་རྟེན་པ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པའི་ཚང་མ་རྟེན་པ་
བཀག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྱི་བོ་བར་བྱེད་ལ། ཤེས་པ་ལ་རྟེན་མི་རྟེན་གཉིས་ལས་མི་རྟེན་
པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོང་བ་བདེན་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་
ན་དོན་དམ་པའི་ཚང་མ་བདེ་གཤེགས་སྤྱི་བོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཁས་སྤངས་ནས།
དབང་སྤྱུག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཀུན་མཁུལ་འགོག་པ་ཐ་སྙད་པའི་ཚང་མ་རྟེན་པ་འགོག་
པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྱི་བོ་འཇམ་པ་འོག་དང་ལྡན་པ་སུ་ཞིག་བསམ་པར་བྱ། གལ་ཏེ་ཤེས་
བྱ་མི་རྟེན་པས་དབང་སྤྱུག་གི་ཤེས་པ་མི་བརྟན་པ་ཡིན་ཡང་། ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལོ་
དབང་སྤྱུག་རྟེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས། དེ་ལྟར་ཡང་མི་འཐད་དེ། དབང་སྤྱུག་ནི་ཐམས་ཅད་གྱི་
བྱེད་པ་ལོ་ཁས་སྤངས་པའི་སྤྱིར་དབང་སྤྱུག་གི་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱང་དབང་སྤྱུག་ལས་སྤྱི་
བར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། ཤེས་པ་དེ་ཡང་དབང་སྤྱུག་རྟེན་པ་ལས་སྤྱི་བོ་ལོ་འཐད་པའི་
སྤྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་པ་དེ་རྣམས་སྤྱི་བོ་ལོ་འཐད་སྤྱི་བོ་ལོ་འཐད་དག་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

¹ མ་ཕྱི། ༡༡བཅུ། ཞེས * ཁོས
² མ་ཕྱི། ༡༡བཅུ། མཁུལ * མཁུལ

ཉལ་ཀྱང་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲས་བུ་རིམ་བཞིན་བྱེད་ཅེ་ན། མི་འཐད་དེ། ཉལ་བ་རྒྱ་
རྒྱུན་ལ་ལྟོས་པར་མི་རུང་བའི་བྱིད། དེར་ཐལ། ཉལ་བ་རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པ་འགས་ཀྱང་པན་
གདགས་པར་བྱ་བ་མིན་པའི་བྱིད། ཉེས་པ་དེ་མ་བཟོད་ནས་དབང་རྒྱལ་དེ་ཉིད་མི་ཉལ་
བ་ཡིན་མོད་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་། སྤར་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་སུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་མེད་ཉེ་དེའི་
གཉེན་པོར་ལམ་བསྐོམ་ནས་གསར་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཐོག་
མ་མེད་པ་ནས་རང་རང་གི་རིགས་འབྲས་སྤུ་མ་ལས་ཀུན་མཁྱེན་དུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེ་ན། དབང་རྒྱལ་མི་ཉལ་ཡིན་པ་བདེན་མོད། དེ་ལྟ་བུ་ཡང་དབང་རྒྱལ་ཀུན་མཁྱེན་
ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ། དེར་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་མེད་པ་ཉིད་གྱི་བྱིར་རོ། །

གཉེས་པ་དབང་རྒྱལ་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་པའི་སྐྱེ་བྱེད་དགག་པ་ལ། སྐྱབ་བྱེད་
ལྟར་སྤར་དུ་བསྟན་པ་དང་། དབང་རྒྱལ་ཀུན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་དགག་པ་གཉེས།
དང་པོ་ལ། འདོད་པ་བཟོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉེས་དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་
གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་ཚོས་ཅན། བྱེད་པ་པོའི་སློབ་སློབ་དུ་སོང་སྟེ། སྤོང་ཅིང་
ལས་ལ་འཇུག་པའི་བྱིར་སྐྱེ་བཞིན། དབྱིབས་གྱི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་བྱིར་བྱམ་
སོགས་བཞིན། དོན་བྱེད་རུས་པའི་བྱིར་དབྱ་སྟོབ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དག་
ལས། དངོས་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་སློབ་སློབ་དུ་བཏང་ནས་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་པར་གྲུབ་
ལ། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་པོ་དེ་ཡང་དབང་རྒྱལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བ་སྟེ། དེ་ཡང་བྱི་རོལ་དག་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་བྱེད་ཤེས་པ་ལ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན།
འཇིག་རྟེན་པ་དག་ལག་བཟོའི་རིགས་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་བྱེད་ཤེས་པ་དག་ལ་ཀུན་

སངས་རྒྱལ་པའི་འདོད་པ་སྲུང་མ་གྲུབ་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་མེན་པར་ཐལ། འདི་
དག་རང་རྒྱ་སེམས་པའི་ལས་ལས་སྐྱེས་པར་སངས་རྒྱལ་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིན་
པའི་ཕྱིར། འཕ་ཞེས་པ་བརྟག་པ་སྤྱི་མ་སྤྱད་པའོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་གཏུན་ཚིགས་དེ་
དག་གི་རྟགས་ཚོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་དཔེ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ལྷོ་རྟག་པ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་
པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་གསུམ་པ་ལྟར་ཁས་“ལེན”ལྟར་དབང་རྒྱལ་ཉིད་ཀྱིས་མ་དེས་ནས་
ཁྲུབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་ན་དབང་རྒྱལ་ཚོས་ཅན། བྱེད་པ་པོ་གཞན་
སྟོན་དུ་སོང་པར་ཐལ། སྟོན་ཅིང་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་
སོ། །འདོད་ན་རྟག་པ་ཉམས་སོ། །

གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པ་ནི་གལ་ཏེ་དབྱིབས་རྟགས་སུ་
བཤོད་ནས། སྐྱེས་བུས་བྱས་པར་སྐྱབ་པ་དེ། རང་བྱེད་པ་པོའི་སྐྱེས་བུའི་རྩོམ་བ་
ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་བྱེད་པ་རྗེས་སོགས་དང་མཚུངས་པའི་དབྱིངས་
ཁྲུང་པར་བ་རྟགས་སུ་འགོད་པ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟ་མེན་པར་སྐྱེས་བུས་བྱས་པའི་རྗེ་
བྱས་སོགས་དང་མཚུངས་པའི་དབྱིབས་ཁྲུང་པར་བ་རྟགས་སུ་འགོད་པ་ཡིན་ནམ།
དེ་ལྟ་མེན་པར་སྐྱེས་བུས་བྱས་པའི་རྗེ་བྱས་སོགས་དང་དབྱིབས་ཡིན་པར་འབྲ་བའི་
དབྱིབས་ཅོམ་རྟགས་སུ་འགོད། དང་པོ་ལྟར་ན་ཕྱོགས་ཚོས་མི་འབྲུབ་པོ་ཞེས་སྟོན་
པ་ནི། རང་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་པོའི་སྐྱེས་བུའི་རྩོམ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་
ཅན་རྗེས་ཀྱི་དབྱིབས་སོགས་ཅི་འབྲ་བ་དེ་འབྲར་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ན་རྟགས་དེ་
ལས་སྐྱེས་བུའི་རྩོམ་བས་བྱས་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིགས་པ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༥ན་༡ན། ལན * ལེན

ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འདི་ག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་ལོངས་སྤོང་མཐའ་དག་རྩ་
བུམ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་ལུང་ཚོལ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གེད་བ་མིན་པའི་
ཕྱིར་ཉམས་དེ་སྤོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྩ་བུམ་དང་རི་ལ་
སོགས་རྒྱ་རིགས་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོ་ལས་རབ་དུ་གྲུབ་པ་དག་ལ་ཡང་། དབྱིབས་
ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ་ཉིད་འཇུག་པར་མཚུངས་པས་དབྱིབས་ཅམ་དུ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་
རྩ་བུམ་བཞིན་དུ་རི་བོ་ཡང་སྐྱེས་ལུང་ཚོལ་བས་བྱས་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་བོའི་རྩས་ལས་མི་དཔོག་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་མིན་ན་རྩ་མཐའ་གྱིས་བྱས་པ་ལ་སོགས་འདི་མ་བ་ཡི་རྣམ་འགྲུར་
འགའ་ཞིག་གེད་པ་དག་དང་འདི་མ་པའི་རྣམ་འགྲུར་ཅམ་དུ་རིགས་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར་སྤོག་མཐའ་ཡང་རྩ་མཐའ་དེས་བྱས་པར་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་འགྲུར་རོ། །དེ་ལྟར་
སྐྱབ་གེད་ལ་བཏགས་ནས་དབྱིབས་ཁུད་པར་བ་འགོད་ན་སྤོགས་ཚོས་མ་གྲུབ།
དབྱིབས་ཅམ་འགོད་ན་ཁུབ་པ་མ་དེས་སོ་ཞེས་བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་དེ། ཚུལ་འདི་ནི་
ཉམས་སུ་བཀོད་པའི་སྐྱ་དང་ཁུད་པར་ལ་བཏགས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་འབྲས་
མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚོད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚོད་དོས་གཟུང་བའི་
སྐོ་ནས་དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་པར་སྐྱོན་བ་ནི། རིགས་པ་ཅན་གྱིས། སྐྱ་ནི་མི་ཉམས་ལྟེ།
འབྲས་སུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཀོད་པ་ལ། དཔྱོད་པ་བ་ན་དེ། སྐྱའི་བྱས་པ་ཉམས་
སུ་འགོད་ན་དཔེ་ཉམས་ཀྱིས་སྐྱོང་བར་འགྲུར་ཞིང་བྱམ་པའི་བྱས་པ་ཉམས་སུ་
འགོད་ན་ཉམས་སྐྱ་ལ་མ་གྲུབ་པར་འགྲུར་རོ་ཞེས་སྐྱོན་བརྗོད་པར་གེད་པ་དེ་ནི།
འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚོད་ཡིན་པར་འདོད་དེ། སྐྱའི་བྱས་པ་དང་བྱམ་པའི་བྱས་པ་

གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་འབྲས་བུ་བྲས་བུ་སྤྱི་ཙམ་དེ་ཉིད་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་
ཅིང་། དེ་ཉིད་ཀྱང་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ལ་འབྲེལ་
བ་ཙམ་སྐྱབ་བྱས་ཉིད་ཐ་དད་པའི་སྤྱིར་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྲས་བུ་ཡང་ཐ་དད་དུ་བརྟགས་ནས་
སློན་བརྗོད་པའི་ལྷག་ཚོད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྲས་བུ་ཙམ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་ཏེ། རྩོགས་ཚོས་བྲུབ་ཅིང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་བྲུབ་པ་བྲུབ་
པའི་སྤྱིར་ལོ། །

ཅིའི་སྤྱིར་འབྲས་བུ་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཚོད་ཅེས་བྲུ་ཞེ་ན། བ་རོལ་བོ་ལ་དེ་
ལྟར་སློན་བརྗོད་པའི་འབྲས་བུ་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་རང་གིས་གང་བཀོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་
ཐམས་ཅད་ལ་མཚུངས་པར་འགྲུར་བའི་སྤྱིར་འབྲས་བུ་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཚོད་ཅེས་
བྲུའོ། །དེ་ཡང་ཚད་མ་མདོར། འབྲས་ཉིད་གཞན་གྱི་ཆ་ཡིས་ནི། །བསྐྱབ་བྲུ་མི་འབྲུབ་
པར་སློན་གང་། །དེ་ནི་འབྲས་མཚུངས་སྐྱབ་པའོ། །བསམ་པས་དེ་ཡང་ནམ་གསུམ་
མོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཀྱང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷ་ཚོད་ཉིད་
ངོས་གཟུང་བ་ཡིན་ཞིང་སྤྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་དེའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་
བྲུམ་པའི་བྲས་བུ་སྐྱེ་ལ་མེད་ཅེས་ཚོད་ན་མ་བྲུབ་པ་ལྟར་སྐྱང་བ་དང་སྐྱའི་བྲས་བུ་
བྲུམ་པ་ལ་མེད་ཅེས་ཚོད་ན་འགལ་བ་ལྟར་སྐྱང་བ་དང་། དེ་དག་རྟག་པ་ལ་ཡང་མེད་
ཅེས་ཚོད་ན་བྲུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པ་ལྟར་སྐྱང་བའི་སློན་ས་ཚོད་པ་སྟེ་ནམ་པ་
གསུམ་དུ་འགྲུར་རོ་ཞེས་བྲུ་བའི་དོན་ཏོ། །

དེ་ལྟར་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚོད་ནི་བསྐྱབ་བྲུ་སྐྱབ་བྲུས་ཀྱི་སྤྱི་རྟགས་སུ་
བཀོད་པ་ལ་བྲུད་པར་ཐ་དད་ལ་བརྟགས་ནས་སློན་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞིང་འདིར་ནི་

དབྱིབས་ཀྱི་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གང་ཉགས་སུ་བཞོན་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་མི་ལུས་ཤིང་།
 དབྱིབས་ཀྱི་སྤྱི་ཉགས་སུ་བཞོན་པ་ཁྱད་པར་ལ་བཉགས་ནས་སྒྲོན་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་
 ཀྱི་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གང་ཉགས་སུ་བཞོན་ཅེས་བཉགས་ནས་སྒྲོན་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟར་དབྱིབས་ཅམ་ཉགས་སུ་བཞོན་པ་ལ་ཡང་།
 སྐྱེས་བུའི་ཚོལ་བས་བྱས་པའི་རྗེ་བུམ་སོགས་དང་དབྱིབས་ལྡན་ཅམ་དུ་མཚུངས་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཉགས་སུ་འགོད་ན་ཁྱབ་པ་མ་དེས་པའི་ཚུལ། དེ་ལྟ་མིན་ན་རྗེ་མཁའ་
 ཀྱིས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྒྲོན་ལ། དེ་དག་དང་དབྱིབས་ཅམ་ཀྱི་སྐྱ་འཇུག་པར་
 མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཉགས་སུ་འགོད་ན་ཁྱབ་པ་མ་དེས་པའི་ཚུལ་སྒྲོན་པ་ནི།
 དབྱིབས་དང་ལྡན་པའི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱས་པ་སོགས་ལ་དབྱིབས་ལྡན་ཀྱི་སྐྱ་
 འཇུག་པར་གྲུབ་པ་དང་མཚུངས་པར་དབྱིབས་ཀྱི་སྤྱིའི་སྤྱི་སྤྱོད་བར་མཐོང་བ་ལས་
 འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུགས་སོགས་ཡང་སྐྱེས་བུས་བྱས་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པར་
 མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཁྱབ་པ་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དག་ལ་
 སོགས་པ་ལ་གོ་བྱེད་ཞེས་པའི་སྐྱ་མཐོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་དུ་ཅན་ཡིན་པར་དཔོག་མི་
 ལུས་པ་བཞིན་ལོ། །

གཞན་ཡང་། དབྱིབས་ལྡན་ཅམ་དུ་མ་ཟད་སྐྱེས་བུས་བྱས་པའི་དབྱིབས་ལྡན་
 ཀྱི་སྐྱ་སྤྱོད་བ་ཅམ་ཀྱིས་ཡང་སྐྱེས་བུས་བྱས་པར་མི་འགྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་འགྲུབ་ན་ཉ་
 ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་མངོན་པར་འདོད་པའི་
 དོན་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐྱ་དེ་ཡོད་པས་ནི་སྐྱ་དེའི་
 དོན་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་ལོ། །ཁྱབ་སྟེ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་རྣམས་ལུགས་དུས་གང་

ནའང་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེར་ཐལ། བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གཞན་དབང་ཅམ་
གྲིས་འཇུག་པའི་སྲིད།

གསུམ་པ་དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཞེགས་པར་བསྟན་པ་ལ། དངོས་དང་།
དེའི་ཞར་བྱང་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དབང་སྤྱད་སྤྱོད་པའི་རྟགས་སྟན་འབྲིན་
པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི། མེར་སྐྱ་པ་ལ་སོགས་པ་གཅེར་བྱ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་བྱེད་
ལྟར་སྤང་གཞན་དག་དབྱེད་པ་བྱས་ནས་འགོག་བྱས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་
གིས་བཞོད་པའི་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱང་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ལྟོ་བ་དེ་ནི་མི་རྟག་པ་རང་ལ་སོགས་
པའི་སྐྱེ་ལྡན་ཡིན་པའི་སྲིད་ཡང་སེམས་མེད་པ་དང་སོགས་པས་བེམ་པོ་ཡིན་པ་
སྤྱོད་པ་དང་། འུན་པ་བའུན་པ་འཆི་བའི་སྲིད་ཤིང་སེམས་ལྡན་ཡིན་པར་སྤྱོད་པ་ལྟ་
བུའོ། །དེ་དག་འགོག་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དབྱིབས་ལྡན་ཅམ་གྲིས་སྐྱེས་བུས་
བྱས་པའི་དབྱིབས་ལྡན་བྱ་སྤྱོད་པ་དང་འབྲ་བར་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་ཅམ་གྲིས་མི་རྟག་
པའི་བྱེད་པར་བེམ་པོ་ཡིན་པ་སོགས་སུ་སྤྱོད་པའི་སྲིད་པོ། །

གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཞར་བྱང་བཤད་པ་ལ། དེས་ན་ངོ་བོ་དང་བྱེད་པར་
གཉིས་ལས་ངོ་བོ་གཙོ་ཆེ་ཞིང་མིང་དང་དོན་གཉིས་ལས་དོན་གཙོ་ཆེ་བ་རིམ་བཞིན་
དཔེའི་སྐོ་ནས་སྐོ་བ་ནི། གཏན་ཆེགས་ལ་ངོ་བོ་དང་བྱེད་པར་གཉིས་ལས་ངོ་བོ་
གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཀྱི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གྱི་སྣང་བུ་
འགོད་ཚུལ་དང་མ་སྟན་པར་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་འདི་འཐད་ཀྱི་དེ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༥༥ན། པ * བོ

༢ མ་ཕྱི། ༡༥༥ན། མཐད * འཐད

“གྲུབ་ཅི་བྱུང་པར་ཚོས་ཅན་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྟོགས་ཚོས་འགྲུབ་པ་ལ་གཞོན་གྱིད་མ་
 ཡིན་པའི་སྟེང་ཉེ། དཔེར་ན་གྲུས་པའི་རོ་བོ་སྐྱའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་
 གྲུབ་ན། རྒྱད་པར་”ནམ་མཁའ་ལོན་ཉན་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་གྲུས་པ་སྐྱའི་
 སྟེང་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་གཞོན་གྱིད་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་མིང་དོན་གཉིས་ལས་
 ཀྱང་དོན་གཅོ་”བོ་ཡིན་ཉེ། འདི་ལྟར་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་དེའི་སྟེང་དུ་ཉུགས་དེའི་
 སྐྱ་མ་གྲུབ་ཀྱང་དངོས་སོའམ་དོན་ནི་གྲུབ་ན་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུབ་བྱ་གྲུབ་པར་
 འགྱུར་ཉེ། དཔེར་ན་འུག་པ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་པས་འགྱུར་བ་ཞིའི་རྩལ་མན་མི་ཉུག་
 པར་སྐྱུབ་པ་ལ་ལུས་ཅན་ཡིན་པ་དང་སོགས་པས་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་དོན་སྐྱུབ་གྱིད་དུ་
 བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་གྲེ་བྲག་པ་དང་སངས་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ལུས་ཅན་
 ཀྱི་སྐྱ་དེ་ཉིད་གང་ལ་འཇུག་པ་མ་ཐུན་སྣང་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་གྲེ་བྲག་པ་ནི་
 ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པའི་རྗེས་ཀྱི་ཚད་ཁོན་ལ་ལུས་ཅན་གྱི་སྐྱ་འཇུག་པར་
 འདོད་ལ། སངས་རྒྱས་པ་རེག་བྱ་ཅན་ལ་ལུས་ཅན་གྱི་སྐྱ་འཇུག་པར་འདོད་པའི་
 སྟེང་རོ། །དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པའི་རྗེས་ནི། འགྱུར་བ་བཞི་དང་ཡིད་
 རྣམས་ཡིན་ཞིང་དེའི་ཡོན་ཏན་དུ་གྱུར་བའི་ཚད་ནི་དེ་དག་ལ་ཡོད་པ་ཆེན་སོ་དང་
 རྒྱུད་དུ་དང་རིང་སོ་དང་སྤྱང་དུ་རྣམས་སོ། །འདི་དག་ཀྱང་རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་འཆད་
 པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་ལུས་ཅན་ཞེས་པའི་མིང་གཞི་གང་ལ་འཇུག་པ་མ་ཐུན་སྣང་དུ་མ་གྲུབ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༥༧མན། སྤྱང * གྲུབ
 ༢ མ་ཕྱི། ༡༥༧མན། བ * རྣམ
 ༣ མ་ཕྱི། ༡༥༧མན། བ * བོ

ཀྱང་། རོན་རེག་གྲ་ཅན་དེ་ཉིད་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་སྒན་ལ་གཉིས་ཀའི་ཚད་མས་གྲུབ་
 བས་རེག་གྲ་ཅན་དེའི་རྩོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་འབྱུང་བ་
 ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བྲེ་བཀ་བས་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་སྒན་ཐོགས་མེད་དུ་འདོད་བས་
 ཐོགས་བཅས་ཤེས་པའི་སྐྱ་གཞི་གང་ལ་འཇུག་པ་སངས་རྒྱས་པ་དང་མཐུན་སྣང་དུ་མ་
 གྲུབ་ཀྱང། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་རོན་རང་གི་“གོ”སར་གཟུགས་ཅན་གཞན་འབྱུང་བའི་གོ་
 འགགས་པ་དེ་ཉིད་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་སྒན་སོགས་ལ་ཡང་གཉིས་ཀའི་ཚད་མས་གྲུབ་
 བས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་དག་རོན་ནི། རེག་
 གྲ་ཅན་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མིང་ལུས་ཅན་ཞེས་པ་དེ་བྲེ་བཀ་པའི་རྩོད་འབྱུང་བཞིའི་
 རྩལ་སྒན་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་དེའི་རྩོད། ཁྱོད་ཀྱིས་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་སྒན་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཕྱོགས་“ཚོས”མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་མ་གྲུབ་ཀྱང་རོན་ཁྱོད་དེའི་རྩོད་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གྱི་སྣང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་
 ཚད་མས་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་འགོད་པར་བྱའོ། །

སྐྱ་ཚམ་ལས་དོན་མི་འགྲུབ་ཀྱང་སྐྱ་མ་འཁྲུལ་བ་ལས་དོན་འགྲུབ་པོ་སྣམ་ན་དེ་
 ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རོན་དེ་ཉིད་འཁྲུལ་བ་དང་འགལ་བ་དང་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་
 བ་སྐྱ་ནི་འཁྲུལ་བ་མེད་ན་ཡང་སྐྱབ་བྱེད་སྐྱོན་ལྡན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འབྲས་བུ་དང་
 ཁྲུབ་བྱའི་དངོས་པོ་ལས་རྒྱ་དང་ཁྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱ་ཚམ་ལས་དོན་མི་
 འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བ་ཡང་“ཁྱ”པོ་ཚོས་ཅན། ལྷ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བའི་

༡ མ་ཕྱི། ༡༥༧༧ན། ཤོས *གོ
 ༢ མ་ཕྱི། ༡༥༧༧ན། ཚེས *ཚོས
 ༣ མ་ཕྱི། ༡༥༧༧ན། ལྷ *ཁྱ

ཕྱིར་དང། སྤང་པོ་ཆེའི་སྤྲུག་གྲུ་ཚོས་ཅན། སྤང་པོ་ཆེ་ཡིན་ཏེ། ལག་ལྡན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་ན་རྩ་ཅན་དང་སྤང་པོ་འདིའི་མིང་འགྲོ་བ་ཞེས་པ་དང་
ལག་ལྡན་ཞེས་པའི་སྐྱ་ཚོས་ཅན། བྱིད་ཀྱི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དེ་གཉིས་རྩ་ཅན་
དང་སྤང་པོ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས་ཁྱོད་རྩ་ཅན་དང་སྤང་པོའི་མིང་དུ་སྐྱར་
བ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་འགྲོ་བ་དང་ལག་ལྡན་གཉིས། རྩ་ཅན་
དང་སྤང་པོ་ཆེ་ལ་འཁྲུལ་ཡང་། གྲགས་པའི་དབང་ཅམ་ལས་ཁྱོད་གཉིས་དེ་དག་གི་
མིང་དུ་སྐྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱའི་འདོད་པའི་དོན་འགྲོ་བ་
དང་ལག་ལྡན་གཉིས་རྩ་ཅན་དང་སྤང་པོ་ཆེ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་མིན་ཏེ། མི་ལ་སོགས་པ་
ཡང་འགྲོ་ཞིང་ལག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་ལག་ལྡན་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ་སྤང་
པོ་ཆེ་ལ་འཁྲུལ་བ་མེད་ཀྱང་དོན་ལག་པ་དང་ལྡན་པ་སྤང་པོ་ཆེ་ལ་འཁྲུལ་པའི་རྒྱ་
མཚོན་གྱིས་སྤང་པོ་ཆེ་ཡིན་ཏེ། ལག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་
ན་ཁྲུབ་པ་འཁྲུལ་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་འོ། །

གཉིས་པ་དབང་སྤྲུག་ཀུན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ། དབང་སྤྲུག་
ཉག་པ་རྒྱ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་
སྤྲུག་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྡན་པ། །དེ་ནི་ཉག་པ་གཅིག་སུ་ཡིས། །སྐྱ་ཚོགས་འདི་དག་
འབྲེན་པར་བྱེད་ཅེས་སྐྱ་བ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྒྱ་མཚོན་གང་གིས་དབང་
སྤྲུག་དེ་ནི་སྤྱི་བྱའི་རྒྱར་འདོད་ལ་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་མི་འདོད་དེ་སྤྱི་བྱའི་རྒྱ་དང་རྒྱ་མིན་
གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། རི་ལྟར་སྤྲུག་གི་དངོས་པོ་དེ་སྤྱི་བྱའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་སྤྱི་བྱའི་
རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ཉག་པར་གནས་པའི་དུས་གང་གི་ཆེ་ལ་ལར་སྤྱི་བྱའི་རྒྱ་མིན་པར་

གནས་པའི་སྲིད། དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་གུའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་མ་འགྲུར་བར་ཡང་། འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་ལྷ་གུའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་འགྲུར་བར་རྟོག་ཅི་མཚོན་དང་སྐྱབ་སོགས་དང་འབྲལ་བ་ལས་ཅག་པའི་ལུས་ཀྱི་རྩ་སྐྱེད་པ་དང་འབྲུབས་ཤིང་སོས་པའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་འགྲུར་བ་ཡིན་ན་ཡང་། དེར་མ་ཟད་དེ་དག་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་སྤོང་དུམ་ཡང་ཅིའི་སྲིད་རྩ་སོས་པ་དང་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་ཅི་རྟོག་པར་མི་བྱེད་དེ་རྟོག་རིགས་བར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་དབང་ལུག་ཚོས་ཅན། འབྲས་བུ་གུན་གྱི་བྱེད་པ་པོར་ཡང་མི་རུང་ངོ་། །འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་དང་རང་བཞིན་ཁྲད་པར་མེད་པར་གནས་པའི་སྲིད་ངོ་། །ཁྲོད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རུས་པ་ཉིད་ཀྱང་རྟོགས་པར་དཀའ་སྟེ། ཁྲོད་ཕན་བྱེད་དུ་ལོགས་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལྡོག་པའི་གཞི་མེད་པའི་སྲིད་ཉེ། དུམ་དུས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲབ་པའི་རྟག་དངོས་ཡིན་པའི་སྲིད་ངོ་། །

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཁྲབ་བ་སྐྱབ་པ་ནི། རྒྱ་གང་དག་ཕན་བྱེད་དུ་ཡོང་ན་འབྲས་བུ་གང་སྐྱེ་བར་འགྲུར་ཞིང་། མེད་ན་མི་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གྲུབ་པ་དེ་དག་ལས་གཞན་ཡང་འབྲས་བུ་དེ་ཡི་རྒྱ་རྟོག་པ་ཡིན་ན། འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་རྣམས་སྐྱབ་པ་མེད་པར་འགྲུར་བའི་སྲིད་ངོ་། །གཉིས་པ་རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། འོ་ན་ཁྲོད་རང་ལ་འད་ལྷ་གུ་བསྐྱེད་པ་དང་མི་སྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ས་སོགས་ལ་རང་བཞིན་ཁྲད་པར་མེད་པའི་སྲིད། ས་སོགས་ཀྱིས་ལྷ་གུ་མི་སྐྱེད་པར་འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། ཁྲད་པར་མེད་པ་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་ལྷ་གུ་སྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་དེ་མི་སྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ལས་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་འགྲུར་ན་ནི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་མ་གྲུར་

ན་མིན་ཏེ། ཞིང་དེ་རྣམས་པར་ཚོ་བ་སོགས་སོ་ནམ་ལེགས་པར་བྱས་པ་ན་འབྲས་བུ་
 དེ་ཡི་ཁྱད་པར་ཕྱུལ་དུ་བྱུང་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཇི་ལྟར་ཡུལ་དང་དབང་
 སོ་རྣམས་ཚོགས་པ་དང་མ་ཚོགས་པ་རེ་རེ་བ་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་།
 ཚོགས་པ་ཁོ་ན་དབང་སློབ་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་དབང་ཕྱུག་འདི་ཡང་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན།
 དབང་སོགས་རང་བཞིན་མི་འགྱུར་བ་མིན་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་དེ་ལའང་གསལ་
 མི་གསལ་སོགས་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་དབང་སོགས་ཚོགས་
 ཀྱང་དབང་ཤེས་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་མེད་པར་འགྱུར་པར་ཐལ། སོ་སོ་སོ་སོར་དེའི་
 རུས་པ་མེད་པ་རྣམས་དང་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་པས་ནའོ། །དེའི་ཕྱིར་དབང་
 སོགས་རེ་རེ་བ་དང་ཚོགས་པ་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཕྱིར་སོ་
 སོ་སོ་སོར་འབྲས་བུ་གང་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་མེད་ཅིང་ཚོགས་ན་འབྲས་བུ་དེ་ལ་མན་
 འདོགས་པའི་ཡོན་ཏན་སྲིད་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་འབྲས་བུ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་པར་འཐད་
 གྱི་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་ནི་འབྲས་བུའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཡང་རང་བཞིན་ཁྱད་
 པར་མེད་པའི་རྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་ཤེས་པ་
 མཐར་ཕྱིན་པ་ཀུན་མཁྱེན་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཚོད་བ་དགོད་བ་ནི། ཚུ་རོལ་
 མཛེས་པ་དང་། དཔྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དབང་ཕྱུག་ཀུན་
 མཁྱེན་ཡིན་པ་བཀག་པ་དེ་ལྟར་ཁྱིའི་རང་གིས་ཀུན་མཁྱེན་ཁས་སྐྱབས་པ་ལ་ཡང་
 མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། ཁོ་སོ་ཅག་ནི་ཐམས་ཅད་བྱེད་ཤེས་པ་ཀུན་
 མཁྱེན་དུ་མི་འདོད་ཀྱི། ལྷོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་གང་

ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་མཁའ་མཁའ་བའི་འགྲུང་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྟོན། །དེ་ཡང་
 མི་འབྲུག་དེ། གང་བསྐྱོམས་པས་དེ་ལྟ་བུའི་ཐམས་ཅད་མཁའ་མཁའ་བའི་འགྲུང་པའི་
 རྒྱུད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་ཅིང་དེར་མ་ཟད། དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱང་མེད་པའི་
 ཕྱིར། དེ་རྒྱུ་བའི་ཐབས་ལ་ནམ་ཉན་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ནི་རབ་ཏུ་
 བརྗོད་དོ། །ཡང་ན་ཀུན་མཁའ་ཚད་མ་མེད་དེ། ཀུན་མཁའ་ཚད་མ་ནི་ཡོད་ན་མིན་
 བུའི་གངས་དང་དཔག་ཚད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱང་རིང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལྷོག་ཏུ་གྲུང་པའི་
 དོན་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་ཤིང། དེ་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་ནམ་ཉན་བྱེད་
 པ་ཡོད་མ་ཡིན་ཞེས་ནི་ཁ་ཅིག་རབ་ཏུ་བརྗོད་ཅེས་སྟུང་ནས། སྤར་ནི་ཐམས་ཅད་
 རྒྱུད་ཤེས་པ་ཀུན་མཁའ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཏུ་འདོད་པ་བཀག་ཅིང། འདིས་མིན་བུའི་
 གངས་དང་རྒྱང་རིང་པོ་སོགས་མཐོང་བ་ཀུན་མཁའ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཏུ་འདོད་པ་
 བཀག་སྟེ། རྒྱང་དོར་གྱི་གནས་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་ཏུ་མཁའ་བ་ལྲོལ་བ་དོན་
 གཉེར་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཀུན་མཁའ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཏུ་རྒྱུ་བར་མངོན་པ་ཡིན་ལོ་
 ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། ལྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ཀུན་མཁའ་ཚོལ་བའི་རྒྱ་
 མཚན། ཀུན་མཁའ་ཚོལ་བའི་ཚུལ། ལྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཀུན་
 མཁའ་ཚོལ་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷག་བསྐྱེད་ཞི་བའི་ཐབས་མི་ཤེས་བཞིན་ཏུ་
 ལྷོན་པར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལ་སྟོན་པ་ཡང་དག་ཏུ་འབྲུག་པར་དོགས་པ་
 ཅན་གྱི་ལྲོལ་བ་དོན་གཉེར་རྣམས་ཀྱིས་ལྷག་བསྐྱེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལེན་པར་ཤེས་པ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༧བཞུན། ལྷོ་ * ལྷོ་

དང་ལྷན་པ་འགའ་ཞིག་ཚོལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཡོད་དེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་
 དེས་བཤད་པའི་དོན་ལ་ནམ་ཉན་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཚོལ་བའི་ཕྱིར། གཉེས་པ་ནི། ལྷོན་
 བ་འདི་ཡིས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་དེའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་བསྐྱབ་བྱར་གྱུར་པའི།
 འཁོར་བའི་འཇུག་ལྗོན་མཁའ་ནམ་མི་མཁའ་སྐྱམ་དུ་དེ་མཁའ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་
 མེད་རྣམས་པར་དབྱེད་པར་བྱའི། སྲིན་བྱའི་གངས་མ་ལུས་པར་མཁའ་བ་ཡིན་མིན་
 རོགས་མར་དབྱེད་པར་མི་བྱ་སྟེ། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་“ངེད”ལ་སྲིན་བྱའི་གངས་མ་
 ལུས་པར་མཁའ་བ་རེ་ཤིག་འགའ་ཡང་ཉེར་མཁོ་མེད་ཀྱི། གྲོལ་བ་གཙོ་བོར་དོན་དུ་
 གཉེར་བ་དེའི་ཕྱིར། འོན་དེ་ལྟར་དབྱེད་པའི་ཚེ་སྟོན་པར་འདྲིན་པའི་སྟོན་དུ་དེ་ལ་
 བྱང་གྲོལ་གྱི་ལམ་མཁའ་བའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་ཤེས་སམ་མི་ཤེས། ཤེས་ན་རང་
 ཉིད་ཀྱིས་སྐྱབ་བསྐྱེད་ཞི་བའི་ཐབས་ཤེས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དེ་ཚོལ་བའི་དོན་མེད་ལ།
 མི་ཤེས་ན་བསྟེན་པར་བྱ་བ་དང་བསྟེན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་དབྱེ་མི་བྱེད་པར་
 རོགས་མར་གང་སྐད་པ་དེ་བསྟེན་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། འདི་ནི་རྟོག་ལྷན་
 དག་བཤེས་གཉེན་ཚོལ་བའི་ཚུལ་ཡིན་ཞིང་། རྟོག་པ་དང་ལྷན་པ་དག་གྲང་དེའི་གྲོལ་
 བའི་ཐབས་སུ་སྐྱེས་པ་དག་ལ་ཚང་མས་གཞོན་པ་འབབ་མི་འབབ་རྟོག་པར་བྱེད་ལ།
 དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་ན་ཚང་མས་གཞོན་པ་མེད་པར་ཤེས་ནས་དེ་ཉིད་སྟོན་པར་བསྟེན་
 བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱབ་པ་བཙོལ་ལྷན་འདས་ཚོས་ཅན། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་
 གྱིས་ཚང་མ་ཉིད་དུ་འདོད་རིགས་ཉེ། ལྷང་བྱ་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་འཁོར་བ་འཇུག་
 ལྗོན་ཐབས་དང་བཅས་པ་མངོན་སུམ་དུ་རིག་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཚན་ཡིན་པའི་

༡ མ་ཕྱི། ༡༧ནུན། དེད * རེད

སྤྱིར། སློན་སྲུའི་གྲངས་ཐམས་ཅད་རིག་པར་མཛད་པ་ཅམ་གྱིས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་
 གྱི་འདོད་པ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཐག་རིང་པོ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་གྲོལ་བ་
 དོན་གཉེར་གྱི་འདོད་པ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཐག་རིང་པོ་མཐོང་ངམ་མིན་ཡང་རུང་།
 འདོད་པའི་དེ་ཉིད་བདེན་བཞིའི་གནས་སྤྲུགས་མངོན་སྲུམ་དུ་མཐོང་བ་གྲོལ་བ་དོན་
 གཉེར་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཀུན་མཁྲེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་རིགས་སོ། །དེ་ལྟ་
 མིན་པར་གཤམ་ཉེ་ཐག་རིང་པོ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱིས་བསྐྱེན་
 བར་བྱ་བའི་ཚད་མའི་སྐྱེས་སུ་ཡིན་ན་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་དག །ཚུར་ཤོག་བྱ་བྟོད་
 སྟོན་པར་བསྐྱེན་པར་གྱིས་ཤིག །འདིས་ནི་སློན་སྲུའི་གྲངས་དང་རྒྱང་རིང་པོ་སོགས་
 མཐོང་བ་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཀུན་མཁྲེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་
 བ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་མཁྲེན་གྱིས་དེ་དག་མཁྲེན་པ་དང་དེ་ལྟ་བུ་མཐོང་བའི་
 ཀུན་མཁྲེན་ཡོད་པ་འགོག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

།ཚད་མའི་སྐྱེས་སུ་རྒྱ་སྐྱེན་ཚོགས་གྲུབ་ཚུལ་བཤད་པ།།

གཉིས་པ་ཚིག་ལྷག་མ་བཞིའི་དོན་བཤད་པའི་སྐོ་ནས་ཚད་མའི་སྐྱེས་སུ་རྒྱ་
 སྐྱེན་ཚོགས་ལས་གྲུབ་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། སྤྲུགས་འབྲུང་གི་སྐོ་ནས་ཐམས་ཅད་
 མཁྲེན་པ་ལས་གང་ནས་བྱོན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། སྤྲུགས་ལྗོག་གི་སྐོ་ནས་དེ་
 ལྟར་བྱོན་པའི་ཤེས་བྱེད་བཤད་པ་ལོ། །

ཉལ་གསལ་འགྲུབ་གི་སློབ་ཤེས་ལེགས་ལམ་གང་ནས་བྱོན་ཚུལ་ བཤད་པ།

དང་པོ་ལ། ཐབས་ཤེས་སྤྱོད་ཚོགས་ལས་དོན་གཉིས་སྤྱོད་ཚོགས་སུ་
 འགྲུབ་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། དེ་ལས་ཚད་མར་འགྲུབ་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ།
 བསམ་བློ་སྤྱོད་ཚོགས་དོན་གཞུང་བ་དང་། དེ་ལས་སྦྱོར་བ་སྤྱོད་ཚོགས་སྦྱེ་ཚུལ་
 དང་། དེ་ལས་རང་དོན་སྤྱོད་ཚོགས་བདེ་གཤེགས་འགྲུབ་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་གཞན་
 དོན་སྤྱོད་ཚོགས་སྦྱོར་བ་འགྲུབ་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་ཐོག་
 མའི་རྒྱུར་བསྟན་པ་དང་། དེ་མ་སྦྱོར་བའི་དོགས་པ་སྤང་བའོ། དང་པོ་ནི། མཐའ་དག་
 ལྷན་བསྐྱེད་ལས་སྦྱོར་བར་འདོད་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་ཐབས་ཅན་མཁྱེན་བ་
 ལྷན་བའང་བྱེད་པ་ལ་དང་པོར་སྦྱོན་དུ་འཕྲོད་གོས་ཏེ། མཐའ་དག་ལྷན་བསྐྱེད་ལས་
 སྦྱོར་བར་འདོད་པའི་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་མེད་ན་དེའི་ཐབས་ལ་སྦྱོར་བར་མི་འགྱུར་བའི་
 ལྷན་པོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་ཚུལ་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་ཡང་རྒྱ་མེད་དང་མི་མ་སྦྱོན་པའི་རྒྱ་ལས་
 འགྲུབ་བ་མིན་ཏེ། འཕྲོ་བ་མཐའ་དག་ལྷན་བསྐྱེད་ལས་ལ་མི་བཟོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་
 སྤྱིར་རྗེ་སྦྱེ་བ་དུ་མར་གོམས་པར་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་ལས་འགྲུབ་པའི་ལྷན་དེ་ལྟ་
 བུའི་སྤྱོད་ཚུལ་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱང་སྦྱེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་
 མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་ཏེ། ཐབས་ཅན་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་མཛོད་དུ་བྱས་པ་ན་ཡང་
 འཕྲོ་བ་མཐའ་དག་སྦྱོར་བ་ལ་དུས་ལས་ཡོལ་བ་མི་མངའ་བའི་སྤྱོད་ཚུལ་རྗེ་ཆེན་པོ་
 མཐའ་ཕྱིན་པ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་མ་གྲུབ་པའི་དོགས་པ་སྤང་བ་ལ། སྦྱེ་བ་དུ་མར་གོམས་པ་མི་

སྲིད་པ་དགག་པ་དང་། གོམས་པ་སྲིད་ཀྱང་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་མི་འཐད་པ་
 དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
 རྒྱུ་བཅ་པ་ན་རེ། སྲིད་རྗེ་སྲུ་བ་དུ་མར་གོམས་པ་ས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་གྲུབ་པ་མེད་
 དེ། སྲུ་བ་སྲ་སྲི་དུ་མ་མེད་པའི་སྲིད། དེར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་ལུས་ཁོ་ན་ལ་
 བརྟེན་པས་ལུས་ཞིག་པ་ན་དེ་ཡང་འདྲིག་པའི་སྲིད་རོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དེ་ཡང་རྒྱུ་
 བཅ་པ་དག་སློ་ལུས་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་པ་ལ་བརྟེན་ཚུལ་གསུམ་བཤད་དེ། རྒྱུ་
 ལས་སློ་ནི་ལུས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དང་། །ལུས་འབྲས་ལུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། །“དེ”
 ལྟར་ལུགས་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས། །གོམས་པ་གྲུབ་པ་མེད་པར་འདོད་”ཅེས་འབྲུང་
 བ་ལྟར། ཆང་དང་སྲོ་ས་པར་བྲེད་པའི་རུས་པ་བཞིན་དུ་སློ་ལུས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་
 ལྷུང་བའི་སློ་ནས་ལུས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། སློན་མེ་དང་དེའི་འོད་བཞིན་དུ་སློ་ལུས་ཀྱི་
 འབྲས་བུར་ལྷུང་པ་དང་། ཅིག་པ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རི་མོ་བཞིན་དུ་སློ་ལུས་ཀྱི་
 ཡོན་ཏན་དུ་ལྷུང་བའི་སློ་ནས་ལུས་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བརྟེན་ཚུལ་གསུམ་ཀྱི་སློ་
 བཅ་པ་སློ་ནི་ལུས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། གཞུང་སྲིད་བཟུ་བ་བཤད་པ་དང་། གཞུང་དོན་
 བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་འདིར། རྒྱུ་བཅ་ཡིད་སློ་
 འབྲུང་བ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ།
 ལུས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པར་མ་གྲུབ་ན། ལུས་ཞིག་ན་སློ་རྒྱུ་འཆད་པས་བྲུབ་པ་མི་འབྲུབ་
 པར་དོགས་པས་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྲིད། ལུས་ཉིད་འབའ་ཞིག་ལས་སྲུ་མིན་ཞེས་འབའ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༠བཤན། ད * དེ
 ༢ མ་ཕྱི། ༡༠བཤན། ཅས * ཅེས

ཞིག་གི་སྐྱོ་སྐྱོ་སྐྱོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལུས་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཡང་། ལུས་
སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་ལེན་ཀྱི་ལེན་ཀྱི་ལེན་ཀྱི་ལེན་ཀྱི་
འགོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱ་རྒྱན་ཅིག་གྲུབ་པ་ལས་ཞེས་སོགས་དང་། དེག་པ་གཟུགས་
རྒྱ་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱར་འགྲུར་བ་ཙམ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན། རྒྱ་མཚན་ཁས་གྲངས་ཕྱིར་ན་འདོད། །ཉེར་ལེན་ཉིད་ནི་བསལ་བ་
ཡིན་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་རང་གི་སྐྱོ་བ་ཕྱི་མ་ཡོད་པའི་རིགས་པ་བཤད་པ་དང་།
སྐྱོ་བ་ཕྱི་མ་མེད་པའི་རིགས་པ་གཞན་དགག་པ་དང་། ཡིད་ལེས་ལུས་ཁོ་ན་ལ་
བརྟེན་བ་དགག་པ་སྟེ་གཞུང་དོན་ཚན་གསུམ་དུ་འགྲུར་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ། མ་ཡིན་
རྟེན་ནི་བཀག་ཕྱིར་འོ་ཞེས་པ་ནི་མདོར་བསྟན་ཡིན་ཞིང་། ལྷག་མ་རྒྱས་པར་བཤད་
པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་། སྐྱོ་བ་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་ན་ཞེས་པ་ནས། ཐམས་ཅད་ཆེ་མ་
མཐོང་བ་ཉིད་ཅེས་པའི་བར་གྱིས་སྐྱོ་བ་ཕྱི་མ་ཡོད་པའི་སྐྱབ་གྲུབ་སྟོན་ལ། དེ་ཉིད་
ལའང་། དང་པོར་སྐྱེས་མ་ཐག་གི་རིག་པ་ལ་རིག་པ་ལྟ་མ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་
འགྲུར་བ་ཙམ་ལས་སྐྱོ་ན་ཏུ་ཅད་ཐལ་བར་འགྲུར་རོ་ཞེས་པའི་རིགས་པས་སྐྱོ་བ་ལྟ་
མ་ཡོད་པར་བསྐྱབས་ནས། ཆེ་འདིའི་རིག་པ་དང་པོ་འཕེན་གྲུབ་ཀྱི་རིག་པ་ལྟ་མ་དང་
ཆེ་འདིའི་རིག་པ་ཐ་མ་འཆི་ཁ་མས་རིག་པ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྐྱོར་བ་ལ་རྒྱ་ཚང་མ་
ཚང་གི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་སྟོན་སྐྱོ་བ་ཕྱི་མ་སྐྱབ་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས། ཐ་
མའི་སེམས་ནི་སེམས་གཞན་དང་ཞེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་ལྟོག་པ་
མིན་ཞེས་པའི་བར་གྱིས། སྐྱོ་བ་ཕྱི་མ་མེད་པ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་གཞན་རིག་པ་ཕྱི་

༡ མ་ཕྱི། ༡༠བཤན། ཤས * ཤེས

མ་མཚམས་མི་སྒྲིང་ཉེ། འཆི་སེམས་ཡིན་པའི་སྲིད། དག་བཅོམ་པའི་འཆི་སེམས་
 བཞིན་ཞེས་པ་དེ་འགོག་པར་བྱེད་དོ། །ལུས་ནི་གནས་པ་ཉིད་ན་སེམས་ཞེས་སོགས་
 གྱི་འབྲེལ་ཚུལ་ལ། སློབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སློབ་ཀྱི། ལུས་ན་གནས་པ་ཉིད་ན་སེམས་ཞེས་
 སོགས་དང་། ཡོད་མེད་དག་ལ་བརྟེན་མེད་སྲིད་ཞེས་སོགས་དང་། ལུས་གྱི་སྤུལ་
 ལྷུང་འགྲིབ་མེད་པར་ཞེས་སོགས་གྱིས་ལུས་སེམས་གྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་འགོག་
 པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་རེ་རེ་བསྟན་པས་གསུམ་ཀའང་དགག་བྱ་གཅིག་པོ་ཉིད་
 འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམ་གྲངས་པར་འཆད་དོ། །འོན་ཀྱང་འདིར་ནི། སློབ་དཔོན་
 རྒྱན་མཁན་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཉེ་འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱའོ། །

དེ་ལ་ཁོ་སློབ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཁས་སྦངས་པ་ལྟར། སོ་སོར་
 འགོག་པ་ལ། སློབ་ལུས་གྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་འགོག་པ་ནི། ལུས་ནི་གནས་པ་ཉིད་ན་
 སེམས་ཞེས་པ་ནས། མེ་དང་ཟངས་མའི་ལྷ་ཉིད་བཞིན་ཞེས་པའི་བར་རོ། །སློབ་ལུས་
 གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་སློབ་པ་དུས་མཉམ་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་འདོད་པ་འགོག་
 པ་ལ་གཉིས་ལས། སློབ་ལ་ཚུ་བརྟེན་པ་ལྟར་ལུས་གཞི་དང་། སློབ་ལ་གནས་པ་པོ་
 ཡིན་པའི་སློབ་པ་དུས་མཉམ་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་འདོད་པ། ཡོད་མེད་དག་ལ་
 རྟེན་མེད་སྲིད་ཞེས་པ་ནས། མིན་ན་དེ་གནས་བྱེད་གཞན་གང་ཞེས་པའི་བར་
 རོ། །ལུས་སེམས་དེ་ལྟ་བུའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། མར་མེ་ཞིག་པ་ན་དེ་
 དང་དུས་མཉམ་པའི་མར་མེའི་འོད་ལྷུལ་གཞན་ན་འདུག་པའང་འཛིག་པ་དེ་བཞིན་དུ།
 ལུས་ཞིག་ན་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྷུལ་ལ་གནས་པ་ཡང་འཛིག་
 པར་འགྲུར་རོ། །དེའི་སྲིད་ལུས་སེམས་དུས་མཉམ་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ་

སྣམ་པ་འགོག་པ་ནི། ལུས་ཀྱི་ལུས་རྒྱུང་འགྲིབ་མེད་པར་ཞེས་པ་ནས། དེའི་སྤྱིར་
སེམས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་བར་དོ། །སློབ་ལུས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་སློབ་ལ་
ལུས་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་པ་འགོག་པ་ནི། དེ་ལྟར་སེམས་ལ་བརྟེན་བྱས་ནས་ཞེས་
སོགས་སློབ་གཅིག་གོ། །

སྲུང་ དེ་འདྲའི་འཕེན་བྱེད་ཡོད་ཡུར་ན། །སྤྱིས་ཀྱང་དེ་འདྲར་འགྱུར་བ་ཡིན་
ཞེས་ཆེ་འདྲའི་རིག་པ་དང་པོ་དེ་ཉིད་ཉེར་ལེན་རིག་པ་སྡེ་མས་སྦྱེད་པའི་དུས་ཀྱི་རྒྱ་
ཚོགས་དེ་དང་འདྲ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཡོད་ན། འཆི་ཁའི་རིག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིག་
པ་སྤྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྣམ་པ་ལ། འོ་ན་འཆི་སེམས་ཀྱིས་རིགས་
འདྲ་སྤྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ་རྒྱ་ཚོགས་དེ་ལྟ་བུ་དག་དགོས་སྣམ་ན། སྦྱེ་བ་སྤྱི་མར་
མཚམས་སྦྱོར་བའི་རྒྱ་ཚོགས་འཆད་པ་ནི། བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་སྣན་པས་ཞེས་
པ་ནས། མ་མཚན་སྤྱིར་ན་མེད་པ་མིན་ཞེས་པའི་བར་དོ། །དེ་ལྟར་སྲུང་ནི་སློབ་ལ་
བརྟེན་ཚུལ་གསུམ་པོ་སོ་སོར་བཀག་ནས། སློབ་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ལུས་རྟག་པ་དེ་
ཉིད་དེ་ལྟ་བུ་ཞེས་བརྟེན་ས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟགས་པའི་སློབ་ལ་སློབ་ལ་
བརྟེན་པའི་སྤྱིར་དགག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། ལག་སོགས་གཡོན་ཐམས་ཅད་
དག་ཅེས་པ་ནས། ཅི་ཡི་སྤྱིར་ན་སྦྱོག་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་བར་དོ། །དེ་དག་གི་ནང་སེམས་
ཀྱི་བསྐྱུ་བ་ནི་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྦྱེ་བ་སྤྱི་མ་མེད་པ་སྦྱུབ་བྱེད་དང་
བཅས་པ་རྒྱས་པར་བཀག་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་འཆི་སེམས་ཐ་མས་རིགས་འདྲ་སྤྱི་མ་
མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ་གནོད་བྱེད་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་ལུས་ནི་སྦྱོག་པ་ན་ཞེས་པ་ནས།
འདི་ཉིད་ལས་ནི་སྦྱེ་བར་འགྱུར་ཞེས་པའི་བར་དོ། །དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱུབ་

པའི་དོན་བསྐྱབ་པའི། དེས་ན་རྒྱ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གོ། །གཞུང་སྤྱིའི་བསྐྱབ་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡིད་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལུས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ལུས་ཞིག་ན་ཁྱོད་རྒྱ་ཚད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལུས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་མས་བཀག་པའི་ཕྱིར་དོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བྱེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགོད་པ་དང་། འཆི་སེམས་ཐ་མས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚན་མི་སྐྱོར་བའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་དང་། ཡིད་ཤེས་ལུས་ལ་བརྟེན་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོར་དགག་པ་དང་། ཐ་མལ་བ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་མཚན་སྐྱོར་བའི་རྒྱ་ཚོགས་བཤད་པ་དང་། རྟེན་ལུས་ལ་དབྱུང་བའི་སྐོན་ས་ཡིད་ཤེས་ལུས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་བ་སྐྱིར་དགག་པ་དང་། འཆི་སེམས་ཐ་མས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚན་སྐྱོར་བ་ལ་གཞོད་བྱེད་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། ཚོད་པ་སྤང་བ་དང་། ཡིད་སྐྱོ་ལུས་ལས་སྐྱེ་ན་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་ཁས་ལེན་རིགས་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཐ་མལ་བ་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་ན། སྐྱེས་མ་ཐག་གི་དབྱུགས་འབྱུང་རྒྱབ་དང་དབང་པོ་དང་ཡིད་སྐྱོ་དག་ནི། རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྐྱ་མ་ཉིར་ལེན་དུ་ཡོད་པ་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་བཞིའི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཉིད་འབང་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་ཐ་མལ་བ་སྐྱེས་མ་ཐག་གི་རིག་པ་དང་པོ་ཚོས་ཅན། རང་རྒྱུ་རིག་པ་སྐྱ་མ་སྐོན་དུ་སོང་སྟེ། རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ད་ལྟའི་རིག་པ་འདི་བཞིན་ཞེས་པའི་

ཉམས་ལས། ཐ་མལ་བ་སྐྱེས་མ་ཐག་གི་རིག་པ་དང་པོ་ལ། རང་རྒྱ་རིག་པ་སྐྱ་མ་
སྐྱོན་དུ་སོང་བ་འགྲུབ་པས་སྐྱེ་བ་སྐྱ་མ་ཡོད་པར་འགྲུབ་ཅིང་། དེ་ཉམས་གྲུབ་པ་བ་སྐྱེ་བ་
སྐྱ་མ་ནས་འདི་ཉིད་དུ་མཚམས་སྦྱོར་བའི། ལུས་པ་དང་ལྡན་པ་མཚོང་བ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ལ་རྒྱ་ལྟག་པོ་ཅི་ཞིག་ཡོད་པར་གྱུར་ཅིང་རྒྱ་གང་ཞིག་མེད་པའི་རྒྱ་མཚོན་གང་
གིས་ཐ་མལ་པའི་འཆི་སེམས་ཐ་མས་སྤྱི་ནས་རིགས་འདྲ་སྤྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བ་
མེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་རྒྱ་ཚོགས་ཁྲུང་བར་མེད་པའི་སྤྱིར་ཐ་མལ་པའི་
འཆི་སེམས་ཐ་མས་ཀྱང། རང་འགྲུབ་རིག་པ་སྤྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཡོད་པར་གྲུབ་
པ་ཡིན་ནོ། །

སྲུང་། ཉ་ཅང་ཐལ་སྤྱིར་ཞེས་སྐྱས་ན། ཡིད་ཤེས་འབྲུང་བ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེ་བ་ཉ་
ཅང་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འབྲུང་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་འཆད་བ་ནི། ཤེས་པ་སྐྱ་མ་ལ་
སྐྱོས་མི་དགོས་པར་འབྲུང་བ་ཁོ་ན་ལས་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན། གང་དུ་བོད་གཤེར་
ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བོ་སྐྱེ་བར་མི་འགྲུར་བའི་ས་སོགས་ཆ་དེ་འགའ་ཡང་མེད་པར་
འབྲུང་བ་ཡོད་ཅེས་གྱིས་ཤེས་པ་སྐྱེ་དགོས་པ་དེའི་སྤྱིར་ས་སོགས་ཐམས་ཅད་
སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ས་བོན་དུ་ཐལ་བར་འགྲུར་རོ། །ཡང་ན་ཤེས་པ་སྐྱ་མའི་ཉེར་
ལེན་ལ་སྐྱོས་མི་དགོས་པར་འབྲུང་བ་ཁོ་ན་ལས་སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན། སེམས་
ཅན་རྣམས་ཁ་དོག་དང་བོངས་ཚོད་སོགས་རིགས་མ་ཐུན་ཁོ་ནར་འགྲུར་དགོས་ན་
ཡང་། གང་དུ་བོད་གཤེར་སྐྱེས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བོ་སྐྱ་ཚོགས་སྐྱེ་བར་རིམ་འགྲུར་
བའི་ས་སོགས་ཀྱི་ཆ་དེ་འགའ་ཡང་མེད་པར། ས་སོགས་ལས་སྐྱེས་པའི་སེམས་
ཅན་རྣམས་ཀྱང་སྐྱེས་གནས་བཞི་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྐོག་ཆགས་རྣམས་

ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པ་སྣ་ཚོ་གས་པར་མཐོང་བ་དེའི་སྲིད།
སོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་ས་བོན་ལས་སྐྱེས་པའི་བདག་ཉིད་
ཅན་དུ་གྲུབ་པོ་ཞེས་རྒྱན་མཛད་པ་འཆད་དོ། །དེའི་སྲིད་དབང་སོ་དང་སྣོ་¹ལ་
སོགས་པ་རྣམས་རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྡེ་མ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ནི་ས་ལ་སོགས་
བ་དག་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ན། ཇི་ལྟར་ས་སོགས་ཀྱི་ཆ་གཅིག་ནི་འབྲུ་མཚུ་རྗོན་
དུ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་བཞིན་དུ། ས་སོགས་ཀྱི་འབྲུ་མཚུ་རྗོན་དེ་ཉིད་དུ་ཡོངས་
འབྱུར་དགོས་ཏེ། རྒྱ་མཚོ་ཁྲད་པར་མེད་པའི་སྲིད་དོ། །

འོ་ན་ཁྲེད་རང་ཡང་དབང་སོས་དབང་ཤེས་དངོས་སུ་བསྐྱེད་ཅིང་། དེ་ལས་
ཡིད་སྣོ་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་སྲིད། ཡིད་ཤེས་ལུས་ཀྱི་འབྲས་བུར་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་
ཞེ་ན། དབང་སོའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཅམ་གྱི་ཡིད་ཤེས་ཡོད་པ་འགོག་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཡིད་
ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེས་པར་ལུས་ཉེར་ལེན་དུ་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་དགོས་པ་འགོག་པ་
ཡིན་ནོ། །ཡིད་ཤེས་དབང་སོ་རྣམས་ཉེར་ལེན་དུ་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ།
འདི་ལྟར་ཡིད་སྣོ་རྟོག་པ་འདི་ཚོས་ཅན། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་སོ་ལྔ་སོ་ཁྲོད་ཀྱི་
ཉེར་ལེན་²མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་རེ་རེ་ལ་རབ་རིབ་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་པ་ཡོད་ན་ཡང་
ཁྲོད་ལ་གཞོད་པ་ཡོད་པས་ཁྲབ་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེར་མ་ཟད་དབང་སོ་འདི་དག་
ཡིད་སྣོ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་སྐྱུ་དན་སོགས་ཀྱིས་འབྱུར་ན་དེ་དག་ཀྱང་འབྱུར་བ་
དག་ཏུ་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེས་ནི་ཆེ་འདིའི་མིག་སོགས་དབང་སོ་རྣམས་ཡིད་
སྣོ་ལ་བརྟེན་པ་ཅམ་དུ་བསྟན་ལ། དེར་མ་ཟད་མིག་སོགས་དབང་སོ་རྣམས་བདག་རྒྱེན་

1 མ་ཕྱི། 934པ། ལས * ལ
2 མ་ཕྱི། 934པ། ལན * ལན

ཡིད་སློབ་ལ་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་པའི་སྲིད་ཡིད་སློབ་རྒྱུན་སོག་ན། དབང་སོགས་སློབ་པར་
 འགྲུང་གི་ལུས་སོག་པས་སེམས་སོག་པ་མིན་ལོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེའི་སྲིད་ལྟ་རྣམ་
 སྟོན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡིད་སློབ་འདི་རྒྱུན་གནས་པའི་རྟེན་ཏུ་གྲུང་བའི་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་
 སློབ་སྤྲོ་མ་ཉིད་ལ་ནི་བརྟེན་པ་སྟོན་གྱི་སེམས་པའི་ལས་འགའ་ཞིག་ད་ལྟའི་མིག་སོགས་
 དབང་སོ་རྣམས་ཀྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དེའི་སྲིད། ཡིད་སློབ་ལས་མིག་
 སོགས་དབང་སོ་རྣམས་འགྲུང་བས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་སྐབས་འདི་ཡིད་སློབ་
 འགྲུང་བ་དང་ལུས་ལ་བརྟེན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་བཤའ་བ་འདི་ནི། སྐྱེ་བ་སྤྲོ་མ་
 སྐྱབ་པའི་རྟགས་དེ་ཉིད་ཀྱི་སློབ་ཁྱབ་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཤའ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
 རྩིས་ཐ་མལ་བ་འཆི་ཁའི་དབང་སོགས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲ་བར་རིགས་འབྲ་སྲི་མ་
 མཚམས་སྟོར་བར་འགྲུང་བ་ཡིན་ཏེ། རིགས་འབྲའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལུས་ལ་སྲེད་པ་
 དང་བཅས་པའི་སེམས་པ་གྲོགས་སུ་ཡོད་པའི་སྲིད།

དེས་ན། གང་གིས་སྲི་ནས་མཚམས་སྟོར་མེད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཐ་
 མལ་བ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་དང་སོ་དེ་ཉིད་སྲེད་པ་གྲོགས་སུ་ཡོད་པའི་རིག་པ་
 སྤྲོ་མ་ལས་སྐྱེས་པར་བསྐྱབས་ནས། དེ་དང་ཚོས་མཚུངས་པས་སྲེད་པ་དང་བཅས་
 པའི་འཆི་སེམས་ཐ་མས་ཀྱང་རིག་པ་སྲི་མ་མཚམས་སྟོར་བར་སྐྱབ་པ་ཉིད་བཤའ་
 བ་ཡིན་ལ། འདིར་ལུས་ལ་སྲེད་པ་དང་བཅས་པའི་སེམས་པ་གྲོགས་སུ་དབང་སོ་སྤྲོ་
 མ་ལས་ཆེ་འདིའི་དབང་སོགས་འགྲུང་བར་བསྐྱབས་ནས། དེ་དང་ཚོས་མཚུངས་
 པས་ཐ་མལ་བ་འཆི་ཁའི་དབང་སོ་ཐ་མ་ལུས་ལ་སྲེད་པ་དང་བཅས་པའི་སེམས་པ་
 གྲོགས་སུ་ཡོད་པ་ལས་ཀྱང་དབང་སོ་སྲི་མ་གཞན་མཚམས་སྟོར་བར་སྐྱབ་པ་ཉིད་

བཤད་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་གཉིས་ཀའི་རྟགས་སྐྱོར་མདོར་བསྡུས་ན། ར་མལ་བ་འཆི་ཁའི་
 ལྷོ་རྟོག་པ་ཚོས་ཅན། རིག་པ་སྤེམ་མཚམས་སྐྱོར་ཏེ། སྲོད་པ་དང་བཅས་པའི་རིག་
 པ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ཤ། ར་མལ་བ་འཆི་ཁའི་དབང་པོ་ར་མ་ཚོས་ཅན། དབང་པོ་སྤེམ་
 གཞན་མཚམས་སྐྱོར་ཏེ། ལུས་ལ་སྲོད་པ་དང་བཅས་པའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ཤ།
 དེ་ཞོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པའི་འགྲེལ་བ་ཤ། ལྷོ་བ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ལྷོ་ལས། གང་འདོད་
 ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཡིན་པ་དེ་ནི། རང་གིས་ཉེ་བར་སྤང་བར་བྱ་བའི་
 སེམས་གཞན་སྐྱེད་པར་རུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་པ་དང་བཅས་པའི་སྤྱི་ཤ་གནས་
 སྐབས་ཀྱི་སེམས་བཞིན། ར་མལ་བ་འཆི་བའི་སེམས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་
 པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ། ལུང་འགལ་སྤང་བ་ནི། མདོ་ལས། ལུས་དང་
 སེམས་ཉིད་པན་ཚུན་རྗེས་སྤྱོད་པ་ཅན་ལོ་ཞེས་ཡིད་ལུས་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པ་
 དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ལྷོ་ན་མེད་དེ། ལུང་ལས་ཡིད་ལུས་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པ་དེ་ཡང་
 ལུས་དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་བའི་དུན་ཤེས་ལ་པན་འདོགས་
 པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ལུས་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར་རོ། །རིགས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་དབང་པོ་མེད་པར་ཡིད་སྐྱོ་
 འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ལུས་ལ་བརྟེན་ལོ་ཞེ་ན། དབང་པོ་དེ་ཡང་ཡིད་སྐྱོ་ལ་བརྟེན་
 པར་ཐལ། དེ་མེད་པར་དབང་པོ་མི་འབྱུང་བའི་སྤྱིར། འདོད་པ་དེ་ལྟ་བུར་པན་ཚུན་རྒྱ་
 ཉིད་ཡིན་པར་འགྲུར་བས། དེའི་སྤྱིར་གཉི་གའང་པན་ཚུན་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ་
 ལོ། །གསུམ་པ་ལུས་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ན་སྤྱོད་པ་སྤྱི་ཁས་ལེན་རིགས་པར་བསྟན་པ་

མི། ལུས་ཡིད་སློའི་རྒྱ་ཡིན་ན་ལུས་རིམ་ཅན་མིན་པའི་ཉམས་པ་ལས་ཡིད་སློའི་རིམ་ཅན་
སྐྱེ་བ་འཐད་པ་མིན་ཞིང། ཉམས་ཀྱང་རྒྱེན་ལ་ལྟོས་ནས་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེད་པའང་མེད་དེ།
ཉམས་པ་རྒྱེན་གྱིས་བྱུང་བར་དུ་བྱུང་ཡོད་པ་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིད་སློའི་སྐྱེ་བ་རིམ་
ཅན་དང་ཚོགས་པའི་ལུས་ལས་རིམ་གྱིས་ཡིད་སློའི་སྐྱེ་བ་འཐད་པར་འགྱུར་གྱི་ལུས་
གཅིག་ལུ་ལ་སྐྱེ་བ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། ལུས་དེའི་ཡང་སྐྱེའི་རིམ་པ་ཡོད་པ་གསལ་བར་
བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིད་སློའི་སྐྱེ་བ་རིམ་ཅན་གྲོགས་སུ་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ལུས་
གྱིས་ཡིད་སློའི་སྐྱེ་བ་རིམ་ཅན་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་འདོད་ན། ཡིད་སློའི་ལྷན་
ཅིག་བྱེད་རྒྱེན་ལུས་སྐད་ཅིག་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་ནི་སེམས་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་དེ་དེ་སྐྱོན་མེད་
གསལ་དུ་སྐྱེད་པ་དེ་ཡི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། སྐྱེས་མ་ཐག་པ་དང་འཆི་ཁའི་དུས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཆེན་ལུས་སེམས་པན་ཚུན་རྒྱུར་ཚད་མས་མཐོང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །

འདི་དག་གི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཉམས་པས་ཡིད་སློའི་རྒྱེད་ན་ཡང་སློའི་ཐམས་
ཅད་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང། ལུས་གྱིས་ཡིད་སློའི་སྐྱེ་བ་རིམ་ཅན་གྲོགས་སུ་ཡོད་
པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིད་སློའི་སྐྱེ་བ་རིམ་ཅན་སྐྱེད་ན་ལུས་ལ་ཡང་ཡིད་སློའི་དེ་དང་འབྲེ་བའི་
སྐད་ཅིག་སྐྱེའི་རིམ་པ་ཡོད་དགོས་ཤིང་དེ་ཡོད་ན། ལུས་སྐྱེ་བ་ཡིད་སློའི་སྐྱེ་བ་ཉེར་
ལེན་དུ་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིད་སློའི་སྐྱེ་བའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱེན་བྱེད་དགོས་ཤིང།
ལུས་སྐྱེ་བ་ཉེར་ལེན་དུ་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིད་སློའི་སྐྱེ་བ་ལས་ཡིད་སློའི་སྐྱེ་བའི་ལྷན་ཅིག་
བྱེད་རྒྱེན་བྱེད་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྐྱེས་མ་ཐག་གི་རིག་པ་དང་པོ་ལུས་
གྱིས་སྐྱེད་པ་ལའང་ཡིད་སློའི་སྐྱེ་བ་ཉེར་ལེན་དུ་ཡོད་དགོས་པས། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་ཡོད་
དགོས་ལ། ཚུལ་དེ་འཆི་ཁའི་གནས་སྐབས་ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའང་

ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་ལུས་ཀྱིས་ཡིད་སློའི་རྟེན་བྱེད་པར་ཁས་ལེན་ན། སྐྱེ་བ་
སྐྱེ་བུ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །

གཉིས་པ་འཆི་སེམས་ཐ་མས་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་མཚམས་མི་སྦྱོར་བའི་སྐྱུབ་
བྱེད་དགག་པ་ལ། རྟགས་མ་ངེས་པར་བསྟན་པ་དང་། དཔེ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་དང་།
འབྲས་བུ་སྟོན་པའི་རྒྱ་བྱེད་པར་ཅན་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་འཆི་སེམས་
ཡིན་པ་དེ་ནི་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་མཚམས་མི་སྦྱོར་བས་བྱུབ་སྟེ། དཔེར་ན། ཚགས་བྲལ་
འཆི་ཁའི་རིག་པ་བཞིན། ཐ་མལ་པ་འཆི་ཁའི་སེམས་ཀྱང་འཆི་སེམས་ཡིན་ཅོ་ཞེས་
བའི་རྟགས་ལས། འཆི་སེམས་ཐ་མས་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བ་མི་སྲིད་པར་
གྲུབ་ལ། དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་དང་སྐྱ་མ་དག་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཟེར་
རོ། །རྟགས་དེ་ནི་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐ་མལ་ལྟ་སྦྱིན་འཆི་ཁའི་ཐ་མ་ཡི་ནི་སེམས་དེ་
སེམས་གཞན་དང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་ཅི་འདྲ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གཉིས་པ་དཔེ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ནི། དག་བཅོམ་འཆི་ཁའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་
དེ་ཡང་རྒྱ་མཚན་གང་ལས་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པར་འདོད། གང་
གིས་ན་དེ་ཉིད་རྟགས་དེའི་མ་ཐུན་དཔེར་རྟོག་པར་བྱེད་ཅེས་བྲིས་ནས། དེ་ལ་ལྷང་གི་
སྐྱུབ་བྱེད་ཡོད་པ་དགག་པ་ནི། ཉེས་བྲལ་འཆི་ཁའི་རིག་པ་བྱེད་ཀྱི་ལྷང་ལས་བཤད་
པས་དེ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་རྗེས་སུ་འབྲང་བམ་ཅི་སྟེ། དེ་སྐྱུབ་
བྱེད་དུ་མིང་རུང་བར་ཐལ། གྲུབ་མཐའ་དེ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་པའི་ལྷང་དོན་རིགས་པས་འགོག་པར་འདོད་པས་སོ། །

ཡང་ན། གཞུང་སྐྱ་མ་རྗེ་བ་ལ་མ་སྐྱར་བར་དཔེ་འགོག་པའི་ཐལ་བ་ལ་སྐྱར་

ནས། དགྲ་བཅོམ་འཆི་ཁའི་སེམས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་¹དཔེར་མི་རིགས་པར་ཐལ།
དགྲ་བཅོམ་པའི་སེམས་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྲིར་ཞེས་བཀོད་ནས། སྲི་མ་དག་དེའི་
ལན་འགོག་པ་ལ་སྐྱར་ཀྱང་རུང་དོ། །འོན་རང་ལུགས་ལ་དགྲ་བཅོམ་པ་འཆི་ཁའི་
སེམས་ཁས་ལེན་ནམ་མི་ལེན་ཞེ་ན། ཁས་ལེན་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་པ་སྤང་བོ་ལྷག་མེད་དུ་
སྤང་བ་ལས་འདའ་བ་ཁས་ལེན་པའི་སྲིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རིག་པ་སྲི་མ་
མཚམས་སྐྱོར་བར་མི་འདོད་དེ། སྲི་བ་གཞན་དུ་ཉིད་མཚམས་སྐྱོར་བའི་རྒྱ་སྲིད་པ་
མེད་པའི་སྲིར་དང་འདུས་བྲས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་སྤང་འདས་
མངོན་དུ་བྲས་པའི་སྲིར་རོ། །

དེའི་སྲིར་སྐོབ་དཔོན་རྒྱན་མཁན་བོས་ཀྱང་། རེད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ལས་ནི་དགྲ་
བཅོམ་ཐ་མའི་སེམས་འབའ་ཞིག་མཚམས་སྐྱོར་བ་དང་འགལ་བར་སྐོན་ཀྱི་འཆི་
སེམས་ཐམས་ཅད་མིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །འདི་ཉིད་སྐོབ་དཔོན་ཀྱི་དགོངས་པར་
མངོན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། དོན་བྱེད་ལུས་སྐོང་དངོས་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་
ལ། དགྲ་བཅོམ་ཐ་མའི་སེམས་ཀྱིས་མ་ངེས་པ་བརྗོད་པ་ན། སེམས་ཅན་དུ་བགྲང་
བའི་སྐྱད་ཅིག་གཞན་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མི་བྱེད་པས་ཐ་མ་ཞེས་བྲའི། འབྲས་བུ་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མི་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་ལན་གདབ་པའི་སྲིར་རོ། །དེས་ན་མཐར་སྐྱབ་ཐེག་
པ་གསུམ་དུ་བཞེད་པར་གསལ་ལོ། །འོན་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་ན་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་
པར་འགྲུང་བའི་སྲིར། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྟེན་བརྟེན་པ་སྐྱབ་པ་དང་མི་

¹ མ་ཕྱི། ༡༧༧༥ན། དབར * དཔེར

འགལ་ལམ་ཞེན། ལྷོན་མེད་དེ། རི་ལྷར་རྒྱལ་བ་རྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་མོད་དེ་ཉིད་
 འཕེལ་བར་གྱུར་བ་ཙམ་གྱིས་རྟེན་རྒྱ་བསྐྱམས་ཏེ་མཐར་བཟེན་པ་བོད་དེ་ཉིད་ལྷག་
 བར་འཕེལ་བའི་སྟོབས་གྱིས་རྟེན་རྒྱ་དེ་ཉིད་རྒྱུན་ཚད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར། བཟེན་པ་
 ལྷོད་རྗེ་དང་ཤེས་རབ་སོགས་འཕེལ་བ་ཙམ་གྱིས་རྟེན་སེམས་འགྲིབ་བར་གྱུར་ནས་
 སེམས་རྒྱུན་ཚད་པ་མིན་པ་ཞེས་བྲ་བ་ཉིད་རྟེན་བཟེན་པའི་དོན་ཡིན་ལོ། །སྟོབ་དཔོན་
 ཉེ་མ་སྤྲས་པ། སྤང་བོ་ལྷག་མེད་དུ་སྤྲ་དན་ལས་འདས་ན་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུན་
 ཚད་པ་ཉིད་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སེམས་ཡོད་དོ། །མར་མེ་ཤི་བ་བཞེན་དུ་སྤྲ་
 དན་ལས་འདས་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱལ་ལ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མིན་ལོ་ཞེས་
 འཆད་ལ། ལྷོབ་དཔོན་རྒྱལ་བ་ཙམ་ནི། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་ཀྱང་ལྷོན་ཙམ་མིན་
 པའི་སེམས་ནི་རྣམ་པ་ཆད་པར་འོས་པ་མ་ཡིན་ལོ། །

གཙོད་བྱེད་གཅད་པར་བྲ་བ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་ནི་ཁམས་བཞི་ཡིན་ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་ལྷག་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་སྤྲ་དན་ལས་འདས་ནས་
 ཀྱང་། དག་པའི་བཤེས་གཉེན་དང་མྱེད་ནས་སྣང་རྗེ་ལ་སོགས་པ་གོམས་ཤིང་
 སངས་རྒྱས་གྱིས་རྗེས་སུ་གཞོན་པར་བྱེད་ལ། མར་མེ་ཤི་བ་ལྷ་སྤུང་ནི། །དེ་ཡི་
 སེམས་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་ཞེས་པའི་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ནི།
 རྟག་པའི་སྤྲུལ་བྱེད་བཞེན་དུ་རྗེས་སུ་འགྲང་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་འཆད་དེ།
 འདི་དག་ནི་སྐབས་འདིར་ཡང་མཐར་སྐྱབ་ཐེག་པ་ཅིག་ཏུ་བཞེད་པར་འདོད་པའི་
 ལྷགས་སོ། །རིགས་པའི་སྤྲུབ་བྱེད་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་ནི། དག་བཙམ་འཆེ་ཁའི་

༡ མ་ཕྱི། ༡༥ནལ། དོད * མོད

སེམས་ཚོས་ཅན། རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་མི་སྐྱོར་ཏེ། དེའི་རྒྱ་ལྷུས་དང་བལ་
བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ཐ་མལ་བའི་འཆི་སེམས་མཚམས་སྐྱོར་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་
འདིར་ནི། སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་ཅིས་མ་བརྗོད་དེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་ཡང་བརྗོད་རིགས་
བར་ཁྱད་བར་"མེད་པར་འགྲུར་ལ། དེ་ཡང་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་
ལྟར་ལྷུས་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟོན་ལ་ནི། དེ་སྐོ་བཞིན་ཏུ་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའོ་ཞེས་སྐོ་བ་དཔོན་གྱི་དབང་སྐོ་འཆད་དོ། །ཡང་སྐོ་བ་དཔོན་
རྒྱན་མཁའ་པོ་ནི་འདི་ལྟར་ཡང་འཆད་དེ། གལ་ཏེ་ཐ་མལ་བའི་འཆི་སེམས་རིགས་
འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་མི་སྐྱོར་ཏེ། སེམས་དེའི་ལྷོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལྷུས་དང་བལ་བའི་
"ཕྱིར་རོ"ཞེ་ན། སྐྱར་འཆི་སེམས་ཡིན་པ་"རྟགས་སུ"བཀོད་པ་ལ། གཏུན་ཚིགས་
ལྟར་སྐྱད་ཏུ་བསྟན་པའི་སྐྱོན་དེ་ཉིད་འདིར་ནི་ཅིས་མི་བརྗོད་དེ་འདི་ལ་ཡང་བརྗོད་
བར་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་མཚོ་ཡང་སྐྱ་མ་ནི་མ་དེས་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་མ་
གྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཕྱིར་རོ། །

ཚུལ་ཇི་ལྟར་མ་གྲུབ་ཅེ་ན། ལྷུས་དེ་ཉིད་སེམས་ཀྱི་ལྷོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཁྱད་བར་
ཅན་ཡིན་ན། ཉེར་ལེན་ནམ་བདག་རྒྱུན་གང་ཡིན། ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་འོག་ཏུ་འགོག་
བར་འགྲུར་ཞིང་། བདག་རྒྱུན་ཡིན་ན་དབང་པོ་དང་བཅས་པའམ་འོན་ཏེ་དབང་པོ་
མེད་པའི་ལྷུས་གང་བདག་རྒྱུན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་དབང་སོགས་རེ་རེ་བའམ་
ཚོགས་པ་གང་བདག་རྒྱུན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་མིག་གི་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་

༡ མ་ཕྱི། ༡༥བལ་ན། མད * མེད
༢ མ་ཕྱི། ༡༥ནལ་ན། ཕྱིར * ཕྱིར་རོ
༣ མ་ཕྱི། ༡༥བལ་ན། རྟགས་སུ * རྟགས་སུ

ལུས་ཀྱིས་བདག་རྒྱུན་ལས་ཡིད་ཤེས་རྟོག་བ་སྐྱེ་བ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་གསུགས་དེ་འདྲིན་པའི་མིག་སྒོ་བཞིན་དུ་གསུགས་གསལ་བར་འདྲིན་པར་འགྲུང་བའི་སྲིད། གཉིས་པ་ལྟར་བ་དེ་ཉིད་དབང་པོ་ཀྱང་ཚོགས་པའི་བདག་རྒྱུན་ལས་ཀྱང་དེས་པར་སྐྱེ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་རྣམས་ལུལ་སོ་སོ་འདྲིན་པའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་བདག་རྒྱུན་གྱི་རྣམས་པ་ཐ་དད་པའི་སྲིད། ཀྱང་གི་སྐྱེ་བེའི་དེ་དེ་བ་བདག་རྒྱུན་མིན་པར་མ་ཟད་ཅེས་པའོ། །ཁ་ཅིག་དབང་པོ་གཅིག་མ་ཚང་ན་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་སྲིད་ཞེས་པའི་རྟགས་གཞན་སྤྱད་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དབང་པོ་མེད་པའི་ལུས་བདག་རྒྱུན་ལོ་ཞེ་ན། དབང་པོ་མེད་པའི་ལུས་གཞན་གྱི་བདག་རྒྱུན་ལས་ཀྱང་ཡིད་སྒོ་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་དེའི་ཉིང་ལེན་སེམས་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྲིད་རོ། །གལ་ཏེ་ལུས་ལོག་པས་སེམས་སྒོག་པ་མ་ཡིན་ན། ལུས་སེམས་གཉིས་ལྟར་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་ཅི་ཞེ་ན། ལྟོན་གྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལས་གཅིག་གིས་ལན་ཅིག་ཏུ་གནས་པར་འཕངས་པའི་སྲིད་ན་ལྟར་ཅིག་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། “དཔེར་ན་དབང་པོ་ལྟ་བཞིན་དང་སྲུང་མ་གྱི་གསུགས་དང་རོ་བཞིན་ལོ། ལུས་ཀྱིས་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པ་མི་སྲིད་ན། དུག་ལ་སོགས་པས་ལུས་ཉམས་པར་བྱས་པ་ན། ཡིད་སྒོང་སྒོང་པོར་འགྲུང་བ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་ལུས་བདག་རྒྱུན་དུ་བྱས་པའི་སྐྱོན་ས་འགྲུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་དམིགས་ལུལ་དུ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་ས་འགྲུང་བ་ཡིན་ལོ། །

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ལྟོག་པའི་རྒྱ་ཁྱད་པར་ཅན་དོས་གསུང་བཞི། ཡིད་ཤེས་ཚོས་ཅན། རང་གི་ཉིང་ལེན་དུ་གྲུང་བའི་སེམས་སྐྱ་མ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ལྟོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཁྱད་

༡ མ་ཕྱི། ༡༧ན་ལན། དབང * དཔེར

བར་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་གང་ཞིག་ཁྱོད་གྱི་སྤྱོད་ལུགས་སུ་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་ཁྱོད་ལ་མན་
 འདོགས་པར་བྱེད་ཅིང། དེ་ཁྱོད་གྱི་སྤྱོད་ལུགས་ན་མེད་ན་ཁྱོད་སྐྱེ་བ་ལྟོག་པའི་སྐྱོན་ས་
 ཉག་ཏུ་དེ་ཡི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མདོ་ལས། འདི་ཡོད་ན་འདི་
 འབྱུང་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་བདུན་པ་དང། འདི་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་འདི་སྐྱེ་ཞེས་ལྟ་བུ་
 འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་སྐྱབ་འདད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཁུང་པར་
 ཅན་ལ་དེ་འདྲ་ཞིག་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་ཆགས་ཅན་གྱི་རིག་པ་ཐ་མ་ཡིན་ན། རང་འབྲས་རིག་པ་ཕྱི་མའི་དཔོན་རྒྱ་
 རུས་པ་ཐོགས་མེད་ཡིན་པས་ཁྲུབ་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཐ་མ་ལ་པའི་འཆི་སེམས་ལས་རང་
 འབྲས་རིག་པ་ཕྱི་མ་འབྱུང་ངེས་ཡིན་པར་སྐྱབ་རུས་པས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཡོད་ངེས་སུ་
 འབྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྐྱོབ་དཔོན་རྒྱ་མཁན་པོས། རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་རྒྱང་
 དཔོག་གི། །འབྱུང་ངེས་དཔོག་མི་རུས་ལ། དེའི་ཕྱིར་འཆི་སེམས་ཐ་མ་ཆེ་ཕྱི་མའི་རིག་
 པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པས། ཉགས་འདི་ནི་འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་
 ཞིང། རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་སྤྱོད་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འཆི་སྐྱས་འཆི་བས་བྱས་ཤིང་
 མོག་མ་ཚང་འཕོ་བ་ཆར་འབབ་འབྱུང་གིས་བྱས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པ་ཡང་
 གཞུང་ལུགས་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དགག་སྐྱབ་རྒྱས་པར་མ་
 གྱིས་སོ། །གལ་ཏེ་ལུས་ཀྱིས་ཀྱང་སེམས་ལ་མན་འདོགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་
 བ། ལྷན་ཅིག་བྱེད་སྐྱེན་བྱེད་པའི་དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཆེ་ན་ལུས་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་
 ལ་མན་འདོགས་བྱེད་པ་ཡིན་པའང་སྐྱོབ་ཏེ་ཅམ་གྱིས་ནི་རྣམ་པར་ཐམས་ཅད་དུ་ལུས་
 ལོག་པའི་སྐྱོབས་ཀྱིས་སེམས་སྐྱོག་པའི་བྱུང་བ་འབྲུབ་པ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྩ་བུས་གྱི་

ཡིན་ཏེ་འགྲུང་མི་སྲིད་པའི་སྲིད། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ། དབུགས་དེ་དག་ལྷུ་ལྷུང་
 འགྲིབ་པ་ལས་ཡིད་སྲོ་ལྷུ་ལྷུང་འགྲིབ་པ་སྐོབ་པར་འགྲུང་པར་ཐལ། དེ་དག་ཡིད་
 སྲོའི་ངེས་པའི་རྒྱ་ཁྱུང་པར་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད། གཞན་ཡང་། དབུགས་དེའི་རྒྱ་གང་
 ཡིན། ལྷུ་ལྷུ་ཁོ་ན་དབུགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ན་ནི། དབུགས་དེ་དག་ལ་ཡང་སྲར་གྱི་ཐལ་བ་
 དེ་མཚུངས་ཤིང་། ཤི་བའི་ལྷུ་ལྷུ་ལའང་དབུགས་གནས་པར་ཐལ་ལོ། །འོ་ན་ཁྱེད་རང་
 ལའང་སེམས་ལས་སེམས་བར་མ་ཚད་དུ་རྒྱུན་ཤི་བའི་ལྷུ་ལྷུ་ལའང་སེམས་མི་སྲོག་
 པའི་ཉེར་བར་མི་འགྲུང་རམ་ཞེ་ན། སེམས་སྲ་མ་སེམས་སྲི་མའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་
 ཡིན་ན་ཤི་བའི་ལྷུ་ལྷུ་ལ་སེམས་མི་སྲོག་པའི་ཐལ་བ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་པ་ཐལ།
 གང་གི་སྲིར་ན་ལྷུ་ལྷུ་སེམས་སྣུན་ཅིག་གནས་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཞན་དག་
 གྲང་དེ་གཉིས་སྣུན་ཅིག་གནས་པའི་རྒྱ་ནི་ཡིན་པར་འདོད་པའི་སྲིད། གཉིས་པ་
 འགལ་རྒྱུན་གྱིས་བཅོམ་པའི་ལན་དགག་པ་ལ། ཐལ་བ་དགོད་པ་དང་། དེའི་ལན་
 དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ། གལ་ཏེ་སྲགས་ཀྱིས་བཏབ་པའི་སྲོང་བྱ་སོགས་ལ་མེ་མི་
 འབར་བ་བཞིན་དུ་ཉེས་པ་རྒྱུང་མཁྲིས་ལ་སོགས་པས་སེམས་གནས་པ་དང་མི་
 མ་སྣུན་པར་བྱས་པའི་ཤི་བའི་ལྷུ་ལྷུ་ལ་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པས་ཐལ་བ་དེ་དག་མི་
 འཇུག་སྟེ། འགལ་རྒྱུན་གྱིས་བཅོམ་པས་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་པ་ཁྱེད་རང་ཡང་འདོད་
 པས་སོ་ཞེ་ན། ཤི་བའི་ཆེ་ལྷུ་ལྷུ་ལ་སྲུང་ཡང་སེམས་འཚོ་བ་དག་དུ་འགྲུང་བར་ཐལ།
 རྒྱ་ཚང་བར་གནས་ཤིང་འགལ་རྒྱུན་རྒྱུང་མཁྲིས་ཉེས་པ་རྣམས་ཉམས་པར་གྲུང་
 པས་སོ། །

གཉིས་པ་དེའི་ལན་ཡང་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་མེ་ནི་ལོག་ན་ཡང་དེས་བསྐྱེད་

སའི་ཤིང་གི་འགྲུར་བ་མི་ལྡོག་པ་བཞིན་དུ། བད་ཀྱི་འགྲུར་བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་རྒྱར་
 མཁམ་སོགས་སོགས་ལོག་ཀྱང་། བད་ཀྱིས་བྱས་པའི་འགྲུར་བ་ཤི་བ་དེ་ནི་སྐྱར་ལྡོག་པ་
 མེད་དོ་ཞེ་ན། བད་ཀྱི་འགྲུར་བ་ལྡོག་མི་རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བད་གསོ་བའི་སྐྱོར་
 བ་དོན་ཡོད་པའི་སྤྱིར་དོ། །མེས་བུས་སའི་ཤིང་གི་འགྲུར་བ་དག་བད་ཀྱི་འགྲུར་བ་
 དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྐྱར་མི་འགྲུར་བར་འགའ་ཞིག་ནི་ལ་ལར་
 འགྲུར་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དེ་དཔེར་ན་ཤིང་ལ་མེ་བཞིན་ནོ། །འགའ་ཞིག་ལྡོག་
 ཏུ་རུང་བའི་འགྲུར་བ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་གསེར་ལ་མེ་བཞིན་
 བོ། །དང་བོས་བྱས་པའི་འགྲུར་བ་རྒྱུང་ཡང་ལྡོག་པ་མིན་ཏེ། སོལ་བ་རྒྱུང་དུ་ཡང་
 ཤིང་དུ་མི་ལྡོག་པ་བཞིན་ནོ། །སྐྱར་ལྡོག་རུང་བར་འགྲུར་བྱས་གང་དེ་ནི་སྐྱར་ཡང་
 འབྱུང་བར་འགྲུར་ཏེ། གསེར་གྱི་སྔ་བ་རྩ་བཞིན་དུ་བྱས་ཀྱང་སྐྱར་སྔ་བར་འགྲུར་བ་
 ཉིད་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འགྲུར་བ་བྱེད་ཚུལ་གཉིས་ལས། བད་ཀྱིས་བྱས་པ་ནི་འགྲུར་
 བ་ལྡོག་ཏུ་རུང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དཔེ་དོན་ག་ལ་མཚུངས། འོ་ན་བད་ཀྱི་འགྲུར་བ་
 ཚེན་སོ་དག་“ལྡོག་”ན་གསོར་མི་རུང་གི་ནད་མེད་པར་འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། ལྷན་ཟད་
 གསོ་བྱ་མིན་པར་བརྗོད་པ་ནི་འཚོས་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་རྟེན་པར་དཀའ་བའི་སྤྱིར་
 རམ་ནད་བ་དེའི་ཚེ་ཟད་པའི་སྤྱིར་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མིན་པར་ཉེས་པ་
 བད་འབའ་ཞིག་འཆི་བའི་རྒྱ་ཡིན་ན། གསོ་བྱ་མིན་པའི་ནད་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ།
 འཆི་བའི་རྒྱ་གཞན་མེད། མ་ཐུན་རྒྱུན་ཚང་ན་ནད་གསོར་རུང་བས་ཁྱབ་པའི་སྤྱིར་
 གཞན་ཡང་། དུག་གིས་ཤི་བ་དེའི་ལུས་ལ་སེམས་དེ་རྒྱ་མཚན་ཅིས་སྐྱར་ཡང་འཚོ་

༡ མ་ཕྱི། རྣམ་ལྔ་ན། ལྷན་ * ལྡོག

བར་མི་འགྲུར་བ་མི་འཐད་བར་ཐལ། རྒྱ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་ལུས་གནས་ཤིང་། འགལ་
རྒྱུན་ཤི་བའི་ལུས་ལ་ཡོད་པའི་དུག་སོགས་སྐྲགས་ལ་སོགས་པས་ལྷོག་པའི་སྲིང་
རལ། དུག་སྐྱལ་དེ་ཡིས་སོས་ཟེན་པའི་མ་ཁར་དུག་འདུས་པ་བཅད་པ་ལས་ཀྱང་ནད་
གྱི་འགྲུར་བའི་རྒྱ་དང་བྲལ་བས་ནོ། །

གསུམ་པ་ཉེར་ལེན་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ནི། ཉེར་ལེན་རྣམ་པ་གཞན་དུ་
འགྲུར་བ་མེད་པར་ནི་ཉེར་ལེན་ཅན་དག་འགྲུར་བར་ནི་བྱེད་པར་མི་རུས་ཏེ། དཔེར་
ན་འཛིམ་པ་འགྲུར་བ་མེད་པར་རྗེས་སུ་སོགས་བཞིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ལོག་པའི་སྐོ་
ནས་སྐོན་པ་ནི་དངོས་གང་འགྲུར་བ་མེད་པར་ནི་དངོས་པོ་གང་ཞིག་རྣམ་འགྲུར་བ་
དེ་དེའི་ཉེར་ལེན་དུ་མི་རིགས་ཏེ་བ་ལང་བ་མེན་ལ་སོགས་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཉེར་
ལེན་དང་ཉེར་ལེན་ཅན་ལ་ནི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གི་ཚུལ་དེ་གྲུབ་དགོས་ཀྱང་ལུས་དང་
སེམས་ཀྱང་འཛིམ་པའི་རྣམ་པ་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྲུར་བའི་སྐོ་བས་གྱིས་དེའི་
འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རྗེས་སུ་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྲུར་བ་ལྟ་སུ་མ་ཡིན་པར།
ལུས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མི་འགྲུར་བར་ཡང་སེམས་རྣམ་པ་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྲུར་
བ་བ་ལང་དང་བ་^༡མེན་^༡བཞིན་ནོ། །དེའི་སྲིང་ལུས་སེམས་གྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པར་མི་
འཐད་དེ། །འོ་ན་བ་ལང་དང་བ་^༢མེན་^༢བཞིན་དུ་ལུས་སེམས་ཚོགས་པ་ཞིག་དུ་ཡང་
མི་གནས་པར་འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། ལུས་སེམས་ཉེར་ལེན་དང་ཉེར་ལེན་ཅན་ཡིན་པའི་
སྐོ་ནས་ཚོགས་པ་ཅིག་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་གྱི། ད་ལྟའི་སེམས་སྲིང་མ་དག་སེམས་སྲིང་
མ་དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་དང་། ལུས་སྲིང་མའི་སྐོན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བའིང་། ད་

༡ མ་ཕྱི། འདུལ་ན། མེན * མེན
༢ མ་ཕྱི། འདུལ་ན། མེན * མེན

སྤྱི་ལུས་སྐད་ཅིག་གི་མ་ཡང་ལུས་སྤྱི་མ་དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་དང་སེམས་སྤྱི་མའི་
སྤྱན་ཅིག་གེད་པ་ལས་སྤྱི་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་སློན་ནས་དངོས་རྒྱ་ཚོགས་པ་ཚང་
ཅིག་ལ་རག་ལས་པའི་སྤྱིར་སྤྱན་ཅིག་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་མེ་དང་ཟངས་
མའི་ལྷ་བ་ཉིད་སྤྱན་ཅིག་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སློ་ལུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་སློན་ནས་ལུས་སེམས་དུས་མཉམ་
པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ། གནས་དང་གནས་པ་སོའི་དུས་
མཉམ་བརྟན་པ་དགག་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་དུས་མཉམ་བརྟེན་ཚུལ་དགག་
པའོ། །དང་སོ་ནི། རོན་གཞན་དུ་མཉམ་པའི་རྟེན་དགག། དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་
ཞེགས་པར་བསྟན། རོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་སོ་ལ། ཐལ་བ་དགོད། དེའི་ལན་
དགག། མངོན་སུམ་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་སོ་ནི། ཡིད་སློ་ཚོས་ཅན། ལུས་དེ་
ཁྱོད་ཀྱི་དུས་མཉམ་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རྗེས་སུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དག་གང་
ལའང་དུས་མཉམ་པའི་རོན་གཞན་རྟེན་དགོས་ལུས་མེད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ནི། མ་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་ཟིན་མི་འདིག་པར་ཡོད་
པའི་གནས་རྒྱ་ནི་དུས་མཉམ་པའི་རྟེན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཡིད་སློ་ཚོས་ཅན། ལུས་འདི་
ཁྱོད་ཀྱི་གནས་པའི་རྟེན་དུ་མེད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་གནས་པ་སོ་ཁྱོད་རང་ལས་གཞན་མ་
ཡིན་པར་རང་རྒྱ་ལས་གནས་པ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་སྤྱེས་པའི་སྤྱིར། ཉགས་མ་གྲུབ་
སྟེ། རྗེས་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ཡང་ལུས་དེའི་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་དབང་སོ་གནས་པའི་བྱ་བ་ཅི་
ཞེག་གྲང་བྲས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ལས་རོན་གཞན་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་གནས་པ་
དེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་སྟེ་འདི་ནི་ལུས་ཀྱིས་ཡིད་སློའི་གནས་པ་ཡིད་སློའི་

རྣམས་སྲུ་གྲུར་བ་བྱེད་དམ། དེ་ལས་རྣམས་གཞན་བྱེད་ཅེས་བརྟགས་ནས། དང་པོ་ལྟར་
ན་རང་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྲིད། ཏུས་མཉམ་པའི་ལུས་ཀྱིས་བྱེད་མི་དགོས་ལ།
གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡིད་སློབ་གནས་པར་བྱས་པར་མ་སོང་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ད་ནི་
ཡིད་སློབ་མི་འདིག་པའི་རྟེན་ཡིན་པ་དགག་པར་བྱ་སྟེ། ཡིད་སློབ་ཚོས་ཅན། བྱོད་འདིག་
པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ལྷུ་བ་ཟེན་ལུས་ཀྱིས་མི་འདིག་པར་བྱས་པའི་སྲིད།
གལ་ཏེ་དེ་འདིག་རྒྱ་ལས་འདིག་པར་འདོད་པས་རྟག་པ་མིན་ལོ་ཞེ་ན། ཡིད་སློབ་ཚོས་
ཅན། བྱོད་སྲིས་ཀྱི་འདིག་རྒྱས་འདིག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་འདྲ་སྲིས་ཀྱི་
འདིག་རྒྱ་དེས་བྱོད་ཀྱི་འདིག་པ་བྱོད་དང་རྣམས་གཅིག་ཐ་དད་གང་བྱེད་ཅེས་
བརྟགས་ན་ཐལ་བ་སྲ་མ་ཉིད་མཚུངས་པའི་སྲིད། གནས་པའི་རྒྱས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་བྱ་
སྟེ་དོན་མེད་པར་ཐལ། འདིག་རྒྱ་དང་མ་སྤང་ན་ལྷུ་བ་ཟེན་མི་འདིག་པར་གནས་པས་
གནས་རྒྱ་གཞན་མི་དགོས། སྤང་ན་གནས་པར་བྱེད་མི་ལུས་པར་འདིག་པའི་སྲིད།
གལ་ཏེ་གནས་རྒྱ་མེད་ན་སྤང་ནས་འདིག་པ་ལ་འདིག་རྒྱ་དང་མ་སྤང་བར་ཏུ་
གནས་རྒྱ་དེས་གནས་པར་བྱས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན།

ལོ་ན། འདིག་པ་དངོས་པོའི་ཚོས་ཉིད་ཏུ་ཡོད་པ་འདི་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་པར་
ཐལ། འདིག་རྒྱ་དང་མ་སྤང་བར་ཡང་འདིག་པ་སྲིད་པའི་སྲིད། འདོད་ན། གནས་པའི་
རྒྱས་ནི་ཅི་ཞིག་གྱི་ཞེད་ལྷུ་བ་ཟེན་གནས་མི་ལུས་པར་ཐལ། འདིགས་པ་དངོས་
པོའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིད། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། གལ་
ཏེ་དཔེར་ན་སྟོད་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་ལྷུ་བ་ཟེན་གནས་པའི་རྟེན་ཏུ་མངོན་སུམ་གྱིས་ལྷུ་བ་པ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༧ན་༡ན། པར * པར
༢ མ་ཕྱི། ༡༧ན་༡ན། ཞག * ཞག

བཞིན་དུ་ལུས་སེམས་ཡང་ཡིན་ཞིང། དུས་མཉམ་པའི་དོན་གཞན་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་
 མེད་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་ལོ་ཞེ་ན། དཔེ་མི་འཐད་དེ། འདི་ལ་འང་དོན་ལ་
 བཞོན་པའི་ཉེས་པ་དེ་དག་མཚུངས་པའི་སྲིད། འོན་ཏེ་རྣམས་ལྷན་ཞུ་རྒྱུ་
 ཅེ་ན། འཁར་གཞོང་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རང་ནང་གི་རྣམས་ལྷན་ཞུ་རྒྱུ་
 དང་པོ་རྣམས་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ནི་འདྲིག་པ་ན་དེའི་རྒྱུ་སྐད་ཅིག་སྲི་མ་རྣམས་སྐད་
 ཅིག་སྲི་མ་དེ་ལྟ་བུར་ཡུལ་གོ་ས་མཚུངས་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་བས་ན་
 བན་འདོགས་པ་དེ་ལྟ་མིན་ན་སྣོད་ཀྱང་རྣམས་ལྷན་དུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཞིང། གཞན་
 ཡང་། སྣོད་ནི་རང་ནང་གི་རྒྱ་སོགས་འཕྱར་དུ་འཕོ་བ་ཡིན་ནི་གོགས་གྲེད་པའི་སྲིད་
 རང་གི་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་ནི་རྟེན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་རང་གྲུབ་དུས་ལས་དུས་གཉིས་
 པར་སྣོད་པའི་རྟག་པ་ལ་"བརྟེན་པ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཡོན་ཏན་དང་སྲི་
 དང་ལས་རྣམས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་ཅི་དགོས་ཏེ་མི་དགོས་པར་
 ཐལ། སྐད་ཅིག་སྲི་གང་དུ་འང་འགྲོ་བ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་ཡང་རྒྱུ་དང་
 ལྷ་དབང་སློང་འགྲེལ་པར་ཅམ་ལས་མི་འབྱུང་ཡང་། རྒྱལ་བ་ཅན་གྱིས། གལ་ཏེ་
 དཔེར་ན་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་ཞེས་པའི་སོགས་ཁོང་ནས། རྣམས་དང་གསལ་བ་སོགས་ཡོན་
 ཏན་དང་སྲི་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་ཟེན་གནས་པའི་རྟེན་ཡིན་པ་བཞིན་ལོ་ཞེ་ན་ཞེས་པའི་
 དཔེ་གཉིས་པ་བྱངས་ནས། དཔེ་དང་པོ་དགག་པ། འདི་ལ་འང་མཚུངས་ཞེས་སོགས་
 དང་། དཔེ་གཉིས་པ་དགག་པ། འགྲོ་བ་མེད་ཅན་ཞེས་སོགས་སོ་ཞེས་འཆད་པ་ཉིད་
 ཞིན་དུ་ལེགས་སོ། །

༡ མ་ཕྱི། ༡༧ནམ་ན། བརྟེན * བརྟེན

གཉིས་པ་དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཁེགས་པར་བསྐྱབ་པ་ནི། ཇི་སྐད་བཤའ་བཤའ་
པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི། ཡོན་ཏན་རྗེས་ལ་འཕྲོས་པ་འདུ་བ་དང་རྗེས་ཡོན་ཏན་གྱི་
འཕྲོད་པ་འདུ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱ་དང་། གསལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རིགས་པ་ལྟ་
སོགས་པ་གྲུབ་ཟིན་ནས་པར་གནས་པ་ཉིད་ཡིན་པ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པའི་དག་
གིས་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་དོན་གཞན་མེད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ནོ། །

གསལ་བ་དོན་བསྐྱབ་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཕྱིས་རྒྱ་གཞན་ལས་དངོས་པོ་དེ་འདི་གཞན་
དེའི་མི་འདི་གཞན་གནས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཅི་ཞིག་གྲུ་ཞིང་། ཕྱིས་རྒྱ་དོན་གཞན་དེ་མེད་པར་
འདི་གཞན་ཡང་གནས་པའི་རྒྱ་རྣམས་ལུས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉི་གལ་འདང་གནས་
རྒྱ་ས་གནས་པར་བྱེད་མི་ལུས་པར་འདི་གཞན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པས་འདི་གཞན་གནས་
རྒྱ་ས་གནས་པར་བྱེད་པ་བཀག་གནས། གནས་ན་མི་འདི་གཞན་པར་ཐམས་པ་ནི། དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་ནི་དུས་འགྲུབ་ཞིག་གི་ཚེ་ནའང་འདི་གཞན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐམས་པ་སྐྱེ་བ་ཅན་
ཀུན་མཐར་ལུས་དང་བདག་ལ་སོགས་པ་ཉམས་དངོས་ཀྱི་རྟེན་དང་བཅས་པ་ཡིན་པ་དེའི་
ཕྱིར། ལྷན་སྐྱེ། ཉམས་དངོས་ཀྱི་རྟེན་བཅས་ཐམས་ཅད་མི་འདི་གཞན་པར་གནས་པ་དང་ལྷན་
པས་ལྷན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། གལ་ཏེ་རང་འདི་གཞན་དང་ཚུ་ལ་དག་ཡིན་ན་དེ་མི་འདི་གཞན་
པར་གནས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་དོན་གཞན་གང་སྟེ་དེས་མི་འདི་གཞན་བྱེད་མི་ལུས་ལ། གལ་
ཏེ་རང་འདི་གཞན་དང་ཚུ་ལ་དག་མིན་ན་དེ་གནས་བྱེད་གཞན་གང་སྟེ་བྱེད་མི་ལུས་
སོ། །དེའི་ཕྱིར་ལུས་ཡིད་སློབ་གྲུབ་ཟིན་མི་འདི་གཞན་པར་གནས་པའི་རྟེན་དུ་དགོས་ལུས་
མེད་དོ། །

༡ མ་ཕྱི། ༡༧བཤའ་ ལས * ལ

གཉིས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་དུས་མཉམ་རྟེན་ཚུལ་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་ལུས་
 སེམས་དེ་ལྟ་བུའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། མར་མེ་ཞིག་པ་དེ་དང་དུས་མཉམ་
 པའི་མར་མེའི་འོད་ཡུལ་གཞན་ན་འདུག་པ་དག་ཀྱང་འཇིག་པ་དེ་བཞིན་དུ། ལུས་ཞིག་
 པ་ན་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་གནས་པ་ཡང་འཇིག་པར་འགྱུར་
 རོ། །དེའི་སྲིད་ལུས་སེམས་གཉིས་སྣོད་ལ་ཚུ་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་ཡང་
 ཚུལ་འདིས་^༡ དུས་མཉམ་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། ཡིད་སློ་ལུས་ལ་བརྟེན་
 པ་དང་། མར་མེའི་འོད་མར་མེ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་བརྟེན་ཚུལ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 ལུས་ཀྱི་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་འགྲིབ་པ་ལ་སྣོ་ས་པ་མེད་པར་སློ་སྤུལ་ཡི་གོམས་པ་ལ་
 སོགས་འདུ་བྱེད་པའི་བྱེད་པར་གྱི་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་འགྲིབ་
 པ་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། ཚུལ་འདི་ནི་མར་མེའི་འོད་ལ་སོགས་བརྟེན་པ་རྣམས་ལ་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། མར་མེའི་འོད་ནི་མར་མེ་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་འགྲིབ་པའི་
 རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་སྲིད་རོ། །

ཁ་ཅིག་རྒྱན་མཁན་པོའི་དགོངས་པས། འདི་དག་ལུས་སེམས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་
 ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་སློར་བར་འདོད་པ་ནི་རང་འདོད་འབའ་ཞིག་གོ། །བརྟེན་ལེན་
 སོགས་ཀྱིས་ལུས་རྒྱས་པར་བྱས་པ་ལས་ཤེས་རབ་སོགས་བྱེད་པར་དུ་འགྱུར་བ་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལས་ཀྱང་ཤེས་རབ་སོགས་འདི་རྩེད་ཟད་བྱེད་པར་དུ་
 འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཡང་ལུས་དེས་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཕན་
 བཅུགས་དེས་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཤེས་རབ་སོགས་ལ་ཕན་འདོགས་པ་མིན་གྱི།

¹ མ་ཕྱི། ༤༠ནལན། འདས * འདིས

ལུས་དེས་དངོས་སུ་ལུས་ཀྱི་དབང་བོའི་སེམས་ལ་མན་འདོགས་པ་མེད་པར་ཡིད་
ཤེས་འཁོར་གྱི་ཤེས་རབ་སོགས་ལ་དངོས་སུ་མན་འདོགས་པ་མིན་ལོ། །དེའི་སྲིད་དེ་
ལྷ་བྱ་སྲིད་པར་གྲུབ་པས་ཡིད་སློབ་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པར་མི་འགྲུབ་ལོ། །

གཤམ་ཉེ་ཆགས་སོགས་ལུས་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་དེ། ལུས་རྒྱས་པ་
ལས་འདོད་ཆགས་དང་། རྒྱད་པ་ལས་ཞེ་སྤང་འཕེལ་བར་མཐོང་བས་སོ་ཞེ་ན། སོ་
སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་དང་བྲལ་བའི་དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཆེ་ལུས་རྒྱས་པ་
སོགས་ཀྱི་ཆགས་སོགས་འཕེལ་བ་ཚོས་ཅན། དུས་མཉམ་པའི་ལུས་དངོས་ཀྱི་རྟེན་
དུ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་མིན་ཏེ། ཚོར་བ་བདེ་སྤྱད་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་
སྲིད། ཚོར་བ་བདེ་སྤྱད་དེ་ཡང་ཚོས་ཅན། དར་རྒྱད་ཀྱི་ལུས་དུས་མཉམ་དངོས་ཀྱི་
རྟེན་དུ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་མིན་ཏེ། ཁམས་སྟོམས་¹ བ་དང་མ་སྟོམས་བ་ལ་
སོགས་པས་བྲས་པའི་ནང་གི་རེག་བྱའི་བྱུང་བར་གཟུང་དོན་དུ་ཉེ་བ་ལས་སྐྱེས་པ་
ཡིན་པའི་སྲིད། ཚུལ་འདིས་ནི་འདུས་པའི་རིམས་ལ་སོགས་པ་ལས་དྲན་པ་ཉམས་
པ་སོགས་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་ནང་གི་རེག་བྱའི་དོན་
གཟུང་ལུལ་དུ་ཡོད་པའི་བྱུང་བར་ལས་སྐྱེས་པའི་དབང་སློབ་འགྲུང་བར་བྱེད་པ་
ཅམ་ཡིན་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་རྒྱད་སྟེ་མའི་བྱུང་བར་འགའ་ཞིག་ལ་སྤྱད་པའི་སྐད་དང་
ནི་ཁྲག་ལ་སོགས་ཐོས་པ་དང་ནི་མཐོང་བ་ལས་དྲན་པ་རྫོངས་པ་ལ་སོགས་འབྱུང་
བར་འགྲུང་བ་བཞིན་ལོ། །འདི་ནི་སྤྲ་མའི་མཚན་གཞི་དཔེར་བརྗོད་པའོ། །དེ་དག་
གིས་གྲུབ་པའི་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི་དེའི་སྲིད་དེས་བར་སེམས་རིགས་མཐུན་སྟེ་མ་གང་

¹ མ་ཕྱེ། ༤༠བཤད། ལྷོ་མས * ལྷོ་མས

ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གོམས་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ནི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་
སེམས་སྤྱི་མ་ནི་སེམས་སྡུ་མ་དེ་མེད་ན་མི་འགྲུང་བ་དེའི་སྤྱིར་སེམས་སྡུ་མ་ལ་བརྟེན་
བ་ཡིན་གྱི་ལུས་ཁོ་ན་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གྲུབ་སོ། །

གསུམ་པ་སློབ་ལུས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་སློབ་ནས་ལུས་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་
བ་དགག་པ་ནི། དེ་ཡང་རྒྱང་བཅའ་ནི་ལུས་ཉམས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལ་དེ་དང་སློབ་རྗེས་
གཅིག་པའི་སློབ་ནས་སློབ་ལུས་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་ཉམས་དངོས་
ལ་ཆ་ཤས་དེ་བྱེད་མི་རུང་བས་ལུས་དེ་དང་རྗེས་གཅིག་ཡིན་ན་ཆ་མེད་རྗེས་གཅིག་
ཡིན་དགོས་ལ། ཆ་མེད་རྗེས་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་དགོས་པས་ལུས་སེམས་
གཅིག་ཏུ་འགྲུང་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་སྤྱི་བྱ་དེའི་སློབ་ཡོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་
སྤྱི་སྤྱི་བྱ་དེའི་ལུས་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་པ་ལ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་སྤང་བར་འགྲུང་རོ་
ཞེས་པའི་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྤྱི་སྤྱི་བྱ་གྱིས་རི་ལྟར་སེམས་སྡུ་མ་སྡུ་མ་
ལ་བརྟེན་པར་བྱས་ནས་སེམས་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་གོམས་པའི་ཐོས་པ་དང་
བསམ་པ་དང་བཟོ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་བྱེད་ལ་འདྲིས་པའི་ཡོན་ཏན་དག་སེམས་ལ་ནི་
དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཆེ་གསལ་ལ་བར་མངོན་དུ་གྲུང་བ་ན་དེ་ལྟར་ལུས་ལ་འདྲེན་ཏན་དེ་
དག་མངོན་དུ་འགྲུང་བར་ཐལ། ལྷ་སྤྱི་བྱ་གྱི་ལུས་དང་ཡིད་སློབ་ཐ་དད་མེད་པའི་སྤྱིར། མ་
གྲུབ་ན་ཆ་མེད་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །ཡང་ན་འདི་ནི་རྒྱང་བཅའ་གྱིས་ལུས་
སེམས་ཆ་མེད་རྗེས་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྤངས་པ་དང་། ས་མའི་ལུས་སྤྱིའི་ཡིད་ཀྱི་ཉིར་ལེན་
ཡིན་པར་སྤྱི་སྤྱི་བྱ་ལ་འགའ་བ་སྟོན་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་རང་གི་ལུས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་རྟེན་
ཡིན་པ་དུས་མཉམ་པ་དང་སྡུ་སྤྱིའི་སྤྱོད་གཉི་ག་བཀག་ཟེན་ནས་གཞན་གྱི་ལུས་རྟེན་

ཡིན་པ་འགོག་པར་བཞེད་དེ། གལ་ཏེ་པ་མའི་ལུས་དེ་ཉིད་སྐྱེས་མ་ཐག་གི་བྱུང་ཡིད་
ཤེས་དང་པོ་དེའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ཅོད་ཞེས་ འོན་ཀྱང་ ལུས་སེམས་ཆ་མེད་རྗེས་གཅིག་ཏུ་
ཁས་སྦངས་པའི་སྐོག་ལ་སྐྱོན་འདྲིར་འགྱུར་ཏེ། རི་ལྟར་ཞེས་སོགས་གྱིས་པ་མའི་
སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་ལུས་ཀྱི་འདྲ་ཡིན་པར་ཐལ། པ་མའི་ལུས་སེམས་ཐ་དང་
མེད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། པ་མ་ལ་ཤེས་རབ་དང་བརྟེན་བ་དང་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཡོན་ཏན་རི་ལྟར་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པར་བྱ་སྐྱེས་མ་ཐག་གི་རིག་པ་ལ་ཡང་
འབྱུང་བར་ཐལ། པ་མའི་སེམས་ལ་ཡོན་ཏན་རི་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ལུས་ཀྱི་འདྲ་ཡིན་
པ་གང་ཞེས། ཁས་མའི་ལུས་ཁོ་ན་བྱུང་རིག་པ་དང་པོ་དེའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
དཔེར་ན་རིག་པ་སྣ་མ་ལ་ཡོད་པའི་ཡོན་ཏན་རིག་པ་སྤི་མ་ལའང་འབྱུང་བར་སྐྱོང་པས་
བྱུང་བ་བཞིན་ལོ། །

བཞི་པ་ཐ་མལ་པ་སྐྱེ་བ་སྤི་མར་མཚམས་སྐྱོར་བའི་རྒྱ་ཚོགས་བཤད་པ་ལ།
མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་འོས་བཟུང་བ་དངོས་དང་། དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་
པོ་ནི། གལ་ཏེ། གང་གིས་སྤི་ནས་མཚམས་སྐྱོར་མེད་ཅེས་པ་དང་། དེ་འདྲའི་འཕེན་
བྱེད་ཡོད་ཀྱང་ན། སྤིས་ཀྱང་དེ་འདྲར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཅེས་སྐྱེ་བ་འདྲའི་སྐྱེ་བ་སྤི་མར་
ཉིད་མཚམས་སྐྱོར་བའི་རྒྱ་དེ་དག་གང་ཞེས། ཐ་མལ་སོ་སྐྱེ་ཚོས་ཅན། བདེ་བ་ཐོབ་
པར་འདོད་པ་དང་སྤྱད་བསྐྱུལ་འདོད་པར་འདོད་པའི་སྤོད་པས་མངལ་ལ་སོགས་
པའི་དམན་པའི་གནས་ཡོངས་སུ་ལེན་ཏེ། དབང་སྤྱད་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་
གཞན་གྱིས་དབང་མེད་དུ་བརྒྱུ་བ་མིན་པར་བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་པས་དེ་
དག་ལེན་པའི་སྤྱིར། བདེ་བ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཡིན་ན་སྤྱད་བསྐྱུལ་གྱི་གནས་རང་

དགའ་ལོན་པ་མི་འབྲད་དོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འགལ་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ཀུན་ནས་འཚེང་བའི་རྒྱ་
སྤྱུག་བསྐྱེལ་ལ་བདེ་བར་འཇིན་པའི་སྤྱི་ཅི་ལོག་གི་སྒོ་དང་བདེ་བ་ཚོལ་འདོད་ཀྱི་
སྲིད་པ་འཁོར་བར་སྐྱེས་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་སྐྱེ་གནས་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ལ་
བདེ་བར་འཇུག་པའི་ལོག་ཤེས་དང་བདེ་བ་ཚོལ་འདོད་ཀྱི་སྲིད་པ་གཉིས་ཀྱིས་
བསྐྱེལ་ནས་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་ཡིན་ལོ། །དེར་ཐལ། གང་ལ་ལོག་སྲིད་དེ་མེད་པའི་
དབྱེ་བཅོམ་པ་དེ་ནི་དེ་ཟད་པར་སྦྱངས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བར་མི་འགྲུང་
བའི་སྤྱིར་དོ། །འདི་དག་གི་སྦྱབ་བྱེད་རྒྱས་པར་ནི་ལུགས་ལྡོག་གི་སྐབས་འཆད་པས་
འདིར་མ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་ཚོད་བ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་གཞན་ནས་འགྲོ་ལོང་བྱེད་པ་
ལ་སེམས་“ཡན་ཧྲི་གར་བས་བྱེད་མི་རུས་པས་ལུས་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་ཡིན་ལ།
ལུས་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་སྐྱེ་བ་གཞན་ནས་གཞན་དུ་འགྲོ་ལོང་བྱེད་པ་མེད་དེ། མ་མཚོང་
བའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། རྒྱང་པན་ནི་ཐ་མལ་པའི་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་མཚོང་བ་ལ་
དབང་པོ་མི་གསལ་བའི་སྤྱིར། བར་དོའི་སྐྱེས་བུ་མ་མཚོང་བ་ཡིན་གྱི་མེད་ནས་མ་
མཚོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མིག་མི་གསལ་བ་ཡིས་དུ་བ་རྒྱུང་དུ་ཡོད་ཀྱང་མི་
མཚོང་བ་བཞིན་ལོ། །མིག་གིས་མ་མཚོང་ཡང་ལུས་ཅན་ཡིན་ན་འགའ་ཞིག་གི་ལུས་
ལ་ཚོགས་པ་སྲིད་པ་ལ། དེ་མ་དམིགས་པས་མེད་དོ་ཞེ་ན། ལུས་ཅན་ཡིན་ཡང་སྤྱི་
ཞིང་དྲངས་པའི་སྤྱིར་འགའ་ཞིག་ལ་ལར་ཚོགས་པ་མེད་དེ། རྩ་སོ་མ་ལ་རྒྱ་བཞིན་
དང་གསེར་ལ་དུལ་རྒྱ་བཞིན་ལོ། །བར་དོ་ཡང་སྤྱི་ཞིང་དྲངས་པའི་ལུས་ཅན་ཡིན་

༡ མ་ཕྱི། ལུས་ལ། ཡིན * ཡན

མོ། །ལ་ལར་ཞེས་པ་ནི། བར་དོ་ཡང་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་མེད་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱེ་
གནས་སོགས་ལ་ཐོགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །

དེས་ན་བར་དོ་རྒྱང་པན་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་སྲིད་ན་མེད་པར་འགྲུབ་པ་མིན་
ཏེ། ཡོད་ཀྱང་རྒྱང་པན་གྱིས་མ་མཐོང་བ་སྲིད་པའི་སྲིད་རོ། །གཞན་དུ་ན་རྒྱང་པན་
ཀུན་མཁུན་དུ་ཐལ་ལོ། །རྒྱན་མཁུན་སོས་གཞུག་སྲ་མ་དག་ལ་ཚུལ་དེ་ལྟར་བཤད་
ནས། མ་མཐོང་སྲིད་ན་མེད་པའང་ཡིན་ཞེས་བཏོན་ནས་འཆད་དེ། དེ་ལ་གཞན་དག་
ནི་རྒྱན་གྱི་ལུགས་ཀྱིས་བར་དོ་ཚད་མས་མ་མཐོང་བའི་སྲིད་ན་མེད་པའང་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བར་དོ་འགོག་པའི་གཞུང་དུ་སྒྲོར་བ་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གྲགས་
སོ། །ཁོ་བོ་ནི། དེ་ལྟར་ན་རྒྱན་མཁུན་སོ་ཐེག་པ་ཆེན་སོ་བའི་ཚུལ་ལས་ཆེས་ཆེར་
ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་སོའི་མདོ་སྡེ་ཆེས་མང་སོ་དག་ལས་སྲིད་པ་བར་
དོའི་འགོ་བ་ལན་མང་དུ་གསུངས་པ་དག་ལའང་བསྟོན་པར་བྱེད་པའི་སྲིད་རོ། །དེར་
མ་ཐད་བར་མ་དོར་འདའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཞུགས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་ཆེས་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་མ་ཐེག་ཏུ་ཁས་སྐྱོངས་དངོས་སུ་འགལ་བར་
འགྱུར་ཏེ། ལུས་ཅན་ཡིན་ཡང་སྲ་བའི་སྲིད་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བ་བྱེད་པ་ན་བར་དོ་
དངོས་སུ་ཁས་སྐྱོངས་པའི་སྲིད་རོ། །གལ་ཏེ་གཞུང་སྲ་མ་དག་ནི། བར་དོ་ཡོད་ཀྱང་
རྒྱང་པན་གྱིས་མ་མཐོང་བས་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པར་འཆད་པ་ཡིན་ལ། གཞུང་ཐ་མ་
འདི་ཚད་མས་མ་མཐོང་བས་མེད་པར་འཆད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྒྱན་མཐོང་པའི་
འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཅན་ཡིན་ཡང་སྲ་བའི་སྲིད་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བར་སྲིད་པ་
བར་མ་དོའི་ལུས་ནི་ལས་ཀྱི་རུས་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་དྲངས་པ་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པས་རྣམ་

འགྲོང་བ་ཙམ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །མི་ལམ་གྱི་ལུས་བཞིན་དུ་དམིགས་
 པ་ལ། ཡིན་ཏེ། དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་མེད་པ་མིན་ཞེས་པ་བཤད་པས་སོ། །དེ་བས་ན་རྒྱན་
 མཛད་པའི་བསམ་པ་ནི། མ་ཡིན་མ་མཐོང་སྲིད་མེད་པའང་ཞེས་བཏོན་ནས་འཆད་
 པའི་དོན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་རྗེས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་རོལ་གྱི་ལུས་དང་
 བཅས་པའི་བར་དོ་ཚད་མས་མ་མཐོང་པའི་སྲིད་ན་མེད་པའང་ཡིན་ཏེ། ལུས་སུ་སྣང་
 བ་འདི་ཐམས་ཅད་ནི་ཤེས་པ་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་སྣང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་
 སྲིད་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་སྲིད་འདིའི་འགྲེལ་པར་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་
 པའི་སྣང་བ་མ་གཏོགས་སྤྱི་རོལ་གྱི་ལུས་འགོག་པའི་རྒྱལ་ལན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
 ཡིན་ཞིང། དེས་ན་དེ་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། རང་གི་རོ་བོ་རིག་པ་ལས་མ་གཏོགས་
 པ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རིག་པ་རྣམ་པ་གཞན་ནི་ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་འདི་ནི་ལོགས་ཤིག་ན་གནས་པའམ་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་
 པར་དབྱེ་བ་འདི་ག་ལ་ཡོད་དེ་ལུས་ཀྱི་རྟེན་ལ་ལྟོས་ནས་འདི་ནི་ལོགས་ཤིག་པའམ་
 གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐ་སྲུང་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
 སོགས་པ་བཤད་དོ་ཞེས་སྒྲུབ། །དེ་ཡང་བར་དོ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལྡོག་གྱུར་མ་ཡིན་ཏེ།
 འབྲས་བུའི་རྒྱན་དང་ཚོས་མ་བྱུང་སྲིད། །སྲིད་པ་ཆད་ལས་འབྲུང་བ་མིན་ཞེས་བྱ་བ་
 ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷུགས་ཀྱི་རིགས་པས་འབྲུབ་པའི་སྲིད་རོ། །འོན་
 གུང་འགྲོ་བ་འདིའི་བར་དོ་ནི་ལུས་ཀྱི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་འདི་ལྟ་བུའོ། །ཆེའི་ཆད་
 བེ་འདི་ཙམ་ཞིག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལྡོག་གྱུར་ཡིན་ཏེ། དཔྱད་

གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ལབ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་དབག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ལོ།

ལྷ་བ་རྟེན་ལུས་ལ་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་སྣོན་ལོན་ཤེས་ལུས་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་
བ་སྐྱེར་དགག་པ་ལ། སྐྱེའི་དོན་དང། ཡན་ལག་གི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདིར་ཡང་
ལག་ཅན་ཆ་མེད་འགོག་པའི་རིགས་པ་གསུངས་པ་འདི་དག་ཀྱང། རྒྱུད་པན་གྱི་ཅ་
བའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་ཁས་ལེན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། རྗེ་བྲག་པ་
ལུས་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་འདོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་འདིར་དོགས་པའི་
མཐའ་ཚོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྒྱུད་པན་ཁྲོད་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་འདོད་ན་
ལུས་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་འདོད། རྗེ་བྲག་པ་འདོད་པ་ལྟ་བུའི་ལུས་
རགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་གཅིག་ཁས་སྒྲུངས་ནས་དེ་ཡིད་སློའི་ཉེར་ལེན་དུ་
འདོད་དམ། འོན་ཏེ། རྒྱལ་ལྷ་རབ་ཀྱི་ལུས་ཉེར་ལེན་དུ་འདོད་ཅེས་བརྟགས་ནས་འགོག་
པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཁས་ལེན་ཚུལ་རྗེ་བྲག་པ་དང་མཚུངས་ཀྱང་སློབས་སྲ་མ་རུ་
རྒྱུད་པན་འོང་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང། དེ་ལྟར་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་
པའི་རིགས་པ་ལ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་ལན་གྱི་རིམ་པ་འོག་ནས་འབྲུང་བ་དག་ཀྱང་འདིར་
རྗེ་བྲག་པ་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་བཀག་པ་ལས་འཕྲོས་པའི་
ཞར་བྱུང་ཙམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདིར་གངས་ཅན་གྱི་རྟེན་དང་འཆད་པ་པོ་གལ་
ཆེ་བ་དག །འདི་ཉིད་རྗེ་བྲག་པའི་འདོད་པ་འགོག་པ་ལ་ཁ་འཆམ་བྱས་ནས་འགོག་པའི་
ཚུལ་ནི། ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་དང་ཡན་ལག་རྣམས་རྣམས་ཅིག་ཡིན་ན་ཡན་ལག་ཅིག་

གཡོ་བ་ན་ཡན་ལག་ཅན་''ཡང་གཡོ་དགོས་ཤིང། དེ་ལྟ་ན་ཡན་ལག་གཞན་རྣམས་
ཀྱང་གཡོ་བར་འགྱུར་བས་ཡན་ལག་གཅིག་གཡོ་ན་ཀྱུན་གཡོ་བ་བ་དང། དེ་བཞིན་དུ་
གཅིག་བསྐྱིབས་ནས་ཀྱུན་བསྐྱིབས་པ་ལ་སོགས་པར་ཐལ་བ་འཕེལ་བ་ཉིད། ལག་
སོགས་གཡོ་ན་ཐམས་ཅད་དག་ཅེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གི་དོན་དུ་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །

གང་ལ་ཡང་ཡིད་བརྟེན་མེད་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་རྣམས་
གཅིག་དུ་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་པ་སྟོན་མེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་གང་ནས་ཁྱིད་དེ་འོངས།
བྱེ་བྲག་པ་ནི་དེ་གཉིས་རྣམས་གཞན་ཡིན་པར་རྩ་བའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་ཁས་ལེན་
ཞིང། དེའི་ཕྱིར། འདིས་གྲུབ་ཡན་ལག་གྱུར་བ་ཡི་ཞེས་སོགས་འཆད་པའི་སྐབས་
སུ་ཡན་ལག་ཅན་རྣམས་གཞན་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་པའི་གྲུབ་མཐའ་རྒྱས་པར་བཀག་གུ་
མི་བྲན་ནས། ཁྱེད་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྐབས་དེར་ཚུ་བ་དེ་ཉིད་བཀོད་པའི་ཕྱིར་ཁས་
ལྷངས་སྔ་ཕྱི་དངོས་སུ་འགལ་བའང་ངེ་ལྟར་མ་ཡིན། ཁྱེད་རང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་
ཁས་ལྷངས་ལ་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་པར་རག་མོད། སྟོབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
ཁས་ལྷངས་སྔ་ཕྱི་འགལ་བའི་ངེ་མས་མ་རུངས་པར་མ་བྱེད་ཅིག །ཡང་ཁ་ཅིག་བྱེ་
བྲག་པ་དེ་གཉིས་རྣམས་གཅིག་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་གོ་ནས། གཞུང་འདི་རྒྱང་
བན་ཡང་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་རྣམས་གཅིག་དུ་འདོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཞེས་འཆད་
བའང་སྣང་མོད། འདིར་དེ་གཉིས་རྣམས་གཅིག་ཡིན་པ་འགོག་པ་འཕམ་ཡན་ལག་རྣམས་
དང་རྣམས་གཅིག་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་ཡོད་པ་བཀག་གུ་ཡིན་ན། འདིས་ནི་སྐྱིབ་
བྱེད་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པའི་རིགས་པ་འདིས། ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་ན་

༡ མ་ཕྱི། ༤༡ནཔན། ལྡོམ་ * ཡང་གཡོ

སྤྱི་བ་སོགས་མི་རྩུང་བར་འདོད་པ་འང་གསལ་བར་བཤད་པ་དང་། ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་ན་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་དུ་མི་རྩུང་ན་རྗེས་རིགས་མི་མ་སྤུང་གི་ཚོགས་པ་རི་ལྟར་སྣང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་པ་ལ་ཁས་སྐྱེས་ནས་འདྲ་བའི་གོམ་པར་བར་བར་བརྗོད་པ་རྣམས་དང་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་ན་ཚོས་རྗོད་ཀྱི་སྤྱི་མི་འཐད་པར་འགྲུང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གོམ་པ་རྣམས་འདྲི་གྲུབ་ལ་འདྲི་རྣམས་གང་ལས་འཛོལ། འབྲེལ་མེད་སྤྱི་བ་ལ་དགའ་བ་ཁྲོད་ཀྱིས་རང་གི་རང་རྩལ་མ་བཅའས་པ་ལེགས་སོ། །དཀའ་བའི་གནས་རྣམས་བར་འབྱེད་པར་ཁས་འཆེ་བའི་འབྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་ནི་སྐབས་འདིར་གང་ཡང་ལུང་མི་སྟོན་པའི་སྤྱི་བའི་བཤད་ཀྱི་བཤད་པས་གཏོལ་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་དོ། །

དེ་བས་ན་སློབ་མོས་དང་ལྟན་པ་དག་གིས་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུང་བའི་གྱིས་ལུས་རྟག་པ་ཁོ་ན་ཡིད་སློབ་རྒྱུང་ཁས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཁས་སྐྱེས་པ་ལ་ཅི་ཁྲོད་ལུས་ཡན་ལག་ཅན་རགས་པ་དེའི་རྒྱུང་ཁས་ལེན་ནས། འོན་ཏེ་ལུས་རྩལ་སྤུང་གི་རང་བཞིན་དེར་ཁས་ལེན་ཞེས་བརྟགས་ནས་དང་པོ་འགོ་བཤད། ལག་སོགས་གཡོ་ན་ཐམས་ཅད་དག་ཅེས་སོགས་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་འགོ་བཤད་པ་མ་ལུས་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །

དེ་ཡང་ཁྲོད་བྱེ་བྲག་པ་འདོད་པ་ལྟར་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་དོན་གཞན་པའི་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་རགས་པ་ཁས་སྐྱེས་ནས། དེ་ཡིད་སློབ་རྒྱུང་རྟོག་ན། ཡིད་སློབ་རྒྱུང་གི་ལུས་ཀྱི་རྟགས་པས་བྲུབ་པ་ཁྲོད་རང་གི་ཅ་བའི་བྲུབ་མཐའ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡན་ལག་ཅན་དེ་ཡང་རྟག་པར་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་

ན་ཉག་དངོས་ལ་ཆ་ཤས་མེ་འཐད་སའི་སྲིར་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་རགས་པ་ཆ་
 མེད་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན། མགོ་བོའི་ཡན་ལག་ཅན་དང་ལག་སའི་ཡན་
 ལག་ཅན་ལ་སོགས་པ་དག་སོ་སོར་མེད་སར་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་སོ་སོར་
 ཡོད་ན་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་ལ་ཆ་ཤས་མེད་ས་འགལ་སའི་སྲིར་རོ། །དེ་དག་
 གཅིག་ས་འདོད་ན། མགོ་བོའི་ཡན་ལག་ཅན་གཡོ་ན་ལག་སའི་ཡན་ལག་ཅན་ལ་
 སོགས་པ་ཐམས་ཅད་གཡོ་བར་འགྱུར་ལ། དེའི་སྲིར་ལག་ས་ལྟ་བུ་ཞིག་གཡོན་ཡན་
 ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཡོ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་ཁས་ལེན་ས་
 དག་ཀྱང་ཡན་ལག་ཅན་གཡོ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡན་ལག་གཡོ་བར་འདོད་སའི་སྲིར་
 རོ་ཞེས་བྲ་བ་འདི་ཉིད་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་མེད་ས་ཡིན་ཏེ། ལྷན་བོ་དག་གིས་ད་
 དུང་གོ་བར་མི་འགྱུར་ན་ཇི་ལྟར་བྲ། ལྷགས་ནི་དཔྱད་པས་མ་གཏོགས་པ། །བཤད་
 པས་ལམ་ལ་གཞུག་ཏུ་ས་མཁམ་ཞེས་བྲ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྲིར་འདིར་ལུས་རགས་པ་
 ཆ་མེད་ཡིད་སློབ་རྒྱ་ཡིན་ས་འགོག་ས་དང་། ལུས་ཀྱི་རྒྱལ་སྐྱེད་དེའི་རྒྱ་ཡིན་ས་
 འགོག་སའི་སྲོགས་གཉིས་གསུངས་ནས་ལུས་རགས་པ་ཆ་བཅས་དེའི་རྒྱ་ཡིན་ས་
 འགོག་སའི་སྲོགས་མ་གསུངས་ས་ཡང་འདིར་ལུས་རྟགས་དངོས་དེའི་རྒྱ་ཡིན་ས་
 འགོག་སའི་སྐབས་ཡིན་ལ། ཉག་དངོས་ལ་ཆ་བཅས་ཀྱི་དོགས་ས་གཅད་མི་དགོས་
 པས་མ་གསུངས་ས་ཡིན་ཏེ། ཉག་དངོས་ཆ་བཅས་ཁས་ལེན་སའི་སྲི་ནང་གི་སྐོལ་བ་
 ལུང་མེད་དོ། །གཞན་དུ་ན་མཐའ་མ་ལུས་པར་མ་ཁེགས་སའི་དོགས་གཅོད་དུ་
 འགྱུར་རོ། །སྲིའི་དོན་བཤད་ཟེན་ཏོ། །

གཉིས་ས་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་ཡིད་སློབ་ཉེར་

ལེན་ཡིན་པ་དགག་པ་དང། ལུས་ཀྱི་རྩལ་སྤོང་ཡིད་སློང་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་དགག་པ་
གཉིས། དང་པོ་ལ། ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་རགས་པ་ཆ་མེད་ཅིག་ཡིན་པ་དགག་པ་
དང། བགག་པ་ལ་གཞོན་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱང་པན་ཚོད་ལུས་རྟོག་པ་ཡིད་སློང་ཉེར་ལེན་དུ་འདོད་
ན། ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་རགས་པ་འཇམ། ལུས་ཀྱི་རྩལ་སྤོང་གང་དེའི་ཉེར་ལེན་དུ་
འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན་ཚོད་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་རྟོག་དངོས་ཁས་ལེན་ན། རྟོག་
དངོས་ལ་ཆ་བཅས་མི་འཐད་པས་ཆ་མེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང། དེའི་ཕྱིར་གྱེ་
སྤྲུལ་པ་འདོད་པ་ལྟར་ཡན་ལག་ཅན་དེ་ཉིད་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་དོན་གཞན་དུ་འང་
ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ཡན་ལག་དག་ནི་ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལོ། །དེ་བས་ན་ལུས་
ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་དེ་ཉིད་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་དོན་གཞན་པའི་རགས་པ་ཆ་མེད་ཅིག་
ཏུ་འགྱུར་ན་ཡང། དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཡག་པའི་ཡན་ལག་ཅན་
གཡོ་ན་རྟེན་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་གཡོ་བར་འགྱུར་ཏེ། ལུས་
ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་ལ་ཆ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཡན་ལག་ཅན་
གཡོ་ན་ཡན་ལག་ཀྱང་གཡོ་དགོས་པས་ཡན་ལག་སོགས་གཅིག་གཡོ་ན་ཐམས་ཅད་
དག་གཡོ་བས་ཁྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ལྷ་མ་ལ་ཁྲུབ་པ་ཡོད་དེ། “གཡོ་མི་གཡོ་
འགལ་བ་ཅན་གྱི་ལས་ནི་ཆ་མེད་ཅིག་ལ་གཞི་མ་སྤོང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་
ན་གཡོ་བའི་ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་དང་མི་གཡོ་བའི་ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་ཐ་དད་དུ་
གྲུབ་པར་འགྱུར་བས་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་”གཅིག་¹ ཡིན་པ་ཉམས་སོ་ཞེས་པ་ནི་

1 མ་གྱི། ༤༤༧ན། གཡོ * གཡོ
2 མ་གྱི། ༤༤༧ན། ཅིག * གཅིག

བྱ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདུའོ། །མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདུ་ནི། ལག་པའི་
 ཡན་ལག་ཅན་ལྟ་བུ་གཅིག་གོས་ཀྱིས་བསྐྱིབས་པ་ན་རྟེན་པའི་ཡན་ལག་ཅན་སོགས་
 ཐམས་ཅད་དག་བསྐྱིབས་པར་འགྱུར་བའམ་འོན་ཏེ་མ་བསྐྱིབས་ན་རྟེན་པའི་ཡན་
 ལག་ཅན་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡན་ལག་དོན་གཞན་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་
 མཐོང་རུང་གང་ཞིག་ །དེའི་ཚེ་མ་བསྐྱིབས་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལག་
 པའི་ཡན་ལག་ཅན་གོས་ཀྱིས་བསྐྱིབས་པའི་ཚེ་རྟེན་པ་སོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་
 ཡང་བསྐྱིབས་ན། ལག་པ་མི་མཐོང་བའི་ཚེ་ཡན་ལག་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་
 མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡན་ལག་མ་མཐོང་ན་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་ཁས་ལེན་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་བསྐྱིབས་ཀྱང་གཞན་མ་བསྐྱིབས་ན་དེའི་ཚེ་
 བསྐྱིབས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་དེ་མི་མཐོང་ཞིང་མ་བསྐྱིབས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་རྣམས་
 མཐོང་དགོས་པས། ཡན་ལག་ཅན་ལ་མཐོང་མི་མཐོང་གི་ཆ་གཉིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་
 ཡན་ལག་ཅན་རགས་པ་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པ་འགལ། ཞེས་བྱ་བའི་དོན། ཡོན་ཏན་
 ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདུ་ནི། གདོང་གི་ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་མཚོན་གྱིས་ཁ་བསྐྱུར་
 བ་ན་ཡན་ལག་ཅན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ཁ་བསྐྱུར་དགོས་པས་གདོང་སྡོན་པོར་མཐོང་
 བ་ན་ལུས་ཐམས་ཅད་སྡོན་པོར་མཐོང་དགོས་པའམ། ཡན་ལག་ཅན་གཞན་མ་
 བསྐྱུར་ན་བསྐྱུར་བ་དེ་དང་ཁ་དོག་མི་འདྲ་བར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས། སྡོན་པོར་
 ལྟང་བ་དང་དེ་མིན་པར་སྣང་བའི་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་གཉིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་
 ཅན་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པ་ཉམས་སོ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ག་བྱེད་ཁ་ཅིག་ཡན་ལག་ལ་ཆ་

གཉིས་ཡོད་པར་འགྲུར་ཞེས་སྒྲོར་བའང་སྤང་མོད། ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་འགོག་པ་
ན་ཡན་ལག་ཆ་བཅས་སུ་ཐལ་བ་འཕེན་པའི་འབྲེལ་རིགས་པ་ཤེས་པ་སྤོང་གིས་སྒྲོན་
ཞེས། །དེ་ལྟར་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་རགས་པ་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་
ཉགས་ཀྱི་སྤོགས་ཚོས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དག་བསྟན་ཟིན་ནས་ཉགས་དགོད་པ་ནི།
སྐྱེས་བུའི་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཚོགས་པ་ཚོས་ཅན། རགས་པ་ཆ་མེད་གཅིག་
ཏུ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། གཡོ་མི་གཡོ་སོགས་འགལ་བར་གནས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་དུ་མ་
རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་འདུས་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བགའ་པ་ལ་གཞོད་པ་སྤང་བ་ལ། ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་ན་
ཕྱི་དོན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། དེས་རིགས་ཅན་གཞན་
ཡང་ཞེགས་པར་བསྟན་པ་དང་། ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དང་
དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྲག་ཏུ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཡན་ལག་ཅན་རྗེས་གཞན་མེད་ན། རྒྱལ་སྤྱན་ལས་རྗེས་ཐ་དང་
པའི་རགས་པ་མེད་དགོས་པས་ཕྱི་དོན་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་སྤྱན་དུ་མ་ཡིན་གནས་
སྐབས་ཉིད་ལས་མ་འཕྲོས་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟ་ནའང་སྤྱི་མ་རྒྱལ་”སྤྱན” །བྱང་པར་ཅན་
དུ་མ་གྲུར་བའི་དུས་བཞིན་དུ་ཕྱི་དོན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་མིན་པར་ཐལ། སྤྱི་
མའི་གནས་སྐབས་དང་བྱང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་རྒྱལ་སྤྱན་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། ཉགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་པ་ནི། དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་སྤྱིན་དུ་འགྲུར་བའི་
གཟུགས་དེ་དམིགས་སྤྱིན་མི་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་དང་བྱང་པར་མེད་པར་མ་

༡ མ་ཕྱི། ༤༤བཟུ། བན * སྤྱན

གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྐོར་ཁོ་ལའི་གནས་སྐབས་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་ཏུ་གྲུབ་བའི་གཟུགས་
 རྣམས་ནི་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ཏུ་འགྲུང་དགོས་པ་དེའི་སྲིད། རྟགས་གཉིས་པ་
 མ་གྲུབ་པ་ནི། རྩམ་པ་ཚོས་ཅན། རྒྱལ་སྐོར་མིན་པར་ཐལ། དབང་པོའི་མངོན་སྲུང་
 ཚད་མས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ལུས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པ་དེའི་སྲིད། འདིའི་
 འབྲེལ་པར་སྟོབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྟོས། དེའི་ཚེ་རྒྱལ་སྐོར་དེ་དག་ཐ་སྟོན་ཀྱི་ཡུལ་མ་
 ཡིན་ལོ་ཞེས་པ་བཤད་པ་ནི། དབང་ཤེས་ཀྱིས་རང་ལ་སྤང་བའི་བྱམ་པའི་རྒྱལ་སྐོར་
 ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མི་འདྲེན་ཀྱི་བྱམ་པ་ཅམ་གྱི་ཐ་སྟོན་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་
 ངེས་པ་འདྲེན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་པས། དེའི་རྒྱལ་སྐོར་ཡིན་ཡང་རྒྱལ་སྐོར་ཏུ་ཐ་
 སྟོན་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་འཆད་པ་དོན་མ་ཡིན་ལོ། །སྟོབ་དཔོན་
 རྒྱན་མཁམ་པོ་ལྟར་ན། ལུས་དེ་རགས་པ་ཆ་མེད་གཅིག་མ་ཡིན་ཀྱི་རྒྱལ་སྐོར་ཏུ་མ་
 ཉིད་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན་ཡང་ལུས་ཚོས་ཅན། སྤེལ་རྒྱལ་སྐོར་སོ་སོར་གནས་པའི་གནས་
 སྐབས་བཞིན་ཏུ་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱལ་སྐོར་སིལ་བུར་མཐོང་བར་ཐལ། རྟོད་རྒྱལ་སྐོར་
 ཏུ་མ་ཡིན་ཀྱི་རྟོད་རགས་པ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད། དེ་ལྟར་རྒྱལ་སྐོར་དེ་དེ་བའི་གནས་
 སྐབས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་སྲིད་དང་རྒྱལ་སྐོར་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་རྟོགས་པ་མིན་ལོ་
 ཞེ་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་སྤེལ་ལྟར་བཤད་པར་བྱའོ། །གང་དག་རགས་པ་ཡིན་
 བ་རྣམས་སུ་མ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་བཞིན་ཏུ་རྒྱལ་སྐོར་ཡིན་ན་དབང་ཤེས་ཀྱི་
 མཐོང་ཏུ་མི་རུང་བས་ཁྱབ་པར་གཞུང་འདིས་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི། དབང་ཤེས་
 ལ་གཟུང་ཡུལ་མི་སྲིད་བར་འདོད་པ་སྟེ་གཞན་རིག་མངོན་སྲུང་མི་སྲིད་པ་སྤྲོ་བར་
 བྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཞེས་པར་བསྟན་པ་ནི། རྩལ་ཐོན་
བསལ་གས་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྣང་ལུལ་བསྐྱབས་པ་འདི་ས་ནི་ཚོས་ཅན། རགས་པ་
ཆ་མེད་དོན་གཞན་མི་སྲིད་ན་སྲིད་དོན་གང་ལའང་སྲིབ་བྱེད་སོགས་བྱེད་བའི་ལུས་པ་
མེད་པ་དག་གྲང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་གྲང་རྩལ་ཐོན་བསལ་གས་པས་བྱ་བ་དེ་
དག་བྱེད་པར་གྲུབ་པའི་སྲིད།

གསལ་པ་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་ཡོད་པའི་སྐབ་བྱེད་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་
ཡོན་ཏན་གྱི་བྲག་ཏུ་དགག་པ་ལ། དབང་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་དོན་
གཞན་དགོས་པ་དགག། །སྐྱ་ཐ་དང་འཇུག་པས་གྲངས་སོགས་ཡོན་ཏན་རྣམས་གཞན་
འབྲུབ་པ་དགག། །དེ་མ་སྐྱབ་ན་སྐྱ་ཐ་དང་དོན་མེད་ཏུ་ཐལ་བ་སྣང་བའོ། །དང་སོན། བྱེ་
བྲག་པ་དག་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་ཡོད་པའི་དབང་གིས་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བ་
ཡིན་གྱི་དེ་མེད་ན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བར་མི་འཇུག་རོ་ཞེས་སྐྱ་བ་དེ་ཉིད་ཡན་
ལག་ཅན་དོན་གཞན་ཡོད་པའི་སྐབ་བྱེད་ཏུ་ཉོག་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་
དདུལ་ཚུ་གསེར་སོགས་དང་འདྲེས་པའམ་རྩོ་ཚོན་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་ཡང་དབང་
ཤེས་ལ་སྣང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་པའི་སྲིད་ཏེ།
རྩལ་རིགས་མི་མ་གྲུན་གྱིས་རྣམས་མི་ཚོས་པ་ཞེས་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་པའི་
སྲིད་རོ། །

གཞན་ཡང་དབང་སོགས་སྐྱོན་གསུམ་སོ་སོར་དབང་ཤེས་སྐྱེད་པའི་ལུས་པ་
མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚོགས་པ་ནའང་གཟུགས་སོགས་ཉོགས་པའི་དབང་ཤེས་དག་
ནི་ཇི་ལྟར་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་མི་སྐྱེད་པར་ཐལ། ཚོགས་པའི་ཚེ་ཡང་དེ་དག་ལ་ཡན་

ལག་ཅན་རྗེས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུན་གསུམ་ཚོགས་པ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་
 མེད་ཀྱང་རིགས་མི་མ་སྐྱུན་སྤྲད་པ་ལས་ལྡན་པ་ཚོམ་པ་ཡིན་པས་རྒྱུན་གསུམ་སྤྲད་
 པའི་ལྡན་པ་ལས་དབང་ཤེས་སྐྱེད་ཞེ་ན། རྒྱུན་གསུམ་གྱིས་ལྡན་པ་སྐྱེད་པ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། ལྡན་པ་སྐྱེད་པ་འདིར་ཡང་ཐལ་བ་དེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་མཚུངས་
 བ། རྒྱུན་གསུམ་མ་ཚོགས་པའི་ཚེ་ལྡན་པ་སྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་མེད་པ་དེ་དག་གིས་
 ཚོགས་ཀྱང་སྐྱེད་མི་རྣམས་པར་ཐལ། ཚོགས་ཀྱང་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་པའི་
 ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་པའི་རྒྱ་དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་
 བྱེད་མི་སྲིད་པར་ཁས་ལྷངས་པ་ཉམས་སོ། །

ཡང་ན་རྒྱུན་མཁམ་པོ་ལྟར་ན། རྒྱུན་གསུམ་སྤྲད་པའི་ལྡན་པ་འདིར་ཡང་
 དབང་ཤེས་མི་སྐྱེད་པར་ཐལ། ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
 ཐལ་བ་མཚུངས་སོ་ཞེས་འཆད་དེ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་སོ། །གལ་ཏེ་གསེར་དང་དུལ་
 རྒྱ་འདྲེས་པ་འདིར་ནི་ཡན་ལག་ཅན་རྗེས་གཞན་མེད་ཀྱང་དུལ་རིགས་མི་མ་སྐྱུན་
 སྤྲད་པའི་ལྡན་པ་དབང་ཤེས་ལ། སྤང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བརྟེན་པ་རྣམས་སྤྲད་པ་གང་
 ལས་ཀྱང་དབང་ཤེས་གྱིས་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། རྟེན་རྣམས་སྤྲད་
 མཚོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྐྱ་གཤེར་དང་བུ་རམ་ལ་སོགས་པ་རྗེས་
 རིགས་མི་མ་སྐྱུན་སྐྱ་ཚོགས་སྤྲུང་བའི་བརྒྱུང་བ་ཚོས་ཅན། སྤང་མ་སྤྲུང་བ་སོ་སོའི་
 དུས་ན་མེད་པའི་རོ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལྡན་པར་འགལ་བར་ཐལ། དེ་དག་
 གང་ལ་ལྡན་པའི་གཞི་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡན་ལག་
 ཅན་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་ཡན་ལག་གི་རོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཉེ་བར་བརྟགས་པ་ལས་

བཏུང་བ་རོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། བཏུང་བ་དེ་ལ་
རང་རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རོ་གཟུགས་སོགས་མ་འདྲེས་པར་སྤྲང་བའི་སློབ་
དད་པར་སྐྱེ་བར་འགྲུར་གྱི་སྤྱན་མོང་དུ་སྐྱུར་བ་ལས་འགྲུང་བའི་རོ་གཟུགས་གྱི་སློབ་སྐྱེ་
མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཡན་ལག་སོ་སོའི་རོ་གཟུགས་ལ་བཏགས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་
ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རོ་གཟུགས་མེད་པའི་སྤྱིར། རང་སྤྱུགས་ལ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རོ་
གཟུགས་དང་དེ་གང་ལ་ལྡན་པའི་གཞི་ཡན་ལག་ཅན་ཡོད་ཀྱང་ཡན་ལག་ཅན་དེ་
ཡན་ལག་རྣམས་ལས་རྗེས་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །

སྣ་དབང་སློབ་ཀྱི། སློབ་ཐད་ཡོད་སློབ་ཡི། ཞེས་བཏོན་ནས། འོ་མ་ལ་སོགས་པ་
སོ་སོར་འགྲུངས་པའི་རོ་སྤྱོད་པའི་སློབ་ལས་ཐ་དད་པར་རྗེས་སྤྲང་ཚོགས་སྐྱུར་བའི་
བཏུང་བ་ལ་རོ་སྤྱོད་བ་གཞན་མེད་པར་ཐལ། ཡན་ལག་གི་རོ་ལ་བཏགས་པ་ཅམ་མ་
གཏོགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རོ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

གཞན་ཡང་། ཇི་ལྟར་བྱ་བརྒྱ་ཚར་དུ་དངར་བའི་སྤོང་བ་ལ་སྤོང་བ་རིང་པོ་
ཞེས་བྱ་བའི་སློབ་མི་འགྲུར་པར་ཐལ། སྤོང་བ་ནི་ཡོན་ཏན་མིན་ཞིང་། ཡོན་ཏན་ལ་
ཡོན་ཏན་གཉིས་པ་མི་བརྟེན་པས་དེ་ལ་རིང་པོའི་ཡོན་ཏན་བརྟེན་པར་མི་འཐད། རྒྱ་
རིགས་མི་མ་སྤྱན་སྤང་བ་ཡིན་པས་ཡན་ལག་ཅན་རྗེས་གཞན་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར་
རོ། །དེས་ན་གངས་སོགས་དེ་དང་ལྡན་པའི་བྱམ་པ་རང་གི་རོ་བོ་དང་བྱམ་པ་ཞེས་
བརྗོད་པའི་སྐྱེད་གཞུང་ཚོས་ཅན། རྩོལ་ས་རྗེས་ཐ་དད་པར་བྱམ་པའི་གངས་དང་ལྡན་པ་
དང་ལས་ལ་སོགས་པའི་རོ་བོ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ཡོད་ན་སློབ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྤྲང་དགོས་
པ་ལ་མི་སྤྲང་བའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་སྐྱེ་བ་དད་འཇུག་པས་གངས་སོགས་ཡོན་ཏན་

རྗེས་གཞན་གྲུབ་པ་དགག་པ་ནི། རྩམ་པ་ལས་དོན་གཞན་པའི་རྩམ་པའི་གངས་
 སོགས་ཡོད་དེ། རྩམ་པ་གཅིག་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱབ་འཇུག་པ་མཐོང་བའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱ་དང་རྟོག་པའི་ཐ་དད་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་དོན་རྗེས་ཐ་དད་ཡོད་མི་
 དགོས་པར་ཐལ། རྩམ་པ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་རྩམ་པའི་གཅིག་མེད་ཀྱང་རྩམ་པ་
 གཅིག་མ་ཡིན་པའི་དངོས་སོ་ལས་ཐ་དད་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་རྗེས་སྐྱ་འབྲང་བའི་
 རྣམ་རྟོག་གིས་བཏགས་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཡོན་ཏན་སྡོན་སོ་ལ་
 སོགས་པ་ལ་གངས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྗེས་གཞན་མེད་ཀྱང་སྡོན་སོ་གཅིག་ཅེས་པ་ལ་
 སོགས་པ་འམ་རྩམ་པའི་ཞིག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་དག་དངོས་པོར་མེད་པས་དེ་ལ་ཡོན་
 ཏན་རྗེས་གཞན་མེད་ཀྱང་། གཅིག་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྐྱད་མཐོང་བ་བཞིན་
 འོ། །གལ་ཏེ་འདས་མ་འོངས་ལ་གངས་ཀྱི་ཐ་སྐྱད་སྦྱོར་བ་འདི་ནི་བཏགས་མིང་དུ་
 འདོད་དོ་ཞེ་ན། རྒྱ་མཚན་གང་གིས་དེ་དག་ལ་དེ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་འདོད་པ་དེ་ནི་
 དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་དག་གི་རྒྱ་ས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཅིས་མི་འདོད་དེ། འདས་
 མ་འོངས་པ་གངས་ཀྱི་ཐ་སྐྱད་སོགས་བཏགས་མིང་དང་། གཞན་ལ་དངོས་མིང་དུ་
 འཇུག་པའི་བྱུང་བར་ཅི་ཞིག་ཡོད། གལ་ཏེ་ཀུན་ལ་ཉེར་བཏགས་མིན་ཏེ། དངོས་མིང་
 མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་མིང་དེའི་དོན་རྗེས་ཐ་དད་བྱུང་བར་གྱི་ཚོས་ཡོད་པ་ལ་གཙོ་བོ་ཞེས་
 པ་སྟེ་དངོས་མིང་དང་། དེ་མེད་པ་ལ་མིང་དང་དེ་འཇུག་པ་བཏགས་མིང་ཡིན་ཞེ་
 བ། བྱུང་ཚོས་དོན་གཞན་ལས་མིང་འཇུག་པ་དངོས་མིང་དང་། དེ་མེད་པའི་མིང་
 བཏགས་མིང་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་རྒྱ་མཚན་གང་ལས་བྱུང། བརྗོད་བྱའི་དོན་རྗེས་

ཐ་དད་པ་མེད་པ་ལ་སྐྱ་ཐ་དད་སྐྱར་བ་དོན་མེད་དེ། སྐྱར་ཡང་རྣམ་གྲངས་པ་ཅམ་ཏུ་
 འགྱུར་བའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། བརྗོད་བྱ་དོན་གཞན་མེད་པའི་སྐྱ་ཐ་དད་ཡིན་ན་རྣམ་གྲངས་
 པར་འགྱུར་བས་མ་ཁྲུབ་པར་ཐལ། རང་ལས་དོན་གཞན་པའི་གྲངས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོན་
 ཅན་མིན་ཡང། དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་གྲངས་སོགས་ཀྱི་སྐྱ་དང་གྲངས་དེ་དང་ལྡན་
 པའི་དཀར་སོགས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ནི་སྐྱ་རྣམ་གྲངས་པ་མིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་
 ཡང་དཀར་པོ་ཡོན་ཏེ་ཡིན་པས་དེ་ལས་རྗེས་གཞན་པའི་གྲངས་ཀྱི་ཡོན་ཏེ་མེད་
 གྲང་། དཀར་པོ་གཅིག་གཉིས་སོགས་ཀྱི་གྲངས་རྗོད་པའི་སྐྱ་དང་དཀར་པོ་རྗོད་པའི་
 སྐྱ་རྣམ་གྲངས་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཡོད་པའི་གྲངས་རྗེས་གཞན་མེད་ན། ཚོས་དེའི་
 གྲངས་རྗོད་པ་དང་ཚོས་དེ་རྗོད་པ་རྣམ་གྲགས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་དེ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་
 བའི་དོན་ཏོ། །གལ་ཏེ་དཀར་པོ་དེ་ལའང་གྲངས་ཀྱི་ཡོན་ཏེ་དོན་གཞན་ཡོད་པ་ན་
 ཡོན་ཏེ་དང་རྗེས་ནི་ཁྲུད་པར་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡོན་ཏེ་ལའང་ཡོན་ཏེ་
 རྗེས་གཞན་གཉིས་པ་བརྟེན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་སྐྱ་རྟོག་ཐ་དད་འཇུག་པའི་རྒྱ་རྗེས་
 གཞན་དེས་པར་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་རྟོག་འཇུག་པའི་རྒྱ་དོན་གཞན་ཡོད་པ་མིན་
 ཡང་། ལྷོག་པའི་དབྱེ་བས་སྐྱ་རྟོག་ཐ་དད་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ལས་
 ལ་རྗེས་མིན་པ་དང་རྗེས་ལ་ལས་མིན་པའི་ཡོན་ཏེ་རྗེས་གཞན་མེད་གྲང་། ལས་
 འདི་རྗེས་མིན་རྗེས་འདི་ལས་མིན་ཞེས་པའི་སྐྱ་དོན་མ་ཐུབ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དེ་མ་གྲུབ་ན་སྐྱ་ཐ་དད་འཇུག་པ་དོན་མེད་ཏུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་ལ། ཚོས་
 ཚོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། རིགས་རྗོད་དང་ཚོགས་
 རྗོད་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བྱུང་པ་དང་བྱུང་པའི་

གངས་རྒྱལ་ཐང་ཐང་མེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་ཐང་དུ་མེད་
 བ། ལུམ་པའི་གངས་ཞེས་པའི་རྒྱལ་སྐྱེད་དང་སོར་མོའི་ལྷན་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་སྐྱེ་
 འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཐང་དང་པ་ལ་ནི་རྒྱལ་པོའི་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པས་རྒྱལ་སྐྱེ་ནི་ཚོས་
 ཚོས་ཅན་རྒྱལ་ཐང་དང་པ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱོར་བ་ཡིན་པས་སོ་ཞེ་ན། ཚོས་ཚོས་ཅན་རྗེད་པའི་
 སྐྱ་སྐྱོར་བའི་ཚུ་ལ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ལུམ་པའི་གངས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དངོས་སོའམ་ཚོས་
 རྗེད་པའི་སྐྱ་རྣམས་ཀྱིས་གངས་སོགས་དེ་དང་ལྷན་པའི་བུམ་སོགས་ཐང་དང་པ་བཞིན་
 དུ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ལུམ་པའི་གངས་དེ་ཉིད་ཀ་བའི་ཚོས་སྐྱ་གྱུར་བའི་
 གངས་ལྟ་བུ་གངས་གཞན་ལས་ཁྲུང་པར་དུ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སོར་
 "མོའི" གཤེན་པས་པ་དེ་ཅམ་ཤེས་པར་འདོད་པ་ལ་སོར་མོའི་ཚོས་གཞན་ཀུན་གྲོ་ཡུལ་
 དུ་འཕངས་པ་མེད་པར་ནི་སྐབས་ལ་ལར་སོར་མོའི་ལྷན་པ་ཞེས་གཤེན་པས་པ་དང་སོར་
 མོ་ཐང་དང་པའི་སྐོ་ནས་སོར་མོ་དེ་གཤེན་པས་པའི་ཚོས་བཞིན་དུ་རྗེད་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་
 བཞིན་དུ་དོན་སོར་མོ་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་བརྗོད་ཀྱང་སོར་མོའི་ཁྲུང་ཚོས་ཐམས་ཅད་ནི་
 ཉན་པ་སོའི་གྲོ་ཡུལ་དུ་འཕེན་པའམ་མི་སྐོང་བར་སོར་མོ་ཁྲུང་གཞི་ལྟ་བུར་གོ་བར་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར་ན་སོར་མོ་ལྷན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཚོས་ཅན་བརྗོད་པར་གྲགས་པ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དོན་གཅིག་ཉིད་ཁྲུང་ཚོས་ལྟ་བུར་གོ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཁྲུང་གཞི་ལྟ་
 བུར་གོ་བར་བྱེད་པའི་སྐྱ་སྐྱོར་ཚུ་ལ་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ཚོས་རྗེད་དང་ཚོས་ཅན་རྗེད་པའི་
 སྐྱ་བརྗོད་ནི་བུས་པ་ཡིན་གྱི། ཚོས་ཅན་ལས་རྒྱལ་ཐང་དང་པའི་ཚོས་ཡོད་པའི་དབང་
 གིས་དེ་ལྟར་བུས་པ་མ་ཡིན་ལོ། །དག་དོན་ནི་ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཚོས་ཚོས་ཅན་རྒྱལ་

༡ མ་ཕྱི། ༤༤ན་ལ། རོའི * མོའི
 ༢ མ་ཕྱི། ༤༤ན་ལ། བྱད * བྱེད

མ་དང་མེད་ཀྱང་འུལ་སྐྱོད་ལྟར་བ་འཐད་དེ། དོན་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་གཞི་ལྟ་བུར་གོ་བར་
བྱེད་འདོད་པ་དང་། རྒྱུ་ཚོས་ལྟ་བུར་གོ་བར་བྱེད་འདོད་པའི་བདེ་སྐྱོད་ཚུལ་གྱི་བྱེ་
བཤག་གིས་ཚོས་ཚོས་ཅན་རྒྱུ་མ་དང་འུལ་བའི་བྱིད།

གཉིས་པ་རིགས་རྒྱུ་མ་དང་"ཚོགས་"རྒྱུ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ལྟེ། གཤམ་
ཉེ་རིགས་དོན་གཞན་དང་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་ན་རིགས་རྒྱུ་མ་དང་
ཚོགས་རྒྱུ་མི་སྤྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། ལུས་པ་ཞེས་པའི་རིགས་
རྒྱུ་མི་སྤྱི་ལྟར་ལག་ཅན་དོན་གཞན་ལ་འུལ་བ་མ་ཡིན་ཉེ། ལུས་པའི་རྒྱལ་རྒྱུ་
བརྒྱུད་པོ་དེ་ཡི་མཚུངས་པའི་འབྲས་བུ་རྒྱུ་མི་སྤྱི་རྒྱུ་མིན་པ་ནི་རྣམ་པར་གཅོད་
པའི་ཚོགས་པ་ལ་ལུས་པ་ཞེས་བརྒྱུད་པའི་སྤྱོད་དོས་མིང་དུ་འུལ་བའི་འགྲུར་བའི་
བྱིད། ལུས་པའི་གཞུགས་སོ་ཞེས་བརྒྱུད་པའི་སྤྱོད་དེ་ལུས་པ་དང་ལུས་པའི་གཞུགས་
གཉིས་གཞི་གཅིག་པ་ཅན་ཉེ་གཞི་མ་ཐུན་བརྒྱུད་པའི་སྤྱོད་མ་ཡིན་ཉེ། ལུས་པ་ཞེས་བརྒྱུད་
པའི་སྤྱོད་དེས་ལུས་པའི་གཞུགས་ཀྱི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་འཛིན་ཤེས་པ་
བརྒྱུད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རུས་པའི་ཀྱང་པར་ནི་བརྒྱུད་བྱུང་སྤོང་བའི་བྱིད།
དེས་ན་ལུས་པའི་སྤྱོད་དེ་ལུས་པའི་བྱེ་བཤག་རྣམས་ལ་སྤོས་ནས་རིགས་རྒྱུ་མི་སྤྱི་
པས་རིགས་ཅན་དེ་དག་བརྒྱུད་བྱུང་མི་སྤོང་ལ། ལུས་པའི་གཞུགས་སོགས་སྤོས་ནས་
ཚོགས་རྒྱུ་མི་སྤྱི་པས་ཚོགས་པ་ཅན་དེ་དག་བརྒྱུད་བྱུང་སྤོང་བ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་
རྒྱུ་མཚན་ཡང་ལུས་པའི་བྱེ་བཤག་ཡིན་ན་ལུས་པ་ཡིན་པས་ཀྱང་པས་དེ་དག་ལ་ལུས་པ་
ཞེས་པའི་སྤྱོད་དོན་མ་ཐུན་འུལ་བའི་ཀྱང་པ་ལ་ལུས་པའི་གཞུགས་སོགས་ལུས་པ་མ་

༡ མ་ཕྱི། ༤༧བཅུན། ཚོགས * ཚོགས

ཡིན་པས་ཁྲབ་པས་དེ་དག་ལ་བྱམ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱོདོན་མ་སྐྱུན་མི་འཇུག་པས་ཁྲབ་
པའི་སྲིད་རྟོ། །

དེས་ན་སྐྱོདོན་རིགས་ཅན་དང་ཚོགས་པ་ཅན་བརྗོད་བྱུང་སྲོང་མི་སྲོང་གི་ཁྲད་
པར་བྱམ་བ་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་བ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
སྲིད། དེ་མཚུངས་འབྲས་བུ་ཡི། །རྒྱ་མིན་པར་ནི་རྣམ་གཅོད་ལ། །བྱམ་པའི་སྐྱ་ནི་
འཇུག་པར་འབྲུང་ཞེས་པས། རྒྱ་སྲོང་གི་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་ཡིན་ན་བྱམ་པའི་སྐྱ་དོན་
མ་སྐྱུན་འཇུག་པས་ཁྲབ་པར་བསྟན་ལ། གཟུགས་སོགས་རྣམས་པའི་ཁྲད་པར་ནི་ཞེས་
པས་རང་འབྲས་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་སོགས་ལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་
སྐྱ་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི་བྱམ་པའི་སྐྱ་འཇུག་པ་མིན་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་འོ། །དེས་ན་ཤེས་
བྱ་ཚོས་ཅན། རིགས་དོན་གཞན་བརྗོད་པ་དང་། ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་བརྗོད་པའི་
སྲོད་ནས་རིགས་རྗོད་དང་ཚོགས་རྗོད་དུ་ངེས་པར་བཞག་དགོས་པ་མིན་པར་ཐལ།
རིགས་ཅན་བརྗོད་བྱུང་མི་སྲོང་བ་དང་ཚོགས་པ་ཅན་བརྗོད་བྱུང་སྲོང་བའི་སྐྱ་འདི་ནི་
རིགས་དང་ནི་ཚོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྐྱའི་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་སྐྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
ཁྲད་པར་ཡིན་པའི་སྲིད། ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་དུ་མེད་ཀྱང་བྱམ་པ་
ཡི་ནི་གཟུགས་ཞེས་པའི་བྱུག་སྐྱ་སྐྱུར་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་བྱམ་པའི་
གཟུགས་ཁྲད་གཞི་དང་ཚོགས་སྐྱི་བྱམ་པ་དེ་ཁྲད་ཚོས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱམ་ཏེ་བསྟན་
པས་བྱམ་པའི་གཟུགས་དེས་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐྱེད་པའི་རྣམས་པའི་ཁྲད་པར་དེ་
སྐྱུན་མོང་མིན་པར་སྐོ་ཡུལ་དུ་བསྟན་པར་བྱེད་པའི་སྲིད། བཤད་མ་ཐག་པའི་སྲོགས་
འདིས། ཅན་དན་གྱི་མི་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་གཞན་ལའང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་མཚུངས་

པར་བརྗོད་པར་བྱལོ། །

གཉིས་པ་ལུས་ཀྱི་རྩལ་སྤོང་ཡིད་སློང་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི། གཤམ་ཉེ།
ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་རགས་པ་ཆ་མེད་ཡིན་པ་ཡོད་པ་ནི་ཁྱོད་ཀྱང་རྗེ་
སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དག་གི་དབྱུང་མི་བཟོད་པས་ཁས་མི་ལེན་
གྱི། འོན་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་རྩལ་སྤོང་ཡིད་སློང་ཉེར་ལེན་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱོགས་ལ་ད་
དུང་ཁོ་པོ་ཅག་བརྟེན་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། འོན་ལུས་ཀྱི་རྩལ་སྤོང་གཞི་གསལ་པ་ཡིད་
སློང་ཉེར་ལེན་དུ་དགོས་པས་འོན་ཉེ་རེ་རེས་ཀྱང་སྐྱེད་པར་རུས། གཤམ་ཉེ་ལུས་ཀྱི་
རྩལ་སྤོང་མ་ལུས་པ་ཚོགས་པ་ཡིད་སློང་ཉེར་ལེན་གྱི། རྒྱ་ཉིད་དུ་དགོས་པ་ཡིན་ན་ནི་
ལུས་ལ་ཡོད་པའི་རྩལ་གྱི་ཡན་ལག་གསལ་ཆ་ཤས་གང་དུང་ཅིག་དང་གྲུབ་ནའང་ཡིད་
སློང་སྐྱེ་བ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །འོན་ཉེ་རྩལ་རེ་རེས་ཀྱང་སྐྱེད་པར་རུས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་
གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཅིག་ཅར་ཡིད་སློང་ཉེར་ལེན་པ་མང་པོ་འབྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །

གཤམ་ཉེ་ཉེར་ལེན་ལུས་ཀྱི་རྩལ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་ཉེ་ཡང་རྒྱུན་ཁྱེད་པར་ཅན་
དབྱུགས་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མེད་པས་ཡིད་སློང་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན།
དབྱུགས་འབྱུང་རྩལ་དག་ནི་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཆ་དུ་མ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས་
ཡིད་སློང་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བར་རེས་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་ལུས་གཉིས་རྩལ་
གྱི་ཆ་ཤས་དུ་མ་ཅན་ཉིད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། དབྱུགས་རྟག་
པ་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ཡིད་སློང་མང་པོ་ཅིག་ཅར་དུ་
གསལ་བར་འབྱུང་བར་ཐལ། དེའི་ཉེར་ལེན་རྩལ་སྤོང་དུ་མ་དང་རྒྱུན་དབྱུགས་རྟག་
པ་རྟག་ཏུ་ཉེ་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཤམ་ཉེ་དབྱུགས་རྟགས་ཀྱང་དུས་གཅིག་ཏུ་

ཡིད་སློབ་གཅིག་ཁོ་ནའི་རྒྱུར་ངེས་ཀྱི་དུ་མའི་རྒྱ་མིན་ལོ་ཞེ་ན། རིམ་གྱིས་ཀྱང་དུ་མའི་
རྒྱ་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཅིག་ཅར་མིན་པ་གང་ཞེ་ན། །རྒྱས་པའི་བྱང་པར་འགྱུར་བ་
མེད་པའི་སྲིད་རྡོ། །

གཞན་ཡང་། དབྱུགས་ཚོས་ཅན། བྱོད་རྟག་པ་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་བྱོད་ལས་ཡིད་སློབ་ལྷོ་ལྷོ་ལོ་ན་སྐྱེ་བར་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་
འགྱུར་རྒྱུ་གང་དུང་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་ཡང་དོན་སྲ་སྲི་དུ་མ་འཛིན་པའི་སློབ་པ་སྐྱེ་
བའི་སྲིད། སྲ་སྲི་དུ་མ་སློབ་གཅིག་གིས་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་སློབ་པ་མིན་ལོ་ཞེ་ན།
དེ་ལྟ་ན་ཡིད་སློབ་དེས་དོན་སྲ་སྲི་དུ་མ་དེ་དག་རྣམ་ལྡན་དུ་ཤེས་སམ་རྣམ་མེད་དུ་
ཤེས། དང་པོ་ལྟར་ན། ཡིད་སློབ་དུ་མ་སྐྱེ་བར་གྲུབ་སྟེ། དོན་སྲ་སྲི་དུ་མའི་རྣམ་པ་རིམ་
གྱིས་འཆར་བ་གྲུབ་པའི་སྲིད་རྡོ། །རྣམ་མེད་དུ་ཤེས་ན་ཡིད་སློབ་དེས་དོན་སྲ་སྲི་དུ་མ་
དེ་ནི་ཅིག་ཅར་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་འཆར་མི་དགོས་པར་
དངོས་སུ་ཤེས་ན། དེས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་འཛིན་པ་ལའང་འགལ་བ་མེད་
པའི་སྲིད་རྡོ། །

ཡང་ན་རིམ་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཉི་གའི་ཆེ་འང་རྣམ་པ་མ་
ཤར་བར་བྱང་པར་མེད་པའི་སྲིད་རྡོ། །གལ་ཏེ་ལུས་ཁོ་ན་ལས་འགྱུར་དགོས་ཀྱི་རང་
གི་རིགས་འདྲ་སྲ་མ་ལས་འགྱུར་བ་མིན་པར་དུས་རིམ་གྱིས་འགྱུར་བ་ཅན་གྱི་
དབྱུགས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མང་པོ་དག་སྲ་སྲི་རིམ་གྱིས་འགྱུར་བ་དེ་འདྲའི་ཡིད་སེམས་
ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ནི་རྟོག་པར་བྱེད་པ་ཡིད་སློབ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་འགྱུར་ངོ་ཞེ་ན།
དབྱུགས་དེ་དག་ཚོས་ཅན། སྲ་སྲི་རིམ་ལྡན་དུ་རི་ལྟར་ཡང་འགྱུར་བར་འགྱུར་བ་མི་

འཐད་པར་ཐལ། གོ་རིམ་དང་ལྡན་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མེད་པའི་སྲིད་ཏེ། ལུས་ཉག་པ་
 ལས་སྐྱེ་བའི་སྲིད་རོ། །ཉེས་པ་དེ་མ་བཟོད་བས་རང་གི་རིགས་འབྲས་ལྡང་ལྡུ་
 ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་ན་དང་པོ་མངལ་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་ལ་དབྱུགས་འབྲུང་བར་མི་
 འབྲུང་བར་ཐལ་ཏེ། དེའི་རྒྱ་རིགས་འབྲས་ལྡང་དེ་འབྲས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་
 ཡོད་ན་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་མ་མེད་པ་ཉམས་སོ། །དེར་མ་བཟོད་དབྱུགས་འབྲུང་རྒྱལ་རིམ་གྱིས་
 སྐྱེ་བའི་གོ་རིམ་ཡོད་ཀྱང་འབྲུང་“རྒྱལ་འབྲུང་ལྡང་ཆ་དུ་མ་ཅན་ཉིད་དུ་དེས་ཏེ་གོས་
 ཐ་དད་དུ་མའི་ལུལ་ན་ཁུབ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན་དེའི་སྲིད་ཡིད་སློ་ནི་དུ་མ་
 ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་དབྱུགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་དུ་མ་ཅིག་ཅར་ཡོད་མོད།
 དབྱུགས་དུ་མ་འང་དུས་གཅིག་པ་ཅན་གྱི་སེམས་གཅིག་གི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་དུ་མའི་རྒྱ་
 མིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དབྱུགས་རྒྱ་བ་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ།
 དབྱུགས་རྒྱ་བ་བྲག་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་མ་ཚད་ནའང་ཡིད་སློ་མི་འབྲུང་བར་འབྲུང་ཏེ།
 དབྱུགས་ཀྱི་ཆ་དུ་མ་ཀུན་ཚོགས་པ་ཡིད་སློའི་རྒྱར་དགོས་པའི་སྲིད། ཅི་སྟེ་བྲག་ཞན་
 སོགས་ཡིད་སློའི་ཆ་མང་ཉུང་རི་ལྟར་ཡོད་པས་ཡིད་སློ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་
 དངོས་རྒྱ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་ལའང་འབྲུང་བ་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པའི་
 སྲིད། དབྱུགས་ལ་བྲག་ཞན་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་དེའི་ཆེ་ཤེས་པ་ལ་ཡང་གསལ་མི་
 གསལ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་འབྲུང། ཁུབ་སྟེ། འབྲས་བུ་གང་ཞིག་གང་གི་
 འཕེལ་འགྲིབ་ཐ་དད་ལས་“འཕེལ་འགྲིབ་ཐ་དད་དུ་འབྲུང་བ་མིན་པ་དེ་དེའི་དངོས་
 འབྲས་མིན་པའི་སྲིད། དེས་ན་གཞུང་འདི་དག་གི་བསྐྱེ་བ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དབྱུགས་

༡ མ་ཕྱི། ༥༠ནམ་ན། རྒྱལ * རྒྱལ
 ༢ མ་ཕྱི། ༥༠བཟན། འཕེལ * འཕེལ

ཡིད་སློའི་དངོས་རྒྱ་ཡིན་ན། དབྱུགས་ཉུག་སའམ་མི་ཉུག་པ་གང་ཡིན།

དང་པོ་ལྟར་ན། རིམ་གྱིས་ཀྱང་མིན་ཁྱད་མེད་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡན་ཚད་རྐང་པ་
དབྱུག་གིས་འགོག་གོ། །དེ་ནས་དབྱུག་གིས་དབྱུགས་ཚ་མེད་ཡིན་པ་གྲེ་བྲག་ཏུ་འགོག་
སའམ། དུ་མ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འཚད་པ་ཡིན་ནོ། །མི་ཉུག་པ་དངོས་
རྒྱ་ཡིན་ན་དབྱུགས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་དངོས་རྒྱ་ཡིན་ནམ། དབྱུགས་
ཀྱི་ཆ་དུ་མ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་ཚོགས་པ་དངོས་རྒྱ་ཡིན་ནམ། དབྱུགས་ཀྱི་ཆ་མང་
ཉུང་རི་ལྟར་ཡོད་པ་དངོས་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་བརྟགས་ནས། དང་པོ་འགོག་པ། རང་
རིགས་ཞེས་སོགས། བཞིས་པ་འགོག་པ། བལ་ཉེ་དུ་མའང་ཞེས་སོགས་དང་།
གསུམ་པ་འགོག་པ། ཅི་སྟེ་རི་ལྟར་ཞེས་སོགས་སོ། །

དེ་ལྟར་བཀག་པའི་ཉེས་པ་རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། ཡིད་སློའི་རང་གི་
རིགས་འདྲ་ལྡན་མ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ཁྱེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཡང་། དུ་མ་ཅིག་ཆར་སྐྱེ་
བར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། རྣམ་ཤེས་ལྡན་གཅིག་ནི་རིགས་འདྲ་གཅིག་ཁོ་ནའི་
དངོས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཉེ། རིགས་འདྲ་རེ་རེ་ཁོ་ན་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་རེས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དོན་གཞན་གསུགས་ལ་ལྟག་པར་ཆགས་པ་
ཡིས། དེ་མ་ཐག་སྐྱེ་བྱི་རྣམ་པ་མེད་པར་བྱས་ནས་དེའི་ཆེ་དོན་གཞན་སྐྱེ་མི་འཇིག་
པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ལུས་ཉུག་པ་ཡིད་སློའི་ཉིད་ལེན་ཡིན་ན་ཡིད་སློའི་དུ་མ་རྒྱད་
གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ལ་མཐུན་སྐྱེན་དབྱུགས་ལ་རག་ལས་
པས་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལན་བཀག་ཟེན་ནས་ལན་གཞན་
འགོག་པ་ནི། བལ་ཉེ་དང་པོ་མངལ་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་ལུས་ལས་ཅིག་ཅར་ཡང་སློའི་དུ་མ་

སྐྱེ་ཞིང་། ལྷིས་ནི་རང་གི་རིགས་འདྲ་ལས་ཡིད་སྐྱོ་རེ་རེ་ཞོན་སྐྱེ་བར་ངེས་པས་ལྷིས་
དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་མིན་ལོ་ཞེ་ན། ཡང་ན། དང་པོ་འགྲུང་བར་མི་འགྲུང་ཉེ་ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་འགའ་སྐོར་དུ་སྦྱར་རོ། །ལུས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་ན་ལྷོག་པ་ཡིན་ཉེ་
རྟེན་པའི་རྒྱས་པ་ཉམས་པ་མི་སྲིད་པས་ལྷིས་ཀྱང་ལུས་ལས་ཡིད་སྐྱོ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་
སྐྱེ་བར་ཐལ་ལོ། །

དུག་པ་འཆི་སེམས་ཐ་མས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ་གཞོད་པ་
སྐྱང་བ་ནི། གཤམ་ཉེ་འཆི་སེམས་ཐ་མས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་ཞིང་། ལུས་ནི་
ལྷོག་པའམ་རྒྱུན་འཆད་པས་སེམས་འབའ་ཞིག་གི་བའི་འོག་ཏུ་ཡན་གར་བར་གནས་
པར་འགྲུང་ཉེ། རྟེན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཤམ་ཉེ་འཆི་ཁའི་སེམས་ཐ་མ་དེ་འཆི་
ཁའི་ལུས་ཐ་མ་དེས་ཤེས་བའི་འོག་དེ་མ་ཐག་གི་ལུས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་བའི་རྒྱུ་
འདུག་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱི་བའི་འོག་ཏུ་གང་ལ་གནས་པའི་
ལུས་དེའི་རྒྱར་ལྷན་ཅིག་གྱེད་རྒྱུ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འགྲུང་ན། དེའི་ཆེ་རེ་གི་གཤམ་
བའི་འོག་ཏུ་སེམས་ཡན་གར་བར་གནས་པར་འགྲུང་ཉེ། དཔེར་ན་འདོད་ཁམས་ནས་
གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་ཆེ་འཕོས་པ་ལྟ་བུའོ། །ན། ཞེས་པའི་དགར་ཆོག་གི་རྒྱས་
པས། རྟེན་གཤམ་ལ་འཕངས་པ་ནི། འཆི་ཁའི་ལུས་ཐ་མ་དེ་གི་བའི་འོག་རོལ་དེ་མ་ཐག་གི་
ལུས་སྐྱང་ཅིག་དང་པོའི་ཉེར་ལེན་དང་། འཆི་ཁའི་སེམས་ཐ་མ་དེའི་རྣམ་ཅིག་གྱེད་རྒྱུ་
དུ་འགྲུང་ན་རྟེན་མེད་དུ་མི་གནས་ཀྱི་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་ཉེ། དཔེར་ན་འདོད་
ཁམས་ནས་གི་འཕོས་ནས་འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བའི་བར་སྲིད་གྲུབ་པ་ཐག་པ་ལྟ་བུའོ། །

འོ་ན་འདོད་ཁམས་ནས་གི་འཕོས་ནས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་ཆེ་སེམས་

ཡན་གར་བར་གནས་ནས། གཞུགས་མེད་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་
 བའི་བར་དོའི་ལུས་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཉེར་ལེན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཞུགས་
 མེད་དུ་འཕོ་ཁའི་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཐ་མ་ལུ་གཞུགས་
 མེད་ནས་འཕོས་པའི་འདོད་ཁམས་ཀྱི་བར་དོའི་ལུས་གཞན་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་དེ་སྐྱེད་
 པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེས་བག་ཆགས་བསྐྱོས་པའི་ལུས་ཀྱི་ས་པོན་
 གཞུགས་མེད་ཁམས་ནས་འཕོ་ཁའི་ཤེས་པ་ཐ་མའི་སྟངས་ན། ཡོད་པ་དེ་ཡོངས་སུ་
 སློན་པ་དགོས་ཀྱི་ཉེ་ལན་དུ་ཡོད་པ་ལས་གཞུགས་མེད་ནས་འཕོས་པའི་འདོད་པའི་
 བར་དོའི་ལུས་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་དེ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདི་དག་གྲལ་ལན་གྱིས་
 གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ་བ་དག་རྒྱས་པར་ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་སྟུན་སེལ་དུ་ཁོ་བོས་
 བཤམ་ཟེན་ཏོ། །དེ་ལྟར་འཆི་ཁའི་ལུས་ཐ་མ་སྤྱི་མའི་ལུས་དང་པོའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་
 དང་། འཆི་ཁའི་སེམས་ཐ་མ་དེའི་ལྟན་ཅིག་གྲེད་རྒྱུན་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འཆི་
 ཁའི་ལུས་ཐ་མ་སྤྱི་མའི་སེམས་དང་པོ་དེའི་ཡན་ལག་གི་དངོས་པོ་དང་། སེམས་ཐ་
 མ་དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་རྒྱང་བན་གྱིས་དེ་ལྟར་མ་དམིགས་
 པ་ཅ་མ་མེད་པར་ངེས་གྲེད་མིན་པར་སྤར་རབ་ཏུ་བཤམ་ཟེན་པའི་སྤྱིར་དེ་ལྟ་བུས་
 དགག་པར་རུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དབང་པོ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱང་ནི་དེ་འགོག་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། རྩབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ལྷག་མ་དང་ལྟན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་རྩལ་དེ་ལ་གཞོད་གྲེད་མེད་པར་མ་ཟད་སྐྱབ་གྲེད་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ།
 འདི་ལྟར་ཆེ་འདིའི་དབང་པོ་སྤྲ་མ་སྤྲ་མས་རང་གི་རིགས་འབྲས་སྤྱི་མ་ལ་བན་འདོགས་
 པའི་རུས་པ་དག་ནི་ཚད་མས་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་སྤྲ་མ་དང་བ་དང་རྩོག་པ་

སོགས་ལས་སྤྱི་མ་དང་བ་དང་རྣོག་པ་སོགས་སུ་འགྲུར་བར་མཐོང་བའི་སྤྱིར། དེ་
ལྟར་དཔེ་བསྐྱབས་ནས་ཉམས་དགོད་པ་ནི། སྤྱི་མའི་དབང་སོ་གཞན་དང་གཞན་
རིགས་འདྲ་སྲ་མ་ལས་སྐྱེ་བ་དག་གྲང་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་སོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ད་
ལྟའི་དབང་སོ་བཞིན་ལོ། །གལ་ཏེ་དཔེ་མ་གྲུབ་སྟེ། ཚེ་འདིའི་རིག་སོགས་དབང་སོ་
རྣམས་ནི་ལུས་ཉམས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་རིགས་འདྲ་སྲ་མ་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་ལོ་ཞེ་ན།
དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྲ་མ་དབྱུགས་ལུས་ལས་སྐྱེ་བ་དང་སེམས་ལུས་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་
བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་བཞིན་དུ་ཐལ་བར་འགྲུར་བའི་སྤྱིར། ཚེ་འདིའི་དབང་སོ་སེམས་
ལས་སྐྱེའོ་ཞེ་ན། སྤྱི་མའི་ལུས་གཞན་ཡང་སེམས་འདི་ཉིད་ལས་ནི་སྐྱེ་བར་འགྲུར་
བར་ཐལ། ཚེ་འདིའི་དབང་སོ་སེམས་ལས་སྐྱེ་བ་གང་ཞིག །སྤྱིའི་ལུས་སེམས་ཀྱི་
ཉེར་ལེན་ལས་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་རིགས་མཚུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདོད་ན། སྐྱེ་བ་སྤྱི་མ་སྐྱུབ་
བར་ཐལ་ལོ། །

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱེ་བ་ནི། དེས་ན་ལུས་དང་དབྱུགས་ལ་སོགས་པ་ཡིད་སྐྱོའི་
ཉེར་ལེན་མིན་པར་གྲུབ་པས། རྒྱ་ལུས་དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་བྲལ་བ་སོགས་པས་
ཐ་མ་ནི་འཆི་ཁའི་སེམས་རྣམས་ཀྱང་རིགས་འདྲ་སྤྱི་མ་མཚམས་སྐྱོར་བ་མེད་པར་
འགྲུབ་བ་མིན་པ་དེའི་སྤྱིར་དང་། རང་སྤྱོད་མ་ཚོས་ཅན་སོང་བའི་གང་ཐག་གི་རོང་
ཐེ་ཚོམ་ཅ་མ་ཞིག་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དེ་འདྲའི་སྐྱུབ་བྱེད་བཞོད་པ་དག་
སྐྱུག་སྐྱུན་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་གོ་མས་པ་སྤིད་གྲང་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་མི་འཐད་པ་དགག་པ་

༡ མ་ཕྱི། ༥༡ན། ཕྱོགས * ཕྱོགས

ལ། ཚྱོད་པ་དགོང་པ་དང། དེའི་ལན་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བརྟེན་པ་དང་ཤེས་
 རབ་ལ་སོགས་པ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ཅུང་ཟད་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་ན་ཡང་ཚང་
 ཅན་གྱི་རང་བཞིན་ལས་འདས་ནས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ།
 དཔེར་ན་མཚོངས་པ་གོམས་པས་ཅུང་ཟད་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་ཡང་མཐའ་མེད་དུ་ནི་
 འཕེལ་བ་དང། ཚུའི་བྱོད་ཅུང་ཟད་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་ཡང་མཐའ་དམར་འབར་བར་
 འགྱུར་བ་མིན་པ་བཞིན་དུ་འོ་ཞེན། གཉིས་པ་དེའི་ལན་བསྟན་པ་ལ། དེ་གཉིས་མི་
 མཚུངས་བའི་ཚུལ་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་མཚོངས་པ་དང་ཚུའི་བྱོད་ལ་རྟགས་ཀྱི་
 ཁྱད་པར་རྟེན་བརྟེན་པ་དང་འབད་ཚོལ་སྐྱར་མ་འབའ་ཞིག་ལ་མི་ལྟོས་པར་གོམས་
 པས་རིགས་འབྲ་སྲ་མ་སྲ་མ་ལས་སྲི་མ་སྲི་མ་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་གཉིས་མ་ཚང་
 བས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་མིན་ལ། བརྟེན་པ་དང་ཤེས་རབ་སོགས་སྟོན་པ་ལ་དེ་
 ཚང་བས་མི་མཚུངས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཞིང། དེ་ལ་མཚོངས་པ་དང་ཚུའི་བྱོད་ལ་དེ་
 གཉིས་མ་ཚང་བས་མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་བར་བསྟན་པ་ནི། བྱས་ཏེ་ཞེས་པ་ལ་
 སོགས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་སྐྱར་ན། བྱས་ཏེ་གལ་ཏེ་སྐྱར་ཡང་
 བྱི། །འབད་ཚོལ་ལ་ནི་ལྟོས་འགྱུར་ཏེ། །ཁྱད་པར་སྲི་མ་དགལ་བྱི། །སྐྱབ་བའི་ལུས་པ་
 མེད་སྲིར་རོ་ཞེས་པ་མཚོངས་པ་ལན་གཅིག་གོམས་པར་བྱས་པ་དེ་སྐྱར་ཡང་
 མཚོངས་ན་འབད་ཚོལ་སྲ་མ་དང་འབྲ་བ་སྐྱར་མ་དགོས་ཀྱི། མཚོངས་པ་སྲ་མ་སྲ་མ་
 ལས་སྲི་མ་སྲི་མ་རང་གིས་མི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །རྟེན་མི་བརྟན་པ་ཉིད་འགྱུར་
 ཏེ། །རྟག་ཏུ་རྟེན་གནས་མ་ཡིན་སྲིར་ཞེས་པ་ཚུའི་བྱོད་འཕེལ་བྲགས་ན་ཚུ་སྐྱམ་པར་
 འགྱུར་བའི་སྲིར་ཞེས་བཤོ། །

དེས་ན། རང་བཞིན་དེ་འདྲའང་མ་ཡིན་ཏེ། །འབྲུག་པར་འཕེལ་ཡང་རང་བཞིན་
 ཉིད། །མིན་པའི་སྲིར་ན་དེ་དག་ནི། །འབྲུག་པར་དག་ནི་མི་འཕེལ་ལོ་ཞེས་ཤེས་པར་
 བྱའོ། །རང་བཞིན་མིན་ཞེས་པ་རྣམས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བའི་རང་བཞིན་མིན་
 ཞེས་པའོ། །¹ བཅེ་བ་དང་ཤེས་རབ་སོགས་ནི་འབྲུག་ཚོས་གཉིས་པོ་དེ་ཚང་བས་
 མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་འཐད་པར་སྟོན་པ་དེ་ལ། གོམས་པ་ན་འབད་ཚོལ་སྐྱར་མ་ལ་
 མི་སྟོས་པར་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པར་སྐྱབ་པ་ནི། གང་གི་ཚེ་གོམས་པ་བྱས་པར་
 བྱུར་པ་ཡང་ཚོལ་བ་སྲི་མ་ལ་སྟོས་པར་མི་འགྱུར་བར་རིགས་འདྲ་སྲ་མ་ལས་སྲི་མ་
 རིམ་གྲིས་སྐྱེ་ན། ཚོལ་བ་སྲ་མས་རིགས་འདྲ་སྲི་མ་གཞན་གོང་ནས་གོང་དུ་འབྲུག་པར་
 རྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྲི་བྱུང་བ་སྟོན་ནས། བཅེ་སོགས་སྟོས་པ་ལའང་
 འབད་ཚོལ་སྐྱར་མ་ལ་ངེས་པར་སྟོས་མི་དགོས་པ་དེ་ཚང་བའི་སྲིར་རང་གི་རང་གིས་
 འཇུག་གོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། བཅེ་བ་དང་ཤེས་རབ་སོགས་ཚོས་ཅན། འབྲུག་གོམས་
 པར་བྱས་ན་སེམས་ལ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། འབྲུག་གོམས་པར་
 བྱས་པ་ན། རྗེའི་རིགས་འདྲ་རེ་རེ་སྐྱེད་པ་ལ་སྐྱར་དང་འདྲ་བའི་འབད་ཚོལ་རེ་རེ་མི་
 དགོས་པར་འབད་ཚོལ་གཅིག་ལས་ཀྱང་རིགས་འདྲ་དུ་མ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བའི་
 སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་སྲིར། དཔེར་ན། མེ་ལ་སོགས་པས་ཤིང་དག་ལ་ཐལ་
 བར་སོང་གི་བར་དུ་རང་གིས་འཇུག་པ་དང་དུལ་རྒྱ་དང་གསེར་ལ་སོགས་པར་
 འདུལ་སྐྱོང་ལེགས་པར་བྱས་ཟིན་པ་རང་གི་རང་གིས་གཡའ་དང་བྲལ་བའི་རིགས་
 འདྲ་སྲི་མ་སྐྱེད་པར་བྱས་ཀྱི་ཡང་རྗེ་མ་དག་པར་རྱེད་པའི་རྗེའི་ཁ་སྐྱར་གཉིས་པ་ལ་

¹ མ་ཕྱེ། ༥༡བལྟ། -། *།

སྒྲོམ་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །གང་དག། །སེམས་ལ་བརྩེ་སོགས་གོམས་སྐྱེ་བ་ཞེས་
སོགས་རྟེན་བརྟེན་བསྐྱབ་པ་ལ་སྒྲོར་བཞི་དཔེ་ཙམ་ལ་ཡང་མ་བཏགས་པར་ཟད་དེ།
མེས་ཤིང་བསྐྱབས་པ་རྟེན་བརྟེན་པའི་དཔེར་ག་ལ་རུང་། གཞན་དུ་ན་རྩའི་རྒྱུ་ལྔ་
རྟེན་བརྟེན་པར་ཐལ་ལོ། །

དེ་ལྟར་འབད་ཚེ་ལ་མི་སྒྲོམ་བས་རང་གི་རང་གིས་འཕེལ་བ་བསྐྱབས་ནས་
རྟེན་བརྟེན་བསྐྱབ་པ་ནི། གོམས་པ་དེ་དག་ལས་སྐྱེས་པའི་བརྩེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་
ཚོས་ཙན། རྟེན་བརྟེན་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རོ་བོར་སྐྱེས་ཞེས་པ་ནི། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སེམས་
ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འདྲིན་སྟངས་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་ཞུགས་པ་
ལ་ཟེར་བ་མ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་
ཏོ། །དེ་ལྟར་ཚོས་གཉིས་པ་ཚང་བར་བསྐྱབས་ནས་དེའི་ཕྱིར་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི། དེས་ན་ཚེ་ལ་བ་ཕྱི་མ་དང་ཕྱི་མར་ཁྱད་པར་གྱེད་པའི་སྒོ་ནས་
མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་དག་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། འོ་ན་མཚོངས་པ་ཡང་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བར་
ཐལ། གོམས་པར་བྱས་པས་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་མི་མཚོངས་པ་
ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། བརྩེ་བ་ལ་སོགས་སྒོ་དེ་དག་ཚོས་ཙན། སྒྲོར་བ་གཉིས་ལྡན་གྱིས་
གོམས་པར་གྱུར་ན་ཚང་ཙན་དུ་གང་ན་གནས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་རང་གི་རིགས་
མ་ཐུན་སྲ་མའི་ས་བོན་ལས་ནི་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ཙན་གྱི། སེམས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྩེ་སོགས་གོམས་པར་བྱས་པ་དེ་ལྟར་མཚོངས་པ་རིགས་འདྲ་

སྲ་མ་ཉིད་ལས་སྤྱི་མ་འགྲུང་བ་མིན་པར་ཐལ། རང་གི་སེར་ལྷག་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་དང་
འབད་ཚེལ་ཇི་ཅམ་ཡོད་པ་དེ་ཅམ་ལས་རིགས་འདྲ་རེ་རེ་ཞིང་འགྲུང་དགོས་པའི་
སྤྱིར། དེས་ན་མཚོངས་པ་ཚད་དེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་ལུས་
སྟོབས་དང་འབད་ཚེལ་དག་མཚོངས་པ་ཚད་ཅན་དུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་དེས་པ་ཉིད་
ཀྱི་སྤྱིར། འོ་ན་ལུས་སྟོབས་ནར་སོན་པས་མཚོངས་པ་ཇི་ཅམ་སྤྱངས་ཀྱང་གོང་དུ་
འཕེལ་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་མངོན་སུམ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མཚོངས་
པ་སྤྱོད་བ་དེ་ནི་དང་པོ་ཉིད་ནས་སྤྱིས་བཞིན་དུ་མཚོངས་པ་མིན་ཏེ་བད་ཀན་སོགས་
ཀྱིས་ལུས་ཡང་བ་དང་མི་མ་སྐྱབ་པར་བྱས་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་ལུས་སྟོབས་ཇི་ལྟར་
ཡོད་པ་བཞིན་དུ་འང་མི་མཚོངས་པ་ཡིན་ལ། ཚེལ་བས་རིམ་གྱིས་མི་མ་སྐྱབ་པ་
བསལ་ནས་རང་སྟོབས་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་མཚོངས་པའི་ཚད་གནས་པ་ཡིན་
ཀྱི་དེ་ལས་འཕེལ་ནས་དབག་ཚད་དང་རྒྱང་གྲགས་སུ་མཚོངས་པར་འགྱུར་བ་ནི་མ་
ཡིན་ལོ། །

དེ་ལྟར་རྐྱེན་གོམས་པའི་དབང་གིས་འཕེལ་བ་ལ་ཚོད་པ་སྤངས་ནས་ཉེར་
ལེན་རང་གི་རིགས་འདྲ་ལས་འཕེལ་བ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བར་ཐལ། བཅེ་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་ཅིང་དེ་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྲ་
མ་སྲ་མས་འཕེལ་ནས་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། རྐྱོན་མེད་དེ། བཅེ་བ་
རང་གི་ས་ཐོན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཀྱང་། གལ་ཏེ་རང་གི་ས་ཐོན་གྱི་རྒྱ་ཅན་བཅེ་བ་དེ་
འཕེལ་བ་ལ་མི་མ་སྐྱབ་སྤོགས་ཞེ་སྤང་སོགས་ཀྱིས་གཞོན་པ་མེད་པ་ན་སེམས་ལ་དེ་
བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པ་ལ་ཞེ་སྤང་གིས་བཙོམ་ནས་མི་འཕེལ་བའི་སྤྱིར་

དོ། །དེས་ན་བརྟེན་པ་མཐའ་མེད་ཏུ་འཕེལ་ནས་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་ལ་ནི།
འགའ་རྒྱུན་ཞེས་པེད་པར་མ་ཟད་མ་སྐྱུན་རྒྱུན་གོམས་པ་ཁྲད་པར་ཅན་དགོས་ཏེ།
འདི་རྣམ་གོམས་པ་སྤྲུལ་དང་སྤྲུལ་ལྡན་སེམས་ཀྱི་ཚོས་བརྟེན་བ་དང་ཆགས་བྲལ་
སློབ་སོགས་གཞན་དག་གི་གསལ་བ་ཡི་ནི་རྩ་བ་ཡིན་ལ། དེ་རྣམ་འགའ་རྒྱུན་གྱིས་མ་
བཅོམ་པར་ལེགས་པར་གོམས་པར་བྱས་ན་སེམས་དེའི་བདག་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བ་
ཡིན་ཏེ། དབྱ་བཅོམ་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་དང་། འདོད་པ་ཅན་ལ་ཆགས་པ་དང་། མི་
སྤྲུག་པ་སློབ་པ་ལ་ཡིད་ལོག་གི་སློང་དགོས་འབྲུང་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལས་སྦྱོར་བ་ཕུན་ཚོགས་སྐྱེ་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་
ཅན་སྦྱོར་བ་ཉམས་ལེན་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ། ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་
གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ། གཏན་ལ་པབ་པའི་དོན་སློབ་བྱུང་གིས་ཉམས་སུ་
ལྷངས་པ་ལས་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཚུལ། འབྲས་བུ་དེ་ཉིད་ཐེག་པ་གཞན་གྱི་འབྲས་བུ་
ལས་ཁྲད་པར་འཕགས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་མཐའ་དག་སྤྲུག་
བསྐྱེད་ལས་སློབ་བར་འདོད་པའི་བརྟེན་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ནི་རང་ཉིད་གྲོལ་བར་
གཞན་སློབ་མི་རུས་པར་མཐོང་སྟེ་བདག་ཉིད་གྱིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པར་
བྱས་ཏེ་གདོད་འགྲོ་བ་རྣམས་བསྐྱེད་བར་བྱའོ་སྟེ་དུ་སེམས་སྐྱེད་པར་འགྱུར་ཞིང་།
དེའི་ཕྱིར་ཐོག་མར་རང་ཉིད་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞེས་པའི་ཐབས་རྣམས་ལ་ནི་མངོན་པར་
སྦྱོར་བར་མཛད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་གཞོན་པར་བཞེད་པའི་
སོ་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཁྲུབ་པ་ཡོད་དེ། ཐབས་ལས་བྱུང་བའི་འབྲས་བུ་དང་དེའི་
རྒྱ་དག་རང་ལ་སློབ་ཏུ་བྱུར་བ་ཡིན་ན་གཞན་ལ་ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་བག་ལ་

ཉལ་རིམ་ལྟ་བུ་བཞེན་ཏུ་དེ་དག་འཆད་པ་ནི་དཀའ་ཞིང་འཆད་མི་རུས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དང་པོར་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞེ་བའི་ཐབས་ཚོལ་བ་དེས་ཀྱང་སློབ་
དཔོན་གཞན་གྱི་ལུང་ལ་བརྟེན་པ་སོས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། དངོས་པོ་སློབས་ལྷགས་
གྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་བསམ་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་རྣམས་པར་དཔྱོད་པ་སྤྲུག་བསྐྱེད་
རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རྟོག་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་བརྟེན་པས་འབྲས་བུ་འདོད་པ་ན།
དེའི་རྒྱ་ཡོད་མེད་དང་རྒྱ་དེ་རྟོག་མི་རྟོག་སོགས་གྱི་རང་བཞིན་ལ་རྟོག་པར་མཛད་དེ།
གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྤྲུག་བསྐྱེད་རྒྱ་མེད་དམ་རྒྱ་རྟོག་པར་གནས་ན་འབྲས་བུ་སྤྲུག་
བསྐྱེད་བརྒྱུག་ཏུ་མེད་པར་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བརྟེན་པ་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་
དེ་ཉིད་གྱི་རེས་འགའ་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་རྒྱ་ཡོད་ཅིང་དེ་ཡང་མི་རྟོག་པ་ཡིན་པར་
ཁོང་ཏུ་ཚུད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ངོ་བོ་ཏུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་སྲོང་བ་ལ་རྒྱ་སྤང་དགོས་པར་
མཚོང་སྟེ། སྤྲུག་བསྐྱེད་དེའི་རྒྱ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར་ཏུ་རྒྱ་དེ་ཡི་ནི་མི་མ་ཐུན་སྤོགས་ལ་
རྟོག་པར་མཛད་ལ། བརྟེན་པ་ན་རྒྱ་འཛིན་པོ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དེའི་མི་མ་ཐུན་སྤོགས་
ཀྱང་རེས་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་གང་ཞིག་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་གང་ཞིག་དེའི་གཉེན་པོ་
ཡིན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པས་བྱས་པ་
འདུས་བྱས་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་ལྟའི་སློབ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆགས་པ་འཇམ་སྲིད་པ་ནི་རྒྱ་
ཡིན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། བདག་འཛིན་དེའི་གཞོན་བྱེད་ནི་བདག་མེད་མཛོན་
སུམ་ཏུ་མཚོང་བའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་འཛིན་སྤངས་འགའ་བའི་སློབས་དེ་ཅ་
བ་ནས་སུན་དབྱུང་རུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་སྲིད་

བ་དེའི་གཞོན་བྱེད་ཅི་བདག་མེད་མཚོང་བའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་དང་འགལ་བའི་གཉེན་"པོ"ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེས་སྦྱར་རྟོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཚོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་བདག་མེད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལན་གངས་ཀྱི་རྣམ་པ་དུ་མར་སྦྱིང་རྗེ་དང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་མང་པོ་དང་འབྲེལ་བ་བྱས་ནས་བསྐྱེལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཡུན་རིང་བའི་དུས་སྟུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་གོམས་པར་བྱེད་པ་པོ་དེ་ལ་སྦྱོན་དང་ཡོན་ཏན་དག་རབ་ཏུ་གསལ་བར་མཁུན་པ་མཐར་སྟུག་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་འགྱུར་རྟོ། །ཡང་ན་སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོས་འཁོར་བར་སྦྱེ་བའི་བྱེད་པར་རྣམ་པ་དུ་མར་སྦྱངས་ནས་དེ་དག་ཏུ་ཐབས་ཀྱི་བྱེད་པར་མང་པོ་དག་ཡུན་རིང་དུས་སྟུ་གོམས་པ་ལས་ཞེས་འཆད་རྟོ། །དེས་ན་སྟུག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱུའི་བག་ཆགས་དང་ཤེས་བྱ་ལ་སྦྱིབ་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་བཅས་པ་ཟད་པར་སྦྱངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ལ་སྟུགས་ཀྱང་གསལ་བ་མཐར་སྟུག་པའི་སྲིད་རྟོ། །ཀྱང་ཞེས་པ་ནི། སྟུག་བསྐྱེལ་སྦྱངས་པའི་སྲིད་ཉོན་མོངས་སྦྱངས་པར་ཟད་ཅེས་པའོ། །

བཞི་པ་ནི། དེས་ན་གཞན་དོན་ལ་འཇུག་པ་ཅན་གྱི་སྟུག་པ་ཆེན་པོ་དང་། བསེ་རུ་ལ་སོགས་པ་དག་གི་བྱེད་པར་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་སྦྱིབ་པའི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་བག་ཆགས་སྦྱངས་པ་སྦྱངས་པའི་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་བཙེ་བ་ཆེན་པོ་ལས་བདག་མེད་ཐབས་བཅས་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་འབྲུང་བ་ཡིན་ན།

༡ མ་ཕྱི། ༥༧༥ན། རྩ་ * པོ

“སན་¹་བཞེད་པའི་མཇུག་ཏུ་དེ་ཉིད་”འཆད་པར་¹་རིགས་པ་ལ། གྲུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་
མཚོད་རྗོད་དུ་སན་བཞེད་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྟོན་པ་བཤད་པ་ཅེ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མཚོད་
རྗོད་དེར། བདག་མེད་ཐབས་བཅས་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྐྱོར་བ་སྤུན་ཚོགས་དེ་
ཉིད་ལ་སྟོན་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །

འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚོན་ཅེ་ཞེ་ན། སྐྱོར་བ་སྤུན་ཚོགས་དེ་སྟོན་པ་དངོས་ཀྱི་རྒྱའི་
དོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་བཏོད། །བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཐབས་གཞན་གྲོལ་བའི་རྒྱར་
རྟོག་པ་དགག་པའི་སྤྱིར་རོ། །དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་
དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བསམ་སྐྱོར་
སྤུན་ཚོགས་བཤད་པ་གཉི་གའི་སྤུན་མོང་དུ་མཇུག་བསྟུ་བཞི། དེས་ན་བསམ་སྐྱོར་
གཉིས་པོ་འདི་ནི་དོན་གཉིས་སྤུན་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱ་རུ་བཤད་དེ། གཉིས་པོ་འདི་སྟོན་དུ་
བྲུབ་པ་ལས་དོན་གཉིས་སྤུན་ཚོགས་ཀྱི་དང་པོ་རང་དོན་སྤུན་ཚོགས་བདེ་གཤེགས་
འབྱུང་ཞིང་དེ་ལས་གཞན་དོན་སྤུན་ཚོགས་སྐྱོབ་པ་འབྱུང་བའི་སྤྱིར། ཡང་ན་བསམ་
སྐྱོར་གཉིས་པོ་འདི་ནི་རྒྱ་སྤུན་ཚོགས་སུ་བཤད་པ་འཐད་དེ། འདི་གཉིས་སྟོན་དུ་བྲུབ་
པ་ལས་མཚོད་རྗོད་དུ་བདེ་གཤེགས་སྐྱོབ་ཅེས་སྐྱོབ་པའི་དང་པོར་བཤད་པའི་བདེ་
གཤེགས་བྱུང་པར་གསུམ་ལྡན་དེ་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་ཞེས་བཤད་པར་བྱཏོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལས་རང་དོན་སྤུན་ཚོགས་བདེ་གཤེགས་འབྱུང་ཚུལ་བཤད་པ་
ལ། སྤངས་པ་བྱུང་པར་གསུམ་ལྡན་བདེ་གཤེགས་སུ་བཤད་པ་དང་། ཉེས་པ་ཟད་

¹ མ་ཕྱི། ༥༥ན་ན། བན * བན
¹ མ་ཕྱི། ༥༥ན་ན། འཆད་པར * འཆད་པར

བར་སྤངས་པ་མི་སྲིད་པའི་དོགས་པ་གཅད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོན་གཉིས་པོ་དེ་ལས་
 གྲུབ་པའི་བདེ་གཤེགས་རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ཤེས་བྱ་ལ་སྦྱིབ་པའི་རྒྱ་
 བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པ་ཚོས་ཅན། བདེ་གཤེགས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཡོན་
 ཏན་གསུམ་ལྡན་གྱི་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།^༡ །བྱང་པར་གསུམ་ནི།
 ལེགས་པར་སྤངས་པ་དང་། སྤང་མི་ལྡོག་པར་སྤངས་པ་དང་། མ་ལུས་པར་སྤངས་
 པའོ། །བྱང་པར་གསུམ་པོ་དེ་དག་དེམ་བཞིན་སྐྱབ་པ་ནི། །སྤངས་པ་དེ་ཚོས་ཅན།
 རྫོང་ལེགས་པར་སྤངས་པས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་
 གྱི་རྟེན་མིན་པའི་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་སྤེ་རྣམས་ལ་སྤངས་པ་
 ཅམ་ཡོད་ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་འདིས་ཕྱི་
 རོལ་པ་དག་གི་སྤངས་པ་ལས་བྱང་པར་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ལེགས་པར་སྤངས་པ་དེ་
 ཡང་ཐབས་ལེགས་པར་སྡོན་དུ་སོང་བ་ལས་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་བདག་མེད་པ་མངོན་
 སུམ་དུ་གསལ་དུ་མཐོང་བའམ་མཐོང་བེན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྡོར་བ་ལས་མཐོང་
 སྤང་དང་སྡོམ་སྤང་སོ་སོར་སྤངས་པ་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་པོ། །འོ་ན་སྤང་སྡོག་པའི་
 སྤངས་པ་གང་ཡིན། གང་སྤངས་པས་སྤང་མི་ལྡོག་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། རྒྱན་ལུགས་
 སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་ཚོས་ཅན། སྤང་ཡང་འཁོར་བར་སྡོག་ཅེས་བཤད་པ་འཐད་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཉིད་མཚམས་སྡོར་པའི་སྐྱེ་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་སྡོན་ཆགས་སོགས་ནི་སྲིད་
 པ་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཀྱར་ཏུ་འགྱུར་བ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤང་གྱི་སྤངས་པ་དེ་ཚོས་
 ཅན། སྤང་འཁོར་བར་མི་གཤེགས་པ་ཉིད་གྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །བདག་

༡ མ་ཕྱི། ༥༥བཅན། +-། *།

ལྷའི་ས་པོན་ཟད་པར་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་སྤངས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རྟོ། །

གཉེན་སོ་གང་གིས་བདག་ལྷའི་ས་པོན་ཟད་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བདག་
མེད་མངོན་སྲུལ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཚོས་ཅན། རྫོང་གིས་བདག་ལྷ་ཟད་པར་
སྤྱེད་ལུས་ཏེ། རྫོང་དང་དེ་གཉིས་འཛིན་སྤངས་ཐ་དད་པའི་བདག་ཉིད་གིས་དངོས་སུ་
འགལ་བ་གང་ཞིག །རྫོང་གི་འཛིན་སྤངས་བདེན་པའི་གནས་ལུགས་ལ་ལྷགས་པའི་
མངོན་སྲུལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་འདིས་སློབ་ལམ་གྱི་སྤངས་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་
སྤྱེད་དོ། །དེ་ཡང་སྤངས་སོགས་སྤྱོད་མི་སྤྱོད་གི་དོན་ནི། སྤངས་པ་དེ་རྒྱད་ལྟར་གྱི་སྤྱེས་
བུ་ད་དུང་འཁོར་བར་སྤོག་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་དོན་ཡིན་གྱི། སྤངས་པ་ཉམས་མ་
ཉམས་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པའི་སྤངས་པ་སྤངས་ཉམས་པ་སྤིང་ན་ཐར་བ་ལ་
ཡིད་བརྟན་དུ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། འཚོ་བ་མེད་དང་ཡང་དག་དོན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
འབད་ནས་བསྐྱབས་པ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་འདིར་སྤངས་སྤོག་
པར་བཤད་པ་འཕགས་པ་སློབ་པ་དག་མཐོང་ཚོས་ལ་བདེར་གནས་ལས་ཉམས་པ་
སྤིང་པ་ལ་དགོངས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའང་འཐད་པར་མི་སེམས་ཏེ། དེ་ནི་བསམ་
གཏན་ལས་ཉམས་པ་ཅམ་ཡིན་པས་འདིར་སྤངས་མི་སྤོག་པའི་སྤངས་པ་ཁྱད་པར་དུ་
སྤྱོད་པ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་རྟོ། །ཡང་ཆགས་བྲལ་གཞན་ལ་སྤངས་བྱ་གང་
ལུས་པ་ཡིན། གང་ཞིག་སྤངས་པས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཉན་རང་
དག་བཅོམ་པ་ཚོས་ཅན། ལུས་དག་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ལུས་པ་ཡིན་ཏེ། རྫོ་
གསུམ་གྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་སྤངས་འཁོར་བར་སྤོག་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཉོན་མོངས་མེད་ཅིང་དེའི་འབྲས་བུ་ནད་དམ་སྤྱུག་བསྐྱེད་མེད་པའི་

ཕྱིར། རིགས་ཅན་གསུམ་ཀའི་ལམ་བཤད་པ་ལ་སློ་མི་གསལ་བ་ཉིད་ཀྱང་ལུས་པ་
ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤར་གྱིས་
སྤངས་པ་དེ་ཚོས་ཅན། མ་ལུས་བར་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྤེ་བའི་སྤངས་པ་ཉིད་ཡིན་
ཏེ། ལོ་མས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པས་ཐོབ་པའི་སྤངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་ཉེས་བ་ཟད་བར་སྤངས་པ་མི་སྲིད་པའི་དོགས་པ་གཅད་པ་ནི། རྒྱལ་
དཔོག་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ན་དེ། ལུབ་པ་ཚོས་ཅན། སློན་ཟད་པ་མིན་ཏེ། དག་སྐྱ་
བའི་ཕྱིར་དང་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ལམ་པོ་ཆེའི་སྐྱེས་བུ་བཞིན་
ཞེས་ཟེར་རོ། །རྟགས་འདི་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱབ་པ་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་སློབ་པ་ལ་
ཐེ་ཚོམ་བ་བ་ཅམ་ཞིག་འདྲེན་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། གང་དག །ག་ལུགས་སྐྱ་
སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་སྐྱ་བ་དེ་དག་ནི་རྒྱལ་དཔོག་པའི་རིང་ལུགས་མ་ཉམས་པར་
འོངས་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་དག་སྐྱ་བས་སངས་རྒྱས་མིན་པར་སྐྱབ་ཏུ་སོ་
ཞེས་མི་འདོད་བཞིན་ཏུ་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱས་
དག་སྐྱ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ག་ཞན་ཡང་དམ་བཅའ་ལ་མཐའ་བཅད་ནས་འཕོག་པ་
ནི། ཉེས་བ་ཟད་པ་མི་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚན་སློན་ཆགས་སོགས་རྣམས་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར་རམ་མི་རྟག་ཀྱང་དེ་སྤོང་བའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རམ་ཡང་ན་ཐབས་ནི་ཡོད་
ཀྱང་སྐྱས་ཀྱང་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རམ་བསྐྱབས་ན་ཤེས་པར་ཏུས་པ་ཡིན་ཀྱང་དོན་ཏུ་
གཉེར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རམ་དོན་ཏུ་གཉེར་བ་ཡོད་ཀྱང་སློན་པར་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པའི་
ཕྱིར། སློན་རྣམས་མི་ཟད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་ཀྱང་ན་དེ་དག་རྟག་པ་མ་

ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཡོད་པའི་¹སྤྱིར་དང་། སྤོང་བའི་ཐབས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཡི་ནི་གཉེན་པོ་གོ་མས་པས་མ་ལུས་པ་འཇོག་པའི་སྤྱིར་དང་། ཐབས་ཡོད་ཀྱང་མི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱའི་རང་བཞིན་ཤེས་པ་ཡིས་དེའི་གཉེན་པོ་དེ་ཤེས་པ་འདྲ་བ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོན་དུ་གཉེར་བ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྗེ་ལྟར་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་གཞོན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡོད་པར་བསྐྱབས་ཟེན་པའི་སྤྱིར་དང་། ཐབས་སྟོན་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་པ་ཉིད་གཞིགས་ལམ་གསུང་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱུབ་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་དོ། །དེས་ན་བརྟགས་པ་སྤྱི་མ་འདི་གཉིས་དོན་ལ་ཐོབ་ཀྱང་བསྐྱབས་ཟེན་མ་ཐག་པ་དང་། སྤྱུབ་པར་འགྱུར་མ་ཐག་པ་ཡིན་པས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བཞོད་པའོ། །

བཞི་བ་དེ་ལས་གཞན་དོན་ལུན་ཚོགས་²སྤྱོད་པ་འགྲུབ་ཚུལ་ནི། ལུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཚོས་ཅན། རྣོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་³སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཐར་ལམ་གཞིགས་པ་མཐར་སྤྱིར་ཞིང་། གཞིགས་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་ལན་དང་གྲགས་པ་སོགས་ལ་མི་ལྟ་བུར་གཞན་ལ་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གསུང་བར་མཇོག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་གཞིགས་པ་མཐར་སྤྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་མ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་སྤྱིར་དང་། དེར་ཐལ། བདེ་གཤེགས་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་བརྟེན་པས་སོ། །འདིས་⁴སྤྱོད་པ་བདེ་གཤེགས་ལས་འགྲུབ་ཚུལ་བཤད་པ་ཡིན་འོ། །

རྟགས་གཉིས་པ་སྤྱུབ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཐར་ལམ་རང་གིས་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་

¹ མ་ཕྱི། ༥༦༧ན། རྩེད * ཕྱིར
² མ་ཕྱི། ༥༧༧ན། རྩེད་པས * རྩེད་པས
³ མ་ཕྱི། ༥༧༧ན། རྩེད་པས * རྩེད་པས
⁴ མ་ཕྱི། ༥༧༧ན། རྩེད་པས * རྩེད་པས

གཞིགས་པའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་ལ། རྣམ་པ་ཡོད་ཀྱང་
 ལོག་པར་སྟོན་ན་བདག་ལ་ཆགས་ནས། བདག་གི་རེ་བ་འགའ་ཞིག་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་
 ཏུ་ལོག་པར་སྟོན་པའམ། གཞན་ལ་བརྟེན་བཟེད་པས་ཐར་ལམ་ཡང་དག་མི་སྟོན་པ་
 གང་ཡིན། དེ་གཉིས་ལས་མི་འདའོ། །འོན་ཀྱང་བཙུག་ལྷན་འདས་ནི། བདག་གི་རེ་བ་
 འགའ་ཞིག་ལ་ཆགས་ཅན་བརྟེན་མི་གསུང་ཏེ། བདག་གི་བདེ་བའི་འབྲས་བུ་ལ་རེ་བ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ལ་ཆགས་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་གཞན་ལ་བརྟེན་
 བཟེད་པའི་ཐར་ལམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མི་གསུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷགས་བརྟེན་བ་
 ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ན་སྟོན་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཚོམ་པ་ཀྱུན་ཡང་གཞན་
 གྱི་དོན་ཏུ་སྦྱོར་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་བས་ན་བཙུག་ལྷན་འདས་ནི་གཞན་
 ལྷག་བསྐྱེད་ལས་སྦྱོབ་རྣམས་པ་དང་། རྣམ་པ་ལྟར་སྐྱབས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བྱེད་པ་
 ལྷེ་ཆོས་གཉིས་པོ་འདི་དང་ལྷན་པར་ཚང་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ལུས་ཅན་མཐའ་དག་
 གི་སྐྱབས་སུ་འོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལས་ཚད་མར་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ནི། བཙུག་ལྷན་འདས་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་ལྟོས་ནས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ཏེ། བསམ་སྦྱོར་
 ལུན་ཚོགས་ལས་དོན་གཉིས་ལུན་ཚོགས་སུ་འཁྲུངས་པའི་སྟོན་པ་གཞན་སྐྱེད་
 བསྐྱེད་ལས་སྦྱོབ་པའི་རྣམས་པ་དང་མཛད་པ་གཉིས་དང་ལྷན་པ་དེའི་ཕྱིར། ལྷགས་
 འབྲུང་གི་སྟོན་པ་སྟོན་པ་ལས་གང་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བྱོན་པའི་ཚུལ་
 བཤད་ཟིན་ཏོ། ། །

། ལྷན་གྱི་ལྷན་གྱི་སྐོན་པོ་དེ་ལྷན་གྱི་སྐོན་པོ་ལེ་སྤྲུལ་བྱེད་བཤམ་པ། །

། གཉིས་པ་ལྷན་གྱི་སྐོན་པོ་དེ་ལྷན་གྱི་སྐོན་པོ་ལེ་སྤྲུལ་བྱེད་བཤམ་པ་ལ།
སྐོན་པོ་ལེ་རང་བཞིན་སྐྱབ་པ་དང་། དེ་ལས་བདེ་གཤེགས་དང་། དེ་ལས་སྐོན་པོ་དང་།
དེ་ལས་བརྟེན་པ་ལྷན་གྱི་སྐོན་པོ་དང་། “དེ་དག་གྲུབ་ལས་ཚང་མར་གྲུབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་
ལ། བདེན་བཞིན་གནས་ལྷན་གྱི་སྐོན་པོ་དང་དབང་དུ་སྐོན་པོ་སྐོན་པོ་བསྐྱབ་པ་དང་།
བསྐྱབ་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་བདེན་གཞི་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ལྷན་མཚོན་ཚོད་ཀྱི་ཆིག་གི་གོ་རིམ་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་བཤམ་
པའི་སྐོན་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལས་གང་ནས་སྐོན་པོ་ལེ་སྤྲུལ་བཤམ་པ་ལས། ཡང་
ན་ཆིག་གི་གོ་རིམ་བརྒྱུ་སྐྱེ་བཤམ་པའི་སྐོན་པོ་དེ་ལྷན་གྱི་སྐོན་པོ་ལེ་སྤྲུལ་བྱེད་འཆད་
དོ། །དེ་ཡང་སྐྱབ་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཚོས་ཅན། གོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐོན་པོ་ཡིན་
ཏེ། གོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་བདེན་པ་བཞིན་གནས་ལྷན་གྱི་སྐོན་པོ་ཅི་མ་ལོག་པར་སྐོན་
པའི་མཚན་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བསྐྱབ་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་བདེན་གཞི་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི།
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུང་རབ་ལས་བདེན་པ་བཞིན་རྣམ་པར་བཞག་པ་རྒྱ་ཆེར་
བསྐྱབ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལོད། དེ་དག་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་ལྷན་དངོས་པོ་ལ་
གནས་པའི་ཕྱིར་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་པར་ཅིས་ལེ་སྤྲུལ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་། དེ་དག་གིས་
བསྐྱབ་པ་ལྷན་གྱི་བདེ་བཞིན་རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་དག་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚང་མ་ལས་
ལེ་སྤྲུལ་ལ། དེའི་ཕྱིར་འདྲིར་བདེན་པ་བཞིན་སྐྱབ་དོར་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཚང་མའི་

༡ མ་ཕྱེ། ༥༥བཅུ། ༥ * དེ

ལམ་ནས་བྲངས་ནས་གཏུན་ལ་དབབ་པར་བྱའོ། །དེ་ལའང་བཞི་ལས། དང་པོ་སྤྱུག་
བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པ་ལ། སྤྱུག་བསྐྱེལ་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་སྤྱུག་པ་དང་། མཚན་
ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། འཁོར་བ་ངོས་གཟུང་ཞིང་དེ་ཉིད་ཐོག་མ་མེད་པར་སྤྱུག་
པ་དང་། ཐོག་མ་ཡོད་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤྱང་པོ་ལྔ་པོ་ཚོས་ཅན། སྤྱུག་བསྐྱེལ་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ།
ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་ཅན་གྱི་སྤྱང་པོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་
ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤྱང་པོ་རྒྱུན་མ་ཚད་པར་“ལེན”པའི་རྒྱུན་ལ་
འཁོར་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་འཁོར་བ་ངོས་གཟུང་ནས་དེ་ཉིད་ཐོག་མ་མེད་པར་སྤྱུག་
པ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པའི་རིགས་འདྲ་ལས་སྐྱེ་བར་སྤྱུག། རྒྱ་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་དགག། མི་
མ་སྤུན་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་ལ་
སོགས་པ། ཚོས་ཅན། རིགས་འདྲ་སྤྲ་མ་སྤོན་དུ་སོང་སྟེ། རང་ཉིས་གོ་མས་པ་ལས་གོང་
ནས་གོང་དུ་རང་གི་རང་གིས་ཆེས་གསལ་བར་སྐྱེ་བ་མཐོང་བའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ནི།
དེ་ཚོས་ཅན། སྤྱ་ལའང་མ་སྟོས་པར་འདོད་རྒྱལ་དུ་འབྱུང་བ་ཉིད་མིན་ཏེ། དེས་འགའ་
སྐྱེ་བའི་སྤྱིར། ལྷུ་སྟེ། རྒྱ་མེད་ན་དེས་འགའ་སྐྱེ་བ་འགའ་བའི་སྤྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་རྒྱང་མཁྲིས་སོགས་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བ་དགག། འབྱུང་བ་
འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བ་དགག། དང་པོ་ལ། རྒྱ་འབྲས་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་གྲུབ་པ་མདོར་
བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཐལ་བ་དགོད་པ་དང་། དེའི་ལན་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྤྲ་མ་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་གྱི། བད་ཀན་ལས་

༡ མ་ཕྱི། ༥༥ནཅན། ལན * ལེན

འདོད་ཆགས་དང་མཁྲིས་པ་ལས་ཞེ་སྤང་དང་། རྣམ་ལས་གཉི་ལྷན་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
ཆགས་སོགས་རྣམས་རྣམ་སོགས་ཀྱི་དངོས་འབྲས་ཀྱི་ཚོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
རྣམས་དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་འཁྲུལ་བའི་སྤྱིར་ཏེ། བད་ཀན་ཅན་འདོད་ཆགས་
རྣམ་ལ་ཞེ་སྤང་ཆེ་བ་སོགས་མཐོང་བའི་སྤྱིར་དོ། །

གཉིས་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་དེའི་ཚེ་བད་ཀན་ལ་ཞེ་སྤང་གི་རྒྱ་
མཁྲིས་པའི་རང་བཞིན་འདྲེས་པའི་སྤྱིར་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གང་ཟག་དེ་ལ་
མཁྲིས་པ་དེའི་དངོས་འབྲས་ཀྱི་ཚོས་ཤེས་པ་དང་རྒྱལ་མང་བ་སོགས་ཞེ་སྤང་དེ་
ལས་གཞན་ཡང་ཅིས་མ་མཐོང་སྟེ་མཐོང་རིགས་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་དངོས་རྒྱ་
མཁྲིས་པ་ཚང་བར་ཡོད་པའི་སྤྱིར། མཁྲིས་པས་དུག་གསུམ་ཀ་སྐྱེད་ལ་དེ་བཞིན་དུ་
གཞན་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ནད་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་སྐྱེས་བུ་
ཐམས་ཅད་འདོད་ཆགས་སོགས་ཆེ་རྒྱུ་མཚུངས་པར་ཐལ་ལོ། །དེའི་སྤྱིར་དུག་
གསུམ་པོ་རྣམས་ནི་རྒྱུ་མཁྲིས་སོགས་ཀྱི་དངོས་འབྲས་ཀྱི་ཚོས་མ་ཡིན་
ནོ། །རྒྱ་འབྲུང་བ་ཙམ་ལས་སྐྱེས་པར་མཚུངས་ཀྱང་སྐྱེས་བུའི་གཟུགས་ཆེ་རྒྱུ་
སོགས་མི་མཚུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་འདོད་ཆགས་
མཚུངས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ལའང་ཁྱད་པར་ཅན་ལྡོག་གི་
ལས་རྣམས་བདག་པོའི་རྐྱེན་མ་ཡིན་ན། སྐྱེས་བུའི་གཟུགས་"དེར"ཡང་ཚོས་ཅན།
ཆེ་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱ་འབྲུང་བ་ཁོ་ནས་སྐྱེད་པར་འབྲས་
བའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་ཚོད་པ་འཇུག་པར་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

༡ མ་ཕྱི། ༥༥བལྟ། དར * དར

གཉིས་པ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་གྲུབ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། འཕེལ་
 འགྲིབ་མི་མཚུངས་པས་རྒྱ་འབྲས་མིན། ཡིན་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ། རང་ལ་མཚུངས་པ་
 སྤངས་པའོ། དང་པོ་ལ། རྟགས་དགོད་པ་ནི། “ཉེས་”པ་ཚགས་སོགས་ཚོས་ཅན།
 རྒྱང་མཁྲིས་སོགས་ཀྱི་དངོས་འབྲས་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱང་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་རྗེས་
 རྒྱད་པར་དུ་འཕེལ་བ་ཡོད་ན་འདྲེན་རྗེས་ཀྱི་དངོས་འབྲས་པའི་དེས་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། བད་ཀན་འཕེལ་བས་ལུས་རྒྱད་དེ་ཚགས་པ་འགྲིབ་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།
 དེའི་རྒྱལ་རྒྱུ་བ་ལོ། མ་གྲུབ་སྟེ། མཁྲིས་པ་འཕེལ་ནས་ལུས་གདུངས་པས་ཞེ་སྤང་
 རྒྱུ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཅམ་གྱིས་ནད་གསུམ་དང་དུག་གསུམ་རྒྱ་འབྲས་
 ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཚང་བའི་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ནད་
 ཐམས་ཅད་ལྷག་པར་འགྲུང་བ་ཡིས་ཞེ་སྤང་སྟེ་བར་མཐོང་བས་དེ་དག་ཀུན་གྱི་
 འབྲས་བུར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་འོ། །

དེ་ལྟར་ཞེ་སྤང་དེ་ནད་ཀུན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའདྲེན་འདོད་པ་མིན་ཏེ།
 མཁྲིས་པ་ཁོ་ནའི་དངོས་འབྲས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་ཞེ་སྤང་དེ་ནད་གསུམ་པོ་
 ཀུན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའདྲེན་མིན་ཏེ། ནད་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་སྐྱེས་བུ་ཐམས་
 ཅད་ཞེ་སྤང་ཆེ་ཆུང་མཚུངས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་འོ། །དེ་ལྟར་སྟོགས་ཚོས་བསྐྱབས་
 བས་ཅ་རྟགས་ཀྱི་འབྲས་པ་རྒྱུ་བ་ལོ། སྤང་གི་ཅ་བའི་རྟགས་ལ་འབྲས་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
 དངོས་རྒྱ་ནི་འཕེལ་བར་གྲུང་པ་ན་དེའི་དངོས་འབྲས་འགྲིབ་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དཔེར་ན་མཁྲིས་པ་འཕེལ་བ་ན་ཆ་བ་ལ་སོགས་པའི་ནད་འཕེལ་བ་བཞིན་ལོ། འོ་ན་

༡ མ་གྲུ། ༥༥བཞན། ཉམ * ཉེས

དེ་དག་གི་རྒྱ་གང་ཡི་ཞེ་ན། ཆགས་སོགས་ཀྱི་འགྲུར་བ་ཚོས་ཅན། མཁྲིས་སོགས་
ཅམ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱ་ཚོར་བ་བདེ་སྤྱད་ལས་དངོས་སུ་
སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བད་ཀན་འཕེལ་བའི་སྐབས་ལ་ལར་འདོད་ཆགས་མི་འཕེལ་
བ་མཐོང་བས་དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་མ་ཡིན་པར་མི་འགྲུར་ཏེ། བད་གསུམ་ཆ་མི་
མཉམ་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱིས་གོགས་བྱས་ནས་འདོད་ཆགས་མི་སྐྱེད་
བ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། འོན་འདོད་ཆགས་ཅིས་བསྐྱེད་སྐྱོད་ཤིག་ཅེས་བྲིས་པས། བད་
གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་ལས་ཁྱ་བ་འཕེལ། དེ་ལས་འདོད་ཆགས་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། འདོད་
ཆགས་ནི་བད་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་ཁོ་ནའི་འབྲས་བུ་མིན་པར་ཐལ། འགའ་ཞིག་དེ་
གསུམ་ཆ་མི་མཉམ་པ་ལའང་ཆགས་ཅན་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། གཉེན་སོ་དང་
ལྷན་པ་གཞན་འོ་ཞེ་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་འདང་ཆགས་ཅན་མིན་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་བད་གསུམ་མཉམ་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་འབྲུལ་བར་བསྐྱབ་ནས།
ཁྱ་བ་འཕེལ་བ་ལའང་འབྲུལ་བར་སྐྱོན་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱ་བ་
འཕེལ་བ་ལས་ངེས་པར་སྐྱེ་དགོས་པ་མིན་པར་ཐལ། ཆགས་ཅན་གཞན་ནི་ཁྱ་བ་ཟད་
ནས་ཁྲག་འཛུགས་ཀྱང་ཁྱོད་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཆགས་ཅན་དེ་ཚོས་
ཅན། ལུང་མེད་གཟུགས་མཛེས་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་ལྷག་པར་ཆགས་པ་དག་སོ་
ཅན་དུ་མི་འགྲུར་བར་ཐལ། ལུང་མེད་གཅིག་སོ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ལྷག་པར་ཁྱ་བ་
འཕེལ་བའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཟུགས་མཛེས་པ་སོགས་ཀྱང་ཆགས་
པ་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཁྱོད་པར་ཅན་ལས་ཆགས་པ་

༡ མ་ཕྱི། ༥༧བཤད། ན * བྱི

ཁྱད་པར་དུ་འགྲུར་བར་མཐོང་བའི་སྲིད་ཞེ་ན། དེ་དག་གྲང་ཆགས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་
 ལྷོག་དེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་མེད་ལ་ཆགས་པ་ཀུན་བྱུང་མེད་གཟུགས་མཛེས་པ་
 སོགས་ལས་སྐྱེ་བར་མ་དེས་པའི་སྲིད་ཏེ། དེས་ན་བྱུང་མེད་དེ་གཟུགས་མཛེས་པའི་
 དེས་པ་མེད་པར་དེ་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་ཆགས་འབྲུང་བའང་སྲིད་པ་མིན་པར་
 ཐལ་བའི་སྲིད་རྟོ། །དེར་མ་ཟད། འབྲས་མེད་གཟུགས་མཛེས་གྲང་དེ་དེའི་ཡོན་ཏན་དུ་
 མི་འཛིན་པ་མི་སྤྲུག་པ་གོམས་པ་སོགས་ལའང་བྱུང་མེད་ཉེ་བ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་
 ཆགས་པ་སྐྱེ་བར་འགྲུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཡོན་ཏན་དུ་འཛིན་པ་དེ་ཡང་ཡན་ལག་ཏུ་
 དགོས་པ་ཡིན་ན། འོན་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ལ་རྒྱ་ཅི་དགོས། ཡོན་ཏན་ཙན་དུ་དངོས་པོ་
 ལ་གནས་པ་ཙམ་མོ་ཞེ་ན། འོན་བྱུང་མེད་གཟུགས་མཛེས་དེ་མཐོང་བའི་སྐྱེས་བུ་མི་
 སྤྲུག་པ་གོམས་པར་བྱས་མ་བྱས་སོགས་ཐམས་ཅད་གྱིས་དེ་ཡོན་ཏན་དུ་འཛིན་པ་
 ཙན་དུ་འགྲུར་བས་ཁྲུབ་པར་ཐལ་ཏེ། རྒྱ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་སྲིད་རྟོ། །

གཉིས་པ་ཡིན་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། གནས་སྐབས་གང་ལ་བད་ཀན་ལྟག་པར་
 འཕེལ་བཞེན་པའི་གང་ཟག་དེ་འདྲ་ཚོས་ཙན། དེའི་ཚེ་ཞེ་སྤང་ཙན་དུ་མི་འགྲུར་བར་
 ཐལ། དེའི་རྒྱ་མེད་ཅིང་ཆགས་པ་དྲག་པོ་ཙན་ཁོ་ནར་འདོད་རིགས་པའི་སྲིད། ཁྲུབ་
 པར་ཐལ། ཆགས་སྤང་དེ་གཉིས་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་རོ་བོ་མི་མཚུངས་པར་འགལ་བའི་
 སྲིད། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། འདི་ལ་ཞེ་སྤང་མི་འབྲུང་བ་ཉིད་དུ་དེས་པར་མཐོང་བ་མེད་
 པའི་སྲིད་ཏེ། དེས་འགལ་ཞེ་སྤང་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་སྲིད་རྟོ། །

གསུམ་པ་རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། སྐྱེས་བུ་གང་གི་འདོད་ཆགས་ལ་
 སོགས་པ་རིགས་མཐུན་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་རག་ལས་པས་ནི་འཇུག་

བར་འགྲུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དམིགས་རྒྱུན་དང་ཉེས་པ་རྒྱུང་མཁའི་སོགས་ལ་
གཙོ་བོར་རྟོལ་པའི་དེས་པ་མེད་པར་འདོད་པའི་རིགས་པ་སྐྱེ་བ་དེ་ལ་བད་ཀན་ཅན་
ཞེས་པར་ཅན་དུ་མི་འགྲུར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་འདིར་ཐལ་བ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་འགྲུར་བ་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བ་དག་གསལ་ལ། བཤད་ཟིན་པར་ལ་
སྐྱུར་བ་དང་། ཆགས་སོགས་འགྲུར་བ་ལ་བརྟེན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཞན་
བརྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི་ཆགས་སོགས་
འགྲུར་བའི་དངོས་འབྲས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པའང་བཀག་སྟེ། ཉན་གསུམ་ལ་རྗེས་སུ་
འགྲོ་ལྟོག་འཁྲུལ་པའི་ཚུལ་དེས་འགྲུར་བ་ཙམ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་འཁྲུལ་བའང་
འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། འགྲུར་བཞི་ཆགས་སོགས་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་ཡང་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ཡང་། ཡོད་མེད་དག་ལ་རྟེན་མེད་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཀག་ཟིན་
པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཆགས་སོགས་འགྲུར་བ་ལ་བརྟེན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཞན་
བརྟན་པ་ནི། ཁྱེད་ཀྱིས་འགྲུར་བ་ལ་འགྲུར་འགྲུར་དུས་མཉམ་བརྟེན་པར་ཁས་སྦྲངས་
པ་བཞིན་དུ་ཆགས་སོགས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ནི་ཁྱེད་རང་ལའང་ཁས་སྦྲངས་
འགལ་བར་འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་འགྲུར་འགྲུར་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་
ས་སོགས་ལ་གྲུབ་ཟིན་བརྟེན་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དཀར་པོ་ས་སོགས་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པའི་སྐྱའི་དོན་ཡང་རང་
གི་སྣ་ལོགས་ཀྱི་ས་སོགས་རྒྱུར་བྱས་པའི་དོན་ནམ། ཡང་ན་རང་གི་རྟེན་དུ་ཐ་སྟོང་

༡ མ་ཕྱི། ༤༠བཤད། ག *གི

བྱས་པའི་ས་སོགས་དེ་དག་དང་ཚོགས་པ་དབྱེར་མེད་པར་ནི་གནས་པའི་སྲིར་རྟེན་
དང་བརྟེན་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་དུས་མཉམ་པའི་མི་འདོགས་པའི་དོན་གཞན་
རྟེན་དང་བརྟེན་པ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཚོགས་པ་གཅིག་པ་ལ་དབྱེར་མེད་
པས་ཁྲུབ་པ་མེད་དེ། ཆང་དང་དེའི་ཚྭ་ས་པར་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་བཞིན་ཏེ།
འདི་ལྟར་ཆང་ཆ་བར་འགྲུར་ཅིང་སྦྱར་པོར་གྲུར་པ་ན་ཆང་མ་ཉམས་ཀྱང་ཚྭ་ས་པར་
བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་དེ་གཉིས་ཚོགས་པ་གཅིག་ཀྱང་དོན་གཞན་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཡིན་
པ་བཞིན་དུ། འགྲུར་སེམས་ཀྱང་དུས་མཉམ་དབྱེར་ཡོད་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་
འགྲུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དཔེ་དགག་པ་ནི། ཆང་གི་དངོས་པོ་ལས་ཆང་གི་རྒྱས་པ་དོན་
གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་པ་དག་རྒྱས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིར་རྟོ། །དེས་ན་ཆང་གི་
ཚྭ་ས་པའི་རྒྱས་པ་ནི་ཆང་གི་རྣམ་ཡིན་པས། དེ་ཞིག་ན་ཆང་གི་དངོས་པོ་ཡང་འཛིག་
པར་འགྲུར་ལ། རྟེན་ཆང་གི་དངོས་པོ་མི་འཛིག་པར་ཆང་བར་གནས་ན་བརྟེན་པ་ཚྭ་ས་
པར་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡང་འཛིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཁྲུབ་བདེ་རྣམ་གཅིག་ཡིན་པའི་སྲིར་
རྟོ། །གལ་ཏེ་ཆང་དང་ཚྭ་ས་པའི་རྒྱས་པ་བཞིན་ལྷུས་སེམས་དེའང་གྲུབ་བདེ་རྣམ་
གཅིག་ཡིན་པར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མཚུངས་པ་མིན་པར་ཐལ། འགྲུར་སེམས་རྣམ་ཐ་
དད་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྲིར་རྟོ། །དེར་ཐལ། ལྷང་བ་ཐ་དད་པ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་སོ་
སོར་རྟོགས་པས་ཁྲུབ་པའི་སྲིར་ཏེ། འགྲུར་བའི་ལྷུས་ཀྱི་དབང་གེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུ་
ཡིན་པས་ཁྲུབ་ལ། སེམས་ནི་རྒྱུར་མཐོང་གི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཁོ་ནའི་རྣང་ཡུལ་དུ་
འགྲུར་གྱི། སེམས་རྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུར་མཐོང་མངོན་སུམ་གཞན་མི་སྲིད་པའི་

སྤྱིར། དཔེར་ན་རང་གི་མཁའ་མའི་རྒྱག་གཟེར་དང་སྐྱོས་གར་མཁའ་གི་ཆ་བྱང་བཞིན་
ལོ། །དེ་ལྟར་དཔེ་རིམ་པར་བཞོད་པ་དེ་དག་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་ནས། ད་
ནི་སེམས་ལུལ་གྱི་འབྲུང་བ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དེ་ཉིད་དགག་པར་
བྱའོ། །དེ་སྤྱིད་ལུས་ནི་རྣམ་པ་གཞན་དང་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་གྱི་བར་དུ་ཡིད་སྐྱོའི་རོ་
བོའང་རྣམ་པ་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་བར་མཚུངས་པར་ཐལ། ཡིད་སྐྱོ་ལུས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་
པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན། གཟུགས་སོགས་འབྲུང་འགྱུར་འབྲུང་བའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་བཞིན་
དུའོ། །གལ་ཏེ་ལུས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་ཡང་དམིགས་རྒྱུན་གྱི་དབང་གིས་ཡིད་
སྐྱོ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་
གཟུང་དོན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཉིད་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །

དེས་ན་གང་གི་ཚེ་ལུས་ཁོ་ན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་སྤྲ་མ་འགའ་ཞིག་
ལས་ཤེས་པ་སྤྱི་མ་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་སྤྲ་མ་འགའ་ཞིག་
ཤེས་པ་སྤྱི་མ་འགའ་ཞིག་གི་བག་ཆགས་སད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་དེས་ན་འོ་ཞེས་པ་
བཀག་པས་གྲུབ་པའི་དོན་བསྟུ་བའོ། །གཉིས་པ་འཁོར་བའི་ཐོག་མ་ཡོད་པ་དགག་པ་
ལ། ཉམས་དགོད། ཅ་བའི་ཉམས་སྐྱབ་གྱི་ཁྱབ་པ་མ་དེས་པ་དགག། །ཅ་ཉམས་མ་
གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཉམས་གཞན་གྱིས་ཡང་འཁོར་བའི་ཐོག་མ་མེད་པར་
གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་མིན་པ་སེམས་ཅན་དུ་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་རིགས་པ་མེད་
པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་མིན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་རུང་བ་
མིན་པའི་སྤྱིར།

༡ མ་ཕྱི། ཡན་ཉན། གྱི * གྱི
༢ མ་ཕྱི། ཡན་མན། མེད་འི * མེད་པའི

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་ཉིད་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་
 གནས་པའི་སློབ་ལྟ་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པའི་རྒྱལ་པ་དང་ལྷན་པའི་སྤྱིར་རྣམ་ཤེས་མིན་པ་
 རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མིན་པར་ཁོ་བོ་ཅག་གྲུང་འདོད་པས་དེ་ལ་སེམས་ཅན་གསར་
 རྐྱེ་མེད་པས་མ་ཁྲུབ་པོ་ཞེ་ན། རྒྱ་ལ་འབྲས་བུ་རྒྱས་པའི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་ནི། ཅ
 སོགས་ཅེ་ན་སྐང་ཆེན་བརྒྱ་སློབ་ཆེ་མ་མཐོང་"ཡོད"འོ་ཞེས་དེ་སྐྱེད་གྲངས་ཅན་
 ལྷགས་ལས་གཞན་ངོ་ཚར་བཅས་པ་སྤྱི་བརྗོད་ཚུལ། དེས་ན་དེ་ནི་གྲངས་ཅན་
 ལྷགས་དང་འབྲས་པའི་འདོད་པ་ཡིན་གྱི་རྒྱུར་པན་ཁྲོད་ནི་རྟོག་གོ་བ་ཆེན་པོར་ཁས་
 མཆེ་བའི་སྤྱིར་ལྷགས་དེ་ལེན་པར་མི་རིགས་སོ་ཞེས་བ་སྟེ། དེ་"ཡང"འབྲས་བུ་
 རྒྱའི་བདག་ཉིད་དུ་ཁས་སྐྱེད་པར་སོང་བས་དེའི་ཆ་ནས་གྲངས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་
 རྐྱེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། འབྲུང་བ་སོགས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྲངས་
 ཅན་འདོད་པ་ནི་མིན་ཏེ། གྲངས་ཅན་བདག་སྐྱེས་བུ་ཁོ་ན་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་བུ་
 གཞན་ཐམས་ཅད་བཅས་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞོ་ཞེ་སྟེ་བའི་སྤྱིར་རོ། །འི་ཀ་བྱེད་མང་པོ་ཞིག་
 གིས་འདི་ཅེས་ལའང་ལྷགས་པའི་འཇུ་མ་བག་བསྟེན་པར་སྤྱང་ངོ། །གཞན་ཡང་། རྒྱ་
 བོ་ལན་བརྒྱུར་རྣམ་སྤྱི་ཡང་ངོ་བོ་གང་ཞིག་ཡོད་ན་སྤྱང་བར་འབྲུང་བའི་འབྲས་བུའི་
 ངོ་བོ་དེ་"ནི་སྤྱར་རྒྱའི་དུས་ན་མི་སྤྱང་ན་རི་ལྟར་འབྲས་བུ་དེ་ནི་རྒྱ་ལ་ཡོད་པར་
 འབྲུང་། དེས་ན་སྤྱང་བུར་མ་དམིགས་པས་ཞིགས་པའི་སྤྱིར་། རྒྱ་དུས་ན་འབྲས་བུ་
 རྒྱའི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

1 མ་ཕྱི། ༡༡བཤན། མོད * ཡོད
 2 མ་ཕྱི། ༡༡བཤན། བང * ཡང
 3 མ་ཕྱི། ༡༡བཤན། བོང * བོད

གསུམ་པ་ཚ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དགག་པ་ལ། རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐམས་པ་བརྗོད་
 པ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས། དེ་འགོག་པ། ལྷ་ན་མེད་པར་
 འབྱུང་བ་ལ་ཞེས་སོགས་ཏེ། །ཡང་ན་བསྟུས་དོན་འདི་ལྟར་མ་བཅད། རྣམ་ཤེས་ཡིན་པ་
 རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉིང་ལེན་ཡིན་པའི་བྱིད། སེམས་ཅན་གསར་སྐྱེ་མེད་པ་མི་འཐད་དེ།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤར་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གསར་དུ་སེམས་ཅན་དུ་སྐྱེས་
 པས་ཁྲུབ་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས། དེ་ཉིད་འགོག་པ་ལ་སྤྱད་ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ལ། དེ་ཡང་
 རྒྱང་བན་ལ་འབྱུང་བ་རྒྱུར་སྐྱ་བ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་རྒྱུར་སྐྱ་བ་གཉིས་ཡོད་ལ། འབྱུང་བ་
 རྒྱུར་སྐྱ་བ་ལའང་། འབྱུང་བ་ཁྲུང་པར་བ་རྒྱུང་མཁྲིས་སོགས་རྒྱུར་སྐྱ་བ་དང་། འབྱུང་བ་
 ཅོམ་རྒྱུར་སྐྱ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་འགོག་པ་འཇུག་ཕྱིར་རྒྱང་སོགས་ཚོས་མ་ཡིན་
 ཅེས་སོགས་དང་། གཉིས་པ་འགོག་པ། འདིས་ནི་འབྱུང་བའི་ཚོས་ཉིད་བཀག་ཅེས་
 སོགས་དང་། རོ་བོ་ཉིད་རྒྱུར་སྐྱ་བ་ནི། རྒྱ་གཞན་གང་ཡང་མེད་པར་རོ་བོ་ཉིད་ལས་ཤིག་
 མོ་དོལ་བ་ལྟར་གསར་སྐྱེད་སྲུ་ཁས་ལེན་པ་སྟེ། དེ་ནི་འདི་དག་གིས་འགོག་པར་བྱེད་
 དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་སློ་བློས་དང་ལྡན་པ་དག་གི་རྣ་བར་འོང་བ་ཡིན་ལོ། །ཐ་མལ་བའི་
 སེམས་ཅན་སྐྱེས་མ་ཐག་ཆགས་ཅན་སོགས་སྲུ་འབྱུང་བའི་དེས་པ་མེད་པར་འགའ་
 ཞེག་ཆགས་བྲལ་དུ་སྐྱེ་སྲིད་པ་ཉིད་དུ་ཐམས་པར་འབྱུང་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤར་
 བ་མེད་པ་གསར་དུ་འབྱུང་བའི་རིགས་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པའི་བྱིད། དེས་འཕངས་པའི་
 རང་རྒྱུད་ནི། སྤར་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་སེམས་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱིད་
 ཐམས་ཅད་སྐྱེས་ཅོམ་ནས་ཆགས་ཅན་དུ་རིགས་དེས་པའི་བྱིད། ཐ་མལ་བའི་སྐྱེས་བུ་

རྣམས་ནི་ཐལ་རང་གཉེས་ཀའི་ཚོད་གཞི་ཡིན་ལོ། །འདི་ནི་འགལ་བྱུང་དམིགས་པའི་
རྟོགས་སོ། །

གཉེས་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུ་ཀུན་རྫུ་འབྱུང་བའི་བདག་
ཉིད་ལས་མ་འདས་པའི་སྲིང་ཆགས་སོགས་དང་ལྡན་པས་བྱུང་བོ་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་
འདོད་ཆགས་སོགས་ཆེ་རྒྱུང་མཚུངས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་དངོས་ཀྱི་ཉིར་
ལེན་འབྱུང་བ་མཚུངས་པའི་སྲིང་། གལ་ཏེ་འབྱུང་བ་ཤས་ཆེ་རྒྱུང་གི་བྱུང་བར་ཆགས་
སོགས་ཆེ་རྒྱུང་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སློབ་ཆགས་རྣམས་ལ་སློབ་ཆགས་དང་
ཆེས་སློབ་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་བར་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་
འབྱུང་བ་ལ་ཤས་ཆེ་རྒྱུང་གི་བྱུང་བར་ཡོད་པའི་སྲིང་ཏེ། མདོར་ན་འབྱུང་བ་ཤས་ཆེ་
རྒྱུང་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སློབ་ཤས་ཆེ་རྒྱུང་གི་བྱུང་བར་ཡོད་པར་ཐལ་ཏེ།
སློབ་གི་དངོས་རྒྱུང་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་སྐྱས་པའི་སྲིང་ཞེས་བྱ་བའོ། །འདོད་
ན་མདོན་སྤྲུལ་གྱིས་བསལ་ལོ། །

དེས་ན། ཉིར་ལེན་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་བྱུང་བར་ཡོད་ཀྱང་སློབ་ཆགས་རྣམས་
ལ་ཆེས་སློབ་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་བར་མེད་ལ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། ཆགས་
སོགས་ཆེ་རྒྱུང་གི་བྱུང་བར་འདིའི་ཉིན་འབྱུང་བ་ཤས་ཆེ་རྒྱུང་གང་ཡིན་པར་འདོད་པ་
ཁྱོད་ལྟར་ན་འབྱུང་བ་དེ་ནི་སྤུལ་བྱུང་འགྲིབ་པ་བཞིན་དུ་ཆགས་སོགས་ཀྱང་འཕེལ་
འགྲིབ་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །དེ་འདོད་ན། ཆགས་སོགས་དེ་སྤར་ཡོད་པ་ལས་
སྲིང་དེ་མེད་པར་འགྱུར་བ་སྲིད་པར་ཐལ། འབྱུང་བ་འཕེལ་འགྲིབ་ལས་ཆགས་
སོགས་འཕེལ་འགྲིབ་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྲིང་། འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཆགས་བྲལ་མི་སྲིད་

བ་ཉམས་སོ། །

གལ་ཏེ་ཆགས་སོགས་ཆེ་ཆུང་ཐ་དད་ཀྱང་ཡེ་མེད་དུ་འགྱུར་བ་སྲིད་པ་མིན་
 ཏེ། རྒྱ་འབྱུང་བ་མཚུངས་པའི་བདག་ཉིད་འཕེལ་འགྲིབ་ཐ་དད་ཀྱང་གཏན་ནས་མི་
 ལྷོག་པ་སྟེ་འབྱུང་བ་ཡེ་མེད་པའི་སེམས་ཅན་མི་སྲིད་པའི་སྲིར་ཞེ་ན། འོ་ན་སྦྱེས་བུ་
 ཀུན་ལ་འདོད་ཆགས་ཆེ་ཆུང་སོགས་འདྲ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། འབྱུང་བའི་བདག་
 ཉིད་ཁོ་ན་འདྲ་བར་རྒྱུར་ཡོད་པའི་སྲིར། དེས་ན་རྒྱ་མཚུངས་པའི་བདག་ཉིད་ལས་
 རྒྱུང་བ་ཡིན་ཀྱང་བ་ལང་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་ལ་བ་ལང་དང་ཆེས་བ་ལང་སོགས་
 གྱི་ཤེས་པའི་སྣང་བ་མེད་པའང་ཞེས་བ་བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ལ་གྲགས་པའི་དཔེ་ཡིན་
 ལ། རྒྱན་པན་རང་ལ་གྲགས་པའི་དཔེ་ཉི་ལྟེ། ཡང་ན་རྒྱུང་བའི་ཁྲིད་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་
 འདིར་ཡང་ས་སོགས་ལ་སློབ་ཆགས་ཉིད་དང་ཆེས་སློབ་ཆགས་ཉིད་ལ་སོགས་
 པའི་བྱུང་བར་གྱི་རིམ་པ་ལ་ལར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཉེར་ལེན་འབྱུང་བར་
 མཚུངས་པ་ལ་ཆགས་སོགས་ཆེ་ཆུང་གི་བྱུང་བར་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་སྤུལ་
 རྒྱུང་འགྲིབ་པ་བཞིན། དེ་ཡོད་པ་ལས་དེ་མེད་འགྱུར་ཞེས་པ་མ་དེས་ཏེ། རྫོ་བ་ལ་ཆེ་
 ཆུང་གི་རིམ་པའི་བྱུང་བར་ཡོད་ན་ཡང་རྫོ་མེད་མེ་འགའ་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་
 འདིར་ཡང་ཆགས་སོགས་ཆེ་ཆུང་གི་བྱུང་བར་ཡོད་ཀྱང་ཆགས་པ་ཡེ་མེད་མི་སྲིད་
 འོ་ཞེ་ན། དཔེ་དོན་མཚུངས་པ་མིན་པར་ཐལ་རྫོ་བ་ལས་མེ་གཞན་ཡིན་པ་བཀག་
 པའི་སྲིར་དོ། །

གང་ཞེག་སྤུལ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཡོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཆགས་སོགས་ནི་ཚོས་

༡ མ་ཕྱེ། ༤༡བཤན། ན * བྱི

ཅན། འབྲུང་བའི་སྐབས་ལ་ལར་ཁྱོད་ཆད་པར་འབྲུང་བ་སྲིད་པར་ཐལ། འབྲུང་བ་
 འཕེལ་འགྲིབ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་རིམ་པ་དང་ལྡན་པ་ལས་ཁྱོད་འཕེལ་འགྲིབ་གྱི་ཁྱད་པར་
 ཏུ་འབྲུང་ཁྱོད་དེ་དང་འབྲེལ་རུང་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་སྲིད། ལྷན་བྱའི་ཚོས་དཀར་པོ་
 ལ་སོགས་པ་འབྲས་རུང་ཡིན་པ་བཞིན། དེས་ན་འབྲས་རུང་དང་འབྲས་མི་རུང་དེ་
 གཉིས་དཔེ་དོན་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཆགས་སོགས་ཚོས་ཅན། གཟུགས་སོགས་
 གཞན་ཏུ་འང་འབྲུང་བ་ལ་གནས་པར་ངེས་པ་མིན་ཏེ། ས་སོགས་གྱི་གཟུགས་ཅི་
 སོགས་དེ་དག་འབྲུང་བ་དང་ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་སྐོན་སྲིད་དབྱེར་མེད་འབྲས་མི་རུང་
 ཡིན་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་ཆགས་སོགས་དང་འབྲུང་བ་དེ་འང་ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་སྐོ་
 བས་དབྱེར་མེད་ཡིན་པ་དེ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མཚུངས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ས་
 སོགས་ལ་ཡོད་པའི་གཟུགས་ཅི་སོགས་ཚོགས་པ་གཅིག་པ་རྣམས་ལྟན་ཅིག་སྐྱེ་བས་
 ཁྱབ་པ་བཞིན་ཏུ་འབྲུང་བ་ལ་འང་ཆགས་སྐང་རྫོངས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལྟན་ཅིག་སྐྱེ་
 བས་ཁྱབ་པར་ཐལ་བའི་སྲིད་རྟོ། །དམིགས་རྒྱེན་གྱི་དབང་གིས་ཅིག་ཅར་ཏུ་མི་སྐྱེའོ་ཞེ་
 བ། ཆགས་སོགས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་གཟུང་ལུལ་སྲི་རོལ་གྱི་དོན་ཡང་ཁྱོད་ངེས་
 འགའ་སྐྱེ་བར་ངེས་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རྣམས་པར་བརྟགས་པ་ཅོམ་གཟུང་ལུལ་ཏུ་
 ཡོད་པའི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་རྟོ། །གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། ཐ་མལ་པ་རྣམས་ལ་
 ཆགས་སོགས་འབྲུང་བའི་ངེས་པ་མེད་པར་དེ་ཡི་མེད་ཏུ་ཐལ། ཆགས་སོགས་གྱི་སྐྱལ་
 མཉམ་གྱི་རྒྱ་དང་བྲལ་བའི་སྲིད། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ནི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་ལ་ཟེར་ཏེ།
 སྐལ་མཉམ་རྒྱ་ནི་འདྲའོ་ཞེས་པ་ལྟར་རྟོ། །འབྲུང་བ་ཁོ་ན་ཉེར་ལེན་ཡིན་ན། འདོད་

༡ མ་ཕྱི། ༤༡བཤན། ལན * ལེན

ཚགས་ལ་སོགས་པའི་སྐོ་རྣམས་ཀུན་སྦྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་དུས་ཀུན་གྱི་ཚེ་སྦྱེ་བར་
འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་དག་གི་རྒྱ་འགྱུར་བའི་རྟེན་ཏུ་ཉེ་བར་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ལམ་ཞེས་པ་
ཡང་ན་ཡེ་མི་སྦྱེ་བའམ་ཡང་ན་རྟེན་ཏུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་ཞེས་པའི་རྣམ་གྲངས་སྤྱད་པའི་
ཚིག་གོ།

གཉིས་པ་སྦྱུག་བསྐྱེད་བའི་མཚན་ཉིད་བཤའ་པ་ལ། དང་པོ་མི་རྟེན་
པའི་མཚན་ཉིད་བཤའ་བ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། མི་རྟེན་སྦྱེ། དེས་
འགའ་སྦྱེ་བར་དམིགས་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་སྦྱུག་བསྐྱེད་བའི་རྣམ་པ་ནི། དེ་ཚོས་
ཅན། སྦྱུག་བསྐྱེད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ཉེས་པའི་ཚོགས་གྱི་རྟེན་གྲུང་པའི་སྤྱིར་དང་། སྦྱོན་
གྱི་རྒྱ་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཡང་དོ། གསུམ་པ་བདག་མེད་
པའི་རྣམ་པ་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་བདག་རང་དབང་བ་མིན་ཏེ། མི་རྟེན་པ་དང་གཞན་
དབང་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བཞི་བ་སྦྱོང་པའི་རྣམ་པ་ནི། ཚོས་ཅན། དོན་གཞན་གྱི་
བདག་གིས་སྦྱོང་བ་ཡིན་ཏེ། རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
པའང་མིན་པའི་སྤྱིར། དེ་སྦྱུབ་པ་ནི། ཚོས་ཅན། བདག་རང་དབང་ཅན་དེས་ཁྱོད་བྱིན་
གྱིས་སྦྱོབ་པ་མིན་ཏེ། དེ་ཁྱོད་གྱི་རྒྱ་མིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། རྟེན་པའི་རི་ལྟར་
འབྲས་བུའི་སྦྱེད་གྲུང་ཡིན་པ་མི་འབྲས་པའི་སྤྱིར། དེ་སྦྱུབ་པ་ནི། རྟེན་ན་རྒྱ་མིན་པས་
ཁྱབ་པར་ཐལ། རྟེན་པ་དེའི་སྤྱིར་ན་བདག་རང་དབང་བ་གཅིག་ལས་སྤང་པོ་དུ་མ་ནི་
དུས་སྤྱི་ཐ་དད་པར་སྦྱེ་བར་མི་འགྱུར་བས་ཁྱབ་པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་རྒྱ་གཞན་
དག་ནི་ཚོགས་ན་ཡང་འབྲས་བུ་དག་ནི་དེས་འགའ་སྦྱེ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་ན་འབྲས་བུ་
དག་པ་རྒྱ་གཞན་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། རྒྱ་འབྲས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་གྲོག་

གི་ཚུལ་དེ་ནི་རྟག་པ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟག་པ་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་
མི་འཐད་དོ། །

དེ་ཡང་གཞུང་གཞན་དག་ལས་སྟོང་པའི་རྣམ་པ་དང་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་
ཞེས་འབྲུང་ཡང་། འདིར་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་དང་། སྟོང་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་གོ་རིམ་
དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་བདག་མིན་པར་རྟོགས་ན་དོན་གཞན་གྱི་བདག་
གིས་སྟོང་པ་རྟོགས་སྐྱབ་བར་དགོངས་པ་དང་། མི་རྟག་ཅིང་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པ་
དེ། རང་གི་ངོ་བོ་བདག་མིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་བསྟན་
པའི། དེ་མ་ཐག་ཏུ་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་གསུངས་ནས་དེ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་གཞན་མ་
བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཀུན་འབྲུང་བདེན་པ་ལ་བཞི་ལས། རྒྱའི་རྣམ་པ་ནི། སྤྱད་བསྐྱེལ་གྱི་
སྤང་བོ་འདི་ཚོས་ཅན། རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་སྟེ། དེས་འགའ་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འབྲུང་སྟེ། རྒྱ་མེད་དུ་འབྲུང་བ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་རྟག་ཏུ་
ཡོད་པའམ་ཡང་ན་རྟག་ཏུ་མེད་པར་འབྲུང་དགོས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཆེད་མ་ལ་སོགས་
གྱི་ཚུལ་ཉིད་སོགས་རྒྱ་མེད་དུ་འབྲུང་བ་དེ་ལྟར་འདི་དག་རྒྱ་མེད་དུ་འབྲུང་བར་འབྲུང་
ཞེས་ནི་རྒྱང་བཞུག་ཅིག་རབ་ཏུ་བརྗོད་དོ། །དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གང་ཡོད་ཉིད་ན་གང་
སྐྱེ་བའམ་གང་འབྲུང་ན་ཡང་རྣམ་འབྲུང་བ་དེ་ནི་དེ་རྒྱར་རབ་ཏུ་བརྗོད་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་
རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་བྱས་དེ་ནི་ཆེད་མའི་ཚུལ་སོགས་དེ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དོ། །འོ་ན་ལྷན་ལའི་རེག་བྱ་ལྷན་ལའི་གཟུགས་མཚོང་བའི་མིག་ཤེས་གྱི་རྒྱ་ཡིན་

༡ མ་གྲི། ༥༤ནལ། ༥ * ཏུ

བར་ཐལ། རྗེས་འགྲོ་ལྡོག་པོ་དེ¹ འབྲ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མེད་ན་ལྷན་ལའི་གཟུགས་
ཀྱང་མེད་བར་འགྲུབ་པས་སོ་ཞེས་ན། ལྷན་ལའི་རེག་པ་སྐྱ་མ་དེ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་
དོན་དུ་འགྲུབ་པའི་ལྷན་ལའི་གཟུགས་སྤི་མ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་དེ་མཚོང་
བའི་མིག་ཤེས་ལ་ནི་རྒྱུད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལོ། །དེ་ཡང་ལྷན་ལའི་གཟུགས་སྐྱ་མས་དེའི་
གཟུགས་སྤི་མའི་ཉེར་ལེན་དང་རེག་པ་སྤི་མའི་ལྷན་ཅིག་གེད་རྒྱུན་གེད་ལ། དེ་བཞིན་
དུ་རེག་པ་སྐྱ་མས་རེག་པ་སྤི་མའི་ཉེར་ལེན་དང་གཟུགས་སྤི་མའི་ལྷན་ཅིག་གེད་རྒྱུན་
གེད་དོ། །དུས་མཉམ་པའི་རེག་གཟུགས་གཅིག་མེད་ན་གཅིག་མེད་དགོས་ཀྱང་།
གཅིག་མན་གེད་དུ་ཡོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཅིག་ཤོས་སྐྱེ་བ་མིན་ལ། འདིར་སྐྱས་པའི་རྒྱ་
འབྲས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ལ་ཚུལ་དེ་དགོས་པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེས་བ་སྟེ་
གཞན་དག་གིས་སྐྱ་མོ་འདི་ཅམ་ཡང་མ་ཤེས་པར་སྤང་དོ། །

གཉིས་པ་ཀུན་འབྲུང་བའི་རྣམ་པ་ནི། འོ་ན་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤྱང་པོ་རྒྱ་དང་བཅས་
པ་ཡིན་ན་རྒྱ་དེ་ལྟ་བུ་ལས་སྤྱང་ཞེ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དབང་སྤྲུག་ཉག་པ་ལ་
སོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་སྤིད་པ་མིན་ཏེ། ཉག་པ་རྣམས་རྒྱ་ཡིན་པ་བཀག་ཟེན་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཉག་པ་འབྲས་སུ་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །གསུམ་པ་རབ་སྐྱེའི་
རྣམ་པ་ལ། རབ་སྐྱེའི་དོ་བོ་དང་། ལྱང་འགལ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། འོ་ན་རྒྱ་ཡོད་ཅིང་དེ་ཡང་མི་ཉག་པ་ཡིན་ན་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་རྒྱ་ཡིན་
ཞེ་ན། རྒྱ་མེད་དང་། ཉག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་སྤིད་པ་དེའི་ཕྱིར། སྤིད་པ་མཚོན་བར་
འདོད་པའི་སྤིད་སྤིད་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤྱང་པོའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་མི་རྣམས་སྐྱེ་

¹ མ་ཕྱི། ༤༧ན། ༥ * དེ
² མ་ཕྱི། ༤༧ན། ༦ * སྤིད

བའི་གནས་སུ་གྱུར་བའི་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཅིང་ལེན་པ་དེ་ཐོབ་
 བར་འདོད་པའི་བསམ་བས་བྱས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། འདིར་ཡོངས་སུ་འཛིན། ཞེས་པ་
 བའི་ལེན་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་པས་སྲིད་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ལེན་པ་ཞེས་མངོན་པར་འབྲུག་
 བྱེད་གྱི་རྒྱ་བརྟན་པ་ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་ལུང་འགལ་སྤང་བ་ནི། འོ་ན། མདོ་ལས།
 ལྷུག་བསྐལ་ཀྱན་འབྲུང་འཕགས་པའི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། སྲིད་པ་ཡག་འབྲུང་བ་ཅན་
 དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་དེ་དང་དེ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་ངང་རྩེ་བ་
 ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ་འདོད་པའི་སྲིད་པ་དང་འཛིག་པའི་སྲིད་པ་དང་སྲིད་པའི་སྲིད་པ་འོ་
 ཞེས་སྲིད་པ་གསུམ་ཀ་རྒྱུར་བ་འགྲུབ་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྲིད་པ་གསུམ་རྒྱུར་
 གསུངས་པ་དང་། གནས་ལུས་ཡོངས་སྲོད་སོགས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྲིད་པ་རྒྱུར་
 བ་འགྲུབ་པ་མི་འགལ་བར་ཐལ། གང་གི་སྲིད་ན་སྲུ་གནས་གྱི་ཡུལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་
 སྲིད་པ་དེ་ནི་སྲིད་པ་འདོད་པའི་སྲིད་པ་ཡིན་ལ། ཡང་སློབ་ཆགས་རྣམས་བདེ་བ་
 ཐོབ་པ་དང་ལྷུག་བསྐལ་འདོར་བར་འདོད་པའི་བསམ་བས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་དེ་དག་
 བའི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་འདོད་སྲིད་དང་འཛིག་སྲིད་ཡིན་པར་འདོད་པའི་སྲིད། འགྲུབ་
 པ་དག་གིས་དེ་ལྟར་བའགྲུབ་ཀྱང་། ཁོ་ལོ་ནི་འདི་ལྟར་བའགྲུབ་ན་ལེགས་པར་སེམས་ཏེ།
 ཡོངས་སུ་འཛིན་དེ་ཐོབ་བསམ་བས་བྱས་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་སྤང་དང་འབྲུག་པ་ལ། དེ་ནི་
 སྲིད་པ་འདོད་པའི་སྲིད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེར་མ་ཟད་གང་གི་སྲིད་ཡང་སློབ་ཆགས་
 བདེ་ལྷུག་ཐོབ་པ་དང་འདོར་འདོད་འཇུག་པ་དེ་དག་ནི་འདོད་དང་འཛིག་སྲིད་ཡིན་
 བར་འདོད་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྲིད་པ་གསུམ་ཀ་ཡང་། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བའི་རྒྱ་ཡིན་

༡ མ་ཕྱི། ༥༥ན་ཤ། སྤང *སྲིད

ལོ་ལྷན་པ་འདད་ན་ལེགས་ཀྱི། འགལ་སྲོད་དགོས་པ་ལ་འབྲེལ་ཅི་ཡང་མ་རྟེན་ལ།
འདྲི་སྲིད་སྲིད་ཁོ་ན་རྒྱུ་པ་འདད་པའང་མ་ཡིན་ལོ། །

དེས་ན་ཡང་ལེས་པའི་ཚིག་ཀྱང་སྲིད་སྲིད་རྒྱུ་ཡིན་པར་མ་བཟང་གཉིས་པོ་
ཡང་རྒྱུ་ཡིན་ལེས་གསུམ་ཀ་སྤྱད་པའི་ཚིག་གོ། །བཞི་པ་རྒྱུ་གྱི་རྣམས་པ་ལ། སྲིད་པ་
རྒྱུ་དུ་བསྟན། དེ་ལ་ལེས་བྱེད་དགོད། མཚུངས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་ཏུ་
ཆགས་པའི་རྒྱ་ཉིད་ལས་བདེ་བ་མིན་པ་བདེ་བར་འདུ་ལེས་པའི་སློན་ནས་སྐྱེ་གནས་
དམན་པ་ཀྱང་ལེན་པ་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་སྲིད་པ་ཉིད་སྲིད་པ་
འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་ལེས་བྱེད་དགོད་པ་ནི། སྲིད་པ་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཆགས་བྲལ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ལེས་ནི་སྲོན་གྱི་སློབ་
དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཉ། སྲིད་དང་བྲལ་ལ་ཡང་སྲིད་མེད་ཅེས་
སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་འོ། །འདི་ཡང་གསུངས་པ་ཅུ་མ་འགོད་འདོད་པ་མིན་གྱི།
ཆགས་པ་དང་བྲལ་ན་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ལེས་སྲིད་པ་དང་འཁོར་བའི་སྐྱེ་བ་ལྗོགས་པ་གྲུབ་
པ་འགོད་བཞེད་པ་ཡིན་ལོ། །གསུམ་པ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། འོ་ན་ལུས་མེད་ཆགས་
པ་མ་མཐོང་ཕྱིར་ལུས་ལས་ཀྱང་ནི་འདོད་ཆགས་འགྱུར་བར་འགྱུར་ཉ། དཔེར་ན་
ཆགས་བྲལ་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་བས་ཆགས་པ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་བཞིན་ནོ་ཞེ་
ན། དེ་ནི་ཁོ་ལོ་ཅག་ལ་མི་འདོད་པ་འཕེན་པའི་གཞོན་བྱེད་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཉ། ལུས་
ཆགས་པའི་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་པ་ཅུ་མ་ཞེག་ནི་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ན་འདོད་

ལན་དོན་མ་ཐུན་"ཐེབས་'པས་སོ། །འོན་སྲར་རྒྱ་ཡིན་པ་བཀག་པ་དང་མི་འགལ་ལམ་
 ཞེན། མི་འགལ་ཏེ། སྲར་ནི་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་ཉིད་ནི་བསལ་བ་ཡིན་གྱི་
 ལྷན་ཅིག་གྲེད་རྒྱུ་ཅམ་དུ་འགྲུང་བར་སྲར་ཡང་དེའི་ཡན་ལག་དངོས་པོ་དང་ཞེས་
 སོགས་སུ་ཁས་གྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ལུས་སེམས་པན་ཚུན་ལྷན་ཅིག་གྲེད་
 རྒྱུ་དུ་འགྲུང་བའི་རིགས་པ་འདི་ཁྲོད་ཀྱང་རྗེས་སུ་འདོད་ན་ཞེ། རྒྱང་པན་རང་ཉིད་
 རང་གི་འདོད་པ་སྐྱེ་བ་སྲ་ཕྱི་མེད་པ་ལ་གཞོན་པ་གྲེད་པར་འགྲུང་རོ། །འི་ཀ་གྲེད་ཁ་
 ཅིག །ཆགས་བྲལ་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རིགས་པ་འདི་ལུས་ལ་སྐྱོར་བའི་སྐོ་
 ཅས་ལུས་ཆགས་པའི་རྒྱར་འདོད་ན་ཞེ་ཞེས་འཆད་མོད། །འོས་ཆགས་བྲལ་སྐྱེ་བ་མེད་
 པས་ཆགས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱར་འགྲུབ་ན། ལུས་མེད་ཆགས་པ་མ་མཐོང་བས་ལུས་
 ཆགས་པའི་རྒྱར་འགྲུབ་དགོས་ཞེས་མཚུངས་པར་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཆགས་བྲལ་སྐྱེ་
 བ་མ་མཐོང་བ་ལུས་ལས་ཆགས་པ་འགྲུང་བའི་སྐྱུབ་གྲེད་དུ་བཀོད་པ་ག་ལ་
 ཡིན། །མཚུངས་པ་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡི་གེར་འགོད་པ་ལ་དེ་ཅམ་གྱི་ངལ་བ་མ་
 གྲེད་ཅིག །

ཡང་འི་ཀ་གྲེད་ཁ་ཅིག །ཆགས་བྲལ་སྐྱེད་བ་མ་མཐོང་བས་ཆགས་པ་འཁོར་
 བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་རིགས་པ་འདི་ལུས་མེད་ཆགས་པ་མ་མཐོང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་
 ལུས་ལས་འདོད་ཆགས་འགྲུང་བའི་དཔེ་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་གྲངས་པའི་སྐོ་ནས། རྗེས་
 སུ་འདོད་ན་ཞེ། རྒྱང་པན་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་འདོད་པ་ལ་གཞོན་པ་བྱས་པར་
 འགྲུང་ཞེས་འཆད་མོད། །འོ་ན། དཔེར་ན་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པའམ། །ཞིག་དང་མ་

༡ མ་ཕྱི། ༤༤༧༡ན། ཐོབས * ཐེབས

སྐྱེས་དག་ལ་བཞིན། ཞེས། ཡོན་ཏན་ལ་གངས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་པ་མི་བརྟེན་གྱང་
 གངས་ཀྱི་སྐྱོན་མ་སྟེན་ལ་སྟེན་པ་མ་སྟེན་དཔེ་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་སྦྲངས་པའི་སྲིད་
 ཚོས་གྲགས་རང་ཉིད་རང་འདོད་ལ་གཞོན་འགྱུར་ཞེས་བརྗོད་ན་ཅི་ཞིག་སྟེ། དེ་མི་བྱེ་
 བཤུ་པའི་ཁས་སྦྲངས་ལ་འགལ་བ་བསྟན་པའི་སྐྱོན་མ་གཞོན་པ་བསྟན་པའི་སྲིད་ཡིན་
 གྱི་རང་ལུགས་ཀྱི་མ་སྟེན་དཔེ་ཡང་དག་ཏུ་བཞོན་པ་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེ་ན། འདིར་ཡང་
 ཚུར་ལ་མཚུངས་པ་བྱ་བའི་སྲིད་བཞོན་པ་ཡིན་གྱི་ལུས་ཆགས་པའི་རྒྱུར་སྐྱབ་པའི་
 མ་སྟེན་དཔེ་ཡང་དག་ཏུ་བཞོན་པ་ག་ལ་ཡིན། གལ་ཏེ་ལུས་སྐྱེས་པ་ལ་ཆགས་པ་
 མཐོང་གི་གཞན་ལ་མ་མཐོང་བའི་སྲིད། ལུས་སྐྱེ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་འདོད་ཆགས་
 འབྱུང་གི་དེའི་སྲུང་མ་ཡིན་པས་ལུས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེ་ན། འོ་
 བ་འདོད་ཆགས་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལུས་དང་ལྷན་ཅིག་
 འབྱུང་གི་དེའི་སྲུང་མི་འབྱུང་བའི་སྲིད། དེ་འདོད་ན། སྐྱེས་མ་ཐག་གི་འདོད་ཆགས་དེ་
 འོས་གཞན་མེད་པས་རིགས་འབྲས་སྐྱེ་མ་ལས་སྐྱེ་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་སྐྱེས་མ་ཐག་གི་
 འདོད་ཆགས་དེའི་སྲུང་འདོད་ཆགས་བྱུབ་པ་ཡིན་པ་ཐལ། དེ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་
 ལས་སྐྱེས་པའི་སྲིད། འདོད་ན། སྐྱེ་བ་སྲུང་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །

མ་རིག་བ་དང་ལས་ཀྱང་རྒྱ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་སྲིད་སྲོད་བ་གཅིག་ལ་འདིར་
 རྒྱུར་བསྟན་ཅེ་ན། མི་ཤེས་པའམ་མ་རིག་པ་ཚོས་ཅན། རྟོན་ཡང་སྲིད་སྲི་མར་སྐྱེ་
 བའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་། སྐབས་འདིར་རྒྱ་ཏུ་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
 དེའི་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱ་མིན་པས་མ་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། སྲོད་བ་ཉིད་ཚོས་ཅན།
 རྟོན་ཡང་སྲིད་སྲི་མར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པར་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བཤད་པའི་རྒྱ་

མཚན་ཡོད་དེ། རྫོང་རང་འབྲས་ཡང་སྲིད་སྲི་མའི་རྒྱུན་ནི་བསྐྱེད་ཞིང་འཕེན་པར་
བྱེད་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྲིར་དང། དེ་མ་ཐག་འབྲུབ་པར་བྱེད་པའི་
འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འདུན་མེད་པའི་ལྷན་པ་འདད་པའི་སྲིར། ལས་ཀྱང་ཡང་སྲིད་སྲི་མའི་
རྒྱའི་གཙོ་བོ་མེད་ཏེ། སྲིད་པ་དེ་ཡོད་ན་ལས་རང་གིས་ཡོད། སྲིད་པ་དེ་མེད་ན་ལས་
ཡོད་ཀྱང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་སྲིར། སྲིད་པ་ལའང་མི་མཚུངས་ཏེ། སྲིད་པ་
ལའང་ལས་ཡོད་ཅིང། ལས་ཟད་པ་ལ་སྲིད་པ་མི་སྲིད་པའི་སྲིར་འོ། །

གསུམ་པ་འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ། འགོག་པ་དང། ཞི་བ་དང། གྱུ་ཚོམ་དང་
གསུམ་མོ། །དེས་འབྲུང་གི་རྣམ་པ་ནི་ལམ་བདེན་གྱིས་དེས་འབྱིན་གྱི་རྣམ་པ་དང་
འཇུག་པ་གཅིག་གིས་འཆད་པས་སྐབས་འདིར་ཟུར་དུ་མ་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ལྷ་
དབང་སློབ་འགོག་ལམ་ལ་རྣམ་པ་སོ་སོར་གཞུང་མཚམས་མ་བཅད་པར་འཆད་ཀྱང།
རྒྱན་མཁན་པོས་འདི་ལྷན་མཚམས་སྲེ་ནས་འཆད་པ་ཉིད་གཞུང་ལ་འགྲིག་པར་
མངོན་འོ། །

དང་པོ་ལ། འགོག་པའི་རྣམ་པ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་དགོད་པ་དང། ཚོད་པ་སྤང་
བའོ། །དང་པོ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། རྒྱན་འགག་ཏུ་མི་རུང་བའི་
གཏན་དུ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྒྱ་ལ་འགལ་རྒྱུན་གྱི་བོགས་སྟོབས་ལྡན་དང།
མཐུན་རྒྱུན་མ་ཚང་བ་སོགས་སྲིད་པའི་སྲིར། དེ་ཡང་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་དེ་ཉིད་རྒྱ་
ཡོད་ཅིང། དེ་ཡང་མི་རྟག་པ་དང། དེ་ཡང་སྲིད་པ་སོགས་ཡིན་པར་གྲུབ་པ་ན། དེ་
དག་གཉེན་པོའི་སྟོབས་གྱིས་འགགས་པ་ལས་འབྲས་ཏུ་སྐྱབ་བསྐྱེད་འགག་པའི་
འགོག་པ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །གཉིས་པ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ། ཐར་པ་

མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། ཐར་བ་དོན་གཉེར་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་།
ཐར་བ་ཐོབ་ཐེན་སྲིད་པར་སྤྲོད་ཅིག་གྲུང་གཞན་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཚུན་པ་འདི་¹གཞི་གང་ལ་ཚུན་ན། སྤྱི་ལོ་བ་དག་འཁོར་བའི་ཆེ་
ནའང་བདག་ཉམས་²པ་³ཉིད་འཁོར་བ་ཡིན་ལ། ཐར་བའི་ཆེ་འང་དེ་ཉིད་ཐར་བ་ཡིན་
བས་འཁོར་བའི་བདག་དང་གྲོལ་བའི་བདག་ཉམས་པ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་
འཁོར་བ་པོའི་བདག་མེད་ན་སྤྱི་ལོ་འཁོར་ཉེ་སྤྱི་ལོ་འཁོར་བར་མི་འགྱུར་བས་
འཁོར་བ་ཡོད་པ་མི་འཐད་དོ། །འཁོར་བ་མེད་ན་ཐར་བའང་ག་ལ་རྒྱུད། ལྷན་ནས་
འདི་ཉིད་ཞེ་བས་དམ་འཆའ་བར་བྱེད་ལ། དེ་ལས་ཁྲུང་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར། ལྷན་
སྤྱུག་བསྐྱེད་འཁོར་བ་ཅན་སྤང་བོ་ཞེས་བདག་ཉམས་པ་འཁོར་བ་མ་ཡིན་གྱི་ཉེར་ལེན་
གྱི་སྤང་བའི་རྒྱན་ཅོམ་ཞེས་འཁོར་བར་བཤད་པ་དེ་དང་འདྲིར་ཐར་བ་ཡོད་པར་
བསྐྱེད་པ་འགལ་བར་ཚུན་པ་ཡིན་ཉེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་འཁོར་བ་པོའི་བདག་མེད་
གྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བའི་རྒྱན་ཅོམ་ཞེས་འཁོར་བ་ཡིན་ན། དེ་ཉིད་འགགས་པ་ཐར་
བར་ཁས་ལེན་པ་འགལ་ཉེ། ཐར་བ་ཐོབ་པའི་ཆེ་ཐར་བ་པོའི་བདག་ནི་མེད་ཅིང་།
སྤང་བའི་རྒྱན་ནི་འགགས་ཐེན་པས། ཐར་བ་ཐོབ་པ་ན་ཅི་འང་མེད་པར་འགྱུར་ལ།
ཅི་འང་མེད་ན་ཐར་བའང་ཡོད་པར་འགལ་ལོ་སྤྲུལ་བའོ། །དེས་ན་ཆོག་གི་དོན་འདི་
ཡིན་ནོ། །གལ་ཉེ་ཐར་བ་ཐོབ་པ་པོའི་བདག་མེད་པར་ཐལ། སྤྱུག་བསྐྱེད་གྱི་སྤང་བའི་
རྒྱན་ཅོམ་ཞེས་འཁོར་བ་ཡིན་གྱི་འཁོར་བ་པོའི་བདག་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐར་
བའི་གནས་སྐྱབས་ན་ཐར་བའང་མེད་པར་ཐལ། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་རྒྱན་ཆད་ཅིང་

¹ མ་ཕྱི། ༤༤༤ན། ཞིག *གཞི
² མ་ཕྱི། ༤༤༤ན། ང *བ

དེ་ལས་གཞན་པའི་ཐར་པ་པོའི་བདག་ཀྱང་མེད་པས་ཅེའང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་
ལྟ་བུའི་“སློན་ལོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་བ་སྤྲ་མ་ལ་འདོད་དང་ཕྱི་མ་ལ་ཉགས་མ་གྱུ་བ་
ཀྱི་ལན་དོན་མ་ཐུན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐར་པའི་སྐབས་ན་ཐར་པ་པོའི་བདག་དང་
ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་མེད་ཀྱང་། སྤྱག་བསྐྱལ་མ་ལུས་པར་འགགས་པའི་མེད་དགག་
སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་ཡོད་པས་ཐར་པ་ཡོད་ཅིང་། དེ་གང་གིས་མངོན་དུ་
བྱས་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་པོའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་ཀྱང་གང་ཟག་དེ་ནི་ཟག་མེད་གྱི་སྤང་པོའི་ཚོགས་རྒྱན་ལ་བཏགས་པ་
ཅམ་མ་གཏོགས་སྤང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མ་ཐུན་པའི་རང་སྤྱོད་བར་མེད་པས་བདག་
ཡོད་པར་མི་འགྲུར་རོ། །དེ་བས་ན་གཞུང་འདི་ལིན་ཏུ་དགོས་པ་ཆེ་ཞིང་དོན་ཆེ་བ་
ཡིན་ཀྱང་ཚིག་བརྗིད་ཞིང་། འདུས་པས་སློན་ཆད་འཆད་ཤེས་པ་མ་བྱུང་བར་སྤང་
རོ། དེ་ཡང་ཐར་པ་འགོག་པའི་བདེན་པ་སྤྱག་བསྐྱལ་སོགས་འགགས་པའི་མེད་
“དགག་ཅམ་དང་། དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་པོ་གང་ཟག་བཏགས་པ་ཅམ་ལ་འཛོག་ཤེས་
པ་ནི་སངས་རྒྱུས་གྱི་བསྟན་པའི་ཁྱད་ཚོས་སུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་
འཛོག་མི་ཤེས་པར་ཐར་པ་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བའི་ཉག་པ་དང་། དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་
པོ་ཉག་དངོས་ཁས་སྦྱངས་ནས་གྲོལ་བའི་བདག་ཁས་ལེན་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་བ་ཐར་པ་སྐྱ་
བ་དག་གི་སུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ད་ལྟ་གང་དག་རྒྱན་པོ་
ཁ་ཅིག་ །དོ་བོ་ཉིད་གྱི་སྤྱོད་འགོག་པའི་བདེན་པ་མཐར་སྤྱག་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བའི་
ཉག་པ་དང་། དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉག་པ་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བའི་བདེན་

༡ མ་ཕྱི། ༤༡༣༥ན། རྒྱུན *སློན
༢ མ་ཕྱི། ༤༡༣༥ན། དག *དགག

གྲུབ་ཁས་ལེན་པ་ནི། ལྷ་སྟོན་གསུང་གི་ཐར་བ་དང་གྲོལ་བའི་བདག་གི་འདོད་པ་ལྷ་སྟོན་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཉམས་པར་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་ལ་ཐུན་སྦྱོར་བའི་ཆེད་
དུ་བསོད་ནམས་དམན་པ་དག་གི་སྦྱིང་ལ་འོངས་པ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་ཐར་བ་དོན་གཉེར་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་¹སྤང་བ་ནི། གཤམ་ཉེ་སྤང་
འཁོར་བར་བཅིངས་པ་དེ་ཉིད་ཕྱིས་ཐར་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་བདག་མེད་ན། ཐར་
བའི་བདེ་བ་འོངས་སྟོན་པ་ལོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཐར་བ་ཐོབ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་ཅིང་།
སྤྱའང་དེའི་ཕྱིར་དུ་འབད་བ་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གྲོལ་བ་པོའི་བདག་ནི་མེད་
ན་ཡང་ཐར་ལམ་ལ་འབད་བ་དོན་ཡོད་དེ། བདག་ཏུ་ལོག་པར་སྟོོ་བཏགས་པ་གཞོན་
པའི་ཕྱིར་དུ་བཅེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཇི་སྲིད་བདག་ལ་ཆགས་པ་མ་
བཅོམ་པ་དེ་སྲིད་དུ་སྤྲུག་བསྐྱལ་བ་པོའི་བདག་ཏུ་སྟོོ་བཏགས་ནས་དེ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱལ་
གྱིས་ཡོངས་སུ་གདུང་བར་འགྱུར་བས་སེམས་རྒྱུད་བདེ་བའི་རང་བཞིན་དུ་ནི་
གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཐར་བ་ཐོབ་ཐེན་སྲིད་པར་སྤྲད་ཅིག་ཀྱང་གནས་པ་མི་སྲིད་པར་
ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། བདག་མེད་ན་དག་བཅོམ་པ་འཁོར་བར་སྤྲད་ཅིག་ཀྱང་མི་གནས་
པར་འགྱུར་ཉེ། བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པས་བདག་གི་བ་ལ་རེ་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་དག་བཅོམ་པ་སྲིད་
པར་ཅུང་ཟད་གནས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་བཅེན་བའམ་ཡང་ན་སྟོན་གྱིས་ལས་གྱིས་
འཕངས་པའི་སྤྱ་ཆེའི་ལྷག་མ་མ་རྩོགས་པས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་སྟོན་གྱི་ལས་གྱིས་

¹ མ་ཕྱི། ལྷ་བཅུན། སྤང * སྤང

འཕངས་པའི་སྐྱ་ཚེའི་ལྷག་མ་ཅུང་ཟད་གནས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། བདག་བདེ་
 བར་སྲིད་པ་མེད་ཀྱང་བསྟན་པ་གནས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་མཚོང་བའམ་དེས་
 སེམས་ལ་གདུང་བ་མི་སྐྱེད་པས་ལྡོག་པར་འདོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་དག་
 བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལས་དེས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་འཕེན་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། སྲིད་
 པའི་སྲིད་ལས་རྣམས་པར་བཀལ་བའི་དག་བཅོམ་པའི་ལས་དེས་སྲིད་པ་གཞན་འཕེན་
 ལུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུན་སྲིད་པ་ཟད་པར་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེ་ལྟར་སྐྱབ་བསྐྱབ་འགགས་པའི་ཐར་པ་བསྐྱབས་པའི་སྐོ་ནས་འགོག་པའི་རྣམ་
 བ་བཤད་ནས། ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའི་སྐོ་
 རས་གཉིས་པ་ཞི་བའི་རྣམ་པ་བཤད་པ་ལ། ཆགས་བྲལ་ཉེས་པ་མ་ཟད་པར་ཐལ་བ་
 སྤང་། ཆགས་བྲལ་སྲིད་པ་ལས་མ་གྲོལ་བར་ཐལ་བ་སྤང་། བདག་འདྲིན་སྲིད་པའི་རྒྱ་
 ཡིན་པ་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ལ། བདག་ལྷ་མ་སྤངས་པ་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། དག་བཅོམ་པས་བདག་
 ལྷ་མ་སྤངས་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་དུ་ལྷ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་མེད་ན་སེམས་ཅན་ལ་
 བརྟེན་བ་ཡོད་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། བདག་ལྷ་སྤངས་པ་དང་སེམས་ཅན་སྐྱབ་བསྐྱབ་
 བར་ཤེས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ནི། ལས་
 ཉོན་གྱི་འདུ་བྱེད་ལྡོ་མའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཅན་གྱི་སྤང་བོ་ལྡེའི་དངོས་པོའི་ཚོས་ཅམ་
 ལ་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ཉིད་སྐྱབ་བསྐྱབ་དང་བྲལ་བར་
 འདོད་པའི་བརྟེན་བ་སྐྱེ་བ་དེ། སྐྱབ་པ་རང་དབང་བའི་སེམས་ཅན་དུ་ལྷ་བ་དང་རྗེས་སུ་
 འབྲེལ་བ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་པོ་འབའ་ཞིག་གིས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་

ལོ། །དེ་ཡང་འདུ་བྱེད་སྤྱི་མཐོང་གི་སྒྲིག་འཇགས་ལས། འཕགས་པ་རྣམས་ནི་འདུ་
བྱེད་གྱི་སྤྱི་ལུགས་ལྷན་གྲུབ་པ་ལ་མཚོང་ནས་སྤྱི་ལུགས་པ་བཟེ་བ་སྦྱོར་བར་ཤེས་
པའི་སྤྱི་ལུགས་ལོ་རྒྱུས་ལོ། །དེ་ཡང་སྤྱི་ལུགས་པ་རང་དབང་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྣམས་པར་ཤར་
བའི་སྤོངས་ཀྱི་ཉིད་སྤྱི་ལུགས་ལྷན་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་སྤྱི་ལུགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལ་
དམིགས་པའི་སྤྱི་ལུགས་ལོ། །ཕྱི་སོགས་ཚོས་ཅམ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པའི་
སྤྱི་ལུགས་ལྷན་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་བཟེ་བ་ནི་ཚོས་ལ་དམིགས་པའོ། །

གདགས་གཞི་ཕྱི་སོགས་ཚོས་ཅམ་གྱི་ལྷན་གྲུབ་འདི་ན་རྣམས་གཞན་དུ་བཏོན་
པར་མེད་པ་ལ་¹སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ཉིད་སྤྱི་ལུགས་ལྷན་གྲུབ་
གྲུབ་པར་འདོད་པའི་བཟེ་བ་ནི་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྤྱི་ལུགས་ལོ། །དང་པོ་སོ་སོ་སྦྱོར་བ་
དང་། གཉིས་པ་ཉན་རང་འཕགས་པ་དང་། གསུམ་པ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་དག་གི་
སྤྱི་ལུགས་རྒྱུད་ལ་གཙོ་ཆེ་བར་ཡོད་དོ། །ཁ་ཅིག །དམིགས་མེད་ཀྱི་སྤྱི་ལུགས་ཀྱི་རྣམས་པར་མི་
རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འདོད་པ་ནི་མ་བཏགས་པའི་བབ་ཚོལ་ཏེ། བྱམས་སོགས་སྤོངས་
དང་འགལ་མེད་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པས་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་རིག་པའི་
དངོས་གཉེན་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ་བའི་སྤྱི་ལུགས་དང་། འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་
སྤྱི་ན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་རྣམས་པར་མི་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྤྱི་ལུགས་ལོ། །དེས་ན་སོ་སོ་སྦྱོར་བ་རྣམས་ནི་སྤྱི་ལུགས་པ་རང་
དབང་བ་དེའི་བདག་ཉིད་མིན་པའི་ཕྱི་སོགས་ཚོས་ཅམ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་
པ་ལ་ནི་དེ་སྤྱི་ལུགས་པར་སྤྱི་ལུགས་པ་རང་དབང་བའི་བདག་གཞན་དུ་སྤོངས་པ་

1 མ་ཕྱི། ༤༥༧ན། སེམས * སེམས

ལས་ཆགས་བར་འགྲུང་ཞིང་། དག་བཅོམ་བ་དག་ནི་སྤྱུག་བསྡུལ་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤར་
པོའི་རྒྱུན་ལ་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་བ་ཅམ་དུ་རིག་བ་ལས་ནི་བཅེ་བ་སྐྱེ་བར་འགྲུང་
བ་ཡིན་ནོ། །ཆགས་བྲལ་ཞེ་སྤང་ཅན་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། དག་བཅོམ་ཞེ་སྤང་ཅན་དུ་
འགྲུང་ཏེ། བཅེ་བའི་ཡུལ་ལ་གཞན་གྱིས་གཞོད་བ་བྱས་ན་ཞེ་སྤང་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར་ཞེ་ན།
གཉི་སྤྱུག་ཉེས་པའི་རྩ་བ་སྐྱེ་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཅན་གང་ཟག་གི་བདག་དུ་འཛིན་བ་ལ་
ཟེར་བ་ཡིན་ལ་དེ་མེད་ན་ཉེས་པའི་རྒྱ་ལས་མེད་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེས་ན་དག་
བཅོམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་བཅེ་བ་ཉེས་པ་ཞེ་སྤང་སོགས་འདྲེན་བ་མེད་པར་འདོད་དེ། དག་
བཅོམ་པས་གང་ཟག་གི་བདག་དུ་བལྟ་བ་སྤངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་བ་དག་བཅོམ་སྤྱིད་བ་ལས་མ་གྲོལ་བར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། ཡང་ན་
ལས་གྱིས་ཡིན་ཞེས་སྤྲུམ་བ་ལ་དག་བཅོམ་བ་ལ་ལས་གྱིས་འཕངས་པའི་ལུས་ཡོད་
བ་དེ་ཉིད་སྤྱུག་བསྡུལ་བདེན་བ་ཡིན་པས། སྤྱུག་བསྡུལ་ལས་མ་གྲོལ་བར་འགྲུང་ལ།
དེ་ལྟར་ན་དག་བཅོམ་འཁོར་བ་པར་འགྲུང་ཏེ། སྤྱུག་བསྡུལ་འཁོར་བ་ཅན་སྤང་པོ་
ཞེས་སྤྲུམ་པས་སོ་ཞེ་ན། དག་བཅོམ་ཚོས་ཅན། སྤྱིད་བ་ལས་གྲོལ་བ་མེད་བ་མ་ཡིན་
ཏེ། སྤོན་གྱི་འདུ་བྱེད་དམ་ལས་གྱི་འབྲས་བུ་འདི་བདེ་བཅས་སྤྱིད་བ་གཞན་ཉིང་
མཚམས་མི་སྤྱོད་བའི་སྤྱིར། སྤོན་གྱི་འདུ་བྱེད་གྱི་རུས་བ་ལྷག་བཅས་གྱི་སྤར་པོ་འདི་
མ་བདེན་ལང་དེ་ཅམ་གྱིས་གང་དེ་སྤྱིད་བ་ལས་མ་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ད་ལྟ་སྤང་
པོའི་རྒྱུན་གནས་བ་ནའང་ཉོན་མོངས་གྱི་ཉེས་བ་རྩུང་བདེ་གྲུང་མེད་བ་ཉིད་དུ་སྤངས་
བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གནས་བ་ནི་བཅེ་བའམ་ཞེས་བ་ལ་རྩོད་བ་ནི། ཆགས་བྲལ་བཅེ་

༡ མ་ཕྱི། ༤༧ན་༡ན། རྩོལ * རྩོ
༢ མ་ཕྱི། ༤༧ན་༡ན། ཉས * ཉེས

བས་གནས་ན་རྟེན་ཏུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཚགས་བྲལ་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་
བྱེ་བྲག་གིས་རིགས་གཉིས་ལས། ཉན་རང་དགྲ་བཙུག་བཅེ་བའི་དབང་གིས་ཅུང་
བད་གནས་ཀྱང་། ལྷིང་རྗེ་དམན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྲིང་ཡང་གནས་པའི་འབད་རྩོད་ཆེན་པོ་
མེད་དོ། །གང་དག་བཅེ་བ་ཆེན་པོ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་ས་
ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག་ནི་ལྷིང་རྗེའི་དབང་གིས་བསྐྱེད་
པ་ལ་སོགས་པའམ་དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་ཆེར་ཡུན་ལིན་ཏུ་རིང་པོར་འཁོར་བ་རྗེ་སྲིད་
མ་སྤོངས་ཀྱི་བར་དུ་གཞན་གྱི་དོར་ནི་བཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་བདག་འཛིན་སྲིད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི།
གལ་ཉེ་འདིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པར་གཉི་ལྷན་ཉེས་པའི་རྩ་བ་
སྤེ་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་འཛིན་པ་ཡིན་ཞེས་སྤྲོས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་པ་ཡིན་ལ།
དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་ལྷན་ཉེས་ཀྱིས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་འདིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་དང་བྲལ་
བའི་སྲིད། འཕགས་པའི་ལམ་དང་པོར་ནི་སྲིད་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཉེ། རྒྱ་ལྷན་ཉེས་
ཐོབ་ན་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་སྤངས་པས་ཁྲབ་པའི་སྲིད་རོ་ཞེ་ན། ཉགས་མ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་
ལྷན་ཉེས་ཀྱིས་འདིག་ལྟ་ལྟར་ཅིག་སྤྲོས་པ་མ་སྤངས་པའི་སྲིད། གལ་ཉེ་དེ་སྤངས་ནའང་
ཡང་སྲིད་པ་ག་ལ་ཡོད་དེ་གང་ཐག་གི་བདག་འཛིན་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་སྲིད་
རོ། །དེས་ན་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་སྤངས་པ་བཤད་པ་ནི་ཀུན་བཞུགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་འདིག་ལྟ་ལྟར་སྤྲོས་པའི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་དོས་བཟུང་བ་ནི། བདག་
བདེ་བར་གྱུར་བའམ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་འདོད་པ་ན་གྲུབ་

“མཐའ་^༡་སོགས་ལ་སྟོན་པ་མེད་པར། རང་དབང་བའི་རྣམ་པར་འཛིན་པའི་སྟོན་པ་
ངོ་སྤྲོད་པའི་སྟོན་གང་དེ་སེམས་ཅན་ལ་”འདྲིག་^༢་ལྟ་བུ་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན། དེས་
ན་རང་དབང་བར་འཛིན་པ་དགོས་པ་ས། གང་ཟག་པ་རོལ་སོ་ཕུང་པོ་ལ་བཏགས་པ་
ཅམ་མིན་པའི་རང་དབང་བར་འཛིན་པ་མི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ཀྱང་འདྲིག་
ལྟ་མིན་མོ། །དེས་ན་དེ་འདྲའི་འདྲིག་ལྟ་བུ་སྐྱེས་དེ་ཉེས་པའི་རྩ་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ར་
ཞེས་མཐོང་བ་མེད་པར་མི་འགའ་ཡང་བདག་ལ་ཆགས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། བདག་ལ་
སྲིད་པ་མེད་པར་ཡང་བདག་བདེ་བ་འདོད་པས་དེའི་ཕྱིར་དུ་ལས་གསོག་པ་ལ་
མངོན་པར་རྒྱག་པ་མིན་པས་སོ། །

གསུམ་པ་གྲུ་ཞོམ་པའི་རྣམ་པ་བཤད་པ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་ཡོད་ན་སྤྲོད་
བཅེངས་པ་ལས་གྲོལ་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ན་བདག་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཚིམ་པའི་གྲུ་ཞོམ་
འཐད་པ་ཡིན་གྱི། བདག་མེད་པ་ལ་དེ་མི་འཐད་པས་བཅེངས་གྲོལ་གྱི་གཞིར་གྱུར་
པའི་བདག་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ལྟ་དབང་སྟོན་ལྟ་། བཅེངས་གྲོལ་གྱི་གཞིར་གྱུར་བའི་
བདག་མེད་པ་ལ་ཚོད་པ་སྟོང་བ་ལ་སྟོར་དོ། །གང་ལྟར་གྱུར་དོན་ཁྱད་མེད་པ་ཡིན་
མོ། །ཉོན་མོངས་ཚོས་ཅན། སྲིད་པར་འཚིང་བྱེད་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་ཡང་སྲིད་གྱི་
སྤྲུག་བསྐྱེད་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་ལ་དེ་མི་རུང་སྟེ་ཉག་པའི་ཕྱིར།
བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཚོས་ཅན། སྲིད་པ་ལས་ཐར་བྱེད་
ཡིན་ཏེ། ཡང་སྲིད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཉིད་གྱི་ཐབས་དམ་པ་

༡ མ་གྱི། ༤༧བལ་ན། མཐོང་ * མཐའ་
༢ མ་གྱི། ༤༧བལ་ན། -འདྲིག་ * འདྲིག་

ཡིན་པའི་སྲིད། བདག་ལ་དེ་གང་ལས་རྩལ་སྟེ། ཉག་པའི་སྲིད། ལྷན་སྟེ། ཉག་པ་ཉོན་
མོངས་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་དང། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་ཀྱི་མཐུ་
ལས་སྐྱེ་བའི་རྒྱལ་ཚད་པ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་རྟོ། །

གནས་མའི་བྱ་བ་ན་རེ། ཁོ་ལོ་ཅག་ལ་ཉེས་པ་མེད་དེ། གང་ཟག་དེ་ཉག་མི་
ཉག་གང་དུའང་བརྗོད་དུ་མེད་པས་སོ་ཞེ་ན། གང་ཟག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་
འགའ་ཡིའང་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་ཉག་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་སྲིད། ཁྱོད་
ལའང་བཅེངས་པ་དང་ཐར་བ་དག་ཀྱང་རི་ལྗར་བྱུང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཉག་མི་ཉག་གང་དུའང་བརྗོད་བྱ་མིན་པའི་སྲིད། གཞན་ཡང་མི་ཉག་པ་མ་ཡིན་
ན་འཇིག་པ་མེད་དགོས་ཤིང། དེ་ལྟ་ན་ཉག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚོས་གང་གི་རང་བཞིན་
འཇིག་པ་མེད་པ་དེ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཉག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྲིད་རྟོ། །འདིས་
འཇིག་པ་རྣམས་པར་བཅད་པའི་ཚོས་ཡིན་ན་ཉག་པར་བརྟན་པ་ཡིན་པས། ཉག་པ་
ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་དགོས་སོ་ཞེས་སྐྱབ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཉག་པ་
ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་དགོས་ན། ཉག་ན་མི་ཉག་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། ཉག་ན་དངོས་
པོ་ཡིན་པས་ཁྲབ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་མི་ཉག་པས་ཁྲབ་པའི་སྲིད། འདོད་ན། ཉག་ན་
འཇིག་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གཞུང་འདི་དང་དངོས་སུ་འགའ་ཞིང།
མེད་ན་ཡོད་པས་ཁྲབ་པར་སྐྱབ་བ་ཅིས་འགོག་སོམས་ཤིག། །དེས་ན་གནས་མ་བུ་བ་
ཁྱོད་དངོས་འགའ་ལ་སྤང་གསུམ་ཁས་ལེན་པ་རོ་ཚའི་ལྟ་བུ་འདི་སྐྱོངས་ལ་གང་ཟག་
དེ་ནི་ཉག་པར་སྐྱོས་ཤིག་སྟེ། ཉག་པར་ཁས་ལེན་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཉག་པའི་
དོན་ཁས་ལེན་རིགས་ནས་ཉག་པར་བརྗོད་དུ་མེད་ཅེས་སྐྱབ་མི་རིགས་པའི་སྲིད་

རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ལ་སྤངས་ན་ཡང་སྤྲོད་བཤུག་པའི་བཅའ་སྲོལ་མེད་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་སྤངས་ན་སོ། །

བཞི་པ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྤྲོད་པ་ལས་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དུ་བསྟན་པ་དང་། དེ་ཉིད་གྲོལ་ལམ་མ་ཡིན་པའི་དོགས་པ་སྤང་བ་དང་། གྲོལ་ལམ་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྲོད་བཤུག་ཟེན་པའི་བདག་མེད་མདོན་སྤྲོད་ཀྱི་རྟོགས་པའི་ལམ་དེ་ཚོས་ཅན། སྤྲོད་པ་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། བདག་འཛིན་གྱི་དངོས་གཉེན་དུ་ཁྱོད་གོམས་པ་ལས་ཉེས་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་ཏེ་གནས་གྲུང་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉེས་པ་དེ་ཉིད་གྲོལ་ལམ་མ་ཡིན་པའི་དོགས་པ་སྤང་བ་ལ། དོགས་པ་དགོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་འཕྲིན་ཉེས་པ་གཏན་མེད་དུ་གནས་གྲུང་གྲུང་སྤྲོད་ལམ་མེད་པའི་རྒྱུ་ལ་ལམ་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ་སྤྲོད་ཉེས་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་ལའང་ཉེས་པ་སྐྱེ་བའི་གཏན་ནས་གྲོལ་བ་མི་སྤྲོད་དོ་ཞེ་ན། གཉེས་པ་དེའི་ལན་བསྟན་པ་ལ། སྤངས་པ་སྤང་མི་ལྡོག་པའི་རྒྱ་མཚན་མདོད་བསྟན། དེའི་རྒྱ་མཚན་རྒྱས་པར་བཤུག། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉེས་པ་ཀྱང་གྱི་གཉེན་པོར་འགྱུར་ཚུལ་བཤུག། སྤངས་པ་སྤང་ལྡོག་པའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་དགག། དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གནས་གྲུང་མཐར་ཕྱིན་པའི་སེམས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཉེས་པ་སྤང་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཁྱོད་ལ་ཉེས་པ་སྤང་འགྱུར་བའི་ལུས་པ་མེད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉེས་པ་དེའི་རྒྱ་མཚན་རྒྱས་པར་བཤུག་པ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་མེད་རྟོགས་

པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདག་འཛིན་སོགས་ཉེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངང་དུ་གྱུར་བའི་སེམས་
 རྒྱུད་ལ་ཡང་དེ་དག་མེད་པར་བྱེད་ཀྱས་ལ། ཉེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་མེད་རྟོགས་
 པའི་ངང་དུ་གྱུར་བའི་སེམས་རྒྱུད་ལ་སྦྲར་དེ་མེད་པར་བྱེད་མི་ཀྱས་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེའི་
 རྒྱ་མཚན་འཆད་པ་ལ། རོག་མར་དཔེ་སྦྲུབ་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་ལྷུང་འཛིན་པའི་ཚོས་རི་
 ལྟར་ཡོད་དེ་འཛིན་པ་ནི་ལྷུང་གི་ངང་བཞིན་འདི་དང་མ་ཐུན་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ་
 ཁོས་མཐོང་བ་ལྟར་ཡོད་པ་ཡི་ནི་བདག་ཉིད་ལྷུང་དེ་རྣམ་ཤེས་འདི་ཡི་སྐྱེད་པར་བྱེད་
 པའང་ཡིན་འོ། །དཔེར་ན་ཐག་པ་ཁྲ་པོ་ལ་ཐག་ཁྲ་དེར་སྦྲང་བའི་དབང་ཤེས་བཞིན་
 འོ། །ལྷུང་འདི་ལས་དེ་འབྲུལ་རྒྱུའི་རྒྱུ་གཞན་གྱིས་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གོལ་བར་
 འགྱུར་ཞིང་འབྲུལ་པ་དེ་ལྡོག་པ་ལ་ནི་གཉེན་པོའི་རྒྱུ་ལ་ལྡོག་དགོས་པ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་ནི་ལྷུང་གི་ངང་བཞིན་དང་མ་ཐུན་པར་མ་ཞུགས་པས་མི་བརྟན་ཞིང་འབྲུལ་དུ་
 རུང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་གྱི་སློབ་བཞིན་འོ། །

དག་དོན་ནི། ཐག་ཁྲ་ཐག་ཁྲར་སྦྲང་བའི་དབང་ཤེས་མ་མཐུལ་བ་ཚོས་ཅན།
 ཁྱོད་ཀྱིས་ཐག་ཁྲ་སྦྲུལ་སྦྲང་གི་འཛིན་སྦྲངས་འགོག་ཀྱས་ཀྱང་དེས་ཁྱོད་ཀྱི་འཛིན་
 སྦྲངས་འགོག་མི་ཀྱས་ཏེ། ཁྱོད་ཐག་ཁྲའི་གནས་ལུགས་ལ་ཞུགས་ཤིང་། དེ་ཐག་ཁྲའི་
 གནས་ལུགས་ལས་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་སྐྱོན་ས་ཁྱེད་གཉི་ག་ཐག་ལ་དངོས་སུ་
 དམིགས་པའི་སློབ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་དཔེ་བསྦྲུབས་ནས་དོན་ལ་སྦྲུང་བ་ནི། དཔེ་དེ་
 བཞིན་དུ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉེས་པ་སྦྲར་ཡོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྤྱིས་
 མེད་པར་བྱེད་ཀྱང་ཉེས་པས་ཤེས་རབ་དེ་མེད་པར་བྱེད་མི་ཀྱས་པར་ཐལ། སེམས་ཀྱི་
 ངང་བཞིན་ནི་འོད་གསལ་བ་སྟེ་བདག་འཛིན་གྱི་ལྷན་པ་དེའི་འཛིན་སྦྲངས་སྦྲང་མ་གྲུབ་

གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་འཛིན་སྤངས་དང་མ་ཐུན་པར་གྲུབ་པས་ཤེས་
 རབ་དེ་སེམས་གྱི་རང་བཞིན་ལ་གཉེན་པོའི་སྟོབས་གྱིས་འབྲལ་མི་རུང་ཡིན་ཞིང་། དེ་
 མ་ཆགས་སོགས་དང་དེའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་རྣམས་ནི་སེམས་རྒྱུད་ལ་སློབ་བ་སྟེ་
 གཉེན་པོའི་སྟོབས་གྱིས་འབྲལ་རུང་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་སེམས་གྱི་རང་བཞིན་
 དང་སློབ་བ་ཞེས་པ་ནི་སེམས་རྒྱུད་ལ་གཉེན་པོའི་སྟོབས་གྱིས་འབྲལ་དུ་མི་རུང་བ་
 དང་རུང་བའི་དོན་ཡིན་ལ། བྱང་པར་དེ་ཡང་འཛིན་སྤངས་སེམས་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་
 རྒྱགས་པ་དང་ཁོའམ་ཁོའི་རྒྱའི་གཙོ་བོའི་འཛིན་སྤངས་སེམས་གྱི་གནས་ལུགས་ལས་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྒྱགས་པ་ལས་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཞེས་པའང་། དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ལ་སྐྱིབ་པའི་ཐུན་པ་མ་རིག་པ་དེའི་འཛིན་སྤངས་སེམས་གྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་
 རྒྱགས་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་སྤྱིར་བསྐྱབས་ནས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་རང་དུ་རྒྱུར་
 པའི་སེམས་རྒྱུད་ལ་བདག་འཛིན་མི་འབྲུང་བའི་ཚུལ་སོ་སོར་སྤེལ་ནས་འཆད་པ་ནི།
 དེའི་ཕྱིར་ཕྱིས་སེམས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་མངོན་དུ་
 རྒྱུར་བའི་འཕགས་པ་སློབ་པ་དག་གི་མཉམ་གཞག་གི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་མ་རྣམས་
 གྱིས་ཉེས་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་མེད་དེ། སྤར་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་
 གནས་སྐབས་སུ་ཡང་། བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་
 འཛོམས་པའི་རྣམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་སློབ་པ་རྣམས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
 རྗེས་ཐོབ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སེམས་རྒྱུད་ལ་ཉེས་པ་རྩུང་བྱས་པའི་རྣམས་པ་ཡོད་ན་
 ཡང་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་རྣམས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་རྩ་བ་

བདག་འཛིན་ལ་དངོས་སུ་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་རྒྱད་ལ་སྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་མ་སྐྱེད་མེད་ཅན་གྱི་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་
སྤྱིར། དཔེར་ན་ས་རྒྱུ་ལ་ལ་ལེ་ཡུན་དུ་མི་གནས་པ་བཞིན་ལོ། །དེ་ལྟར་སློབ་ལམ་དུ་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉེས་པས་འཛོམས་མི་རྣམས་པར་བསྟན་ནས། དགྲ་
བཅོམ་ཐོབ་པའི་སེམས་རྒྱད་ཉེས་པས་འཛོམས་མི་རྣམས་པའི་རྒྱ་མཚོ་འཆད་པ་ནི།
འཆོ་བ་མེད་དང་ཡང་དག་དོན་ཞེས་པ་བཞི་སྟེ། དེའི་ཚིག་དོན་སྲོལ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་གཉེན་པོར་འགྱུར་
ཚུལ་བཤད་པ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བདག་འཛིན་དང་འཛིན་
སྤངས་འགལ་བ་ཅོམ་གྱིས་དེ་ལ་གཞོན་པ་ཡིན་ན། དེས་ཀྱང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ལ་གཞོན་པར་འགྱུར་ཏེ། འཛིན་སྤངས་འགལ་བའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཐམས་ཅད་དུངས་འབྱེད་པའི་གཉེན་པོར་
འགྱུར་བའི་ཚོས་གཉིས་གྱིས་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་བདག་
འཛིན་དང་འཛིན་སྤངས་དངོས་སུ་འགལ་བ་དང་། རང་གི་འཛིན་སྤངས་ཡུལ་གྱི་རང་
བཞིན་ལ་ཞུགས་པའི་སློ་ནས་གོམས་པར་བྱས་ན་སེམས་རྒྱད་ལ་འབྲལ་མི་ཤེས་སུ་
འགྱུར་བའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཚོས་གཉིས་པོ་དེ་དང་ལྡན་པས་ནི། གོམས་པར་བྱས་ན་བདག་
འཛིན་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་སློ་ནས་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་གཙོད་པར་རྣམས་
སོ། །གཉིས་པོ་དེ་གང་ཉིད་དང་མི་ལྡན་ཡང་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་དུངས་འབྱེད་
པར་མི་རྣམས་ཏེ། འདི་ལྟར་སྤྱི་མ་དེ་མེད་ན། འཛིན་སྤངས་འགལ་བ་ཅོམ་གྱིས་ཀྱང་ཉེས་

༡ མ་ཕྱི། རྟེན་གཞི། དགང * དེ་གང

བ་དྲུངས་འབྲིན་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དུལ་གཅིག་ལ་དམིགས་བ་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁོ་
པན་ཚུན་དུ་འཛིན་སྐྱངས་ཐ་དད་ན་ཡང་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་དངོས་སུ་
གཞོད་པའི་གཉེན་སོ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་བདག་
འཛིན་རྒྱུར་ཡོད་པར་གཅིག་པ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་སྲིད་དཔ། དེ་གཉིས་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་དང་
འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་འགྲུར་སྲིད་པའི་སྲིད། འདིས་གང་དག་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ།
ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤང་བུར་འདོད་པའང་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །

བདག་འཛིན་དང་འཛིན་སྐྱངས་འགལ་བ་མེད་ན་"གོམས་^༡་པས་སེམས་རྒྱད་
ལ་འབྲལ་མི་རུང་དུ་འགྲུར་བ་དང་ཆགས་སོགས་འགལ་ཞིག་དང་དངོས་སུ་འཛིན་
སྐྱངས་མི་མ་སྐྱན་པ་ཚེ་གིས་ཀྱང་ཉེས་བ་དྲུངས་འབྲིན་མི་རྒྱས་ཏེ། བྲམས་སོགས་
ཚད་མེད་བཞི་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གོམས་པས་སེམས་རྒྱད་ལ་འབྲལ་མི་རུང་དུ་འགྲུར་
བ་དང་ཞེ་སྤང་སོགས་དང་འཛིན་སྐྱངས་མི་མ་སྐྱན་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཉེས་པ་ཞེ་སྤང་
སོགས་ཚད་གཅོད་རྒྱས་པ་མིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མོངས་པ་མ་རིག་བ་དང་
འཛིན་སྐྱངས་དངོས་སུ་འགལ་བ་མེད་པའི་སྲིད། བྲམ་སྟེ། ཆགས་སོགས་ཉོན་
མོངས་པ་ཀུན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་བ་དེའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འཛིན་
ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་སྲིད། ཡང་ན་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་བདག་འཛིན་དྲུངས་འབྲིན་པའི་གཉེན་སོ་ཡིན་ན། འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁོ་
ཡང་པན་ཚུན་སྤང་བུ་དང་གཉེན་སོར་འགྲུར་ཏེ། དེ་གཉིས་འཛིན་སྐྱངས་འགལ་བ་
ལྟར། འདི་གཉིས་ཀྱང་འཛིན་སྐྱངས་འགལ་བའི་སྲིད་ཞེས་པའི་ཚོད་སྤོང་། བདག་

༡ མ་ཕྱི། རྟན་ལྡན། གེམས * གོམས

འཛིན་ཞེས་སོགས་དང། བྱམས་པ་དང་སྣོང་རྗེ་སོགས་ཀྱང་ཉེས་པའི་དངོས་གཉེན་
ཡིན་ཏེ། ཞེ་སྤང་གི་གཉེན་སོར་བྱམས་པ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་
པས་སོ་ཞེ་ན། བྱམས་སོགས་ཞེ་སྤང་སོགས་མགོ་གཞོན་པའི་གཉེན་སོ་ཡིན་ཀྱང་
བྱངས་འབྲིན་པའི་གཉེན་སོ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་བྱམས་སོགས་སྣོངས་དང་ཞེས་
སོགས་སོ། །འདིས་ཞེ་སྤང་གི་གཉེན་སོར་བྱམས་པ་སྐྱོམ་པ་སོགས་ཀྱང་སྟོན་བྱེད་
ཀྱི་ལམ་ཙམ་ཡིན་གྱི་གོལ་ལམ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་འཛིན་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་དེ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་མ་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། རིག་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་
འཛིན་སྣངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྐྱོན་ནས་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་
དང། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་དེ་ལས་འཛིན་སྣངས་ལོག་པར་དམིགས་པ་ཉིད་མ་རིགས་པ་
ཡིན་པ་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་གཞན་རིག་པ་མེད་པ་ཙམ་དང།
རིག་པ་མ་ཡིན་ཙམ་དང། རིག་པ་ཙམ་དང་འགལ་བ་དག་ནི་མ་རིག་པའི་དོན་དུ་
རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་ནི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་ལ་དམིགས་
པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་སྐྱོན་མའི་མདོ་ལས། དེ་ལ་མ་རིག་པ་
དང་བྲལ་བ་གང་ཞེ་ན། ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་གྱི་ཚོས་རྣམས་ལ་ལྟག་པར་སྐྱོ་
འདོགས་པ་དང་བྲལ་བ་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་དང། ས་བརྩུ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང། འཛིན་
རྟེན་དུ་ཉེས་པར་སྐྱོད་པ་སྐྱེ་བ་རི་སྟེད་པ་གང་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་ཏུ་མངོན་པར་
ཞེན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་བྲལ་ན་མི་འབྱུང་རོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཡང་ན་གཞན་ནི་རིགས་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ལ་འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

ས་བརྩ་པའི་མདོ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེས་འཛིག་ལྟ་མ་རིག་པར་གསུངས་པ་
ཡིན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འདོད་པ་ལྟར། མདོ་དེས་མ་རིག་པ་ལས་དོན་
གཞན་པའི་འཛིག་ལྟ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སློབས་དེ་དང་མེད་ན་མི་འགྲུང་བ་རྒྱ་
མཚན་ཏུ་བྱས་ཏེ་མ་རིག་པའི་ཡན་ལག་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། །

དེས་ན་“མདོ་དེས་འཛིག་ལྟ་མ་རིག་པར་མི་འགྲུབ་པོ་ཞེས་ཟེར་བའི་འཐད་
བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། ཉེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩུག་ཉེས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་པོ་སྟོན་
བ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ས་བརྩ་པའི་མདོ་དེར་མ་རིག་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཡན་ལག་ཏུ་
སྟོན་པ་བོར་ནས། དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་འཛིག་ལྟ་ནི་ཡན་ལག་ཏུ་སྟོན་པ་རིགས་
བ་མ་ཡིན་པར་ཟེལ། དེ་ལྟར་ན་བཙམ་ལྡན་འདས་སྐྱ་བ་པོ་མི་མཁས་པར་འགྲུང་བའི་
སྤྱིར་ཞེས་རྒྱན་མཁན་པོ་འཆད་དོ། །འགལ་བ་གང་ཡིན་འདིར་བཤམ་བྱ་ཞེས་པ་ལ།
འབྲེལ་བ་དག་གི་འཆད་རྒྱལ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འཛིག་ལྟ་ཉིད་མ་རིག་པ་ཡིན་ན།
བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མདོ་ལས་ལྟ་བུ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་མ་རིག་པ་ཞེས། མ་
རིག་པ་དང་འཛིག་ལྟ་མཚུངས་ལྡན་ཏུ་བཤམ་བྱ་བ་འགལ་ཏེ། རང་ཉིད་རང་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མི་སྲིད་པའི་སྤྱིར་ངོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། མ་རིག་པ་ལ་ཉོན་
མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་གཉེས་ཡོད་ལ། འཛིག་ལྟ་ནི་
ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། དེས་ན་འཛིག་ལྟ་མ་རིག་པའི་སྤྱོད་ས་
གཅིག་ཡིན་པས། སྤྱོད་ས་གཅིག་སྤྱོད་ས་གཅིག་པ་ཅན་གྱི་ཚོགས་པ་ལ་ལྡན་པ་སྟོན་
མེད་པའི་སྤྱིར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བ་ལ་ཤ་སྤྱོད་ས་གཅིག་ཡིན་ལ་

༡ མ་ཕྱི། རྟེན་ལྗན། མེད * མདོ

ནགས་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཅན་ཡིན་པས་པ་ལ་ཤ་དང་ལྡན་པའི་ནགས་ཞེས་བྱ་བ་
བཞིན་ནོ། །ལྡན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མི་འདའོ་ཞེ་ན། ཉེ་བར་བསྐྱར་བ་ནི་
གསལ་བྱེད་དུ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། དེས་ན་ཁམས་ཉིད་ལ་ཉེ་བར་བསྐྱར་བའི་དོན་
ནང་དུ་བསྐྱས་ཏེ་འདིར་ལྡན་པ་ཉིད་ལ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་འདིག་ལྟ་མ་རིག་པ་ཡིན་པ་དང་། ལྟ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་
མ་རིག་པ་ཞེས་གསུངས་པ་འགལ་བ་ལྟར་སྤང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་
འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་འཆད་དོ། །འོན་ཀྱང་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་
མ་རིག་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མ་རིག་པ་དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་
མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བྲུབ་པའི་མ་རིག་པ་ཅ་མ་ལ་
དགོངས་པས་བྲུབ་པ་ཤིན་ཏུ་འགྲུབ་དཀའ་ཞིང་། དེ་མ་གྲུབ་ན་མ་རིག་པའི་ཕྱོགས་
གཅིག་ཏུ་མི་འགྲུབ་པས་འཆད་དཀའ་བར་སེམས་སོ། །དེ་བས་ན་ཁོ་བོ་ནི་འདི་ལྟར་
འཆད་དེ། །བྱམས་སོགས་སྐྱོངས་དང་འགལ་མེད་ཕྱིར་ཞེས་པས་བྱམས་སོགས་མ་
རིག་པ་དང་འདྲིན་སྤངས་འགལ་བའི་གཉེན་སོ་མིན་པར་བསྟན། དེ་ཡང་འདིག་
ཚོགས་ལྟ་བ་ཡིན་ཞེས་པས་སྐྱོངས་པ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། འདིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའོ་
ཞེས་བསྟན། དེ་ཉིད་མ་རིག་པ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། རིག་པའི་ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་རྒྱ་མཚན་བསྟན། འོན་ཀྱང་བྱམས་སོགས་སྐྱོངས་པ་དེ་དང་འགལ་བ་མེད་
ན། དེ་དང་འགལ་བའི་གཉེན་སོ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དང་འདྲིན་སྤངས་དངོས་སུ་
འགལ་བ་གང་ཡིན་པའི་གཉེན་སོ་དེ་འདིར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ལྟོང་ཉིད་ལྟ་དང་དེ་
འགལ་བྱིར་ན། ལྟོང་ཉིད་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་དེའི་རང་བཞིན་ཉེས་པ་ཀུན་དང་འགལ་

བའི་གཉེན་སོར་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བཤད་པར་གྲུའོ། །འོན་མཚུངས་ལྡན་ཏུ་
 བཤད་པའི་ལུང་ལ་འགལ་བ་ཅི་ལྟར་སྒོར་ཞེ་ན། དེའི་དོགས་པ་གཅོད་སྐྱབས་འགོད་
 མི་དགོས་ཏེ། ལྟ་བུ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་འདི་ག་ལྟ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་མི་
 དགོས་པའི་སྲིར་རོ། །འོན་ཀྱང་དོགས་པ་གཅད་པར་བྱ་བའི་གནས་འགལ་ཞིག་
 སྐབས་འདིར་ཡོད་མོད་དེ་ཞིག་བཞག་གོ། །བཞི་བ་སྤངས་པ་སྤར་སྡོག་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གཞན་དགག་པ་ནི། ཉེས་པ་གཏན་ནས་ཟད་པ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། སྡོག་ཆགས་
 གི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིར། བྱམ་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ཅོ་ཞེ་ན། དེ་
 སྐབས་བྱེད་ཡང་དག་མིན་ཏེ། ཉུགས་མ་གྲུབ་པའི་སྲིར། དེར་ཐལ། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་
 དང་འབྲེལ་བ་ན་སྡོག་པ་དག་ཀྱང་ཚད་མས་མཐོང་བའི་སྲིར་རོ། ལྟ་བུ་དེ་དག་རྣམས་
 གི་གྲུབ་པའི་དོན་བསྐྱབས་པ་ནི། དེས་ན་ཉེས་པ་རྣམས་པར་འགགས་པ་ནི་གསེར་གྱི་སྲ་བ་
 བཞིན་སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། །བདག་མེད་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་སེམས་གི་
 བདག་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་ཉིད་གིས་གཉེན་པོའི་སྡོབས་གིས་འབྲལ་བ་མེད་པའི་སྲིར་
 དང་། རང་གི་རང་གིས་རང་གྲུབ་པའི་སྐད་ཅིག་གཉེས་པར་འདི་ག་ཀྱང་། གཞོད་བྱེད་
 ལོག་པས་གཞོད་བྱ་སྡོག་པ་ལ་མེ་ཤི་བའི་ཐལ་བ་བཞིན་ཏུ་མ་དེས་པའི་སྲིར།

གསུམ་པ་གྲོལ་ལམ་གཞན་ཏུ་འདྲིན་པའི་ལོག་ཉོག་དགག་པ་ལ། བདག་
 འདྲིན་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་ཅ་བས་བསྟན་པ་དང་། དེས་ན་བདག་འདྲིན་མ་སྤངས་པར་
 ཐབས་གཞན་བསྐྱོམས་ཀྱང་སྲིད་པ་ལ་གྲོལ་བ་མི་སྲིད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 འཆད་མ་ཐག་པའི་གཞུང་འདི་དག་འདི་ལྟར་ཡང་འབྲེལ་ལ། ཡང་ན་གཞུང་སྲ་མ་དག་
 གི་རྒྱས་བཤད་ཏུ་འང་འབྲེལ་བས་གཉི་ག་ལ་བཤད་ཏུ་རུང་རོ། །དེས་ན་འསྐྱོས་པ་ནི་

འདི་ལྟ་ཡིན་ཏེ། ཉེས་ཀྱིན་དེ་ཡི་ཙ་བ་ཅན། །དེ་ཡང་འདིག་ཚོགས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་
སྒྲུས་ན། “འདིག་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་ཙ་བར་འགྱུར་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གང་ཞིག་
བདག་མཚོང་དེ་ལ་ཉིང་ཞེས་ཉེས་ཉེས་ཏུ་ཞེན་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཞེན་པས་བདག་གི་བདེ་
བ་ལ་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྲིད་པས་དབང་སོགས་བདག་གི་བ་རྣམས་ལ་ཡོང་པའི་
སྐྱོན་རྣམས་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཅིང་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་མཚོང་བས་ཡོངས་སུ་སྲིད་
པར་འགྱུར་ལ། དེས་ན་ང་ཡི་ཞེས་བདག་དེའི་བདེ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་དབང་སོགས་
བདག་གི་བ་རྣམས་ཡོངས་སུ་ལེན་པར་འགྱུར་བ་དེས་ན་རི་སྲིད་བདག་ལ་མངོན་
པར་ཆགས་པ་དེ་སྲིད་དེ་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་སྐྱབ་བསྐྱལ་ཀུན་གྱི་ཙ་
བར་བསྟན་ནས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཀུན་གྱི་ཙ་བ་སྐྱོན་པ་དེ། བདག་ཡོད་ན་ནི་
གཞན་ཏུ་ཤེས་ཤིང་བདག་གཞན་ཆ་ལས་རང་སྤོགས་ལ་འདིན་ཅིང་ཆགས་པ་དང་
གཞན་སྤོགས་ལ་སྤང་བར་འགྱུར་ལ། འདི་དག་དང་ནི་ཡོངས་འབྲེལ་ལས་བདག་གི་
རང་སྤོགས་བདེ་བའི་ཕྱིར་དང་གཞན་སྤོགས་སྐྱབ་བསྐྱལ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་སྤོག་གཅོད་
པ་དང་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འགྱུར་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་དེས་ན་བདག་འདིན་མ་སྤངས་པར་ཐབས་གཞན་བསྐྱོམས་ཀྱང་
སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བ་མི་སྲིད་པར་བསྟན་པ་ལ། བདག་ཁས་སྤངས་ནས་བདག་གི་བ་
ལ་ཞེན་པ་སྤོང་བ་ཅོམ་གྲོལ་ལམ་ཏུ་མི་རུང་། དབང་སྐྱབ་གི་བཀའ་ལྷུང་ཅོམ་གྲོལ་
ལམ་ཏུ་མི་རུང་། ལས་ལྷུས་ཟད་པའི་ཕྱིར་གདུང་བ་ཅོམ་པ་ཅོམ་གྲོལ་ལམ་ཏུ་མི་
རུང་བའོ། །དང་པོ་ལ། བདག་འདིན་མ་སྤངས་པར་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་མི་

༡ མ་ཕྱི། རེན་པ་ན། འདིག * འདིག

སྲིད། སྲིད་ན་གྲོལ་བའི་བདག་ཁས་སྦངས་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བ། དེས་ན་འདྲིལ་
ལྷ་སྦྲོང་དགོས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། རྟགས་དགོང་པ་དང། དེ་ལ་ཚོད་པ་སྦང་
བ། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེས་པར་བདག་ལ་ཆགས་པ་ནི་དེ་སྲིད་བདག་གི་བ་
ལ་ཆགས་མི་འགྲུལ་ཞིང་བདག་ཉེས་མེད་དུ་མཐོང་གི་བར་དུ། བདག་ལ་ཆགས་པ་
དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་ཚོད་པ་སྦང་བ་ལ། བདག་ཉེས་མེད་ཡིན་ཀྱང་བདག་ལ་
"ཞེན" པ་སྦྲོང་བ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་འཐད། སྐྱབ་བསྐྱལ་གྱི་སྐྱབ་བསྐྱལ་བསྐྱོམ་པ་གྲོལ་
ལམ་དུ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ། བདག་དང་བདག་གི་བ་སྦྱོན་མེད་ཡིན་
ཀྱང་དེ་ལ་ཞེན་ན་འཁོར་བར་འཆིང་བས་བདག་ལ་ཆགས་པ་སྦྱོན་བཅས་སུ་བསམ་
པར་བྱའོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བསམས་པ་དེ་ལས་ཅིར་འགྱུར། ཞེན་ཅིང་ཆགས་པ་དེ་སྦྱོན་
བཅས་སུ་མཐོང་ནས་སྦྲོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཆགས་པ་འདི་ཡི་ཕྱལ་བདག་དེ་
སྦྱོན་མེད་ཡིན་པ་རིགས་པས་སུན་སྦྱང་བ་མེད་པར་ནི་ཆགས་པ་དེ་སྦྲོང་བར་ནི་
རུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་སྦྱོན་དང་རྗེས་འབྲེལ་བའི་འདོད་དང་སྤང་སོགས་སྦྲོང་
བ་ནི་སྦྱོན་ཡོན་དེ་དག་ཕྱལ་ལ་མ་མཐོང་བས་ཡིན་གྱི། སྤེའོལ་ཆེར་མ་འདོང་བ་ལ་
སོགས་པའི་ཚུལ་གང་གིས་ཀྱང་སྦྲོང་བ་མིན་པའི་སྤྱིར། བདག་ལ་ཆགས་པ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་སྦྱོན་ཅན་དུ་བལྟས་པ་ཅམ་གྱིས་ཁྱོད་སྦྲོང་བར་རུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཆགས་པ་ཁྱོད་རང་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་བརྒྱང་བ་ཅམ་གྱིས་ཁྱོད་འགྱུར་བ་མིན་གྱི་ཁྱོད་
ཁྱོད་རང་གི་ཞེན་དོན་གྱི་བདག་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་མཐོང་བས་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

༡ མ་ཕྱི། མཁམ་ལྟན། ཞན * ཞེན

དེས་ན་བདག་ཁས་ལེན་རིགས་པ་དེ་ལ་ནི་འབྲས་བུ་བདག་ཆགས་ཐབས་གང་གིས་
 གྲང་རྫོག་པར་བྱེད་མི་ལུས་པར་ཐལ། དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་བདག་
 ལྟ་དེ་ལ་སྐྱོན་མེད་དུ་འཇིག་རིགས་པའི་སྲིད། གཞན་ཡང་། བདག་ལ་ཆགས་པ་ལ་
 སྐྱོན་ཡང་གང་ཞེས་མཐོང་། གལ་ཏེ་བདག་ལ་ཆགས་པ་དེས་སྲིད་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་
 གྱི་ཉེན་བྱེད་པས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་འང་བདག་འདི་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་མིན་པར་
 ཐལ། བདག་གིར་མཐོང་བ་སྤང་བྱ་མིན་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་གྲོལ་བའི་བདག་བཞིན་
 འོ། །ཁོ་ལོ་འབའ་ཞེས་གིས་བཤད་གྱི་གཞན་དག་གིས་འདི་ལོག་པ་འབའ་ཞེས་ཏུ་
 བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་ཞེན་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དེ་མེད་པའི་བདག་ཡན་གར་བ་སྐྱུག་
 བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་མིན་པས་སྐྱོན་མེད་ཡིན་འོ་ཞེ་ན། བདག་ལ་ཆགས་པ་དེ་ཡང་ཚོས་
 ཅན། བདག་དེ་དང་འབྲས་བུ་སྐྱོན་མེད་དུ་ཐལ། བཅེངས་གྲོལ་གྱི་གཞི་བདག་དེ་མེད་
 པའི་ཁྱོད་ཡན་གར་བ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་མིན་པའི་སྲིད། ཉགས་མ་གྲུབ་ན། བདག་
 མེད་པའི་བདག་ཆགས་ཡན་གར་བ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ན། བདག་ཁོ་ན་
 བཅེངས་གྲོལ་གྱི་གཞི་ཡིན་པ་བྱུང། འདོད་ན། བདག་དང་དེ་ལ་ཆགས་པ་གཉིས་ཀ་
 སྐྱོན་མེད་ཡིན་པ་དེའི་སྲིད་གཉིས་ཀ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བསྐྱོམ་པ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་འཐད་པར་
 བརྟན་པ་ལ། བྱེ་བྲག་པའི་ལྷགས་དགག་ལ། གངས་ཅན་གྱི་ལྷགས་དགག་ལ། སྐྱུག་
 བསྐྱེལ་སྐྱོམ་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དབང་པོ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད་
 པ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་ན་ལེ། གལ་ཏེ་ཁོ་ལོ་ཅག་སྤང་ན། དྲུག་སྐྱུག་གྱི་སོས་བརྒྱུང་བའི་

༡ མ་ཕྱི། མའུ་ལྷན། ཤེས * གིས

ཡན་ལག་སོར་མོ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་དབང་སོགས་བདག་གི་བ་དང་། བདག་ལ་
ཆགས་པ་སྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་བསྐྱོམས་པས་སྒོར་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་ལྷལ་མ་
བཀག་ན་དེ་ལ་ཞེན་པ་སྒོར་མི་རྣམས་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས། འདི་ནི་ཚོར་བ་སྲུག་
བསྐྱེད་ཀྱི་སྲུག་བསྐྱེད་ལ་ཡིད་འགྱུར་སྐྱོམ་པ་ཅམ་གྲོལ་ལམ་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་
སོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། དཔེ་དགག་པ་དང་། རོན་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། དུག་སྐྱེད་ཀྱི་སོས་བཟུང་བའི་སོར་མོ་སོགས་ལ་བདག་གི་བའི་
ཚོར་བ་ཅམ་པས་འདི་འདོར་ཞིང་གཙོད་རྣམས་པ་ཡིན་ཀྱི་དེ་ལ་བདག་གི་བའི་ཚོར་དོར་བ་
ལས་བསྐྱོག་པ་མ་དོར་བཞིན་དུ་སྲུག་བསྐྱེད་བར་མཐོང་ཅམ་གྱིས་གཙོད་རྣམས་པ་
མིན་ཉེ་ནད་དག་པོས་བཏབ་པའི་མགོ་པོ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་དཔེ་མི་འཐད་
དོ། །གཉིས་པ་དོན་དགག་པ་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི། རོན་ཡང་
མི་འཐད་དེ། རི་སྲིད་དབང་པོ་ལ་སོགས་བདག་ལ་ཉེར་བར་མཁོ་བའི་ཚོམ་དོར་བ་
དེ་སྲིད་དུ་བདག་གི་ལོགས་སྒོར་གྱི་ཉེན་ཉིད་དུ་ནི་བཟུང་བ་ལ་རང་གི་བའི་སྐྱོ་གང་
གིས་བསྐྱོག་པར་འགྱུར་ཉེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཆགས་པ་བྲལ་བ་དེ་གང་ལས་ཀྱང་མི་
འཐད་དོ། །དེས་ན་བདག་གི་ཉེ་མཁོར་བཟུང་བ་བདག་གི་བར་ཆགས་པའི་རྒྱུར་
འགྱུར་གྱི་དེ་མེད་ན་མི་འགྱུར་ཉེ། ལུས་ལས་པོག་པའི་སྐྱ་སོགས་ལ་ཡིད་འགྱུར་སྐྱོ་
ནི་སྐྱེ་འགྱུར་ཞིང་གཞན་མ་པོག་པ་ལ་ཞེན་བཅས་སྐྱེ་འགྱུར་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནི་
མདོན་སྲུམ་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་སྱིད། དེ་ལྟར་རང་ལུགས་ཀྱི་བདག་གི་བར་ཞེན་པ་
སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཤད་ནས། གཞན་ལུགས་ཀྱི་བདག་གི་བར་ཞེན་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དགག་པ་
ནི། བདག་གི་བ་སྲུག་བསྐྱེད་དུ་མཐོང་དུ་ཟེན་གང་ཞེན་པ་སྒོར་བར་མི་འགྱུར་བར་

ཐལ། བདག་དེ་ལ་འདུ་བ་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པའི་འགྲེལ་བ་གྲུབ་པ་ལས། དབང་སོགས་ལ་རང་གི་བའི་སློ་སྤྱོད་བར་འགྲུར་བ་གང་ཞིག །འགྲེལ་བ་དེ་སྤར་སྤྲུག་བསྐྱེལ་མ་བསྐྱོམས་པའི་གནས་སྐབས་”དེ”བཞིན་ཉིད་དུ་རྟག་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། འགྲེལ་བ་ཡིན་ན་རྟག་དངོས་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །

དེས་ན་དབང་སོགས་བདག་ལ་འདུ་འགྲེལ་གྲུབ་པ་འབའ་ཞིག་དབང་སོགས་ལ་བདག་གི་བར་ཞེན་བ་སྤྱོད་བའི་རྒྱ་མིན་པར་ཐལ། བདག་ལ་འདུ་བའི་འགྲེལ་བ་ལ་སོགས་མེད་ན་ཡང་བདག་ལ་ཕན་འདོགས་ཉིད་ནི་ཕྱི་རོལ་ཟས་སོགས་ཀྱི་ལ་ཡོད་པས་དེ་དག་ལ་འདར་བདག་གི་བར་ཞེན་བ་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བདག་ལ་ཕན་པར་མཐོང་བ་ཅམ་བདག་གི་བར་ཞེན་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་བོ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ལ་ཕན་པར་མཐོང་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེལ་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར། དུག་སྤྲུལ་གྱི་སོས་བརྒྱུང་བའི་སོར་སོ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་ན་རང་གི་བའི་སློ་སྤྱོད་བར་མི་འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། དབང་སོགས་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། གཅིག་ཏུ་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ཁོ་ནའི་རྒྱ་མིན་པར་ཐལ། དེས་འགའ་བདེ་བའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དུག་བཅས་གྱི་ཟས་བཞིན་དུ་པལ་ཆེར་སྤྲུག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པས་ཞེན་བ་འདོར་རོ་ཞེ་ན། པལ་ཆེར་སྤྲུག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་ཞེན་བ་མི་སྤྱོད་བས་མ་ཁྲུབ་པར་ཐལ། རྒྱད་པར་ཅན་བདེ་ལ་ཆགས་པས་དེ་འགའ་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་འགྲུར་ཞིང་། རྒྱད་པར་ཅན་བདེ་ལ་སྤྱོད་པས་བདེ་བ་རྩུང་བྱང་ཡོངས་སུ་སྤོང་ཡང་བདེ་བ་ལྟར་པར་ཅན་མ་རྙེད་ན་བསམ་མེད་བདག་ལ་ཆགས་པ་ཡིས་རྗེ་ལྟར་རྙེད་བཞིན་ལ་འདུག་པའི་”ཕྱིར”ཏེ། ལུང་མེད་དག་ནི་མ་རྙེད་པར་དུང་འགྲོ་ལ་འདོད་

༡ མ་ཕྱི། རྟེན་ཉན། ད * དེ
༢ མ་ཕྱི། རྟེན་ཉན། ཕྱིར * ཕྱིར

སྐྱོད་མཐོང་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། རྟག་པའི་སྐྱེས་བུས་སྐྱུག་
བསྐྱེལ་སྐྱོམ་པ་མི་སྲིད། སྐྱུག་བསྐྱེལ་དུ་བསྐྱོམས་པ་ཙམ་གྱིས་གྲོལ་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་
བ། དབང་སོགས་སྐྱོན་ཅན་དུ་མཐོང་ཙམ་གྱིས་དེ་ལ་ཞེན་པ་སྐྲོག་པ་ལ་མངོན་སུམ་
གྱི་བསམ་པ་བསྟན་བཤོ། །

དང་པོ་ལ། བདག་མི་རྟག་པར་ཐལ་བ་དང་། བདག་ཡོད་ན་ཞེན་པའི་གཉེན་
པོ་བསྟེན་པ་འབྲས་བུ་མེད་པར་ཐལ་བཤོ། །དང་པོ་ནི། རྗེ་བླ་མ་པ་ཚོད་བདག་ཏུ་ནི་
འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་དབང་སོགས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དུ་བསྐྱོམས་པས་གྲོལ་
བར་འགྲུར་མི་སྲིད་པར་ཐལ། རི་ལྗང་སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་འཇིག་པར་འདོད་དེ་རྟག་པའི་
སྲིད། རྗེས་བཤད་ནི་ཐ་སྐྱེད་དང་། ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པ་ལོག་པའི་སྐྱེས་བུ་
གྲོལ་བའི་བདག་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཚོད་གྱིས་རི་ལྗང་ཞེན་པ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དེ་ཞེན་
པའི་རང་བཞིན་དེ་འབྲས་མིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུ་རྟག་པའི་སྲིད་ཏེ། རྟག་ན་སྤར་རྟེན་
བྱེད་པ་སྲིས་མི་བྱེད་པར་འགལ་བས་སོ། །གཉིས་པ་བདག་ཡོད་ན་ཞེན་པའི་གཉེན་
པོ་བསྟེན་པ་འབྲས་བུ་མེད་པར་ཐལ་བ་ནི། གྲོལ་བའི་བདག་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། བདག་
གི་བར་ཞེན་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་གནས་པར་ཐལ། རྣམ་པར་ཀུན་ཏུ་བདག་
ཏུ་འཇོན་པ་ལས་མ་འཕོས་པའི་སྲིད། ལྷུ་སྟེ། བདག་འཇོན་དེ་ཉིད་ནི་བདག་ལ་
ཆགས་པ་བསྟན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། བདག་ཆགས་དེ་བདག་གིར་ཞེན་པའི་ས་སོན་
ཏུས་པ་མཐུ་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད། ཐར་འདོད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཚོས་ཅན། བདག་ལྟ་མ་
སྤར་ན་བདག་གི་བུ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དུ་སྐྱོམ་པ་ལ་བཙོན་ཡང་ཆགས་པ་གཏན་ཟེད་དུ་
མི་འགྲུར་བར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་ལྟ་དེའི་དབང་གིས་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་

བལ་དུ་འགྱུར་བའི་གོགས་བྱེད་ཅིང་དེའི་སྐྱོན་ཡང་སྐྱིབ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ།
དེའི་དབང་གིས་བདག་གི་བའི་ལོན་ཏན་གྱི་ཆ་བརྒྱུད་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལ་ཆགས་
བ་མངོན་དུ་འཇུག་ཅིང་སྐྱེ་བ་དང་ལྷན་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་ཐར་བའི་གནས་སྐབས་ན་
བདག་གི་བ་བཞིན་དུ་བདག་ལ་འང་ཆགས་པ་དང་བལ་ལོ་ཞེ་ན། ད་ནི་ཐར་བའི་
གནས་སྐབས་ན་ཆགས་བལ་གྱི་བདག་ཏུ་འཇིག་པ་གང་ཡིན་པ་¹དེ་¹ཡང་མེད་པར་
ཐལ། དེ་ལ་ཞེན་བ་དོར་ཞིང་དེར་ཤེས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། རྣོལ་བའི་བདག་
ཐོབ་སྤྱིར་དུ་སྤྱུག་བསྐྱེད་བ་སྐྱོམ་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་དོ། །ཐར་འདོད་དེ་ནི་རི་ལྗང་
བདག་གི་བ་བཞིན་དུ་ཐར་བ་ཐོབ་ན་བདག་གྲུང་འདོར་བའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་སྤྱུག་བསྐྱེད་དུ་བསྐྱོམས་པ་ཙམ་གྱིས་གྲོལ་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་ལ། ཏུ་
ཅང་ཐལ་བ་དངོས་དང། གཞན་ལ་ཆགས་བལ་མི་སྲིད་པར་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
དབང་སོགས་བདག་གི་བ་དེ་དག་སྤྱུག་བསྐྱེད་དུ་བསྐྱོམས་པས་གྲུང་སྤྱུག་བསྐྱེད་
ཉིད་དུ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་གྲུང་དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་ཙམ་གྱིས་གཏན་ཆགས་བལ་
དུ་འགྱུར་བ་མེད་པར་ཐལ། སྤྱུག་བསྐྱེད་སྐྱེད་པ་དེ་ནི་མ་བསྐྱོམས་པའི་སྤྱིར་ཡང་ནད་
ལ་སོགས་པའི་ཐེན་པའི་ཆེ་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་སྤོང་བའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་སྤྱིར་བའི་བ་
སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ལ་ཡང་དེའི་ཉེས་པ་མཐོང་ན་ཆགས་པ་སྤོག་བ་མཐོང་བའི་སྤྱིར་སྤྱུག་
བསྐྱེད་སྐྱོམ་བ་ཆགས་བལ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཡུལ་དེ་ལ་ཉེས་པ་མཐོང་བ་
ཡིས་སྐད་ཅིག་དེ་ཡི་ཆེ་དེ་ལ་ཆགས་པའི་སྐོ་ལོག་གྲུང་དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལ་གཏན་
ཆགས་བལ་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། འདོད་ལྷན་བྱུང་མེད་གཞན་ལ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཡུལ་

¹ མ་ཕྱི། །མ་ན་པ། ད * དེ

གཅིག་ལ་སྒྲུབ་དང་དོར་བྱར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་
སྐྱོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཆེ་ཆགས་པ་ཀྱང་གྱི་ས་ལོན་ཡིན་ཏེ། ལྷན་མེད་
གཅིག་ལ་ཆགས་པ་སྐྱོན་གྱིས་བསྐྱུར་བ་ན་གཞན་ལ་འང་ཆགས་པར་འགྱུར་བ་
བཞིན་ལོ། །གཉིས་པ་གཞན་ལ་ཆགས་བྲལ་མི་སྲིད་པར་བསྐྱེད་པ་ལོ། །དེས་ན་གྲོལ་
པ་དོན་གཉེར་གྱིས་བདག་དང་བདག་གི་བ་གང་ལ་འང་ཆགས་པ་བྲལ་བྱ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། བདག་ལ་ཆགས་བ་དེ་སྐྱོན་མེད་ཡུལ་ཅན་ཆགས་པ་དང་བདག་གི་བདེ་
བ་སྐྱབ་བྱེད་དབང་སོགས་ཀྱང་ནི་བདག་སྐྱོན་མེད་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། བདག་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ན་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་ཡིན་དགོས་པས་སོ། །

དེས་ན། ད་ནི་གང་ལ་འང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བདག་
དང་དེའི་ཡུལ་ཅན་དང་བདག་གི་བ་གསུམ་ཀ་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ལ་འགོ་བ་འཁོར་བར་
འཆིང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུའང་དེ་ཅུ་ཉིད་དུ་དེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བའི་གནས་
དེར་བདག་གི་བ་དེ་སྐྱོན་བཅས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དེས་སྐྱབ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
བདག་ཀྱང་སྐྱོན་བཅས་སུ་ཐལ། སྐྱབ་བསྐྱེད་བ་དེ་ནི་བདག་ལ་འང་མཚུངས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ད་ནི་ཡུལ་གང་ལ་ཡང་དེ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་མི་འགྱུར་
བར་ཐལ། འཁོར་བའི་གནས་དེར་བདག་དེའི་སྐྱོན་མཚོང་ཡང་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་
བྲལ་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དབང་སོགས་སྐྱོན་ཅན་དུ་མཚོང་བ་
ཅུ་གྱིས་དེ་ལ་ཞེན་བ་ལྡོག་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་བསྐྱེད་པ་ལ། སྐྱོན་མཚོང་
བ་ཅུ་ཞེན་བ་ལྡོག་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱེད་བ་དང་། དབང་སོགས་ལ་རྗེ་ལྟར་
ཡོད་པའི་སྐྱོན་མཚོང་བ་ཡང་མི་སྲིད་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཆང་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཞེན་པ་ཉེས་པ་
 མཐོང་བས་འཇིག་པ་དེ་ལྟར་དབང་སོགས་ལ་¹དེ་མིན་ཏེ། སྐྱོན་ཡོན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་
 མི་ཤེས་པའི་བྱིས་པ་སོགས་ལ་འང་དབང་སོགས་ལ་ཞེན་པ་དེ་མཐོང་བའི་བྱིར་དད།
 རང་གི་དབང་པོ་སྐྱོན་ལྡན་ལ་འང་ཞེན་པ་དེ་ཡོད་པའི་བྱིར་དད། གཞན་གྱི་དབང་པོ་
 དག་ལ་ཡོན་ཏན་ལྡན་ཡང་བདག་གི་²བར་ཞེན་པ་དེ་མེད་པའི་བྱིར་དད། ཡོན་ཏན་
 ཅན་ཡིན་ཡང་སྤར་རང་གི་བདག་གི་བར་བཟུང་བའི་འདས་པའི་སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་ལ་
 ད་ལྟ་བདག་གི་བར་ཞེན་པ་མེད་པའི་བྱིར་དོ། །དེ་ཉིད་བྱིར་ན་བདག་གི་བའི་སྐོ་
 རྒྱུ་འང་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ཁོ་ནས་བྱས་པ་མིན་ལ་དེའི་བྱིར་ཡོན་ཏན་མིན་པ་མཐོང་
 བས་དེ་ཡང་སྐོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དབང་སོགས་ལ་སྐྱོན་རི་ལྟར་ཡོད་པ་
 བཞེན་དུ་མི་³མཐོང་བར་བསྟན་པ་ནི། གཞན་ཡང་དབང་སོགས་སྤྲུལ་བསྐྱེལ་དུ་
 བསྐྱོམས་པས་སྐྱོན་ཅན་དུ་མཐོང་བའི་ངེས་པ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡོད་པ་མིན་
 པའི་ཡོན་ཏན་སྐོ་འདོགས་པའི་ཆགས་པས་སྐྱོན་ཡང་ཡོན་ཏན་དེར་མཐོང་བ་ཡོད་
 པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་དབང་སོགས་བདག་གི་བ་སྤྲུལ་བསྐྱེལ་དུ་བསྐྱོམས་པ་ཅོམ་གྲོལ་
 ལས་དུ་འདོད་པའི་ལྷགས་དེ་ཉིད་བཀག་པའི་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། དེས་ན་བདག་གི་བར་
 ཞེན་⁴པ་དེའི་རྒྱ་བདག་འཇིན་ལ་གཞོད་པ་མེད་པ་ཅན་གྱི་ཐབས་བསྐྱུ་བས་པས་དེ་
 ལ་རི་ལྟར་གཞོད་དེ་རྒྱངས་འབྲིན་པར་མི་རུས་སོ། །

¹ མ་ཕྱི། རྟོག་པོ། ད * དེ
² མ་ཕྱི། རྟོག་པོ། བ་བཞེན་པ་ད * བར་ཞེན་པ་དེ
³ མ་ཕྱི། རྟོག་པོ། མཐོང་བ * མཐོང་
⁴ མ་ཕྱི། རྟོག་པོ། བདེའི * བ་དེའི

།གངས་ཅན་གྱི་ཕྱགས་དགག་བ།༽

གཉིས་པ་གངས་ཅན་གྱི་ཕྱགས་དགག་བ་ལ། རང་བཞིན་དང་སྐྱེས་བུ་ཐ་དང་
 དུ་ཤེས་པ་ཅམ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་འཐད། ལྷག་བསྐལ་གྱི་ལྷག་བསྐལ་གྱིས་ཡིད་
 གཏུངས་པ་ཆགས་བྲལ་གྱི་རྒྱུར་མི་འཐད། ཆགས་བྲལ་གྱི་རང་བཞིན་ངོས་བཟུང་
 བཤོ། །དང་སོ་ནི། གངས་ཅན་ན་ལ། ཁོ་སོ་ཅག་ལྟར་ན་སྐྱེས་བུ་དང་བདེ་སོགས་དོན་
 གཞན་དུ་མ་ཤེས་པས་དེ་ལ་སྐྱེས་བུ་ཆགས་ཏེ་འཁོར་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། དེ་
 གཉིས་སོ་སོར་ཤེས་པའི་ཆེ་སྐྱེས་འུ་བདེ་སོགས་ལ་ཆགས་བྲལ་དུ་འགྱུར་བས་
 དེ་གཉིས་ཐ་དང་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཤེས་པ་ཐར་ལམ་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། བདེ་སོགས་
 དང་སྐྱེས་བུ་ཐ་དང་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཤེས་པ་ཅམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་
 མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ལམ་ལ་མ་སྐྱུངས་པའི་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་འདི་ཡིས་རང་གི་དབང་
 སོ་དང་བདེ་སོགས་ལས་གང་ཟག་བདག་ནི་ཐ་དང་དུ་གྱུར་བར་ཤེས་པའི་བྱིས་པ་
 ཐལ། སྐྱེས་བུ་བདག་ཉིད་དོན་དུ་གཉེར་བ་སོར་ཞེན་ནས་ད་ལྟར་གྱི་དབང་སོ་དང་
 བདེ་བ་ལས་མཚོག་ཏུ་གྱུར་བ་གཞན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱིས་དང་། རང་ཉིད་སྐྱ་བྱི་
 གཅིག་ཏུ་བཟུང་ནས་རང་གི་བདེ་སོགས་སྐྱ་བྱིར་འཕོས་པའི་སྐྱེ་འཛིག་གེད་པར་
 རྟོགས་པའི་སྐྱ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་བྱིས་པ། དེ་བྱིས་དེ་གཉིས་གཅིག་ཉིད་དུ་མཐོང་བས་ཀྱང་
 མིན་པར་ཆགས་པ་མིན་ཅོ། །དེས་ན་བདག་ལ་ཆགས་པ་དེ་ཚོས་ཅན། རང་འབྲས་
 འཁོར་བའི་ལྷག་བསྐལ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་
 ལ་དམིགས་པའི་ནང་གི་ཡན་ལག་མིག་སོགས་དབང་སོ་ལ་ངོ་སོ་ཉིད་ཀྱིས་ཇེས་སུ་

༡ མ་ཕྱི། *དན་པན། ལྷག *སྐྱེས

ཆགས་པ་འདྲེན་པར་འགྱུར་བའི་སྲིད།

གཉིས་པ་སྐྱབ་བསྐྱལ་གྱི་སྐྱབ་བསྐྱལ་གྱིས་ཡིད་གཏུངས་པ་ཆགས་བྲལ་གྱི་
རྒྱུར་མི་འཐད་པ་ནི། སྐྱབ་བསྐྱལ་བསྐྱོམས་པས་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱབ་བསྐྱལ་
གྱིས་གཏུངས་པའི་ཆེ་ཡིད་འགྱུར་ཞིང་སྐྱོ་ནས་ཆགས་བྲལ་དུ་འགྱུར་བ་མཐོང་བའི་
སྲིད་ཞེས། གང་ཞེས་ཏེ་ལྟར་སྐྱབ་བསྐྱལ་བས་ཡིད་འགྱུར་དེ་འདྲ་ཞེ་སྲང་དང་མཚུངས་
ལྡན་ནམ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་ཆགས་བྲལ་མིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་འདར་བདག་ལ་ཆགས་པ་ཡོད་
པའི་སྲིད་དང་། བདེ་བའི་སྐྱབས་གཞན་ཚོལ་བའི་སྲིད་དོ། །དེས་ན་ཞེ་སྲང་དང་
མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིད་འགྱུར་དེ་ནི་ཚོར་བ་སྐྱབ་བསྐྱལ་བྲག་པོ་དེའི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པའི་
སྲིད་ན་དེ་མིན་ཅམ་དུ་གནས་གྱི་སྐྱབ་བསྐྱལ་བྲག་པོ་དེ་ལོག་ན་ནི་རང་ཉིད་གྱི་སྲུང་གྱི་
རང་བཞིན་ཡིད་འགྱུར་མེད་པ་ཉིད་ལ་སྲུང་ཡང་བརྟེན་པར་འགྱུར་དོ། །

གསུམ་པ་ཆགས་བྲལ་དོས་གསུང་བ་ནི། འོ་ན་ཁྲིད་ལྟར་ན་ཆགས་བྲལ་གང་
ཡིན་ཞེས། དམ་བཅོམ་པ་ཚོས་ཅན། ཆགས་བྲལ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ལ་
ཅན་དན་གྱིས་བྱུགས་པ་དང་སྤྲེའུས་གཙོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་ཆགས་སྲང་སྲངས་
ནས་མཉམ་སྐྱོམས་པར་མཚུངས་པའི་སྲིད། དེར་ཐལ། ལྷང་བྱ་དང་དོར་བྱའི་ཆགས་
སྲང་བྲང་བར་སྲངས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་སྲིད། གསུམ་པ་སྐྱབ་བསྐྱལ་བསྐྱོམ་པར་
གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སྲང་བ་ནི། འོ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་སྐྱབ་བསྐྱལ་བསྐྱོམ་
པར་གསུངས་པས་ཁྲིད་རང་གི་སྐྱོན་པའི་ལུང་དང་འགལ་ལོ་ཞེས། ཚོར་བ་སྐྱབ་
བསྐྱལ་ཅམ་ཞེས་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་གྱི་འདུ་བྱེད་སྐྱབ་བསྐྱལ་ལ་དགོངས་
ནས་སྐྱབ་བསྐྱལ་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེད་གྱི་འདུ་བྱེད་གྱི་སྐྱབ་བསྐྱལ་དེ་

ཡང་སྲོད་འདོད་པ་ལྟར་བདག་ཉམས་པ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱ་ལས་དང་ཉོན་
 མོངས་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྲིད། འོན་ཀྱང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་བསྐྱོམ་པའི་
 རྫོང་ཞི་ཚོས་ཅན། སྲིད་པ་ལས་དངོས་སུ་གོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པས་བསྐྱོམ་བྱང་
 གསུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་ནམ་ཐབས་དམ་
 བ་ཡིན་པས་བསྐྱོམ་བྱང་གསུངས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་སྲིད། འོན་སྲིད་པ་ལས་དངོས་སུ་
 གོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དང་དེའི་ཐབས་སྤྲིན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་གང་ཞེ་ན། རྫོང་ཉིད་
 ལྟ་བས་གོལ་འགྲུང་གི་སྐྱོམ་པ་ལྷག་མ་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་བསྐྱོམས་པ་དང་། ཟག་
 བཅས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཏུ་བསྐྱོམ་པ་སོགས་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་སྐྱེད་
 པའི་དོན་དུ་དེས་པར་བསྐྱོམ་དགོས་པའི་སྤྲིན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ལོ། །

དེའི་སྲིད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་ལས་
 ཟག་བཅས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཏུ་རྟོགས་པ་དང་དེ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཏུ་རྟོགས་པ་ལས་ནི་སྤང་ཕོ་
 བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པ་འགྲུང་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ་མདོ་ལས། དགེ་
 རྫོང་དག་ག་ལུགས་རྟག་པ་ཡིན་ནམ་མི་རྟག་པ་ཡིན། བཟུང་བ་མི་རྟག་པ་ལགས་
 སོ། །གང་མི་རྟག་པ་དེ་བདེ་བ་ཡིན་ནམ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ཡིན། བཟུང་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་
 པ་ལགས་ཏེ། གང་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ནམ་པར་འདིག་པའི་ཚོས་ཅན་
 ལགས་སོ། །དེ་ལ་འདི་ནི་རལ་འདི་ནི་འདི་བདག་གོ་ཞེས་ལྟར་རུང་ངམ། བཟུང་བ་མ་
 ལགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ། །གསུམ་པ་དོན་བསྐྱེད་པ་ནི།
 དེ་བས་ན་བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་མིན་པ་དང་བདག་གི་བ་ལ་སྲིད་པ་དང་
 ལྡན་པ་དང་བདག་བདེ་བའི་སྲིད་དུ་སྐྱབ་དོར་གྱི་ཚོམ་པ་ཀུན་ལ་བརྟེན་པ་དེ་ཉོན་

མོངས་པ་དང་ལས་ལས་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་དེ་འདྲའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ལ་འཁོར་བ་པ་
ཞེས་བྲལ། །

གཉིས་པ་བདག་ལྟ་མ་སྤངས་པར་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྲིད་ན་གྲོལ་
བའི་བདག་ཁས་སྤངས་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་ནི། གྲོལ་བ་ཐོབ་ན་བདག་གི་བ་ཉིད་ནི་
མི་འདོད་ན་དེའི་ཟ་བ་སོ་བདག་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་དེ་ཉིད་རྒྱ་ལས་
གསོག་པའི་བྱ་བ་ཅན་དང་འབྲས་བུ་ལོངས་སྤོང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་གྲོལ་བ་དེའི་བདག་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བས་གྲོལ་
བའི་བདག་ཁས་ལེན་པ་ཉམས་སོ། །གསུམ་པ་དེས་ན་འཛིག་ལྟ་སྤོང་དགོས་པར་
བསྟན་བ་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གྲོལ་བ་འདོད་པ་དག་ཐོག་མ་མེད་པའི་རྒྱ་ཅན་རིགས་མ་ཐུན་
ས་ཐོན་ལས་བྱུང་བའི་འཛིག་ཚོགས་ལྟ་བུ་དག་ཅ་བ་ཉིད་ནས་དབྱུང་བར་གྱིས་
ཤིག །གཉིས་པ་དབང་ཕྱུག་གི་བཀའ་ལྟར་ཅམ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་རུང་བར་བསྟན་བ་
ལ། དབང་ཕྱུག་གི་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚོ་ག་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དགག་ཏེ་
ཉིད་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་བཤད། དེ་ཉིད་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་
གཞན་དགག་ཏེས་ན་བདག་ཉག་པ་ལ་བཅིངས་ཐར་མི་རུང་ཞིང་བདག་མེད་ཉོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཐར་ལམ་དུ་བསྟན་བཤོ། །དང་པོ་ནི། དབང་ཕྱུག་གི་ལྷན་ལས་བཤད་
པའི་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚོ་ག་ཅམ་གྱིས་གྲོལ་བར་ཡང་སྐྱ་བ་ཉོགས་ལྟན་ཡོངས་སུ་
མགུ་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ལྷན་ནི་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་མི་འཇུག་བ་དེ་
ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། རྣམས་ནི་ལྷན་གཞན་ཡང་
མཚོན་བཤོ། །རྒྱ་མཚན་མེད་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། ལྷན་དེ་ལས་བཤད་པའི་སྐྱགས་ས་ཐོན་

ལ་བཏབ་བས་ལྷ་གྲུ་མི་སྐྱེ་བ་ལྟར་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་འཁྲུལ་ལོ་ཞེ་ན། ས་བོན་སོགས་
 གྱིས་ལྷ་གྲུ་མི་སྐྱེད་པར་གྲུབ་པའི་ཚོ་གཞི་མཚོང་བས་དབང་ལྷག་གི་དབང་བསྐྱར་
 གྱིས་སྐྱེས་བྱ་ཡང་སྲིད་མི་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅུས་པ་མཚུངས་པ་མེན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་
 བ་ལུས་ལ་ཉེ་ལ་མར་བསྐྱུས་དང་མེས་བསྐྱེགས་པ་སོགས་ལས་ཀྱང་གྲོལ་བར་ཐལ་
 པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་འདྲའི་ས་བོན་གྱི་ལྷ་གྲུ་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ལུང་དེ་ལས་བཤད་
 པའི་སྦྱིན་སྲེག་གིས་སྲིག་པ་བཅོམ་པར་བྱས་པའང་མི་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ཉེ། སྦྱིན་སྲེག་
 མ་བྱས་ཤོང་སྐྱེས་བྱ་སྤང་ཁར་ལྷོ་བ་ཕྱིས་ཡང་བར་སོང་བས་སོ་ཞེ་ན། ལུས་སྤང་
 ཁར་སྤང་ལྷོ་བ་དག་ཕྱིས་ཡང་ཕྱིར་སྲིག་པ་བཅོམ་པར་བྱས་པ་མིན་ཉེ། མེས་
 གཏུངས་ཆེས་བས་ལུས་ཀྱི་འདི་ཡི་སྦྱིན་ཉིད་སྤང་ལྟར་མེད་པར་འགྲུང་གི་ལུས་ཅན་
 མིན་པའི་ཕྱིར་སྲིག་པ་སྤང་ཁར་ལྷོ་བ་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་ཉིད་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་བཤད་པ་ནི། ལྷག་བཟུལ་ལ་
 བདེ་བར་འཛིན་པའི་ལོག་ཤེས་དང་ནི་དེ་ལས་རྣམས་ལུང་བའི་སྤང་བོ་ལ་ཆགས་པའི་སྲིད་པ་
 དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་པའི་དབང་དག་གིས་དམན་པའི་གནས་སུ་འགྲོ་བ་སྐྱེ་བ་
 ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་དག་གཉེན་པོས་བཅད་པ་སྐྱེ་གནས་སུ་འགྲོ་བར་མི་འགྲུང་
 དོ། །སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་མན་འདོགས་ཅུས་པ་ཡིན་ཉེ། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་
 ལྷོ་ཚོགས་དེ་ཅམ་ལས་ནི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། ལུས་ཀྱང་རྣམས་མི་དགོས་སམ་ཞེ་ན། བཤད་
 མ་ཐག་པའི་སེམས་པ་དེ་དག་རང་ཉིད་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྦྱོན་མེད་དོ། །དེས་ན་
 དབང་ལྷག་གི་དབང་གི་ཚོ་ག་ཅམ་སྲིད་ལས་གྲོལ་བའི་ལམ་མིན་ཉེ། དབང་དེ་ཐབ་
 ཅམ་གྱིས་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་རྣམས་དེ་དག་གང་ཡང་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །

གསུམ་པ་དེ་ཉིད་མོལ་ལམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚོན་གཞན་དགག་པ་ལོ། གལ་ཏེ་
 སྐྱེ་བཞུགས་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་དང་ཡུལ་རྟོགས་པའི་རྟེན་ལོ་བྱེད་པ་དབང་སོགས་ཡིན་
 ལ། དབང་སོགས་དེ་ནི་མ་མཐོང་བ་ཚོས་དང་ཚོས་མིན་པའི་ལས་ལས་སྐྱེ་བར་
 འགྱུར་ཞིང་། མ་མཐོང་བའི་ལས་དེ་དབང་བསྐྱར་གྱིས་ཤིག་པའི་བྱིད། དབང་བསྐྱར་
 ཐོབ་པ་སྐྱེ་བཞུགས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་དོ། །དེས་ན་ལས་ཀྱང་བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུ་བྱེད་
 ཡིན་གྱི་སེམས་པ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་རྗེས་
 སུ་འཇུག་པའི་བྱིར་བྱེད་པ་དབང་སོགས་སྐྱེད་པ་ལ་ལོག་སྟེ་དང་མཚུངས་པར་
 ལྡན་པའི་སེམས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སློ་ཡི་ནི་རུས་པ་མཐོང་གི་གཞན་བདག་གི་ཡོན་
 ཏན་འདུ་བྱེད་གྱིས་པན་པའི་རུས་པ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ན། ལོག་སྟེ་དང་མཚུངས་
 ལྡན་གྱི་སེམས་པ་མ་ཉམས་པ་དེ་ཡོད་པའི་སྐྱེས་བུ་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་དེ་དག་རྒྱ་
 ཅིས་མངལ་དུ་མི་འགྲོ་ཞིང་། གདོན་མི་བ་བར་འགྲོ་བར་འགྱུར་དོ། །གལ་ཏེ་ལོག་
 སྟེ་དེ་དག་དབང་གིས་ཡང་སྲིད་བྱི་མ་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་མེད་པར་བྱས་པའི་བྱིར་
 དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་ཡང་སྲིད་མི་ལེན་ནོ་ཞེ་ན། དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་
 དག་ཚོས་ཅན། དབང་བསྐྱར་སོགས་བྱས་མ་ཐག་རང་རྒྱུད་གྱི་སེམས་པའི་དབང་
 གིས་མིག་སོགས་ཡུལ་འཛིན་པ་དང་། འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཇུག་པ་དང་།
 ཡུལ་གཞན་དང་གཞན་དུ་གཡེང་བ་དང་། རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་རྒྱེན་གྱིས་གཡེང་བ་
 དེ་འགོག་པའི་བྱ་བ་སོགས་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་སེམས་པའི་
 རུས་པ་དབང་བསྐྱར་གྱིས་བཅོམ་པའི་བྱིད། འདོད་ན། དབང་བསྐྱར་ཐོབ་མ་ཐག་
 ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཚད་པར་ཐལ། སེམས་པའི་རུས་

བ་ཐམས་ཅད་བཅོམ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མངོན་སུམ་གྱིས་བསམ་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་
 དོན་ཏོ། །ཅི་སྟེ་དབང་བསྐྱར་ཚོབ་ཀྱང་མ་གཤིབ་འི་རིང་ལ་སློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་
 ཀྱང་འབྱུང་ལ། ཤི་བ་དེའི་ཆེ་སློ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཀྱང་རྒྱན་ཆད་པས་འཁོར་
 བའི་ཚོས་རྣམས་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དབང་བསྐྱར་ཚོབ་བ་འཆི་ཁ་མའི་
 འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ངྲི་མ་རྣམས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སློ་རིགས་འབྲ་ཕྱི་མ་
 མཚམས་སྦྱོར་ཏེ། དེའི་དངོས་རྒྱ་ལུས་པ་ཐོགས་མེད་ཆད་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་
 རིགས་འབྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ལུས་པ་དབང་བསྐྱར་གྱིས་”བཅོམ་”པས་མེད་
 དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གསོན་བ་ཉིད་ནའང་དེའི་ལུས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དབང་བསྐྱར་
 གྱིས་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་གི་རིགས་འབྲའི་ས་བོན་ཅན་ཉེས་བ་ཆགས་
 སོགས་ཀྱི་རྒྱན་ཚོས་ཅན། དབང་བསྐྱར་བ་ཚམ་ལས་སྟོག་པ་མེད་དེ། །གཉེན་པོ་
 བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འཕེལ་ན་ཁྱོད་འགྲིབ་པ་དང་རང་གི་སྟོགས་རྩལ་
 མིན་ཡིད་བྱེད་སོགས་འཕེལ་ན་ཁྱོད་འཕེལ་བའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་དེས་ན་བདག་རྟག་པ་ལ་བཅིངས་ཐར་མི་རུང་ཞིང་བདག་མེ་རྟོགས་
 པའི་ཤེས་རབ་ཐར་ལམ་དུ་བསྐྱར་བ་ནི། འོ་ན་ཁྱོད་བདག་མེད་སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་ཐར་བ་
 རི་ལྟར་རུང་ཞེ་ན། ཁོ་པོ་ཅག་ལ་འཐད་གྱི། བདག་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་མི་རུང་སྟེ། འདི་
 ལྟར་བདག་རྟག་པ་ལ་བཅིངས་ཐར་གྱི་གནས་སྐབས་རིམ་གྱིས་སྐྱེད་པ་འགལ་བར་
 ཐལ། རྟག་པ་རྐྱེན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་”སྐྱེད་”པར་བྱེད་པ་ཚམ་ཡང་
 འགལ་བར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་བྱེད་པ་དང་མི་བྱེད་པ་དག་ནི་གནས་

༡ མ་ཕྱི། ༡༠བལ། བཅམ * བཅོམ
 ༢ མ་ཕྱི། ༡༡ནལ། སྐྱད * སྐྱེད

སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་འབྲེལ་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་དགོས་ཀྱི་རེས་འགའ་བྱེད་རེས་
 འགའ་མི་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་མི་སྲིད་པའི་སྲིད། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་འདྲེལ་བའི་གཅིག་པར་
 འགྲུར་པར་ཐམས། བདག་ཉིད་ལས་གསོག་པ་ལོ་དང་རྣམ་སྲིན་སྲོང་བ་ལོ་
 གཉི་ག་ཡིན་པའི་སྲིད། ལས་དང་འབྲས་བུ་དེ་དག་བདག་ཉིད་ལས་རྣམས་ཐ་དད་
 རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་བདག་ཉིད་ལས་བྱེད་པ་ལོ་དང་རྣམ་སྲིན་ཐ་བ་ལོ་ཡིན་པ་
 ཉམས་པར་འགྲུར་རོ། །ཉག་པས་འབྲས་བུ་ལ་ཐུག་འདོགས་པའི་རྒྱུ་ལ་ཡང་ནི་གྲུབ་
 པ་མིན་པར་ཐམས། ཉག་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གི་རྒྱུ་ལ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད། བདག་
 ཉིད་པ་མེད་ན་གཞན་གྱིས་སྲོང་བ་གཞན་གྱིས་བྱ་བ་དང་གཞན་གྱིས་ལས་
 བསགས་པའི་འབྲས་བུ་གཞན་གྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པ་སོགས་སུ་འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། ཁོ་ལོ་
 ཅག་ལ་གཞན་གྱིས་བྱ་བ་དང་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་སུ་ཐམས་པ་གཞོན་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཉག་པའི་སྲིད་བུ་འགའི་ཡང་བྱ་བ་མེད་པའི་སྲིད། འོ་ན་རི་ལྷར་བྱེད་ཞེ་ན། དེས་ན་
 སྲོང་བ་ལས་བྱ་བ་འགྲུར་བ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་གྱི། ཉག་པའི་སྲིད་བུས་སྲོང་ཞིང་བྱ་
 པ་མིན་ནོ་ཞེས་རྒྱ་དང་ལྷ་དབང་སློ་སོགས་གྱིས་འཆད་དོ། །སྲོང་བ་ལོ་དང་བྱ་བ་
 ལོ་སོགས་དོན་གཞན་ཡིན་ན་ལས་བུས་པ་རྒྱུད་ཐོས་ཤིང་མ་བུས་པ་དང་མཉམ་པར་
 འགྲུར་བའི་ཚོད་པ་ལ། སྲོང་བ་ལས་བྱ་བ་འགྲུར་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྲོང་ཞིང་བྱ་
 པ་མིན་ནོ་ཞེས་པ་ཅམ་ཞིག་གིས་གང་དུ་འདྲེལ་བྱེད་པར་མ་མཐོང་རོ། །

དེས་ན་ཁོ་ལོ་ནི་འདི་ལྷར་འཆད་དེ། ཁོ་ལོ་ཅག་སྲིད་བུ་མི་ཉག་པར་འདོད་
 གུར་གཞན་གྱིས་བྱ་བ་དང་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་ཐམས་པ་གཞོན་བྱེད་མིན་ཏེ། ང་མིན་པ་
 འགའི་ཡང་སྲོང་ཞིང་བྱ་བ་མེད་པའི་སྲིད་རོ། །དེས་ན་ལས་གསོག་པའི་རྒྱུ་ལ་

དེ་རྣམ་སློན་སྤོང་བའི་དུས་ཀྱི་ང་མིན་ཀྱང་སྤྱིར་ང་ཡིན་ཞིང། རྣམ་སློན་སྤོང་བའི་
 དུས་ཀྱི་ང་དེ་ལས་གསོག་བའི་དུས་ཀྱི་ང་མིན་ཀྱང་སྤྱིར་ང་ཡིན་པས། ངས་ལས་
 བསལས་ཤིང་ངས་རྣམ་སློན་སྤོང་བར་འཐད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྤོང་བའི་དུས་ཀྱི་ང་དེ་
 བན་བའི་དུས་ཀྱི་ང་མིན་ཀྱང་སྤྱི་རང་ཡིན་ལ། དབྱ་བའི་དུས་ཀྱི་ང་དེ་སྤོང་བའི་དུས་
 ཀྱི་ང་མིན་ཀྱང་སྤྱིར་ང་ཡིན་པས་ངས་སྤོང་བ་ལས་ངས་དབྱ་བ་འབྲུང་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ང་ཉལ་བ་མིན་ཀྱང་གཞན་གྱིས་སྤོང་བ་གཞན་གྱིས་དབྱ་བ་སོགས་སུ་མི་
 འབྲུང་རོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ཚུལ་འདི་ལ་སློ་ཁ་སྤོགས་ན་ལས་འབྲས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་ཚུལ་
 བཞིན་དུ་ཤེས་པར་འབྲུང་ལ་འོན་ཀྱང་རགས་རྒྱན་གྱི་འཛོག་ཚུལ་ལ་སོགས་པར་
 ལྷགས་པའི་སྤོངས་པ་སློ་གོས་བ་ལང་རྒྱན་པའི་སྤོད་བྱེད་དང་མཚུངས་པ་དག་གི་
 དུལ་མིན་ནོ། །

དེ་བས་ན་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཉིད་ཐར་པའི་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པར་བརྟུང་བར་
 རིགས་ཏེ། བདེན་པ་བཞི་ལ་བརྟེན་པ་དང་བདེ་དང་ང་དང་འཇིགས་སོགས་ཡང་དག་
 མིན་པ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་སྟོ་བཏགས་ནས་ནི་ཡོངས་སུ་སྟེན་ཅིང་སྟེན་པའི་དབང་གི་
 འཁོར་བར་ཉིད་མཚམས་སྤོར་ལ། བདེན་བཞི་དེ་ཉིད་ལ་ནི་སྟོ་འདོགས་བཅུ་དྲུག་པོ་
 དེ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་དོན། བདེན་བཞི་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་རྗེས་སུ་
 རྟོགས་པ་ཅན་ལེགས་བསྟོམས་ཡང་དག་ལྟ་བུ་ཡིས་སྟེན་པ་རྗེས་འབྲས་དང་བཅས་
 པ་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྟེན་པ་མེད་ཀྱང་ལས་དང་ལུས་ཡོད་ན་འཁོར་བ་
 ལས་མ་གྲོལ་བར་འབྲུང་རོ་ཞེ་ན། ལས་དང་ལུས་དག་གནས་ནས་ཡང་གཅིག་སྟེན་
 པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། རྒྱ་གསུམ་ཀ་ལས་འབྲུང་བ་ཅན་གྱི་སྤྱི་བ་དེ་འབྲུང་བ་སྟེན་པ་

མིན་ཏེ། ས་ཐོན་མེད་པར་སྐྱ་གྲུ་བཞིན་ལོ། །

གསུམ་པ་ལས་ལུས་ཟད་པའི་སྲིད་དུ་གདུང་བ་རྩོམ་པ་ཅམ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་
དུང་བ་ལ། དགག་པ་དངོས་དང། རྩོད་པ་སྲོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཅེར་བུ་པ་ཁ་ཅིག་
ན་རེ། ལས་དང་ལུས་ཟད་པས་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྲིད་པ་ནི་དེ་གཉིས་ལས་ཀྱང་
སྐྱེ་དགོས་པར་ཁྱོད་རང་གིས་ཀྱང་ཁས་སྦངས་པའི་སྲིད་རོ། །དེས་ན་ལས་ལུས་
འབའ་ཞིག་གི་གཉེན་པོ་བཞེན་པའང་གྲོལ་ལམ་དུ་རིགས་སོ་ཞེ་ན། སྲིད་པ་མ་སྦངས་
བར་ལས་དང་ལུས་དག་སྲོང་རུས་པ་མིན་ཏེ། སྲིད་པ་ལ་གཞོན་པ་གང་ཡང་མ་བུས་
བར་ལས་ལུས་རྒྱང་པ་སྲོང་བའི་གཉེན་པོ་དག་མེད་པའི་སྲིད་དང། སྲིད་པ་མ་སྦངས་
བར་དེ་གཉིས་ཟད་པར་བྱེད་པའི་རུས་པ་མེད་པའི་སྲིད་རོ། །དེར་ཐལ། སྲིད་པ་ཡོད་
ན་སྦྲར་ཡང་ལས་དང། དེ་ལས་ལུས་འབྱུང་བའི་སྲིད་རོ། །གཉིས་པ་རྩོད་པ་སྦང་བ་
ལ། ལས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཆ་མཉམ་དུ་བསྐྱེན་དགོས་པ་དགག་པ་དང། ལས་
སྲིད་སྦང་དགོས་མི་དགོས་མཚུངས་པ་སྦང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་གཉི་ག་སོ་
སོར་ཟད་པའི་དོན་དུ་འབད་བར་རིགས་ཏེ། གཉི་ག་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེ་
ན། ལས་ཟད་པའི་གཉེན་པོར་གདུང་བ་རྩོམ་པའི་ལམ་ལོགས་སུ་སྐྱོམ་པ་ནི་དུབ་པ་
ཅམ་མ་གཏོགས་དོན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པ་མ་སྦངས་པར་སྲོང་མི་རུས། སྲིད་པ་
སྦངས་ན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལས་སྲིད་པ་འབྲིན་མི་རུང་དུ་འགྱུར་བའི་སྲིད་རོ། །གཞན་
ཡང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྩ་བ་གཅིག་སྦངས་པས་གཞན་ཐམས་ཅད་སྲོང་རུས་ལ། ལས་
ལ་ཚུལ་དེ་མེད་དེ། སྐྱེས་སུ་རྣམས་ལ་ལས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་སྐྱ་
ཚོགས་པ་ཅན་དུ་མཐོང་བའི་སྲིད་ན་ལས་རྣམས་རུས་པ་ཐ་དད་དུ་རྗེས་སུ་དཔོག་

ལུས་ལ། དེའི་སྤྱིར་ལས་རེ་རེའི་གཉེན་པོ་རེ་རེ་ལོགས་སུ་སྐྱོམ་དགོས་ན་འད། དེ་
 འདྲའི་གཉེན་པོ་མི་རྙེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་གཞུང་འདི། གཉེན་པོ་དག་ནི་མེད་སྤྱིར་
 དང་ཞེས་པའི་རྒྱས་བཤམ་དུ་བྱས་ན་ཤིན་ཏུ་འགྲིག་གོ། །དེས་ན་“སྐྱ”འབལ་བ་ལ་
 སོགས་པའི་དཀའ་ལྷན་གྱིས་ལུས་ཉོན་མོངས་པར་བྱས་པའི་དངོས་པོ་ཅིག་གིས་
 ལས་ཐམས་ཅད་མི་འདྲིན་པར་ཐལ། ལས་གཅིག་སྤངས་ན་ཀུན་སྤོངས་པར་འགྱུར་
 བའི་ལས་ནི་མེད་དེ། །ལས་ཀྱི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡང་
 མཐའ་ཡས་པའི་སྤྱིར། འབྲས་བུ་སྣ་ཚོ་གསལ་མཐོང་བའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་འདིས་རྣམ་སྐྱེན་
 ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་སྣ་ཚོ་གསལ་ལས་རྒྱུ་ལས་སྣ་ཚོ་གསལ་སྐྱོན་དུ་སོང་བ་དཔོག་ལུས་
 པར་གསུངས་པས། ལས་དགེ་བ་ལས་རྣམ་སྐྱེན་ཡིད་འོང་འབྱུང་བ་དང་། ལས་མི་
 དགེ་བ་ལས་རྣམ་སྐྱེན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱུང་བ་ཚམ་ཞིག་དངོས་པོ་སྐྱོབས་ལུགས་
 ཀྱིས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལུས་གཞུང་བའི་དཀའ་ལྷན་དེས་ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་
 འགས་དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ནི་ཅུང་ཟད་ཅུང་བར་
 འགྱུར་བ་སྲིད་ཀྱི་ལས་རིགས་མི་མཐུན་པ་ཅན་སྣ་ཚོ་གསལ་བ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་
 བྱེད་པ་མིན་ནོ། །

དེའི་སྐྱོན་སྤོང་བ་ནི། ཅི་སྟེ་དཀའ་ལྷན་གྱི་ལུས་པ་ཡིས་ལས་སྣ་ཚོ་གསལ་བའི་
 ལུས་པ་འདྲེས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ཅིང་ལུས་པ་འདྲེས་པའི་འབྲས་བུ་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་
 དཀའ་ལྷན་གྱི་གཞུང་བ་གཅིག་སྤོང་བས་ཟད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ལས་ཀྱི་
 ལུས་པ་འདྲེས་པར་བྱེད་པའི་དཀའ་ལྷན་དེ་ལུས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་ལས་

1 མ་ཕྱུ། 191ནལ། ལྷ *སྐྱ

གཞན་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ལ་འདོད་དམ། ལུས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་
ཉིད་ཡིན། དང་སོ་ལྟར་ན། དེ་ལྟ་བུའི་དགོ་བས་ལས་སྣ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་
པ་འདྲེས་པར་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་ལུས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་
གཏུང་བའི་ཆ་འགས་སློང་བ་སྟེ་གཏུང་བ་གཅིག་གིས་འཛོམས་རྣམས་པར་འགྱུར་ལ།
དེ་ལྟར་ན་བ་སྐྱེ་འཕྲོག་པའི་གཏུང་བ་ལྟ་བུ་གཅིག་གིས་ཀྱང་འཛོམས་པས་སྐྱེ་འབབ་
བ་དང་མེ་ལྷ་བསྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་གཏུང་བ་མི་བཟད་པ་དུ་མ་རྩོམ་པ་འགལ་
ལོ། །འམ་ཞེས་པ་སྦྱོན་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སྟོན་པ་སྟེ། ཡང་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་
དེས་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་བཅོམ་ནས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་རྣམས་པ་
བཞིན་དུ་གཅིག་པོ་དེ་ཡང་འཛོམས་པར་བྱེད་རྣམས་དགོས་ཏེ། མཐའ་ཡས་པའི་རྣམ་
པ་འཛོམས་རྣམས་འིན་ཏུ་རྒྱུང་བའི་རྣམ་པ་གཅིག་འཛོམས་མི་རྣམས་པ་འགལ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ཀྱི་དཀའ་སྟབས་དེས་ལུས་གཏུངས་པའི་ཉོན་
མོངས་མེད་པར་ཡང་ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཀུན་སློང་བར་འགྱུར་བས་གཏུང་བ་རྩོམ་པ་
གང་ཡང་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་སྟེ། གཞུང་འདི་ཅུང་ཟད་འཆད་དཀའ་བས་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འབད་པ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་བཤད་དུ་བྱེད་ཀྱང་ཡི་གེའི་བྱེད་པ་མང་པོས་
ལུས་གཏུངས་པར་བྱས་པ་ཅོམ་དུ་བཟད་པས་གཅེར་བུ་བ་ཉིད་ཀྱི་དཀའ་སྟབས་ལྟར་
གྱུར་ལ། ཁོ་བོས་དེའི་སྦྱིན་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལྟར། ལས་སྣ་
ཚོགས་པའི་རྣམ་པ་འདྲེས་པར་བྱེད་པའི་དཀའ་སྟབས་དེ་ནི་སྐྱེ་འབབ་པ་སོགས་ཀྱིས་
ལུས་ཉོན་མོངས་པར་བྱས་པའི་སྐྱག་བསྐྱེད་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྐྱག་བསྐྱེད་དེ་

བེ་ལས་ངན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་འདེས་ལས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྣམས་པ་འདྲེས་
 པར་བྱེད་པ་སོགས་སྲུ་འགྲུར་བ་མིན་ལོ། །འོན་ཏེ་དང་ལ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྲིན་
 པའི་རྣམས་པ་བཅོམ་པ་མི་སྲིད་པར་འགྲུར་ཏེ། ལས་ཀྱི་གཉེན་པོ་མེད་པའི་སྤྱིར། དེས་
 བ་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བ་ཡང་མི་སྲིད་པར་འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། གང་ཡང་སློབ་ཆགས་
 སོགས་རྣམས་འགོག་པར་བྱེད་པ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
 དེ་ཉེས་པ་དེས་སྐྱེད་པའི་ལས་ཀྱིས་མ་འོངས་པ་ན་རྣམ་སྲིན་འབྲིན་པའི་རྣམས་པ་ལ་
 གཞོན་པར་འགྲུར་ཏེ། མ་འོངས་པ་ན་རང་རྒྱན་ལྡན་ལ་གཉེན་པོ་མ་སྐྱེས་ན་སྐྱེ་རུང་
 དུ་འདོད་པའི་ཉེས་པ་རྒྱན་བཅད་པའི་སློབས་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་བཅོམ་པའི་
 སྤྱིར། དེས་ན་ལས་ཀྱིས་མ་འོངས་པ་ན་རྣམ་སྲིན་སྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་
 བཅོམ་པའི་སློབས་ཀྱིས་གཉེན་པོས་འཛོམས་པ་ཡིན་གྱི། རི་ལྟར་ལས་ཀྱིས་བྱས་
 ཟེན་པའི་འབྲས་བུ་ད་སྐྱུས་"ལོང" དང་འབྲེ་བོ་ལ་སོགས་པའི་རོ་བོ་དེ་ཉིད་གཉེན་
 པོས་ཉམས་པར་འགྲུར་ཏེ་བདག་མེད་བསྐྱོམས་པས་ད་སྐྱུས་ལོང་མིག་དང་ལྡན་པར་
 འགྲུར་བ་ནི་མིན་ལོ། །

ཡང་ན་རྟེན་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ལས་ཀྱིས་མ་འོངས་པ་ན་རྣམ་སྲིན་འབྲིན་
 པའི་རྣམས་པ་གཉེན་པོས་འཛོམས་པ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པ་ན་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་
 རྒྱན་ལ་འབྲུང་མི་རུང་དུ་བྱས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བསྟན་ལ། རྟེན་པ་ཐ་མས་བྱས་ཟེན་
 པའི་ལས་དེ་ཉིད་གཉེན་པོས་ཉམས་པར་བྱེད་པ་མིན་ཞེས་བསྟན་ལོ། །ཡང་ན་རྟེན་པ་
 དང་པོ་གསུམ་གྱིས་གཉེན་པོས་ཉོན་མོངས་པ་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ཡང་མ་འོངས་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡ནལ། ལེང * ལོང

བ་ན་ཉོན་མོངས་སྤང་རྒྱུ་དེ་ལ་འབྲུང་མི་རུང་དུ་བྱས་པའི་སློབ་ན་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་
 བ་ཡིན་གྱི། ཉོན་མོངས་སྤེལ་ཟེན་གཉེན་པོའི་སྤོབས་གྱིས་འཛིག་པར་བྱེད་དགོས་པ་
 བེ་མིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་དེས་མ་འོངས་པ་ན་ལས་སྤྱེད་པའི་རྣམས་པ་
 གཉེན་པོས་བཙོམ་པའི་སློབ་ན་མ་འོངས་པ་ན་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ལས་
 གསོག་མི་རུང་དུ་བྱེད་པར་འགྲུང་གི་ཞེས་བསྟན་ནས་ཐ་མས་རྗེ་ལྷར་ལས་བྱས་པ་
 གཉེན་པོས་ཉམས་པར་བྱེད་པར་འགྲུང་ཞེས་སྤྱར་དོ། །ཞིག་བྱེད་པའ་ཆེ་བ་ཞིག་
 གིས་འདིར་ཡང་ངང་ཚུལ་གསལ་བར་བྱས་སོ། །དེ་ཡང་མ་འོངས་པ་ན་ཉོན་མོངས་
 བ་སྤེལ་མི་རུང་དུ་བྱས་པ་དེ་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་མ་འོངས་པའི་ཉོན་
 མོངས་སྤངས་པའི་དོན་མིན་ལ། གཞུང་འདི་དང་མདོན་པ་སོགས་ནས་བཤད་པ་
 ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། མ་འོངས་པའི་ཉོན་མོངས་སྤངས་བྱར་
 འགྲུང་བ་ག་ལ་ཡིན། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མ་འོངས་པའི་ཉོན་མོངས་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་
 བམ་མིན། མིན་ན་སྤྱི་བ་པ་ཡིན་པ་འགག། ཡིན་ན་ད་ལྟར་བར་འགྲུང་བས་ད་ལྟར་བ་
 སྤང་བྱར་མི་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚོན་ཐམས་ཅད་དང་འགག། གཞན་ཡང་ཉེས་པ་མང་དུ་
 ཡོད་མོད། འདི་དག་གི་དགག་སྐྱབ་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བཤད་པར་འདོད་དོ། །

གཉེས་པ་ལས་སྤེད་སྤང་དགོས་མི་དགོས་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། སྤེད་པ་
 ཡོད་ན་ལས་འབྲུང་བ་ལྟར་ལས་ཡོད་ན་ཡང་སྤེད་པ་འབྲུང་བས་གཉི་ག་མཚུངས་པ་
 སྤང་བར་བྱའོ་ཞེ་ན། སྤེད་པ་མེད་པའི་ལས་ལས་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་སྤྱེ་བ་མ་
 ཡིན་ཏེ། སྤེད་པའི་སློབ་དང་ལྷན་པ་ལས་གསོག་པར་བྱེད་པར་འགྲུང་གི། བརྗོག་པ་
 སྤེད་པ་མེད་པ་དག་ལས་གསོག་པ་མིན་པའི་སྤྱིར། དགེ་བའི་ལས་ལས་བདེ་བ་

འབྲུང་ཞིང་དེ་ལས་སྐྱར་ཡང་དོན་གཉེར་གྱི་སྲིད་པ་འབྲུང་བ་ལས་གསོག་པ་ཡིན་ནོ་
 ཞེ་ན། ལོག་པའི་རྣམ་རྟོག་མེད་པར་ཉི་བདེ་བ་ལས་ཀྱང་དེ་ལ་འདོད་པའི་སྲིད་པ་སྐྱེ་
 བར་མི་འབྲུང་རོ། །གཉེས་པ་དེ་ལས་བདེ་བ་གཤེགས་པ་འབྲུབ་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་
 སྐྱོབ་པ་རི་སྐད་བཤད་པ་དེ་ལས་བཙོམ་ལྡན་འདས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཁུལ་པར་གྲུབ་སྟེ།
 བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་རི་ལྟར་བ་བཞིན་མདོན་སྲུལ་དུ་གཟིགས་པར་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། མཁུལ་པ་བརྟན་པར་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བརྟན་པའི་དོན་དེ་དག་ལ་ཚད་མས་
 གཞོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་རྟོགས་པ་དེ་དག་སྐྱར་
 ལྡོག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། མ་ལུས་པའི་བྱང་པར་མཁུལ་པར་གྲུབ་སྟེ། མདོན་མཐོངས་
 ལེགས་ཀྱི་ཐབས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་ཆ་ཐབས་ཅད་མདོན་སྲུལ་དུ་མཁུལ་པར་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལུགས་ལྡོག་གི་སྐབས་འདིར་གཤེགས་པའི་སྐྱོར་རྟོགས་པའི་
 དོན་ཅན་དུ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བདེན་བཞི་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་སྐྱོབ་པ་ལས་
 མཁུལ་པ་རྣམ་དག་དཔག་འདོད་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་མཁུལ་
 པའི་བྱང་པར་གསུམ་པོ་དེས་རིམ་བཤ་བཞིན་དུ་ཕྱི་རོལ་བ་དང་། འཕགས་པ་སྐྱོབ་པ་
 དང་། མི་སྐྱོབ་ཉན་རང་དག་བཙོམ་དག་གི་རྟོགས་པ་ལས་རིམ་བཤ་བཞིན་དུ་ལྷག་པ་
 ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལས་སྟོན་པ་འབྲུབ་ཚུལ་ནི། བདེ་བར་གཤེགས་པ་དེ་ཉིད་རྒྱ་
 གང་ལས་ཡིན་ཞེ་ན། གཞན་གྱི་དོན་དུ་མ་ལུས་པ་མཁུལ་པ་ལ་སྐྱོར་ཞིང་གོམས་
 བར་བྱེད་པའི་སྟོན་པ་དེ་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། རྟོགས་པ་བྱང་པར་གསུམ་ལྡན་མངའ་བ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༯ན་༡ན། གཤགས * གཤགས

དེའི་སྤྱིར། བཞི་བ་དེ་ལས་བཅེ་བ་འགྲུབ་ཚུལ་ནི། གཞན་དོན་དུ་དེ་ལྟར་ལམ་གོམས་
 བར་མཛད་པའི་རྒྱ་གང་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་གཞན་དོན་དུ་ལམ་ལུན་རིང་དུ་གོམས་པར་
 མཛད་པ་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ལས་སྦྱོལ་བར་བཞེད་པའི་བཅེ་
 བ་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་སྡོན་དུ་སོང་བར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་
 མཁའ་ལ་ཅམ་གྱིས་ཚད་མའི་སྤྱིས་བྱུང་བྱུབ་པ་མིན་ནམ། སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ་
 བས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། ཚད་མའི་སྤྱིས་བྱུང་བྱུབ་པ་ལ་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་སྡོན་དུ་སོང་བ་
 དེས་པར་དགོས་ཏེ། སྤྱིག་རྗེ་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་དབང་གིས་རང་དོན་གྲུབ་
 གྲང་། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་དོར་ཚོས་སྡོན་པའི་མཛད་པ་མི་འདོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱིར་རྗེ་
 མེད་པ་ནི་མཁའ་ལ་ཡོད་ཀྱང་གཞན་ལ་དུས་སྤྱི་མི་འདོམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་
 སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་པོར་རྒྱད་ལ་མ་སྤྱེས་ནས། གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱུས་ཐོབ་པར་
 འདོད་པའི་ལུགས་སྤྱིར་བར་མི་འགྲུབ་པར་དུ་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་གོམས་པར་མ་བྱས་ན།
 གཞན་དོན་བསྐྱེད་པ་གངས་མེད་པ་དག་ཏུ་ཚོགས་གསོག་པའི་སྦྱོར་དང་བྲལ་བར་
 ཉམས་ལེན་སྦྱོར་བ་གཉིས་ལྡན་མི་འགྲུབ། མཐར་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་
 བ་ཡང་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་མཐར་ཕྱིན་པ་མེད་ན་འཁོར་བ་མ་སྦྱོངས་ཀྱི་བར་དུ་ཚོས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་མཛད་པ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་མི་འགྲུབ་པར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ།
 དེའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཐོག་མ་དང་བར་དང་ཐ་མར་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཅ་བར་
 བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་བ་དེ་དག་ཀུན་ལས་ཚད་མར་གྲུབ་ཚུལ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཚོས་ཅན།
 རྟོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་ཚད་མའི་སྤྱིས་བྱུ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན། བཅེ་བ་ཆེན་

སོ་མཐར་སྤྱི་བ་ས་གདུལ་གྱུ་ལ་ལེགས་པ་འབའ་ཞིག་གསུང་བ་དང་ཡེ་ཤེས་ཁྱད་
བར་གསུམ་ལྡན་ལས་བདེན་བ་སྤྱི་ཅེ་མ་སོགས་པ་འབའ་ཞིག་གསུང་བར་མཛད་ལ།
དེ་དག་གི་སྐྱབ་བྱེད་སྣང་རྗེ་ཆེན་སོ་དང་བཅས་སའི་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་དེ་
གསུང་བའི་ཆེད་དུ་མངོན་པར་སྒྲོར་བ་དང་ལྡན་སའི་ཐམས་ཤེས་མཐར་སྤྱི་བར་
མཛད་པ་དེས་ནའོ། །ལུགས་ལས་སྒོག་པའི་སྒྲོན་ས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལམ་གང་
ནས་དེ་ལྟར་བྱོན་པའི་ཤེས་བྱེད་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་ཚད་མར་འབྲུངས་སའི་སྒྲོན་ས་བསྟོན་སའི་དགོས་པ་བཤད་
བ་ནི། ཚད་མ་མདོར། ཚད་མར་གྱུར་བ་འགྲོ་ལ་བན་བཞེད་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
སྐབ་པ་བཙུག་ལྡན་འདས་ལ་ཚད་མར་གྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་སོར་སྟོན་པའི་སྒྲོ་
ནས་བསྟོན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྟོན་པ་དེ་ཡི་བསྟན་བ་གསུང་རབ་ཉིད་ལས་ནི་
ཚད་མ་ཡི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྗོགས་པ་བསྟན་པར་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་དེའི་སྒྲོན་ས་
བསྟོན་པའི་བྱིང་། འདིས་ནི་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གཏན་ལ་འབེབས་སའི་
ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། འཇུག་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཇི་ལྟར་
གནས་ལ་འབེབས་སའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་གསུང་རབ་ཉིད་
ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། འོ་ན་བཙུག་ལྡན་འདས་ཀྱི་“ཚད་
མའི་མཚན་ཉིད་སོགས་རི་ལྟར་གསུངས་ཞེ་ན། རྟོག་པ་དང་ལྡན་པ་དག་ཚད་མ་རྣམ་
པ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་རིགས་ཀྱི་དེ་ལས་
གཞན་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་བཙུག་ལྡན་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་སའི་སྐྱེལ་རྒྱད་

༡ མ་ཕྱི། ༡༥༧༡ན། མཚན * ཚད

དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དགེ་སློང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། བསྐྱེད་བཅད་
བརྟམ་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་བརྟམས་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །སྒྲུབ་བར་བྱ་ཡི་
གྲུས་”ཕྱིར་མིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །དེ་ལ་མངོན་
སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཇུག་བའི་ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པས་སྡོན་པོ་ཤེས་
གྱི་སྡོན་པོའོ་སྟམ་དུ་ནི་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་སྡོན་པོ་ཤེས་ཞེས་བྱ་
བ་འདིས་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་སོག་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བརྟམ་བའི་ཕྱིར། མ་འཇུག་བར་བརྟམ་
ལ། སྡོན་པོའོ་སྟམ་དུ་ནི་མིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་མིང་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱ་དོན་
འཛིན་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་བརྟམ་བ་ཡིན་ལོ། །རྗེས་སུ་
དཔག་པ་ཡང་ཚང་མར་བརྟམ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཚང་མར་སྡོན་མི་བཞེད་ན་འགོག་པར་
རིགས་པ་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཚང་མ་ཡིན་པ་མ་བརྟོག་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་
ཅུང་བད་སྐྱེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་འགགས་པའི་ཚོས་ཅན་ཡིན་ལོ་
ཞེས་སོགས་རྣམ་པ་དུ་མར་ནི་རྗེས་དཔག་འདི་ཡི་རྟེན་རྟགས་ཡང་དག་གི་སྡོར་བའི་
དབྱེ་བའང་ཆེས་མང་དུ་གསུངས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དོ། །

སྐབ་དག་ཡང་དག་བརྟམ་པས་དོན་གྱི་འུགས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་བཞེད་
པ་ཡང་གོ་བར་འགྱུར་ཏེ། བསྐྱེད་བྱའི་ཚོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་
ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ནི་རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་
འབྲེལ་པ་དེ་ཡང་མདོ་དེས་གསལ་བར་བཤད་དེ། བསྐྱེད་བྱའི་ཚོས་འགག་པའི་ཚོས་

༡ མ་ཕྱུ། ༡༥ནཅན། བྱ * ཕྱིར

ཅན་གྱིས་གཏན་ཚིགས་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ལ་བྱུང་བར་གསལ་བར་བསྟན་པའི་སྲིད་
རྟོ། །རྟགས་ཡང་དག་དེ་ཡང་གསུམ་ལས། ཅུང་ཟད་སྐྱེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞེས་བྱ་
བ་ལ་སོགས་པ་བྲངས་མ་ཐག་པ་དེས་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་བསྟན་ལ། ཏུ་བ་ལས་
ནི་མེད་ཤེས་ཏེ། ^༡ །ཚུ་སྐྱུར་ལས་ནི་ཚུ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སློ་ལྡན་
གྱི། །^༢ རིགས་^༣ བེ་མཚན་མ་དག་ལས་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་འབྲས་བུའི་
རྟགས་བཤད་ལ། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱང་བཤད་པ་ཉིད་དེ། རི་སྐད་དུ། དགོ་
སློང་དག་གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་གི་ཚོད་མ་འཛིན་ཅིག །དེ་ལྟ་ན་ཉམས་པར་འགྱུར་
ཏེ་ཞེས་གསུངས་པས། བསྐྱལ་བའི་དོན་ལ་མ་དམིགས་པ་ཅམ་ཚད་མ་ཡིན་པ་
སྤངས་ཏེ། མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པ་ཉིད་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

ངའམ་ང་དང་འབྲ་བས་གང་ཟག་གི་ཚོད་གཟུང་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་འདིས་
ནི། ཡོད་ན་སྤང་དུ་རུང་བའི་བྱུང་བར་དང་ལྡན་པའི་མ་དམིགས་པས་མེད་པ་གོ་བར་
བྱེད་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་ནི་མཚོན་པའི་དཔེ་ཅམ་ཞིག་བསྟན་པ་
ཡིན་གྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལས་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་། དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་མཐའ་དག་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་གི་སློ་ནས་གསུངས་པ་ཤས་ཆེར་མཐོང་སྟེ།
དེ་བས་ན་རྟགས་ཡང་དག་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ཉིད་གཟུང་ལ། ཚོས་ཉིད་རྟོག་གའི་
ཡུལ་མིན་ཞིང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་རིགས་པས་དོན་གང་ཡང་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ་
ཞེས། སྐྱེ་བ་དུ་མར་དབང་བོ་རྒྱལ་བའི་རིགས་ཀྱི་རུས་པ་ཆེས་ཆེར་བརྟན་པར་བྱས་
པས་ཚིག་ཅམ་ལ་འཆེལ་བའི་གཏམ་ལ་དགའ་བར་མི་བྱ་སྟེ། གང་ཡང་རི་བོའི་ལྷག་

^༡ མ་ཕྱི། ༡༥བཤན། -། *།
^༢ མ་ཕྱི། ༡༥བཤན། རིགས * རིགས

གི་བྲག་ཚའི་སྐྱ་ཅམ་གྱིས་ཕྱོགས་གྱི་མགོན་པོ་ལ་དགའ་བའི་མཚོད་ཡོན་སྟེར་བ་མ་
ཡིན་ནོ། །སྐྱོ་གོས་སོ་ལྷན་སྐབས་གསུམ་གྲང་པོའི་ཁ། །ལེགས་བཤད་མི་ཤིའི་ཡལ་
འདབ་ལ་ཐོས་པའི། །སྐྱེགས་པའི་དེ་བཟང་ཕྱོགས་གྱི་བུ་མོ་ལ། །བསེལ་བ་སྟེར་བ་མ་
ལ་ཡང་རྒྱུད་བཞིན། །རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱ་ཚེར་བཤད་
བ་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ་རི་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྟེ་གཉིས་
པའོ། ། །

སྲ་སྟེ། སན་བདེའི་འབྲུང་གནས་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་འདུའི་ལྗོན། །རབ་རྒྱས་
འགོ་ཀུན་ཐར་མཚོག་འབྲས་བཟང་ལ། །སྟོད་ཕྱིར་བཀྲ་ཤིས་སྟུན་གྲུབ་ཚོས་གྲ་
ཚེད། །ཚོས་སྟུན་འཇོད་མེད་དལ་འགྲོའི་རྒྱན་འདི་སྟེལ། ། །།སའ་མརྒྱ་ལོ། །

༡༡། །རྒྱལ་པོའི་བསྟན་པའི་མཚན་མ་རྣམས་འགྲེལ་གྱི་རྒྱ་ཆེར་
 བཤད་པ་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་མངོན་སུམ་
 ལེ་འུའི་རྣམས་བཤད་བཞུགས་སོ། །

༡༡༡། །རབ་རྒྱས་པའི་མོ་གསར་པའི་ངོས་ལ་སྟོང་ཕྲག་ཉི་མའི་ཐིགས་པ་ལྟར་
 བས་རྒྱ་ཆེར་བཞད་པའི་དབལ་འབར་བ། །གང་གི་རིན་ལས་སྐྱལ་བཟང་བྱང་བ་
 ལེགས་བཤད་སྒྲུང་ཅི་འདྲི་དོག་པ་རྒྱ་ཆེན་རྣམས་པར་འགོད་པས་རོལ་པའི་གཤམ། །བདུང་
 ཅིས་རྒྱལ་པོའི་སྟོ་སྟོས་ལུས་ཅན་རིགས་པའི་སྤྱོད་བྱངས་ས་གསུམ་སྐྱེ་བོའི་རྣ་
 བའི་བཅུད་ལེན་སྟོ་བ་གང། །སྐར་ཡང་དེ་ཡིས་དེ་ཉིད་མཚོན་སྤྱིར་ཚངས་དབྱངས་
 ལས་རྒྱལ་དགེ་ལེགས་དེ་ཡིས་འཛིག་ཉེན་འདི་དག་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །

།རྗེས་དཔག་དེ་ཉིད་ངེས་པ་མཐའ་གང་ལ་རག་ལས་པའི་ཚད་
 མ་མངོན་སུམ་བཤད་པ། །

དེ་ལྟར་ཚད་མ་སྤྱི་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བཤད་པའི་
 མཚན་ཉིད་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའི་ཚད་མ་དེའི་གྲངས་དང་། སྟོད་ལྟུང་དང་། རོ་མོ་
 དང་། འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་ཉེ། དེ་དག་ཡང་དག་པར་བསྟན་པའི་
 སྤྱིར་དང་། རང་དོན་ལེའུར་བསྟན་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས། ལེའུ་
 གཉིས་པར་སྟོན་པ་དང་། བསྟན་པ་སྟོན་མེད་པར་སྤྱི་བའི་ཚུལ་རི་སྐྱད་བཤད་པ་དེ་
 དག་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའང་མཐར་མངོན་སུམ་ཉིད་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་པས།

མངོན་སུམ་ཚད་མའི་ཚུལ་སྤྱོད་ཅི་མ་ལོག་པར་གཏུག་ལ་དབབ་པའི་སྤྱིར། མངོན་
སུམ་གྱི་ལེའུ་གསུངས་ཏེ།

། མངོན་སུམ་ལེའུའི་གཞུང་གི་སྤྱིའི་དོན་བཤད་པ། །

དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་དག་གི་ཚུལ་ནི་རི་ལྟ་བུ། ལོག་པར་རྟོག་པ་གང་
བསལ་བའི་སྤྱིར་གཞུང་གང་བརྟན་པར་མངོན་ཅེ་ན། གངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི།
གངས་ཅན་པ་ན་རེ། མངོན་རྗེས་དང། སྐྱེལ་སྤྱོད་བྱུང་བ་དང། ཚད་མ་གསུམ་ཁོ་ནའོ་
ཞེས་ཟེར་རོ། །

སྐྱེལ་སྤྱོད་བྱུང་བ་ནི། སྐྱེལ་བརྟེན་ནས་སྐྱོག་ཏུ་གྱུར་བའི་དོན་འཇིག་པའི་ཤེས་
པ་སྟེ། དཔྱེན་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་མ་བྱས་པའི་སྐྱེལ་བསྐྱེད་བ་དང། ཡིད་ཆེས་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་
ཆེག་གིས་བསྐྱེད་པའོ། །འདི་དག་སྐྱོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་
མ་ཡིན་ལ། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟོགས་ལ་མ་བརྟེན་པས་རྗེས་དབལ་གྱང་མ་ཡིན་འོ།
ཞེས་ཟེར་རོ། །འདོད་པ་དེ་ནི། སྤོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོས། གཞན་གྱི་སྐྱེལ་སྤྱོད་བ་
ཡི། །ཤེས་པས་དོན་རྟོགས་སྐྱེལ་སྤྱོད་། །ཡང་ན་ཡིད་ཆེས་ཆེག་ཡིན་ཟེར། །འདི་
ནི་སྐྱོག་ཏུ་གྱུར་བ་ཡི། །ཡུལ་ཅན་ཡིན་སྤྱིར་མངོན་སུམ་མིན། །རྗེས་དབལ་ཏུ་ཡང་མི་
འཇུག་ཏེ། །དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་བྲལ་སྤྱིར་རོ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་
སོ། །རིགས་པ་ཅན་པ་ན་རེ། གསུམ་པ་དེ་དང། ཉེ་བར་འཇུག་པའི་ཚད་མ་དང་བཞི་
ཁོ་ནའོ། ཞེས་ཟེར་རོ། ཉེར་འཇུག་ནི། དཔེར་ན། བ་མེན་མཚོང་བ་ལས་སྐྱོག་ཆགས་
འདི་དང་འདྲ་བ་ནི་བ་ལང་འོ་ཞེས་སྐྱོག་ཏུ་གྱུར་པའི་བ་ལང་ལ་འདྲ་བར་འཇིག་པ་ལྟ་

བུ་སྟེ། ཞི་བ་འཚོས། གང་གི་བ་མེན་ཅི་འདྲ་ཞེས། རྒྱུང་བ་དག་གིས་བྲིས་པ་ན། །བ་
 ལང་ཅི་འདྲ་དེ་འདྲ་ཞེས། །འཕྲོག་པས་སྦྲས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཉེ་བར་འཇལ་བར་གྲགས་
 ལྡན་པ། །དེ་ལ་སྦྲར་ཡང་རི་ཁྲོད་པས། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་རྒྱས་པར་གསུངས་
 སོ། །རྒྱལ་དཔོག་པ་ནི། དེ་བཞི་དང་། རོན་གྱིས་གོ་བ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ཚད་
 མ་དང་རྒྱག་ཁོ་ནའོ། །དེ་ལ་རོན་གྱིས་གོ་བ་ནི། ལྷ་སྦྱིན་གསོན་པོ་བྲིས་ན་མེད་པས་
 ཕྱི་རོལ་ན་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། མངོན་སུམ་སྟོན་ཏུ་འགོ་བའི་
 རོན་གྱིས་གོ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱག་སྟེ། ཚད་མ་རྒྱག་ཡོད་པའི་དབྱེ་བས་སོ། །དེ་ཡང་
 ཞི་བ་འཚོས། ཚད་མ་རྒྱག་ཏུ་ཤེས་བྱ་སྟེ། །གང་ཏུ་རོན་གཞན་ཏུ་འགྱུར་མི་ན། །མ་
 མཐོང་བ་ལ་རྟོག་པ་གཞན། །དེ་ནི་རོན་གྱི་གོ་བར་བརྗོད། ཅས་པ་ལ་སོགས་པས་
 གསུངས་སོ། །དངོས་པོ་མེད་པའི་ཚད་མ་ནི། ཚད་མ་གཞན་ལྟ་བུ་པོ་གང་ཡང་འཇལ་
 གེད་ཏུ་མ་སྦྱེས་པའི་ཡུལ་རྟོགས་པ་ལ་འདོད་ལ། ཡུལ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ལྷ་ནས་མེད་པ།
 ཞིག་ནས་མེད་པ། བན་ཚུན་མེད་པ། ཤིན་ཏུ་མེད་པ་བཞིར་འདོད་དོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་ཞི་བ་འཚོས། དངོས་པོ་གང་ཞིག་ངོ་བོ་ལ། །ཚད་མ་ལྟ་བུ་པོ་མ་
 སྦྱེས་པའི། །དངོས་ཡོད་རྟོགས་ཕྱིར་དེ་ལ་ནི། །དངོས་པོ་མེད་པ་ཚད་མ་ཉིད། །མངོན་
 སུམ་ལ་སོགས་མི་སྦྱེད་པའང། །དངོས་པོ་མེད་པའི་ཚད་མར་འདོད། །བདག་ཉིད་
 ཡོངས་སུ་མ་གྱུར་བའམ། །དངོས་གཞན་རྣམ་པར་རིག་པའམ། །ཚད་མ་མེད་པའི་
 དངོས་པོ་རྣམས། །དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོགས་པར་བྱེད། །ལྷ་ན་མེད་པ་ལ་སོགས་
 པས། །འདི་ནི་རྣམ་པ་བཞི་རུ་དབྱེ། །ཞོ་སོགས་འོ་མ་ལ་མེད་གང། །དེ་ནི་ལྷ་ན་མེད་
 པར་བརྗོད། །ཞོ་ལ་འོ་མ་མེད་པ་ཉིད། །ཞིག་ནས་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་བརྗོད། །རྟོ

སོགས་བ་ལང་ལ་མེད་གང། །གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པར་བརྗོད་དེ། །དེ་ལ་གཞན་
 དངོས་མེད་ཅིང་དེའི། །བདག་ཉིད་གཞན་ལ་མེད་པས་སོ། །མགོའི་¹ རྩ་མེད་ལ་མོ་
 ལ། །འཕེལ་དང་² སྒྲ་སོགས་ངོ་བོ་ཡི། །དེ་བོང་རྩ་དག་མེད་གྱུར་པ། །འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་
 མེད་པར་འདོད། །ཅེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་རྒྱལ་བ་འདི། །ཞོ་ལ་འོ་མ་མེད་
 པའི་ཆ་ལྟ་བུ་ཡང་དངོས་བོར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞོན་ཏུ་མ་ལེན་གྱིས་ནི་དངོས་པོ་
 མེད་པ་གསུམ་དུ་བརྗོད་དེ་བདག་ཡོངས་སུ་མ་གྱུར་བ་དང་། དང་བོའི་བྱུང་པར་
 གཞན་ཤེས་བ་དང་། ཚད་མ་ལོག་པ་ཚམ་སོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཅ་ར་ཀ་པའམ། ལྷན་
 དབྱུང་པ་ན་རེ། རིགས་པ་དང་། མི་དམིགས་པ་དང་། །ཞེས་གྲགས་པ་དང་། སྲིད་པ་
 དང་། ལྷན་སེམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚད་མ་གཞན་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་འདོད་
 དོ། །དེ་ཡང་དེ་ཡོད་ན་ཡོད་པས་དེའི་འབྲས་བུ་རྟོགས་པ་ནི་རིགས་པའི་ཚད་མ་སྟེ།
 འདི་རྟོག་བཅས་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་མིན་ལ། དེའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རྟོགས་ལ་དབེ་
 མེད་པས་རྗེས་དབག་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །དབེ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚོ། དེ་ཡོད་ན་ཡོད་པ་
 ཉིད་ཀྱི་ནང་ཚན་མ་ཡིན་པའི་དབེ་བསྟན་རྒྱ་མེད་ལ། །ནང་ཚན་དེ་ཉིད་དེའི་དབེར་
 བསྟན་ན། དེ་ལའང་དེའི་ནང་ཚན་གཞན་ཞིག་དབེར་བསྟན་དགོས་པས་ཐུག་པ་མེད་
 པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་དམིགས་པ་མེད་པས་དེ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི།
 མ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེ་ཡང་རྗེས་དབག་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚོ་སྒྲ་མ་
 ལྷན་སྟེ། །

སྒྲ་བ་པོ་སྒྲ་མ་དག་གིས་བསྟན་པའི་གྲགས་པ་བརྒྱུད་པ་ནི་ཞེས་གྲགས་ཀྱི་ཚད་

¹ མ་ཕྱི། འབྲས་ཆ * རྩ
² མ་ཕྱི། འབྲས་བུ * བྲ

མ་སྟེ། དཔེར་ན་ཤིང་ལྗོན་པ་འདི་ལ་གཞོན་སྦྱིན་གནས་སོ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་
 ཟེར་རོ། །ཚོགས་པ་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་ན། ཚོགས་པ་ཅན་ཡོད་པར་རྟོག་པ་ནི་སྲིད་
 པའི་ཚད་མ་སྟེ། ལྟོང་ཡོད་པར་ཤེས་པ་ན་བརྒྱ་ཡོད་པར་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
 རོ། །རྒྱ་མཚན་གང་ཡང་མེད་པར་འདི་ལྟ་བུ་འབྱུང་ངོ་སྟུང་ཏུ་སེམས་པ་ལས་དེ་ལྟར་
 ལྱུང་བ་ནི་སྟུང་སེམས་པའི་ཚད་མ་སྟེ། དཔེར་ན་གཞོན་བུ་མ་དག་དེ་རིང་བདག་གི་
 མིང་སོ་འོང་ངམ་སྟུང་བ་ན་འོངས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་དག་ནི་ཚད་ཚེན་
 འབྲེལ་བར་གྲིས་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་གྲིས་པའོ། །རྒྱང་པན་པ་ན་རེ། མཚོན་སྲུང་གཅིག་
 ལུ་ཚད་མ་ཡིན་གྱི། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་ཚད་མའི་གྲངས་
 ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་རི་སྐད་བཤད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སློ་འདོགས་པ་དང་སྐྱར་
 བ་འདེབས་པའི་ལྟ་བུ་མི་བཟང་པར་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་མངོན་སྲུང་
 གཅིག་ལུ་ཚད་མར་སྐྱས་པས་ནི་སྐོག་ཏུ་གྱུར་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཚད་མས་མ་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱར་བ་འདེབས་པས་སྐྱེ་བ་སྲ་ཕྱི་སོགས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་
 ལྟ་བའི་ཚད་ལྟ་ཚེན་སོ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ལ། མངོན་རྗེས་གང་ཡང་མིན་པའི་ཚད་མ་ཁས་
 ལེན་པ་དག་གིས་ནི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཚད་མར་བརྱུང་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་
 ཏུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་། ལྷན་དོར་ལ་ལུགས་པ་ན། བསྐྱས་ཏུས་ཤེས་བྱའི་གནས་
 ལུགས་དང་། ལྷན་དོར་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱི་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་ཚད་གྱི་
 མཐར་ལྟ་བུ་སྣ་ཚོགས་པ་དག་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

མདོར་ན། ཕྱི་ནང་གི་ཚོལ་བ་རྟོག་ལྡན་ཏུ་ཁས་འཆེ་བ་ཐན་གཅེར་བུ་བ་ཡན་
 ཚད་ཐམས་ཅད་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་གང་ཡང་ཁས་ལེན་པར་མི་འདོད་པ་ཤ་

སྐྱལ་ཡིན་ཅིང་། ཚད་མ་ནི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་སྐྱ་བས་ཚད་མ་ཡང་དག་པ་ཅིག་ཉིད་ན།
 དེ་ལ་ཡིད་བརྟན་བཅས་ནས་ཤེས་བྱའི་ཚོས་གང་ལ་དབྱེད་ཀྱང་ལོག་པར་སྦྱང་བར་
 མི་འགྱུར་ཞིང་། ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་ཚད་མར་བརྱུང་ན། དེ་ནི་ལལ་ཆེར་རང་གི་
 གཞལ་བྱ་ལ་མི་སྐྱ་བ་མ་ཡིན་པས། མ་རྟོགས་པ་དང་། ལོག་པར་རྟོགས་པ་དང་། ཐེ་
 ཚོམ་གྱི་རྩ་བ་ཅན་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཡང་སར་སྦྱངས་ནས་
 གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཐམས་ཅད་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་པ་ཡིན་
 འོ། །དེ་བས་ན་ཚད་མའི་གངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་ལྟ་བུ་དག་འགོག་པ་ནི་དོན་
 ཚེན་པོ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པས། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྲུང་པོས་ཀྱང་། མངོན་སུམ་
 དང་ནི་རྗེས་སུ་དབག །ཚད་མའོ་མཚན་ཉིད་གཉིས་གཞལ་བྱ། །དེ་ལ་རབ་སྦྱོར་ཕྱིར་
 ཚད་མ། །གཞན་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་འོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་
 པ་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནས། དྲན་མིན་མ་ཡིན་
 འཇུག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་གསུངས་སོ། །དེའང་མདོ་ཚིག་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་
 གསུམ་གྱིས་རང་ལུགས་ལ་ཚད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་སྟོན་
 ལ། དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ནི། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནས། གསུམ་
 གཅིག་གངས་ནི་བསལ་བ་ཡིན། ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་གསུངས་ལ། མདོ་ཚིག་
 རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་ཐ་མས་ཚད་མའི་གངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའི་གཞན་ལུགས་འགོག་པའི་
 དམ་བཅའ་ཅམ་ཞིག་བསྟན་པ་དེའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ནི། མེད་པ་གཞལ་
 བྱ་མ་ཡིན་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། དྲན་མིན་མ་ཡིན་འཇུག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
 གསུངས་སོ། །

ཚད་མའི་སློང་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། རོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཚོས་དག་
ཀྱང་། གུན་རྗེས་ཚམ་དུ་ཟད་དོ། ཞེས་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ཚད་པར་ལྟ་བའི་མཐའ་དང་།
གུན་རྗེས་ཚམ་གྱི་ཚོས་དག་ཀྱང་། རོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་པ་སློབ་དོགས་
པའི་མཐའ་གཉིས་ལས་འདི་དག་འགོག་པ་ནི། རང་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མའི་གངས་དེས་
སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཀྱི་ཚུལ་སྐྱབ་པའི་སྐབས་ལས་འཕྲོས་ནས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་
ཡང་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་མཐའ་འགོག་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་རུས་མེད་ན། ཞེས་
བྱ་བ་ནས་བརྩམས་ནས་གསུངས་ལ། སློབ་དོགས་པའི་མཐའ་འགོག་པ་ནི། སྐྱ་ཤང་
སོགས་ནི་སྤྱི་མིན་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ཚད་མའི་ངོ་བོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ལ། རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་ངོ་བོ་
ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་རྗེ་སྤྲེད་པ་ནི་ཉགས་ཀྱི་ཚུལ་དང་། རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་ཁོང་དུ་
མ་ལྷོད་པའི་ཚ་བ་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་རྒྱས་པར་རང་དོན་ལེའུར་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་ལེའུ་འདིར་མི་འཆད་དོ། །མངོན་སུམ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ལ།
རིགས་པ་ཅན་པ་དག་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་དེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་འདོད་པ་དང་། རྒྱལ་དཔོག་པ་ནི་དང་
པོར་དོན་ལ་གཏོད་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་ཁོ་ན་རྟོག་མེད་ཡིན་ལ།
མངོན་སུམ་གཞན་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་སྐྱབ་དང་། སྤྱིའི་
ཚངས་པ་འགྲུར་བར་སྐྱབ་དག། སྤྱིའི་རྗེས་འཇུག་མ་གཏགས་པའི། །ཤེས་དེ་འཇིག་
རྟོན་ན་ཡོད་མིན། །ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་དང་ནི། །ལྷན་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བ་ཡིན།

༡ མ་ཕྱི། ༤༧༣། ཚུད་ * ཚུད

ཞེས་ཤེས་པའི་རིགས་ཐམས་ཅད་སྤྱི་ལྗོངས་སུ་འཇུག་པས་མངོན་སུམ་ཡང་སྤོངོན་
 འཛིན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་ནི་མངོན་སུམ་རྟོག་བཅས་སུ་སྦྲེལ་བ་ལ་སྟེན་
 ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྟོག་པ་འདི་དག་ཡིད་མངོན་དང་རང་རིག་གཉིས་ཁས་མི་ལེན་
 པས། དབང་མངོན་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། འདི་དག་ནི་དབང་མངོན་གྱི་ངོ་བོ་
 རྟོག་བྲལ་དུ་སྦྲེལ་བའི་རིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་
 རྟོག་དང་བྲལ་བར་ནི། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །འདི་འདྲའི་ལོག་
 རྟོག་དག་ནི། དབང་མངོན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའི་ལོག་རྟོག་ཀུན་བཏགས་
 ཀུན་རྗེ་བ་ལ་ལོག་ཞུགས་ཡིན་ལ། དབང་མངོན་ལ་རང་ཡུལ་རྒྱུངས་ཆད་དུ་སྤང་བ་
 དེ་སྤང་བ་སྟར་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ནི། དབང་མངོན་གྱི་འཛིན་སྟངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་
 པའི་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་པ་ཡིན་པའི་
 མ་རིག་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེའི་
 གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། འདི་ཉིད་རིགས་པས་ལེགས་པར་ཁེགས་པའི་ངེས་ཤེས་དེ་ཉིད་ཅེ་
 གཅིག་པའི་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ཏེ་བསྐྱོམས་པས་གཉིས་སྤང་བཞུགས་པའི་བག་ཆགས་
 དེ་ཉིད་རིམ་གྱིས་ལོག་ནས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་
 ལ། དེའི་སྱིར་དེ་ལྟ་སྲིད་ལོག་པར་རྟོག་པ་འགོག་པ་ནི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། ད་
 ལའང་བདག་འཛིན་སྟན་སྟེས་དང་ཀུན་བཏགས་གཉིས་ལས། གཉིས་ཀས་ཀྱང་
 དབང་ཤེས་ལ་རྒྱུངས་ཆད་དུ་སྤང་བ་དེ་སྤང་བ་སྟར་བའི་འཛིན་པར་བྱེད་པར་
 མེད་ལ་ལོན་ཀྱང་རྒྱ་མཚོ་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཐོག་མ་ནས་གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་
 དབང་ཅོམ་ལས་དེ་སྟར་འཛིན་པ་ནི་སྟན་སྟེས་ཏེ་འཁོར་བ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་

མེད་དུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའོ། །

གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་ལས་རྒྱ་མཚན་སྲིན་ཅི་ལོག་ལ་བརྟེན་ཏེ་
སྤར་ཡང་། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་སྤངས་གསོས་བཏབ་ནས་འཛིན་པ་ནི་ཀུན་བཏགས་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་གཟུང་བ་ལྟར། དབང་མངོན་གྱི་འཛིན་སྤངས་ལ་
ལོག་པར་རྟོག་པ་བཀག་སྟེ། དེ་ཉིད་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱི་དེས་དོན་གྱི་མདོའི་
དགོངས་པ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་དང་བཅས་པ་ནི། ལྷ་ཚོགས་སྤང་ཅན་དོན་རྣམས་ལ།
ཞེས་པ་ནས་བརྟེན་པ་ཉེ་མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པ་ལས་འཕྲོས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
རྒྱས་པར་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །དབང་ཤེས་ལ་སྤང་བ་ལྟར་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཀུན་
བཏགས་ཀྱི་སློན་ནས་དབང་མངོན་གྱི་འཛིན་སྤངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་འགོག་པ་ནི།
“ཚད་” འབྲས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱས་པར་འཆད་
དོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས། དགེ་སློང་དག་གཟུགས་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། མིག་
དང་ཡིད་ལ་བརྟེན་བའོ། ཞེས་ཡིད་ལ་བརྟེན་པའི་མངོན་སུམ་གསུངས་པ་ལ། རྣ་བ་
མ་སྤྱུག་པ་ལ་སོགས་པ་དག །དེ་འདྲའི་མངོན་སུམ་མེད་དོ་ཞེས་རྟོག་པ་ནི། ཡིད་ཀྱི་
མངོན་སུམ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་སྟེ། དེ་འགོག་པའི་སློན་ནས། མདོར། ཡིད་ཀྱང་དོན་
དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ནི། སྤར་སྲོང་བཞི་འཛིན་པ་ན།
ཞེས་སོགས་སོ། །

རང་རིག་མེད་པར་འདོད་པ་ནི། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་འོ་མོ་ལ་ལོག་པར་
རྟོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལའང་སྤྲུ་སྟེགས་བྱེ་བྲག་པ་དང་། གངས་ཅན་པ་ལ་སོགས་པ་

༡ མ་ཕྱི། ༥༣༩། ཚད * ཚད

བདེ་སོགས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས་རང་རིག་མེད་པར་འདོད་པ་དང་།
 གྲེ་བྲག་སྐྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་ཡིན་ཀྱང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་སྐོ་ལ་འཆར་བ་མེད་
 པའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས་རང་རིག་མེད་པར་འདོད་པ་གཉིས་ལས། བྱི་མ་འགོག་པ་དང་
 ཚད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་འཆད་པར་བྱེད་པ་གཅིག་གིས་འབྲུབ་པའི་
 བྱིར་ཚད་འབྲས་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ལ། སྐྱ་མ་འགོག་པ་ནི། མངོན་ཆགས་ལ་
 སོགས། རང་རིག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ། ཞེས་གསུངས་པ་རྒྱས་པ་འཆད་པའི་སྐོ་ནས།
 བདེ་སོགས་བདག་ཉིད་གཞན་མི་བརྟེན། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་འཆད་པར་བྱེད་
 རོ། རྐྱེད་པ་བ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཆགས་སོགས་དང་བཅས་པ་ཡིན་
 པས་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་མཐོང་བ་མེད་དོ། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རྣམ་འབྱོར་
 མངོན་སུམ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ལོག་རྟོག་བཀག་པའི་སྐོ་
 བས། རྣམ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་སྐྱ་མས་བསྟན། །མ་འདྲེས་པ་ཡི་དོན་ཅུ་མཐོང་། ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་མངོ་ཚིག་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ནི། རྣམ་འབྱོར་ཤེས་པ་སྐྱར་བཤད་པ།
 ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་སྐྱར་བཤད་པ་དེ་
 དག་ཐམས་ཅད་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་པར་རྟོག་པའི་ལོག་རྟོག་ཡིན་ལ།
 ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་ལ་སོགས་པ་དབང་ཤེས་འབྲུལ་པའང་
 མངོན་སུམ་དུ་འདོད་པ་ནི་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོག་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་
 བུའི་ལོག་རྟོག་བསལ་ནས། སྐོབ་དཔོན་གྱིས། འབྲུལ་དང་ཀུན་རྗེས་ཤེས་པ་དང་།
 ཤེས་སོགས་གསུངས་པའི་མངོ་ཚིག་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སྐོ་ནས་མངོན་སུམ་ལྟར་

༡ མ་ཕྱེ། ཤེས་ཀྱི་ བྱད་ * ཕྱེད

སྤང་གི་རྣམ་གཞག་འཆད་པ་ནི། མངོན་སུམ་སྤང་རྣམ་པ་བཞི། ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པའོ། །

ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ལ། འདིར་འབྲས་བུ་ནི་གཞལ་བུ་
རྟོགས་པ་དང་། ཚད་མ་ནི་གང་གི་སློབ་ས་གཞལ་བུ་རྟོགས་པར་འཛོག་པའི་འཛོག་
བྱེད་ཉིད་ལ་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་དག་གི་བུ་བྱེད་རྗེས་ཐད་དུ་
འདོད་པ་དག་སློབ་མེད་ཚད་མར་འདོད་པ་དང་། ཤེས་པ་ལས་རྗེས་ཐད་པའི་བྱི་
དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་འབྲས་ཁས་ལེན་པ་སོགས་ལོག་པར་རྟོག་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་དེ་
བསལ་ནས། ཚད་མ་མདོར་འབྲས་བུའི་རྟོག་པ་གསུངས་པ་དག་རྒྱས་པར་འཆད་པ་
འཕྲོས་དང་བཅས་པ་ནི་བུ་བ་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཅེས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། གསལ་ན་འགྲོ་
འདི་གསལ་བར་འགྲུག། ཞེས་བུ་བའི་བར་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ། འདི་དག་གི་ནང་
གསལ་གྱི་བསྐྱེད་པ་ནི་ཞིབ་པར་ལོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །

ད་ནི་གཞུང་གི་ཚོགས་དེ་དག་གོ་ངེས་པ་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་བརྗོད་
པར་བུ་སྟེ། དེ་ཡང་ཚད་མ་དང་གཞལ་བུའི་ཚུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའི་སློ་
ནས་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་ན། ཚད་མ་དེས་གཞལ་བུ་དེ་རྟོགས་པར་གང་གི་སློབ་ས་འཛོག་
པའི་ཚུལ་མི་ཤེས་ཏེ། དང་པོར་“སྟེ་འེ”དང་ཤིང་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པར་སྟེ་འེས་ཤིང་
གཙོད་པའི་ཚུལ་མི་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཚད་མ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ལ་ལོག་
རྟོག་སེལ་བའི་ཚུལ་སྤར་བསྟན་ནས་དེ་དག་གི་མཁུག་ཏུ་ཚད་འབྲས་ལ་ལོག་རྟོག་
སེལ་བ་གསུངས་སོ། །ཚད་མ་ལའང་དབྱེ་གཞིའི་རོ་བོ་མ་ཤེས་པར་དབྱེ་བ་ཡང་

༡ མ་ཕྱུ། ༤ན་༡ན། ལྷར * ལྷ་འེ

དག་པར་མི་ཤེས་པས། དབྱེ་གཞི་ཚད་མའི་ངོ་བོ་སྲར་ཤེས་དགོས་པ་ལ། དེ་ནི་
 ལེའུ་གཉིས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དབྱེ་བ་ལའང་དང་པོར་དབྱེ་བའི་གངས་དེས་ཁོང་
 ཏུ་མ་རྒྱུད་པར། བྱེ་བ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་མི་ཤེས་པས་གངས་ལ་ལོག་ཏེ་ག་སེལ་བ་སྲར་
 བསྟན་ལ། ཚད་མའི་གངས་ནི་གཞལ་བྱའི་གངས་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་པས་ལུལ་ལ་
 ལོག་ཏེ་ག་བསལ་བ་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏོ། །བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་
 ལ་ཡང་མངོན་རྗེས་གཉིས་ལས། རྗེས་དཔག་ནི་དགོས་པའི་དབང་གིས་ལེའུ་དང་
 པོར་བཤད་ཟིན་ལ། མངོན་སུམ་ལ། དངོས་བཏགས་གཉིས་ལས། བཤད་པར་བྱ་བ་
 མང་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཚོག་དམན་གྱི་རིམ་པར་ཡང་དག་སྲར་བསྟན་ཅིང། ལྟར་སྟངས་
 གྱིས་བསྟན་ཏོ། །ཡང་དག་ལ་སྐྱེ་འཕགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབ་མོང་བ་དང། འཕགས་
 པ་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གཉིས་ལས། བཤད་པར་བྱ་བ་མང་བ་དང། སྐྱབ་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་ཚད་མ་སྐྱེ་བའི་སྟོན་དུ། སྐྱབ་མོང་གི་ཚད་མ་སྐྱེ་བ་འགོ་དགོས་པས། སྐྱབ་མོང་
 གི་མངོན་སུམ་སྲར་བསྟན་ལ། རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །སྐྱབ་མོང་བ་
 ག་སུམ་ལའང། རིག་བྱ་གཟུང་རྣམ་མ་ཤེས་པར་དེ་རིག་པའི་འདྲིན་རྣམ་མི་ཤེས་
 པས་གཟུང་རྣམ་གྱི་ངོ་བོ་དབང་ཡིད་གཉིས་སྲར་བསྟན་ལ། འདྲིན་རྣམ་གྱི་ངོ་བོ་རང་
 རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །དབང་ཡིད་གཉིས་པོ་ནི་དབང་མངོན་དེ་མ་ཐག་
 རྒྱུན་དུ་བྱས་པ་ལས་ཡིད་མངོན་སྐྱེ་དགོས་པས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་པ་བཞིན་བསྟན་
 པའོ། །དེ་དག་གི་གངས་དེས་པ་ནི། སྤྱིར་སློབ་འདོགས་བཅད་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ཐམས་
 ཅད། རྟོགས་བྱ་གཞལ་བུ། རྟོགས་བྱེད་ཚད་ལ། དེས་དེ་རྟོགས་ཚུལ་གསུམ་དུ་
 གངས་དེས་པས། ཚད་མ་དང། ལུལ་དང། ཚད་འབྲས་ལ་ལོག་ཏེ་ག་བསལ་བ་

གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་ལ། ཚད་མ་ལའང་དབྱེ་གཞི་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་
ཤིང་། དབྱེ་བ་ལའང་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ལ། མངོན་སུམ་ལ་ཡང་དག་
བ་དང་། དེའི་ལྷོག་ལྷོགས་གཉིས་ལས། ཡང་དག་ལ་སྐྱེ་འཕངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚད་
མ་དང་། འཕགས་བ་ཁོ་ནའི་ཚང་མ་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། དང་པོ་ལ། རང་རིག་
གཞན་རིག་གཉིས་དང་། གཞན་རིག་མངོན་སུམ་ལ་དབང་ཡིད་གཉིས་སུ་ངེས་བས་
དེ་དག་ལ་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་གཞུང་གི་ཚོགས་འདི་དག་ལའང་གྲངས་མངས་བ་
དང་ཉུངས་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་མངོན་སུམ་ལེ་ལུའི་གཞུང་གི་ཚོགས་དག་
གི་སྤྱིའི་དོན་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

༼ མངོན་སུམ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ། ༽

དེ་ནི་སོ་སོའི་དོན་བཤད་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཚད་མའི་གྲངས་དང་ཡུལ་ལ་ལོག་
རྟོག་བསལ། མངོན་སུམ་ངོ་སོའི་དོན་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ། མངོན་སུམ་འབྲས་བུའི་
དོན་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བའོ། །

༼ ཚད་མའི་གྲངས་དང་ཡུལ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ། ༽

དང་པོ་ལ། ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་ཚད་མའི་གྲངས་ངེས་སྐྱུབ། གཞོད་བྱེད་བརྟན་
བས་གྲངས་གཞན་འདོད་བ་དགག་བའོ། །

སྤྲུལ་གྱི་དབྱེ་བས་ཚད་མའི་གྲངས་དེས་སྐྱབ་པ།

དང་པོ་ལ། ལྷན་ཡུལ་རང་སྤྱི་གཉེས་སུ་དེས་བས་ཚད་མ་གཉེས་སུ་དེས་
བར་སྐྱབ། འཇུག་ཡུལ་མངོན་སྟོན་གཉེས་སུ་དེས་བས་ཚད་མ་གཉེས་སུ་དེས་བར་
སྐྱབ། དང་པོ་ལ་རྟགས་དཔོན། ཚུལ་སྐྱབ། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །

སྤྲུལ་ཡུལ་རང་སྤྱི་གཉེས་སུ་དེས་བས་ཚད་མ་གཉེས་སུ་དེས་བར་ སྐྱབ་པ།

དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཚད་མ་དབྱེ་གཞིར་བྱས་ནས་སྤྱེ་བའི་ཚད་མ་
ཐམས་ཅད་མངོན་རྗེས་གཉེས་སུ་རིགས་དེས་ཏེ། ཚད་མའི་སྤྲུལ་ཡུལ་དུ་གྲུར་བའི་
གཞལ་བྱ་ཐམས་ཅད་རང་སྤྱི་གཉེས་སུ་དེས་བའི་སྤྱིར་དོ། །གཞན་དག་ཚད་མ་ལ་
གཉེས་ཡོད་དེ། ཞེས་འཇོན་མོད། འདིར་མངོན་རྗེས་གཉེས་ཁོ་ནར་དེས་བར་
བསྐྱབས་ནས་གྲངས་ལ་ཡོག་ཏེ་འཇོག་པ་ཡིན་གྱི། མངོན་རྗེས་གཉེས་ཡོད་པ་
ཅ་མའི་ཚད་མ་དུག་ལ་སོགས་པ་འདོད་པ་དག་གྲང་ཁས་ལེན་པའི་གྲངས་དེས་སྐྱབ་
པའི་རྒྱས་པ་དངོས་གཞི་མོར་བའི་སྤྱིར་རང་མཚན་བསྟན་པ་ཡིན་འོ། །གཉེས་པ་
ཚུལ་སྐྱབ་པ་ལ། ཅ་བའི་རྟགས་ཀྱི་སྟོགས་ཚོས་སྐྱབ་པ་དང་། དེའི་བྱེད་པ་སྐྱབ་པ་
གཉེས་ལས། དང་པོ་སྟོགས་ཚོས་སྐྱབ་པ་ནི། དེར་ཐལ། ཚད་མའི་སྤྲུལ་ཡུལ་དུ་གྲུར་
བའི་གཞལ་བྱ་ཐམས་ཅད་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་པ་གཉེས་སུ་དེས་བའི་སྤྱིར་
འོན་དབང་ཤེས་འབྱུང་པ་ལ་སྤྲུལ་བའི་སྐྱེ་ཤད་སོགས་རང་སྤྱི་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྐྱ་
ཤད་ལ་སོགས་དོན་ནམ་ཡུལ་མིན་ཏེ། དོན་ནམ། ཡུལ་དུ་ཚད་མས་སོས་ཤིང་

དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་རེས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་
 གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དེར་ཐལ། ཚད་མའི་སྣང་ཡུལ་དུ་གྲུར་བའི་གཞལ་བྱ་ཐམས་ཅད་
 འདྲ་བ་སྟེ། རང་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྐྱབ་མོང་བར་སྣང་བ་དང་། མི་འདྲ་
 བར་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྐྱབ་མོང་མིན་པར་སྣང་བ་གཉིས་སུ་རེས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། སྐྱ་ཡི་ཡུལ་དང་ཡུལ་མིན་པ་སྟེ་སྐྱ་དོན་ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་རེས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། རྒྱ་མཚན་གཞན་ནི་གྲོགས་སུ་ཡོད་པ་ན་རང་འཛིན་གྱི་སློབ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཡོད་
 བ་དང་མེད་པ་གཉིས་སུ་རེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དག་གིས་འདྲ་མི་འདྲ་སྐྱབ་མོང་
 ཡིན་མིན་ལ་བྱས་པས། རང་མཚན་ཡིན་ན་སྐྱབ་མོང་བར་འགལ་སྐྱམ་ནས། སྤྱི་ཡིན་
 པའི་དངོས་པོ་མི་སྲིད་པ་དང་། སྤྱིའི་ཡུལ་ཞེས་སྐྱ་དོན་ལ་མ་གོ་བས་རང་མཚན་ཡིན་
 བ་སྐྱས་བརྗོད་མི་རུས་པ་སོགས་ཀྱི་འབྲུལ་པ་ཆེན་པོ་དག་གྲུང་མོད་ཀྱི་དེ་དག་ནི་
 རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བཀག་བཞིན་ལ། རྗེ་ག་བྱེད་དག་གིས་གཞུང་འདི་དག་ནོར་བར་
 བཤད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འོག་ནས་འབྲུང་བའི་གཞུང་པལ་ཆེར་ནོར་བ་བཤད་དོ། །

རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་རེས་པར་རྟགས་གང་རུང་ཅིག་གིས་འགྲུབ་བཞིན་དུ།
 རྟགས་བཞི་བཀོད་པས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། རོ་པོའི་ཁྱད་པར་དོན་བྱེད་རུས་བ་དང་། ལྷང་
 ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྐྱབ་མོང་མ་ཡིན་པར་སྣང་བ་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་སྐྱ་རྟོག་
 གི་སྣང་ཡུལ་ལས་འདས་པ་དང་། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རང་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་
 བ་སྟེ་བཞི་ནི་རང་མཚན་གྱི་ཚོས་དང་། དེ་ལས་སྟོག་པ་བཞི་སྤྱི་མཚན་གྱི་ཚོས་སུ་
 ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་རང་ཡིན་དུ་མ་ལ་རྗེས་
 སུ་འགྲོ་བས་སྐྱབ་མོང་བ་ཡིན་ཀྱང་། རང་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གཞན་ལ་

རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྐྱེ་མེད་གི་ཆ་སྐྱད་བ་མི་སྲིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་
པའི་སྐྱེ་མེད་མ་ཡིན་པའི་ཆ་ཁོ་ན་སྐྱད་བ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་སྐྱད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
གཞལ་བྱ་དོན་བྱེད་ལུས་མི་ལུས་གཉིས་སུ་ངེས་པ་དང་འབྲ་མི་འབྲ་གཉིས་སུ་ངེས་
པ་སོགས་ཚད་མ་གང་གིས་འབྲུབ་ཅེ་ན། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་ཤུགས་ལ་གྲུབ་
སྟེ། ཚད་མ་ཐམས་ཅད་རང་ཡུལ་སྐྱེ་མེད་པའི་རྣམ་ལྡན་དང་། སྐྱེ་མེད་མ་ཡིན་པའི་
རྣམ་ལྡན་གཉིས་སུ་ངེས་པར་ཚད་མ་དེ་དག་སྤོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་
གྲུབ་པས་སོ། །དེས་ན་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་རང་མཚན་སྐྱད་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་གཞལ་
བྱ་འཇལ་བ་དང་། སྤྱི་མཚན་སྐྱད་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་གཞལ་བྱ་འཇལ་བ་གཉིས་ངེས་
པའི་དོན་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང་ཐ་སྐྱད་ལ་སྤོངས་པ་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར།
དོན་བྱེད་ལུས་དང་མི་ལུས་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྟགས་བཀོད་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་བྱེད་
ལུས་མི་ལུས་སོགས་ལ་རང་སྤྱིའི་ཐ་སྐྱད་མ་སོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

གཉིས་པ་ཁྲུབ་པ་སྐྱུབ་པ་ནི། དོན་བྱེད་ལུས་མི་ལུས་སོགས་སུ་ངེས་པས་
རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་ངེས་པར་འབྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་དག་ལ་རང་སྤྱིའི་ཐ་
སྐྱད་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དོན་དམ་དོན་བྱེད་ལུས་པ་གང་།
ཞེས་སོགས་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱ་དཔེ་པལ་ཆེ་བ་ལ་དོན་དམ་ཞེས་པའི་ཆེ་ག་མེད་དོ་ཞེས་
དབང་ལོ་གསུང་ལ། རྣམ་ངེས་སོགས་ནའང་དོན་དམ་གྱི་ཆེ་ག་མེད་པས། འདིར་ནི།
དོན་བྱེད་ལུས་པ་གང་ཡིན་པ། ཞེས་གདོན་པར་བྱའོ། །ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། དོན་བྱེད་
ལུས་མི་ལུས་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་ངེས་པས་ཁྲུབ་སྟེ། དོན་བྱེད་
ལུས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལ་རང་གི་

མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་ཅིང་། གཞན་དོན་གྲེད་མི་རུས་པའི་ཚོས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་
བ་སྟེ། དེ་དག་ལ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དོན་གྲེད་རུས་པ་གང་
ཡིན་པ། ཞེས་པ་ནི་མཚན་པ་སྟེ། སུན་མོང་མིན་པར་སྤང་བ་གང་། །དེ་འདིར་དོན་
དམ་ཡོད་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། སྤྱོད་མིན་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་འདིར་དོན་དམ་ཡོད་
པ་ཡིན། ཞེས་དང་། རྒྱ་མཚན་གཞན་ནི་ཡོད་པ་ན། །རང་སྤོ་སྤྱེད་པར་གྲེད་པ་
གང་། །དེ་འདིར་དོན་དམ་ཡོད་པ་ཡིན། ཞེས་ཀྱང་སྤྱུར་རོ། །འདིར་ཞེས་པ་ནི་ལྷགས་
གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་སྤྱིར་རོ། །གཞུང་འདི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་གྲེད་
དུ་འཚད་པ་ནི། ཐོགས་གཞན་དུ་རྒྱས་པར་བཀག་བཟུང་ཉོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དོན་གྲེད་རུས་པ་གང་ཡིན་
དོན་དམ་དུ་བཤད་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་། དོན་གྲེད་མི་རུས་པ་གང་ཡིན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
བཤད་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་། སྤྱི་མཚན་ཡིན་ན་དངོས་པོ་མིན་པའི་སྤྱིར་གྲེད་བཤད། དེ་
ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་མཚན་དུ་བྱུབ་པར་བསྟན། སྤྱི་མཚན་དངོས་པོར་
མེད་ཀྱང་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱི་མཚན་གྱི་དབྱེ་བ་རུང་བར་བསྟན། དོན་ལ་
གནས་ཚུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་སྤུར་བསྟན། རྫོ་ལ་སྤང་ཚུལ་གྱི་གཞལ་
བྱ་རང་"སྤྱི" གཉིས་སུ་བསྟན། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དག་སྤང་ལུམ་དུ་གྲེད་པའི་
ཚད་མ་ལ་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ།
དོན་གྲེད་རུས་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་འདིར་དོན་དམ་ཡོད་པ་ཡིན། ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ།
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་དམ་པར་འབྲས་སྤྱེད་པའི་རུས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ།

1 མ་ཕྱེ། 144ན། ཟུ * ཟུ

ཚོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན།
དོན་དམ་པར་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ས་ཐོན་སོགས་
ལྷུག་སོགས་ལ་ཐན་འདོགས་རྒྱས་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་སྲིད། གཤམ་ཉེ་
དེ་ཀྱུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། ཅི་སྟེ་ཀྱུན་རྫོབ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་དངོས་སུ་
དམིགས་པ་དེ་ལྟར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཉེ་འགྱུར་བ་མི་འཐད་དེ། དུལ་བརྩུན་བ་སྤང་བའི་
མ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་པའི་སྲིད་དོ། །མདོར་ན་མ་འཇུག་པའི་
ཤེས་པ་ཡིན་ན། དུལ་བདེན་བ་སྤང་བས་བྲབ་སྤམ་དུ་དགོངས་པའོ། །

གཞུང་འདིའི་བོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་དག་གི་བཤད་བ་ལ་སྣང་བོ་མ་མཐོང་
དོ། །གཤམ་ཉེ་སྲིད་མཚན་གྱིས་ཀྱང་རང་འཛིན་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་དམིགས་པ་བྱེད་པས་
རང་སྲིད་ཀྱུན་ལ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དེ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། སྲིད་མཚན་ཉིད་ཚོས་ཅན། རང་
འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་མིན་ཉེ། རང་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་
རང་འཛིན་གྱི་སློབ་པན་འདོགས་པ་ཚད་མས་མ་མཐོང་བའི་སྲིད། མི་མ་སྤུན་དཔེ་
དངོས་སུ་སློབ་པའི་སློབ་པ་ལྟོག་བྲབ་སྤམ་བ་ཞི། སྲིད་འཛིན་ཤེས་པ་སྲིད་ལས་སྐྱེ་ན།
སྲིད་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་མི་འཇུག་དགོས་ཉེ། དཔེར་ན་གཞུགས་འཛིན་མིག་སློབ་མིག་
དང་གཞུགས་སོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །རིགས་པ་དེས་ནི་བྱེ་
བྲག་བ་སོགས་རྒྱུ་པ་འོ་སྤམ་པའི་སློབ་པའི་གཞུགས་འདི་སོགས་ཡན་ལག་
ནམས་ལས་རྣམས་ཐ་དད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་རྒྱུར་ཡོད་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། འདེགས་
འཛོག་སོགས་བྱ་བ་ལ་རྟོག་བ་ཞི། རྒྱུ་པ་སོགས་ལས་རྣམས་ཐ་དད་པའི་བྱ་བ་དོན་
གཞན་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། བ་ལང་དཀར་ཟལ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་བ་ལང་དོ་

སྣམ་དུ་ཉོག་པའི་སྤྱི་སློབ་ཅི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་བ་ལང་གི་སྤྱི་ལས་སྤྱེས་པ་དང་། མེད་བ་སོགས་ལ་བརྒྱད་སྟོང་སོགས་སུ་ཉོག་པའི་སློབ་ཅི། མེད་བ་སོགས་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་གངས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལས་སྤྱེས་པར་འདོད་པ་དག་མི་འཐད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། སློབ་ཅི་དག་བ་ལང་གི་བརྟ་བུས་པ་སོགས་དང་། ཀུན་སྟོང་གི་རྩོལ་བ་སོགས་ནང་གི་ཡན་ལག་ཅེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་གི་ཡན་ལག་ཅན་རྗེས་གཞན་སོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྟོག་བྱེད་པ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་དོན་བྱེད་མི་རུས་པ་གང་ཡིན་སྤྱི་མཚན་དུ་བཤད་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་གཞན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་མི་རུས་པ་གང་ཡིན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཅིང་དེ་དག་ལ་སྤྱི་མཚན་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ན་སྐྱེ་ཤང་སོགས་ཀྱང་དོན་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་སྤྱི་མཚན་དུ་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། གཞལ་བྱ་གཞིར་བུས་ལ་དོན་བྱེད་མི་རུས་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱི་མཚན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ལ། སྐྱེ་ཤང་སོགས་ནི་དོན་བྱེད་མི་རུས་ཀྱང་གཞལ་བྱ་མིན་པས་སྤྱི་མཚན་དུ་མི་འགྲུང་རོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། སྐྱེ་ཤང་སོགས་ནི་དོན་བྱེད་མི་རུས་ཀྱང་སྤྱི་མཚན་མིན་ཏེ། ཐ་སྤྱང་པའི་ཚད་མས་དོན་ནམ་ཡུལ་དུ་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་མེད་ལའང་མི་མཚུངས་སམ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། དངོས་མོར་མེད་པ་ལ། དེ་འདྲའི་ཉེས་པ་དག་ཏུ་ཐལ་བར་མི་འགྲུང་ཏེ། དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སློབ་ནས་ཤེས་བྱར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་དབང་ཤེས་འཇུག་པ་ལ་སྐྱེ་ཤང་སོགས་སུ་སྤྱང་བ་དེ་སྐྱེ་སོགས་སུ་མི་བདེན་ལོ་ཞེ་འཇུག། བདེན་པའི་སྐྱེ་སོགས་དང་འདྲའི་སྣམ་པའི་སློབ་ཤེས་

བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྐྱ་སོགས་ཀྱང་གཞལ་བྱ་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱ་སོགས་སྐྱང་བའི་
དབང་ཤེས་དེ་དག་གི་སྐྱང་བ་ཡང་སྐྱང་བ་སྐྱང་མི་བདེན་ལོ་ཞེ་ལས། བདེན་པའི་སྐྱ་
སོགས་དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་ལོ་དང་འབྲེལ་སྐྱམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྐྱོ་ལ་སྐྱ་སོགས་སུ་སྐྱང་བ་
ཚོས་ཅན། སྤྱི་མཚན་ཡིན་པ་བཀག་པ་མེད་དེ། རྟོགས་དེ་དག་གི་སྐྱང་ཡུལ་དུ་སྐྱར་
བའི་སྐྱ་དོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དབང་ཤེས་ཤར་བའི་སྐྱ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་དབང་
ཤེས་སྤོང་བའི་རང་རིག་ལ་གསལ་བར་སྐྱང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པའི་རོ་བོའི་དོན་ཉིད་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། རང་མཚན་ཡིན་ཅིང་། བདེན་པའི་སྐྱ་སོགས་དང་འབྲེལ་ཞེས་བྱ་བར་
རྟོགས་པའི་སྐྱོ་དག་ནི་སྤྱིའི་སྤོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ། སྐྱ་སྐྱང་དབང་ཤེས་གཟུང་དོན་
མེད་པ་ཅན་ཡིན་ལོ། །

མངོན་ན། དེ་དག་གི་ཡང་དེ་ལྟའི་དངོས། །བཀག་མེད་ཅེས་པས་རྟོག་པ་ལ་
སྐྱ་སོགས་སུ་སྐྱང་བ་སྤྱི་མཚན་དུ་བསྟན། གསལ་བར་སྐྱང་བ་ཉིད། ཤེས་པའི་རོ་བོའི་
དོན་ཉིད་སྤྱིར། ཞེས་པས་སྐྱར་སྐྱང་དབང་ཤེས་སྤོང་བའི་རང་རིག་རང་མཚན་གྱི་
ཡུལ་ཅན་དུ་བསྟན། སྐྱ་སོགས་ཞེས་བྱའི་སྐྱོ་དག་ནི། །སྤྱིའི་སྤོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ།
ཞེས་པས་སྐྱ་སོགས་ལ་རྟོག་པའི་སྐྱོ་སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བསྟན། སྐྱར་སྐྱང་དོན་མེད་
ཅན་ཡིན་ལོ། ཞེས་པས་སྐྱར་སྐྱང་དབང་ཤེས་ལ་གཟུང་དོན་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་
ལོ། །གལ་ཏེ། ཤེས་པའི་རོ་བོའི་དོན་ཡིན་པས་རང་མཚན་ཡིན་ན་སུམ་པའི་སྤྱི་
འཛིན་གྱི་སྐྱོ་ལ་སྐྱང་བ་ཡང་ཤེས་པའི་རོ་བོའི་དོན་ཉིད་ཡིན་པས་ན་རང་མཚན་དུ་
ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ན། སུམ་པའི་སྤྱི་འཛིན་གྱི་སྐྱོ་ལ་སྐྱང་བ་ཞེས་པ་སུམ་སྤྱིའི་
རྣམ་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ན། ཤེས་པ་རོ་བོ་ཡིན་པས་རང་མཚན་དེ་སྐྱར་དུ་འདོད་པའི་

རྒྱུ་རྒྱུ་ལོང་བ་མིན་ལ། བུམ་པའི་སྤྱི་འཛིན་གྱི་སློབ་པ་བུམ་པར་སྤང་བ་ལ་ཟེར་ན།
 དེ་ནི་བུམ་གསལ་གྱི་དོན་གྱི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་པས་ཤེས་པའི་རོ་བོ་མ་ཡིན་ཏེ།
 རྟོག་པ་ལ་བུམ་པ་སྤང་བ་དེ་བུམ་གསལ་ཀུན་ལ་རོ་བོ་མཚུངས་པར་རྗེས་སུ་འགྲོ་
 བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་སྟོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐབས་
 འདིར་ལི་ཀ་བྱེད་དག་བུམ་པའི་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བའི་རྣམ་པ་ཤེས་པའི་རོ་བོ་
 ཡིན་པའི་ཆ་ནས་རང་མཚན་དང་། རྟོག་པས་ཕྱི་རོལ་བུམ་པར་བཏགས་པའི་ཆ་ནས་
 རྒྱུར་བཞག་ཅེས་རང་སྤྱི་འབྲེས་པའི་གཞལ་བུ་གསུམ་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང་།
 མཁམ་སློབ་ཁ་ཅིག་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མི་སྲིད་པར་འདོད་བཞིན་དུ་ཡང་། རྣམ་པ་དེ་
 རང་མཚན་དུ་ཐལ་བ་ལ་འདོད་ལན་དང་། རྟོག་པས་བུམ་པར་བཏགས་པའི་ཆ་ནས་
 སེལ་བའི་སྤྱིར་ཁས་ལེན་པ་གཉིས་ཀ་འདོད་དགོས་པ་བྱུང་སྟེ། དབྱིས་ཕྱིན་པར་
 བཤད་པ་ནི་ཁོ་བོ་ཙམ་མོ། །བརྟེན་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའང་། སྤྱི་གསལ་ཚོས་ཚོས་ཙན་
 གྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱི་སྐྱེད་པའི་དོན་མིན་ལོ། །

གསུམ་པ་སྤྱི་མཚན་ཡིན་ན་དངོས་པོ་མིན་པའི་སྐབས་བྱེད་བཤད་པ་ནི། གལ་
 ཉེ་སྤྱི་མཚན་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་རང་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱི་དོན་བྱེད་
 པས་ཀྱང་སྟོང་པའི་དངོས་མེད་དུ་སྐྱས་ན། དེ་ལ་རིགས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། དེའི་
 ལན་ལ། རིགས་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་གྲུབ་པའི་དོན་བསྐྱེད་བཏགས། དང་པོ་
 ལ་རིགས་པ་བཞེ་ལས། དང་པོ་སྐྱེད་པོ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་མི་སྐྱེད་པ་ལ། དངོས་
 དང་། རྒྱུན་སྟོང་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤྱི་མཚན་དེ་ཚོས་ཙན། དངོས་པོ་མིན་
 ཏེ། རྒྱའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་སྟེ་སྐྱེད་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་ཁུབ་སྐྱེད་པ་ནི།

དངོས་པོ་རྣམས་མི་སྐྱོདོན་མ་ཡིན་ཏེ། གཞུགས་སོགས་སྐྱོདོན་ཡིན་ན་དེ་དག་
བརྗོད་པའི་སྐྱེལ་ས་བྱུང་བའི་གཞུགས་སོགས་སུ་“རྟོག་པའི”སྣང་ལུལ་དུ་འགྱུར་
དགོས་ལ། དེས་ན་རྟོག་པ་དེ་ལ་འང་མིག་ཤེས་དང་འདྲ་བར་གཞུགས་སྣང་དགོས་
པས་མིག་དབང་སོགས་མ་ཚང་བ་ལ་འང་མིག་ཤེས་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་གཞུགས་ཀྱི་
སྣང་བ་འགྱུར་དགོས་པ་ལ་གཞུགས་སོགས་སྣང་ལུལ་དུ་“བྱེད”¹པའི་ཤེས་པ་སྐྱེད་
བྱེད་དུ་མིག་དབང་སོགས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དེ་མིག་དབང་སོགས་མེད་
པར་སྐྱེ་ཅམ་ལས་དེ་འབྲའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་དོ། །གཞུང་འདི་ཡོད་པའི་
རྟོག་བྱེད་སྟོན་ཚད་མ་བྱུང་བར་སྣང་དོ། །

གཉིས་པ་སྐྱོན་སྣོད་དགག་པ་ལ་གསུམ་ལས། སྐྱོན་སྣོད་དང་པོ་དགག་པ་ནི།
བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་སོགས་ན་རེ། སྐྱ་མིང་ལ་འཇུག། །དེ་མཚན་མ་ལ་འཇུག། །དེ་ལས་དོན་
རྟོགས་པས་མིང་སོགས་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཉིད་སྐྱའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱུང་
བྱུང་བའི་སྐྱོདོན་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་སུ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་དངོས་པོར་བྱུང་བའི་སྐྱོདོན་ཡོད་
ཀྱང་དབང་སོགས་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ནི། འཆད་
པོ་དང་ཞེས་སོགས་ཏེ། དེ་ཡང་འདིར་རྩོད་པའི་གཞི་ནི། རྩམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ལྟ་
བུས་བུམ་པ་བརྗོད་བྱུང་བུམ་ཤིང་སྐྱ་དེས་བུམ་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པར་འདོད་པ་ལ་
ནི་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་སྐྱ་དེའི་སྐྱོདོན་རང་ལུགས་ལ་
རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྣང་བ་ཉིད་ལ་འདོད་ཅིང་། དེ་ནི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་གཞན་སེལ་
པའི་སྐྱི་ཤེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། གཞན་དག་ནི་དེ་མི་འདོད་པར་མིང་སོགས་ལྡན་མིན་འདུ་

¹ མ་ཕྱ། ༡༠ན་༡ན། རྟོག་པའི་རྟོག་པའི * རྟོག་པའི
² མ་ཕྱ། ༡༠ན་༡ན། བྱེད * བྱེད

བྱེད་དང། སྤྱི་རྟོག་པ་སོགས་དངོས་པོ་བ་སྐྱོདོན་དུ་འདོད་པས་དེ་འགོག་པ་ཡིན་ལ།
 དེས་ན་སྐྱོདོན་གང་ཡིན་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དུ་འདྲ་བའོ་སོ། །དེའི་སྤྱིར་འདི་ལ་
 སོགས་པའི་གཞུང་དག་གིས་སྐྱོདོན་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱུས་
 བརྗོད་བྱུང་བྱས་ན་དངོས་པོ་ཡིན་པ་འགོག་པ་མིན་པས་རྩོད་གཞི་རོ་ཤེས་པར་བྱོས་
 ཤིག་ཅེས་བྱ་བའི་སྤྱིའི་དོན་ལོ། །དེ་གཞུང་གི་དོན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་བྱམ་པའི་
 སྐྱུས་བྱམ་པའི་མིང་སོགས་བརྗོད་ན་འཆད་པ་པོའི་སློང་དང་རྗེས་གཅིག་པ་བརྗོད་དམ།
 ཉན་པ་པོའི་སློང་དང་རྗེས་གཅིག་པ་བརྗོད་དམ། བརྗོད་བྱ་བྱམ་སོགས་དང་རྗེས་སུ་
 འབྲེལ་བ་སྟེ་རྗེས་གཅིག་པ་ཅན་བརྗོད་དམ། དེ་གསུམ་གང་དང་ཡང་རྗེས་ཐ་དད་པས་
 འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཅན་བརྗོད། དང་པོ་གཉིས་སྟར་ན། བྱམ་སྐྱུ་ལས་ཉན་པ་པོ་བྱམ་
 སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་སློ་
 དང་རྗེས་གཅིག་པའི་མིང་སོགས་ནི་བྱམ་པ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་
 ཁོ་ན་སྐྱོདའི་སྐྱོདོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་བྱམ་པའི་མིང་སོགས་དང་ཚུལ་འདྲ་བ་ལས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་ནས་
 ཉན་པ་པོ་དོན་བྱམ་སོགས་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདྲ་བས་འཇུག་ན་དེས་
 འགའ་འཇུག་སྲིད་ཀྱང་དུས་ཀྱུན་དང་ཡུལ་ཀྱུན་ལ་འཇུག་པར་རིགས་པ་མིན་ལ།
 འདྲ་བས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་ན། དེས་འགའ་མིང་སོགས་ལ་འདྲ་
 འཇུག་པར་ཐལ་པོ། །ཁྱེད་རྟོག་པའི་སྣང་བ་སྐྱོདོན་དུ་འདོད་པ་ལ་འདྲ་དོན་ལ་མི་
 འཇུག་པའི་སློན་མེད་དམ་ཞེ་ན། རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་སྐྱོདོན་དུ་འདོད་པ་ལ་
 སློན་དེ་མཚུངས་པ་མིན་ཏེ། བྱམ་སྐྱུ་ལས་བྱམ་པའི་སྐྱུས་དུ་རྟོག་པའི་སློན་སྟེ་བ་ན།

རང་ལ་སྤང་བ་སྤེལ་གྱི་བུམ་པའི་རྣམ་པ་དེ་འབྲང་སྤང་བའི་སློབ་སྤྲོད་བས་ཁྲུབ་པའི་
 སྤྲུལ་གཞན་མིང་སོགས་སྤྲོད་ཏེ་འདོད་པ་དག་ལ་རྩལ་དེ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་འདོད་
 པ་དག་ཏོག་པ་རང་ལ་སྤང་བའི་མིང་སོགས་སྤེལ་དོན་དུ་སྤང་བ་ཡི་སློབ་ཤིང་ཁས་
 ལེན་པ་མེད་པའི་སྤྲུལ་རྟོ། །ཅི་སྟེ་སྤྲོད་དེ་སྤོང་འདོད་ནས། བུམ་སྤྲོད་ལས་བུམ་པའོ་
 སྤྲུལ་པའི་ཏོག་པ་སྤྲོད་པ་ན། ཏོག་པ་རང་ལ་སྤང་བའི་མིང་སོགས་སྤེལ་གྱི་རོལ་གྱི་བུམ་པ་
 ལྟ་བུར་སྤང་བར་ཁས་ལེན་ལོ་ཞེ་ན། སྤྲུལ་བའི་ལེན་ཤེས་པ་རང་ཉིད་ལས་ཐ་དང་
 པའི་མིང་སོགས་རྩས་བྲུབ་སྤང་ཡུལ་དུ་ཡོད་པར་བྲུབ་ན། དེ་སྤྲུལ་“བརྗོད་ཀྱི་དོན་
 ལ་མི་འཇུག་པའི་སྤྲོད་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤོང་དུ་རྩལ་བ་”ཡང་།¹ ལེན་ཤེས་ཏོག་པ་ལས་ཐ་
 དང་པའི་མིང་སོགས་རྩས་བྲུབ་དེའི་སྤང་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་ལ་འཇུག་བྱེད་ཚད་མ་ཡོད་
 པ་ཅན་མིན་ཏེ། ཏོག་པ་ལས་ཐ་དང་པའི་མིང་སོགས་རྩས་བྲུབ་དེའི་སྤང་ཡུལ་དུ་
 ཡོད་ན་ཏོག་པ་དེ་དེ་ལས་སྤྲོད་གོས་པ་ལ། མིང་སོགས་དེ་པན་བྱེད་དུ་ལོག་སྟོབས་
 ཀྱིས་ཏོག་པ་དེ་སྤོག་པ་བྲུབ་པ་མེད་པའི་སྤྲུལ། གལ་ཏེ་སྤྲུབ་བྱེད་ཡོད་དེ། ལེན་པ་
 ཀྱང་གཟུང་དོན་དང་ལྡན་པས་ཁྲུབ་པའི་སྤྲུལ། ཏོག་པ་དེ་དག་ལ་འདར་གཟུང་དོན་ཡོད་
 “དགོས་”ལ། དེ་ཡང་མིང་སོགས་ལས་གཞན་ཡིན་པར་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། ལེན་པ་
 ཀྱང་གཟུང་དོན་དང་ལྡན་པ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་ལས་གྱི་ལེན་པ་སོགས་གཟུང་
 དོན་ཡོད་པ་ལས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མེད་པར་མཐོང་བའི་སྤྲུལ། དེའི་ཆེད་མིང་
 སོགས་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་གཟུང་དོན་ལོ་ཞེ་ན། སྤོ་སོགས་སུ་སྤང་བའི་མི་

1 མ་ཕྱི། 10བཤན། བརྗོད * བརྗོད
 2 མ་ཕྱི། 11ནལན། ཡབ * ཡང་།
 3 མ་ཕྱི། 11ནལན། དགོས * དགོས

ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ནི་མིང་སོགས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གཟུང་དོན་གྲས་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་
བ་མིན་ཏེ། དེ་ནི་སྐྱོན་སོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་སྤང་གི་མིང་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་མི་
སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་དེའི་ཆེ་སྡོ་སོགས་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྡོ་སོགས་དེའི་
གཟུང་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། སྡོ་སོགས་ནི་སོགས་བཅས་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་སྡོ་སོགས་སུ་
སྤང་བ་ནི་སོགས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མི་ལམ་ལ་སྡོ་སོགས་སུ་སྤང་བ་དེ་
གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རུང་ཡུལ་དེ་ན་གང་ཟག་
གཞན་གནས་ཀྱང་དེས་མི་ཤེས་པས་”^༡ རྒྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་ཉིད་གྱིས་གསལ་
བར་སྤོང་བའི་སྐྱོན་སུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྡོ་སོགས་སུ་སྤང་བ་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྡོ་
སོགས་ཡིན་ན་རུང་ཡུལ་དེ་ན་གནས་པའི་གང་ཟག་མིག་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པ་གཞན་
གྱིས་ཀྱང་མཐོང་བ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྲིད། མི་ལམ་གྱི་སྡོ་སོགས་སུ་སྤང་བ་ཕྱི་དོན་ཡིན་
ན། རུང་ཡུལ་དེ་ན་གནས་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱི་ཀྱང་མཐོང་དགོས་པ་བསྟན་པ་
དེས་ནི་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་མིང་སོགས་རྣམ་གྲུབ་སྐྱེ་ལས་བྱུང་བའི་
ཉོག་པའི་སྤང་ཡུལ་དུ་ཡོད་ན་རུང་ཡུལ་དེ་ན་གནས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མཐོང་སྲིད་
པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡང་བརྗོད་ཅིང་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

རྗེ་གྲུང་གཞན་དག་ཤེས་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་མོད། མིང་སོགས་
ཤེས་པར་བརྗོད་ཅེས་ཟེར་ན་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་ཤེས་པ་ཡིན་པ་རོ་མཚར་རོ། །མིང་
སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བརྗོད་ཅེས་ཟེར་ན་བྱེ་བྲག་སྐྱེ་བས་མིང་སོགས་ཀྱི་

^༡ མ་གྱི། ༡༡ན་པ། -+། *་

རྣམ་པ་ཁས་པ་སྦྱངས་པས་དེ་བས་ཀྱང་ངོ་མཚར་རོ། རྟོག་པའི་མིང་སོགས་སུ་སྣང་
བ་ཤེས་བར་བརྗོད་ཅེས་ཟེར་ན་སྣང་བ་དེ་ནི་སྐྱོན་ལོན་པས་དེ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ངོ་
མཚར་རོ། །ཤེས་པ་ཀུན་གཟུང་དོན་དང་ལྡན་པར་ཁས་སྦྱངས་པ་ལ་གཞོན་གྱིང་
གཞན་ཡང་བསྟན་བཤིག། མིག་ལ་སོགས་པའི་སློ་མ་འཁྲུལ་བར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་
གཟུང་དོན་དང་ལྡན་པར་རྒྱ་མཚོན་གང་གིས་འདོད། གལ་ཏེ་གཟུང་དོན་གྱིས་པན་
པའི་རྒྱས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོན་དེ་ལས་གཞན་པ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་དག་
གཟུང་དོན་མེད་པ་ཅན་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ལ་རང་གི་གཟུང་དོན་གྱིས་
པན་པའི་རྒྱས་པ་མ་ཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བརྟག་པ་ཕྱི་མ་ཁས་སྦྱངས་ནས་
འཆད་ཉན་དོན་གསུམ་གང་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་མིང་སོགས་སྐྱོན་དོན་དུ་
འདོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡང་སྐྱེ་ལས་དོན་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་བའི་སྣང་
གྱི་སྐྱོན་དེ་ཉིད་སོ་ན་གནས་སོ། །

གལ་ཏེ་དོན་སུམ་སོགས་དང་འབྲེལ་བ་ལྡན་པ་སྟེ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་
མིང་སོགས་བརྗོད་དོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་ཚོས་
རྣམས་སྐྱས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་བརྗོད་ན་དེ་དག་དང་རྣམས་
གཅིག་པའི་མིང་སོགས་སྐྱོན་འགྱུར་དགོས་པ་ལ་དོན་དེ་དང་དེ་ནི། དངོས་པོ་ཟད་
བ་དང་མ་སྐྱེད་པའི་ཆ་ཡིན་པས་དེ་དག་དང་རྣམས་གཅིག་པའི་མིང་སོགས་མི་སྲིད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །འི་བ་གཞན་གསུམ་ནི་མཐའ་བཅད་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་ཤེ་བྲག་སྐྱ་བའི་
རང་ལུགས་ཀྱི་འདོད་པ་མིན་ལ། འི་བ་ཕྱི་མ་འདི་ཉིད་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་
རྗེ་ཀུན་གྱི་དག་གིས་འདས་པའི་དོན་དང་དེའི་མིང་སོགས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཟད་ཅིང་

འགགས་པའི་སྲིད་ཞེས་བཤོད་ནས་འདི་ཁོས་ཁས་སྐྱབས་པའི་རྒྱ་མཚོ་དོན་དང་
མིང་སོགས་གཅིག་ཏུ་སྐྱབས་པས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་བ་བཙུག་ཏེ། གཟུགས་
སོགས་གཟུགས་སུང་དང་། མིང་སོགས་ལྡན་མིན་དུ་འདོད་བཞིན་དུ་དེ་དག་གཅིག་
ཡིན་པར་སྐྱ་བའི་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་དེ་གང་ན་བཞུགས་ཁྲིད་ཀྱིས་སྟོན་ཅིག །སྐབས་
འདིར་གཞན་ཡང་ལོར་བའི་སྲིད་བ་འབའ་ཞེས་ཡོད་མོད་དགག་པ་མ་གྱིས་སོ། །

སྟོན་སྲོད་གཉིས་པ་དགག་བ་ནི། བྱེ་བྲག་བ་སོགས་ན་ལེ། གལ་ཏེ་གཟུགས་
སོགས་དང་མིང་སོགས་སྐྱ་དོན་མ་ཡིན་ཀྱང་སྐྱ་ཡིས་གསལ་བ་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་སྐྱི་
རྟག་དངོས་ཡན་གང་བ་ནི་བརྗོད་པས་དེ་ཉིད་སྐྱ་དོན་ཡིན་པའི་སྲིད། དངོས་པོར་
གྱུར་པའི་སྐྱ་དོན་ཡོད་ཀྱང་དབང་པོ་དོན་མེད་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་ཐལ་བར་མི་
འདོད་དོ། །ཞེ་ན། དེ་ཡང་འཐད་བ་མིན་ཏེ། གསལ་བ་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་སྐྱི་ནི་ཡང་གང་
བ་སྐྱས་བརྗོད་བ་མེད་པའི་སྲིད་དོ། །གལ་ཏེ་བརྗོད་པར་འདོད་ན་ཡང་སྐྱོན་ཡོད་དེ།
སྐྱི་དེ་གསལ་བ་ཀུན་ལ་མཚུངས་པར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚོས་མིན་པར་ཐལ། གསལ་
བ་ལ་ལྟོས་མེད་ཡིན་པའི་སྲིད། ཁྲིད་རང་སྐྱི་འཛིན་ཤེས་བ་སྐྱི་གཟུང་དོན་དུ་གྲས་བ་
ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་བ་དང་ཡང་འགལ་ཏེ། སྐྱི་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྲིད་ཀྱི་སྐྱི་འཛིན་ཤེས་
བ་བསྐྱེད་བ་གསལ་བ་གྲོགས་སུ་ཡོད་བ་ལ་ལྟོས་བ་མིན་པར་ཐལ། ཁྲིད་གསལ་བ་
ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟག་དངོས་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་དོ་ཞེ་ན། དེས་སྐྱི་དེ་སྐྱི་འཛིན་
ཤེས་པས་རྟག་ཏུ་དམིགས་པར་འགྱུར་ཏེ་སྐྱི་དེ་གསལ་བ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་རང་འཛིན་
ཤེས་བ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྟག་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིད་དོ། །

གལ་ཏེ་སྐྱས་བརྗོད་བ་གསལ་བ་ལ་མི་ལྟོས་ན་ཡང་གསལ་བ་གྲོགས་སུ་

ཡོད་པ་ལས་སྤྱི་འདྲིན་མངོན་སུམ་ལ་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཏན་
 བས་¹ གསལ་བ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་སྤྱོད་མེད་དོ་ཞེ་ན། གསལ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་སྤྱི་སྐོ་
 སྤྱེད་ན་གསལ་བ་སྟོགས་སུ་ཡོད་པའི་ཚེ་སྤྱེད་ཅིང་། མེད་པའི་ཚེ་མི་སྤྱེད་དགོས་པ་
 ལ་རྟག་པས་བདག་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་བསྤྱེད་པ་ལ་ལན་² གཅིག་¹ ལུས་པ་
 ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དུས་རྟག་ཏུ་ལུས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་དགོས་ཤིང་། གལ་ཏེ་
 དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་ལུས་པ་མེད་ན་དེ་ནི་དུས་ཤུན་གྱི་ཚེ་འང་ལུས་མེད་དུ་འགྱུར་
 དགོས་ཏེ། དེའི་ལུས་པ་འཇམ་ལུས་པ་མེད་པ་ནི། རྒྱས་མ་བསྤྱེད་པར་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་
 གང་གནས་པའི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱུན་གྱིས་བཅོས་སུ་ཡོད་པ་མིན་པས་ན།
 སྒྲུང་ཡོད་ཀྱི་ལུས་པ་དེ་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་འགལ་རྒྱུན་གྱི་ལུས་པ་དང་། སྒྲུང་
 མེད་བསྤྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་མ་སྐྱབ་རྒྱུན་གྱི་ལུས་པ་གང་འདུག་སྟེ་འདུག་པར་མི་འཐད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སྤྱི་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་སྤྱི་འདྲིན་ཤེས་པའི་གཟུང་
 དོན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྤྱི་དེ་སྤྱི་འདྲིན་ཤེས་པའི་
 གཟུང་དོན་ཡིན་ན། སྤྱི་འདྲིན་ཤེས་པ་ལ་ཤར་བའི་རྣམ་པ་ནི། སྤྱི་དེས་རང་འདྲའི་
 རྣམ་པ་གཏད་པ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ནའང་། སྤྱིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་དང་
 རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་སྤོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཆ་ནི་རྣམ་པར་དེས་ཤིང་སྤོང་
 བར་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྱི་འདྲིན་ཤེས་པ་དེ་ལ་སྤྱི་གང་གིས་སྤྱུལ་ཞིང་རང་
 འདྲའི་རྣམ་པ་གཏད་པར་མི་འཐད་པར་བཤམ། སྤྱི་དེ་རྟག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་པ་ལ་སྤོ་
 སོགས་ཀྱི་ཚོས་མེད་པའི་ཕྱིར།

¹ མ་ཕྱི། 1736ན། -+། *
² མ་ཕྱི། 1737ན། ཅིག * གཅིག

སྐྱོན་སྐོང་གསུམ་པ་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཟུགས་སོགས་སྐྱོན་ཡིན་ཀྱང་
 དབང་པོ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་མིན་ཏེ། དབང་སོགས་ནི་གཟུགས་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་
 ཤེས་པའི་དོན་ཉིད་དུ་འཇུག་པའི་སྲིང་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྐྱོན་སོགས་ལས་སྐྱེས་
 པའི་བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། དབང་སོགས་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱམ་འཛིན་མངོན་སུམ་
 གཉིས་སྣང་ཚུལ་ཐ་དད་པའི་སྐོ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་བྱམ་
 པའི་དངོས་པོ་གཅིག་པ་དེ་སྣང་ལུལ་དུ་བྱེད་པར་བྱུང་བར་མེད་པའི་སྲིད། ཉུགས་ཁས་
 རྒྱངས་ཏེ། རྟོག་པའི་སྣང་ལུལ་མ་ཡིན་ན། སྐྱོན་ཡིན་པར་འགལ་བའི་སྲིད་པོ། །དེས་
 བ་དབང་སོགས་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་སོ་ན་གནས་སོ། །སྐྱོན་སྐོང་དང་པོ་བྱེ་བྲག་སྐྱོ་བ་
 དང་། གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་པ་འདོད་ལ། གསུམ་པ་འདི་མཐའ་བཅད་ཅམ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གསལ་བ་དང་རྗེས་གཅིག་དང་ཐ་དད་བཟླགས་ནས་འགོག་པ་ནི།
 རིགས་ལྡན་རིགས་མིན་གང་གི་སྲིང་ཞེས་སོགས་ཏེ། དེ་ཡང་རིགས་པ་སྲ་མ་དང་
 འདིའི་བྱུང་བར་ནི། སྲ་མས་རང་ལུགས་ཀྱི་གཞན་སེལ་བའི་སྲི་སྐྱོན་ཡིན་པའི་
 ཉུགས་ཀྱིས་དངོས་པོ་མིན་པ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་སྲི་ཉུག་པ་ཡིན་པས་དེ་དངོས་
 པོར་ཁས་རྒྱངས་ན། སྲི་རོལ་པ་འདོད་པ་ལྟ་བུའི་སྲི་ཉུག་དངོས་ཡོད་དགོས་ནའང་དེ་
 བེ་གསལ་བ་དང་རྗེས་གཅིག་ཐ་དད་བཟླགས་ན་མི་འཐད་དོ་ཞེས་འགོག་པ་ཡིན་
 པས་དགག་བྱ་ལ་བྱུང་བར་ཆེའོ། །རྗེ་ཀ་བྱེད་དག་ལ་ནི་ཡིད་བཟླ་མི་སྣང་རོ། །དེ་ལ་
 དང་པོ་རྗེས་གཅིག་ཐ་དད་དུ་མེད་པའི་ཉུགས་སྐྱབ་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་སྲིང་རྗེས་སུ་
 སྐྱབ་པ་དགག་པའི་ཉུགས་དགོད་པ་དང་། དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་དང་། དེ་དག་ལ་
 འཕྲོས་ནས་རང་ལུགས་ཀྱི་སྲིའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་དང་། སྲི་རོལ་སྲི་སྲི་ཉུག་

དངོས་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་གཤམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གསལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཇེས་སུ་
འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཉམ་པ་རྣམས་སུ་བྱུང་བ། སྤྱི་དེ་གསལ་བ་རྣམས་དང་རྣམས་གཅིག་གམ་ཐ་
དད། དང་པོ་ལྟར་བ། རིགས་ལྡན་གསལ་བ་རྣམས་དང་རིགས་ཉམ་པ་རྣམས་གཅིག་
མིན་ཉེ། གང་གི་སྲིབ་ན་ཉམ་རྣམས་ཡིན་ན་ཆ་མེད་ཀྱི་རྣམས་ཡིན་དགོས་པས་གསལ་
བ་རྣམས་དང་ཆ་མེད་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་གསལ་བ་རྣམས་
ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལས་གསལ་བའི་ངོ་བོ་རྣམས་གཞན་ཉེན་མེད་པ་སྟེ་པན་
ཚུན་མ་”འབྲེལ་¹་པར་གནས་པའི་སྤྱིར།

གཤམ་ཉེ་རྣམས་ཐ་དད་ཏུ་བྱུང་བོ་ཞེ་བ། དེ་ལྟར་སྤྱི་གསལ་བ་ལ་མི་ལྟོས་ན་སྤྱི་
གསལ་ཏུ་འགལ་བས་ལྟོས་དགོས་ལ། གསལ་བ་དང་རྣམས་ཐ་དད་ཅིང་ལྟོས་པའི་
སྤྱིར། གསལ་བའི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཏུ་བརྗོད་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །འབྲས་བུ་མ་ཡིན་
ཞིང་རྣམས་ཐ་དད་ན་འབྲེལ་མེད་ཏུ་འགྱུར་ཉེ། འདི་ལྟར་རྒྱ་འབྲས་རྣམས་ལ་འབྲེལ་
བའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཡང་འབྲེལ་བ་བདེན་པ་བ་ཡོད་པ་ལ་རག་ལས་བ་མེད་པར་རང་
གི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱིར། འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བ་ཙམ་རྒྱ་མཚན་ཏུ་བྱས་ནས་
ཉེན་པ་ཡིས་ནི་འབྲེལ་བར་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཡིན་པ་ལ་གསལ་བ་ལས་རྣམས་ཐ་དད་ཅིང་
འབྲས་”བྱུ་²་མིན་པའི་སྤྱི་ནི་གསལ་བ་དང་རི་ལྟར་ཡང་ཅི་ཞེས་སྟེ་དོན་དམ་པར་
”འབྲེལ་³་བ་ལྟ་ཞོག ཉེན་པས་འབྲེལ་བར་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་མ་ཚང་
བའི་སྤྱིར་དོ། །

1 མ་ཕྱི། 1997ལ། འབྲེལ * འབྲེལ
2 མ་ཕྱི། 1997ལ། ཏུ * ཏུ
3 མ་ཕྱི། 1997ལ། འབྲེལ * འབྲེལ

གཉིས་པ་དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོར་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་དགོད་པ་ནི། རྗེས་
གཅིག་ཡིན་ན་གསལ་བ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བར་མ་ཟད། གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་
དག་འབྲེལ་མེད་ཏུ་འགྱུར་བས་རྗེས་གཅིག་ཐ་དད་གང་ཏུ་ཡང་མི་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར་
སྐྱེ་དེ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པར་གྲུབ་པོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། རང་བཞིན་མེད་
པར་མཚུངས་པ་ལ་སྐྱེ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པས་རི་བོར་^༡ དུ་སོགས་
ཀྱང་སྐྱིར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་མེད་པའི་རིགས་སུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་
ཉེ། དེ་གསལ་བ་ལ་ལྟོས་པ་སྟེ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །

བཞི་པ་དེ་དག་ལ་འཕྲོས་ནས་རང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་ནི།
བསྐྱས་པའི་དོན་ནི་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་གཉིས་
ཀྱིས་རང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་དངོས་བཟུང་། དེ་ནས་རྟེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱི་དེ་སྐྱོད་ཏུ་
བསྟན། དེ་ནས་རྟེན་པ་བཞིས་སྤྱི་དེ་རྩོག་པ་ལ་རི་ལྟར་སྤང་བའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་
སྤང་བའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན། དེ་ནས་རྟེན་པ་བརྟུན་ཀྱིས་སྤྱི་དེ་བདེན་པར་མེད་པའི་རྒྱ་
མཚན་རྒྱས་པར་བཤད། དེ་ནས་རྟེན་པ་གསུམ་ཀྱིས་དེའི་དོན་བསྐྱས། དེ་ནས་རྟེན་
པ་དྲུག་གིས་སྤྱི་དེ་དངོས་པོར་^༡ མེད་པའི་ཕྱིར་གསལ་བ་དང་རྗེས་གཅིག་ཐ་དད་
གང་ཏུ་ཡང་མི་རིགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

ད་ནི་ཚིག་གི་དོན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འོན་གསལ་བ་དང་རྗེས་གཅིག་ཐ་དད་
ཏུ་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐོན་དེ་དག་མི་འགྱུར་བའི་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་ཁྱོད་རང་རི་ལྟར་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡བཤན། བར * བོར
༢ མ་ཕྱི། ༡༡བཤན། བར * བོར

འདོད་ཅེ་ན། དེའི་སྤྱིར་འདི་ལྟར་“ཤེས་”པར་བྱ་སྟེ་གསལ་བར་རྣམས་ཀྱིས་དོ་བོ་ལ་
བརྟེན་ནས་སྤང་ཞིང་། སྤྱི་རོལ་གྱི་དོ་བོ་མེད་པའི་རིགས་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོ་བོ་ལྟ་བུར་
རྟོག་པས་བཏགས་པའི་སྤང་བ་དེ་ལ་གཞན་མེལ་བའི་སྤྱི་ཞེས་བྱ་ལ། སྤྱི་རོལ་གྱི་
ཁྱད་པར་དེ་ལ་འཇུག་པའི་དོན་དུ་བད་སྤྱར་བ་ཅན་གྱི་སྤྱ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རབ་ཏུ་
བསྟན་པའི་སྤྱ་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ཞིང་། རྟོག་པས་རང་ལ་སྤང་བ་དེ་ལ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོ་
བོར་སྤང་བའམ་སྤྱི་རོལ་བུམ་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་རང་ལ་སྤང་བ་དེ་ཉིད་དུ་འདྲིན་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྤང་བའི་རྒྱ་ནི། ཐོག་
མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་དོན་བུམ་སོགས་མཚོང་བ་གོམས་པའི་བཀ་ཆགས་ཀྱིས་སྤྱལ་
ཞིང་བཞག་པ་ཡིན་ལོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་དེ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། བུམ་པ་ལ་སོགས་
པའི་དོན་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྤྱི་གང་ཡིན་པ་བུམ་མ་ཡིན་སོགས་གཞན་ལས་ལྟོག་པར་སྤང་
བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་བུམ་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱ་འདི་དག་གིས་གང་བརྗོད་པ་དེ་
ལ་བདེན་པའི་དོ་བོ་རྩང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། དོ་བོ་འདྲེ་བ་མེད་པ་ཅན་གྱི་གསལ་བ་རྣམས་
སྤྱི་སྟོ་ལ་སྤྱི་སྟེ་འདྲེ་བ་ཉིད་དུ་ནི་མཚོང་ཞིང་སྤང་བའི་སྤང་བ་ཅོམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་།
དོན་བུམ་སོགས་ལ་རང་ལ་སྤང་བ་དེར་འབྲུལ་བའམ་དེར་མེད་པའི་རང་གི་སྤང་བ་ལ་
དོན་བུམ་སོགས་དེར་འབྲུལ་བའི་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་འམ་ཞེས་
པ་དང་ནི་ཞེས་ཆིག་ནི་དོན་ལ་དོན་དུ་ཡོད་པའི་སྤང་བ་དེར་འབྲུལ་བའི་དོན་དུ་མེད་པ་
ནི་དོན་དེར་འབྲུལ་ཞེས་པའི་རུས་པ་འབྲིན་པའི་ཆིག་གོ། །

༡ མ་ཕྱི། ༡༡བཟན། ཤས * ཤེས

དེའི་དོན་བསྐྱེད་བ་ཞེ། སྤྱིར་འདོད་པའི་རྟོག་པའི་སྣང་བ་དེ་ཡང་ཚོས་ཅན།
 བདེན་པའི་རོ་བོ་གྲུབ་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་འཇུག་སྣང་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང། དོན་ཏུ་སྣང་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཏུ་ན་དོན་དངོས་སུ་མེད་པའི་སྤྱིར་
 དེས་ན་སྤྱི་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་གསལ་བ་རྣམས་དང་རྗེས་གཅིག་དང་ཐ་དང་
 གང་ཏུ་འདར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། བདེན་པའི་རོ་བོ་མེད་པའི་སྤྱིར་། གལ་ཏེ་བརྗོད་
 བྱའམ་སྐྱོདོན་ཏུ་གྲུབ་པའི་སྤྱི་དེ་འགའ་ཞིག་ལས་རྗེས་གཅིག་ཐ་དང་གང་ཏུང་ཡིན་
 བ་དངོས་པོར་འདོད་དགོས་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་ཇི་ལྟར་ཡང་རྗེས་གཅིག་ཐ་དང་གང་
 ཏུང་ཏུ་བརྗོད་བྱ་མིན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་། གལ་ཏེ་འོ་ན་བྱམ་པའི་སྤྱི་དང་སྣང་
 བའི་སྤྱི་ཡང་རྗེས་གཞན་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་རྗེས་གཞན་ཏུ་བརྗོད་པར་བྱ་
 བ་མིན་ཏེ། རྟོག་པས་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཅན་ཡིན་པས་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་། འོ་
 བ་རྗེས་གཞན་ཏུ་སྣང་བ་ཅི་ཞེ་ན། ཉེར་ལེན་བྱམ་པ་མཐོང་བ་གོམས་པ་དང། ལྷན་བྱ་
 མཐོང་བ་གོམས་པའི་བག་ཆགས་རྗེས་ཐ་དང་བའི་སྤྱིར་། རྟོག་པ་ལ་དེ་གཉིས་རྗེས་
 གཞན་ཏུ་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱན་སོགས་ཉེར་ལེན་གསལ་བ་ལ་འཆད་ཅིང་འུ་ལྟ་སྒོ་
 ཉེར་ལེན་ཞེས་མི་འདོན་པར་རྟེན་ཞེས་འདོན་ཏེ། མཛོད་ན་གསལ་བ་བྱམ་སྣང་རྗེས་
 ཐ་དང་པའི་སྤྱིར་དེ་དག་གི་སྤྱི་རྗེས་ཐ་དང་ཏུ་སྣང་ཞེས་པ་འགྲེལ་བྱེད་དག་གི་འདོད་
 པའོ། །

ལྷ་བ་སྤྱི་རོལ་པའི་སྤྱི་རྟོག་དངོས་ཡོད་པའི་སྐྱེད་བྱེད་དགག་པ་ཞེ། གལ་ཏེ་
 སྤྱི་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མེད་ན་གསལ་བ་རྣམས་ལ་སྐྱེ་བུན་མོང་བ་ཅིག་འཇུག་པར་
 མི་འགྲུང་རོ། །ཞེ་ན། དེ་ལྟར་འདས་པ་བྱམ་པ་འགགས་པ་དང་ནི་མ་འོངས་པ་བྱམ་

བ་མ་སྐྱེས་པའི་དོན་ལའང་བུམ་སྐྱི་དངོས་པོ་བའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མཉན་
བ་དག་ནི་འཇུག་པར་འགྱུར་དགོས་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བུམ་སྐྱི་ཚོས་ཅན།
དངོས་པོར་མེད་པ་བུམ་པ་འགགས་པ་སོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་ཚོས་སུ་རི་ལྟར་
འགྱུར་ཉེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་རྗེས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། གལ་ཉེ་དེ་དག་ལ་བུམ་
སྐྱི་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལས་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་སྤྱིར།

བུམ་སྐྱི་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། གང་ཞིག་སྣམ་བུ་སོགས་ལ་
མེད་ལ། ད་ལྟར་བའི་བུམ་པ་ཡི་དངོས་པོར་མེད་པའི་བུམ་པ་འགགས་པ་སོགས་
དང་ནི་ཉེ་བ་སྟེ་དེ་དག་ལ་ཡོད་པའི་བུམ་སྐྱི་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚོ་དེ་
གང་ཡིན། གལ་ཉེ་བརྗོད་བྱ་དངོས་པོར་མེད་པ་ནི་སྐྱོད་དེ་ལ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་
པའི་རྒྱ་མཚོ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་སྟོན་པ་ནི་དངོས་མིང་གི་རྒྱ་མཚོ་ནོ་ཞེ་ན། ཤེས་
བྱ་ཚོས་ཅན། དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་བཏགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱ་དེ་
ཚོས་པའི་དུས་ཉམ་ཉམ་ལིང་དོན་འབྲེལ་བ་ཤེས་པའི་སྐྱོ་ནི་དོན་གཞན་ལ་འབྲེལ་བ་
མེད་པར་དོན་དེ་ལ་འཇུག་པ་རི་" དུགས་¹ ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་སོརྗེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དངོས་
མིང་དང། དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་དོན་དེ་ལས་དོན་གཞན་ལ་སྤྱིས་སྐྱ་འདོགས་
པའི་སྟོན་པ་མིང་དེ་ཉིད་སྐྱར་བ་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་ལ་སོརྗེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བཏགས་མིང་
རོ་ཞེས་དངོས་བཏགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའང། འདིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ལ་གཞོད་པ་འབབ་པའི་སྤྱིར། གཞན་
ཡང་བརྗོད་བྱའི་དོན་དངོས་པོ་མེད་ན་ཡང་འགོ་བ་བརྟུན་པའི་ཤེས་པ་ཡིས་དོན་གང་

¹ མ་ཕྱི། ༡༥ནམ། དགས * དུགས

ལ་བརྗོད་འདོད་གྲགས་པས་ཐོག་མར་སྐྱ་བཞོད་པ་ན་དོན་དེ་ལ་སྐྱ་དེ་དངོས་མིང་དུ་
འཇུག་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཞིང། དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་དོན་དེ་དང་ཚོས་
འགའ་ཞིག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཙམ་རྒྱ་མཚོ་ནུ་བྱས་ནས་དོན་གཞལ་ལ་བརྗོད་
སྐྱར་བ་ན་ཕྱིས་བརྗོད་སྐྱར་བའི་དོན་དེ་ཡང་སྐྱར་བརྗོད་སྐྱར་བའི་དོན་དེ་ཡང་སྐྱར་བརྗོད་
སྐྱར་བའི་དོན་དེར་འཇུག་པའི་རྟོག་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཅན་ནི་མིང་གཞན་པལ་པ་
བཏགས་མིང་ཡིན་ལ་དེ་ནི་བརྗོད་བྱ་དངོས་པོར་“ཡོད”པ་ལའང་འཇུག་པར་མཐོང་
བའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་བཏགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཇི་
ལྟར་བྱ་སྐྱེན་ཀྱི་དངོས་པོ་དབྱེ་འདུལ་བ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་མེད་པ་ལ། བྱ་མེད་པའི་
སྐྱ་བཏགས་ནས་འཇུག་པའམ། བྱ་མེད་པ་དངོས་པོར་མེད་ཀྱང་དེ་ལ་བྱ་མེད་པའི་སྐྱ་
དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པ་བཞིན་ལོ། །

རྟོག་པ་ཇི་བཞིན་དུ་ཞེས་སོགས་ནི་གངས་ཅན་རང་ལ་གྲགས་པའི་དཔེ་སྟོན་
པའི་ཐབས་ཀྱིས་ཁས་སྐྱོངས་ནང་འགལ་གྱི་སྐྱོན་སྐྱོན་པ་ཡིན་ཏེ། གངས་ཅན་ཁྱོད་
རང་རྟོག་ཅིང་འདོད་པ་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་ཁས་སྐྱོངས་ནང་དངོས་པོ་ལ་བཏགས་
མིང་འཇུག་པ་ཡོད་དགོས་ཏེ། གཙོ་བོ་དང་བདག་པོའི་སྐྱ་ནི་སྐྱི་ཉག་པ་དང་ཤེས་
རིག་གི་སྐྱེས་བྱ་ལ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་ཀྱང་ཡུལ་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་རྣམས་པའི་མི་ལའང་
གཙོ་བོའི་སྐྱ་དང་ལ་སོགས་པས་རྒྱལ་པོ་སོགས་ལ་བདག་པོ་ཞེས་པའི་མཉན་པ་སྐྱེ་
བོས་སྐྱོ་བཏགས་ནས་བྱས་པ་ཡིན་པས་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་གོ། །ཞེས་སྐྱ་བ་
བཞིན་ལོ་ཞེས་པའོ། །

༡ མ་ཕྱ། ༡༥ནུན། ཡད * ཡོད

གསུམ་པ་སྤང་ཚུལ་མཚུངས་པའི་རྟེན་གསུམ་སྤྱབ་པ་ནི། ཞིག་ལ་སྤྱུ་ལས་སྤྱོད་ཅི་འདྲ་ཞེས་སོགས་ཏེ། དེ་ཡང་ཡུལ་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་རྟོག་པ་དག་གི་སྤང་ཚུལ་དང་སྤང་ཚུལ་མཚུངས་པའི་རྟེན་གསུམ་གྱིས་སྤྱུ་སོགས་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ལ་རྟོག་པ་དག་གི་སྤང་ཚུལ་ཡང་དངོས་པོར་མེད་པར་སྤྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འདི་རྟེན་ལ་ཞིག་པ་ད་ལྟར་གྱི་སྤྱུ་སོགས་ལ་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ཅི་འདྲ་ཞེས་ཅན། རྟོན་གྱི་སྤང་ཡུལ་དངོས་པོར་མེད་དེ། རྟོན་སྤྱུ་སྤྱུ་ལས་ཞིག་ཟེན་པའི་སྤྱུ་སོགས་ལ་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ཅི་འདྲ་སྤང་བ་དེ་འདྲར་སྤང་ཞིང་དེ་དང་སྤང་ཚུལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྟེན་སྤྱུ་རྣམ་པ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཟུང་དོན་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ཅན་དག་ལ་སྤང་ཡུལ་དངོས་པོར་མེད་པའི་སྤྱོད་ཅི་འདྲ་སྤང་ཚུལ་མཚུངས་པ་དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཞིག་ཟེན་པའི་སྤྱུ་སོགས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་སྤྱུ་སོགས་ལ་རྟོག་པ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་སྤྱུ་སྤྱོད་ཅི་འདྲ་སྤང་བ་དང་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་སེམས་གཉིས་པོ་འདི་དག་ནི་སྤང་ཚུལ་མཚུངས་པ་ཡིན་གྱི། སྤང་ཡུལ་དངོས་པོར་མེད་པའི་རྒྱ་མཚོ་གྱིས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གསལ་བ་དང་འབྲེལ་མེད་གྱི་སྤྱོད་ཅི་འདྲ་ཞིག་ནི་འདྲེན་པར་བྱེད་པ། དེ་མཚུངས་མིན་དང་གསལ་བ་མིན་ཞེས་སོགས་སུ་སྤང་ནི་རྣམ་པར་བསྐྱོད་ཟེན་ཏོ། །གངས་ཅན་ན་ལེ། སྤྱོད་ཅི་འདྲ་ཞིག་པ་ལ་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱང་མེད་དུ་སྤང་བ་ཡིན་པས་ཞིག་ཟེན་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་སྤྱུ་སོགས་ལ་རྟོག་པ་གཉིས་ཀ་ལ་འདྲ་སྤྱུ་གསལ་རྣམས་ཀྱང་མེད་དུ་སྤང་ཚུལ་མཚུངས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་འདྲའི་སྤང་ཡུལ་ཡང་དངོས་པོར་ཡོད་པས་སྤང་ཡུལ་དངོས་པོར་མེད་པའི་རྒྱ་མཚོ་གྱིས་སྤང་ཚུལ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྤྱུ་གསལ་རྣམས་ནི་ཚོས་ཅན། རྟེན་མེད་དོ་པོར་འདྲེན་པར་བྱེད་ཏེ་

མི་འགྲུང་བར་ཐལ། སུ་ཚུ་བ་ཁྱེད་པར་ཅན་གྱི་སློབ་ས་མ་འབྲེས་པར་གནས་པའི་
 ཕྱིར་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤྱི་སློབ་ཁྱེད་མེད་དུ་སྤྱང་བ་འབྲུལ་པ་ཡིན་པས་སྤྱང་ཕྱུལ་དངོས་
 མེད་དུ་གྲུབ་པོ། །གལ་ཏེ་བྱམ་གསལ་རྣམས་ལ་སྤྱི་གཙོ་བོའི་དང་དུ་རང་བཞིན་ཁྱེད་
 པར་མེད་པ་དང་། གནས་སྤྱང་ཁྱེད་པར་ཅན་གྱི་འོ་བོ་ཉིད་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པས་
 སློབ་དེ་མེད་དོ་ཞེན་ཡང་། བྱམ་གསལ་དེ་རྣམས་ཚོས་ཅན། ཁྱེད་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་
 གཅིག་ཏུ་རྗེ་སྤྱང་འགྲུང་ཏེ། མི་འགྲུང་བར་ཐལ། གནས་སྤྱང་ཁྱེད་པར་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱེད་མེད་དུ་སྤྱང་བའི་རྟོག་པའི་སྤྱང་ཕྱུལ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་
 འགལ་ཡོ། །

གལ་ཏེ་བྱམ་གསལ་དེ་དག་མཚུངས་པ་སྟེ་ཁྱེད་མེད་དུ་སྤྱང་བ་ཡི་རྟོག་པའི་
 སྤྱང་ཕྱུལ་དུ་གྲུང་པའི་དངོས་པོ་དེ་བྱམ་གསལ་དེ་དག་རྣམས་ལས་རྗེས་གཞན་ཉིད་
 ཡིན་པས་བྱམ་གསལ་རྣམས་གནས་སྤྱང་ཁྱེད་པར་ཅན་ཡིན་པ་དང་། སྤྱང་ཕྱུལ་དེ་
 དངོས་པོ་ཡིན་པ་མི་འགལ་པོ་ཞེ་ན། འོ་ན་བྱམ་པའི་སྤྱི་སློབ་སྤྱང་ཕྱུལ་དང་བྱམ་
 གསལ་རྣམས་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྲུང་བར་ཐལ། རྗེས་ཐ་དད་ཅིང་རྒྱ་འབྲས་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་སློབ་སྤྱང་ཕྱུལ་དེ་གསལ་བ་དེ་དག་གི་སྤྱི་འོ་ཞེས་འདོད་མི་
 དེགས་པར་ཐལ་ཡོ། །སྤྱོད་དེ་རང་ལ་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ནི། བྱམ་འདྲིན་རྟོག་
 པ་ལ་བྱམ་མ་ཡིན་ལས་ལྟོག་པར་སྤྱང་བ་བྱམ་སྤྱིར་འདོད་པ་ལ་ནི་བྱམ་གསལ་དང་
 རྗེས་ཐ་དད་ན་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྲུང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱད་དུ་མེད་དེ། དེ་
 བྱམ་གསལ་དང་རྗེས་གཅིག་ཐ་དད་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་དག་གིས་
 གྲུབ་པའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། ཞེག་ཟེན་པའི་བྱམ་པ་ལ་རྟོག་པ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་བྱམ་པ་

ལ་རྟོག་པ་སོགས་སྤང་ཚུལ་མཚུངས་པ་དེའི་སྲིད། རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་དུ་སྐྱུར་པ་
གསལ་བ་རྣམས་ལ་མཚུངས་ཤིང་རྗེས་སུ་འགོ་བཙུག་གི་སྲི་ལོ་ཞི་དངོས་པོ་མེད་
པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལོ། །

གཞན་དག་པའ་ཚུལ་བྱུང་པར་ཅན་རྣམས་ནི། ཞེས་པ་མན་ཚད་སྲི་ཡིན་པའི་
རྟོགས་ཀྱིས་དངོས་པོ་མིན་པར་སྐྱབ་པ་ཞེས་པའི་རིགས་པའི་རྣམས་གངས་སྟོན་པར་
འཆད་མོད། སྲི་དངོས་པོ་ཡིན་མིན་ཚོད་པའི་སྐབས་སུ་སྲི་ཡིན་པ་དངོས་པོ་མིན་
པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ག་ལ་རུང་གཞུང་གི་ཡི་གེའི་དོན་ལའང་མ་ཞུགས་སོ། །གལ་ཏེ་སྲི་
གསལ་བ་དང་རྗེས་ཐད་དང་ཡུང་འབྲེལ་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། གསལ་བ་མེད་པའི་སྲ་
རོལ་ནས་སྲི་ཡོད་པར་མི་འཐད་པས་གསལ་བ་བྱམ་སོགས་འཕེལ་བ་ན། དེའི་
སྲི་འང་འཕེལ་བའི་སྲིར་སྲི་དེ་ནི་གསལ་བའི་འབྲས་བུའོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གསལ་བ་བཞིན་
དུ་སྲི་འང་དུ་མ་དང་འཇིག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྲི་ནི་རྟོག་པ་
གཅིག་ཡུར་ཁས་སྤངས་པའི་སྲིར་རོ། །གཞན་ཡང་སྲི་དངོས་པོ་ཡིན་ན། རྟོག་པ་ཉིད་
མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་དང་འཇིག་པ་ནི་རང་གྲུབ་ཅན་ནས་དབྱེད་མེད་དུ་རྗེས་སུ་
འབྲེལ་བའི་སྲིར་རོ། དེའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། རིགས་རྣམས་འབྲས་བུ་མིན་པའི་སྲིར་
གསལ་བ་དང་རྗེས་ཐད་དང་ནམ་འབྲེལ་བར་ཐལ་བ་དང་། འབྲས་བུ་མིན་པའི་སྲིར་
དངོས་མེད་དུ་འང་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའོ། །ཡང་ན་རྟོག་ན་དངོས་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་
སྐྱུར་རོ། །གཞན་དག་དེ་འབྲས་ཞེ་ན་ཞེས་པ་མན་ཚད་འབྲས་བུ་མིན་པའི་རྟོགས་
ཀྱིས་དགོས་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་རིགས་པའི་རྣམས་གངས་སྟོན་གཅིག་སྟོན་

༡ མ་ཕྱུ། ༡༦བཅུ། ཅིག * གཅིག

བར་འཆད་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲོར་ཚུལ་ཤེས་སྒྲོལ། །

བཞི་བ་སྤྱི་སྒོམ་ཡུལ་འཛིན་པ་བར་ལ་སྒོམ་པའི་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་ནི།
བྱམ་པའི་སྤྱི་འི་^༡སྒོ་ཚོས་ཅན། བྱིད་ཀྱི་སྐྱང་ཡུལ་དངོས་པོར་མེད་དེ། བར་ལ་མ་
སྒོམ་པར་བྱིད་ལ་བྱམ་པ་དེ་ལྟར་དུ་སྐྱང་བ་མེད་པའི་བྱམ་འཛིན་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱམ་སྤྱེ། གཟུང་དོན་གྱི་^༢སྒོ་བས་^༣ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡུལ་
འཛིན་པ་བར་དག་ལ་སྒོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྤྱི་སྒོ་ནི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་
ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་བར་ལ་སྒོམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བར་མི་ཤེས་པའི་བྱིས་པ་ལའང་ཁྲ་བོ་
དང་ཁྲ་ཕྱ་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྤྱི་སྒོ་མཐོང་བས་སོ་ཞེན། ཁྲ་བོ་དང་ཁྲ་ཕྱ་ལྟ་
བུའི་དངོས་པོ་གཉིས་མཐོང་བ་ལ་སྐར་བ་ལང་གི་བར་ཤེས་པ་མེད་ན་ཡང་རིགས་ཐ་
དད་མེད་པར་མཐོང་བའི་སྒོ་འགའ་ཞིག་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་
གཉིས་ལ་སྤྱི་ཉག་དངོས་སུ་མོང་དུ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་གྱི། དེ་གཉིས་ཀ་
ལ་བཞོ་ཚོ་སོགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་རུས་པ་ཉེ་བ་འབྲེལ་བ་ལས་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་ཏེ་
དཔེར་ན། རིགས་ཉགས་དངོས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་ཀྱང་མིག་གི་ཤེས་པའི་འབྲས་
བུ་ཅན་གྱི་མིག་དང་སྐྱང་བ་ཡིད་བྱེད་སོགས་ཉེ་བ་ཅས་གྱིས་མིག་ཤེས་དེ་^༤སྤྱི་
བར་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་བྱིད་རང་གི་ལུགས་ལ་བྱམ་གསལ་རྗེས་ཐ་དད་པ་
རྣམས་ལ་བྱམ་སྤྱི་གཅིག་སུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་གང་གིས་སྐྱབ་ཅེ་ན། བྱམ་
གསལ་རྣམས་རྗེས་ཐ་དད་ཀྱང་བྱམ་པའི་རིགས་ཀྱང་སུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་

༡ མ་གྱུ། ༡༤བཤ། +ནི་ *

༢ མ་གྱུ། ༡༤བཤ། ལྟོབས * ལྟོབས

༣ མ་གྱུ། ༡༥ནལ། ལྷ * ལྷེ

ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་རྗེས་ཐ་དང་ཀྱང་ཚུ་སྐྱོར་བའི་དོན་བྱེད་པར་མཚུངས་པ་གང་གིས་
བུམ་མ་ཡིན་ལས་རྣམ་པར་སྤེལ་བ་ཡིས་སོ། །

གལ་ཏེ་རི་ལྷོ་རིགས་¹་མེད་ཤེས་པ་ཡི། །འབྲས་ཚན་མིག་སོགས་ཉེ་འདོད་
བཞིན། ཞེས་བྱ་བའི་དཔེ་མ་གྲུབ་སྟེ། མིག་²་དབང་སོགས་ལའང་དེ་དག་གི་རིགས་
རྟག་དངོས་རྗེས་སུ་འགྲོའི་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འབྲ་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་
གྱིས་དམིགས་དགོས་པ་ལ། མིག་དབང་སོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་རིགས་རྟག་པ་
དེ་འབྲའི་དངོས་པོ་རྣམ་པ་འགས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་ལ་སྤང་བ་མེད་པའི་སྤྱིར། དེའི་སྐྱོན་
སྐྱོང་ནི། མིག་དབང་སོགས་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། མི་སྤང་བའི་སྤྱིར། ཞེ་ན། དབང་པོ་
རྣམས་ད་ལྟ་མངོན་སུམ་ལ་མི་སྤང་བ་ནི། ལྟ་བུ་པོ་རུས་པ་ཚན་མེད་པས་ཡིན་གྱི།
གལ་ཏེ། རྣམ་འབྱོར་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བུ་པོ་ཡོད་ན་དེ་དག་གི་ལུས་སྤང་བར་
འགྱུར་ཏེ། གཟུགས་ཚན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་རིགས་རྣམས་ནི་ལྟ་བུ་པོ་
ཡོད་ཀྱང་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྷོ་གསལ་བ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་
ཡན་གར་བར་ནམ་ཡང་མཐོང་བ་མིན་པའི་སྤྱིར་དང་། གསལ་བ་རྣམས་མངོན་སུམ་
གྱིས་འཇིན་པའི་ཆེ་ན་ཡང་གསལ་བ་དེ་དག་གི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཆ་དང་། རོ་བོ་ཁ་དོག་
དབྱེ་བས་སོགས་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཆ་ལྟ་བུ་སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་སྤང་གི་དེ་
དག་ལས་གཞན་པའི་སྤུང་མོང་གི་ཆ་སྤང་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཞན་དག་སྐྱ་ཞེས་
པ་མིང་ལ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་དེ་དག་གིས་བྱུབ་པའི་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། རི་སྐད་བའད་པའི་རིགས་

¹ མ་ཕྱི། ལྟ་ན་ལྟ། མང * མེད
² མ་ཕྱི། ལྟ་ན་ལྟ། དབང * དབང

བ་མཐའ་དག་གིས་སྤྱི་མཚན་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ཞེས་ཕྱིར་སྤྱི་མཚན་དེ་
ནི་རང་འཇིག་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་ཅམ་གྱི་དོན་གྱི་བར་ཡང་མི་རུང་འོ་ཞེས་སྤྱི་
བཤད་པ་དེ་ཉིད་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ལོ། །དོན་གྱི་བར་མི་རུང་བ་དེའི་སྤྱི་
སྤྱི་མཚན་ནི་བདེན་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དོན་གྱི་བར་མི་རུང་བ་དེ་
ནི་དངོས་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དངོས་མེད་ཡིན་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འགལ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤྱི་མཚན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་གྱི་ཚོས་སྤྱི་བཤད་པ་དེ་
ཡང་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ལོ། །

དེ་ཡང་གཞུང་འདི་དག་གི་སྤྱིའི་དོན་ནི། །གཞུང་གྲ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་
གཉིས་ཞེས་བསམ། རྗེས་དབག་ཚད་མའི་སྤྱི་ཡུལ་གྱི་གཞུང་གྲ་ཐམས་ཅད་སྤྱི་
མཚན་དང་། མངོན་སྲུང་ཚད་མའི་སྤྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞུང་གྲ་ཐམས་ཅད་རང་
མཚན་དུ་བཤད་ནས་དེ་འབྲའི་སྤྱི་མཚན་ཐམས་ཅད་དོན་གྱི་མི་རུས་པར། དོན་
གྱི་མི་རུས་དང་མི་རུས་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལ་དོན་གྱི་མི་རུས་པའི་
རྒྱ་མཚན། བརྗོད་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་དེ་དངོས་མིན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པ་ཡིན་པས་
གཞུང་འདི་དག་གིས་བསྟན་པའི་སྤྱི་མཚན་དངོས་པོར་ཡོད་པ་འགོག་པའི་ཅ་བའི་
རིགས་པ་རྣམས་ནི། རྗེས་དབག་དང་རྗོག་པའི་སྤྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་མཚན་
དངོས་པོར་ཡོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ལ། ཕྱིར་རོལ་བས་ཁས་ལྷན་པའི་སྤྱི་མཚན་ཁོ་
ནི་འགོག་པ་དང་། སྤྱི་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་འཆད་པ་
དག་ནི་ཕྱོགས་སྤྱི་མ་ཕྱིན་པའི་གཏམ་མོ། །

བཞི་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་མཚན་དུ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ནི།

ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་ཁྲབ་སྟེ། འོན་ཀྱང་མི་རུས་
པའི་ཚོས་ཡིན་ན་སྟེ། མཚན་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རིགས་པ་རྣམས་དག་
གིས་གྲུབ་པ་གང་ཞིག །སྟེ། མཚན་དུ་རི་སྐྱད་བཤད་པ་ལས་བརྒྱུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་རིགས་པ་ཤེས་པ་དག་འདོད་པའི་སྲིད་འོ། །

ལྷ་པ་སྟེ། མཚན་དངོས་པོར་མེད་ཀྱང་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྟེ། མཚན་གྱི་
དབྱེ་བ་རུང་བར་བསྟན་པ་ནི། གཤམ་ཉེ་སྟེ། མཚན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ན་
དངོས་མེད་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་མེད་པས་རོ་བོ་མི་འདྲ་བའི་ཁྲད་པར་མེད་པའི་སྲིད་སྟེ།
མཚན་ལ་དབྱེ་བ་རི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། རོ་བོ་རང་དབང་དུ་གྲུབ་ཚུལ་མི་འདྲ་བས་བྲས་
པའི་དབྱེ་བ་མེད་ཀྱང་། ཉེན་གྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་རྟོག་པའི་སྣང་ལུལ་
དུ་གྱུར་བའི་སྟེ། དེ་འང་ཚོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་དུ་དབྱེར་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་དང་།
དངོས་མེད་དང་། གཉིས་ཀའི་སྐབ་མོང་གི་ཚོས་ལ་བརྟེན་པའི་སྟེ། རྣམས་སུ་ཡོད་
པའི་སྲིད། གཤམ་ཉེ་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྲིད་ཡོད་ན་དེ་འཛིན་པའི་སྐོ་ནི་སྟེ། དེའི་
རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཡོད་མེད་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གྲེད་པའི་སྐོ་ནས་དངོས་
པོ་དེ་ལ་འབྲེལ་དགོས་པའི་སྲིད། དངོས་པོའི་སྐོ་བས་གྱིས་རང་ལུལ་འཛིན་པའི་སྟེ།
འཛིན་ཤེས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དངོས་སྐོ་བས་གྱིས་རང་ལུལ་འཛིན་པའི་
སྟེ། སྐོ་ཡོད་པ་མིན་ཉེ། དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ལ་སྣང་བསྟན་པའི་རིགས་པ་རྣམས་གྱིས་
ལན་བཏབ་ཅིང་ཁེགས་པའི་སྲིད། དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྟེ། འཛིན་པའི་སྐོ་ཡིན་ན་
སྟེ། དེའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གྲེད་དགོས་པས་
ཀྱང་མ་ཁྲབ་སྟེ། འདས་པའི་དུས་ཀྱི་བྲམ་པ་ལ་རྟོག་པ་སོགས་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་

པའི་སྤྱི་འཛིན་གྲུང་སྤྱི་དེའི་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྗོག་བྱེད་པ་
ལས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་དེ་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་
པའི་ཚོས་ཡིན་པ་ཉིད་ཉམས་སོ། ཞེན། རྣམ་འཛིན་རྟོག་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་
སྣང་ལུལ་གྱི་རྟེན་དུ་གྲུང་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྗོག་བྱེད་པ་མ་
ཡིན་གྲང་། ཁྱོད་ཀྱི་སྣང་ལུལ་དེ་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པ་འདི་
མེད་དེ། “ཁྱོད་དངོས་པོ་རྣམ་པ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་སྟོན་དུ་འགོ་བ་ཅན་གྱི་སྐོ་
ནས་དེས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྟོབས་ལས་རྣམ་པ་དེ་ཤེས་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

རྣམ་པ་དོན་ལ་གནས་ཚུལ་གྱི་གཞུང་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་སྤྱང་བསྟན་པ་
ནི། དོན་བྱེད་རྣམ་པ་གང་ཡིན་དོན་དམ་དུ་ཡོད་ཅིང་དེ་ཉིད་རང་མཚན་ཡིན་པ།
སྤང་བཤད་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེས་ན་དེ་ན་རང་དོས་ནས་གྲུབ་པའི་
གཞུང་བྱའོ། །སྤོས་མ་བཏགས་པའི་གཞུང་བྱ་ནི་རང་མཚན་གཅིག་སྤྱང་ཞེས་སྟོན་
པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། རང་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དོན་རང་དོས་ནས་གྲུབ་པའི་
གཞུང་བྱ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གཅིག་སྤྱང་ཡིན་ཏེ། མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་བྱེད་པའི་
རྣམ་པ་ཡོད་མེད་ཉིད་དུ་དཔྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་བྱ་བའི་རྣམ་
པ་རང་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་རང་མཚན་དེ་ཁོ་ན་ལ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྤོས་
དོན་བྱེད་རྣམ་པར་བཏགས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་དབྱེད་པ་ན་ཡང་། ལུལ་རང་དོས་
ནས་དོན་བྱེད་རྣམ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །

༡ མ་ཕྱི། ༡༥ནམ་ན། ༡༨ * ཁྱོད

བདུན་པ་སྐོ་ལ་སྤང་ཚུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་བསྟན་པ་ནི། དོན་
 བྱེད་མི་རྣམས་པའི་ཚོས་གང་ཡིན་ཀྱང་རྩོད་ཅིང་དེ་ཉིད་སྤྱི་མཚན་ཡིན་པར་
 སྤང་བ་ཤད་གྱི་རིགས་པ་རྣམས་གྱིས་བྱུང་བ་དེས་ན། སྤྱི་འདོན་རྟོག་པས་བཏགས་
 པ་ཅམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་བྱུང་ལ། དེས་ན་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་སྤང་བ་དང་།
 རྩོས་བཏགས་པ་ཅམ་གྱི་སྐོ་ནས་སྤང་བའི་སྤང་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་སྐོ་
 བས་གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན།
 གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་འདོད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་
 སུ་བྱེ་བ་དེ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིས་བྱུང་བའི་ཡུལ་སྤང་བའི་སྐོ་ནས་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་
 དང་། གཞལ་སྐོས་བཏགས་པ་ཅམ་གྱི་ཡུལ་སྤང་བའི་སྐོ་ནས་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་
 ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བྱེ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དབྱིས་སྤྱིན་པའི་
 འཆད་ཚུལ་གཞལ་ཡང་ཡོད་མོད་མངས་པར་འགྱུར་བས་འདི་གཉེ་བཞག་གོ།

བརྒྱད་པ་རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་གྱིས་དེ་དག་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་
 འཇུག་མ་འཇུག་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ནི། ཚད་མ་གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་
 ཚད་མ་ཚོས་ཅན། འཇུག་བ་ཡིན་པར་བཞེད་དེ། རང་ལ་ཡུལ་སྤྱི་ངོལ་སོགས་ཇི་ལྟ་
 བ་བཞིན་དུ་སྤང་ཞེང་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རང་གི་སྤང་ཡུལ་དེ་སྤང་བ་ལྟར་བྱུང་བ་
 མིན་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་གཞལ་བྱ་ངོ་བོས་ནི་རྟོགས་ན་འཇུག་བ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་
 ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཡང་ཅིའི་སྤྱིར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཚོས་ཅན།
 འཇུག་བ་ཡིན་ཡང་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱུང་ཅིང་
 བསམས་པའི་དོན་ལ་ནི་སྤྱི་བ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འཇུག་ན་མི་སྤྱི་བར་

དེ་ལྟར་འགྲུར་ཞེ་ན། འཇུག་ལུལ་ལ་སྐྱབས་མ་བྱེད་ཀྱི། མ་འཇུག་བ་ལས་
རྣམ་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་དོན་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འཇུག་
ན་མི་སྐྱབས་བར་འགལ་ཞེས་པའི་སྡོག་ས་འདི་ལ་ནི་གང་ལ་དངོས་དང་འབྲེལ་ཡོད་པ་
ཞེས་སོགས་སུ་ལན་བཏབ་མེད་ཀྱི།

རྣམ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་རྟོགས་པ་མཐོང་། ཞེས་སྐྱབས་པའི་མཐོང་བ་དེ་དེ་ལྟར་
ཞེ་ན། མཐོང་ཞིང་གྲུབ་པའི་དཔེ་དག་དོན་སྐྱབས་བསྟན་པ་ནི། རོར་བུ་སྐྱོན་མེད་
འོད་དག་ལ། རོར་བུའི་སྐྱོ་ཡིས་མངོན་པར་རྒྱག་པ་ན་སྐྱོ་དེ་གཉིས་སྤང་ཚུལ་སོགས་
པའི་ཤེས་པར་བྱུང་མེད་ཀྱང་། དེ་ལྟར་རོར་བུ་ཐོབ་པའི་དོན་བྱེད་པ་ལ་བྱུང་ཡོད་པ་
དེ་ལྟར་རྗེས་དཔག་དང་ནི། རྗེས་དཔག་དེར་སྤང་བའི་སྐྱོ་འདོགས་དག་རང་ལ་སྤང་བ་
དེ་ལྟར་བ་བཞིན་གྱི་གསུང་དོན་མེད་པར་མཚུངས་ནའང་། འཇུག་ལུལ་རྟོག་པའམ།
ཐོབ་པའི་དོན་བྱེད་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་མི་སྐྱབས་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་ནི། ཚད་
མ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་ལ། སྐྱོ་འདོགས་དེ་ལས་སྡོག་པའི་ཕྱིར་ཚད་མ་མ་ཡིན་
པར་བཞག་གོ། །དག་དོན་ནི། སྐྱ་མི་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དང་། སྐྱ་རྟོག་འཛིན་གྱི་
སྐྱོ་འདོགས་ཚོས་ཅན། སྤང་ལུལ་ལ་འཇུག་པར་འདྲ་ཡང་ཚད་མ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱུང་
པར་ཡོད་དེ། དེར་འདྲ་ཡང་རང་གི་འཇུག་ལུལ་ལ་མི་སྐྱབས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་མིན་གྱི་
བྱུང་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞུང་སྐྱ་ཕྱི་འདི་དག་ལ་དཔྱིས་སྐྱིན་པའི་འཆད་ཚུལ་མང་
ཡང་མ་གྲིས་སོ། །

༡ མ་ཕྱི། ༡༩ནམ། བཏང * བཏབ

འཇུག་ཡུལ་མངོན་སྟོན་གཉིས་སུ་ངེས་པས་ཚད་མ་གཉིས་སུ་ ངེས་པར་སྐྱབ་པ།

གཉིས་པ་འཇུག་ཡུལ་མངོན་སྟོན་གཉིས་སུ་ངེས་པས་ཚད་མ་གཉིས་སུ་
 ངེས་པར་སྐྱབ་པ་ལ། གཞལ་བྱ་རང་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇལ་བ་
 མངོན་སུམ་ཚད་མར་བསྟན། རང་ལ་སྟོན་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇལ་བ་
 རྗེས་
 དབག་ཚད་མར་བསྟན། འཇལ་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེར་ངེས་པས་ཚད་མ་དང་གཞལ་
 བྱའི་གངས་ངེས་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡུལ་གང་ལ་དོན་ཅམ་ཡུལ་གྱི་རུས་པ་ལས་
 དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྟོན་གྱི་དབང་ཅན་གྱི་སྟོན་མཇལ་གྱི་དུ་འཇུག་པའི་སྟོན་མངོན་
 སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ལ། སྟོན་ཡུལ་དེ་ལ་འཇིག་གྱི་དུ་འཇུག་པ་ན་རང་དབང་ཅན་
 ཅམ། རང་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་མཇལ་པས་བྱུང་སྟེ། ཡུལ་དེའི་ཅམ་ལྟར་དུ་
 རྗེས་པས་བྱུང་བའི་སྲིད་ཀྱི། །གཉིས་པ་ནི། རང་འཇལ་བའི་ཚད་མ་རང་ལ་རྗེས་སུ་
 འགྲོ་སྟོན་གྱུར་པ་དེ་ལས་གཞན་བག་ཚགས་སོགས་ཀྱི་སྟོབས་ལས་ཚད་མ་འཇལ་
 གྱི་དུ་འཇུག་དགོས་པའི་དངོས་པོ་ཅམ། གཞལ་བྱ་རྣམས་ནི་ཚོས་ཅན། སྟོན་ཏུ་
 གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོའི་ལེས་པ་སོགས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཡུལ་
 ལས་འདས་པའི་ཚོས་ཡིན་པའི་སྲིད། སྟོན་གྱུར་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡུལ་གྱི་སྟོབས་
 ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ཏོ། །

དེའི་རྟེན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། “རྟེན་¹རྟགས་ཡིན་ཞེ་སྟོན་པ་ནི། མངོན་སུམ་དུ་
 མ་མཐོང་བའི་བདག་ཉིད་གྱི་ངོ་བོ་སྟོན་གྱུར་དེ་རྟགས་པའི་རྟེན་ནི་ཡུལ་ལས་དོན་

¹ མ་ཕྱི། ༡༧༧༧། རྟན * རྟན

གཞན་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ། །གཏན་ཚིགས་རི་ལྟ་བུ་ཞེན་ཤིང་། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། གཏན་ཚིགས་ཡིན་པ་ཅམ་གྱིས་སློབ་གྲུང་རྟོགས་པའི་རྟེན་དུ་འགྲུང་བས་མ་ཁུབ་སྟེ། གལ་ཏེ་རྟོགས་དེ་རང་གི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་བརྟེན་པ་དང་། རང་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལ་འབྲེལ་པ་ཅན་ཡིན་ན་དེའི་ཚེ་རྟོགས་དེ་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་སློབ་གྲུང་གོ་བྱེད་ཉིད་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་མ་གཞན་པའི་རྟོགས་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐྱའི་མི་རྟོགས་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འོན་དེའི་ཚེ་སྐྱའི་བྱས་པ་འམ་བྱམ་པའི་བྱས་པ་སོགས་གང་རྟོགས་ཡིན་ཞེན། དེའི་ཚེ་སྐྱ་བྱམ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་སྐྱུན་མོང་བ་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་བྱས་པ་ཅམ་གོ་བྱེད་ཡིན་གྱི་སྐྱའི་བྱས་པ་སོགས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བརྟེན་དང་འབྲེལ་ཅན་ཞེས་པར་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སློབ་ཏུ་གྲུང་པའི་“དོན་ལྷན་ཐམས་ཅད་རང་འཇམ་པའི་ཚད་མས་ཁུང་པར་དུ་ནི་སྟེ་གཞན་དང་མ་འབྲེལ་བའི་“ངོ་བོ་རྟོགས་པར་མི་འགྲུང་གི་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཅམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡིན་ཏེ། ཚོས་ཅན་དང་དཔེ་སོགས་ལ་སྐྱུན་མོང་དུ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་བར་སྐྱང་བའི་རྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་རྗེས་དཔལ་གྱི་ཚད་མ་རང་བཞིན་འབྲེས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པར་བརྟེན་པ་ཡིན་གྱི་རང་མཚན་མི་རྟོགས་པར་བསྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

སློབ་གྲུང་རྟོགས་ལ་“བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་པ་དེ་བས་ན་རྟོགས་ལས་བསྐྱབ་བྱ་དཔོག་པ་རྗེས་དཔལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སློབ་གྲུང་འཇམ་པའི་

༡ མ་ཕྱི། ༡༠ན་༡ན། དན * དོན
 ༢ མ་ཕྱི། ༡༠ན་༡ན། འབྲེལ་པའི * འབྲེལ་པའི
 ༣ མ་ཕྱི། ༡༠ན་༡ན། བརྟེན * བརྟེན

ཚད་མ་རྗེས་དབག་ཡིན་པར་གྲུབ་པོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། གཞལ་བྱ་
སློབ་གྲྲུར་གྱི་སྐབས་བྱེད་དམ་དངོས་སུ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ནི་རྗེས་དབག་ཡིན་པར་
མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དང་མི་འཇལ་བའི་འབྲེལ་
བ་གྲུབ་པ་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་ཚོས་ལས་ནི་རང་གི་ཚོས་ཅན་ལ་སྐབས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་
ཚོས་རྟོགས་པའི་སློབ་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེས་ན་རྗེས་དབག་ཏུ་བཞག་པའི་ཕྱིར་དོ། །

གསུམ་པ་འཇལ་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་ལས་མེད་པའི་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱའི་
གངས་ངེས་སྐབས་པ་ལ། དངོས་དང་། རིགས་པ་དེས་གངས་གཞན་འདོད་པའང་
ཞེགས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། གཞལ་བྱ་མངོན་སློབ་
གཉིས་ཉིད་ཏུ་གངས་ངེས་ཏེ། གཞལ་བྱ་དེ་རང་ལ་མངོན་སུམ་ཏུ་སྤང་བའི་སློབ་
འཇལ་བ་དང་། རང་ལ་སློབ་ཏུ་གྲྲུར་བའི་སློབ་འཇལ་བ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་
གཞལ་བྱ་འཇལ་ཚུལ་གཞན་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་འདི་སྤོང་སྟོབས་
གྱིས་གྲུབ་པོ། །དེས་ན། ཚད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་ངེས་ཏེ། གཞལ་བྱ་མངོན་སློབ་
གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་མངོན་གྲྲུར་དངོས་སུ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་མངོན་སུམ་དང་།
གཞལ་བྱ་སློབ་གྲྲུར་དངོས་སུ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་རྗེས་དབག་ཡིན་པ་ཉིད་གྱིས་
སོ། །ཉགས་འདི་དག་གོང་གི་རིགས་པ་རྣམས་གྱིས་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་ནི་གངས་ངེས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའི་ཉགས་གྱིས་ཚད་མ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དང་། གཅིག་ཁོ་ནར་འདོད་པའི་གངས་
ནི་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ་ཉགས་དེས་ཚད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་
ཞེས་པ་ནི་རིགས་པ་འདིས་གངས་ངེས་འགྲུབ་པར་མ་ཟད་གངས་གཞན་འདོད་པའང་

མ་ཟད་སྐྱེ་བ་སྲ་སྐྱེ་སོགས་མེད་པ་དེ་ངེས་པའི་ཚད་མ་གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་ཉིད་
 འདོད་དགོས་ཏེ། དབང་ཤེས་དེ་ལ་འཇམ་གྱེད་དུ་འཇུག་མི་སྲིད་ཅིང་མངོན་སུམ་
 གཞན་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པའི་སྲིད་ལོ། །དབང་ཤེས་གྱིས་མི་འཇམ་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལོ།
 དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐོ་མ་འཇུག་པའི་དངོས་གྱི་འཇམ་
 གྱེད་མིན་ཏེ། དབང་ཤེས་ཐམས་ཅད་གཟུང་དོན་གྱི་སྐྱོབས་ལས་སྐྱེས་པའི་སྲིད།
 དེར་ཐལ། དབང་ཤེས་རྣམས་གཟུང་དོན་གྱི་རྣམས་པ་ལ་སྐོས་པ་མེད་ན་དེ་བོས་བར་
 དུ་ཚོད་པ་ལ་སོགས་ཡོད་ན་ཡང་དེ་འཇིན་གྱི་དབང་སྐྱེས་སྐོ་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་
 དགག་མི་རྣམས་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་དེ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་ཉིད་ལོག་པ་ལས་དེ་
 མེད་པར་ངེས་པ་ཡིན་པས་རྗེས་དཔག་འདོད་མི་དགོས་སོ་ཞེ་ན། སྐྱེ་བ་སྲ་སྐྱེ་
 སོགས་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་མེད་ཅོམ་གྱིས་དེ་མེད་པར་ངེས་པར་གྱེད་པ་ལ་
 འདོད་དམ། དགག་གཞི་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་གྱིས་མེད་པར་
 ངེས་པ་ལ་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན། སྐྱེ་བ་སྲ་སྐྱེ་སོགས་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་
 "མེད" ཅོམ་ནི་དངོས་མེད་ཡིན་པས་དངོས་མེད་ཐམས་ཅད་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་
 འདོད་པ་དང་། དེ་སྐྱེ་བ་སྲ་སྐྱེ་སོགས་མེད་པར་ངེས་གྱེད་དུ་འདོད་པ་འགལ་བར་
 འགྱུར་བའམ། ཡང་གཉིས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་ན། དགག་གཞི་མངོན་སུམ་གྱིས་
 དམིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་གྱིས་རང་སྐྱོགས་གྱི་ཚོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར། དགག་གྱེ་
 མེད་པར་སྐྱབ་པ་དེ་ཉིད་ལྡོག་པ་དང་རྗེས་འགྲོ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ལོ། །དེའི་སྲིད་
 དགག་གཞི་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པ་ལས་དགག་གྱེ་མེད་པར་ངེས་པའི་སྐོ་ནི་

༡ མ་ཕྱེ། ༡༡༣༥ན། མད * མེད

རྗེས་དབུག་ཡིན་པས་རྗེས་དབུག་མེད་པར་འདོད་པ་དང་འགལ་ལོ། །

དེས་ན་དགག་གཞི་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དགག་
བྱ་མེད་པར་ངེས་པའི་སློབ་ཁས་ལེན་ནམ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་
དབུག་ཁས་ལེན་དགོས་སོ་ཞེས་བསྟན་ནས། འབྲས་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་
དབུག་འདོད་དགོས་པར་སྟོན་པ་ནི། དེར་མ་ཟད་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་སེམས་
དག་ནི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཡང་ཚད་མ་གཉིས་པ་རྗེས་དབུག་ནི་གྲུབ་པ་ཡིན་
ནོ། །རྟགས་རྗེས་སུ་ལས་རྟོགས་ཞེ་ན། གང་ཟག་པ་རོལ་སོ་ཚས་ཅན། གུན་སློང་
གི་སེམས་དེའི་ངོ་བོ་ངེས་པར་གྲུབ་སྟེ། ཞེ་བས་སྐྱབ་སོགས་ལ་ནི་འཇུག་པའི་ཕྱིར།
རྒྱང་པན་ཁྲིད་རང་བཞིན་ཞེས་པའི་རྟགས་ལས་སོ། །

རྟགས་དེ་འབྲས་ལས་གཞན་སེམས་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་སློབ་ཀྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན་
ནོ་ཞེ་ན། སློབ་ཀྱི་ཚོས་ཅན། ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རང་གིས་ཡོངས་སུ་དབྱེད་པའི་གཞལ་
བྱ་ལ་སྐྱབ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྗེས་དབུག་ཚད་མ་མིན་པའི་
རྒྱ་མཚན་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྗེས་དབུག་ཚད་མ་མེད་དེ། དེའི་རྟེན་རྟགས་ལ་ཡིད་
བརྟེན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སློབ་བསངས་ཀྱི་སུ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སློབ་བསངས་
ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་ལྟ་སུའི་སྐབས་ལ་ལ་དག་ཏུ་ནི། རྟགས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང། མཚན་
ཉིད་དང་ལྡན་པ་གཅིག་ལ་གཞོད་ན། དེའི་རིགས་ཅན་གུན་ལ་ཡིད་བརྟེན་མེད་པས་སོ་
ཞེ་ན། དེ་ལྟ་སུ་རྟགས་ཕྱིན་ཅེ་ལོག་ཅིག་འཇུག་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ན། དེ་རྒྱ་མཚན་དུ་
བྱས་ནས་རྟགས་ཐམས་ཅད་ཡིད་བརྟེན་མེད་པ་དེ་འབྲས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱབ་མི་འཐད་དེ།
རྗེས་དབུག་གི་རྟེན་དུ་འདོད་པའི་རྟགས་ནམས་ནི་ཕྱིན་ཅེ་མ་ལོག་པ་ཡིན་པས་སོ། །འོ་

ན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རྟེན་ཆེན་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རྟེན་ཆེན་གང་ལས་ལྷན་ཞེས་གི་ཆེ་
བསྐྱབ་བྱའི་དངོས་པོ་ལག་ལ་དེའི་རྟེན་ཆེན་པ་གྲུབ་པར་གྱུར་པའི་རྟེན་ཆེན་དེ་ནི་བསྐྱབ་
བྱའི་ཆོས་དེ་ལས་སྐྱེས་པའམ་དེའི་རོ་བོར་གདོན་མི་བ་བས་ལྷན་བྱའི་རྟེན་ཆེན་གྱིས་
རྒྱ་སྐྱབ་པ་དང་། ལྷན་བྱས་རང་དང་རོ་བོ་གཅིག་པའི་ལྷན་བྱེད་སྐྱབ་པའི་རྟེན་ཆེན་ནི་ནམ་
ཡང་ལྷན་པ་ལྷན་པ་མི་སྲིད་དེ། རང་གི་རྒྱ་ལམ་ལྷན་བྱེད་ཀྱི་རོ་བོ་དག་མེད་པར་
ལྷན་བྱ་དང་ལྷན་བྱའི་དོན་ནི་སྲིད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལྷན་རྟེན་ཆེན་དང་རང་
བཞིན་གྱི་རྟེན་ཆེན་ཆོས་མེད་ན་མི་ལྷན་བྱའི་ལྷན་བྱེད་པ་གྲུབ་པའི་དབང་གིས་
ལྷན་པ་མི་ལྷན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལ་དེ་ལྷན་བྱེད་པའི་བཞིན་མཚོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ཉིད་གཞན་དུ་འདྲེས་མཚོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཆེན་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྷན་པ་མི་ལྷན་པ་
པའི་རྒྱ་མཚོན་ནི། རྟེན་ཆེན་ཆོས་མེད་ན་མི་ལྷན་བྱའི་ལྷན་བྱེད་པ་གྲུབ་པ་ལས་གཞན་
མེད་དོ། །

རོ་བོ་ལྷན་བྱེད་རྟེན་ཆེན་ཡང་དག་ཏུ་ལས་ལེན་པའི་དགག་པ་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་
དག་ལ། རྟེན་ཆེན་ཆོས་མེད་ན་མི་ལྷན་བྱའི་ལྷན་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་ལྷན་གྱི་
ལྷན་བྱེད་པ་མ་གྲུབ་ཅིང་རོ་བོ་མེད་པའི་བདག་གཅིག་པའི་ལྷན་བྱེད་པར་མེད་པས་སོ་ཞེ་
ན། དེ་དག་ལ་འདྲེས་མེད་ན་མི་ལྷན་བྱའི་ལྷན་བྱེད་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡོད་ན་ལྟར་རྒྱུར་བའི་གཞིར་
རང་གི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་ལྷན་བྱེད་ལམ་རང་རྒྱ་མཚོང་བའི་མངོན་སུམ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་
གཞན་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དག་ཡོད་པ་ན་ཡང་ལྷན་བྱེད་པའི་སྐྱབས་ཀྱིས་དེ་དག་
སྐྱབ་པའི་མངོན་སུམ་མེད་ན་ནི་རྒྱ་དང་ལྷན་བྱེད་དེ་དང་ལྷན་བྱེད་པའི་ལྷན་བྱེད་ལྷན་
བྱེད་པའི་ལྟར་ཡོད་དེ་མེད་པས་ལྷན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟེན་ཆེན་དག་ཚང་མ་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་

གཞན་ཡང་དགག་བཞི། རྒྱང་བཞུ་སོགས་དབང་ཤེས་ཀྱིས་མ་དམིགས་ན་མེད་བས་
 རྒྱབ་པའི་སྤྱིར། སྤྱིའི་སློབ་ཅི་ཚད་མ་མེན་བས་ལྲབ་ཅེ་ན། འདས་པའི་དུས་ཀྱི་ཀུན་དགའ་
 ར་བ་སོགས་མེད་བ་ཐོབ་བར་འགྱུར་ཉེ། རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་མ་མཐོང་བའི་སྤྱིར།
 དཔེར་ན་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་བཞིན། གལ་ཏེ་དེ་ནི་དབང་ཤེས་རྣམས་ཀྱིས་
 དུས་གཞན་དུ་ནི་རྟོགས་ལ་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་ནམ་ཡང་རྩལ་མཐོང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་
 མ་དམིགས་བས་མི་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། རྩལ་མཐོང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ནམ་ཡང་མ་
 དམིགས་ན་མེད་བས་ལྲབ་བ་དེ་ཡང་མིན་ཉེ་དབང་པོ་ལྷ་དང་རྒྱུས་འབྲས་ལུ་སྐྱེད་པའི་
 རུས་སོགས་ལ་དངོས་སུ་དམིགས་པའི་རྩལ་མཐོང་དབང་པོའི་སློབ་ཅི་མི་སྤྱིད་པའི་སྤྱིར།
 དེ་དག་མེད་བར་ཐལ་ལོ། །དེ་དག་མེད་བར་རྟོགས་པ་ཡིན་པར་འདོད་ན་ནི། སློབ་དབང་
 ཤེས་དང་འབྲས་ལུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མེད་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཤེས་ལྷ་ཚོས་ཅན། དབང་
 པོ་ལྷ་དང་རྒྱུས་འབྲས་ལུ་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་སོགས་དེས་རྗེས་དབག་ཉིད་ཚད་མར་
 འདོད་དགོས་ཉེ། དེ་དག་རྩལ་མཐོང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་མི་སྤྱིད་བས་སྤྱིའི་
 རྩལ་གྱིས་འཛིན་དགོས་པ་གང་ཞིག །རྣམ་རྟོག་མེད་བར་རང་ལུལ་སྤྱིའི་རྩལ་གྱིས་
 འཛིན་བ་མིན་པའི་སྤྱིར། རྟགས་སྤྱི་མ་དེར་ཐལ། མངོན་སུམ་ནི་རྣམ་རྟོག་མེད་བ་ཉིད་
 ཀྱིས་ན་སྤང་ལུལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་གངས་མང་དགག་བཞི། ཀུན་ལས་བརྟུས་སུ། གལ་ཏེ་མི་རྟག་པ་ལ་
 སོགས་པའི་རྣམ་བས་ཁ་དོག་ལས་སོགས་པ་འཛིན་བ་དང་། ལན་"གཅིག"མ་ཡིན་
 བར་འཛིན་བ་དེ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་འཛིན་བ་ནི་ཡོང་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་། དེ་ལ་རབ་

༡ མ་ཕྱེ། ༡༡བཟན། ཅིག *གཅིག

སྐྱོར་སྤྱིར་ཚད་ལ། །གཞན་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཡང་ཤེས་པ་འང་མ་ཡིན་
ཏེ། །རྣམ་པ་མེད་འགྲུར་བློ་སོགས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་འབྲེལ་བ་ལ། དང་པོ་
སྤྱོགས་སྲ་མ་སྟོན་པའི་མདོ་ཚིག་བཀའ་པའི་སྟོན་ས་གཞན་གྱི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་།
དེའི་ལན་བསྟན་པའི་མདོ་ཚིག་བཀའ་ནས་རྩོད་ལན་བཤད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི་གལ་ཏེ། །གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་ངེས་ན་ཁ་དོག་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་
རྟོགས་པར་མི་འགྲུར་ཏེ། །ཁ་དོག་རང་མཚན་དང་མི་རྟག་པ་སྤྱི་མཚན་ཡིན་པས་རང་
སྤྱི་འདྲེས་པའི་གཞལ་བྱ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་དེ་རྟོགས་པའི་སྟོ་མངོན་
རྗེས་ལས་ཚད་མ་གཞན་དུ་འགྲུར་ཏེ་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པས་མངོན་སུམ་
མིན་ལ། རྗེས་དཔག་གྲང་མིན་ཏེ། རང་གི་རྟེན་དུ་གྲུར་པའི་རྟོགས་མེད་པར་ནི་ཡོད་
པའི་སྤྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སྲར་ཁང་ནང་དུ་ཅན་གྱིས་མེ་མཐོང་ཞིང་། སྤྱིས་དུ་བ་
མཐོང་བ་ན་སྲར་གྱི་མེ་བྲན་ནས་སྲར་གྱི་མེ་དེ་ཡོད་པ་རྟོགས་པའི་སྟོ་ནི་བྲད་པར་
མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་ལ། མངོན་རྗེས་གཉིས་ལས་དེ་ནི་ཚད་མ་གཞན་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་
མཚན་རང་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ཤིང་དེའི་རྟེན་དུ་གྲུར་པའི་རྟོགས་དང་ནི་
ཚོས་གྱི་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་རྟོགས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་
ངེས་པའི་རྟོགས་གྱིས་ཚད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་འགྲུབ་པར་མི་འགྲུར་ཏེ། དེ་འགྲུབ་ན་
རང་མཚན་མངོན་སུམ་ཁོ་ན་དང་སྤྱི་མཚན་རྗེས་དཔག་ཁོ་ནས་འཇམ་ཞིང་དེ་ལས་
གཞན་པའི་སྤྱང་གསུམ་མེད་དགོས་པ་གང་ཞིག །གཞལ་བྱ་མང་སྤྱིར་ཚད་མ་རྣམས།
མང་པོ་ཉིད་དམ་ཡུལ་གཅིག་ལ་ཡང་ཚད་མ་དུ་མ་ཉིད་ནི་འཇུག་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་
བྲད་པར་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་རྟོགས་གྱིས་ཚད་

མ་གཅིག་གསུམ་གྲངས་གྲང་སེལ་བར་མི་འགྲུར་ཏེ། ཚད་མ་རྣམས་ཡུལ་ངེས་པ་ནི་
མེད་པའི་སྲིད་ལ། རང་སྲི་གཉིས་ལས་གཞལ་བྱ་གཞན་ནི་ཡོད་པའི་སྲིད་རོ། །ཞེས་
ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་དེའི་ལན་བཤད་པ་ལ། འདྲེས་པ་འཛིན་པའི་ཚད་མ་གསུམ་པ་དགག་
པ་དང་། རྒྱད་པར་མཐོང་བའི་ཚད་མ་གསུམ་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྟགས་ལ་
བརྟེན་ན་རྗེས་དབུག་ཚད་མར་བསྟན། བཅད་ཤེས་ཡིན་ན་ཚད་མ་མིན་པར་བསྟན།
དང་པོ་ནི། ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་དེ་བྱས་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་
དོག་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་ལ་འདོད་དམ། ཁ་དོག་མཐོང་བའི་མདོན་སྲུང་གིས་བྲངས་
པའི་ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་ངེས་པ་ལ་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན་དེ་ནི་རང་སྲི་འདྲེས་པའི་
གཞལ་བྱ་གསུམ་པ་འཇུག་པའི་ཚད་མ་མ་ཡིན་གྱི། སྲི་མཚན་སྤང་ཡུལ་དུ་བྲས་ནས་
དངོས་པོར་གྲུང་པའི་ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་འཇུག་པའི་རྗེས་དབུག་ཡིན་ཞོ་ཞེས་སྟོན་པ་
ནི། འཛིན་པ་ལ་ནི་ཚུལ་འདིར་འདོད། ཅེས་པའི་བར་རོ། །དེ་ལ་ཡང་དགོས་དང་འཇོས་
དོན་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྲས་པའི་རྟགས་ལས་ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སྟོང་ཁ་
དོག་རང་མཚན་དང་མི་རྟག་པ་སྲི་མཚན་སྤང་ནས་འཛིན་པའི་ཚད་མ་གསུམ་པ་ཡིན་
པས་ཚད་མའི་གྲངས་ངེས་ཉམས་པའི་སྟོན་འདིར་ཐལ་བར་མི་འགྲུར་ཏེ། སྤང་ཡུལ་གྱི་
དབང་དུ་བྲས་ནའང་རང་སྲི་འདྲེས་པ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ལ། འཇུག་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་
བྲས་ནའང་དེ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། སྤང་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྲས་ན་རང་སྲི་འདྲེས་པ་འཛིན་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་ཁ་དོག་ཏུ་སྤང་བའང་སྲི་མཚན་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་རང་ལ་མི་རྟག་
པར་སྤང་བ་སྟོར་བའི་སྟོན་ནས་རང་ལ་སྤང་བ་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་ཁ་

དོག་མི་རྟག་པར་སྤང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །འབྲུག་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
ནའང་རང་སྤྱི་འབྲེས་པར་འཇིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲུག་ཡུལ་ནི་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་ལ་
བརྗོད་ལ་དེ་ནི་རང་མཚན་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བྱས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་དོག་མི་
རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སློབ་ཚན་ཅན། རང་གི་འབྲུག་ཡུལ་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་དེ་དངོས་
པོར་མེད་པའི་ངོ་མོ་མིན་གྱི། དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། ཁ་དོག་དེའི་མི་རྟག་པ་དེ་ལྟར་བྱས་
པའི་རྟགས་ཀྱིས་གྲུབ་པས་དེ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ། ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་ཅིང་
འཇལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་ལ། ལྟོ་དེ་འབྲུག་ཡུལ་ལ་སྤྱི་བའི་སྤྱོད་མེད་
པར་བསྟན་ཚུལ་དེ་སྤྱབ་རྟགས་ལ་བརྟེན་པ་ཀུན་ལ་མཚུངས་པར་བསྟན། དགག་
རྟགས་ལ་བརྟེན་པ་མི་སྤྱི་བའི་ཚུལ་གཞན་བཤད་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རྗེས་དབུག་དེས་གཞན་སྤང་ལ་གཞན་གྲུབ་པར་འབྲད་བ་མིན་
པས་རང་ལ་སྤང་བ་ཁ་དོག་མིན་ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་གྲུབ་པ་འགལ་ལོ་ཞེས་ན། དེ་
འབྲེའི་སྤྱོད་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རང་ལ་སྤང་བ་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཡང་འབྲེའ་པའི་
དབང་གིས་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་གཞལ་བ་ལྟར་གྲུབ་པའི་སྤོ་ནས་མི་སྤྱི་
བའི་སྤྱིར་དོ། །འབྲེའ་བ་ལས་མི་སྤྱི་བའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བྱས་པ་སོགས་ཁ་དོག་
མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དངོས་པོ་གང་ཇི་ལྟར་བྱར་
འབྱུང་པ་དེ་འབྲ་དེ་ནི། ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་བྲན་པའི་རྟགས་འཇིན་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་
ལ་སེམས་དེ་ལས་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་དེ་ལྟའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཅན་
གྱི་སློབ་སེམས་དེས་སྤྱེད་པ་སྤྱེ་ལ། ཚུལ་དེ་ལྟར་ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་རྟགས་

དང་རྟགས་ཅན་སློབ་བརྒྱུད་པ་ཡིས་ནི། ཁ་དོག་མི་རྟག་པའི་དངོས་པོ་ལ་འབྲེལ་པའི་
སྲིད་རྗེས་དཔག་དེ་རང་ལ་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་དེར་སྤང་བ་ཁ་དོག་མི་རྟག་པའི་དངོས་
པོར་གྲུབ་པ་ཡིས་ནི་སློང་ཡང་ཁ་དོག་མི་རྟག་པའི་དངོས་པོ་ལ་སྦྱ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་
མ་ཡིན་ལོ། །ཡང་ན་དངོས་པོ་ལ་འབྲེལ་སྲིད་ཞེས་པ་ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པ་ལ་
ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དངོས་པོ་ལ་འབྲེལ་བའི་སྲིད་ཞེས་སྦྱར་དོ། །

དག་དོན་ནི། བྱས་པའི་རྟགས་ལས་ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སློབ་ཚུལ་
ཅན། བྱོད་ལ་སྤང་བ་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་སློང་ཡང་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་ལ་མི་སྦྱ་
ཏེ། དེ་སྦྱབ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་བྱས་པ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་
རྟགས་འཛིན་སེམས་ལས་སྦྱེས་པའི་ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་འཇལ་བའི་སློབ་ཡིན་པའི་
སྲིད། དེ་ཉིད་འཇུག་ལུལ་ལ་མི་སྦྱ་ཡང་། རང་ལ་སྤང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པས་འབྲུལ་བར་
འཛིན་གོ་ཞེས་ཞར་བྱུང་གི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ཚོས་ཅན། རང་གི་འཇུག་ལུལ་
ཁ་དོག་མི་རྟག་པའི་དངོས་པོ་ལ་སྦྱ་བྱེད་ཉིད་མིན་ཡང་འབྲུལ་བར་ནམ་གཞག་བྱས་
པ་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་སྤང་བ་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་སློང་བ་དེ་དག་དེའི་
ངོ་བོར་སྤང་ནས་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་ལ་ཞེན་པའི་སློབ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཚུལ་དེ་སྦྱབ་
རྟགས་ལ་བརྟེན་པ་ཀུན་ལ་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ནི། རྟགས་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་
རྗེས་དཔག་རྣམས་ཀྱང་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་འཇུག་ལུལ་ལ། མི་སྦྱ་བའི་ཚུལ་དེ་
དང་འབྲེལ་ཞེ་ན། བསྦྱབ་རྟགས་ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་འབྲེལ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟར་
ཡིན་པ་དེའི་སྲིད་དངོས་པོར་བྱུང་བའི་རྟོགས་བྱའམ་བསྦྱབ་པ་ལ་ཁྲབ་བྱེད་བསྦྱབ་
བྱའི་ཚོས་རྟགས་དེའི་ངོ་བོ་འམ་རྒྱ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ནི་ཁྲབ་པར་བྱ་བ་

ཉགས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་འཛིན་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་ལ། སེམས་དེ་ཡང་
བསྐྱབ་བྱ་དེ་ཉགས་པའི་སྐྱོའི་རྒྱ་ཡིན་པས་དེ་འདྲའི་འབྲེལ་པའི་དབང་གིས་ཉགས་དེ་
དག་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དབག་རྣམས་རང་ལ་སྤང་བ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཀྱང་དངོས་
པོར་གྱུར་བའི་འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་སྐྱ་བའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱས་པའི་ཉགས་ལས་ཁ་
དོག་མི་ཉགས་པར་ཉགས་པའི་སྐྱོ་དང་འདྲོ། །

གསུམ་པ་དགག་ཉགས་ལ་བརྟེན་པ་མི་སྐྱ་བའི་ཚུལ་གཞན་བཤད་པ་ལ་དགག་
ཉགས་ལ་བརྟེན་པ་འབྲེལ་པ་ལས་མི་སྐྱ་བའི་ཚུལ་གཞན་བཤད་པ་དངོས་དང། དེ་ལ་
ཚོད་པ་སྤངས་ནས་དགག་ཉགས་ཀྱིས་དགག་བྱ་འགོག་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ལ་
རག་ལས་པར་བསྟན་པ་དང། དགག་བྱ་འགོག་པའི་དགག་ཉགས་དེ་ལས་གཞན་དུ་
སྐྱོར་བ་འབྲེལ་བར་བསྟན་པ་དང། ཞར་ལ་དགག་ཉགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་དང་བཞི།
དང་པོ་ནི། འོ་ན་དགག་ཉགས་ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་འབྲེལ་པའི་དབང་གིས་འཇུག་ཡུལ་
ལ་མི་སྐྱ་བའི་ཚུལ་རི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། དགག་པ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པས་གོང་དུ་བཤད་
པའི་དངོས་འབྲེལ་དེ་ལྟ་བུའི་དབང་གིས་མི་སྐྱ་བ་མ་ཡིན་ཀྱང་ལྟོག་འབྲེལ་གྱི་དབང་
གིས་མི་སྐྱའོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། དགག་བྱ་མེད་པའི་དགག་པ་ཉིད་ནི་
ཐམས་ཅད་དུ། དགག་བྱ་དེ་ཚད་མས་མི་དམིགས་པ་ལས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་དེ་
ཡོད་པའི་དོན་ཚོས་དེ་ཚད་མས་གྲུབ་པར་སྐྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་མེད་པར་འཛོག་པའང་ཡོད་
པའི་དོན་གྱི་བསྐྱོག་ལྷོགས་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ཉིད་ལས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་
པོ། །དེས་ན་དགག་ཉགས་རྣམས་ལྟོག་འབྲེལ་དེ་ལྟ་བུའི་དབང་གིས་མི་འབྲེལ་བའི་
ཕྱིར་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དབག་རྣམས་ཀྱང་འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་སྐྱ་བ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། དགག་པ་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །མི་དམིགས་པ་ལས་འགྲུབ་པ་
 ཡིན། ཞེས་སྐྱེས་པ་དང། གང་རེག་འགོག་པ་ལ་མེ་ཡོད་ཉགས་སུ་སྐྱོར་བ་འགལ་མོ་
 ཞེ་ན། གང་རེག་དགག་པ་ལ་དེ་དང་འགལ་བ་མེ་ཉགས་སུ་བརྗོད་པ་འཇམ། གང་འབྲས་
 སུ་ལོང་བྱེད་འགོག་པ་ལ་དེའི་རྒྱ་གང་རེག་དང་འགལ་བ་མེ་ཡོད་པ་ཉགས་སུ་བརྗོད་
 པ་ནི་མེ་ཚད་མས་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་གཞི་དེར་གང་རེག་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་
 ཚད་མ་ཉིད་མེད་པ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་འཕེན་པ་
 ལས་གཞན་དུ་མི་འཕེན་ན་མེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་གཅིག་ཡོད་པར་བརྗོད་པས་གང་
 རེག་སོགས་གཞན་མེད་པ་དེ་ནི་གང་ལས་རྟོགས་ཏེ་མི་རྟོགས་པའི་སྲིད་པོ། །དེའི་
 མཐའ་བཅད་པ་ནི། མེ་ཡོད་པས་གང་རེག་མེད་པར་སྐྱབ་རུས་པ་དེ་གང་རེག་
 དམིགས་པའི་ཚད་མ་མེད་པར་འཕེན་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མ་ཡིན་ན་གཞན་
 གང་གིས་ཡིན། མེ་དང་གང་རེག་འགལ་བའི་སྲིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འགལ་བ་དེ་ཉིད་
 གང་རྒྱ་མཚན་ཅིས་གྲུབ། དེ་གཉིས་^༡ ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། ལྟན་ཅིག་
 མི་གནས་པ་དེ་ཡང་རྒྱ་མཚན་གང་ལས་གྲུབ་པར་འདོད། མེ་ཉེ་བའི་སྟོབས་གྱིས་
 སྲར་ནས་སྤང་བཞིན་པའི་གང་རེག་^༢ གི་རྒྱན་སྲིས་མཐོང་བ་མེད་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། ད་
 བེ་གང་རེག་དམིགས་པའི་ཚད་མ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པས། དེ་ཡང་དེའི་ཚད་མ་
 ཉིད། །མེད་པ་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན། ཞེས་གྲུབ་མོ། །དེའི་སྲིད་གང་རེག་མེད་པར་
 སྐྱབ་པ་ལ་མེ་རང་ཉིད་སྐྱབ་བེན་པར་ཉགས་སུ་བརྗོད་ན་ཡང་དོན་གྱིས་གང་རེག་མ་
 དམིགས་པ་དེ་ཉིད་གང་རེག་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། གང་རེག་མ་དམིགས་པ་དེ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༥ན། གཉས * གཉིས
 ༢ མ་ཕྱི། ༡༥ན། རག * རེག

ཉིད་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས་མེ་ཡོད་པས་གང་རེག་མེད་པར་
སྐྱབ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་གང་རེག་མ་དམིགས་པས་མེད་པར་སྐྱབ་མི་བྱས་པར་མེ་ཡོད་
ཉམས་སྲུ་བཀོད་པ་མིན་ཞེས་པའི་དོན་དོ། །

དེས་ན་གང་རེག་མེད་པར་སྐྱབ་པ་གང་ལ་གང་རེག་མ་དམིགས་པ་དེ་ནི་སྐྱབ་
བྱེད་ཚད་མ་མིན་པར་སྐྱབ་དེས་ནི་མི་དམིགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཉམས་གྱིས་ཀྱང་གང་
རེག་ལ་དགག་པ་རྣམས་ལ་ཀུན་ཏུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མེ་དམིགས་པས་གང་
རེག་མེད་པར་འགྲུབ་པ་གང་རེག་མ་དམིགས་པས་མེད་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚོན་
གྱིས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །ཚུལ་འདི་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་དང་། རྒྱ་འགལ་
དམིགས་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་སམ་ཞེ་ན། འགལ་འབྲས་དམིགས་པ་སོགས་ཀྱང་དེ་
དང་འབྲེལ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དགག་ལ་དེའམ་དེ་རྒྱ་དང་། འགལ་བ་བརྗོད་པ་མཐོང་གང་
ཡིན། །དེ་ཡང་དེའི་ཚད་མ་ཉིད། །མེད་པ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས་ཡིན་པ་
དེས་ན་གང་རེག་མེད་དེ། དུ་བ་སྟོབས་ཆེན་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དེ་དང་འགལ་
དོན་གྱི་འབྲས་བུ་བརྗོད་པ་དེ་ཡང་དེ་ཡི་ཚད་མ་ཉིད་མེད་པ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་
མཚོན་གྱིས་ཡིན་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཚོས་མཚུངས་པའི་སྤྱིར་དོ། །དེ་དག་གིས་
གྲུབ་པའི་དོན་བསྐྱབ་པ་ནི། དེས་ན་དགག་ཉམས་ཀུན་ལ་འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་དང་།
འགལ་རྒྱ་དམིགས་པའི་སྤྱོད་པ་འགོད་ཚུལ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི་ཚོས་དེ་ཚད་མས་
མ་དམིགས་པ་ཚིག་གིས་དངོས་སུ་ཟེན་པའམ་ཉམས་ཀྱི་བྱས་པས་འཕངས་པའི་སྟོ་
ནས་ཚོས་དེ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་དོན་ལ་མི་འདུ་བ་ཐ་དད་པ་མེད་པས། དགག་པ་ཉིད་ནི་
ཐམས་ཅད་དུ། །མི་དམིགས་པ་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན། ཞེས་བྱ་བ་ལེགས་པར་འགྲུབ་པོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཚོས་དེ་དང་འགལ་བ་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་དམིགས་པ་དང་།
 ཚོས་དེ་ནི་ཚད་མས་བཀག་ཅིང་མ་དམིགས་པ་དང་། དེའི་ཐབས་རྒྱ་དང་ཁྲུབ་བྱེད་
 ཚད་མས་བཀག་པ་དང་། བཅས་པ་སྟེ་དངོས་འབྲས་ཚད་མས་བཀག་པ་སོགས་གང་
 ཡང་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་མེད་པར་ནི་ཚོས་དེ་དགག་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཚད་མ་ཡིན་པར་
 སྐྱབ་པའི་ཉགས་གང་ཡིན་པ་དེ་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཅན་ཅན། རིགས་པའི་ཚུལ་
 དང་མཐུན་པའི་ཉགས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲའི་ཉགས་ཀྱང་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། རྒྱུ་དཔོག་པ་
 དང་རྒྱུང་བན་པ་དག་དག་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ལ་སོགས་པས་ཀུན་མཁྱེན་མེད་པར་སྐྱབ་པ་
 དང་། རྒྱུང་བན་པས་འདིག་རྟེན་གཞན་དང་ལྟ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་བསྐྱབ་པའི་
 ཉགས་སྐྱས་པ་བཞིན་ལོ། །ཉགས་དེ་དག་འབྲུལ་བའི་རྒྱ་མཚན་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། ཀུན་
 མཁྱེན་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་འབྲུལ་པར་བསྐྱན་པ་ནི། ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་པར་དག་
 སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱབ་མི་རུས་པར་ཐལ། ཀུན་མཁྱེན་སོགས་ཐ་མལ་པའི་དབང་
 པོའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་དོན་རྣམས་དང་སྐྱབ་པ་ལ་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་འགལ་བ་
 གྲུབ་པ་མེད་པའི་སྲིང་རོ། །ཉགས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཤེས་བྱ་ཀུན་
 རིག་པ་དང་དག་སྐྱབ་པ་གཉིས་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ངོ་པོ་གང་ཡིན་ཏེ་མིན་པར་ཐལ།
 གལ་ཏེ་ཤེས་བྱ་ཀུན་རིག་པ་ན་སྐྱབ་པ་མེད་དགོས་ན་ད་ལྟའང་གང་ཤེས་པའི་དོན་དེ་སྐྱབ་
 མི་རུས་དགོས་པ་ལ། རང་གིས་རིག་པའི་དོན་སྐྱབ་པོ་ཡང་ཡིན། སྐྱས་པའི་དོན་རིག་
 པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་ནའོ། །

རྒྱུང་བན་པས་འདིག་རྟེན་གཞན་སོགས་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་འབྲུལ་བའི་

༡ མ་ཕྱུ། ༡༥༥༥ན། རྒྱབ * རྒྱབ

ཚུལ་ལ་དང་པོར་རྟེན་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ལོ། གུ་མཚུན་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་རྟེན་ཆེན་པོ་དེ་
 པའི་རྒྱལ། སྐྱབ་པོ་གས་པས་ཞེས་སྐྱབ་པསྐྱབ་ཟེན་གྱི། འཛིག་རྟེན་གཞན་པོ་གས་
 མེད་སྐྱབ་པའི་ཞེས་པ་མ་གཏོགས་དེ་ལ་སྐྱབ་ཀྱི་དེ་ལྟར་འགོད་སྐྱབ་པས་
 འདིར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་གནད་མ་ཞེས་པར་འགོད་པ་འདྲེས་པ་འདྲེས་ཀྱི་
 བོད་དག་གིས་རང་གི་མཚང་ཆེན་པོ་བསྟན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་
 ལའང་རག་སྐྱབ་རྟེན་སྐྱབ་པོ་དེ་པར་བཞག་པ་དང་། གུ་མཚུན་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་དེ་
 འདྲེས་པའི་དམིགས་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་པ་བཞག་པར་གོ་ནས། དེ་ཉིད་སྐྱབ་ཀྱི་ཡིན་པར་
 བརྗོད་ཅེས་པ་ལ། གུ་མཚུན་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་མ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་སྐྱབ་
 ཀྱི་ཡིན་ན་སྐྱབ་ནས་གུ་མཚུན་མེད་དེ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྗོད་པས་
 ཚོག་མོད། རག་སྐྱབ་པོ་གས་རྟེན་སྐྱབ་པོ་དེ་ནས་ཅི་བྱ། ཞེས་པའི་བཞག་པ་བྱས་
 མོད། དེ་ལྟར་རང་གིས་"གང་འདྲེས་མ་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྐྱབ་ཀྱི་དེ་དུ་སྐྱབ་པ་
 ལའང་མཚུངས་ཏེ། རྟེན་རང་ཡང་དང་པོ་ནས་གང་འདྲེས་པའི་ཕྱིར་དེ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་བརྗོད་པས་ཚོག་མོད། མེ་ཡོད་པ་པོ་གས་རྟེན་སྐྱབ་པོ་དེ་ནས་ཅི་བྱ། ཞེས་བརྗོད་
 བ་ལན་ཅི་འདྲེས་གང་འདྲེས་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་མ་དམིགས་པ་ཁོ་ན་རྟེན་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་
 མ་སྐྱབ་པོ། ཞེ་ན། ཁོས་གང་དེ་འདྲེས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་སྐྱབ་ཀྱི་མ་
 དམིགས་པ་ཁོ་ན་རྟེན་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་གང་དུ་སྐྱབ། ཁས་ལེན་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་མ་
 འཕེན་ཞིག་ཤེ་ལྟར་ལོར་པའི་དབང་གིས། དེ་ཕྱིར་ལེན་དུ་སྐྱོག་གྱུར་ལ། ཡོད་མེད་
 དེས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་པའང་གུ་མཚུན་མེད་ལ་སྐྱབ་པོ་དེ། གུ་མཚུན་ལེན་སྐྱོག་

༡ མ་ཕྱི། ༡༥༧༧ན། ག * གང

ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཡོད་མེད་གང་དུའང་ཚུར་མཐོང་གིས་དེས་མི་རུས་པར་
 འདོད་པ་ལས་འཆལ་གཏམ་ཆེ་བ་ཅི་ཞེག་སྐྱ་རྒྱ་ཡོད། སྐྱབས་གནས་ཡོད་དེས་མིན་
 པར་འདོད་པའི་སངས་རྒྱས་པ་དང་། དག་སྐྱ་བ་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་མེད་པ་ལ་རྟགས་སུ་
 འགོད་པའི་ཕྱི་རོལ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པར་གང་ནས་བཤད། གཟིགས་རྒྱ་ཅན་ཁྱོད་ཀྱིས་
 ལྟོན་ཞེག། །དེ་དེ་དུས་མ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱང་བཀྱོད་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་དང་
 མཐོང་དེས་ཀྱི་ལྟ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་རྟགས་གང་འགོད། དེ་འབྲ་ཐ་མལ་
 བའི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐ་མལ་པའི་དབང་ཤེས་པ་ལ་ཡོད་
 བ་སྤང་རུང་གི་དོན་ཡིན་ན། དབང་ཤེས་དེས་མ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ཚོས་དེ་མེད་པའི་
 སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པར་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་ཐ་མལ་པའི་དབང་ཤེས་ལ་སྤང་མི་རུང་ལ།
 དབང་ཤེས་དེས་མི་དམིགས་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཚོས་དེ་མེད་པར་དེས་བྱེད་མིན། སྐྱེ་བ་སྲ་
 ཕྱི་དང་སྲིད་པ་བར་དོ་སོགས་ཐ་མལ་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་མ་དམིགས་པས་མེད་
 པར་མི་འགྲུབ་པར། མ་མཐོང་ཕྱིར་ན་མེད་པ་མིན། ཞེས་སོགས་སུ་རབ་ཏུ་བརྗོད་ཟིན་
 ལ། དེའི་ཕྱིར། མཐོང་དེས་ཀྱི་ལྟ་ལ་སོགས་པ་ཐ་མལ་པའི་དབང་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་
 པའི་ཤིན་ཏུ་སློག་གྲུང་ལ་ཡང་དབང་ཤེས་དེས་མ་དམིགས་པ་ཅོམ་ཀྱིས་ཡོད་མེད་
 གང་དུའང་དེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ། །

བཞི་པ་ཞར་ལ་དགག་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ལ། འགལ་ལྡན་དམིགས་
 པའི་དབྱེ་བ་དང་། འབྲེལ་ལྡན་མ་དམིགས་པའི་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དགག་བྱ་
 འགོག་པ་ལ། འགལ་བ་རྟགས་སུ་སྐྱོར་བ་དེ་ཡང་། རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཚོས་ནི་

རྣམ་ཐ་དད་དམ་རྣམ་མ་¹དད་མེད་པའི་དགག་བྱའི་ཚོས་འགོག་པ་ལ་སྐྱོར་བའི་
 ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་རང་སྐྱོགས་ཀྱི་ཚོས་སུ་བྱུང་བའི་གཞིར། ཁ་བ་མེད་
 བར་སྐྱུང་བ་ལ་²མེ³རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། གངས་ཅན་པའི་བུམ་པ་སྲར་ནས་
 རྟག་པར་ཡོད་པར་ཁས་ལྷངས་པ་ལ། བུམ་པ་ཚོས་ཅན། སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ།
 ཞེས་པ་ལ། སྲར་ནས་རྟག་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གཞོན་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་ཐལ་
 བས་འཕངས་པའི་རྟགས། བུམ་པ་⁴ཚོས་ཅན། སྲར་ནས་རྟག་པར་ཡོད་པ་མིན་ཉེ།
 སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ནི་འགལ་ལྷོད་མིགས་པའི་རྟགས་ལ་ལྷན་ཅིག་
 མི་གནས་འགལ་ལ་⁵བརྟེན་པ་དང་། བན་ཚུན་སྲང་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་ཡོད་
 ཅིང་། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་ལྷོད་མིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་ན། རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཚོས་རྣམ་ཐ་དད་པས་བྱུང་བ་དང་། བན་ཚུན་
 སྲང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཚོས་རྣམ་ཐ་མི་དད་པས་བྱུང་བར་
 བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འབྲེལ་ལྷོད་མིགས་པའང་དབྱེ་བ་ནི། ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་བྱ་དངོས་པོར་
 སྐྱུང་བ་ཉིད་བསྐྱབ་པ་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་
 ཡིན་ནའང་དངོས་པོ་ཡིན་དགོས་པར་འདོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་བྱེད་དེ་དངོས་པོ་
 ཉིད་རང་ལོག་ཅིང་དངོས་མེད་ཡིན་ན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་ལོག་པའི་དངོས་

¹ མ་ཕྱི། རྟེན་པ་ -མ་ *ཐ་
² མ་ཕྱི། རྟེན་པ་ མི *མེ
³ མ་ཕྱི། རྟེན་པ་ +མ་ *
⁴ མ་ཕྱི། རྟེན་པ་ བརྟེན *བརྟེན

མེད་ཞེས་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཏེ། འདིས་དངོས་པོ་ལོག་པའི་དངོས་མེད་ཞེས་
 ཚིག་གིས་ཟེན་པར་རྟགས་སུ་བཞོན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་དངོས་པོ་མེད་པ་བསྐྱབ་པ་ཞེས་
 འབྲེལ་རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ཙམ་ཞེས་སྦྱིར་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། །དེས་ཁར་ལ་
 གཞན་ཡང་ཁེགས་པར་སྟོན་པ་དེ། བསྐྱབ་བྱ་དངོས་པོ་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་དགོས་པ་བཞིན་དུ་དངོས་པོར་མེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
 བ་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་འང་དངོས་མེད་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པར་བསྟན་པ་དེས་ནི་འབྲེལ་པ་མ་གྲུབ་
 བཞིན་དུ། རྟོག་པས་སྦྱར་བའི་ཚོས། སྒྲ་ཚོས་ཙན། བྲོད་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་སྦྱབ་
 པའི་ཕྱོགས་བཏགས་པ་བ་ཚོས་ཙན་དང་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་དག་ལ་གང་རུང་ཉིད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྦྱོར་བ་སོགས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་བསམ་པ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་
 སྦྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚོས་ཙན་དང་མ་ཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་ཡིན་པ་ནི་རྟག་མི་རྟག་ཅི་
 ཡང་རུང་བ་ལ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སྦྱིར་བསྟན་ཁར་བྱུང་དང་བཅས་པ་བརྗོད་
 བས། དེ་དབྱེ་བ་དངོས་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། དེ་བཞིན་དངོས་ཉིད་རང་
 ལོག་ན། དངོས་རྣམས་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན། ཞེས་སྦྱོར་བའི་རྟགས་དངོས་པོར་མེད་
 པས་བསྐྱབ་བྱ་དངོས་པོར་མེད་པར་སྦྱབ་པ་དེ་ཅི་ལྟ་སུ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཡང་དངོས་པོ་མེད་
 པའི་རྟགས་གང་ཡང་རུང་བས་དངོས་པོར་མེད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་གང་ཡང་རུང་བ་སྦྱབ་
 བུས་པ་མིན་གྱི། ཁྲུང་བར་བྱེད་པའི་ཚོས་མེད་དང་ཕིང་སོགས་ལོག་པ་ཉིད་ཁྲུབ་པར་
 བྱ་བའི་ཚོས་དུ་བ་དང་ཕིང་སོགས་ལོག་པའི་གོ་བྱེད་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །

ནམ་གྱི་ཆེ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ། མེ་མེད་དང་ཕིང་མེད་སོགས་རང་གི་ལྡོག་པ་ནི་
 རྣམ་པ་འགར་ཚད་མས་ཡོངས་སུ་བཅད་ཅིང་གྲུབ་པ་ན་དེའི་ཆེ་ཡིན་གྱི། རང་ཚད་

མས་མ་གྲུབ་པར་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མིན་མོ། །གལ་ཏེ་དངོས་པོར་མེད་
 པའི་རྟགས་ཀྱིས་དངོས་པོར་མེད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ཅམ་དུ་ཟད་དམ་
 ཞེ་ན། དེར་མ་ཟད་ཚོས་དེ་མེད་པ་སྐྱབ་པ་ལ་ནི་ཚོས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་
 མེད་པ་རྟགས་སུ་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ། དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོ་འདི་མ་གོང་ལ་འབྲས་བུ་བྱུམ་
 པ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་མེད་དེ། མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡང་གོ་
 བྱེད་དུ་འདོད་དོ། །དེ་འབྲའི་རྟགས་དེ་ནི་འདི་མ་གོང་སོགས་ལ་འབྲས་བུ་བྱུམ་སོགས་
 མ་དམིགས་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་རན་པས་བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་མེད་པའི་ཐ་སྙད་མ་
 རོགས་པའི་གངས་ཅན་སོགས་ཤིན་ཏུ་རྣོངས་པའི་དོན་དུ་བཀོད་པའི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་
 འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་མ་མཐོང་བ་ལ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་པོ་གཞག་རྗེ་མོའི་
 བར་ལ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མ་དམིགས་པ་ནི་འདི་ཅམ་ཞིག་མེད་པ་དེས་
 པའི་འབྲས་ཅན་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དངོས་པོར་མེད་པའི་བསྐྱབ་
 བྱ་སྐྱབ་ལུས་པ་ནི་རྒྱ་ཁྲབ་བྱེད་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་གསུམ་པོ་དེར་ཟད་ལ།
 གསུམ་པོ་དེ་ཡང་ཡོད་ན། ལྷང་དུ་རུང་བར་འདོད་པ་ནི་རྒྱའམ་ཁྲབ་བྱེད་ཀྱི་རང་
 བཞིན་སོགས་སྣང་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་སྣང་མི་རུང་གི་རྒྱ་
 ཁྲབ་བྱེད་སོགས་མ་དམིགས་པས་འབྲས་བུ་དང་ཁྲབ་བྱ་སོགས་མེད་པར་སྐྱབ་མི་
 ལུས་སོ། །དེ་དག་གི་འཕྲོས་དོན་བཤད་ཅིན་ནས་དཀྱུས་མའི་མཇུག་བསྐྱུ་བ་ནི།
 དེས་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པས་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་སོགས་འདྲིན་པ་ལ་ནི་ཁ་དོག་སྐྱི་ལ་
 སྐྱོར་སྐྱིར་རོ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚུལ་འདིར་འདོད་དོ། །

༡ མ་ཕྱུ། རྣམ་པའདུ། འདྲིན་ * འདྲིན

གཉིས་པ་བཅད་ཤེས་ཡིན་ན་ཚད་མ་མིན་པར་བསྟན་པ་ལ་དངོས་དང་།
ཞིག་པའི་དོན་ལའང་ཚད་མ་གསུམ་པ་མིན་པར་བསྟན་པ་དང་། ལྷ་བ་ལས་འཕྲོས་
པའི་དོན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་ཚད་མ་གསུམ་པའོ། ཞེས་
སྐྱུས་པ་དེ་བྱས་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པ་ལ་མི་འདོད་ཀྱི། ཁ་དོག་
མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་བྲངས་པའི་ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སློབ་འདོད་
དོ་ཞེན་བྱས་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་ལས་
གཞན་དུ། ཁ་དོག་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་བྲངས་པའི་ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་
རྟོགས་པའི་སློབ་ཅི་ཚོས་ཅན། ཚད་མ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་འདྲེན་པའི་
མངོན་སུམ་ཚད་མས་བཟུང་བེན་འདྲིན་པའི་བཅས་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཁ་དོག་གི་དངོས་པོ་ལས་དེའི་མི་རྟག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གཞན་དུ་མེད་ཅིང་ཁ་དོག་
དེ་ཡང་རང་འདྲེན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལས་སྤར་གྲུབ་པའི་སློབ་པ་ཁ་དོག་མི་
རྟག་པ་རྟོགས་པའི་སློབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཁ་དོག་དང་། དེའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་
རྣམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཐ་དད་མེད་ན་དེ་དག་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ཐ་དད་འཇུག་པ་ཅི་ཞེན། ཁ་
དོག་དང་དེའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་རྣམས་ཐ་དད་དུ་མའི་དངོས་པོར་ཡོད་པས་དེ་དག་
སྐྱ་ཐ་དད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མིན་ཏེ། དེ་དག་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་མེད་བཞིན་དུ་རྟོག་པས་
བསྐྱེད་ཅིང་སློབ་བཀའ་པའི་ལྷོག་པའི་ཚོས་ཐ་དད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྐྱ་ཐ་དད་ཀྱི་
བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཁ་དོག་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་དེའི་མི་རྟག་
པའང་གྲུབ་ན་ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་དཔག་འཇུག་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེན།

གང་ལ་མཐོང་བ་ལྟར་ངེས་པའི་མ་ཐུན་རྒྱེན་གོམས་པ་དང་གསལ་བ་སོགས་ཡོད་པ་
ལ་ནི་ཁ་དོག་གི་སྤྱི་ལམ་ཚོས་མི་རྟག་པའི་རྟེན་ཁ་དོག་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ན་
ཁ་དོག་གི་སྤྱི་ལམ་ཚོས་མི་རྟག་པ་དེ་ཉིད་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་དེ་
འདྲའི་དབང་དུ་གྲུས་ནས་རྗེས་དཔག་འཇུག་པ་དོན་མེད་ཀྱང་། འགའ་ཞིག་གིས་ཁ་
དོག་མཐོང་བ་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་དེའི་མི་རྟག་པའང་མཐོང་ཀྱང་མཐོང་བ་ལྟར་མ་
ངེས་པས་ཁ་དོག་གི་མི་རྟག་པ་དེ་མ་གྲུབ་ན། ཁ་དོག་དེ་མི་རྟག་པ་དེ་ལྟར་དུ་རབ་ཏུ་
གྲུབ་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་རྗེས་དཔག་འཇུག་པ་ཡིན་པས་རྗེས་དཔག་དོན་མེད་དུ་མི་
འགྱུར་རོ། །

ཁ་དོག་སོགས་གྱིས་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ཡང་མ་ངེས་པ་ཅི་ཞེ་
ན། མངོན་སུམ་གྱིས་ཁ་དོག་སོགས་གྱི་མི་རྟག་པ་མཐོང་ཡང་མཐོང་བ་བཞིན་
སྐབས་ལ་ལང་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚོན་སྐབས་ལ་ལང་རྗེས་གྱི་ངེས་
ཤེས་གྱིས་སྐད་ཅིག་སྲ་སྤྱི་ཐ་དང་དུ་མཐོང་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །མི་མཐོང་བའི་རྒྱ་
མཚོན་སྐད་ཅིག་སྲ་སྤྱིར་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པའི་སྤྱིར་རོ། །འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚོན་སྐད་
ཅིག་སྲ་སྤྱི་རིགས་འདྲ་བ་གཞན་ནི་བར་མ་ཆད་པར་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཐ་དང་ཀྱང་
འདྲ་བས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་ནི་དཔེར་ན་འདྲ་བས་སྐོང་གི་ཐ་དང་མ་ངེས་པར་གཅིག་
ཏུ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །སྤྱིའི་རྟེན་ནི་གྲུབ་པར་ན། སྤྱི་དེ་ཉིད་ནི་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞེས་
དངོས་པོ་དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ན་དེའི་མི་རྟག་པ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་
པར་བཤད་པ་དེ་རྗེ་སྣ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་རྟགས་ལ་ཕྱོག་པ་མེད་ཀྱང་མཁས་པ་
ནས་གྱིས་པའི་བར་གྱི་སྤྱི་བོས་རིགས་འདྲ་སྤྱིས་འགྱུར་བ་དང་ནི་འགྲེལ་བ་མེད་པའི་

མར་མེ་ལ་སོགས་གྱི་འཇིག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བས་ཡོངས་སུ་གཙོད་ཅིང་
དེས་བར་གྱེད་རྒྱས་བ་ཉིད་ཡིན་བས་ལྟ་བུའོ། །ལ་ལར་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་ཏེ། ཞེས་
སྐབས་ལ་ལར་འབྲུལ་རྒྱུའི་དབང་གིས་མངོན་སུམ་གྱི་མཐོང་བ་བཞིན་དེས་མི་རྒྱས་
བ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ས་བོན་གྱིས་སྤྱ་གྱུ་སྦྱེད་པའི་རྒྱས་བ་ས་བོན་
གྱི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་བས་ས་བོན་མཐོང་བའི་ཆེ་མཐོང་བ་ཡིན་ཀྱང་ས་
བོན་ལ་སྤྱ་གྱུ་སྦྱེད་པའི་མེད་པར་རྒྱང་བན་སོགས་སྔོངས་པར་གྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་
ལྟར་སྔོངས་པའི་རྒྱ་ནི་རྒྱས་བ་དེ་མཐོང་ཡང་མཐོང་བ་ལྟར་དེས་པའི་མ་ཐུན་རྒྱུན་
གསལ་པོ་མེད་ཅིང་འགལ་རྒྱུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འགལ་རྒྱུན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ས་བོན་ལས་སྤྱ་གྱུ་དེ་མ་ཐོག་འབྲུང་བ་མེད་པས་ས་
བོན་མཐོང་ཡང་དེ་ལས་འབྲས་སུ་སྤྱ་གྱུ་འབྲུང་བཞིན་བ་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཙམ་གྱིས་འབྲུལ་གཞི་བྱས་ནས་སྤྱ་གྱུ་ས་བོན་ལས་མ་སྦྱེས་པར་རྟོག་པ་ཡིན་
ནོ། །དེས་ན། དེ་མ་གྲུབ་ན་དེ་ལྟར་དེ། །རབ་ཏུ་གྲུབ་ཕྱིར་རྗེས་དབག་ཡིན། ཞེས་སྤྱས་
བ་ནི་འདི་ལྟ་བུའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་སྔོངས་པ་དེ་ཉིད་བརྗོད་
པའི་ཆེད་དུ་ནི་རྗེས་སུ་དབག་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། སྤྱིའི་རྟེན་ནི་གྲུབ་པ་ན། །སྤྱི་
དེ་ཉིད་ནི་གྲུབ་པ་ཡིན། ཞེས་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་རྟག་པ་མཐོང་བ་ལྟར་དེས་བ་ཡོད་
པར་བཤད་པ་དེ། འདི་ལྟར་རྟགས་མེད་བྱིས་པར་གྱི། ཞེས་སོགས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་
རིགས་འབྲུ་མི་སྦྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཐ་མར་མཐོང་བ་ཁོ་ནར་ཟད་དམ་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་
ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་སོགས་སུ་དེས་པའི་སྐོ་བློ་མོས་^༡ ཆེན་པོས་དངོས་པོ་དེ་མངོན་

༡ མ་ཕྱི། ༡༧༧༧ན། ཤོས * ཤོས

སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ཉིད་ལས་གང་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་རྟགས་ལ་སྟོན་མེད་དུ་ངེས་པར་བྱེད་གྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་
པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱང་འདྲ་བས་སྐད་ཅིག་སྲ་ཕྱི་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་ཉེ་རྟག་པར་སྐྱོ་
འདོགས་པ་མེད་དོ། །

ཡང་ན་འདི་ལྟར་སྐྱར་ཉེ། དེ་ལྟར་འབྱུང་རྒྱུའི་དབང་གིས་ས་པོན་སོགས་ལ་
འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་མེད་པར་སྐྱོངས་པ་དེ་ཉིད་བསྐྱོག་པའི་ཆེད་དུ་ནི་རྗེས་སུ་
དཔག་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་མ་སྐྱོངས་པའི་སྐྱོ་གྲོས་ཆེན་
པོས་དངོས་པོ་དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ཉིད་ལས་གང་མཐོང་བའི་དངོས་པོའི་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་སྐྱེད་རུས་སུ་ངེས་པར་བྱེད་ཀྱི་ས་པོན་ལྷ་གྲུ་མི་
བསྐྱེད་པ་སོགས་སུ་སྐྱོ་འདོགས་པ་མེད་པས་དེ་འདྲའི་སྐྱོ་འདོགས་པ་བསྐྱོག་པའི་
ཕྱིར་དུ་རྗེས་དཔག་བརྗོད་མི་དགོས་སོ། །གཞུང་སྲ་ཕྱི་འདི་དག་ལ་གཞན་ཡང་
འཆད་ཚུལ་མཁས་པ་དགའ་བར་བྱེད་པ་མང་དུ་ཡོད་ནའང་མངས་པས་འདིགས་ཉེ་
མ་གྲིས་སོ། །གཞན་དག་སྐྱོ་གྲོས་ཆེན་པོ་འཕངས་པ་ལ་བྱས་ནས་དེས་དངོས་པོ་
གང་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་དེའི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་གྱིས་ངེས་པར་བྱེད་པས་བྱུང་། ཅས་འཆད་པ་ནི་འབྱུང་ཉེ།
ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྲ་ཞིང་སྲ་བ་ཁ་ཅིག་ནི་ཉན་རང་འཕངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སྐྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ལས་མཐོང་བ་དེའི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་
པས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཁ་ཅིག་སྐྱོ་གྲོས་ཆེན་པོ་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་

༡ མ་ཕྱི། ༡༧ནམ། ༡༥ * ཕྱེད

མཐོང་བ་ལ་འཆད་མོད། དང་སྲོང་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པ་དག་ཀྱང་སྐྱེ་བ་སྲ་ཕྱི་མེད་པར་
 ལྟ་བ་གསུང་རབ་ལས་མང་དུ་བཤད་པ་དག་མ་མཐོང་བར་བད་དོ། །དེ་བས་ན་ཁོ་པོ་
 བེ་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་མཐོང་བ་ཁ་ཅིག་ལས། རིགས་
 ལྟོབས་ཀྱིས་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་སྐྱོ་འདོགས་གཙོད་པར་བྱས་པའི་མཁམ་
 པ་དག་སློ་བྲོས་ཆེ་བར་སྤྲོད། །དུ་མའི་དངོས་དེ་བརྗོད་བྱ་མིན། རྟོག་པས་སྐྱེད་ཆོས་
 བརྗོད་བྱ་ཡིན། ཞེས་བྱས་མི་རྟོག་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་རྟོག་པས་ཐ་དད་དུ་
 བཏགས་པའི་སྐོ་ནས་སྐྱ་ཐ་དད་དུ་འཇུག་པར་སྐྱས་པ་དེ་ལ། དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་
 བཞིན་དུ་རྟོག་པས་ཐ་དད་དུ་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ལོག་ས་ཐ་དད་
 ལས་ལྡོག་པ་ཉིད་དེ་ལྟར་འདོགས་པའི་རྒྱའོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། མ་བྱས་རྟོག་པ་སོགས་
 ཐམས་ཅད་ལས་ནི་ལྡོག་པས་ཡིས། བྱས་མི་རྟོག་སོགས་རྣམས་ཐ་དད་མེད་པའི་དོན་
 དེ་ལ་ནི་ལོག་ས་ཐ་དད་ལས་ལྡོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྐོ་དང་ངི་ལྟར་བརྟེན་
 བཏགས་པའི་ཡི་སྐྱ་ཐ་དད་པ་དག་བྱས་མི་རྟོག་ཐ་དད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་བཞིན་
 ཉེ། དོན་ཐ་དད་པའི་ཆོས་ལ་འཇུག་པ་དང་འབྲ་བར་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །

གལ་ཉེ་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་ཡང་"ལོག་¹ས་དུ་མ་ལས་ལོག་པའི་ལྡོག་པའི་
 ཆོས་དུ་མ་ཡོད་ན། དངོས་པོ་ལས་མི་རྟོག་གཞན་དུ་མེད་པས་དངོས་པོ་མངོན་སུ་
 གྱིས་མཐོང་བ་ན། དེའི་མི་རྟོག་པ་སོགས་ཀྱང་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་རྟོག་པས་ཀྱང་
 དངོས་པོ་གཅིག་ངེས་པ་ན་དེའི་ལྡོག་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངེས་པམ་ཞེ་ན། ལྱམ་
 འཛིན་རྟོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མེད་ན་བྱས་པ་དེ་ཡིས་ནི་རང་

1 མ་ཕྱི། 191བཟན། ལག * ལོག

གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཇི་ལྟར་གནས་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་སྐྱབ་པའི་བྱམ་པ་འདྲིན་པའི་
སློབ་ཉེན་པའི་སྐྱེད་པར་བྱེད་དགོས་པས་རང་ངེས་པའི་རྟེན་པས་རང་ཉིད་ལོག་ས་
གང་དང་གང་ལས་ལོག་པར་གནས་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་སྐྱབ་པའི་སྐྱོག་པ་ཐམས་ཅད་
ངེས་པར་འགྱུར་ན་ཡང་། བྱམ་འདྲིན་རྟེན་པའི་བྱམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་
མ་ཡིན་གྱི། བག་ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་འཁྲུལ་པར་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་བྱམ་པ་
ལ་སྐྱོག་པའི་ཚོས་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཁོ་
བོས་ནི་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུས་སྤྱིན་པར་བཤད་ལ་འགྲེལ་བྱེད་
གཞན་དག་གིས་གཞུང་འདི། འདི་ལྟར་རྟགས་མེད་བྱིས་པར་གྱི། ཞེས་སོགས་
གཞུང་སྣ་མ་དག་དང་མ་བརྗོད་པར་འཆད་མ་ཤེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཞིག་པའི་དོན་ལའང་ཚད་མ་གསུམ་པ་མིན་པར་བརྟན་པ་ནི། དེ་
ལྟར་ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་རྟེན་པའི་སློབ་ཚད་མ་གསུམ་པར་འདོད་པ་ལ་ཁ་དོག་དེ་
བྱས་པའི་རྟགས་ལས་མི་རྟག་པར་རྟེན་པའི་འདོད་ན་རྗེས་དཔག་ཡིན་ལ། མངོན་
སུམ་གྱི་སྟོབས་ལས་ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་སློབ་འདོད་ན་བཅད་ཤེས་ཡིན་
པའི་བྱིར་ཚད་མ་མིན་ནོ། །ཞེས་བྱས་པ། ཁོ་ན་དེ། ཁ་དོག་གི་མི་རྟག་པ་ནི་ཁ་དོག་
གི་དངོས་སོར་གྱུར་པའི་འདྲིག་པ་ལ་འདོད་ན། དེ་ཉིད་བྱས་པའི་རྟགས་ལས་རྟེན་པ་
པ་དང་། མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་སོགས་ཡིན་དགོས་པས་
སློབ་དེ་དག་ཏུ་འགྱུར་ན་ཡང་། ཁོ་བོ་ནི་མི་རྟག་བཅས་འདྲིག་པ་ཁ་དོག་གི་དངོས་
སོར་མི་འདོད་ཀྱི། ཁ་དོག་ཞིག་ཟེན་པའི་དངོས་མེད་ཉིད་ལ་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་
བྱས་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་མི་ལུས་ཤིང་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའང་མི་

སྲིད་བས་དེ་རེས་པའི་སློབ་རྗེས་དབག་དང་མངོན་སུམ་གྱིས་དངས་པའི་བཅས་ཤེས་
 སོགས་གང་ཡང་མ་ཡིན་གྱི་ཚད་མ་གསུམ་པོའི་ཞེན། ཁ་དོག་གི་མི་རྟག་པ་ཁ་དོག་
 གི་དངོས་པོར་གྲུར་པ་ཡིན་པ་ལས་ཡང་ན། ཁ་དོག་ཞིག་ཟིན་པའི་ཆ་ལ་འདོད་པ་
 འདྲིར་ནི། ཁ་དོག་སྲར་ནས་སྤང་བཞིན་པ་ལས་རིགས་འདྲའི་རླུན་གྱི་མ་ཚད་མས་
 མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལས་ཁ་དོག་གི་འདྲིག་པའམ་མི་རྟག་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ།
 སྲར་གྲུང་བའི་ཁ་དོག་གི་དངོས་པོ་ཕྱིས་ཞིག་ནས་མེད་པར་གྲུར་པ་ཉིད་ལ་ཁ་དོག་
 མི་རྟག་ཅེས་པའི་དོན་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང། དགག་པ་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་
 དུ། །མི་དམིགས་པ་ལས་འགྲུབ་པ་ཡིན། ཞེས་སྲར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །

འགྲུལ་པ་བྱེད་པ་དག་གི་བསམ་པ་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་སངས་རྒྱས་པ་ལ་མི་རྟག་
 པ་དངོས་པོའི་ངོ་བོར་འདོད་པ་དང། དངོས་པོ་ཞིག་ཟིན་པའི་ཆ་ལ་འདོད་པ་གཉིས་
 ལས། དེད་འདྲིག་པ་དངོས་པོའི་ངོ་བོར་འདོད་པ་དག་གི་ལྷགས་ལ་སྲར་བཤད་པ་
 ལྟར་ཡིན་ལ་ཡང་ན་སངས་རྒྱས་པའི་སྡེ་པ་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་སོགས་མི་རྟག་པ་ཞིག་པའི་
 ཆ་ལ་འདོད་པ་དག་གི་ལྷགས་འདྲིར་ནི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལས་འདྲིག་པ་གྲུབ་
 པ་ཡིན་ཏེ། སྲ་གྲུང་དངོས་པོ་མེད་གྲུར་པ། །མི་རྟག་ཅེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་འཆད་པ་ཡིན་ལ། ལྷན་འདྲིར་སྡེ་པ་གཞན་གྱི་ལྷགས་འཆད་ལ་རང་ལྷགས་
 ལའང་ཡང་ན་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་འདོད་པ་ཡིན་ན་སྲར་མི་རྟག་པ་ཞིག་པ་ལ་འདོད་པ་
 རྒྱས་པར་བཀག་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བར་འགྲུར་ལ། འགོག་པའི་ཕྱིར་བརྗོད་པ་
 ཡིན་ན་དགག་པ་མ་བརྟན་པས་མི་རིགས་ཤིང། བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་སམ་
 སངས་རྒྱས་པ་ལ་འདོད་ཚུལ་མི་གཅིག་པ་གཞན་ཡོད་པར་སྟོན་པའམ་སངས་རྒྱས་

བ་གཞན་གྱི་ལུགས་ལའང་སྲོད་གྱི་འདི་མི་འཐད་དོ་ཞེས་སྟོན་འདོད་ནས་བཞོད་པ་
ཡིན་ན། སྐབས་གཞན་དུའང་འཆད་དགོས་པར་རིགས་པ་“མཚུངས་”པའི་སྲིང་སྲིང་
མོ་མེད་པའི་བཤད་པ་སྟེ་གཞན་གྱི་སྐྱ་ཅམ་ལ་བརྟེན་པའི་མོད་དག་ལ་རི་མོང་གི་ཆལ་
གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ལས་ཐབས་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། རྫོ་ལོས་རྒྱུད་དུ་དག་གི་
འབྲུལ་བའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་སྐྱ་མ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་བཤད་པ་ནི། རིགས་པ་ཅན་པ་སོགས་
ན་དེ། དངོས་ལས་མི་རྟག་གཞན་དུ་མེད། ཅེས་དངོས་པོ་དང་དེའི་མི་རྟག་པ་གཞན་
མ་ཡིན་པར་སྐྱས་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ལས་ནི་ལྡོག་པ་ཡིས། ཞེས་དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་མ་བྱས་རྟག་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལས་སྟོག་པའི་སྟོག་པ་ཐ་དད་པའི་རྒྱ་མཚོ་
གྱིས་སྐྱ་ཐ་དད་འཇུག་པར་སྐྱས་པ་དེ་དག་མི་འཐད་དེ། བདག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་
པོ་དག་ནི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་སྲིང་དང་། མི་རྟག་པས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་དངོས་པོ་
ཁ་དོག་ལྟ་བུ་དག་གྲང་རང་ལས་རྗེས་གཞན་པའི་མི་རྟག་པ་བྱུང་ཚོས་སུ་ལྡན་པའི་
རྒྱ་མཚོ་གྱིས་ཁ་དོག་གི་མི་རྟག་པ་ཞེས་དུག་པའི་རྣམ་དབྱེ་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་སྲིང་
ཉེ། དཔེར་ན་ལྷ་སྐྱོན་གྱི་རིལ་བ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་ཁ་དོག་ལས་དོན་
གཞན་དུ་གྲུར་པ་དེ་ཡང་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ལྷ་དབང་སློའི་འབྲེལ་བར། གང་གི་མཐའ་
གཉིས་ཚོད་པ་དང་། ཞེས་འདོན་པ་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཁ་དོག་སོགས་དངོས་པོ་
གང་གི་སྟེང་ན། མཐའ་གཉིས་ཚོད་པས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་སྐྱི་
ཡོད་ལ། ཡོད་པ་བྱུང་བར་ཅན་དེ་དང་དངོས་པོ་དེ་འཕྲོད་པ་འདུས་པའི་འབྲེལ་བ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༠བཤན། མཚུངས * མཚུངས

དངོས་པོ་དང་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུའི་
འབྲེལ་བ་དེ་བརྗོད་པའི་དང་ཚུལ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བའི་ཁ་དོག་སོགས་དངོས་པོ་དེའི་ཚོས་སུ་
གྱུར་བའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་གྱི་སྐྱེ་ཡིན་པས་སྐྱ་དེ་འདྲུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མི་རྟག་པ་
འི་དེ་ལྟ་བུའི་འབྲེལ་བ་དེ་ལ་འདོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

དེ་ལ་མཐའ་གཉིས་གྱིས་ཚོད་པས་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཡོད་པ་ཞེས་སྐྱས་
པའི་ཡོད་པ་དེ་ཁྲད་པར་དུ་བྱེད་པའི་མཐའ་དེ་དག་གང་ལ་བརྗོད་ཅེས་ཀྱིས་པས། ཁོ་ན་
རེ། གལ་ཏེ་ཡོད་པ་ཅམ་ནི་རྟག་ཏུ་ཡོད་དུ་ཡིན་ཀྱང་ཁ་དོག་གི་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ནི་སྤར་
མེད་ཅིང་། ཕྱིས་ཀྱང་མེད་པར་སྤྱི་བྱི་གཉིས་གྱི་དབྱས་ད་ལྟར་བའི་གནས་སྐབས་ན་
ཡོད་པ་ཡིན་པས་ཡོད་པ་དེ་ཁ་དོག་སོགས་མ་སྐྱེས་པའི་སྤར་མང་བ་ཐོག་མའི་མཐའ་
ཚོད་པ་དང་། ཁ་དོག་སོགས་ཞིག་པའི་ཕྱིས་མེད་པ་ཐ་མའི་མཐའ་ཚོད་པའི་དོན་ཡིན་
འོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྤར་མེད་ཅིང་ཕྱིས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཉིད་མི་རྟག་པ་ཞེས་པའི་
སྐྱ་འདྲུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅིས་མ་ཡིན་གང་གིས་ན་མི་རྟག་པའི་སྐྱ་འདྲུག་པའི་རྒྱ་
མཚན། ཡོད་པ་ཁྲད་པར་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚོས་དོན་གཞན་ཉོག་པར་བྱེད།
དེ་ལྟར་ན་སྤར་མེད་པ་དངོས་པོའི་ཁྲད་ཚོས་སུ་འགྱུར་བས་སྤར་མེད་པའི་དངོས་པོ་
ཞེས་པའི་བྱུག་སྐྱ་སོགས་སྐྱོར་དགོས་ན་འདའ་དེ་འདྲའི་བྱུག་སྐྱ་དང་སོགས་པས་གནས་
གཞིའི་བདུན་པ་སོགས་སྐྱོར་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ་སྤར་མེད་པ་དེ་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་
པའི་“ཕྱིར་ཞེ་ན།” འོ་ན་མཐའ་གཉིས་ལའང་། མཐའ་གཉིས་པོ་དེས་ཚོད་པ་ཡོད་པ་
ཞེས་པའི་བྱུག་སྐྱ་དེ་རི་རྟར་སྤར་དུ་རུང་སྟེ་མི་རུང་བར་ཐལ། མཐའ་གཉིས་པོ་དངོས་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡བཅན། ཕྱིར་ཞེ་ན་ * ཕྱིར་ཞེ་ན།

པོར་མེད་པའི་སྲིད། འཁོར་གསུམ་ཁས་སྦངས་སོ། །

གཞན་ཡང་སྲོད་རང་གི་སྐབ་པའི་མཐའ་ལས། འབྲེལ་བ་ཐམས་ཅད་རྟག་པར་
སྦྲས་བ་དང། རྒྱལ་མའི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་རྣམ། མཐའ་གཉིས་ཀྱིས་ཚོད་པའི་
ཡོད་པ་ཉིད་དང་འབྲེལ་བ་ཚོས་ཅན། སྲོད་སྐར་མེད་དང་སྲིས་མེད་ཀྱི་མཐའ་ཁྲད་
བར་དུ་འགྱུར་བ་མིན་པར་ཐལ། སྲོད་རྟག་པའི་སྲིད། གསལ་བ་དངོས། རྟགས་མ་
སྐབ་ན། འབྲེལ་བ་ཐམས་ཅད་རྟག་པ་བྱུང་དོ། །གལ་ཏེ། མཐའ་གཉིས་ཀྱིས་ཚོད་ཞེས་
པའི་མཐའ་སྐར་མེད་སྲིས་མེད་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། རྒྱ་འབྲས་མཐའ་ཡིན་ལ་དེས་ཚོད་
པའི་ཡོད་པ་དང་འབྲེལ་བ་མི་རྟག་པའི་དོན་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་དངོས་པོ་དང་སྐར་
མེད་མ་འབྲེལ་བར་འདོད་པ་དང་འགལ་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་ཚོས་ཅན། སྲོད་དངོས་པོའི་
ཡོད་པ་ཁྲད་པར་དུ་བྱེད་ཚོས་སྐར་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། སྲོད་དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་
བ་མེད་པའི་སྲིར་དོ། །རྟགས་ཁས་ཏེ། རིགས་པ་ཅན་བ་དེ་ཡིས་ནི་དངོས་པོ་དང་
སྐར་མེད་ལ་འབྲེལ་བ་“འདོད་”པ་མིན་པས་སོ། །དེ་ལ་ཁྲབ་པ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚོན་
ནི་སྐར་མེད་པའི་དངོས་པོ་གསར་དུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་རྒྱུའི་དོན་ཡིན་པས་སོ། །དེས་
ན་རིགས་པ་ཅན་བ་“དེ”ལ་རྒྱ་འབྲས་དངོས་པོའི་ཡོད་པ་ཁྲད་པར་དུ་བྱེད་པའི་ཚོས་
སྐར་མི་འགྲུབ་པས་རྒྱ་འབྲས་དེ་ཡི་ཁྲད་པར་དུ་བྲས་པ་ཅན་གྱི་ཡོད་པ་དང་འབྲེལ་བ་
མི་རྟག་པའོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ཡང་མི་འགྲུབ་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་རྒྱ་འབྲས་མཐའ་
ཡིན་ན། ཞེས་བྱ་བའང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཅོ། །

ཁོ་ན་རེ། འདིར། གལ་ཏེ་རྒྱ་འབྲས་མཐའ་ཡིན་ན། ཞེས་སྦྲས་པའི་རྒྱ་འབྲས་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡ན། འདོད *འདོད
༢ མ་ཕྱི། ༡༡ན། ད *དེ

བོ་དངོས་པོ་སྤྲུལ་མེད་གསུང་དུ་སྐྱེད་པ་ལ་རྒྱ་དང་། གསུང་དུ་སྐྱེས་པ་ལ་འབྲས་
 བྱུང་བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཡོད་པ་ཉིད་དང་དུ་བའི་རང་རྒྱ་མེ་ལྟ་བུ་དག་ལྟོན་ཅིག་འདུ་
 ཞིང་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་ན། དེ་ལྟར་སྐྱེས་པའི་འཕྲོད་འདུ་ལ་རྒྱ་ཞེས་བྱ་ཞིང་
 དེས་སྐྱེས་པའི་འབྲེལ་བ་དེ་ལ་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་རིགས་པ་ཅན་དག་དག་གོ་
 དག་གོ་ཞེས་པ་ནི། འདི་མཐའ་བཅད་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རིགས་པ་ཅན་རང་ཉིད་
 གྱིས་སྐྱས་པའི་འདོད་པར་སྟོན་པའོ། །དེས་ན་འདི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། དུ་བ་ལ་སོགས་
 པའི་དངོས་པོ་རྣམས་གྱིས་རང་རྒྱ་དང་ཡོད་པ་འདུ་ཞིང་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་འཕྲོད་
 འདུ་དང་། འཕྲོད་འདུ་དེས་སྐྱེས་པའི་ཡོད་པ་དང་རང་རྒྱའི་འབྲེལ་བ་དེ་གཉིས་གྱིས་
 ཚོད་ཅིང་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཡོད་པ་དང་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་དུ་བ་ལ་མི་རྟག་པ་
 ཞེས་པའི་སྐྱ་འདུག་པའི་རྒྱར་འགྱུར་པའི་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་ཡོད་
 པ་དང་མའི་འབྲེལ་བ་བྱེད་པའི་འཕྲོད་འདུ་དེ་མཐའ་གཉིས་གྱིས་ཚོད་པ་ཞེས་པའི་
 མཐའ་གྱུར་པའི་རྒྱར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི་དུ་བའི་སྐྱེ་རྒྱར་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྤྱོད་གས་
 འདི་དང་འབྲེལ་བ་རྟག་པར་འདོད་པ་ཁས་སྦངས་ནང་འགལ་བསྟན་པ་ནི། འོ་ན་ཡོད་
 པ་ཉིད་དང་རང་རྒྱའི་འབྲེལ་བ་འདི་འཕྲོད་འདུའི་འབྲས་བུ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཡོད་པ་ཉིད་རང་རྒྱ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་དེ་ཡང་རྟག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
 བའོ། །དེ་ལྟར་འབྲེལ་བ་རྟག་པ་འདོད་པ་དང་། འཕྲོད་འདུས་བྱས་པའི་འབྲེལ་བ་
 འབྲས་བུར་འདོད་པ་ནས་འགལ་བར་བསྟན་ནས། འཕྲོད་འདུ་རྒྱར་འདོད་པ་ལ་ཡང་
 འབྲེལ་བ་རྟག་པ་དང་འགལ་བ་བསྟན་ནས་དགག་པ་ནི། དངོས་པོ་གང་ཞིག་སྤྲུལ་
 མེད་པ་དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་རྒྱར་རིགས་པ་ཡིན་ནའང་། རྫོང་ལྟར་ན། འཕྲོད་འདུ་ནི་

འགྲེལ་བ་དངོས་པོ་སྤར་མེད་འབྲས་བུར་ལྷན་པ་མིན་ཏེ། རྫོང་རང་གི་བྱུང་བའི་
མཐའ་ལས་འགྲེལ་བ་སྤར་མེད་གསར་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་དོ། །དེའི་རྒྱ་
མཚོན་འགྲེལ་བ་ཐམས་ཅད་ཉག་པར་ཁས་ལེན་པའི་སྤྱིར་དོ། །

དེས་ན། གང་གི་མཐའ་གཉིས་ཚོད་ཡོད་པའམ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚུ་བའི་འདོད་
བ་ཉམས་སོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། རི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྫོང་གི་འདོད་བ་ལ་རྒྱ་
འབྲས་སོགས་མི་འཐད་པ་དེའི་སྤྱིར། དངོས་པོ་དེའི་ཉག་པར་འགྱུར་བས་བདག་
ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་ཉག་ལ། མཐའ་གཉིས་ཚོད་པས་བྱད་པར་དུ་
བྱས་པའི་ཡོད་པ་དང་འགྲེལ་བའི་དངོས་པོ་མི་ཉག་གོ་ཞེས་བྱད་པར་སྐྱས་པ་དེ་
ཉམས་སོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་ལ་མི་ཉག་པ་དོན་གཞན་དུ་ཡོད་པ་མི་འཐད་པ་དེའི་
སྤྱིར་བུམ་པ་དང་དེའི་བྱས་མི་ཉག་སོགས་དོན་གཞན་དུ་མེད་ཀྱང་བྱས་པ་དང་མི་
ཉག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་རང་ལ་སྤྱང་བ་དོན་དུ་མེད་པ་དོན་དུ་སྐྱོ་འདོགས་ཤིང་
སྤྱང་བའི་སྐོན་ས་བརྗོད་བྱ་བུམ་པ་དང་མི་ཉག་པ་གཉིས་ཐ་དད་པ་ཅན་དུ་སྤྱང་བའི་སྐོ་
སྐྱེ་བ་ནི་བྱས་པ་དང་མི་ཉག་པ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པ་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ། ལྟོག་པ་ཐ་དད་པའི་
རྒྱ་མཚོན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །དེར་མ་ཐད་དོན་ཐ་དད་མེད་པར་མངོན་པར་འདོད་པ་ཅན་
གྱི་བྱས་པ་དང་མི་ཉག་པ་བརྗོད་པའི་སྐྱོ་ཐ་དད་འཇུག་པ་ལའང་དེ་གཉིས་ལྟོག་པ་ཐ་
དད་པ་རྟེན་ནས་རྒྱ་མཚོན་ཡིན་ནོ་དེའི་སྤྱིར་ཐམས་ཅད་ལས་ནི་ལྟོག་པ་ཡིས་ཞེས་
སོགས་ཁོ་བོས་རི་སྐད་བཤད་པ་དེ་ལེགས་པར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་རི་
སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྫོང་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་ཉག་ཅིང་། འགའ་
ཞིག་མི་ཉག་པའད། མི་ཉག་པ་དོན་གཞན་ལྷན་པའི་སྐོན་ས་ཡིན་པ་དང་། དེའི་སྤྱིར་

དངོས་པོ་དང་མི་ཉལ་བ་ལ་སྐྱ་ཐ་དང་འཇུག་པར་འདོད་པ་^༡ཞེགས་ཀྱིས་ཁོ་པོ་ཅག་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མི་ཉལ་བ་དང་དོན་ཐ་དང་མེད་ཅིང་། འོན་ཀྱང་སྐོག་པ་ཐ་དང་
པའི་དབང་གིས་སྐྱ་སྐོ་ཐ་དང་འཇུག་པར་འདོད་པ་ལེགས་པར་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་
བའི་དོན་ཏོ། །རིགས་པ་ཅན་པ་འགོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་གཞུང་འདི་དག་དམིས་ཕྱིན་
པར་འཆད་ཤེས་པ་སྟོན་ཆད་གངས་རིའི་ཁྲོད་དུ་བྱུང་ན་སྟོན་ཅིང་།

གཉིས་པ་བྱུང་བར་མཐོང་བའི་ཆད་མ་གསུམ་པ་དགག་པ་ལ། མདོར་བསྟན་
དང་། ཕྱེ་ཉེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་མི། བྱུང་བར་མཐོང་ལ་ཉལ་བ་དང་མི། །འབྲེལ་
བ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །དེ་ནི་ཆད་མ་གཞན་ཡིན་ནོ། ཞེས་སྐྱས་པ་དེ་ཡང་འཐད་
བ་མ་ཡིན་ཉེ། སྐར་ཁང་ནང་དུ་ཅ་རྒྱན་གྱི་མེ་མཐོང་ཞིང་ཕྱིས་ཕྱི་རོལ་ནས་དུ་བ་
མཐོང་ན་ཁང་ནང་དེ་ན་མེ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྟོན་ནི་^༢“ཅ་རྒྱན་”གྱི་མེའི་བྱུང་བར་སྐར་
གྱི་^༣“ཅ་རྒྱན་”གྱི་མེ་དེ་ཕྱིས་རོལ་ཤེས་པའི་ཆད་མ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན། ཕྱིས་དུ་
བ་མཐོང་བའི་དུས་ཀྱི་ཁང་ནང་གི་མེ་དང་། སྐར་མཐོང་བའི་ཅ་རྒྱན་གྱི་མེ་གཉིས་སྐད་
ཅིག་སྐྱ་ཕྱི་སོ་སོ་ཐ་དང་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སྐྱེ་དགག་པ་མི། གལ་ཏེ་ཁྲོད་འདོད་པའི་བྱུང་བར་མཐོང་བའི་ཆད་
མ་དེ། སྐར་ཁང་ནང་དེར་ཅ་རྒྱན་གྱི་མེ་མཐོང་ཞིང་ཕྱིས་ཕྱི་རོལ་ནས་དུ་བ་མཐོང་བ་ན།
སྐར་ཁང་ནང་ན་ཅ་རྒྱན་གྱི་མེ་ཡོད་པ་དང་མཚུངས་པར་ད་ལྟའང་ཁང་ནང་འདི་ན་ཅ་རྒྱན་
གྱི་མེ་ཡོད་དོ་སྐྱམ་དུ་འཛིན་ལ་འདོད་དམ། དེ་ལྟར་མཐོང་བ་ན་ཁང་ནང་འདི་ན་སྐར་གྱི་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡ན། ལགས * ཞེགས
༢ མ་ཕྱི། ༡༡ན། ལྟན * ཅ་རྒྱན
༣ མ་ཕྱི། ༡༡ན། ལྟན * ཅ་རྒྱན

ཚུན་གྱི་མེ་དེ་ད་ལྟའང་ཡོད་དོ་སྟུམ་དུ་འཛིན་པ་ལ་འདོད་དམ། དེ་ལྟར་མཐོང་བས་
རྒྱུན་བྱས་ཏེ་སྲར་ཁང་ནང་འདི་ན་ཚུན་གྱི་མེ་ཡོད་དོ་སྟུམ་དུ་འཛིན་པ་ལ་འདོད་གྲད།
དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཚུན་གྱི་མེའི་ཁྲད་པར་སྲར་མཐོང་བའི་ཚུན་གྱི་མེ་དེ་
ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྲར་ཁང་ནང་དེར་ཚུན་གྱི་
མེ་མཐོང་བ་དང་མཚུངས་པར་ཁང་ནང་ན་ཚུན་གྱི་མེ་ཡོད་པ་དེ་ཅམ་འཛིན་པའི་
ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེས་ན་འདི་ནི་ཁང་ནང་དེ་ན་ཚུན་གྱི་མེ་སྲི་ཅམ་ཡོད་པ་
འཛིན་གྱི། ཚུན་གྱི་མེའི་ཁྲད་པར་སྲར་ཐོང་བ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་མིན་པས། དེ་འཇམ་
བྱེད་གྱི་ཚད་མར་མི་འཐད་དོ་ཞེས་པའོ། རྗེ་ཀུན་རིགས་ཀྱི་ཁྲད་པར་ཞེས་པ་རང་མཚན་
ལ་ལོར་བས་ཅི་བྱ་གཏོམ་མ་བྱུང་བར་སྣང་ཞིང་ལོར་བ་བརྒྱད་མ་བྱས་སོ། །

གལ་ཏེ་ཚུན་གྱི་མེ་སྲར་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་སྲིས་ཀྱང་སྲར་གྱི་ཚུན་གྱི་མེ་
འཛིན་པའི་དཔེ་ཡིན་པའི་སྲིད། སྲར་གྱི་ཚུན་གྱི་མེ་དེ་སྲར་ཁང་ནང་འདི་ན་ཡོད་པ་
དང་མཚུངས་པར་ད་ལྟའང་ཡོད་དོ་སྟུམ་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་ཁང་ནང་
དེར་ཚུན་གྱི་མེའི་ཁྲད་པར་སྲར་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་ཀ་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི། ཚུན་གྱི་མེ་
སྲི་ཅམ་འཛིན་པ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན། གང་ཟག་དེས་སྲིས་དུ་བ་མཐོང་བའི་གོང་
ནས་ཁང་ནང་དེར་སྲར་གྱི་ཚུན་གྱི་མེ། བྱུ་ཐེན་མ་བརྗེད་པར་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་
དུས་ན་སྲར་གྱི་མེ་ཁང་ནང་དེ་ན་ཡོད་པར་གང་ཟག་དེ་རྟོགས་པའི་དཔེ་ཉིད་ཡིན་
པའི་སྲིད། འདོད་ན། གང་ཟག་དེ་ཚོས་ཅན། སྲིས་དུ་བ་མཐོང་བའི་དུས་ན་ཁང་ནང་
གི་མེ་དེ་ཁྲོད་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་སྲིད། དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལས་གཞན་
གྱིས་ཅི་ཞེག་བྱ་སྟེ་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཁྲོད་གྱིས་དེ་སྲར་མངོན་སུམ་ཚད་མས་

གཞུག་ཟེེན་མ་"བརྗེད་པར་ཡོད་པའི་སྲིད། འདོད་ན་བྱུང་པར་མཐོང་བའི་ཚད་མ་
 འཇམ་གྱིད་དུ་འཇུག་དགོས་པ་ཉམས་སོ། །གཞུག་ཏེ་དེའི་ཚེ་སྲར་མཐོང་བ་བརྗེད་པའི་
 སྲིད་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། བརྗེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྲིད་ན་དཔེ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་ནི་བྱུག་པ་
 དེས་པའི་སྐྱོས་གཞི་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། །གཞུག་ཏེ་བརྗེད་པ་གཉིས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་
 ཡིན་ཏེ། སྲར་མཐོང་བའི་ཚན་མེད་ཀྱི་མེ་ལ་སྲིས་དུ་བ་མཐོང་བའི་དུས་ཀྱི་ཚན་མེད་མེ་
 དེའི་དངོས་པོར་ནི་བྱུང་པར་མཐོང་བའི་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་འཇམ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་
 བྱུང་བར་མཐོང་བའི་ཚད་མ་ཚོས་ཅན། བྱོད་སྐྱོ་སྲིད་ཅི་ལོག་ཡིན་པར་ཐལ། སྲིས་
 ཀྱི་ཁང་ནང་གི་མེ་ལས་དངོས་པོ་གཞན་ལ་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱོ་འདོགས་པའི་སྐྱོ་ཡིན་པའི་
 སྲིད། དེས་ན་དེ་ཚད་མ་མིན་པའི་སྲིད། དེས་གྲུབ་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཅན་ཉིད་མ་
 ཡིན་པས་ཚད་མས་གྲུབ་ན། ཞེས་སྐྱེས་པ་མི་འཐད་དོ། །

གཞུག་ཏེ་དེ་ནི་སྐྱོ་འདོགས་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཁང་ནང་དེར་སྲར་མཐོང་བའི་
 ཚན་མེད་ཀྱི་མེ་དང་། སྲིས་དུ་བ་མཐོང་བའི་དུས་ཀྱི་ཚན་མེད་ཀྱི་མེ་གཉིས་དངོས་པོ་
 གཞན་མ་ཡིན་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་"སྐྱེ"མངོན་དུ་གྱུར་པའི་
 མེ་དང་ཅིག་ཤོས་སྐྱོག་ཏུ་གྱུར་པའི་མེ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པའི་སྲིད་གཅིག་མངོན་དུ་
 གྱུར་པའི་མེ་"མངོན"སུམ་གྱིས་དངོས་སུ་གྲུབ་པ་ན་མངོན་གྱུར་དང་སྐྱོག་ཏུ་གྱུར་
 པའི་མེ་གཉིས་ཀ་མངོན་སུམ་དེས་དངོས་སུ་གྲུབ་པར་ཐལ་སོ། །གཞུག་ཏེ་བརྗེད་པ་
 གསུམ་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་པས་བྱུང་པར་མཐོང་བའི་ཚད་མ་ནི། སྲར་ཁང་ནང་དུ་

༡ མ་ཕྱུ། ༡༡བལན། བརྗེད * བརྗེད
 ༢ མ་ཕྱུ། ༡༧ནལན། ལྷ * ལྷ
 ༣ མ་ཕྱུ། ༡༡ནལན། མངན * མངོན

ཅ་རྒྱན་གྱི་མེ་མཐོང་ཞིང་སྤྱིས་དུ་བ་མཐོང་བ་ན་དུ་བ་མཐོང་བ་དེས་དྲན་པའི་རྒྱུ་
བྱས་ཏེ། སྤར་ཁང་ནང་འདི་ན་ཅ་རྒྱན་གྱི་མེ་ཡོད་དོ་སྟུམ་དུ་ངེས་པ་ལ་འདོད་དོ་ཞེ་ན།
དེ་འབྲའི་སློ་ཚོས་ཅན། མཁས་པས་དྲན་པར་ཤེས་ཏེ། སྤྱིས་དུ་བ་མཐོང་བ་དེས་སྤར་
མཐོང་བའི་མེ་གཞན་དང་མཚམས་ནི་སྦྱོར་བ་ཡི་རྒྱུ་བྱས་ནས་སྤར་ཁང་ནང་འདི་
ན་ཅ་རྒྱན་གྱི་མེ་ཡོད་དོ་སྟུམ་དུ་ཞེན་པའི་སློ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་བཅད་ཤེས་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཚད་མ་མིན་ནོ། །རྗེ་ཀ་བྱེད་དག་སྤྱིས་དུ་བ་མཐོང་བའི་དུས་ཀྱི་ཁང་
ནང་གི་མེ་སྤར་མཐོང་བའི་མེར་འཛིན་པའི་སློ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ན། བྱེད་གང་ཡིན་པར་
འདོད་ཅེ་ན། གཞན་དང་མཚམས་ནི་སྦྱོར་བ་ཡི། །ཞེན་བ་ཡིན་པས་མཁས་པས་སློ་
དེ་དྲན་པར་ཤེས་ཞེས་འཆད་པ་ནི། སྤར་དེ་ཉིད་སློ་འདོགས་སྤྱི་ནི་ཅི་ལོག་ཅེས་ལོག་
ཤེས་སུ་སྤྱས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བཅད་ཤེས་སུ་སྤྱི་བ་འདི་ལས་མཚང་ཆེ་བ་ཅི་ཞིག་
བསྟན་དུ་ཡོད། སྐབས་འདིར་བོད་ཀྱི་རྗེ་ཀ་བྱེད་དག་སློ་ལོགས་སྤྱིས་པར་ཟེད་དོ། །གལ་
ཉེ་སློ་དེ་རྟོགས་ལ་ལྟོས་པའི་སྤྱིར་དྲན་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
རྟོགས་ལ་ལྟོས་པས་དྲན་བ་མིན་པར་སྤྱི་བ་ཁྱབ་པ་འབྲུལ་པའི་སྤྱིར་རོ། །དཔེར་ན་
ཚུ་ལ་གསུམ་དྲན་པའི་སློ་ལྟ་བུའོ། །ཚད་མའི་གངས་དང་ཡུལ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་
བཤད་ཟིན་ཏོ། །

།མངོན་སུམ་ངོ་བོའི་དོན་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ།།

གཉིས་པ་མངོན་སུམ་ངོ་བོའི་དོན་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་ལ། སྤྱིར་བཏང་རྟོག་
བསལ་བཤད་ནས་མངོན་སུམ་ཡང་དག་བཤད། དམིགས་བསལ་མ་འབྲུལ་བ་ཤེས་

ཕྱིར་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་བ་འད་པ་གཉིས།

།སྤྱི་བཏང་རྟོག་བྲལ་བ་འད་ནས་མངོན་སུམ་ཡང་དག་བ་འད་པ།༽

དང་པོ་ལ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ། རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ། རྣམ་འབྲུང་མངོན་སུམ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་དང་བཞི།

།དབང་པོ་མངོན་སུམ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ།༽

དང་པོ་ལ། གཞུང་སྤྱིའི་བསྐྱེད་བ་བ་འད་པ་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་བ་འད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་འདི་དག་གི་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་ཚུལ་ཡང་། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་ནི། བ་ན་རྒྱུང་བན་ལྟ་བུ་མེད་པ་བའི་"གཙོ་བོ"དག་ཀྱང་བསྐྱོམ་བར་མི་བྱེད་པར་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གཅིག་ལྟ་ཆད་མའོ་ཞེས་སྐྱབ་བར་བྱེད་ན། ལོལ་བ་གཞན་དག་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེས་ན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་མཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྐྱོན་བར་བྱེད་པ་མེད་པས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆད་མར་སྐྱབ་བ་ལྟག་མི་དགོས་ཀྱི། འོན་ཀྱང་མཐོང་རྟོག་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱུན་བྱས་ནས་དབང་པོས་རྟོག་པར་སྐྱོད་དོགས་པ་ནི་གོང་དུ་བའད་ཟེན་པ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་མང་བས་དེའི་ཕྱིར་དབང་མངོན་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་སྐབས་སུ་ནི་དབང་པོས་རྟོག་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ཉིད་གཙོ་བོར་བསྟན་ལ། ཡིད་མངོན་སོགས་གསུམ་ནི་མེད་

༡ མ་ཕྱི། ༡༧བ། ༡༣། གཙ་བ * གཙོ་བོ

དོ་ཞེས་སློབ་འདོགས་པ་ཆེས་མང་བས། དེ་དག་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་སྐབས་སུ་
 བློ། མཚན་གཞི་མངོན་སུམ་དེ་དག་བསྐྱབ་པའི་རིགས་པ་གཙོ་ཆེ་བར་བསྟན་ཅིང་།
 འོན་ཀྱང་མཚན་གཞི་དེ་དག་གྲུབ་པ་ན་མཚན་གཞི་དེ་དག་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་
 ཉིད་ལྷགས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྲིད་རྟོག་བྲལ་དུ་འདར་བསྟན་དགོས་མོད་ཀྱི། ཡིད་
 མངོན་ནི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པའི་སྣང་ལུལ་ཅན་
 དུ་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོག་བྲལ་དུ་འདར་བསྟན་པར་འགྱུར་བར་དགོངས་ནས་དེ་ལས་
 ཐ་དད་པའི་རྟོག་བྲལ་དུ་སྟོན་པའི་གཞུང་རྩོམ་པ་མ་མཛད་ལ། རང་རིག་དང་རྣམ་
 འགྲུབ་མངོན་སུམ་ལ་ནི། བདེ་སོགས་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དང་། དབང་པོ་ལས་འདས་
 པའི་དོན་མཐོང་བ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཀྱང་། དེ་དག་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པ་ལ་མངོན་སུམ་
 གྱི་མཚན་ཉིད་ལྷགས་པར་ཤེས་དགོས་པས་རྟོག་བྲལ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྲིད།
 རང་རིག་གི་སྐབས་སུ་བརྟེན་དངོས་ལུལ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་འགྲུབ་མངོན་སུམ་
 གྱི་སྐབས་སུ་གསལ་བར་སྣང་བའི་རྟོགས་གཉིས་མངོ་ཅོམ་བསྟན་པར་མཛད་ལ་དེ་
 དག་ཀྱང་དབང་ཤེས་རྟོག་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དག་
 མཚན་པའི་སྲིད་ཡིན་པས་རྒྱས་པར་མ་བཤད་དོ། །དེ་ལ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་
 ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་གཞུང་དག་གི་བསྐྱབ་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གཞུང་འདི་དག་གིས་
 ཚད་མ་མཛོད་དབང་མངོན་ལ་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་གཞུང་དག་འཆད་པར་བྱེད་པ་
 ཡིན་ལ། དེར་ཚད་མ་མཛོད། མིང་དང་རིགས་སོགས་སློབ་བ་ཡི། རྟོག་པ་དང་བྲལ་
 མངོན་སུམ་མོ། ཞེས་བྱ་བ་ཅོམ་ཞིག་གསུངས་ཀྱི། མངོན་སུམ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་
 སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པས། འདི་རྟོག་བྲལ་གྱི་རིགས་པ་རྒྱས་

བར་བསྟན་པའི་སློབ་སྦྱོར་མདོ་དེའི་གཏུན་ལ་དབབ་པའི་སྲིད།

མདོན་སྲུལ་རྟོག་དང་བྲལ་བར་ཟེ། ཞེས་བྱ་བ་ནས། བརྟེན་ནས་མིག་སྐྱོ་སྲུ་
བར་འགྲུལ། ཞེས་བྱ་བའི་བར་གསུངས་ལ། དེའི་ཞར་བྱུང་ལ་དབབ་ཤེས་ཞེས་པའི་
ཐ་སྟེན་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བའི་སྲིད། མདོད་ལ། ལུག་མོང་མིན་པའི་རྒྱ་ཡི་སྲིད། དེ་ཡི་ཐ་
སྟེན་དབབ་པོས་བྲལ། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། གཤམ་ཉེ་
མདོན་སྲུལ་ཤེས་བསྐྱེད་ལ། ཞེས་པ་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །མདོན་སྲུལ་
རྟོག་བྲལ་དུ་བསྟན་བ་དེ་ཉིད་ལ་ལུང་དང་འགལ་བའི་སློབ་སྤང་བའི་སྲིད། མདོད་ལ།
དེར་དོན་དུ་མས་བསྐྱེད་པའི་སྲིད། །རང་དོན་སྲིད་སྲོད་ཡུལ་ཅན། ཞེས་གསུངས་པ་
དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། བསགས་པ་དག་ནི་ཚོགས་པ་ཡིན། ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་གསུངས་སོ། །དབབ་ཤེས་རྟོག་བྲལ་དུ་བསྟན་བ་ལ་རིགས་པ་དང་འགལ་
བ་སྤང་བའི་སྲིད།

མདོད་ལ། དུ་མའི་ངོ་བོ་ཚོས་ཅན་ནི། །དབབ་པོ་ལས་རྟོགས་སྲིད་མ་ཡིན། །རང་
རང་རིག་བྱ་བ་སྟེན་གྱིས། །བསྟན་མིན་ངོ་བོ་དབབ་པོའི་ཡུལ། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་
ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ནི། ཚོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་ལྡོག་པ་ཞེས་པ་ནས། བྱེད་པ་
ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ཟེན་ཏོ། ཞེས་བྱ་བའི་བར་ཉེ། དེ་དག་གིས་མདོད་དང་རྣམ་འགྲུལ་
གཉིས་ཀ་ཚར་སྲིད་ཏོ། །ཡང་ན་འདི་ལྟར་ཤེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དབབ་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་
རྟོག་པར་འཇིག་པ་ནི་རིལ་པོའི་བདག་ཏུ་འཇིག་པ་སྟེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཇིག་གི་
ཚར་གཏོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་དང་པོར་སྲིད་པོར་སྲིད་ཏེ་འཁམས་སྤངས་པའི་ཚུལ་ལ་
བརྟེན་ནས། རྟོག་པ་མེད་པར་བྱུབ་པ་ཡིན། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྒྱས་པར་བཀག་

ཅིང། དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བ་སྤྱི་དོན་དུ་ལྟ་བུ་མེད་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་སྟེ་སྣང་དེ་
ཉིད་ཀྱང་བཀག་ནས་གཉིས་མེད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པ་ལོ། ལྷ་ཚོགས་སྣང་ཅན་དོན་
རྣམས་ལ། ཞེས་སོགས་སོ། །སྤྱི་དོན་ཁས་སྒྲུབ་པའི་ཚོན་ཡང། དོན་དུ་མ་འཛིན་
པའི་སྟོང་ཡང་དུ་མང་ཐལ་བ་སོགས་པ་རོལ་གྱིས་བརྗོད་པའི་སྟོན་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་
སྟོན་པ་ལོ། རས་སོགས་གཟུགས་ནི་གཅིག་ཡིན་ན་ཞེས་པ་མན་ཚད་དོ། །དེ་བས་ན་
གཞུང་འདི་དག་གིས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་བདག་གཉིས་སུ་ལོག་པར་རྟོག་པ་
དག་སེལ་བར་བྱེད་དོ། ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་བཤད་པ་ལ། དབང་ཤེས་རྟོག་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པའི་
རིགས་པ་སྤྱིར་བསྟན། དབང་ཤེས་རྟོག་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་སོ་སོར་བཤད།
དབང་ཤེས་རྟོག་བྲལ་ལ་ལྷུང་འགལ་སྣང། དབང་ཤེས་རྟོགས་བྲལ་ལ་རིགས་འགལ་
སྣང་བའོ། །དང་པོ་ལ། རང་ལུགས་ཀྱི་དབང་ཤེས་རྟོག་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་
བཤད་པ་དང། གཞན་ཀྱི་དབང་ཤེས་རྟོག་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ལ། དབང་ཤེས་རྟོག་བྲལ་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དང། དབང་ཤེས་རྟོག་པ་
ཡིན་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་དང། དབང་ཤེས་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་གསུམ།
དང་པོ་ནི། མིང་དང་རིགས་སོགས་སྟོར་བ་ཡི། རྟོག་པ་དང་བྲལ་མངོན་སུམ་མོ། ཞེས་
སྟུང་ན། གཟུགས་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བར་གང་
ལས་ཤེས་ཞེ་ན། གཟུགས་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པའི་མངོན་སུམ་འདི་དག་རྟོག་པ་དང་
བྲལ་བར་ནི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་ཚུལ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲུབ་པར་འབྱུང་ཉེ། རྟེན་
བུ་ཀུན་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་མིང་དམ་བཟང་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་ཡིན་པས་སྤྱི་དོན་སྣང་

ཡུལ་དུ་བྱེད་པས་ཁྲུབ་ལ། དབང་ཤེས་རྣམས་ནི་རང་གི་སྣང་ཡུལ་རང་མཚན་འདྲིན་
 པས་ཁྲུབ་པས་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སོ་སོ་རང་གི་སྤོང་བྱེད་རང་རིག་མངོན་སུམ་
 གྱིས་རིག་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར། མངོན་སུམ་ཉིད་གྱིས་འབྲུབ་པར་
 འབྱུང་ཞེས་པའི། དབང་ཤེས་རྟོག་བྲལ་ཡིན་ཏེ། དབང་ཤེས་དང་རྟོག་པ་རྣམ་ཐང་དང་
 པར་རང་རང་གི་སྤོང་བྱེད་རང་རིག་རྣམས་ལ་སྣང་བའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 འབྲུབ་པར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ་དག་དོན་ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟ་མིན་པར་
 རང་རང་གི་སྤོང་བྱེད་རང་རིག་གིས་རྟོག་བྲལ་དུ་གཞལ་བ་ལ་བྱས་ན་སུ་ཡང་དབང་
 ཤེས་རྟོག་པར་སློབ་དོགས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །འདི་ཙམ་ལ་སློབ་ཁྲིམས་པའང་སུ་
 ཡོད་སློམ་ཤིག། །དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་ཡིན་པར་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་
 ཚུལ་གྱིས་གྲུབ་པར་བསྟན་ནས། རྟོག་པ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ནའང་མངོན་སུམ་
 ཡོད་པའི་རྟོགས་གྱིས་སྐྱབ་པའི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། དབང་ཤེས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པ་
 ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ། རྟོག་པ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་འགའ་ཞིག་ན་ཡང་དབང་ཤེས་
 ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་སེམས་རྟོག་པ་འཕྲོ་བ་བསྐྱས་ནས།
 རང་གི་བདག་ཉིད་རྟོག་པའི་རྒྱང་གིས་གཡོ་བ་མེད་པར་གནས་པའི་ཆེ་ནའང་མིག་གི་
 ཤེས་པས་གཟུགས་དག་ནི་མཐོང་བའི་སློབ་དེ་དབང་སྤྱིས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་དེའི་
 ཆེའང་གཟུགས་ལ་རྟོག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོད་ན་སྤྱང་ཡང་
 རྗེས་ཀྱི་བྱེད་ཤེས་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཅི་ལྟར་གྱུར་སྐྱམ་དུ་
 རྱུང་བྱེད་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ན་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆེ་ཁོ་"ཐོའི་"རྣམ་རྟོག་འདི་འདྲར་

༡ མ་ཕྱི། ༡༥༧༡ན། བའི * ཐོའི

འགྲུར་ཞེས་རིག་དགོས་པ་ལ་སྤར་བཤད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་པོའི་རྟོག་པ་ལ་
རྗེས་ཀྱི་བློ་ཤེས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་རིག་པ་མེད་པའི་སྲིད་རྟོ། །

གཅིག་པ་དབང་ཤེས་རྟོག་པ་ཡིན་པ་ལ་གཞོན་གྱེད་བསྟན་པ་ནི། གཅིག་ཏུ་
མཚོང་བའི་བྱུང་བར་ནི་ཞེས་སོགས་ཏེ། དབང་ཤེས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པ་ཡིན་ན། དབང་
ཤེས་དང་བརྟེན་སྲོལ་རྟོག་པ་ལྷུ་ལ་གྱི་སྤང་བ་འབྲ་བར་འགྲུར་ནའང་དེ་ལྟ་མིན་པས་རྟོག་
པར་མི་འཐད་ཅེས་པའོ། །ཡང་ན་གཞུང་འདི་དག་གི་འབྲེལ་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཀུན་གྱི་
རྣམ་རྟོག་མིང་རྟེན་ཅན་ཞེས་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་བརྟེན་ཅན་ཡིན་པས་སྐྱོདོན་
སྤང་ལུལ་དུ་བྱུང་པས་བྱུང་ལ། དབང་ཤེས་རྣམས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བརྟེན་སྲོལ་
རྟོག་པ་དང་དབང་ཤེས་ལྷུ་ལ་སྤང་བ་མི་འབྲ་བར་སྤྲས་པ་དེའི་སྐྱབ་གྱེད་འཆད་པ་
ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་སློལ་ཤེས་སོགས་
ཐམས་ཅད་བྱུང་བར་རང་མཚན་ཁོ་ནའི་ལྷུ་ལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དབང་ཤེས་ཀྱི་ལྷུ་ལ་དུས་
གཅིག་ཏུ་མཚོང་བའི་བྱུང་བར་གཟུགས་སོགས་ནི་ལྷུ་ལ་དུས་གཞན་འགའ་ཞིག་ཏུ་
རྗེས་འགྲོ་གྱེད་པར་དབང་ཤེས་དེས་མཚོང་བར་མི་འགྲུར་བས་བྱུང་ཅིང་། གཟུགས་
སོགས་བྱུང་བར་དེ་དག་ལས་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པས་གསལ་བ་
ལས་རྣམས་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་སྤང་བའི་སློལ་དབང་ཤེས་མེད་པའི་སྲིད། དེས་ན་དབང་ཤེས་
ཀྱི་སྤང་ལྷུ་ལ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་དགོས་པའི་སྲིད། དབང་ཤེས་རྣམས་རྟོག་པ་
ཡིན་ན་བྱུང་བར་རང་མཚན་རྣམས་ལ་དོན་དམ་པར་སྤྱ་སྲོལ་དགོས་ནའང་། བྱུང་བར་
རང་མཚན་རྣམས་ལ་དོན་དམ་པར་སྤྱ་དག་ནི་འཇུག་པ་སྲིད་པ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ་དེ་དག་
ལ་དོན་དམ་པར་བརྟེན་འཇུག་པ་ནི་མེད་པའི་སྲིད་རྟོ། །དེར་ཐལ། རང་མཚན་ལ་དོན་

དམ་པར་བརྟུན་པ་ལ། ལུས་སོགས་ལ་བརྟུན་པའི་རྟོག་པ་མ་འཇུག་དགོས་པས་དེ་
ལ་རི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་དགོས་ཤིང་དེ་ལ་ལུས་གསལ་རྣམས་རང་བཞིན་འབྲེས་
པར་སྤང་བས་ལུས་གསལ་པན་ཚུན་རང་བཞིན་འབྲེས་དགོས་ན་འདྲ། རྒྱང་པར་ལུས་
གསལ་སོགས་པན་ཚུན་རྗེས་འགོ་མེད་པས་ན་ལོ། །

དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། རྟོག་པ་དང་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྤང་ཡུལ་འགལ་བར་
ཐལ། སྤྲ་རྣམས་ཡུལ་ཡང་སྟེ་སྤྲ་དོན་གང་དེ་ཉིད་ལ་རྟོག་པ་དེ་རྣམས་ཉིད་ནི་བརྟུན་
བར་བྱེད་པས་དོན་དེའི་མིང་འདི་ཞེས་ནི་འབྲེལ་བ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ལ་^༡སྤྲ་དོན་སྤང་
བ་ནི་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉིད་ནི་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་དུ་འབྲེལ་བའི་རྒྱང་པར་ཡིན་ལ།
དེ་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་དངོས་ཀྱི་སྤྲོད་ཡུལ་མིན་པས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་
ཐལ། དབང་ཤེས་ནི་རང་མཚན་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པས་ཁྲུབ་པ་གང་ཞིག །སྤྲ་དོན་
སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་གསལ་བར་སྤང་བའི་དོན་རང་མཚན་སྤང་བ་ནི་མེད་
པས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲ་མ་ལ་ཁྲུབ་པ་ཡོད་དེ། རང་འདྲིན་ཤེས་པའི་སྤང་ཚུལ་ཐ་
དད་པ་ཡིས་ནི་^༢དོན་རྣམས་ཁྲུང་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སོ། །

གལ་ཉེ་རང་མཚན་ལ་བརྟུན་དངོས་སུ་མི་སྤྲོད་བ་མི་འཐད་དེ། མིག་ཤེས་
ཀྱིས་གཟུགས་མཚོང་བའི་ཆེ་འདི་གཟུགས་སོ་ཞེས་བརྟུན་པ་བཞི་མིག་ཤེས་ལ་
སྤང་བའི་གཟུགས་དེ་ཉིད་ལ་དངོས་སུ་སྤྲོད་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མིག་ཤེས་ལ་དོན་
གཟུགས་སོགས་སྤང་བ་ན་ཡང་འདི་གཟུགས་སོ་ཞེས་བརྟུན་པ་བྱེད་པ་གཞན་
ཀྱིས་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་གཟུགས་སོ་སྟེ་མ་པའི་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་དེ་ཉིད་སྤྲ་

༡ མ་ཕྱི། རྟོན་ལྟ། སྤྲ་ * སྤྲ་
༢ མ་ཕྱི། རྟོན་ལྟ། དོན་ * དོན་

ཡིས་དངོས་སུ་སྐྱོར་བར་བྱེད་ཀྱི་མིག་གི་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་སྐྱོད་ལུལ་ལ་དངོས་
སུ་བརྟེན་སྐྱོར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་མིག་གི་དབང་པོའི་བྱ་བ་མེད་པ་ལའང་
གཟུགས་སོ་ཞེས་པའི་གཞན་གྱི་དག་ཅེས་གྱིས་གཟུགས་དེ་དབང་ཤེས་ལ་སྤང་བ་
ལྟར་སྤང་དགོས་པ་ལ་དེ་ལྟར་སྤང་བ་མེད་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྤང་
ལུལ་ལ་བརྟེན་དངོས་སུ་མི་སྐྱོར་ཡང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱོད་འཛིན་པ་མི་འགལ་ཏེ།
དབང་ཤེས་ཀྱི་སྤང་ལུལ་དེ་དག་དང་པོ་ནས་རང་རང་གི་མིང་དང་གཅིག་ཏུ་སྐྱེས་
པའི་སྲིད་ཞེན། ལྟོ་ལྟོར་བ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རང་མིང་དང་བཅིང་འབྲེལ་བ་མ་བྱས་པ་
ཅན་གྱི་གོང་ནས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་བརྟེན་ལ་སྐྱོས་པར་རང་ཉིད་
མཐོང་ཅེས་གྱིས་བྱམ་པའོ་སྣམ་དུ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཤེས་པར་ཐལ་བའི་སྲིད་རོ། །

གསུམ་པ་དབང་ཤེས་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་ནི། རྟོག་བཅས་
རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡིད། ཅེས་སོགས་ཏེ། དབང་ཤེས་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་
མཐོང་རྟོག་གཅིག་ཏུ་སྐྱས་པ་དེ་འགོག་པ་ཡིན་འོ། །ཡང་ན་འདི་ལྟར་འབྲེལ་ཏེ། མིག་
ལ་དོན་སྤང་བ་ན་ཡང་། ཞེས་པར་མིག་ཤེས་ལ་གཟུགས་སྤང་བ་ན་འདི་གཟུགས་སོ་
ཞེས་བྱ་བའི་བརྟེན་སྐྱོར་བ་ནི་གཟུགས་སོ་སྣམ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་སྤང་ལུལ་ལ་
དངོས་སུ་སྐྱོར་གྱི། དབང་ཤེས་ཀྱི་སྤང་ལུལ་ལ་དངོས་སུ་མི་སྐྱོར་ཞེས་སྐྱས་པ་དེ་
མི་འཐད་དེ། དེའི་ཆེ་གཟུགས་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀ་གཟུགས་སོ་སྣམ་དུ་
འཛིན་པའི་རྟོག་པའང་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་དེ་གཉིས་ཤེས་པ་ཐ་དང་
པར་མ་མཐོང་བའི་སྲིད་དང་། ལུལ་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་རྒྱད་གཅིག་ལ་འཇུག་
པའི་སྲིད། དེ་འདྲ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཐ་དང་ཡིན་པར་འགལ་ཏེ། རྒྱད་གཅིག་ལ་རྒྱོད་ཏུ་མ་

ཅིག་ཆར་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་རྗེ། ཞེས་རིགས་པ་ཅན་དག་སྤོལ། །དེའི་ལན་སྟོན་
པའི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། མིག་ཤེས་གྱིས་གཟུགས་མཚོང་པའི་ཆེ་འདི་གཟུགས་སོ་
སྟམ་དུ་རྟོག་པ་ན་སློ་དེ་གཉིས་ཐ་དང་དུ་མ་མཚོང་བ་ནི་འཇུག་རྒྱའི་དབང་གིས་
མཚོང་རྟོག་གཅིག་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི། སློ་དེ་གཉིས་གཅིག་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
འོ། །མཚོང་རྟོག་གཅིག་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱ་དེ་ཡང་འདི་ལྟར། རྒྱ་གཅིག་གི་རྟོག་བཅས་
རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡིད་ཁ་ཅིག་ལུས་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་ནི་འཇུག་པའི་སྲིད་རྒྱུན་པོ་
དག་དེ་དག་ལ་ནི་གཅིག་དུ་ཞེན་པ་ཡིན་ལ། "རིམ" ཞེས་པས་འཇུག་རྒྱ་གཞན་ཡང་
སྟོན་ཏེ། སློ་ཁ་ཅིག་རིམ་གྱིས་འབྲུང་ཡང་སྐད་ཅིག་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚོད་པས་
འཇུག་པ་སྤྱར་པའི་སྲིད་གཅིག་དུ་འཇུག་པོ་ཞེས་པའོ། །

འདིར་སྟོན་དབང་སློལ་ལན་སྟེ་མ་རྣམ་ཤེས་དུ་མ་ཅིག་ཅར་རྒྱུད་གཅིག་ལ་སྐྱེ་
བར་འདོད་པའི་ལན་དང་། སྲི་མ་རྒྱུད་གཅིག་ལ་སློ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་མི་སྲིད་པར་
འདོད་པའི་སྟོགས་ལ་བརྟེན་པའི་ལན་དུ་གྲས་ནས་དོན་དམ་བར་ཁོ་བོ་ཅག་ལན་འདི་
འདོད་པ་མ་ཡིན་འོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་སྲིད་ཁོ་བོ་འདི་ལ་མགུ་བ་མི་སྟོན་པས་སྲིད་རྣམ་ཤེས་
ཅིག་ཅར་འཇུག་པ་སྟོན་པར་འབྲུང་རོ་ཞེས་བཤད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཤོད་
གྱི་རྗེ་ག་སྲིད་དག་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྤྲོ་ཞིང་། འཇུག་པ་སྤྱར་བ་གཅིག་གི་འཇུག་རྒྱུད་རང་
ལུགས་ལ་མི་བཞེད་དོ་ཞེས་སྤྲོ་མོད། འཇུག་པ་སྤྱར་བ་ཞེས་པ་ནི་སྐད་ཅིག་སྟེ་སྲིད་པར་
མ་ཚད་དུ་བྱུང་བ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་པས་དེ་སྟེ་སྲིད་གཅིག་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱུད་རང་ལུགས་
ལ་མི་བཞེད་ན། འབྲ་བ་གཞན་ནི་ཡོད་པའི་སྲིད། ལ་ལར་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་

༡ མ་ཕྱི། རྣམ་བཤན། རམ * རིམ

ཉེ། །འཇུག་སྤྱི་རྫོང་གི་ཐ་དད་བཞེན་ཞེས་པ་དང་དངོས་སུ་འགའ་བ་རི་ལྟར་སྤོང་།
འཇུག་པ་སྤྱི་བས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་མི་ལེན་པར་འདོད་པས་ནི།
སྤྱི་ཅིག་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་འཇུག་ནས། ཉམ་པ་སྤོ་འདོགས་པའི་རྒྱལ་ལ་ཡིད་མ་གཏང་
པར་བཅད་དོ། །འོན། ཡི་གེའང་ཅིག་ཅར་ཐོས་པར་འགྱུར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་འཇུག་པ་
སྤྱི་བས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་འགོག་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་འཇུག་པ་སྤྱི་བ་
མངོན་སུམ་གྱིས་གཅིག་ཏུ་མཐོང་བའི་རྒྱ་སྤྱི་བ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། གཅིག་ཏུ་འཇུག་
པའི་རྒྱུ་སྤྱི་བ་འགོག་པ་ག་ལ་ཡིན་དེ་གཉིས་མ་སྤེད་པས་ནོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་རྒྱན་མཁན་པོ་ན་ལེ། བྱེད་རང་རིགས་པ་ཅན་པའི་ལུགས་ལ་སློབ་ཏུ་མ་
ཅིག་ཅར་མི་སླེ་བས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་ཡང་འཇུག་པ་སྤྱི་བས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པར་
འདོད་པ་དེ་བཞེན་དུ། །ངེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཡང་རྟོག་བཅས་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡིད་ཐ་
དད་ཡིན་ཡང་ཅིག་ཅར་དུ་ནི་འཇུག་པའི་སྤྱི་བ་སྤོང་བོ་དག་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པར་འདོད་
པས་སྤོན་མེད་ཅེས་འཆད་མོད། རིགས་པ་ཅན་པ་དག། །འཇུག་པ་སྤྱི་བ་གཅིག་ཏུ་
འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཁས་མི་ལེན་ཉེ། དེའི་སྤྱི་བ་ དངོས་སྤོགས་སྤོབས་དང་“སྤོན”འདོད་
ན། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། མགའ་མེ་སྤྱི་བ་དུ་བསྐྱོར་བ་ན། མངོན་སུམ་གྱིས་གཅིག་ཏུ་
མཐོང་བར་སྤྱི་བ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་དུ་ན། རིགས་པ་ཅན་པ་དག་མགའ་མེ་སྤྱི་བ་དུ་བསྐྱོར་བ་ན། སྤྱི་ཅིག་
སྤྱི་བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བ་སྤྱི་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་སྤྱི་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་
ལ། དེ་ལྟ་ན། ཡི་གེའང་ཅིག་ཅར་ཐོས་པར་འགྱུར། ཞེས་པའི་སྤོན་འཕེན་པ་ནི་རང་

༡ མ་ཕྱི། ༡༥ནམ་ན། ལན * ལྷན

ལའང་མཚུངས་པར་འགྲུང་། འབྲ་བ་གཞན་ནི་ཡོད་པའི་སྲིད། ལ་ལར་ཡོངས་སུ་
 མི་ཤེས་ཏེ། ཞེས་པ་ལའང་། འབྲ་བ་གཞན་ནི་ཡོད་པའི་སྲིད། །ཡི་གེའང་ཡོངས་སུ་
 མི་ཤེས་འགྲུང། ཞེས་མཚུངས་པའི་སྲིད་རྟོ། །དེ་བས་ན་རང་ལུགས་ལའང་། མཐོང་
 རྟོག་ཅིག་ཅར་བ་ལ་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་བ་དང་། མཐོང་རྟོག་རིམ་གྱིས་བ་ལ་གཅིག་ཏུ་
 འབྲུལ་བ་གཉིས་ཡོད་བ་ལས། དང་པོའི་འབྲུལ་རྒྱ་ཡུལ་གཅིག་ལ་དུས་མཉམ་དུ་
 འཇུག་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པའི་འབྲུལ་རྒྱ་འཇུག་པ་སྤྱར་བ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །བཤད་
 པར་བྱ་བ་མང་ཡང་མངས་པར་འགྲུང་བས་མཚོན་བ་ཅམ་ལས་མ་གྲིས་ཤིང་། །ཁོ་བོ་
 འབའ་ཞིག་སྐྱེ་བའི་ལུ་མཚོག་སྟེ། གཞན་དག་ནི་སྐབས་འདིར་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་
 བདག་གཞན་རྗེའི་ལྷག་བསམ་འདིན་ཏོ། །དེ་ནི་དགྲུས་མ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་
 ཏེ་གཟུགས་འདིན་མིག་ཤེས་དང་གཟུགས་འདིན་རྟོག་པ་རྗེས་ཐ་དད་རྒྱུད་གཅིག་
 ལ་དུས་མཉམ་དུ་འཇུག་ན་ནམ་རྟོག་གིས་སྐད་ཅིག་སྤྲི་ཕྱིའི་བར་བཅད་པས་
 གཟུགས་མཐོང་བའི་མི་ཤེས་རྒྱུན་ཆད་ཅིང་འབྲུང་བར་འགྲུང་རོ་ཞེ་ན། གཞན་
 རིགས་པ་ཅན་པ་ཁྲོད་ཀྱི་ལུགས་ལའང་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་ཞིང་ཡིད་
 ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་ལས་རིགས་ནི་ཐ་དད་པའི་ཚོས་འདས་པའི་དུས་ཀྱི་སྐྱ་སོགས་
 ལ་ནམ་པར་རྟོག་པའི་ཚེ། རྣམ་རྟོག་དེས་མིག་ཤེས་སྤྲི་ཕྱི་བར་གཅོད་པ་རྗེ་ལྷུང་ཡིན་
 ཏེ་བར་གཅོད་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །

གལ་ཏེ་འགལ་མེ་རྒྱར་དུ་བསྐྱོར་ན་གཞན་གྱིས་བར་གཅོད་མི་རུས་ཤིང་།
 འཇུག་པ་སྤྱར་བས་མེའི་ཆ་ཤས་དག་གཅིག་ཏུ་མཚམས་སྦྱར་ཏེ་དབང་ཤེས་ལ་
 འཁོར་ཡོད་ནམ་པར་མཐོང་བ་བཞིན་དུ། གཟུགས་འདིན་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་ད་ལྟ་

དངོས་པོར་ཡོད་པ་འདྲིན་པའི་སྟོགས་ནི། ད་ལྟར་དངོས་པོ་མེད་པ་འདྲིན་པ་ལས་
ཆེས་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་སྲིད་འདས་པའི་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་རྟོག་པས་བར་གཙོད་མི་
རུས་ཤིང་། འཇུག་པ་སྦྱར་བས་སྡ་སྲི་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་འདོད་ན། དེ་ནི་
གཞན་ལ་འང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་འདྲིན་མིག་ཤེས་ཚོས་ཅན་།¹ ཁྱོད་
གཟུགས་འདྲིན་རྟོག་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་ན་འང་དེས་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་སྡ་
སྲི་བར་གཙོད་མི་རུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་དོན་དངོས་པོར་ཡོད་པས་སྦྱང་
ཡུལ་དངོས་པོར་མེད་པའི་རྟོག་པ་ལས་ཆེས་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་སྲིད། འཁོར་
གསུམ་ཁས་སོ། །

དེའི་ཡུལ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་འདྲིན་པའི་སྟོགས་དངོས་པོ་མེད་པ་འདྲིན་པ་
ལས་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་བར་གཙོད་མི་རུས་ཞེས་སྐྱས་པ་དེ་མགོ་མཚུངས་ཀྱིས་
བཀག་ནས། འཇུག་པ་སྦྱར་བས་སྡ་སྲི་གཅིག་ཏུ་མཚམས་སྦྱོར་ཞེས་སྐྱས་པ་དེ་
འགོག་པ་ནི། ས་རྩལ་ས་ཞེས་སྐྱེན་བར་བརྗོད་པའི་ཚེ། ས་རྩལ་སའི་ཡི་གེའང་ཅིག་
ཅར་ཐོས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡི་གེ་དེ་དག་འཇུག་པ་སྦྱར་བས་གཅིག་ཏུ་
མཚམས་སྦྱར་ཏེ་ཐོས་པའི་སྲིད། འདོད་ན་དང་པོར་ས་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ར་ཐོས་
པའི་རིམ་པ་ལས་རོ་གོ་ཞིང་། དང་པོར་ར་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ས་ཐོས་པའི་རིམ་པ་
ལས་མཚོ་གོ་བའི་བྱུང་བར་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ས་རྩལ་ས་བརྗོད་པ་དང་། ར་ས་
ཞེས་བརྗོད་པ་གཉིས་ཀའི་ཚེ་ཡང་ས་དང་ར་ཚིག་ཅར་ཐོས་པར་བྱུང་བར་མེད་པའི་
སྲིད་རོ། །གལ་ཏེ་དེའི་ཚེ་འགའ་ཞིག་ལ་སྟོས་ཏེ་སྦྱར་བ་ཅུ་ཡོད་ཀྱང་། སྡ་སྲི་

¹ མ་ཕྱེ། ༡༧ན་༡ན། +-། *།

གཅིག་དུ་མཚམས་སྐྱར་ནས་སློབ་ཅིག་ཅར་སྐྱར་བ་ཙམ་གྱི་སྐྱར་བ་མེད་དོ་ཞེ་ན།
 རྒྱུད་སློབ་དུ་མ་རྒྱུད་གཅིག་ལ་གཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་ལུགས་འདིར།
 གཟུགས་སོགས་དོན་དུག་སོ་ཀྱུན་དང་ཅིག་ཅར་དུ་ལུལ་རུང་བར་འདུས་པ་ཙམ་གྱི་
 དབང་སོ་དུག་སོ་རྣམས་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་ཡོད་པ་
 ཅན། འདུག་ཤེས་དུག་ཀ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་ནི་མི་རུང་བས་རེ་རེའང་འདུག་ཤེས་གཞན་
 ལུ་སོ་རྣམས་ཀྱིས་བར་ཚོད་ཅིང་སྐྱེའོ་ཞེས་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེའི་ཚེ་
 འདུག་ཤེས་དུག་བར་ཚོད་བ་མེད་བར་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་སྐྱར་བའི་སློ་
 འབྲུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདུག་པ་སྐྱར་བས་ཡིན་ཅོ་ཞེས་འདུག་ཤེས་སྣམ་བར་
 ཚོད་ཀྱང་འདུག་པ་སྐྱར་བས་བར་མ་ཚོད་བར་སྐྱར་བར་འདོད་ཅིང་། མིང་གི་མཐར་
 སྐྱབས་པའི་ཡི་གེ་ས་རྩལ་ས་ཐོས་པའི་ཤེས་པ་ནི། ལུལ་ཡི་གེ་སྐྱད་ཅིག་སྣ་སྤྱི་བར་མ་
 ཚད་དུ་འབྲེས་ཤིང་འབྲེལ་ཆགས་པར་ཐོས་ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་འདུག་པ་སྐྱར་བ་
 མེད་པས་བར་ཚོད་བར་སྐྱར་དོ་ཞེས་སྣ་བ་དེ་དོ་མཚན་དོ། ཞེས་འགའ་བ་བསྟན་
 པའོ། །སྤྱིར་ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་དབེའམ་འགྲུང་མ་དག་པ་སྟེ། ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་དང་འབྲེས་
 ཀྱང་ཞེས་གདོན་པར་བྱའོ། །

དེས་ན་ཡི་གེའང་ཅིག་ཅར་ཐོས་པར་འགྲུང་ཞེས་པའི་སློན་སོ་ན་གནས་ཤིང་།
 སློན་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་དེའི་སྤྱིར། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལའང་རྒྱུན་རི་སྐྱར་བཞིན་དུ་
 རྒྱུད་སློབ་དུ་མ་ནི་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་འགྲུང་བ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། འདུས་ཙམ་
 དབང་རྣམས་ཡོད་པ་ན། ལུ་སོ་རྣམས་ཀྱིས་ཚོད་ཅིས་འདོད་པ་ལ་ནི་སློན་གཞན་ཡང་
 ཡོད་དེ། ལྟ་སྤྱིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་སོ་དུག་ཀ་དོན་རྣམས་དང་ལུལ་རུང་བར་འདུས་

པའི་ཆེའི་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་། མིག་དབང་དང་གཟུགས་ཁོ་ན་ལུས་རྩང་
 བར་འདུས་པའི་ཆེའི་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཚོས་ཅན། འཇུག་ཤེས་སྣམ་བར་
 ཆད་དང་བཅས་པ་དང་། བར་ཆད་མེད་པ་ཅི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་མིན་བར་ཐལ། རང་གི་སྐྱད་
 ཅིག་སྡེ་སྡེ་འབྲེལ་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་སློབ་སྦྱོར་གཟུགས་གསལ་བར་སྤང་བ་ལ་ཡང་
 བྱུང་མེད་པས་ནའོ། །འཇུག་པ་སྤྱར་བས་སྡེ་སྡེ་གཅིག་ཏུ་མཚམས་སྦྱར་ཏེ། ཅིག་ཅར་
 འཛིན་བར་འདོད་པ་ལ། ཡི་གེ་འང་ཅིག་ཅར་ཐོས་པར་འབྱུང་ཞེས་པའི་སློབ་ཡོད་པ་མ་
 ཟད། དེ་ལྟར་ཡིད་ཀྱི་རྟོག་པ་འབབ་ཞིག་རྒྱུན་ལྡན་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ལའང་ལུས་རིམ་ཅན་
 དུ་འཛིན་བར་མི་འབྱུང་བའི་སློབ་ཡོད་དེ། འཇུག་པ་སྤྱར་བའི་སྤྱིར་དོ། །གལ་ཏེ་རྒྱད་
 གཅིག་ལ་ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སླེ་ན། ཡིད་གཟུགས་མངེས་ལ་ཆགས་པའི་ཆེ་སྡེ་ཉེ་
 བར་ཡོད་ཀྱང་དེ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་མི་སླེ་བ་ཅི་ཞེ་ན། སྐབས་ལ་ལར་གཟུགས་
 མངེས་ལ་ཀུན་ཏུ་ཆགས་པའི་སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཉེ་བ་
 ལའང་འཛིན་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡིད་གཟུགས་མངེས་ལ་ཆགས་པས་སྡེ་
 འཛིན་སོགས་གཞན་སླེད་པའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་རུས་པ་ཉམས་པར་བྱས་པའི་སྤྱིར་
 རྒྱུན་མ་ཚང་ནས་མ་སླེས་པ་ཡིན་གྱི། ཤེས་པ་དུ་མ་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་དུ་
 མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་ཀ་ལའང་ཚོད་འདི་ཡོད། ཅེས་པའི་
 དོན་ལ་རྒྱ་ཐོད་ཀྱི་འབྲེལ་བྱེད་དག་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། ཁོ་བོ་ཅག་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་།
 ཡིད་གཟུགས་མངེས་ལ་ཆགས་པའི་ཆེ་སྡེ་འཛིན་སོགས་མི་སླེ་བ་ཅི་ཡིན་ཞེས་པའི་
 ཚོད་པ་འདི་མཚུངས་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ལན་དེད་གྱིས་ངེ་སྐྱད་སྤྱིས་པ་འདི་ལ་
 བྱེད་གྱིས་ཀྱང་བརྟེན་བར་རིགས་སོ་ཞེས་པའོ། །

ཁོ་པོ་ནི་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་རྩོད་པ་འདི་མཚུངས་
 བར་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། ཁོ་པོ་ཅག་ནི་རི་སྐད་བཤད་པའི་ལན་གྱིས་རྩོད་པ་སྐོང་ཞིང་།
 ཁྱེད་སློབ་ཏུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱ་དགོས་མོད། དེ་ལྟར་གཟུགས་
 འཛིན་པའི་སྐབས་ནས་དུའང་སྐྱ་འཛིན་པ་མི་སྲིད་དགོས་པ་ལ། མིག་གིས་ལྷན་ལའི་
 གཟུགས་ལ་ལྟ་ཞིང་རྣ་བས་རྒྱུད་མངས་ཀྱི་སྐྱ་ཉན་པ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་
 བའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་སློབ་ཏུ་མ་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་
 བཀོད་པའི་སྐྱོན་འདི་ཁྱོད་རང་སློབ་ཏུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་དུ་
 འགྱུར་རོ་ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟར། དངོས་ཕྱོགས་སྟོབས་དང་ལྡན་འདོད་ན་ཞེས་སོགས་
 ཕྱོགས་སྐྱ་མའི་དོན་བཀག་ནས། གལ་ཏེ་མགལ་མེ་མཐོང་བ་བཞིན། ཞེས་པའི་དཔེ་
 འགོག་པ་ནི། འགལ་མེ་རྣམས་དུ་བསྐྱོར་བ་དེ། འཁོར་ལོའི་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བ་ནི་
 འཇུག་པ་རྣམས་མའི་ཆ་ཤས་སྐྱ་ཕྱི་དག་གཅིག་ཏུ་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལས་སྐྱེས་པ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། མགལ་མེ་ལ་སོགས་རྣམས་དུ་འཇུག་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བས་གཞོན་པ་
 ཅན་གྱི་མིག་དབང་བསྐྱེད་པ་ལས་འཁོར་ལོར་འཇུག་པ་སྐྱེ་བ་ཡིས་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གཞན་གྱི་དབང་ཤེས་རྟོག་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དགག་པ་ནི།
 ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་འགྲུལ་བྱེད་སྲིད་པའི་བདག་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལ་ན་དེ། བཟང་ལ་
 བྱང་བའི་སྐྱེས་སུའི་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། རྟོག་མེད་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པ་
 དང་ལས་སོགས་པ་སྦྱོར་བའི་རྣམས་ལས་འཇུག་པ་དང་། ཡིད་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་

༡ མ་ཕྱི། ༤༠ནལ། དར * བར

གྲིབ་ དབེར་བ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་གྲིས་པའི་དབང་སྐོ་བཞིན་ཞེས་སྐྱ་བ་དང། གྲིས་པའི་
 དབང་ཤེས་རྟོག་མེད་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོན་གྲིས་པའི་རྒྱད་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷན་པའི་ལྷན་
 པ་ཉམས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་གྲིར་ཞེས་སྐྱའོ། །དེ་ལ་"དཔེ" གྲིས་པའི་དབང་ཤེས་རྟོག་
 མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དེའི་བྱུང་བ་དགག་པ་ནི། སྐོ་ལ་བ་དེ་དག་གི་ནི་ལྷན་པ།
 གྲིས་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རྟོག་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། བརྟེན་པའི་ལྷན་པ་ཉམས་
 པའི་གྲིར་རོ། །འདོད་ན་དེའི་གྲིར་གྲིས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྐྱར་དོར་གྲུང་པའི་ཤེས་པ་ནི།
 མངོན་སུམ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་བུར་གྲིས་པ་བཤེས་པས་ཟས་ཡིད་ལ་གྲུང་པའི་
 རྩ་བ་སོགས་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གྲིས་སྐོ་རྟོག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པའི་ཕྱོགས་
 ཚོས་དགག་པ་ནི། གྲིས་པ་དེ་ནི་གྲིས་ནར་སོན་ནས་ཀྱང་བརྟེན་པ་གྲུང་བར་མི་འགྱུར་
 རོ། །སྐྱེས་ཅན་ནས་བརྟེན་པའི་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བའི་གྲིབ་ གལ་ཏེ་གྲིས་པའི་རྒྱད་ལ་བརྟེན་པ་
 མ་ གྲུང་བའི་ཡིད་རྟོག་མེད་ཡོད་པ་ངེས་ན་དེས་གྲིས་བརྟེན་པའི་ལྷན་པར་འདོད་ཅེ་ན།
 གྲིས་པའི་ཡིད་ཤེས་ད་ལྟ་རྟོག་མེད་ཡིན་ཀྱང་གྲིས་རྟོག་བཅས་སུ་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་
 དུ་གྲིས་པའི་དབང་སྐྱེས་ལ་ཡང་ད་ལྟ་རྟོག་མེད་ཡིན་ཀྱང་གྲིས་རྟོག་བཅས་སུ་འགྱུར་
 བར་མཚུངས་སོ། །འདི་འདྲ་འདི་ཡང་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བཞིའི་དོན་ལ་རྒྱ་བོད་ཀྱི་
 འབྲེལ་གྲུང་མཁས་པ་དག་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། གལ་ཏེ་གྲིས་པའི་དབང་ཤེས་རྟོག་མེད་
 ཡིན་ཏེ། དབང་སོ་ལས་སྐྱེས་པའི་གྲིར་ཟེར་ན། རྟགས་འདི་འདྲ་འདི་ཡང་ལྷག་ལྷན་ཡིན་
 ཞེས་བཀག་ནས། གྲིས་པའི་དབང་ཤེས་རྟོག་མེད་ཡིན་ཏེ། དོན་མངོན་དུ་གྲུང་བའི་
 རྣམ་པས་འཇུག་པའི་གྲིར་ཞེ་ན། རིགས་པ་དེ་བརྟེན་པ་གྲུང་བའི་དབང་ཤེས་རྟོག་མེད་དུ་

1 མ་གྱི། ༤༠བཤད། དབ * དཔེ
 2 མ་གྱི། ༤༠བཤད། ལན * ལ་མ

སྐྱབ་པ་ལ་འདྲ་སྐྱོད་པ་ལ་རིགས་སོ། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གྲིས་ལ་སྐྱབ་པར་བྱེད་གང་
ཡིན། །དེ་ཉིད་འདིར་ཡང་བརྗོད་བྱ་སྟེ། དབང་པོའི་སྐྱོར་ནི་མཚུངས་སྲིད་པོ། ཞེས་པའོ་
ཞེས་འཆད་དོ། །

ཁོ་པོ་ནི་འདི་ལྟར་སྐྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་དབང་སྐྱེས་ལ་ཡང་འགྲུབ་ཞེས་པ་ཡན་
གྲིས་གྲིས་པའི་དབང་ཤེས་རྟོག་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་བརྗོད་ཅུ་སྐྱབ་པ་ལ་ཉམས་པ་བཞོད་པ་
དེའི་བྱུང་བ་དང་སྐྱོགས་ཚོས་བཀག་ནས། བརྗོད་པའི་དབང་ཤེས་རྟོག་མེད་དུ་
སྐྱབ་པ་ལ། དབང་སྐྱེས་ལ་སོགས་སྲིད་ཞེས་སྐྱས་པ་དེ་འགོག་པ་ནི། དབང་པོ་ལས་
སྐྱེས་པ་འདི་འབྲེལ་ཡང་ཚོས་ཅན། བརྗོད་པའི་དབང་ཤེས་རྟོག་མེད་དུ་སྐྱབ་
པའི་སྐྱོགས་སྐྱེས་ཀྱི་རྟོགས་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱོགས་ཚོས་བྱུང་ཅིང་མཚུན་སྐྱོགས་ལ་
མཚོང་ཡང་། མི་མཚུན་སྐྱོགས་དང་འགལ་བ་མེད་པའི་སྲིད། བརྗོད་པའི་དབང་
ཤེས་རིགས་པ་ཅན་པའི་དོར་རྟོག་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་གྲིས་པའི་དབང་ཤེས་དཔེར་
བཞོད་ཀྱང་དཔེ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དེས་བསྐྱབ་བྱུང་འགྲུབ་པས་དེ་ལྟ་བུ་དཔེར་
འགོད་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེས་དཔེ་དང་བསྐྱབ་བྱ་མཚུངས་པའི་སྐྱོན་སྐྱོན་པ་ནི། ཤེས་
བྱ་ཚོས་ཅན། བརྗོད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཤེས་རྟོག་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་རིགས་པ་
ཅན་པའི་དོར། གྲིས་པའི་དབང་ཤེས་མཚུན་དཔེར་སྐྱོན་པ་མི་འཐད་པར་ཐམ། དེའི་
དོར་གྲིས་པའི་དབང་ཤེས་རྟོག་མེད་ཡིན་པ་ལ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད།
བརྗོད་པའི་དབང་ཤེས་རྟོག་མེད་ཡིན་པ་འདིར་ཡང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་
བ་སྟེ། དཔེ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པས་བསྐྱབ་བྱུང་འགྲུབ་པའི་སྲིད་པོ། །དེར་ཐམ་བརྗོད་

༡ མ་ཕྱི། ལྷན་པ། རྒྱལ * རྒྱལ

ལ་བྱང་མ་བྱང་གི་དབང་ཤེས་གཉིས་ཀའང་རིགས་པ་ཅན་པའི་དོར་རྟོག་མེད་ཏུ་སྐྱབ་
དགོས་ཀྱི། དབང་པོའི་སྐོར་ནི་མཚུངས་པའི་སྲིར་རོ། །བད་ལ་བྱང་བའི་དབང་ཤེས་
རྟོག་མེད་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལ་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྟོགས་འཁྲུལ་བར་བསྟན་པ་འདིས་
ནི། སྲོང་བའི་རྣམ་པས་འཇུག་པ་དང་སོགས་པ་ཡིན་ལས་བྱང་བ་མ་ཡིན་པའང་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་རྟོགས་འཁྲུལ་བར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གྱང་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པ་
རྟོགས་སུ་བཀོད་པ་དང་འབྲ་བར་ལྷག་ལྷན་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་དབང་ཤེས་རྟོག་བྲལ་གྱི་¹རིགས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། དབང་
ཤེས་དོན་སྐྱོར་རྟོག་པར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། དབང་ཤེས་མིང་སྐྱོར་རྟོག་པར་
འདོད་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རིགས་དོན་གཞན་རྣམས་ལ་སྐྱུར་ནས་འཛིན་
པའི་རྟོག་པར་འདོད་པ་དགག། །འཕྲོད་འདུའི་འབྲེལ་བ་འཛིན་པའི་རྟོག་པར་འདོད་པ་
དགག། །འཕྲོད་འདུའི་འབྲེལ་བ་རྣམས་བྱུང་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག། །རིགས་རྣམས་
གཞན་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག། །རིགས་རྣམས་གཞན་མེད་ཀྱང་སྤྱིའི་སྐྱོ་འཇུག་པ་
འཐད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཀུན་ལས་བརྟུས་སུ། རིགས་སོགས་སྐྱོར་བ་ཡི། ²། རྟོག་པ་དང་
བྲལ་མངོན་སུམ་མོ། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། རིགས་སོགས་སྐྱོར་བའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་
བའི་སྐྱབ་བྱེད་རྒྱས་པར་མ་གསུངས་པས་འདིས་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་
སྐོར་ས། རྩེ་བྲག་པ་དང་རིགས་པ་ཅན་པ་དག །དབང་ཤེས་དེ་ལྟ་བུའི་རྟོག་བཅས་སུ་
ཁས་ལེན་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱི་བྱུང་བསྐྱབས་ནས་རིགས་པ་སྟོན་པ་ནི།

¹ མ་ཕྱི། ལུག་ལྟ། -+། *
² མ་ཕྱི། ལུག་ལྟ། -། *།

ཤེས་པའི་སྤང་ཡུལ་དེ་ཉིད་དབང་ཤེས་ལའང་སྤང་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྤྱི་འཛིན་
ཤེས་པ་ལ་ལོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བྱ་སོགས་སུ་སྤང་བ་དེ་ཉིད་རང་གི་གསལ་
བ་རྣམས་ལ་མཚུངས་པར་རྗེས་འགོ་བྱེད་པའི་སྤྱི་ཉིད་ཡིན་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་མིག་
སོགས་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྤང་ཡུལ་ལ་མཐོང་བ་མེད་དེ། །དེ་ནི་རང་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་
མི་གསལ་བའི་རྣམ་པར་སྤང་བས་ཁྲུབ་ཅིང་། དབང་ཤེས་ཀྱི་སྤང་ཡུལ་ཡིན་ན་རང་
འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་གསལ་བར་སྤང་བས་ཁྲུབ་ལ།
ཤེས་པ་གཅིག་ལ་རང་གི་སྤང་ཡུལ་རྣམ་པ་གསལ་མི་གསལ་དུ་སྤང་བ་ཐ་དད་པ་
གཉིས་ནི་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཐ་དད་པ་གཉིས་ཡོད་ན་སྤྱོད་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྤང་ཡུལ་
གསལ་བར་སྤང་མི་སྤང་གི་རྣམ་པ་ཐ་དད་ཀྱང་། ཡུལ་ཚན་གྱི་སློ་ཐ་དད་པར་མ་གྲུབ་
ན། སློ་ཐ་དད་པའང་རྗེས་པར་དཀའོ། །

གཉིས་པ་འཕྲོད་འདུའི་འབྲེལ་པ་འཛིན་པའི་རྟོག་པར་འདོད་པ་དགག་པ་ནི།
བྱེ་བྲག་པ་དང་རིགས་ཚན་པ་དག་ན་རེ། དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་
འབྲེལ་པ་འཛིན་པའི་སྤྱིར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་ཁས་སྤངས་དང་
འགལ་ཉེ། ཁྱོད་རང་གིས་འཕྲོད་འདུ་དབང་པོའི་ཡུལ་ལས་འདས་པར་ཁས་སྤངས་
པས། དེ་ལྟ་བུ་དབང་པོས་འཕྲོད་འདུ་འཛིན་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། དབང་ཤེས་ཀྱིས་
འབྲེལ་པ་མཐོང་བ་མེད་པར་གནས་སོ། །

གསུམ་པ་འཕྲོད་འདུ་ཡོད་པའི་སྐབས་བྱེད་དགག་པ་ནི། རིགས་པ་ཚན་སོགས་
ན་རེ། འཕྲོད་འདུའི་འབྲེལ་པ་རྗེས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཉེ། ཡན་ལག་སྐལ་མ་དག་ལ་ཡང་
ལག་ཚན་སྐལ་བུའི་སྐྱ་སྐྱོར་བའི་སྤྱིར་དང་། བ་ལང་ལ་རྩ་ཡོད་ཅེས་པའི་སྐྱ་སྐྱོར་བའི་

གྱིད། དེ་དགའི་སྐལ་མ་དང་སྐལ་བུ་དང་བ་ལང་དང་རྩ་ལ་^༡འཕྲོད་འདྲའི་འགྲེལ་པ་
 ཡོད་པས་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ན་དེ་ལྟ་སྐྱོར་བ་མི་འབྲད་དོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པའི་
 གཞུང་། སྐལ་མ་འདི་ལ་སྐལ་བུ་ཞེས་སོགས་རྐང་བ་བཞི་བའི་དོན་ལ། རྒྱ་བོད་ཀྱི་
 ལྷོ་གཟེང་དགའ་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། སྐལ་མ་ལས་སྐལ་བུ། རྩ་ལ་བ་ལང་ཞེས་པའི་ཐ་
 སྟངས་འདི་ཡང་རིགས་པ་ཅན་པ་ལྟོད་རང་གིས་བྱས་ཀྱི་འདིག་ཉེན་ན་བ་ལང་ལ་རྩ་
 ཡོད་ཅེས་གྲགས་ཀྱི་རྩ་ལ་བ་ལང་ཡོད་ཅེས་མ་གྲགས་སོ། ཞེས་ཚིག་གོང་འོག་ཉེར་
 བའི་སྟོན་རྗེས་བར་བྱེད་མོད་ཀྱི་དེས་འཕྲོད་འདྲུ་ཞེགས་པ་ལ་པན་པར་མ་མཐོང་
 རོ། །ཁོ་བོ་ནི་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། སྐལ་མ་འདི་ལ་སྐལ་བུ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་འདི་དག་
 གྲང་། འཕྲོད་འདྲའི་འགྲེལ་པ་ལ་མ་ལོས་པར་སྐྱེ་སྐྱོར་བ་བོ་རང་གིས་འདོད་པས་
 བྱས་པ་ཡིན་ལ། བ་ལང་ལ་རྩ་ཡོད་ཅེས་པའང་འཕྲོད་འདྲའི་འགྲེལ་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་མིན་ཏེ། ཡིན་ན་རྩ་བ་ལང་ལ་འཕྲོད་འདྲའི་འགྲེལ་པ་གྲུབ་པ་བཞིན་དུ་བ་
 ལང་ཡང་རྩ་ལ་འཕྲོད་འདྲའི་འགྲེལ་པ་གྲུབ་པར་ཁྱད་མེད་པས། བ་ལང་ལ་རྩ་ཡོད་
 པའི་ཐ་སྟངས་བྱེད་པ་ལྟར་རྩ་ལ་བ་ལང་ཡོད་པའི་ཐ་སྟངས་གྲང་བྱེད་དགོས་པ་ལ། བ་
 ལང་ལ་རྩ་ཡོད་ཅེས་འདིག་ཉེན་ན་ཐ་སྟངས་བྱེད་ཀྱི། རྩ་ལ་བ་ལང་ཡོད་ཅེས་འདིག་ཉེན་
 བ་ཐ་སྟངས་བྱེད་པ་མིན་པའི་གྱིད། འོ་ན་བ་ལང་ལ་རྩ་ཡོད་ཅེས་ཐ་སྟངས་བྱེད་པའི་རྒྱ་
 གང་ཞེ་ན། བ་ལང་ཞེས་བྱ་བའི་ཡན་ལག་ནི་མགོ་ལ་སོགས་པ་ལྷག་མ་རྣམས་དང་
 སྟེང་གི་རྩ་བར་རྣམ་པར་ཆད་པར་དམིགས་པ་མེད་ཅིང་བར་མ་ཆད་དུ་དམིགས་པ་
 བ། དེའི་གྱིར་དེ་ཅུ་ལ་འདོད་པས་བ་ལང་ལ་རྩ་ཡོད་ཅེས་^༢པའི་ཐ་སྟངས་སྐྱར་བ་

^༡ མ་གྱི། ༤༡བཤན། འཕྲད * འཕྲོད
^༢ མ་གྱི། ༤༡བཤན། ཅ * ཅེས

ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་སྣལ་མ་ལ་སྣམ་བུའི་སྐྱ་སྐྱོར་བ་འཕྲོད་འདུའི་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་མ་
ཡིན་ན། གང་གིས་ཡིན་ཞེ་ན། སྐྱ་སྐྱོར་བའི་ཚུལ་བཞི་སྟེ། སྣལ་མ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་
“སྣམ་^༡་བུ་འདི་བྱེད་དོ་ཞེས་སྐྱོར་བའི་ཆེ་ནི། སྣལ་མ་རྒྱུ་གིས་འདུས་བྱས་པ་ལས་
སྣམ་བུ་དེ་ཕྱིས་འབྲུང་བའི་འབྲས་བུར་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། རི་ལྷ་བུར་ཡང་དུས་
གཅིག་པའི་སྣམ་བུ་དང་སྣལ་མ་བརྗོད་པ་མིན་པས་འཕྲོད་འདུའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་
ཏེ། འཕྲོད་འདུ་ནི་དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་སྐྱས་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཡང་སྐར་གྱི་
སྣལ་མ་དེ་གང་ཞེས་ངེས་པའི་ལན་དུ། སྣལ་མའི་སྐྱའི་ཉེན་ནི་སྟོན་པ་ན། དེ་སྣམ་བུ་
འདི་འོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆེ་ནི། འགའ་ཡིས་རྒྱ་སྣལ་མ་ལ་འབྲས་བུ་སྣམ་བུར་སྐྱོ་
བཏགས་པའམ་ཡང་དེའི་ཆེ། སྣམ་བུ་ལས་སྣལ་མ་གཅིག་ནི་བཀར་བར་བྱས་ནས་
སྐར་གྱི་སྣམ་མ་དེ་འདི་འོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆེ་ནི། འབྲས་བུས་གྱི་སྣལ་མ་ལ་རྒྱ་དུས་
གྱི་སྣལ་མ་ཞེས་སྐྱོ་བཏགས་ནས་འཇུག་པར་འབྲུང་བ་ཡིན་པས་འཕྲོད་འདུའི་འབྲེལ་
བའི་དབང་གིས་མིན་ནོ། །སྣལ་མ་བཏགས་ཟིན་པའི་ཆེ་འདི་སྣམ་བུའོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་
སྐར་བཞི། སྣལ་མ་ཐག་བ་སོགས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་པ་སྣམ་དང་ཕྱི་མ་ཐན་གངགས་
བྱ་དང་ཐན་འདོགས་བྱེད་ཉིད་དམ་དུས་མཉམ་པའི་སྣལ་མ་ཐན་ཚུན་གྲོགས་གྲོགས་
ཅན་གྱི་སྐོ་ནས་ཐན་བཏགས་ཏེ། སྣམ་མ་རྣམས་བར་རྣམ་པར་ཆད་པ་མེད་པར་
ཡིངས་སོ་གཅིག་ཏུ་སྐར་བ་ཉིད་ལ་དེ་ཅམ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་”སྣམ་^༡་བུ་ཞེས་
པའི་སྐྱ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཆེ་ཡང་། དང་སོ་ཡི་གནས་སྐབས་སུ་དོན་དེ་ལ་

༡ མ་གྱི། ༤༡བམ་ན། རྣམ * སྣམ
༢ མ་གྱི། ༤༡ནཔ་ན། རྣམ * སྣམ

སྣམ་གྱུ་ཞེས་པའི་མིང་འདོད་པས་བད་སྦྱར་བ་ཡི་སྲོད་ལུལ་གང་ཡིན་པའི་སློན་ནས་
མིང་དེ་ལས་དོན་དེ་འབྲུག་མེད་ཅན་དུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དོན་དེ་ལ་སྣམ་གྱུ་ཞེས་པའི་
སྦྱང་དོས་མིང་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི་འཛོད་འདུའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་རིགས་སོགས་རྗེས་གཞན་ཡོད་པའི་སྦྱབ་བྱེད་དགག་པ་ནི། དངོས་པོ་
ལས་ནི་ཐ་དད་པའི་ཞེས་སོགས་ཏེ། འདི་དང་སྐབས་གཞན་དུ་འབྲེ་བྲག་པའི་འདོད་
པའི་བྱེད་པར་དག་མ་ཤེས་པ་ལས་གཞུང་གི་དོན་རྒྱུགས་དཀའ་བར་མཐོང་བས་འདིར་
རིགས་པ་ཅན་དང་བྱེ་བྲག་པའི་འདོད་པའི་རྩལ་སྦྱབ་པའི་མཐའ་རགས་པ་དག་བཤད་
པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་བྲམ་ཟེ་རྐང་མིག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ནི་རིགས་པ་ཅན་པ་དང་། བྲང་
སྲོང་གཟིགས་ཟན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱིར་གཟིགས་ཟན་པ་དང་། འུག་པའི་བརྒྱལ་
ཞུགས་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར་འུག་སྐྱག་པ་སྟེ་བྱེ་བྲག་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལ་ནང་གསེས་གྱི་
འདོད་པའི་བྱེད་པར་མི་མ་སྦྱར་བ་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྟེ་མཚུངས་པ་
ཡིན་པས་འདིར་རགས་པ་ཅན་ཞིག་སྦྱར་མོང་དུ་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་ཚོལ་བ་དེ་དག་ནི།
ཤེས་བྱ་ཚོས་ཐམས་ཅད། རྗེས་དང་ཡོན་ཏན་ལས་དང་སྟེ། །བྱེ་བྲག་འདུ་བ་རྣམ་པ་
དུག །ཅེས་བྱ་བ་འདི་ཅུ་དུ་ཟད་གྱི་གཞན་ནི་མེད་དོ་ཞེས་སྟའོ། །དེ་ལ་རྗེས་ནི་དགུ་སྟེ།
རྐང་མིག་གི་མདོ་ལས། ས་དང་། རྒྱ་དང་། མེ་དང་། རྒྱུང་དང་། ལྷ་མཁའ་དང་། དུས་
དང་། རྩོགས་དང་། བདག་དང་། ཡིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རྗེས་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྲུང་
དོ། །འདི་དག་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། རང་ཉིད་ཚོས་གཞན་ལ་བརྟེན་བ་མ་ཡིན་
པར་རང་རྒྱ་སྦྱབ་ཅིང་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་ཚོས་གཞན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། བྱ་བ་དང་ལྡན་པ། ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ། འདུ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་གི་གོ་འབར་བ་ལས། རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྦྱི་ནི། བྱ་བ་དང་ལྡན་པ། ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ། འདུ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་བ་སྟེ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ་ཞེས་སོ། །འདུ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་བ་ཞེས་པ་ནི། རྣམས་ཀྱི་སྟོང་ཏུ་ཡོན་ཏན་ཐ་དད་པ་དག་སྟན་ཅིག་འདུ་བའི་རྒྱ་རྣམས་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལོ། །རྣམ་དེ་དག་གྲང་རྟག་པའི་རྣམ་དང་། མི་རྟག་པའི་རྣམ་གཉིས་སྤྱེད་སེལ་ལ། རྣམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ནི་ཐམས་ཅད་ཏུ་རྟག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། ས་ལ་སོགས་པའི་བཞིའི་རྒྱལ་སྟན་རྣམས་ནི་རྟག་པ་ཡིན་ལ། རྒྱལ་སྟན་གྱིས་བརྩམས་པའི་རགས་པ་རྣམས་ནི་མི་རྟག་པར་འདོད་དོ། །དེ་ཡང་རགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྣམས་ཚོམ་པའི་རྒྱལ་ནི། རོག་མ་ཉིད་ཏུ་འབྱུང་བ་བཞིའི་རྒྱལ་སྟན་རབ་རིགས་མི་མཐུན་པ་རྣམས་ཐན་ཚུན་སྟངས་པས་ལྡན་པ་ཅམ་སྦྱེད་ཀྱི་རྣམས་མི་སྦྱེད་དེ། རིགས་མི་མཐུན་རྣམས་ཚོམ་མེད་སྟེ། ཞེས་པ་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྤྱིར་བཏགས་པ་ལྟ་བུའི་ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་ལའང་། སའི་རྣམ་དང་ཚུའི་རྣམ་ལ་སོགས་པ་རགས་པའི་རྣམ་བཞི་ཡོད་ལ། དེའི་སའི་རྣམ་ནི་སའི་རྒྱལ་སྟན་རབ་གྱིས་བརྩམས་ཞེས་སོགས་སྤྱེད་སེལ་པར་གྲུའོ། །དེ་ལ་སའི་རྒྱལ་སྟན་རབ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་སྟན་རིགས་མཐུན་རྣམས་ཐ་དད་པ་དག་ལུས་འདབ་འབྱོར་ཏུ་སྟངས་པ་ན། རོག་མར་རྒྱལ་སྟན་རྣམས་ཐན་ཚུན་སྟངས་པས་ལྡན་པ་ཞེས་པའི་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་སྟན་དེ་རྣམས་ལས་དོན་གཞན་ཏུ་གྱུར་བ་སྦྱེད་དེ། གཞན་ཏུ་ན་རྒྱལ་སྟན་རྣམས་ཐན་ཚུན་སྟངས་པའི་ཐ་སྟངས་རྒྱ་མེད་ཏུ་འབྱུར་བའི་སྤྱིར་

༡ མ་ཕྱི། ༤༡བཤུ། གི་འབར * གོ་འབར
 ༢ མ་ཕྱི། ༤༡བཤུ། ཆེམ * ཚོམ

རྟོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་
 རྗེས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །བྱམ་པ་ལྟ་བུའི་ཡན་ལག་དག་ཚོགས་པ་ན་དེ་དག་ལས་
 དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་ཅན་མི་སྐྱེ་ན། རི་ལྟར་བྱམ་པའི་ཡན་ལག་གི་རྗེས་
 ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་བ་དག་ལ་བྱམ་པའི་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་པ་ལྟར་ཡན་ལག་དག་ཚོགས་
 པ་ན་ཡང་། བྱམ་པའི་ཐ་སྙད་མི་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །རྩལ་སྒན་གཉིས་སྤང་པ་ལས་
 བྱི་ཡན་ལག་ཅན་དང་པོ་རྩལ་སྒན་གཉིས་པའི་མིང་ཅན་སྐྱེ་ལོ། །དེ་བྱི་མངོན་སྲུང་གྱི་
 ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་བྱི་རྩལ་སྒན་ཞེས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད། །རྩལ་སྒན་དུ་
 མ་སྤང་པས་བསྐྱེད་པའམ། ཡན་ལག་ཅན་དང་པོ་ལྟ་བུ་ཡན་ལག་ཅན་གཞན་གྱིས་
 བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་བྱི་མངོན་སྲུང་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་བྱི་
 རགས་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད། །

དེས་ན་འབྲུང་བ་བཞིའི་རྗེས་ཁོ་ནས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྗེས་ཚོམ་པར་རུས་
 གྱི་རྗེས་གཞན་གྱིས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྗེས་ཚོམ་པར་མི་རུས་ལ། ཡན་ལག་བྱི་
 གསུམ་ཡོད་དེ། རྩལ་སྤང་བར་རེ་རེ་བ་དང་། རྩལ་སྒན་གཉིས་སྤང་པས་བརྒྱམས་པའི་
 ཡན་ལག་ཅན་དང་པོ་དང་། རྩལ་སྒན་གསུམ་ལ་སོགས་པ་སྤང་པས་བརྒྱམས་པའི་
 ཡན་ལག་ཅན་རགས་པའོ། །དེ་དག་ལས་དང་པོ་བྱི་ཡན་ལག་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་
 གཉིས་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གཉི་གའོ། །དེ་དག་གིས་བརྒྱམས་པའི་ཡན་ལག་
 ཅན་ཡང་གསུམ་སྟེ། རྩལ་སྒན་རེ་རེ་བས་བརྒྱམས་པ་དང་། ཡན་ལག་ཅན་དང་པོས་
 བརྒྱམས་པ་དང་། ཡན་ལག་ཅན་རགས་པས་བརྒྱམས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ལོ། །རྩལ་
 སྒན་རེ་རེ་བ་བྱི་ཡན་ལག་ཅན་དང་རགས་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ལ། ཡན་ལག་ཅན་

དང་པོ་ནི་ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་ཀྱང་མངོན་སུམ་ལ་མི་སྣང་བས་རྒྱལ་མཉམ་ཞེས་བྱ་བའི་
རགས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ཡན་ལག་ཅན་རགས་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་སུམ་
གྱི་ཡུལ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་སྲིད། རྒྱལ་མཉམ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེང་རོ། །

གཞན་ཡང་རྣམ་དགུ་ལས་ནམ་མཁའ་སོགས་ལྔ་ནི། ཐམས་ཅད་སོང་བའི་
རྣམ་ཞེས་བྱའོ། །ས་སོགས་བཞི་ནི། ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་ཞེས་
བྱའོ། །དེ་ཡང་རྒྱལ་མཉམ་རེ་རེ་བདག་ཏུ་པའི་རྒྱ་མཚོ་ནི། རྒྱལ་ཡིན་པ་གཞིར་བྱས་
ལ། རྒྱ་ཡོད་ན་ཚོམ་གྱི་ཡོད་དགོས་པ་ལ་རྒྱལ་མཉམ་རེ་རེ་བདག་ལ་ནི་ཚོམ་གྱི་ཡོད་མེད་
དེ། གཞན་དུ་ན་ཡན་ལག་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རྒྱ་མེད་པའི་སྲིད་ཏུ་པ་ཡིན་
ལོ། །ཡན་ལག་ཅན་དང་པོ་ཡན་ཚད་ནི་ཚོམ་གྱི་ཀྱིས་བརྩམས་པས་རྒྱ་དང་བཅས་
པའི་སྲིད་མི་ཏུ་པའོ། །ཞེས་སྤྱོད། །ཡོན་ཏན་ནི་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་སྟེ། ཀར་མིག་གི་མངོ་
ལས། གཟུགས་དང། རོ་དང། སྲི་དང། རེག་པ་རྣམས་དང། སྲངས་དང། ཚད་དང།
སོ་སོ་བ་དང། ལྡན་པ་དང། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང། གཞན་དང་གཞན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་
དང། རྩོ་རྣམས་དང། བདེ་བ་དང། སྤྲུག་བསྐྲུལ་དག་དང། འདོད་བ་དང། སྣང་བ་དག་
དང། འབད་པ་ནི་ཡོན་ཏན་དག་གོ། །ཞེས་འབྲུང་ཞིང། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤི་ལས།
དང་གི་སྐྱེ་ལས་ལྷི་བ་ཉིད་དང། སྤུམ་པ་དང། འདུས་བྱས་པ་དང། ཚོས་དང། ཚོས་མ་
ཡིན་པ་དང། སྐྱ་རྣམས་གཟུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང། ལྐབས་གཞན་དུ་རྩོ་བ་དང་
གཤེར་བ་ཡང་ཡོན་ཏན་དུ་བཤད་པས་དེ་ལྟར་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞིའོ། །ཡོན་ཏན་གྱི་མཚན་
ཉིད་ནི། རྣམ་ལ་བརྟེན་པ། ཡོན་ཏན་གཞན་དང་མི་ལྡན་པ། འདུ་བའི་རྒྱ་མི་གྱེད་པ།
ལྟོས་པ་མེད་པ་སྟེ། ཏྲོག་གོ་འབར་བ་ལས། རྣམ་ལ་བརྟེན་པ། ཡོན་ཏན་གཞན་དང་མི་

ལྷན་ལ། འདྲ་བ་དང་འབྲལ་བ་ན་ཡང་དེའི་རྒྱ་མེད་ལ། ལྷོས་བ་མེད་པ་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་
མཚན་ཉིད་དོ་ཞེས་སོ། །ལྷོས་བ་མེད་པ་ནི་རྟགས་ལ་མི་ལྷོས་པའོ། །

དེ་ཡང་ཡོན་ཏན་ནི་རྗེས་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་ལ། རྗེས་ནི་རྟགས་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཡོན་
ཏན་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྷན་པའི་སྲིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ལས་རྗེས་སུ་སྐྱབ་དགོས་པའི་སྲིར་
ཏེ། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པས་རྗེས་སུ་བཞག་པའི་སྲིར་དོ། །ཡོན་ཏན་ལ་ནི་ཡོན་ཏན་
གཉིས་པ་མི་བརྟེན་པས་ཡོན་ཏན་ནི་རྟགས་ཁོ་ནའོ། །འོ་ན་ཡོན་ཏན་གང་རྗེས་གང་གི་
ཡོན་ཏན་ཡིན། ཡོན་ཏན་གང་དང་ལྷན་པས་རྗེས་གང་དུ་དཔག་པར་བྱ་ཞེ་ན། གཟུགས་
ནི་མིག་གི་གཟུགས་བྱ་སྟེ། རྗེས་ས་རྩ་མེ་གསུམ་ལ་གནས་སོ། །དེ་ནི་སྣེ་དབང་གི་
གཟུང་བྱ་སྟེ། ས་དང་རྩ་ལ་གནས་སོ། །དེ་ནི་སྣེའི་དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་སྟེ་པའི་ཡོན་
ཏན་ནོ། །རེག་ནི་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་སྟེ་ས་རྩ་མེ་རྩུང་ལ་གནས་སོ། །གྲངས་
ནི། གཅིག་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྣང་འཇུག་པའི་རྒྱར་གྲུར་པའི་དངོས་པོ་སྟེ། དེ་ཡང་རྗེས་
གཅིག་དང་། རྗེས་དུ་མ་པ་ཡིན་ལ། གྲངས་གཅིག་ནི་རྗེས་གཅིག་དང་། གྲངས་གཉིས་
ལ་སོགས་པ་ནི་རྗེས་དུ་མའོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན། རུམ་བ་གཅིག་ནི་རུམ་བ་ཡང་མ་
ཡིན། རུམ་བ་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ཡང་མ་ཡིན། རུམ་བ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་ཅིང་རྒྱ་མེད་པའི་
རུམ་བ་ལ་རུམ་བ་གཅིག་ཅེས་པའི་སྐྱ་འཇུག་པའི་རྒྱར་གྲུར་ལ། སྐྱ་དེའི་དངོས་ཀྱི་
བརྗོད་བྱ་དང་། རུམ་བ་གཅིག་གོ་སྟུང་དུ་འདྲིན་པའི་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དུ་གྲུར་པའོ་
ཞེས་འདོད་ཅིང་གཉིས་དང་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་དེས་རིགས་སྟེའོ། །གྲངས་དེ་
ཡང་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྗེས་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ལ། གཟུགས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་འདྲའི་
གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་མི་འདྲ་བའི་སྲིར། མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་

འདོད་དེ། ཞེ་བ་འཚོས། སྤང་པོ་སོགས་ལས་ཐང་དང་པའི། །གྲངས་ནི་སྤང་བར་ཁྱོད་
འདོད་དེ། ཞེས་སོ། །

བོངས་ཚོད་དམ་མོ་ཚད་¹ གྱི་ཡོན་ཉན་ནི། རྣམ་གང་ལ། ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་
ཐ་སྣང་འབྲུག་པའི་རྒྱར་གྱུར་པ་སྟེ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཆེན་པོ་དང་། རྒྱང་དུ་དང་། རིང་པོ་
དང་། རྒྱང་དུ་ལོ། །ཆེན་པོ་ནི་གཉིས་ཏེ། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པའོ། །རྟག་པའི་ཆེན་པོ་ནི།
ནམ་མཁའ། རྣམ་སྟོན་ས། བདག་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཉན་དུ་གྱུར་པའི་ཆེན་པོའོ། །མི་རྟག་
པའི་ཆེན་པོ་ནི། རྣམ་སྟོན་གསུམ་ཡན་ཆད་གྱིས་བརྩམས་པའི་རགས་པ་ཡན་ལག་
ཅན་གྱི་རྣམ་གྱི་ཡོན་ཉན་ནོ། །རྒྱང་དུ་ཡང་གཉིས་ཏེ། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པའོ། །རྟག་
པའི་རྒྱང་དུ་ནི། རྣམ་སྟོན་ཡིད་ལ་རྒྱུས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཡོན་ཉན་ནོ། །མི་རྟག་
པའི་རྒྱང་དུ་ནི། རྣམ་སྟོན་གཉིས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་ཡན་ལག་དང་པོའི་ཡོན་ཉན་
ནོ། །རྣམ་སྟོན་རབ་གསུམ་ཡན་ཆད་འབྲུར་པའི་རྣམ་ལ་རིང་པོའི་ཡོན་ཉན་ལྡན་ལ།
རྣམ་སྟོན་གཉིས་འབྲུར་པའི་རྣམ་ལ་རྒྱང་དུ་ཡོན་ཉན་མི་རྟག་པ་བརྟེན་ཅིང་། རྣམ་སྟོན་
རབ་རེ་རེ་བ་ལ་རྟག་པའི་རྒྱང་དུ་བརྟེན་པར་འདོད་ལ། རམ་མཁའ་སོགས་ལ་རིང་རྒྱང་
གི་ཡོན་ཉན་བརྟེན་པར་མ་བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་སྟོན་རབ་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་
ལྡན་པའི་ཆེན་པོ་དང་རིང་པོ་ལ་ཁྲད་པར་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་སྟོན་རབ་གྱི་རྒྱང་དུ་དང་
རྒྱང་དུ་ལ་ཡང་ཁྲད་པར་ཡོད་པར་གང་ལས་ཤེས་ཞེ་ན། ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་
རིང་པོ་འོན་ཅིག །རིང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆེན་པོ་འོན་ཅིག་ཅེས་པའི་ཐ་སྣང་མཐོང་
བ་ལས་ཤེས་ལ། རྣམ་སྟོན་རབ་དང་དེའི་² རྒྱང་དུ་དང་། རྒྱང་དུ་སོགས་ཀྱི་ཁྲད་པར་ནི་

¹ མ་ཕྱི། ༤༤ན་ལ། ཆད * ཚད
² མ་ཕྱི། ༤༤ན་ལ། དའི * དའི

དེ་དག་མཚོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མདོར་ན་
 ཆེ་ཆུང་སོགས་ཚད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི་བྱམ་པ་ལ་མཚོན་ན། བྱམ་པའི་ཆེན་པོ་བྱམ་པ་མ་
 ཡིན་ཞིང་། བྱམ་པ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པ། བྱམ་པ་ལ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་འཇུག་པའི་
 རྒྱར་འགྱུར་པ། བྱམ་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དང་། དེ་ལྟར་
 འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ལ་འདོད་དོ། །བྱམ་པ་ལ་ཆེན་
 པོའི་ཡོན་ཏན་མེད་ན་ཆེན་པོའི་སྐྱ་འཇུག་པ་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་བས་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་
 ལ། དེ་ཡང་བྱམ་པ་ལས་རྗེས་གཞན་ཡིན་པར་བྱམ་པའི་རྟོག་པ་དང་། བྱམ་པ་ཆེན་
 པོར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གཟུང་བྱ་ཐ་དད་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པོ་ཞེས་སྐྱ་ཞིང་། དེས་
 གཞན་དག་གྱང་མཚོན་པར་བྱའོ། །

འོ་ན་རྒྱལ་མཉམ་གསུམ་པ་ཡན་ཚད་ལ་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་ན། སྐྱ་རུ་ར་
 སོགས་ལ་སྐབས་འགར་ཆུང་དུའི་སྐྱ་འཇུག་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཚོས་གཞན་ལ་སྣོས་
 བས་ཆུང་དུའི་སྐྱ་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། བཏགས་པའི་སྐྱ་དག་ལ་ནི་རྒྱ་མཚན་དངོས་
 པོ་པ་ཡོད་དགོས་པ་མ་ཡིན་ལ། སྐྱ་དེ་དོན་དེ་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་ན་དོན་དེ་ལ་སྐྱ་དེ་
 འཇུག་པའི་རྒྱ་དངོས་པོ་པ་ཡོད་དགོས་སོ། །སོ་སོ་བ་ཞེས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། ཞི་བ་
 འཚོས་གང་ཞིག་པན་ཚུན་ཐ་དད་པ། སོ་སོ་བར་བརྗོད། ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟར་སྟེ། བྱམ་
 པ་སྐྱམ་བུ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། བྱམ་པ་དང་སྐྱམ་བུའི་ཚོས་སུ་གྱུར་བ་བྱམ་སྐྱམ་གཉི་
 ག་མ་ཡིན་ཞིང་། གཉི་ག་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པ། བྱམ་སྐྱམ་གཉི་ག་ལ་ལྡན་པ་ཡང་མ་
 ཡིན་ཞིང་། བྱམ་སྐྱམ་གཉིས་པན་ཚུན་སོ་སོ་བར་འབྱེད་པའི་སྐྱ་སྐྱའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་
 བྱ་དང་། རྣང་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་སྟེ། འདི་མེད་ན་བྱམ་སྐྱམ་སོགས་སོ་སོ་བར་ཤེས་པར་

མི་འགྲུང་རྟོ་ཞེས་ཟེར་རྟོ། །ལྷན་པ་ལོ། གང་སྤང་པའི་རྣམ་རྣམས་སྤང་བའམ་བར་
མེད་བར་འཛིན་པའི་ཤེས་པའི་སྣང་ལུང་དུ་གྲུང་ཅིང། སྤང་པའི་རྣམ་དེ་དང་དེ་བར་
མེད་བར་བརྗོད་པའི་སྣང་དངོས་ལུང་དུ་གྲུང་བའོ། །དཔེར་ན་སྣམ་བྱ་ལ་ཡོད་པའི་
སྣལ་མ་པན་ཚུན་འདབ་འགྲུང་དུ་གཞན་ཤིང་སྤང་བ་དག་ལ་བར་མེད་བར་འཛིན་
པའི་སྣོ་སྟེ་བའི་རྒྱ་ལོ། སྣལ་མ་དེ་དག་པན་ཚུན་སྤང་པའི་ལྷན་པ་སྣལ་མ་དེ་དག་ལས་
དོན་གཞན་དུ་གྲུང་བ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་འོ། །

གལ་ཏེ་དེའི་ཆེ་སྣལ་མ་¹ དེ་དག་སྤང་བ་ལས་བར་མེད་དུ་འཛིན་པའི་རྒྱ་
དོན་གཞན་མི་སྟེ་ན་སྣལ་མ་རྣམས་མ་སྤང་བ་ནའང་བར་མེད་བར་འཛིན་པར་ཐལ་
འོ། །གལ་ཏེ་སྣལ་མ་རྣམས་སྤང་བ་ན་བར་མེད་དུ་འཛིན་པའི་རྒྱ་དོན་གཞན་སྟེ་གལ་
དགོས། སྣལ་མ་རྣམས་སྤང་བ་ཉིད་སྣལ་མ་རྣམས་བར་མེད་བར་འཛིན་པའི་རྒྱའོ་ཞེ་
ན། སྣལ་མ་རྣམས་སྤང་བ་ཉིད་སྣལ་མ་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་ཏེ། སྣལ་མ་འཛིན་པའི་
ཤེས་པ་དང། སྣལ་མ་རྣམས་སྤང་བའོ་སྣམ་དུ་འཛིན་པའི་ཤེས་པའི་གཟུང་བྱ་བ་དང་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་བར་མེད་པའོ་སྣམ་པའི་སྣོ་སྟེ་བའི་རྣམ་རྣམས་ཀྱི་སྤང་བ་ནི་
ལྷན་པ་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་རྣམ་རྣམས་སྤང་པའི་ལྷན་པ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་ན། ས་
ཚུ་སོགས་རྒྱ་རྒྱུན་རྣམས་སྤང་བ་ལས་རྒྱ་བྱ་སྟེད་པ་མ་སྤང་བ་ན་མི་སྟེད་པའི་ཁྱད་
པར་མི་འཐད་རོ། །དེ་བས་ན་རྒྱ་རྒྱུན་རྣམས་སྤང་བ་ནི་དངོས་པོར་གྲུབ་པས་རྒྱ་རྒྱུན་
རྣམས་ཀྱི་ལྷན་པ་འབད་མེད་དུ་འགྲུབ་འོ། །ཞེས་ཟེར་རྟོ། །

རྣམ་དབྱེ་ནི། རྣམ་གང་སྤྲ་མ་བྱེ་བ་ལས་ཕྱིས་བྱེ་བར་གྲུང་བ་རྣམས་ལ་སྤང་

¹ མ་ཕྱེ། ༤༦ནལན། -མ་ * མ་

བ་ཞིག་པའམ། བན་ཚུན་གྱེ་བར་འཇིན་པའི་ཤེས་པའི་སྣང་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་སྟེ། གྱེ་
 རྒྱའི་ཚོས་དེ་དག་ལས་མ་གཏོགས་ཤིང་། དེ་དག་གི་ཚོས་ཀྱང་ཡིན་པ་ཞིག་ཏུ་
 འདོད་ལ། འདི་མེད་ན་སྣང་བར་མེད་པའི་རྗེས་གཉིས་ཕྱིས་གྱེ་བ་ན་བར་དང་བཅས་
 བར་འཇིན་པའི་སློབ་སྟེ་བའི་རྒྱ་མེད་བར་འགྱུར་དོ། །སོ་སོ་བ་དང་བྱུང་བར་ཅི་ཡོད་
 "ཅེ་ན། རྣམ་དཔེ་ནི་རྗེས་བན་ཚུན་སྣང་སྤང་བ་ལས་ཕྱིས་གྱེ་བ་ཞིག་དགོས་ལ། སོ་
 སོ་བ་ནི་དང་སོ་ནས་རྗེས་སོ་སོར་ཡོད་ཅིང་མ་སྤང་བ་ཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་
 བའོ། །གཞན་དང་གཞན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་ལ། གཞན་ནི་ཀ་བྱམ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན།
 གང་གི་ཚེ་ཀ་བྱམ་ལྟ་བུ་ཅིག་གནས་པ་བྱམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཀ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཞན་ནོ་
 ལྟམ་དུ་འཇིན་པའི་ཤེས་པ་སྟེ་བའི་རྒྱ་དང་། དེ་རྒྱུར་འཇིན་པའི་ཤེས་པའི་སྣང་
 ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་བྱམ་པའི་ཚོས་བྱམ་པ་ལས་རྗེས་གཞན་དུ་གྱུར་བའོ། །གཞན་མིན་
 བ་ནི་དེ་འདྲའི་ཚེ། བྱམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་བྱམ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཞན་མིན་བར་འཇིན་པའི་
 ཤེས་པ་སྟེ་བའི་རྒྱ་དང་། ཤེས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྣང་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་སྟེ་བྱམ་པའི་ཚོས་
 བྱམ་པ་ལས་རྗེས་གཞན་དུ་གྱུར་བའོ། །དེས་ཐམས་ཅད་ལ་"མཚོན་ཏེ་ཤེས་བར་
 བྱའོ། །འདི་དག་ཀྱང་གཟུགས་ཅན་ཁོ་ནའི་ཚོས་ཡིན་པས་མངོན་སྲུང་ལ་སྣང་རུང་
 དུ་འདོད་དེ། རྣང་མིག་གི་མངོ་ལས། གངས་དང་། ཚད་དང་། སོ་སོ་བ་ཉིད་དང་།
 ལྡན་པ་དང་། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དག་དང་། གཞན་ཉིད་དང་། གཞན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་
 དག་དང་། ལས་རྣམས་ནི་གཟུགས་ཅན་དང་འདུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མིག་གི་གཟུང་བུ་

1 མ་ཕྱི། ༤༦༣༡ན། ཅན * ཅེ་ན
 2 མ་ཕྱི། ༤༦༤༣ན། རྒྱ་དང་། * རྒྱ་དང་། དེ
 3 མ་ཕྱི། ༤༦༤༤ན། མཚོན * མཚོན

ཡིན་ཅོ། ཞེས་སོ། །སློབ་ཤིང་ལེས་པ་སྟེ། ཀར་མིག་གི་མདོ་ལས། སློང་དང་དམིགས་པ་
 དང་ལེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཅོ། ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་མཚན་
 གཞི་ནི་འཇུག་ལེས་ལྟ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གྱུར་རང་གི་རོ་བོས་རིག་པར་མི་འདོད་ཀྱི།
 སློབ་གཞན་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བར་འདོད་དེ། ཀམ་ལ་ལྷོ་ལས། དེ་ཡང་དེ་ལྟ་སུའི་རོ་
 བོ་ཡིན་ནའང་། གཞན་དག་གིས་རང་རིག་པའི་རོ་བོར་ནི་མི་འདོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སློབ་
 གཞན་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སོ། །བདེ་བ་ནི་སེམ་པ་དང་། སྐྱུག་
 བསྐྱེད་ལེ་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་དང་། འདོད་པ་ནི་ཚགས་པ་དང་། ལྡང་བ་ནི་ཞེ་ལྡང་
 དང་། འབད་བ་ནི་ཚོལ་བ་སྟེ། འདི་དག་གྱུར་ལེས་པ་མ་ཡིན་པ་བེམས་པོར་འདོད་པ་
 ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ལེས་པ་ཡིན་ན་མིག་གིས་གཟུགས་ཡིད་དུ་འོང་བ་
 མཐོང་བའི་ཆེ་སྤྱིའི་གཟུགས་མཐོང་བའི་མིག་ལེས་དང་ནང་དུ་སེམ་པའི་རང་བཞིན་
 གྱི་ལེས་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ནའང་། རྒྱུད་གཅིག་ལ་ལེས་པ་གཉིས་
 ཅིག་ཅར་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་རོ། །

འོ་ན་བེམས་པོ་ཡིན་ན་རང་རིག་གིས་སྲོང་བ་མི་འཐད་ཅིང་། དུས་མཉམ་
 པའི་ལེས་པའང་མེད་ན་གང་གིས་རིག་པར་བྱེད། གཞན་ཡང་བེམས་པོ་ཡིན་ན་
 གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་གྱུར་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་བ་
 སྐྱུན་མོང་དུ་སྲོང་བར་རི་ལྟར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། བདེ་སྐྱུག་ནི་བདག་ལ་འདུ་བའི་ཡོན་
 ཏན་ཡིན་པས་བདག་ལས་རྒྱུད་གཞན་གྱི་གང་ཟག་གིས་སྐྱུན་མོང་དུ་སྲོང་བར་ཐལ་
 བའི་སློན་མེད་ལ། བདག་ལ་འདུ་བའི་ཡིད་ལེས་ཀྱིས་དྲན་པའི་སློན་ནས་རིག་པར་
 བྱེད་པས་རིག་བྱེད་མེད་པའི་སློན་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱེའོ། །སྐྱེ་བ་ནི་ཡན་ལག་ཅན་

ཚོས་གསུམ་ལྷན་རགས་པའི་རྗེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གང་གི་མ་སྐྱུས་འཕྲུར་དུ་འགྲོ་བའི་བྱ་
བ་འབྲེན་པའོ། །གཤེར་བ་ནི་རྒྱན་པའི་རོ་བོ་རྒྱའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཞིང་། རོ་བོ་ནི་མེའི་
ཡོན་ཏན་དང་། ལྷུ་མ་བ་ནི་མར་ལ་སོགས་བ་ས་དང་རྒྱ་སྐད་པའི་རྗེས་འགའ་ཞིག་གི་
ཡོན་ཏན་ཡིན་ལ། ཡོན་ཏན་དེ་དག་གྲང་ཡོན་ཏན་ཅན་དག་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་ཏེ།
ཤེས་བ་ཐ་དང་པའི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

འདུས་བྲུས་བ་ནི་གསུམ་སྟེ། འུགས་དང་། བག་ཆགས་དང་། གནས་བ་འཛིག་
པའོ། །འུགས་ནི། ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུང་ཡིད་དེ་ལུས་ཅན་གྱི་“རྗེས་”ལྡོ་ལོ་ལ་འབད་པས་རྩོམ་
པའི་ཁྱད་པར་ལ་སྟོས་བ་ལས་སྐྱེས་བ་སྟེ། དཔེར་ན་མདའ་འབདས་པའི་ཚེ་འབད་པའི་
ཁྱད་པར་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་མདའ་བར་དུ་མི་ལྟུང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱར་གྱུར་བ་ལྟ་བུ་སྟེ།
དེ་ཡང་མདའ་དང་མདའ་འབེན་པའི་འབད་རྩོམ་སོགས་ལས་རྗེས་གཞན་དུ་གྱུར་
པའོ། །བག་ཆགས་ནི་རང་གི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཤེས་བ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་། འབྲས་བུ་ཤེས་
བ་སྐྱེད་པར་རུས་པའི་རོ་བོར་གྱུར་པའོ། །དེ་ཡང་སྤྲར་མཐོང་བ་དང་ཐོས་བ་དང་ཉམས་
སུ་མྱོང་བ་དག་ལ་སྤྱིས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་རྟགས་ལས་ཡོད་པར་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་ཐོས་
སོགས་ཀྱིས་བག་ཆགས་མ་བཞག་ན་སྤྱིས་འབྲས་བུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

གནས་བ་འཛིག་པ་ནི། ལུས་ཅན་གྱི་རྗེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གང་ཞིག །འབད་པས་
གཞན་དུ་གནས་བར་བྱེད་ཀྱང་འབད་བ་བཏང་བ་ན་དེ་ཞིག་ནས་སྤྲར་མི་སྟོབ་བ་བཞིན་
དུ་གནས་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་ཏ་ལའི་ལོ་མ་སོགས་ཡུན་རིང་བོར་བལྟ་བ་བ་
འབད་པས་བརྒྱུང་ཡང་། འབད་བ་བཏང་བ་ན་སྤྲར་བལྟ་བ་བ་དང་མ་སྐྱུན་པར་གནས་

༡ མ་ཕྱི། ལམ་ལྷན་། རྗེས * རྗེས

བར་འགྲུང་བའི་བྱེད་པ་པོ་ལྟ་བུའོ། །ཚོས་ནི། ལྷས་དང། དབང་བསྐྱར་བ་དང། ལྷར་
 བར་གནས་པ་དང། ལྷ་མའི་བྲིམ་དུ་གནས་པས་ཚངས་པར་སྐྱོད་པ་དང། འགས་སུ་
 གནས་པ་དང། མཚོད་སྦྱིན་དང། སྦྱིན་སྲེག་དང། སྦྱིན་པ་སོགས་ལས་མ་མཐོང་
 བའི་འབྲས་བུ་བདེ་བ་སྟེར་བར་བྱེད་པའི་ལས་སོ། །གང་ཚོས་སུ་བཤད་པའི་ལས་
 རྣམས་ལས་ལྡོག་པ་མ་མཐོང་བའི་འབྲས་བུ་སྐྱབ་བསྐྱལ་སྟེར་བར་བྱེད་པའི་ལས་ནི་
 ཚོས་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་དག་ལས་སློང་དང། བདེ་སྐྱབ་དང། འདོད་སྤང་དང། ཚོས་
 ཚོས་མིན། འདུས་བྱས། འབད་ཚོལ་ཉེ་དགུ་ནི་བདག་ཁོ་ནའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ལ། ལྷོ་
 ལྷ་སོ་སོར་བགྲངས་པས་བདག་གི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གསུམ་དང། འདུས་བྲས་གསུམ་
 སོ་སོར་བགྲངས་པས་བཙོ་ལྷར་འགྲུང་རོ། །དེ་ཡང་བདག་ནི་ལུས་དབང་སློབ་གསུམ་
 ལས་དོན་གཞན་དུ་གྲུང་པའི་རྣམས། ལྷོ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཉེན་དུ་
 གྲུང་ཅིང། ཡོན་ཏན་དེ་རྣམས་རང་ལ་འདུ་བའི་རྒྱ་བྱེད་པ། སེམས་མ་ཡིན་པའི་ངོ་
 བོ། །མི་འཛིག་པ། ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བར་འདོད་ལ། ལྷེས་བྱ་དང་གང་ཟག་ཀྱང་དེའི་
 རྣམ་གྲངས་སོ། །བདག་དེ་ཉིད་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ནི། གལ་ཉེ་བདག་དེ་ལྟ་བུ་མེད་
 བར་གྲུང་ན། དེའི་ཚེ་ཤི་ནས་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ལོངས་སྐྱོད་པ་དེ་སུ་ཡིན། གཞན་
 ཀྱིས་བྲས་པ་གཞན་གྱིས་ལོངས་སྐྱོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཉེ། དེ་ལྟར་ན་ལས་བྲས་པ་
 རྟུན་ཚོས་ཤིང་མ་བྲས་པ་དང་ལྷན་པར་འགྲུང་རོ། །

དེ་བས་ན་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་ཐ་བ་པོར་གྲུང་པའི་བདག་ངེས་པར་
 བཏག་པར་བྱའོ། །གལ་ཉེ་བདག་ཏག་པ་ཡིན་ན་ལས་བྱེད་པ་དང་འབྲས་བུ་སྐྱོང་བར་
 རི་ལྟར་འཐད། དེར་མ་ཟད་བདག་ཏག་པ་སྐྱེ་བ་དང་འཚི་བར་ཡང་རི་ལྟར་འགྲུང་ཞེ་ན།

བདག་རང་གི་རོ་བོས་ལས་བྱེད་ཅིང་འབྲས་བུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཤེས་པ་དང་
 འབད་པ་དང་བྱེད་པར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་འདུ་བའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་གིས་
 ཚོས་དང་ཚོས་མ་ཡིན་པའི་ལས་བྱེད་པ་ལ་བདག་གིས་ལས་བྱེད་པར་བརྗོད་ཅིང་།
 བདག་ལ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉམས་སྲུ་སྤོང་བ་འདུ་བ་ཉིད་བདག་འབྲས་བུ་ལ་ལོངས་
 སྤྱོད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བདག་ལ་འདུ་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་མཚོང་བ་
 ཉིད་བདག་གིས་གཟུགས་མཚོང་བའི་དོན་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ལྟ་སྟེན་
 བཅས་ཡང་གཟུགས་ལ་ལྟ་བར་མི་འགྱུར་དོ། །ལྟ་དང་མི་ལ་སོགས་པའི་རིས་མ་སྐྱབ་
 སྤྱད་པར་ཅན་དང་། ལུས་དང་དབང་པོ་དང་། སྒོ་དང་། ཚོར་བ་སྣ་ན་མེད་པ་དག་དང་
 འབྲེལ་བ་བདག་ལ་གསལ་དུ་འདུས་པ་ནི་བདག་དེའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ། །དེ་
 ཡང་ལུས་དང་། དབང་པོ་དག་སྤང་བ་ནི་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། ལྡན་པ་དེ་ཡང་བདག་ལ་ལྡན་
 ཞིང་། སྒོ་ལ་ཚོར་བ་དེ་སྤུག་དག་འདུ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བདག་ལ་འདུ་བའི་མཚན་ཉིད་
 དོ། །ལྡན་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། མ་མཚོང་བའི་ལས་
 ཀྱིས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་ན་བའི་བྱ་གཞི་བདག་དང་ལྡན་ལ། དེ་དང་ཡང་ནས་
 མཁའའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ན་བ་ལྡན་པ་ལྟ་བུའོ། །སྤོན་ཉེ་བར་སྤངས་པའི་ལུས་དང་དབང་པོ་
 དང་སྒོ་དང་ཚོར་བ་རྣམས་དང་བྲལ་བ་ནི་བདག་འདིའི་འཆི་བར་བརྗོད་དོ། །བདག་དེའི་
 གསོན་པ་ནི། ལུས་དང་བཅས་པ། ཚོས་དང་ཚོས་མ་ཡིན་པའི་ལས་གསོག་པ་ལ་ལྟོས་
 པའི་ཡིད་དང་ལྡན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །

འཆི་བ་ནི། བདག་ལ་འདུས་པའི་མིག་དང་ལུས་ལ་སོགས་པ་ལ་གཞོད་པའི་
 ཕྱིར་བདག་འདི་ལ་འཆི་བར་རྟོག་ཅིང་བརྗོད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུའི་ཉེན་དང་།

འབྲས་བུ་བྱེད་པ་སོ་བདག་ལ་འདུས་པ་དག་ལ་གཞོད་པ་ནི། བདག་ལ་གཞོད་ཅིང་
 འཚོ་བའི་དོན་ཏོ། །གལ་ཏེ་བདག་རྟག་པ་ཡིན་པས་བདག་ལ་ལུས་དང་དབང་སོ་
 གསར་དུ་འདུ་བ་དང་། སྤང་ཡོད་འབྲས་བུ་སོགས་མི་རུང་ན། རམ་མཁའི་ཁམས་ལ་
 ཡང་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཚོས་འདུ་འགོད་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་རིགས་
 པ་འདི་ལྟ་བུས་བདག་སྐྱབ་པར་བྱེད་དེ། བདག་ཅེས་པའི་ཚིག་ཚོས་ཅན། ལུས་
 དབང་ཡི་སློ་ཚོར་བའི་ཚོགས་ལས་མ་གཏོགས་པ་གཅིག་བཟོད་དེ། གཅིག་ཚིག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུས་པའི་སྐྱབ་བཞིན་ལོ་ཞེས་ཏེ། འདིས་ནི་བདག་ཕྱང་སོ་དང་མཚན་
 ཉིད་མི་མ་ཐུན་པའི་རང་རྒྱ་བར་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་གསོན་ལུས་ཚོས་ཅན།
 བདག་དང་བཅས་ཏེ། ལྷོག་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བ་དང་། རྟགས་འདིའི་རྣམ་པར་
 བཞག་པ་ནི་གཞུང་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་པར་འགྱུར་བས་འདིར་མ་གྲིས་སོ། །

གཞན་ཡང་རྣ་བ་མ་སྐྱབ་པ་ན་རེ། མངོན་རྗེས། ཉེར་འཇལ། སྐྱ་འཇལ། རོ་ཤེས་
 འཇལ་བའམ་གྲུབ་པས་མགོང་བ། གཙུག་མེ་ཚོམ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཁ་ངེས་པ། མི་ལམ།
 མི་ལམ་གྱི་མཐའི་ཤེས་རབ་སོགས་ཚོས་ཅན། ལུས་དང་དབང་སོ་དང་སློ་ལས་ཐ་དང་
 པའི་རིག་པར་བྱེད་པས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱ་ལ་རག་ལས། སྐྱེ་བ་དང་ལྷན།
 སྐྱེ་དང་ཁྱད་པར་དང་ལྷན། རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དང་། ཤིན་ཏུ་སྐྱར་བ་དང་། འཛིག་
 པ་དང་། འདུས་བུས་བསྐྱེད། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་སུ་གཞན་གྱི་སེམས་བཞིན་
 འོ། ཞེས་པས་བདག་སྐྱབ་པར་བྱེད་ལ། བྱེ་བྲག་པའི་སློན་པ་བདེ་བྱེད་བདག་སོ་ནི།
 འདོད་པ་དང་སྤང་བ་སོགས་ཚོས་ཅན། འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ཏེ། དངོས་སོ་ཡོད་པའི་
 འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སོགས་བཞིན་འོ། ཞེས་པའི་རྟགས་གྱིས་འདོད་

སྤང་སོགས་ལ་རྟེན་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་ནས་རྟེན་དེ་རྗེས་གཞན་བརྒྱད་པོ་ཡིན་པར་
བཀག་པ་ན། འདོད་སྤང་སོགས་ལ་རྗེས་གཞན་བརྒྱད་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་
ཡོད་པར་འགྲུབ་པས་བདག་ཡོད་པར་འགྲུབ་པོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཡང་གསལ་གྲེད་པ་ན་རེ། ལྷ་སྦྱིན་གྱི་རྒྱ་གྲུབ་གྱི་གཟུགས་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་
པ་གཅིག་དང་དུ་མ་ཚོས་ཅན། རྒྱ་གཅིག་ཡོད་དེ། བདག་གིས་ཞེས་པའི་ཤེས་པས་
མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གར་མཁན་གྱིས་སྦྱིན་མ་བསྦྱོད་པ་ན་འདིར་
འདུས་པའི་མི་ཐམས་ཅད་གྱིས་གོས་འཕང་བར་བྱའོ་ཞེས་བརྗོད་བྲས་པ་ན། སྦྱེས་
བྱ་རྣམས་གྱིས་གོས་འཕང་བར་བྱའོ་སྦྱུ་པའི་ཤེས་པ་དུ་མའི་རྒྱ་གར་མཁན་གྱིས་
སྦྱིན་མ་བསྦྱོད་པ་གཅིག་བྱ་ཡིན་པ་བཞིན་འོ། །རྟགས་འདིས་གཟུགས་སོགས་འཛིན་
པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་གི་རྒྱ་གཅིག་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་ན། རྒྱ་གཅིག་པོ་དེ་
ཡང་བདག་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་པས་བདག་ཡོད་པར་གྲུབ་པོ། ཞེས་ཟེར་ཉེ།
རིགས་པ་འདི་དག་གི་ཚུལ་སྐྱབ་ཚུལ་སོགས་རྒྱས་པར་ནི་ཆེས་མངས་སུ་དོགས་ནས་
མ་བྲིས་སོ། །གཞན་ཡང་བདག་དེ་ནི་བཅིངས་ཐར་གྱི་གཞིར་ཡང་འདོད་པ་ཡིན་ཉེ།
འདི་ལྟར་གང་གི་ཚེ། ཤེས་པ་དང་། འབད་པ་དང་། རྗེད་པར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྗེ་
སྤྲིད་དུ་བདག་ལ་འདུ་ཤིང་། དེ་དག་གིས་ཚོས་དང་ཚོས་མ་ཡིན་པའི་ལས་བསགས་
པ་ན། ཚོས་ལས་ནི་བདེ་བ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་འདོད་ཆགས་འཕེལ་ལ། ཚོས་མ་ཡིན་
པ་ལས་ནི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་ཞེ་སྤང་འཕེལ་ཉེ། བདེ་འགོ་དང་ངན་
འགྲུའི་འཁོར་བར་འཁོར་ཞིང་འཇུག་པར་འབྱུང་ཉེ། དེ་ལྟར་བདག་ལ་དབང་ཡིད་
སོགས་འདུས་ནས་ཚོས་དང་ཚོས་མ་ཡིན་པའི་ལས་གསོག་པ་ནི་བདག་མ་མཐོང་

བས་ཡིན་ལ།

དེ་ཡང་། བདག་ལུས་དང་། དབང་སོ་དང་སྒོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་པ་ལ་དེ་དག་བདག་ལ་འདྲུ་བའི་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པར་འབྲུལ་ཏེ། བདག་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིར་ཚོས་དང་ཚོས་མ་ཡིན་པའི་ལས་གསོག་པ་ཡིན་གྱི། གང་གི་ཚེ་སླ་མའི་མན་ངག་ལས་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམས་ཏེ། བདག་དབང་སོགས་རྣམས་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཤེས་ནས་བདག་གི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་མཐོང་ཞིང་ཚིག་གི་དོན་དུག་གི་རང་བཞིན་ལོང་དུ་རྒྱུད་པ་ན། བདག་ནི་ལྷན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་གྲེད་བ་མེད་པར་ཤེས་ཏེ། ཚོས་དང་ཚོས་མ་ཡིན་པའི་ལས་གང་ཡང་གསོག་པར་མི་གྲེད་ཅིང་། ལས་གསར་བ་མ་བསགས་ཤིང་། རྟེན་བ་ཟད་པས་སྤར་སྤངས་པའི་ལུས་དང་དབང་སོ་དང་སྒོ་དང་བདེ་སྤྱད་འདོད་སྤང་སོགས་བདག་དང་བྲལ་ཞིང་། གསར་པའི་ལུས་དང་དབང་སོ་སོགས་མ་སྤངས་པས། ལུད་ཤིང་ཟད་པའི་མེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཚད་དེ་བདག་འབའ་ཞིག་ཏུ་གནས་པར་གྱུར་ན་ཐར་བ་ཐོབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་འཕྱིར་པ་དང་ཐར་པའི་བདག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་དེ་ལྟ་སྤོའ་ཞེས་སྤྲིས་ཏེ། ལུས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཏོག་ནི། །ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་ངི་མེད་པའི། །ཡོངས་སུ་འདའ་བར་དེ་འགྲོ་སྟེ། །ཤིང་ཟད་པ་ཡི་མེ་བཞིན་ལོ། །ཞེས་དང་།

སྒོ་སོགས་བདག་གི་ཡོན་ཏན་བཅད། །དུངས་ནས་སྤྱང་བའི་རྣལ་འབྱོར་ལ། །ཡིད་ལ་བདག་ཅེས་སྤྲིས་པ་ནི། །བྱེ་བྲག་པ་ཡི་ཐར་པར་ཤེས། །ཞེས་འབྱུང་བ་བཞིན་ལོ། །སྤྱི་ནི་བརྟན་པར་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་ནམ་མཁའ་ལོ་ལོ་ནའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་

༡ མ་ཕྱི། ༤༧བཅུ། ༧ * ལོ

གཞན་ལ་མི་བརྟེན་ལོ། །འདི་ཅིས་མངོན་ཞེ་ན། གང་སྐྱེ་འདིག་དང་ལྡན་པ་དེ་ལགལ་
ཞིག་ལ་བརྟེན་པས་ཁྲུག། དཔེར་ན་མར་མེ་ལ་སོགས་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་སྐྱེ་འདིག་
བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་པས་སྐྱ་རྗེས་ཞིག་ལ་བརྟེན་པར་གྲུབ་ལ། བཅ་མཁམ་ལས་
གཞན་པའི་རྗེས་ལ་བརྟེན་པ་ཁེགས་པ་ན། བཅ་མཁམ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པར་གྲུབ་པ་
ཡིན་ལོ། །

གཞན་ལ་བརྟེན་པ་རྗེ་ལྟར་ཁེགས་ཞེ་ན། ས་རྩ་མེ་རྒྱུང་བཞི་ལ་བརྟེན་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། བརྟེན་ནས་སོགས་གང་ཡོད་དུ་སྐྱ་ཡོད་དགོས་པ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང། ས་
སོགས་བཞི་ལས་ལོགས་སུ་ཆད་པར་སྐྱ་ཐོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་གི་ཡོན་ཏན་མ་
ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་ཏུ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང། བདག་གཞན་དུ་མས་
སྟན་མོང་དུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤོགས་དུས་ཡིད་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་ཏེ།
རྩ་བས་གསུང་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་དུས་ཀྱི་རྗེས་ལ་ཡོན་ཏན་གང་
ཞེ་ན། རྒྱུ་མིག་གི་མདོ་ལས་འཕྱི་བ་དང། སྐྱ་བ་དང། ཅིག་ཅར་བ་དང་ཅིག་ཅར་བ་མ་
ཡིན་པ་དང། དུལ་རིང་བ་དང་སྐྱུར་དུ་ཞེས་བུ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་དུས་ཀྱི་རྟོགས་ཡང་
དག་ཡིན་ལོ་ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ཡང་ལོ་དང་རྒྱ་བ་དང་ཉི་མ་ལ་སོགས་པས་
རྗེས་ཐ་དང་ཅིང། དུལ་རིང་བའོ་སྐྱུར་བའོ་སྐྱུམ་པ་སོགས་སུ་འདྲིན་པའི་ཤེས་པའི་
སྣང་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་མི་དུལ་རིང་བ་དང་སྐྱུར་བ་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་གང་ལ་བརྟེན་
པའི་རྟེན་དེ་ལ་དུས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་ཡུལ་རིང་སྐྱུར་བུལ་སྐྱི་ལ་སོགས་པའི་
ཡོན་ཏན་གྱི་རྟོགས་ལས་དུས་ཀྱི་རྗེས་ཡོད་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །

འོ་ན་སྤོགས་ཀྱི་རྗེས་རྗེ་ལྟ་བུ། དེ་ལ་ཡོན་ཏན་གང་བརྟེན་ཞེ་ན། འདི་ཤར་རོ་

སྣམ་པ་ནས་འདི་སྟེང་ངོ་འོག་གོ་སྣམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་བཅུའི་སྐང་ཡུལ་དུ་
གྱུར་པའི་དངོས་སོ་ནི་ཤར་ལ་སོགས་པར་བརྗོད་ལ། དེ་དག་ལུས་ཅན་གྱི་རྗེས་གང་
ལ་བརྟེན་པའི་རྟེན་དེ་ལ་སྟོགས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

ཤར་ལ་སོགས་པ་སྟོགས་གཞན་དུ་དོན་གང་གིས་སྐྱབ་ཅེ་ན། ཤེས་པ་རྗེས་ཐ་
དད་པའི་གཟུང་བུ་ཡིན་པའི་སྲིང་དོ། །ཡིད་གྱི་རྗེས་ནི་རི་རྩ་བུ། རྟགས་གང་གིས་
དཔག་པར་བྱ་ཞེ་ན། དབང་སོ་ལྟ་དང་ཡུལ་ལྟ་སྐད་པ་ཅིག་ཅར་ཉེ་ཡང་། ཤེས་པ་ལྟ་
ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བའི་རྟགས་ལས། དབང་སོ་དང་དོན་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་པའི་
རྒྱ་ཡོད་པར་གྲུབ་ལ། དེ་ལ་ཡིད་ཅེས་བརྗོད་དོ་ཞེས་སྐྱུ་སྟེ། རྟེན་མིག་གི་མདོ་ལས།
ཤེས་པ་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བ་ནི་ཡིད་གྱི་རྟགས་སོ་ཞེས་འབྲུང་དོ། །དེ་ཡང་ཤེས་པ་མ་
ཡིན་པའི་ལུས་ཅན་གྱི་རྗེས་རྟག་པར་འདོད་ལ། རྣ་བའི་སྐོར་ཞུགས་དུས་མིག་གི་སྐོར་
མ་ཞུགས་པ་ལ་¹སོགས་པའི་སྐོར་སྐབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཉེ་ཆེ་བར་འདོད་དོ། །དོན་
དེ་དག་ཀྱང་ཞི་བ་འཚོས། འཛིག་པ་ལ་སོགས་གཏན་ཚིགས་གྱིས། །སྐྱ་རྣམས་འགའ་
ཞིག་ལ་བརྟེན་ཡིན། །དེ་ནི་ནམ་མཁའ་འགྱུར་བ་མིན། ཞེས་དང་། གང་ལས་མཚན་
ཉིད་མི་འདྲའི་རྒྱ། །དེ་ནི་དུས་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད། ཤར་དང་གཞན་སོགས་སྐོར་རྣམས་
ལས། །སྟོགས་ཉིད་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་ཡིན། །ཤེས་པ་རིམ་གྱི་སྐྱེ་བ་ལས། །ཡིད་ཀྱང་
རྗེས་སུ་དཔག་པར་འདོད། ཅེས་སོགས་ཅ་འགྲེལ་གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་དོ། །རྗེས་
དགུ་དང་ཡོན་ཏན་རྣམས་གྱི་ངོ་བོ་དང་མན་ཚུན་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ཚུལ་བཤད་ཟིན་
ཏོ། །དེ་ནི་ཚིག་གི་དོན་རྟུག་མ་དག་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ལས་ནི་ལྟ་སྟེ། རྟེན་མིག་

¹ མ་ཕྱི། ༥༠ནལ། །_+། * .

གི་མདོ་ལས། འདེགས་པ་དང་། འཛོགས་པ་དང་། བརྒྱུད་པ་དང་། བསྐྱམས་པ་དང་།
འགྲོ་བ་ཞེས་བྲུ་བ་རྣམས་ནི་ལས་ཡིན་ལོ་ཞེས་འབྲུང་ངོ་། །

དེ་ཡང་འདེགས་པ་ནི། རྟེན་སྲོགས་ཀྱི་ལྡན་པ་དང་། འོག་སྲོགས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་
ལས་སྐྱེས་ཤིང་། འོག་ནས་སྟེང་དུ་འབྲེན་པའི་བྲུ་བ། འདེགས་བྲུ་དང་། འདེགས་བྱེད་
གཉིས་ཀ་ལས་རྗེས་གཞན་དུ་གྲུར་བའོ། །སྟེང་གི་རྣམ་དབྱེ་དང་འོག་གི་ལྡན་པ་ལས་
སྐྱེས་ཤིང་གཞག་བྲུ་དང་། འཛོགས་བྱེད་གཉིས་ཀ་ལས་རྗེས་ཐ་དང་བ་སྟེང་ནས་འོག་
དུ་འབབ་པའི་བྲུ་བའི་ངོ་བོ། སྐྱེ་བུའི་ཚོལ་བ་ལ་སྐྱེས་པ་ནི་འཛོགས་པའོ། །བསྐྱམས་པ་ནི།
དབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་བྱང་པོ་འཁྲོག་པོ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་
པ་ནི་རྒྱུར་གྲུར་བ་སྟེ། བསྐྱམས་བྲུ་དང་བསྐྱམས་བྱེད་གཉིས་ཀ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་
ལས་སོ། །བརྒྱུད་བ་ནི། གང་གི་མ་གྲུས་རྒྱུད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་
འཁྲོག་པོར་གནས་པ་བྱང་པོ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། བརྒྱུད་བྲུ་དང་སྐྱོང་བྱེད་
གཉི་ག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་བྲུ་བའི་ངོ་བོར་གྲུར་བའོ། །འགྲོ་བ་ནི། འགྲོ་བྲུ་དང་འགྲོ་
པོ་གང་ལས་ཀྱང་མ་གཏོགས་པའི་ལས་ལུལ་དང་སྲོགས་ལ་སོགས་པ་གཞན་དང་
གཞན་དུ་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུར་གྲུར་བའོ། །དེ་ཡང་། ལས་དང་པོ་བ་བཞི་ནི། ལུལ་
དང་སྲོགས་ངེས་པ་ཅན་གྱི་ནམ་མཁའ་སོགས་དང་ལྡན་པ་དང་། རྣམ་དབྱེའི་རྒྱ་ཡིན་
ལ། འགྲོ་བ་ནི་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ལུལ་དུས་སྲོགས་ཐམས་ཅད་པའི་ལྡན་པ་དང་རྣམ་
དབྱེའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཤར་དུ་འགྲོ་བའི་ཆེ། དེ་དུས་ཀྱི་འགྲོ་བ་ནི། ལུས་ཀྱི་
སྲོགས་ལས་དབྱེ་བའི་རྣམ་དབྱེའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། ཤར་སྲོགས་དང་མཉམ་པའི་ལྡན་པའི་
རྒྱ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་ལས་ལྟ་ཁོ་ན་སྟེ། འབྲུས་པ་དང་། གཡོ་བ་དང་། སྐྱོ་བ་

སོགས་ནི་འཕྲོ་བའི་ཁོང་ཏུ་འདུའོ། ཞེས་ཟེར་རོ། །ལས་འདི་ཡང་། ལུས་ཅན་གྱི་རྗེས་
ལ་གནས་པའི་ལྷན་པ་དང་། རྣམ་དབྱེའི་རྟགས་ལས་ཡོད་པར་གྲུབ་པོ། །མངོན་སུམ་
ལ་སྒྲུབ་ཏུ་དུ་ཡང་འདོད་དེ། ཀར་མིག་གི་མངོ་ལས། ལས་རྣམས་ནི་གཟུགས་ཅན་
དང་འདུ་བའི་སྲིར་མིག་གིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །

སྲི་ནི་གང་ལ་རང་ཉིད་རྗེས་སུ་འཕྲོ་བའི་ཚོས་དེ་ལ་སུན་མོང་གི་སྐྱོ་ལྟུག་
པའི་རྒྱར་གྱུར་བ་སྟེ། དེ་ལ་དབྱེ་བ་བྱས་པའི་སྲི་དང་། ཉི་ཆེ་བའི་སྲི་གཉིས། དང་པོ་
ནི། ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་རྗེས་དང་ཡོན་ཏན་དང་ལས་གསུམ་པོ་མཐའ་
དག་ལ་འཇུག་ཅིང་། གསུམ་པོ་ལས་གཞན་ལ་མི་འཇུག་ལ། གསུམ་པོ་དེ་དག་ལ་
ཡོད་པའོ་སྟེ་ཏུ་འདྲིན་པའི་ཤེས་པའི་སྒྲུབ་ལུལ་དང་། དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་སྐྱོ་དོན་ཏུ་
གྱུར་བ་སྐྱོ་ལྟུག་དེ་དག་གི་རྒྱར་གྱུར་བ་སྟེ། འདི་ནི་སྲི་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཤེ་བྲག་མ་ཡིན་ལོ།
ཉི་ཆེ་བའི་སྲི་ནི། རྗེས་ཉིད་དང་། ཡོན་ཏན་ཉིད་དང་། ལས་ཉིད་དང་། བ་ལང་ཉིད་
དང་། ཤིང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྟེ་དེ་ཡང་རྗེས་ཉིད་ནི་རྗེས་ཁོ་ནའི་སྲི་ཡིན་ལ། ཡོན་
ཏན་ཉིད་ནི་ཡོན་ཏན་ཁོ་ནའི་སྲི་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྲིར། ཉི་ཆེ་བའི་སྲི་ཞེས་
བྱའོ། །དེ་ལ་བ་ལང་ཉིད་ནི་བ་ལང་མ་ཡིན་ཞིང་། བ་ལང་ལས་རྗེས་གཞན་ཏུ་གྱུར་པ།
བ་ལང་རོ་སྟེ་ལས་པའི་སྲི་འདྲིན་ཤེས་པའི་རྒྱ་དང་སྒྲུབ་ལུལ་ཏུ་གྱུར་ཅིང་། དེ་འདྲའི་སྲི་
སྐྱོ་ལྟུག་པའི་རྒྱ་དང་། སྐྱོ་དོན་ཏུ་གྱུར་པ། བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་བྱུང་བྱེད་
ཏུ་གྱུར་པའི་སྐྱོ་ནས་རྗེས་སུ་འཕྲོ་བའོ། །འདི་ནི་ཤེ་བྲག་གྲང་ཡིན་ཏེ། རང་གི་གསལ་
བ་རྣམས་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་བྱེ་བྲག་ཏུ་འབྱེད་པའི་ཚོས་ཡིན་པའི་སྲིར་
རོ། །དེས་ཉི་ཆེ་བའི་སྲི་གཞན་དག་གྲང་མཚོན་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དཀར་ཟམ་

ལ་སོགས་མཐོང་བའི་ཚེ་བ་ལང་ངོ་སྟམ་པའི་ཤེས་བ་སྐྱེ་བ་ནི་དབང་པོའི་བྱ་བ་ཡོད་
པའི་སྲིད་དབང་ཤེས་ཡིན་ལ། མིག་གིས་བ་ལང་མཐོང་བའི་ཚེ་བ་ལང་ངོ་སྟམ་ཏུ་
འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་དབང་ཤེས་ཡོད་ན་ཤེས་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་
བར་འགྲུང་དགོས་ན་འདྲ། དེ་ལྟར་འཐད་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །

དེ་བས་ན་བ་ལང་ཉིད་ཅེས་པའི་བ་ལང་གི་སྐྱི་དེ་ནི་བ་ལང་གི་སྐྱི་འཛིན་
དབང་ཤེས་ཀྱི་སྣང་ཡུལ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་འབྲེལ་སྐྱི་ཡོད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ནི། གཤམ་ཉེ་བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་བ་ལང་ངོ་སྟམ་པའི་ཤེས་པའི་སྐྱེ་
བའི་རྒྱ་སྐྱབ་མོང་བ་གཅིག་མེད་ན། རི་ལྟར་དཀར་ཟམ་དང་། འག་སྐྱར་ལ་རིགས་
གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་འགྲུང་དགོས་ཉེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་སྐྱབ་མོང་བ་མེད་པར་མཚུངས་པའི་
སྲིད་རོ། །དེས་ན་སྐྱབ་མོང་གི་སྐྱ་སྐྱོ་འདུག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེའི་རྒྱར་གྲུང་པའི་སྐྱི་
ཡོད་པར་གྲུབ་ལ། དེ་ཡང་གསལ་བ་རྣམས་ལས་རྣམས་ཐ་དད་པར་ཤེས་པ་རྣམས་
གཞན་གྱི་གཟུང་གྲུང་གྲུང་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པོ། །དེ་ལྟ་ན་གསལ་བ་རྣམས་
ལས་རྣམས་གཞན་ཏུ་གྲུང་བའི་སྐྱི་དངོས་པོ་བ་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་
རོ། །དེ་ཡང་སྐྱི་མི་རྟག་ན་སྐྱི་ཞིག་རྗེས་ཀྱི་གསལ་བ་རྣམས་སྐྱི་མེད་ཏུ་འགྲུང་བས་
རྟག་པར་འདོད་དོ། །

བྱེ་བྲག་ནི། རྒྱལ་སྐྱ་རབ་དང་། བདག་སྲོགས་དུས་ནས་མཁམ་སོགས་རྟག་པའི་
རྣམ་ལའང་འདུག་པ་འཁོར་བའི་མཐར་གྲུང་པའི་གྲོལ་བའི་བདག་ལ་ཡོད་པའི་མཐའ་

ལྟ་བུ་ལ་འདོད་དེ། འདོད་ན། ཚོས་གང་གིས་རང་གི་རྟེན་དེ་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གོ་
 པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་བྱེད་པ་ནི་བྱེ་བྲག་གམ་ཁྱད་པར་དུ་འདོད་དེ། འདི་མེད་ན་ཚོས་གང་
 ཡང་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གོ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེས་ན། ཉམ་མཁའ་
 ལས་རྗེས་གཞན་དུ་གྱུར་ཅིང་། ཉམ་མཁའི་ཚོས་ཉམ་མཁའ་དེ་རྗེས་གཞན་ས་རྒྱ་
 སོགས་ཐམས་ཅད་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱར་གྱུར་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་
 ཉམ་མཁའི་བྱེ་བྲག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདུ་བ་ནི། ཡུལ་སོ་སོ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་
 པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ཚོས་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས། འདི་ལ་འདི་ཡོད་པའོ་སྟམ་དུ་
 འཛིན་པའི་ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་དུ་གྱུར་ཅིང་། རྟེན་རྗེས་སོགས་དང་བརྟེན་པ་ཡོན་
 ཏན་གཉིས་སྤང་ཅིང་འབྲེལ་བའི་ཆར་གྱུར་པའི་ཚོས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དེ་གཉིས་ཀ་
 ལས་རྗེས་ཐ་དད་དུ་གྱུར་བའོ། །དཔེར་ན་སུམ་པ་ལ་གཟུགས་ཡོད་དོ་སྟམ་དུ་འཛིན་
 པའི་ཤེས་པའི་གཟུང་དོན་དུ་གྱུར་པ། སུམ་པ་དང་གཟུགས་སྤང་ཅིང་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་
 ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་མེད་ན་སུམ་པ་དང་གཟུགས་སྤང་པ་ནའང་སུམ་པ་ལ་གཟུགས་ཡོད་དོ་
 སྟམ་པའི་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་བའམ་ཡང་ན་མ་སྤང་པ་ན་ཡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །སུམ་པ་
 དང་གཟུགས་གཉི་ག་ལས་རྗེས་གཞན་ཡིན་ཏེ། སུམ་པ་འཛིན་པ་དང་སུམ་པའི་
 གཟུགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་ཤེས་པའི་གཟུང་བྱ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྡན་པ་དང་“འདུ་བ”¹ གཉིས་ལ་ཁྱད་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ལྡན་པ་ནི་ཚོས་སྤང་
 པ་གཉིས་པར་མེད་པར་འཛིན་པའི་ཤེས་པའི་རྒྱ་མིན་པ། འདུ་བ་ནི་རྟེན་ལ་བརྟེན་པ་
 ཡོད་པའི་འཛིན་པའི་སྐྱེའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ་ཁྱད་པར་ནི་དེ་ལྟ་བུའོ། །

¹ མ་ཕྱེ། ༥༡ན་ཉན། -འདུ་བ་ *འདུ་བ་

དེ་ཡང་སྤྱིར་སྤང་བ་ནི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ལྡན་པའི་འབྲེལ་བ་དང་། འདྲ་བའི་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་སོ་སོར་བྱེ་བས་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་ལྡར་འགྲུར་ཏེ། སྤྱིར་བའི་འབྲེལ་བ་དང་། སྤྱིར་བའི་འདྲ་བའི་འབྲེལ་བ་དང་། འདྲ་བའི་འབྲེལ་བ་དང་། འདྲུས་བའི་འདྲ་བའི་འབྲེལ་བ་དང་། འབྲོར་བའི་བྱང་པར་གྱི་བྱང་པར་ཅན་གྱི་དངོས་པོའི་འབྲེལ་བའོ། །

དེ་དག་གྲང་དཔེར་ན་བྱམ་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྲུར་པའི་མིག་དབང་དང་། བྱམ་བ་སྤང་བའི་སྤང་བ་ནི་སྤྱིར་བའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ལ། བྱམ་འཛིན་དབང་སོ་དེ་དང་། བྱམ་པའི་ཡོན་ཏན་གསུགས་སོགས་ནི་སྤྱིར་བའི་འདྲ་བའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ལ། བྱམ་པའི་ཡོན་ཏན་གསུགས་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་གསུགས་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་བྱམ་འཛིན་དབང་སོ་ནི། འདྲུས་པའི་འདྲ་བའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་ཅིང་། རྣ་བའི་དབང་སོ་དང་སྐྱ་སྤང་བ་ལྟ་བུ་ནི་འདྲ་བའི་འབྲེལ་བ་སྟེ་རྣ་བ་ནི་ནམ་མཁའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། སྐྱ་ཡང་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣ་བའི་དབང་སོ་དང་སྐྱ་ཉིད་ནི་འདྲུས་པའི་འདྲ་བའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་འོ། །ས་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱམ་མེད་དང་། མིག་གི་དབང་སོ་ནི་འབྲོར་བའི་བྱང་པར་གྱི་བྱང་པར་ཅན་གྱི་དངོས་པོའི་འབྲེལ་བའོ། །གཞན་ཟེར་ཞིང་དེས་གཞན་དག་ལ་འང་མཚོན་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཡོན་ཏན་ལ་ཡོན་ཏན་གཉིས་པ་མེད། རྣམས་ལས་གཞན་ལ་ཡོན་ཏན་མི་བརྟེན། སྤྱི་ལ་སྤྱི་གཉིས་པ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ། ལས་ནི་མི་རྟེན། །བྱེ་བྲག་དང་འདྲ་བ་ནི་རྟེན་པར་འདོད་དོ། །དེ་དག་གིས་བྱེ་བྲག་པ་དང་རིགས་པ་ཅན་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་རགས་པ་ཅོམ་བཤད་ཟེན་ལ། དེ་རྣམས་གྲང་ད་ལྟའི་གཞུང་འཆད་པ་སོ་དག་ལ། ཕྱོགས་སུ་མའི་

འདོད་པ་ཅི་ཡིན་གཞོལ་མི་སྤང་བས། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞི་བ་འཚོ་དང་། མཁས་
མཚོ་ག་ག་མ་ལ་ལྷོ་ལས་ཚད་ཆེན་རྩ་འགྲེལ་ལས་རི་ལྟར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དག་
གིས་དོན་བསྟུན་ཏེ་མདོ་ཅམ་ཞིག་གིས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་གི་གཞུང་གི་དོན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཁོ་ན་དེ། གསལ་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་
ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་རིགས་སོགས་མེད་ན། བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྗེས་ཐ་དད་པ་
རྣམས་ལ་བ་ལང་ངོ་སྟུང་པའི་སྐྱ་སྟོ་མ་སྟུན་མོང་བ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་
གང་ཞིག་རྗེས་ཐ་དད་པའི་ཚོས་དུ་མ་ལ་སྐྱ་སྟོ་སྟུན་མོང་དུ་འཇུག་པ་དེ་ནི་ཚོས་དེ་
དག་ལས་དོན་གཞན་པའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གསལ་བའི་དངོས་པོ་ལས་
ནི་རྗེས་ཐ་དད་པའི་རིགས་སོགས་ཡོད་པ་ལ་ནི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་མེད་དེ།
རྟོགས་དེ་ལ་མ་སྟུན་དཔེ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུ་དབྱུག་པ་ཅན་ཞེས་པ་
ནི་དོན་གཞན་དབྱུག་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས་ཡིན་པ་བཞིན་ཞེས་པ་མ་སྟུན་དཔེའོ་
ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། དབྱུག་པ་ཅན་སོགས་ཐམས་ཅད་ལའང་། སྐྱེས་བུ་དང་དབྱུག་
པའི་འབྲེལ་བ་ཀུན་རྫོབ་ལས་ཐ་སྲུང་འདོགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་པར་
དབྱུག་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས་ཡིན་ན། དབྱུག་པ་ཡན་གར་བ་ལ་ཡང་དབྱུག་པ་
ཅན་དུ་ཤེས་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟར་དཔེ་བཀག་ནས་དུ་མ་ལ་སྐྱ་གཅིག་འཇུག་པ་རྒྱ་
མཚོན་དོན་གཞན་གྱིས་ཡིན་པས་བྱུབ་པ་ལ་ཁས་སྤངས་ནང་འགལ་གྱིས་གཞོད་པ་
བསྟན་པ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་དུ་མ་ལ་སྐྱ་གཅིག་འཇུག་པ་རྒྱ་མཚོན་རྗེས་གཞན་ལ་སྟོན་
དགོས་པར་འདོད་པ་ནི། མི་འཐད་དེ། ཚིག་གི་དོན་བྲུག་ལ་དངོས་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་

༡ མ་ཕྱི། ༥༡བཤན། དབྱུག * དབྱུག

གཅིག་འཇུག་པ་དང་། ཁང་བཟངས་རྗེས་ཐ་དད་དུ་མ་ཚར་དུ་དངར་བ་ལ་སྲེང་བ་
ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱ་གཅིག་འཇུག་པ་ཡང་ཚིག་གི་དོན་དུག་ལས་གཞན་པའི་དངོས་
སོ་དང་། ཁང་བཟངས་རྣམས་ལས་རྗེས་གཞན་པའི་སྲེང་བ་ཡོད་པ་ལ་སྐྱོས་པ་ཡིན་
པའི་སྲིད་ཏེ། ཚིག་གི་དོན་དུག་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་བྱ་མེད་པའི་སྲིད་དང་། ཁང་
བཟངས་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་སྲེང་བ་ཁང་བཟངས་ལ་བརྟེན་ན་སྲེང་བ་ནི་ཡོན་ཏན་
ཡིན་པས་རྗེས་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་སྲིད། ཁང་བཟངས་རྗེས་སྐྱ་འགྲུར་ནའང་ཁང་
བཟངས་ནི་རྩོམ་ཤིང་སོགས་རིགས་མི་མ་སྐྱུན་གྱི་རྗེས་ཀྱིས་བརྩམས་པ་ཡིན་ལ།
རིགས་མི་མ་སྐྱུན་གྱིས་རྗེས་ཚོམ་པ་མེད་པར་ཁས་སྲུངས་པའི་སྲིད་དོ། །

གལ་ཏེ་ཁང་བ་ནི་རྗེས་རིགས་མི་མ་སྐྱུན་སྲད་པའི་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི། རྗེས་མ་
ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཁང་བ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྲེང་བ་དེ་ནི་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་དགོས་
ཤིང་། ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་ན་ཤེས་བྱ་ཚིག་གི་དོན་དུག་གི་ནང་ནས་གཞན་ཅི་ཞིག་
ཡིན་རྗེས་དང་ལས་ཡིན་པར་མི་འཐད་དོ། །ལྡན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཁང་བ་ལ་བརྟེན་
པའི་སྲིད། འདུ་བ་དང་བྱེ་བྲག་གྲང་ཡིན་པར་མི་འཐད་དེ། རྟེན་འདི་ལ་བརྟེན་པ་འདི་
ཡོད་དོ་སྐྱམ་པའི་ཤེས་པ་དང་། རང་གི་རྟེན་ཚོས་གཞན་ལས་ལོག་པར་འཇིན་པའི་
ཤེས་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་སྲེང་བ་ནི་རིགས་ཡིན་ལ་རིགས་ནི་ལྡན་པ་
ལ་ཡང་ཡོད་པར་མི་འགལ་བས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཁང་བ་གཅིག་གྲང་ཁང་
པའི་སྲེང་བའོ་ཞེས་རྗོད་ཅིང་ཤེས་པར་འགྲུར་བར་ཐལ། སྲེང་བ་རིགས་སྐྱ་ལྡན་པའི་
སྲིད། དཔེར་ན་ཤིང་ཉིད་རིགས་སྐྱ་ལྡན་པས་“དཔེ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་ཡང་ཤིང་ཞེས་

༡ མ་ཕྱི། ༥༡ནམ་ན། དབ * དཔེ

བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྲིད་བ་རིགས་ཡིན་ན། སྲིད་མང་པོ་ལ་སྲིད་བ་དེའི་
སྐྱེ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པར་འགྱུར་ཉེ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་འཇུག་ན་སྲིད་བ་མང་པོ་ལ་
ཡང་སྲིད་བ་ཡོད་དགོས་པ་གང་ཞིག །སྲིད་བ་ཡང་རིགས་ཡིན་ཞིང་། རིགས་ལ་
རིགས་གཉིས་པ་མེད་པའི་སྲིད། རྟགས་སྲུ་སྲི་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་ཁས་
ལེན་ནོ། །

གཞན་ཡང་ཁང་པའི་སྲིད་བ་ལ་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་ཡང་མི་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་
འཇུག་ན་སྲིད་བ་ལ་ཆེན་པོ་ཡོད་དགོས་པ་ལ། ཆེན་པོ་ནི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་རྗེས་
ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ལ། སྲིད་བ་རིགས་ཡིན་པའི་སྲིད་པོ། །རྟགས་སྲུ་ལུང་གོང་དུ་ཁས་
ལྡངས། སྲུ་མ་རྣམས་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་ཁས་ལེན་ནོ། །གལ་ཉེ་སྐྱེ་དོན་དེ་ལ་
འཇུག་པའི་རྒྱ་དོན་གཞན་ཡོད་ན། དངོས་དང་མེད་ན་བཏགས་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་
པས་ཁང་པའི་སྲིད་བ་སོགས་ལ་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་བཏགས་ནས་འཇུག་གོ་ཞེ་ན།
སྲིད་སོགས་ལ་ནི་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལས་འཇུག་པར་འདོད་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྟར་ཁང་པའི་སྲིད་བ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཆེན་
པོ་སྐྱེ་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་འཇུག་པའི་མིན་པར་ཐལ། རི་པོ་སོགས་ཆེན་པོ་དངོས་
དང་ཆེན་པོར་བྱུང་མེད་དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་བྱ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིད། དོན་དེ་ལ་
སྐྱེ་དེ་འཇུག་པའི་རྒྱ་དོན་གཞན་ཡོད་པ་དངོས་མིང་གི་དོན་དུ་འདོད་པ་འང་མི་འཐད་
དེ། ཁྱོད་རང་དོན་དེ་ལ་སྐྱེ་དེ་དངོས་སུ་མངོན་པར་འདོད་པ་འགའ་ལ་ཡང་རྒྱ་དོན་
གཞན་ཡོད་པ་མིན་པ་ཉིད་དེ་མཚུངས་པའི་སྲིད། ཇི་ལྟར་མཚུངས་ན་རྗེས་དང་ཡོན་
ཏན་སོགས་དུག་པོ་རྣམས་ལ་ནི་ཆེ་ག་གི་དོན་ཞེས་པའི་སྐྱེ་དངོས་སུ་འཇུག་གུང་རྒྱ་

གཞན་གང་ལ་ལྟོས་པར་མཐོང་སྟེ། འུགས་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཚོས་མེད་པར་ཁས་
 རྒྱངས་པའི་སྲིད་རྟོ། །དེས་ན་ཇི་ལྟར་དོན་དེ་ལ་སྐྱ་དེ་ཚོགས་མར་བརྟུང་ཞིང་གྲགས་
 པ་ལས་དོན་དེའི་མིང་དུ་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་མི་དོན་དེའི་དངོས་མིང་དང་། དོན་དེ་
 དང་འབྲེལ་བའམ་ཆ་འགའ་ཞིག་མཚུངས་པའི་སྲིད། སྲིས་དོན་གང་ལ་དེ་སྐད་དུ་
 བརྗོད་པ་ནི་སལ་བ་བཏགས་མིང་ཡིན་གྱི་བཏགས་མིང་གི་ཡུལ་དངོས་སོར་མེད་
 པས་མ་ཁྲུབ་སྟེ། འུ་སྐོན་གྱི་དངོས་སོ་ལ་ཡང་བུའི་དངོས་སོ་མེད་པར་བརྗོད་པའི་སྐྱ་
 བཏགས་ནས་འཇུག་པའི་སྲིད་རྟོ། །གལ་ཏེ་གྲགས་པ་ལས་དངོས་བཏགས་གྱི་དབྱེ་
 བ་གྲུབ་པ་དེ་ལྟ་བུར་། གྲགས་པ་ཉིད་རྒྱ་མཚན་དངོས་སོ་མེད་པར་ཇི་ལྟར་འཇུག་
 ཅེ་ན། གྲགས་པ་བརྟེན་ཟེས་འགྲོ་ཅན་ཡིན་ཞིང་། བརྟེན་ཡང་བརྗོད་འདོད་ཟེས་འགྲོ་
 ཅན་ཡིན་ལ། འདོད་པས་བརྟུང་བ་ནི་རྒྱ་མཚན་དངོས་སོ་བའི་མི་ལྟོས་པར་རང་
 དགའ། མིང་ལས་དོན་རྟོགས་པ་ཅམ་གྱི་ཐ་སྙད་དོན་དུ་གྲུབ་པ་སྟེ་དབེར་ན། ལྟེ་བ་
 སྐྱོར་གྱི་ཁྲད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་མེ་ཉོག་སྟེང་འཛིན་ཞེས་སོགས་གྱི་མིང་དང་། ལྟེ་
 ཆ་ཤས་ལ་རང་བཞིན་དུ་རྒྱུན་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་བཞིན་རྟོ། །

ལྟེ་བ་རིགས་རྣམས་གཞན་མེད་ཡུང་སྲིད་སྐྱ་སྐོ་འཇུག་པ་འཐད་པའི་རྩ་ལ་
 བརྟུན་པ་ནི། གལ་ཏེ་གསལ་བ་རྣམས་ལ་ཟེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྲིད་རྟོ་རྣམས་གཞན་མེད་ན་
 གསལ་བ་ཐ་དད་བ་དུ་མ་ལ་སྲིད་སྐྱ་གཅིག་འཇུག་པར་ཇི་ལྟར་འཇུག་ཞེ་ན། ཤེས་ལུ་
 ཚོས་ཅན་གྱིང་གསལ་རྣམས་ལ་སྲིད་རྟོ་རྣམས་གཞན་མེད་ཡུང་གིང་ཞེས་པའི་སྲིད་སྐྱ་
 འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཤིང་གསལ་རྣམས་རྣམས་ཐ་དད་དུ་མ་ཡིན་ཡུང་རང་
 འཛིན་དབང་ཤེས་དངོས་སུ་སྐྱེད་ཅིང་། དེས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་སད་པ་ལས་

སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པའི་དངོས་པོའི་ཚོས་ཉིད་གྱིས་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་
དེ་འབྲེལ་རྣམ་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཡི་ནི་དོན་དེ་དག་ལ་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་
དེས་རིགས་གཅིག་པ་དེ་ལྟར་རྟོག་པར་འགྲུང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། མདོར་ན་ཤིང་
གསལ་རྣམས་ལ་སྤྱི་རྗེས་གཞན་མེད་ཀྱང་འབྲས་བུ་དབང་ཤེས་རིགས་གཅིག་
བསྐྱེད་པས་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །

གསལ་བ་རྣམས་གཞན་དུ་དེ་འཛིན་དབང་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་ཐ་དད་དུ་མ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་བྱེད་པ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེན། ཤིང་གསལ་རྣམས་
འཛིན་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པའང་ཚོས་ཅན། ཤིང་གསལ་དེ་བཞིན་དུ་ཐ་དད་དུ་མ་
ཡིན་ཀྱང་རིགས་གཅིག་ཡིན་ཏེ། རང་གི་བག་ཆགས་བཞག་པའི་སྐོ་ནས་ཤིང་
གསལ་ཐ་དད་རྣམས་ཐ་དད་མིན་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་
པའི་སྤྱིར། དེའི་སྤྱིར་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་རྗེས་གཞན་དུ་གྲུང་པའི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་
གཅིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཡང་། སྤྱི་མེད་དུ་མི་འགྲུང་ཏེ། ཤིང་གསལ་དེ་རྣམས་འབྲས་
བུ་རིགས་གཅིག་མེད་པ་དང་བྲལ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྲས་པའི་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་དེ་
ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱིར། དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཚོས་
ཅན། ཤིང་གསལ་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཤིང་ཞེས་པའི་མཉམ་པ་འདུག་པ་དེ་ཤིང་
མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་དེའི་མཐའ་ཅན་ནམ་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་
ཏེ། ཤིང་གསལ་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་དེ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་ཅིང་ཤིང་གསལ་རྣམས་
ཤིང་མ་ཡིན་བཅད་པར་ཤེས་པའི་སྤྱིར་དུ་ཤིང་སྐྱ་སྐྱར་བ་དེའི་སྤྱིར་འོ། །གལ་ཏེ་
བྲས་པའི་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་བརྗོད་པ་བྲས་པའི་རྟོག་པ་ལ་བྲས་པ་མ་ཡིན་

ལས་ལོག་པར་སྒྲུབ་བའི་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་ན། དེ་བཟོན་པས་བྱམ་པ་གོ་བར་རི་
ལྟར་འགྲུང་ཞེ་ན། བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ་ནི། ཕྱི་རོལ། བྱམ་པ་ཚུ་སྐྱོར་བའི་དོན་གྱིང་
བྱུས་པ་བྱམ་མ་ཡིན་ལྟམ་པར་གཙོད་པའི་དངོས་པོ་ལ་རེག་པ་མེད་ཀྱང་། ལྟམ་པར་
རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྒྲུབ་བའི་ནི་དོན་
གྱིང་པ་དེའི་མཐར་ཐུག་པའི་བྱམ་པ་ལྟམ་པ་དང་བརྟུན་ནས་འབྲེལ་བ་དེས་ན་བྱམ་
པའི་གཞན་སེལ་བའི་སྐྱི་ནི་བྱམ་པ་རང་མཚན་གྱི་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་བྱམ་པ་ཞེས་
པའི་མཉན་པ་བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་བཟོན་ཀྱང་བྱམ་པ་རང་མཚན་གོ་བར་གྱིང་པར་
བཟོན་དོ། །

དག་དོན་ནི་བྱམ་སྐྱ་ཚོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་བྱམ་པ་ཁྱོད་གྱི་སྐྱ་དོན་མ་ཡིན་ཀྱང་།
བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་བའི་སྐྱི་བཟོན་པས་བྱམ་པ་གོ་བྱས་ཏེ། བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་
བའི་སྐྱི་དེ་བྱམ་པ་རང་མཚན་ལ་བརྟུན་ནས་འབྲེལ་བའི་བྱམ་སྐྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་
བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་མ་ཡིན་ལས་ལྟོག་པར་སྒྲུབ་བའི་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ་དག་ལ་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ལ་གཞན་གྱི་རོལ་
གྱི་བྱམ་པའི་གཟུགས་བརྟན་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། བྱམ་མ་ཡིན་ལས་ལྟོག་པ་བཞིན་དུ་
སྒྲུབ་བ་གང་ཡིན་པ་དེའང་ཚོས་ཅན། དོན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་མིན་ཏེ།
བག་ཆགས་ལས་སྒྲུབ་བའི་འཁྲུལ་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ་འོན་བྱམ་འཛིན་རྟོག་
པ་ལ་སྒྲུབ་བའི་བྱམ་པའི་ལྟམ་པ་བཟོན་ནའང་བྱམ་པ་གོ་བར་འགྲུང་ཏེ། བྱམ་པ་ལ་
བརྟུན་ནས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱམ་པའི་ལྟམ་པ་འང་བྱམ་སྐྱིའི་བཟོན་བྱུང་
མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པའི་ལྟམ་པ་བྱམ་སྐྱིའི་བཟོན་

བྱམ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་པ་དེ་ནི་མཉེན་པས་བརྗོད་པ་ན་བྱམ་པའི་དོན་གྱི་ཆ་གང་
ཡང་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་མིན་པའི་སྲིད། བྱམ་པ་ཡོད་དེ་བྱམ་སྐྱེ་ལས་བྱམ་པའི་ཆ་དེ་
དག་གང་ཡང་མ་རྟོགས་ན་བྱམ་པ་དེ་རྟོགས་པའི་དོན་ཅན་དུ་བྱམ་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་ནི་དོན་
མེད་པར་འགྱུར་པའི་སྲིད། རོལ་བྱམ་སྐྱེས་རྟོགས་པ་ལ་བྱམ་ལ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་སྣང་
བ་བརྗོད་པའི་ཆེ་བྱམ་པའི་ཚོས་གང་རྟོགས་"ཤེ" བྱ། དེའི་ཆེ་བྱམ་སྐྱེ་བྱམ་པའི་དོན་གྱི་
ཆ་ནི་ཅི་བརྗོད་ཅེས། འདྲི་བ་དེ་ལ་བྱམ་པའི་ཚོས་གཞན་བྱམ་ལ་ཡིན་"སེལ" ཞིང་རྣམ་
པར་བཅད་པའི་ཆ་དེ་བརྗོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ།

རོལ་རྣམ་པ་བརྗོད་པའི་ཆེ་ན་འདྲ་དོན་གྱི་ཆ་གང་རྟོགས་པར་འགྱུར། ཞེས་པ་
རྟོགས་མ་བྱུབ་པོ་ཞེན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་དེ་བརྗོད་པ་
ན་ནི་ལྟར་དོན་བྱམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཉེ། མིན་པར་ཐལ། རྣམ་པ་
དེ་ཡང་དོན་བྱམ་པ་ལ་མེད་པའི་སྲིད། གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། བྱམ་པ་ཞེས་
བརྗོད་པའི་སྐྱེ་དོན་བྱམ་འཛིན་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱམ་
གསལ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཅན་གྱི་བྱམ་པའི་སྐྱི་སྐྱེ། བྱམ་གསལ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་
ཅན་གྱི་བྱམ་སྐྱི་རྟོགས་པའི་དོན་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་ལ། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པའི་རྣམ་
པ་བྱམ་གསལ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྐྱི་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་རྟོགས་མ་བྱུབ་པོ་ཞེན།
བྱམ་པ་རང་མཚན་མཐོང་བ་གོམས་པས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་གྱིས་སྐྱེལ་ཅིང་
བསྐྱེད་པའི་བྱམ་འཛིན་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་དེའང་ཚོས་ཅན་ཁྱོད་བྱམ་གསལ་རྣམས་ལ་
རྗེས་སུ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་འཛིན་པའི་རྟོག་སློབ་ལས་བདག་ཉིད་ཐ་

1 མ་ཕྱི། ༥༥ན་ཅན། ཞེ * ཤེ
2 མ་ཕྱི། ༥༥ན་ཅན། སལ * སེལ

དང་བ་མེད་པའི་ཤེས་པའི་རྗེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་རྣམ་པ་ནི་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཡང་དོན་དུ་སྤང་བ་སོགས་
མེད་ལ། གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་ནི། དོན་དང་བརྒྱད་ནས་འབྲེལ་བར་མ་ཟད་སྤང་
བཏགས་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡང་དེ་བརྗོད་བ་ན་དོན་“ཐོབ”པར་
འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །“ཞེས་^༡རྟོན་པ་ནི་བྱམ་འཛིན་རྟོག་པས་རང་ལ་སྤང་བ་དེ་དོན་
བྱམ་པ་ལ་བརྒྱད་ནས་འབྲེལ་བར་མ་ཟད། རང་ལ་སྤང་བ་དེ་བྱམ་པའི་དངོས་པོར་སྤྱོ་
བཏགས་ཤིང་སྤང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པ་ཡིས་རང་ལ་སྤང་བ་དེ་གཞན་བྱམ་
མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་རྟོག་པའི་ཕྱིར་ཡང་བྱམ་པའི་སྤྱོད་གང་ཡིན་ན་རྟོག་པ་ལ་
བྱམ་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཞེས་བརྗོད་བ་ལ་སྤྱི་ལོལ་བྱམ་
པ་མི་ཐོབ་པའི་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་འགའ་བ་མེད་དོ། །

དེར་མ་ཟད། རྗེས་འགྲོ་ཅན་སྤྲས་རྗེས་འགྲོ་ཅན། །དོན་གྱི་འབྲས་ཡིན་ཞེས་
སྤྲས་པ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་འདི་ལ་འབྲད་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། རྟོག་པ་ལ་བྱམ་
མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་བྱམ་པའི་སྤྱོད་ཡིན་ན། བྱམ་སྤྱོད་ལས་བྱམ་སྤྱི་གོ་བ་
འབྲད་པར་ཐལ། རྟོག་པའི་ཤེས་པ་བྱམ་སྤྱོད་ཡིས་ངེས་པར་སྤྱུལ་ཞིང་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་
ལ་བྱམ་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་ཉིད་འདི་དོན་བྱམ་གསལ་རྣམས་ཀྱི་ཆ་ལ་
རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་མཉན་པ་ནི་བྱམ་
པའི་གཞན་སེལ་བརྗོད་པར་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་སོགས་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་

༡ མ་གྱུ། ༥༥༧ན། ཐབ * ཐོབ
༢ མ་གྱུ། ༥༥༧ན། ཞེས * ཞེས

ལོ། །སྐབས་འདིར་རིགས་མཚོན་ལ་སོགས་པའི་¹ རྟེན་ཆེན་མང་པོ་དག་གིས་གོང་
དུ་རྣམ་པ་སྐྱས་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་མེད་པའི་རྟེན་གསུམ་གྱིས་
བཀག་ནས་དོན་གྱི་ཆ་ལ་འདི་རྗེས་འགོ་ཞེས་སོགས་སུ་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་བུམ་སྦྱི་
དང་བུམ་པའི་སྐྱ་དོན་དུ་ཁས་ལེན་པ་སོགས་དངོས་འགལ་གྱི་སྤང་པོ་དག་ཉེ་བར་
ལྷངས་མོད། དེ་ཐམས་ཅད་སྐྱ་དོན་གང་ལ་ཟེར་གཏོལ་མ་བྱུང་བས་ནོངས་སོ། །

གཞན་སེལ་སྐྱ་དོན་ཡིན་པ་དེ་ན། བརྟེན་བའང་སེལ་བའི་སྐྱོན་སྐྱོར་གྱི་
སྐྱབ་པའི་སྐྱོན་སྐྱོར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྐྱོན་བ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་
དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་བ་ལང་གི་བརྟེན་བ་ཡིན་དུས་ནའང་བ་ལང་རང་ཉིད་ཐ་སྙད་གྱི་
དུས་ན་རྟོགས་པའི་འབྲས་སུ་ཅན་ནས་དགོས་པའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱོར་ལ། དེ་ལྟར་བརྟེན་བ་
པའི་ཚེ་ནའང་བ་ལང་ཞེས་པའི་བརྟེན་བ་སྐྱོན་པའི་དོན་རྟོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་
སུ་རང་མཚན་དང་འབྲེལ་བ་ཡི་རྟོག་སོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་
བའི་གཞན་སེལ་བ་ལང་ཞེས་པའི་སྐྱ་དང་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བ་སྟེ་སྐྱ་དོན་ཡིན་ལ།
དེས་ན་བརྟེན་བ་ལག་གཞན་སེལ་བའི་སྐྱོན་སྐྱོར་བརྟེན་བ་ཕྱི་སྐྱབ་པའི་སྐྱོན་སྐྱོར་
སྐྱོར་བ་མ་ཡིན་ཉེ། བ་ལང་ཞེས་པའི་བརྟེན་བ་པའི་ཚེ་རྟེན་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལ།
རྟོག་སོགས་མ་མཚོན་བ་ལ་སྟོས་པ་དང་། ལྷ་བོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལང་རྟོག་སོགས་དེ་
མཚོན་བ་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་རྟོག་སོགས་དང་མི་ལྡན་པ་སེལ་ཞིང་རྣམ་པར་
བཅད་པའི་སྐྱོན་སྐྱོར་བ་ལང་ཞེས་པའི་སྐྱ་དང་བརྟེན་བ་འབྲེལ་བྱེད་པར་འགྱུར་གྱི་ཚུལ་དེ་
ནི་སྐྱ་དོན་དངོས་པོ་བ་ལ་བསྐྱབ་པའི་སྐྱོན་སྐྱོར་བརྟེན་བ་ལ་མི་རུང་ངོ་། །ཀར་བ་

¹ མ་ཕྱི། ༥༥བཅུན། རྟེན་ཆེན་ * རྟེན་ཆེན་

བརྒྱད་ཀྱི་དག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། བ་ལང་ཞེས་པའི་སྐྱ་བད་བྱེད་པའི་ཚེ་
 འོག་སོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་ཉིད་སྐྱ་དོན་དུ་བྱས་ནས་
 སེལ་བའི་སྐོན་པ་བད་སྐྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། འོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བྱ་མ་ཡིན་པ་
 རྣམ་པར་བཅད་པ་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བ་ལང་ཞེས་པའི་སྐྱ་བད་སྐྱར་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། སྤང་བ་བཤད་རྣམས་ཀྱི་མཚུག་བསྐྱུ་བ་ནི། རིགས་སོགས་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ལ་
 སྐྱུ་བ་བྱེད་མེད་ཅིང་། གཞོན་བྱེད་མཚོང་བ་དེའི་ཕྱིར་རིགས་སོགས་རྣམས་གཞན་དང་
 དེ་ལྡན་པའི་རྣམས་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སོགས་ནི་དོན་ལ་ཡོད་པ་མིན་ཅིང་དེ་
 ལ་སྐྱུ་བ་པའི་སྐོན་པ་སྐྱ་མི་སྐྱོར་ཏེ། གཞན་ལས་ལྡོག་པར་སྤང་བའི་གཞན་སེལ་བའི་
 ཕྱི་ལ་སྐྱ་རྣམས་ཉིད་ནི་སྐྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུང་འདི་སྤྱད་བར་སློབ་འབྲེལ་བཤ། དེ་
 ཕྱིར་རིགས་སོགས་དེ་ལྡན་ནི། །དོན་ལ་ཡོད་མིན་དེ་ལ་སྐྱ། །མི་སྐྱོར་གཞན་ལས་
 ལྡོག་པ་ལ། །སྐྱ་རྣམས་ཉིད་ནི་སྐྱོར་ཕྱིར་རོ། ཞེས་འབྲུང་བ་སྤང་བ་དོན་ནས་བཤད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་མིང་སྐྱོར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི། ཀུན་ལས་བདུས་ལས།
 མིང་དང་རིགས་སོགས་སྐྱོར་བ་ཡི། །རྟོག་པ་དང་བྲལ་མངོན་སུམ་མོ། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལས། རིགས་སོགས་སྐྱོར་བའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་སྐྱུ་བ་བྱེད་རིགས་
 སོགས་རྣམས་ལ་སྐྱོར་བ་མི་སྲིད་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་ནས། རིགས་
 སོགས་རྣམས་ལ་སྐྱོར་བ་མི་སྲིད་ཀྱང་། མིང་དོན་སྐྱོར་བའི་རྟོག་པ་ནི་ཡོད་པའི་དབང་
 ཤེས་ཀྱང་དེ་སྤྱི་བའི་རྟོག་བཅས་སོ་སྤུམ་པ་ལ། མིང་དང་སྐྱོར་བ་ཡིན། རྟོག་པ་དང་
 བྲལ་མངོན་སུམ་མོ། ཞེས་བ་དེའི་སྐྱུ་བ་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་ནས་མིང་སྐྱོར་རྟོག་པ་

དང་བཤམ་བར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རིགས་པའི་རྣམ་པཤད་སྤྱལ་ལས། དང་པོ་སྐྱ་སྤྱི་
བསྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྟེན་གསུམ་གྱིས་སྐྱབ་པ་ནི། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་ནི་ཚོས་ཅན།
མིང་དོན་སྐྱར་འཛིན་དེ་ཅི་ལྟར་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། སྐྱ་སྤྱི་དང་བཅས་པའི་ཚོས་
གཉིས་བསྐྱེས་ནས་འཛིན་པས་སྟོང་པའི་སྤྱིར་བྱུང་སྟེ། མིང་སྐྱོར་རྟོག་པ་ཡིན་ན་དོན་
གང་ལ་དང་པོར་མིང་དེ་བརྟེན་གྱིས་པ་བྲན་པའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་སྟེ་བྲན་པ་ལ་བརྟེན་ནས།
སྤྱིས་དོན་དེ་དང་རིགས་འབྲ་བ་གཞན་མཚོང་བ་ནའང་འདིའི་མིང་འདིའོ་ཞེས་བསྐྱེ་
བར་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་རྟོག་པ་ལུལ་
གཞན་འཛིན་ཡང་དབང་ཤེས་མཚོང་བའི་རྟེན་གསུམ་གྱིས་སྐྱབ་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན།
དབང་ཤེས་ཡིན་ན། རྟོག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ལུལ་གཞན་
འདས་པའི་དུས་ཀྱི་སྐྱ་སོགས་ལ་འཇུག་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཡང་མིག་གིས་
གཟུགས་དག་མཚོང་བར་བྱུང་པ་དེར་ན་གསལ་བར་སྣང་བའི་གཟུགས་དེ་ཡི་བརྟེན་
མི་འཛིན་ཞིང་། བརྟེན་བསྐྱེད་པའི་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའང་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ།
རྒྱུད་གཅིག་ལ་རྟོག་པ་¹ གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་སྤྱིད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་སྐྱ་དོན་མི་སྣང་བའི་རྟེན་གསུམ་གྱིས་སྐྱབ་པ་ནི། དབང་སྐྱེས་ཚོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱི་སྣང་ལུལ་ཡིན་ན་སྐྱ་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟོག་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །གང་
ལ་སྐྱ་ནི་དེས་བར་འགོད་པའི་སྐྱ་དོན་ཞིག་སྣང་ལུལ་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་དམིགས་ཏེ་
རྟོག་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་དགོས་པས་བྱུང་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། རང་ལུལ་ལ་འདོད་པ་
ཡིས་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན། སྤྱི་དོན་སྣང་ལུལ་དུ་བྱས་ནས་མཚོང་བར་མི་

¹ མ་ཕྱི། ཤེན་ཏེ། -པ་ *པ་

འགྲུང་རྟོ། །

བཞི་བ་རྟོག་སྤྱོད་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྐོ་ནས་སྐྱབ་པ་ནི། སྐོ་ཀུན་རྟོག་པ་ཡིན་
ན་ག་ལུགས་ལ་འདི་ག་ལུགས་སོ་ཞེས་མཐོང་ཞིང་རྟོག་པ་ན། ག་ལུགས་ངེས་པའི་རྟོག་
པ་དེ་སྤྱོད་གྲེད་མེད་པར་འགྲུང་ལ། དེ་ལྟ་བུ་དེ་ག་ལུགས་མཐོང་བའི་སྐོ་འོ་ཞེས་པ་ནི་
རི་ལྟར་མཐོང་ཞིང་དེ་དུས་འགྲུང་ཏེ། དེ་དུས་སྤྱོད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་སྤྱིར་རྟོ། །

སྐོ་ཀུན་རྟོག་པ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་ཡང་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་
མོད། སྐོ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། འོ་བ་དེ་ནི་རྟོག་པ་མེད་པའི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། སྐོ་ཀུན་རྟོག་པ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་རྟོག་པར་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་བུ་ག་ལུགས་ངེས་པའི་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་
ནམ་དེ་ལས་ཐ་དད་ཡིན། རྟོག་པ་དེ་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱོད་བ་ཡིན་ན་ནི། ཤེས་པ་
གཅིག་ལ་འདི་ག་ལུགས་སོ་སྐྱམ་དུ་རྟོག་པ་དང་། འདི་ག་ལུགས་མཐོང་བའི་ཤེས་པའོ་
སྐྱམ་དུ་རྟོག་པའི་འཛིན་སྣངས་གཉིས་ཡོད་དགོས་པ་ལ་རྒྱ་གཅིག་ལ་དེ་ལྟར་རྟོག་པ་
གཉིས་ཅིག་ཆར་མཐོང་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་རྟོ། །འོ་ན་ཏེ་ཤེས་པ་དེ་ལས་ཐ་དད་པའི་
ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་པོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཐ་དད་པའི་ཤེས་པ་དུས་མཉམ་པས་སྤྱོད་
ངམ། འོ་ན་ཏེ་སྤྱིས་འབྲུང་བས་སྤྱོད་། དང་པོ་ལྟར་ན། ག་ལུགས་འཛིན་རྟོག་པ་དེ་ནི་
དུས་མཚུངས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་བ་མི་འཐད་པར། རྟོག་གཉིས་
ཅིག་ཅང་མཐོང་བ་མེད་ཅེས་པ་དེས་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། ག་ལུགས་
འཛིན་རྟོག་པ་སྤྱོད་པའི་སྐོ་ཚོས་ཅན། ག་ལུགས་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ནི་དེ་དུས་འགྲུང་
བར་ཐལ། རང་དུས་ན་འདས་པའི་ག་ལུགས་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ག་ལུགས་མཐོང་བའི་

༡ མ་ཕྱེ། ༥༥ནལན། མད * མེད

སྐྱོད་སྐྱུལ་དུ་རྟོག་པའི་“སྐྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། རྟོག་པ་དེ་ལ་འབྲེལ་བ་ཅི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་རྟོག་པ་དེ་སྐྱོད་པ་སྐྱོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་དེ་སྐྱོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་ཡིན་ན་སྐྱོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ལྷ་སྐྱུན་རང་གི་སྐྱོའི་སྐྱོད་ཀྱི་སྐྱུར་པའི་ལྷ་སྐྱུན་ཀྱི་སྐྱོ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དང་གཞན་མཚོད་སྐྱུན་ཀྱི་སྐྱོ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་ལྷ་སྐྱུན་ཀྱི་སྐྱོ་གཉིས་རང་ཡུམ་རང་ལ་སྐྱོག་སྐྱུར་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་རོ་བོར་གཅིག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་རང་དུས་ན་འདུས་པའི་ཡུལ་འབྲེལ་བའི་སྐྱོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱབས་འདི་དག་ཏུ་བོད་ཀྱི་རྟོག་གྲུབ་དག་གིས་ནི་ཞོར་བའི་སྐྱོད་པ་བརྒྱུད་མར་གྱིས་སོ། །

གཞན་ཡང་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱོད་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱོ་ནི་རང་ལ་ཕྱིས་སུ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་ན། སྐྱོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ད་ལྟ་འདས་པའི་དོན་“རིག་སྐྱུར་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱུར་བར་ཚད་མ་ཅིས་གྲུབ་སྟེ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་ན་དེ་འདྲའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་རྟོགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གྲང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་མ་གྲུབ་ན། རང་མངོན་སུམ་དུ་སྐྱོད་གྲུབ་མེད་པའི་སྐྱོ་ཡིན་པ་ལྟར། ལུང་སྤི་མཁའ་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། དེ་སྐྱུར་སྐྱེས་པའི་ཚེ་མ་སྐྱོད་ན། དེ་སྐྱུར་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པར་སྐྱུབ་པའི་ཚོས་སྐྱུན་ཀྱི་དཔེ་དག་དང་བལ་བས་དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་རྟོགས་ཡང་དག་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མངོན་སྟེ་བ་དག་ག་ལྟགས་སོགས་དེའི་རོ་བོར་ནི་སྐྱུར་བ་ཅན་ག་ལྟགས་སོགས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པར་སྐྱུར་བའི་སྐྱོས་ག་ལྟགས་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་འཇོག་པར་འདོད་པ་བཞིན་

1 མ་ཕྱི། ཤ་བཤད། མ *སྐྱོ
2 མ་ཕྱི། ཤ་བཤད། ར *རིག

དུ་འདས་ཟེན་པའི་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱང་དེའི་རྣམ་པར་སྤང་བའི་སློབ་ཤིང་མ་
 ཐག་དུ་བྱུང་བས་མངོན་སུམ་དུ་འཛིན་པར་འགྱུར་ཞིང་སྤོང་བར་འདོད་པས་སློབ་ག་
 གྱུར་དུ་ཐལ་བ་དང་། ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སློབ་ཐམས་ཅད་མེད་
 འོ་ཞེ་ན། དེས་ན་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་སྐད་ཅིག་དུ་མ་རྒྱུན་ཐུན་དུ་སླེ་བའི་ཚེ།
 གཟུགས་འཛིན་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་སློབ་རང་ལ་གང་གི་རྣམ་པར་སྤང་བའི་གཟུགས་འཛིན་སྐད་
 ཅིག་ཐ་མ་དེ་ཁོ་ན་སྤོང་བར་འགྱུར་གྱི། དེའི་སྤང་བྱུང་བའི་སློབ་ཤིང་དག་འཛིན་པར་མི་
 འགྱུར་རོ། །རི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུས་ན་ཤེས་པའི་སྤོང་བྱེད་རྟོག་མེད་ཡོད་
 བར་གྲུབ་ལོ། །གལ་ཏེ་རང་གི་བདག་ཉིད་སྤོང་བའི་ཤེས་པ་རྟོག་མེད་ཡིན་ཡང་།
 དུལ་རང་ལས་རྗེས་གཞན་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་རྟོག་པ་ཡིན་འོ་ཞེ་ན། རི་ལྟར་རང་
 གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་དུལ་དུ་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་གཟུགས་འཛིན་རྣམ་
 ཤེས་ཉམས་སུ་སྤོང་བྱེད་དེ་རྟོག་མེད་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སོགས་འཛིན་
 པའི་དབང་ཤེས་གཞན་ཡང་རྟོག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བད་བྱ་མི་རུས་པ་སྟེ་སྐྱོན་
 མ་ཡིན་པའི་རང་མཚན་སྤང་ཡུལ་དུ་ཡོད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

སྤང་བ་རང་མཚན་མཐོང་བ་མེད་པར་ཐལ་བའི་སློབ་ལྟ་བུ་བཞི། ཤེས་བྱ་
 ཚོས་ཅན། རྒྱད་པར་རང་མཚན་“ཤེས་^༡་བ་གང་གིས་ཀྱང་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་
 རྟོགས་པར་འགྱུར་མི་སྲིད་པར་ཐལ། རྟོག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་
 རྟེ། སྤྱི་བརྗོད་རང་ཚུལ་ཅན་སྤྱི་དང་རྟོག་པའང་དེ་དང་དོན་གཅིག་པ་སྟེ་སྐྱོན་དང་
 རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་ཡིན་ན་སྤྱི་མཚན་ཡིན་པས་རྒྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རང་

༡ མ་གྱི། ༥༥ནལན། ཤས * ཤེས

མཚན་སྣང་པའི་རྟེན་མེད་ལག་ལེག་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། འོན་ཏེ་དང་རྒྱ་རིགས་
མཚུངས་པ་ཅན་གྱི་དབང་ཤེས་ཐམས་ཅད་རྟེན་མེད་ཡིན་པར་རིགས་འདྲ་བ་དེ་
བཞིན་དུ་འདོད་རིགས་ཉེ། འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་རིགས་འདྲ་མི་འདྲ་ཐ་དད་པ་ནི་རྒྱ་
རིགས་འདྲ་མི་འདྲ་ཐ་དད་པ་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དུག་པ་བརྟེན་པ་མི་ལྟོས་པའི་རྟེན་གྱིས་སྐྱབ་པ་ལ། དངོས་དང་དེ་ལས་
འཕྲོས་པའི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། དབང་ཤེས་ཡིན་ན་མིང་
སྐྱོར་རྟེན་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པར་ཐལ། མིང་སྐྱོར་རྟེན་པ་ཡིན་ན་རང་གི་སྣང་ལུལ་
ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་བརྟེན་པ་ལས་མིང་དོན་སྐྱོར་བ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་
ལ། དེ་བཞིན་དུ་བརྟེན་པ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རང་གི་སྣང་ལུལ་དངོས་པོ་བའི་རུས་པ་
ཉིད་ལས་མིག་ཤེས་སོགས་དབང་སློབ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
གཟུགས་ནི་བརྟེན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རང་འབྲས་དབང་པོའི་སློབ་པ་མན་འདོགས་
རུས་པར་འགྱུར་གྱི་དེ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྟེན་ཡང་དག་གི་
ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་ཚད་མས་དངོས་སུ་ཚུལ་གསུམ་འདྲ་བའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད།
དེ་ལས་བསྐྱབ་བྱ་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ། གཟུགས་གྱིས་ཀྱང་།
དངོས་སུ་རང་གི་བརྟེན་པ་ཉིད་ལ་མན་བཏགས་ནས་འདྲ་བ་དེ་ལས་དབང་ཤེས་
སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། ལྷ་དབང་སློབ་འགྲུལ་པར། དེ་ནི་མངོན་སྟོགས་
སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། །འདྲ་བས་དབང་སློབ་འགྱུར་བའང་མིན། ཞེས་དོན་པ་སྣང་བཏོན་ནས་
བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། གཟུགས་གྱིས་རང་གི་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་
སྐྱེད་ཅིང་། འདྲ་བ་དེ་ལས་གཟུགས་འཛིན་དབང་སློབ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའང་མིན་པར་

ཐལ། མིག་ཤེས་དེ་ནི་གཟུགས་དེ་རང་ལ་དངོས་སུ་མངོན་དུ་སྟོན་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་
 སྤྱིར། གཞན་ཡང་། མིག་ཤེས་གཟུགས་ལས་དངོས་སུ་མི་སྐྱེ་བར་བརྟུན་པ་ལས་
 དངོས་སུ་སྐྱེ་ན། རྐྱེན་གསུམ་རྣམས་ལྡན་དུ་ཡོད་པའི་ཚེ་དབང་ཤེས་སྐྱེ་ལ། མེད་ན་མི་
 སྐྱེ་བའི་ངེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་རང་གི་སྣང་ལུལ་སྤྱི་དོན་ལས་དངོས་
 སུ་མི་སྐྱེ་བར་བརྟུན་པ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བ་གང་ཞིག །རྐྱེན་གསུམ་རྣམས་ལྡན་དུ་
 ཡོད་པ་དེ་ལས་དུས་གཞན་དུ་འདྲ། བརྟུན་པར་འགྲུང་ཞིང་དེ་དག་ཡོད་པའི་
 སྐབས་ལ་ལང་ཡང་རྣམ་པར་གཡེངས་ནས་བརྟུན་པ་སྤྱིར་བའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་
 རིམ་གྱིས་བརྟུན་པ་དང་མིག་ཤེས་གཉི་གའི་དངོས་རྒྱ་ཡིན་ཏེ་གཟུགས་གྱིས་དང་
 བོད་བརྟུན་དངོས་སུ་བསྐྱེད། དེ་ནས་མིག་ཤེས་དངོས་སུ་བསྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་
 གཟུགས་དེ་རང་འབྲས་བུ་བརྟུན་པའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་ནས་མ་ཞིག་པར་འདོད་དགོས་
 པས་ཉག་པར་འགྲུང་ཏེ། རང་གྲུབ་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་མ་ཞིག་པའི་སྤྱིར་
 རོ། །དེ་ལྟར་ཉག་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་ལ་སྤྱར་མི་སྐྱེད་ཅིང་སྤྱིས་སྐྱེད་པའི་ཁྱད་
 པར་ཐ་དང་མེད་པའི་སྤྱིར་སྤྱར་བརྟུན་པ་ཉིད་ཀྱི་དུས་ན་མིག་ཤེས་ཀྱང་
 སྐྱེད་པར་འགྲུང་རོ། །

གལ་ཏེ་བརྟུན་སྐྱེད་བྱེད་དང་དབང་པོའི་རྒྱ་གཞན་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་
 སྐྱད་ཅིག་སྤྱ་མས་བརྟུན་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེད་ལ། སྤྱི་མས་དབང་ཤེས་སྐྱེད་དོ་ཞེ་ན།
 དེ་ལྟར་བརྟུན་པའི་དོན་ཡང་གཞན་ཡིན་ལ། མིག་ཤེས་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་ཡང་
 གཞན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། མིག་ཤེས་སྐྱེད་པ་དེ་ལ་བརྟུན་པ་དོན་མེད་པར་འགྲུང་
 རོ། །དེ་ལྟར་དབང་ཤེས་སྐྱེ་བ་བརྟུན་པ་ལྟོས་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་བརྟུན་ནས་མི་ལྟོས་

པའི་སྐྱུང་བྱེད་བཤད་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། དབང་ཤེས་སྐྱེད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པ་
དོན་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། བརྟེན་པ་ནི་རི་ལྟར་བརྟེན་པ་ལྟགས་པ་གྲུབ་པའི་དོན་
དུ་འདོད་ཅིང་བརྟེན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པ་དང་། དབང་ཤེས་ནི་བརྟེན་པ་ལྟགས་མེད་པ་སྟེ་
སྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱེད་པར་རང་མཚན་སྣང་ལུས་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་
ཡིན་པའི་སྐྱེད་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་རི་སྐྱེད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟེན་
ལ་སྟོན་ནས་སྐྱེ་ཅམ་འཛིན་པ་ཡིན་པ་ནི་བྱེད་པར་རང་མཚན་ལུས་དུ་ཉེ་བ་ལ་སྟོན་
པར་མི་རུང་ངོ་། །དེའི་སྐྱེད་མིག་དང་གཟུགས་དག་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་སློ་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་གྱི་དབང་ཤེས་སྐྱེ་བ་བརྟེན་ལ་མི་སྟོན་སོ། །

གཉིས་པ་དེ་དག་ལས་འཛོམས་པའི་དོན་བཤད་པ་ནི། དེ་སྐྱེད་མིག་དང་
གཟུགས་དག་ལ། །བརྟེན་ནས་མིག་སློ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། ཞེས་སྐྱེས་པ་ལ་འདི་ལྟར་གྲོལ་
ཉེ། གལ་ཉེ་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་དབང་པོ་བཞིན་དུ་ལུས་ཡང་
རུས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་པ་འོ་ན་ཅིའི་སྐྱེད་ལུས་དབང་གཉིས་ཀ་ལ་རག་ལས་ནས་སྐྱེ་བ་དེ་
ནི་དབང་ཤེས་དང་། མིག་ཤེས་ཞེས་སོགས་དབང་པོའི་སྐྱོན་ནས་ཐ་སྙད་བྱེད་གྱི་
གཟུགས་ཤེས་ཞེས་སོགས་ལུས་གྱི་ཐ་སྙད་དེས་མི་བརྗོད་པ་ཅི་ཞེས། དགོས་པ་དེའི་
ལན། ཚད་མ་མངོན། ལུན་མོང་མིན་པའི་རྒྱ་ཡི་སྐྱེད། “དེ་ཡི་ཐ་སྙད་” དབང་པོས་བྱས།
ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་འཆད་པ་ནི་རྟོག་པ་སྟོན་དུ་གཏོང་བ་དག་སོངས་པས་ཐ་སྙད་
བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། མིང་དེས་དོན་དེ་འབྲུལ་མེད་དུ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་མཐོང་ནས་ཐ་
སྙད་དེས་པར་སྐྱོར་བ་ཡིན་ལོ། །མིག་ཤེས་ཞེས་སོགས་དབང་པོའི་སྐྱོན་ནས་ཐ་སྙད་

༡ མ་ཕྱི། ༥༧བཤད། རྩ་ལོ་ཐ་སྙད་ * དེ་ཡི་ཐ་སྙད་

བྱས་པ་ལ་འདྲ། གཞན་རིག་མངོན་སུམ་དེ་དང་དེ་སྐྱེ་མོང་མ་ཡིན་པར་འབྲུག་མེད་དུ་
 གོ་བར་བྱེད་པ་དེ་ཡོད་དེ། མིག་སོགས་དབང་པོ་དེ་དག་ནི་རང་འབྲས་མངོན་སུམ་དེ་
 དང་དེའི་སྐྱེ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ངེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་རྗེའི་སྐྱེ་དང་ནས་
 གྱི་སྐྱ་གྱུ་ཞེས་པ་བཞིན་ལོ། །ཡུལ་རྣམས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གཟུགས་ཤེས་
 ལ་མིག་དང་ཡིད་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་ཐ་སྐྱད་དེ་གང་རུང་ཅིག་སྐྱེ་མོང་མ་
 ཡིན་པར་གོ་མི་རུས་པ་བཞིན་ལོ། །དེས་ན་དོན་དེ་སྐྱེ་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བའི་སྲིད་
 དུ་སྐྱར་བར་བྱ་བའང་དོན་དེའི་དངོས་མིང་ལ་ཁྲབ་པའི་ཚོས་ཡིན་པ། དེའི་སྲིད་མིག་
 ཤེས་ཞེས་པའི་ཐ་སྐྱད་འདི་ལ་ནི་ཚོས་ཅན། མིག་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་
 ཤེས་པ་ལ་ཁྲོད་ཀྱི་བརྗེ་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཤེས་པ་དེ་སྐྱེ་མོང་མ་ཡིན་
 པར་གོ་བའི་སྲིད་དུ་ཁྲོད་སྐྱར་བར་བྱ་བའི་མིང་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེས་པ་རང་བཞིན་གྱི་
 རྟགས་ཡིན་ལོ། །གཟུགས་ཤེས་ཞེས་པའི་ཐ་སྐྱད་ཚོས་ཅན། ཁྲོད་ཤེས་པ་དེ་འདྲའི་
 དངོས་མིང་དུ་སྐྱར་བར་བྱ་བ་སྟོག་པར་འགྲུང་ཏེ། དེའི་དངོས་མིང་གི་ཁྲབ་པར་བྱེད་
 པའི་རང་བཞིན་ཤེས་པ་དེ་སྐྱེ་མོང་མིན་པར་རུས་པ་ནི་ཁྲོད་ལ་ལོག་པའི་སྲིད་ནའོ། །

གསུམ་པ་དབང་ཤེས་རྟོག་བྲལ་ལ་ལུང་འགའ་སྤང་བ་ལ། ཚད་མ་མདོར།
 གལ་ཏེ་དེ་གཅིག་ཏུ་མི་རྟོག་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་བོ་དེ་འདུས་པ་ལ་དམིགས་པ་རི་
 ལྟར་ཡིན། གང་ཡང་སྐྱེ་མཚེད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་གྱི་རྗེས་ཀྱི་
 རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་ཀྱང་རི་ལྟར་གསུངས་ཞེ་ན།
 ཞེས་པའི་སྟོགས་སྲ་མ་བཞོད་པ་དེའི་དོན་ཁས་སྤངས་པའི་སྟོགས་སྲ་མ་དགོས་པ་
 བོ། །ཁྲོད་རང་གི་སྟོབ་དཔོན་སྲ་མ་དབྱིག་གཉེན་ལ་སོགས་པ་དག་གི་ལུང་ལས་

དབང་ཤེས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་ཞེས་དངོས་སུ་སྒྲོས་
ནས་རྣམས་དུ་མ་ཚོགས་པའི་སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་ལ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་
“ལྷ”འི་བསགས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཅན་ལོ། ཞེས་མངོ་ལས་བཤད་བས། བསགས་
པ་དག་ནི་ཚོགས་པ་ཡིན་ཞིང་། ཚོགས་པ་དེ་སྤྱི་ཡིན་ལ་སྤྱི་དེ་ལ་དབང་པོའི་སྒོ་
འཛིན་གྱིད་དུ་འཇུག་པའི་སྤྱིར་དབང་ཤེས་སྤྱི་སྒོར་འཇུག་ཞིང་། སྤྱི་སྒོ་གདོན་མི་བ་
བ་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་རྣམས་སུ་འབྲེལ་པའི་སྤྱིར་དོ། །དབང་ཤེས་རྟོག་བྲལ་དུ་
སྒྲུས་བའི་ལུང་དང་ཁས་སྦངས་གཉི་ག་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་བརྟན་པའི་
སྤྱིར། ཚད་མ་མདོར། དེར་དོན་དུ་མས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར། རང་དོན་སྤྱིའི་སྤྱོད་ཡུལ་
ཅན་ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་དོན་འཛོམས་དང་བཅས་ཉེ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། ལུང་
དོན་བཤད་དེ་འགལ་བ་སྤང། ལུང་དོན་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཉེས་པ་འདི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཉེ། རྒྱལ་སྐྱེད་རེ་རེ་བ་དག་རྒྱལ་སྐྱེད་
དོན་གཞན་དང་ནི་འདབ་འབྱོར་དུ་མངོན་པར་འབྲེལ་པའི་སྤྱིར་རྒྱལ་སྐྱེད་རེ་རེ་བ་
ལས་གཞན་ཚོགས་པའི་དངོས་པོ་གང་སྤྱི་བར་འཇུག་བ་དེ་དག །བསགས་པ་ཞེས་
བཤད་ལ། དེ་དག་ནི་རང་འཛིན་དབང་པོའི་ཤེས་པ་སྤྱི་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་ལོ་དེས་
ན་རྒྱལ་སྐྱེད་གཞན་དག་འདབ་འབྱོར་དུ་གནས་པ་མེད་པར་ནི་རྒྱལ་སྐྱེད་རེ་རེ་བ་
ལས་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱལ་དུ་མ་ཚོགས་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཡང་མེད་པས་ཁྱབ་ལ།
དབང་ཤེས་དེ་དག་རྒྱལ་སྐྱེད་སྒྲོ་མེད་གཅིག་ལ་འཛིན་གྱིད་དུ་རེས་པ་མིན་པས་ཁྱབ་
པའི་སྤྱིར། དབང་ཤེས་རྣམས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྒྲོ་མེད་རེ་རེ་བའི་ཡུལ་ཅན་

༡ མ་ཕྱི། ༦༠ན་ཉན། རྩ * རྩ

མ་ཡིན་པར་རྒྱལ་རྗེས་དུ་མ་ཚོགས་པའི་སྤྱིའི་སྲོད་ལུལ་ཅན་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི་
རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱི་མཚན་འཛིན་པར་བཤད་པ་མེན་པས་སྤྱི་སྲོད་ཐལ་བར་མི་
འགྲུར་རོ། །ཀར་བ་བརྒྱད་ཀྱི་ངག་དོན་ནི། ལུང་དེ་ཚོས་ཅན། ཚོད་ཀྱིས་དབང་ཤེས་
རྣམས་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པར་བསྟན་པའི་སྲོན་མེད་དེ། ཚོད་ཀྱིས་དབང་ཤེས་རྣམས་ལ་
རྒྱལ་སྟན་རྒྱ་མེད་མི་སྣང་གི་རྒྱལ་དུ་མ་ཚོགས་པའི་དངོས་པོ་སྣང་རོ་ཞེས་པ་ཅམ་
ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལུང་གི་དོན་ལ་ཚོད་པ་སྣང་པ་ལ། ཚོད་པ་དགོད་པ་དང་། དེ་དགག་
པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བྱམ་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱལ་དུ་མ་ཚོགས་པ་དེ་རྣམས།
གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོ་མཆེད་ཡིན་པར་བྱུང་མེད་པས་སྤྱོ་མཆེད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་
གཅིག་ཡིན་ཡང་རྒྱ་མེད་ཀྱི་རྗེས་རེ་རེ་བ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བར་དུ་མ་ཚོགས་པ་
སྣང་དགོས་ན་དེ་དག་ལས་དོན་གཞན་པའི་ལུལ་ཅན་མེད་པའི་བྱིར་ཡན་ལག་རྒྱལ་
དུ་མ་དབང་ཤེས་ལ་ཅིག་ཅར་སྣང་བར་འགྲུར་ལ། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྫོག་གཅིག་
གིས་ཅིག་ཅར་དོན་དུ་མ་འཛིན་པ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས། གཉིས་པ་དེ་
དགག་པ་ལ། ཉིལ་སོགས་ཅིག་ཅར་འཛིན་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྲ་པོ་ཅིག་ཅར་འཛིན་
པ་མེད་པར་ཐལ། འོག་སོགས་ཅིག་ཅར་འཛིན་པ་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་ཁས་
རྒྱངས་དང་ཡང་འགལ་བར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྫོག་གཅིག་གིས་དུ་མ་ཅིག་ཅར་
འཛིན་པ་མི་སྲིད་ན། ཉིལ་སོགས་ཐ་དད་དུ་མའི་སྣང་པོ་ལ་རྗེ་སྣང་ཅིག་ཆར་འཛིན་
པར་སྣང་བ་ཡིན། འདི་ལ་འཇུག་པ་མཚོ་གས་པས་ཅིག་ཅར་འཛིན་པར་སྣང་བ་ཡིན་
འོ་ཞེས་པའི་སྲོན་སྲོད་མི་འཐད་པར་སྣང་བ་ཤད་ཟེན་ཉོ། །གཞན་ཡང་འཇུག་པ་སྣང་

བས་ཅིག་ཅར་འདྲིན་ན་འགྲུའི་རྒྱན་བར་མ་ཆད་པར་འགྲུང་ཁྱེད་ས་ནས་རིམ་བཞིན་
འབབ་བ་དེ་ཉིད་ལ་ཇི་ལྟར་རིམ་མེན་འདྲིན་བར་མི་འགྲུང་ཉེ། འཇུག་པ་སྐྱུར་བ་ཡོད་
པའི་སྲིད་རྡོ། །གཞན་ཡང་སློབ་རྣམས་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཇུག་པ་སྐྱུར་བར་དུས་
མཚུངས་པའི་སྲིད། ཅི་ལྟར་དེ་དག་ལ་འགའ་ཞིག་རིམ་མེན་སྐྱུར་བ་དང་། གཞན་ནི་
རིམ་སྐྱུར་སྐྱུར་བའི་ཁྱེད་པར་འཐད་པར་འགྲུང། དེའི་སྲིད་དོན་ཀྱང་འདྲིན་པ་ལ་ཤེས་
བ་འདི་དག་ནི་རིམ་མེན་ཅིག་ཅར་བར་ཐལ་བར་འགྲུང་རྡོ། །རྟེན་པ་འཇུག་གི་འག་དོན་
ནི། ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཡིན་ན་རང་ཡུལ་ཅིག་ཅར་དུ་འདྲིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཡིན་ན་རང་ཡུལ་འདྲིན་པ་སྐྱུར་བས་ཁྱབ་པའི་སྲིད། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་ན།
རང་སྐྱུབ་དུས་ལས་སྐད་ཅིག་གཉིས་བར་མི་སྡོད་པའི་སློབ་པས་ཡུལ་འདྲིན་དགོས་
པའི་སྲིད། ཅུ་བར་འདོད་ན། སློབ་ཅིག་གིས་དོན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་འདྲིན་པ་མི་སྲིད་པ་
འགའ་ལོ། །

གཉིས་པ་ཁྱ་ལོ་ཅིག་ཅར་འདྲིན་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་ལ། དངོས་དང་། དེ་ལས་
འཕྲོས་པའི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ནི། སློབ་ཅིག་གིས་དོན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་འདྲིན་པ་མི་
སྲིད་ན། སློབ་ཅིག་ལ་སྲུ་མ་ལེབ་“ཁྱ”ལ་སོགས་གསུགས་དུ་མའང་ཇི་ལྟར་སྐྱུར་བར་
འགྲུང་ཉེ་དེ་འདྲ་སྐྱུར་བ་མི་སྲིད་པར་འགྲུང་རྡོ། །གལ་ཉེ་སྲུ་མ་ལེབ་དང་། མ་སྲུའི་
མདོངས་སོགས་མཐོང་བའི་ཆེ་སྲོ་སེར་སོགས་སྐྱ་ཚོགས་སྐྱུར་བ་དེ་ཡན་འག་ཅན་
གཅིག་ཡིན་གྱི་ཡན་ལག་སྲོ་སེར་སོགས་དུ་མ་སྐྱུར་བ་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེ་ན། མ་སྲུའི་
མདོངས་ཀྱི་བཀའ་བ་དེ་བས་ཀྱང་མ་སྲུའི་མདོངས་ཀྱི་སྲོ་སེར་སོགས་སྐྱ་ཚོགས་སྐྱུར་

༡ མ་སྲུ། ༡༡ནུན། ས ་ ཁ

བ་"ཞིག་ཡིན་པར་འདོད་པ་འདི་ཆེས་ངོ་མཚར་ཆེའོ། །དེའི་རྒྱ་མཚོ་ནི། དབང་ཤེས་
 གྱིས་མ་བྱའི་མདོངས་ལ་ལྟ་བུའི་ཆེ་སྣང་བའི་སྡོ་སེར་སོགས་དེ་དག་ཚོས་ཅན། ཆ་
 མེད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་གི་རང་བཞིན་མིན་ཏེ། རྗེས་སྐྱོམ་ཚོགས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
 དཔེར་ན་ལོར་བྱའི་སྤང་སོ་ལ་ཡོད་པའི་གཟུགས་སྐྱོམ་ཚོགས་པ་དེ་བཞིན་ལོ། །སྡོ་
 སོགས་ཞེས་སོགས་རྐང་བ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལ། རྒྱན་མཁམ་པོ་འདི་ལྟར་བཞེད་དེ།
 གལ་ཏེ་མ་བྱའི་མདོངས་ཀྱི་སྡོ་སེར་སོགས་པན་ཚུན་སྤངས་པར་དམིགས་ཀྱང་པན་
 ཚུན་བར་ཡོངས་སུ་ཆད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེག་བྱའི་ཁྲད་པར་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་
 སྤྱིར་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྡོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བར་ཆད་པ་མེད་ཅིང་དེག་
 བྱའི་ཁྲད་པར་གཅིག་ལ་འདུ་བ་ནི་སྐྱམ་བུ་ཁྲ་པོ་ལ་སོགས་པ་དག་ལའང་མཚུངས་པའི་
 སྤྱིར་དེ་དག་གི་སྡོ་སེར་སོགས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ལུས་ཏེ་དེ་དག་ནི་རྒྱ་
 ཚོགས་སོ་སོས་བསྐྱབ་དགོས་པར་མདོན་སྤུམ་གྱིས་འགྲུབ་པའི་སྤྱིར་ཞེས་འཆད་དོ། །

སྟེ་དབང་སྡོ་འདི་ལྟར་བཞེད་དེ། རས་ཁྲ་ལ་སོགས་ལ་སྡོ་སོགས། །རྣམ་པ་ཐ་
 དད་མཚུངས་པ་ཡིན། ཞེས་བཏོན་ནས། གཞན་ཡང་ཚོན་སྣང་ཚོགས་གྱིས་བསྐྱར་
 བའི་རས་ཁྲ་ལ་སོགས་ལ་ཡོད་པའི་སྡོ་སེར་སོགས་སྡོ་ལ་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ལྟར་
 མ་བྱའི་མདོངས་ཀྱི་སྡོ་སེར་ཀྱང་སྡོ་ལ་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བར་མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར། རས་ཁྲའི་སྡོ་སེར་ཐ་དད་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་མ་བྱའི་མདོངས་ཀྱི་སྡོ་སེར་ཀྱང་ཐ་
 དད་དུ་འདོད་དགོས་སོ་ཞེས་རྐང་བ་གོང་མ་གཉིས་དང་རིགས་པ་རྣམ་གྲངས་པ་འཆད་
 དོ། །འདི་ནི་འགྲེལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་གསལ་བར་གྲིས་པ་ཡིན་ལ། གཞན་དག་ལ་

༡ མ་ཕྱ། ༡༡ནལ། ཅིག * ཞིག

ཡིད་བརྟན་མི་སྤང་ངོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་ལུ་ཁོ་སོགས་བཅོས་མ་དེ་དག་ལ་ཡན་ལག་གི་
གཟུགས་འབའ་ཞིག་སྤྲོ་ཚོགས་པ་དེ་སྤྱི་ལུ་མཐོང་བ་ཡིན་ཞིང་། བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་མ་
བྱའི་མདོངས་སོགས་ལ་ནི་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་ཉིད་སྤྲོ་ཚོགས་པར་སྤང་བ་ཡིན་
པས་མི་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་མ་བྱའི་མདོངས་ལ་སྤྱི་ལུ་སོགས་སྤངས་པའི་ཁ་
བོ་གཞན་མཐོང་བ་ངོ་མཚར་རོ་ཞེས་ཏེ། དག་དོན་ནི། མ་བྱའི་མདོངས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་
ལ་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱི་ལུ་སོགས་ལས་རྗེས་གཞན་པའི་ཁ་བོ་མེད་དེ། །དེ་འདྲ་ཚད་མས་མ་
མཐོང་བའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ། སྤྱི་ལུ་སོགས་བཅོས་མ་ལ་ནི། སྤྱི་ལུ་སོགས་རིམ་གྱིས་
སྤང་ཞིང་བཅོས་མ་ཡིན་པའི་མ་བྱའི་མདོངས་ཀྱི་སྤྱི་ལུ་སོགས་ཅིག་ཅར་སྤང་
ངོ། །ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། བཅོས་མའི་སྤྱི་ལུ་སོགས་སྤང་བ་དང་བཅོས་མ་མ་
ཡིན་པའི་སྤྱི་ལུ་སོགས་སྤང་བའི་སྤྱི་ལུ་དེ་དག་ལས་གཅིག་ནི་རིམ་གྱི་དོན་མང་དང་།
གཅིག་ནི་རིམ་མིན་དོན་གཅིག་གིས་འཇིག་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་
གཉིས་ཀས་ཀྱང་དུས་ཅིག་ཅར་དང་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ནི་སྤྲོ་ཚོགས་སུ་མཚུངས་པར་སྤང་
བའི་སྤོ་ནས་ཚོགས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱའི་མདོངས་ཀྱི་སྤྱི་ལུ་སོགས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་རྒྱ་
མཚན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་འདྲའི་དོན་རྣམས་ཚོས་ཅན། སྤྲོ་ཚོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཡིན་ཏེ། རང་འཇིག་དབང་པོའི་སྤོ་མ་འཇུག་བ་རྣམས་ལ་སྤྲོ་ཚོགས་ངོ་བོ་སྤྲོ་རྣམ་པ་མི་
འདྲ་བར་སྤང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྤོ་མ་འཇུག་བ་ལ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བར་སྤང་བ་དེ་ཐ་དད་
དུ་འཇོག་པའི་རྒྱ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། འོན་སྤྱི་ལུ་སྤྱི་ལུ་སོགས་རྗེས་ཐ་དད་དུ་བཞག་པ་
འདི་རྣམས་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཚད་མ་གང་གིས་འཇུག་སྤྲོ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། སྤོ་མ་
འཇུག་བ་ལ་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་སྤང་བས་ཐ་དད་དུ་འཇོག་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྩེ་མ་ལེ་བ་གྱི་“ཁྱ”་ལོ་སོགས་བཅོམ་མ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་གྱི་སྣ་
 ཚོགས་སུ་སྣང་བ་ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི་རིགས་པ་ཅན་པ་ཁྱོད་
 རང་གི་ཁས་སྒྲངས་དང་འགལ་ཏེ། རྩེ་མ་ལེ་བ་གྱི་ཁྱ་ལོ་རི་རི་མོ་སོགས་འཛིན་པའི་སྣ་
 དབང་ཤེས་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཇུས་མིན་
 པར་ཐལ། ཁྱོད་སྣ་སེར་སོགས་རིགས་མི་མ་སྣུན་གྱིས་བརྟམས་པ་གང་ཞིག་། རིགས་
 མི་མ་སྣུན་རྣམས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཇུས་ཚོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཕྱི་ཟུར་གྲུབ་
 པའི་མཐའ་ལས་ཁས་སྒྲངས་སོ། །གལ་ཏེ་དེའི་ཚེ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཇུས་སྣ་ཚོགས་
 སྣང་བ་མིན་གྱི། སྣ་སེར་སོགས་སྣང་པའི་ལྷན་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན།
 མ་ཟུང་མདོངས་གྱི་སྣ་སེར་སོགས་སྣང་པའི་ལྷན་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དབང་ཤེས་པ་
 འབྲུག་པ་ལ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར།
 ཉགས་ཁས་སྒྲངས་ཏེ། ལྷན་པ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མི་བརྟེན་པ་གྲུབ་པའི་མཐའ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་ལྷན་པ་ཁྱ་ལོ་དངོས་མིན་གྲང་ཁྱ་ལོ་དངོས་དང་སྣ་
 སེར་སོགས་ལ་འཕྲོད་པ་འདྲུ་བར་ཚོས་མཚུངས་པས་“ཁྱ”་ལོར་ཉེ་བར་བཏགས་ཏེ་
 སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། ཤེས་ཕྱ་ཚོས་ཅན། དེ་འདྲའི་ལྷན་པ་དེ་དེ་ལྟར་
 ཚོས་མཚུངས་པའི་སློན་སྣ་ཁྱ་ལོར་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་པའང་མིན་པར་ཐལ།
 དེ་ལྟར་ཡིན་ན་སྣ་སེར་སོགས་རེ་རེ་བ་ལ་ཁྱ་ལོ་དངོས་འཕྲོད་པ་འདྲུ་བས་སྣ་སེར་
 སོགས་རེ་རེ་ཡང་དབང་ཤེས་པ་འབྲུག་པ་ལ་ཁྱ་ལོར་སྣང་དགོས་པ་ལ་སྣ་སོགས་རེ་
 རེ་བ་དབང་ཤེས་པ་འབྲུག་པ་ལ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༡ མ་གྱི། ༤༡ན་༤༡། ལ * ཁ
 ༢ མ་གྱི། ༤༡བ་༡༡། ལ * ཁ

ཡང་ན་འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཁོ་ན་རེ་སྣམ་བུ་སོགས་བཅོས་མའི་ཁྲ་ལོ་
 དབང་ཤེས་ལ་སྤང་བ་དེ་ཡང་ཡན་ལག་ཅན་ཉིད་སྣ་ཚོ་གསུ་སྤང་བ་ཡིན་པར་ཁས་
 གྲངས་ན་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་ཅེས་ན། ཁས་གྲངས་ལགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རིགས་མི་མ་སྣུན་
 རྣམས་ཚོ་མ་མེད་ཕྱིར། རི་མོ་སོགས་སྣོ་སྣ་ཚོ་གསུ་མིན་ཞེས་བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ་དེ་
 ཡན་ལག་ཅན་མ་ཡིན་ཀྱང་། ལྡོ་སེར་སོགས་རྗེས་སྐད་དུ་མ་སྣོ་གཅིག་ལ་སྤང་བར་
 ཁས་ལེན་མི་དགོས་ཏེ། སྣམ་བུའི་སྣོ་སེར་སོགས་སྤང་བའི་ལྡན་བ་གཅིག་ཉིད་དབང་
 ཤེས་ལ་སྣ་ཚོ་གསུ་སྤང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཁས་གྲངས་དང་ལགལ་ཏེ།
 གཟུགས་མེད་ཕྱིར་ལྡན་སྣ་ཚོ་གསུ་མིན་ཞེས་བྱས་པས། ཁོ་ན་རེ། དེ་འབྲའི་ལྡན་བ་
 དེ་ཁྲ་ལོ་དངོས་མ་ཡིན་ཀྱང་བཅོས་མ་མ་ཡིན་བ་རྣམ་བུའི་“མདོངས་”ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་
 ལྟ་བུ་ཁྲ་ལོ་དངོས་ཡིན་པ་དང་ཚོས་མཚུངས་པས་ཁྲ་ལོར་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
 དེ་ལྟར་དུ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་བའང་མིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་རྣམ་བུའི་
 མདོངས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་ཁྲ་ལོ་དངོས་ཡིན་དགོས་པ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་ན་ཆ་
 མེད་གཅིག་ཡིན་པས་ཁྲ་བ་བཤད་ཞིག །ཆ་མེད་རེ་རེ་ཡིན་ན་སྣ་ཚོ་གསུ་མིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཞིག་ཅེས་པ་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་ཁས་གྲངས་སོ། །གཞུང་འདི་
 དག་ཤིན་ཏུ་དཀའ་ཡང་མོད་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་དག་གིས་འཆད་ཤེས་པ་མ་བྱུང་ངོ། །

ཁོ་ན་རེ་བཅོས་མ་དང་བཅོས་མ་མིན་པའི་ཁྲ་ལོ་གང་ཡིན་ཀྱང་དབང་ཤེས་
 ཀྱིས་སྣོ་སེར་སོགས་རེ་རེ་ཁོ་ན་མཐོང་གི་སྣ་ཚོ་གསུ་སྤང་མི་སྲིད་ལ། རྗེས་ཀྱི་
 རྟོག་པས་སྣོ་སེར་སོགས་བསྐྱེས་ཏེ་སྣ་ཚོ་གསུ་འཛིན་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བོང་

༡ མ་ཕྱུ། ༤༡བཤན། མ་དངོས * མདོངས

དུ་བཤད་པའི་སྐོན་ཐམས་ཅད་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་དབང་ཤེས་གྱིས་རིམ་བཞིན་དུ་
 བྱི་གཟུང་བ་ལ་རྗེས་ཀྱི་སྐོ་ཡིས་བསྐྱེས་ནས་སྣ་ཚོ་གས་སུ་འཛིན་པ་མིན་ཏེ། དེ་ཡིན་
 བ་རྗེས་ཀྱི་རྟོག་པས་དོན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་འཛིན་དགོས་པ་གང་ཞེ་ག། །སྐོ་གཅིག་གིས་
 དོན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་འཛིན་པས་ཁྲུབ་པའི་སྲིད། རྟགས་སྲི་མ་དང་གསལ་བ་དངོས་
 སུ་ཁས་སྐྱངས་སོ། །གཞན་ཡང་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་དབང་ཤེས་རྟོག་མེད་གྲུབ་པར་འགྱུར་
 ཏེ། ཤེས་གྲས་ཚོས་ཅན། སྡོ་སེར་སོགས་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་རྟོག་པ་མེད་པར་
 གྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་གི་སྲིད་རྟོགས་པས་སྡོ་སེར་སོགས་དོན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་
 དུ་བསྐྱེས་ནས་འཛིན་ཞིང་། རྟོག་པ་ནའང་དབང་ཤེས་དེ་དག་གིས་སྡོ་སེར་སོགས་
 རེ་རེ་བ་གཞན་དག་རིམ་གྱིས་མཐོང་བ་དེའི་སྲིད་རོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཚོད་བ་དང་། ལན་གཉིས།
 ཚོད་བ་ནི། གལ་ཏེ་སྣ་ཚོ་གས་སུ་སྣང་བ་ཅན་གྱི་དོན་ཚམས་ལ་སྣ་ཚོ་གས་དེ་དག་
 ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་ཉིད་མི་རིགས་ན། རེ་ཤིག་གཅིག་སྲིད་
 རྐོ་དེ་ཉིད་སྣ་ཚོ་གས་སུ་བྱི་རི་ལྟར་སྣང་། ཞེས་པ་སྟེ། སྣ་ཚོ་གས་གཅིག་པའི་རང་
 བཞིན་མིན། ཞེས་སྐྱས་པ་ལ། སྡོ་སེར་སོགས་སྣ་ཚོ་གས་ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་གི་
 བདག་ཉིད་ཡིན་པར་འགལ་ན། ཚམས་སྣ་ཚོ་གས་སྐོ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་
 འགལ་ཞེས་ཚོད་པའོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ། སྲི་དོན་འགོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལན་དང་།
 སྲི་དོན་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལན་གཉིས། དང་པོ་ལ་མ་བཙུག་པའི་ལན་ཐོ་
 མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་སྡོ་སོགས་སྲིད་སྲིད་དོན་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་།
 ཁྲུང་པར་རགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། སྲི་

དོན་མེད་པ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དོན་དམ་ཏུ་བསྟན་པ་དང། དེ་ལ་རང་སྤྲེའི་ལྷང་
འགལ་¹སྤང་¹བ་དང། དབང་ཤེས་དེ་ལ་སྤང་བའི་སྡོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཏུ་མ་སྤོ་དེའི་
བདག་ཉིད་ཏུ་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་སྤྱི་དོན་དང། གཞུང་གི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ།
བྱང་དོན་དང་དེས་དོན་གྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་རི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང། རོ་བོ་ཉིད་
གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང། གཞུང་སྤྱིའི་བསྐྱབ་བ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བདེ་བར་བཤེགས་པས་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་ཏུ་
བསྐྱོར་བ་འདི་དག་ལས། གང་ཞིག་ནི་བྱང་བའི་དོན་དང། གང་ཞིག་ནི་དེས་པའི་དོན་
ཡིན། བྱང་བ་དང་དེས་པའི་དོན་ཡང་རི་ལྟར་བྱེད་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་²མདོ་
ཉིད་ལས། གང་གི་སྐྱོ་ནས་བྱང་དོན་དང་དེས་དོན་ཏུ་འཛོག་པའི་ཚུལ་མང་ཏུ་
གསུངས་ཀྱང། འཕགས་པ་གྲུ་སྐྱབ་ཡབ་སྲས་ནི། སྤོ་སྤོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་
མདོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། བརྗོད་བྱ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མདོ་
སྤེ་དག་ནི་བྱང་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེས་བསྟན་པའི་ཀུན་
རྫོབ་ཀྱི་ཚུལ་དེ་ཅུ་ཏུ་དེས་པ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་ལས་གོང་ཏུ་བྱངས་ན་དོན་གཞན་
ཏུ་བཤད་དགོས་པའི་སྤྱིར་དོ། །མདོ་སྤེ་གང་བརྗོད་བྱ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཙོ་
བོར་སྟོན་པ་དེ་དག་ནི་དེས་པའི་དོན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེས་རི་
ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་གྱི་དོན་དེར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པའི་སྤྱིར་དོ། །ཞེས་བཞེད་ལ།
དེའི་སྤྱིར་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང། ཐ་མ་བྱང་བའི་དོན་དང། བར་བ་ཉིད་དེས་པའི་དོན་
ཏུ་བཞེད་དོ། །འཕགས་པ་སོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་ནི། མདོ་དེའི་དོན་མདོ་གཞན་གྱིས་

¹ མ་ཕྱི། ༤༡བཤན། སྤང * སྤང
² མ་ཕྱི། ༤༡བཤན། མདོ * མདོ

བཤམ་དགོས་པ་ལ་དང་བའི་དོན་དང་། དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་མདོ་དེའི་དོན་གཞན་གྱིས་
 བཤམ་མི་དགོས་པར་སྐྱ་རི་བཞིན་དུ་ཁས་སྦྲངས་པས་ཚོག་ནི་དེས་པའི་དོན་ཡིན་
 བར་བཞད་ཅིང་། དེས་ན་འཁོར་ལོ་བར་བ་ཡང་དང་དོན་ཡིན་ཏེ། དགོངས་པ་དེས་
 འགྲེལ་སོགས་གྱིས་དེའི་དོན་བཤམ་དགོས་པའི་སྲིད། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ནི་དེས་པའི་
 དོན་ཡིན་ཏེ། མདོ་གཞན་གྱིས་དེའི་དོན་བཤམ་མི་དགོས་པར་སྐྱ་རི་བཞིན་དུ་ཁས་
 སྦྲངས་པས་ཚོག་བའི་སྲིད་རོ། །དེ་བས་ན་འཁོར་ལོ་བར་བ་ནས་ཚོས་ཐམས་ཅད་རོ་
 བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ནས་རོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་
 བཤམ་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་ཁས་ལེན་གྱི། ཚོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་མ་གྲུབ་པ་
 རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་དུ་བྱས་ནས་སྐྱ་རི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་
 བཞེད་ཅིང་དེའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་ཐེག་བསྟུན་དང་། འབྲངས་དང་། གཏན་ལ་དབབ་པ་
 བསྟུ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་། དབྱུས་མཐའ་རྣམ་འབྲེལ་ཅ་འགྲེལ་སོགས་ལས་
 བཤམ་ལ་རིགས་པའི་དབང་སྟུག་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱང་། དང་དེས་གྱི་ཚུལ་དེ་དང་
 མཐུན་པ་བཞེད་དེ། སློབ་དཔོན་སྟོགས་གྱི་སྒྲུང་པོས། བརྒྱད་སྟོང་པའི་དོན་བསྟུར།
 དང་དེས་གྱི་ཚུལ་ཐེག་བསྟུན་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་བཤམ་པའི་སྲིད་རོ། །

དེ་བས་ན་འཁོར་ལོ་དང་པོར་སྲི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་བཤམ་པ་དང་དོན་
 ཡིན་ཏེ། དེར་སྲི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པ་བཤམ་པ་ནི། གཉིས་སྒྲུང་གི་བག་ཆགས་གྱིས་
 བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་རང་ཡུལ་རྒྱངས་ཆང་དུ་སྦྲང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པར་བཤམ་པ་
 ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ལ་སྲི་རོལ་གྱི་དོན་འགོག་པའི་རིགས་པས་གཞོད་པའི་སྲིད་
 དང་དོན་ཡིན་ཞིང་། འཁོར་ལོ་བར་བ་ལས་ཚོས་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་

བཤད་པ་ཡང་བྲང་དོན་ཡིན་ཏེ། ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་ངོ་བོ་གཏན་མེད་ངོ་བོ་མེད་པར་
བཤད་པ་མ་ཡིན་གྱི། རོ་བོ་མེད་ཚུལ་ཁྲུང་པར་བ་ཞིག་གིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་
ཁྲུང་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་
དང་། མཚན་ཉིད་མེད་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེས་ན་འཁོར་ལོ་ཐ་
མ་ལས་ཀུན་བཏགས་བདེན་པར་མེད་ཅིང་། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་སྲུབ་བདེན་
པར་བཤད་པའི་ཚུལ་དེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དགོངས་པ་དང་དགོངས་གཞི་སོགས་
བཤད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྐྱ་རི་བཞིན་དུ་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་རིགས་པས་གཞོད་པ་མི་
འབབ་པའི་སྲིད། ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྲོགས་སྐྱང་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་མདོར་བྲིལ་བ་
ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པར་གཞུང་དང་སྐྱར་ཏེ་བཤད་པར་བྱ་ཞིང་།
ཚོས་ཞིབ་ཏུ་བཀོད་ན་མངས་ཀྱི་དོགས་ཏེ་འདིར་མ་གྲིས་སོ། །

གཉིས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ། རོ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་
གསུམ་ཏེ། ཀུན་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་།
ཡོངས་སུ་སྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ། སློ་འདོགས་པའི་རྒྱ་ལོ། གཉིས་སྐྱང་གི་
བག་ཆགས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རྒྱན་མ་ཆད་པར་གནས་པ་དང་། བཤེས་གཉེན་
ངན་པས་ཉེ་བར་བརྟན་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་གྱིས་སློ་བུར་དུ་སེམས་རྒྱུད་ལ་བསྐྱོས་པ་
དག་གོ། །ཁང་ལ་འདོགས་པའི་གཞི་ནི། གཙོ་བོར་གཞན་དབང་ཉིད་ཡིན་ལ། ཡོངས་
སྲུབ་དང་ཀུན་བཏགས་ཀྱང་སློ་འདོགས་པའི་གཞིར་བྱས་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སློ་
འདོགས་པ་ནི་ཡོད་དོ། །ཁང་གས་གཞི་དེ་དག་ལ་བག་ཆགས་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་རི་ལྟར་ཀུན་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ནི་གཉིས་ཏེ། བཏགས་པ་དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་

བ་དང་མ་འབྲེལ་བའོ། །འབྲེལ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ནི། བག་ཆགས་བརྟན་བ་ལས་
 རླུང་བའི་རྟོག་མེད་གཞན་རིག་གི་ཤེས་བ་དག་ལ་རང་ལུལ་རྒྱངས་ཆད་ཏུ་སྤང་བ་
 གང་ཡིན་བའོ། །འདི་ཡང་ཀུན་བཏགས་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་བདེན་བར་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་
 འབྲེལ་ལུལ་ལུལ་ཙན་བདེན་བའི་ཐ་དད་ཏུ་འགྲུང་བའི་སྤྱི་དོན་གྲུབ་བར་ཐལ་བའི་
 སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྤྱོད་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྤྱོད་པོ་རང་ལས་རྒྱངས་ཆད་ཏུ་སྤང་བ་ནི།
 སྤྱོད་འཛིན་མིག་ཤེས་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་བ་ལ་བྱམ་བར་
 རླུང་བའང་རྟོག་བར་ཐལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཐལ་བ་དེ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། བྱམ་
 བ་ཡིན་ན་རང་འཛིན་བའི་རྟོག་བ་ལ་བྱམ་བར་སྤང་བས་ཁྲུབ་བའི་སྤྱིར་རོ། །

བཏགས་བ་དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་བ་ནི། བརྒྱུན་ནས་དངོས་པོ་དང་
 འབྲེལ་བའི་རྟོག་བ་དོན་མ་སྤུན་དག་གི་སྤང་ལུལ་གང་ཡིན་བ་སྟེ། དཔེར་ན་བྱམ་འཛིན་
 རྟོག་བ་ལ་བྱམ་བར་སྤང་ལྟ་བུའོ། །འདི་དག་ཀྱང་ཀུན་བཏགས་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་བདེན་
 བར་མ་གྲུབ་སྟེ། རྟོག་བ་དེ་དག་སྤང་ལུལ་ལ་མ་འགྲུལ་བའི་ཤེས་བར་ཐལ་བའི་སྤྱིར་
 རོ། །བཏགས་བ་དངོས་པོ་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཡང་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ནི། བག་ཆགས་མི་
 བརྟན་བ་ལས་རླུང་བའི་རྟོག་མེད་གཞན་རིག་གི་ཤེས་བ་དག་ལ་རང་ལུལ་སྤྱིན་ཅི་
 ལོག་ཏུ་སྤང་བ་གང་ཡིན་བ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱ་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་ལ་རྒྱ་བ་
 གཅིག་གཉིས་སུ་སྤང་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་བ་ནི། རྟོག་བ་དོན་མི་མ་སྤུན་དག་གི་སྤང་
 ལུལ་གང་ཡིན་བ་སྟེ་རང་འཛིན་སྤྱོད་སྤྱེས་ལ་རང་རང་དབང་བར་སྤང་བ་ལྟ་བུ་དང་། ལྷ་
 རྟོག་འཛིན་རྟོག་བ་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤང་བ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན། ཀུན་བཏགས་བའི་དབྱེ་བ་
 བེ་སྤྱོད་སྤྱེས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་བཏགས་བ་དང་། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་བག་

ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་བཏགས་པ་གཉིས་སུ་འགྲུང་རྟོ། །དེས་ན་སློ་འཛིན་མིག་ཤེས་
 དང། སློན་པོ་ལྟ་བུ་དང། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་དང་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཀུན་བཏགས་མ་ཡིན་
 ཉེ། དངོས་པོར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རྟོ། །སློན་པོ་སློ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་རྒྱངས་ཆང་དུ་སྤང་
 བ་ལྟར་གྲུབ་པ་དང། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་རང་ལ་སྤང་བ་སྤི་རོལ་བྱམ་པ་ཡིན་པའི་ཆ་ལྟ་
 བུ་ནི་ཀུན་བཏགས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་ཉེ། ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རྟོ། །ཤེས་
 བྱ་ལ་མི་སྲིད་ན་ཡང་ཀུན་བཏགས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པ་འགལ་ཉེ། གཞི་མ་གྲུབ་ན་
 བཏགས་ཡོད་ཡིན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རྟོ། །དེས་ན་སྤྲ་རྟག་པ་སློ་བཏགས་མ་ཡིན་
 བམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཉེ། སློ་བཏགས་ཡིན་ན་བརྗེན་པར་འགྲུང་ལ། བརྗེན་པ་ནི་ཀུན་
 རྫོབ་ཀྱི་དོན་ལྡོག་ཡིན་པས་སྤྲ་རྟག་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རྟོ། །ཀུན་རྫོབ་ཡིན་
 གྲང་མི་སྲིད་པར་འདོད་པ་ནི། ཆང་པར་ལྟ་བུ་མི་བཟད་པ་སློན་དུ་འོངས་པའོ། ། །།

དེས་ན་སྤྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་ནི་སློ་འདོགས་དང། དེ་ལ་སྤྲ་རྟག་པར་སྤང་བ་སློ་
 བཏགས་ཡིན་ཅིང། ཀུན་བཏགས་ཡིན་ཀྱི་སྤྲ་རྟག་པ་ནི་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་སློ་བཏགས་
 དང་ཀུན་བཏགས་གང་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། རང་འཛིན་ལྟན་སྤྲེས་ལ་ར་
 རང་དབང་བར་སྤང་བ་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྟན་སྤྲེས་
 ཀྱིས་བཏགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་དང། བདག་རྟག་པ་གཅིག་ཕྱིར་འཛིན་པ་
 སོགས་རང་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ལ་བདག་རྟག་པ་གཅིག་ཕྱིར་སྤང་བ་སོགས་སྤང་བ་
 ལྟར་གྲུབ་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་བཏགས་པའི་གང་ཟག་
 གི་བདག་ཡིན་ནོ། །བདག་དེ་དག་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་

༡ མ་ཕྱི། ༤༤བཤན། ༥ * དེ

རིག་པའི་དགག་བྱ་ཡིན་པས་ཐ་སྙད་ཅམ་དུ་འང་གཞི་མ་གྲུབ་ཅིང། བདག་དེ་ལྟ་བུར་
རྟོག་པ་ལ་སྒྲུབ་བའི་ཀུན་བཏགས་པ་ཡིན་ཅིང། རིགས་པའི་དགག་བྱ་ནི་མིན་པས་
འདི་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་རྣམ་པར་བྱེ་དགོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྡོམ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་
སྡོམ་པོ་རྒྱངས་ཆད་དུ་སྒྲུབ་བ་སྒྲུབ་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཚོས་ཀྱི་བདག་རིགས་པའི་དགག་
བྱར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞིང། རིགས་པས་ཞེགས་པའི་སྲིར་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་གཞི་མ་གྲུབ་སྟེ།
ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ན་ཆད་མས་དམིགས་དགོས་པའི་སྲིར་སོ། །

དེས་ན་སྡོམ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྒྲུབ་པའི་སྡོམ་པོ་མེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་
ཐ་སྙད་དུ་སྲི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་ཞེས་འདོད་པ་དག་ལ་ནི་སྡོམ་འཛིན་མིག་ཤེས་པ་ལ་
སྡོམ་པོ་རྒྱངས་ཆད་དུ་སྒྲུབ་བ་དེ་ཐ་སྙད་དུ་སྒྲུབ་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་
ཤིང། དེ་ལྟར་གྲུབ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པར་སྒྲུབ་བ་དེ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་སྒྲུབ་བ་ལྟར་
གྲུབ་པར་འགྲུང་ལ། དེ་འདོད་ན། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པའི་སྒྲུབ་ལུལ་ཐ་སྙད་དུ་སྲི་རོལ་
གྱི་བྱམ་པ་ཡིན་པར་འགྲུང་སོ། །དེར་མ་ཟད་སྡོམ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྡོམ་པོར་སྒྲུབ་
བ་ཐ་སྙད་དུ་སྲི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པས་དེ་ལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་སྲིར་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱབ་
བྱེད་ཀྱང་བྱམ་འཛིན་རྟོག་པའི་སྒྲུབ་ལུལ་ལ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་སོ། །བརྗོད་པར་བྱ་བ་
མང་ཡང་དེ་ཤིག་བཞག་གོ། །སྡོམ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྡོམ་པོ་རྒྱངས་ཆད་དུ་སྒྲུབ་བ་
དེ་སྒྲུབ་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་སོགས་ནི། ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྟོན་སྟེས་ཡིན་
ནོ། །མོ་ན་ང་རང་དབང་བར་སྒྲུབ་པའི་སློབ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པ་བཞིན་དུ།
སྡོམ་པོ་རང་ལས་རྒྱངས་ཆད་དུ་སྒྲུབ་པའི་སྡོམ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་
ཅིའེ་སྲིར་མ་ཡིན་ཞེ་ན། སྡོམ་པོ་རྒྱངས་ཆད་དུ་སྒྲུབ་བ་ཅམ་ནི་ཚོས་ཀྱི་བདག་མ་

ཡིན་ཞིང་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཚོས་ཀྱི་བདག་ཡིན་ཀྱང་། ལྷོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་
 ལྷོན་པོ་རྒྱངས་ཆད་དུ་སྤང་བ་ཅམ་ཡོད་ཀྱི། དེ་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་
 འཛིན་སྤངས་མེད་ལ། ངར་འཛིན་ལྷོན་སྐྱེས་ལ་ནི། ང་རང་དབང་བར་སྤང་བར་མ་
 ཟད། ང་རང་དབང་བར་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་སྤངས་ཡོད་པའི་སྲིར་མི་མཚུངས་
 སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ཡང་རང་ལ་སྤང་བ་སྲི་རོལ་གྱི་བྱམ་པར་སྤང་
 བ་ཡོད་པས་སྤང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ཀྱང་། “དེ” ལྟར་ཞེན་པའི་ཞེན་སྤངས་མེད་
 དེ། ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་སྲིར་རོ། །དེས་ན་དེ་དག་ཀྱང་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་
 དུ་ཐལ་བའི་ལྷོན་མེད་དོ། །ལྷོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྤང་བའི་ལྷོན་པོ་རྒྱལ་མཉམ་གྱི་རང་
 བཞིན་དང་། དེས་བརྩམས་པའི་རགས་པ་དང་། དེ་ཚོམ་གྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་མཉམ་ཆ་མེད་
 ཡོད་པར་འཛིན་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་ལྷོ་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་། དེའི་སྤང་ཡུལ་དུ་
 གྱུར་པའི་ལྷོན་པོ་སྲ་སྲིར་གྱུར་པའི་རྣམས་གཞན་དུ་འཛིན་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
 ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་གིས་བཟུང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་ནི་
 བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་བཏགས་པའི་ཚོས་ཀྱི་བདག་ཐ་སྤྱད་དུ་ཡང་རིགས་
 པའི་དགག་གུར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །

ལོ་ན་རྒྱ་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་ལ་རྒྱ་བ་གཅིག་གཉིས་སུ¹ སྤང་བ་དེ་
 སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་དང་། སྤྱ་རྒྱལ་པར་སྤང་བ་དེ་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་
 འཛིན་པ་སོགས་ཀྱང་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མ་ཡིན་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་ཀྱང་
 མ་ཡིན་པར་མཚུངས་ཤིང་། ཡིན་ན། ལོག་ཤེས་ལ་བདག་འཛིན་གྱིས་ཁྲུབ་པ་ཅིས་

1 མ་ཕྱི། ༤༤ན། ༥ * དེ
 2 མ་ཕྱི། ༤༤ན། གཉིས་སུ * གཉིས་སུ

འགོག་ཅེ་ན། དེ་དག་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་ཡང་། གང་དུ་
བཤད་པ་དག་དང་མི་མཚུངས་ཏེ། སྤར་བཤད་པའི་སྒོ་དེ་དག་གིས་བཟུང་བ་ལྟར་
གྲུབ་པ་འགོག་པ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་
རིགས་པ་ལ་ལྟོས་ཤིང་། ཟླ་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་ལ་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་
དང་། སྤྱི་ཉག་འཛིན་རྟོག་པས་བཟུང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་སོགས་འགོག་པ་ནི། དེ་འདྲའི་
རིགས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐ་སྤྱད་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན། དེ་འདྲའི་སྒོ་དག་ནི་ལོག་ཤེས་ཡིན་ཀྱང་བདག་འཛིན་གཉིས་གང་ཡང་
མ་ཡིན་ཞིང་། དེས་བཟུང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་འདྲ་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱུང་གྱུར་པའི་བདག་
གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པའི་གཟུང་འཛིན་ལ་ལྟོས་
ནས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། རང་ཤེས་པའི་གཟུང་འཛིན་ལ་ལྟོས་པའི་རྣམ་པར་
གཞག་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། སྒོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་གཟུང་རྣམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་། དེ་སྐོར་
བྱེད་འཛིན་རྣམ་གྱི་ཚ་སྐོར་བ་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་བ་གཉིས་ནི་སྤྱིར་གཟུང་
འཛིན་ཡིན་པ་འགོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱ་དང་འཇལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ལྟ་མ་ཡིན་ན། རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་རིགས་པས་གཞོད་པ་
འབབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་ཚད་མས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་
གཞི་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་དེ་གཉིས་གཟུང་འཛིན་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་
འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གཟུང་འཛིན་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་ན་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་
བདེན་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་བདེན་པའི་ཐ་དད་ཡིན་པས་རྣམ་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་པའི་
ཕྱིར་སྐོར་བྱ་སྐོར་བྱེད་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་སྒོ་ལྟ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་

སློབ་པོ་རང་ལས་ཐ་དད་ཏུ་སྤང་བ་ལྟར་འཛིན་རྣམ་ལ་གཟུང་རྣམ་རང་ལས་ཐ་དད་ཏུ་
སྤང་བ་ནི་མེད་དེ། འཛིན་རྣམ་ནི་གཉིས་སྤང་དང་བཅས་པས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བའི་སྲིར་རོ། །དེ་
ཡང་མདོ་སྐྱེ་བ་དག། །རང་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཡུལ་རིག་པ་དང། རང་གི་བདག་ཉིད་
ཏུ་གྱུར་བའི་ཡུལ་རིག་པའི་སློབ་ལ་རང་རིག་གཞན་རིག་ཏུ་འཛོག་གྱུང་འདིར་ནི་དེ་ལྟ་
མ་ཡིན་ཏེ། སློབ་པོ་སོགས་གྱུང་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་སོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཏུ་ཁས་
ལེན་པའི་སྲིར་རོ། །དེ་བས་ན་གཉིས་སྤང་དང་བཅས་པ་དང་གཉིས་སྤང་མེད་པའི་སློ་
ནས་ཡུལ་འཛིན་པ་ཉིད་གཞན་རིག་དང་རང་རིག་གི་བྱུང་བར་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་རྟོག་པས་དེ་གཉིས་ཐ་དད་ཏུ་སློབ་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
གང་གི་ཆེ་སློ་གཅིག་ལ་འཛིན་རྣམ་དང་གཟུང་རྣམ་གྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པར་ངེས་པ་དེའི་
ཆེ་དེ་ལྟར་ངེས་པའི་རྟོག་པ་ལ་དེ་གཉིས་ཐ་དད་ཏུ་སྤང་བར་འགྱུར་གྱི། སློ་གཅིག་ལ་དེ་
འདྲ་ཆ་གཉིས་ཡོད་པར་མ་ངེས་པར་དེ་གཉིས་ཐ་དད་ཏུ་འཛིན་པ་མེད་དེ། བྱུང་གཞི་སློ་
ཡུལ་ཏུ་མ་ཤར་བར་དེའི་བྱུང་ཆོས་སློ་ཡུལ་ཏུ་མི་འཆར་བའི་སྲིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་པ་
གཅིག་ལ་གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་གྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པར་ངེས་པའི་རྟོག་པ་དང། དེ་
གཉིས་སློང་བྱ་སློང་བྱེད་ཏུ་འཛིན་པ་དང། གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ། འཛིན་རྣམ་ཚད་མ།
རང་རིག་འབྲས་བུའོ་སྤྲུལ་ཏུ་ངེས་པའི་སློ་ལ་སློ་གཅིག་གི་འཛིན་རྣམ་དང་གཟུང་རྣམ་
ཐ་དད་པར་སྤང་ཞིང། དེ་ལྟར་ཡང་དེ་དག་ཐ་དད་པར་སྤང་བ་དེ་ཀུན་བཏགས་ཡིན་གྱི་
ཆོས་བདག་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་བདག་ཡིན་ན་ཆོད་མས་ཁེགས་དགོས་པ་ལ་སློ་གཅིག་
གི་འཛིན་རྣམ་དང་གཟུང་རྣམ་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་སྲིར་རོ། །

འོ་ན་ཀུན་བཏགས་ཡིན་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་དག་ཐ་དད་ཡིན་པ་ནི་རྟོག་པས་

བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་སྐོ་
 གཅིག་གི་གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་རྗེས་ཐད་དུ་ཐལ་བའི་སྲིར་རོ། །དེས་ན་དེ་དག་
 ཐ་སྙད་དུ་སྒྲུབ་པ་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་པོ། །དེ་ལྟར་ཐད་དུ་སྒྲུབ་པ་
 དེ་སྒྲུབ་པ་ལྟར་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ནི་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་ལ། ཐད་དང་
 དུ་སྒྲུབ་པ་ལྟར་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ནི་ཚོས་ཀྱི་བདག་རིགས་པའི་དགག་བྱར་གྱུར་པ་
 ཡིན་ནོ། །འོ་ན། འདི་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་སམ་ཀུན་བཏགས་གང་ཡིན་ཞེ་
 བ། ཀུན་བཏགས་ཡིན་གྱི་ལྷན་སྐྱེས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་ན་གྲུབ་མཐས་སྐོ་མ་
 བསྐྱར་བ་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ཡོད་དགོས་པ་ལ་མེད་པའི་སྲིར་
 རོ། །ཀུན་བཏགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་སྒྲུབ་ན་ཡང་། མང་
 བར་འགྲུང་བས་མདོར་བསྐྱས་པ་ཙམ་ཞིག་གོ་བདེ་བར་གྲིས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དག་
 ལ་ནི་སྤེ་བདུན་རང་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཚུལ་སྤོགས་
 མཐོང་ཙམ་ཡང་མི་སྒྲུབ་བས་གཞུང་གཞན་ནས་བཏུས་ཏེ་པ་རོལ་དང་ཚུ་རོལ་སྤྲིག་
 པར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། གཉིས་སྒྲུབ་ཅན་གྱི་ཤེས་
 པ་ཐམས་ཅད་དང་། དེ་འདྲའི་ཤེས་པ་རྟོག་མེད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་
 གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་འདྲའི་ཤེས་པ་རྟོག་བཅས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། གཉིས་
 སྒྲུབ་གི་བག་ཆགས་ཀྱིས་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སྲིར་རོ། །འདི་དག་གྲུང་བདེན་
 པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ལུས་ཀྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་རྗེས་ཡོད་

ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། རྟོག་པས་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་རྟོ། །

གསུམ་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། གཞན་དག་ན་ལེ། གཟུང་
འཛིན་དུ་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའོ། །ཞེས་
ཟེར་རོ། །དེ་ནི་སྐབས་འདིར་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཉེ། དེ་ནི་“དངོས”འོར་མེད་པས་
མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་ལུས་དུ་འགྱུར་མི་སྲིད་པའི་སྲིད། ཚོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་
བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་སྲིད་དང་། རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པས་གཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་
དགོས་ཤིང་དེ་ཡིན་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འགལ་བའི་སྲིད། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་
བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྲིད་རོ། །དེས་ན་སེམས་གྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་
ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་ཤེས་པ་རྣམས་གྱི་སྲོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་གཉིས་སྣང་
གི་བག་ཆགས་གྱིས་མ་བསྐྱད་པས་རྟག་ཏུ་གཉིས་མེད་གྱི་“ངོ་བོ”ལས་གཞན་དུ་
རྒྱུན་གྱིས་བྱ་བར་མི་རྣམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་
ལ་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ཅེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ཞིང་གཞན་དུ་མི་
འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། རང་ཉིད་གཉིས་མེད་གྱི་ངོ་བོ་ལས་གཞན་དུ་རྒྱུན་གྱིས་
འགྱུར་བར་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་སྲིད་རོ། །དཔེར་ན་མེ་ནི་རྟག་ཏུ་ཆ་ཞེས་པ་ལྟ་
བུའོ། །འདི་དང་ཤེས་པའི་འཛིན་རྣམས་ལ་ཁྲད་པར་མེད་དོ། །དེ་ཡང་གང་གི་ཆེ་
བསྐྱོམས་པའི་སྟོབས་གྱིས་གཉིས་སྣང་གི་འི་མ་ཐམས་ཅད་རིམ་གྱིས་དག་སྟེ། སྲི་
རོལ་དུ་སྟོབས་པའི་གཉིས་སྣང་གཏན་མེད་པར་གྱུར་ནས་ནང་གཉིས་མེད་གྱི་ཤེས་
པ་སྲོང་རིག་གི་ཆ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོབས་གྱིས་འགྲུབ་པ་ཤེས་པ་

1 མ་གྱི། ༦༢༧༥ན། དངས * དངོས
2 མ་གྱི། ༦༢༧༦ན། ད་བ * ངོ་བོ

གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་བདེན་པ་ས་སྣོད་པར་རྟོགས་ཉེ་དེ་འབྲེལ་བདེན་འཛིན་གྱི་ས་
བོན་འཛོམས་རྒྱས་པར་གྱུར་པ་ན། འབགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་
ཞེས་བུཏོ། །

འོ་ན་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་ཡང་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་གཟུང་རྣམ་
འཛིན་རྣམ་གྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པར་རྟོགས་པའམ། འཛིན་རྣམ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་
ཡིན་པར་རྟོགས་པ་ཅམ་གྱིས་འཛོག་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་མདོ་སྡེ་པས་ཀྱང་
ཚོས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱེན་མེད་དེ། མདོ་སྡེ་པས་སློ་
གཅིག་ལ་གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་གྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། དེ་འབྲེལ་འཛིན་རྣམ་
དེ་གཟུང་རྣམ་དེ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་རིག་པའི་རང་རིག་ཡིན་
པར་ངེས་པས་འཛིན་རྣམ་དེ་གཟུང་རྣམ་དང་རྗེས་གཅིག་ཅིང་། དེ་ཅམ་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པར་ངེས་ཀྱང་། འཛིན་རྣམ་གྱི་གཟུང་རྣམ་འཇམ་བ་ན་
གཉིས་སྣང་མེད་པའི་སློ་ནས་འཇམ་བས། འཛིན་རྣམ་ནི་གཉིས་སྣང་ཐམས་ཅད་དང་
བྲལ་བའི་མྱོང་བ་ཅམ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་གཟུང་རྣམ་གྱི་གནས་ལུགས་སུ་གྱུར་པའི་
རང་བཞིན་ཡིན་པར་མ་ངེས་པས་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་རྟོག་པ་མ་ཡིན་ཉེ། ཚོས་གྱི་
བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལ་ནི་དེ་ལྟར་རྟོགས་དགོས་སོ། །མདོ་སྡེ་པས་དེ་ལྟར་མ་ངེས་
པའི་རྒྱ་མཚོན་ཡང་གཉིས་སྣང་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་གཟུང་རྣམ་གྱི་གནས་ལུགས་
ཡིན་པར་ངེས་ན་གཟུང་རྣམ་ལ་རང་ཡུལ་སྣང་བའི་ཆེ་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པ་དེ་
འབྲུལ་པར་ངེས་དགོས་པ་ལ། མདོ་སྡེ་པ་ནི་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་ལ་རང་ཡུལ་
རྒྱངས་ཆད་དུ་སྣང་བ་མ་འབྲུལ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

དེས་ན་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་དེས་པ་ལ་འཛིན་རྣམ་གྱི་དོན་ལྗོད་ཀྱི་ལྟ་བུ་བཞིན་
 དུ་དེས་དགོས་ཤིང་། དེ་དེས་པ་ལ་གཉིས་སྤང་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་གསལ་རིག་
 རང་གི་སྤོང་བུ་ཤེས་པའི་གནས་ལུགས་སུ་གྱུར་བ་ཞེས་བུ་བའདི་དེས་དགོས་པ་ཡིན་
 འོ། །དེའི་སྤྱིར་མདོ་སྟེ་པས་ནི་འཛིན་རྣམ་གྱི་མཚན་གཞི་ཁ་ནང་བཟུས་སྤོང་བའི་རོ་
 བོར་གྱུར་བ་ཅམ་ཞིག་དེས་ཤིང་། དེ་ལ་འཛིན་རྣམ་གྱི་ཐ་སྙད་ཐོགས་ཀྱང་འཛིན་རྣམ་
 ཀྱི་དོན་ལྗོད་ཀྱི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མ་དེས་པ་ཡིན་འོ། །དེ་ལྟ་བུའི་འཛིན་རྣམ་དང་གཟུང་
 རྣམ་ཐ་དད་དུ་བདེན་པ་ཞེགས་པ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་དཔྱད་པའི་རིགས་པ་ལ་ལྟོས་
 པའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་དུ་ཡོད་ཀྱང་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་
 ཤིང་། མདོར་ན་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་སྤང་གི་བག་ཆགས་ཀྱིས་
 "བསྐྱེས་"པའི་ཤེས་པའི་སྤང་བ་གང་ཞིག །མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་དབྱུང་
 མི་བཟོད་པའི་ཚོས། གཞན་དབང་གི་མཚན་ཉིད། གཉིས་སྤང་གི་བག་ཆགས་ཀྱི་
 གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་སྤོང་བུ་གྱུར་
 པའི་ཤེས་པའི་གནས་ལུགས་གང་ཞིག །གཉིས་སྤང་དང་བྲལ་བའི་གསལ་རིག་ཅེས་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་གཞུང་སྤྱིའི་བསྐྱེས་པ་བཤད་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཁོར་
 ལོ་དང་ལོར་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་། རང་ཤེས་པའི་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་དུ་བདེན་པ་
 སོགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་གསུངས་ཤིང་། འཁོར་ལོ་ཐ་མར། སྤྱི་
 རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཅིང་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་དུ་མི་བདེན་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་

1 མ་ཕྱི། ༤༥བཅུ། བསྐྱད * བསྐྱད

པའི་འདི་གཉིས་སྐྱ་རི་བཞེན་གྱི་དོན་དངོས་སུ་འགལ་བས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་
 སྐྱ་རི་བཞེན་གྱི་དོན་རིགས་པས་གཞོན་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་གྱི་སྐྱ་རི་
 བཞེན་གྱི་དོན་ལ་གཞོན་གྲེད་གྱི་རིགས་པ་སྟོན་པ་སྟུན་མོང་དུ་གྲེད་པ་གཅིག་གིས་
 འབྲུབ་པར་དགོས་ཏེ། རི་ལྗང་རྒྱུ་རྒྱུ་དོན་བསམས་པ། ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བཞེས་
 འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་སྐྱ་རི་བཞེན་གྱི་དོན་དེ་དག་དངོས་སྟོབས་གྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པོ་
 ཞེས་དམ་བཅས་ནས། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེས་འདྲི་བ་ལ་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་སྐྱ་རི་
 བཞེན་གྱི་དོན། དེ་དག་ལ་དངོས་སྟོབས་གྱི་རིགས་པས་གཞོན་པའི་ཚུལ་སྟོན་པར་
 གྲེད་དེ། དེ་ཡང་ཕྱི་དོན་བདེན་སྐྱབ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི། གཅིག་ལ་སྣ་ཚོགས་དེ་
 ཅིར་འབྱུང་ཞེས་སོགས་གྱིས་སྟོན་ལ། བྱང་ཤེས་པའི་གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་ཐ་
 དད་དུ་བདེན་པ་འགོག་པ་ནི། ཡོངས་གཙོ་ནང་ཡིན་ཕྱི་རོལ་ལྟར། ཞེས་སོགས་
 གྱིས་སྟོན་པར་གྲེད་ཅིང་། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལས་བཤད་པའི་སྐྱ་རི་བཞེན་གྱི་དོན་དེ་
 དག་རིགས་པས་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཞེས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ནས་གཟུང་འཛིན་
 གཉིས་མེད་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་དེ་ངེས་དོན་དུ་གྲུབ་པོ། ཞེས་སྟོན་པ་
 བློ། དེ་ཕྱིར་གཉིས་སྟོང་གང་ཡིན་པ། ཞེས་སོགས་སོ། །

འོ་ན་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་སྐྱ་རི་བཞེན་གྱི་དོན་ངེས་དོན་ཡིན་ན། གཞན་དབང་
 དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་གྲུབ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་འཁོར་ལོ་བར་བ་ལས་
 ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞེན་མེད་པ་དང་། མཚན་ཉིད་མེད་པ་སོགས་སུ་གསུངས་
 པའི་དགོངས་པ་འང་གང་ཞེ་ན། དེའི་དགོངས་པ་བཤད་ནས་འཁོར་ལོ་བར་པའང་
 བང་དོན་དུ་སྟོན་པ་ནི། དངོས་རྣམས་ཐ་དད་གནས་པ་འདི། ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་

གསུམ་མོ། །འོ་ན་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་སྐྱ་རི་བཞིན་པའི་དོན་དེ་དག་རིགས་པས་
གཞོན་བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན། དགོངས་གཞི་གང་ལ་དགོངས་ཏེ་དེ་ལྟར་གསུངས་
ཞེ་ན། དེའི་དགོངས་གཞི་སྟོན་པ་ནི། མ་རིག་གིས་བསྐྱད་བདག་ཉིད་ལ། ཞེས་
སོགས་སོ། །དགོངས་གཞི་དེ་དག་ལ་དགོངས་ཏེ་ཚུལ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་
ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དགོས་པ་སྟོན་པ་ནི། པ་རོལ་མཐོང་མིན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཞེས་པ་
ནས། ཕྱི་རོལ་དཔྱོད་ལ་འཇུག་པར་མཛད། ཅེས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་རོ། །དེ་
ཡང་འདྲིར་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའ་གཞི་འདིངས་པར་འདོད་ནས་གསུང་རབ་ཀྱི་བྱང་ལེས་
འབྲེད་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་བྱང་ལེས་སྤེལ་གྲུབ་པའི་མཐའ་རི་ལྟར་འཛོག་པའི་
ཚུལ་མདོར་བསྐྱས་པ་ཚམ་ཞིག་བསྟན་ཅིང་དེའི་¹ཕྱིར་²ཕྱི་དོན་འགོག་པའི་རིགས་
པ་སོགས་རྒྱས་པར་མ་བསྟན་ཏེ། འདྲིར་ནི་དཔྱུས་མ་འཆད་པའི་གོགས་སུ་འགྱུར་
བ་³སྤང་⁴པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབབས་པའི་
རིགས་པ་དག་རྒྱས་པར་ཚད་འགྲམ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་
རོ། །སྤྱིའི་དོན་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ད་ནི་གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སྤེལ་མ་ལེབ་ཀྱི་ཁ་
བོ་མཐོང་བའི་དབང་གེས་ལ་སྤང་བའི་སྤྱི་སོགས་ནི་ཕྱི་རོལ་དུ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རི་
ལྟ་རི་ལྟར་སྤེལ་གྱི་དོན་གྱི་གྲུབ་ཚུལ་བསམས་པ་ན་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སྤེལ་གྱི་རོལ་དུ་གྲུབ་
པ་དང་རྣམ་པར་གྲམ་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མདོ་དང་། དེའི་
དགོངས་འགྲེལ་བསྟན་བཅོས་ཚད་ལྡན་རྣམས་ལས་གང་གསུངས་པ་དེ་ནི། སྐྱ་རི་

¹ མ་ཕྱི། ༤༧བཤན། ཕྱིར * ཕྱིར
² མ་ཕྱི། ༤༧བཤན། སྤང * སྤང

བཞིན་གྱི་དོན་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་སྐོན་ས་འོངས་པའི་དེས་དོན་
ཡིན་པའི་སྲིད་རྟོག་། གཤམ་ཉེ་དེ་སྲིད་དོན་མིན་ན་ཡང་སྐོན་དེ་འདྲ་གཅིག་ལ་སྐོ་སོགས་སྣ་
ཚོ་གསལ་དེ་རང་ལས་རྒྱངས་ཚད་དུ་སྒྲུབ་བར་ཅི་ལྟར་འགྱུར་ཉེ། སྐོ་མ་འཁྲུལ་བ་དེ་ལ་
ཡང་རྒྱངས་ཚད་དུ་སྒྲུབ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཤམ་ཉེ་སྐོ་དེ་ལ་དོན་དུ་སྒྲུབ་བ་
རྣམས་ཤེས་པ་དེ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་འདིར་འདོད་ན་དེ་ལ་དེས་རིགས་
པའི་དགག་པ་ཅི་བྱ་སྟེ། ཅིའང་བྱར་མེད་དོ། །དེའི་སྲིད་སྐོན་དེ་ནི་རང་ལ་དོན་དུ་སྒྲུབ་བ་
དེ་ལ་ལྟོས་ཉེ་འཁྲུལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི།
དེའི་སྲིད་སྲེ་མ་ལེབ་ཀྱི་ཁྲ་བོ་མཚོང་བའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་སྒྲུབ་བའི་སྐོ་སོགས་
དེ་སྲིད་རོལ་དོན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེར་མ་ཟད་རགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྗེས་
གྱི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མིན་ཉེ། སྣ་ཚོ་གསལ་དེ་དག་ཉིད་ཆ་མེད་གཅིག་ལ་བཀག་པ་
ཉིད་གྱི་སྲིད་དང་། ཆ་མང་བོ་ཅན་ལ་ཡང་ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་
སྲིད་ཉེ། དེ་མ་གྲུབ་ན་རིགས་པ་ཅན་པ་ཁྲོད་རང་གིས་ཡན་ལག་ཅན། ཆ་མེད་རྟག་
པས་ཁྲུབ་པར་ཁས་སྐྱེས་པ་དང་འགལ་ལོ། །འོན་ཀྱང་རིགས་པ་ཅན་གྱི་དོར་རྒྱུལ་དེ་ལྟ་
བུས་དགག་པར་བྱ་ཡང་རང་སྟེ་དོན་དུ་སྐྱེ་བ་དག་གི་དོར་རི་ལྟ་བུས་དགག་པར་བྱ་
ཞེ་ན། འདིར་ནི་དོན་འགོག་པ་ཚོད་གཞི་གང་ལས་འཕྲོས་པའི་སྐོགས་སྣ་མ་སྐྱེ་བ་པོ་
རིགས་པ་ཅན་པ་ཡིན་པས། དེ་ཉིད་གྱི་ཁས་སྐྱེས་ལ་སྟོས་ཉེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་
འདི་ལྟར་གསུངས་ལ། རང་སྟེ་དོན་སྐྱེ་བ་དག་གི་ལུགས་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་
པར་ཚད་འབྲས་གྱི་སྐྱབས་སུ་འཆད་པས་འདིར་མ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ལོ་ན་སྤྱི་རོལ་མེད་མོད་ནང་སེམས་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་བདེན་པའང་མེད་
 དམ་ཞེ་ན། མེད་དེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། དབང་ཤེས་རང་ཉིད་སྤོང་བའི་སྣོན་ལོངས་
 ལུ་གཅོད་བྱེད་གསལ་རིག་གི་ཆ་ནི་ནང་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཞིང། རང་ལ་སྣང་
 བ་སྤྱི་རོལ་ལྟར་གནས་པའི་རྣམ་པ་འདི་ནི་ཆ་གཞན་གཟུང་རྣམ་ཡིན་ལ། ལང་སྣོ་ལ་
 ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་དུ་བདེན་པ་ཡོད་ན། དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་བདེན་དགོས་ལ། དེ་
 ཡིན་ན། བདེན་པའི་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རྣམས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བས་སྤོང་བུ་
 སྤོང་བྱེད་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །དེས་ན་ཤེས་པའི་གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་ཐ་དད་དུ་
 བདེན་པར་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ཡང་། ཐ་དད་དུ་བདེན་པ་ལྟ་སྲུང་སྣང་ཞིང་ཞེན་པ་ནི་
 བསྐྱད་པའམ་འཁྲལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་འོ། །དེ་ལྟར་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁེགས་པ་ན་དེ་ལ་
 ལྟོས་པའི་འཛིན་པ་བདེན་པ་ཡང་ཁེགས་སོ་ཞེས་སྣོན་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྤྱི་
 རོལ་དོན་ལ་ལྟོས་པའི་འཛིན་པ་བདེན་པ་བ་མེད་དེ། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་བ་བདེན་
 པ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར། ལྷན་སྟེ། གཉིས་པོ་དེ་ལ་གང་རུང་གཅིག་ནི་བདེན་པར་མེད་
 པས་ཀྱང་གཉི་ག་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་སྤྱི་དོན་མེད་པས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དོན་དམ་དུ་བསྟན་པ་ནི།
 ཇི་སྐྱད་བཤད་པ་དེའི་སྤྱིར་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་སྤོང་བའི་སྤོང་བ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་ནི་ཤེས་པ་དེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་འོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་སོ། །གཉིས་སྤོང་གི་རང་
 རིག་དོན་དམ་དུ་བྱེད་པ་ལྷན་སྟེ་ལྟོས་ཀྱང་བཤད་དེ། །སྤོང་དཔོན་དེས་ཇི་སྐྱད་
 དུ། །བྱང་སེམས་ཚོས་བདག་མེད་དུ་མཁྲེན་པས་ནི་གཉིས་ཀྱིས་སྤོང་བའི་རང་རིག་

༡ མ་ཕྱི། རྟོན་ལ། ཡི * ཡིན

བ་ཁོ་ན་མ་བྱེད་ཏེ། ཞེས་བཤད་པས་སོ། །

བཞི་བ་དེ་ལ་རང་སྤེའི་ལུང་འགལ་སྤང་བ་ནི། རང་སྤེ་དབུ་མ་པ་ལ་སོགས་པ་
ན་རེ། ཤེས་པ་བདེན་བར་གྱུ་བ་ན། འཁོར་ལོ་བར་པའི་མདོ་ལས་ཚོས་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་མེད་པ་དང་། མཚན་ཉིད་མེད་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་རྗེ་ལྟར་བར་ཞེ་
ན། དེའི་དགོངས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཚོས་ཐམས་ཅད་རྒྱ་འབྲས་མཚན་མཚོན་བསྐྱེད་
བྱ་སྐྱེད་བྱེད་སོགས་སུ་གཉིས་ཚོས་སོ་སོར་བྱེ་བའི་སྐོན་ས་དངོས་རྣམས་ཐ་དད་
གནས་པའི་འདི་དངོས་པོའི་གནས་རྒྱལ་གྱི་སྐོན་ས་འོངས་པ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་བུའི་
ཐ་དད་དུ་སྤང་བའི་རྟོག་པ་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ། རྟོག་པ་དེས་བཞག་པ་ཡིན་ལ། རྟོག་པ་དེ་
ནི་བསྐྱེད་པ་འཕམ་འབྲུལ་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ན་ཚོས་དེ་དག་གི་ཐ་དད་པའི་རྣམ་གཞག་
རྣམས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་འཕམ་སྐོ་བཏགས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་གཟུང་དང་འཇིན་པའི་
རྣམ་པ་ལས་མཚན་ཉིད་གཞན་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་སྟེ། གཟུང་འཇིན་གཉིས་སུ་སྤང་
བའི་རྟོག་པས་བཞག་པའི་གཉིས་ཚོས་གྱིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲུབ་ཅིང་རྟོག་པས་
བཞག་པའི་གཉིས་ཚོས་གྱི་རྣམ་བཞག་ཐམས་ཅད་སྐོ་བཏགས་ཡིན་པ་དེས་ན་ཚོས་
ཐམས་ཅད་གཉིས་ཚོས་སོ་སོར་བྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་དམ་རྣམ་གཞག་དེ་ལྟར་དུ་
བདེན་པས་སྟོང་བའི་ཕྱིར་ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རབ་ཏུ་བཤད་
དོ། །གཞན་ཡང་སྤང་བའི་མཚན་ཉིད་སྤང་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་
ཐམས་ཅད་ནི་བྱེད་པ་ཡིས་ཁྲུང་བར་དུ་བྱས་པ་ཅན་དང་། མཚོན་བྱ་ཐམས་ཅད་བྱ་
བས་ཁྲུང་བར་དུ་བྱས་པ་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་བྱ་བྱེད་གྱི་ཆ་བདེན་བར་གྱུ་བ་ན།
མཚན་མཚོན་རྣམས་བདེན་པའི་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྣམ་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་

དགོས་པས། བྱ་བྲེད་ཀྱི་ཆ་དེའང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་སྐབ་པ་མིན་ཞིང་ཚོས་ཐམས་ཅད་
ལ་མཚན་མཚོན་གཉིས་ཀྱིས་ཁྲབ་པའི་རྒྱ་མཚོན་དེས་ཀྱང་ཚོས་དེ་དག་མཚན་ཉིད་
བྲལ་བའས། མཚན་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ། །

གཞན་དག་ཐ་མ་འདི་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་སྦྱོར་བ་འབྲེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ཉིད་ཐེག་ཆེན་བཀར་མི་འདོད་པས་འཁོར་ལོ་བར་པའི་མདོའི་དགོངས་པ་དེའི་
ལུགས་ལ་བཤད་མི་དགོས་པའི་སྤྱིར་དང་། དེས་ཀྱང་ཞེས་པ་སྡེ་མ་སྤྱད་པའི་ཚིག་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་སྡེ་སྤྱི་གཉི་ག་རྣམ་རིག་པའི་བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་
ལོ། །རང་སྡེ་དོན་སྡེ་བ་གཉིས་ན་རེ། སྤྱི་དོན་མེད་ན་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལས་ཡོད་པར་
བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ལོ། །གང་ལ་དགོངས་ན།
མ་རིག་གིས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ལ་ངེ་ལྟ་བའི་རང་གི་རྐྱེན་ཉེ་བར་
"ཡོད" བ་ལ་ལྟོས་ནས། རང་ལ་སྤྱང་བ་རྣམ་པར་རིག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐབ་པ་དེ་
བཞིན་མིན་པར་སྤྱི་རོལ་དུ་སྤྱང་བའི་རྣམ་པ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། རབ་རིབ་
ལ་སོགས་ཀྱིས་དབང་པོ་བསྐྱད་པའི་སྤྱང་བ་བཞིན་ལོ། །དེས་ན་དེ་འདྲའི་སྤྱང་ཚུལ་
ལ་དགོངས་ནས་སྤྱི་དོན་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་
ཡོད་ཅེ་ན། ས་རོལ་མཐོང་བ་མིན་པའི་བྱིས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ནི་ངེ་
ལྟར་བསྐྱར་བ་བཞིན་རིག་པས་ཁྲབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་དང་འཛིན་པའི་བསྐྱད་པ་
དག་གིས་གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་དུ་སྦྱོ་འདོགས་པ་མེད་ན་རང་ལ་སྤྱང་བ་དོན་དུ་
ཞེན་པ་དེ་ནི་མེད་དགོས་པ་ལ་དེ་ལྟར་ཞེན་པའི་དབང་གིས་ད་ལྟ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དངོས་

༡ མ་ཕྱི། རྟེན་ཆེན། ཡད * ཡོད

སྤྱ་བ་སྣུན་པའི་སྣོད་དུ་མ་གྱུར་པ་ཡོད་པའི་སྲིད་རྟོ། །དེས་ན་དེ་འབྲེལ་གྲུབ་བྱའི་
རོར་བཙམ་སྣུན་འདས་དེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྣོན་པ་རེ་ཤིག་བཏང་སྟོན་མས་སྤྱ་མཛད་པ་
ཅན་སྲི་དོན་མེད་པར་མཁུལ་གྱང་མ་མཁུལ་པ་སྣུར་སྲུག་ཆེན་གཟེགས་སྣངས་ཉིད་
མཛད་ནས་འདིག་རྟེན་ལ་སྲུགས་ནི་བཅེ་བ་འབའ་ཞིག་གིས་སྲི་རོལ་དཔྱོད་ལ་
འཇུག་པར་མཛད་པ་ཡིན་ལོ། །

སྤྱ་བ་དབང་ཤེས་དེ་ལ་སྣང་བའི་སྣོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དུ་མ་སློ་དེའི་བདག་
ཉིད་དུ་སྐྱབ་པ་ནི། དེ་སྣང་སྣོ་སོགས་དུ་མ་སྲི་རོལ་གྱི་ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་གི་
བདག་ཉིད་ཡིན་པ་རིགས་པས་ཁེགས་ལ། རྣམ་པ་དུ་མ་སློ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་དུ་
སྐྱབ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། དབང་ཤེས་ལ་སྣོ་སོར་སོགས་སྣོ་གས་པ་སྣང་བའི་
ཚེ་ཤེས་པ་དེའི་བྱང་པར་རམ་ཆ་ཤས་རྣམ་པ་དེ་རྣམས་ཤེས་པ་དེ་ལས་རྗེས་གཞན་
དུ་བརྟེན་པ་མེད་དེ་ཡོད་ན་རང་རིག་མངོན་སྲུང་གིས་སོ་སོར་མཐོང་དགོས་པ་ལ་དེ་
སྣང་མཐོང་རྣམས་པ་མིན་པའི་སྲིད་རྟོ། །འོ་ན་རྗེས་ཀྱི་རྟོག་པས་དེ་དག་ཐ་དང་དུ་
འབྲེད་པ་དེ་རང་རིག་ལ་དེ་སྣང་སྣང་བའི་རྗེས་སྤྱ་འབྲངས་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། ཤེས་
བྱ་ཚོ་ཅན། དེ་མིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་རྟོག་པས་དེ་སྣང་རྣམ་དབྱེ་བྱེད་པ་ནི་སྤྱ་དོན་ལ་འཇུག་
པར་འགྱུར་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་སྲིད། སྤྱ་མ་བྱུབ་སྟེ། ཤེས་པ་གང་ལ་རྣམ་པ་རི་སྣང་
སྣང་བ་དེ་སྣོ་ཉིད་དུ་རང་རིག་གིས་སྣོང་བས་བྱུབ་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། སྣང་བཤད་
བསྐྱ་བ་ནི། དེ་སྣང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་སྣོ་གས་གཅིག་གི་རོ་བོར་འགྱུར་བ་ལ་
འགལ་བ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་སྲི་དོན་ཁས་སླངས་པའི་ཚེ་འང་རྣམ་པ་དུ་མ་སློ་གཅིག་གི་བདག་

ཉིད་ཡིན་པ་ལ་སྐྱོན་དེ་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི། རས་ཀྱི་སོགས་ཀྱི་
གཟུགས་མཐོང་བའི་ཆེ་སྡོ་སེར་སོགས་སྣ་ཚོགས་པ་དེ་རྣམས་ནི་གཅིག་ཡིན་ན།
ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་བའི་རྣམ་པ་རྣམས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཆ་ཅན་ཤེས་པ་རྗེས་
གཞན་རྣམ་པར་དབྱེ་མི་ལུས་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྐྱོན་སོ་དང་སེར་སོ་སོགས་དེ་རྣམས་
གྱུར་དབང་ཤེས་ལ་སོ་སོར་སྣང་བའི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

གལ་ཉེ་དེའི་ཆེ་དབང་ཤེས་ལ་སྐྱོ་སོགས་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་ན་ཡན་ལག་
ཅན་གྱི་རྗེས་ཡིན་ཞིན། ཡན་ལག་གི་སྐྱོ་སེར་སོགས་ལ་རྣམ་དབྱེ་ཡོད་ཀྱི་ཡན་ལག་
ཅན་གྱི་སྐྱོ་སེར་སོགས་ལ་རྣམ་དབྱེ་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཡན་
ལག་གི་སྐྱོ་སེར་སོགས་རྣམ་དབྱེ་ཐ་དད་ཅན་ནི་རྣམ་པར་གསལ་བ་རྣམ་དབྱེ་ཐ་དད་
མེད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་རྗེས་གཞན་གྱི་སྐྱོ་སེར་སོགས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་
ཚད་མས་མཐོང་བ་མེད་པའི་སྲིད། དེ་ལྟར་དོན་སྣ་ཚོགས་གཅིག་མིན་པ་བཀག་ནས་
རྣམ་པ་དུ་མ་སློ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་དུ་འཐད་པའི་ཚུལ་སྐྱོན་པ་ནི། ཡན་ལག་ཅན་
རྗེས་གཞན་མེད་ན། ཡན་ལག་རྗེས་ཐ་དད་དུ་མས་སློ་གཅིག་དེ་ལྟར་སྐྱེད་ཅེ་ན། གལ་
ཉེ་བྱེ་བྲག་པ་ཁྲོད་རང་གི་ལུགས་ལ་དབང་པོ་དང་ལ་སོགས་པས་དོན་དང་བདག་
ཡིད་རྣམས་རེ་རེས་དབང་ཤེས་མི་སྐྱེད་ཅིང་། དེ་རྣམས་ལ་ཡན་ལག་ཅན་རྗེས་
གཞན་མེད་གྱུར་དེ་རྣམས་སྤང་བས་དབང་ཤེས་སྐྱེད་པར་འདོད་པ་བཞིན་དུ། ལུས་
སྤན་རེ་རེས་དབང་ཤེས་མི་སྐྱེད་ཅིང་ཡན་ལག་རྗེས་གཞན་མེད་གྱུར་ལུས་སྤན་པན་
ཚུན་འདབ་འབྱོར་དུ་སྤང་བའི་ཁྱད་པར་སྐྱེས་པར་གྱུར་པའི་སློན་པ་ལུས་སྤན་མང་པོ་

༡ མ་ཕྱི། རྟེན་ཆེན་ ཁྲོ་ * ཁྲོ་

ཚོགས་པ་དག་ཅིག་ཅར་དབང་སློའི་རྒྱར་འགྲུར་ཡང་འགལ་བ་དག་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད།
 རྒྱ་ཡིན་པས་གཟུང་དོན་དུ་འགྲུར་ན། དབང་པོ་ཡང་དེར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། རང་གི་རྣམ་
 ཐུན་དུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱའི་དངོས་པོ་མ་གཏོགས་པ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་བ་ཞེས་
 བྱ་གཞན་ཅིའང་མེད་པས་ན། དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཚོགས་དེ་ལས་སློ་དབང་ཤེས་ནི་
 གང་དུ་སྒྲུང་བའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་གཏོང་བྱེད་དེ་ནི་དབང་ཤེས་དེའི་
 གཟུང་བར་བརྗོད་ཀྱི། རྒྱ་གཞན་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །སྐབས་དོན་དག་དོན་དུ་འི་
 བ། རྣམ་པ་དུ་མ་སློ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། ཡན་ལག་ཅན་རྣམས་གཞན་
 མེད་ཀྱང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྣམས་དུ་མ་རྣམ་པ་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱར་ཡོད་པའི་སློ་ནས་
 སློ་གཅིག་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །

གསུམ་པ་འོག་སོགས་ཅིག་ཅར་འཛིན་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་ནི། སློ་གཅིག་
 གིས་དོན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་འཛིན་མི་སྲིད་པ་ལ་སློན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ཡན་ལག་
 ཅན་བ་ལང་ཚོས་ཅན། བྱིད་ཇི་ལྟར་རང་གི་ཡན་ལག་འོག་སློག་ཤལ་སོགས་དང་
 བཅས་པ་ཅིག་ཅར་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སློ་གཅིག་
 གིས་དོན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་འཛིན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སློག་ཤལ་སོགས་མཚོང་
 མེད་པར་ནི། བ་ལང་ཤེས་པ་མཚོང་བ་མེད་པས་བསལ་ལོ། །གལ་ཏེ་ཕན་ཚུན་བྱུང་
 བར་དང་བྱུང་བར་ཅན་དུ་མ་གྲུར་པའི་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི། འོག་
 སོགས་ནི་ཡོན་ཏན་དང་བ་ལང་གཙོ་བོར་གྲུར་པའི་རྣམས་དག་ཡིན་ཞིང་། ཡོན་ཏན་
 གྱིས་རྣམས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པས་བྱུང་བས་བ་ལང་མཚོང་བའི་དབང་
 ཤེས་ཀྱི་དེ་དག་ཅིག་ཅར་རྟོགས་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཡང་སློན་ཡོད་དེ། འདི་

སྣང་བ་ལང་གི་ཡན་ལག་ལོག་སོགས་ཚོས་ཅན། བྱེད་རྣམས་ཅིག་ཅར་རྫོགས་པར་
འཛིན་པ་¹སྲིད་¹པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེད་རྣམས་པན་ཚུན་བྱེད་པར་དང་བྱེད་པར་
ཅན་དུ་མ་གྲུང་བའི་དུ་མ་ཡིན་པའི་བྱིད། འཁོར་གསུམ་ཁས་སྦངས་སོ། །

གཞན་ཡང་བ་ལང་གི་རྣ་བ་ལ་ཡོད་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་སོ་དང་། དེའི་སྲི་བ་ལང་
གི་རྣ་བ་ཉིད་དང་། གཡོ་འགྲུལ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལྡན་པའང་ཅིག་ཅར་འཛིན་པ་སྲིད་
པ་མིན་པ་ཐལ། བ་ལང་གི་རྣ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། སྲི་དང་ལས་དེ་རྣམས་པན་ཚུན་བྱེད་
པར་དང་བྱེད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དུ་མ་ཡིན་པའི་བྱིད། འདོད་ན་བ་ལང་གི་རྣ་བ་སྟོན་
སོ་འགྲུལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་མི་འགྲུང་རོ། །གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། བ་
ལང་གི་ཡན་ལག་ལོག་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་བ་ལང་བྱེད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པས་
བྱབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བ་ལང་གི་རྩ་དེ་མ་ཉེའི་རྩ་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱེད་པར་དུ་
སྟོན་འདོད་ནས་བ་ལང་གི་རྩ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་རྩ་བྱེད་གཞི་དང་བ་ལང་བྱེད་ཚོས་
ཡིན་པས་བ་ལང་གིས་རྩ་བྱེད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་ཞིང་། བྱེད་སོགས་ལས་བྱེད་
པར་དུ་ཤེས་པར་འདོད་དེ། བ་ལང་རྩ་ཅན་ཞེས་པའི་སྐྱ་སྐྱར་བའི་ཚེ་རྩས་བ་ལང་བྱེད་
པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་ཡིན་པས་ལོག་སོགས་དང་བ་ལང་བྱེད་པར་དང་ནི་བྱེད་
པར་ཅན་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གཞན་དབང་གིས་ཡིན་གྱི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པ་མ་
ཡིན་པའི་བྱིད། དེས་ན་²ལོག་²སོགས་དང་བ་ལང་གཉིས་ལས་ཡན་ལག་གམ་བྱེད་
ཚོས་ཉིད་དུ་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་ཉེ་བར་གཟུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཅིག་ཤོས་
དེ་བྱེད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པར་འགྲུང་གྱི། ལོག་སོགས་ཀྱིས་བ་ལང་བྱེད་པར་དུ་

¹ མ་བྱི། སྐབས་ཉན། མེད * མིད
² མ་བྱི། སྐབས་ཉན། ལག * ལོག

བྱས་ནས་འཛིན་པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པ་མིན་ནོ། །

ཡང་ན་ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། བ་ལང་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་བ་ལང་དེ་
ལོག་སོག་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་རྟོགས་ཤིང་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་ཁྱད་
གཞི་ཁྱད་ཚོས་སྲུ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱད་པར་དང་ནི་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་སྦྱོར་
བའི་སློབ་ནི་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་སྲིད། དེས་ན་
ལོག་སོགས་རྣམས་བ་ལང་གི་ཡན་ལག་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་གཟུང་བ་གང་ཡིན་པའི་རྟོག་
པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ལོག་སོགས་དང་བ་ལང་"དེ"འྱད་གཞི་ཁྱད་ཚོས་སྲུ་སྦྱོར་ནས་
འཛིན་པར་འགྲུང་གིས། དབང་ཤེས་ཀྱིས་མ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་འདི་དག་གི་བཤའ་བ་
བྱེད་པ་གཞན་དག་ནི་ཆལ་སྦྱོགས་པར་བྱད་དོ། །

བཞི་བ་རང་གི་ཁས་སྐྱངས་དང་ཡང་འགལ་བར་ཐལ་བ་ནི། རྫོག་གཅིག་གིས་
དོན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་འཛིན་པ་ལ་དགག་པ་བརྗོད་པའི་གཞན་སྡེ་དག་གི་གཙོ་བོ་ནི་བྱེ་
བྲག་པ་དང་གྲངས་ཅན་པ་ཡིན་པས་"དེ"འྱད་གཉིས་ལ་རང་གི་ཁས་སྐྱངས་དང་འགལ་
བའི་སློབ་སློན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དང་སོ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་བསྟན་པ་ནི། བ་ལང་རང་ཉིད་
ཀྱིས་བ་ལང་དང་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་གང་དུ་ཡང་གོ་བར་བྱེད་མི་རུས་
ཀྱིས། བ་ལང་ཉིད་ཅེས་པའི་རིགས་དང་ལྡན་པས་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་གཟུང་
བ་ན་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་དག་ལས་ཁྱད་པར་དུ་རྟོགས་པར་འགྲུང་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོག་པ་ནི་རིགས་པ་ཅན་པ་དང་བྱེ་བྲག་པ་ཁྱོད་རང་གི་གཞུང་ལུགས་ཡིན་པས་རྫོག་
གཅིག་གིས་དོན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་འཛིན་པར་འདོད་པ་ཁས་སྐྱངས་འགལ་བ་ཡིན་

1 མ་ཕྱི། རྟམ་ལྟམ་ ༥ * དེ
2 མ་ཕྱི། རྟམ་ལྟམ་ ༥ * དེ

ཉེ། འདི་ལྟར། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཉ་དང་བ་ལང་སོགས་གཞན་དང་གཞན་མཐོང་
ཡང་སློལ་རིགས་གཅིག་ཏུ་སྤང་བར་འགྱུར་གྱི་ཐ་དད་དུ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། བ་ལང་
སོགས་རང་གི་དངོས་པོ་གཞན་དག་ལས་ཐ་དད་དུ་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་མེད་
ཅིང་བ་ལང་མཐོང་བའི་“སློ་དེས”¹ ཡོན་ཏན་རིགས་སོགས་བ་ལང་དེ་ཉིད་གཞན་
ལས་ཐ་དད་དུ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཚོས་ཀྱང་མ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་གྱལ་
བའི་མཐའ་ལས་ཁས་སྤངས་སོ། །

གལ་ཉེ་སྤང་རྗེས་བ་ལང་བཟུང་ཞིང་། ཕྱིས་རིགས་དང་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་
ཁྱད་པར་ནི་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་མ་རིམ་གྱིས་ཉོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་སློབ་དེ་
དག་མེད་དོ་ཞེ་ན། དུ་མ་ཉོགས་པར་འགྱུར་མོད། དེ་ལྟ་ཡིན་ནའང་། ཁྱད་པར་དང་
ཁྱད་པར་ཅན་སྟེན་ཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གི་འབྲེལ་བ་འཚོལ་
ནས་འདི་ནི་འདི་ཡི་ཁྱད་པར་རོ་ཞེས་མི་ཤེས་པར་འགྱུར་ལོ། །ད་ནི་གངས་ཅན་ལ་
ཁས་སྤངས་ནང་འགལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་གངས་ཅན་གྱི་ལྟར་ན། ལུས་བ་ལ་
སོགས་བ་ནི་དེ་ཅུ་ལྟ་དང་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་བཀོད་པར་
ཁས་ལེན་ཅིང་། སློ་གཅིག་གིས་དུ་མ་ཅིག་ཅར་འཛིན་མི་སྲིད་པར་འདོད་པ་འགལ་
ཉེ། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སློ་གཅིག་གིས་ཅིང་ཅར་དུ་མ་འཛིན་པ་གྲུབ་པར་ཐལ། ལུས་
བ་དེ་སྤྱ་སོགས་དེ་ཅུ་ལྟ་དང་ཡོན་ཏན་གསུམ་སྟེ་དུ་མའི་བཀོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ལུས་སྟེ། བཀོད་པ་ཅན་ནི་མ་བཟུང་བར་བཀོད་པ་འཛིན་པར་མི་རུང་བའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་སོར་མོ་མ་བཟུང་བར་ལུ་ཚུར་མི་འཛིན་པ་བཞིན་ལོ། །

¹ མ་ཕྱེ། མ་ཤེས། སློ་དེས * སློ་དེས

བཞི་པ་དབང་ཤེས་རྟོག་བྲམ་ལ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་
 དབང་ཤེས་རྟོག་བཅས་མི་སྲིད་ན། བྲམ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཚོས་ཅན་མངོན་སུམ་གྱིས་འཛིན་ནམ་རྗེས་དཔག་གིས་འཛིན། གཉིས་པ་ལྟར་ན་
 ཚོས་ཅན་དེ་འཛིན་པའི་རྗེས་དཔག་གང་ལ་བརྟེན་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚོས་ཅན་ཡང་རྗེས་
 དཔག་གིས་འཛིན་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 ཚོས་ཅན་ཚད་མས་ངེས་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །ཚོས་ཅན་མངོན་སུམ་གྱིས་
 འཛིན་ན་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་རྟགས་བྲམ་པ་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་
 ཚོས་ཐ་དད་པ་དུ་མའི་བྱང་གཞི་ལྟ་བུ་དང་། དེ་དག་དེའི་བྱང་ཚོས་ལྟ་བུར་འཛིན་
 དགོས་པས་མངོན་སུམ་དེ་རྟོག་བཅས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ལ་རྟོག་བྲམ་
 གྱིས་བྲམ་པ་ཉམས་སོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། ཚད་མ་མངོན། དུ་མའི་ངོ་བོའི་
 ཚོས་ཅན་ནི། །དབང་པོ་ལས་རྟོགས་སྲིད་མ་ཡིན། །རང་རང་རིག་བྱ་ཐ་སྤང་
 གྱིས། །སྟན་མིན་ངོ་བོ་དབང་པོའི་ཡུལ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ནི།
 ཚོས་ཅན་སྐྱ་དེ་མ་བྲམ་རྟག་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལས་ལྡོག་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་
 ལོགས་གང་དང་གང་ལས་ལོག་པ་དེ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྲམ་པ་ལས་སྐྱའི་སྤེང་གི་བྲམ་
 མི་རྟག་སོགས་ཐ་དད་པར་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་ཅན་ཡིན་པས་
 སྐྱ་དེ་ནི་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་སྐྱོན་ས་རྟགས་བྲམ་པ་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་མི་རྟག་
 པ་ལ་སོགས་པ་དུ་མའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟམ་པར་བཞག་གོ། །

དེ་ལྟར་རྟོག་པ་ལ་བཏགས་པའི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་སྐྱ་ཚོགས་སྤང་བ་དེ་
 དག་ནི་རྟོག་པ་མེད་པའི་སེམས་དོན་རང་མཚན་དང་བྲམ་མི་རྟག་སོགས་སྐྱ་ཚོགས་

སྤྱང་བ་མིན་པར་རང་གི་གཟུང་དོན་གྱི་སྟོབས་རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་ཤེས་པ་དག་གི་སྟོད་ལུལ་མིན་ནོ། །

ཀར་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རག་དོན་ནི། སྤྱང་འཛིན་ཉན་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྱང་གཞལ་ཡང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱང་བྱས་མི་རྟག་གི་ཐ་དད་སོགས་མི་སྤྱང་བར་སྤྱང་རང་མཚན་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པའི་སྟོབས་ལས་རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་ཤེས་པའི་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ལ་སྤྱང་བྱས་མི་རྟག་པའི་ཐ་དད་མི་སྤྱང་བར་ཐལ། སྤྱང་བྱས་མི་རྟག་པའི་ཐ་དད་ནི་སོགས་སོ་སོ་ལས་སོགས་ཀྱི་མཚན་དུ་བྱས་ནས་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་ཚོས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱམ་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་བྱམ་པ་དཀར་པོར་སྤྱང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ཉིད་རི་ལྟར་ན་བྱམ་པ་དཀར་པོ་སྤྱང་བའི་རྟོག་པ་དང་སྤང་ཚུལ་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དབང་ཤེས་ལ་བྱམ་པའི་དཀར་པོ་སོགས་སྤྱང་བ་ཡོད་པར་ལྷུང་ཡང་དབང་པོའི་སྟོད་ལུལ་ཅི་འདྲ་བ་དེ་ནི་སྤྱང་ཡིས་བརྗོད་པའམ་སྤྱང་དོན་མིན་ཏེ། དབང་ཤེས་ལ་བྱམ་པའི་དཀར་པོ་སོགས་སྤྱང་བའི་ཚེ་ཡང་བྱམ་པ་དང་དཀར་པོ་ཐ་དད་དུ་མི་སྤྱང་ལ་བྱམ་པ་དཀར་པོར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་ནི་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་སྤྱང་བས་སྟོ་དེ་དག་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ནམ་ནམ་པ་སྤྱང་ཚུལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཐ་དད་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་བྱམ་པ་དཀར་པོ་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་དང་། བྱམ་པ་དཀར་པོར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུའི་སྟོ་རྣམས་གཟུང་དོན་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ཡང་རྟེན་མིག་དབང་དང་ཡིད་དབང་ལྟ་བུ་རྣམས་ཐ་དད་སྤྱང་ཚོགས་པས་རྣམ་པ་སྤྱང་ཚུལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་དེར་འལྷུང་རོ་ཞེ་ན། སྟོ་དེ་གཉིས་བདག་རྒྱུན་སོ་སོ་ལས་སྐྱེ་ཞིང་རྣམ་པ་སྤྱང་ཚུལ་རིགས་མི་འདྲ་ཡང་གཟུང་དོན་གཅིག་

ཡིན་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་རྣ་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཏུག་ཐ་དད་པའི་གཟུང་དོན་ཅན་
ཡིན་པ་དེ་རྒྱ་མཚན་གང་ལས་འགྲུབ་སྟེ། མི་འགྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་སློབ་དེ་གཉིས་སེམས་ཀྱི་རྟེན་ནི་གཞན་དང་གཞན་ལས་སྐྱེས་སུ་
ལྷན་གྲུབ། གཟུང་དོན་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་རང་བཞིན་ནམ་རྣམ་པ་རིགས་མི་
འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་དེ་ནི་གང་ལས་ཡིན་ཞེས་པ་སྟེ། རག་དོན་ནི་སློབ་དེ་གཉིས་
ཚོས་ཅན། བདག་རྒྱུན་སོ་སོ་ལས་སྐྱེས་ཀྱང་རྣམ་པ་སྣང་ཚུལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། བདག་རྒྱུན་སོ་སོ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་བུམ་པ་དཀར་པོ་དེ་བྱེད་གཉིས་ཀའི་
གཟུང་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སློབ་དེ་གཉིས་རྣམ་པ་སྣང་ཚུལ་རིགས་མི་འདྲ་ཡང་
གཟུང་དོན་གཅིག་ཡིན་ཏེ་སྣང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱིས་འདིའོ་
ཞེས་ངོ་ཤེས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་བ་ལང་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་བ་ལང་
མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ངོ་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པར་འདོད་
དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་བ་ལང་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བ་ལང་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་
གཟུང་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་མི་འཐད་
དེ། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། བ་ལང་ངོ་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་རྣམས། བ་ལང་ལ་
སོགས་མཐོང་བའི་མཛད་སྲུལ་ལས་སྐྱེས་པའི་ངོ་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པ་ནི་རིགས་
པས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྣང་མཛད་སྲུལ་ཀྱིས་མཐོང་བའི་དོན་རང་མཚན་རྟོགས་པ་
མེད་པར་ཡང་ནི་བ་ལང་སོགས་བརྗོད་པའི་སྐྱེད་པའི་རྣམ་རྟོག་འཇུག་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

རིགས་པ་འདིས་ཞར་ལ་གཞན་ཡང་ཁེགས་པར་བསྟན་པ་ནི། བ་ལང་ལ་

སོགས་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་ལ་དེ་དག་དངོས་གྱི་བརྗོད་བྱ་དང་སྣང་
ཡུལ་ཏུ་བྱེད་པའི་རིགས་སོགས་བརྗོད་དང་རྣམ་རྟོག་དག་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ལས་
རིགས་སོགས་དོན་གཞན་ཡོད་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རྟོག་པའི་
སྣང་ཡུལ་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་མི་སྲིད་པར་བསྟན་པའི་རིགས་པ་འདི་ཡིས་སུན་སྣང་
ངོ་། །གལ་ཏེ་རྟོག་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་ངོ་ཤེས་པ་ཡིན་པས་མ་
ཐུབ་ཀྱང་། བ་ལང་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་རྗེས་སུ་རྟོག་པས་སྣང་གྱི་བ་ལང་དེ་
འདིའོ་ཞེས་ངོ་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་སྲིད་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་དོན་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བ་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་འབྲེལ་ཆེ་ཡང་དབང་ཤེས་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་དང་།
རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ཐ་དད་ཉིད་ཡིན་ཡང་སྣང་གྱི་དེ་འདིའོ་ཞེས་ངོ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་
བའི་རྣམ་རྟོག་གཅིག་ནི་སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་བ་སྐྱེད་པའི་བག་ཆགས་སང་
པའི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་སྣང་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །དབང་པོའི་མངོན་སུམ་
ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

།ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ།།

གཉིས་པ་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་ལ། ཡིད་གྱི་མངོན་
སུམ་མི་འཐད་པའི་ཚུད་བ་དགོད། དེ་ལ་གཞན་ལན་དགག་ །རང་ལན་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིའི་ཚུད་བ་སྐྱེ་བ་པོ་ཉན་ཐོས་གནས་མའི་བྱ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་
པར་སྐྱོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤེ་ལས་བཤད་ཅིང་། ཚུད་པའི་ཡུལ་ནི། མངོ་ལས།

གཟུགས་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་ཀྱི་ཉེ། །¹མིག་དང་ཡིད་ལ་བསྟེན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་
དེའི་དོན། ཡིད་ལ་བསྟེན་པའི་མངོན་སུམ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས། སློབ་དཔོན་
སྟོགས་སྦྱང་གིས་ཡིད་ཀྱང་དོན་དང་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ཚོད་པ་ཡིན་ལོ། །

ཚོད་པའི་ཚུལ་ནི། ཡིད་མངོན་ཡོད་ན་དེས་དབང་མངོན་གྱིས་གང་གཟུང་བ་
དེ་ཉིད་ཀ་འཛིན་ནས། དབང་མངོན་གྱིས་མ་བཟུང་བའི་དོན་འཛིན། དབང་མངོན་
གྱིས་སྲུང་སྐྱོང་བའམ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་འཛིན་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ནི་
ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྲུར་ཉེ་རང་ཡུལ་རང་དབང་དུ་ཡོངས་སུ་གཙུག་པའི་
བྱས་པ་མེད་པའི་སྲུང་བཟུང་བེན་ཁོ་ན་འཛིན་པའི་སྲིར་དོ། །ཡིད་མངོན་གྱིས་དབང་
མངོན་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་དོན་འཛིན་ན་ལོང་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིས་ཀྱང་དོན་ཀྱི་
¹གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བར་འགྲུར་ཉེ། མིག་མེད་ཀྱང་ཡིད་མངོན་གྱིས་
གཟུགས་མངོན་སུམ་དུ་འཛིན་པའི་སྲིར་དོ་ཞེས། །ཚོད་པ་འདིའི་སློང་ཚུལ་ཚད་མ་
མདོར་མ་གསུངས་པས་འདིར་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གཞན་ལན་དགག་
པ་ནི། སྲུང་བས་ཀྱི་མཁམ་པ་དག། སློབ་དཔོན་གྱི་སློབ་མ་མདོ་འགྲེལ་བྱེད་པ་ཁ་
ཅིག་གི་འདོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འིན་ཏུ་ལེགས་པས་ཀུན་
ལས་བརྟུས་ཀྱི་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག། ཚོད་པ་དེ་ལ་ལན་འདེབས་པ་ན། སྲུང་དབང་
ཤེས་གྱིས་གཞལ་བེན་ཁོ་ན་འཇམ་བས་ཁྲུབ་བར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དབང་མངོན་གྱི་
རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཡུལ་འཛིན་པ་མ་གཏོགས་རང་དབང་དུ་ཡུལ་ཡོངས་སུ་

¹ མ་ཕྱི་མཁམ་པ། ཉ། * ཉ།།
² མ་ཕྱི་མཁམ་པ། -+། *

གཅོད་པའི་རྣམ་པ་མེད་ཅིང། དེ་ལྟ་ན་འདྲ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་
སྐྱོན་མེད་དེ། དུལ་མངོན་ཏུ་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐྱེ་བ་དེ་
འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་འགོག་པའི་ཚུལ་ནི། སྤྱབ་པའི་མཐའ་གཉི་གའི་ལུགས་ལས་
བཟུལ་བར་བསྟན་པའི་སྐྱོན་ས་འགོག་སྟེ། དེ་ཡང་ཚུལ་འདི་སེམས་ཅན་པའི་སྤྱབ་
པའི་མཐའ་གཞིར་བྱས་ན་མི་འཐད་དེ། ཡིད་མངོན་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཏུ་སྤྱར་པའི་
དབང་མངོན་གྱི་གཟུང་ལུལ་ནི་རང་སྤྱབ་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པའི་
སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་མངོན་གྱི་དུས་ན་འདས་པས་སྤྱབ་ཅིང། ཡིད་
མངོན་གྱིས་རང་དུས་ན་འདས་པའི་དོན་མཐོང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་
ཚད་མ་རྣམས་ནི་རང་གི་སྣང་ལུལ་དང་སྟན་ཅིག་དམིགས་པ་དེས་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

ཡང་ན་གཞུང་འདི་འདི་ལྟར་བཤད་དེ། ཚུལ་འདི་མདོ་སྟེ་པའི་སྤྱབ་མཐའ་
ལས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སྤྱར་ཏེ། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དབང་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་ནི་དབང་
མངོན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་རང་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་མངོན་གྱི་དུས་ན་འདས་དགོས་ལ། རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་
དབང་མངོན་གྱི་དུས་ན་འདས་པ་ཡི་དོན་ཡིད་མངོན་དེས་མཐོང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། དོན་དེ་ནི་ཡིད་མངོན་དེ་ལ་དབང་མངོན་གྱིས་བར་ཚོད་པའི་སྐྱོན་ས་ཤིན་ཏུ་
བསྐྱལ་བས་སྐོག་ཏུ་སྤྱར་པའི་ཕྱིར་ལོ། །ཕྱིས་ཀྱི་རྗེ་གྲེད་དག། སྤྱབ་པའི་མཐའི་རྣམ་
དབྱེ་གང་ཡང་མི་འབྱེད་པར་ཡིད་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་རང་དུས་ན་འདས་ན་དེ་
འདྲའི་དོན་མཐོང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་བཤད་ཚུལ་བྱེད་མོད། རྒྱ་རྣམས་
ཐམས་ཅད་སྤང་ཡོད་ཡིན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་དང་དངོས་སུ་འགལ་བ་རོ་

མི་ཤེས་པར་ཟད་དོ། །ཅི་སྟེ་དབང་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་དེ་རང་དུས་ལས་དུས་
གཉིས་པར་མི་སྡོད་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རང་གྲུབ་དུས་ལས་དུས་
གཉིས་པར་མི་འདྲིག་པ་བཞིན་དུ་སྤྲིས་ཀྱང་མི་འདྲིག་དགོས་པས་རྟག་པར་འགྲུང་
ལ། རང་གི་སྤང་ཡུལ་རྟག་པ་འདྲིན་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་སྤྲིར་
དོ། །མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་རྟོག་གསུམ་མ་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་པ་དེ་ནི་
དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྲད་པར་དང་བཅས་ནས་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་རྟོག་པ་དང་
བཅས་པ་ཡིན་ལ། གཞན་རྣམས་རྟོག་པ་དང་གསུམ་པའོ་ཞེས་བརྗོད་བར་བྱ་བར་
འགྲུང་དོ། །

ཡང་ན་སློབ་དོན་གྱི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སློབ་
གསུམ་གྱི་ཁྲད་པར་མ་ཁྲབ་པ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་བརྗོད་བར་བྱ་བར་འགྲུང་
དོ། །དེས་ན་གཞུང་འདི་ལ་ཡིད་མངོན་མེད་པར་རྩོད་པའི་སྐོས་བ་འགོག་པའང་དོན་
མེད་དེ། །ཁོས་ཡིན་མངོན་དབང་མངོན་གྱིས་བཟུང་བེན་འདྲིན་པ་མི་འཐད་པར་
ཁས་སྐྱབས་ཀྱི་འཐད་པར་ཁས་མ་སྐྱབས་ཤིང་། མི་འཐད་པར་ཁས་སྐྱབས་བཞིན་
དུའང་ཁྱོད་དེ་འཐད་པར་ཁས་ལེན་ན་སློབ་འདི་ཡོད་དོ་ཞེས་འགོག་པ་དོན་མེད་ཅིང་།
སློབ་པར་མཚོན་གྱེད་ཡིན་པའི་སྤྲིར་དང་། དེ་འགོག་པ་ན་དེད་གྱིས་མཚན་ཉིད་འདི་
ལྟར་སྤྲིས་པ་སློབ་ཅན་དུ་འགྲུང་པའི་སྤྲིར། ཞེས་པའི་གཞོན་གྱེད་བརྗོད་ཀྱང་རང་
དེས་བཞོད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་ཁོས་སློབ་མེད་དུ་ཁས་མི་ལེན་པས་དེ་འདྲའི་སློབ་
བརྗོད་ལུགས་མཁས་པའི་བཞད་གད་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་ལྟར་འདོད་པ་མི་
འཐད་དེ། ཁྱོད་གྱིས་དེ་ལྟར་ཁས་སྐྱབས་ན་དེད་གྱིས་བརྗོད་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་སློབ་

འབྲུང་བའི་སྲིད་ཞེས་པར་འགྲུར་བས་སོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག །ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། མ་ཤེས་དོན་གསལ་ལས་ཁྱད་པར་དང་
བཅས་པ་རྟོགས་ཟེན་གྲེད་པ་མ་ཉམས་པའི་དོན་ལས་བསྐྱེད་ནས་འཛིན་པའི་ཡིད་
ཤེས་རྟོག་བྲལ་མ་འཇུག་བ་ཞེས་པ་ཡིད་མངོན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བར་
འབྲུང་རོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་བཤའ་བ་གྲེད་པ་ལའང་སྣང་པོ་མེད་དེ། མཚན་ཉིད་དེ་
སློབ་དཔོན་སྲོགས་སྐྱང་གིས་ཀུན་ལས་བརྟུས་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་གང་དུའང་
ཟུར་ཚམ་ཡང་མ་བཤའ་གྱི། སློབ་དཔོན་སྲོགས་སྐྱང་གིས་ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་
དངོས་སུ་མ་གསུངས་པ་སློབ་དཔོན་ཚོས་གྲགས་གྱིས་ཁ་བསྐྱངས་ཏེ་བཤའ་བ་ཚམ་
ཡིན་པས། དེ་འབྲའི་བཤའ་ཚུལ་དེ། ཀུན་ལས་བརྟུས་འགྲེལ་གྲེད་སོགས་དང་། ཡིད་
མངོན་མེད་པར་རྩོད་པ་སོགས་འགོག་པ་ལ་སློབ་ཀྱང་། ཁྱོད་དེ་ལྟར་འདོད་པ་མི་
འཐད་དེ། ཚོས་གྲགས་ང་རང་གིས་བཞག་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་འདི་ལ་སློབ་
འབྲུང་བའི་སྲིད་ཞེས་པར་འགྲུར་བས་དབུས་ཐུག་པའི་རིགས་པར་འབྲུང་རོ། །དེས་
ན་བཤའ་བ་གྲེད་པ་དག་གི་ངང་ཚུལ་འདི་ལྟར་གྱུར་ཀྱང་དེང་སང་གི་ཉན་པོ་དག་ནི་
འཚད་པ་པོའི་ཁ་ལ་བལྟ་བ་ཚམ་གྱིས་ཚིམ་པར་སྣང་ངོ། །

དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་སྲོགས་སྐྱང་གི་སློབ་མ་ཁ་ཅིག །ཡིད་མངོན་གྱིས་རང་གི་
དེ་མ་ཐག་རྒྱེན་དབང་མངོན་གྱིས་བཟུང་བའི་དོན་དེ་ཁོ་ན་འཛིན་པར་འདོད་པ་
བཀག་ནས། དེའི་སྲིད་ཡིད་མངོན་ནི་རང་དབང་དུ་གཞུགས་བྱ་ཡོངས་སུ་གཙུག་པོ་དེ་
མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱས་པ་དེ་འགོག་པ་ནི། དབང་མངོན་སྐྱད་ཅིག་དང་པོས་ཡོངས་སུ་
གཙུག་པོའི་བྱ་བ་བསྐྱབས་ཟེན་པ་ཅན་གྱི་ལས་སུ་བྱ་བར་གྱུར་པའི་གཞུགས་བྱ་ལ་ནི།

དེའི་དེ་མ་ཐག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་ཡིད་མངོན་གྱིས་རང་དབང་དུ་ཡོངས་སུ་གཙོད་
 པའི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་ན་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དབང་
 མངོན་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པའམ། གཞན་ཡིད་མངོན་དག་ནི་གཞལ་བུ་དེ་སྐྱེས་པར་
 བྱེད་པར་ངེ་ལྟར་འདོད་དེ། གཞལ་བུ་དེ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདི་ནི་
 དབང་མངོན་སྐྱད་ཅིག་དང་པོའི་དེ་མ་ཐག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་ཡིད་མངོན་གྱིས་དེ་མ་
 ཐག་རྒྱུན་དབང་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་འཛིན་ན་དབང་མངོན་སྤི་མས་ཀྱང་འཛིན་
 དགོས་ཏེ། གཉི་གའང་དབང་མངོན་སྤི་མ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དུ་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་ཞིང་
 གཟུང་དོན་གཅིག་ལ་དུས་མཉམ་དུ་དམིགས་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་དེ་གཉིས་ཚད་མ་
 ཡིན་མིན་སོགས་མཚུངས་སོ་སྟམ་དུ་དགོངས་ནས། དབང་པོ་ཅན་ནམ་གཞན་དག་
 བློ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ན། ཡིད་མངོན་གྱིས་རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་
 དབང་མངོན་གྱིས་གཟུང་ཟིན་འཛིན་པར་ཁས་སྐྱོངས་པ་ལ། དབང་མངོན་སྤི་མ་
 དབང་མངོན་སྤི་མའི་གཞལ་ཟེན་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཁྱད་པར་ཅུང་
 ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་འཕངས་ཀྱང་ཁས་སྐྱོངས་མེད་པའི་
 ཐལ་འགྲུར་དུ་འགྲོ་ལོ། །དེས་ན་གཟུང་འདིས་ཡིད་མངོན་འགྲོ་ས་གསུམ་པ་ཆེས་
 གསལ་བར་བསྟན་ནོ། །

གཞན་ཡང་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་དེ་རང་དུས་ལས་
 དུས་གཉིས་པར་མི་འཛིག་ན་ཉག་པར་འགྲུར་བས། དེ་འདྲའི་དངོས་པོ་དེ་ལས་སྐྱེས་
 པའི་སྐྱོངས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་འགྲུར་རོ། །ཉག་ཀྱང་རྒྱུན་ལ་སྟོས་ནས་
 འབྲས་བུ་རིམ་བཞེན་བསྐྱེད་པ་ཅི་འགལ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། རྒྱུན་གྱིས་ཁྱད་པར་

བྱང་ཡོད་ན་ཉག་པར་ལགལ་ཞིང་རྒྱུན་གཞན་གྱིས་བྱང་པར་བྱ་བ་མིན་ན། རྒྱུན་དེ་
ལ་ལྟོས་པ་ལགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་རང་ལན་བརྟན་བ་ནི། རི་སྐད་བའདད་པའི་སྐྱོན་ལྟར་བ་དེའི་ཕྱིར་
ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་ནི་རང་གི་སྣང་བྱུང་བའི་དབང་མངོན་གྱིས་བརྒྱུང་བའི་ཡུལ་
ལས་གཞན་པའི་ཡུལ་ཉིད་འཛིན་པར་བྱེད་པས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་
མེད་ལ། རང་གི་སྣང་བྱུང་བའི་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དུ་བྱས་
བ་ལས་བྱུང་བ་ཅན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ལོང་བས་གཟུགས་མཐོང་བ་སོགས་གྱི་སྐྱོན་
དུ་འགྱུར་བ་མིན་རོ། །

དག་དོན་ནི། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་ཚོས་ཅན། བྱོད་གྱིས་རང་གི་སྣང་
བྱུང་བའི་དབང་སྐྱོན་གྱིས་བརྒྱུང་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་རང་ཡུལ་འཛིན་ཀྱང་ལོང་
བས་གཟུགས་མཐོང་བ་ཡོད་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། བྱོད་རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གཟུགས་
འཛིན་དབང་མངོན་སྣང་ལས་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡིད་མངོན་གྱིས་དབང་
པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ལས་གཞན་པའི་ཡུལ་འཛིན་ན། ཚོད་པ་དང་བསྐྱལ་བ་ལ་
སོགས་པའི་དོན་ཡང་ཅའི་ཕྱིར་མི་འཛིན་ཞེ་ན། དབང་མངོན་གྱི་ཡུལ་ལས་རིགས་
གཞན་དུ་གྱུར་བ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྣམ་གཞན་དུ་གྱུར་པ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་རང་གི་གཟུང་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ཞིང་དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་གྱུར་པའི་
ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་གོགས་སུ་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་བ་ཅན་གྱི་དབང་སྐྱེས་
སྐྱོན་ཡིད་མངོན་དེའི་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱ་ཡིན་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡིད་མངོན་འདི་རང་གི་
དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དབང་མངོན་གྱི་ཡུལ་ལས་ཡུལ་གཞན་འཛིན་ན་ཡང་། ཡུལ་དེས་པ་

ཅན་མངོན་དུ་འགྲུར་བ་ཁོ་ན་འཇིན་པར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། ཚོད་པ་དང་བསྐྱལ་བ་ལ་
 སོགས་པ་འཇིན་པ་མ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟར་དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་
 དུས་མཉམ་པར་ཁས་སྦངས་པ་ལ། ཡིད་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་ནི་ཡིད་མངོན་དང་
 དུས་མཉམ་དགོས་པས་རྗེ་ལྟར་ཡིད་མངོན་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་དུས་མཉམ་པ་
 འཐད་དམ་སྒྲུབ་ནས་ཚོད་པ་ནི། དབང་མངོན་དེ་དང་ཡིད་མངོན་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་
 དུས་མཚུངས་པ་མེད་པ་ཅན་རང་འཇིན་ཤེས་པ་ཡིན་མངོན་དང་དུས་མཚུངས་པ་
 ཅན་གྱི་དོན་དེ་དག་ནི་རྗེ་ལྟར་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཡིས་ཡིད་མངོན་བསྐྱེད་པའི་ལྷན་
 ཅིག་བྱེད་པའི་གོགས་ཡིན་ཞེས། འབྲས་བུ་གྲུབ་མ་བཟོན་པའི་སྲར་མེད་པ་ནི་འབྲས་
 བུ་བསྐྱེད་མ་བཟོན་པའི་ཚེ་འབྲས་བུ་ལ་ཐན་པའི་རུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱིས་
 འབྲས་བུ་གྲུབ་བཟོན་ནས་འབྲས་བུ་ལ་ཐན་པ་ཉེ་བར་མི་སྦྱོར་བ་སྟེ་སྲར་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་རྒྱ་རྣམས་ཐམས་ཅད་རང་གི་འབྲས་བུའི་སྲར་ཡོད་པ་ཡིན་ཞིང་། གཟུང་དོན་
 ཡང་རང་འཇིན་ཤེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། རང་འཇིན་གྱི་སློང་དང་བཅས་པའམས་
 དུས་མཉམ་པ་ནི་སློང་དེའི་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་ལོ། །

འོ་ན་དུས་ཐ་དད་པས་རྗེ་ལྟར་འཇིན་ཞེས། རིགས་པ་ཤེས་པ་ཡིས། ཤེས་པའི་
 རྣམ་པ་འཇོག་པར་རུས་པའི་རྒྱ་སྟེ་རུས་པ་ཉིད་ལ་ནི་ཤེས་པ་དེའི་གཟུང་དོན་ཡིན་
 པར་ཤེས་སོ། །དག་དོན་ནི། གཟུགས་འཇིན་མིག་ཤེས་ཚོས་ཅན། གཟུགས་དེ་རང་
 དུས་ན་མེད་ཀྱང་གཟུང་དོན་ཡིན་པར་མི་འགལ་ཉེ། གཟུགས་ལས་ཁྱོད་གཟུགས་ཀྱི་
 རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་གཟུགས་ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་དོན་ཡིན་པའི་འཇོག་བྱེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱ་ཡིན་པར་མཚུངས་པ་ལ་དབང་ཡིད་སོགས་ཀྱང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འཇིན་

ཞེས་ཀྱང་འཇོན་པར་མི་བྱ་སྟེ། དབང་ཤེས་ལ་རྒྱ་དུ་མ་ཉིད་ཡོད་ན་ཡང། འབྲས་བུ་
དབང་ཤེས་དེ་རྒྱ་གང་གི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པར་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྒྱ་དེ་
ཡིས། དབང་ཤེས་ཀྱི་རོ་སོ་འཕམ་རྣམ་པ་དེ་བཞག་པ་དང། དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱ་དེ་
བཟུང་ཞེས་བཞུགས་པ་ཡིན་ཞིང། དབང་ཤེས་ཀྱང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བའི་དབང་
ཡིད་སོགས་ཀྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་སྲིར་རོ། །དེས་ན་གཟུང་དོན་རྒྱ་ཡིན་པར་འཐད་
པའི་སྲིར་ཡིད་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་ཡང་ཡིད་མངོན་དང་དུས་མཉམ་པ་མ་ཡིན་པས།
དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དབང་མངོན་དང་དུས་མཉམ་པའི་གཟུགས་སོགས་ཡིད་མངོན་གྱི་
གཟུང་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་པོ། །

དེ་ཡང་འདི་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་དུ་མར་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་སྒྲངས་ནས་
མདོ་སྟེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་བཞག་མང་དུ་མངོན་པ་ནི། རྗེ་བྲག་སྐྱ་བ་
མན་ཚད་རང་གཞན་གྱི་སྟེ་བ་གང་འགོག་ཀྱང་དེ་དག་པལ་ཆེར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
ད་ལྟར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྟོན་དུ་མི་རུང་བས་འེ་ཤིག་བཀའ་དང་པོའི་རྣམ་བཞག་
དང་མཐུན་པར་བཀྱི་བར་བྱ་ཡི། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ལ་བརྟེན་ནས་
བཀྱིར་མི་རུང་སྟེ། རུང་ན་བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་ཅིའི་སྲིར་གདུལ་བྱ་ཐམས་
ཅད་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བཀྱི་བར་མི་མངོན། དེ་ལྟ་ན་འདོད་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་
དོན་ཀྱང་མདོ་སྟེ་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་ཚུལ་མཚུངས་པ་ཡིན་གྱི། རྗེ་བྲག་སྐྱ་བ་
སོགས་དང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བ་དང།
རང་རིག་མེད་པ་སོགས་ནི་སྐོ་འཁྲུལ་བ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་སྤང་ཚུལ་དང་ཡུལ་གྱི་གནས་
ཚུལ་གཉིས་ཀ་དང་མི་མཐུན་ཞིང། རྗེ་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་སྒྲངས་པའི་རྣམ་བཞག་

ལའང་ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་དང་རང་རིག་དང་བཅས་པའི་སྤྱོད་གསལ་བརྟེན་ནས་ཚེས་
གྱི་བདག་མེད་པའི་ཚུལ་ལ་གཞུག་པར་སྦྱོར་ཞིང་། སྤྱི་རོལ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་སྤྱིང་
དུ་རྣམ་པ་དང་རང་རིག་གྲུང་བཀག་ན་དེ་བས་གྲུང་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལ་
ཚེས་རིང་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་ཚུལ་ལ་
བརྟེན་ཏེ་མདོ་སྤེལ་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་རེ་ཤིག་ཁས་སྒྲུངས་ནས་ད་ལྟ་ཚོས་གྱི་བདག་
མེད་དངོས་སུ་བརྟེན་པའི་སྤོད་དུ་མི་རུང་བ་དག་གི་རོང་དགག་སྦྱབ་གྱི་ཚུལ་ལ་
འབྲུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲོ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་ཤེས་པར་
བྱུང་། །ཡིད་གྱི་མདོན་སྤུམ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་བཤད་བྱིན་ཏེ། །

༡༩༽རང་རིག་མདོན་སྤུམ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་།

གསུམ་པ་རང་རིག་མདོན་སྤུམ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་ལ། རང་རིག་ལ་
མདོན་སྤུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཞུགས་པར་སྦྱབ་པ་དང་། མཚན་གཞི་རང་རིག་ལ་ལོག་
རྟོག་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མདོན་སྤུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་རྟོག་བསལ་མ་འབྲུག་བ་
ཡིན་པ་ལ། མ་འབྲུག་བ་ཚང་བར། དབང་མདོན་དང་ཡིད་མདོན་དང་རང་རིག་དང་
རྣལ་འབྱོར་མདོན་སྤུམ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་སྦྱབ་མི་དགོས་ཀྱི། རྟོག་བསལ་དུ་བསྐྱབས་
པས་རྟོག་པ་འབྲུག་པ་མ་ཡིན་པར་ཤུགས་ལ་འགྲུབ་ཅིང་། རྟོག་མེད་འབྲུག་ཤེས་
ཐམས་ཅད་མདོན་སྤུམ་སྟངས་སྟངས་ཡིན་པར་མདོན་སྤུམ་སྟངས་སྟངས་འཆད་པའི་སྐྱབས་
སྤུ་སྦྱབ་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། མདོན་སྤུམ་གཞི་པོ་ལ་རང་རང་གི་སྐྱབས་སུ་རྟོག་^༡

༡ མ་ཕྱི། རྟོན་པ། རྟོག * རྟོག

བལ་དུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་གསུངས་ཀྱི། མ་འཇུག་པར་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་རྒྱུད་དུ་
 མ་གསུངས་སོ། །དེས་ན་འདིར་རང་རིག་ཉོག་བལ་དུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ནི། བདེ་
 སོགས་དེ་དག་སྐྱོང་བའི་རང་རིག་ནི་ཚོས་ཅན། བརྗོད་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་
 གྱི་ཉོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རང་གི་སྣང་ཡུལ་དངོས་སུ་བདུན་ལྟེན་པར་ནི་བྱས་པའི་སྐྱོད་
 མ་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། རྗོད་པ་རང་གི་སྐྱོང་བུ་བདེ་སོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་
 གཞན་དང་སྐྱེ་མོང་བའི་ཚོས་སུ་སྣང་བ་ལ་མི་བརྟེན་པར་སྐྱོང་བུ་བདེ་སོགས་ཀྱི་
 སྐྱེ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་སྣང་བའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་མཚན་གཞི་
 རང་རིག་ལ་ལོག་ཉོག་དགག་པ་ལ། བདེ་སོགས་ནང་གི་བེམས་པོ་ཡིན་པས་དེ་སྐྱོང་
 རང་རིག་མེད་པར་འདོད་པ་དགག། །བདེ་སོགས་སྤྱིའི་བེམས་པོ་ཡིན་པས་དེ་སྐྱོང་
 རང་རིག་མེད་པར་འདོད་པ་དགག། །དང་པོ་ལ་སྐྱོགས་སྡེ་མ་དགོད་པ་དང་། དེ་
 དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྗེ་བྲག་པ་དང་རིགས་པ་ཅན་པ་ལ་སོགས་པ་འགའ་
 ཞིག་ན་ལེ། བདག་གི་ཡོད་ཉར་དུ་གྱུར་པའི་ནང་གི་བེམས་པོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཡུལ་
 གཞན་ཡང་རིག་པར་བྱེད་པ་མིན་པའི་བདེ་སོགས་དེ་དག་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་རང་རིག་
 མངོན་སུམ་གྱིས་ཇི་ལྟར་རིག། །དེས་ན་བདེ་སོགས་དང་བདག་ཉོག་པའི་དོན་གཅིག་
 ལ་བརྟེན་ཅིང་སྣང་ཅིག་”འཛོལ¹ པ་འདུ་བའི་རྣམ་ཤེས་གྱིས་རིག་པར་བུ་བ་ཡིན་ཞོ་
 ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། བདེ་སོགས་ཤེས་པ་ཡིན་པར་སྐྱབ། དེ་སྐྱོང་རང་
 རིག་ཡོད་པར་སྐྱབ། དང་པོ་ནི། དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་བདེ་སོགས་དེ་ཚོས་ཅན། རྗོད་

1 མ་ཕྱི། རྟེན་ཆེན། འཛོལ * འཛོལ

རྒྱ་མཚན་ཅེས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་རང་གི་གཙོ་བོ་དང་པོའི་རྣམ་
 པར་ཤེས་པའི་རྒྱ་ཚོགས་ལས་གཞན་མིན་པ་སྟེ་རྒྱ་ཚོགས་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེས་
 པའི་སྲིད། འབྲེལ། རྣམ་རིགས་འདྲ་བ་དེ་དང་རིགས་འདྲ་བ་དེ་མིན་པའི་རང་བཞིན་
 ཅན་གྱི་དངོས་སོ་རྣམས་ནི་རིགས་འདྲ་བ་^༡དེ་དང་རིགས་འདྲ་བ་དེ་མིན་པའི་དངོས་
 རྒྱས་བསྐྱེད་པས་འབྲེལ་བའི་སྲིད་པོ། །ཅ་ཉགས་ཀྱི་སྲོགས་ཚོས་སྐྱབ་པ་ནི། དེར་ཐལ།
 ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་བར་མ་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བའི་དོན་དང་བཅས་ཤིང་དུས་མཉམ་
 དུ་ཚོགས་པའི་དབང་སོ་ནད་ལ་སོགས་པས་མ་བསྐྱད་པའི་རུས་པ་མ་སྐྱ་ཅན་དུ་གྱུར་
 པའི་རུང་བ་དང་། ལྷ་དན་དང་གདོན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་མ་དགུགས་པའི་བདག་
 ཉིད་རི་ལྟ་བར་གནས་པའི་སེམས་ཡིད་དེ་རུས་པ་མ་སྐྱ་ཅན་རྣམས་ཡོད་ན་དབང་ཤེས་
 འཁོར་གྱི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བར་མཐོང་ཞིང་། ཡིད་ཀྱང་དབང་ཤེས་དེ་དང་
 མཚུངས་པར་རྒྱ་ཚོགས་དེ་ཙམ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། འདིར་ཡིད་ཅེས་པ་ནི།
 དབང་ཤེས་ཀྱི་རྣམས་དངས་པའི་ཡིད་ཤེས་མ་ཡིད་གྱི། སེམས་ཡིད་རྣམས་ཤེས་རྣམ་
 རིག་རྣམས། །རྣམ་གྲངས་ཞེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

ཡང་ན་ཁོ་བོ་ནི་འདི་ལྟར་སྐྱ་སྟེ། ཀྱང་བ་དང་པོ་གསུམ་ཅ་བའི་རྣགས་སྐྱབ་པ་
 ཡིན་པས། བདེ་བ་ལ་སོགས་སྐྱེ་བར་མཐོང་གི། །དེ་ལས་གཞན་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་སྲིད་
 ཞེས་བཀོད་ནས་དེ་ཡན་ཚད་གྱིས་དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་བདེ་སོགས་ཤེས་པར་
 བསྐྱབས་ཤིང་། ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་བདེ་སོགས་ཤེས་པར་སྐྱབ་པ་ནི། ཡིད་ཀྱང་དེ་
 དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཞེས་པ་སྟེ། དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་བདེ་སོགས་ཤེས་པ་ཡིན་

༡ མ་ཕྱི། རྟེན་གྱི་དང་ * དེ

བར་མ་ཟད་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་བདེ་སོགས་ཀྱང་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་ཤེས་
 འཁོར་གྱི་བདེ་སོགས་དབང་ཤེས་དང་རྒྱ་ཚོགས་གཅིག་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་དང་
 མཚུངས་བར་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་བདེ་སོགས་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་དང་རྒྱ་ཚོགས་
 གཅིག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །གལ་ཏེ་རྒྱ་རྒྱུན་གསུམ་ཙམ་ལས་མཚུངས་
 བར་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གས་མ་ཡུབ་སྟེ། བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུས་བྱས་དང་འབད་ཚོལ་
 སོགས་ཀྱིས་བསགས་པའི་ཚོས་དང་ཚོས་“མ”ཡིན་པའི་ལས་ལས་བདེ་སོགས་སྐྱེ་
 ལ། དབང་སོ་དང་དོན་དང་བདག་ཡིད་སྤང་བ་ལས་དབང་ཤེས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
 ཤེས་བྱ་ཚོས་ཙན། རི་སྐྱད་བཤད་པའི་རྒྱུན་གསུམ་སོ་དེ་ལས་དབང་ཤེས་དང་དེའི་
 འཁོར་གྱི་བདེ་སོགས་དེ་སྐྱེའི། བདག་ཡིད་སྤང་བ་སོགས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་
 ཏེ། དེའི་རྒྱུན་གསུམ་སོ་དེ་དག་མན་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ན་སྐྱེས་བུ་འགའ་ལ་
 དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་ཚོ་དབང་ཤེས་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་
 ཚོ་ནས་རྒྱ་ཚོགས་དེ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་བྱེད་པར་མཐོང་གི། །རྒྱ་གཞན་གྱི་
 རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་བྱེད་པར་མ་མཐོང་བ་དེའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོགས་པ་རྣམས་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཚོགས་རྒྱུན་
 གསུམ་ཁོ་ནས་སྐྱེད་པར་བྱུང་མེད་ན། རྒྱུན་གསུམ་ལས་སྐྱེས་པར་མཚུངས་པ་ལ་བདེ་
 ལྷུག་སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་འབྱུང་བ་ཅི་ཞེ་ན། རྒྱུན་གསུམ་ཙམ་ལས་སྐྱེས་པར་བྱུང་པར་
 མེད་ཀྱང་རྒྱུན་གསུམ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡིད་དུ་འོང་བའི་
 གཟུགས་དམིགས་རྒྱུན་དུ་ཡོད་པ་དང་། ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་གཟུགས་དམིགས་རྒྱུན་

༡ མ་ཕྱེ། ༤༠ནཉན། པ * མ

དུ་ཡོད་པ་སོགས་ལས། དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་བདེ་སྐྱབས་ལ་སོགས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བ་
ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བྱེད་རང་གི་ལུགས་ལ་སློབ་ཡིད་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱི་^༡ རྒྱ་བདག་ཡིད་
མཛད་པ་ཡིན་པར་ནི་བྱེད་མེད་ཀྱང་། ཡིད་ཤེས། རང་ལྷུལ་གསལ་བ་ལ་ཡང་དག་པར་
གཏན་ལ་མེབས་པ་དང་། མི་གསལ་བ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་། གང་
དུ་འདར་གཏན་ལ་མ་མེབས་པའི་ཐེ་ཚོམ་གསུམ་ཡོད་པ་བཞིན་ལོ། །

གཞན་དག་སློབ་ཤེས་པ་དབང་ཤེས་ལ་བྱས་ནས་རང་ལུགས་ཀྱི་དཔེར་འཆང་
བ་དག་ནི། ཐེ་ཚོམ་ཞེས་པ་མི་འགྲིག་བཞིན་དུ་བསྐྱིག་པར་ཟད་དོ། །འདི་ནི་ཚོས་
མཚོག་གི་ལུགས་བཞིན་དུ་བཤད་པའོ། །

གཉིས་པ་དེ་སྤོང་རང་རིག་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལ། སྤོང་བྱེད་རྣམས་གཞན་ཡོད་
པ་དགག་པ་དང་། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་བས་སྤོང་བའི་ཚུལ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པས་བདེ་སོགས་ཤེས་པ་ཡིན་
པར་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། །དེ་དག་ལ་སྤོང་བྱེད་ཡོད་པ་གྲུབ་ལ། དེ་ཡང་རང་ལས་རྣམས་
གཞན་པའི་སྤོང་བྱེད་ཡོད་པ་མི་འཐད་དེ། །འདི་ལྟར་བདེ་སོགས་དེ་རང་ལས་རྣམས་
གཞན་པའི་སྤོང་བྱེད་ཀྱིས་སྤོང་ན། དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་བདེ་སོགས་རང་དང་དུས་
མཉམ་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྤོང་ངམ། རང་ལས་སྤྱིས་བྱུང་བའི་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་
སྤོང་། དང་པོ་ལྟར་ན། དོན་གང་ཉེ་བའི་སློབ་ཤེས་དང་། དེའི་འཁོར་གྱི་བདེ་སོགས་
དེ་དག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་དོན་དེ་ཐོར་ནས་ནི་བདེ་སོགས་ཉིད་དབང་ཤེས་དེས་ནི་
ཅི་ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེས་བ་སྟེ། དག་དོན་ནི། གཟུགས་མཛེས་མཚོང་བའི་

༡ མ་ཕྱི། ༤༠ནལན། -+། * .

མིག་ཤེས་ཚོས་ཅན། རྒྱུ་རྒྱུ་རང་གི་འཁོར་གྱི་བདེ་བ་སྤོང་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 རྒྱུ་རྒྱུ་དེ་གཉིས་གཟུགས་མཛེས་གཟུང་དོན་དུ་ཉེ་བ་ལས་སྐྱེ་བར་ལྷན་པར་མེད་
 པའི་སྤྱིར་བཏགས་ལྟེ། དབང་ཤེས་གཅིག་གིས་གཟུགས་མཛེས་དང་བདེ་བ་གཉིས་ཀ་
 གཟུང་ལུལ་དུ་བྱེད་མི་སྲིད་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་རང་ལས་སྤྱིས་ཀྱང་བའི་
 ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་སྤོང་ཞིང་། དེ་ཡང་དང་པོར་དབང་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་
 འཛིན། དེའི་རྗེས་སུ་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་བདེ་སོགས་སྤོང་བའི་སྐོ་
 ཉམས་རིམ་གྱིས་འཛིན་ནོ། ཞེས་ན། འོ་ན། དེའི་ཆེ་བདེ་སོགས་དེ་སྤོང་བ་བར་རྣམ་
 པར་“ཆད་པ”མེད་པར་སྤང་བར་མི་འགྱུར་བ་སྟེ་གཟུགས་མཛེས་མཚོང་བའི་ཆེ་
 གཟུགས་མཛེས་མཚོང་བའི་མིག་ཤེས་དེའི་འཁོར་གྱི་བདེ་བ་བར་མ་ཆད་དུ་སྤང་
 བར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དང་པོར་གཟུགས་མཚོང་བའི་མིག་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་
 སྐྱེས། དེ་ནས་དེའི་འཁོར་གྱི་བདེ་བ་སྤོང་བའི་ཡིད་ཤེས་སྐྱེས། དེ་ནས་མིག་ཤེས་
 སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་སྐྱེས། དེ་ནས་དེའི་འཁོར་གྱི་བདེ་བ་སྤོང་བའི་ཡིད་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལ་
 སོགས་པའི་རིམ་པས་སྐྱེ་དགོས་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་བདེ་བ་སྤོང་བ་
 འཇུག་པ་མཚོགས་པའི་སྤྱིར། བར་མ་ཆད་དུ་སྤང་དོ་ཞེ་ན་འོ་ན་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་བདེ་
 བ་སྤོང་བ་དེ་དང་འཇུག་པ་མཚོགས་པར་མཚུངས་པའི་སྤྱིར། བདེ་སོགས་སྤོང་བ་
 མེད་པར་གཟུགས་མཛེས་མཚོང་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱང་སྐྱད་ཅིག་སྤྱི་བར་མ་ཆད་དུ་
 སྤང་བ་ཅིས་མ་ཡིན་ཏེ་སྤང་བར་ཐལ་ལོ། །དེ་འདྲོད་ན། མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་
 མཛེས་མཚོང་བའི་ཆེ་གཟུགས་མཚོང་བའང་བར་མ་ཆད་དུ་སྤང་བ་དང་། བདེ་བའང་

༡ མ་ཕྱུ། ༤༠བལ། ཆད་པ * ཆད་པ

བར་མ་ཆད་དུ་སྐྱོང་བར་སྤང་ན། གཟུགས་དང་བདེ་བ་རིམ་གྱིས་འཛིན་གྱི་བར་མ་
ཆད་དུ་མི་འཛིན་པ་བྱུང་དོ། །

གཤམ་ཉེ་དབང་ཤེས་གྱིས་གཟུང་དོན་དང་བདེ་སོགས་གཉིས་གཤམ་འཛིན་མི་སྲིད་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་གཉིས་གཉིས་གཟུང་དོན་སྤྱི་རོལ་དང་རང་གི་
འཁོར་གྱི་བདེ་སོགས་གཉིས་གཟུང་དོན་སྤྱི་རོལ་པ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཉེ། དབང་པོའི་
སེམས་ནི་སྤྱི་རོལ་ཁོ་ནའི་དངོས་གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་ངེས་པའི་སྤྱིར་དང་། དབང་ཤེས་མ་
འབྲུལ་པ་ཡིན་ན་བདེ་སོགས་སྤང་ཡུལ་དུ་མེད་ཀྱང་གཟུང་དོན་སྤྱི་རོལ་དག་ལས་སྐྱེ་
བས་ཁྲུབ་པའི་སྤྱིར་དང་། དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་བདེ་སོགས་གྱིས་དབང་ཤེས་དེ་ལ་
མན་པའི་རུས་པ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། །འདིས་རྟགས་སྐྱོར་གསུམ་བསྟན་ནོ། །

ཁོ་ན་རེ། གཉིས་གཉིས་ཤེས་མ་ཡིན་ཉེ། །བདེ་སོགས་མེད་ཀྱང་དོན་
དག་ལས། །སྐྱེ་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལ་ཁྲུབ་པ་མེད་དེ། སྤྱོད་སེར་སོགས་དུ་མས་མིག་ཤེས་
སྐྱེད་ཀྱང་སེར་པོ་སོགས་མེད་པའི་སྤྱོད་པོས་མིག་ཤེས་སྐྱེད་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་དུ་
གཟུགས་སོགས་དང་བདེ་སོགས་གཉིས་གཟུང་དུས་མཉམ་དུ་རང་འཛིན་དབང་ཤེས་
སྐྱེད་ཀྱང་། དེར་མ་ཟད་གཟུགས་སོགས་དང་བདེ་སོགས་གཉིས་གྱིས་སོ་སོ་སོ་སོར་
ཡང་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་སོགས་སྐྱེད་རུས་པ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་སྤྱོད་སོགས་རེ་
རེ་ཁོ་ན་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་སྲིད་པ་བཞིན་དུ་བདེ་སོགས་འབའ་ཞིག་འཛིན་པའི་
མིག་ཤེས་སྲིད་པར་འགྱུར་དོ། །དེ་ལྟར། བདེ་སོགས་སྐྱེ་བ་དེའི་རྒྱུའི་དོན་གཟུགས་
ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་སོགས་ནི་མ་བཟུང་བར་བདེ་སོགས་དེ་སྐྱོང་བར་ནི་འགྱུར་དགོས་
ནའང་དེ་ནི་མི་རིགས་སོ། །གཉིས་གཉིས་ཤེས་མ་ཡིན་ཉེ། །དེ་རུས་གྲུབ་མེད་

ཕྱིར་ཞེས་པ་རྟེན་ཆེན་པོ་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་ཀྱིས་རང་གི་གཟུང་ཡུལ་ཕྱི་དོན་
 འཛིན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་གམ་དུས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་བདེ་སོགས་འཛིན་ཅིང་སྤོང་བའི་ཚེ་
 ཅ། དབང་ཤེས་དེ་ལ་བདེ་སོགས་ཀྱིས་མི། སན་འདོགས་པའི་རུས་པ་ཅི་ལྟར་ཡོད་དེ་
 མེད་པར་ཐལ། གང་གི་ཕྱིར་ན་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་བདེ་སོགས་དེས་སྐྱེད་པའི་སྐོ་
 དབང་ཤེས་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱེད་རང་རིགས་པ་ཅན་པ་ཡང་བདེ་སོགས་
 ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་དབང་ཤེས་ཡོད་པར་མི་འདོད་པས་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་དང་ཡང་
 འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་རྒྱའི་དོན་ནི་མ་བཟུང་བར། །དེ་སྤོང་བར་ནི་མི་རིགས་སོ་
 ཞེས་ལ་རྒྱ་མཚོ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེར་ཐལ། དོན་མེད་པར་ནི་བདེ་ལ་སོགས། །མིག་
 སོགས་རྣམས་ཀྱིས་སྤོང་ན་ནི། །བདེ་སོགས་སྤོང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་གཟུགས་
 སོགས་སྤུང་མེད་སོགས་སྤུང་པར་ནམ་ཡང་མིག་གིས་འཛིན་ཅི་ལྟར་བར་མི་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར། གཅིག་གིས་གཉིས་ཤེས་མ་ཡིན་ཏེ། །དབང་པོའི་སེམས་ནི་དེས་ཕྱིར་དང་།
 ཞེས་པ་མ་ཁྲབ་བོ་ཞེ་ན། གཟུང་དོན་ཕྱི་དོན་འཛིན་པར་དེས་ན་ནི་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་
 དབང་ཤེས་ཀྱིས་བདེ་བ་ལ་སོགས་སྤོང་བར་མི་འགྱུར་བས་ཁྲབ་པར་ཐལ། རང་གི་
 ཡན་ལག་གིས་སན་འདོགས་རུས་པའི་སྐོ་ནས་སྤོང་བྱུང་གྱུར་པའི་གཟུང་དོན་ཡོད་
 པའི་དབང་ཤེས་ཡིན་ན། དེ་རྟེན་ཏུ་ཁ་ནང་ཁོ་ན་ལ་སྤོགས་དགོས་པས་ཕྱི་རོལ་མཚོང་
 བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཟུགས་མཛེས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དེ་དང་ནི་དེ་
 ཡོད་པ་ལས། ཡུལ་དེ་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་དང་། དེའི་འཁོར་གྱི་བདེ་སོགས་སྤོང་
 པའི་སྐོ་ཡིད་ཤེས་ནི་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས། རིམ་གྱིས་འཛིན་ན་དེ་སྤོང་
 བ། །རྣམ་ཚད་མེད་པར་སྤང་མི་འགྱུར། ཞེས་སོགས་གོང་གི་སྐོར་དེ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ཞི། ཡུལ་ཉེ་བ་ཙམ་གྱིས་བདེ་སོགས་སྲོང་བའི་སྒོ་སྒྲེན། ཅིག་ཅར་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་
ལ་སོགས་པའི་དོན་ནི་ཡོད་པ་ན། རྒྱ་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་བདེ་སྐྱབས་དག་ནི་སྲོང་བའི་
སྒོ་ནས་རིག་པར་འགྲུར་རོ། །

གལ་ཏེ་ཡུལ་ཉེ་བ་ཙམ་གྱིས་བདེ་སྐྱབས་སོགས་འབྲུང་བ་མ་ཡིན་གྱི་ཡུལ་
ཡོད་ཅིང་ནང་གི་ཉེར་ལེན་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་ན་སྐྱབས་བསྐྱེད་སོགས་འབྲུང་བ་ཡིན་
ལ། ཤེས་པ་གཅིག་པོ་དེ་ནི་བདེ་སྐྱབས་འགལ་བའི་ཅིག་ཅར་ཉེར་ལེན་མིན་པར་འདོད་
དོ་ཞེ་ན། རྒྱ་མཚན་གང་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ནི་བདེ་སོགས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་
ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེ་སོགས་དེ་མི་ཤེས་པའམ་བཅས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟོགས་གསལ་ཁས་སྲུང་སོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་ཤེས་བདེ་སོགས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་མི་
འདོད་ཀྱི་བདག་པོའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་འགྲུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བདག་པོའི་རྒྱ་དེ་ནི་འབྲས་
བུས་འགལ་བདག་ལ་འདར་སྐྱབས་མོང་བ་ཡོད་པར་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་ཉི་མའི་འོད་ལྷ་
བུའི་སྒྲིང་བ་གཅིག་མཚན་མོ་རྒྱ་བ་འུག་པ་ལྷ་བུ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་བྱ་རོག་ལ་
སོགས་པའི་མིག་གི་དབང་པོ་དག་རང་འབྲས་གཟུགས་མཐོང་བའི་ཤེས་པ་སྐྱེད་པ་
དང་མི་མ་སྐྱབས་པ་དང་། མ་སྐྱབས་པའི་ངོ་བོར་ཅིག་ཅར་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་བདག་པོའི་
རྒྱ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུར་བའི་ཤེས་པས་སྲོང་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་
ཞི། དེས་ན་བདེ་སོགས་ཤེས་པ་ཡིན་པས་སྲོང་བྱེད་ཡོད་ཅིང་། རང་ལས་རྗེས་གཞན་
པའི་ཤེས་པས་སྲོང་བ་མི་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར། བདེ་སོགས་སྲོང་བྱེད་རང་རིག་མངོན་
སྤྲུལ་ཡོད་པར་གྲུབ་ལ། དེ་ཡང་བདེ་སོགས་རང་རིག་མངོན་སྤྲུལ་གྱིས་སྲོང་བའི་ཚུལ་

ནི། བདེ་སོགས་རྣམས་ནི་རང་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་འཕོས་པའི་དོན་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་
 སོགས་ནི་སྤང་བའི་གཞན་རིག་གི་¹“ཤེས་པ་ཡིན་ལ། བདེ་སོགས་རང་གི་བདག་ཉིད་
 རིག་པར་བྱེད་པའི་མངོན་སུམ་འདི་དག་ནི་གཟུགས་སོགས་དོན་ལས་སྐྱེ་བ་ཙམ་དུ་
 ཟད་ཀྱི། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྤང་བའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དོན་གྱི་
 བདག་ཉིད་དམ་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་བདེ་སོགས་གཟུང་རྣམ་གྱི་ཆ་སྤོང་བྱ་ཡིན་ཞིང་།
 བདེ་སོགས་དེ་དག་གི་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་འཛིན་རྣམ་དེས་གཟུང་རྣམ་དེ་
 དག་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བདེ་སོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་འཛིན་རྣམ་ནི་
 རང་གི་དོན་ནམ་ཡུལ་བདེ་སོགས་སྤོང་བའི་རང་རིག་ཡིན་པར་བཤད་དེ། །སྤོང་བྱ་
 སྤོང་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་པས་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་ཞིག་དགོས་ལ། དེའི་སྤྱིར་
 བདེ་སོགས་ནི་གཟུགས་སོགས་དམིགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་སྤོང་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། བདེ་
 སོགས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་དམིགས་པ་ཉིད་དུ་འཛོག་པ་ནི། བདེ་སོགས་གཟུགས་
 སོགས་དེ་ལྟར་སྤང་བའམ། དེའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའོ། །དེ་སྤོང་སྤྱིར་ན་འཛིག་ཅེན་
 འདོགས། །སྤྱི་རོལ་དོན་ནི་དངོས་སུ་མིན། ཞེས་པའི་རྟེན་པ་འདི་གཉིས་རྒྱ་གར་དང་ཁ་
 ཆེའི་རྩ་བའི་དབེ་ལ་མེད་ཅིང་། ལྷ་དབང་སློའི་རྒྱ་དབེ་ལ་ཡོད་པ་ལ་ཡང་ཆེགས་
 “བཅད་² ཀྱི་སྤེལ་སྤོང་མི་སྤང་དོ། ཞེས་དབང་ལོ་གསུང་ཞིང་། རྒྱན་དང་། ཉི་མ་སྤྲས་
 ལ། ཡ་མ་རི་ལ་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཐམས་ཅད་ནའང་མེད་པས། མས་ལྷ་དབང་སློའི་
 འགྲེལ་པ་བསྐྱུར་བ་ན་འགྲེལ་ཆེག་རྩ་བར་ཤོར་བ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་དོན་སྤོང་བར་བཤད་དེ། ཞེས་པའི་དོན་ཡུལ་ལ་མ་གོ་བར་སྤྱི་དོན་ལ་

¹ མ་ཕྱི། ༡༡ན་ལ། ཤམ *ཤེས
² མ་ཕྱི། ༡༡བ་ལ། ཅད *བཅད

བཟུང་བའི་སྡིག་གྲུང་དག་གིས་བབ་ཚོལ་ཆེན་པོ་བྱས་ལ། དེར་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་སྡིག་གྲུང་དག་གིས་བདེ་སོགས་ཁོ་རང་སྲོང་གྲུང་གི་རང་རིག་ཏུ་བཟུང་ནས་གཞུང་འདི་དག་སྡིན་ཅི་ལོག་འབའ་ཞིག་ཏུ་བཤད་མོད། རང་རིག་མ་དེས་པའི་འཆམ་གཏམ་དེ་ནི་ཁོ་བོས་ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་སྐྱུ་སེལ་དུ་བཀག་ཟེན་ཅིང་། འདིར་བདེ་སོགས་ནི་སྲོང་གྲུང་གཟུང་ནམ་ཡིན་ལ། དེ་སྲོང་གྲུང་རང་རིག་ནི་འཛིན་ནམ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱུ་ཞིང་། བདེ་སོགས་སྲོང་བའི་རང་རིག་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ནི། བདེ་སོགས་ཚོས་ཅན། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྲོང་གྲུང་ཡོད་དེ། སྲོང་གྲུང་ཡོད་ཅིང་རང་ལས་རྗེས་གཞན་གྱི་ཤེས་པས་སྲོང་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་ལ། ཉགས་དེའི་སྟོགས་ཚོས་དང་པོ་སྐྱབ་པ་ནི། དེ་དང་དེ་མིན་རང་བཞིན་ཅན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཅིང་། སྟོགས་ཚོས་ཕྱི་མ་སྐྱབ་པ། རོན་གང་ཉེ་བས་སློ་དང་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ལ། དེ་ཕྱིར་བདེ་སོགས་རང་ཉིད་ལ། ཞེས་པ་མན་གྱིས་དམ་བཅའ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བདེ་སོགས་ཕྱིའི་བེམས་པོ་ཡིན་པས་དེ་སྲོང་རང་རིག་མེད་པར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གྲགས་ཅན་པ་འགའ་ཞིག་བདེ་སོགས་ཕྱི་རོལ་ན་གནས་པ་ཉིད་དང་ནི་སེམས་མེད་པའི་བེམས་པོ་དང་། དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་ཡིན་པར་སྐྱ་སྟེ་ཞེས་པའོ། །སྟེ་ཞེས་པ་ཕྱི་མ་དག་འདྲེན་པའི་ཚིག་གོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། བདེ་སོགས་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་དང་ཕྱིའི་བེམས་པོ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། ཅན་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་ཡི་སྟོགས་ལ་ཡང་དབང་

ཤེས་ཀྱིས་བདེ་སོགས་དང་གཟུགས་སོགས་གཉིས་ཅིག་ཅར་འཛིན་དགོས་ནའང་།
 དབང་པོའི་སེམས་ནི་དེས་སྲིར་དང་། ཞེས་སོགས་སྤར་བཤད་པའི་རྩལ་གྱིས་མི་
 རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་བདེ་སོགས་དང་སྲོ་སོགས་ཐ་དད་ཡིན་ན་སྤར་བཤད་པའི་སྲོལ་
 རྣམས་འགྲུང་ཡང་། སྲོ་སོགས་རང་བཞིན་བདེ་སོགས་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་སྲིད།
 དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཅིག་ཅར་འཛིན་གྱང་སྲོལ་མེད་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་སྲིར་སྲིའི་བེམས་
 བོ་ཡང་ཡིན་ནོ། ཞེ་ན། བདེ་སོགས་དང་སྲོ་སོགས་དེ་ཚོས་ཅན། ཅི་ལྟར་ཐ་མི་དད་པ་
 ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་སྤར་བ་ཅན་གྱི་སྲོལ་སྤར་མ་འགྲུལ་བའི་
 སེམས་ཀྱིས་ནི། སོ་སོར་བརྒྱུང་བའི་སྲིད། གཞན་ཡང་བདེ་སོགས་སྲོ་སོགས་དང་
 གཅིག་ཡིན་ན། དུམ་སྲི་རོལ་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པ་དེར་བྱུང་བར་
 ཡོད་པ་མིན་ཡང་གོམས་པ་ཡིན་ནི་བྱུང་བར་ལས་སྲོལ་དགའ་བ་དང་ཡོངས་སུ་
 གཏུང་བའི་བྱུང་བར་དུ་ནི་མི་འགྲུར་རོ། །སྲི་རོལ་བེམས་པོའི་བག་ཆགས་གོམས་
 པའི་དབང་གིས་གཞན་དང་གཞན་དུ་མི་འགྲུར་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་སྲོལ་ཡང་བདེ་
 སོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་སྲོ་གོམས་པས་བྱུང་བར་དུ་གྲུར་བ་ན་བདེ་སྲུག་
 སོགས་མ་འདྲ་བའི་བྱུང་བར་དུ་འགྲུར་བ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྲོ་བདེ་སོགས་ཀྱི་
 བདག་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྲི་རོལ་དོན་དེ་བདེ་སོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དང་གཅིག་ཡིན་
 ཞེས་ངེ་ལྟར་རྟོགས་དེ་རྟོགས་པ་མི་འཐད་དོ། །

གལ་ཏེ་བདེ་སོགས་ཤེས་པ་ཡིན་ན་སྲོ་སོགས་དང་རིགས་ནི་ཐ་དད་དག་ཏུ་
 འགྲུར་བས་གཟུང་འཛིན་མ་ཡིན་པར་འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། རྟེན་སྲུ་ནི་བདེ་སོགས་ཀྱི་
 ཀྱི་འཛིན་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འགྲུར་ཏེ། བདེ་སོགས་བེམས་པོ་ཡིན་ཞིང་རྟེན་སྲུ་ཤེས་

བ་ཡིན་པས་རིགས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་དོ། །འབྲུབ་ཉམས་ཁས་ཏེ། ཉམས་ཚ་བའི་གྲུབ་
པའི་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ཡང་སྐྱེས་བུ་ཁོ་ན་ཤེས་པ་ཡིན་ལ་གཞན་ཤེས་བུ་
ཐམས་ཅད་བེམས་པོར་འདོད་པའི་སྐོ་ཡང་བེམས་པོར་འདོད་བ་ཡིན་ནོ། །འདོད་ན།
དེས་ན་སྐྱེས་བུ་དེ་བདེ་སོགས་སྤོང་བའི་སྐོ་ནས་ཟ་བ་པོ་ཉིད་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །

རིགས་པ་འདིས་ནི་སྐོ་དང་སྐྱ་སོགས་གཟུང་འཛིན་ཡིན་པས་རྒྱ་དང་འབྲས་
བུ་ཉིད་དུ་སྐྱ་བ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་བསལ་བ། སྐྱེས་བུ་དང་སྐྱ་སོགས་
ཚོས་ཅན། རྒྱ་འབྲས་སུ་ཐལ། གཟུང་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །འདོད་ན་སྐྱེས་བུ་
ཉམས་པ་ཡིན་པ་བུད་དོ། །ཉམས་འབྲུབ་དངོས། གཞན་ཡང་སྐོ་དང་སྐྱ་སོགས་གཟུང་
འཛིན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་འཐད་པ་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་
གཟུང་དང་འཛིན་པ་ཉིད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉམས་མ་གྲུབ་ན་གཉི་ག་བེམས་པོ་ཡིན་
པ་བུད་དོ། གཞན་ཡང་སྐོ་དང་སྐྱ་སོགས་གཟུང་འཛིན་ཡིན་པས་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཡོད་
ན། དེ་ནི་གཞན་ལའང་མཚུངས་པར་འགྲུར་ཏེ། རི་ལྟར་འགྲུར་ན། བདེ་སོགས་དང་
སྐོ་སོགས་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཐལ། གཟུང་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉམས་དངོས། འབྲུབ་
པ་གོང་ལ་མཚུངས། འདོད་ན་དེ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པ་བུད། ཡོད་ན་དེ་ནི་གཞན་
ལའང་འགྲུར་ཞེས་པ་ལ། རྒྱ་བོད་ཀྱི་འགྲེལ་བྱེད་དག་གིས་འཆད་ཚུལ་གཞན་སྣ་
ཚོགས་པ་བུས་མོད། ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱིང་སོ་མ་མཐོང་དོ། །

གཉིས་པ་ནང་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་ནི། རི་སྐྱད་བཤད་པའི་
ཚུལ་གྱིས་བདེ་སོགས་གོམས་པའི་དབང་གིས་འབྲུང་བར་དུ་འགྲུར་པ་དེའི་ཕྱིར།

༡ མ་ཕྱེ། ༡༩བཤན། ཕྱི * ཕྱིར

བདེ་སོགས་དེ་ནི་ནང་ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དང་ཞེས་པ་རྣམ་གྲངས་སྤྱི་མ་བསྟུ་བའི་
 ཚིག་ཡིན་པས་དེར་མ་ཟད་སྤོང་བྱ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་སེམས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཁྲུབ་
 པ་ཡོད་དེ། གང་གི་རང་བཞིན་སྤོང་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་ཡི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྤོང་བ་མ་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་མིག་ཤེས་^༡ གྱིས་^༡ གཟུགས་མ་སྤོང་བ་བཞིན། གལ་ཏེ་
 སྤོང་བའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་བདེ་སོགས་དེའི་རྣམ་པ་སྐོ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཞིང་
 རྣམ་པ་དེ་སྤོང་བའམ་ཤེས་པ་དེས་རིག་ཅིང་སྤོང་བ་ཡིན་གྱི་བདེ་སོགས་ཤེས་པས་
 སྤོང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེན། འདི་ནི་གྲངས་ཅན་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ཏེ། སྤོང་བ་དང་
 ཤེས་པ་དང་རིག་པ་རྣམས་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཞིང་དེ་ལ་ནི་སྤྱེས་བྱ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ།
 སྤོང་བའི་མེ་མོང་ཞེས་བྱ་བ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་ཡུལ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་
 ཤེས་པས་འཛིན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །བདེ་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་སྤོང་བའི་རྣམ་
 པ་ཅན་དང་། སྤང་བདེ་སོགས་སྤོང་བ་སྤྱིས་བྲན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྤོང་བ་མ་
 གཏོགས་བདེ་སོགས་འདིའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྐོ་གང་ཡོད་དེ་ཡོད་པར་མི་འཐད་
 དོ། །དེའི་རྒྱ་མཚོན་ཡང་། གཟུགས་སོགས་དེ་དང་དེའི་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་
 དང་སྟུག་བསྐྱེད་སོགས་སྤོང་བའི་བདེ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་གཅིག་ཉིད་
 འབྱུང་བར་འབྱུང་བར་མཐོང་གི་བདེ་སོགས་དང་ཤེས་པའི་བར་དུ་དེ་གཉིས་ལས་
 གཞན་པའི་བདེ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཅན་གྱི་སྤོང་བའི་སྤང་དགོས་པ་ལ་མ་མཐོང་
 བའི་སྤྱིར་དོ། །

གལ་ཏེ་མགའ་གྱིས་སེམས་ཀྱི་ལྷགས་གོང་དང་ནི་མེ་བཞིན་དུ། རྣམ་པ་དང་

^༡ མ་ཕྱེ། ༡༧༡༧། གྱིས * གྱིས

ཀྱང་། འདྲེས་བས་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པར་མཐོང་བ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་
 དངོས་སོ་གྲུན་ལ་རྗེས་ཐ་དད་དང་ཐ་དད་མིན་པའི་རྣམ་གཞག་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ།
 ལྷོ་མ་འབྲུལ་བས་ཐ་དད་མེད་པར་ལྷོང་བ་རོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་གང་ཡིན་པ་ལྷོ་
 མ་འབྲུལ་བས་ཐ་དད་ཏུ་དམིགས་པ་དེ་རྗེས་ཐ་དད་པ་ཅན་ཏུ་གྱུ་བ་ལ། ལྷོ་མ་འབྲུལ་
 བས་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པ་འདི་གཅིག་གི་སྐྱུ་བ་བྱེད་མ་ཡིན་ན་ལྷོ་མ་འབྲུལ་བས་ཐ་
 དད་ཏུ་དམིགས་པ་འདར་ཐ་དད་ཀྱི་སྐྱུ་བ་བྱེད་ཏུ་འགྱུ་བ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ལྷོ་
 མ་འབྲུལ་བས་གཅིག་ཐ་དད་ཏུ་དམིགས་པས་གཅིག་ཐ་དད་ཏུ་མི་འགྱུ་བ་ན་གཅིག་ཐ་
 དད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གྱུར་མེད་དོ་ཞེས་སྤྱི་བྱུ་བ་སྐྱུ་བས་ནས་དེས་ན་གངས་ཅན་ཁྱེད་
 ལའང་གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གྱུར་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གངས་ཅན་ཁྱེད་
 ཀྱི་ལྷུགས་དེ་ལྟར་ན། ཐ་དད་དང་ཐ་དད་མེད་པར་སྐྱུ་བ་པའི་ཉེན་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་པར་
 ཐལ། ལྷུག་བསྐྱུ་བ་དང་དཀར་སོགས་ལྷོ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་ཐ་དད་ཏུ་སྤང་ཡང་ཐ་དད་མ་
 ཡིན་ལ་ལྷོ་ལྷོང་གཉིས་ནི་ཐ་དད་མེད་པར་སྤང་ཡང་ཐ་དད་པ་ཡིན་པས་ནའོ། །

གལ་ཏེ་ཁྱེད་རང་གི་ལྷུགས་ལ་གཙོ་བོ་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་ཏུ་ཚོར་བ་
 སོགས་སེམས་གྱུར་རྗེས་ཐ་དད་པ་ཏུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། རྗེས་ཀྱི་ཉོག་བས་གང་རུང་རེ་
 དེས་ཀྱི་གཞན་མི་དེས་པ་བཞིན་དུ། ལྷོ་ལྷོང་རྗེས་ཐ་དད་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་གང་རུང་རེ་
 མཐོང་གི་གཉི་ག་མི་མཐོང་བ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། དུས་གཅིག་གི་ཆེ་ཆོར་བ་ལྟར་བྱ་གཅིག་
 ཆེས་གསལ་བར་རྒྱ་བས་འདུ་ཤེས་སོགས་གཞན་རྣམས་བསྐྱེད་པས་ཤིང་དེས་པའི་
 ལོགས་གྱུས་ནའང་། སེམས་ཀྱི་ཁྱེད་པར་རྒྱུན་གྱིས་འཇུག་པ་དག་ལ་བརྟགས་པ་ན་

༡ མ་ཕྱི། ༡༯ནམ་ན། བཞག * གཞག

མཚན་མར་འདྲིན་པ་སོགས་སེམས་བྱུང་གཞན་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཐ་དད་པར་ཉི་
མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ཞིང་རྟོག་པས་དེས་པའི་བྱིར། ཚོར་བ་སོགས་ནང་པན་ཚུན་
རྗེས་ཐ་དད་པའི་རྣམ་གཞག་ཚད་མས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། རྫོ་མྱོང་ཐ་དད་མངོན་སུམ་
གྱིས་ནམ་ཡང་མཐོང་བའི་བྱིར་མི་མཚུངས་སོ། །འདི་ནི་སེམས་དུ་མ་དུས་གཅིག་ཏུ་
འབྱུང་བ་རྣམས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཞེས་ཚོད་པ་དང་། ལན་གྱིས་ཀྱང་དེ་དག་
ནང་པན་ཚུན་རྗེས་ཐ་དད་པར་སྟོན་བ་ཡིན་གྱི། སེམས་དང་དེའི་འཁོར་གྱི་སེམས་བྱུང་
རྗེས་ཐ་དད་དུ་སྟོན་བ་མ་ཡིན་ཡང་། ཁ་གཅིག་སེམས་སེམས་བྱུང་རྗེས་ཐ་དད་པའི་
སྐབས་བྱེད་དུ་གཞུང་འདི་འདྲེན་པ་དང་། གཞན་དག་སྐབས་འདིར་སེམས་སེམས་བྱུང་
རྗེས་ཐ་དད་དུ་འདྲོད་པའི་གཞན་ལུགས་ལ་བརྟེན་བ་ཡིན་ཞེས་འཆད་པ་གཉི་གའང་
རྣམ་པར་འབྲམས་པའོ། །རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

།རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ།།

བཞི་བ་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་
ལ་མངོན་སུམ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚོད་སྤང་བཤད་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཚད་མ་
མངོན། རྣམ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་མས་བསྟན། །མ་འདྲེས་པའི་དོན་ཅམ་མཐོང་། ཞེས་
པ་འཆད་བ་སྟེ། མངོན་འདིའི་རང་འགྲེལ་དུ། རྣམ་འབྱོར་བ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་ལུང་ལས་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ཅམ་མཐོང་བ་ནི་མངོན་སུམ་སོ། ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ལུང་ལས་ཞེས་བ་ནི། རྒྱ་མས་བསྟན་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་རྒྱ་མས་ལུང་ལོག་ཅིང་གདམ་དག་བསྟན་བ་ལས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི།

བསྐྱོམ་པའི་ཆེ་རིགས་པ་པོར་ནས་ཆིག་ཅམ་ལ་སྐྱབས་སུ་གཟུང་དགོས་པར་སྟོན་
 པ་མ་ཡིན་པས་སྐབས་འདིའི་ལུང་ཞེས་པ་རིགས་པའི་རྒྱས་བྲངས་པའི་ལུང་ལ་
 བཤད་པས་ནི་ལམ་གྱི་རྩ་བ་གཙོད་པར་གྱེད་ཀྱི་དེ་ཡང་། དེ་ལྟར་བུའི་མདོ་ཆིག་
 རྩ་འགྲེལ་འཆད་པ་ལ་གཙོ་བོར་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་
 གཞི་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་སྐོན་ས་རྟོག་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་མཚན་པ་ཅམ་
 ཞེས་སྟོན་པར་གྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་རྣལ་འབྱོར་བའི་རྒྱད་གྱི་
 ཤེས་པ་ཡིན་པ། དུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྤར་ལེུ་གཉིས་པར་བཤད་པའི་བདེན་པ་བཞི་
 བོ་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་ལས། ཡང་ན་སྤར་དབང་བོའི་མངོན་སུམ་དུ་
 བཤད་པའི་ཚོས་དེ་དག་གི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་གཉིས་མེད་གྱི་སྤོང་བ་དེ་ལ་དམིགས་པ། དེ་
 ཡང་བདག་རྐྱེན་གྱི་ཁྱད་པར་བསྐྱོམས་སྟོབས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པ། ལྷང་ཚུལ་གྱི་
 ཁྱད་པར་རྟོག་པའི་བྲ་བ་རྣམ་པར་བསལ་བའི་དབང་གིས་ཡུལ་གསལ་བ་ཉིད་དུ་སྤང་
 བ་གང་ཡིན་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་ཀོ། གལ་ཏེ་དེའི་ཆེ་ཉེ་བར་ཡོད་པ་ད་
 ལྟའི་དུས་ཀྱི་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བའི་ཤེས་པ་ནི་ཡུལ་གསལ་བར་
 ལྷང་བ་འཐད་ན། དེའི་ཆེ་ཉེ་བར་མེད་པ་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ཚོས་ལ་དམིགས་
 པའི་རྣལ་འབྱོར་བའི་ཤེས་པ་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་གསལ་བར་སྤང་བ་ནི་ལྟར་
 འཐད་ཅེ་ན། དེའི་ཆེ་ཉེ་བར་མི་གནས་པའི་དོན་ཀྱང་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་གསལ་
 བར་སྤང་བ་འཐད་དེ། འདི་ལྟར། འདོད་ཆགས་དང་། ལྷག་ལ་སོགས་པས་འདྲིགས་
 པ་དང་། ལུ་སྐྱུག་པ་ཤི་བའི་སྤང་བ་གྱིས་ཡིད་བརྒྱལ་བ་དང་། ལྷན་པོ་མི་བ་སོགས་

༡ མཐུ། ༡༥༣༡ན། བྱ * བྱེད་

གྲིས་ཡིད་བསྐྱད་པས་ཆགས་ལུལ་གྱི་བུད་མེད་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་པའས། དེའི་
ཆེ་ཉེ་བར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་མདུན་ན་གནས་པ་བཞིན་དུ་ཞི་གསལ་བར་
མཐོང་བར་འགྲུང་བའི་སྲིད་རོ། །

གལ་ཉེ་དེ་འབྲའི་བསྐྱོམས་བྱུང་གི་ཤེས་པ་དེ་ལུལ་གསལ་བར་སྤང་ཡང་རྟོག་
པའི་བྲ་བ་བསལ་བའི་དབང་གིས་ཡིན་པ་མ་དེས་ཉེ། མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་དང་བཅས་ཀྱང་ལུལ་གསལ་བར་སྤང་བའི་སྲིད་རོ་ཞེ་ན། གཉིད་ལོག་པའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་པ་ལའང་རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། རྣམ་པར་
རྟོག་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ནི་དོན་གསལ་བར་སྤང་བ་ཅན་མ་ཡིན་ཉེ། མི་ལམ་ན་
ཡང་། རྟོག་བཅས་ཀྱི་“ཤེས་”པ་སྐྱེས་པ་རྣམས་གཉིད་སད་པའི་ཆེ་བྲན་པ་ན་ཤེས་པ་
དེ་ལུལ་གསལ་བར་སྤང་བ་དེ་འབྲའི་དོན་ལྡན་མིན་པར་མི་གསལ་བའི་རྣམ་པར་ཅན་
དུ་བྲན་པས་ཁྲུབ་པའི་སྲིད། ཞི་ཞེས་པའི་དགར་ཚིག་གིས་འདི་དག་གིས་བྲགས་ལ་
འཕངས་པ་ནི་གཉིད་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེས་པ་
འགའ་ཞིག་སད་པའི་ཆེ་ལུལ་གསལ་བར་སྤང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བྲན་པས་ཁྲུབ་པའི་
སྲིད། རྟོག་མེད་ཡིན་ཞེས་པའོ། །

འབྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག །བྲན་པ་ཞེས་པ་མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྲན་པ་ལ་
བྱས་ནས་རྐང་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ལྟོག་ཁྲུབ་བསྟན། བྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་མི་མ་བུ་
དཔེ་བསྟན། རྟོག་པའི་བྲ་བ་རྣམ་པསལ་བས། ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་
སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པའི་རྗེས་ཁྲུབ་བསྟན། འདོད་འཇིགས་ཞེས་

༡ མ་ཕྱེ། ༤༤༡ན། ཤས *ཤེས

སོགས་རྐང་པ་བཞེས། མཐུན་དཔེ་བསྟན་པ་ཞེས་འཆད་ལ། ཚོས་མཚོག་ནི། རྣམ་
 པར་རྟོག་དང་ཞེས་སོགས་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོག་ཁྲུབ་བསྟན། དེ་ནས་རྐང་པ་
 གཉིས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་པས། རྣམ་པར་རྟོག་དང་རྗེས་
 འབྲེལ་ནི། །དོན་གསལ་སྤང་བ་ཅན་མ་ཡིན། །མི་ལམ་ན་ཡང་བྲན་པ་དེ་དེ་འབྲེལ་དོན་
 ཐུན་མིན་པར་བྲན་པས་ཁྲུབ་པའི་སྲིར་ཞེས་འཆད་དོ། །དོན་བསྟོམས་སྟོབས་ཀྱིས་
 དུལ་གསལ་བར་སྤང་ན་རྟོག་མེད་ཡིན་པས་ཁྲུབ་ན། བསྟོམས་སྟོབས་ཀྱིས་དུལ་
 གསལ་བར་སྤང་བའི་རྣམ་འབྱོར་བའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་འབྱོར་མདོན་སྲུང་
 ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རུས་གོང་ལ་སོགས་པ་མི་གཅང་བ་དང་། ཟད་པར་ས་དང་ཚུལ་
 སོགས་པ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྟོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་
 སྐྱལ་ཞིང་བསྐྱེད་པ་ན་བསྟོམ་བྱའི་དོན་ལ་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་གསལ་བར་སྤང་བ་ཅན་
 དུ་མཐོང་བ་དེའི་སྲིད། བདེན་པའི་རྣམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་པ་དང་། ཟད་པར་
 ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གང་དང་གང་གིན་དུ་བསྟོམས་པར་སྐྱར་
 པ་བསྟོམས་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ན། བསྟོམ་པ་དེ་གསལ་ལ་མི་རྟོག་པའི་སྟོང་
 འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཚེ་བསྟོམ་བུ་གསལ་བར་སྤང་བའི་མི་རྟོག་པའི་སྟོང་
 བསྟོམས་པའི་འབྲས་བུར་འགྱུར་པའི་རྣམ་འབྱོར་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
 བསྟོམས་སྟོབས་ཀྱིས་གསལ་བར་སྤང་བའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དུལ་ཡང་དག་པ་
 དང་། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ཅན་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྤར་ཚད་མ་གྲུབ་པར་བཤད་
 པའི་བདེན་བཞེད་དངོས་པོ་མི་རྟོག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་ལྟ་བུ་ཡང་དག་པའི་དོན་
 རྟོགས་པའི་བསྟོམས་བྱུང་གི་ཤེས་པ་རྟོག་མེད་རང་གི་གཞལ་བུ་ལ་སྐྱུ་བ་མེད་པ་

ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་བསྐྱོམས་སྤྱད་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འདོད་ཀྱི། དེ་ལས་ལྷག་མ་
ཟད་པར་ལ་སོགས་པ་ནི་གསལ་བར་སྤང་ཞིང་རྟོག་མེད་ཡིན་ཀྱང་། ཉེ་བར་བསྐྱད་ཅི་
འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ། །འདིས་ན་རྣམ་
འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོའི་བྱད་པར་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱན་མཁའ་པོས། མི་གཙང་ཟད་པར་ས་ལ་སོགས་ཞེས་སོགས་བྱེ་བྲག་སྐྱ་
བའི་ཚོད་སྲོང་དུ་འཆད་དེ། །འདི་ལྟར་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་ན་དེ། དུས་གསུམ་པོ་ནི་དངོས་
པོར་ཡོད་པས་དེ་དག་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་འབྱོར་བའི་ཤེས་པ་བསྐྱོམས་སྐྱབས་
གྱིས་གསལ་བར་སྤང་བ་འཐད་ནའང་། དངོས་པོར་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་
འབྱོར་བའི་ཤེས་པ་བསྐྱོམས་སྐྱབས་གྱིས་ཡུལ་གསལ་བར་སྤང་བ་ཇི་ལྟར་འཐད་ཅི་
ན། མི་གཙང་ཟད་པར་ས་ལ་སོགས། །ཡང་དག་མིན་པའང་བསྐྱོམས་པ་ཡི། །སྐྱབས་
གྱིས་སྐྱལ་བ་རྟོག་མེད་དང་། །གསལ་བར་སྤང་བ་ཅན་དུ་ཁྱོད་རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་
ལས་ཀྱང་མཐོང་བའི་སྲིད། ཡུལ་དངོས་པོར་མེད་ཀྱང་བསྐྱོམས་སྐྱབས་གྱིས་གསལ་
སྤང་སྐྱེས་པ་མི་སྲིད་པར་འདོད་པ་ནི་ཁས་སྲུངས་ནང་འགལ་ལོ། །འོ་ན་ཟད་པར་
སོགས་གྱི་ཉིང་དེ་འཇིན་དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་ནམ་ཞེས་ན།
བསྐྱོམས་སྐྱབས་གྱིས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་གསལ་བར་སྤང་བའི་རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་
ཡིན་ཀྱང་། འཁྲུལ་བའི་སྲིད་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ལ། ཡང་དག་པའི་དོན་
ལ་གསལ་སྤང་སྐྱེས་པའི་རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་དག་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མོ། །ཞེས་
སྟོན་པ་ནི། དེ་སྲིད་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན། ཞེས་པ་མན་ཆད་དོ་ཞེས་འཆད་དེ་ཤིན་

དུ་ལེགས་སོ། །

གཉིས་པ་ཞར་ལ་མངོན་སུམ་སྤྱི་ལོ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚོད་སྤང་བ་ཤད་པ་ནི།
ཚད་མ་མངོན། མིང་དང་རིགས་སོགས་སྒྲོར་བ་ཡིན། རྟོག་པ་དང་བལ་མངོན་སུམ་
སོ། ཞེས་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་རྟོག་བལ་སྒྲོས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཚོད་པ་སྤོང་བའི་
ཕྱིར། ཚད་མ་མངོན། རྟོག་པའང་རང་རིག་ཉིད་དུ་འདོད། །དོན་ལ་མ་ཡིན་དེ་རྟོག་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་། ལོ་རྒྱུ་བ་“དད་”པ་ཤེས་རབ་དང་། ཞུམ་སེང་རྒྱལ་
གྱི་འགྲུང་ལ་ཚིག་དེ་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་། མས། ལྷ་དབང་སློའི་འགྲེལ་བའི་ནང་དུ་མདོ་
ཚིག་བྲངས་པ་ན། རང་རིག་ལའང་རྟོག་མ་འདོད། །དོན་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་ཕྱིར་རོ།
ཞེས་བསྒྲུར་བ་དེ་འགྲུང་ལེགས་སོ། །དེ་ལ་འདིར་ཡང་། མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་
རྟོག་བལ་སྒྲོན་པའི་མདོ་ཚིག་རྒྱས་པར་བཤད་ནས། དབང་སོ་དང་། ཡིད་དང་། རང་
རིག་དང་། རྣམ་འབྲེལ་པའི་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་རེ་རེ་ནས་རྟོག་བལ་དུ་
“བསྐྱབས་”ཟེན་པའི་རྗེས་སུ། ཚོད་སྤོང་གི་མདོ་ཚིག་དེ་འགྲེལ་བ་ལ། ཤེས་གང་གང་
ལ་སྒྲོད་འདོད། ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བཞི་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་གཉི་ག་སུ། ཚོད་སྤོང་འདི་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་
རྟོག་བལ་དུ་བཤད་པ་ལ། ཚོད་པ་སྤོང་བ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་རེ་རེ་ནས་
རྟོག་བལ་དུ་བསྐྱབས་ཟེན་པའི་རྗེས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། བཞན་དག་འཆད་པ་ལྟར་
རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲོས་སུ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་ཡིན་ན་“ཅིའི་”ཕྱིར་རང་རིག་མངོན་

༡ མ་ཕྱ། ༡༦༧ན། དད * དད
༢ མ་ཕྱ། ༡༦༧ན། ལྷ་བལ * བསྐྱབས
༣ མ་ཕྱ། ༡༦༧ན། ཅིའི * ཅིའི

སུམ་གྱི་སྐབས་སུམ་འཆད་པར་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་འཆད། དེས་ན་
 ཚོད་པའི་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་རྟོག་བྲལ་
 ཏུ་སྦྲས་པ་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་སྐབས་སུ་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་
 བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་སྤོང་བྱེད་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡོད་པར་སྦྲས་པ་འགལ་བ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྟོག་པ་ལའང་རང་གི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་སྤོང་བྱེད་རང་རིག་
 མངོན་སུམ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་ནི་
 རྟོག་པ་དང་བྲལ་བར་མི་འཐད་པས། རྟོག་སྤོང་རང་རིག་མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་མ་ཡིན་
 བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་རྟོག་བྲལ་ཉམས་སོ། །དེ་བས་ན་
 ཁྱོད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་ཁྱོད་རང་ཉིད་ཀྱི་རང་རིག་གི་རྣམ་པར་བཞག་
 པས་བཀག་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་པའོ། །དེ་བས་ན་རང་རིག་གི་རྣམ་བཞག་དང་འགལ་བ་
 བསྟན་ནས་མངོན་སུམ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཚོད་པ་ཡིན་ཅོ། །

དེ་ཡང་ཚད་མ་མདའི་ཚོད་སྤོང་གི་གཞུང་དེའི་སྐབས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ཏུ་ཚོད་པ་
 བསྐྱབ་ན། གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་རང་རིག་པ་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་རྟོག་
 པའི་ཤེས་པ་ཡང་མངོན་སུམ་ཏུ་འགྱུར་རོ། ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས་ལ། འདིའི་ཚིག་
 འཇུག་གཞི་ཆེ་བས་འཇུག་ཏེ། ཚོད་པ་འདི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཁོ་ནའི་ཚོད་སྤོང་དང་།
 ཚོད་ཚུལ་ཡང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་སྤོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ན།
 རྟོག་པའང་རང་གི་རོ་བོ་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་རྟོག་པའང་རྟོག་
 བྲལ་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་ཚོད་པ་བསྐྱབ་ནས། ལན་འདེབས་པ་ན། ཤེས་གང་
 གང་ལ་སྒྲ་དོན་འདྲི་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་རྟོག་པ་རང་གི་སྣང་ཡུལ་སྒྲ་དོན་ལ་རྟོག་

བ་ཡིན་ཀྱང་། མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ལ། རང་གི་ངོ་བོ་ནི་སྒྲོད་ན་མ་ཡིན་བས་དེ་ལ་སྟོན་
 ཉེ་ཤེས་བ་ཀུན་མངོན་སུམ་ཡིན་གྱི། རྟོག་བ་མ་ཡིན་བས་སྟོན་མེད་ཅེས་འཆད་མོད།
 རྟོག་བས་རང་གི་ངོ་བོ་རིག་བར་མངོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་རུ་འདིའི་གོང་དུ་རྒྱང་
 ཅམ་ཡང་ཁས་སྒྲངས་བ་མེད་ཅིང་། རྟོན་བ་འདི་ནི་རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་བ་དག་གི་
 རྟོན་བ་ཡིན་བས་རྟོན་བ་སྐྱབ་བ་བོས་ཀྱང་རྟོག་བ་རང་རིག་གི་ངོ་བོ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་
 ཁས་མི་ལེན་བའི་རྟོན་བ་འདི་འབྲུ་འོང་བའི་གཞི་མེད་ཅིང་། དོགས་བ་ཁོང་སྒྲངས་ཀྱང་
 མ་ཡིན་ཉེ། དོགས་བ་ཁོང་སྒྲངས་དེ་འབྲ་བྱེད་ན་རང་ཉིད་རྟོག་བ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་
 མངོན་སུམ་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ནའང་ཚུལ་དེ་ནི་ཆེས་འབྲུམས་བའི་བབ་ཅོལ་ཡིན་
 བས་ཁོ་བོས་ཚད་མ་ཡིན་གྱི་སུན་སེལ་དུ་རྒྱས་བར་བཀག་བྱེད་ཅིང་། དེས་ན་ཤེས་བ་
 ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་བའི་ལན་''ཡང་' ཆེས་འབྲུལ་བར་ཤེས་
 བར་བྱ་ལ། ཤེས་བ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་ཡིན་བས་རང་རིག་ཡིན་བའི་གོ་
 མི་ཚོད་ན། འཛིན་རྣམ་ཀྱང་གཟུང་རྣམ་ལ་རང་རིག་ཡིན་བས་རང་རིག་ཡིན་བར་
 འཛོག་མི་རུས་བར་མཚུངས་བའི་ཕྱིར། རང་རིག་གི་མཚན་གཞི་མི་རྟེན་བར་འགྱུར་
 ཞིང་། གོ་ཚོད་ན་རྟོག་བའང་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བས་རང་རིག་མངོན་སུམ་
 ལ་རྟོག་བྲལ་གྱིས་ཁྲབ་བ་ཉམས་སོ། །

དེས་ན་ཀུན་ལས་བརྒྱས་ཅ་འགྲེལ་གྱི་རྟོན་བ་བཀོད་བ་དེའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་
 ཉེ། གལ་ཉེ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་བའི་སྟོང་བྱེད་རང་རིག་བ་དེ་མངོན་སུམ་ཡིན་
 བ་རྟོག་བའི་ཤེས་བ་སྟོང་བའི་རང་རིག་བ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་

༡ མ་ཕྱི། ༡༣བཟན། ཀྱང * ཡང

རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྤོང་བྱེད་དེ་རྟོག་བྲལ་དུ་འགྱུར་དགོས་ན་པར། རྟོག་
 པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་དང། རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་ཞེས་པའོ། །དེའི་
 ལན་ཚད་མ་མདོར། རང་རིག་ལའང་རྟོག་མི་འདོད། །དོན་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་སྲིད་
 རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཚིག་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་སྤོང་བའི་རང་རིག་ལའང་
 རྟོག་པ་ཡིན་པ་ཡོད་པར་མི་འདོད་དེ། རྟོག་པར་ཡིན་ན་རང་གི་སྣང་ཡུལ་སྐྱོད་ན་ལ་
 རྣམ་པར་རྟོག་པས་བྱུང་བའི་སྲིད་རོ། ཞེས་པའོ། །དེའི་དོན་འགྲེལ་པ་ལ། ཤེས་གང་
 གང་ལ་སྐྱོད་ན་འཛིན། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ནི། དོན་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་
 སྲིད་རོ། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་ལ། རང་གི་དོ་བོ་སྐྱོད་ན་མིན། །དེ་སྲིད་དེ་ལ་ཀུན་
 མངོན་སུམ། ཞེས་པ་ནི། རང་རིག་ལ་ཡང་རྟོག་མི་འདོད། ཅེས་པའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་
 པས་འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། རྟོག་པའི་དོ་བོ་དེ་ལ་སྤོང་བྱེད་
 དུ་འཇུག་པའི་རང་རིག་ཀུན་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པའི་རང་
 གི་དོ་བོ་སྐྱོད་ན་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པ་རང་མཚན་ཡིན་པ་དེའི་སྲིད། བྱུང་སྟེ། ཤེས་པ་
 གང་སྣང་ཡུལ་གང་ལ་སྟོན་ཏེ། སྐྱོད་ན་འཛིན་པ་དེ་ནི་སྣང་ཡུལ་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་
 པའི་འཛིན་བྱེད་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། །ཞེས་པའོ། །སྐྱབས་འདིར་བོད་ཀྱི་རྟེན་གྱི་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནོར་བའི་འཕྲེང་བ་ཁོ་ན་བཤད་ལ། རྒྱ་འགྲེལ་ཁ་ཅིག་གིས་ཀྱང་
 འཆད་ཚུ་ལ་སྐྱ་ཚོགས་ཡོད་ཀྱང། འདིར་ཡི་གེ་མངས་པས་འཛིན་པས་ཉེ་དགག་སྐྱབ་
 རྒྱས་པར་མ་གྲིས་ཀྱི་དག་ལས་ཞིབ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་
 ལོག་རྟོག་བསལ་བ་ཞུར་བྱུང་དང་བཅས་པ་བཤད་ཟེན་ཏོ། །

། རྒྱུ་མཛོན་སྐྱུ་ལྟར་ སྣང་བཤད་པ། །

གཉིས་པ་དམིགས་བསལ་མ་འབྲུལ་བ་སོགས་ཤེས་ཕྱིར་མཛོན་སྐྱུ་ལྟར་
 སྣང་བཤད་པ་ལ། མཛོན་སྐྱུ་ལྟར་སྣང་གངས་གྱི་དབྱེ་བསྐྱུ་བསྟན། རྟོག་པ་མཛོན་
 སྐྱུ་ལྟར་སྣང་བྱུ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་དགོས་པ་བསྟན། བསྐྱེད་པ་མཛོན་སྐྱུ་ལྟར་སྣང་
 རོགས་སུ་སྐྱོས་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མ་མཛོན། འབྲུལ་དང་
 གུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། །རྗེས་དབུག་རྗེས་སུ་དབུག་ལས་བྱུང་། །དབྱེ་དང་མཛོན་
 འདོད་ཅེས་བྱའོ། །མཛོན་སྐྱུ་ལྟར་སྣང་རབ་རིབ་བཅས། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ལ་
 མཛོན་སྐྱུ་ལྟར་སྣང་གཉིས་ནི། རྟོག་པ་མཛོན་སྐྱུ་ལྟར་སྣང་དང་། རྟོག་མེད་མཛོན་
 སྐྱུ་ལྟར་སྣང་ངོ་། །དང་པོ་ནི་བྱུག་སྟེ། འདི་སྣང་སྐྱིག་རྒྱུ་ལ་རྒྱུར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་
 ལྟ་བུ་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་པ་སོགས་ཡན་ལག་ཅན་ལ་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་གུན་
 རྫོབ་པའི་ཤེས་པ་དང་། རྟོགས་འཛིན་གྱི་སེམས་རྗེས་དབུག་དང་། རྟོགས་ཅན་གྱི་རྫོ་
 རྗེས་སུ་དབུག་ལས་བྱུང་བ་དང་། འདས་པའི་དོན་དབྱེ་བའི་ཤེས་པ་དང་། མ་འོངས་
 པའི་དོན་མཛོན་པར་འདོད་པའི་ཤེས་པའོ། །རྟོག་པ་མེད་པ་ནི། རབ་རིབ་སོགས་
 གྱིས་བདག་རྒྱེན་དབང་པོ་བསྐྱེད་པ་ལས་བྱུང་བ་རྒྱ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ལྟ་
 བྱའོ། །དེ་ཡང་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ལ། རྟོག་པ་ལ་གུན་རྫོབ་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་བཤད་པའི་
 དོན་ནི་བུམ་པ་ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་ཞིང་། ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་ཀྱང་རྫོབ་ཡིན་པས་
 རྒྱབ་པས། དེ་སྣང་བཤད་དོ་སྐྱུ་ལྟར་གཞན་དག་སེམས་སོ། །དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡན་
 ལག་ཅན་ཡིན་ཀྱང་རྫོབ་ཡིན་པས་རྒྱབ་པ་ཁོ་བོས་ཚད་མ་ཡིད་གྱི་སྐྱུ་སེམ་བུ་

རྒྱལ་པར་བཀག་ཟེན་ཏོ། །དེ་བས་ན། ལུས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་ན་ལུས་པ་དེ་རང་གི་
ཆ་ཤས་དུ་མ་ཚོགས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ལྟ་བུར་སྤང་བས་བྱུང་ཅིང་། ལུས་པ་ཆ་
ཤས་དུ་མ་ཚོགས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། བར་སྐྱོར་
རྟོག་པས་སྐྱོ་བཏགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཞེས་པ་དང་། བར་
རྟེན་ཅན་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ། །

ཡང་གྲངས་སོགས་ཚིག་གི་དོན་རྒྱག་ལ་རྟོག་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཞེས་
གསུངས་ཏེ། དེའི་དོན་ནི་ཡན་ལག་ཅན་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། ལས་དང་། སྦྱི་དང་།
བྱེ་བྲག་དང་། འབྲེལ་བ་རྣམས་བྱེ་བྲག་པ་སོགས་སུ་མ་ཟད། རང་ཡང་ཁས་ལེན་
ཞིང་། ཁོ་འདི་རྣམས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོར་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་ཀྱང་། རང་ལྷགས་
ལ་འདི་དག་སྐྱོ་བཏགས་པ་ཡིན་ཞིང་། ལུས་པ་ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་པ་དང་། ལུས་
གཟུགས་ལུས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་སོགས་ནས། ལུས་པ་དང་ལུས་པའི་འབྲེལ་བ་
ལ་སོགས་པའི་བར་ཐམས་ཅད་སྐྱོ་བཏགས་ཡིན་པས། ཚིག་གི་དོན་རྒྱག་ལ་རྟོག་པ་
ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པར་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་ལུས་པ་ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་པའི་ཆ་རྣམས་
སུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། ལུས་པ་ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་ན་རྣམས་སུ་མ་གྲུབ་མི་དགོས་པ་ལ་
སོགས་པའི་རང་ལྟོག་གཞི་ལྟོག་གི་རྣམ་“དབྱེ”ལ་མཁས་པར་བྱ་སྟེ། གཞན་དུ་
བཤད་ཟེན་ཏོ། །

རྟོགས་འཛིན་སེམས་ལ་རྟོགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་
རྒྱ་མཚོ་ནི། རྗེས་དཔག་གི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །དགོས་པ་ནི་རྗེས་དཔག་རྟོགས་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡བལྟ། དབྱ * དབྱེ

འདྲིན་སེམས་ལས་སྐྱེ་བར་ཤེས་པའི་སྐོན་སྐྱོན་སྐྱེ་བ་བྱུང་བ་བྱུང་བ་ལྟོགས་པ་ཚུལ་གསུམ་ཤེས་
 པ་ལ་རག་ལས་བར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་རོ། །དངོས་ལ་གཞོན་གྱེད་ཀྱི། ཉགས་
 མཚོང་ཞིང་འགྲེལ་བ་དྲན་པའི་རྗེས་སུ་བསྐྱེད་བྱུང་བོག་པའི་སྐོ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
 རོ། །དེ་ལྟར་ཉུན་ལས་བདུས་ལས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་གི་དབྱེ་བ་སྟོན་པ་ན།
 ཉུགས་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་བྱུང་བྱེད་པའི་སྐོན་སྐྱོན་ལྟར་ལྟར་གྲུབ་པ་
 འདྲིན་ཉུགས་པ་དེ་དག་གི་
 རིགས་སོ་སོར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་རིགས་གཅིག་པ་རྣམས་གངས་འདྲིན་རེ་རེར་
 བགྲངས་པའི་སྐོན་སྐྱོན་གངས་གསུམ་དུ་བསྐྱེད་ཏེ་བསྟན་པས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་
 གི་དབྱེ་བ་རྣམས་པ་བཞི་སྟེ། བརྟེན་ཅན་ཅན་དང་། རོན་གཞན་ལ་སྐོ་འདོགས་པ་དང་།
 སྐོག་ཏུ་འགྲུང་པའི་རོན་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་པ་གསུམ་དང་། བདག་
 རྟེན་དབང་པོ་སྐོ་བྱར་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཤེས་
 པ་གཅིག་ཡིན་ལོ། །

གཅིག་ཅེས་པ་ནི། དེ་འདྲའི་རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་སོ་སོར་མ་
 སྐྱེ་བར་འདྲིན་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་གི་དབྱེ་བ་སྟོན་པ་ན་གངས་འདྲིན་གཅིག་ཡིན་
 ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་བྱམ་ལ་སོགས་ལ་རྟོག་པའི་ཉུན་རྒྱུ་བའི་ཤེས་པ་ནི། བརྟེན་
 ཅན་ཞེས་བྱ་ལ། སྐྱིག་རྒྱུ་ལ་རྒྱུར་འདྲིན་པ་ལྟ་བུ་ནི་རོན་གཞན་ལ་སྐོ་འདོགས་པ་དང་།
 རྗེས་དབག་སོགས་བཞི་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡུལ་སྐོག་གྲུར་ལ་འདུག་པར་འདྲ་བའི་
 སྤྱིར་སྐོག་ཏུ་གྲུང་པའི་རོན་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །འདྲིན་རིགས་གཅིག་པ་རྣམས་གངས་
 འདྲིན་རེ་རེར་བགྲངས་པའི་ཚུལ་ཡང་། བརྟེན་ཅན་ནི་རིགས་པ་ཅན་དང་གཞན་

༡ མ་ཕྱི། ༡༧༡༣། ལྟར * ལྟར

དག་ཡུང་དབང་ཤེས་སྤྱོད་དེ་དེ་ལོ་ལོ་དབང་ཤེས་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབ་པའི་
ཕྱིར། ཚད་མ་མདོར། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གི་དབྱེ་བར་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པས་འདིར་
ཡང་དབྱེ་བའི་གངས་འཛིན་གཅིག་ཏུ་བྱས་ལ། རོན་གཞན་ལ་སྤོ་འདོགས་པ་ནི་
རིགས་པ་ཅན་ཁོ་ནས་དབང་ཤེས་སྤྱོད་པས། དེའི་ལོ་ལོ་དབང་ཤེས་མིན་པར་
བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། མདོར། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གི་དབྱེ་བར་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པས།
འདིར་ཡང་། དབྱེ་བ་གངས་འཛིན་གཅིག་ཏུ་བྱས་ལ། རྗེས་དཔག་སོགས་བཞི་ནི།
སྤྱོད་གཉིས་དབང་ཤེས་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབ་པའི་རྟོགས་ཀྱི་མཐུན་དཔེར་གཟུང་བའི་
ཕྱིར་དུ། ཚད་མ་མདོར། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གི་དབྱེ་བར་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པར་
རིགས་གཅིག་པས་འདིར་སྤོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རོན་ཅན་ཞེས་པར་བསྐྱབ་ནས་དབྱེ་བའི་
གངས་འཛིན་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའོ། །

གཉིས་པ་རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བྱུག་ཏུ་བྱེ་བའི་དགོས་པ་བསྐྱབ་པ་ནི།
ཚད་མ་མདོར། རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བྱུག་ཏུ་སྤོན་པའི་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད།
རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་རེ་རེ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
ཡིན་ན། རྟོག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་ཐམས་ཅད་རེ་རེ་ནས་འདིར་སྤོས་དགོས་ལ།
གཞན་དུ་ན་རྟོག་པ་དང་། ཞེས་པའི་དབྱེ་གངས་གཅིག་གིས་ཡུང་རྟོག་པ་མངོན་སུམ་
ལྟར་སྣང་གི་དབྱེ་བ་ཤེས་པར་འགྱུར་བས་སོ་ཞེ་ན། དགོས་པ་གཞན་ཡོད་དེ། འདི་
ལྟར་དབང་པོ་ལས་སྤྱོད་པའི་ཤེས་པ་མིན་པར་བསྐྱབ་པའི་རོན་དུ་བརྟེན་ཅན་དང་།
རོན་གཞན་ལ་སྤོ་འདོགས་པ་གཉིས་བའད་དེ། དེ་ལྟར་བསྐྱབ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚོ་
རིགས་པ་ཅན་པ་ལ་སོགས་པ་དག །དེ་གཉིས་དབང་ཤེས་སྤྱོད་ལས་མཐོང་བའི་

ཕྱིར་རོ། །

རྗེས་དབུག་སོགས་བཞི་ཚོལ་བ་དེ་དག་གིས་དབང་ཤེས་མིན་པར་གྲུབ་ཟེན་གྱི་མངོན་སྲུང་ལྟར་སྣང་གི་དབྱེ་བས་བརྗོད་བ་ན། སྲ་མ་གཉིས་ཉིད་དབང་ཤེས་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མཐུན་དཔེར་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་གཉིས་དབང་ཤེས་སུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བརྟེན་ཅན་དང་དོན་གཞན་ལ་སྐྱོ་འདོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་བདག་བྱམ་པ་དང་སྲིག་རྒྱའི་ཁ་དོག་མཐོང་བའི་མངོན་སྲུང་སོགས་དང་ཡུལ་དུ་ས་ཉེ་བས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་འགའ་ཞིག་གི་ཆེ་དེ་དག་དབང་ཤེས་སུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །འོན་རྗེས་དབུག་སོགས་བཞི་མཐུན་དཔེར་བཤོད་ནས་དེ་དག་དབང་ཤེས་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སྐྱོར་འགོད་པའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རི་ལྟར་སྐོག་ཏུ་གྲུང་པའི་དོན་ཅན་གྱི་བྲན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་འདི་དག་བརྟེན་ལ་སྐྱོས་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཡིན་པས་མངོན་སྲུང་དུ་གྲུང་པའི་དོན་ལ་འཇིག་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་སྐྱོན་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བའི་བྱམ་གཟུགས་དང་རྒྱལ་སོགས་པ་བྲན་པ་མེད་པར་བྱམ་པ་དང་། སྲིག་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་འདི་བྱམ་པའོ། །འདི་རྒྱལ་ཞེས་ཤེས་པ་ཡོད་པ་མིན་པས་བརྟེན་ཅན་དང་དོན་གཞན་ལ་སྐྱོ་འདོགས་པ་དེ་ཡང་ནི་མངོན་སྲུང་ཡིན་པ་ལས་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྲུང་རོ། །ཞེས་པའོ། །

གསུམ་པ་བསྐྱད་པ་མངོན་སྲུང་ལྟར་སྣང་ལོགས་སུ་སྐྱོས་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ། རང་སྤྱུགས་བཞག་པ་དང་། གཞན་སྤྱུགས་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཚད་མ་མངོན་མངོན་སྲུང་ལྟར་སྣང་གི་དབྱེ་བ་སྟོན་པ་ན། ཅིའི་ཕྱིར་རབ་རིབ་བཅས་

ཞེས་སྟོས་ཞེ་ན། ཀུན་ལས་བརྟུས་སུ་རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ལ་ལྟོས་ནས་
 མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གཉིས་པར་བསྟན་ཅིང་། རྣམ་འབྲེལ་འདིར་ནི། རྟོག་པ་གསུམ་
 ཏུ་སྤེ་བའི་གངས་ལ་ལྟོས་ནས། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བཞི་པར་བསྟན་པ་བསྟན་པ་
 མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དེ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ། རྟོག་པ་
 ཞེས་སྟོས་པའི་ཚིག་གིས་བསལ་བ་རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གི་དཔེ་ཞིག་སྟོན་
 བར་འདོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྲད། མིང་དང་རིགས་སོགས་སྦྱོར་བ་ཡིན། རྟོག་པ་དང་
 བལ་མངོན་སུམ་མོ། ཞེས་སྦྱིར་བཏང་བ་ལས་རྟོག་པ་དང་བལ་ཡང་འབྲེལ་ན་མངོན་
 སུམ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དམིགས་གྱིས་བསལ་ཉེ་མ་འབྲེལ་བ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱི་ལྷག་མར་བསྟན་པའི་དོན་ཏུ་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རབ་རིབ་བཅས་ཞེས་
 སྟོས་པའི་སྐབས་དེར་ནི་རབ་རིབ་ཏུ་མ་བྱད། མིག་སེར་ལ་སོགས་པས་དབང་པོ་ལ་
 ཉེ་བར་གཞོད་པ་བྱས་པ་ལས་སྦྱིས་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ཏུ་
 བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། "དེ" ལྟར་ཡིན་པ་ལས། རབ་རིབ་འགའ་ཞིག་དངོས་སུ་སྟོས་པ་ནི་
 དབང་པོ་ལ་ཉེ་བར་གཞོད་པའི་རྐྱེན་མིག་སེར་གྱི་ནད་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་
 མཚོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཁོ་ན་གཟུང་བའི་སྦྱིར་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་འབྲེལ་བྱེད་ཁ་
 ཅིག་ན་ཤེ། རྒྱ་བ་གཉིས་སྣང་གི་ཤེས་པ་དེ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་རྟོག་པ་དང་བཅས་
 པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྗེ་ལྟར་ཞེ་ན། དང་པོར་དབང་ཤེས་མ་འབྲེལ་བས་སྦྱིག་རྒྱུའི་ཁ་
 དོག་བརྒྱང་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱ་མཚོར་བའི་བག་ཆགས་སད་པ་ན། རྟོག་པས་སྦྱིག་རྒྱུ་

༡ མཐུ། ༧༠ནལ། ༥ * དེ

དེ་ཉིད་རྒྱུ་འདྲིན་པ་བཞིན་དུ། དང་པོར་དབང་ཤེས་ཀྱིས་རྒྱ་བ་གཉིས་མཐོང་ཞིང།
 རྗེས་རྒྱ་བ་གཉིས་སྤྱོད་པ་སྤོ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མིག་གི་དབུས་ན་
 རབ་རིབ་གནས་པས་རྒྱ་བ་དེ་ཉིད་རྒྱུ་གཉིས་སྤྱོད་པ་ལྷི་མི་གིས་མཐོང་བ་ན། དུས་
 ལྷུང་བའི་ཕྱིར་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་སྤང་ཞིང། དེ་ལ་རྟོག་པས་རྒྱ་བ་གཉིས་ཡོད་
 བར་སྤོ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རབ་རིབ་བཅས་ཞེས་སྤོས་པ་ནི། རྟོག་མེད་
 མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་གི་དཔེ་སྟོན་
 བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བེད་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤོས་དཔོན་རང་གི་གཞུང་དང་རང་འགལ་བར་
 འགྲུར་ཏེ། ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་ཚོད་རྒྱབ་བཏགས་པའི་སྐབས་སུ། རྟོན་པོ་སོགས་ཀྱི་
 རྟུལ་སྤྱ་རབ་ཞུམས་དབང་ཤེས་སྐྱེད་ལྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྷུལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྱོད་
 འགོག་པ་ན། མིག་ལ་སོགས་པའི་རྟུལ་སྤྱ་རབ་དག་གྲང་དམིགས་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་
 འགྲུར་ཏེ། དེ་དག་གྲང་དོན་དམ་པར་ཞུམས་པ་གཞན་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་བ་གཉིས་དང་
 རྟོན་པོ་སོགས་པར་སྤང་བའི་ཤེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་ཚིག་
 བརྒྱ་བ་ནི། རྟོན་དང་རྒྱ་གཉིས་ལ་སོགས་སྟོའི། དབང་པོའང་རྒྱ་ཡིན། ཞེས་བྱ་བ་ལྟེ།
 དེ་ལྟ་བུའི་གཞུང་འདི་དང་ནི་རྒྱ་བ་གཉིས་སྤང་གི་ཤེས་པ་དབང་ཤེས་མ་ཡིན་པ་སྟོན་
 དཔོན་གྱི་དགོངས་པར་སྤྱོད་པ་དེ་དག་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་གཞུང་འདི་ནི་རང་འགྲུལ་གྱི་གཞུང་ཡིན་གྱི། ཅ་བའི་མ་
 ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དབང་པོས་བཅས་པའི་འགྲུར་དང་། དད་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགྲུར་ལ།
 རྟུལ་སྤྱ་རབ་ཅེས་པའི་ཚིག་མེད་ཀྱང་། རྒྱན་དུ་བྲངས་པ་དང་། ཉི་མ་སྐྱས་པས་བྲངས་
 པ་སོགས་ལ་རྟུལ་སྤྱ་རབ་ཅེས་པའི་ཚིག་འགྲུང་ཞིང། དེ་ཉིད་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཞུས་

དེས་སྟེ། གཞན་དུ་ཡང་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་རྣམས་ལྷ་བ་གཉིས་དང་
 ལྷོན་པོ་ལ་སོགས་པར་སྤང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། ཞེས་གསུང་བས་སོ། །དེའི་འགྲེལ་བར། ཚོས་མཚོག་གིས། ཚད་མ་ཀུན་ལས་
 བཏུས་པར། མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་སྦྱབ་བ་ལས། གཞན་ཚོད་བ་སྦྱབ་བ་བཏག་
 བར་ཡང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་དེ་དག་རྣམས་ལྷ་བ་གཉིས་དང་ལྷོན་པོ་
 ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གང་ལ་སྤང་བའི་ཤེས་པ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་
 ལས་ནི་གལ་ཉེ་ངེ་ལྟར་ཡོད་བ་རྣམ་བ་གཞན་དུ་སྤང་བའི་ཡང་ཤེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་བ་
 དེ་ལྟར། དེ་དག་ཡུལ་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་ནི། འོན་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་
 རྣམས་ཀྱང་ལྷ་བ་གཉིས་སུ་སྤང་བ་དང་། ལྷོན་པོ་ལ་སོགས་པར་སྤང་བའི་ཡུལ་ཉིད་
 དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཉེ། རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། ཞེས་བཤད་ལ།
 འགྲེལ་བ་རྣམས་སུ་བྲངས་པ་འདི་དག་ལ་འདྲ་མིན་མང་པོ་འབྱུང་ཞིང་། ལོ་རྒྱུ་བ་དང་
 བ་ཤེས་རབ་གྱིས་བསྐྱུར་བའི་ཅ་འགྲེལ་གང་ནའང་། རྒྱ་ཚོས་མཚོག་གིས་བྲངས་
 བ་འདི་དག་དང་ཚིག་གི་རྣམ་པ་ཅམ་ཡང་མི་འདྲ་བར་སྤང་ལ། སྦྱིར་ཀུན་བཏུས་གྱི་
 རང་འགྲེལ་བོད་དུ་འགྱུར་བ་འདི་འདྲེས་དང་བཅས་པའམ། འདྲེས་མ་ཤོར་བ་གང་
 ཡིན་དཔུང་པའི་གཞིར་སྤང་རོ། །

འོན་ཀྱང་རྣམ་དེས་གྱི་གཞུང་དང་བསྐྱུན་པས། རྩལ་སྤྲོ་རབ་ཅེས་པའི་ཚིག་
 ཡོད་པར་གསལ་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཚོད་སྦྱབ་དགག་པའི་སྐབས་འདི་མདོ་སྡེ་པའི་ཚུལ་
 ལ་བརྟེན་ཉེ་དོན་ཁས་སྦྱངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པར་གསལ་ལོ། །དེ་བས་ན་
 རྒྱ་མཁའ་པོ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་བོད་གྱི་རྟེན་གྲེད་བ་དག་གིས་སྐབས་

འདིར་དབང་པོའི་རྣམ་པར་རིག་པའི་རྒྱ། སྤར་བ་རྒྱལ་དག་ཡིན་མོད་ཀྱི། །དེ་མི་སྤར་
 སྤར་དེ་ལུལ་ནི། །རྒྱལ་སྤན་མ་ཡིན་དབང་པོ་བཞིན། །ཞེས་པ་དང་ས་ནས། དེ་དང་
 ཡང་འགལ་ཞེས་འཆད་པ་ནི། །ཆེས་ཆེར་མི་རིགས་ཏེ། དམིགས་བརྟམ་གྱི་གཞུང་
 དེའི་དབང་པོའི་རྒྱལ་སྤར་བ་དབང་ལེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྤར། ལུལ་དུ་འགྲུང་རོ་
 ཞེས་པའི་རྟམ་པ་འོལ་པོ་ལ་ཁས་ལེན་ལ་གཏོང་ངམ། རང་རྒྱུད་དུ་ཁས་ལེན། དང་
 པོ་སྤར་ན། དབང་པོའི་རྒྱལ་སྤར་བ་དབང་ལེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྤར། །ཞེས་པ་པ་
 འོལ་དོན་སྤར་ལ་ཁས་ལེན་ལ་གཏོང་རྒྱུ་དེས་རང་ལུགས་ལ་དབང་པོ་དབང་ལེས་ཀྱི་
 རྒྱ་ཡིན་པར་ངེ་སྤར་བསྐྱབ་བྱས། གཞན་དུ་ན། སྤར་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟམ་
 པའི་སྤར། །ཞེས་པའི་རྟམ་པ་འོལ་པོ་ལ་ཁས་ལེན་ལ་གཏོང་རྒྱུ་དེས་ཀྱང་། རང་
 ལུགས་ལ་སྤར་རྟམ་པ་ཡིན་པར་བསྐྱབ་བྱས་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་རང་རྒྱུད་དུ་ཁས་
 ལེན་ན། རང་ལུགས་ལ་རྣམ་པར་རིག་པའི་སྤར་སྤར་སྤར། མིག་དབང་གི་རྒྱལ་སྤན་མིག་
 ལེས་ཀྱི་རྒྱུར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། རྒྱལ་སྤན་ཁས་ལེན་པའི་སེམས་ཅམ་པ་ཆེས་
 རོ་མཆར་ཆེའོ། །དེས་ན་ཀུན་ལས་བརྟམ་ཀྱི་ཚོད་སྐྱབ་བརྟམ་པའི་སྤར་སྤར་ཀྱང་ཚོད་
 སྐྱབ་མཁན་པོ་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ལ་བརྟམ་ནས་འགོག་པ་ཡིན་ཞེས་སྤར་བ་དག་ལ།
 རྒྱལ་སྤན་ཁས་ལེན་པའི་སེམས་ཅམ་པའི་སྐྱབ་པའི་མཐའ་རང་ལུགས་སྤར་འདོད་
 དགོས་པའི་སྤོན་འདི་འགྲུང་བར་ལེས་བར་གྱིས་ལེག། །འདི་ལ་ད་དུང་དཔུང་ཅིང་
 རྟམ་པར་བྱ་བའི་གནས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། ཡི་གེ་མངས་པར་འགྲུང་བས་མ་བྲིས་ལ།
 གཞན་དག་ནི་མེ་ཆོམ་ཅམ་ཡང་མ་ལུགས་པར་སྤར་རོ། །

དེའི་དཔུས་མ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཁོ་ན་ལ། གལ་ཏེ་གཞུང་དེ་དང་འགལ་བའི་

སྐྱོན་མེད་དེ། གཞུང་དེ་ནི་རབ་རིབ་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་མིག་གི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་དག། ལྷ་བ་
 གཉིས་སྤང་དབང་ཤེས་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། ཚྱོད་
 སྐྱུལ་མཁའ་པོའི་འདོད་པ་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་སྐྱོ་ཡུལ་དག་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་
 དབྱུང་ནས་འགོག་པའི་ཚེ། དབང་ཤེས་ཀྱི་དངོས་རྒྱ་ཡིན་པའི་དབང་གིས་
 "དམིགས་¹ རྒྱུན་དུ་འདོག་ཅེས་པ་རོལ་པོས་ཁས་ལྷངས་པ་འདི་ལ་འོ་ན་མིག་ལ་
 སོགས་པའི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་ཀྱང་ལྷ་བ་གཉིས་སྤང་ཡིད་ཤེས་རྟོག་པའི་དམིགས་པར་བྱ་
 བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་བརྒྱུད་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཕངས་པ་འདི་སྐབས་སུ་བབ་
 པའི་ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་ཏུ་ཇི་ལྟར་འགྲུར་བ་ཡིན་ཏེ་སྐབས་སུ་མ་བབ་པར་འགྲུར་
 ཏེ། པ་རོལ་པོས་ཐལ་འགྲུར་དེའི་བྱུང་བ་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་། ཚད་མས་ཀྱང་མ་བྱུབ་
 པའི་ཕྱིར་འོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །དེ་ལྟར་ལྷ་བ་གཉིས་སྤང་གི་ཤེས་པ་ཡིད་ཆེས་
 རྟོག་པར་འདོད་པ་སྐྱོབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་དང་འགལ་བར་བསྟན་ནས།
 རིགས་པས་འགོག་པ་དེ། ཅི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པར་གང་གིས་འདོག་པ་
 ཡིན། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་གང་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲུག་པ་ཅན་
 ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་གཟུགས་སོགས་སྤང་བའི་མིག་ཤེས་སོགས་དབང་པོ་ཡོད་མེད་
 ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་བྱེད་པ་ལྟར། མིག་རབ་རིབ་ཀྱིས་བསྐྱད་པས་ལྷ་བ་གཉིས་
 སོགས་སྤང་བའི་ཤེས་པ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་པར་དབང་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་བདག་
 རྒྱུན་དབང་པོ་འགྲུར་བའི་དབང་གིས་རང་ལ་ཡུལ་སྤང་བའི་ཚུལ་ཡང་འགྲུར་བ་དང་

¹ མ་ཕྱེ། ༧༡ནལ། མིགས * དམིགས

སྐྱེན་པའི་ཤེས་པ་དབང་ཤེས་ཀྱི་འཛོགས་སྲུང་ཡིན་ཞོ་ཞེ་ན། ཚུལ་དེ་ནི་མིག་རབ་རིབ་
“ཀྱིས་^༡ བསྐྱད་པས་ལྷ་བ་གཉིས་སུ་སྐྱང་བའི་ཤེས་པ་འདི་ཉིད་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ན་
ཅིའི་སྲིང་འདི་དབང་ཤེས་ཡིན་པ་འགོག།

གཞན་ཡང་། ཐག་པ་ལ་སྐྱུལ་ལ་སོགས་པར་འཁྲུལ་བའི་ཚེ་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་
སྐྱུལ་མ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་དབྱེད་པ་ན། སྐྱར་སྐྱུལ་དུ་འཁྲུལ་བའི་དུས་དང་། མིག་གི་
དབང་པོའི་འགྱུར་བ་རྒྱུན་ཀྱིས་བསྐྱད་མ་བསྐྱད་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་སྐྱུལ་དུ་འཁྲུལ་
བ་ལྡོག་པ་བཞིན་དུ། ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་ལྷ་བ་གཉིས་མེད་པར་ངེས་ན་མིག་རབ་རིབ་
ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་དབང་པོའི་འགྱུར་བ་ཡོད་ནའང་ལྷ་བ་གཉིས་སུ་སྐྱང་བ་ལྡོག་པར་
འགྱུར་ལ། ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་ཐག་པ་དེ་སྐྱུལ་དུ་བཟུང་ན་མིག་བཅུ་མས་ཀྱང་ཐག་པ་དེ་
སྐྱུལ་དུ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་མི་ལྡོག་པར་སྐྱུལ་ལོ་སྐྱུལ་དུ་འཛིན་པ་བཞིན་དུ། ཡིད་
ཀྱིས་ལྷ་བ་གཉིས་སུ་མེད་པར་མ་ངེས་ན། རབ་རིབ་ཀྱིས་སྐྱར་ཀྱི་དབང་པོའི་བསྐྱད་
པ་ནི་ལྡོག་ཀྱང་ལྷ་བ་^༡གཉིས་སུ་སྐྱང་བ་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་བ་གཉིས་སུ་སྐྱང་
བ་ནི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཡིད་ཤེས་ཡིན་པའི་སྲིང་རོ། །ཞིང་
ཞེས་པ་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་འོག་མ་བཟུ་བའི་ཚིག་གོ།

གཞན་ཡང་ཐག་པ་སྐྱུལ་དུ་འཁྲུལ་བའི་སྐྱེས་སུ་དེས། འདི་སྐྱུལ་ལོ་ཞེས་བརྗོད་
ན། པ་རོལ་པོ་ལའང་སྐྱུལ་འཛིན་ཀྱི་རྗེ་དེ་དང་འཛིན་སྐྱངས་མཚུངས་བ་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་
དུ། ལྷ་བ་གཉིས་སུ་སྐྱང་བའི་སྐྱེས་སུ་དེས་ནམ་མཁའ་ལ་ལྷ་བ་གཉིས་སོ་ཞེས་བརྗོད་
པ་དག་གིས་དུས་འགའི་ཚེ་སྐྱེས་སུ་པ་རོལ་པོ་ལའང་། རྣམ་མཁར་ལྷ་བ་གཉིས་གཉིས་

༡ མ་ཕྱ། ༧༡ནམན། ཀྱིས * ཀྱིས
༢ མ་ཕྱ། ༧༡ནམན། གཉི * གཉིས་

ཀྱི་དོན་བསྐྱུ་བའོ། །མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་བ་ཤད་ཟེན་ཏོ། །

།མངོན་སུམ་འབྲས་བུའི་དོན་ལ་ལོག་ཏེ་ག་བསལ་བ།༽

གསུམ་བ་མངོན་སུམ་འབྲས་བུའི་དོན་ལ་ལོག་ཏེ་ག་བསལ་བ་ལ། སྤྱིའི་དོན་
དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཚད་མ་དང་། འབྲས་བུ་དང་། ཞེས་བྱ་བ་
འདི་ཅི་ཞིག་ཅེ་ན། ཚད་མ་ནི་སྤང་ལེ་བྱ་གཉིས་བར་བཤད་པའི་ཚད་མ་སྤྱི་མཉམ་ཅན་
ཤེས་པ། ཞེས་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་གོང་དུ་རྗེ་སྤྲད་བཤད་པའི་མངོན་
སུམ་དང་རྗེས་དབག་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་དེའོ། །དེའི་འབྲས་བུ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཚད་པའི་
འབྲས་བུ་དང་། མ་ཚད་པའི་འབྲས་བུའོ། །ཚད་པའི་འབྲས་བུ་བྱེད་པ་གཞན་གྱིས་
བར་ཚད་བ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་གཙོ་བོར་སྐྱེས་སུའི་དོན་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་
ལེགས་གྱིས་བསྐྱུས་པ་རྣམས་དང་། བདེན་བཞི་སྒྲུང་དོར་ཐབས་དང་བཅས་པ་
ཏོགས་ནས་དེ་དག་ལ་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པ་རྣམས་སོ། །དོན་དེ་ཡང་། སྒྲུང་དང་དོར་
བྱའི་དངོས་པོ་ལ། །འཇུག་ལ་དེ་གཙོ་ཡིན་ཕྱིར་དང་། ཞེས་སོགས་གྱིས་སྟོན་བར་
བྱེད་དོ། །འབྲས་བུ་འདི་ནི་ཚད་པའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་ཚད་པའི་སྐྱེ་
འབྲས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །

བྱེད་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚད་པའི་ཚད་པའི་འབྲས་བུ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན།
དེ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚད་མ་རང་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་བ་དང་། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་
གྱུར་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མས་དངོས་སུ་བྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ཡང་
ཚད་མས་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚད་མས་མཚད་པའི་

འབྲས་བུ་ཞེས་བྲལོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚད་མ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་ཆ་
 ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལ་ཅིའི་སྤྱིར་ཚད་མས་མ་ཚོད་པའི་འབྲས་བུ་ཞེས་བྲལེན། ཚད་མ་རང་
 གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པས་བྱེད་པ་གཞན་གྱིས་བར་མཚོད་པའི་སྤྱིར་དང་། ཚད་
 མས་རྣམ་པར་བཞག་བྱའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་འདི་ནི་ཚད་མས་
 བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་རྣམ་པར་བཞག་བྱའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་
 འབྲས་བུ་ཞེས་བཤད་དེ། ལྟོ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་རྟོགས་པ་ཐ་དད་པ་ནི། རྣམ་པར་ཐ་དད་
 པས་འཛོག་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པས། ལྟོ་རྟོགས་པ་ཐ་
 དད་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་བས་ན་འདིར་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ཞེས་བྲལ་
 བ་ལ། འབྲས་བུ་ནི་མཚོན་བྲལ། ཚད་མ་ནི་མཚོན་ཉིད། གཞལ་བྱ་ནི་ཚད་མ་དང་
 འབྲས་བུ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྣོ་འདོགས་"གཅད་པར་བྲལ་བའི་ཡུལ་ལོ། །དེ་དག་ནི་རིམ་
 པ་བཞིན། བྲལ་དང་། བྱེད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་བརྗོད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཚད་
 མའི་འབྲས་བུ་དེ་ལ་ཡང་། རེས་དཔག་ཚད་མའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་།
 མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་ལ། ལྟམས་འདིར་ནི་སྤྱི་མ་ཉིད་
 གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་འབྲས་བུའི་རྟོག་པ་གསུམ་ཡོད་པ་
 ལས། གཞན་དག་ན་རེ། འབྲས་རྟོག་པ་དང་པོ་ནི་མདོ་སྟེ་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
 གཞག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྤྱི་རོལ་གཞལ་བྲལ། སྤྱི་རོལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་མི་སྐྱ་
 བའི་ཤེས་པ་ཚད་ལ། སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པ་འབྲས་བུའི་ཞེས་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་མདོ་
 སྟེ་པའི་སྤྲུགས་ལ་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ན། རང་གི་གཞལ་བྱ་སྤྱི་རོལ་

༡ མ་ཕྱུ། ལྟམས་ན། བཅད * གཅད

ཡིན་པའི་ཆ་ལ་སློབ་འདོགས་ཚོད་པས་ཁྲབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་གཟུགས་
སོགས་སྤྱི་དོན་ཡིན་པས་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་མི་དགོས་པར་ཐལ་བའི་སློབ་ཏུ་འགྱུར་
བའི་སྤྱི་དུ། སྤྱི་དོན་གཞལ་བྱ་དང་། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཚད་མ་ཡིན་པ་ནི། ལུགས་དེ་
ལས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་བའོ། །

འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་རྣམ་གཞག་ནི། གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ། འཛིན་རྣམ་
ཚང་ལ། རང་རིག་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། འདི་སེམས་ཙམ་པ་ཁོ་ནའི་ཚད་འབྲས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་སྐྱབ་བ་དག་ཀྱང་འཐད་པར་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་པའང་
འཛིན་རྣམ་དེ་གཟུང་རྣམ་ལ་རང་རིག་མདོན་སྤུམ་དུ་ཁས་ལེན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཞན་
དུ་ན་ཤེས་པ་རྣམ་བཙས་དང་། རྫོང་ལ་རང་རིག་མི་འདོད་པར་འགྱུར་རོ། །འབྲས་རྟོག་
གསུམ་པ་ནི། མདོ་སྡེ་པའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྤྱི་དོན་གཞལ་བྱ། གཟུང་
རྣམ་ཚང་ལ། དབྱུང་ན་རང་རིག་ཡིན་པའི་དོན་རྟོགས་འབྲས་བུ། ཞེས་སྐྱབ་བ་ནི་མདོ་
སྡེ་པའི་ལུགས་ལས་བཞག་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་སྤྱི་དོན་དབྱུང་ན་ཤེས་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། དབྱུང་བ་ན་དོན་རིག་དེ་རང་རིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་དབྱུང་བ་ཞེས་བ་སྤྱིར་ཚད་མས་དབྱུང་བ་ཙམ་ལ་བྱེད་ན། ཚད་
མས་མ་དབྱུང་བའི་ཚོས་མི་སྲིད་བས། དབྱུང་བ་དང་མ་དབྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་
པའི་རྣམ་གཞག་གཉིས་གཉིས་བྱེད་བ་མི་རིགས་ལ། དོན་དམ་དབྱེད་པའི་ཚད་མས་
དབྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་བ་ཡིན་ན། དབྱུང་བའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདོད་བ་
དེ་བས་ཀྱང་མི་རིགས་ཏེ། མདོ་སེམས་གང་གི་ལུགས་ལའང་ཚད་འབྲས་དོན་དམ་
པར་ཐ་དད་མ་ཡིན་པས་དོན་དམ་པར་རྣམ་པར་བཞག་འཛོག་ཏུ་མི་རུང་བའི་སྤྱིར་

རྟོ། །དོན་དམ་པར་ཐ་དད་ཡིན་ན་ནི་བདེན་པའི་ཐ་དད་ཏུ་འགྱུར་བས་ཚད་འབྲས་
 རྗེས་ཐ་དད་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རྟོ། །དེ་བས་ན་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་དོན་དམ་པར་
 གྲུབ་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཐ་དད་པའི་ཆ་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་
 འདི་མདོ་སེམས་གཉི་གའི་ལུགས་སོ། །དབྱུང་མ་དབྱུང་ཞེས་པའི་ཚིག་ཅམ་ཞེག་ལ་
 སྐྱབས་སུ་བརྱུང་ནས་དེའི་སྐྱོ་ནས་ལུགས་ངན་པ་སྣ་ཚོ་གས་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་
 ཚོ་གོས་ངན་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་དབྱུང་བའི་ཚུལ་འདི་ལྟ་སུས་དགག་པར་
 གུལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་ཤེ། ལྷི་དོན་གཞལ་བྱ། གཟུང་རྣམ་ཚད་མ། རང་རིག་འབྲས་བུ་
 ཞེས་བྱ་བ་འབྲས་རྟོག་པ་གསུམ་པའི་ཚད་མ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ལ། འདི་
 ཁས་ལེན་པའི་སངས་རྒྱས་པ་སུའང་མེད་ཅིང་། རྗེ་བྲག་སྐྱ་བ་དང་མདོ་སྡེ་བ་དག་
 རྣམ་རིག་ལ་བྱང་བའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ནི་མ་སྐྱས་ན་རང་
 ཉིད་རླུན་པོར་མི་སྟོན་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་སུའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པས་
 མདོ་སྡེ་བ་སེམས་ཅམ་ལ་གཞུག་མི་རུས་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་སུའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
 གཞག་མདོ་སྡེ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཚད་མས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་སྡེ་བས་
 ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱ་ལ་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ཚད་མས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། མདོ་སྡེ་བས་བེམས་པོ་ཡིན་ན། ཤེས་པ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཚད་མས་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་། སེམས་ཅམ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་རྟོགས་པ་ལ་ནི་ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱ་
 ཡིན་པ་ཁེགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱར་བསྟན་ནས་གྲུབ་མཐའ་དེ་ལ་

༡ མ་ཕྱ། ༧༩ནལ། རྩོ ་ རྩོ

འབྲུག་པ་ནི་སྡོན་མེད་པའི་གཞུང་ལུགས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འབྲས་རྟོག་གསུམ་བ་ལ་དངོས་བསྟན་དང་། ལྷགས་བསྟན་གྱི་ཚད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མ་དབྱེད་པའི་ཆེ། སྤྱོད་ལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ། གཞུང་པའི་རྣམ་པ་ཚད་མ། རྣམ་པ་དོན་དུ་ངེས་པའི་འཇུག་འོང་དོན་རིག་བཏགས་པ་བ་འབྲས་བྱ། གཉིས་པ་ནི། དབྱེད་པའི་ཆེ། ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་གཞལ་བྱ་འདྲིན་པའི་རྣམ་པ་ཚད་མ། རང་རིག་པ་འབྲས་བྱ། དེས་ན་འབྲས་རྟོག་གསུམ་པ་ནི། མཐའ་གཅིག་ཏུ་མདོ་སེམས་གང་གི་འདུགས་མ་ཡིན་གྱི། མདོ་སྡེ་བ་སེམས་ཅམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་གཞུག་པའི་སྤྱིར་མདོ་སེམས་གཉི་གའི་སྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྐྱབ་བ་དེ་དག་གི་སློབ་སྟོན་ནི་ལྷ་དགའ་བར་བྱེད་བ་སྟེ། གཞུང་རྣམ་དོན་དུ་ངེས་པའི་འཇུག་འོང་གཞུང་རྣམ་སྤྱོད་ཡིན་པས་ཚད་མར་མི་འཐད་ལ། སློབ་དེའི་འོང་དོན་རིག་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་པས་དོན་རིག་བཏགས་པ་བ་འབྲས་བྱར་མི་འཐད་ཅིང་། མདོ་སེམས་གང་གི་ལུགས་ལ་འདུག་སློབ་གཅིག་གི་གཞུང་འདྲིན་རིགས་གསུམ་ཐ་དད་པ་དབྱེད་ན་མ་གྲུབ་པས། དབྱེད་པའི་ཆེ་གཞུང་རྣམ་གཞལ་བྱ་སོགས་སུ་རྗེ་ལྟར་རྣམ་གཞལ་བྱེད། དེ་བས་ན་ལུགས་གཉི་ག་དང་མི་མཐུན་པ་འདི་ལུགས་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་གཞལ་བྱ་ཤེས་ལྡན་སུ་ཞིག་སྟེ། འོན་ཀྱང་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བཀག་ཟེན་ཏོ། །

ད་ལྟར་གཞན་དག་གིས་སྐྱབ་པ་རྣམས་ནི་སྤྱིར་པོ་དང་བྲལ་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཐད་པས། འདིར་ནི་རང་ལུགས་རྣམ་པར་འཛོག་པ་ན། འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། སྡོན་པོ་གཞལ་བྱ། སྡོན་པོ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་གཞུང་རྣམ་ཚད་མ། སྡོན་པོ་

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་འབྲས་བུ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོ་སྡེ་པའི་གཞན་རིག་
 མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་འབྲས་ཡིན་ལ། སྡོན་པོ་གཞལ་བྱ་ལ་སྡོན་པོ་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་སྡོན་
 པོའི་རྣམ་པ་ཚད་ལ། སྡོན་པོ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བུ། ཞེས་པ་ཙམ་ཞིག་མདོ་
 སེམས་གཉིས་ཀ་འདོད་པར་བྱད་པར་མེད་ཀྱང། མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ནི། མདོ་སྡེ་པ་
 དབང་ཤེས་ལ་ཤར་བའི་སྡོན་པོའི་རྣམ་པ་སྡོན་པོ་ལས་སྐྱེས་པར་འདོད་པས་སྡོན་པོ་
 དུལ་དུ་ཡོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤར་བའི་རྣམ་པར་འདོད་ལ། སེམས་ཙམ་པ་རྣམ་པ་
 དེ་བག་ཆགས་ཀྱི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པར་འདོད་ཅིང། དེས་ན་སྡོན་པོ་ལྷོ་ལོ་ཤེས་
 ལ་སྡོན་པོ་རྒྱངས་ཚད་དུ་སྣང་བ་དེ་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་མ་གྲུབ་དང། སྡོ་འཛིན་མིག་
 ཤེས་འབྲལ་མ་འབྲལ་སོགས་སུ་འདོད་པའི་བྱད་པར་གྲུབ་མཐའ་གཉིས་པོ་ལ་འབྱུང་
 བའང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འབྲས་རྟོག་དང་པོ་ནི། མདོ་སྡེ་པའི་དབང་དུ་
 རྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞལ་ཡིན་ཉེ། གཞན་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་རྣམ་
 དུལ་གྱི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པར་ལེགས་པར་བསྐྱབས་ནས་གཟུང་དོན་ལས་གཟུང་
 དོན་དང་འདྲ་བར་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པ་ཚད་མར་བཤད་པའི་སྤྱིར་རྟོ། །སེམས་ཙམ་པ་
 ལ་རང་རིག་གི་དང་གཞན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གཟུང་རྣམ་
 གཞལ་བྱ། འཛིན་རྣམ་ཚད་ལ། རང་རིག་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ཙམ་ཞིག་མདོ་སེམས་
 གཉི་ག་འདོད་པར་བྱད་པར་མེད་ཀྱང། །མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ནི། མདོ་སྡེ་པ་གཟུང་
 རྣམ་དེ་དོན་ལས་སྐྱེས་པའི་གཟུང་རྣམ་དུ་འདོད་ལ། སེམས་ཙམ་པ་བག་ཆགས་
 ལས་སྐྱེས་པའི་གཟུང་རྣམ་དུ་འདོད་ཅིང། འཛིན་རྣམ་དེ་གཟུང་རྣམ་ལ་རང་རིག་དུ་
 འཛོག་པའང་མདོ་སྡེ་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་དུལ་རིག་པའི་སྟོན་པ་འཛོག་

ལ། སེམས་ཅམ་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་རིག་པ་ཅམ་གྱིས་མི་འཛོག་སྟེ། ལྡོག་པོ་ཡང་
ལྡོར་སྤང་དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་འཛིན་
ཀམ་གྱིས་གཟུང་ཀམ་དེ་རང་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རིག་པ་འཕམ། གཉིས་
སྤང་དང་བུལ་པའི་སྡོམས་རིག་པས་རང་རིག་ཏུ་འཛོག་གོ། །

དེ་ཡང་གཙོ་བོར་མདོ་སེམས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཅ་བ་ནི། ཕྱི་དོན་
གྲུབ་མ་གྲུབ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དབང་ཤེས་ལ་སྡོ་སོགས་སུ་སྤང་བའི་ཀམ་པ་ཡུལ་
སོགས་ཀྱི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པ་ཁེགས་མ་ཁེགས་ལ་རག་ལས་ཏེ། དེ་མ་ཁེགས་ན།
ལྡོག་པོ་དེ་ལྡོར་སྤང་དབང་ཤེས་ལས་རྗེས་གཞན་ཏུ་འགྱུར་བས་དབང་ཤེས་དེ་ལ་
ལྡོག་པོ་རང་ལས་རྒྱངས་ཚད་ཏུ་སྤང་བ་དེ་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་འགྱུར་དགོས་ཤིང་།
དེ་ལྟར་ལྡོག་པོ་ཕྱི་དོན་ཡིན་པ་གྲུབ་དགོས་པས་སོ། །དེའི་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་སྐྱབ་
པའི་རིགས་པ་རྗེ་སྟེང་སྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འང་ཅ་བ་འདི་ཡིན་པས་ཕྱི་དོན་ཡོད་
པར་སྐྱབ་པ་ན་རིགས་པ་འདི་ཉིད་ལ་ཅལ་ཏུ་བཏོན་ཏེ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་རིགས་
པ་འདི་ཉིད་སུན་འབྲེན་ན་མདོ་སྟེ་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྟིང་པོ་མེད་པར་གྱུར་པ་ཡིན་
པས་ཕྱི་དོན་འགོག་པའི་སྐབས་སལ་ཆེ་བར་འདི་ཉིད་ཅལ་ཏུ་བཏོན་ནས་འགོག་པར་
བྱེད་དོ། །དེ་བས་ན་འབྲས་རྫོགས་གཉིས་པའི་གཞུང་ཏུ་གྲགས་པ། དོན་རིག་གང་
ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་མན་ཚད་ཀྱི་སྐབས་ནས། གཟུང་ཀམ་གཞལ་བྱ། འཛིན་ཀམ་ཚད་མ།
རང་རིགས་འབྲས་བུའི་ཀམ་གཞལ་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་མདོ་སེམས་སུན་མོང་བ་
མ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཅམ་གྱི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་པ་ཁོ་ནའི་ཀམ་གཞལ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་དེ་
དག་ཏུ་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཀམ་དོན་གྱི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པ་རྒྱས་པར་བཀག་པའི་

ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཅམ་པའི་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་འབྲས་ནི།
སྡོན་པོ་གཞལ་བྱ། བག་ཆགས་བརྟན་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྡོན་པོ་གསལ་བར་སྤང་བའི་
གཟུང་རྣམ་ཚད་མ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྡོན་པོ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཤེས་པ་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། འདི་ཉིད་གཞུང་གང་གིས་སྡོན་པོ་སོགས་འོག་
དུ་རང་རང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བུའོ། །སྤྱི་འོན་མདོ་ཅམ་བཤད་པའོ། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། མདོ་སྡེ་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་།
རྣམ་རིག་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། རྣམ་གཞག་དེ་དག་འཐད་པར་སྦྱབ་
པའོ། །

། མདོ་སྡེ་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། །

དང་པོ་ལ། ཐོག་མར་གཞུང་སྤྱིའི་བསྟུ་བ་དང་། གཞུང་དོན་བཤད་པ་དངོས་
ལ་འཇུག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཚད་མ་མདོར། འབྲས་རྟོག་དང་“པོ་སྡོན་པ་
དང་། ཅ་བར། བྱ་དང་བཅས་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། །འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་འཇུག་གི་དང་
ལ། ཚད་མ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་སྟེ། །བྱ་བ་མེད་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
ཤིང་། དེའི་རང་འགྲེལ་དུ། འདི་ལ་སྤྱི་རོལ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཞེན་དུ་ཚད་མ་ལས་འབྲས་
བུ་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་བ་ནི་མེད་ཀྱི། འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཡུལ་གྱི་
རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྦྱེས་པ་དང་། བྱ་བ་དང་བཅས་པ་རྟོག་པ་དེ་ཉི་བར་སྤངས་ནས་ཚད་
མ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་སྟེ། བྱ་བ་མེད་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་འབྲས་བུ་རྒྱ་དང་

༡ མ་ཕྱི། ༧༦༣༡ན། བ * པོ

རྗེས་མ་སྐྱོད་པར་སྐྱེས་པ་ལ་རྒྱུའི་གཟུངས་འཛིན་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་བྱ་བ་མེད་པའང་མ་
ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་ཡིན་ལོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་དག་ནི་མདོའི་འབྲས་
རྫོག་དང་པོ་སྟོན་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཅ་འབྲེལ་གྱི་ཆིག་རྫོགས་པའོ། །

དེ་ཉིད་རྣམ་པར་འབྲེལ་བ་ནི། བྱ་བ་ཞེས་སོགས་མེད་ཀྱི་ཀ་བརྒྱ་དགུ་པོ་འདི་
ཡིན་ལ། དེ་ཡང་། བྱ་བ་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཅེས་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་བཞིས་བྱ་བྱེད་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྒྲིར་སྟོན་ལ། ཀུན་ལས་བརྒྱས་ཀྱི་ཅ་བ་ཀྱང་པ་དང་པོ་གསུམ་པོ་དེའི་
ཆིག་དོན་འཆད་པའི་དངོས་འབྲེལ་ནི། འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ལྷུལ་གྱི་
རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་དང་། བྱ་བ་དང་བཅས་པར་རྫོག་པ་དེ་ཉི་བར་སྐྱབས་ནས་ཆད་
མ་ཉིད་དུ་འདོགས་ཞེས་པ་སྟེ། འདིས་གཟུང་དོན་ལས་སྐྱེས་པའི་གཟུང་རྣམ་དོན་
རྫོགས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མར་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་རྣམ་པར་འབྲེལ་བ་ནི།
དེ་ལ་ཉམས་སྲོང་ཅམ་དུ་ཞེས་པ་ནས། སྐྱབ་བྱེད་གཞག་བྱའི་རང་བཞིན་ཉིད། ཅེས་
པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་རྣམ་འབྲེད། ཅེས་པ་ཡན་གྱིས། དོན་རྫོགས་འཛོག་
བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་དེ་སྒྲིར་ཤེས་པ་ཡིན་པ་ཅིག་དགོས་པར་བསྟན། དེ་བདག་འགྱུར་བ་
ཡིན། ཞེས་པ་ནས། དེས་བྱེད་མིན། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དོན་རྫོགས་རང་གི་བདག་
ཉིད་ཡིན་པ་གཅིག་དགོས་པར་བསྟན། སྒྲིར་ཤེས་པ་ཡིན་ཞིང་ཁྱད་པར་དོན་རྫོགས་
རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་དེའང་དེ་ཉིད་ཀྱི་མི་འབྲ་བའི་ཁྱད་པར་གང་གི་སྐོ་ནས་སྟོ་
སེར་སོགས་རྫོགས་པའི་དོན་རྫོགས་ཐ་དད་དུ་འཛོག་ཀུས་པ་གཅིག་དགོས་པར། དེ་
སྒྲིར་ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་བཞིས་བསྟན། ཁྱད་པར་གསུམ་པོ་དེ་དང་ལྡན་པ་དོན་

༡ མ་གྱུ། ༧༦ན་ལ། མོ་ *སྟོ

རྟོགས་འཛོག་བྱེད་གྱི་ཚད་མར་འབྲུག་ལ། གསུམ་སོ་དེ་དང་ལྡན་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
དེ་ཡང་དོན་ལས་སྐྱེས་པའི་གཟུང་རྣམ་ཉིད་ལས་གཞན་མེད་དོ་ཞེས་པར་རྣམ་
འགས་ཞེས་པ་ནས། རང་བཞིན་ཉིད་ཅེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ལོ། །

དེ་ཡང་སྐབས་འདི་དག་ཏུ་གཟུང་རྣམ་དེ་ལ་དོན་གྱི་རང་བཞིན་ཞེས་པ་དང་།
གཞལ་བྱའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཅེས་ཀྱང་བཤད་ལ། དོན་རྟོགས་གྱི་ཤེས་པ་རང་གི་
བདག་ཉིད་དུ་འདར་བཤད་ཅིང་། རྣམ་པ་དེ་གྱི་དོན་གྱི་དོ་བོ་ཡིན་ན། ཤེས་པར་མི་
འགལ་ལམ་ཞེ་ན། དོན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་བཤད་པ་ནི། དོན་གྱི་རང་བཞིན་རི་ལྗང་
ཡོད་བཞིན་དུ་ཤར་བའི་རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི་དོན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་
པའི་རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་མ་ཡིན་པས་རྣམ་པ་ཤེས་པར་བཤད་པ་དང་མི་འགལ་ལོ།
|རྗེ་ཀུན་རྒྱལ་གྱིས་དོན་གྱི་དོ་བོ་དང་། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཁྱད་མེད་དུ་བྱས་ནས་དོ་
བོ་འཕ་གཟུང་རྣམ་ཞེས་པའི་འབྲུ་སྟོན་བྱས་པས་རང་ཉིད་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་
བྱས་སོ། །ཀུན་བཏུས་རང་འགྲེལ་གྱི་ཚད་མ་ལས། འབྲས་བུ་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་བ་
ནི་མེད་གྱི། ཞེས་བྱ་བ་དེ་འཆད་པ་ནི། སྐབས་བྱེད་གཞན་ཡིན་ན་དེ་ནི། ཞེས་སོགས་
རྟེན་པ་བཞིའོ། །བྱ་མེད་པའདང་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པའི་རྩ་ཚིག་དེས། ཚད་མས་གཞལ་
བྱ་རྟོགས་པའི་བྱ་བ་གཏན་ནས་མེད་པའདང་མ་ཡིན་ལོ། ཞེས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་
འད་ཞེས་པའི་རྣམ་པས་བྱ་བ་དོན་གཞན་ཡོད་པའདང་མ་ཡིན་ལོ། ཞེས་ཁོང་ནས་
འཕྲེན་པར་བྱེད་ལ། དེ་ཉིད་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་འཆད་པའི་རང་འགྲེལ་ནི། བྱ་བ་མེད་
པའདང་མ་ཡིན་ལོ། དཔེར་ན་འབྲས་བུ་རྒྱ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པར་སྐྱེས་པ་ལ། རྒྱའི་
གཟུགས་འཛིན་ཞེས་བརྗོད་གྱི། བྱ་བ་མེད་པའདང་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་

ཁས་ལེན་གྱི། གཞན་དག་གིས་བཏགས་པ་ལྟར། རོན་རྟོགས་འཛོག་པར་མི་རུས་པ་
དག་ཀྱང་དེའི་འཛོག་བྱེད་དུ་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །

འོ་ན་རོན་རྟོགས་འཛོག་པར་རུས་པའི་ཚད་མ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཉམས་
སྤོང་ཅམ་དུ་ནི། །འདྲ་བའི་བདག་ཅན་ཤེས་པ་ནི་གང་གི་ལས་ནི་སོ་སོ་ལ། རོན་
རྟོགས་ཐ་དད་རྣམ་པར་འབྱེད་རུས་གྱི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པས། རོན་རྟོགས་སོ་སོར་
འབྱེད་མི་རུས་པས་ཤེས་པ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རོན་རྟོགས་འཛོག་བྱེད་
གྱི་ཤེས་པ་དེ་རོན་རྟོགས་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་པ་ཡིན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་པ་
མིན་པའི། རྒྱ་དག་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་ཐ་དད་ཡོད་ཀྱང་དེའི་སློན་སློ་སེར་
སོགས་ཐ་དད་གྱི་ལས་ལ། རོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་འཛོག་པའི་རུས་པ་མེད་པ་འདི་
འབྲས་བུ་རོན་རྟོགས་ཐ་དད་པར་ནི་ངེས་བྱེད་གྱི་རོན་རྟོགས་འཛོག་བྱེད་དུ་རིགས་པ་
མིན་ནོ། །རོན་རྟོགས་རང་གི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་དག་ལ། རོན་རྟོགས་ཐ་དད་
དུ་འབྱེད་པའི་རུས་པ་མེད་པས། རོན་རྟོགས་འཛོག་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པ་དེའི་བྱིར།
རོན་རྟོགས་འདིའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ། དེའི་ཐ་དད་པའི་བྱང་པར་གང་ལས་འདི་
སློན་སོ་འདིའི་རྟོགས་པ་པོའོ་འདི་སེར་འདི་སེར་སོ་འདིའི་རྟོགས་པའོ། ཞེས་འཛོག་
རུས་པའི་སློན་སློ་བྱེད་པ་རོན་རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ལས་སམ་ཡུལ་འཛིན་པའི་ཚུལ་སོ་
སོར་ངེས་པར་བྱེད་པ་དེ་རོན་རྟོགས་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དམ་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པ་ཅན་དུ་
གྱུབ་པོ། །

འོ་ན་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཞིང་རོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་འཛོག་རུས་

༡ མ་ཕྱི། ལྟམ་པལ་ན། ཕྱད * ལྱད

བ་དེ་དོན་རྟོགས་འཛོག་གྲེད་དུ་རིགས་ན། དེ་ཡང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དབང་པོ་གསལ་
 མི་གསལ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལགས་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ནི་གསལ་མི་གསལ་
 སོགས་ཐ་དང་པར་ནི་གྲེད་ན་ཡང་། དེ་ཙམ་གྱིས་དོན་རྟོགས་ཐ་དང་དུ་འཛོག་མི་
 ལུས་ཉེ། དཔེར་ན་འདི་ནི་དབང་པོ་གསལ་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་སྡོན་
 པོ་རྟོགས་པའོ། །འདི་ནི་དབང་པོ་མི་གསལ་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་སེར་པོ་རྟོགས་པའོ།
 ཞེས་སོགས་སུ་བཞག་མི་ལུས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་གང་གི་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་རྒྱ་
 མཚན་དུ་བྱས་ནས་སྡོ་སེར་སོགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཡི་རིགས་ཐ་དང་དུ་དབྱེ་ལུས་པའི་
 སྡོན་པ་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་འདི་ནི་དོན་དང་། དུལ་དུལ་ཅན་དུ་འབྲེལ་བ་འཛོག་
 པར་གྲེད་བ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བར་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ལོ། །དེའི་
 སྤྱིར་གཞལ་བུ་སྡོ་སེར་སོགས་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡི་སྐྱབ་གྲེད་དམ་འཛོག་གྲེད་ནི་
 གཞལ་བུ་སྡོ་སེར་སོགས་དེའི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དང་འདྲ་བར་སྐྱེས་པའི་
 གཟུང་རྣམ་ཉིད་ཡིན་ལོ། །གཟུང་རྣམ་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་གྱིས་སྡོ་སེར་སོགས་ཀྱི་
 རྟོགས་པ་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་སོ་སོར་འཛོག་ལུས་མོད། དེ་དོན་རྟོགས་རང་གི་
 བདག་ཉིད་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྡོན་པོ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་སྐྱབ་གྲེད་སྡོན་
 པོའི་གཟུང་རྣམ་དེ་ཡང་ཚད་མ་དེ་ལས་རྣམ་གཞན་ཡིན་ན། ཚད་མ་དེ་ནི་གཟུང་
 རྣམ་དེ་ལས་སྡོན་པོ་དང་དུལ་དུལ་ཅན་དུ་འབྲེལ་བར་མི་འགྲུབ་ལོ། །དེའི་སྤྱིར་དེ་
 ཡང་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་དེས་ན་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་དོན་གཞན་མ་ཡིན་
 ལོ། །བྱེ་བྲག་བ་སོགས་ན་རེ། ཚད་འབྲས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་ན། ཚད་མས་གཞལ་
 བུ་རྟོགས་པའི་བུ་བ་དོན་གཞན་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན། ཚད་མས་གཞལ་བུ་

རྟེན་གསུམ་པ་མི་འབྲུག་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་པ་ནི་ཡུལ་རྟེན་གསུམ་པའི་བྱ་བ་དོན་གཞན་
དང་ལྡན་པའི་སྐོན་ལུལ་རྟེན་གསུམ་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས། དེའི་རྩོད་པ་འགོག་པ་ལ།
དེའི་བདག་ཉིད་ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་སྟེ། གཞན་དག་གིས་ནི། འདིར་ཡང་། བྱ་
བྱེད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་རྩོད་པ་སྐོང་བྱེད་དུ་སྦྱར་བས་འདི་དང་།
གལ་ཏེ་བྱ་བྱེད་གཅིག་ཡིན་པར་ཞེས་སོགས་རྩོད་ལན་གྱི་གཞུང་དག་བརྗོད་པ་ཁོ་
ནར་བཤད་དོ། །

སྟོན་པོ་དེའི་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་དང་འབྲུག་པའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་སྐོན་ལུལ་སྟོན་
པོ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་དེ་ཚོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་དོན་སྟོན་པོ་རྟེན་གསུམ་པའི་བྱ་བ་རྣམས་
གཞན་མེད་ཀྱང་བྱོད་སྟོན་པོ་རྟེན་གསུམ་པར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དོན་སྟོན་པོ་
རྟེན་གསུམ་པ་ནི་ལེས་པ་བྱོད་རང་གི་བདག་ཉིད་གསུང་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པས་རང་གི་ལས་
སྟོན་པོ་ལ་ནི་རྟེན་གསུམ་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུར་ཐ་སྙད་དཔྱོད་པའི་ཚད་མ་
ལ་སྤང་བའི་སྐོན་ལས། བདག་ཉིད་བྱ་བ་རྣམས་གཞན་དང་ལྡན་པའི་བྱེད་པ་པོ་མིན་ན་ཡང་
སྟོན་པོ་ཇི་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པ་དེའི་དབང་གིས་སྟོན་པོ་རྟེན་གསུམ་པ་དེར་བཞག་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འབྲས་བུ་རྒྱ་མ་རྣམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་འབྲས་བུར་འབྲུང་བའི་
ཕྱིར། ལུས་པའི་གསུགས་འཛིན་པའི་བྱ་བ་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཡང་།
འཛིག་རྟེན་ན་ལུས་རྒྱ་མའི་གསུགས་འཛིན་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞེན་ལོ། །

གཉིས་པ་གཞན་སྤྲུགས་ཀྱི་ཚད་འབྲས་དགག་པ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད་དེ་
གཞོད་བྱེད་མདོར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་དགག་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། གང་གི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དཔྱོད་པ་པ་གང་དག་དང་

སོར་དོན་གྱི་ངོ་མོ་ཅམ་མཚོང་བའི་སློ་སྤྱེ་ཞིང་། དེ་ལས་རིགས་སོགས་ཁྱད་པར་དེས་
 པའི་སློ་སྤྱེ་ལོ། །དེ་ལས་དོན་ལ་འབྲུག་གོ། །དེ་ལས་དོན་འཛོམ་སོ། །དེ་ལས་བདེ་བ་སྟེ།
 དེ་ལྟར་ན་སློ་སྤྱེ་མ་སྤྱེ་མ་ནི་ཚང་མ་ཡིན་པ་ལ། སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 ཟེར་བ་དང་། བྱེ་བྲག་པ་དབང་པོ་དང་དོན་སྤང་པའི་འབྲེལ་བ་ཚང་ལ། དོན་རྟོགས་
 འབྲས་བུར་འདོད་པ་དང་རིགས་པ་ཅན་ལ། སྤྱི་སོགས་ཁྱད་པར་མཚོང་བའི་སློ་ཚང་
 ལ། ཁྱད་པར་ཅན་རྗེས་འཛིན་འབྲས་བུར་འདོད་དེ་དག་གི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་དབང་པོ་
 དང་དོན་སྤང་པའི་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དོན་རྟོགས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་ཚང་མ་
 ཉིད་དུ་མི་འདོད་དེ། ཚང་མས་དོན་རྟོགས་པའི་བྱ་བ་ལ་ནི་ཚང་བ་སྟེ། བྱ་བ་དེ་ཉིད་
 སྦྱུབ་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཚང་ཅེས་པ་ལ། འབྲེལ་བྱེད་དག་གིས་བསམ་པ་ན། །བྱ་
 བ་དོན་རྟོགས་དང་དེ་དག་གི་བར་དུ་བྱེད་པ་གཞན་གྱིས་ཚང་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པ་
 ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཁ་ཅིག་ནི། དོན་རྟོགས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་པ་དོན་འབྲ་བ་ཡིན་ཞིང་།
 དེས་བར་ཚང་པ་ལ་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་དོན་རྟོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་འདོད་དོ། །སྤོན་
 པོ་རྟོགས་པའི་མངོན་སྲུམ་གྱི་གཞུང་རྣམ་དང་། མངོན་སྲུམ་དེ་ལ་ཁྱད་མེད་པས་དེ་
 ཉིད་མངོན་སྲུམ་དེ་དང་། ཚོས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་གཙོ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་ཅིང་། བྱེ་
 བྲག་པ་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་དབང་དོན་སྤང་པའི་འབྲེལ་བ་རྗེས་གཞན་དང་། རིགས་པ་
 ཅན་པ་འདོད་པའི་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སློ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་
 སྤྱིར། དེ་དག་དང་དོན་རྟོགས་ཀྱི་བར་དུ་རྣམ་པས་ཚང་པ་རི་ལྟར་རིགས། །དེ་གཉིས་
 གཞི་མ་གྲུབ་ཅིང་། དང་པོར་དོན་ལ་ལྟ་བུའི་མངོན་སྲུམ་ནི་དོན་རྟོགས་ཉིད་ཡིན་པས་
 དེ་དག་རྒྱ་འབྲས་སུ་དེ་བས་ཀྱང་རི་ལྟར་འཐད། དེས་ན་ཁོ་ལོ་ནི། ཚང་བ་དང་བསྐྱེལ་

བ་དོན་གཅིག་ཅིང་། དུལ་རྟོགས་པར་མི་བྱས་པ་ལ་དུལ་དེ་བསྐྱལ་ཞེས་བརྗོད་པ་
ལྟར། བྱ་བ་དེ་སྐྱབ་པར་མི་བྱས་པའམ་འཛོག་པར་མི་བྱས་པ་ལ་བྱ་བ་དེ་ལ་ཚོད་
བའམ་བསྐྱལ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པས། བྱ་བ་ལ་ཞི་ཚོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དོན་
རྟོགས་པའི་བྱ་བ་ཞི་འཛོག་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དུ་སྒྲུབ། །

གཉིས་པ་ལ། སྐྱོད་པ་བས་སློ་སྒྲ་མ་ཕྱི་མའི་འཛོག་བྱེད་ཚད་མར་འདོད་པ་
དང་། བྱེ་བྲག་སྐྱབ་སོགས་དབང་པོ་དོན་རྟོགས་འཛོག་བྱེད་ཚད་མར་སྐྱབ་དགག་
བ་ནི། སྐྱོ་སོགས་རྟོགས་པའི་བྱ་བ་ལ་ཞི་བྱེད་པ་དབང་པོ་དང་སློ་སྒྲ་མ་སོགས་རྣམས་
མན་བ་ཉེ་བར་སྐྱོར་མོད། དེ་ལྟར་ཡང་དོན་རྟོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་ཅམ་གྱིས་དོན་
རྟོགས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མར་མི་རིགས་ཀྱི། རྒྱ་དེ་དག་ལས་ཐ་མའམ་འབྲས་བུར་
སྐྱུར་པའི་དོན་རྟོགས་ཐ་དང་དུ་གང་གི་སྐོ་ནས་འཛོག་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
དོན་རྟོགས་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དམ་བར་འདོད་དེ། །དབང་པོས་རྟོགས་རིགས་མི་འདྲ་བ་
སོ་སོར་འཛོག་མི་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚོན་ཅི་ཞེ་ན། རྒྱ་དབང་པོ་མི་འདྲ་བས་འབྲས་བུ་
དོན་རྟོགས་རིགས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་འཛོག་ན། རྒྱ་དབང་པོ་རིགས་ཐ་དང་པའི་སྐོ་
ནས་འཛོག་གམ། རས་ཐ་དང་པའི་སྐོ་ནས་འཛོག་ །དང་པོ་ལྟར་ན། །ཤེས་བྱ་ཚོས་
ཅན། རྒྱ་གང་ཞིག་རིགས་ཐ་དང་པའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས་འབྲས་བུ་སྐོ་སེར་རྟོགས་པའི་
མངོན་སུམ་རིགས་ཐ་དང་དུ་འཛོག་བྱས་པ་འདི་འདྲ་མངོན་སུམ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱར་
སྐྱུར་པའི་དབང་པོ་ལ་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། སྐོ་སེར་སོགས་རྟོགས་པའི་དབང་པོའི་
མངོན་སུམ་ཀུན་གྱི་རྒྱ་དབང་པོ་རྣམས་རིགས་མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཚོས་ཅན་འདི་སྐོན་པོ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་མོ། །འདི་

སེར་པོ་རྟོགས་པའི་མངོན་སྲུང་མོ། ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་ཐ་དད་པར་འཛོག་པ་དེ་རྒྱ་
 དབང་པོ་རྗེས་ཐ་དད་པ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མིན་པར་ཐལ། ལྷ་སྦྱིན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་སྦྱོན་
 འཛིན་དབང་ཤེས་དང་། མཚོན་སྦྱིན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་སྦྱོན་འཛིན་དབང་ཤེས་གཉིས་རྒྱ་
 དབང་པོ་དེ་རྗེས་ཐ་དད་ཀྱང་གཉིས་ཀ་སྦྱོན་པོ་རྟོགས་པའི་མངོན་སྲུང་དུ་རིགས་ཐ་
 དད་མེད་པའི་སྦྱིར། རྒྱན་མཁན་པོ་ནི་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་
 "འབྲེད་^༡ རྒྱས་པ་འདི་འབྲེད་དབང་པོ་ལ་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། དབང་པོ་ནི་སྦྱོ་སེར་
 སོགས་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཀུན་གྱི་རྒྱ་སྦྱོན་མོང་བ་ཡིན་པའི་སྦྱིར། གལ་ཏེ་སྦྱོ་སེར་
 སོགས་ལ་ལྷ་བའི་དབང་ཤེས་རྣམས་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། རྒྱ་དབང་པོ་རྣམས་
 ལ་ཡང་ཡོད་དེ། སྦྱོན་པོ་ལ་མངོན་དུ་སྦྱོགས་པའི་དབང་པོ་དང་། སེར་པོ་ལ་མངོན་དུ་
 སྦྱོགས་པའི་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་དབང་པོའི་སྦྱོ་ནས་དོན་རྟོགས་ཐ་
 དད་དུ་འཛོག་རྒྱས་ཏེ། འདི་ནི་སྦྱོན་པོ་ལ་མངོན་དུ་སྦྱོགས་པའི་དབང་པོ་ལས་སྦྱེས་
 པས་སྦྱོན་པོ་རྟོགས་པའི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ་ཞེན། ཡུལ་སྦྱོ་སེར་
 དེ་དག་ཐ་དད་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་རྣམས་པ་རྣམས་ཐ་དད་ཤར་བ་མེད་པ་ན། སྦྱོན་
 པོ་མཐོང་བ་དང་། སེར་པོ་མཐོང་བ་ཅེས་དུ་ཡང་བཞག་མི་རུས་ན། དེ་དག་གི་རྒྱ་དབང་
 པོ་རྣམས་ལ་འདི་སྦྱོན་པོ་ལ་མངོན་དུ་སྦྱོགས་པའོ། །འདི་སེར་པོ་ལ་མངོན་སུ་སྦྱོགས་
 པའོ། ཞེས་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་དེ་དག་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེས་འཆད་དོ། །ལྷ་དབང་
 རྗེ་ནི། ཀར་བ་དང་པོ་གཉིས་འཆད་ཚུལ་རྒྱན་དང་འབྲེད་ལ། བྱི་མ་གཉིས་རྒྱ་དབང་པོ་དེ་
 དག་གསལ་མི་གསལ་སོགས་ཐ་དད་ཀྱང་དེའི་སྦྱོ་ནས་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་འཛོག་

^༡ མ་ཕྱི། ལྷ་པོ་ལྟ། འབྲེད *འབྲེད

པའི་རྒྱས་པ་མེད་དེ། དབང་པོ་གསལ་བ་ལས་སྐྱེས་པས་འདི་སྟོན་པོ་རྟོགས་པའོ། །མི་
 གསལ་བ་ལས་སྐྱེས་པས་འདི་སེར་པོ་རྟོགས་པའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཁྲད་པར་དེ་གང་ལས་
 ཡིན། ཞེས་འཆད་ཅིང། བོད་དག་གྲང་ཆ་ཅམ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་མོན་མཚོས་
 བྱེད་དོ། །འོན་ཀྱང། དབང་པོ་དབང་ཤེས་ཀྱན་གྱི་རྒྱ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 པ་འདི་བརྟག་མི་བཟོད་དོ། །འོ་ན་གཟུང་རྣམ་ཡང་དོན་རྟོགས་འཛོག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་དབང་ཤེས་ཀྱན་གྱི་རང་བཞིན་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྗོད་ན་ཅི་
 གྲོ། སྤྱིར་རྣམ་པ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ཅམ་ལ་ཁྲད་མེད་ཀྱང། བང་གསལ་གྱི་
 དབྱེ་བ། སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་དང་སེར་པོའི་རྣམ་པ་སོགས་ཁྲད་པར་ཆེའོ། །ཞེ་ན། སྤྱིར་
 དབང་ཤེས་ཀྱན་རང་རྒྱ་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པར་ཁྲད་པར་མེད་ཀྱང། བང་གསལ་གྱི་
 ཁྲད་པར་སྟོ་འཛིན་དབང་ཤེས་སྟོན་པོ་འཛིན་རྒྱས་སུ་སྐྱེད་པའི་དབང་པོ་དང། སེར་
 འཛིན་དབང་ཤེས་སེར་པོར་འཛིན་རྒྱས་སུ་སྐྱེད་པའི་དབང་པོ་སོགས་ཁྲད་པར་ཆེའོ་
 ཞེས་བརྗོད་ན། སྤྱིར་ཡང་པོངས་པ་ཅི་ཞིག་ལེན།

གཞན་ཡང་དབང་པོ་གཅིག་ཉིད་དབང་ཤེས་ཀྱན་གྱི་རྒྱ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་
 ལ་འདོད་ན་ནི་མཁས་པའི་ངང་ཚུལ་ཆེས་གསལ་བར་བྱས་ལ། དབང་ཤེས་ཀྱན་ལ་
 རང་རྒྱ་ཡིན་པའི་དབང་པོ་དེ་ཡོད་པ་མཚུངས་པ་ཅམ་ལ་འདོད་ན་ནི། དབང་ཤེས་
 ཀྱན་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་རྒྱུང་པའི་རྣམ་པ་དེ་ཡོད་པར་མཚུངས་པས་དབང་པོ་
 བཞིན་དུ་རྣམ་པས་གྲང་འཛོག་མི་རྒྱས་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་རྒྱ་མཚན་དེ་ཅམ་
 གྱིས་དབང་པོ་ཚད་མ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ནི་རྣམ་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་ཤིང་དགག་སྐྱབ་
 རྒྱས་པར་བརྗོད་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །

ལྷ་དབང་སྒྲོའི་རྐང་བ་སྤེམ་གཉིས་ཀྱི་བཤའ་བ་ནི། རྣམ་འགས་ཤེས་པའི་རང་
 བཞིན་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་ཡང་བཟུངས་ཏེ་སྤྲོ་བ་ལ་སོགས་དབྱུང་དུ་མེད་
 ཏོ། །དེ་ནི་དུས་མ་བཤའ་བར་བྱ་སྟེ། རི་སྐྱད་བཤའ་བའི་རིགས་པས་དབང་སོགས་
 ཚད་མ་ཡིན་པ་བཀག་པ་འདིས་ནི། དེ་ལས་ལྷག་མ་འབྲེལ་བ་ཚད་མ་ཡིན་པ་སོགས་
 ཐམས་ཅད་ལ་འདུག་པའོ་དེ་བཤའ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་མི་འབྲེལ་བའི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒྲོ་
 བས་དོན་རྟོགས་སོ་སོར་འཛོག་པའི་རྣམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་རིགས་པ་ཅན་
 པའི་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་དག་གི་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རིགས་པ་ཅན་པ་ཁྱོད་སྒྲོ་རྣམ་
 མེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་རིགས་སོགས་འཛིན་པ་“ཚད་མ་ཁྱད་
 པར་ཅན་རྣམས་འཛིན་པ་འབྲས་བུར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དོ། ཞེས་འགོག་པ་གཞོན་བྱེད་
 དང་སོ་ཡིན་ལ། ཚད་འབྲས་ལྷུ་ལ་དོན་གཞན་དུ་”མི་^༡རིགས་པར་སྟོན་པ་གཞོས་བྱེད་
 གཉིས་པ་ཡིན་ཞིང་། རིགས་པ་ཅན་པའི་ལྷགས་ལ། རྣམས་བྱམ་པ་རྟོགས་པ་བྱམ་པའི་
 ཁྱད་ཚོས་སུ་སྤྱང་པའི་རིགས་མཁ་སྤྱི་རྟག་པ་རྟོགས་པ་ལ་རག་ལས་པར་འདོད་པས་
 ཚད་འབྲས་དེ་ལྷར་སྤྲོ་བ་ཡིན་ཞིང་། སྒྲོ་དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་འདོད་དོ། །

ཚིག་གི་དོན་ནི། ཤེས་པ་ལ་ལྷུ་ལ་དེའི་དངོས་སོའམ་རྣམས་པ་འཆར་བ་མེད་ན།
 ཁྱད་པར་གྱི་སྒྲོ་ཡང་ཐ་དད་དུ་རྟོགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྷར་འདི་ནི་བྱམ་
 པའི་རིགས་སོགས་ཁྱད་པར་རྟོགས་པའོ། །འདི་ནི་བ་ལང་གི་རིགས་སོགས་ཁྱད་
 པར་རྟོགས་པའོ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཐ་དད་རྟོགས་མི་རྣམས་པར་ཐལ། སྒྲོ་དེ་
 གཉིས་ཀ་ལ་གང་གི་འདུག་པའི་རིགས་སོགས་ཁྱད་པར་གྱི་རྣམས་པ་མ་ཤའ་བར་མཚུངས་

༡ མ་གྱུ། ༡༠༠བཞུ། ཚེད *ཚད
 ༢ མ་གྱུ། ༡༠༠བཞུ། མ *མི

པའི་སྲིད། དེས་ན་སློབ་གཞན་བྱང་ཅན་རྣམས་འདྲིན་དག་ཡུང་བྱང་པར་རིགས་སོགས་
འདྲིན་པའི་སློབ་དེ་བཞིན་དུ་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྣམས་པ་ཐ་དད་དུ་མི་རྟོགས་པར་
འགྲུང་ཉེ། འདི་ལྟར་འདི་མི་བྱང་པར་ཅན་སུམ་པའི་རྣམས་འདྲིན་ལོ། །འདི་མི་བྱང་པར་
ཅན་པ་ལང་གི་རྣམས་འདྲིན་ལོ། ཞེས་སོགས་སུ་དབྱེ་མི་བུས་པར་ཐལ། སློབ་དེ་གཉིས་
ཀ་ལ་རྣམས་གང་གི་འང་རྣམས་པ་མ་ཤར་པའི་སྲིད། ཞེས་པའམ། ཡང་ན། བྱང་པར་ཅན་
རྣམས་འདྲིན་སོ་སོར་རྟོགས་པ་བྱང་པར་རིགས་སོགས་འདྲིན་པ་སོ་སོར་རྟོགས་པ་
ལ་རག་ལས་པ་གང་ཞིག །དེ་དག་སོ་སོར་རྟོགས་པ་མེད་པའི་སྲིད། ཞེས་བུའོ།

ཡང་ན་འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། བྱང་པར་གྱི་སློབ་ཡང་བྱང་པར་ཅན་གྱི་སློ་
ལས་ཐ་དད་དུ་རྟོགས་པ་མེད་པར་འགྲུང་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་པར་ཅན་གྱི་སློ་
གཞན་དག་ཡུང་བྱང་པར་གྱི་སློབ་ལས་ཐ་དད་དུ་རྟོགས་པ་མེད་པར་འགྲུང་ཉེ། གཉིས་
ཀ་ལ་བྱང་པར་དང་བྱང་པར་ཅན་གང་གི་འང་རྣམས་པ་མ་ཤར་བར་མཚུངས་པའི་སྲིད།
འདོད་ན་ཚད་འབྲས་རྣམས་གཞན་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། ཞེས་བུའོ། །གཞན་ཡང་སློབ་དེ་
གཉིས་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུར་མི་འཐད་དེ། བྱ་བ་དང་དེའི་རྒྱབ་པར་བྱེད་པ་གཉིས་
ལས་སུ་བྱ་བའི་ཡུལ་རྣམས་ཐ་དད་པའང་རིགས་པ་ཤེས་པ་དག་མི་འདོད་ཅིང་མི་
འཐད་པའི་སྲིད་ཉེ། གཞན་དུ་ན། པ་ལ་ཤེས་སྟེ་དེའི་བྱེད་པ་ཞུགས་པས་རྒྱ་གྲོ་ཉ་
ཚད་པར་འགྲུང་རོ། །གལ་ཉེ་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུའི་དོན་ནམ། ཡུལ་གཅིག་ཡིན་ནོ་
ཞེ་ན། འོ་ན་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུའི་ཡུལ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་བྱང་པར་དང་བྱང་པར་
ཅན་གཉིས་བཏགས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཡང་ན་འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཉེ་སློབ་དེ་གཉིས་དོན་ནམ་ཡུལ་

གཅིག་ཡིན་ནོ། ཞེན་འོན་ཀྱང་པར་དང་ཀྱང་པར་ཅན་གཉིས་རྗེས་ཐ་དང་དུ་
 བཏགས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཀྱང་པར་དང་ཀྱང་པར་ཅན་འཛིན་པའི་སློབ་གཉིས་
 ལུལ་གཅིག་ཡིན་པའི་སྲིད། ཡང་ན་ཀྱང་པར་མཛོགས་པ་མཛོགས་པར་བྱ་བའི་སྲིད་
 དུ་རིགས་སོགས་འཛིན་པ་དང་། ཀྱང་པར་ཅན་མཛོགས་པར་བྱ་བའི་སྲིད་དུ་རྗེས་
 འཛིན་གྱི་སློབ་གཉིས་སོ་སོར་བཏགས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། སློབ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུལ་
 གཅིག་ཡིན་པའི་སྲིད། ཞེས་བྱའོ། །འདི་ནི་ལྷ་རྒྱུན་གཉིས་ཀའི་འང་དགོངས་
 པའོ། །གཞན་ཡང་སློབ་དེ་སྲིད་ཀྱི་རིམ་བཞིན་འབྱུང་བ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་
 ལུལ་གཅིག་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། །སློབ་དེ་དག་དུས་གཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་
 བ། སློབ་དེ་གཉིས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱུབ་བྱ་སྐྱུབ་བྱེད་དུ་མེད་པར་འགྱུར་
 རོ། །འོན་ཀྱང་རང་ལའང་མི་མཚུངས་སམ་ཞེ་ན། ཁོ་ལོ་ཅག་ལ་ཚད་འབྲས་དུས་
 མཉམ་ན་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་མི་འདོད་པ་འཕེན་པ་ཐོག་ཏུ་བབ་
 པའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། ཤེས་པ་གཅིག་གི་གཟུང་དོན་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་ཚད་དང་།
 ལུལ་ཚོགས་པའི་ཚད་དག་ལྡོག་པ་སོ་སོར་སྤེལ་ས་དེ་གཉིས་རྣམ་པར་བཞག་འཛོག་
 ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་བསྐྱུབ་བྱ་སྐྱུབ་བྱེད་དུ་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། །ད་
 བེ་བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དགག་པར་བྱ་
 རྟེ། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་པ་ནི། ལུས་འཛིན་མིག་དབང་དེ་ལུས་པ་དང་སྦྱོར་བའི་འབྲེལ་པ་
 དང་། ལུས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྦྱོར་བར་འདུས་པའི་འབྲེལ་པ་དང་། ལུས་པའི་
 ཡོན་ཏན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་དཀར་ལོ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་། འདུས་པའི་འདུ་
 བའི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པར་དམ་བཅས་ནས་སྦྱར་ཡང་དབང་ལོ་དང་དོན་སྤྲད་པའི་འབྲེལ་

བ་དོན་རྟོགས་འཛོག་བྱེད་གྱི་ཚད་མར་སྐྱ་བ་ནང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མིག་གི་
དབང་པོ་དེ་བུམ་པའི་གཟུགས་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྲི་མཉམ་ཅིང་
འབྲེལ་བར་བྱུང་བར་མེད་ན་ཡང་མིག་ཤེས་གྱིས་བུམ་པའི་གཟུགས་སོགས་ཡོན་
ཏན་གྱི་ཚོས་འགའ་ཞིག་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། སྐྱ་སོགས་མི་རྟོགས་པའི་དེས་བ་
དེར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། མིག་དབང་བུམ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབྲེལ་བར་བྱེ་བྲག་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་བ་ཁས་སྦངས་ཏེ། མིག་དབང་བུམ་པའི་བྱི་དང་འབྲེལ་བ་
བྱུབ་ཀྱང་མིག་ཤེས་གྱི་བུམ་པའི་བྱི་མ་རྟོགས་ན། དབང་པོ་དང་དོན་མཉམ་པའི་འབྲེལ་
བ་དོན་རྟོགས་གྱི་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ན་འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། མིག་དབང་དེ་བུམ་པ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་
བདག་ཉིད་ཀྱི་སྲི་མཉམ་འབྲེལ་བ་བྱུབ་པར་བྱུབ་པ་མཐའ་ལས་ཁས་ལེན་ལ། དེ་ལྟར་
ཡང་། མིག་ཤེས་གྱིས་བུམ་པའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གྱི་ཚོས་འགའ་ཞིག་ནི་རྟོགས་
པར་འགྱུར་ལ། བུམ་པའི་མི་རྟོགས་པ་སོགས་མི་རྟོགས་པའི་དེས་བ་དེར་མི་འགྱུར་ཏེ།
བུམ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་འབྲེལ་བ་བྱུབ་པ་ལ་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འདི་ནི་ཚོས་མཚོག་གི་ལུགས་ཡིན་ལ། སྐྱ་མ་ནི་ལྷ་རྒྱུན་གཉི་གའི་ལུགས་
སོ། །ཡང་ན་ཁོ་བོ་ནི་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། བྱེ་བྲག་བ་ཁྱོད་དབང་པོ་དང་དོན་མཉམ་པའི་
འབྲེལ་བ་དོན་རྟོགས་འཛོག་བྱེད་གྱི་ཚད་མར་འདོད་ན། འབྲེལ་བ་ཐམས་ཅད་རྟོག་
དངོས་སུ་བྱེད་པར་གོས་ཁས་སྦངས་པའི་ཕྱིར། མིག་དབང་དེ་བུམ་པ་དང་འབྲེལ་
པའི་ཚེ། མིག་དབང་དང་བུམ་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྲི་མཉམ་དགོས་ཏེ། རྟོག་པའི་

༡ མ་ཕྱི། ༡༠༡ན། ༡༣ * ལྷོད

རྗེས་ལ་ཚེ་ཤས་མི་འཐད་པའི་སྲིར་རྟོ། །དེ་ལྟ་ན་འདྲ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བྱམ་པའི་སྲིའི་ཁ་
དོག་དང། ཚུ་རོལ་གྱི་རོས་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་འགའ་ཞིག་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་
ཅད་གི་འཁྲོག་དང། གསེང་ལ་སོགས་པའི་ཆེས་འགའ་ཞིག་མི་རྟོགས་པའི་རེས་པ་
དེར་ནི་མི་འགྱུར་ཉེ། མིག་དབང་དང། བྱམ་པའི་སྲི་ནང་སོགས་ཐམས་ཅད་འབྲེལ་བ་
གྲུབ་པར་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་སྲིར་རྟོ། །རྟོགས་བྱུང་ཁས་སྦྱངས། འདོད་ན་མདོན་སྲུང་
གྱིས་བསལ་ལོ། །

དེས་ན་དབང་པོ་དང་“འབྲེལ”པ་གྲུབ་པར་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་གཟུང་རྣམ་གང་
གི་བྱུང་པར་ལས། དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་འབྲེད་ཅུས་པའི་གཟུང་རྣམ་ཚད་མ་དེ་དོན་
རྟོགས་འདིའི་འཛོག་བྱེད་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་པར་འཐད་ཀྱི། དབང་པོ་དང་དོན་སྣང་པའི་
འབྲེལ་བ་ཚད་མར་མི་འཐད་དོ། །གལ་ཉེ་དེ་ལྟ་ན་ཡང། གཟུང་རྣམ་ཚད་མར་ཁས་
ལེན་མི་དགོས་ཉེ། བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྡེ་བྲག་བག་ཆགས་ལས་དོན་
རྟོགས་སོ་སོར་འཛོག་ཅུས་པའི་སྲིར་རྟོ། །ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་བ་ཁྲོད། བག་ཆགས་ནི་
ཤེས་པ་ལས་སྐྱེ་ཞིང། ཤེས་པའི་རྒྱ་བྱེད་བ་ཞིག་ལ་འདོད་བ་ཡིན་ལ། རྫོལ་ཕྱུལ་
གྱི་རྣམ་པ་འཆར་བ་མེད་ན། དེ་ལྟ་བུའི་བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུས་བྱས་ལས་ནི་དོན་
རྟོགས་སོ་སོར་འཛོག་ཅུས་མ་ཡིན་ཉེ། རྫོལ་ཤར་བའི་ཕྱུལ་གྱི་རྣམ་པ་དེའི་དངོས་
པོ་མེད་ན། ཤེས་པ་རྣམས་སོ་སོར་དབྱེ་མི་ཅུས་པས་ཤེས་པས་བཞག་པའི་བག་
ཆགས་དེ་ཡང་སོ་སོར་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་སྲིར། རྟོག་བྱེད་“པལ”¹ཆེ་བས། བདག་
གི་ཡོན་ཏན་འདུས་བྱས་ཀྱི་ནང་མཚན་བག་ཆགས་ལ་སྦྱོར་མ་ཤེས་པར་འདུས་

1 མ་ཕྱི། ༡༠༡ནལ། འབྲེལ * འབྲེལ
2 མ་ཕྱི། ༡༠༡ནལ། བལ * བལ

བྱས་ཅོམ་ལ་སྐྱུར་བས་སྐྱུན་སྐྱུལ་བྱས་སོ། །

གསུམ་པ་རང་ལུགས་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བའི་ནི། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་གཅིག་གི་
རྣམས་ཀྱི་ཆ་ལ་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། བྱ་བྱེད་གཅིག་ཡིན་པ་
འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཤེས་པ་རྣམས་གཅིག་གི་ཆ་ལ་ཚད་འབྲས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་བྱེད་ན་བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་པ་མི་བདེན་ཏེ། ཚད་འབྲས་
གཉིས་ཤེས་པ་གཅིག་གིས་རྣམས་ཀྱི་ཆ་ཡིན་ཀྱང་། ལྡོག་པའི་ཚོས་ཐ་དད་པ་ཡིན་པ་
ཁས་ལེན་རུས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚད་འབྲས་གཉིས་དངོས་སུ་འཇུག་པ། རྣམས་ཐ་དད་
མེད་པར་འདོད་ཀྱི། ལྡོག་པ་ཐ་དད་མེད་པ་ཅོམ་དུ་འང་ཁས་མི་ལེན་པས། ལྷན་ཀ་
དེའི་གནས་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཚད་འབྲས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་འབའ་ཞིག་དེ་ལྟར་ཡིན་ནམ་ཞེ་
ན། བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཐ་སྐྱུར་དག་ཐམས་ཅད་བྱ་བྱེད་རྣམས་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་མ་
ཡིན་པར། ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་ཅོམ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པ་དེ་ལྟར་དུ་རྣམས་པར་གནས་
ཏེ། ལྟ་རེ་དང་། ཤིང་ལྟ་སུ་རྣམས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལའང་སྟ་རེས་
ཤིང་གཚོད་པའི་བྱ་བྱེད་རྣམས་ཐ་དད་མེད་པར་ཚོགས་པས་བྱ་བྱེད་དེ་གཉིས་ཐ་དད་
ཡིན་པར་སྟོ་འདོགས་པས་ནི་འདུག་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེའི་རྒྱ་མཚོ་ཡང་སྟ་རེ་ལས་
རྣམས་ཐ་དད་པའི་འབར་བ་དང་། འབབ་པའི་བྱ་བ་ཡོད་ན་སྟ་རེས་ཤིང་བཅད་པ་མ་
ཡིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཤིང་ལས་རྣམས་ཐ་དད་པའི་ཤིང་ཚད་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །

།རྣམས་རིག་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།།

གཉིས་པ་རྣམས་རིག་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། གཞུང་སྤྱིའི་

བསྐྱུ་བ་བཤད་པ་དང་། གཞུང་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་འབྲས་ནི་གཉིས་ཏེ། གཞན་རིག་མངོན་
སུམ་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་འབྲས་སོ། །དང་པོ་ནི། སློན་པོ་གཞལ་གྱ།
བག་ཆགས་བསྟན་པ་ལས་བྱུང་བས་སློན་པོ་གསལ་བར་སྤང་བའི་གཟུང་རྣམ་ཚད་
ལ། སློན་པོ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་འབྲས་གྲ། ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ཞིང་།
རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ནི། གཟུང་རྣམ་གཞལ་གྱ། འཛིན་རྣམ་ཚད་ལ། དུལ་ལས་
རྗེས་གཞན་དུ་མེད་པའི་གཟུང་རྣམ་གཉིས་སྤང་དང་བྲལ་བའི་སློན་པོ་རིག་པའི་རང་
རིག་འབྲས་གྲ། ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་དེ་ཉིད་འཆད་པར་
བྱེད་པ་ནི། ཚད་མ་“མདོད།” ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན། ཞེས་པ་ནི། འདིར་
གཉིས་སུ་སྤང་བ་སྐྱེས་ཏེ། རང་རིག་གི་སྤང་བ་དང་། དུལ་གྱི་སྤང་བའོ། །

སྤང་བ་གཉིས་ལས། གང་རང་རིག་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུར་འགྱུར་རོ། ཞེས་པ་དེ་
ཉིད་ལ། དེའི་དོན་“འགྲེལ” ནི་ལྟར་དོན་རིག་གང་ཡིན་སོ་སོར་རིག་ཅེས་པ་ནས།
སྤོང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། ཞེས་པའི་བར་རོ། །གཞན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་དེ་ཉིད་
འཆད་པ་ནི། ཚད་མ་མདོད། དེའི་རོ་བོ་ལས་དོན་དེས། གང་གི་ཆེ་ཤེས་པ་དུལ་དང་
བཅས་པ་དོན་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ། དེའང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རང་རིག་པ་འདོད་པའམ་
མི་འདོད་པའི་དོན་རྟོགས་པར་བྱེད་རོ། ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་འགྲེལ་པ་ནི། གང་ཆེ་རྣམ་
རིག་རྒྱུའི་དུལ། ཞེས་པ་ནས། དོན་རིག་པར་ནི་འགྱུར་བ་ཡིན། ཞེས་པའི་བར་
རོ། །འདི་ལྟར་དུ་འགྲེལ་བྱེད་མཁམ་པ་དག་ཀྱང་མཐུན་པར་བཞེད་ཅིང་། དེའི་སྤྱིར་

༡ མ་གྱི། ༡༠༡ན། མདོད། * མདོད།
༢ མ་གྱི། ༡༠༡ན། འགྲེལ། * འགྲེལ།

ལྷ་དབང་ལློས། ལྷོང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། དེས་ནི་གཉིས་
 ལྷ་སྣང་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྲ་བ་ནས་བཅུམས་ཏེ། རང་རིག་པ་དེ་ནི་
 འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྲ་བའི་བར་དེ་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན།
 གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ནི་གཞལ་བྲ་ཡིན་ཞིང་། བདག་ཉིད་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བ་ནི་འབྲས་བུ་
 མིན་ལ། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ནི་སྐྱེ་བ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། རོན་མེད་པ་ལ་
 འབྲས་བུའི་རྟོག་པ་འདི་ནི་གཅིག་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པས་དེ་ཡན་ཚད་སེམས་
 ཅམ་པའི་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་འཚད་པའི་མདོ་ཚིག་གི་འགྲེལ་པར་བཤད་ལ།
 རོན་རིག་པར་ནི་འགྱུར་བ་ཡིན། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། ལྷ་དབང་ལློས། རྣམ་པར་
 རིག་པ་ཅམ་ཉིད་ཀྱི། འབྲས་བུའི་རྟོག་པ་འདི་བཤད་དོ། ཞེས་གཞུང་འདི་དག་རང་
 རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་མཐུག་ཏུ། སེམས་ཅམ་པའི་འབྲས་རྟོག་གཞན་སྟོན་བྱེད་དུ་
 བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཉིད་མ་སྐྱེན་པར་རྒྱན་དང་ཚོས་མཚོག་ན་ཡང་གསལ་བར་
 ཡོད་ཅིང་། དེའི་ཕྱིར་བོད་ཁ་ཅིག་ལྷ་དབང་ལློའི་འགྲེལ་པའི་རོན་དུ་བསམས་ནས།
 གང་ཚེ་རྣམ་རིག་རྒྱུའི་ཡུལ། ཞེས་སོགས་མདོ་སྐྱེ་བའི་ལུགས་ལ་སྐྱོར་བ་ནི། འགྲེལ་
 པའི་ཚིག་མ་མཐོང་ཞིང་རོན་མ་རྟོགས་པར་མཚོན་པའོ། །

སེམས་ཅམ་པའི་གཞན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་དེ་ཉིད་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ་ནི།
 ཚད་མ་མདོར། གང་གི་ཚེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་རོན་གཞལ་བྲ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། ཡུལ་གྱི་སྣང་བ་
 དེ་ཉིད་དེ་འདིའི། ཚད་ལ། དེའི་ཚེ་ནི། ཤེས་པ་རང་རིག་པ་ཡིན་ཡང་། རང་གི་རོ་བོ་ལ་
 མི་སྟོས་པའི་རོན་གྱི་སྣང་བ་འདིའི་ཚད་མའོ། །གང་གི་ཕྱིར་རོན་དེ། དེ་ཡིས་འཇུག་བར་
 བྱེད། རི་ལྷ་རི་ལྷར། རོན་གྱི་རྣམ་པ་དཀར་པོ་དང་། དཀར་པོ་མ་ཡིན་ལ་སོགས་པ་ཉིད་

ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་ན། དེ་དང་དེའི་ངོ་བོ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་འཇམ་བར་གྱེད་དེ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གཞུང་དེའི་དོན་ནི། རི་ལྷ་རི་ལྷར་དཀར་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སློན་ནས། རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡུལ་དཀར་སོགས་འཇམ་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་དཀར་སོགས་རིག་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་ཡང་། དོན་ཏུ་སྣང་བའི་གཞུང་རྣམ་ཚད་མ་ཡིན་གྱི། འདི་རྣམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་འབྲེལ་བ་ནི། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། ཞེས་པ་ནས་དེ་འབྲེལ་གྱང་མི་ཤེས་སོ། ཞེས་པའི་བར་རོ། །ལྷ་དབང་སློབ་གྲངས། འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་གང་གི་ཆེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བུ་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་ཞེས་བུ་བ་ལ་སོགས་པ་བཤད་པས་འབྲས་བུའི་རྟོག་པ་གསུམ་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །འབྲས་རྟོག་གསུམ་པ་བཤད་ཅེས་པ་ནི། སེམས་ཅམ་པའི་གཞན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་དོན་ཏོ། །

འབྲས་རྟོག་གཉིས་པ་སེམས་ཅམ་པའི་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་དེ་ཉིད་ལ་དོགས་པ་བཅད་པའི་སློན་སྐྱེས་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ནི། ཚད་མ་མཛོད་དེ། དེ་ལྷར་རྣམ་པ་ཏུ་མ་རིག་པའི་ཤེས་པ་ཉེ་བར་སྦྲངས་པ་སྟེ། དེ་ལྷ་དེ་ལྷར་ཚད་མ་དང་། འབྲས་བུ་དང་། གཞལ་བུ་ཉིད་ཏུ་ཉེ་བར་འདོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚེས་ཐམས་ཅད་ནི་བུ་བ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཉིད་སྣམ་པ། གང་ཆེ་སྣང་བ་དེ་གཞལ་བུ། ཚད་མ་དེའི་འབྲས་བུ་ནི། །འདི་རྣམ་རིག་པའོ་དེའི་ཕྱིར། །དེ་གསུམ་པ་དང་ཏུ་མ་བུས། ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ཉིད་འབྲེལ་བ་ནི། སློབ་དཀག་རྣམ་པར་དབྱེད་མེད་ཀྱང་། ཞེས་པ་ནས། རང་རིག་ཅེས་པ་ནི་རབ་ཏུ་བཤད། ཅེས་པའི་བར་རོ། །དེ་དག་གིས་ནི་ཀྱང་ལས་བརྒྱས་ཀྱི་གཞུང་དང་། ཅུ་འབྲེལ་རི་ལྷར་སློབ་པའི་ཚུལ་བཤད་ལ། དེ་ནི་དོན་

གྱི་“འབྲེལ”བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ལོང་དུ་རི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས། ཐེག་པ་སློབ་མོང་གི་གདུལ་བྱ་རེ་ཤིག་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་སྟོན་དུ་མི་
དུང་བ་དག་ལ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་སྒྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐེག་པ་སློབ་མོང་གི་
ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་ཚེ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་། དེའི་ལུང་རྟོགས་གྱི་
བསྟན་པ་སྟོན་མེད་པར་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་
འབྲས། འབྲས་རྟོག་དང་པོར་གཏན་ལ་པབ་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཐེག་ཆེན་སློབ་མོང་མ་ཡིན་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཚོས་གྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་“འབྲེལས”པ་ན། རི་ལྷ་བ་
བཞིན་དུ་ཁས་སྒྲུབ་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་དགག་པར་བྱ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བས་ན་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་གྱི་རང་རིག་དང་གཞན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་
རི་ལྷ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་ལ་གོགས་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་བཞི་སྟེ། གཞལ་བྱ་ལ་ལོག་པར་
རྟོག་པ་དང་། ཚད་མ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། འབྲས་སུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་།
དེ་གསུམ་ག་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གཞན་རིག་མངོན་
སུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་བ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་རྣམ་རིག་པའི་
བྱུང་པའི་མཐའ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་གོགས་སློབ་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། སྔ་
སོགས་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་ཡོད་ཅིང་། སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་སྔ་སོགས་ཀྱང་མེད་
དགོས་སྟུང་དུ་འདྲིན་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་སྔ་སོགས་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་
རྣམ་སྤྱི་རོལ་དོན་གྱིས་གཏད་པའི་གཟུང་རྣམ་དུ་འདྲིན་པ་ནི། གཞན་རིག་གི་ཚད་

1 མ་ཕྱི། 106ན3ན། འབྲེལ * འབྲེལ
2 མ་ཕྱི། 106ན4ན། འབབས * འབབས

འབྲས་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། རང་རིག་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་
 པའོ། །དེ་ཡང་ལོག་རྟོག་འདི་ནི་སྡོ་སོགས་འཇམ་བའི་ཚད་མ་དང་། རང་རིག་གི་
 གཞལ་བྱ་ཡོད་པར་ངེས་ཀྱང་། གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་སྡོ་འདོགས་
 མ་ཚོད་པའི་དབང་གིས་གྲུང་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་སྡོ་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་གྲུབ་
 པ་བཀག་པའི་སྡོ་ནས། ཚད་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། གཞལ་བྱར་བཞག་པའི་
 གཟུང་རྣམ་ལ་ལོག་རྟོག་“འགོག”པའི་རིགས་པ་དག་ནི། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏུན་
 ལ་འབེབས་པའི་དོན་དམ་འཕྲོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དངོས་ཡིན་ཅིང་། དེས་གཏུན་ལ་
 བབ་པའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡང་། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་
 ཏེ། གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་དུ་མེད་པ་དང་། སྡོ་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་མེད་པར་
 སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དང་། དེ་ལྟར་འཇམ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འོ། །

བྱེ་བྲག་སྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གི་འདོད་པ་ལྟར། མོ་རྣམ་མེད་དུ་འཛིན་པ་ནི།
 གཞན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། རང་རིག་ཚད་འབྲས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་གཏུན་
 མེད་དུ་འཛིན་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་འགོག་པར་“བྱེད”པའི་ཤེས་པ་
 རྣམ་བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་སྐྱུ་མོང་བ་འགའ་ཞིག་ནི། དོན་དམ་འཕྲོད་བྱེད་
 ཀྱི་རིགས་པ་དངོས་མ་ཡིན་ཞིང་། དེས་གྲུབ་པའི་དོན་རྟོགས་པ་ཡང་། ཚོས་ཀྱི་
 བདག་མེད་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་བ་དག་གིས་ཀྱང་། ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་སུ་
 ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་འོ། །གཞན་རིག་མདོན་སུམ་དག་གིས་རང་ལས་རྗེས་
 གཞན་དུ་གྲུང་བའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པར་འདོད་པ་ནི། གཞན་རིག་མདོན་སུམ་

1 མ་ཕྱི། 100འཕྱུག་ འགོག * འགོག
 2 མ་ཕྱི། 100འཕྱུག་ ཕྱད * ཕྱེད

གྱི་ཚད་འབྲས་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་སྟེ་དེ་ནི་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་བཀག་ནས།
སྡོམ་འཛིན་མིག་ཤེས་གྱིས་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱུར་པའི་སྡོམ་པོ་རིག་པ་ཡིན་པས།
སྡོམ་པོ་གཞལ་བུར་བྱས་པའི་ཆེ་བའང་། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱུར་པའི་སྡོམ་པོ་
རིག་པ་འབྲས་བུར་རིགས་སོ། ཞེས་བསྐྱབས་པའི་སྡོམ་པོ་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །

རང་རིག་གཏན་མེད་དུ་འདོད་པ་ནི། རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་གྱི་ཚད་མ་དང་
འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་སྟེ། དེ་ནི་སློབ་པ་རང་རིག་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དག་གིས་
འགོག་པར་བྱེད་ཅིང་། རིགས་པ་དེ་དག་གྲང་སྟུན་མོང་བ་པལ་ཆེར་དོན་དམ་དཔྱོད་
བྱེད་གྱི་རིགས་པ་དངོས་མ་ཡིན་ཞིང་། དེས་སྐྱབ་པའི་དོན་རྟོགས་པ་ཡང་ཚོས་གྱི་
བདག་མེད་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྤེ་བ་དག་གིས་གྲང་སློབ་པ་རང་རིག་ཡོད་པར་
ཚད་མས་བྱུང་པའི་སྤྱིར་དོ། །ཚད་འབྲས་ལུལ་སོ་སོ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཚད་འབྲས་
གཞལ་གསུམ་རྗེས་གཞན་དུ་འཛིན་པ་ནི། སྟུན་མོང་དུ་ལོག་པར་རྟོག་པ་སྟེ། དེ་ཡང་
ཚད་འབྲས་དོ་སོ་གཅིག་པ་དང་། ཚད་མ་ལས་གཞལ་བུ་རྗེས་གཞན་མ་ཡིན་པར་
སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དག་གིས་“སེལ”བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ། རང་རིག་
མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་འབྲས་གྱི་གཞལ་བུ་གཟུང་ནས་དེ་སྤྱི་རོལ་དོན་གྱིས་གཏད་པའི་
གཟུང་ནས་ཡིན་པ་དང་། གཞན་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་འབྲས་གྱི་ཚད་མ་གཟུང་
ནས་དེ། སྤྱི་རོལ་དོན་གྱིས་གཏད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པ་གཉི་ག་སྟུན་མོང་དུ་དགག་པར་
བཞེད་ནས། དོན་རིག་གང་ཡིན་བུ་བ་ནས་གཟུང་སྟེ། སྡོམ་སོགས་སྤྱིར་བར་སྤྱང་བ་
ཡིན། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གཟུང་ནས་དེ་སྤྱི་རོལ་དོན་ལ་ལྟོས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༠༥ནལ། སལ * སེལ

འགོག་པར་བྱེད་ཅིང་དེས་ནི། གཞན་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་འབྲས་བུ་
ཡང་རང་ལས་རྗེས་གཞན་དུ་གྲུབ་པའི་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་པ་ཡིན་པ་ཡང་བཀའ་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས། རི་ལྟར་དེའི་བདག་ཉིད་སྤྱིར་ཞེས་པ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ། རང་རིག་
འབྲས་བུ་ཡིན་པར་འདོད། ཅེས་པའི་བར་གྱིས་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་དངོས་སྟོན་
པར་བྱེད་དོ། །

གལ་ཏེ་སྤྱི་རོལ་སྤོང་གྲུར་ན་ཞེས་པ་ནས། སྤོང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན།
ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གཞུང་རྣམ་གྱིས་སྤྱི་རོལ་མི་རིགས་པའི་ཚུལ་ཞར་བྱུང་དང་
བཅས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། དེ་ཡང་འདི་དང་སྲ་མ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་པ་མི་འབྲ་བའི་
ཁྱད་པར་ནི། དོན་རིག་གང་ཡིན་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་པའི་སྐྱབ་
བྱེད་མདོ་སྟེ་པས་སྐྱས་པ་དག་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་སྤྱི་རོལ་སྤོང་
གྲུར་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་གཞུང་རྣམ་སྤྱི་རོལ་དོན་ལས་
སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་སེམས་ཚུལ་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་སྟོན་པ་
ཡིན་ནོ། །གང་“ཆེ”རྣམ་རིག་རྒྱ་ཡི་ཡུལ། ཞེས་པ་ནས། དོན་རིག་པར་ནི་འགྲུར་པ་
ཡིན། ཅེས་པའི་བར་གྱིས། གཞན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་དངོས་སྟོན་ཅིང་། སྤྱི་རོལ་
དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། ཞེས་པ་ནས། དེ་འབྲ་ངེས་ཀྱང་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
གཞན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་དེ་ལ་དོགས་གཅོད་རྒྱས་བར་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་། དོགས་
པ་རི་ལྟར་གཅོད་པའི་ཚུལ་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྲུར་རོ། །

ཡང་ན་དོགས་གཅོད་དངོས། དོན་རིག་དེ་བདག་ཉིད་སྤྱིར་ལོ་ཞེས་བྱ་བས་

༡ མ་གྱི། ༡༠༥བཀའ། ཆེ * ཚོ

རྟོགས་ཤིང། དེ་དང་འདྲ་བའམ་ཞེས་སོགས། རིགས་པ་གཞན་སྟོན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་
 ཚིག་དོན་གྱིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་དོ། །སློབ་དག་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་ཀྱང། ཞེས་པ་
 བས། རང་རིག་ཅེས་ནི་རབ་ཏུ་བཤད་ཅེས་པའི་བར་གྱིས། རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་
 གཞལ་གསུམ། རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་ལོག་པར་རྟོག་པ་བཀག་བས། གུབ་
 རྫོང་ཏུ་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་རི་ལྟར་འདོག་པའི་རྩལ་རྩོད་སློང་དང་བཅས་པ་
 རྒྱས་པར་འཆད་དོ། །ཡུལ་རྣམས་ལས་ནི་བྱུང་བ་ཡི། ཞེས་པ་མན་ཆད་ནི། རྫོང་ལ་
 གཉིས་དང་རང་རིག་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མདོ་སེམས་
 གཉི་གའི་རང་རིག་དང་གཞན་རིག་གི་འབྲས་རྟོག་ཐམས་ཅད་ལ་འདི་གཉིས་གྲུབ་པ་
 ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་སྟེ། གཞན་ཏུ་ན་མདོ་¹སེམས་¹གཉི་གའི་གཞན་རིག་གི་ཚད་མ་དང།
 རང་རིག་གི་གཞལ་བྱ་རི་བོང་གི་རྩ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང། དེ་ལྟར་ན། གཞལ་
 བྱ་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས་པས་འབྲས་རྟོག་གི་རྣམ་གཞག་རི་ཅོམ་
 ཞིག་བྱས་ཀྱང། རུས་སྐལ་གྱི་སྐྱེ་ལས་གོས་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། བདག་ཉིད་ཤ་ཐང་
 བར་བྱེད་པ་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་
 གི་སྐྱང་དོར་གྱི་གནས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚད་མ་སྐྱ་ཅེའི་རྒྱལ་ཅོམ་ཡང་སྐྱངས་པ་
 མེད་པས། དེའི་ཕྱིར་དོན་དེ་གཉིས་སྐྱབ་པ་ལ་རིགས་པའི་རྩལ་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པར་
 མཚན་ཅིང། ལོན་ཀྱང་གཞུང་དེ་དག་གི་སྤྱིའི་བསྐྱེ་བའི་གཞུང་དེ་དག་གི་སྐབས་ཉིད་
 ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པ་ལ། རྣམ་རིག་པའི་རང་རིག་

¹ མ་ཕྱི། ༡༠༥བལྟ། སམས * སེམས

མངོན་སུམ་གྱི་འབྲས་ཏྟེག་བཤད། རྣམ་རིག་པའི་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་འབྲས་
ཏྟེག་བཤད། གཞན་རིག་གི་འབྲས་ཏྟེག་དེ་ལ་དོགས་པ་སྤངས་ཏེ་རྒྱས་པར་བཤད།
རང་རིག་གི་འབྲས་ཏྟེག་^༡དེ་ལ་དོགས་པ་སྤངས་ཏེ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ།
མངོ་སྤེ་པའི་དོན་རིག་གི་སྐྱུ་བ་བྱེད་དགག་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་དངོས་བསྟན།
དབང་ཤེས་གྱི་གཟུང་རྣམ་དོན་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་སྐྱུ་བ་བྱེད་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མངོ་སྤེ་པ་ལ་སྤི་རོལ་གྱི་དོན་དངོས་སུ་རིག་པའི་མངོན་སུམ་གང་
ཡིན་ཞེས་སྤི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བསལ། གཟུགས་སྐྱ་
སོགས་སོ་སོར་རིག་པའི་མངོན་སུམ་གང་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་དོ། ཞེས་ཟེར་བ་ལ།
གཟུངས་སྐྱ་སོགས་རིག་པའི་མངོན་སུམ་དེ་ནི་རྒྱ་མཚན་གང་གིས་སྤི་རོལ་གྱི་དོན་
རིག་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ཞེས་ཀྱིས་བསལ། མངོན་སུམ་དེ་དག་སྤི་རོལ་དོན་ཏུ་གྱུར་པའི་
གཟུགས་སྐྱ་སོགས་དེ་དང་འབྲ་བར་སྐྱེས་པ་ལས་སྤི་རོལ་དོན་ཏུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་
སྐྱ་སོགས་ཏྟེགས་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་འཛོག་བྱེད་འཇུག་བར་འཇུར་
ཏེ། རྩ་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་ཀྱང་རྩ་བ་གཉིས་ཏྟེགས་པར་ཐལ། རྩ་གཉིས་དང་
འབྲ་བར་སྐྱེས་པའི་སྤིར་དོ། །འོན་ཏེ་དེ་^༢དེའི་^༡འཛོག་བྱེད་མ་ཡིན་ན། གཟུགས་སྐྱ་
སོགས་སོ་སོར་རིག་པའི་མངོན་སུམ་འདི་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་དེ་སྤོང་བར་གང་ལས་
འཛོག་པ་ཡིན། སྤི་རོལ་དོན་ཏུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སོགས་མ་སྤོང་བ་ན། གཟུགས་
སོགས་སྤོང་བར་མི་འཐད་དེ། སྤི་རོལ་གྱི་དོན་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་སོགས་ནི་འགའ་
ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། གཟུགས་སོགས་སྤོང་བའི་མངོན་སུམ་མེད་དོ་ཞེས་ཁོ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༠༦ན་ན། ད * དེ
༢ མ་ཕྱི། ༡༠༦ན་ན། བའི * དེའི

པོ་ཅག་གྲང་བསྟོན་པར་མི་བྱེད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དོན་རིག་གང་ཡིན་ཞེས་སོགས་གྱིས་
ཁྱོད་ལ་བྲིས་པ་འདི་ནི། མངོན་སུམ་གྱིས་སྲོང་བའི་གཟུགས་སོགས་དེ་ཉིད་ཕྱི་རོལ་
གྱི་དོན་ཡིན་མིན་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་བསྟན་པའི་སྲིད་བྲིས་པ་ཡིན་ལོ། །

ཡང་ན་འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འོན་ཏེ་དེ་དེའི་འཛོག་བྱེད་མ་ཡིན་ན།
གཟུགས་སྐྱ་སོགས་སོ་སོར་རིག་པའི་མངོན་སུམ་འདི་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་
གཟུགས་སོགས་སྲོང་བ་ཡིན་པ་དེ་རྒྱ་མཚན་གང་ལས་འཛོག་པ་ཡིན། ཁྱོད་གྱིས་
སྐྱོས་ཤེས་ཅེ་ན། ཁོ་པོ་ཅག་གིས་ཁྱོད་ལ་དོན་རིག་གང་ཡིན་ཞེས་སོགས་བྲིས་པ་འདི་
ནི། མངོན་སུམ་འདི་དག་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སོགས་བྱེད་པ་ཡིན་པར་
ཁོ་པོ་ཅག་རང་གིས་གྲང་ཁས་སྲངས་ནས་དེའི་འཛོག་བྱེད་ཁྱོད་ཇི་ལྟར་འདོད་བྲིས་པ་
མ་ཡིན་གྱི། མངོན་སུམ་དེ་ཉིད་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སོགས་རིག་པ་
ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་གང་ཡིན་ཞེས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་སྟོན་ལ། དེ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་
དག་འདོད་པ་དགག་པའི་སྲིད། ཁྱོད་ལ་བྲིས་པ་ཡིན་ལོ། རྗེ་གྱེད་གཞན་དག། འདི་ནི་
སྐྱབ་བྱེད་དེ་ཉིད་ཁྱོད་ལས་ཤེས་པར་འདོད་ནས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ཡིན་པས་ཁོ་པོ་
ཅག་ལ་འདྲི་བར་མི་རིགས་སོ། ཞེས་པ་འཆད་མོད། སྐོབ་དཔོན་ཚོས་གྲགས་མངོན་
སུམ་གྱིས་ཕྱི་དོན་རིག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ལ་ཤེས་འདོད་སྐྱེས་ནས་མདོ་སྟེ་བ་ལ་འདྲི་བ་རོ་
མཚར་ཆེལོ། །

གལ་ཏེ་མིག་ཤེས་སོགས་དེ་དག་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སོགས་
དང་འབྲེ་བར་སྐྱེས་པ། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སོགས་རྟོགས་པའི་འཛོག་
བྱེད་འཁྲུལ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་དེ་དག་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་

གཟུགས་སོགས་དང་། དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདྲ་བས་སྤྱོད་པ་
 དོན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སོགས་རྟོགས་པར་འཛོག་གཤམ། འོན་ཏེ་དེ་དང་འདྲ་བ་
 ཅམ་གྱིས་འཛོག་། དང་པོ་རྣམས་ལ། སྤྱོད་པ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆ་
 འགས་སུ་ཁྱོད་རང་གིས་ཁས་སྐྱེས་པའི་རྩལ་སྐྱེད་དེ་དག་དང་ཡང་འདྲ་བར་ཁས་
 ལེན་དགོས་ལ། དེ་རྣམས་ལ། རྩལ་སྐྱེད་ཀྱིས་དབང་ལེས་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏང་
 བས་དབང་ལེས་ཀྱིས་སྡོན་པོ་མཐོང་བ་ལ། སྡོན་པོའི་རྩལ་སྐྱེད་རྣམས་ཀྱང་སིལ་བུར་
 མཐོང་དགོས་པ་ལ་དེ་རྣམས་མ་མཐོང་བའི་སྤྱིར། རྩལ་སྐྱེད་ཀྱིས་དབང་ལེས་ལ་རང་
 འདྲའི་རྣམ་པ་གཏང་བ་མི་འཐད་པས། སྡོན་པོ་ལ་ཡོད་པའི་རྩལ་སྐྱེད་རྣམས་ཀྱིས་
 དབང་ལེས་ལ་རགས་པའི་རྣམ་པ་གཏང་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ན་ཡང་། སྡོན་པོ་
 རྩལ་སྐྱེད་དེ་དག་རྒྱ་མཚོན་གང་གིས་ལ། རང་འཛིན་དབང་ལེས་ལ་རགས་པར་སྐྱང་
 བའི་རྣམ་པ་དེ་འདྲར་འཛོག་གེད་ཡིན་པ་འཐད། སྡོན་པོ་དབང་ལེས་སྐྱང་ལུལ་ལ་
 འཇུག་པར་ཡང་འཇུར་རོ། །དེའི་སྤྱིར་སྡོན་པོ་དབང་ལེས་དེ་ནི་སྤྱོད་པ་དོན་དུ་གྱུར་
 པའི་སྡོན་པོ་དང་། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདྲ་བ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་ལྟར་ལ། དོན་དེ་དང་འདྲ་བ་ཅམ་ཡིན་ཡང་། དེ་ཅམ་གྱིས་དོན་དེ་
 རྟོགས་པར་འཛོག་མི་རུས་ཏེ། རྣམ་པ་གཉིས་སྐྱང་གི་དབང་ལེས་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམ་པ་
 གཉིས་རྟོགས་པར་ཐལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་དོན་དང་འདྲ་བ་ཅམ་ནི་དོན་རྟོགས་
 པར་བརྒྱབ་པའི་ཁྲུབ་པ་འཇུག་པ་ཅན་ཡིན་པས་རྟོགས་དེ་ལས་དོན་དེ་སྤྱོད་པའི་རོ་
 བོ་ཉིད་དུ་བརྒྱབ་པར་གྲེད་པར་རུས་པ་མ་ཡིན་ལོ། །ཡང་ན་འདི་རྣམ་པ་འདད་པར་བྱ་སྟེ།
 ཅི་དབང་ལེས་ལ་སྐྱང་བའི་གཟུགས་སོགས་དེ་དག་སྤྱོད་པ་གྱི་དོན་མ་ཡིན་ན། དེ་

ཡིན་པའི་གཞོན་གྱེད་རྗེ་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། དེ་དག་གི་རྩོམ་གྱི་དོན་ཡིན་ན་ཆ་བཅས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་དག་“ཚོམ”¹ གྱེད་ཀྱི་རྩལ་ཐན་ཡོད་དགོས་ནའང་། རྩལ་ཐན་དེ་དག་
གང་གིས་ན་རགས་པར་གྱུར་པའི་སྡོན་ལོ་སྡོ་སྤང་དབང་ཤེས་ལ་སྤང་བ་དེ་འདྲ་ཚོམ་
པར་གྱེད་པ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩལ་ཐན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱ་མཚོན་
ཡང་། རྟོགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་རྣམ་པར་དབྱེད་ན། བརྟག་མི་བཟོད་པས། རྣམ་སྲུ་གྲུབ་
པའི་རྩལ་ཐན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོར་མེད་པའི་རྩལ་ཐན་སྲུ་ཡང་ཁས་མི་
ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དབང་ཤེས་ལ་སྤང་བའི་སྡོ་སོགས་དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་
དོན་དངོས་མ་ཡིན་ཞིང་། གཤམ་ཏེ་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བ་ཅམ་ནི་
དེ་རྟོགས་པར་སྐྱབ་པའི་ཁྲུབ་པ་འཁྲུལ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ལྷ་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་
ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་། ལྷ་བ་གཉིས་རྟོགས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། རྟགས་དེས་
དོན་དེ་སྤོང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཏུ་སྐྱབ་པར་གྱེད་པར་རུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

བཤད་ཚུལ་གཉིས་པོ་འདི་“ འོན་ཏེ”² འདི་སྤོང་དེ་གང་ལས། །འདི་ནི་དེ་ཉིད་
རྣམ་དཔྱོད་ཡིན། ཞེས་པའི་བཤད་ཚུལ་གཉིས་དང་རེ་རེ་ཞིང་སྐྱར་ན། ཡིད་འཕྲོག་
པར་གྱེད་དོ། །རྟེན་གྱེད་གཞན་དག་གིས་དབང་ཤེས་ལ་སྡོ་སོགས་རགས་པའི་རྣམ་
པར་སྤང་བ་མདོ་སེམས་གཉི་གའི་ལུགས་ཡིན་པ་ཞེ་བཞག་གྲས་ནས། རྣམ་པ་དེ་ལྷ་
བྱ་རྩལ་ཐན་གྱིས་གཏད་བ་མི་འཐད་ཅེས་དགག་བ་གྲས་མོད། དབང་ཤེས་ལ་སྡོན་
ལོ་རགས་པའི་རྣམ་པར་“སྤང”³ བར་མདོ་སེམས་སྲུ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པས་བབ་ཅོལ་

1 མ་ཕྱ། 1027ནམ་ན། ཚམ * ཚོམ
2 མ་ཕྱ། 1028ནམ་ན། འོན་ཏེ * །འོན་ཏེ་
3 མ་ཕྱ། 1029ནམ་ན། སང * སྤང

འབའ་ཞིག་གོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་སོགས་དེ་དང་འདྲ་བ་དང་། གཟུགས་སོགས་དེ་
 ལས་བྱུང་བ་གཉིས་ཀ་ཚོགས་བ་དེ་སྤྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སོགས་སྲོང་
 བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་བ་ནི། དོན་མཚུངས་ཞེས་བ་ཤར་བ་
 གཉིས་ཏེ། འདིའི་དོན་ལ་རྒྱལ་མཁམ་པོས། དོན་ནི། དེའི་ཚེ་ལུལ་མཚུངས་པའི་
 ཤེས་བ་དེ་མ་ཐག་པ་ལུལ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཚེ་སྤྱི་མ་ཡང་སྟོན་པོའི་རྣམ་
 བ་ཅན་ཡིན་ལ། དེའི་དེ་མ་ཐག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་སྤྱི་མ་ཡང་སྟོན་པོའི་རྣམ་བ་ཅན་ཡིན་
 བ་དེའི་ཚེ། རྒྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། འདྲ་བར་བྱེད་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་སྤྱི་མ་ལུལ་ཡིན་
 བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། དེའི་རྗེས་སུ་བོད་འགའ་ཞིག་གྲང་འབྲངས་ནས། སྟོ་
 འཛིན་དབང་ཤེས་སྤྱི་མ་ཚོས་ཅན། རང་དང་ལུལ་མཚུངས་པའི་དབང་ཤེས་སྤྱི་མ་
 གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་སྲོང་བར་ཐལ། དེ་ལས་སྐྱེ་ཞིང་དེ་དང་འདྲ་བའི་སྤྱིར། འདྲ་
 བར་ཐལ། སྤྱི་མ་ཡང་སྟོན་པོའི་རྣམ་བ་ཅན་ཡིན། ཁྱོད་གྲང་སྟོན་པོའི་རྣམ་བ་ཅན་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་ཟེར་མོད། འདི་ནི་ཚེས་མི་འཐད་དེ། སྐབས་དོན་བོར། འབྲེལ་
 མེད་ཀྱི་ལན་བཏབ། རང་ལའང་མཚུངས་པའི་སྤྱིར་དོ། །

དེ་ཡང་འདི་ལྟར། མདོ་སྤེལ་ས། དོན་རྟོགས་འཛོག་བྱེད་མཐར་སྐྱབ་པ། །དེ་
 འདྲ་བ་དང་དེ་ལས་བྱུང་། ཞེས་བ་འདི་ཡིན་ཞིང་། དེའི་དོན་ཡང་། དོན་ལས་དོན་དང་
 འདྲ་བར་སྐྱེས་བ་ཞེས་བ་སྟེ། འདྲ་བའི་དོན་ནི། སེལ་དང་། བྲམ་ཟེ་སྐྱ་ཉག་པར་འདྲ་བ་
 ལྷ་བྱ་མ་ཡིན་གྱི། ཤེས་བ་དེ་ལ་ལུལ་དེའི་རྣམ་བ་ཤར་བ་ཉིད་ལུལ་དེ་དང་འདྲ་བའི་
 དོན་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མདོ་སྤེལ་ས་འདྲ་བའི་དོན་དེ་ལ་བསམས་ནས་སྤྱི་མ་གྲང་སྟོན་

༡ མ་ཕྱི། ༡༠༥བལྟ། པའི * པོའི

སྟོན་པ་ན་འབྲ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཅེས་ལ་འབྲིས་ནས་སྟོན་སྟོན་ན། སྐབས་དོན་པོར་བར་
 འགྱུར་ཞིང་། མདོ་སྡེ་པའི་འདོད་པ་ལ་གཞོན་པ་ཉི་ཟེར་གྱི་རྒྱལ་ཅེས་ཡང་མེད་
 དོ། །འོན་ཏེ་འབྲ་བའི་དོན་རྣམ་པ་ཤར་བ་ལ་བྱས་ན་རྩ་བའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཁྲབ་པ་
 ཁས་ལེན་ལ་མི་འགྲོ་ཞིང་། རྟགས་སྐྱབ་གྱི་འཁོར་གསུམ་ག་རང་ལ་མཚུངས་པར་
 འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་མདོ་སྡེ་པས་སྟོན་འདི་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་དོན་ཏུ་
 གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་གཟུང་དོན་ཏུ་བྱས་ནས་རྟོགས་པར་ཐལ། སྟོན་པོ་ལས་སྟོན་པོའི་
 རྣམ་ལྡན་ཏུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐྱས་པ་ལ། སྟོ་སྣང་དབང་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་
 པ་ཚོས་ཅན། སྟོ་སྣང་དབང་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་གཟུང་དོན་ཏུ་བྱས་ནས་རྟོགས་
 པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་དེ་གཉིས་ཀ་སྟོན་པོའི་རྣམ་ལྡན་ཏུ་འབྲ་ཞིང་ཁྱོད་དེ་ལས་སྐྱེས་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཕངས་པར་སོང་ལ། འདིའི་ཁྲབ་པ་ཁས་ལེན་ལ་མི་འགྲོ་བར་ལུ་ཚོ་
 ལེན་པ་དག་གིས་ཀྱང་རྟོགས་ལུས་སོ། །

ཡང་འབྲ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཅེས་ཀ་བཞོད་ནས། དེ་སྐྱབ་པ་ལ་སྟོན་པོའི་རྣམ་
 ལྡན་ཏུ་མཚུངས་པར་རྟགས་སུ་བཞོད་ན། ཤེས་པ་ཡུལ་དང་འབྲ་བའི་དོན་ཡུལ་གྱི་
 རྣམ་པ་ཤར་བ་ལ་འདོད་པར་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀ་ཁྱད་མེད་པས་འཁོར་གསུམ་ག་
 རང་ལ་མཚུངས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྟོ་སྣང་དབང་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་གི་མ་ཚོས་ཅན། སྟོ་
 སྣང་དབང་ཤེས་སྟེ་མའི་རྣམ་པ་ཤར་བར་ཐལ། དེ་དང་འབྲ་བའི་ཕྱིར། འབྲ་བའི་དོན་
 རྣམ་པ་ཤར་བ་ལ་སེམས་ཅེས་པ་རང་ཡང་འདོད་པས། ཁྲབ་རྟགས་དངོས་སུ་ཁས་
 ལེན། གསལ་བ་ཡང་ཁས་སྐྱབས་པས་འཁོར་གསུམ་ག་ལན་མེད་ཏུ་འགྱུར་
 ཏོ། །དེས་ན་རྩ་བའི་འདི་ནི་འགྲེལ་བ་བྱེད་པའི་ཚོལ་གྱིས་ཚོས་གྱི་གྲགས་པ་ཚོར་

བཅད་པའི་རྒྱུ་པའི་འདུག་གནས་སུ་འཛིན་པར་ཟད་དོ། །ལྷ་དབང་སློའི་འགྲེལ་པའི་
དོན་དུ་བསམས་ནས། བོད་ཁ་ཅིག་སྡོད་སྡོད་དབང་ཤེས་ལས་སྐྱེས་པའི་སྡོན་པོ་དྲན་
པའི་སློ་ཚོས་ཅན། དབང་ཤེས་དེ་སྡོད་བར་ཐལ། དེ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་
ཕྱིར། འབྲེལ་བར་ཐལ། དེ་སྡོན་པོའི་རྣམ་ལྡན་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་།
མདོ་སྡེ་པས་ལུལ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན། ལུལ་དེའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པ་ལ་བསམས་པ་མ་
གོ་བར། འབྲེལ་བ་ཐུག་མེད་ལ་ཁྱེད་བ་ཡིན་པས། རང་ཉིད་སློ་གྲོས་ཡང་བ་ཅམ་དུ་
གསལ་བར་བྱས་སོ། །

དེས་ན་ལན་གྱི་གཞུང་མ་རྟོགས་པར་མ་ཟད། ཕྱོགས་སུ་མའི་དོན་རྟོགས་པ་
ཡང་མི་སྣང་དོ། །འཐད་པའི་ཕྱོགས་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་པས། སྡོ་འཛིན་དབང་
ཤེས་གྱིས་སྡོན་པོ་རྟོགས་པ་ཅམ་སྐྱབ་འདོད་ནས་རྟོགས་འདི་བཤོད་པ་མ་ཡིན་ཅིང་།
དོན་དེ་ནི་སེམས་ཅམ་པས་ཀྱང་བྱུང་བའི་ཉོ། །དེས་ན་སྡོ་འཛིན་དབང་ཤེས་གྱིས་སྡོ་
རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྡོན་པོ་རྟོགས་མ་རྟོགས་མདོ་སེམས་གྱི་ཚོད་པའི་གཞི་ཡིན་
པས། མདོ་སྡེ་པས་ཀྱང་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རྟོགས་འཤོད་ཅིང་། སེམས་ཅམ་
པས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལ་གཞོན་བྱེད་སྡོན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མདོ་སྡེ་པས་སྡོ་
འཛིན་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྡོན་པོ་རྟོགས་པར་ཐལ། སྡོན་པོ་ལས་
སྐྱེ་བའི་སྡོན་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་འཤོད་པར་བྱེད་དེ། རྟོགས་སུ་སྡོ་རོལ་དོན་དུ་
གྱུར་བ་དང་སྐྱར་ན། རྟོགས་དང་བསྐྱབ་བྱ་བྱེད་མེད་དུ་འགྱུར་བས་མ་སྐྱར་བར། དེ་
ལས་སྐྱེས་ན་དེ་དང་རྣམ་ཐད་ཡིན་དགོས་ཤིང་། སྡོན་པོ་སྡོ་སྡོད་དབང་ཤེས་ལས་
རྣམ་ཐད་དུ་བྱུང་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་འབྲེལ་བེད་དུ་བྱུང་སྐྱམ་པའོ། །དེ་ཉིད་ཁྱབ་

བ་མ་དེས་པར་བསྟན་བ་ནི། ལྷོ་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་བྱངས་པའི་དབང་ཤེས་དེ་
བློ་ཚོས་ཅན། རང་དང་དོན་དམ་ཡུལ་མཚུངས་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
རང་གི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་” རྟེན་¹ ལྷོ་སྣང་དབང་ཤེས་ཕྱི་རོལ་དོན་ཏུ་བྱུང་པ་
རྟོགས་ཤིང། ལྷོང་བར་འགྲུང་བར་ཐལ། དེ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་དེ་དང་འབྲ་བའི་སྐྱིད།
འབྲ་བར་ཐལ། ལྷོང་ལ་དཔེ་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྐྱིད། ཞེས་པའོ། །དེས་ན་བསྐྱབ་བྱའི་
ཚོས་ལ་སྐྱོགས་སྲ་མར་ཕྱི་དོན་མ་སྐྱར་བ་སྐྱབས་དོན་བོང་ཞིང། རྟོགས་ལའང་སྐྱར་
བ་ལན་གྱི་སྐྱབས་སུ་འང་སྐྱར་དགོས་པས་མི་འདོད་བ་ཐོག་ཏུ་བབ་པར་འགྲུང་
རོ། །གཞན་དག་གིས་ནི་སྟོན་པོ་བློ་བ་དང། ལྷོ་སྣང་དབང་ཤེས་བློ་བའི་བྱང་ཡང་
མ་”སྐྱེད་²ཅིང། ལྷོ་སྣང་དབང་ཤེས་བློ་བའི་ཤེས་པ་ལ་ལྷོ་སྣང་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་
པ་ཤར་བ་ཤིན་ཏུ་སྐྱབ་པ་སྐྱའོ། །

དེ་ལྟ་ན་ཡང་དོན་མཚུངས་ཅན་ཞེས་པ་དང་འགལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། ལྷོ་སྣང་
དབང་ཤེས་བློ་བའི་ཤེས་པས་ནི་ལྷོ་སྣང་དབང་ཤེས་སྟོན་པོས་བྱང་བར་ཏུ་བྱས་ནས་
བློ་དགོས་པས། ལྷོ་སྣང་དབང་ཤེས་དང། དེ་བློ་བའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀས་སྟོན་པོ་
ཡུལ་ཏུ་བྱེད་པར་མཚུངས་ཤིང། བློ་ཤེས་དེ་ལ་སྟོན་པོ་དང་ལྷོ་སྣང་དབང་ཤེས་
གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་ཤར་བས། ཤེས་པ་རྣམ་གཅིག་ལྟག་པ་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་
འོ། །ལྷོ་དབང་སྟོའི་འགྲུལ་པར། དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བ་བློ་བའི་སྐྱབ་བྱུང་བ་དེ། དེ་ལས་
དེའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ཞིང། དེ་ལས་བྱུང་བ་དེ་ལྟ་ན། དེ་ཡི་ནི་སྲ་མ་དེ་ཡུལ་ཏུ་འགྲུང་
རོ། །གང་གི་སྐྱིད་ཉམས་སུ་ལྷོང་བ་དེས་ཡུལ་མཚུངས་པ་ཅན་ཉིད་ཏུ་འདོད་བ་དེ་ཉིད་

¹ མ་ཕྱི། ༡༠༧ན་༡ན། རྒྱན * རྟེན
² མ་ཕྱི། ༡༠༧ན་༤ན། ཕྱད * ཕྱེད

གྱི་ཕྱིར། རོན་མཚུངས་ཅན་གྱི་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་སོ། ཞེས་བཤད་བ་ཡང་ཁོ་བོས་བཤད་
 བ་དང་རོན་མཚུངས་བར་ཞེས་བར་བྱོས་ཤིག །གལ་ཏེ་སློབ་མེད་དེ། དུལ་དེ་ལས་
 དུལ་དེའི་རྣམ་བར་སྐྱེས་པ་དང་། དུལ་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་རོན་ཏུ་གྲུང་བའི་ཕྱལ་རྟོགས་པའི་སྐྱུབ་བྱེད་ཡིན་ལ། དེ་
 ཤེས་འདྲེན་བ་ཉིད་ཕྱི་རོལ་གྱི་རོན་ཏུ་གྲུང་བའི་ཕྱལ་རྟོགས་པའི་སྐྱུབ་བྱེད་ཡིན་ལ། དེ་
 ཡང་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་རྟོགས་པའི་དབང་ཤེས་གྱི་རྗེས་སྟེ། གཟུགས་སྐྱ་སོགས་གང་
 ལ་དམིགས་པའི་སློབ་ཤི་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ཤེས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྲུབ་^༡ བ་ལྟ་བུར་
 རྒྱང་བའི་སློབ་ཤི། གཟུགས་འདི་མཐོང་། རྒྱ་འདི་ཐོས་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་
 འདྲེན་ཞིང་། རློན་པོ་བྲན་པའི་སློབ། རློ་འཛིན་དབང་ཤེས་ཤེས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྲུབ་
 བ་ལྟ་བུར་རྒྱང་བའི་ངེས་ཤེས་མི་འདྲེན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་འབྲེན་བ་ཅན་མཚུངས་ཀྱང་།
 ངེས་ཤེས་འདྲེན་ཚུལ་མི་མཚུངས་པས། བྲན་ཤེས་དེར་ཕྱི་རོལ་དུ་གྲུང་བའི་ཤེས་པ་
 རྣམ་མཁྱོང་བ་མ་ཡིན་ལ། གཟུགས་སྐྱ་སོགས་རྟོགས་པའི་དབང་ཤེས་དེས། ཕྱི་རོལ་
 རོན་ཏུ་གྲུང་བའི་གཟུགས་སོགས་མཁྱོང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ངེས་ཤེས་འདྲེན་ཚུལ་གང་གིས་
 དེ་དེའི་སྐྱུབ་བྱེད་ཡིན་པར་འདོད་བ་སྐྱ་རྒྱང་བ་དང་། གཟུགས་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་
 དེ་དག་གི་ཕྱལ་དུ་ཉེ་བ་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་དེ་ཉིད་རྗེས་གྱི་ངེས་ཤེས་ལ། ཤེས་པ་
 ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྲུབ་པ་ལྟར། རྒྱང་བ་དེ་རྒྱང་བ་ལྟར་གྲུབ་མ་གྲུབ་དབྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་
 ཞིང་། དེ་ལྟར་དབྱེད་བ་ན་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པའི་རིགས་པས་རྒྱང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་མི་
 འབྲན་པའི་ཕྱིར། ངེས་ཤེས་དེ་དག་སྐྱང་ཕྱལ་ལ་འབྲུག་^༢ བ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་ཕྱི་རོལ་རོན་ཏུ་གྲུང་བའི་གཟུགས་དང་། མིག་ཤེས་དེ་དག་ཕྱལ་

༡ མ་གྱི། ༡༠༧བ། ༡༣། གྲུབ * གྲུབ
 ༢ མ་གྱི། ༡༠༧བ། ༡༤། འབྲུག * འབྲུག

ཡུལ་ཅན་དུ་¹འབྲེལ་²བ་ལྷུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་³ལོའི་⁴རྒྱུད་ཀྱི་
 དེས་ཤེས་ལ་གཟུགས་སོགས་སྤྱི་རོལ་དུ་སྒྲུབ་པ་དེ་སྒྲུབ་པ་ལྟར་དུ་ལྷུང་བར་སྒྲུབ་
 དགོས་ཤིང་། དེས་ཤེས་དེ་ལ་སྒྲུབ་པ་ལྟར་དུ་ལྷུང་བར་བསྒྲུབས་པའི་སྐོར་ནས་དབང་
 ཤེས་ལ་སྒྲུབ་པ་སྤྱི་རོལ་དུ་སྒྲུབ་དགོས་པས། རྟོགས་པ་མཐུ་ཚུན་བརྟེན་པའི་སྤྱི་
 རྒྱུད་སོ་ཆེའི་རྣམས་དང་འབྲེལ་བའི་ཞུགས་པ། །གཞན་དག་ལྟར་བར་གང་ཡང་མི་སྐྱོར་བར་
 སྐྱིད་དེས་པ་འདྲེན་མི་འདྲེན་ཅམ་གྱི་སྐོར་ནས་ཤེས་ཤིང་འབྲེད་པ་ལ་⁵སྐྱོར་⁶མོད། དབང་
 ཤེས་ཀྱི་སྐོར་ནས་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱེད་ཤིང་གིས་ཀྱིས་རང་ཡུལ་ལ་དེས་པ་འདྲེན་མི་སྤྱི་
 བར་འདོད་པའི་མདོ་སྤེལ་བ་དེ་འབྲེལ་གང་ན་བཞུགས་ལྟར་གྱིས་སྐོར་ཅིག །འདི་དག་
 མདོ་སྤེལ་པའི་ལྷུང་མཐའ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་རྒྱ་བ་ཡིན་པས་རིགས་པ་འདི་
 "དག་⁷དཀྱིས་སྤྱིན་པར་འདོན་པ་མ་ཤེས་ན། སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་འགོག་པ་ལ་དགའ་བ་
 ཅམ་དུ་ཟད་ཅིང་། རྣམ་རིག་པའི་ལྷུང་པའི་མཐའི་རྟེན་ཆུགས་པ་མི་སྤྱི་དྲུང་། སྐོར་
 ཆད་གངས་དེའི་ཁོད་དུ་གཞུང་འདི་དག་འཆད་ཤེས་པ་མ་བྱུང་ཞིང་། རིགས་པའི་
 གནས་སྤྱི་རིགས་རྣམས་ལས་གང་ཞིག་དགའ་བའི་གནས་སུ་ལྷུང་བ་ཡིན་གྱི།
 ལྷོགས་ཅམ་མཐོང་བའང་མི་སྐྱུང་ངོ་། །

རིགས་པ་དེ་དག་གིས་ལྷུང་པའི་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ན། སྐོར་འདྲིན་དབང་
 ཤེས་དེའི་སྐྱོར་བུ་སྐོར་བོ་དེ་སྐོར་འདྲིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་ལྷུང་བ་ཡིན་ཏེ།

¹ མ་ཕྱི། ༡༠༧བཤན། འབྲེལ * འབྲེལ
² མ་ཕྱི། ༡༠༧བཤན། པའི * པའི
³ མ་ཕྱི། ༡༠༧བཤན། སྐྱོར * སྐྱོར
⁴ མ་ཕྱི། ༡༡༠ནཤན། དིག * དིག

དེར་མ་ཟད། སྡོན་འཛིན་དབང་ཤེས་དེ་ཡང་རང་ལས་རྗེས་གཞན་འགའ་ཞིག་གི་
 སྡོང་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མིན་ནོ། །དེའི་སྤྱིར་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུགས་སྐྱོ་སོགས་སོ་
 སོར་རིག་པར་བྱ་བ་ཡང་རིག་བྱ་དེ་ནི་རིག་བྱེད་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས། སྤར་
 དོན་རིག་གང་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ། སོ་སོར་རིག །མངོན་སུམ་གང་ཡིན་འདི་
 ཉིད་དོ། ཞེས་སྐྱེས་པ་དེ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་གྱུབ་པོ། །ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་སྡོན་པོ་
 དེ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པས་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་མ་ཡིན་པར་གྱུབ་ཏུ་རྒྱག་མོད།
 སྡོན་པོ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་མ་ཡིན་ཀྱང་སྡོ་འཛིན་དབང་ཤེས་ལས་རྗེས་གཞན་ཡིན་པ་
 ཅི་འགའ། ཞེན། སྡོན་པོ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པ་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པས་
 གཞོད་པ་དེས་ན། སྡོ་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་ཉམས་སུ་སྡོང་བྱ་རྗེས་གཞན་མེད་ཅིང་།
 སྡོན་པོ་དེ་ལའང་སྡོང་བར་བྱེད་པ་རང་ལས་རྗེས་གཞན་ཡོད་པར་མིན་ཏེ། སྤྱི་རོལ་
 གྱི་དོན་ཡོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་པ་ལྟར། སྡོན་པོ་སྡོ་འཛིན་དབང་ཤེས་ལས་རྗེས་
 གཞན་ཡིན་པ་དེར་ཡང་བརྟན་བའམ་སྡོན་འབྱུང་བར་མཚུངས་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་སྡོ་
 འཛིན་དབང་ཤེས་དེ་ནི་ཤེས་པ་རང་གི་རྗེས་ཉིད་གཟུང་ཡུལ་དུ་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །

གང་དག་གོང་དུ་བཤད་པའི་སྤྱི་རོལ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་འདི་
 ལ་ཡང་འཇུག་པར་མཚུངས་ཞེས་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྡོན་པོ་ཤེས་པ་ཡིན་
 ཀྱང་སྡོ་འཛིན་དབང་ཤེས་ལས་རྗེས་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་སྐྱོངས་པ་དང་། འཛིན་
 རྣམ་དང་གཟུང་རྣམ་རྗེས་གཞན་དུ་ཁས་སྐྱོངས་པ་འགོག་པ་གཉིས་ལ་སྦྱར་བ་མེད་
 ཅིང་། དེ་གཉིས་གང་ལ་སྦྱར་གྱུང་རྗེས་དེ་དག་གང་གིས་ན་ཞེས་སོགས་གྱི་
 རིགས་པས་ཇི་སྟར་འགོག །ཤེས་པ་སྟར་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་གྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་ནི་སྤྱོད་

ཡང་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་སྟོན་པོ་སྟོ་འཇིན་དབང་ཤེས་ལས་རྗེས་གཞན་ཡིན་པ་ལ་
འོག་ཏུ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་དེས་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་གཞོད་པ་སྟོན་པས་འདིར་མ་བསྟན་
པ་ཡིན་ལོ། །འོན་སྟོ་འཇིན་མིག་ཤེས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སྟོང་བ་ལ་སྟོན་པོ་སྟོང་ཞེས་
ཇི་ལྟར་བརྗོད་ཅེ་ན། སྟོ་འཇིན་དབང་ཤེས་དེའི་རང་གི་དངོས་པོ་བག་ཆགས་ཀྱི་
དབང་གིས་རང་གི་གཟུང་བྱས་སྐྱང་བ་དེ་སྟོ་སོགས་ཀྱང་ཡིན་ལ། དབང་ཤེས་དེ་དེ་
ལ་སྟོས་ནས་རང་གི་རང་བཞིན་ཉམས་སུ་སྟོང་བའམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། “སྟོར” ལྷང་
དབང་ཤེས་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་བར་གྱུར་ཀྱང་། སྟོ་སོགས་སྟོང་བར་བརྗོད་ཅིང་
སྐྱང་བ་མི་འགལ་བ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་དངོས་བསྟན་པ་ནི། སྟོན་པོ་སྟོ་སྐྱང་དབང་
ཤེས་ལས་རྗེས་གཞན་མ་ཡིན་མོད། སྟོ་སྐྱང་དབང་ཤེས་དེ་རང་ལས་དོན་གཞན་ཀྱི་
སྟོང་བྱེད་ཀྱིས་སྟོང་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་“སྟོན་མེན་¹ གསལ་བ་དེའི་བདག་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསལ་བྱེད་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་ཏུ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ན། རང་གི་
ངོ་བོ་གསལ་བྱེད་ཏུ་འདོད་པ་དེ་ལྟར་སྟོ་རྣམས་ཀྱང་སྟོང་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སྟོང་བྱེད་གཞན་ལ་མི་སྟོས་པར་རང་གི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་སྟོང་བྱེད་ཀྱིས་རིག་
ཅིང་སྟོང་བ་ཅན་ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་འཇིན་རྣམས་དེའི་རིག་བྱ་གཟུང་ནས་དེ་
འཇིན་རྣམས་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་ཚོར་བྱ་ཚོར་བྱེད་དེ། སྟོང་བྱ་སྟོང་
བྱེད་ཏུ་འཐད་པར་དཀའོ། །རྟེན་གྱི་བྱེད་གཞན་དག་གཞུང་འདི་སྟོ་སྐྱང་དབང་ཤེས་ཀྱི་
གཟུང་བྱ་སྟོན་པོ་དེ་སྟོ་སྐྱང་དབང་ཤེས་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་ན། ཚོར་བྱ་ཚོར་བྱེད་

¹ མ་ཕྱི། ༡༡༠བཅུ། སྐར * སྟོར
² མ་ཕྱི། ༡༡༠བཅུ། རྟན་མན * རྟོན་མེན

འཐད་པར་དཀའ་ཞེས་འཆད་མོད། དེ་ལྟ་བུ་དཔེའི་སྐབས་སུ་ཡང་། སློབ་མེད་གསལ་
 བྱ་བུས་སོགས་རྣམས་སློབ་མེད་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཞེས་སྐྱར་དགོས་
 པས། བུས་པ་དང་སློབ་མེད་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་མ་སྐྱར་ན་དཔེ་དོན་མ་
 འབྲེལ་ཞིང་། འོག་ཏུ་དེས་ན་གཞན་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་གྱིང་། རང་
 རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། སློབ་པོ་སློ་སྦྱང་དབང་ཤེས་ལས་རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པར་འགྱུར་བས། སློབ་པོ་གཞལ་བུ་ལ་སློ་སྦྱང་དབང་ཤེས་ཚད་མར་
 བུས་པའི་ཚེ། རང་རིག་འབྲས་བུར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་འཛིན་རྣམས་ལ་གཟུང་རྣམ་དེ་
 རང་ལས་ཐ་དད་པ་ལྟར་བུ་སྦྱང་བའི་གཉིས་སྦྱང་མེད་ན་དེ་གཉིས་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་
 གཉིས་སུ་སྤྲེ་བའི་རྣམ་གཞག་གྱི་མི་འཐད་ལ། གཉིས་སྦྱང་ཡོད་ན། འཛིན་རྣམ་དང་
 སློ་སྦྱང་དབང་ཤེས་ལ་རང་རིག་དང་གཞན་རིག་གི་ཁྱད་པར་འཐད་དེ། གཉི་གས་
 "གྱི་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་བའི་ཡུལ་རིག་པ་དང་། གཉིས་སྦྱང་ཡོད་པར་
 མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེ་ན། རིག་བྱ་གཟུང་རྣམ་དེ་རིག་བྱེད་འཛིན་རྣམས་ལ་རང་
 ལས་ཐ་དད་པ་ལྟར་བུ་སྦྱང་བའི་གཉིས་སྦྱང་གི་རྣམ་པ་མེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་ཡང་འཛིན་
 རྣམ་རང་གི་སྦྱང་ཚུལ་ལ་ལྟོས་ནས་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་གཉིས་སུ་སྤྲེ་བའི་རྣམ་གཞག་
 བུས་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྐྱ་སོགས་རང་ལས་ཐ་དད་དུ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་སྦྱང་བའི་
 ཤེས་པའི་སྦྱང་ཚུལ་བཞིན་དུ་གང་གི་ཆེ་མོག་མ་མེད་པ་ནས་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་དུ་
 རྣམ་པར་སྤྲེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བག་ཆགས་གོམས་པའི་དབང་གིས་རྣམ་པར་བསྐྱད་
 པ་ཅན་གྱི་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པས་རི་ལྟར་གཟུང་རྣམ་དང་། འཛིན་རྣམ་ཐ་དད་དུ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡༡ན་ཅན། བྱང * ཀྱང

མཐོང་བར་འགྲུར་པའི་སྤང་ཚུལ་དེ་ལྟར་གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་དོན་དམ་པར་ཐ་
དད་དུ་མེད་ཀྱང་། གུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་ཐ་དད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་གཉིས་རིག་བྱ་དང་
རིག་བྱེད་དུ་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཆེ་གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་
ཡི་ལྷོང་བྱ་ལྷོང་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ནི་ཁྲོད་ཀྱིས་རི་སྐད་བཟོད་པའི་ཚུལ་དེས་
བཅད་པར་བྱ་བ་མིན་ཞིང་སྐྱེ་ཀའི་གནས་མེད་དོ། །

དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་གཉིས་སུ་
བྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་འདི་འཛིན་རྣམ་ལ་གཉིས་སྤང་ཡོད་པ་དང་མ་སྐྱེན་པར་བྱས་པ་མ་
ཡིན་ཀྱི། རྣམ་གཞག་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ཁོ་རང་ལ་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་སྤང་བ་དང་
མ་སྐྱེན་པར་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེས་ན་དེ་གཉིས་གུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་ཐ་དད་ཀྱི། དོན་
དམ་པར་ཐ་མི་དད་ལ། འོན་ཀྱང་། ཐ་དད་དུ་མི་བདེན་ཀྱང་། རྣམ་གཞག་བྱེད་པའི་
རྟོག་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྤང་བ་ནི། གཉིས་སྤང་གོ་མས་པའི་བག་ཚགས་ཀྱི་འབྲུལ་རྒྱས་
བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། འབྲུལ་རྒྱས་བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་སྐྱ་
ཤད་འཛིག་སྤང་གི་དབང་ཤེས་ལ་རང་ལས་ཐ་དད་པའི་སྐྱ་ཤད་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟ་
སུང་སྤང་བ་བཞིན་ནོ། ཞེས་པའོ། །ལུང་འདི་སྟོན་ཆད་འཆད་ཤེས་པ་མ་བྱུང་
ངོ། །ཤེས་བྱ་ཚོས་ཙན། གཟུང་རྣམ་གཞག་བྱ། འཛིན་རྣམ་ཚད་མར་བྱས་པའི་ཆེ།
རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་འདོད་རིགས་ཏེ། རི་སྐད་བཟོད་པའི་ཚུལ་དེས་ན་
འཛིན་རྣམ་དེས་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་བའི་གཟུང་རྣམ་དེ་རང་ལས་དོན་གཞན་
དུ་ཡོད་པ་ལྟ་སུང་སྤང་བའི་སྐྱོ་ནས་རིག་པ་མེད་པར་གཉིས་སྤང་དང་བྲལ་བའི་སྐྱོ་
ནས་ལྷོང་བའི་བྱིད།

གསུམ་པ་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་དོན་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བཤམ་
 པ་ནི། རྒྱ་ཤོད་ཀྱི་འབྲེལ་བྱེད་དག། གཤམ་ཉེ་ཕྱི་རོལ་སྤོང་གྲུར་ན། །ཁྱོད་ལ་ཉེས་པ་ཅི་
 ཡོད་ཅེས་ཟེར་ན། །ཁོ་ལོ་ཅག་ལ་ཉམ་ཐག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི།
 དངོས་པོའི་གནས་རྒྱལ་མི་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་ལ། །ཁོ་ལོ་མི་འདི་
 ལྟར་འཆད་དེ། གཤམ་ཉེ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་སྤོང་དོ་ཞེས་ཁས་སྐྱེས་པར་གྲུར་ན་
 ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་དེ་ཅིའང་མེད་དོ་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་སྤོང་བར་
 འགྲུང་རོ། །ཞེས་པའི་དམ་བཅའ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རིགས་པ་དང་ལྡན་པའི་དོན་ཅི་ཞིག་
 བརྗོད་པར་འགྲུང་ཉེ། ཅི་ཡང་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་གཤམ་ཉེ་སྐོ་
 རྣམས་ནི་ལྷུལ་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས། སྐོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་ཡང་སྐོན་པོའི་རྣམ་
 པར་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ཅན་དེ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱེད་མདོ་སྐེ་བ་དང་། དེད་རྣམ་རིག་པ་
 གཉིས་ཀམས་ཁས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་སྐོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་ཤར་བའི་སྐོན་
 པོའི་རྣམ་པ་དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་དོན་ཏུ་གྲུང་པའི་སྐོན་པོས་གཏད་པའམ། དེ་ལས་གཞན་པའི་
 རྒྱུའི་སྐོན་པས་ལས་ཤར་བ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དབྱེད་པར་རིགས་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་
 ལྟར་དབྱེད་པ་ན། སྐོན་པོས་གཏད་པ་ཡིན་ན། སྐོན་པོ་སྐོ་སྤྱང་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། སྐོན་པོ་སྐོ་སྤྱང་དབང་ཤེས་ལས་རྗེས་གཞན་ཏུ་འགྲུང་བས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
 ཡོད་དགོས་ནའང་། སྐོན་པོ་སྐོ་སྤྱང་དབང་ཤེས་ལས་རྗེས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 སྐོན་པོ་སྐོ་སྤྱང་དབང་ཤེས་ལ་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ། །

རྗེས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། སྐོན་པོར་སྤྱང་བ་ཚོས་ཅན། རང་
 མཚོང་བའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཉེ། རང་མཚོང་བའི་དབང་ཤེས་དེ་སྤོང་བྱེད་

གྱི་ཁྱད་པར་དང་བཟའ་བ་ན། ཁྱོད་དབང་ཤེས་དེས་མི་འཛིན་ཅིང་མི་སྤྱོད་བས་ཁྱབ།
 དབང་ཤེས་དེ་སྤྱོད་བྱེད་གྱིས་འཛིན་ཅིང་སྤྱོད་བ་ན། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དབང་ཤེས་
 དེས་ཁྱོད་འཛིན་ཅིང་སྤྱོད་བས་ཁྱབ་པའི་སྲིད། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་ཉལ་ས་
 འདིས། ལྷོན་སོ་དང་སྡོ་སྤང་དབང་ཤེས་རྗེས་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་བུ་
 ཉལ་ས་འདི་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱན་གོ་མས་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པའི་
 མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྤངས་ལ་དེ་གཉིས་རྗེས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་བ་ཡོད་པར་
 འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཁྱེད་རང་ལའང་མཚུངས་ཏེ། ཉལ་ས་འདིས་དེ་གཉིས་རྗེས་ཐ་དང་
 མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ན། དེ་འདྲའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྤངས་ལ་དེ་གཉིས་རྗེས་ཐ་
 དང་མ་ཡིན་པར་འཛིན་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་ན། ཅི་སྟེ། ཡེ་ཤེས་དེས་དེ་
 གཉིས་རྗེས་སོ་སོར་མ་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི། རྗེས་གཅིག་ཏུ་དམིགས་བ་མ་ཡིན་ན། ཡེ་
 ཤེས་དེས་དེ་གཉིས་རྗེས་ཐ་དང་དུ་མ་དམིགས་བ་ཡིན་གྱི། རྗེས་ཐ་དང་མ་ཡིན་པར་
 དམིགས་བ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་ཏུས་སོ། །རྗེས་ཐ་དང་དུ་མ་དམིགས་བས་ཐ་
 དང་མ་ཡིན་པར་དམིགས་དགོས་ན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་མ་དམིགས་བས་གཅིག་ཡིན་
 པར་དམིགས་དགོས་པ་དང་། བདག་ཡོད་པར་མ་དམིགས་བས། བདག་མེད་པར་
 དམིགས་དགོས་པ་ལ་སོགས་པར་ཡང་མཚུངས་སོ། །

དེས་ན་རྗེས་དཔག་དེ་ལ་དེ་གཉིས་རྗེས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་འཛིན་སྤངས་
 ཡོད་ན། རྗེས་དཔག་དེའི་རྒྱ་ལས་གོ་མས་བར་བྱས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ལའང་འཛིན་སྤངས་དེ་ཡོད་མི་དགོས་ཏེ། ལྷོར་ལམ་ལ་རྟོག་པའི་འཛིན་སྤངས་
 ཡོད་ཀྱང་མཐོང་ལམ་ལ་ཡོད་མི་དགོས་པ་བཞིན་ལོ། །ཉལ་ས་འདིའི་མཐའ་བཅད་པ་

རྒྱལ་པར་ཁོ་བོས་ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་སྤྲོད་སེལ་དུ་བཤད་ཟེན་ཏོ། །

དེས་ན་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཕྱི་རོལ་ཡན་གར་བར་གྱུར་
སའི་སྔོན་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། སྔོན་པོ་ཁྱོད་དང་རྗེས་གཅིག་
ཡིན་སའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་དེ་དབང་པོ་དང་ཡིད་དེ་ཚང་ཡང་
རེས་འགའ་མི་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྔོན་པོ་དེའི་དམིགས་རྒྱུན་མ་ཡིན་སའི་ཕྱིར་
ཏེ། དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་ན་ནི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་འགའ་ལོ་ཞེ་ན། རྣམ་རིག་སྐབས་
འདིར་ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གཟུང་དོན་ལ་སྟོས་སའི་དབང་གིས་སྔོན་འཛིན་
མིག་ཤེས་རེས་འགའ་སྐྱེ་བར་རེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྔོ་འཛིན་དབང་སྟོ་ནི། ཕྱི་རོལ་
མེད་ཀྱང་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་རེས་འགའ་སྐྱེ་བར་རྣམ་པར་རེས་སའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་མེད་ཀྱང་ཤེས་པ་སྔ་མ་འགའ་ཞིག་ནི། དོན་སྤང་གི་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་
འགའ་ཞིག་གི་བག་ཆགས་རབ་ཏུ་སང་གུང་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཡང་ན། སྤར་དེ་ནི་
ཕྱི་མ་གཞན་ལས་ཞེས། འདི་ནི་དབྱུང་བར་རིགས་པ་ཡིན། ཞེས་སའི་སྐབས་སྟུ།
སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་སམ། རྒྱ་གཞན་ལས་སྐྱེས་དབྱུང་
དགོས་པར་བསྟན་ནས། དེ་ལྟར་དབྱུང་བ་ན། ཕྱི་རོལ་ལས་མི་སྐྱེ་བར་རྐང་བ་བཞིས་
བསྟན་ནས། འོ་ན་ཕྱི་རོལ་ལས་མི་སྐྱེ་ན། རྒྱ་གཞན་རི་ལྟ་བུ་ལས་སྐྱེ། ཞེས་སའི་ལན་
དུ་བག་ཆགས་ལས་སྐྱེ་བར་གཞུང་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྔོན་པོ་ཡིན་ནོ། །རིགས་པ་དེ་དག་
གིས་ཞར་ལ་དོན་གཞན་ཡང་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་
དོན་ཞིགས་པ་དེའི་ཕྱིར། རྫོ་གཅིག་ལ་གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་གྱི་ཚུལ་གཉིས་
ཡོད་པར་གྲུབ་སྟེ། །གཞན་རིག་མཛོན་སུམ་གྱིས་སྔོན་པོ་རྣམ་མེད་རྗེན་ཆེར་དུ་

རྟོགས་པའམ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྐོན་པོ་རྟོགས་པ་གང་རུང་དུ་ངེས་ཤིང་། བྱི་
རོལ་གྱི་དོན་ཁེགས་པ་ན་སྐོན་པོ་རྣམ་མེད་རྗེན་ཆེར་དུ་རྟོགས་པ་ཁེགས་པའི་བྱིས་
སྐོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྐོན་པོ་རྒྱངས་ཆད་དུ་སྒྲང་བར་སྐྱོང་བས་གྲུབ་ཅིང་། བྱི་རོལ་
དུ་གྲུར་པའི་སྐོན་པོ་ཁེགས་པ་ན། སྐོན་པོ་སྐོན་པོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་རྒྱངས་ཆད་དུ་སྒྲང་
བ་དེ་བྱི་རོལ་དུ་གྲུར་པའི་སྐོན་པོ་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་བྱི་རོལ་དུ་གྲུར་པའི་སྐོན་པོ་ཡིན་
བ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཅེས་དུ་གྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་སྐོན་པོ་རྒྱལ་གཉིས་སུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། གང་
གི་བྱིར་བ་དེ་ལྟར་དུ་རྟོག་མེད་ཀྱིས་སྐྱོང་བ་དང་། རྟོག་པས་འབྲེལ་བའི་སྐོན་པོ་འདིའི་རྣམ་པ་
གཉིས་ཡོད་པར་གྲུབ་ལ། དེ་གྲུབ་པས་གཟུང་རྣམ་གཞན་གྱི་ལ་འཛིན་རྣམ་ཆད་མ་
དང་། སྐྱོང་བ་རང་རིག་པ་ཉིད་ནི་འབྲས་སུ་ཡིན་པར་གྲུབ་པོ་ཞེས་པའམ། རྒྱལ་
གཉིས་སྐྱབ་པའི་རྟོགས་དེ་དག་གིས་སྐྱོང་བ་རང་རིག་པ་ཉིད་ནི་འབྲས་སུ་ཡིན་པར་
གྲུབ་པོ། །ཡང་ན། ཁོ་ལོ་ནི་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། དེའི་བྱིར་མདོ་སྐྱེ་བ་སྐྱོད་འདོད་པ་
ལྟར། སྐོན་གཅིག་ལ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྱིས་གཏད་པའི་གཟུང་རྣམ་དང་། དེ་སྐྱོང་བའི་
འཛིན་རྣམ་སྐྱེ་རྒྱལ་གཉིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་སྐོན་གཅིག་ལ་བག་ཆགས་གྱི་དབང་
གིས་ཤར་བའི་གཟུང་རྣམ་དང་། དེ་སྐྱོང་བའི་འཛིན་རྣམ་གྱི་རྒྱལ་གཉིས་ཡོད་པ་ཡིན་
ཞིང་། གང་གི་བྱིར་རྒྱལ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་དུ་སྐྱོང་བ་དང་འབྲེལ་བའི་རྟོགས་གྱིས་
སྐོན་གཅིག་པོ་འདི་ཡི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པར་གྲུབ་པས། བྱི་
བག་སྐྱེ་བ་སྐྱོད་འདོད་པ་ལྟར། གཟུང་རྣམ་གཏད་ནས་མེད་པའང་མི་འཐད་ཅིང་།
འཛིན་རྣམ་དེ་བག་ཆགས་གྱིས་བསྐྱོད་པའི་དབང་གིས་ཤར་བའི་གཟུང་རྣམ་ལ་སྐོན་པོ་

ཉེ། མྱོང་བ་རང་རིག་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་གྱི། མདོ་སྡེ་པ་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་
རོལ་དོན་གྱིས་གཏང་པའི་གཟུང་རྣམས་མྱོང་བའི་རང་རིག་འབྲས་བུར་མི་འཐད་ཅིང་།
གྲེ་བྲག་སྐྱ་བ་རག་འདོད་པ་ལྟར། གཟུང་རྣམས་མྱོང་བའི་རང་རིག་གཏན་ནས་མེད་
བའང་མི་"འཐད་དོ། ། ཞེས་རིགས་པ་སྡེ་མ་དག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་བསྐྱུས་
བའོ། །བཤད་པའི་རྣམས་གངས་སྡེ་མ་ནི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་འགྲེལ་གྲེད་དག་གི་ལུགས་གྲིས་པ་
ཚམ་མོ། །

གཉིས་པ་རྣམས་རིག་པའི་གཞན་རིག་གི་མདོན་སྲུང་གྱི་འབྲས་རྫོག་བཤད་པ་ནི།
གང་གི་ཆེ་སྡོན་པོ་རྣམས་རང་རིག་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་གྲེད་པའི་ཡུལ་སྡོན་"པོ་"རྣམས་
"གཞན་འདོད་པའམ་མི་འདོད་པ་དེའི་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པར་སྡོ་འཛིན་དེ་ནི་རང་གི་
བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་སྡོན་པོ་འདོད་མི་འདོད་དེ་ལྟར་མྱོང་བ་ཡིན་ཉེ། ཕྱི་རོལ་
དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྡོན་པོ་ཚད་མས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་དོ། །འོ་ན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྡོན་
པོར་མཐོང་བའི་ཆེ། ཁོ་བོས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་གོ་སྤྲུལ་དུ་ཞེན་པ་སྐྱེ་བ་ཇི་ལྟར་ཞེན་
གང་གི་ཆེ་སྡོན་པོར་སྤང་བའི་མིག་གི་ཤེས་པ། ཡུལ་སྡོན་པོ་དང་བཅས་པ་དེའི་ཆེ་
རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྡོན་པོ་ཉམས་སྲུ་མྱོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལ་ནི། ལྷོ་
འབྲུལ་བས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་རྣམས་པར་ངེས་ཤིང་། ཞེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཤེས་
པ་རང་གི་རྣམས་ཀྱི་ཆ་སྡོན་པོ་དེ་ཉིད་རང་ལ་རྒྱངས་ཚད་དུ་སྤང་བར་འབྲུལ་གཞི་བྱས་
ནས་རྗེས་ཀྱི་རྫོག་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་ནི་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཤམ་ཉེ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡༡བཟན། འཐད་ * འཐད་དོ
༢ མ་ཕྱི། ༡༡༡བཟན། བ * པོ
༣ མ་ཕྱི། ༡༡༡བཟན། གཞན * གཞན

སྲོལ་འཛིན་དབང་ཤེས་འདི་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྲོན་པོ་འདོད་པའི་རྣམ་པ་
དང། རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྲོང་བར་གྱུར་པའི་སྲིར་ན་སྲོན་པོ་དེ་ཉིད་འདོད་པའི་མེ་
འདོད་པའི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་གཟུང་རྣམ་ཚད་མ་དེས་ཀྱང་སྲོན་པོ་འཇུག་པའི་ཆེ།
རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་དོན་སྲོན་པོ་རིག་པ་ནི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཡིན་ལོ། །

གསུམ་པ་གཞན་རིག་གི་འབྲས་ཉོག་དེ་ལ་དོགས་པ་སྤངས་ཏེ་རྒྱས་པར་
བཤད་པ་ནི། རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ཀྱི་གཞན་རིག་གི་ཚད་འབྲས། སྲོན་པོ་གཞན་གྱི་
བག་ཚགས་བསྟན་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྲོན་པོའི་གཟུང་རྣམ་ཚད་མ། རང་གི་བདག་ཉིད་
དུ་གྱུར་པའི་སྲོན་པོ་རིག་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བུ། ཞེས་པ་འདི་ལ། མངོན་སུམ་པའི་བར་
བཀོད་པའི་དོགས་པ་གསུམ་ཏེ། སྲོན་པོ་གཞན་གྱི་བྱས་བྱས་པའི་ཆེ། རང་གི་བདག་ཉིད་
རིག་པ་འབྲས་བུར་མི་འཐད་དེ། སྲོན་པོ་སྲོན་པོ་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་རང་གི་རོ་བོས་རྣམ་
པ་གཏོད་བྱེད་ཡིན་པས་དེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྲིར་ཞེས་པ་དང། མངོན་སུམ་པ་རང་གི་ལུགས་
ལ་རང་ལས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ལུལ་རིག་པ་གཞན་རིག་དང། རང་གི་བདག་
ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ལུལ་རིག་པ་རང་རིག་ཡིན་པས། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྲོན་
པོ་རིག་པ་འབྲས་བུ། ཞེས་སྤྲས་པ་ན། དེ་ལྟར་ན་རང་རིག་འབྲས་བུར་སོང་སྟེ་དུ་
བསམས་ནས་སྲོན་པོ་གཞན་གྱི་བྱས་བྱས་པའི་ཆེ། གཟུང་རྣམ་ཚད་མར་མི་རིགས་ཀྱི་
འཛིན་རྣམ་ཉིད་ཚད་མར་འདོད་དགོས་ཏེ། རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་སྲིར། ཞེས་པ་
དང། ཚད་འབྲས་ལུལ་སོ་སོར་འགྱུར་ཏེ། ཚད་མ་སྲོན་པོ་གཞན་ཞིང། འབྲས་བུ་རང་
རིག་པ་ཡིན་པའི་སྲིར་རྟོ་ ཞེས་པ་རྣམས་སོ། །

༡ མ་ཕྱི། ༡༡༡བཟན། པའིམ * པའམ
༢ མ་ཕྱི། ༡༡༡བཟན། ར་བ * པ

དེ་ལྟ་བུའི་དོགས་པ་དང་པོ་ལ་ལན་བརྟན་བཞི། མདོ་སྡེ་བ་ཚོང་བྱེ་རོལ་དོན་
 ཏུ་འདོད་པའི་སྲོན་པོ་སོགས་ཀྱི་གཞལ་བྱར་ཡོད་ན་ཡང་། རི་ལྗར་སྲོན་པོ་ཉམས་སུ་
 རྒྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་དབང་ཤེས་དེ་ལ། སྲོན་པོ་འདོད་མི་འདོད་སོགས་སུ་སྤང་བཞི། བག་
 ཚགས་ཀྱི་དབང་གིས་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་སོར་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་
 ཀྱི། སྲོན་པོ་རང་གི་ངོ་བོས་གཏད་པའི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་སྲོན་པོ་གཅིག་
 ཉིད་ལྟ་སྲིན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་འདོད་པར་སྤང་། མཚོན་སྲིན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་མི་
 འདོད་པར་སྤང་བའི་ཚེ། ཤེས་པ་དེ་གཉིས་ལ་སྲོན་པོའི་རང་ངོས་ནས་རྣམ་པ་ཤར་
 བར་འགྲུང་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུ་སྲོན་པོ་དེ་འདོད་པ་ཡང་ཡིན། མི་འདོད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་
 རྫོན་མི་མ་ཐུན་པ་ཏུ་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གནས་པར་ཐལ་བའི་སྲོན་ཡོད་པའི་བྱིད།
 དག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྲོན་པོ་དེ་ཡིད་ཏུ་འོང་མི་འོང་གཉི་ག་ཡིན་པར་
 ཐལ། ལྟ་སྲིན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་སྲོན་པོ་ཡིད་ཏུ་འོང་བར་སྤང་། མཚོན་སྲིན་གྱི་མིག་
 ཤེས་ལ་སྲོན་པོ་ཡིད་ཏུ་མི་འོང་བར་སྤང་བའི་ཚེ་ན་རྫོང་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་སྲོན་པོའི་རང་
 ངོས་ནས་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཡིན་པའི་བྱིད། གཞན་དག་གཞུང་འདི་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་ཤེས་
 པས་ཡུལ་རྣམ་མེད་ཏུ་འཛིན་པར་འདོད་པ་ལ། དེ་ལྟ་བུ་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་
 ལ་དབྱ་གཉེན་གཉིས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ལྟ་བའི་ཚེ། ལྟེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་དེ་
 དབྱའི་མིག་ཤེས་ལ་མི་འདོད་པར་སྤང་ཞིང་། གཉེན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་འདོད་པར་སྤང་
 ཚེ་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་ཀས་གཟུགས་དེ་རྣམ་མེད་རྗེ་ཆེར་ཏུ་མཐོང་བའི་བྱིད། ལྟེས་
 བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་དེ་འདོད་མི་འདོད་གཉི་ག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་པའི་གཞོན་
 བྱེད་སྲོན་པ་ལ་སྲོར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་མདོ་སྡེ་བ་རང་གིས་ཀྱང་དབང་

ཤེས་གཉིས་ཀ་མ་འཇུག་པའི་ཤེས་པར་འདོད་པ་ལ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་ཏུ་མཚུངས་པར་
འགྲུར་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཚེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་དེ་ཡིད་ཏུ་
འོང་མི་འོང་གཉི་ག་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་དེ་གཉིས་གཅིག་ལ་འདོད་པར་སྣང་།
གཅིག་ལ་མི་འདོད་པར་སྣང་བ་གང་ཞིག །མིག་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀ་སྣང་ལུལ་ལ་མི་
འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། འཁོར་གསུམ་ག་མཚུངས་སོ། །

བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། དེ་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་ཁས་
ཚངས་ན་ཡང་སློབ་མེད་དེ་ཞེ་ན། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གིས་གཟུགས་ལ་དབྱ་གཉེན་
གཉིས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ལྟ་བའི་ཚེ་ན། མིག་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེས་བུ་གཅིག་
གི་གཟུགས་དེ་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་སོ་དག་ཏུ་ཐ་དད་པར་ནི་སྲོང་བར་མི་འགྲུར་
བར་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་ཀ་ཏུ་སྣང་བར་ཐལ། གཟུགས་དེ་མིག་
ཤེས་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་རང་ངོས་ནས་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་སྣང་བ་གང་ཞིག །སྐྱེས་བུ་
གཅིག་གི་གཟུགས་དེ་འདོད་མི་འདོད་གཉི་ཀའི་རྣམ་སུ་གནས་པའི་སྲིད་ལོ། །གལ་
ཉེ་མ་མཐོང་བ་སློབ་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་གང་རུང་དེ་བསྐྱབས་པའི་
སྲིད། གཉི་ཀ་མཐོང་བ་མིན་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན། ཤེས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེས་བུ་
གཅིག་གི་གཟུགས་དེ་དོན་གྱི་ངོ་བོའི་དབང་གིས་ཉོགས་པར་མི་འགྲུར་ཏེ། མ་མཐོང་
བའི་ལས་ཀྱིས་གཟུགས་དེའི་གནས་ལུགས་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་མཐོང་བ་བསྐྱབས་པའི་
སྲིད་ལོ། །གལ་ཉེ་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་དོན་གྱི་གནས་ལུགས་མཐོང་བ་མི་འགལ་ལོ་
ཞེ་ན། ཏུ་མའི་བདག་ཉིད་དངོས་དེ་ལ། “། གཅིག་གི་བདག་ཏུ་མཐོང་བྱེད་པའི། །མ་

༡ མ་ཕྱེ། ༡༡༥ནན། -། *།

མཚོང་བ་དེ་ཇི་ལྟར་ན། "། འོན་གྱི་གནས་ལུགས་མཚོང་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་
ཡིན་ཏེ། ཚུལ་འདི་ནི་འགལ་བའོ། །

གལ་ཏེ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པར་སྒྲུབ་བ་རྟོག་པའི་འཛིན་སྒྲུབ་ཡིན་གྱི།
དོན་སྒྲུབ་པའི་སློབ་དབང་ཤེས་གྱི་འཛིན་སྒྲུབ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། དབང་པོའི་
ཤེས་པ་དེ་ལ་འང་འཆི་ལྟས་གྱིས་ཐབས་པ་སོགས་གྱིས་དབང་གིས་སྤར་ལན་གཅིག་
མ་ཡིན་པར་ཡིད་དུ་འོང་བ་མཚོང་བའི་བུ་སྐྱུག་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡིད་
དུ་འོང་བར་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པར། ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་སྤོགས་སུ་སྒྲུབ་བ་མཚོང་
བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཁས་སྒྲུབ་ན་ཡང་ཞེས་པ་ནས། འདིའི་བར་སྐྱེས་ལས་བྱེད་བྱུག་པ་
དག་དོན་རང་དོས་ནས་སློབ་སྒྲུབ་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་འང་མ་མཚོང་བ་ཚོས་དང་ཚོས་མ་
ཡིན་པའི་ལས་གྱི་དབང་གིས་འདོད་མི་འདོད་ཉི་ཆེ་བར་སྒྲུབ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སྤྲིས་
པ་དེ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། རང་སྤེ་འགོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་
ཚུལ་གྱིས་དོན་རང་གི་ངོ་བོས་དབང་ཤེས་ལ་རྣམས་པ་གཏོད་བྱེད་ཡིན་པ་མི་འཐད་པ་
དེའི་སྤྱིར། སྤེ་རོལ་དོན་དུ་མདོ་སྤེ་བ་དག་འདོད་པའི་སྤོན་པོ་སོགས་གཞལ་བྱར་
བྱས་པ་ལ་འང་། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྤོ་སོགས་ཉམས་སུ་སྤོང་བ་འབྲས་
བུ་ཡིན་པར་རིགས་ཏེ། གང་གི་སྤྱིར་ན་ཇི་ལྟར་ཤེས་པ་འདིའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་
པའི་རྣམས་གྱི་ཆ་ཉིད་བག་ཆགས་གྱི་དབང་གིས་འདོད་མི་འདོད་སོགས་གྱི་རྣམས་པར་
སྒྲུབ་བ་དེ་ལྟར་དོན་སྤོན་པོ་ནི་འདོད་མི་འདོད་སོགས་གྱི་རྣམས་པར་དེས་པར་འཛོག་པ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར།

༡ མ་ཕྱི། ༡༡༥ན། ༡༩༩ -། *།

དོགས་པ་གཉིས་པ་སྤང་བ་ནི། སྡོན་པོ་གཞལ་བྱ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་
 བླུང་བའི་སྡོན་པོ་རིག་པ་འབྲས་བུར་བྱས་པ་དེའི་ཚེ། དོན་སྡོན་པོ་སྤང་བའི་གཟུང་
 རྣམ་འདི་ཉིད་ནི་ཚད་མ་ཡིན་གྱི་འདྲིའི་རྣམ་པཤད་ཉིད་དེའི་ཚེ་ཡོད་དུ་ཟེན་གྲུང་ཞི་
 རོལ་དུ་ཚད་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བའི་སྡོན་པོ་ལ་ལྟོས་པར་བྱ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ་རང་གི་
 སྤང་ལུལ་གཉིས་སྤང་དང་བྲལ་བའི་རྩལ་དུ་སྤང་གི། །དོན་གཞན་ལྟ་བུར་སྤང་བ་མིན་
 བའི་ཕྱིར། གཟུང་རྣམ་ཚད་མ་ཡིན་ནའང་། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་བླུང་བའི་སྡོན་པོ་
 རིག་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན། རི་ལྟར་དོན་སྡོན་པོ་ཤེས་པ་རང་གི་
 བདག་ཉིད་བླུང་བ་དེ་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྡོན་འདྲིའི་ཤེས་པ་ལ་འདོད་མི་
 འདོད་དུ་སྤང་ཞིང་གནས་པ་དེ་ལྟ་བུར། སྡོན་པོ་འདི་ནི་འདོད་མི་འདོད་དེ་ལྟར་གནས་
 སོ་ཞེས་ངེས་པར་བྱེད་གྱི། ཕྱི་རོལ་དུ་བླུང་བའི་སྡོན་པོས་རང་ངོས་ནས་རྣམ་པ་
 གཏད་པའི་དབང་གིས་ངེས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གཞལ་
 བྱ་ལའང་ཞེས་སོགས་རྟེན་བ་བཞི་དང་། འདིའི་བྱུང་བར་ནི། ལྷ་མས་སྡོན་པོ་གཞལ་
 བྱར་བྱས་པ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་བླུང་བའི་སྡོན་པོ་རིག་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་
 ལྟུབ་བ་ཡིན་ཞིང་། འདིས་གཟུང་རྣམ་ཚད་མར་བྱས་པའི་ཡིད་ཉིད་འབྲས་བུ་ཡིན་
 པར་ལྟུབ་བ་ཡིན་ལ། ཉགས་ལ་བྱུང་བར་མེད་དོ། །འོན་སྡོན་པོ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་
 ཡིན་པ་ལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྡོན་པོར་ངེས་པ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སྡོན་མེད་དོ། འདི་
 ལྟར་སྡོན་འདྲིའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྡོན་པོ་མཚོང་བ་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྡོན་པོ་མཚོང་བར་
 འདོད་པའི་སྐྱོ་སྐྱེ་བ་ནི། དབང་ཤེས་དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་བླུང་བའི་
 སྡོན་པོ་སྤང་བའི་དབང་གིས་སྡོན་འདྲིའི་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་གྱི། བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་

སྲོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་རྒྱངས་ཆད་དེ་ལྟར་དུ་སྤང་བའི་སྲོན་པོ་དེ་ཉིད་རྗེས་ཀྱི་རྟོག་
བས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྲོན་པོ་རིག་པར་འདོད་ཅིང་ཞེན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། དེས་ན་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྲོན་པོ་
རྟོགས་པ་དེའི་སྐབས་ལྟེང་ཆད་མ་ནི་སྲོ་འཛིན་གྱི་སློལ་གནས་པ་དོན་སྲོན་པོ་དང་འབྲ་
བའི་གཟུང་རྣམ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་སྐབས་ལྟེང་དེའི་རྣམ་པར་བཞག་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་
ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྲོན་པོ་རྟོགས་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་དོན་
སྲོན་པོ་དེ་ནི་སློལ་གནས་པའི་རྗེས་གཟུང་བྱ་སྲོན་པོ་དེ་ལྟར་དུ་སྤང་བའི་ཆད་མས་
སྲོན་པོ་དེ་རབ་དུ་གསལ་ཞིང་རྟོགས་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དོགས་པ་གསུམ་པའི་
ལན་སྲོན་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཙན། སྲོ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་
གྱུར་པའི་སྲོན་པོ་རིག་པ་ཡིན་ཡང་དོན་སྲོན་པོ་རིག་པ་འབྲས་བུར་འདོད་པ་མི་
འགལ་ཏེ། དོན་རྣམ་ཡུལ་དུ་འཛོག་པའི་སྲོན་པོ་དེ་སྲོ་འཛིན་མངོན་སུམ་དེའི་བདག་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེས་ན་གཟུང་རྣམ་ཆད་མས་སྲོན་པོ་གཞལ་བ་ན། རང་གི་
བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྲོན་པོ་རིག་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་ཀྱང་། ཆད་འབྲས་ཡུལ་ཐ་དང་
བ་ཁོ་ནར་ཐལ་བའི་སྲོན་ཡོད་པའང་མིན་ཏེ། གཟུང་རྣམ་ཆད་མས་གཞལ་བའི་སྲོན་
པོ་དེ་གཟུང་རྣམ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། སྲོན་པོ་དེ་ཕྱི་རོལ་དུ་ཞེན་
པའི་རྗེས་ཀྱི་རྟོག་པ་ནི། ཆད་མས་དྲངས་པའི་བཅད་ཤེས་མ་ཡིན་གྱི། ཞེན་ཡུལ་ལ་
འབྲུལ་བའི་རྟོག་པ་གཞན་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་སྲོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་དེ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡༥ན་ཉན། ཕྱིན * ཕྱིར

ཉིད་རྗེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པ་ཡིན་ཞིང་། དེས་ན་གཟུང་རྣམ་དེ་
ཐ་སྙད་དུ་སྤྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྡོན་པོ་ཡིན་ལ། ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་ཡིན་པས་
སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་ཐ་སྙད་དུ་སྤྱི་དོན་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་ནི་སྡོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཉིད་ལ་ཟེར་བ་
ཡིན་གྱི། སྡོན་པོ་དང་། སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་བར་ན། གཟུང་རྣམ་ཡོལ་བ་བཅད་པ་
ལྟ་བུ་ཡོད་ན། སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྟོས་སྟེ་སྡོན་པོ་སྟོག་གྱུར་དུ་ཐལ་བ་དང་།
གཟུང་རྣམ་གྱི་འང་རྣམ་པ་འཆར་དགོས་ཤིང་། དེའི་ཡང་རྣམ་པ་འཆར་དགོས་པ་
སོགས་ལྷག་མེད་དུ་ཐལ་བ་སོགས་གཞོད་བྱེད་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་ཁོ་བོས་གཞན་དུ་
རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ལ། ཐ་སྙད་དུ་སྤྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་སེམས་ཅམ་པའི་དེ་བས་
ཀྱང་ངོ་མཚར་ཆེ་ཞིང་། སྤྱི་དོན་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་ཡིན་པ་
དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་ངོ་མཚར་མོད། ལུགས་ངན་པ་འདི་དག་ཁོ་བོས་ཆོད་མ་ཡིད་ཀྱི་
ལུན་སེལ་དུ་རྒྱས་པར་བཀག་ཟིན་པས་འདིར་ནི་མ་གྲིས་ཏེ། ཤི་ཟིན་པ་ལ་མཚོན་
བརྗམས་པ་དགོས་པ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྡོན་པོ་རིག་པ་
འབྲས་བུ་ཡིན་ན། སྡོ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྡོན་པོ་རང་ལས་རྗེས་གཞན་མ་ཡིན་
པ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྡོ་འདོགས་ཆོད་ལུས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་སོ་སོ་སྐྱེ་པོ་
རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་འགྱུར་
ངོ་ཞེ་ན། སྡོ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྡོན་པོ་རང་ལས་རྗེས་གཞན་མ་ཡིན་པ་ལ་རང་
སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྡོན་
པོ་རིག་པ་འབྲས་བུ་ཞེས་བཤད་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྡོན་པོ་རང་གི་ངོ་བོ་སྡོ་འཛིན་ལས་

རྗེས་གཞན་དུ་ཡོད་མོད་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དབྱེད་པ་ན། རྗེས་
གཞན་དུ་མེད་པར་གྲུབ་པས་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྡོན་པོ་རིག་པ་འབྲས་
བུ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་ཚུལ་ཅི་ལྟར་གྲུབ་ན།
གོང་དུ་རི་རྒྱན་བཤད་པའི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་དོན་སྡོན་པོ་དང་།
དེ་རིག་པའི་དབང་ཤེས་དེ་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པར་གྲུབ་པའི་སྲིར་རོ། །

དེ་ལྟར་སྡོན་པོ་སོགས་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་འདོད་པ་བྱེད་ལ་རྒྱ་མཚོན་ཡང་དག་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་སྡོན་པ་ནི། གོང་དུ་རི་རྒྱན་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དབང་
ཤེས་ལ་ཡུལ་རང་གི་ངོ་སོས་རྣམ་པ་འཆར་བ་མ་ཡིན་གྱི། བག་ཆགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་
ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་འཆར་བ་ཡིན་པ་ན། སྡོན་པོ་དང་འབྲས་བུའི་སྤྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་
སྡོན་པོ་ཉགས་པའི་སྐབས་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བ་མེད་པར་གྲུབ་ཟིན་ཅིང་། རྒྱ་མཚོན་གང་ཡང་
མེད་པས་སྡོན་པོ་སོགས་ཀྱི་དང་འབྲས་བུའམ། གཞན་དང་འབྲས་ཡང་རུང་། ཤེས་པ་ལ་སྡོན་
པོ་དེ་ལྟར་སྣང་བའི་རྒྱ་ནི། དབང་ཡིད་དུ་མ་ཟད། དོན་སྡོན་པོ་ཡང་ཡིན་པས་ན། སྤྱི་
རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྡོན་པོ་ནི་གཞལ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོད་དགོས་པར་འགྱུར་གྱི། རྒྱ་
མཚོན་གཞན་གང་ཡང་བྱེད་ལ་མེད་དོ། །རི་ལྟར་སྐྱབ་བཤད་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་
འགའ་ཞིག་ལྟར་སྡོན་པའི་མིག་ཤེས་ལ་ཤར་བའི་སྡོན་པོའི་རྣམ་པ་ཡང་། བག་ཆགས་
ཀྱི་འབྲུལ་རྒྱུའི་དབང་གིས་ཤར་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་དེ་སྤྱི་རོལ་དོན་གྱི་དངོས་
པོ་རྒྱུར་མེད་པར་ཡང་སྣང་བ་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་དགོས་པས། ཤེས་པ་དེ་རི་ལྟར་སྤྱི་
རོལ་གྱི་དོན་རྒྱུར་ཡོད་པའི་སྡོན་པའི་འཛིན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱི་རོལ་དོན་གྱི་དབང་གིས་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡༦བཟན། སགས * སོགས

ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར། རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་འབྲུག་དོན་དུ་བྱས་ནས་
འཛིན་པ་མི་སྲིད་པ་བདེན་ཏེ། དེ་འབྲུག་མཛོད་སྤེལ་པར་མ་ཟད། རྣམ་རིག་པ་ངས་ཀྱང་མི་
ཤེས་སོ། །དེས་ན་རྒྱ་མཚོ་གང་གི་སྤོངས་ཀྱང་སྤྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྤོངས་གས་
རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་སོ། །

བཞི་པ་རང་རིག་གི་འབྲས་རྟོག་དེ་ལ་དོགས་པ་སྤངས་ཏེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
ལ། དོན་དམ་པར་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་བཞག་ཏུ་མེད་ཀྱང། གཟུང་འཛིན་རིག་
གསུམ་ཐ་དད་དུ་སྤྲང་བའི་འབྲུལ་རོ་དང་མ་ཐུན་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཛོག་པར་བསྟན།
དོན་དམ་པར་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚོ་བཤད། གཟུང་
འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་དུ་འབྲུལ་པ་མི་རིགས་པའི་ཚོད་པ་སྤང། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རང་
རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཇི་ལྟར་འཛོག་པའི་ཚུལ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། སྤོངས་པོ་འཛིན་པའི་
སྤོངས་པོ་ཤེས་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་རྣམས་ཐ་དད་པ་རྣམས་
པར་དབྱེར་མེད་ཀྱང་གཉིས་སྤྲང་འབྲུལ་བའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྲུན་པའི་མཐོང་
བ་སྤྱོད་ཅི་ལོག་རྣམས་ཀྱིས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དང་། ལྷོང་བ་རང་རིག་
པ་དག་ཐ་དད་པ་དང་ལྡན་པ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། མིག་གི་
དབང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྤྲུལ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྲུན་པ་རྣམས་ལ་འཛིན་དུས་སོགས་རྟོགས་
དེའི་གཟུགས་དང་བྲལ་བ་ཡང་འཛིན་དུས་ལས་རྣམ་པ་གཞན་ཏེ་སྤྲང་དུ་སྤྲང་བ་
བཞིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་དེའི་ཆེ་འཛིན་དུས་ཉིད་ཏེ་སྤྲང་དུ་སྤྲང་དུ་སྤྲང་བ་མ་ཡིན་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡༥ན་ན། ལྷང * ལྷང

གྱི་སྐྱུ་མའི་སྐྱགས་རྗེས་གྱི་དབང་གིས་རྟ་སྐྱང་གི་དོ་བོར་སྐྱེས་ནས་རྟ་སྐྱང་དུ་སྐྱང་བ་
 ཡིན་ཅོད་ཞེ་ན། དེ་ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྐྱུ་མའི་སྐྱགས་སོགས་གྱིས་མ་
 བསྐྱད་པའི་མིག་ཅན་གྱི་རུང་ཡུལ་དེར་འོངས་ན་ཡང་དེ་དག་རྟ་སྐྱང་དེ་ལྟར་དུ་མཐོང་
 དགོས་པ་ལ་མཐོང་བ་མེད་པའི་སྲིར་རྟོ། །སྐྱུ་མ་གྱེད་པའི་ཆེ། ཉེ་བར་གནས་པའི་སྐྱེ་
 བོ་འགའ་ཞིག་གིས་དེ་དག་རྟ་སྐྱང་དུ་མཐོང་ཡང་། མིག་མ་བསྐྱད་པའི་སྐྱེས་སུ་
 གཞན་གྱིས་རུང་ཡུལ་དེར་འོངས་པ་ན། དེ་དག་རྟ་སྐྱང་དུ་མཐོང་བ་མི་སྲིད་ན། དེ་
 དག་རྟ་སྐྱང་དུ་མེད་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྱང་མ་གྱི་ཐང་དུ་ཐག་རིང་པོ་ནས་བལྟས་པ་
 བ་གོང་སུ་རྒྱུང་དུ་འགའ་ཞིག་ཆེན་པོར་སྐྱང་ཡང་མིག་མ་བསྐྱད་པས་ཐག་ཉེ་བར་
 འོངས་ཏེ་བལྟས་པ་ན། རྒྱུང་དུར་སྐྱང་གི་ཆེན་པོར་མི་སྐྱང་བས་ཆེན་པོར་མེད་དགོས་
 པ་བཞིན་ལོ། །གཞན་དག་གིས་དཔེ་སྲ་སྲི་གཉིས་གྱི་ཁྱད་པར་ཅམ་ཡང་མ་ཤེས་
 ཤིང་། དོན་གཅིག་ཉིད་དཔེ་གཉིས་གྱིས་མཚོན་པར་བརྒྱང་བས། དཔེ་གཉིས་སྲོས་
 པའི་དགོས་པ་ཅི་ཡིན་གཏོལ་མ་བྱུང་བར་སྐྱང་ལ། སྲ་མ་བསྐྱན་བཅོས་ལ་གྲགས་
 པའི་དཔེ་དང་། སྲི་མ་འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་དཔེར་འཆད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྐྱུ་
 མའི་རྟ་སྐྱང་སོགས་སུ་སྐྱང་བ་ན་རྟ་སྐྱང་སོགས་སུ་བདེན་པར་འཛིག་རྟེན་ན་ཡང་མ་
 གྲགས་སོ། །

དེས་ན་མཚོན་བྱའི་དོན་ཐ་དད་པ་གཉིས་དཔེ་ཐ་དད་པ་གཉིས་གྱིས་མཚོན་
 པ་ཁོ་ལོས་རི་རྒྱན་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག །དེས་ན་གཟུང་བའི་རྣམ་
 པ་དང་། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དང་། རང་རིག་པ་དག་དོན་དམ་པ་ཚད་འབྲས་གཞལ་
 གསུམ་དུ་ཐ་དད་པར་ཡོད་པ་མིན་ཡང་། དེ་གསུམ་གཞལ་བྱ་དང་། འཇལ་བྱེད་དང་།

འབྲས་བུར་གནས་པའི་རྣམ་གཞག་འདི་ནི་གོང་དུ་རི་སྐད་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་སྐོ་
འཇུག་པ་དེ་ལ་དེ་གསུམ་ཐ་དད་དུ་རྗེས་སུ་སྤང་བའི་སྤང་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོང་པ་
ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱས་སོ། །

གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་མཐོང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་ཀྱིས། གཞུང་དང་
འཛིན་པ་སྤོང་བ་དག །ཐ་དད་ལྷན་བཞིན་རྟོགས་པར་འགྱུར། ཞེས་པའི་གཞུང་འཛིན་
རིགས་གསུམ་རྗེས་ཐ་དད་དུ་མེད་བཞིན་དུ་དེ་གསུམ་རྗེས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པའི་སྐོ་
འཇུག་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་རི་སྐད་རྗེས་སུ་སྤང་བཞིན་བྱས། ཞེས་པ་
འདི་གཞུང་གོང་མས་བསྟན་པའི་སྐོ་འཇུག་པའི་སྤང་ཚུལ་དེ་དང་མ་ཐུན་པར་ཚད་
འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་པས། གཞུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཚད་
འབྲས་གཞུག་གསུམ་གྱི་བའི་རྣམ་གཞག་འདི་གཞུང་འཛིན་རིག་གསུམ་རྗེས་ཐ་དད་
དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་པའི་སྤང་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་
ལ། རྟོག་པ་དེ་ལ་ནི་དེ་གསུམ་རྗེས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པའི་ཞེན་ཚུལ་ཡོད་པར་མ་ཟད། དེ་
གསུམ་རྗེས་ཐ་དད་དུ་སྤང་བའི་སྤང་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་སྐྱ་རྟག་འཛིན་རྟོག་
པ་ལ་སྐྱ་རྟག་པར་སྤང་བ་བཞིན་ལོ། །དེའི་སྤྱིར་ཚད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་འདི་ཡང་
གཞུང་འཛིན་རིག་གསུམ་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་སྤོགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་གཞག་ཏུ་
འགྱུར་བས། རྣམ་གཞག་འདི་ཉིད་ཚད་མས་གཞོད་པ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
བས་ན། གཞུང་དང་འཛིན་པ་སྤོང་བ་དག །རྗེས་ཐ་དད་དང་ལྷན་པ་བཞིན་དུ་རྟོགས་
པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་བཤད་པ་བྱེད་པ་དག་ནི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་གཏིང་མ་ཕྱིན་པའི་
གཏམ་ཡིན་ལོ། །

དེས་ན་མཚོང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་ཀྱིས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཟུང་འཛིན་
 རིག་གསུམ་རྗེས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་
 གསུམ་ལོག་ས་ཐ་དད་ལས་ལོག་པའི་སྟོན་ས་ཐ་དད་དུ་སྤང་བའི་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་
 བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་སྤྱིར་སློབ་དག་རྣམས་པར་དབྱེར་མེད་ཀྱང་། ཞེས་པས་དེ་
 གསུམ་རྗེས་ཐ་དད་དུ་མེད་པར་བསྟན། ཀྱང་པ་ལོག་མ་གསུམ་གྱིས་རྟོག་པ་ལ་ལོག་
 ས་ཐ་དད་ལས་ལོག་པའི་སྟོན་ས་ཐ་དད་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བར་བསྟན་ཅིང་མཚོང་བ་ཕྱིན་
 ཅི་ལོག་ཅེས་པ་ནི། སྤང་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། ཞེན་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
 ཏུ་སྟོན་པ་མིན་ལ། རྟོག་པ་དོན་མཐུན་ཡིན་པ་དང་། སྤང་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་བ་ནི་མི་
 འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་ལ་ཡང་དེ་གསུམ་རྗེས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པ་མེད་
 ཀྱང་། དེ་གསུམ་རྗེས་ཐ་དད་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་
 ལ་རང་ལས་སྤང་བ་སྤྱི་རོལ་གྱི་བུམ་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་ཡོད་པ་བཞིན་ཞེས། དེ་ལྟར་ན་
 རྟོག་པ་དོན་མཐུན་ལ་ཚོས་དེ་གཉིས་ལོག་ས་ཐ་དད་ལས་ལོག་པར་སྤང་ན། རོ་བོ་ཐ་
 དད་དུ་སྤང་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་འདོད་ན་སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་
 མ་ལ་སྐྱ་དང་མི་རྟག་པ་རོ་ཐོ་ཐ་དད་དུ་སྤང་བར་འགྲུང་ཞིང་། བུས་མི་རྟག་རོ་ཐོ་
 གཅིག་ཡིན་ཀྱང་སྟོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་ཞོ་སྟམ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་
 ལོ། །དེས་ན་གཟུང་བ་འཛིན་པ་རིག་པ་དག་ཅེས་པ་ཀྱང་པ་བཞིས་དེ་གསུམ་རྗེས་ཐ་
 དད་མ་ཡིན་པས། དོན་དམ་པར་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་དུ་བཞག་ཏུ་མེད་ཀྱང་དེ་
 གསུམ་རང་འཛིན་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་ལ་ལོག་ས་ཐ་དད་ལས་ལོག་པའི་སྟོན་ས་ཐ་
 དད་པར་སྤང་བའི་སྤྱིར། སྟོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་རྗེས་ཏུ་ཚད་

འབྲས་གཞལ་གསུམ་དུ་བཞག་ཅེས་པ་བསྟན་ཏོ། །དེས་ན་གཞུང་འདི་དག་གཟུང་
འཛིན་རིག་གསུམ་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་དུ་འཛོགས་པ་དེ་གསུམ་ཐ་དད་ཡིན་པ་
ལ་བརྟེན་དགོས་ཏེ། གཅིག་ལ་ཚད་འབྲས་མི་རུང་བའི་སྲིད་ཅོ། །དེ་ཡང་ལྗོགས་པ་ཐ་
དད་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་དགོས་ཀྱི། རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
བཞག་ཏུ་མི་རུང་ཞིང་། ལྗོགས་པ་ཐ་དད་དུ་འཛོགས་པའང་རང་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ཐ་དད་
དུ་སྤང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་དགོས་པས་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སློབ་གང་ལ་
བརྟེན་ནས་བཞག་པའི་རྟེན་ངོས་འཛིན་པའི་གཞུང་ཡིན་ཀྱི། སློབ་འབྲུལ་པའི་སྤང་ཚུལ་
དང་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འབྲ་ཚོས་སྐྱིབ་པ་ཅམ་མ་ཡིན་ཅིང་། སློབ་འབྲུལ་པ་
ལོག་ཤེས་ཡན་ཚད་ཀྱི་སྤང་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱས་པར་
སྟོན་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་མེད་བཞིན་
དུ་སློབ་འབྲུལ་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྤང་ཞིང་། དེའི་སྤང་ཚུལ་དང་མ་སྟུན་པར་གཟུང་འཛིན་
རིག་གསུམ་ལ་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་ཡིན་པས། སེལ་ངོའི་རྣམ་གཞག་
ཅམ་ཡིན་ལ། སེལ་ངོར་ཐ་དད་པས་ཐ་དད་པའི་གོ་མི་ཚོད་པའི་སྲིད། སེལ་ངོར་ཚད་
འབྲས་གཞལ་གསུམ་ཡིན་པར་སྤྲེལ། སེལ་ངོ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཚོགས་མར་མ་སྤྱར་བར་
རྣམ་གཞག་འདི་ཁས་སྲུངས་ན་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གཞོད་པ་འབབ་པར་འགྱུར་ཅོ། །ཞེས་
སྤྲེལ། །འདི་ཉིད་ཀྱི་ལུགས་དང་། གཞོད་བྱེད་རྒྱས་པར་ཁོ་བོས་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་
པའི་སྲིད་དང་། ཚིག་མངས་སུ་དོགས་པས་འདིར་ནི་མ་གྲིས་སྟེ། ཁོ་བོ་ཅག་སྟོན་
པའི་སློབ་གང་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དོན་དམ་པར་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་བཤད་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཚུལ་སྐྱབ་པ་དང་། ཉགས་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 “དེ་ལྟ་མེན་ན། ཞེས་པ་ནས། གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་མེད་ཅེས་པའི་བར་གྱི་
 གཞུང་འདི་དག་གིས་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་ཉགས་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུང་འཛིན་རིག་
 གསུམ་དེ་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་དུ་བདེན་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་གཟུང་
 འཛིན་རིག་གསུམ་ཚོས་ཅན་དུ་བྱས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ན། ཚད་འབྲས་གཞལ་
 གསུམ་དུ་བྱབ་པའི་དངོས་པོར་མེད་དེ། གཅིག་ཏུ་ཡང་མི་བདེན། དུ་མར་ཡང་མི་
 བདེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚུལ་སྐྱབ་པ་ལ། ཕྱོགས་
 ཚོས་སྐྱབ་པ་དང་། བྱབ་པ་སྐྱབ་པ་གཉིས་ལས། བྱབ་པ་སྐྱབ་པ་ནི། གཅིག་དང་དུ་མ་
 ལ་སྤང་གསུམ་མི་སྲིད་པར་ངེས་པའི་ཉགས་ཀྱི་སྟོབས་ལས་འགྲུབ་པས་ཚུང་ཟད་གོ་
 སྲ་བའི་ཕྱིར་མ་བཤད་དོ། ཞེས་ཁ་ཅིག་སེམས་སོ། །ཁོ་བོ་ནི་འདི་ལྟར་སྐྱ་སྟེ། ཉགས་
 འདི་འགོད་དགོས་ཀྱི་ཚོལ་བ་ནི། རྫོང་གཅིག་ལ་གཟུང་ནས་དང་འཛིན་ནས་དང་རང་
 རིག་གསུམ་སྲིད་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཚོལ་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས་ཏེ། རྫོང་དང་
 ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་ཚོད་གཞི་མ་བུན་སྤང་དུ་མ་བྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་བྱས་པ་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་འགོད་པ་སྐབས་སུ་
 བབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡིན་ན། སྐྱ་ཚད་མས་བྱབ་དགོས་པ་བཞིན་ལོ། །དེས་ན་ཉགས་འདི་
 འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ནི་ཤེས་པ་ནས་བཅས་དང་། རྫོང་ལ་རང་རིག་
 ཡོད་པར་བྱབ་ཀྱང་གཟུང་འཛིན་རིགས་གསུམ་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་དུ་བདེན་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡༧ན་ཉག། ༥ * དེ

འཛིན་གྱི་སློབ་འདོགས་མ་ཚོད་པའི་རྣོལ་བ་ཡིན་ཞིང། དེ་ཡང་གྲེ་བྲག་སྐྱ་བ་མན་ཚད་
གྱི་རང་གཞན་གྱི་བྱབ་མཐའ་སྐྱ་བ་སྐྱ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་དང་སློབ་
རང་རིག་ཡོད་པར་འདོད་པའི་གྲེ་བྲག་སྐྱ་བ་མན་ཚད་གྱི་སྤྱི་ནང་གི་བྱབ་མཐའ་སྐྱ་བ་
སྐྱ་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱབ་མཐའ་གོང་མ་ལ་ཞུགས་ཀྱང་ཚད་འབྲས་གྱི་
རྣམ་གཞག་ལ་སློབ་འདོགས་མ་ལུས་པར་མ་ཚོད་པའི་རྣོལ་བ་ཞིག་གི་དབང་དུ་བྱས་
བ་ཡིན་གྱི། གཞན་རྟགས་འདི་འགོད་པའི་ཡུལ་གྱི་རྣོལ་བ་འིན་ཏུ་དཀའོ། །

ཚུལ་འདི་ན་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་དང། རློ་གཅིག་གི་གཟུང་འཛིན་རིག་
གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་གང་ཚོས་ཅན་དུ་འཛིན་ཡང་འབྲས་ལྟེ། རློ་གཅིག་གི་གཟུང་
འཛིན་རིག་གསུམ་ཚད་མས་མ་བྱབ་པར་དེ་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་ཚད་མས་མ་བྱབ་
བ་ནི་མི་སྲིད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་རྟགས་འདི་ཉིད་དགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་
སྤྱི་རྣོལ་དེས། རྣམ་སྐྱ་བྱབ་ན་རྣམ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པར་
དེས་ཟེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། རྟབ་པའི་ཚུལ་སྐྱབ་པའི་གཞུང་སྐྱབས་འདིར་མ་
བསྟན་བ་ཡིན་ནོ། །སྤོགས་ཚོས་སྐྱབ་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་མི་བདེན་པར་སྐྱབ་པ་དང། ཏུ་
མར་མི་བདེན་པར་སྐྱབ་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། དེ་ལྟ་མིན་ན། ཞེས་བ་ནས། ཐ་
དད་མེད་པར་དེས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ནས། ཏུ་མར་མི་བདེན་
པར་སྐྱབ་པའི་གཞུང་མ་བསྟན་ནོ། །དེ་མི་སློན་པ་ལ་རྒྱ་མཚོ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། གོང་དུ་
རི་སྐྱད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟགས་འདི་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་སྤྱི་རྣོལ་ཡིན་
ན། གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་དང། འཛིན་རྣམ་དེ་གཟུང་རྣམ་ལ་སློབ་ནས་རང་
རིག་ཡིན་པའི་ཆ་གསུམ་པོ་ཚད་མས་བྱབ་དགོས་གྱི། དེ་མ་བྱབ་ན། ཚོས་ཅན་ཚད་

མས་མ་གྲུབ་པར་འགྲུང་རྟོ། །དེ་གྲུབ་ན་ཡང་འཇིན་ཚམ་དེ་གཟུང་ཚམ་དང་རྗེས་མ་
དད་མ་ཡིན་པར་དེས་དགོས་ཉེ། དེ་མ་དེས་པར་འཇིན་ཚམ་གཟུང་ཚམ་ལ་རང་རིག་
མངོན་སྲུམ་ཡིན་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཚོལ་བ་སྲུ་ཡང་མི་སྲིད་དོ། །འཇིན་ཚམ་
དང་གཟུང་ཚམ་རྗེས་མ་དད་མ་ཡིན་པར་དེས་ན། ཐ་དད་དུ་བདེན་པར་འཇིན་པའི་སྐྱོ་
འདོགས་ཚོད་ཚར་བས་དེའི་སྲིར་རྟགས་འདི་འགོད་པ་སྐྱབས་སྲུ་བབ་པའི་སྲི་ཚོལ་
གྲིས་དེ་གསུམ་དུ་མར་མི་བདེན་པར་གྲུབ་ཟིན་པའི་དབང་དུ་གྲུས་ནས་དེ་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་མ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་ཚོལ་བ་དེས། གཟུང་འཇིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་དུ་མི་བདེན་པར་གྲུབ་
ཟིན་ནས་དེ་གསུམ་ཚོད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་དུ་མི་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་འགལ་ཉེ།
གཅིག་ལ་ཚོད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་མི་རུང་བའི་སྲིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་གྲུས་མི་རྟག་
ཐ་དད་དུ་མི་བདེན་པར་དེས་ན། གྲུས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་
བདེན་པར་འཇིན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་ཚོད་དགོས་པར་ཐལ་སོ། །གང་དག་རྟགས་འདིའི་
ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་དུ་གཟུང་འཇིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་འཇིན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་
མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་སྐྱོགས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱོགས་གཅིག་དུ་མར་མི་བདེན་པར་དེས་ན།
བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྐྱོ་འདོགས་གཅོད་པར་འགྲུང་ཉེ། གཟུང་འཇིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་པའི་
ཆ་དེ་སྲིར་ཐ་དད་ཅན་དུ་བདེན་པ་ཞེགས་པ་ན། རྗེ་བྲག་གཟུང་འཇིན་རིག་གསུམ་
ཀྱི་ཐ་དད་དུ་བདེན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་ཚོད་ཅིང་། དེ་ཚོད་པ་ན་གཟུང་འཇིན་རིག་
གསུམ་ཐ་དད་དུ་བདེན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་“ཀྱང་ཚོད་པས་སོ། །གཟུང་འཇིན་རིག་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡༠ན་ཅན། ཡང * ཀྱང

གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་དེ་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་གྱི་ཐ་དད་ཏུ་བདེན་པའི་སྐྱོ་
 འདོགས་ཚོད་ཀྱང་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་ཏུ་བདེན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་མི་
 ཚོད་ན། གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་དེ་བདེན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་ཚོད་ཀྱང་
 གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་དེ་ཐ་དད་ཏུ་བདེན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་མི་ཚོད་པར་འགྲུང་
 བས་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་ཚོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། གཅིག་
 ཏུ་ཡང་མི་བདེན། ཏུ་མར་ཡང་མི་བདེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་སྐྱོར་གཞུང་འདི་
 དག་གི་དོན་ཏུ་ཁྱོད་གྱིས་སྐྱེས་པ་འདིས། གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་ཏུ་བདེན་
 པའི་སྐྱོ་འདོགས་མི་ཚོད་པས། དེའི་སྐྱོ་འདོགས་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་གཞན་བསྟན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་སྐབས་སུ་བབ་པའི་སྐྱོ་འདོགས་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་
 རྟགས་མ་བསྟན་པར་རྟགས་གཞན་བསྟན་པར་འགྲུང་རོ། །

དེས་ན་རྟགས་སྐྱོར་འདི་ལྟར་འགོད་བ་དག་གིས་ནི། གཅིག་ཏུ་ཡང་མི་བདེན་
 ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་པོ་འདི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྐྱོ་འདོགས་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་
 ཡན་ལག་ཏུ་བཞུགས་པ་དོན་མེད་པ་དང་། ལྷག་པ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྐྱོ་འདོགས་གཙོད་བྱེད་
 ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་དེས་མི་དགོས་པར་ཁས་ལྷངས་པ་ཡིན་ཅོ། །གཞན་ཡང་མོད་ཀྱི་རྟེན་གྱི་
 བཟུང་ནས། དེ་ལྟ་མིན་ན་སྐྱོ་ཚོགས་ཀྱི། །རོ་མོར་སྤར་ཅན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
 སུ་གཅིག་ཏུ་ཡང་མི་བདེན་ཏེ། རྫོ་མ་བཟུམ་བ་ལ་སྐྱོ་ཚོགས་ཀྱི་རོ་མོར་སྤར་བའི་
 ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། རྫོ་གཅིག་གི་གཟུང་འཛིན་རིགས་
 གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་ཚོས་ཅན། རྫོ་མ་བཟུམ་བ་ལ་སྐྱོ་ཚོགས་སུ་ནང་བ་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། རྒྱུ་རྒྱུ་མ་འཇུག་པ་ལ་སྤང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུ་རྒྱུ་འདོགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་རྒྱུ་རྒྱུ་མ་འཇུག་པ་ས་ཤུགས་ལ་རྒྱུ་རྒྱུ་མ་འཇུག་པ་ལ་སྤང་
དམ་ཞེ་ན། རྒྱུ་རྒྱུ་མ་འཇུག་པ་ལ་སྤང་བར་ཆེ་སྟེ། ཤེས་པ་དེ་ལ་ཚོས་དེ་སྤང་ན་ཚོས་
དེའི་རྒྱུ་རྒྱུ་མ་འཇུག་པ་ལ་སྤང་བ་དེ་ལ་སྤང་བ་དེ་ལ་སྤང་བ་དེ་ལ་སྤང་བ་དེ་ལ་སྤང་བ་
ཚོས་དེའི་རྒྱུ་རྒྱུ་མ་འཇུག་པ་ལ་སྤང་བར་དེ་ལ་སྤང་བ་དེ་ལ་སྤང་བ་དེ་ལ་སྤང་བ་
སྟོབས་ཀྱིས་ཚོས་དེ་ལ་ཡང་རྒྱུ་རྒྱུ་མ་འཇུག་པ་ཚོད་པ་ནི། ཤུགས་རྒྱུ་རྒྱུ་མ་འཇུག་
པ་སྤང་བ་ལ་རྒྱུ་རྒྱུ་མ་འཇུག་པ་ལ་སྤང་བ་ལྟོས་སོ། །

གཞན་ཡང་གཟུང་འདོན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་ཚོས་ཅན། ཐ་དད་དུ་
བདེན་པར་ཐལ། རྒྱུ་རྒྱུ་མ་འཇུག་པ་ལ་སྤང་བའི་ཕྱིར། རྒྱུ་རྒྱུ་མ་འཇུག་པ་ལ་
སྤང་བ་ཐ་དད་དུ་བདེན་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཐ་དད་དུ་མི་བདེན་ཀྱང། ཐ་དད་
དུ་སྤང་བ་འཇུག་པར་འགྱུར་བས་རྒྱུ་རྒྱུ་མ་འཇུག་པ་ལ་སྤང་བ་ལྟོས་སོ། །རྒྱུ་རྒྱུ་མ་འཇུག་
པོས་གཞུང་འདི་དག་གྲངས་ཅན་གཟུང་འདོན་རིག་གསུམ་བདག་ཤེས་རིག་གིས་
སྤོང་བའི་ངོ་མོར་སྤང་བར་མེད་པའི་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ཅིང། དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུ་
འགྱུར་སྤོང་བས་སྤོང་བ་ཡིན་འོ། །ཞེས་འདོད་པ་འགོག་པ་ལ་སྤོང་བ་ནི། འགྲུ་
ཞེས་བདེ་སོགས་ཕྱི་རོལ་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྤྱབས་སྤོང་བར་ཅན་པ་རང་རིག་
ཁས་མི་ལེན་པར། རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤོང་བ་དང་དེ་སྤོང་བ་ལྟེན་ཞེས་གཞུང་གི་དོན་
དང་ཡང་འགྲུ་ལོ། །དེ་ནི་གཅིག་ཏུ་མི་བདེན་པར་སྤང་བའི་གཞུང་གི་ཚིག་དོན་
བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་གཟུང་འདོན་རིག་གསུམ་དེ་དོན་དམ་པར་ཚོད་འབྲས་
གཞུང་གསུམ་དུ་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་རྒྱུ་མ་འཇུག་ཅི་ཞེ་ན། དེ་གསུམ་ཚོད་འབྲས་

གཞལ་གསུམ་དུ་མི་བདེན་པར་དེ་ལྟ་མིན་པར་བདེན་ན་དེ་གསུམ་གཅིག་ཐ་དང་
གང་རུང་དུ་བདེན་དགོས་ནའང་། དེ་གཉིས་གང་དུའང་མི་བདེན་ལོ། །གཅིག་ཏུ་མི་
བདེན་པའི་རྒྱ་མཚོན་ཅི་ཞེ་ན། སློའི་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་གནས་པའི་གཟུང་རྣམ་དང་
འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དང་། རང་རིག་རྣམས་ཚོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ན་གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་
འགྱུར་ནས། མི་བདེན་ཏེ། གཅིག་ཏུ་བདེན་ན་གཅིག་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག །ཁྲིད་
རྣམས་གཅིག་པ་ཉིད་དེ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། རང་འཛིན་ཏོག་པ་ལ་
སློབ་པ་སྤྲོད་པའི་ཀྱི་ལོ་པོར་སྤང་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། སློབ་
པ་ཐ་དང་པས་ཐ་དང་དུ་མི་འགྲུབ་ན། གཞན་ཡིན་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལའང་གཞན་
ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོན་ཉམས་ནས་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་དེ་གསུམ་ཚོས་ཅན་གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་མིན་ཏེ། གཅིག་གི་རང་
བཞིན་དུ་དོན་དམ་སྤང་ལུས་དུ་བྱེད་པའི་ཚད་མས་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
དོན་བདེན་པ་མཐོང་བའི་སློབ་དངོས་པོ་ཐ་དང་དུ་མེད་པར་མཐོང་བའི་རྒྱ་མཚོན་
གྱིས། དངོས་པོ་ཐ་དང་དུ་མེད་པར་ངེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་། གཅིག་ཏུ་
བདེན་ན་གཅིག་ཡིན་དགོས་ཀྱང་། བདེན་པའི་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་མི་དགོས་
ཏེ། གཅིག་ཡིན་པར་རྣམས་སྤྲུབ་ན་གཅིག་ཡིན་དགོས་ཀྱང་། རྣམས་གཅིག་ཡིན་ན་
གཅིག་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར། འདིར་ཡང་གཅིག་ཏུ་ཡང་མི་བདེན་
དུ་མར་ཡང་མི་བདེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དགོད་བར་བྱའི། བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་
མར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དགོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཞོད་ན། བདེན་པའི་
གཅིག་མ་ཡིན་པར་སྤྲུབ་པ་ལ་རིགས་པ་འདི་དག་གི་ན་ཏུ་འགྲིག་དགའ་ཞིང་། ལྷོ་

གཅིག་གི་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་བདེན་པའི་གཅིག་མ་ཡིན་པར་སྐྱེས་ཀྱང་སྐྱེས་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་གསུམ་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། །

གཉིས་པ་རྟགས་དགོད་པ་ནི། རྫོང་གཅིག་གི་དངོས་པོ་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་དེ་དག་ཚོས་ཅན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ན། ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་དེའི་དངོས་པོར་མེད་དེ། གང་གི་སྲིན་ན་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་གང་གིས་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ན། ཁྱོད་ལ་གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་དང་། དུ་མར་བདེན་པའི་རང་བཞིན་གང་ཡང་མེད་པའི་སྲིད། དེས་ན་གཞན་དག་གི་འདོད་པ་ནི། རྟགས་འདིས་རྫོང་གཅིག་གི་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་དུ་བདེན་པ་འགོག་པ་སྐྱབས་ཀྱི་དོན་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ལ། ཁོ་པོ་ནི་དེ་གསུམ་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་དུ་བདེན་པར་སྐྱེས་པ་འགོག་པ་སྐྱབས་ཀྱི་དོན་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་དུ་འབྲུག་པ་མི་རིགས་པའི་ཚྭ་སྤང་ནི། ཚོས་མ་ཐུན་པ་ཉིད་མ་ཐོང་བ་ལས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚྭ་པའི་གཞུང་འདིའི་དོན་ལ། གཞན་དག་ན་རེ། འབྲུག་པ་སྐྱེ་བ་ནི་བདེན་བརྟུས་ཚོས་མ་ཐུན་པར་མ་ཐོང་བ་ལས་སྐྱེ་དགོས་པ་ལ། འགོ་བ་འདི་ལ་གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་གཅིག་གྱང་མེད་པའི་སྲིད། གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་དུ་འབྲུག་པ་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། ཞེས་འགོད་པ་ཅམ་གྱིས་ཚྭ་པ་སྐྱ་བ་པའི་འདོད་པའི་གཏིང་མི་སྐྱེ་བ་པའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཉ་སྲིས་ལ་དདུལ་དུ་འབྲུག་པ་སྐྱེ་བ་ན། ཉ་སྲིས་ཀྱང་མ་ཐོང་དདུལ་གྱང་མ་ཐོང་ཞིང་། དེ་ནས་ཉ་སྲིས་སུ་མ་དེས་པར་དཀར་བར་ཚོས་མ་ཐུན་པས་འབྲུག་གཞི་བྱས་ནས་དདུལ་དེའི་བདག་ཉིད་མིན་པ་ལ། དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཞེན་པས་འཛིག་རྟེན་པ་

དག་གི་ཉ་སྤྱིས་ལ་དདུལ་དུ་འཇུག་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཟུང་འཇིག་རིག་གསུམ་ཐ་དད་དུ་མི་བདེན་ཡང་། ཐ་དད་དུ་འཇུག་པ་སྐྱེ་བ། ཐ་དད་དུ་བདེན་པའི་གཟུང་འཇིག་གི་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་མཐོང་ནས་དེ་དང་ཚོས་མ་སྐྱེན་པས་འཇུག་གཞི་བྱས་ཏེ། གཟུང་འཇིག་རིག་གསུམ་ཐ་དད་དུ་འཇུག་པ་སྐྱེ་དགོས་པ་ཡིན་པ་ལ་སེམས་ཅན་པ་འདི་ལ། དེ་འདྲའི་འཇུག་པ་སྐྱེ་ཚུལ་ཁས་སྐྱོངས་པ་མེད་དེ། སེམས་ཅན་པའི་ལུགས་ལ་འགོ་བ་འདི་ལ་ཐ་དད་དུ་བདེན་པའི་གཟུང་འཇིག་དེའི་བདག་ཉིད་མཐོང་བ་གཅིག་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེ་ན། ཉ་སྤྱིས་ལ་དདུལ་དུ་འཇུག་པ་སོགས་སྤྱིའི་འཇུག་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ་འགའ་ཞིག་ཡང་ཡོད་མེད། ཉན་གི་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། གཉིས་སྤང་འཇུག་པས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཉེས་པ་ལས་བྱུང་བས་སྤྱིའི་འཇུག་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྤང་བ་ཅན་འདི་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་སྤྱིར་གཟུང་འཇིག་རིག་གསུམ་ཐ་དད་དུ་བདེན་པར་མེད་ཡང་ཐ་དད་དུ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡང་ཉན་གི་བསྐྱད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ནི་ཚོས་མ་སྐྱེན་པར་མཐོང་བ་སོགས་ཅན་ཉིད་ལ་ལྟོས་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན་རབ་རིབ་ལ་སོགས་ཀྱིས་མིག་བསྐྱད་པས་སྤྱོད་ཤང་བ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་རྗེ་ལྟར་འཇོག་པའི་ཚུལ་ནི། “རང་¹རིག་གི་འབྲས་རྟོག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་ལ་རང་གི་སྤོང་བྱུང་གུར་པའི་སྤོ་ནི་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་འཇིག་པའི་རྣམ་པར་འདོད་པ་ནི། རང་གི་སྤོང་བྱུང་དེའི་བདག་

1 མ་ཕྱི། 1133པ། རུང * རང

ཉིད་གཉིས་སྣང་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རིག་པའི་སྤྱིར། དེ་ལ་བདག་རིག་གཤམ་རང་རིག་
 མངོན་སྲུང་ཡིན་ཞིང། དེའི་སྤྱིར་འཛིན་རྣམ་དེ་ཉིད་རང་རིག་དེའི་སྲུབ་བྱེད་གྱི་ཚད་
 མ་ཡིན་ལོ། །དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་དེ་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་མཚོན་
 བས་དཔེར་བརྗོད་ན་འདོད་ཆགས་སོགས་གཞལ་བྱ་དེ་སྤོང་བའི་འཛིན་རྣམ་ཚད་མ་
 དེ་རིག་པའི་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཞེས་པ་བཞིན་ལོ། །འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་རང་རིག་གི་ཚད་
 འབྲས་དེ་ཤེས་པ་རི་ལྟ་བུ་དག་ལ་སྐྱར་བར་བྱ་ཞེ་ན། ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་
 དུལ་དུ་བཞག་པ་ན། ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་གཞལ་བྱ། དེ་འཇམ་བྱེད་འཛིན་
 རྣམ་ཚད་མ། རང་རིག་འབྲས་བུར་གནས་པའི་རྣམ་གཞག་འདི་ནི་ཤེས་པ་ཀུན་ལ་
 སྐྱར་བར་བྱའི། རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་གཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཤེས་པ་མི་སྤིད་དོ། །

འོ་ན་གསུང་རྣམ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་བཞིན་དུ་
 འཛིན་རྣམ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱང་ཡོད་དམ་ཞེ་ན།
 འཛིན་རྣམ་དེ་དག་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱར་བའི་སྤོང་བྱེད་ཚད་མས་སྤོང་བར་བྱེད་
 རུང་སྟེ། ཉམས་སུ་སྤོང་བའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། མ་འབྲུབ་
 བ། རང་རིག་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་དོ། །དེས་ན་འཛིན་རྣམ་དེ་ལ་ཡང་རི་
 སྐྱད་བཤའ་བའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་གཉིས་སྣང་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རང་ཉིད་ཡོངས་སུ་
 གཙོད་པར་བྱེད་པའི་རང་སྤོང་བར་བྱེད་རུང་ཉིད་དེ་ཚད་མ། འཛིན་རྣམ་རང་གི་
 བདག་ཉིད་གཞལ་བྱ། རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་ལོ། །དེས་ན་རང་རིག་ཡོད་པའི་ཤེས་
 པ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་སྐྱར་དུ་རུང་ཞིང། འདིར་ཡང་རང་རིག་གི་
 ཚད་འབྲས་སྐྱར་དུ་རུང་བའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རི་ལྟར་སྤོང་བའི་ཚུལ་སྤྱིའི་རྣམ་

གཞག་སྟོན་བ་ཡིན་པས། གཞག་བྱ་ལ་གཟུང་རྣམ་དངོས་སུ་མ་སྟོས་པར། རང་
བདག་ལུ་བཞག་པའི་ཞེས་པ་དང་། དེ་ཚད་བདག་གཞག་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་
ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་གཞག་བྱར་བྱས་པའི་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་
ལྟ། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་བྱ་བྱུང་ལ། གཟུང་རྣམ་གཞག་བྱར་བྱས་པའི་རང་
རིག་གི་ཚད་འབྲས་ལྟ། ཁ་ནང་བལྟས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཁོ་ནའི་དབང་བྱ་བྱས་པའི་རང་
རིག་གི་ཚད་འབྲས་ལ་སྐྱར་བྱ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་ཚུལ་འདི་ནི་ཁོ་ལོ་འབའ་ཞིག་གིས་ལེགས་པར་བཤད་བ་ཡིན་
ལོ། །དེས་ན་རྟེན་གྲུབ་གཞན་དག་གིས། འདི་ནི་ཀུན་ལ་སྐྱར་བར་བྱ་ཞེས་པ་ཁ་ཕྱིར་
བལྟས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཀུན་ལ་སྐྱར་བར་བྱ། ཞེས་འཆད་པ་ཡང་བྱུང་བ་ལྟར་བ་ཡིན་ཞིང་།
ལྟ་དབང་སྟོས། རྣམ་རིག་པར་མ་ཟད་མདོ་སྤེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་གྱི་ལུགས་ལ་
"སྐྱར་བར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་འཆད་ལ། དེ་ལའང་ཉམས་སྤོང་བདག་ཉིད་ཕྱིར་ཞེས་
པ། དཔེར་ན་འདོད་ཆགས་སོགས་སྤོང་བཞིན་ཞེས་པའི་རྒྱས་བཤད་བྱ་བྱས་ནས།
འདོད་ཆགས་སོགས་ཉམས་སུ་སྤོང་བའི་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཇི་སྟེ་སྤོང་བའི་
ཚུལ་སྟོན་པར་འཆད་དོ། །རྒྱན་མཁན་སོ་ནི། འདོད་ཆགས་དང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་
སྤོང་བའི་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་སྐྱར་བར་རིགས་མོད། སྤོ་སོགས་ཉམས་སུ་སྤོང་
བའི་ཤེས་པ་ལ་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཇི་སྟེ་བཞག་ཏུ་བྱུང་ཞེས་པའི་ལན་སྟོན་བ་
ལ། གཞུང་འདི་དག་སྐྱར་ནས་འཆད་ཅིང་། སྟོན་སོ་གཞག་བྱར་བྱས་པའི་རང་རིག་གི་

༡ མ་ཕྱ། ༡༡༡ན༡ན། སྐར * སྐྱར
༢ མ་ཕྱ། ༡༡༡ན༡ན། ཚུངས་པ * ཚུང་བ
༣ མ་ཕྱ། ༡༡༡ན༡ན། སྐར * སྐྱར

ཚད་འབྲས་དང་སློབ་འཛིན་ཤེས་པ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་རང་རིག་ཚད་འབྲས་འབྲེས་
པ་ལྟ་བུ་སྣང་མོད། ཚིག་མངས་སྤྱོད་གས་ནས་དགག་སྐྱབ་རྒྱས་པར་མ་བྲིས་སོ། །

བདག་ལ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཞེས། ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་བཞི་རྒྱན་མཁམ་པོ་
མི་འདོན་ནོ། །ལྟ་དབང་སློབ་ལྟ་ན། སློབ་དཔོན་སྤྱོད་གས་སྐྱང་གིས་འབྲུལ་པས་བྱ་བའི་
ངོ་བོ་འཛིན་པས། ཡང་འདིར་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་དཔོག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་རང་
རིག་ཚད་མར་བཤད་པ་དང་། འདིར་རང་རིག་འབྲས་བུར་བཤད་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་པ་དེ་ནི། བདག་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་གཙོད་པའི་བདག་ཉིད་དེ། རང་
སློང་བར་བྱེད་རུང་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བུ་རང་རིག་བྱེད་པའི་ཆ་ལ་
དགོངས་ནས་སློབ་དཔོན་སྤྱོད་གས་སྐྱང་གིས་ཚད་མར་བཤད་པ་དང་། འདིར་རང་
རིག་བྱའི་ཆ་ལ་བསམས་ནས་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཞེས་ནི་རབ་རྒྱ་བཤད་པ་ཡིན་པས་
མི་འགལ་ཞེས་པའོ། །སློབ་དཔོན་ཚོས་མཚོག་གིས་གཞུང་འདིའི་མཚམས་སྐྱར་དུ་
རྣམ་པར་ཤེས་པར་སྐྱབ་པ་ལ། ཚད་མའི་སྐྱའི་རྣམ་གྲངས་བལྟན་པའི་སྤྱིར་བཤད་པ་
ཞེས་གསུངས་པས། དེའི་ལྟར་ན། རང་རིག་གི་འབྲས་ཉོག་གི་ཚད་མས་རྣམ་གྲངས་
སྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་གཞལ་བྱར་བྱས་པ་ལ་འཛིན་
པའི་རྣམ་པ་ཞེས་པ་དང་། རང་གི་སློང་བྱར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་ཡོངས་སྤྱོད་པའི་
བདག་ཉིད་ཅེས་པ་དང་། ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དེ་སློང་བར་བྱེད་རུང་ཉིད་ཅེས་
བྱ་བ་དང་། །འདིས་རང་རིག་པར་བྱེད་པ་ཞེས་པ་རྣམས་ནི། ཚད་མ་རྣམ་གྲངས་པ་
ཡིན་པར་རབ་རྒྱ་བཤད་དོ་ཞེས་པ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་སོ། །

༼རྣམ་གཞག་དེ་དག་འཐད་པར་སྐྱབ་པ༽

གསུམ་པ་རྣམ་གཞག་དེ་དག་འཐད་པར་སྐྱབ་པ་ལ། མོ་ཚུལ་གཉིས་སུ་སྐྱབ་པ་
 དང། མོ་ལ་རང་རིག་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཞུང་སྤྱིའི་བསྐྱབ་པ་བཤད་པ་
 དང། གཞུང་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལོང་ཏུ་རི་སྐྱང་
 བཤད་པ་ལྟར། མོ་གཉིས་ལ་གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་གྱི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་དང།
 མོ་ལ་རང་རིག་ཡོད་པར་མ་གྲུབ་ན། མངོན་སུམ་གང་གི་ལུགས་ལ་འདྲ་བའི་རྟོག་གི་
 རྣམ་གཞག་ཚུང་བཤད་ཀྱང་བཞག་ཏུ་མེད་ཅིང། དེ་ལྟར་ན་ཚང་མས་གཞུང་གྱི་རྟོགས་པ་
 རི་བོང་གི་རྩ་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་བས། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་
 དོར་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། དེ་ལས་མ་རུངས་པ་
 ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་བས་ན་དོན་དེ་གཉིས་སྐྱབ་པ་ལ་འབད་པ་བྱེད་དོ། །

དེ་ཡང་ཚུལ་གཉིས་སུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པས་ཀྱང། ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས། མོ་ལ་
 རང་རིག་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྣམ་གཞག་དག་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང། དུམ་རྣམ་ལས་ནི་
 བྱང་བ་ཡི། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་འབྱེད་སྟོ་མེད་ཆེ་སོགས་བཞིན། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
 མོ་ཚུལ་གཉིས་སུ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། རང་རིག་སྐྱབ་པའི་
 གཞུང་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ནི། སྐབས་དེ་ནི་ད་ཏུ་བཤད་པར་བྱ་ཞིང། མོ་ཚུལ་གཉིས་
 སུ་སྐྱབ་པའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་འདིར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་གཞན་
 ལུགས་དགག་པ་དང། རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྟེན་གྱི་བྱེད་གཞན་
 དག་ན་ལེ། དུམ་རྣམས་ལས་ནི་བྱང་བ་ཡི། ཞེས་པ་ནས། དེ་ཆེ་སྟོ་དོན་མེད་ཅན་
 འགྱུར་ཞེས་པའི་བར་ནི། སྟོན་དཔོན་སྟོགས་ཀྱི་སྐབས་པོའི་གཞུང་གིས་མ་བསྐྱབ་

“བས་ཚོས་གྲགས་ཀྱི་རིགས་པས་ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
དེ་མེད་པར་ནི་དེ་མི་འགྲུང་། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གཟུང་དོན་རང་མཚན་དང་ལྡན་
པའི་ཤེས་པ་ལ་ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་མཐུག་
ཚོགས་ཀྱི་གཟུང་ལྷག་མ་དག་གིས་ནི་གཟུང་དོན་རང་མཚན་དང་མི་ལྡན་པའི་ཤེས་
པ་ལ་ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་དོ། །

དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་མེད་པར་ནི་དེ་མི་འགྲུང་ཞེས་པ་ཡན་ཚད་གྱིས། གཟུང་
དོན་རང་མཚན་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་ལ། ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་
བསྟན་ན། གཟུང་འདི་དག་གིས་ནི་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་གསུམ་ཀ་རྒྱ་ཡིན་པར་
མཚུངས་ཀྱང་། དུལ་གྱི་རྣམ་པར་སྐྱེའི་རྒྱུ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་མི་སྐྱེ་ཞིང་།
དམིགས་རྒྱུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཆ་ནས་དུལ་དུ་འདོད་ཀྱི། རྣམ་པ་མ་ཤར་
ན་དབང་ཤེས་ཀྱི་དུལ་དུ་མི་འགྲུང་དོ། ཞེས་པ་ཙམ་ཞིག་དཔེ་དང་བཅས་ཉེ་བསྟན་
གྱི། རིགས་པ་གཞན་གང་ཡང་མ་བསྟན་པས། དབང་ཤེས་ལ་རྣམ་པ་ཤར་ཉེ། དེའི་
དུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཉིད་གཟུང་དེ་དག་གིས་བསྟན་པའི་རིགས་པར་འདོད་
དགོས་ནའང་། དབང་ཤེས་ལ་དུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་པར་འདོད་པའི་རྣོལ་བའི་དོར་
དེ་འདྲ་རིགས་པ་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྐྱ་རྟག་པར་འདོད་པའི་རྣོལ་བའི་དོར་། རུང་སྐྱ་
ཚོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའང་རིགས་པ་ཡང་དག་ཡིན་པ་
དགག་ཏུ་མེད་དོ། །དོན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ལ་ནི། ཞེས་པ་ནས། དེ་ཆེ་སྟོ་དོན་མེད་
ཅན་འགྲུང་། ཞེས་པའི་བར་མཐའ་དག་གཟུང་དོན་རང་མཚན་དང་མི་ལྡན་པའི་ཤེས་

༡ མ་གྱུ། ༡༡༤ན༡ན། པའི་ཚོས་གྲགས * བས་ཚོས་གྲགས

བ་ལ་ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་སྟོན་བ་གཞུང་ཡིན་ན། རྣམ་པ་འདི་འབྲེལ་ཤེས་
བ་ཞི། ཞེས་བ་མཐོང་ཆད་ཐོན་བ་རྣམ་ལྟན་ཡིན་པའི་རྟེན་གས་ཀྱིས་ཐོན་ཤེས་དེས་ཐོན་
པའི་གཞུང་དོན་རང་མཚན་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་རྣམ་ལྟན་དུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ལ་
ཁྲིད་རང་རྟེན་གྱི་ཐུང་ཐུང་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱབ་བ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །

བརྟེན་ཁ་ཅིག །ཡུལ་ཤེས་ཞེས་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་བ་དང་། དེ་
ཤེས་ཞེས་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་གཉིས་སུ་སྐྱབ་བ་ཞེས་སོ་སོར་སྐྱལ་ནས་སོ་སོར་
འཆད་དོ། ཞེས་ཟེར་མོད། ཡུལ་ཤེས་བ་དང་དེ་ཤེས་པའི། །དབྱེ་བས་སློབ་ཚུལ་གཉིས་
ཉིད། ཅེས་པའི་རང་འགྲུལ་དུ། དེ་གཉིས་སོ་སོར་མ་སྐྱལ་བར་རིགས་པ་གཅིག་ལ་
སྐྱབ་བ་དང་འགལ་ལོ། །ཡང་བོད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེས་བར་སློབ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ། ཞེས་
བ་ནས། ལྟན་ཅིག་སློབ་པའི་དེས་བས་འགྲུབ་ཅེས་པའི་བར་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་
ལྡངས་བ་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཉིད་སློབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སློབ་ཡང་
དགོངས་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་འགྲུལ་བ་ལས། དེས་བར་སློབ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཞེས་པའི་
མཚན་སྐྱབ་དུ། དེ་དེ་ལྟར་ན་ཡུལ་ཞེས་བ་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བ་བཤད་པའི་ཕྱིར།
དེས་བར་སློབ་དང་བཅས་བ་ཞི། ཞེས་བ་ལ་སོགས་བས་བདག་ཉིད་ཀྱི་རིག་བ་གཞན་
ཀྱིས་སྟོན་བར་མཛད་དོ། ཞེས་བཤད་བས། ཡུལ་ཤེས་དེའི་ཤེས་པ་ཡི། ཞེས་སོགས་
ཀྱི། མདོའི་ཚིག་དོན་ཁས་ལྡངས་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུལ་པའི་གཞུང་། ཡུལ་རྣམས་
ལས་ནི་བྱུང་བ་ཡི། ཞེས་སོགས་ཡིན་པར་དེ་ཉིད་དུ་གོང་དུ་བཤད་ཅིང་། གཞུང་འདི་
དག་དེའི་རྒྱས་བཤད་དུ་བཤད་བས་སོ། ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ནི་གཞུང་འདི་དག་གིས།
ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞུང་བཙུགས་ནས་བཀག་བ་ལ་དངོས་སུ་བསྟོན་བར་བྱེད་བ་ཡིན་

ཅིང་། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གི་གཞུང་གིས་བསྟན་པའི་རིགས་པའི་རྒྱས་བཤེད་ཏུ་
སྐྱུས་བཤེད་། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གི་གཞུང་གིས་བསྟན་པ་ལས་གཞན་པའི་སློབ་
དཔོན་བདག་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པར་སྐྱུས་པའང་རང་ཚིག་འགའ་བ་ཡིན་ལོ། །

ལུགས་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་པོད་ཀྱི་སྒྲིག་གྲེད་ཁ་ཅིག་གྲང་། འདི་དག་
དོན་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་སློབ་པོ་དང་སྡོམ་འཛིན་
དབང་ཤེས་རྗེས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་སྐྱུབ་པའི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་མ་ཡིན་གྱི།
སློབ་པོའི་རྣམ་པ་དང་སྡོམ་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་རྗེས་ཐ་དད་འགོག་པའི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་
ངེས་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་པོ། །དེ་ལྟར་ན་གཞུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་རྗེས་ཐ་དད་བཀག་
བ་ལ་མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཚོད་པ་འོང་དོན་མེད་ཅིང་། དེ་གཉིས་
རྗེས་ཐ་དད་བཀག་པ་ཙམ་གྱིས་སློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་རི་ལྟར་འབྲུབ། ཤེས་པ་རྣམ་མེད་
དུ་འདོད་པ་དག་གྲང་དེ་གཉིས་རྗེས་ཐ་དད་དུ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། རི་པོང་གི་རྩ་དང་། མོ་
གཤམ་གྱི་བུ་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཚོལ་བ་ནི་སྤུང་མེད་དོ། །ཅི་སྟེ།
དེ་གཉིས་རྗེས་གཅིག་དུ་སྐྱུབ་པ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་རྗེས་གཅིག་དུ་སྐྱུབ་ན། སློ་
ཚུལ་གཉིས་སུ་སྐྱུབ་པ་བདེན་མོད། ཤེས་པ་རྣམ་མེད་དུ་འདོད་པའི་ཚོལ་བའི་དོར་
དེ་འདྲའི་རྟགས་བཀོད་གྲང་། བསྐྱུབ་བྱ་ཚོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་དེའི་ཁྲད་ཚོས་སྐྱུབ་
པའི་རྟགས་སུ་འབྲུང་བས། འགོད་པ་པོ་སྐྱུན་པོར་སློབ་པ་ཡིན་ལ། བྱི་ཚོལ་གྱིས་
ཚོས་ཅན་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱུབ་རྟགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་དོ། །ཡང་སྟོད་དབང་སློ་
ན་པེ། ཉེ་རིང་ལ་སོགས་ཁྲད་པར་གྱིས། ཞེས་པར་མི་སྐྱེ་བ་ཀྱི་བར་གྱི་གཞུང་མཐའ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༧༥ནལ། པར * པོར

དག་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་སྦྲེང་ས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་བཞག་ཡིན་ལ། དེ་ནས་ལྷག་
 ལ་སློང་ན་ལུགས་ངན་ཡིན་ཅེས་པའི་བར་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པའི་སྲོགས་ཁས་
 སྦྲེང་ས་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་ཏེ། གཞུང་དེའི་མཚམས་སྦྱར་དུ། དཀི་ཕྱི་
 རོལ་གྱི་དོན་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་སློ་ཉིད་གཞུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་
 པར་སྐྱེ་བར་སྦྲེང་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཉེ་རིང་ལ་སོགས་ཁྲུང་
 པར་གྱི། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་སློམ་ཏེ། ཞེས་བཤད་པས་སོ། །བོད་ཀྱི་རྒྱུ་ལྷེད་ཁ་
 ཅིག །འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲང་མོད་གྱི། དེ་དག་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ། རིགས་པ་དེའི་དོན་
 བཟུང། དེ་ཕྱིར་དོན་བརྟེན་སྐྱེས་སྦྱར་པའི། རློང་བ་ཇི་ལྟོ་རྒྱ་བཞེན་དུ། རྣམ་པ་ཐ་
 དང་འཛིན་བྱེད་དེ། ཞེས་སློ་སྦྲེང་དབང་ཤེས་སོགས་དོན་ལས་སྐྱེས་པའི་དབང་གིས།
 དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤ་རྩལ་དུ་མ་
 ཐ་དང་མཚོང་། །མི་མཚོང་ཐ་དང་གང་ལས་ཡིན། ཞེས་རྩལ་སྤ་རྩལ་ལ་གསལ་བར་
 མཚོང་མི་མཚོང་གི་ཁྲུང་པར་ཤེས་པ་ལ་རྣམ་པ་ཤར་བའི་དབང་གིས་འཐད་པར་
 བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩལ་སྤ་རྩལ་ཁས་ལེན་པའི་རྣམ་རིག་པ་ངོ་
 མཚར་རོ། །

དེ་བས་ན་སློབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་དག་བསྐྱོག་སྟེ་འཆད་པར་ཡིད་དམ་ཁས་
 སྦྲེང་ས་པ་ཡིན་ན་ལེགས་སོ། །བོད་ཀྱི་རྒྱུ་ལྷེད་ཁ་ཅི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
 ཁས་སྦྲེང་ས་པ་དང་མ་སྦྲེང་ས་པའི་སྐབས་འབྱེད་པ་ཅམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ཡང་ལྟ་ཅི་སློམ།
 སྤ་ཕྱི་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་བཟུས་དོན་འབའ་ཞིག་གིས་གཞུང་གིས་རྣམ་པར་བཅད་
 བས། རིགས་པ་མཐའ་དག་འབྱུང་ལུང་ལོ་གཉོར་བ་ལྟར་སློ་ལུལ་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་

མོད། འདིར་སེུ་བཅུ་པའི་ཚིག་ལ་རྣོས་གར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས། དེ་དག་གི་
ལུགས་རྣམ་པར་དགོད་པ་མ་བྱས་སོ། །

དེ་གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སྤར་རི་སྐད་བཤད་
པ་ལྟར་བྱེད་བྲག་སྐྱ་བ་མན་ཚད་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྣོད་དུ་མི་
བྱུང་བདག་གི་དོར་རྣམ་རིག་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་
སུ་མེད་པའི་ཚུལ་སྟོན་པར་མི་བྱེད་གྱི། དེ་ལོག་མདོ་སྟེ་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་
བརྟེན་ཏེ། ཕྱི་དོར་གྱི་དོན་ཁས་སྐྱངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མདོན་མཐོ་དང་དེས་
ལེགས་ཐབས་དང་བཅས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤར་ཚད་མའི་དབྱེ་
བ་དང་། གཞལ་བྱ་དང་། འབྲས་བུའི་རྟོག་པ་འཆད་པའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུའང་ཕྱི་
དོར་གྱི་དོན་ཁས་སྐྱངས་པ་དང་མ་སྐྱངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཚུལ་གཉིས་
གཉིས་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཕྱི་དོར་གྱི་དོན་ཁས་སྐྱངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་
པའི་ཚད་མ་དང་གཞལ་བུའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་རི་ཅོམ་ཞིག་བཤད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་སློ་ཚུལ་གཉིས་དང་རང་རིག་ཡོད་པར་མ་གྲུབ་ན་གཞག་ཏུ་མེད་པས་དེའི་ཕྱིར།
ཕྱི་དོན་ཁས་སྐྱངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སློ་ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་
པར་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་། འོན་ཀྱང་རྣམ་རིག་པ་རང་གི་རིགས་པས་སློ་ཚུལ་གཉིས་
བསྐྱབ་པར་མ་རུས་ན། གྲུབ་པའི་མཐའ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་རི་ཅོམ་ཞིག་
བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནམ་མཁའི་མེ་ཉོག་གི་སྟེང་བ་བརྒྱད་པ་དང་མཚུངས་པར་
འགྲུང་བས། དེའི་ཕྱིར། ཕྱི་དོན་བཀག་པའི་སྟོན་པ་སློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་སྐྱབ་པའི་
རིགས་པ་དག་ཀྱང་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་ཚད་མ་མདོར། ལུས་ཤེས་དེའི་ཤེས་

བ་ཡི། །དབྱེ་བས་སློབ་ཆུང་ལ་གཉིས་ཉིད། ཅེས་བ་དང། དུས་ཕྱིས་བཅ་བ་ཀྱང་སྟེ།
གང་སྲིང་མ་སྲོང་བར་འདི་མེད། ཅེས་པའི་སློ་ཆུང་ལ་གཉིས་སུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་
གཉིས་གསུངས་པ་ལས། ཞང་བ་དང་ལོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་འབྲེལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས། ཕྱི་དོན་ཁས་སྲུངས་ཏེ། སློ་ཆུང་ལ་གཉིས་སུ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་
སྟོན་བ་ནི། དུལ་རྣམས་ལས་ནི་བྱུང་བ་ཡི། ཞེས་པས་ནས། ཤེས་པ་སྲི་མ་སྲི་མ་
མིན། ཞེས་པའི་བར་རོ། །ཕྱི་དོན་བཀག་པའི་སློ་ནས་སློ་ཆུང་ལ་གཉིས་སུ་སྐྱབ་པའི་
ཆུང་ཚོད་སྲང་དང་བཅས་སྟོན་བ་ནི། “ངེས”པར་སློ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། ཞེས་པ་ནས།
ལྷན་ཅིག་སྲོང་བའི་ངེས་པས་འགྲུབ། ཅེས་པའི་བར་རོ། །ཕྱི་དོན་ཁས་སྲུངས་ཏེ་སློ་
ཆུང་ལ་གཉིས་མ་ཡིན་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་བསྟན་བ་ནི། དབང་པོའི་བྱེད་པར་གྱིས་གསལ་
དང། ཞེས་པ་ནས། འདིར་ཡང་སློན་ནི་སྲུང་བཞིན་ལོ། ཞེས་པའི་བར་རོ། །

ཚང་མ་མདོའི་རིགས་པ་གཉིས་པའི་དོན་འཆད་བ་ནི། དེ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་
སྲོང་བ་ལ། ཞེས་པ་ནས། ཆེ་སོགས་བཞིན་ཞེས་པའི་བར་རོ། །དེ་ཡང། དུལ་རྣམས་
ལས་ནི་བྱུང་བ་ཡི། ཞེས་པ་ནས། དེ་མེད་བར་ནི་དེ་མི་འགྲུབ། ཞེས་པའི་བར་ནི།
གཞན་རིག་མངོན་སུམ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྟེའི། ཞེས་པའི་དམ་བཅའ་སྟོན་པའི་
ཚིག་ཡིན་ཞིང། དམ་བཅའ་དེ་ཉིད་སྐྱབ་པ་ན་ཆུང་ལ་རི་ལྟར་སྐྱབ་བ་ནི། ཚང་མ་མདོར།
དུལ་ཤེས་དེའི་ཤེས་པ་ཡི། །དབྱེ་བས་སློབ་ཆུང་ལ་གཉིས་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པ་ལ།
དུལ་ཤེས་ཞེས་པ་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་དེ་དང་ཤེས་པ་ནི། གཞན་རིག་མངོན་
སུམ་འབྲེལ་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཟེར་ཞིང། དེའི་དབྱེ་བས་སློ་ཆུང་ལ་གཉིས་སུ་འདྲུབ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡༦ནམན། དས * དེས

ཅེས་པའི་དོན་ནི། ཤེས་པ་རྣམས་ཅད་ཕྱི་རྒྱུ་གྱིས་རྣམ་མེད་ཏུ་འདོད་པ་ལ་ཁྱད་
 མེད་ཀྱང་། མངོན་སུམ་ལས་འབྲེལ་ཤེས་རྣམ་ལྡན་ཏུ་སྐྱབ་པ་སྐྱབས་དང་པོར་འབྲེལ་
 ཤེས་ལྷུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་ཏུ་བསྐྱབས་ནས། དེ་གྲུབ་པ་ན། དེའི་རྟགས་གྱིས་མངོན་སུམ་
 ཡང་ལྷུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་ཏུ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལོ། །དེས་ན་དོན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ལ་ནི།
 དོན་རྣམས་མེད་པར་དགོས་ན་ཡང་། ཞེས་པས་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་དང་། འབྲེལ་
 ཤེས་གཉིས་རྣམ་མེད་ཏུ་འཛིན་པའི་དོགས་པ་འབྲེལ་ལ་གཅོད་སྲོལ་བས། དང་པོར་
 འབྲེལ་ཤེས་རྣམ་ལྡན་ཏུ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལོ། ཞེས་འབྲེལ་ཤེས་རྣམ་ལྡན་ཏུ་དང་པོར་སྐྱབ་པའི་
 འབྲེལ་བསྟན་ཏེ། མངོན་ན། མངོན་སུམ་རྣམ་ལྡན་ཏུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏུ་འབྲེལ་ཤེས་རྣམ་
 ལྡན་ཏུ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་སྐྱབ་པའི་ཚུལ། དེ་ཚེ་སློབ་དོན་མེད་ཅན་འགྲུབ།
 ཞེས་པ་ཡན་ཚད་གྱིས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །འབྲེལ་ཤེས་རྣམས་ལྡན་ཏུ་གྲུབ་པ་ན། དེའི་
 རྟགས་གྱིས་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་རྣམ་ལྡན་ཏུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དངོས། ཉམས་
 རྫོང་རྣམ་ཤེས་དེ་ཡང་ནི། ཞེས་པ་ནས། ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་མིན། ཞེས་པའི་བར་
 གྱིས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པ་ལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་
 རྒྱངས་ནས་འབྲེལ་ཤེས་ལྷུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་ཡིན་པའི་རྟགས་གྱིས་སློབ་ཚུལ་གཉིས་སུ་སྐྱབ།
 ཕྱི་དོན་བཀག་པའི་སློབ་ཚུལ་གཉིས་སུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བསྟན།
 ཕྱི་དོན་ཁས་རྒྱངས་ནས་སློབ་ཚུལ་མེད་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་རྒྱས་པར་བསྟན།
 སྐྱར་ཡང་འབྲེལ་ཤེས་ལྷུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་ཡིན་པའི་རྟགས་གྱིས་སྐྱབ་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་ལྷུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་ཡིན་པའི་དམ་བཅའ་

དགོང། དེ་ལོ་ལྷ་ལྷ་གི་རྣམ་ལྷན་དུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དང་པོར་བསྟན། དེ་ལོ་ལྷ་ལྷ་གི་རྣམ་ལྷན་ཡིན་པའི་རྣམ་ལྷན་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་ལྷ་ལྷ་གི་རྣམ་ལྷན་དུ་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྡོ་སེར་སོགས་ལྷ་ལྷ་རྣམས་ལས་ནི་བྱུང་བ་ཡི། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་དག་ལྷ་ལྷ་དེ་ལས་གཞན་དབང་ཡིད་སོགས་རྒྱུར་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་གི་རྣམ་པ་འགས་ལྷ་ལྷ་གི་རྣམ་པར་འགྱུར་གྱི། དབང་ཡིད་གི་རྣམ་པར་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཟས་དང་དུས་ལ་སོགས་པ་བྱ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་བྱ་དེ་ནི་པ་མ་གང་རུང་གཅིག་གི་གཟུགས་འཛིན་པར་འགྱུར་གྱི། ཟས་ལ་སོགས་པ་གཞན་འགའི་རྣམ་པར་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ལོ། །དེས་ན་སྡོ་སེར་པོ་དེ་ལས་གཞན་དབང་ཡིད་དང་སྡོ་སེར་པོ་དག་ནི། སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་དེའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་མཚུངས་ན་ཡང་། སྡོ་སེར་པོ་དེའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་ཚན་སྡོ་སེར་པོ་དེ་སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཤིག་གི་དངོས་ལྷ་ལྷ་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་དེ། སྡོ་སེར་རྣམ་པ་ཤར་བ་དེ་མེད་པར་ནི་སྡོ་སེར་སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཤིག་གི་དངོས་ལྷ་ལྷ་དེར་མི་འགྱུར་པོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལོ་ལྷ་ལྷ་གི་རྣམ་ལྷན་དུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དང་པོར་བསྟན་པ་ལ། འབྲེལ་དགོང། རིགས་པ་དངོས་བསྟན། དོགས་སྡོང་དགག་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། གཟུང་དོན་རང་མཚན་དང་ལྷན་པའི་སེམས་ལ་ནི། གཟུང་དོན་གི་རྣམ་པ་མེད་པར་འཛིན་པའི་དོགས་པ་“ཤས”ཆེན་ཡང་། གཟུང་དོན་རང་མཚན་མེད་པའི་ཤེས་པ་ལ། དེའི་དོགས་པ་ཤས་རྒྱུང་བས་རྣམ་ལྷན་དུ་སྐྱབ་པ་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར། དེ་ལོ་ལྷ་ལྷ་གི་རྣམ་ལྷན་དུ་དང་པོར་བསྟན་པས་ནས། དེའི་རྣམ་ལྷན་གིས་གཟུང་དོན་རང་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡༥ནས་ན། ཤེས * ཤས

མཚན་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དྲན་
ཤེས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དང་པོར་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལྡོག་པོ་དྲན་པའི་སྣོ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལྡོག་པོའི་རྣམ་ལྡན་ཡིན་ཏེ།
རང་དུས་ན་འདས་པའི་དོན་ལྡོག་པོ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། ལྲབ་པ་ཡོད་དེ།
རང་དུས་ན་འདས་པའི་དོན་རྣམ་མེད་དུ་འཛིན་ན། ལྷག་པོར་དུ་འཛིན་དགོས་ཤིང་། དེ་
ལྡན་རང་དུས་ན་ཡོད་དགོས་པས་རང་དུས་ན་འདས་པའི་དོན་རང་དུས་ན་ཡོད་པར་
འགྱུར་བའི་སྲིད། དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་སྣོ་ལ་གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་གྱི་ཚུལ་གཉིས་
ཡོད་པར་གྲུབ་ཅིང་། དེའི་སྲིད། རང་རིག་ཀྱང་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་བྱེ་བྲག་པའི་དོགས་སྲོང་དགག་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་རང་དུས་ན་
འདས་པའི་དོན་དྲན་པའི་ཤེས་པ་ལ་གཟུང་དོན་རང་མཚན་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྡོག་
པོ་དྲན་པའི་ཤེས་པའི་དུས་ན་ལྡོག་པོ་མེད་ཀྱང་། ལྡོག་པོའི་རིགས་ཉག་དངོས་ཡོད་
ཅིང་། དེ་ཉིད་ལྡོག་པོ་དྲན་པའི་ཤེས་པའི་གཟུང་དོན་ཞེ་ན། ལྡོ་སེར་སོགས་དྲན་པའི་
ཤེས་པ་ཚེས་ཅན། ལྡོ་སེར་སོགས་ཀྱི་རིགས་དོན་གཞན་ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུང་དོན་དུ་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལ་རང་ཡུལ་ལྡོ་སེར་སོགས་ཁ་དོག་ཐ་དད་པ་ཅན་དུ་སྣང་
བའི་སྲིད། ལྲབ་སྟེ། རིགས་ཉག་དངོས་དེ་ཁ་དོག་དང་ལྡན་པ་མིན་པའི་སྲིད། གཞན་
ཡང་ལྡོ་སེར་སོགས་ཀྱི་རིགས་དོན་གཞན་དེ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་ལྷགས་ལ་མི་ཉག་པར་མི་
འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་རིགས་ཐམས་ཅད་ཉག་པར་ཁས་སྲུངས་པའི་སྲིད། ཉག་ནའང་
ལྡོ་སེར་སོགས་འཛིན་པའི་དྲན་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་དུ་གྱུར་བའི་སྣོ་ནས་འཛིན་པར་
དྲན་ཤེས་དེ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ཡིན་པར་མི་འཐད་དོ། །བྱེ་བྲག་སྐྱེ་བའི་སྣོ་ན་སྲོང་

དགག་པ་ནི། བྱེད་བྲག་སྐྱ་བ་ན་རེ། མིང་སོགས་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་སྟོན་
པོ་བྲན་པའི་ཤེས་པའི་གཟུང་དོན་ལོ་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་མིང་སོགས་གཟུང་དོན་རང་
མཚན་ཡིན་པ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་སྤར་བཀག་ཟེན་པའི་སྤྱིར་མི་འཐད་དོ། །

དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་སྟོན་སྟོང་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་མིང་དང་རིགས་
སོགས་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱིར་བྲན་ཤེས་པ་གཟུང་དོན་ཡོད་པ་ཅི་ལགལ་ཞེ་ན།
རང་དུས་ན་འདས་པ་བྲན་པའི་ཚུ་བ་འདི་ཚོས་ཅན། གཟུང་དོན་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
གཟུང་དོན་གྱིས་མན་པའི་རུས་པ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་པ་ཅམ་
དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྟོན་
པོ་བྲན་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ལ། སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ན་སྟོན་པོ་ལྷག་ལྷད་དུ་འཛིན་
དགོས་པས། སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་བདེན་ཡང་། རྣམ་པ་དེ་ཉིད་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་
གཟུང་དོན་རང་མཚན་མེད་པ་མི་འཐད་དེ། སྟོན་པོ་བྲན་པའི་རྣམ་པ་འདི་འདྲའི་ཤེས་པ་
ནི་སྤར་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བའི་སྟོན་པོ་དེ་བྲན་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་སྟོ་
འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་བའི་སྟོན་པོ་དེ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་བྲན་ཤེས་དེ་ཡང་གཟུང་དོན་གྱིས་གཏད་པའི་རྣམ་པས་སྟོང་
ན་སྤར་སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བའི་སྟོན་པོ་དེ་བྲན་ཤེས་དེའི་གཟུང་དོན་མ་
ཡིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་དེའི་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་ན། སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་དེ་ནི་རི་ལྟར་
ན། སྟོན་པོ་དེ་གཟུང་དོན་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྡན་པ་མི་འཐད་དོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་
སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་སྟོན་པོ་བྲན་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་། རང་ལུས་དུ་གྱུར་
པའི་སྟོན་པོ་ལས་སྐྱེས་པར་འདྲ་བའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། གང་དག་གཞུང་འདི་རང་གཞུང་དུ་

བྱས་ནས་ཐོན་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་གཟུང་དོན་རང་མཚན་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ལྡན་
 ཏུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ལ་སྐྱོར་བ་དག་ལ་ནི། གཞུང་གི་མ་དག་ལ་འབྲེལ་བ་ཞིན་ཏུ་སྐྱེ་ལ་
 བར་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཡང་དག་ཐོན་ལས་གྲུབ་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་ནས་
 བསྐྱོད་པའི་རིགས་པ་དག་དང་བསྐྱོད་པར་འགྱུར་བ་སོགས་སྐྱོན་མང་པོ་བཤམ་ཏུ་
 ཡོད་དོ། །དེའི་སྲིད་འདི་ཉིད་གཞན་གཞུང་ལ་སྐྱོར་བ་ཤིན་ཏུ་འབྲེལ་ཞིང་། རྒྱན་ལ་ཁན་
 བོས་ཀྱང་། གཞན་གཞུང་ཏུ་གསལ་བར་བཤམ་དེ། རྒྱན་ལས་རྣམས་པ་འདི་འདྲའི་ཤེས་
 པ་ནི། ཐོན་ཡིན་དེ་ཡང་སྐྱོང་ལས་བྱུང་། །དེ་ཡང་དོན་རྣམས་སྐྱོན་ན་དེ། །དེ་ནི་རི་ལྷར་དེ་
 ལྷར་འགྱུར། ཉམས་སུ་སྐྱོང་བ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཐོན་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཇི་ལྷར་སྐྱོན་
 "པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམས་པ་དང་ལྡན་ཅིག་པར་འགྱུར། དེའི་རྣམས་པ་ཅན་གྱི་ཐོན་པ་ནི།
 དེའི་སྲིད་དོན་ཉིད་ལས་འབྱུང་རོ། ཞེན། དེ་ལ་བཤམ་པ། དེ་ཚེ་མེད་སྲིད་དོན་ལས་
 མིན། །དེ་ལྷར་སྐྱོང་ལའང་དེར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

དེས་ན་ཁོ་བོས་ནི་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་བཞིན་ཏུ་དབྱིས་སྲིན་པར་བཤམ་པ་
 ཡིན་ལོ། །དེའི་ལན་ནི། སྐྱོན་འདྲིན་མིག་ཤེས་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱོན་པོ་ཐོན་པའི་སྐྱོ་ཚོས་
 ཅན། སྐྱོ་འདྲིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་ཏུ་གྱུར་པའི་སྐྱོན་པོ་དེ་རང་གི་གཟུང་དོན་ཏུ་
 ཡོད་པ་ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐམ། རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཏུ་གྱུར་པའི་སྐྱོ་འདྲིན་
 མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱོད་སྐྱོད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་དེ་འདྲའི་སྐྱོན་པོ་མེད་པའི་སྲིད་ཏེ།
 སྐྱོན་འདྲིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཏུས་ན་འགགས་པས་སོ། །སྐྱོན་པོ་ལས་སྐྱེས་པས་སྐྱོན་པོའི་
 རྣམས་པ་དང་ལྡན་པ་དེ་ལྷར་འགྱུར་མ་སྐྱོང་བ་སྐྱོ་འདྲིན་མིག་ཤེས་ལའང་སྐྱོན་པོའི་རྣམས་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡༧༧༡། པ * ཕོ

བ་ཤར་བ་དེར་འགྲུང་རྟོ། །

གཞན་ཡང་འབྲུག་པའི་རྣམ་པ་དེ་ནི་གཟུང་དོན་གྱིས་དངོས་སུ་བཞག་པ་མིན་
ཏེ། གསལ་བའི་རྣམ་པས་དབེན་པའི་སྲིར་རྟོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་པ་དེ་ནི། འབྲུག་པའི་དེ་
ལས་རྣམས་ཐ་དད་པའི་སྲིར། འབྲུག་པའི་ལ་ཤར་བའི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་འབྲུག་པའི་དེའི་
གཟུང་དོན་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བ་རྣམ་པ་དེ་སྲི་རོལ་གྱི་དོན་ཏུ་འགྲུང་བས་རྒྱུ་ལ་
དེར་གནས་པའི་སྐྱེས་བུ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་། འབྲུག་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་བཞིན་ཏུ་རྟོགས་
བར་འགྲུང་རྟོ། །

གལ་ཏེ་འབྲུག་པའི་སྐྱེས་བུ་བདག་ཉིད་གྱི་རྒྱུད་ལ་རྟག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་རྣམས་
ཡིན་པས་ནང་གི་དོན་ཡིན་པའི་སྲིར། གཞན་གྱིས་མི་རྟོགས་ཏེ་དབེར་བ་མིག་གི་
དབང་པོའི་གཟུགས་བཞིན་ལོ། ཞེ་ན། ལོ་ན་ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ལྡོག་པོ་འབྲུག་པའི་
སྐྱེས་བུ་དེས་ཁོ་བོས་ལྡོག་པོ་འབྲུག་པོ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་། གང་ཟག་གཞན་གྱིས་རྟོགས་
བར་མི་འགྲུང་བ་སྟེ། གང་ཟག་གཞན་གྱི་ཤེས་བྱ་ལ་སྐྱེས་བུ་འབྲེལ་བ་ལྟེན་ནས་ལྡོག་པོའི་རྣམ་
པ་འཆར་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ལྡོག་པོའི་རྣམ་པ་དེ་ལྡོག་པོ་འབྲུག་པའི་སྐྱེས་བུ་བདག་ཉིད་
ཁོ་ནའི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བའི་སྲིར། གཞན་དག་གིས་ལྡོག་པོའི་རྣམ་པ་བརྗོད་ཀྱང་
རྟོགས་བར་མི་འགྲུང་རྟོ། ཞེས་པ་མ་གཏོགས་སྐྱོར་མ་ཤེས་པས་རིགས་པའི་སྲོགས་
སུ་མ་སྲིན་ཏོ། །གལ་ཏེ་འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོའི་ཤེས་བྱ་གཉི་ག་ཡང་ལྡོག་པོ་
ཞེས་པའི་སྐྱེས་བུ་འབྲེལ་བུ་ཤེས་བྱ་དང་ཉིད་ལས་རྣམས་ཐ་དད་པའི་སྐྱེས་བུའི་རྣམ་པ་དེ་
དེ་དག་དང་། ལྷུ་ལྷུ་ཅན་ཏུ་འབྲེལ་བར་འདོད་ན་ནི་དོན་ལྡོག་པོ་གཅིག་ལ་སྲུན་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡༧ནལ། བ * པོ

མོང་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་འཆད་པ་སོ་དང་། ཉན་པ་སོའི་སེམས་
 དག་གི་ཡུལ་སྡོད་སོ་དེ་གཅིག་ཡིན་པར་མཚམས་སྡོད་པར་ནི་མི་འགྲུང་རོ། །གཉི་
 གའི་འང་གཟུང་དོན་པན་ཚུན་རྗེས་ཐ་དད་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་འཆད་པ་སོའི་སེམས་
 གི་གཟུང་དོན་དུ་གྲུང་པའི་སྡོད་སོའི་རྣམ་པ་དང་། ཉན་པ་སོའི་སེམས་གི་གཟུང་དོན་
 དུ་གྲུང་པའི་སྡོད་སོའི་རྣམ་པ་དེ་གཉིས། རྗེས་ཐ་དད་ཀྱང་། རིགས་འབྲ་བ་ལས་
 གཅིག་པར་ཐ་སྐད་འདོགས་པ་འདི་ག་རྟེན་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ཞོ་ཞེ་ན། འཆད་པ་སོའི་
 སེམས་གིས་རང་གི་གཟུང་དོན་ཉན་པ་སོའི་སེམས་གི་གཟུང་དོན་དང་འབྲ་བས་
 གཅིག་ཏུ་ཞེན་ཅིང་། ཉན་པ་སོའི་སེམས་གིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་ཞེན་ན། གཉི་ག་
 ལ་འང་གཉི་གའི་གཟུང་དོན་པན་ཚུན་སྤང་དགོས་ན་འང་། དེ་ལྟར་སྤང་བ་མིན་ཏེ།
 འཆད་པ་སོའི་སེམས་གི་གཟུང་དོན་ཉན་པ་སོའི་སེམས་གི་གཟུང་དོན་ལས་རྗེས་ཐ་
 དད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིད། ཉན་པ་སོའི་སེམས་གིས་རི་ལྟར་གཟུང་སྟེ།
 གཟུང་བ་མི་འཐད་ཅིང་། ཉན་པ་སོའི་སེམས་གི་གཟུང་དོན་ཡང་འཆད་པ་སོའི་
 སེམས་གི་གཟུང་དོན་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིད། འཆད་པ་
 སོའི་སེམས་གིས་རི་ལྟར་བཟུང་སྟེ་བཟུང་བ་མི་འཐད་པས་སོ། །

སྤང་བ་འདད་རྣམས་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། རི་སྐད་བ་འདད་པའི་རིགས་
 པ་རྣམས་གིས་རིགས་དང་། མིང་སོགས་དང་། ལྷོང་བ་སྤྲ་མའི་དམིགས་རྒྱུན་དང་།
 རང་ལ་འདད་པའི་རྣམ་པ་སོགས་གང་ཡང་བྲན་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་ཡིན་པ་མི་འཐད་
 པ་དེའི་ཆེ་རང་དུས་ན་འདས་པའི་དོན་བྲན་པའི་སྡོད་གཟུང་དོན་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྲུང་
 བ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཁན་སོ་ནི་རྣམ་པ་གཟུང་དོན་ཡིན་པ་མི་འཐད་པ་དེའི་

ཆོ། མི་བདེན་པ་བརྗོད་པའི་བརྟུན་ཚིག་ལས་དེའི་དོན་ལ་རྟོག་པའི་སློབ་རྣམ་པ་
ཤར་ཡང་། གཟུང་དོན་མེད་པ་ཅན་ཏུ་འགྱུར་བས། གཟུང་དོན་མེད་པའི་སློབ་རྣམ་ལྟ་
ཏུ་ལེགས་པར་གྲུབ་པོ། ཞེས་འཆད་དོ། །

གསུམ་པ་རྟན་ཤེས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྟ་ཡིན་པའི་རྟགས་གྱིས་གཞན་རིག་
མངོན་སུམ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྟ་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལོ། དོག་ནས་འཆད་མ་ཐག་པའི་གཞུང་རྣམས་
གྱི་བསྐྱེས་པའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། སྲར་བཤད་པའི་རིགས་པས་རྟན་པ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་
ལྟ་ཏུ་སྐྱབ་པ་ན། སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་རྟན་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་གྱི་
རྣམ་པ་འཆར་བར་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ལ་ཡང་འཆར་ཚུལ་གཉིས་ལས་མི་འདའ་སྟེ། སྟོ་
འཛིན་མིག་ཤེས་སྟོན་པའི་རྣམ་ལྟ་ཏུ་སྐྱེས་པའི་སྟོན་པའི་རྣམ་པ་འཆར་བ་དང་། སྟོ་
འཛིན་མིག་ཤེས་གྱི་སྟོང་བ་གསལ་རིག་ཅམ་གྱི་རྣམ་པ་འཆར་བའོ། །དེ་ཡང་སྟོ་འཛིན་
མིག་ཤེས་ལ་སྟོན་པའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ན། སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་རྟན་པའི་རྟན་ཤེས་ལ་
སྟོན་པའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པ་འཆར་མི་སྲིད་པས། སྟོང་བ་གསལ་རིག་ཅམ་ཁོ་
ནའི་རྣམ་པ་འཆར་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་རྟན་པའི་སྟོ་དེ་ཉིད་རྟན་
པའི་ཤེས་པ་ལ། སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་རྟན་པའི་རྣམ་པ་འཆར་བ་ནའང་གཟུང་རྣམ་གྱི་
ཆའི་རྣམ་པ་འཆར་རྒྱ་མེད་པར་སྟོང་བ་གསལ་རིག་ཅམ་གྱི་རྣམ་པ་འཆར་དགོས་པས་
སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་རྟན་པའི་སྟོ་དེ་ཉིད་རྟན་པའི་ཤེས་པས་སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་།
སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་རྟན་པའི་སྟོ་སོ་སོར་མི་བྱེད་པར་འགྱུར་པོ། །

དེ་བས་ན་སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་རྟན་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྟོན་པའི་རྣམ་པ་ཡང་
ཤར་ཞིང་སྟོན་པོ་མཐོང་བའི་གཟུང་རྣམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡང་ཤར་བའི་སྟོ་ནས་སྟོ་འཛིན་

མིག་ཤེས་འབྲས་དགོས་པའི་སྲིད། སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྡོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་བར་
གྲུབ་པོ། ཞེས་པའོ། །

དེ་ནི་ཚིག་དོན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། སྡོན་པོ་ཉམས་སུ་སྡོང་བའི་རྣམ་ཤེས་དེ་
ཡང་ནི། གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་གྱི་ཆ་གཉིས་ལ་ནི་བརྟེན་པར་གྱུར་བ་མིན་པར་
རང་ལས་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་གཅིག་གིས་ལྷག་པས་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་
ཤེས་དེ་འབྲས་པའི་ཤེས་པས་དམིགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་སྡོ་འཛིན་
མིག་ཤེས་དེ་སྡོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་མིན་ན། ཅི་ལྟར། སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་འབྲས་པའི་
ཤེས་པ་ལ་སྡོན་པོ་མཐོང་བའི་གཟུང་རྣམ་གྱི་རྣམ་པར་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ་སྡོན་
འཛིན་མིག་ཤེས་འབྲས་པའི་ཤེས་པས་སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་དེ་སྡོན་པོས་ཁྲད་པར་དུ་
བྱས་ནས་འབྲས་པར་མི་འཐད་དོ། །རྣམ་པ་གཅིག་གིས་ཁྲད་པར་ཅན། །དེ་ཤེས་པ་ཡི་
དམིགས་པར་འགྱུར། ཞེས་སྒྲིས་པ་དེའི་དོན་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ནི་འདི་ལྟར་སྡོ་
འཛིན་མིག་ཤེས་དང་། འབྲས་ཤེས་དེ་འབྲས་པའི་ཤེས་པ་དག་གི་མ་གྱི་མའི་ཤེས་པ་ལ།
སྒྲ་མ་སྒྲ་མའི་ཤེས་པ་ལས་གཟུང་རྣམ་གཅིག་གིས་ལྷག་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་
གཉིས་པ་སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་འབྲས་པ་སྡོ་དེ་ནི་དོན་དམ་ཡུལ་གྱི་དོ་བོས་སྡོན་པོའི་
རྣམ་པ་དང་། སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟེ། གཟུང་རྣམ་གཉིས་དང་བདག་གི་དོ་
བོས་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་སྟེ། རྣམ་པ་འགྲུབ་ཞིག་ཅན་དུས་གསུམ་པའི་ཤེས་པ་འབྲས་
ཤེས་དེ་ཉིད་འབྲས་པའི་སྡོ་ཡིས་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན་ཤེས་པ་གསུམ་པ་ནི། གཟུང་རྣམ་གསུམ་དང་། རང་གི་དོ་བོར་གྱུར་
པའི་འཛིན་རྣམ་སྟེ་རྣམ་པ་བཞེན་པ་ཅན་ཡིན་ལོ། །གལ་ཏེ་སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་དེ་དོན་

སྡོན་པོའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་དེ་དྲན་པ་ན་དོན་སྡོན་པོ་ཡང་
དྲན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་བཏགས། འཇུག་པ་པོས་སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་སྡོན་པོའི་རྣམ་ལུགས་ལྟ་
བུར་དྲན་པ་ཡིན་ལོ་སྣམ་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི། སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་སྡོན་པོའི་རྣམ་ལུགས་དུ་
སྐྱེས་ཀྱིས། དྲན་ཤེས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་དྲན་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས། འོན་མཁོར་ཤེས་དེའི་རྒྱ་སྣང་
བ་དང་། དབང་པོ་དང་། ཡིད་བྱེད་ལའང་ཚུལ་དེར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་སྡོན་པོའི་
འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚོ་གྱིས། “ཁོ་དྲན་པ་ན་སྡོན་པོའང་” དྲན་དགོས་ན་དེ་
བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱ་དང་ལྷན་ཅིག་འཛིན་དགོས་པར་འགྱུར་ཞིང་།
དེའི་སྤྱིར་ཇ་མཁན་ལ་སོགས་པ་དྲན་པ་མེད་པར་ཇའི་བྱམས་པ་དྲན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

གཤམ་ཉེ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་དོན་གྱིས་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་དབང་ཡིད་
སོགས་ཀྱིས་མ་བྱས་པ་དག་ཡོད་པས་དོན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་དྲན་ལོ་ཞེས། དོན་གྱིས་
བྱས་པའི་ཁྱད་པར་གང་ལས་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ནི་དོན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྲས་བུ་
བསྐྱེད་པ་དེ། ཤེས་པ་དོན་དང་འབྲས་བུ་ལས་གཞན་ཅིར་ཡང་འགྱུར་བ་མི་འཐད་དེ།
མཆོ་མ་སྤྱན་དང་མིག་འཇུག་མཁན་གྱི་སྐྱོང་སོགས་ལ་འབྲས་བུ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་
མཐོང་ཞིང་། མ་འབྲས་བུ་དག་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་མ་མཐོང་བའི་སྤྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་
ཤེས་པ་དང་པོ་སྡོ་སྣང་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་གཟུང་རྣམས་དང་འཛིན་རྣམས་ཀྱི་ཆ་
གཉིས་པ་ཅན་མིན་པར་མོང་བ་གསལ་རིག་ཅམ་དུ་གནས་ན། མིག་ཤེས་དེ་དྲན་
པའི་སྐོ་ལ་ཡུལ་གྱི་གཟུང་རྣམས་འཆར་རྒྱ་མེད་པས་ཤེས་པ་གཉིས་པ་སྡོ་འཛིན་མིག་
ཤེས་དྲན་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཡང་སྡོང་བ་གསལ་རིག་ཅམ་གྱི་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་ལ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༩༠བཤན། ལ * ཁོ
༢ མ་ཕྱི། ༡༩༠བཤན། དེན * དྲན

ཅི་རྣམས་པར་གནས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་འབྲུག་པའི་ཉིད་དེས་པར་འཛིན་ཅིང་
འབྲུག་པའི་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་། དེ་འབྲུག་པའི་སྡོམ་གཉིས་སོ་སོར་འབྲེད་
བྱས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀའང་སྡོང་བ་གསལ་རིག་ཅམ་ཏུ་
གནས་ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྣམས་ལ་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་སྲིད།

དེ་ཡན་ཚད་གྱིས་སྡོམ་འཛིན་མིག་ཤེས་འབྲུག་པའི་སྡོམ་སྡོམ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལུལ་
གྱི་རྣམས་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་དམིགས་པའི་ཚུལ་བསྐྱོག་པ་ལ་གཞོན་གྱེད་དང་བཅས་པ་
བསྟན་ནས། རྟགས་འགོད་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། འབྲུག་ཤེས་ཀྱི་མདུན་ནམས་སྡོན་
གནས་པར་འགྱུར་པའི་སྡོམ་འཛིན་དབང་སྡོམ་སྡོམ་སོགས་ཀྱི་རྣམས་པའི་དོ་བོར་གྲུབ་སྟེ།
སྡོམ་འཛིན་དོན་སྡོན་པོ་དང་སྟན་ཅིག་ཏུ་བསྟེན་པའི་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན། སྡོམ་གཉིས་པ་
འབྲུག་ཤེས་དང་པོ་དེས་ནི་སྡོམ་འཛིན་དབང་ཤེས་འབྲུག་པ་ན། སྡོན་པོའི་རྣམས་ལ་ཅན་ཏུ་
དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲུག་པར་འགྱུར་དགོས་པའི་སྲིད། ཤེས་པ་ལ་རྣམས་ལ་སྤང་བ་
ལས་གཞན་ཏུ་ན། ལུལ་གང་ཡིན་སྟབས་སྤང་བའི་འཛིན་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན།
དོན་གྱིས་རང་འཛིན་ཤེས་པ་བརྒྱུད་ནས་སྡོམ་པ་མི་སྲིད་པས་འབྲུག་ཤེས་སོགས་དོན་
ལས་མ་གྲུང་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེས་ན་ཤེས་པ་དང་པོ་སྡོམ་འཛིན་གཅིག་ཏུ་ཉིད་དོན་དང་
འབྲེལ་པར་འབྲུག་པར་འགྱུར་གྱི། སྡོམ་པའི་དོན་དང་། འབྲུག་ཤེས་འབྲེལ་པར་མཐོང་བ་མེད་
པ་སྟེ། སྡོམ་འཛིན་མིག་ཤེས་འབྲུག་པའི་ཤེས་པ་འབྲུག་པ་ན། སྡོམ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གསུང་
དོན་ཏུ་གྲུང་པའི་སྡོན་པོས་བྱུང་པར་ཏུ་བྱས་ནས་འབྲུག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྡོམ་འཛིན་
མིག་ཤེས་གཅིག་ཏུ་དོན་སྡོན་པོ་ལས་བྱུང་ཞིང་དེ་འབྲུག་པ་སོགས་ཤེས་པ་སྲི་མ་སྲི་མ་
རྣམས་དོན་སྡོན་པོ་དེ་ལས་བྱུང་བ་མིན་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་སྤྱི་དོན་བཀག་པའི་སྐོན་ས་སྐོ་ཚུལ་གཉིས་སྐབ་པའི་རིགས་པ་
 རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ལ། སྤྱི་དོན་བཀག་པས་ཚུལ་གཉིས་སྐབ་པ་དངོས། ཞང་ལ་སྤྱི་
 དོན་ཡོད་པའི་སྐབ་བྱེད་དགག། སྤྱི་དོན་བཀག་པའི་དོན་ལ་ཚོད་པ་སྤང་། འོན་ཀྱང་
 མདོ་དང་འགལ་བ་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྟགས་དགོད་པ་ནི། ཡུལ་སྟོན་
 ལོ་ནི་ཚོས་ཅན། སྤོ་འཛིན་མིག་ཤེས་དེ་ལས་རྗེས་གཞན་ཉིད་དུ་རིགས་པའི་རྣམ་པ་
 གང་གིས་ཀྱང་འགྲུབ་པར་འགྲུར་བ་མི་འཐད་དེ། དེས་པར་སྤོ་འཛིན་དབང་སྐོ་དང་
 ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཅིག་ཅར་དུ་ནི་སྤོང་བར་འགྲུར་བས་ཁྱབ་པའི་སྤྱིར། རྗེས་གཞན་དུ་མེད་
 བ་མིག་ཤེས་ལ་སྟོན་ལོ་རྒྱུར་ཆད་དུ་སྤང་བ་ཅི་ཞེ་ན། གཉིས་སྤང་འཁྲུལ་པའི་བག་
 ཚགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། རྣམ་ཤེས་འཁྲུལ་པས་སྐྱབ་
 གཉིས་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ཐ་དད་པ་གཉིས་སུ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །འདི་ཉིད་ལྷན་ཅིག་
 དམིགས་དེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་མ་ཐུན་དཔེར་འདོད་པ་དག་གིས་ནི། རྒྱ་གཉིས་དང་སྐྱབ་
 གཉིས་སྤང་དབང་ཤེས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་དེས་སུ་འདོད་དགོས་ཏེ། མ་ཐུན་དཔེ་
 རྟགས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་རྒྱ་གཉིས་ཚད་
 མས་གྲུབ་པར་འདོད་དགོས་པས་རང་ཉིད་སྤུགས་སུ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །

ཅི་སྟེ། རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་དང་། རྒྱ་བ་གཉིས་སྤང་དབང་ཤེས་ལྷན་ཅིག་
 དམིགས་དེས་ཡིན་ཞིང་དཔེའི་སྐབས་སུ་ཡང་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་མ་
 དད་མཐོང་བ་བཞིན། ཞེས་པའང་དེ་ཉིད་ལ་སྤྱིར་དགོས་པས། རྒྱ་བ་གཉིས་སྤང་དབང་
 ཤེས་ལ་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་རང་ལས་ཐ་དད་དུ་སྤང་བ་ཡོད་པར་འགྲུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་
 རང་ཉིད་ལས་རང་ཉིད་ཐ་དད་དུ་སྤང་བ་ཡོད་པར་འགྲུར་ཏེ། རྒྱ་བ་གཉིས་སྤང་དབང་

ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབ་གཉིས་སྣང་དབང་ཤེས་ཉིད་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་
ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་སྲིད་རྟོ། །

ཅུ་བའི་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོག་ཁྲུབ་སྐྱབ་པའི་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ལྷན་ཅིག་
དམིགས་ངེས་ཡིན་ན་རྗེས་གཞན་མ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པར་ཐལ། སྡོ་སེར་ལྷ་བྱ་རྗེས་ཐ་
དད་དག་ལ་ནི་ལྷན་ཅིག་སྲོང་བའི་ངེས་པ་འདི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཅུ་བའི་རྟགས་
སྐྱབ་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྡོན་པོ་དང་སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་
ངེས་ཡིན་ཏེ། སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་འཛིན་རྣམས་ཀྱི་སྲོང་བ་མེད་པ་དེའི་ཚེ། སྡོ་འཛིན་
མིག་ཤེས་ཀྱི་དོན་སྡོན་པོ་སྲོང་བ་འགའ་མེད་ཅིང་། སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་དོན་
སྡོན་པོ་སྲོང་བ་མེད་པའི་ཚེ། སྲོང་བ་སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཡང་འཛིན་རྣམས་ཀྱིས་སྲོང་
བར་འགྲུང་བ་མ་མཐོང་བས་ཁྲུབ་པའི་སྲིད། རྟགས་དེས་གྲུབ་པའི་དོན་བསྐྱབ་པ་ནི།
དེས་ན་སྡོན་པོ་དང་སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་སོགས་དེ་དག་རྗེས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ་དེའི་
སྲིད་ཤེས་པ་རང་གི་དུས་ན། ལྷང་བའི་སྡོ་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་ཤེས་པ་ལས་གཞན་མ་
ཡིན་པ་ཚད་མས་བསྐྱོག་པར་རབ་ཏུ་དཀའ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་ཤེས་པ་རྣམས་པ་དང་
བཅས་པར་གྲུབ་སྟེ་སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྡོན་པོ་རྒྱངས་ཆད་ལྷང་བར་སྲོང་བས་
གྲུབ་ཅིང་། ལྷི་རོལ་དུ་གྲུང་པའི་སྡོན་པོ་ཁེགས་པ་ན། སྡོན་པོ་སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་
རྒྱངས་ཆད་དུ་ལྷང་བ་དེ། ལྷི་རོལ་དུ་གྲུང་པའི་སྡོན་པོ་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་ལྷི་རོལ་དུ་
གྲུང་པའི་སྡོན་པོ་ཡིན་པ་ལྷ་བྱའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཅམ་དུ་འགྲུབ་པའི་སྲིད་རྟོ། །

གཉིས་པ་ཞར་ལ་སྲི་དོན་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་ལྷི་རོལ་གྱི་
དོན་མེད་པ་མི་འཐད་དེ། མིག་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་གཞན་དབང་ཡིད་དག་ནི་ཡོད་པའི་

གནས་སྐབས་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་ན་ཡང་། གཞུགས་འདྲིའི་དབང་པོའི་སྐོ་རྣམས་སྐྱེ་
 བ་མེད་པའི་སྲིད། དབང་ཡིད་ལས་ཐ་དད་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་ཡོད་པར་རྗེས་སུ་
 དཔོན་ལུས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་གཞུགས་ལས་གཞན་པ་ཡོད་པར་མི་འཐད་པས་
 གཞུགས་ཉིད་དབང་ཡིད་ལས་ཐ་དད་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་གྲུབ་ཅིང་། དེ་
 ལྟར་ན། གཞུགས་ཉིད་མིག་ཤེས་ལ་རྗེས་ཐ་དད་གྲུབ་པའི་སྲིད་སྲི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་
 པར་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། །གལ་ཏེ་དབང་ཡིད་ཡོད་ཀྱང་མིག་ཤེས་སྐབས་འགའ་མི་སྐྱེ་བ་ནི།
 མིག་ཤེས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་གྱི་སྤྲེང་ན་ཡོད་པའི་མིག་ཤེས་གཞུགས་
 ཀྱི་རྣམ་ལུག་དུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རུས་པའི་རོ་པོར་གྱུར་པའི་བག་ཆགས་དེ་ཉིད་སད་པ་
 སད་ལས་ངེས་པར་མི་སྐྱེ་ན། དབང་ཡིད་ཡོད་ཅིང་འགལ་རྒྱུ་མེད་པའི་སྐབས་འགའ་
 མིག་ཤེས་མི་སྐྱེ་བའི་རྟགས་ལས་གཞུགས་ཉིད་མིག་ཤེས་ལ་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་
 གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་འགྲུབ་ན་ཡང་། ཁོ་པོ་ཅག་གཞུགས་སྣང་གི་བག་ཆགས་
 སད་པའི་སྐོབས་ཀྱིས་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆར་བར་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ལྟར་རིགས་པས་
 གྲུབ་པའི་སྲིད། རྟགས་དེས་གཞུགས་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་མི་འགྲུབ་པོ།

གསུམ་པ་སྲི་དོན་བཀག་པའི་དོན་ལ། ཚོད་བ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་སྲི་རོལ་གྱི་
 དོན་མེད་ན། ས་པོན་ལས་ནི་སྐྱ་གུ་སྐྱེ་བའི་བྱེད་པ་པོ་དང་། དུ་བ་ལས་མེ་གྲུབ་པ་
 ཞེས་པ་ཤེས་བྱེད་འགྲས་རྟགས་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་
 འདྲ་རྣམས་ནི་སྲི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་སྲིད་རོལ་ཞེ་ན། ས་
 པོན་དང་སྐྱ་གུ་མེ་དང་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡང་གལ་ཏེ་རྒྱ་འགྲས་དེའི་རོ་པོར་སྐོ་ལ་
 ལྷང་བ་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ངེས་པར་འབྲེལ་བའི་སྐོའི་སྣང་ཚུལ་ལ་བརྟེན་

ནས་རྒྱ་འབྲས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་འགལ་བ་དག་ནི་ཅི་
 ཞིག་ཡོད་ཅེས་པ་སྟེ། དག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་མེ་
 ཏུ་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པ་མི་འགལ་ཏེ། ཕྱི་དོན་མེད་ཀྱང་མེ་ལས་དུ་བ་སྐྱེ་བར་སྤང་ཞིང་
 སྤང་བ་ལྟར་དུ་བྱུང་བའི་སློབ་སྤང་རྒྱལ་ལ་བ་རྟེན་ནས་མེ་ཏུ་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པར་
 གཞག་ལུས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་ན་ཡོད་པའི་དོན་གྱི་གྲུབ་རྒྱལ་
 ལ་བ་རྟེན་ནས་མེ་ཏུ་སོགས་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་འཛོག་པར་མེ་ལས་དུ་བ་སྐྱེ་བར་སྤང་
 བའི་སློབ་སྤང་རྒྱལ་ཁོ་ན་ལ་བ་རྟེན་ནས་མེ་ཏུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འཛོག་ན། མེར་སྤང་དང་
 དུར་སྤང་ཁོ་ན་མེ་དུར་གཞག་དགོས་ཀྱི། དེ་མ་ཡིན་པའི་མེ་དུ་གཞག་མི་ལུས་
 སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། མེར་སྤང་དང་དུར་སྤང་ནི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་ཁས་
 གྲང་དགོས་ཏེ། གལ་ཏེ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱེན་ལས་དེས་པར་མི་སྐྱེ་ནའོ། ཞེས་
 རྗེ་སྤང་ཡང་དེའི་བག་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པར་ཁས་གྲང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན། དུ་བ་མེས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། དུར་སྤང་ཉིད་དུ་བ་ཡིན་ཀྱི།
 དེ་མ་ཡིན་པའི་དུ་བ་མེད་ཅིང་། དུར་སྤང་ནི་དབང་ཡིད་དང་དུར་སྤང་གི་བག་ཆགས་
 སད་པ་ཅམ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་དུ་བའི་རྟོགས་ལས་རྒྱ་མེ་རྟོགས་པ་
 མིན་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་མེར་སྤང་དང་། དུར་སྤང་ལས་གཞན་པའི་མེ་དུ་མེད་ཀྱང་།
 མེར་སྤང་དེ་དུར་སྤང་གི་རྒྱ་དག་ནི་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་མེ་དུ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་
 འདོད་ན་ཡང་། དུ་བའི་འབྲས་རྟོགས་གང་ལས་དེས་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་
 པར། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་གོ་རིམ་འཚོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དུར་སྤང་སྤར་འགྱུར་ཞིང་མེར་སྤང་
 ཕྱིས་འགྱུར་བ་ཡོད་པས་དུ་བ་རྒྱ་དང་མེ་འབྲས་བུར་འགྱུར་བའམ། ཡང་ན་འབྲས་བུ་

སྤར་འབྲུང་ཞིང་རྒྱ་སྤྱིས་འབྲུང་བར་འབྲུང་རོ། །དེ་ལྟ་ན་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་སྣོན་པ་
མེད་པར་སློབ་སྤྲོད་བཅའ་ལ་བརྟེན་ནས་མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འདྲིལ་པ་མི་འབྲད་དོ། །

གཞན་ཡང་ཤེས་པའི་རྣམ་མེན་པའི་མེ་དུ་མེད་ན་དུ་བས་ལ་ལ་མེ་སློབ་གྲུར་
དཔོག་པ་དེ་ལྟར་རྒྱང་ཞེ་ན། མངོན་སྤེ་བ་བྱེད་རང་ལྟར་ན། དུ་བའི་རྟགས་ལས་ལ་ལ་མེ་
ཡོད་པར་ངེས་པའི་ཚོ། རྟགས་དུ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལའི་སྤྲེང་དུ་སློབ་གྲུར་གྱི་མེ་རང་
མཚན་དབགས་པར་གང་ལས་ཤེས། གལ་ཏེ་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལ་ལ་མེ་ཡོད་
པར་ངེས་པ་ན། མེ་ཐོབ་སྤྱིར་དུ་ཞུགས་པས་ལའི་སྤྲེང་དུ་བཅོ་^༡སྤེག་^༢སོགས་གྱི་དོན་
བྱེད་པར་ཅུས་པའི་མེ་གསལ་བར་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་སྤྱི་ཞིང་། དེའི་སྤྱིར་སྤར་དུ་
བའི་རྟགས་ལས་མེ་དཔོག་པའི་ཚོ། རྟགས་དེས་སློབ་གྲུར་གྱི་མེ་དབགས་པར་གྲུབ་པོ་
ཞེ་ན། སྤྱི་རོལ་དུ་གྲུར་བའི་མེ་དུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ལུགས་དེ་ལའང་དུ་བའི་རྟགས་
གྱིས་དུ་ལྟན་ལ་ལ་སྤྱི་རོལ་དུ་གྲུར་བའི་མེ་ཉིད་དཔོག་པ་མ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་དུ་ལྟན་
ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྤྱབ་པ་ལ་དུ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚོ། རྟགས་དེས་དུ་ལྟན་ལ་ལ་
མེ་སློབ་གྲུར་དབགས་པར་སོང་བའི་ཚུལ་མངོ་^༡སྤེ་^༢བ་བྱེད་རང་སྤྱི་བ་དང་མཚུངས་ཏེ།
འདི་ལྟར་དུ་བའི་རྟགས་ལས་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ཚོ། མེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་
བ་མེད་ཀྱང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མེ་ཐོབ་སྤྱིར་དུ་ཞུགས་པ་ན། དུ་བར་སྤྲང་བའི་སློབ་དེས་
བག་ཚགས་གསལ་བར་སད་པར་བྱས་པ་ཅན་གྱི་ལའི་སྤྲེང་དུ་བཅོ་སྤེག་སོགས་གྱི་
དོན་བྱེད་པའི་མེར་མངོན་སུམ་དུ་སྤྲང་བའི་སློབ་ཉིད་ནི་སྤྱི་བར་འབྲུང་ཞིང་། སློབ་དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་མེ་རྟོགས་པའམ་ཐོབ་པར་འབྲུང་རོ། །

^༡ མ་ཕྱི། འགྲུབ་པ་ན། སྤེག *སྤེག
^༢ མ་ཕྱི། འགྲུབ་པ་ན། སྤེ *སྤེ

དེ་བས་ན་མངོ་སེམས་གཉིས་ལ་མེ་དུ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པར་འདོད་མེ་
 འདོད་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང། དུ་ལྷན་ལ་ལ་ཚོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་
 སྤྱིར། ཞེས་པའི་འབྲས་ཏྲགས་འགོད་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང། སེམས་ཚུལ་པའི་
 ལུགས་ལ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་མེ་དུ་མེད་ཀྱང་འབྲས་ཏྲགས་གྱིས་ཚོལ་
 བ་རང་གི་སློབ་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་མེ་མངོན་གྱུར་དཔོག་པ་མ་ཡིན་ལ། སློབ་ཏུ་
 གྱུར་པའི་མེ་དཔོག་པ་ཡིན་པའི་ཚུལ་མངོན་སྲོལ་དང་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །འདིས་ནི་
 རྩོགས་སྤྱི་མའི་སྐབས་སུ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་མེ་དུ་མེད་ན་འབྲས་
 ཏྲགས་གྱིས་ཚོལ་བ་རང་གི་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་མེ་དཔོག་དཔོས་པས།
 མེ་མངོན་གྱུར་དཔོག་པར་སོང་གི། སློབ་ཏུ་གྱུར་པའི་མེ་དཔོག་པ་མི་འབྲས་དོ། ཞེས་
 པ་འདིའི་ལན་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། །

དག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཤེས་པའི་རྣམ་མ་ཡིན་པའི་མེ་དུ་མེད་ཀྱང་
 འབྲས་ཏྲགས་གྱིས་སློབ་ཏུ་གྱུར་པའི་མེ་དཔོག་པ་འབྲས་དེ། དེ་མེད་ཀྱང་དུ་བའི་
 ཏྲགས་ལས་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ཚེ་མེ་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཚོང་ཡང་།
 ལུགས་པ་ན། དུར་སྤང་གིས་མེར་སྤང་གི་བག་ཆགས་སད་པར་བྱས་ཏེ། མེ་མངོན་
 སུམ་དུ་མཚོང་བའི་རྩོ་སྤྱེས་ནས་མེ་ཚོབ་པར་འགྱུར་བ་འབྲས་པའི་སྤྱིར། དེ་ནི་སྤྱི་
 རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འགྱུར་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་དེ། སེམས་རྒྱད་
 ཅེས་སོགས་རྐང་བ་བཞེན་ཡིན་ཅིང། དེའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཚུལ་པའི་
 ལུགས་ལ་མེ་མཚོང་བའི་དབང་ཤེས་གྱི་རྣམ་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་མེ་ནི། དབང་ཤེས་དེ་
 དང་བྱུང་བའི་དབྱེར་མེད་གྱི་རྣམ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན། དེ་གཉིས་སྟོན་ཅིག་དམིགས་

དེས་སྐྱ་མི་འགྲུང་རོ། །

དེས་ན་དེ་འདྲའི་མེ་དེ་རང་འཇིག་དབང་ཤེས་དང་རྒྱ་ཚོགས་གཅིག་ལས་
སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་ལྷན་པ་དེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྣམས་གཅིག་ཡིན་པའི་སྲིད། དེས་ན་
དབང་ཤེས་དེ་ནི་མེར་སྤང་གི་བག་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཞིང་། དབང་ཤེས་དེ་
ལ་སྤང་བའི་མེ་དེ་ཡང་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུར་ལྷུང་བའི་མེར་སྤང་གི་བག་ཆགས་ལས་
སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཚུ་ལ་འདི་ནི། རུར་སྤང་དབང་ཤེས་དང་། རུར་སྤང་དབང་ཤེས་ཀྱི་
ཡུལ་དུ་ལྷུང་བའི་དུ་བ་གཉིས་ལའང་རིགས་འདྲ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་
བས་ན་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་སྤང་ན་ཡོད་པའི་རུར་སྤང་གི་བག་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པའི་མེ་
དེ་རུར་སྤང་དབང་ཤེས་དང་། རུར་སྤང་གི་བག་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པར་མཚུངས་པའི་
དུ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས། ལྷི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་མེ་ལས་དུ་བ་སྐྱེ་བ་མི་འགལ་ཞེས་
པའོ། །འོ་ན་རུར་སྤང་དབང་ཤེས་ཡང་མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མངོ་
སེམས་གཉི་གའི་ལྷགས་ལ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་བས་ན་ཚིག་གི་དོན་འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་སྤང་ན་
ཡོད་པའི་མེ་དེར་སྤང་དུ་རུང་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྤང་པོ་རྒྱུར་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་མེ་
ཉིད་རུར་སྤང་གི་བག་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པའི་དུ་བར་ནི་སྤང་བའི་སློང་དང་དེའི་སྤང་
ཡུལ་དུ་ལྷུང་བའི་དུ་བ་དག་གསལ་ཞིང་སྤྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དེས་ན། ལྷི་
རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་མེ་ལས་དུ་བ་སྐྱེ་བ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །དག་དོན་ཡང་ཤེས་
སྟའོ། །གཞན་དག་སྐབས་འདིར་རུར་སྤང་གི་རྟགས་ལས་མེར་སྤང་གི་བག་ཆགས་
གསལ་བར་སང་བ་ཅན་གྱི། མེར་སྤང་གི་སློང་མ་འོངས་པ་ན་འབྲུང་རུང་དཔོག་པར་

འདོད་པ་དག་ནི་རྣམ་པར་འབྲུམས་པའི་བཤའ་པ་སྟེ། མདོ་སྡེ་བས་དུ་བའི་རྟགས་
ལས་མེད་སོག་པའི་འབྲས་རྟགས་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་ལན་ལ། འདི་ལྟ་བུའི་
རྟགས་སྒྲོར་འགོད་ཚུལ་བཤའ་པ་འབྲེལ་བ་མེད་དེ། དུར་སྤང་གི་རྟགས་ལས་མེར་
སྤང་གི་སློ་མ་འོངས་པ་ན་འབྲུང་རུང་དཔོག་མི་རུས་ཤིང་། གལ་ཏེ་རུས་ན་འང་རང་
བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་འདོད་དཔོག་པའི་སྲིར་རྟོ། །

དཔོག་མི་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྐབས་འདིའི་དུར་སྤང་དང་མེར་སྤང་ཞེས་
བ་ནི། དབང་ཤེས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་གྱི་རྟོག་པ་དང་དབང་ཤེས་ཡིན་ཀྱང་རྟོག་མེད་
ལོག་ཤེས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དུར་སྤང་མངོན་སུམ་གྱི་
རྟགས་ལས་མེར་སྤང་མངོན་སུམ་མ་འོངས་པ་ན་འབྲུང་རུང་དཔོག་རུས་པར་འགྱུར་
ལ། དེ་ལྟ་ན་དུ་བའི་རྟགས་ལས་ནི་མ་འོངས་པ་ན་འབྲུང་རུང་སྐབས་པར་འགྱུར་བས་
མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་གོ་ལོག་ཏུ་ཐལ་བ་སོ་ན་གནས་སོ། །གཞན་ཡང་སེམས་ཚམ་བས་
འབྲས་རྟགས་འགོད་བ་ན། མེར་སྤང་དངོས་སུ་སློས་དཔོག་ན། མདོ་སྡེ་བའི་འབྲས་
རྟགས་འགོད་བ་ན། སྤྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་བའི་མེ་ཡོད་དེ། སྤྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་བའི་དུ་
བ་ཡོད་པའི་སྲིར། ཞེས་འགོད་དཔོག་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་མེ་དུ་མ་ཡིན་
བཞིན་དུ་མེ་དུར་སྤང་བ་ཚམ་ཡིན་བས་དུར་སྤང་རྟགས་སུ་སློས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་
གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་དེར་སྤང་བ་ཚམ་ཡིན་གྱི།
དེ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་ལེན་དཔོག་ཤིང་། ཚུལ་འདི་ནི་སེམས་ཚམ་བའི་འཇུགས་ལ་
གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ཁས་སྤངས་ན། སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་དཔོག་པར་མཐོང་
ནས་དེ་དག་ཏུ་སྤང་བ་ཚམ་ཡིན་གྱི་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་སེམས་ཚམ་བའི་འཇུགས་ལ་

ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་ལེན་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཕྱང་པོ་
སྤེའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་བྱ་པལ་མོ་ཆེ་ཞེག་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་
པའི་ལོག་པར་རྟ་བམི་བཟད་པ་ལེན་དགོས་ཤིང་། དོན་འདི་ནི་ཁོ་བོས་ཚད་མ་ཡིད་
གྱི་སྲུང་སེལ་དུ་རྒྱས་པར་བཀག་ཟིན་ཏོ། །

དེ་བས་ན་མངོ་སྤེའི་བས་ཁྲིད་ལ་མེ་དུར་སྐྱང་བ་ཙམ་དུ་བཟད་གྱི། དེ་དག་ལས་
ཐ་དད་པའི་མེ་དུ་རང་མཚན་ཅུང་བཟད་ཀྱང་མེད་པས་དུ་བའི་རྟགས་གྲིས་སློག་གྱུར་
གྱི་མེ་དཔོག་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ལ། ཐོག་མར་དུ་བ་སྐྱང་ཞིང་། དེ་རྗེས་མེ་སྐྱང་
བས་དུར་སྐྱང་རྒྱ་དང་མེར་སྐྱང་འབྲས་བུར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དུ་བས་མེ་
སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་མི་འཐད་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་གོ་ལོག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་ཅོད་པ་ལ། དེ་ལྟར་འདོད་དོ་ཞེས་ལན་མ་འདེབས་ཤིག། དེས་ན་འདི་ལྟར་སྐྱབ་
དག་གིས་ནི་རང་ཉིད་ལ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་གི་སྐྱབ་པའི་མཐའ་གང་གི་ཡང་སྤོགས་
ཙམ་ཡང་སློ་ལུལ་དུ་མ་ཤར་བ་མཚོན་པའི་དོ་ལ་ཐབས་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་འོན་ཀྱང་མངོ་དང་འགལ་བ་མེད་པར་སྟོན་པ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་
ན། སློབ་དཔོན་སྤོགས་གྱི་སྤང་པོས། ཚད་མ་མངོར། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་སྤངས་པ་
ལ་བརྟེན་པའི་སློ་རྩལ་གཉིས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་འབའ་ཞེག་གསུངས་གྱི། ཕྱི་དོན་
བཀག་པའི་སློ་ནས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་འདི་དག་ཅིའི་ཕྱིར”¹ མ་གསུངས་ཞེ་ན། གང་
ཞེག་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བཀག་ནས་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་དངོས་སུ་བརྟེན་པའི་སློད་དུ་
དུང་བའི་ཚོལ་བ་མཁས་པ་རྣམས་ལ། སློ་རྩལ་གཉིས་སུ་སྟོན་པའི་ཆེ་རིགས་པ་རི་

¹ མ་ཕྱི། ༡༡༥ན་༡ན། -+། *་

སྐད་བཤད་པ་འདི་ལྟ་བུའི་སྐོ་ནས་བརྗོད་པའི་རྒྱལ་འདི་ཡོད་པ་ཡིན་པས། སྐོ་བ་
དཔོན་ཡང་འདི་ལྟ་བུའི་སྐོ་རྒྱལ་གཉིས་སུ་སྐྱུ་བ་པའི་རིགས་པ་མི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་
མོད། འོན་ཀྱང་ཚད་མ་མདོར་ནི། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྐོ་དུ་
མི་རུང་པའི་རྒྱལ་བ་དག་གི་དོད། ཕྱི་རོལ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སུ། སྐོ་རྒྱལ་གཉིས་སུ་
པའི་རིགས་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་སྟན་ཅིག་
དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་འབྲུབ་བར་མ་བྱེད། སྐོ་རྒྱལ་གཉིས་དེའང་ནི་སྟན་ཅིག་
སྤོང་བར་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འབྲུབ་པོ། །

གསུམ་པ་ཕྱི་དོན་ཁས་སྦངས་པའི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མེད་དུ་འདོད་པ་ལ་
དགག་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ལ། དུལ་གཅིག་ལ་དམིགས་པའི་དབང་ཤེས་ཐམས་
ཅད་སྤང་རྒྱལ་བྱུང་མེད་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ་བ་དང་། དབང་ཤེས་འབྲུལ་པ་ལ་རྗེ་
སྤང་སྤང་བ་བཞེན་གྲུབ་པར་ཐལ་བ་དང་། ཐལ་ཉེ་རིང་ལས་ཕྱུལ་གསལ་མི་གསལ་
ཀྱི་བྱུང་བར་མེད་ཐལ་བ་དང་། གཟུང་དོན་སྐད་ཅིག་མ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་འཛིན་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་པོའི་མདོན་སུམ་དེ་རང་གི་གཟུང་དོན་ལ་
དམིགས་ནས་དེའི་རྣམ་པ་དེར་སྤང་བ་མིན་ན། སྤོན་པོ་དེའི་དོན་ཅན་གྱི་ཡིད་དབང་
པོའི་མདོན་སུམ་ཀུན་ནི་ཕྱུལ་སྤང་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞེན་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་འབྱུང་བར་
ཐལ། དོན་གྱི་རང་བཞེན་གཅིག་སྟག་སྟད་དུ་འཛིན་པར་བྱུང་བར་མེད་པའི་ཕྱིར་
འདོད་མི་རིགས་ཉེ། ཡིད་བྱེད་གོམས་པ་ཆེ་རྒྱུད་དང་། དུལ་ཐག་ཉེ་རིང་དང་གསལ་
མི་གསལ་གྱི་དབང་པོའི་བྱུང་བར་གྱིས་ཕྱུལ་གསལ་བ་དང་། མི་གསལ་བ་དང་།
འཛེན་མ་ལ་སོགས་པ་སྤང་བ་ཐ་དད་པའི་སྐོ་ནས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དུ་མ་དོན་སྤོན་

སོ་གཅིག་ལ་སྐྱེན་མོང་དུ་དམིགས་པ་མཐོང་བའི་སྲིད། དུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཁས་ལེན་པ་
ལ་ཡང་ཉེས་པ་དེ་མེད་དམ་ཞེ་ན། འོན་ཏེ་སྤོང་སོ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང་།
སྤོང་སོ་དེའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་སྤོང་སོ་ལོ་མངོན་སུམ་དེ་ནི་རྒྱའི་
ཁྲད་པར་གཞན་འགའ་ཞིག་ལས་ཀྱང་གསལ་མི་གསལ་སོགས་ཆ་འགའ་ཡིས་ནི།
སྤང་ཚུལ་ཐ་དད་པར་འགྱུར་པ་མི་འགའ་ཉེ། དཔེ་འདི་ལྟར། ས་ལ་བརྟེན་ནས་སུ་པ་
དེ་ཡི་ནི་གཟུགས་དང་འདྲ་བར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཡང་རྒྱའི་ཁྲད་པར་འགའ་ཞིག་ལས་
ནི་ཆ་འགའ་ཡིས་སུ་རྣམས་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྲད་པར་ཐ་དད་པར་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་
པ་བཞིན་གོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་པ་ལ་དུལ་གྱི་རྣམ་པ་འཆར་བ་མེད་ན། མར་མེ་ལ་
སོགས་པའི་ཅེ་མོར་དགྱིལ་འཁོར་ནི་མ་བྱའི་མདོངས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་སྤོང་དང་དམར་
དང་མདངས་གསལ་བར་མིག་མི་གསལ་བས་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་མེད་
བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཤར་བ་མ་ཡིན་པར། དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་ངོལ་གྱི་དོན་དངོས་སྐྱབས་སྤྲད་དུ་
མཐོང་བ་ཡིན་པར་ཐལ་ཞིང་། དེ་འདོད་ན་དབང་སོ་གསལ་ལ་ཅི་རུས་མེད་དེ། དབང་
སོ་གསལ་བ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་སྤང་བར་ཐལ་ཞིང་། ཡང་དག་མཐོང་ན་དེ་མཐོང་བ་
དབང་སོ་ཉམས་པའང་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཉེ། མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་མིག་བསམ་གཏན་གྱིས་སྤངས་པ་ལྟར་དུ། དེ་འདྲ་མཐོང་བའི་
མིག་ཀྱང་རབ་རིབ་གྱིས་སྤངས་ནས་ཐ་མལ་བའི་དབང་སོ་སྤོང་མེད་གཞན་གྱིས་
དུལ་ལས་འདས་པའི་དོན་མཐོང་བ་ཡིན་པར་ཐལ་ཞིང་། དེ་འདྲའི་མིག་ཤེས་དེ་ལ་
གཞན་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་ཁྲ་ཁོར་བས་དབེན་བའི་མར་མེའི་ཅེ་མོ་དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་

བྱུང་གསལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་པར་ཐལ། ལྷོ་ཁོང་བས་དཔེན་པའི་མར་མེའི་ཅེ་མོ་ཉེ་
བར་གནས་པ་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོད་པའི་མིག་ཤེས་སྒྲོན་མེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཞན་ཡང་མར་མེའི་ཅེ་མོ་ལྷོ་ཁོང་བས་སྤང་བའི་མིག་ཤེས་ལ་ལྟ་བུ་པོ་རང་
ཉིད་དང་མར་མེའི་བར་གྱི་སྤང་བ་བར་སྤང་གི་ཁ་དོག་སྐྱེ་བོ་མེད་མེད་པོ་དང་། མིག་
གི་དབང་པོ་དང་། མར་མེ་ལྟ་འདོད་ཀྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམས་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་ལྗོ་
མར་མེ་གཅིག་གིས་པན་པའི་རུས་པ་ཚད་མས་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི། ལྷོ་ཁོང་བས་པན་
པའི་རུས་པ་ཚད་མས་མ་མཐོང་བ་དེས་ན་མར་མེ་ལས་གཞན་པའི་ལྷོ་ཁོང་བ་ནི་
མིག་ཤེས་དེའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་མིན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་སྤྱི་རོལ་དུ་
གྱུར་བ་ཡང་རི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་གཟུང་དོན་ནི་མེད་
དོ། །གལ་ཏེ་ལྷོ་ཁོང་བ་དེ་ཉིད་སློབ་དེའི་གཟུང་ཡུལ་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ན། དེ་ལོ་ན་ཡིན་ནམ།
དེ་དང་མར་མེ་གཉི་ག་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། སློབ་དེ་འབྲུ་ཚོས་ཅན། ལྷོ་ཁོང་བ་དེ་ལྟར་
མར་མེ་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་པར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷོ་ཁོང་མར་མེས་
དཔེན་པའི་དོན་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཚོས་ཅན། མར་མེ་དང་ལྷོ་ཁོང་བ་གཉི་ག་དག་ཀྱང་། ལྷོ་ཁོང་གི་རྒྱ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། འགལ་རྒྱུན་མེད་ཅིང་སྤང་བ་འདད་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ་པོ་དེ་དང་སྤྱི་རོལ་
སྤྱི་མར་མེ་ཉེ་བ་ཅོམ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ལ། དེགས་པ་དངོས་དང་། དེའི་སྒྲོན་སྤོང་དགག་པ་དང་། དོན་
བསྐྱེ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཡུལ་གཅིག་ཉིད་ཉེ་རིང་ལ་
སོགས་ལྷོ་ཁོང་བ་གྱིས་གསལ་དང་མི་གསལ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཤེས་པས་ཡུལ་རྣམ་

མེད་སྤྱད་མེད་ཏུ་འཛིན་པས་བྱེད་པའི་སྤྱི་དུ།

གཉིས་པ་དེའི་སྐྱོན་སྐྱོད་དགག་པ་ལ་གཉིས། ལྷང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྱོན་སྐྱོད་
 དགག་པ་དང་། ལས་ལ་བརྟེན་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཡུལ་དབང་
 བར་གྱིས་སྤང་བའི་བྱུང་བར་ལས་གསལ་མི་གསལ་“དེར”¹ འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། རྣམ་
 པའི་བྱུང་བར་ལས་མ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། ལྷང་བས་དོན་དེ་ཚོད་ཅིང་སྐྱིབ་པ་ཡིན་ནམ། མ་
 ཚོད་ཅིང་མ་བསྐྱིབས་པ་དག་ཡིན། སྤྱི་མ་ལྟར་ན་ཐག་ཉེ་རིང་གཉི་ག་ནས་གསལ་
 བར་མཐོང་བར་མཚུངས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐྱིབ་བྱེད་མེད་པར་རྣམ་མེད་ཏུ་
 མཐོང་བར་མཚུངས་པའི་སྤྱི་དུ། ཞེས་པའོ། །དང་པོ་ལྟར་ན། ཐག་ཉེ་རིང་གཉི་ག་ནས་
 མི་མཐོང་བར་མཚུངས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། བར་ཏུ་སྐྱིབ་བྱེད་གྱིས་བསྐྱིབས་ཤིང་
 ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་སྤྱི་དུ། གལ་ཏེ་སྤང་བའི་བྱུང་བར་སྐྱིབ་བྱེད་ལ་མི་འདོད་
 གྱི། ལྷང་བས་ཡུལ་གསལ་བར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་པ་ལ། ཡུལ་ཐག་རིང་བའི་ཆེ་
 ལྷང་བ་དེ་ཉིད་མི་གསལ་བས་ཡུལ་“དེའི”² ཆ་སྤྱོད་འགའ་ཞིག་ནི་མ་མཐོང་ལ། ཐག་
 ཉེ་བ་ནས་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་དེའི་སྤྱི་དུ། ཐག་ཉེ་རིང་ལས་ཡུལ་གསལ་མི་གསལ་ཐ་
 དང་ཏུ་སྤང་བྱི། །ཡུལ་གྱི་རྣམ་པའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། སུམ་པ་གཅིག་ཉིད་ལ་
 ཐག་ཉེ་རིང་ནས་ལྟ་བའི་ཆེ། ཆ་ཅན་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་སུམ་པའི་གཅིག་སུ་དེ་ཉིད་
 གསལ་བར་མཐོང་བ་དང་མི་མཐོང་བའི་བྱུང་བར་ཐ་དང་གང་ལས་ཡིན་ཏེ། མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེ་ཉིད་རྣམ་མེད་སྤྱད་མེད་ཏུ་མཐོང་བར་བྱུང་བར་མེད་པའི་སྤྱི་དུ། དེས་ན་
 ཐག་ཉེ་རིང་ནས་ལྟ་བའི་ཆེ། སུམ་པའི་ཆ་ཤས་སྤྱོད་འགའ་ཞིག་མཐོང་མ་མཐོང་གི་

¹ མ་གྱི། ༡༡༦ནམ་ན། དར * དེར
² མ་གྱི། ༡༡༦པའདྲ། དའི * དེའི

ཁྱད་བར་ཡོད་བར་མ་ཟད། བྱམ་བ་རང་ཡང་གསལ་བར་མཐོང་མ་མཐོང་གི་ཁྱད་
བར་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྣམ་པར་དང་བཅས་ན་འཐད་གྱི་ཐུག་སྲད་དུ་འཛིན་ན་
མི་འཐད་ཅེས་པའི་དོན་ཏོ། །

གཞན་ཡང་བྱམ་བ་ལ་ཐག་ཉེ་རིང་ནས་ལྟ་བའི་ཚེ། བྱམ་བ་ལ་ཡོད་པའི་སྤྲ་བའི་
རྒྱལ་དུ་མ་ཐ་དད་དུ་མཐོང་བ་དང་མི་མཐོང་བའི་ཁྱད་བར་ཐ་དད་པ་གང་ལས་ཡིན་ཉེ་
མ་ཡིན་བར་ཐལ། དེ་གཉི་གའི་ཚེ་བྱམ་བ་རྣམ་མེད་ཐུག་སྲད་དུ་མཐོང་བ་ཁྱད་མེད་པའི་
སྤྱིར། དེས་ན་རྒྱུ་ལ་སྤྲ་མ་གཉིས་གྱིས་ཆ་ཤས་སྤྲ་མ་ཟད། ཆ་ཅན་བྱམ་བ་རང་ཉིད་
ཀྱང་གསལ་བར་མཐོང་མ་མཐོང་གི་ཁྱད་བར་མི་འཐད་བར་འགྱུར་ཞེས་བསྟན་ལ།
རྒྱུ་ལ་སྤྲ་མ་གཉིས་གྱིས་དེའི་ཆ་སྤྲ་མོ་འགའ་ཞིག་ནི་མཐོང་མ་མཐོང་གི་ཁྱད་བར་ཡང་
མི་འཐད་བར་ཡང་འགྱུར་ཉེ། ཆ་ཅན་ཐུག་སྲད་དུ་བརྒྱུང་བར་ཁྱད་མེད་པའི་སྤྱིར། ཞེས་
བསྟན་ཅིང་། དེ་ཡང་བྱམ་བ་རྣམ་མེད་ཐུག་སྲད་དུ་སྤྲང་ན། བྱམ་བའི་ཆ་ཤས་ཐམས་
ཅད་རྣམ་མེད་ཐུག་སྲད་དུ་སྤྲང་དགོས་པས་བྱམ་བ་མཐོང་ནས་བྱམ་བའི་ཆ་ཤས་སྤྲ་མོ་
མ་མཐོང་བ་མི་སྤིད་ཅེས་པའི་དོན་ཏོ། །ལྷ་དབང་སློབ་པེ། གཟུང་བའི་དོན་དེ་རགས་
པའི་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་ནལ། སྤྲ་བའི་ཆ་མེད་དུ་མ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། སྤྲ་མོ་དོན་
གཅིག་མཐོང་བ་དང་། །མི་མཐོང་ཐ་དད་གང་ལས་ཡིན། ཞེས་པའི་སློབ་ཡོད་ལ།
གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྤྲ་རྒྱལ་དུ་མ་ཐ་དད་མཐོང་། །མི་མཐོང་ཐ་དད་གང་ལས་ཡིན། ཞེས་
སྤྲུང་ནས། འདི་ཉིད་སྤྲ་མོ་གྱི་དོན་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་
མི་འཐད་དེ། མཐའ་གཉིས་པོ་དེ་ཞིགས་པ་ཅེས་གྱིས་སྤྲ་མོ་གྱི་དོན་དགག་བར་མི་
བྱས་པའི་སྤྱིར་ཉེ། མདོ་སྤེ་པས། སློབ་པོ་རགས་པའི་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པ་དང་། སྤྲ་

བའི་ཆ་མེད་དུ་མ་ཡིན་པའི་གཉི་ག་རང་ལུགས་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་ཞེགས་
པའི་ཕྱིར་དང། རྩེ་བྲག་སྐྱ་བ་ཡང་སྡོན་པོ་དེ་གཉིས་གང་དུ་ཡང་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་
དང། མདོ་སྤེལ་བ་དང་རྩེ་བྲག་སྐྱ་བ་གཉི་ག་ཡང་རྩལ་སྐྱུ་ཡང་གར་བ་ཁས་ལེན་ཞིང།
རྩལ་སྐྱུ་ཡན་གར་བ་ཡིན་ན། རགས་པའི་ཆ་མེད་གཅིག་དང་སྤེལ་བའི་ཆ་མེད་དུ་མ་
གཉི་ག་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་
ཚོལ་བ་གཙོ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདོད་བ་གཉིས་པོ་འདིར་མཐའ་མ་ཚོད་ཀྱང། གཉིས་པོ་
འདིར་མཐའ་བཅད་ནས་འགོག་པ་ཕྱི་དོན་འགོག་པ་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པ་
ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ནི་རོ་མཚར་རོ། །དེའི་ཕྱིར། འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་བོད་
ཀྱི་རྒྱལ་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པ་པལ་ཆེ་བ་ནི། དེ་བོད་གི་ཆལ་སྐྱགས་པར་ཟད་དོ། །

གཞན་ཡང་ཚུལ་འདི་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་ན། མཐོང་མི་མཐོང་གི་ཁྱད་པར་
མི་འཐད་ཅེས་འགོག་པའི་རིགས་པར་སོང་གི། རྣམ་པ་མེད་ན་མཐོང་མི་མཐོང་གི་ཁྱད་
པར་མི་འཐད་ཅེས་འགོག་པར་མ་སོང་བས་སྐབས་དོན་ལས་ཉམས་སོ། །རྒྱན་མཁན་
པོ་ལྟར་ན། འདི་ཉིད་ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་ཅིང་ཤེས་པ་རྣམ་མེད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱི་རོལ་བ་
ཁ་ཅིག་གི་འདོད་བ་འགོག་པ་ལ་སྐྱར་ནས་བཤད་ཅིང། གལ་ཏེ་དེར་ཡང་མཐོང་མེད་
ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་བྲག་པའི་འདོད་བ་འགོག་པ་ཡིན་པས། སྤེལ་བའི་གཉི་གའི་ཕྱོགས་སུ་
སྐྱ་བ་པོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ན་ཡང་མ་འབྲེལ་པའི་སྡོན་མེད་དོ། །

གལ་ཏེ་སྤང་བ་གསལ་མི་གསལ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཆ་ཅན་སུམ་པའི་
གཟུགས་ཀྱང་གསལ་མི་གསལ་གྱི་སློབ་ཐད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་སྤང་
བ་གསལ་མི་གསལ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་སུམ་པ་མཐོང་བའི་སློབ་སྤང་བ་གསལ་མི་

གསལ་ཐ་དད་ཏུ་འགྱུར་བར་ཁས་ལེན་ན། རྫོང་ལ་རྣམ་པ་མེད་པ་འགལ་ཞིང། ལྷང་བ་
གསལ་མི་གསལ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་བྱམ་པ་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་ཏུ་འགྱུར་བར་
འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ལྷང་བ་གསལ་མི་གསལ་གང་ལས་བྱམ་པ་གསལ་མི་
གསལ་ཐ་དད་པར་འགྱུར་བ་མེད་པར་ཐལ། ལྷང་བ་དང་བྱམ་པ་འབྲེལ་མེད་དོན་
གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྒྲེ། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཚོས་གཞན་ཐ་དད་པས་གཞན་ཐ་དད་
ཏུ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་ཐག་རིང་བའི་ཚེ། ལྷང་བ་དེ་ཡང་རྒྱ་མཚན་ཅིས་མི་གསལ་བ་
ཡིན་ཞེས་དེས་པས་དུ་བ་དང་ཁྱག་སྒྲ་སོགས་གྱི་རུལ་གྱིས་ལྷང་བའི་རུལ་བསྐྱིབས་
པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་དེ་དག་ཐག་ཉེ་བ་འདིར་ལྷང་བའི་རུལ་གྱི་སྐྱིབ་བྱེད་ཅིས་མ་
ཡིན་ཞེས་དེས་པས། སྐྱིབ་རུལ་སྐབ་ཅིང་ཉུང་བའི་ཕྱིར་དོ། ཞེ་ན། འོ་ན་ཐག་ཉེ་བའི་
ཚེ་ལྷང་བའི་རུལ་ཡང་སྐབ་ཅིང་ཉུང་བ་དེ་ལྟ་ཉིད་ཏུ་ཐལ། ཐག་ཉེ་བའི་རྒྱ་མཚན་
གྱིས། སྐྱིབ་རུལ་སྐབ་ཅིང་ཉུང་བ་གང་ཞིག །རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་
ཐག་ཉེ་བ་ཅོམ་གྱིས་ལྷང་བ་ཆེས་མི་གསལ་བར་ཐལ་ལོ། །ཐག་ཉེ་བ་ལས་གཞན་ཏུ་
ཐག་རིང་པའི་གཞུགས་ལ་ལྟ་བུ་ན། ལྷང་རུལ་ཡང་སྐབ་མིན་མང་པོ་ཡོད་པ་ཉིད་ཏུ་
ཐལ། དེའི་ཚེ་སྐྱིབ་རུལ་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་གང་ཞིག །རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།
གལ་ཉེ་ཐག་ཉེ་བ་ཉིད་ལྷང་ཆེས་གསལ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ན། རྗེ་མ་ལ་སོགས་པ་མིག་ལ་
ཤིན་ཏུ་ཉེ་བ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་ལྷང་བ་ཆེར་གསལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྗེ་མ་དེ་ཡང་
མིག་ཤེས་ལ་ཆེས་གསལ་བར་ལྷང་བར་འགྱུར་དོ། །

གཉིས་པ་ལས་ལ་བརྟེན་པའི་ལན་དགག་བ་ཞི། གལ་ཉེ་ཐག་ཉེ་རིང་ནས་སྡོན་

བོ་ལ་ལྟ་བུ་དེར་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པ་ཚོས་དང་ཚོས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་
 སྐྱེས་པའི་གཟུགས་གཞན་ཞིག་ལྷུ་ལ་དབང་སོར་འགྱུར་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་ཐག་ཉེ་
 བ་ནས་བལྟ་བའི་ཚེ། ལས་གཟུགས་དེ་གསལ་ཞིང་། ཐག་རིང་བ་ན་ལས་གཟུགས་དེ་
 མི་གསལ་བས་ཐག་ཉེ་རིང་ནས་བལྟ་བའི་ཚེ། སྡོན་སོ་གསལ་མི་གསལ་གྱི་སྣང་བ་
 ལྡུང་བ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་ནོ། ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུ་སྡོན་སོ་དང་ལས་
 གཟུགས་དེ་དག་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་དུ་བསྐྱིབ་བྱ་སྐྱིབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་ཕྱིར།
 སྡོན་སོ་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བ་ནི། ལས་གཟུགས་ཀྱིས་སྐྱིབ་བར་བྱེད་བར་འགྱུར་བས།
 སྡོན་སོ་ལ་ལྟ་བུ་སོ་དེ་ལ་ཐག་ཉེ་རིང་གང་ནས་བལྟས་ཀྱང་ལས་གཟུགས་གཅིག་ལུ་
 ལྡུང་བར་འགྱུར་གྱི། སྡོན་སོ་སྣང་མི་སྲིད་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཉེ། དེའི་ཚེ་ལྷུ་ལ་དབང་
 བར་དུ་ལས་གཟུགས་ཀྱིས་ཚོད་ཀྱང་ལྷུ་ལ་དེ་ལས་གཟུགས་ཀྱིས་མ་བསྐྱིབས་
 སོ། །ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན། ཐག་ཉེ་བ་ནས་བལྟ་བའི་ཚེ། ཅིག་ཆར་དུ་གསལ་བའི་རང་བཞིན་
 གྱི་ལས་གཟུགས་དང་སྡོན་སོ་སོ་སོར་མཐོང་བར་འགྱུར་ཞིང་། ཐག་རིང་བ་ནས་བལྟ་
 བའི་ཚེ། མི་གསལ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་སྡོན་སོ་དང་ལས་གཟུགས་དག་ཅིག་ཅར་དུ་སོ་
 སོར་མཐོང་བར་འགྱུར་དགོས་ནའང་། དེ་ལྟར་སོ་སོར་སྣང་བ་མ་མཐོང་བའི་སྲིད་མི་
 འཐད་དོ། །

གལ་ཉེ། ཐག་ཉེ་རིང་ནས་བལྟ་བའི་ཚེ། ལས་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་དོན་
 གཞན་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་། མཐོང་བ་མེད་པ་ཚོས་དང་ཚོས་མ་ཡིན་པའི་
 ལས་ཀྱིས་ཐག་རིང་བའི་ཚེ་གཅིག་གསལ་བ་བསྐྱིབས་ནས་ལྷུ་ལ་དེ་མི་གསལ་བར་
 ལྡུང་བར་བྱེད་ཅིང་། ཐག་ཉེ་བའི་ཚེ་གཅིག་མི་གསལ་བ་བསྐྱིབས་ནས་གསལ་བར་

སྤང་བར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། མ་མཐོང་བ་ཚོས་དང་ཚོས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཚོས་ཅན། ཁྱིད་
 གྱིས་ཐག་ཉེ་རིང་ནས་བལྟ་བའི་དབང་ཤེས་དེ་ལ་ཡུལ་གསལ་མི་གསལ་དུ་སྤང་བར་
 ཅི་ཞིག་བྱེད་དེ་བྱེད་པར་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱིད་གྱིས་བྱེད་པ་གང་གིས་ཐག་ཉེ་བ་
 ཅན་ལྟ་བའི་དབང་ཤེས་ལ་ཡུལ་གསལ་བ་ལ་མན་འདོགས་པའི་དོན་དང་། ཡུལ་མི་
 གསལ་བ་ལ་དོན་མིན་པ་གཞོད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ། ཐག་
 རིང་བ་ནས་ལྟ་བའི་ཚོ། ཡུལ་མི་གསལ་བ་ལ་མན་འདོགས་པའི་དོན་དང་། ཡུལ་
 གསལ་བ་ལ་དོན་མིན་པ་གཞོད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདི་
 དག་གི་དོན་ལ་གངས་རིའི་ཁྲིད་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས། དེ་དག་རྣམས་ནི་
 མན་ཚུན་དུ་སྐྱབ་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ལ་གཟུགས་གསལ་མི་གསལ་གཉིས་པོ་མན་
 ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་བསྐྱབས་པར་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར་ཞེས་ཀྲིས་པ་ལ་སྤྱར་
 ཅན་གལ་ཉེ་བསྐྱབས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ཕྱིར་སྤང་བ་ནི། སྐྱབ་བྱེད་དེ་ལ་གཅིག་སྤང་འགྱུར་
 རོ་ཞེས་པ་ལས་གཟུགས་གཉིས་པོ་རང་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་སྤང་བ་མན་ཚུན་སྐྱབ་
 པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དབང་ཤེས་དེ་ལ་ལས་གཟུགས་གསལ་མི་གསལ་གཉིས་པོ་
 གང་རུང་གཅིག་ཁོ་ན་སྤང་བར་འགྱུར་རོ། །

དེ་མ་བསྐྱབས་ན་ཅིག་ཅར་ནི། གསལ་དང་མི་གསལ་རང་བཞིན་དག་མཐོང་
 འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ལས་གཟུགས་གཉིས་མན་ཚུན་མ་བསྐྱབས་ན། ཐག་ཉེ་རིང་
 ཅན་བལྟ་བའི་དབང་ཤེས་གཉི་གས་ཀྱང་། ཅིག་ཅར་དུ་གསལ་མི་གསལ་གྱི་རང་
 བཞིན་གྱི་ལས་གཟུགས་དག་མཐོང་བར་མཚུངས་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་དེ་གཉི་
 གས་ལས་གཟུགས་དེ་གཉི་ག་མ་བསྐྱབས་པར་མཐོང་རུང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་

འཆད་མོད། འདི་དག་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ། འབྲེལ་མེད་གྱི་འི་བ་བྱས་བ་རང་ལའང་
མཚུངས། །ཁས་ལེན་མེད་པའི་ཐལ་འགྲུར་ལན་གཉིས་སུ་འཕངས་པའི་སྲིར་རྟོ། །དེ་
ཡང་འདི་ལྟར། གྲེ་བལ་བས། གལ་ཏེ་དེར་ཡང་མཐོང་མེད་ལ། །བརྟེན་ནས་གཟུགས་
གཞན་འབྲུང་འགྲུར་ན། ཞེས་སྐྱས་པའི་དོན་ནི། ཐག་ཉེ་བའི་ཆེ་ལས་གཟུགས་
གསལ་བ་གཞན་འབྲུང་ལ། ཐག་རིང་བའི་ཆེ་ལས་གཟུགས་མི་གསལ་བ་གཞན་
ལུལ་དབང་བར་དུ་འབྲུང་ངོ་ཞེས་སྐྱས་གྱི། ཐག་ཉེ་རིང་ནས་བལྟ་བ་གཉི་གའི་ཆེ་འང་
ལུལ་དབང་བར་དུ་ལས་གཟུགས་གཉིས་ཀ་འབྲུང་བར་མ་སྐྱས་སོ། །

དེས་ན། རྟོགས་སྣ་མ་སྐྱ་བ་པོའི་འདོད་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་བ་ལ། ལས་གཟུགས་
གཉིས་པན་ཚུན་བསྐྱབས་སམ་མ་བསྐྱབས་ཞེས་འདི་བ་ནི། འབྲེལ་མེད་གྱི་འི་བ་
ཡིན་ལོ། །དེའི་སྲིར། དེ་ལྟར་འི་ས་ནས་འཕངས་པའི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་རང་ལ་ཡང་
མཚུངས་པར་འགྲུར་ཏེ། འདི་ལྟར་ཐག་ཉེ་བ་ནས་བལྟ་བའི་ཆེ་མིག་ཤེས་ལ་བྱས་
གཟུགས་གསལ་བར་སྤང། ཐག་རིང་བའི་མིག་ཤེས་ལ་མི་གསལ་བར་སྤང་ན། བྱས་
གཟུགས་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་དེ་གཉིས་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་
བསྐྱབས་སམ་མ་བསྐྱབས། བསྐྱབས་ན། དབང་ཤེས་དེ་གཉི་ག་ལ་བྱས་གཟུགས་
གསལ་བ་གཅིག་སུ་སྤང་བར་ཐལ། དེ་གཉི་ག་ལ་གཉི་ག་སྤང་རུང་གང་ཞིག །གསལ་
བས་མི་གསལ་བ་བསྐྱབས་པའི་སྲིར། འཁོར་གསུམ་བྱུང་མཚམས་དང་བཅས་བ་
ཁས་གྲངས་སོ། །མ་བསྐྱབས་ན་དབང་ཤེས་དེ་གཉི་གས་གསལ་མི་གསལ་གྱི་བྱས་
གཟུགས་གཉི་ག་མཐོང་བར་མཚུངས་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་དེ་གཉི་གས་བྱས་
གཟུགས་དེ་གཉི་ག་མ་བསྐྱབས་པར་མཐོང་རུང་དུ་ཡོད་པའི་སྲིར། ཡང་འཁོར་

གསུམ་ཁས་སྒྲུང་སྟོ། །དེ་ལ་གཉིས་སྒྲུང་འགྲུང་ཞེས་པའི་དོན་དུ། བསམས་པའི་
 ཐལ་འགྲུང་གི་གསལ་བ་ཁས་ལེན་ལ་མི་འགོ་ཞིང་། དེ་མ་བསྐྱེབས་ན་ཅིག་ཅར་ནི།
 ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་སྐྱེས་པའི་ཐལ་འགྲུང་གི་རྟགས་ཁས་ལེན་ལ་མི་འགོ་སྟེ།
 ལྷོགས་སྐྱ་སྐྱ་བ་པོས་ཐག་ཉེ་བ་ནས་བལྟ་བའི་ཚེ། གསལ་བའི་ལས་གཟུགས་མཐོང་
 གི་མི་གསལ་བའི་ལས་གཟུགས་མི་མཐོང་ཞིང་། ཐག་རིང་བའི་ཚེ། དེ་ལས་བསྐྱོག་
 བར་སྐྱེས་ཀྱི། གཉི་གའི་ཚེ། གཉི་ག་མཐོང་རུང་དུ་མ་སྐྱེས་པའི་སྤྱིར་དོ། །དེ་ཡང་རྟོག་
 རྱེད་དག་གིས་རི་རྐྱད་སྐྱེས་པ་འདི་ནི། ལྷ་དབང་སློང་དང་། རྒྱན་མཁན་པོ་གང་གི་ཡང་
 དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། བོད་དག་གིས་རང་རང་གི་སློ་གྲོས་ཀྱི་མཚང་གསལ་བར་
 རྱ་བའི་སྤྱིར་སྐྱེས་པ་ཚམ་དུ་ཐད་ལ། ལྷོགས་འདི་ལ་ད་དུང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་དུ་
 ཡོད་མོད་ཀྱི་ཡི་གེ་མངས་བསམ་འཛིགས་ཉེ་མ་བྲིས་སོ། །

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། རི་རྐྱད་བཤད་པ་དེ་དག་གི་སྤྱིར་དོན་ལ་བརྟེན་
 བས་སྐྱེས་པར་གྱུར་བའི་སློང་བ་དབང་ཤེས་རྣམས་ཐག་ཉེ་རིང་སོགས་ཅི་ལྟར་ཡོད་
 པའི་རྒྱ་བཞིན་དུ། དུལ་གསལ་མི་གསལ་གྱི་རྣམས་པ་ཐད་དང་འཛིན་པར་བྱེད་དེ། །དེ་
 ལས་ལྷག་མ་ཤེས་པ་རྣམས་མེད་དུ་འདོད་པ་དག་གིས་གང་སྐྱེས་པ་དེ་དག་རྣམས་ནི་
 སློ་གྲོས་ངན་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བའི་ལྷགས་ངན་ཡིན་ལོ། །བཞི་བ་གཟུང་དོན་རྐྱད་
 ཅིག་མ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་འཛིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་ལ། རིགས་པ་དངོས་དང་།
 ལྷོན་སློང་དགག་པ་གཉིས། དང་བོ་ནི། ཤེས་པ་སྐྱ་དང་མར་མེ་རྣམས། རང་འཛིན་
 མཛོན་སྐྱེས་དང་ནི་ཅིག་ཤོག་མཛོན་སྐྱེས་དེ་རྒྱབ་པའི་སློ་སྤྱེད་བྱེད་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 བ། དེ་དག་ལས་སྐྱ་མའི་དུས་སྐྱ་བྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་། རྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་

ནི་མངོན་སུམ་དང་བྲན་ཤེས་ཀྱི་དུས་ན་ཞིག་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚོན་གང་གིས་མངོན་
སུམ་དང་བྲན་ཤེས་ལ་རང་དུས་ན་མེད་པ་དེ་དག་རྣམ་མེད་སྤྱུག་སྤྲད་དུ་གསལ་བར་
འགྲུང་ཞེས་པ་སྟེ། དག་དོན་ནི། ཤེས་པ་སྤྲད་མར་མེ་རྣམས་ཚོས་ཅན། རང་འདྲིན་
མངོན་སུམ་དང་བྲན་ཤེས་ལ་རྣམ་མེད་སྤྱུག་སྤྲད་དུ་སྤྲང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་
གི་དུས་ན་ཞིག་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་ལས་དུས་སྤྲད་ལྷུང་ཟེན་པའི་
སྤྲད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་གི་སྤྲད་ལྷུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་ཡིན་ན་སྤྱོད་དེ་ཡོད་ཀྱང། རྒྱ་མ་ཡིན་ཞིང་དུས་མཉམ་ཡིན་
པས་སྤྱུག་སྤྲད་དུ་འདྲིན་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྤྲ་འདྲིན་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། སྤྲ་དེ་
ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་དོན་དུ་གསལ་ན་དོན་ཀུན་གསལ་བར་འགྲུང་བར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ལ་ཐན་
འདོགས་ལྷུང་མ་ཡིན་པའི་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་
ཡིན་ཡང་རྒྱ་ཚོགས་གཅིག་ལས་སྤྲེས་པས་སྤྲ་གཟུང་དོན་དུ་དེས་ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་
རྣམས་མ་ཡིན་ནོ། ཞེ་ན་ཉན་ཤེས་དང་སྤྲ་རྒྱ་ཚོགས་གཅིག་ལས་སྤྲེས་པས་རང་དང་
དུས་མཉམ་པའི་སྤྲ་ཁོ་ན་འདྲིན་ནོ་ཞེས་ཉན་ཤེས་ལ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་འདི་ཡང་འཐད་
པ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་རྣ་བའི་དབང་པོ་འང་འདྲིན་
པར་ཐལ། དེ་དང་རྒྱ་ཚོགས་གཅིག་ལས་སྤྲེས་པའི་ཕྱིར། རྗེ་ཀུན་ལྷན་གཞན་དག་ནི།
སྤྲ་འདྲིན་མངོན་སུམ་དེས་སྤྲ་རང་དང་རྒྱ་ཚོགས་གཅིག་ལས་སྤྲེས་པའི་གཟུང་དོན་དུ་
ལྷུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྲ་འདྲིན་མངོན་སུམ་ལ་སྤྲ་འདི་ཁོ་བོ་དང་རྒྱ་ཚོགས་གཅིག་
ཡིན་པས་གཟུང་བར་ལྷུང་སྤྲེས་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་ན་དེ་ལྟར་འཐད་ན་ཡང་། ཤེས་པ་དེ་
ལ་དེ་འཐད་རྟོག་པ་འདི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེད་པོ། །དེ་ལྟར་སྤྲ་འདྲིན་མངོན་

སྤྲུལ་ལ་སྤྲུལ་རང་འབྲེལ་རྣམས་ལ་གཏོད་པའི་སྐོ་ནས་ཀྱང་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
བར་ཐལ། སྤྲུལ་འཛིན་མངོན་སྤྲུལ་ལ་སྤྲུལ་འདི་ཁོ་ལོ་ལ་རང་འབྲེལ་རྣམས་ལ་གཏོད་བྱེད་ཡིན་
བས་གཟུང་བར་བྱའོ་སྤྲུལ་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་ན་དེ་ལྟར་འཐད་ན་ཡང་། ཉན་ཤེ་ལ་འདི་
འབྲེལ་རྟོག་པ་འདི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས་སོ། །

འོ་ན་སྤྲུལ་དེ་སྤྲུལ་འཛིན་མངོན་སྤྲུལ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ན། དེའི་དུས་ན་མེད་པ་རི་ལྟར་
གསལ་བར་སྤང་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པའི་སྤྲུལ་འཛིན་ཤེས་པའི་དུས་ན། སྤྲུལ་པེད་ཀྱང་
སྤྲུལ་དེ་གསལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྲུལ་པས་སྤྲུལ་དོན་དུ་སྤང་བའི་རྣམ་
བར་སྤྲེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དུས་མཉམ་པས་རྣམས་ལ་གཏོད་པ་ཅི་འགལ་ཞེ་ན། རང་
དང་ལྷན་ཅིག་སྤྲེས་པའི་དོན་གཞན་ནི་རང་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
པ་གཏོད་པར་མ་བྱེད་དེ། རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ནི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དུས་
མཉམ་པས་རྣམས་ལ་གཏོད་པར་མི་བྱེད་ཅིང་། ཤེས་པ་དེ་ལ་རང་གི་རྣམས་ལ་གཏོད་པ་
ཡིས་རྣམས་ལ་རང་འབྲེད་པར་བྱེད་པ་མིན་ན། ཤེས་པ་དེའི་གཟུང་དོན་དུ་གསལ་བར་
ཡང་རི་ལྟར་འགྲུལ། དེ་བས་ན་གཟུང་དོན་ཡིན་ན། ཤེས་པ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་དགོས་སོ་
ཞེས་བྱ་བ་འདི་འགྲུབ་སོ། །གལ་ཏེ་གཟུང་དོན་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ནི་རྣམས་མེད་དུ་མི་
འཛིན་ཡང་། རྗེ་རྗེ་ལ་སོགས་པ་རང་གྲུབ་ནས་ཀྱང་ཡུལ་རིང་དུ་མི་འཛིག་པའི་
དངོས་སོ་རྣམས་མེད་དུ་འཛིན་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། རང་གྲུབ་དུས་ལས་དུས་གཉིས་
བར་མི་འཛིག་པའི་བརྟན་དངོས་སུ་འདོད་པ་གང་ཡིན་པའི་རྗེ་རྗེ་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་
ཚོས་ཅན། འཕྲོ་བ་ཀུན་གྱི་ཤེས་པ་ནི་ཅིག་ཅར་རང་ཉིད་ཁོ་ནས་བསྐྱེད་པར་འགྲུལ་
བར་ཐལ། རྒྱུན་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྟག་

དངོས་ཡིན་པ་བྱུང། གལ་ཏེ་སྣོན་ཅིག་གྲེད་པས་མན་འདོགས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད།
རྟོ་རྗེ་སོགས་འདིའི་འབྲས་བུ་དེ་དག་རིམ་གྱིས་འབྱུང་ངོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རྟོ་རྗེ་སོགས་
སྐད་ཅིག་སོ་སོར་གཞན་དང་གཞན་རྒྱན་ལྡན་ཏུ་འབྱུང་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་རིགས་
པར་ཐལ། དེ་དག་གིས་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྲིད། དེ་
འདོད་ན་སྐད་ཅིག་སྲི་སྲི་ཐ་དད་ཏུ་འབྱུང་པའི་རྟོ་རྗེ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཤེས་པ་
རྣམ་མེད་ཏུ་བསྐྱེད་པ་འདིར་ཡང་སྐྱོན་ནི་སྲུང་གང་གིས་ཤེས་ལ་མེད་གསལ་འགྱུར།
ཞེས་སོགས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་གོ། །

བཞི་པ་སྲུང་ཡང་དྲན་པ་སྲོང་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཚུལ་
གཉིས་སྐྱབ་པ་ནི། ཚང་མ་མདོར། དུས་སྲིས་དྲན་པ་ལས་ཀྱང་སྟེ། །དེ་ནི་ཤེས་པ་
མེད་པར་མིན། ཞེས་གསུངས་ཤིང། དེའི་དོན་ཀྱང་ལས་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་གྲེད་སྲ་མ་
ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞུང་འདིས་རིག་བྱ་རིག་གྲེད་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་པ་ཡིན་གྱི། ཤེས་
པ་རྣམ་ལྡན་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་
དེ། རྗེ་བྲག་སྐྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་རྣམ་པ་མེད་པར་སྐྱ་བ་རྣམས་ཀྱང། ཤེས་
པས་གཞུགས་སོགས་དེ་བདག་ཉིད་དམ་ངོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་སྲོང་བ་ལ་ནི་བརྟན་པ་
འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། རིག་བྱ་རིག་གྲེད་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་ཟེན་པའི་
སྲིད་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཚོལ་བ་དེ་དག་གིས་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་དེ་དག་
གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཏུ་མ་བྱུབ་པས། དེ་བྱུབ་
པར་བྱ་བའི་སྲིད། ཤེས་པ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་ཚུལ་གཉིས་བསྐྱབ་དགོས་
ཤིང། དེ་ཡང་སྐྱོན་པོ་དང་མེད་པོ་སོགས་སོ་སོར་མཚོང་བ་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་

འབྲས་པའི་རྟོགས་ལས་གྲུབ་པས། དེའི་ཕྱིར། མདོ་ཚིག་དེ་ནི་ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་ཀྱི་
ཚུལ་གཉིས་འབྲས་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ལོ། །

འོ་ན་དུས་ཕྱིས་འབྲས་པ་ལས་ཀྱང་སྟེ། དེ་ནི་ཤེས་པ་མེད་པར་མིན། ཞེས་པའི་
གཞུང་གི་དོན་དུ་སྐྱས་པའི་འབྲས་པའི་རྟོགས་ལས། ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་
ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། དབང་ཤེས་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་
ཐ་དད་པར་གསལ་བར་སྟོང་བ་མེད་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་རྣམས་རང་གི་སྟོན་ཡུལ་
ཀྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་ཤར་བའི་སྟོན་པ་སོ་སོར་བྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དབང་
ཤེས་དེ་དག་ལ་འདི་ནི་འདི་ལྟར་སྟོན་པོ་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་འདི་ལྟར་སྟོན་པོ་
རྟོགས་པ་མིན་ཀྱི་སེར་སོ་རྟོགས་པའོ་ཞེས་ཐ་དད་དུ་འབྲས་པ་འདི་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ།
དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྟོ་སེར་སོགས་ཐ་དད་དུ་སྟོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དབང་
སོ་སོགས་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་ཁྱད་པར་ལས་སྟོང་བ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བས། དེའི་
ཕྱིར་ཐ་དད་དུ་འབྲས་པ་ཡིན་ཀྱི། རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་ཤར་བའི་སྟོན་པ་ཐ་དད་དུ་འབྲས་པ་མ་
ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་ཚོགས་པའི་ཁྱད་པར་ལས་བྱུང་བའི་ཉམས་སུ་སྟོང་བའི་ཁྱད་
པར་རྩེད་ཟད་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་དབང་ཤེས་རྣམས་ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་ཐ་དད་
པར་འབྲས་པའི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་རྣམ་པར་འབྲེད་ཅུས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་། ཤེས་
པ་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་གསལ་
སོར་སྟོང་བ་མེད་པ་ལ་ནི་ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་འབྲེད་པའི་འབྲས་སྟོས་སྟེ་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་མ་ཚེ་མ་སྤྱན་ལ་སོགས་པའི་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་གསལ་

སོར་ཉམས་སྲུ་མ་སྤོང་བ་ན། དེ་དག་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་འབྲེད་པའི་བྲན་པ་མི་^༡་སྤྱི་བ་
བཞིན་ལོ། །

གཉིས་པ་སློང་ལ་རང་རིག་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་གཉིས་གྲུབ་པའི་རྟགས་
ཀྱིས་རང་རིག་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་དང་། བྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་རིག་གྲུབ་པར་
བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཞུང་སྤྱིའི་བསྟུ་བ་བཤད་པ་དང་། གཞུང་དོན་བཤད་པ་
དངོས་ལ་འཇུག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྫོང་ཚུལ་གཉིས་སྲུ་གྲུབ་པ་ན། ཤེས་པ་ཚོས་
ཅན། རང་རིག་ཡོད་དེ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་སྤྱི་བའི་^༢་སྤྱིར། ཞེས་བཞོད་པའི་ཚེ།
རྟགས་དེའི་སྤྱོད་པ་ཚོས་སྤྱི་ཚོལ་ཁོ་རང་གིས་གྲུབ་ཐེན་པའི་སྤྱིར་སྐྱབ་མི་དགོས་
ཤིང་། རྒྱབ་པ་གཅིག་ཕྱེ་བསྐྱབས་པས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་རྟོགས་པ་སྤྱི་བར་འགྱུར་ལ།
དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས། ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་པར་བྲེད་པས་ཀྱང་། རང་རིག་པལ་ཆེར་
གྲུབ་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་པལ་ཆེར་ཞེས་པའི་དོན་ནི་དེ་
ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཡི། རྫོང་ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པས་འབྲུགས་ལ་རང་རིག་ཏུ་
འགྲུབ་པས་དེའི་སྤྱིར་རང་རིག་པལ་ཆེར་གྲུབ་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། རྫོང་ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་
ནས་ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་སྲུ་ངེས་པ་ན། རང་རིག་མེད་པའི་སྤྱོད་འདོགས་འབྲུགས་ལ་
ཚོད་པས་འབྲུབ་པར་ཐལ། རྟགས་དེས་སྤྱོད་ཚུལ་གཉིས་སྲུ་གྲུབ་པ་ན། རང་རིག་འབྲུགས་
ལ་གྲུབ་པས་འབྲུབ་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། རྫོང་ཚུལ་བཅས་སྲུ་ངེས་ནས་རང་རིག་མེད་

༡ མ་ཕྱི། ༡༧༣་ན། ལྷ * ལྷ
༢ མ་ཕྱི། ༡༧༤་ན། ལྷ * ལྷ

བར་འདོད་པའི་ཚོལ་བ་མི་སྲིད་བར་ཐལ་ལོ། །དེ་ཡང་འདོད་བར་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
དབྱེ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་དག་ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་སུ་ངེས་ཀྱང་། རང་རིག་འགོག་པའི་
ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་དེ་དང་འབྲ་བ་ལས། རྫོང་གཞན་ཅི་ཡོད་ཅེས་འདོད་ན། ཞེས་
སོགས་གཞུང་གི་སྐབས་འགར་རང་རིག་མེད་བར་འདོད་པ་དག་གིས་ཤེས་པ་རྣམ་
བཅས་ཀྱི་སྲོགས་ལ་བཞུན་ནས། ལན་འདེབས་པའི་“དོགས”པ་བསྐྱེའིང་དེ་དག་ལ་
ལན་བཏབ་བ་ཐལ་ས་ཅད་དོན་མེད་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ལོ། །

དེས་ན། ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་བར་བྱེད་པས་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་རྐང་བ་བཞིས་
མོ་ཚུལ་གཉིས་སུ་སྐྱབ་པའི་ཚོལ་བའི་དོད། ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། རང་རིག་ཡོད་དེ།
ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བདེ་སོགས་བཞིན། ཞེས་པའི་རྟགས་
གིས་སྲོགས་ཚོས་ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པས་བྱབ་ཟེན་པའི་ཁྲབ་བ་གཅིག་
ཏུ་བསྐྱབས་པས་ཚོག་པར་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་། དེའི་འབྲུགས་གིས་སྲོ་ཚུལ་
“གཉིས”པ་སྐྱབ་པའི་ཚོལ་བའི་དོད། རྟགས་འདི་བཞོད་པའི་ཚེ། རྟགས་དེའི་
སྲོགས་ཚོས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ནི། མོ་ཚུལ་གཉིས་སུ་བསྐྱབ་པའི་རིགས་པ་རི་རྐང་
བཤད་པ་རྣམས་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། །རྟགས་དེའི་ཁྲབ་བ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ནི།
ཤེས་པ་དེ་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་གཟུང་རྣམ་དེ་ལ་རྫོང་བྱེད་ཡོད་དགོས་ཤིང་།
རང་ལས་རྣམས་གཞན་གྱིས་རྫོང་བ་བཀག་ནས། རང་གི་ངོ་བོ་རྫོང་བ་གསལ་རིག་གི་
ཚར་གྱུར་པའི་འདྲིན་རྣམ་དེ་ཉིད་གིས་གཟུང་རྣམ་དེ་རྫོང་བར་བྱབ་པ་ན། གཟུང་
རྣམ་ཡོད་པ་ལ་རང་རིག་ཡོད་པས་ཁྲབ་བ་འགྱུར་བ་ཡིན་ལོ། །དེས་ན་རྟགས་དེའི་

༡ མ་ཕྱི། ༡༩༡བཅན། དགས * དོགས
༢ མ་ཕྱི། ༡༩༡ནཏན། གཉས * གཉིས

འབྲུག་པ་འབྲུག་པ་ལ་ཚད་མ་བཞི་དགོས་ཏེ། གཟུང་རྣམ་དེས་པའི་ཚད་མ་དང་།
གཟུང་རྣམ་ལ་སྲོང་བྱེད་ཡོད་དགོས་པར་དེས་པའི་ཚད་མ་དང་། རང་ལ་རྗེས་གཞན་
གྲིས་སྲོང་བ་འགོག་པའི་ཚད་མ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་སྲོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཚར་
གྲུར་པའི་འཛིན་རྣམ་ཉིད་དེའི་སྲོང་བྱེད་ཡིན་པར་དེས་པའི་ཚད་མ་ལོ། །དེ་ཡང་གཞི་
གཟུང་རྣམ་དེས་པའི་ཚད་མ་མ་སྐྱེས་ན། དེ་སྲོང་བྱེད་ཡོད་དགོས་པར་དེས་པའི་
ཚད་མ་དང་། འཛིན་རྣམ་དེའི་སྲོང་བྱེད་ཡིན་པར་དེས་པའི་ཚད་མ་སྐྱེས་མེད་ཅིང་།
རང་ལས་རྗེས་གཞན་གྲིས་སྲོང་བ་ཁེགས་པ་ཅོམ་གྲིས་རང་རིག་ཡོད་པས་ཁྲུང་
པར་མི་འབྲུག་སྟེ། དེ་བོང་གི་རྩ་བཞིན་ནོ། །

གཟུང་རྣམ་ཚད་མས་དེས་ཀྱང་དེ་ལ་སྲོང་བྱེད་ཡོད་དགོས་པར་མ་དེས་ན།
འཛིན་རྣམ་དེའི་སྲོང་བྱེད་དུ་དེས་པའི་ཚད་མ་མི་སྐྱེ་ཞིང་། རྗེས་གཞན་གྲིས་སྲོང་བ་
ཁེགས་ཀྱང་། དེ་ཅོམ་གྲིས་རྣམ་པ་དེ་ལ་སྲོང་བྱེད་གཏན་མེད་དུ་འཛིན་པའི་དོགས་
པ་གཙོད་མི་རུས་པས། རྣམ་པ་ཡོད་པ་ལ་རང་རིག་ཡོད་པས་འབྲུག་པ་མི་འབྲུག་
བོ། །སྲོང་བྱེད་རྗེས་གཞན་གྲིས་སྲོང་བ་མ་ཁེགས་ན། སྐྱིར་སྲོང་བྱེད་ཡོད་པར་དེས་
ཀྱང་། དེ་ཅོམ་གྲིས་རང་རིག་ཡོད་པས་འབྲུག་པར་མི་འབྲུག་ཅིང་། “ཚད་མ་གཞན་
གསུམ་སྐྱེས་ཀྱང་འཛིན་རྣམ་ཉིད་དེའི་སྲོང་བྱེད་ཡིན་པར་མ་དེས་ན། རང་རིག་ཚད་
མས་མི་དེས་ཏེ། འཛིན་རྣམ་རང་རིག་གི་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལོ། །དེ་མ་དེས་
ན་ཡང་འབྲུག་བྱེད་རང་རིག་ཉིད་ཚད་མས་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། གཟུང་རྣམ་ལ་དེས་འབྲུག་
པ་གལ་དེས། འཛིན་རྣམ་དེའི་སྲོང་བྱེད་ཡིན་པར་དེས་ན། དེ་ལ་སྲོང་བྱེད་ཡོད་པར་

༡ མ་ཕྱི། ༡༧༡ནམ་ན། ཚད * ཚད

དེས་བས་ཁྲུབ་ཀྱང་། འཛིན་ཀླམ་དེའི་མྱོང་བྱེད་ཡིན་པར་དེས་བ་ལ། སྦྱིར་མྱོང་བྱེད་
ཡོད་པར་དེས་བ་དང་། མྱོང་བྱེད་ཇུས་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་ཞེགས་པའི་ཚད་མ་
གཉིས་སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཀླམ་པར་ཡོད་པ་ལ་རང་རིག་ཡོད་
པས་ཁྲུབ་པ་འགྲུབ་པ་ལ་ཚད་མ་བཞི་ལོ་འདིར་གྲངས་དེས་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་གཟུང་ཀླམ་དེས་བའི་ཚད་མ་ནི། ཉུགས་དེའི་ཕྱོགས་ཚོས་དེས་བའི་
ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷར་ཚུལ་གཉིས་སྦྱབ་པའི་རིགས་བ་བཤད་པ་ལས་
གཞན་མེད་པས་ཚད་མ་དེ་ཁྲུབ་པ་སྦྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཉེ་བར་མཁོ་ཡང་། རང་
རིག་སྦྱབ་པའི་སྐབས་འདིར་བཟུང་ཉེ་བཤད་པ་མ་བྱས་སོ། །གཟུང་ཀླམ་ལ་སྦྱིར་
མྱོང་བྱེད་ཡོད་པར་དེས་བའི་ཚད་མ་ཁྲུབ་པ་འགྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ཀྱང་།
གཟུང་ཀླམ་དེས་ན། དེ་ལ་མྱོང་བྱེད་གཏན་མེད་དུ་འཛིན་པའི་དོགས་བ་གཙུག་སྦྱ་
ཞིང་། ཤེས་པས་ལྷུལ་གཏན་ནས་མ་མྱོང་བར་འདོད་པའི་ཚོལ་བ་ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་
མཐའ་སྦྱ་བ་སྲུང་མེད་པས། དེའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་ལ་མྱོང་བྱེད་མེད་པ་འགོག་པའི་
རིགས་བ་ལྷར་དུ་གཞུང་བཙུགས་ནས་རྒྱས་པར་མ་གསུངས་པར་མྱོང་བྱེད་ཇུས་
གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་འགོག་པ་སོགས་ཀྱི་མཐའ་གཙུག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཞར་བྱང་གི་
ཚུལ་གྱིས་ཚུང་ཟད་ཅོམ་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཚིག་དོན་བཤད་པ་ཉིད་གྱིས་རྟོགས་
པར་འགྱུར་རོ། །ཤེས་པ་ཀླམས་མྱོང་བྱེད་ཇུས་གཞན་གྱིས་མྱོང་བར་འདོད་པའི་
ཕྱོགས་ལ་གྲུབ་པའི་མཐའ་མི་འདུ་བ་གཉིས་ཏེ། ཤེས་པ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པས་ཤེས་
པ་མངོན་སུམ་དུ་མྱོང་བའི་མྱོང་བྱེད་^༡ ཡོད་ཀྱང་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་

^༡ མ་ཕྱི། ༡༩༧༧ལ། ཟླ ༥ * ཟླ ༥

སྤོང་བྱེད་མེད་ཀྱི། རང་ལས་རྗེས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་སྤྱོད་གི་ཤེས་པས་སྤོང་
དགོས་པ་ཡིན་ཅེ་ཞེས་འདོད་པ་དང་། སྤོང་པ་པ་གང་དག་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་སློག་ག་
གྱུར་ཡིན་པས། མངོན་སུམ་དུ་སྤོང་བྱེད་མི་སྲིད་ཅིང་། དེ་ལྟ་ན་ཡང་རང་ལས་སྤྱི་སྤྱོད་
གྱུར་གི་སློ་རྗེས་གཞན་གྱིས་སློག་དུ་གྱུར་པའི་སློ་ནས་སྤོང་པ་ཡིན་ཅེ་ཞེས་སྤྱོད་པའོ། །

དེ་ཡང་རང་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་སྤྱོད་པ་དང་། སྤོང་པ་པ་མ་གཏོགས་པའི་རང་རིགས་
ཁས་མི་ལེན་པའི་སྤྱོད་པ་དག་རང་ལས་སྤྱི་སྤྱོད་གི་རྗེས་གཞན་གྱིས་མངོན་
སུམ་དུ་སྤོང་བར་འདོད་པ་ཡིན་ཞིང་། བྱེད་བྱ་སྤྱོད་པ་ནི་རང་ལས་སྤྱི་སྤྱོད་གི་སློ་
རྗེས་གཞན་གྱིས་སྤོང་དགོས་པར་མི་འདོད་ཀྱི། ཤེས་པ་རྣམས་ལུལ་སྤོང་བ་ཉིད་
གྱིས་སྤོང་བའི་ངོ་བོ་གྲུབ་ཐོབ་པའི་སྤྱི་སྤྱོད་པ་དང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དང་། རང་
ལས་རྗེས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་སྤོང་བྱེད་ཡོད་པ་གང་གི་སློ་ནས་ཀྱང་ཤེས་པ་རྣམས་
སྤོང་བའི་ངོ་བོར་བཞག་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་སྤོན་མེ་བཞིན་ཅེ་ཞེས་སྤྱོད་པར་བྱེད་
ལ། དེ་ཡང་སློ་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྤོང་འགོག་པའི་སྤྱོད་པས་སུ་ཤེས་པ་ལུལ་སྤོང་བའི་
ངོ་བོ་ཡིན་པ་དང་། རང་རིག་མེད་པ་ལ་ནང་འགལ་སྤོན་པའི་རིགས་པ་དག་གིས་
ཁེགས་པའི་སྤྱི་སྤྱོད་པ་ཆོག་ཆོག་སྤྱོད་པའི་ཆེད་དུ་བྱེད་བྱ་སྤྱོད་པའི་འདོད་པ་དེ་
འགོག་པའི་རིགས་པ་གཞན་རྣམས་དུ་གཞུང་བཞུགས་པ་མ་མཛད་དོ། །སློ་ལ་རང་
རིག་མེད་པར་འདོད་པའི་སློ་ལ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ཤེས་པ་
དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྤྱོད་མི་སྲིད་པས་བྱུང་བར་འདོད་པ་ཤ་སྤྱོད་ཡིན་པས། ཤེས་པ་རྣམས་
རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་སློ་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྤོང་དགོས་པར་འདོད་པ་སུ་འང་མེད་

༡ མ་ཕྱི། ༡༩༡༣ལོ། ཆེགས * ཆོགས

ཅིང། དེའི་སྲིང་དེ་ཉིད་འགོག་པའི་རིགས་པ་མ་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ། དེ་དངོས་ཅན་གྱི་སྣོ་ཡིས་ནི། ཞེས་པ་ནས། སྲོང་མེད་པའང་ཅི་ཡི་
སྲིང་ཞེས་པའི་བར་གྱི་སྣོ་མངོན་སུམ་དུ་སྲོང་བྱེད་ཡོད་ཀྱང། རང་ལས་སྲིས་འབྲུང་
གི་སྣོ་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྲོང་དགོས་པར་འདོད་པ་དག་གི་སྲོགས་ལ་ཤེས་པ་རྣམས་
རང་ལས་སྲིས་བྱུང་གི་སྣོ་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྲོང་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་སྟོན་པ་
ཡིན་ཅིང། གཞན་ཡང་དཀར་སོགས་མཐོང་བ་ན། ཞེས་པ་ནས། དོན་མི་གསལ་བ་
ཉིད་དུ་འབྲུག། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རང་རིག་མེད་པར་འདོད་པའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་
ཅད་ལ་ཐུན་མོང་དུ། ཤེས་པ་རྣམས་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུང་པའི་འཛིན་རྣམས་གྱིས་
སྲོང་དགོས་པར་སྐྱབ་པའི་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ཅིང།
བདག་རིག་མིན་པའི་སྲོགས་དག་ལ། ཞེས་སོགས་གྱིས། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་སློབ་
གྲུང་དུ་འདོད་པའི་སྲོགས་ལ་དགག་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་
སློབ་གྲུང་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། རང་རིག་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་པ་དེ་ཉིད་རིགས་
པ་སྲ་མས་ཁེགས་པར། བདག་རིག་མིན་པའི་སྲོགས་དག་ལ། ཞེས་སོགས་རྒྱང་བ་
བཞེས་བསྟན་ཅིང། བརྟེན་དམིགས་གོམས་པའི་བྱེད་པར་ལ། ཞེས་པ་ནས། རང་ཉིད་
གསལ་བ་དག་སྲོང་ཡིན། ཞེས་པའི་བར་གྱིས། དོན་དེ་ཉིད་འགོག་པའི་རིགས་པ་
གཞན་རྒྱས་པར་སྟོན་པར་བྱེད་ལ། གཞན་ཡང་མངོན་སུམ་མེད་པས་ན། ཞེས་པ་
ནས། རབ་དུ་གྲུབ་པ་ཡོད་མིན་སྲིད། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་
རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ལ་སློབ་གྲུང་ཡིན་པ་འགོག་པར་བྱེད་ཅིང། སྲོང་གི་སྣོ་ནི་
གཞན་གྱིས། ཞེས་པ་ནས། གཞན་དེའང་མཐོང་བར་གཤོན་མི་ཟ། ཞེས་པའི་བར་

གྲིས་ཚོལ་བ་དེའི་འབྲུག་པ་ལའང་ཤེས་པ་རྣམས་རང་ལས་ཕྱིས་འབྲུང་གི་སློང་རྩིས་
གཞན་གྱིས་སྤོང་དགོས་པར་འདོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པ་ལ། གཞུང་རྣམ་ཡོད་པའི་
ཉགས་གྲིས་སློང་ལ་རང་རིག་ཡོད་པ་བསྐྱབ་པའི་ཉགས་གྲིས་སྤོགས་ཚོས་ཚུལ་གཉིས་
སྐྱབ་པའི་རིགས་པས་འབྲུབ་པར་བརྟན་པ་དང་། ཉགས་དེའི་བྲབ་པ་སྐྱབ་པའི་རིགས་
པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གང་ཡང་གྲེ་བྲག་སྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པ་རང་
གཞན་གྱི་ཚོལ་བ་གང་དག་སློང་ལ་རང་རིག་མེད་པར་འདོད་པ་དེ་ཡང་འཕན་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། ཤེས་པ་རྣམས་ནི་རང་རིག་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཏུ་ཉགས་ཡང་དག་གིས་འབྲུབ་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཉགས་ཡང་དག་ཇི་ལྟ་སུ་ཞེ་ན། ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། རང་རིག་ཡོད་དེ། དུལ་
གྱི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་བྱ་བས་
སོ། །ཉགས་དེའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་གྲུབ་ཅེ་ན། ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་པར་གྲེད་པའི་རིགས་པ་
རྣམས་གྲིས་ཀྱང་རང་རིག་སྐྱབ་པའི་ཉགས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་པལ་ཆེར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ།
ཉགས་དེའི་སྤོགས་ཚོས་རིགས་པ་དེ་ཉིད་གྲིས་གྲུབ་ཅིང་། གང་གི་ཚེ་ཤེས་པ་རྣམས་
རང་གི་ངོ་བོར་གྲུང་བའི་གཞུང་བའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་སློན་པ་ལུལ་སྣང་བ་ཡིན་པར་
གྲུབ་པ་དེའི་ཆེ་གཞུང་རྣམ་དེ་ཉིད་རང་ལས་རྩིས་གཞན་གྱིས་སྤོང་བ་ཞིགས་ཤིང་།
འཇིན་རྣམ་གྱིས་སྤོང་བར་གྲུབ་པ་ཅམ་གྱིས་སྤོང་བ་རང་རིག་ཡོད་པར་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་རྣམས་གྲིས་ཉགས་
འདིའི་སྤོགས་ཚོས་གྲུབ་པར་མ་བྱེད། བྲབ་པ་འབྲུབ་པ་ལ་ཡང་བན་པ་ཉེ་བར་སྤྱོད་པའི་
སློན་པ་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པ་ལ་ཆེས་ཉེ་བར་གྲེད་པའི་ཕྱིར། པལ་ཆེར་ཞེས་སློས་སོ། །

གཉིས་པ་རྟགས་དེའི་བྲུབ་པ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།
 ཤེས་པ་རྣམས་རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་གི་སློ་རྗེས་གཞན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་སློང་
 བར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། འཇིན་རྣམ་གྱིས་སློང་བ་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་
 རིགས་པས་སྐྱབ་པ་དང་། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་སློག་གྲུར་ཡིན་པས་རང་རིག་མེད་
 ཅིང་སློ་རྗེས་གཞན་གྱིས་སློང་བར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། དགག་
 པ་དངོས་དང་། དེའི་སློན་སློང་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་རྣམས་
 ལ་སློང་བྱེད་ཡོད་ཀྱང་། རང་རིག་ཡོད་མི་དགོས་ཏེ། རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་གི་སློ་
 རྗེས་གཞན་གྱིས་སློང་བའི་བྱིད། དེས་ན་ཤེས་པ་སྲ་མ་སྲ་མ་རྣམས་ནི་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་
 རྣམས་གྱིས་སློང་བ་ཡིན་གྱི། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུར་པའི་སློང་བྱེད་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། རང་རིག་མེད་ཀྱང་སློན་པོ་དེའི་དངོས་པོ་འཕ་རྣམ་
 པ་ཅན་གྱི་དབང་སློ་ཕྱི་མ་ཡིས་ནི་སློ་འཇིན་དབང་ཤེས་སྲ་མ་འགགས་པ་དེ་རི་ལྟར་
 སློང་བ་ཡིན་ཏེ། མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རིག་མེད་ན་དབང་ཤེས་དེས་གང་ཡང་སློང་
 བར་མི་འཐད་ཅིང་། སློ་སྣང་དབང་ཤེས་སྲ་མའི་སློང་བྱེད་ཡིན་ན། སློན་པོ་མ་སློང་
 བར་ཐལ་བའི་སློན་ཡོད་པའི་བྱིད། སློན་དེ་དག་རི་ལྟར་ཡོད་པའི་ཚུལ་འཆད་པ་ནི།
 སློ་སྣང་དབང་ཤེས་དེ་ཚོས་ཅན། ཉམས་སློང་མ་ལུས་བསྐྱོག་པར་འགྲུར་ཞིང་ཁྱོད་
 སློང་བའི་ངོ་མོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་ངོ་མོ་འང་སློང་བྱེད་རང་གི་བདག་ཉིད་
 དུ་གྲུར་པ་མེད་པའི་བྱིད། འདོད་ན། སློན་པོ་འང་མ་སློང་བར་ཐལ། དེ་ཡང་རང་གི་ངོ་
 མོར་གྲུར་པའི་སློང་བྱེད་མེད་ན། སློང་བའི་ངོ་མོ་ཡིན་པར་འགལ་ཞིང་། སློང་བའི་ངོ་
 མོ་མ་ཡིན་ན་ཡང་ལུལ་སློང་བ་ཡིན་པར་འགལ་ལ། ལུལ་སློང་ན་སློང་བའི་ངོ་མོ་ཡིན་

དགོས་ཞིང། མྱོང་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་ན་ཡང། རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་མྱོང་བྱེད་ཡོད་
དགོས་པས། རང་རིག་མེད་པ་འགལ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། ཚུལ་འདི་ནི་ཤེས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ཡུལ་མྱོང་བ་དང། རང་རིག་མེད་པར་ཁས་སྦྲངས་པ་ལ་ནང་འགལ་སྟོན་
པའི་རིགས་པའི་སྟོང་བོ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཡུལ་སྟོན་པོ་
གང་གི་ནི་རྣམ་པར་སྤང་བ་གང་ཡིན་པའི་དབང་ཤེས་ཕྱི་མ་དེས་སྟོན་པོ་དེ་མྱོང་བ་
མིན་ཞེས་པའང་ཐོབ་པར་ཐལ། དེ་སྟོ་སྤང་དབང་ཤེས་སྣ་མའི་མྱོང་བྱེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འབྲེལ་སྟེ། དོན་དུ་སྤང་བ་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཁ་ཕྱི་རོལ་དུ་མངོན་པར་
སྟོགས་པའི་སྐོ་ནས་ཡུལ་སྤང་བས་འབྲེལ། རང་གི་མྱོང་བྱར་གྱུར་པའི་སྐོ་ལ་མངོན་
སུམ་དུ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་སྐོ་རྣམས་ཏྲག་ཏུ་བདག་ལ་ནང་མངོན་སྟོགས་པས་འབྲེལ་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེའི་སྟོན་སྟོང་དགག་པ་ལ། སྟོན་སྟོང་དགོད་པ་དང། དེ་དགག་པ་
གཉིས། དང་བོ་ནི། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་མྱོང་བྱེད་མེད་
གྱང། མྱོང་བའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་སྟོན་མེད་དེ། ཤེས་པ་རྣམས་ཡུལ་དེ་དང་འབྲེལ་
ལས་མ་གཏོགས་པའི་མྱོང་བའི་ངོ་བོར་འཛོག་བྱེད་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་འདོད་
དོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་དོན་ཚོས་མཚུངས་ལ་འདོད་ན་ཡུལ་
ཤེས་འབྲེལ་མེད་དུ་ཐལ། “འབྲེལ་བའི་དོན་གཟུང་རྣམས་ལ་འདོད་ན་མྱོང་བའི་འཛོག་བྱེད་
དུ་མི་འབྲད། འབྲེལ་བ་ཚོས་མཚུངས་པ་ཐུག་མེད་ཀྱི་སྟོན་གཞན་བསྟན། གཟུང་རྣམ་
མྱོང་བའི་འཛོག་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཚུལ་གྱི་ལན་དགག་པའོ། །

༡ མ་ཕྱི། ༡༧༥ན་ཏུ། འབྲ * འབྲ

དང་པོ་ནི། ཁྱོད་གྱི་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་ཤེས་པ་སྤོང་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་
 བའི་འདོག་གྲེད་དུ་སྦྲས་པ་དེ་ལ་འདྲ་བའི་དོན་ཚོས་མཚུངས་པ་ཅམ་ལ་འདོད་དམ།
 ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པ་ལ་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན། འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་པན་ཚུན་དུ་
 སྤོང་བ་ཉིད་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར་རྟེ། ཤེས་པ་ཡུལ་དང་ཚོས་མཚུངས་པ་བཞིན་དུ།
 ཡུལ་ཡང་ཤེས་པ་དང་ཚོས་མཚུངས་པས། ཤེས་པས་ཡུལ་སྤོང་བ་བཞིན་དུ། ཡུལ་
 གྱིས་ཀྱང་ཤེས་པ་སྤོང་བར་ཐལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡུལ་དང་ཚོས་མཚུངས་
 བས་ཡུལ་སྤོང་བར་འདོག་པ་བཞིན་དུ། ཡུལ་ཡང་ཡུལ་ཅན་དང་ཚོས་མཚུངས་པས་
 ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་སྤོང་བར་འདོག་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཡུལ་ཅན་དང་ཡུལ་པན་
 ཚུན་ཚོས་མཚུངས་པར་བྱུང་མེད་ཀྱང་། ཡུལ་ཅན་མིག་ཤེས་སོགས་ནི་སློ་ཡིན་
 ཞིང་། ཡུལ་གཟུངས་སོགས་ནི་སློ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། དེས་ན་སློ་ཡིན་པ་དང་འདྲ་
 བ་ཡིན་པ་གཉིས་ཚོགས་པ་དེ་སྤོང་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་འདོག་གྲེད་དུ་འདོད་དོ་ཞེ་
 བ། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ནི་སློ་གཅིག་ཤུ་ཉིད་འདོག་གྲེད་དུ་སྦྲས་བར་རིགས་གྱི། འདྲ་བ་
 དེའི་རྒྱར་དུ་སྦྲོས་པ་དོན་མེད་དེ། ཡུལ་དང་འདྲེ་བ་ལས་སྤོང་བའི་ངོ་བོར་འགྲུབ་པ་མ་
 ཡིན་ཞིང་། སློ་ཡིན་པ་ཅམ་གྱིས་སྤོང་བའི་ངོ་བོར་བསྐྱབ་རུས་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཉིས་
 པ་ནི། གལ་ཏེ་ཡུལ་དང་འདྲ་བའི་དོན་ཡུལ་དང་ཚོས་མཚུངས་པ་ཅམ་ལ་མི་འདོད་
 བར་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པ་ལ་འདོད་ན། དེ་ནི་སྤོང་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་འདོག་
 གྲེད་དུ་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྟར་ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྤོང་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་
 དང་འདྲ་བའི་རྣམ་འདོག་གི་རྒྱ་མཚོན་ཅན་མིན་པར་ཐལ། ཤེས་པ་དེའི་སྤོང་བའི་ངོ་

“སོ་དེ་རང་ཉིད་སྲོང་བའི་འཛིན་རྣམ་དེ་ཡི་རྣམ་པ་བཞག་བྱ་ཡིན་པའི་སྲིད། གཟུང་
 རྣམ་དེ་སྲོང་བའི་རོ་བོའི་འཛིན་བྱེད་མ་ཡིན་ན། དེས་གང་འཛིན་པར་བྱས་ཞེ་ན།
 གཟུང་རྣམ་ཚད་མ་འདི་ནི་འཛིན་ཉེན་ན། གཟུགས་སྐྱེ་ལ་སོགས་པའི་ལས་རྣམས་
 ལ། དོན་རྟོགས་པའི་བྱ་བ་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་
 འཛིན་ཉེན་ན་དབང་ཤེས་རྣམས་ཀྱིས་སྲི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སོགས་
 རྟོགས་པར་ཐ་སྐྱད་བྱེད་པ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། གཟུང་རྣམ་ཚད་མ་དེ་ཉིད་སྲི་རོལ་དུ་
 གྱུར་པའི་གཟུགས་སོགས་རྟོགས་པའི་འཛིན་བྱེད་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཤེས་པ་རང་གི་
 རོ་བོར་གྱུར་པ་ཡི་སྲོ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་སྲོང་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བརྒྱུད་
 དེ་འོངས་པའི་གཉིས་སྤང་བསྐྱེད་པའི་བག་ཚགས་སད་པ་ལས་སྲོ་སོགས་སྲི་རོལ་དུ་
 སྲོ་འདོགས་པའི་སྲོ་ནས་སྲི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་སྲོ་སོགས་སྲོང་བར་གྲགས་པ་ཡིན་གྱི།
 དབང་ཤེས་ལས་རྣམས་གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྲོ་སོགས་སྲོང་བ་ལས་དེ་
 ལྟར་གྲགས་པ་མིན་ནོ། །དེའི་སྲིར་གཟུང་རྣམ་ཚད་མ་ནི་སྲི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་
 གཟུགས་སོགས་རྟོགས་པའི་འཛིན་བྱེད་ཡིན་པར་མི་འདོད་དོ། །

གཞན་ཡང་སྲི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པ་ནི། རི་ལྟར་ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་
 ལྟར་སྲོ་སོགས་སྤང་བའི་དབང་སློ་ནི་སྲོ་སོགས་དང་དངོས་པོ་གཅིག་ཡིན་ན། སྲི་
 རོལ་དོན་ལ་ཚད་མ་གང་ཡང་མེད་ཅིང་། དེ་འདྲའི་སློ་ནི་སྲོ་སོགས་དང་དངོས་པོ་
 གཅིག་མ་ཡིན་ན། སློ་དེ་ནི་རི་ལྟར་དོན་སྲོ་སོགས་སྲོང་བ་ཡིན་ཏེ། དུས་མཉམ་རྣམས་
 ཐ་དད་ལ་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མེད་པའི་སྲིར་དང་། འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཡང་གཟུང་དོན་

༡ མ་ཕྱི། ༡༥༥ནམ་ན། བ * མོ

དུ་མི་འཐད་པའི་སྲིད་རྟོ། །དེས་ན་སྡོན་སོ་དང་སྡོ་སྦྲང་དབང་ཤེས་དུས་མཉམ་ཡིན་
 པས་དེ་གཉིས་རྗེས་ཐད་ཡིན་ན་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན། དེ་
 དེའི་གཟུང་དོན་ཡིན་པ་མི་འཐད་ལ། སྡོན་སོ་དེ་རང་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་
 དོན་མ་ཡིན་ན། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །དེའི་སྲིད་སྡོན་སོ་ནི་སྡོ་སྦྲང་
 དབང་ཤེས་དང་རྗེས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཁས་སྦྲངས་ཀྱང་བྱི་དོན་ཡོད་པར་མི་
 འཐད་དོ། །ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ཉིད་བྱི་རོལ་འགོག་པའི་རིགས་པ་མང་དུ་བྱུང་བའོ། །ལྟ་
 དབང་སྡོ་དང་རྒྱན་མཁན་སོ་གཉི་གའང་སྐབས་འདིར་བྱི་དོན་ཁས་མི་ལེན་པར་
 མ་ཐུན་ཞིང་། ལྟ་དབང་སྡོས་རྒྱང་པ་དང་སོ་གཉིས་པ་རོལ་སོས་བཞོད་པའི་འི་བར་
 བཤའ་ལ། རྒྱན་གྱིས་རང་གཞུང་དུ་བཤའ་ཅིང་། དེ་དག་གི་ཚུལ་ནི་མངས་པར་
 འགྱུར་བས་མ་གྲིས་སོ། །དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། དེ་བས་ན་གང་གི་ཆེ་ཤེས་པའི་
 རྩོད་པའི་བདག་ཉིད་ནི་དོན་དང་འབྲ་བའི་རྒྱ་ཅན་མ་ཡིན་ན་དེའི་ཆེ་ཤེས་པ་འདི་ཡི་
 རྩོད་པའི་རོ་སོ་དེ་རང་ཉིད་གསལ་རིག་གི་རོ་སོར་སྐྱེས་པའི་འཛིན་རྣམ་ཉིད་གྱིས་
 གྲུབ་པས་ན། བྱི་རོལ་དོན་གྱིས་རྩོད་པའི་རོ་སོ་གཅིག་ཉེ་བར་སྐྱབ་སྟེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
 རྩེད་པ་མ་ཡིན་འོ། །

གསུམ་ནི། གཞན་ཡང་གལ་ཉེ་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་འབྲ་བའི་དོན་ཡུལ་དང་
 ཆོས་མཚུངས་པ་ལ་བྱས་ནས། དེ་ཉིད་རྩོད་པའི་འཛོག་རྩེད་དུ་ཁས་སྦྲངས་ན་དོན་
 མ་ཡིན་པ་ཆེན་སོར་འགྱུར་ཉེ། འདི་ལྟར་ཤེས་པ་དེ་ཡུལ་དང་བདག་ཉིད་ཀྱན་གྱིས་
 འབྲ་ན་ནི། ཤེས་པ་ཤེས་པ་ཉིད་མིན་འགྱུར་ཞིང་། ཆ་འགའ་ཞིག་གིས་མཚུངས་ན་ནི།
 ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་གྱིས་རྩོད་འགྱུར་བའི་སྲིད་རྟོ། །བཞི་བ་ནི། རང་རིག་མེད་

བར་འདོད་པའི་རྒྱལ་བ་དག་གི་ཅུ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཤེས་བ་རྣམ་བཙས་སུ་ཁས་
ལེན་པ་མེད་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་རིགས་པའི་དབྱེད་མ་བཟོད་
བར། ཤེས་བ་རྣམ་པ་དང་བཙས་པའི་སྤྱོད་ཁས་ཁས་སྦྱངས་ཏེ། ཚུལ་འདི་ལྟར་སྦྱོར་
ལན་འདི་ལྟ་བུས་དགག་བར་བྱའོ། ཞེས་དོགས་པ་བསུ་བའི་སློབ་ལས་མཐའ་གཅད་
པའི་ཚུལ་སློབ་པ་ལྟེ། རི་ལྟར་སྤོ་སོགས་ལས་སྦྱེ་ཞིང་། དེའི་རོ་བོ་ཡི་རྣམ་པར་སྣང་
བའི་ཕྱིར་སྤོ་སོགས་ཉམས་སུ་སྤོང་བར་འདོད་ལ། སྤོ་སོགས་སྤོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྤོང་
བའི་རོ་བོར་གྲུབ་པ་ཡིན་འོ། །

དེས་ན་སྦྱེས་འབྲེལ་བ་“སྤོ་སོགས་སྤོང་བའི་འདོག་བྱེད་ཡིན་གྱི། སྤོང་བའི་རོ་
བོའི་འདོག་བྱེད་མ་ཡིན་ལ། སྤོ་སོགས་སྤོང་བས་སྤོང་བའི་རོ་བོར་གྲུབ་པའི་ཡིན་ནོ་
ཞེ་ན། དེ་བཞིན་དུ་སྤོ་སྣང་དབང་ཤེས་བ་ལྟར་སྤོ་སྣང་དབང་ཤེས་དེ་ཡང་།
ཉམས་སུ་སྤོང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཉམས་སྤོང་སྤོ་སྣང་དབང་ཤེས་དེ་ལས་
སྦྱེས་ཤིང་། དེའི་རྣམ་པའི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉམས་སྤོང་སྤོ་སྣང་ཉམས་སུ་སྤོང་རོ་
ཞེས་དོན་བཞིན་དུ་ནི་ངེས་པ་འདྲེན་པ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཉམས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་
ཡང་ལན་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་ལའང་ངེས་པ་དེ་ནི་རྟེན་ཏུ་འདྲེན་པའི་ཁྲུབ་པ་
མེད་ཅིང་། ངེས་འགའ་ཉམས་སྤོང་སྤོ་སྣང་ལའང་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་
དོན་ལའང་ངེས་པ་རྟེན་ཏུ་འདྲེན་པའི་ཁྲུབ་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ངེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་
དོན་གྱི་རྣམ་པར་སྦྱེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་སྤོང་བ་མེད་པའང་ཅིའི་ཕྱིར་
ཏེ། དབང་ཤེས་ལའང་སྤོང་བ་སྤོ་སྣང་རྣམ་པར་སྦྱེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༡ མ་ཕྱི། ༡༤༦ནམ་ན། ལྷོ * ལྷོ

གཉིས་པ་འཛིན་རྣམས་ཀྱིས་སྤོང་བར་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པས་
སྦྱབ་པ་ནི། གཞན་ཡང་དཀར་སོགས་མཐོང་བ་ན་དཀར་སོགས་མཐོན་པར་གསལ་
བའི་རང་བཞིན་གྱི་རིག་པ་གསལ་བ་ནི་སྦྱེས་པའི་སྣང་བ་འདི་གང་ཡིན། དེ་ཅི་དཀར་
སོགས་མཐོན་པར་གསལ་བ་ལས་རྗེས་གཞན་པའི་དངོས་སོའམ་འོན་ཏེ་དེའི་བདག་
ཉིད་གྱུར་པ་ཡིན། ཞེས་པ་སྟེ་དཀར་སོགས་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་དེ་དཀར་སོགས་
གསལ་བའི་ངོ་བོར་སྦྱེས་པའི་ཡིན་ནམ། དེ་ལས་རྗེས་གཞན་ཡིན་ཞེས་བྲིས་
བའོ། །དེ་དེ་ལས་རྗེས་གཞན་པའི་དངོས་སོ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ན། དཀར་སོགས་གསལ་
བ་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ནི། ཚོས་ཅན། ཅི་ལྟར་དཀར་སོགས་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གསལ་
བར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དཀར་སོགས་མཐོན་པར་གསལ་བའི་ངོ་བོར་
སྦྱེས་པས་ཕྱིར། འབྲེལ་ཤིང་ཤེས་པ་རྣམས་གསལ་བའི་ངོ་བོར་སྦྱེས་ན་ཡུལ་གསལ་བ་
ཡིན་པ་འཐད་ཀྱི། ཤེས་པ་དེ་རྣམས་གསལ་བའི་ངོ་བོར་སྦྱེས་པ་མིན་ན། འགོ་བ་མ་
ལུས་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཡུལ་གང་ཡང་གསལ་བ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
སྦྱོན་མེད་དེ། ཤེས་པ་རྣམས་རང་ཉིད་གསལ་བའི་ངོ་བོར་སྦྱེས་པ་མ་ཡིན་ཡང་།
ཡུལ་གསལ་བ་ནི་རང་ཉིད་གསལ་བྱེད་གཞན་གྱིས་གསལ་བར་བྱས་པའི་སློན་རྣམ་
ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་འང་རང་ཉིད་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སློ་རྗེས་གཞན་དེའང་དེ་ལས་རྗེས་
གཞན་གྱི་སློས་གསལ་བར་བྱེད་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མི་འཐད་དོ། །སྐབས་འདི་དག་གི་གསལ་བ་ཞེས་པ་ནི། སྤོང་བ་དང་
དོན་གཅིག་གོ།

གཞན་ཡང་ཤེས་པ་རྣམས་རང་ཉིད་སྤོང་བའི་ངོ་བོར་སྦྱེས་པ་མ་ཡིན་པར་

རང་ལས་སྤྱི་ས་འགྲུང་གི་ཤེས་པ་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྲོང་བར་བྱེད་དགོས་ན་མཚོང་
བར་དཀར་སོགས་དང་དེ་འཛིན་པའི་སློབ་འབྲེལ་བ་རྗེས་ཀྱི་བྲན་ཤེས་གྱིས་ཤེས་པ་
མེད་པར་འགྲུང་ཉེ། གང་གི་སྤྱི་བ་དེ་གཉིས་ལས་གཅིག་དཀར་སོགས་རྟོགས་པའི་
ཚེ། གཉིས་པ་དཀར་སོགས་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་མཚོང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་
སྤྱི་བ། དེ་འདོད་ན། རྗེས་ཀྱི་བྲན་ཤེས་གྱིས། འདི་མིག་ཤེས་གྱིས་དཀར་སོགས་
མཚོང་ངོ་སྤྲོམ་དུ་རྗེ་ལྟར་ཡུལ་དཀར་སོགས་ཡུལ་ཅན་མིག་ཤེས་དེ་ཡི་ཁྱད་པར་དུ་
བྱས་ནས་བྲན་པར་འགྲུང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྲན་ཤེས་གྱིས་དེ་གཉིས་ཀ་ཡུལ་
ཡུལ་ཅན་དུ་འབྲེལ་བར་མཚོང་བ་ན། མིག་ཤེས་གྱིས་དཀར་སོགས་མཚོང་ཞེས་བྱ་
བར་ངེས་པར་འགྲུང་བ་འཐད་གྱི། གཞན་དུ་ན་དེ་ལྟར་ངེས་པ་མི་འཐད་པའི་སྤྱི་བ།

དེ་ཉིད་ལ་པ་རོལ་སོས་ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་ཀྱི་སྤོགས་ལ་བརྟེན་ཉེ་ལན་
འདེབས་པ་ནི། མིག་ཤེས་གང་གིས་དཀར་སོགས་མཚོང་བ་ན། དཀར་སོགས་དང་
འབྲ་བའམ་དཀར་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ནི། དཀར་སོགས་མཚོང་བ་བྲན་པའི་
སེམས་གཞན་གྱིས་ནི་མཚོང་ཞིང་ངེས་པར་གྲུང་པ་དེ་ལ་མིག་ཤེས་གྱིས་དཀར་
སོགས་མཚོང་བ་བྲན་ཅོ་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན། ཞེས་པ་སྟེ། དོན་ནི་བྲན་ཤེས་གྱིས་མིག་
ཤེས་ལ་དཀར་སོགས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་བྲན་པས་དཀར་སོགས་མིག་ཤེས་
གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་བྲན་པ་ཡིན་གྱི། མིག་ཤེས་གྱིས་དཀར་སོགས་མཚོང་
བའི་ཚེ། མིག་ཤེས་རང་ཉིད་ཀྱང་སྲོང་བྱེད་གྱིས་སྲོང་བའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས་དེ་ལྟར་དུ་
བྲན་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའོ། །

དེའི་ལན་སྟོན་པ་ནི། མིག་ཤེས་གྱིས་དཀར་སོགས་མཚོང་བ་བྲན་པའི་ཤེས་

བས་མི་མིག་ཤེས་འདི་དཀར་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བར་འབྲས་པས་ན། རང་རིག་
 ཡོད་པར་འགྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་དཀར་སོགས་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཅི་
 ལྟར་ཁྱོད་གཞན་དཀར་སོགས་ཀྱི་རོ་བོ་འཕམ་རྣམ་པར་སྐྱེས་པ་དེ་རྗེས་ཀྱི་འབྲས་ཤེས་
 ཀྱིས་རིག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཅི་སྟེ་ན་རང་དཀར་སོགས་ཀྱི་དངོས་བོ་འཕམ་རྣམ་
 པར་སྐྱེས་པ་དེ་དེའི་ཚེ་སྤོང་བྱེད་ཀྱིས་མི་རིག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དཀར་སོགས་མ་
 མཐོང་ན་དཀར་སོགས་འབྲས་པའི་སློ་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་ལོ། །ཡང་ན་དཀར་སོགས་མཐོང་
 བའི་མིག་ཤེས་འདི་དཀར་སོགས་དང་འབྲས་བུའལ། དཀར་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྐྱེས་
 པས་ན། རང་རིག་ཡོད་པར་གྲུབ་སྟེ། ཅི་སྟེ་རང་གི་དངོས་བོར་གྲུང་པའི་སྤོང་བྱེད་
 ཀྱིས་མི་རིག་ན་དེ་ལ་ཅི་ལྟར་གཞན་དཀར་སོགས་ཀྱི་རོ་བོ་འཕམ་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྐོ་
 བས་དཀར་སོགས་རིག་པར་འགྲུབ། ཞེས་པ་སྟེ། དག་དོན་ནི། དཀར་སོགས་སྣང་
 བའི་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རི་ལྟར་གཞན་དཀར་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་
 བའི་སྐོ་བས་དཀར་སོགས་རིག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཁྱོད་རང་གི་དངོས་བོར་
 གྲུང་པའི་སྤོང་བྱེད་ཀྱིས་མི་རིག་པའི་ཕྱིར། རྗེ་ག་བྱེད་གཞན་དག་གཞུང་འདི་དག་གི་
 དོན་ལ་གྲང་པོ་ཆེ་རྟོག་པའི་དམུས་ལོང་དང་ཚོས་མཚུངས་ཤིང་། ཁྱོད་ཀྱི་གཞན་མི་
 རིག་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱོད་རང་མི་རིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་དག་ནི་ཁོ་བོས་
 ཚང་མ་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་དུ་རྒྱས་པར་བཀག་གི་བྱེད་ཏོ། །

གཞན་ཡང་མིག་ཤེས་ལ་དཀར་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
 དཀར་སོགས་འབྲས་པ་ན། དུལ་ཅན་མི་ཤེས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་འབྲས་དགོས་
 བ། དཀར་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བས་དཀར་སོགས་སྤོང་བར་འདོད་དགོས་ནའང་

སྟོགས་དེ་ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲ་བ་ལས་ནི་སྤོང་ཞེས་པའད། ཡིན་ཡང་འཁྲུལ་
 པ་ཅན་ཡིན་པས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྲ་ཉིད་རྣམ་པར་བསལ་བ་ཡིན་པའི་
 སྲིད། གཞན་ཡང་ཅི་ལྟར་དཀར་སོགས་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་དེ་ནི་མཐོང་བ་དཀར་
 སོགས་དང་འབྲ་བ་ཡིན་པར་རྗེས་ཀྱི་བྲན་ཤེས་དེས་ངེས་པར་འགྲུར་བ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། རོན་ནི་སྲ་མཐོང་བའི་དུས་ན་ཤེས་པ་སྤོང་བྱེད་ཡོད་པ་མིན་པས་
 སོ། །ཁྱབ་སྟེ། འབྲ་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ཚད་མས་མཐོང་བ་དག་ནི་པན་ཚུན་འབྲ་བར་
 འཛིན་དགོས་པའི་སྲིད། དེས་ན། ཤེས་པ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པར་ཁས་སྐྱེས་
 གྲང་རང་རིག་ཁས་མ་སྐྱེས་ན། རོན་མཐོང་བའི་ཆེ་ཤེས་པ་མཐོང་བ་མེད་པས་དོན་
 བྲན་པའི་ཆེ་ཤེས་པ་བྲན་པ་མི་འཐད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་འབྲ་བ་ཉིད་གྲང་
 མི་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཡུལ་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ཀ་ཚད་མས་མཐོང་བ་མེད་
 པར་འགྲུར་ཞིང་། དེའི་ཆེ་དོན་དང་ཤེས་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྐྱད་དེ་དག་སྟོས་སུ་ག་ལ་
 ཡོད་དེ་དོན་དང་ཤེས་པ་གང་ཡང་བྲན་པ་མི་འཐད་པའི་སྲིད་རྟོ། །

དེ་དག་གིས་དཀར་སོགས་གསལ་བར་སྤྲང་བའི་དབང་ཤེས་དཀར་སོགས་
 མངོན་པར་གསལ་བ་ལས་རྗེས་གཞན་ཡིན་པ་བཀག་ནས་དབང་ཤེས་དེ་དཀར་
 སོགས་མངོན་པར་གསལ་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུར་
 པའི་འཛིན་རྣམ་སྤོང་བྱེད་ཡིན་དགོས་པས་རང་རིག་མེད་པ་མི་འཐད་དོ། ཞེས་སྟོན་
 པ་ནི། ཅི་སྟེ་དཀར་སོགས་གསལ་བར་སྤྲང་བའི་དབང་ཤེས་དེ་རང་ཉིད་དཀར་
 སོགས་མངོན་པར་གསལ་བའི་དངོས་པོ་འཕྲ་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན། འོ་ན་ནི།
 དབང་ཤེས་དེ་རང་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་སྤོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆར་གྲུར་པའི་

འདྲིན་རྣམ་དེས་སྐྱོང་བར་འགྱུར་དགོས་ཏེ། གང་གི་སྲིད་ན། དབང་ཤེས་དེ་རང་གི་
རོ་བོར་གྱུར་བའི་སྐྱོང་བྱེད་གྱིས་མི་གསལ་ན་ནི། དབང་ཤེས་དེ་ལ་དོན་མི་གསལ་
བ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བས། དཀར་སོགས་མངོན་བར་གསལ་བའི་རོ་བོར་སྐྱེས་པ་འགལ་
བའི་སྲིད་རོ། །དེ་བས་ན་རང་རིག་དང། བཅས་བ་ཉིད་ཏུ་ལེགས་པར་གྲུབ་པོ། ཞེས་
བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་པོ། །

གསལ་བ་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་སྐོག་གྱུར་ཡིན་པས་རང་རིག་མེད་ཅིང་སྐོ་རྗེས་
གཞན་གྱིས་སྐྱོང་བར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ། རིགས་བ་སྐྱ་མས་ཀྱང། དེ་འགོག་བྱེད་
གྱི་རིགས་པ་འཕངས་པར་བསྟན་པ་དང། ཚུལ་དེ་འགོག་པའི་རིགས་བ་གཞན་རྒྱས་
བར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཤེས་པ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ཀྱང། བདག་རིག་ཡོད་པ་
མིན་པའི་སྐོགས་དག་ལ་དོན་ཀུན་མཚོང་བ་མེད་པས་དོན་དང་ཤེས་པའི་ཐ་སྟངས་
ཐམས་ཅད་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་པ་འདི་ཡིས་ནི་སྐོ་ཐམས་ཅད་ནི་
མངོན་སྲུང་མིན་ཅིང་སྐོག་ཏུ་གྱུར་བས་རང་རིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སྐྱེ་བའི་སྐྱོད་
བ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་འདུ་ལེན་བཏབ་པོ། །རི་ལྟར་ལན་བཏབ་ན། ཤེས་པས་དོན་
མངོན་སྲུང་ཏུ་མཚོང་བ་མེད་པར་ཐལ། ཤེས་པ་སྐྱ་ཡང་མངོན་སྲུང་ཏུ་མཚོང་བ་མེད་
པའི་སྲིད། འདོད་ན། དབང་ཤེས་གྱིས་གཟུགས་སོགས་མཚོང་བ་བྲན་པ་མི་སྲིད་
དགོས་པས་ཐ་སྟངས་ཐམས་ཅད་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །

གཉིས་པ་ཚུལ་དེ་འགོག་པའི་རིགས་བ་གཞན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཤེས་
པ་ཐམས་ཅད་སྐོག་གྱུར་ཡིན་པས་རང་རིག་མེད་པར་འདོད་པ་དགག། །ཤེས་པ་
ཐམས་ཅད་སྐོག་གྱུར་ཡིན་པ་དགག། །ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་སྐོ་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྐྱོང་

དགོས་པ་དགག་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། བདེ་སོགས་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་
གྲུབ་ཅིང་རང་རིག་ཡོད་པར་བསྟན། བདེ་སོགས་ཤེས་པ་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྤོང་
དགོས་པའི་ལན་དགག། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱོག་
གྲུབ་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདེ་བས་འདོད་ཅིང་སེམ་པ་དང་། ལྷག་བསྐལ་
གྱིས་གདུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་རང་རྒྱུད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པའི་སྤྱི་
གལ་ཏེ་བདེ་སྐྱབ་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་ཀྱང་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། བདེ་སྐྱབ་དེ་དག་
ནི་ཚོས་ཅན། སློ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། རྟེན་དབང་པོ་དང་། དམིགས་པ་ལྷལ་དང་། དེ་
མ་ཐག་རྒྱུན་ཡིད་བྱེད་སོགས་གོམས་པའི་ཁྱད་པར་ལས་འདོད་མི་འདོད་ཐ་དད་པར་
ནི་འཇུག་པ་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱི་གལ་ དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། རང་རིག་ཡོད་དེ།
བདེ་སྐྱབ་དེ་དག་སློ་གང་ཞིག །དེ་དག་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་སློ་གཞན་དེ་ཤེས་
"ཤིང་། སྤོང་བ་གང་ཡིན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཚད་མས་རྟོགས་པ་མེད་པའི་སྤྱི་གལ།

གཉིས་པ་བདེ་སོགས་ཤེས་པ་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྤོང་དགོས་པའི་ལན་
དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་བདེ་སྐྱབ་ཤེས་པ་རྗེས་གཞན་གྱིས་རིག་ཅིང་སྤོང་བ་ཡིན་ན།
སྤོང་ཅི་ཡོང་ཅེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ནི། རྒྱུད་གཞན་གྱི་བདེ་སྐྱབ་གང་ཐག་གཞན་གྱིས་ཀྱང་
སྤོང་ཅིང་སྤོང་བར་འགྲུར་ཏེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་སོགས་ལ་རྟོག་པའི་སློ་རྗེས་གཞན་
དང་། གཞན་གྱི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་སོགས་ལ་རྟོག་པ་གཉི་ག་ཡང་རྟོག་ཚུ་ལ་མཚུངས་
པའི་སྤྱི་གལ། གལ་ཏེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་སོགས་དེས་བསྐྱེད་པ་དང་དེར་སྤྱང་བའི་སློ་རང་
རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་སོགས་རིག་ཅིང་སྤོང་བྱེད་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ནི་མིན་པས་

༡ མ་ཕྱི། ༡༧༧ན། རྟོ * དེ
༢ མ་ཕྱི། ༡༧༧ན། ཤང * ཤིང

སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དམིགས་པར་བྱེད་པ་གཞན་ལ་ཡང་གཉིས་སོ་འདི་དག་གདོན་མི་
 ཟ་བར་ཡོད་དོ་ཞེས་ཁྱེད་ཀྱིས་ཁས་སྐྱེས་དགོས་ཏེ། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་
 མེད་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྐྱེས་པ་གང་ཞེ་ག། །གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་སོགས་ལ་རྟོག་
 པའི་སློབ་ཤིང་ཅི་སྟེ། བདེ་སོགས་དེ་ལས་སྐྱེས་པ་མིན་ཅིང་། དེའི་རྣམ་པར་སྤྱང་བ་ཅན་
 ཡང་མ་ཡིན་ན། སློབ་ཤིང་ཡུལ་མེད་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་དེའི་
 རྣམ་པ་ཤར་བ་གང་གི་སློབ་པ་ཀྱང་དེ་ཡུལ་དུ་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
 དོ། །གལ་ཏེ་བདེ་སྤྱད་དེ་ཉིད་གཟུང་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་ཀྱང་། དེའི་སྤྱི་རྟག་དངོས་ཡན་
 "གར" བ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་སྤྱད་ལ་རྟོག་པའི་སློབ་ཚོས་
 ཅན། བདེ་སྤྱད་དེ་མ་བཟུང་ན་དེའི་སྤྱི་རྟག་དངོས་དེ་དག་ཀྱང་མི་འཛིན་པར་ཐལ།
 སྤྱི་རྟག་པ་དེ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་དངོས་སོ་མིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་། རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་
 སྤར་བའད་ཐེན་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱེད་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་བདེ་སྤྱད་སོགས་ཀྱིས་དོན་སྤྱང་བའི་སློ་
 རས་བདེ་སྤྱད་སོགས་སྤོང་བྱེད་དེ་ནི་བདེ་སྤྱད་སོགས་ཀྱི་"སློ" དེ་ལས་རྣམས་གཞན་
 མིན་པ་ངེས་ན། མཛོན་སྤྱད་དུ་གྱུར་བའི་སློ་དང་ནི་བདག་རིག་ཡོད་པར་གྲུབ་
 བོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་འཛིན་བྱེད་ཀྱང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་སྤྱད་མ་འདི་དག་སྤོང་བ་
 པའི་འདོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། སྤོང་བ་པ་ནི། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་སློབ་ཀྱང་དུ་
 འདོད་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་སོགས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སློབ་རྣམས་གཞན་ཀྱིས་མཛོན་སྤྱད་དུ་
 སྤོང་བར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་མཛོན་དོན་གཅིག་ལྡན་སོགས་ཀྱིས་ཞེས་པའི་

༡ མ་ཕྱི། ༡༤༧ན་ག། གང * གར
 ༢ མ་ཕྱི། ༡༤༧བན་ག། མ * སློ

མི། བྱེ་བྲག་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་གྱི། སྐྱོད་པ་བ་དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་
དང་། བྱེ་བྲག་པ་སོགས་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཁས་ལེན་གྱི་རྒྱད་པན་པ་དང་།
སྐྱོད་པ་བ་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཁས་མི་ལེན་པས་གང་དག་རྣམ་འབྱོར་མངོན་
སུམ་གྱིས། ཞེས་སོགས་ཁས་ལེན་མེད་པའི་ཐལ་འགྲུར་དུ་འགྲུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
བས་ན་སྐྱོད་པ་བ་ལ་བདེ་སོགས་ཤེས་པ་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྤོང་ན། རྒྱད་གཞན་གྱི་
བདེ་སྐྱུག་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་སྤོང་བ་ཡོད་པར་འགྲུར་རོ། ། ཞེས་པའི་གཞོན་
བྱེད་བརྟན་པ་དེ་ཉིད་བྱེ་བྲག་པ་དང་རིགས་པ་ཅན་པ་བདེ་སོགས་ཤེས་པ་རྗེས་
གཞན་གྱིས་སྤོང་བར་འདོད་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་པས། རྫོམ་པ་
དེ་དག་གི་ལུགས་གྱིས་གཞོན་བྱེད་འདི་ལ་སྐྱོན་སྤོང་ངེ་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་
ལ་ལན་གང་བ་པའི་ཚུལ་དང་བཅས་པ་སྐྱོད་པ་བ་ལ་གཞོན་བྱེད་བརྟོན་པའི་ཞར་ལ་
འོངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱོན་པའི་གཞུང་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། བདེ་སོགས་ཤེས་པ་རྗེས་གཞན་གྱིས་
སྤོང་ན། གཞན་གྱིས་ཀྱང་ནི་དེ་དཔྱོད་འགྲུར། ཞེས་སྐྱུས་པ་དེ་ལ་བདེ་སོགས་ཤེས་
པ་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྤོང་བར་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་པ་དང་། རིགས་པ་ཅན་པ་དག་ན་
རེ། གལ་ཏེ་ལྷ་སྐྱེན་གྱི་བདེ་སོགས་ལ་རྟོག་པའི་མཚོན་སྐྱེན་གྱི་སློབ་མོ། ལྷ་སྐྱེན་གྱི་
བདེ་སོགས་དེ་ལ་འདྲིན་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཉིད་ནི་མིན་ལ་ལྷ་སྐྱེན་གྱི་བདེ་
སོགས་ལ་རྟོག་པའི་ལྷ་སྐྱེན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སློབ་རྗེས་གཞན་ནི་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་
པས་མི་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། ཚོར་བ་བདེ་སྐྱུག་ཚོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སློབ་རྗེས་གཞན་

༡ མ་ཕྱི། ༡༧༧བཅུ། བ། * རོ།

གྲིས་ཁྱོད་མངོན་སྲིད་དུ་སྐྱོད་བ་དང་། གཞན་རྒྱད་ཀྱི་ཤེས་པས་སྒོག་གྲུང་དུ་འཛིན་
 པའི་རྒྱལ་ཐང་དང་པ་དེ་གང་ལས་ཀྱང་མི་འཐད་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་གས་དོན་ཁྱོད་རྣམ་
 མེད་སྤྲུག་སྤད་དུ་འཛིན་བར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྤངས། གལ་ཏེ་རྣམ་
 མེད་དུ་འཛིན་བར་འབྲ་ཡང་། རང་གི་བདེ་སྤྲུག་རང་གིས་སྐྱོད་བའི་རྒྱ་སྡོན་གྱི་མ་
 མཚོང་བའི་ལས་ཡོད་ལ། གང་ཟེག་གཞན་གྲིས་རང་གི་བདེ་སྤྲུག་སྐྱོད་བའི་རྒྱ་ལས་
 མེད་ཅིང་། རང་གི་བདེ་སྤྲུག་དང་དེ་སྐྱོད་བྱེད་ཀྱི་རང་རྒྱད་ཀྱི་སློ་རྗེས་གཞན་བདག་
 གི་དོན་གཅིག་ལ་ལྡན་པ་སོགས་ཀྱིས་འབྲེལ་ལ། གཞན་རྒྱད་ཀྱི་སློ་དང་རང་གི་བདེ་
 སོགས་བདག་གི་དོན་གཅིག་ལ་ལྡན་པའི་འབྲེལ་བ་མེད་པས། དེ་གཉིས་སྐྱོད་བ་དང་
 མ་སྐྱོད་བ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། ལྷ་སྦྱིན་གྱི་བདེ་སོགས་ལ་རྟོག་པའི་ལྷ་སྦྱིན་
 རང་རྒྱད་ཀྱི་སློ་སྤྱི་མ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རང་ལས་རྗེས་གཞན་དུ་གྲུང་པའི་བདེ་
 སོགས་སྲ་མ་རྣམས་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འཛིན་ཅིང་སྐྱོད་བར་མི་འགྲུང་བར་ཐལ། དེ་
 དག་དང་བདག་གི་དོན་གཅིག་ལ་ལྡན་པའི་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་
 རྟག་པའི་དོན་གཅིག་ལ་ལྡན་པའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་ན་དུས་མཉམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་ཡུལ་རྣམ་མེད་སྤྲུག་སྤད་དུ་འཛིན་བར་མཚུངས་པ་ལ་སྡོན་གྱི་
 ལས་དབང་གིས་སྐྱོད་མ་སྐྱོད་གི་དབྱེ་བ་ཡོད་པའང་། གལ་ཏེ་དེར་ཡང་མཚོང་མེད་
 ལ། །བརྟེན་ནས་གསུགས་གཞན་འབྱུང་འབྱུང་ན། ཞེས་སོགས་འགོག་པའི་སྐབས་
 སུ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གསལ་ཟེན་ཏོ། །སྐབས་འདིར། གངས་རིའི་ཁྱོད་ཀྱི་རྟོག་
 བྱེད་མཐའ་དག་མཐིན་གཅིག་ཏུ་འདི་ལྟར་སྦྱ་སྟེ། ལྷ་སྦྱིན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་བདེ་སོགས་ལ་

རྟེན་པའི་མཚོད་^༡ རྒྱུན་གྱི་སློབ་ཚུལ་ཅན། རྟོན་གྱི་གཞན་ལྟ་རྒྱུན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་བདེ་
སོགས་མི་རྣམས་ལ་ཀུན་^༢ རྟེན་འདྲིའི་ལྷན་པར་ཐལ། དེ་འདྲིའི་རྒྱུད་རྒྱུད་
པའི་རྟེན་གྱི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་མོད། ཐལ་ལྷན་འདྲིའི་ལྷན་པར་དེ་འདྲིའི་
པའི་རྒྱུད་རྒྱུད་པའི་རྟེན་གྱི་ལས་མེད་པ་ལ་དེ་མི་འདྲིའི་ལས་ལ་འབྲས་བུ། དེ་སྟོང་བའི་
རྒྱུད་རྒྱུད་པའི་རྟེན་གྱི་ལས་མེད་པ་ལ་དེ་མི་སྟོང་བས་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་བྱུང། ཅེས་པ་
མ་གཏོགས་གཞན་ཁས་ལེན་ལ་འགྲིག་པ་མེད་ཅིང། དེ་ཡང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་
དེ། ལྟ་རྒྱུན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་དགོ་སྤྲིག་གི་འབྲས་བུ་རྒྱུད་པའི་བདེ་སྤྲིག་སྟོང་བ་ལ། དེའི་
རྒྱུད་རྒྱུད་པའི་རྟེན་གྱི་དགོ་སྤྲིག་གི་ལས་དགོས་ཀྱང་དེ་འདྲིའི་པ་ལ། དེ་འདྲིའི་པའི་
རྒྱུད་རྟེན་གྱི་དགོ་སྤྲིག་གི་ལས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ལོ།

གཞན་དུ་ན་དགོ་སྤྲིག་གི་ལས་མ་བསགས་པར་དགོ་སྤྲིག་གི་འབྲས་བུ་
རྒྱུད་པའི་བདེ་སྤྲིག་སྟོང་བ་ཡོད་པའམ། ཡང་ན། ལྟ་རྒྱུན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་དགོ་སྤྲིག་གི་
འབྲས་བུ་རྒྱུད་པའི་བདེ་སྤྲིག་ལ་རྟེན་པའི་མཚོད་རྒྱུན་གྱི་སློབ་དེ་ཡང་དགོ་སྤྲིག་གི་
ལས་གྱི་འབྲས་བུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་དངོས་སུ་འགལ། ཅི་སྟེ། གཞན་རྒྱུད་གྱི་བདེ་
སོགས་མངོན་སུམ་དུ་མི་འདྲིའི་ལྷན་པར་ཐལ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་འདྲིའི་རྒྱུན་གྱི་
ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མངོན་སུམ་གྱི་འབྲས་བུ་སྟོང་བས་སྟོན་མེད་དོ་ཞེ་ན།
ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། དཔལ་བའི་སྤྲིག་བསྐྲུབ་སྟོང་བ་ལ་^༣ དེ་སྟོང་བའི་རྒྱུད་རྟེན་གྱི་
ལས་དགོས་པས་མ་འབྲས་བུ་ཐལ། དཔལ་བའི་སྤྲིག་བསྐྲུབ་མངོན་སུམ་དུ་འདྲིའི་པ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༥༠ན་མན། རྒྱུན * རྒྱུན
༢ མ་ཕྱི། ༡༡༥༠ན་མན། དུ * ཏུ
༣ མ་ཕྱི། ༡༥༠བལ་ན། ད * དེ

ལ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་འཇིན་པའི་རྒྱུད། སྡོན་གྱི་ལས་དགོས་པས་མ་ཁྲུབ་པའི་སྲིད།
 མ་གྲུབ་ན། ཀུན་མཁུན་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་དཔྱལ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མངོན་
 སུམ་དུ་མི་འཇིན་པར་བཤམ། ཁྱོད་གྱིས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་འཇིན་པའི་རྒྱུད་སྡོན་གྱི་
 ལས་མེད་པའི་སྲིད། དེ་བས་ན་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པའི་གཏམ་གྱི་སྡོམ་བས་བདག་
 ཉིད་ཆེན་པོའི་རིགས་པ་མ་རུངས་པར་མ་བྱེད་ཅིག །གཞན་ཡང་གྲེ་གྲག་པ་ལ་
 སོགས་པ་གང་དག་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན། རྣམ་འབྱོར་
 མངོན་སུམ་གྱིས་གཞན་གྱིས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པའི་ཚེ། བདེ་སོགས་
 རང་རྒྱུད་ལ་སྤོང་བའི་སྐྱེས་འབྱུང་གྱི་བདེ་སོགས་སྤོང་བའི་ཤེས་བ་དང་། བདེ་
 སོགས་རྣམ་མེད་སྤྲུག་སྤྲད་དུ་ཉམས་སུ་སྤོང་བར་མཚུངས་པས་ནི། རྣམ་འབྱོར་བ་དེ་
 ཡང་བདེ་སྤྲུག་ཅན་གྱི་སྐྱེས་སུ་དེ་བཞིན་དུ། བདེ་བས་སིམ་ཞིང་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱིས་
 གཏུང་བར་འགྲུང་རོ། །

གལ་ཏེ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་སྤྲུག་སོགས་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་དང་དབང་པོ་སྤང་
 པས། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤོང་བར་བསྐྱེད་བྱེད་
 པ་ཡིན་ནོ། །བདེ་བས་ན་པ་རོལ་པོའི་རྒྱུད་གྱི་འཁྲིག་པའི་བདེ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་རྣམ་འབྱོར་པ་ལ་ནི། སྤྲད་མེད་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དང་། དེའི་དབང་པོ་སྤང་ཅིང་
 འདུས་པ་མེད་པས་དེ་ལས་རྒྱང་བའི་བདེ་བ་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་ནི་རྣམ་འབྱོར་བ་དེ་
 དག་ལ་ནི་སྐྱེ་བ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། "དེ་ལྟར་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་སྐྱེས་པ་ཉིད་སྤྲུག་

༡ མ་ཕྱི། ༡༥༡ན། རྒྱུས་ * རྒྱུས
 ༢ མ་ཕྱི། ༡༥༡ན། སམ * སིམ
 ༣ མ་ཕྱི། ༡༥༡ན། ད * ད

བསྐྱེད་མཁོ་བའི་དོན་དུ་འགྲུར་དགོས་ནའང་རང་རྒྱུད་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་སྐྱེས་པར་གྱུར་
ཉིད་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཁོ་བའི་དོན་མིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་
སྐྱེས་པའི་ཆེ་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཁོ་བའི་པ་གང་ཞིག །སྤྲུག་བསྐྱེད་མཁོ་བའི་ཡིན་ན་རང་
ལས་ཕྱིས་འབྱུང་གི་སློབ་ཆས་གཞན་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཐལ་ཚེས་དང་ཉགས་ཕྱི་
ལྷར་དོས། དེས་ན་ཤེས་པ་རྣམས་རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་སློབ་ཆས་གཞན་གྱིས་
མཁོ་བའི་ཁས་ལེན་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ། སྤྲུག་བསྐྱེད་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ཉིད་
སྤྲུག་བསྐྱེད་མཁོ་བའི་དོན་དུ་ཁས་སྦྱངས་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཁས་སྦྱངས་ནང་འགལ་བའི་
སློབ་ཡོད་པ་འོན་ཀྱང་དེ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེས་པ་
སྤྲུག་བསྐྱེད་མཁོ་བའི་དོན་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན། རྣམ་འབྱོར་པས་གཞན་
རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་སྤྲུག་མཁོ་བའི་ཐལ་བ་སོན་གནས་སོ། །

གཞན་དག་གིས་གཞུང་འདི་ཅམ་ཡང་འཆད་ཤེས་པ་མ་གྱུར་བར་སྤང་དོ། །འོ་
ན་ཁྱེད་རང་ལ་ཡང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་སྤྲུག་མཁོ་བའི་ཕྱིར་གྱི་སློབ་དང་རྣམ་འབྱོར་མངོན་
སུམ་གཉི་གས་བདེ་སྤྲུག་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
འབྱོར་པས་ཀྱང་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་སྤྲུག་མཁོ་བའི་ཐལ་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྤྲུག་
བསྐྱེད་སོགས་མཁོ་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་མིན་པར་གཏུང་དང་མན་འདོགས་རྒྱ་མ་ཡིན་
གྱི་གང་ཆེ་རང་ཉིད་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོར་སྤང་བ་ནི། གཏུང་བའི་དོན་ཡིན་
ཞིང་། དེ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པ་ཅམ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་དོན་ཡིན་པ་དེའི་
ཆེ་དེ་ལྟར་ཐལ་བར་མི་འབྱུང་དོ། །དེས་ན་ཤེས་པ་རྣམས་ཅད་ཀྱིས་དམིགས་མཁོ་བའི་
དག་ནི་འདོགས་ཕྱིར་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། དོན་དང་འདྲ་བའི་དམིགས་པར་འདོགས་ཅིང་། རང་

ཉིད་གསལ་བ་བདག་སྲོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་སློབ་གྲུང་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ། རང་སློབ་ཐམས་
ཅད་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་དགོས་པར་ཐམས་བ་དང། དེ་ཉིད་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་
བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞན་ཡང། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་སློབ་གྲུང་ཡིན་པའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་རང་རིག་མེད་པར་འདོད་པ་ལ་རྗེ་སྐད་བཤད་པའི་སློབ་ཡོད་པར་མ་ཟད།
ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་རྒྱད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ལ་སློབ་གྲུང་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པར་འདོད་པ་
ནི། དེ་བས་ཀྱང་གཞོན་པ་དུ་མའི་གནས་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱིས་རང་
རྒྱད་གྱི་སློབ་ཉི་རྟགས་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར་དགོས་པས་ཁྲུབ་པར་ཐམས། གང་ཟག་
སུའི་རྒྱད་ལ་ཡང་རང་རྒྱད་གྱི་སློབ་རྟོགས་པའི་མཛོན་སུམ་མེད་པས་”^༡ ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་དབང་ཤེས་རྟགས་ལས་རྟོགས་དགོས་པ་མི་འཐད་པར་བསྟན་
བ་དང། ཡིད་ཤེས་རྟགས་ལས་རྟོགས་དགོས་པ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་གཉིས། དང་
པོ་ལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་པར་བསྟན་པ་དང། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་
མི་སྲིད་པར་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པ་སྐྱིར་
དགག་པ་དང་སོ་སོར་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་རྒྱད་
ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རོར་རྟགས་ཡང་དག་གིས་སྐྱབ་དགོས་པས་ཁྲུབ་པ་འདོད་དོ་ཞེ་
ན། ཤེས་བུ་ཚོས་ཅན། དེ་ལྟར་མི་འཐད་པར་ཐམས། དབང་ཤེས་རྣམས་རང་རྒྱད་ལྡན་
གྱི་གང་ཟག་གི་རོར་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡང་ན་རྟགས་དེ་ཡང་བདག་
རྒྱུན་དབང་པོ་འཕམ། དམིགས་རྒྱུན་དོན་ནམ་དབང་ཤེས་རང་གི་འབྲས་བུ་འཕམ། འཁོར་

༡ མ་གྱུ། ༡༥༡བཤན། -+། *་

ཏུ་ཡུར་པའི་སློང་དང་ཡང་ན་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡིད་བྱེད་སྣ་མ་རྣམས་གང་ཏུ་དེ་ཞེས་གྲོ་བུ་
 རྒྱུར་དགོས་པ་གང་ཞེས། །དེ་རྣམས་གང་ཡང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་
 མི་འཐད་པའི་སྲིད། ཟུར་སྣ་མ་དེར་ཐལ། རྒྱ་འབྲས་ཚོགས་པ་འདི་དག་ལས་མ་
 གཏོགས་པའི་དབང་ཤེས་དང་། འབྲེལ་པ་ཅན་གཞན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་
 འོས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། བདག་ཡིད་སྲད་པ་སོགས་ཀྱང་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་
 མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲས་དབང་ཤེས་ལ་མཉམ་འདོགས་པའི་རྣམ་པ་
 མཐོང་བ་མེད་པའི་སྲིད་ལོ། །ཟུར་སྲི་མ་སྐྱབ་པ་ནི། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཚོས་ཅན།
 རང་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་གི་དོར། རང་གི་འབྲས་བུར་ཡུར་པའི་དབང་ཤེས་ཡོད་
 བར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ལ་ཁུབ་པ་འཁུལ་པའི་སྲིད། རོན་ཡང་
 དེ་བཞིན་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དབང་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུར་ཡུར་པའི་སློང་དང་། དེ་མ་
 ཐག་རྒྱུན་ཏུ་ཡུར་པའི་ཡིད་བྱེད་སྣ་མ་དེ་ཡང་ཚོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
 མིན་ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་པས་བསྐྱབ་བྱ་བུ་པའི་སྲར་རང་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་དེའི་
 དོར་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིད། རྟགས་ཁས་ཁུབ་པ་ཡོད་དེ། བསྐྱབ་བྱ་སྲར་མ་
 གྲུབ་པ་ནི་རྟགས་སམ་སྟོགས་ཚོས་ཉིད་མིན་པའི་སྲིད། ཞེས་པ་སྟེ་རྟགས་ཡང་དག་
 མིན་པའི་སྲིད། ཞེས་བཞོན་ན། ཁུབ་པ་དང་ཁུབ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚིག་དོན་གང་ཡང་ཁྱད་
 མེད་པར་འགྲུང་རོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོར་དགག་པ་ལ། རང་གི་དོར་རང་སློབ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རང་
 བཞིན་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡོད་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རོན་གསལ་རྟགས་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་།

རང་སློའི་“ཚོས” ཉམས་ཡང་དག་ཡིན་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་དོན་གསལ་བ་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉམས་ཡིན་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། དོན་གསལ་དེ་ཉིད་འདིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་འདོད་དམ། འདི་གསལ་བར་བྱ་བའི་དོན་ལ་འདོད། །དང་པོ་ལྟར་ན། དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ནམ། རི་ལྟར་ན་སློ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཉམས་ཡིན། གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཉམས་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་འདིས་ནི་དེས་གསལ་བར་གྱུར་པའི་དོན་ཡང་ཉམས་ཡིན་པ་གསལ་ཏེ། གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བ་མ་ཡིན་ན། དེ་ཡིས་གསལ་བར་གྱུར་པའི་དོན་ཡང་ཚད་མས་མི་དེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་རང་སློའི་ཉམས་དོན་གསལ་བ་དེ་སྣང་མི་གསལ་བའི་ངོ་བོར་གནས་པ་སྐྱེ་གྱིས་གསལ་བར་བྱས་པའི་དོན་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཡིན་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། དོན་ལ་ཁྱད་པར་འགའ་ཡང་སྐྱེ་གྱིས་བྱུང་མེད་པར་ཐལ། དོན་གསལ་དུ་སྐྱེ་བ་དང་འདིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ལྟར་ནས་ཉམས་ཡོད་པ་ཉམས་སོ། །སྐྱེ་འགག་བྱེད་པ་དེ་འདོད་ན་ཡང་། དོན་འདི་ན་གྱི་ཤེས་པ་ལྟ་སྤྱི་སོ་སོར་སྐྱེས་པའི་ཚེ། དེའི་རྒྱུའི་དོན་ཡང་སྐྱད་ཅིག་གིས་འདིག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་འགག་བྱེད་པ་གང་ཞིག །རྒྱ་འབྲས་དུས་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྣང་མི་གསལ་བའི་ངོ་བོར་གྲུབ་ཐོན་ནས་གནས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཕྱིས་སྐྱེ་གྱིས་གསལ་བར་བྱས་ནས་རང་སློ་སྐྱབ་པའི་ཉམས་སུ་འགྱུར་བ་ཉམས་སོ། །

དོན་གསལ་དེ་ཡང་ཚད་མས་ཤེས་པར་གྱུར་བའམ། །ཚད་མས་ཤེས་པར་

༡ མ་གྱུ། ༡༥༡ན་མན། ཚེས * ཚོས

མ་གྲུང་པ་གང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡིན། གལ་ཏེ་ཚད་མས་ཤེས་པར་གྲུང་པའི་དོན་གསལ་རྟགས་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། ཚད་མ་ཡང་སློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པར་མངོན་སུམ་དུ་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་མེད་པར་དོན་གསལ་དེ་ཚད་མས་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ལས་འཐད། ཤེས་པ་ཞེས་འགྲུང་བ་ལྟར་ན། ཤེས་པ་ཉིད་དུ་དུང་ཚད་མས་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་མེད་པར་ཚད་མ་དེས་ཤེས་པའི་“དོན” གསལ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་རང་རྒྱད་ལ་སློ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་གང་ལས་འཐད། ཅེས་བཤད་པར་བྱའོ། །

གལ་ཏེ་ཚད་མས་ཤེས་པར་མ་གྲུང་པའི་དོན་གསལ་རྟགས་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དོན་གསལ་དེ་ཚད་མ་ཤེས་པར་གྲུང་བ་ཉིད་དུ་བཅད་པ་མེད་ཀྱང་། དེ་ནི་ཅི་ལྟར་གོ་བྱེད་དུ་འགྲུང་བ་ཡིན་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་ལྟ་དབང་སློའི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། འགྲེལ་བྱེད་གཞན་དག་འདི་རྐང་པ་སྐྱ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱབ་སྐྱབ་ཏུ་བྱས་ནས། དེའང་ཤེས་པའམ་ཤེས་པ་གྲུང་། ཅེས་པའི་འི་བ་ཕྱི་མ་ཁས་ལེན་པ་འགོག་པ་ནི། མཚོང་བ་མཚོང་གྲུང་མིན་གཞན་གྱིས། །མཚོང་གྲུང་འགར་ཡང་མཚོང་འགྲུང་མེད། །ཁྱད་པར་དེ་གཞན་མཚོང་བ་ལའང་། །ཡོད་ཕྱིར་རང་སློ་རྟགས་པར་འགྲུང་། ཞེས་པ་སྟེ། གལ་ཏེ་མཚོང་བ་དོན་གསལ་དེ་རང་རྒྱད་ལ་སློ་མ་གྲུབ་པའི་སྐར་རང་གི་ཚད་མས་མཚོང་བར་གྲུང་བ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱེས་བུ་གཞན་གྱིས་མཚོང་བར་གྲུང་པའི་དོན་གསལ་དེ་རང་རྒྱད་ལ་སློ་རྟགས་པའམ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། དོན་གསལ་བ་དེ་རང་རྒྱད་ལ་སློ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དེ་བསྐྱབ་བྱ་མ་གྲུབ་པའི་སྐར་རང་གི་ཚད་མས་འགར་ཡང་མཚོང་བར་

༡ མ་ཕྱི། ༡༥༡བཟན། དེན * དོན

གྲུང་བ་མེད་ལ་རྟགས་ཀྱི་བྱུང་བར་དོན་གསལ་བ་དེ་གཞན་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་ལ་
ཡང་ཡོད་པའི་སྲིད། ཞེས་འཆད་དོ། །

ལྷ་དབང་སློང་དང་། ལྷ་སློང་ལྷ་རྟེན། མ་མཐོང་མཐོང་ཅན་གཞན་གྱིས་
ལྟོ། །མཐོང་བ་ལ་ལར་མཐོང་བ་མེད། །འབྲེ་བྲག་དེ་གཞན་མ་མཐོང་ལའང་། །ཡོད་སྲིད་
རང་སློང་རྟོགས་པར་འགྱུར། ཞེས་"བཏོང་ཉེན་དེར་མ་ཟད་དོན་གསལ་རང་གི་ཚད་
མས་མ་མཐོང་བ་རང་རྒྱུད་ལ་རང་གི་དོར་སློང་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡིན་ན། ཉ་ཅད་ཐལ་
བར་འགྱུར་ཉེ། འདི་ལྷ་རྟོན་ལ་ལྷ་བ་པོ་མ་ཡིན་པ་ནི་མ་མཐོང་ཅན་ཞེས་བྱ་ཞིང་།
དོན་ལ་ལྷ་བ་པོ་ནི་མཐོང་ཅན་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དོན་ལ་ལྷ་བ་"པོར་^༡
མངོན་པར་འདོད་པ་ལས། གཞན་ལྷ་བ་པོ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟོ། །ལྷ་བ་པོའི་སྐྱེས་
བྱས་མཐོང་བའི་དོན་དེ་དག་ལ་ལར་མཐོང་བ་མེད་ཅིང་མ་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
ལྷ་ལ་ཡིན་པ་ལ་དོན་གསལ་བའི་སྐྱེས་བྱ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དོན་གསལ་བ་ཚད་མས་མ་
དམིགས་ཀྱང་དོན་མཐོང་བར་ཁས་ལེན་ན། བྱམ་གཟུགས་ལ་ལྷ་བ་པོ་མ་ཡིན་པའི་
སྐྱེས་བྱས་མ་མཐོང་བའི་མངོན་པར་གསལ་བའི་བྱམ་གཟུགས་དེ་བྱམ་གཟུགས་ལ་
ལྷ་བ་པོ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེས་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་བྱམ་གཟུགས་འདྲིན་པའི་རང་སློང་རྟོགས་
བའམ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། མངོན་པར་གསལ་བའི་
འབྲེ་བྲག་དེ་ལྷ་བ་པོ་ལས་གཞན་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་བྱམ་གཟུགས་ལ་ཡང་ཡོད་ཅིང་
ལྷ་བ་"པོས་^༢ ཀྱང་དོན་གསལ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་སྲིད། དེས་ན་བྱམ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༥༡ན་ལ། བཏོན * བཏོང
༢ མ་ཕྱི། ༡༥༡ན་ལ། ཡོར * པོར
༣ མ་ཕྱི། ༡༥༡ན་ལ། བས * པོས

གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་སོ་དང་ལྟ་བུ་སོ་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སུམ་གཟུགས་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བའི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། དེའི་ཕྱིར་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོའི་ཚོས་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཅན་གྱི་དོན་ཚོས་ཡན་གང་བ་ལས་ནི་སྒྲོའི་རྗེས་སུ་དཔོག་བྱས་པ་མ་ཡིན་ན། གཉིས་པ་རང་སྒྲོའི་ཚོས་ཉམས་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི། གཤམ་ཉེ་རང་གི་རོང་། རང་རྒྱུད་ལ་དབང་ཤེས་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉམས་ནི། དབང་ཤེས་རང་གི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པས་རྗེ་སྐད་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་རྣམས་མེད་དོ་ཞེ་ན། རང་རྒྱུད་ལ་སྒྲོའི་སྐྱབ་པའི་ཉམས་རང་གི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དབང་ཤེས་རང་གི་ཚོས་སམ། འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་བདེ་སོགས་ཚོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལ་སྒྲོའི་དབང་ཤེས་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉམས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོའི་དབང་ཤེས་ལས་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཉེ་མ་ཡིན་པར་དབང་ཤེས་དེའི་རྗེས་ཡིན་པས། བསྐྱུ་བ་བྱའི་སྲུང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་དེ་ལས་རྗེས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚོན་ཅི་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་བདེ་སོགས་དེ་ཚོས་ཅན། སྒྲོའི་དབང་ཤེས་ལས་རྗེས་ཐད་དང་གང་ལས་ཡིན་ཉེ། མ་ཡིན་པར་ཐམས་ཅད་དང་རྒྱ་ཚོགས་མཚུངས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གཤམ་ཉེ་དབང་ཤེས་དེ་དང་རྒྱ་ཚོགས་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་སོགས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉམས་མ་ཡིན་ཀྱང་། དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཚོགས་ལས་གཞན་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་སོགས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉམས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཤེས་རང་རྒྱ་ཚོགས་གཞན་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་སོགས་དེ་ཡང་ཚོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉམས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐམས་ཅད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཁྱབ་པ་འཁྱུལ་བ་ཅན་ཡིན་

པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཉམས་ཡང་དག་ཡོད་པ་དགག་པ་ཞི། ཤེས་བྱ་
 ཚོས་ཅན། རང་གི་རོང་རང་རྒྱུད་ལ་དབང་ཤེས་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཉམས་ཡང་
 དག་མེད་པར་ཐལ། གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ནི་ལྷ་པོ་དང་དབང་པོ་ལྷ་དང་ནི་དམིགས་
 པ་སློ་ཕྱི་མ་དག་མ་གཏོགས། དེའི་འབྲས་བུ་གཞན་ཉེ་བར་མཚོན་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་
 དག་གང་ཡང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཉམས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚོན་
 ཡང་། དེ་ལ་དབང་པོ་དང་སློ་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་དབང་ཤེས་དང་དབང་པོ་ལས་འདས་པར་
 མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དབང་ཤེས་ལོ་བྱེད་ཀྱི་འབྲས་ཉམས་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་ཉམས་
 ཡིན་ན་དེའི་ཚེ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ཡང་དབང་པོ་གཟུགས་
 ཅན་རྣམས་རྒྱུར་མཚོང་ཐ་མལ་པའི་དབང་པོ་ལས་འདས་པར་རང་ལུགས་ཀྱི་ཚད་
 མས་གྲུབ་ཅིང་། སློ་ཕྱི་མ་རྣམས་སློག་གྲུར་ཡིན་པ་པ་རོལ་བོས་ཁས་སྲུངས་པ་ཡིན་
 བོ། །དོན་ལྷ་པོ་དེ་དག་གྲང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཉམས་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་དོན་
 ལྷ་པོ་གང་ཡང་དེ་མཚོང་དབང་ཤེས་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། དབང་ཤེས་པན་བྱེད་དུ་ཡོད་
 པ་ལས་གཞན་དུ་སྐྱེ་སྲིད་པ་དང་བལ་བའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གང་ཡིན་པ་གཅིག་གྲང་
 ཚད་མས་རྟོགས་པ་མེད་པས་དབང་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན།
 དེའི་འབྲས་བུ་ཚད་མས་ཤེས་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཉམས་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་བབ་ཅོལ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་མི་སྲིད་པར་བརྟན་པ་ཞི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟོགས་
 ཡང་དག་ཡོད་ན་ཡང་རྟོགས་དེ་དང་ནི་ལྷན་ཅིག་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་

བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེ་ན། རང་རྒྱུད་ལ་མངོན་སྲུང་ཚད་མས་སློབ་ཀྱིན་སློང་གི་རྟོག་པ་
དངོས་སུ་གྲུབ་ཅིང་། རྟོག་པ་དེ་ལས་ནི་བརྗོད་དང་གཡོ་འགྲུལ་སོགས་འགྲུང་བར་
མཚོང་ནས་དེ་ཉིད་དཔེར་བྱས་ཏེ། གཞན་ལ་ཡང་ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་
རྟོགས་ལས་སློབ་དཔོག་པ་ཡིན་ཡང་། ཁྱིད་ཀྱི་ལྟར་ན་དེ་ལྟ་བུའི་སློབ་པ་གཞན་སེམས་
རྗེས་སུ་དཔོག་པ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བདག་རྒྱུད་ལ་སློབ་དང་ལུས་ངག་གི་རྣམ་
པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་མཚོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཡིད་ཤེས་རྟོགས་ལས་རྟོགས་དགོས་པ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་ནི།
གལ་ཏེ་ཡིད་ཤེས་རྟོག་པ་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་རྟོགས་གང་གིས་སྐྱབ། དེ་མ་ཐག་
རྒྱུན་སོགས་སློབ་ཚོས་དང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་སོགས་ཀྱི་རྟོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་བར་
མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་གཉིས་ནི་དབང་པོ་འདས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཀག་ཟེན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐྱ་མས་གོ་རུས་པ་ལ་དགོངས་ནས་འདིར་མཐའ་དེ་དག་འགོག་པའི་
གཞུང་དངོས་སུ་མ་བཀོད་དོ། །ཅི་སྟེ། གཞུང་དོན་ཀྱི་རྟོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པོ་ཞེ་ན། དེ་
ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་སློབ་རྟོག་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་གཞུང་དོན་ཀྱི་
རྟོགས་འགའ་ཡང་རབ་རྒྱ་བྱུང་བ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་སློབ་བཀགས་པའི་
སློབ་ལུས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་སློབ་རྗེས་གཞན་ཀྱིས་སློབ་དགོས་པ་དགག་པ་
ལ། དངོས་དང་། ཚོད་པ་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁྱིད་ཀྱི་ལྟར་ན། སློབ་སྐྱ་མ་ནི་སློབ་ཕྱི་
མ་གཞན་ཀྱིས་ཅི་ལྟར་རབ་རྒྱ་གསལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་གང་
ལས་ཡིན་ཏེ། མ་ཡིན་པ་ཐལ། གཉི་གའང་གསལ་བ་མིན་པའི་བདག་ཉིད་དུ་མཚུངས་

པའི་སྲིད། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། རྫོག་ལྷུང་ཁོ་ན་ཡིན་པ་འགའ་ལོ། །

གཉིས་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གཉིས་ཀ་གསལ་བ་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཉིད་དུ་
མཚུངས་ན། གསལ་བུ་གསལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད། ཅེས་སྒྲུས་པ་དེ་ལ་གསལ་བུ་
གསལ་བྱེད་ཡིན་ན་གཉི་གའང་མངོན་བར་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་དུ་མཚུངས་པ་
ཞིག་དགོས་སོ་ཞེས་ཟེར་བར་གོ་ནས་དེ་ལྟར་ན་ཡུལ་རྣམས་ནི་རི་ལྟར་རང་གི་ཡུལ་
ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དང་། གསལ་བའི་རོ་བོར་མཚུངས་པས་བྲབ་པ་ཡིན། འདི་ལྟར་ཡང་
ན་ནི། ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྲོང་བའི་རོ་བོ་ཉིད་དུ་ཐམ་བར་འགྱུར་ལ། ཡང་ན་ནི་
ཤེས་པ་གང་གིས་ཀྱང་ཡུལ་མི་རིག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན།
སྲོན་པོ་ཤེས་པ་མིན་ཡང་སྲོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་གསལ་བར་སྤང་བ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་
བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཡོད་དེ། གསལ་བ་སྲོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྲོན་པོ་དེའི་རོ་བོ་
རི་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་འཕོ་བའི་སྲིད་རོ། །སྲོན་པོ་གསལ་བར་སྤང་བའི་མིག་ཤེས་དེ་ཡང་
ཚོས་ཅན། རང་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྲོན་པོ་དེའི་རྣམ་པའི་རོ་བོ་
ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་ལྟར་བྱོད་ཀྱང་སྲོ་གྱི་མ་ལ་སྲོ་སྲ་པའི་རྣམ་པ་འཆར་བར་འདོད་ན་
སྲོ་གྱི་མ་ནི་ཚོས་ཅན། རང་ཉིད་རིག་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་སྲེས་པའི་
སྲིད། སྲོ་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་འཆར་བ་དེ་ལྟ་མིན་ན་ཡུལ་ཡང་ནི་སྲོ་དང་སྒྲན་ཅིག་
ཚོས་མཚུངས་ཉིད་དེ། ཡུལ་ལ་སྲོའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བ་བཞིན་དུ་སྲོ་ལ་ཡང་ཡུལ་གྱི་
རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་བྱུང་མེད་པས་སྲོས་ཡུལ་རྟོགས་པ་བཞིན་དུ། ཡུལ་གྱིས་ཀྱང་སྲོ་
རྟོགས་པའམ། ཡང་ན་ཡུལ་གྱིས་སྲོ་མ་རྟོགས་པ་བཞིན་དུ། སྲོས་ཀྱང་ཡུལ་མ་རྟོགས་
པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་སྟེ། བོད་གྱི་རྒྱལ་བྱེད་དག་གིས་གཞུང་འདི་དག་

འཆད་ཤེས་པ་སྡོམ་ཆད་མ་བྱུང་བར་སྤང་དོ། །

དེའི་སྤྱིར་དང་གྱི་ལུགས་ལ། རྫོང་རང་ཉིད་གསལ་བའི་ངོ་བོས་རབ་ཏུ་གསལ་ལ་
ཞིང་གཞན་གཟུགས་སོགས་གསལ་བའི་ཤེས་པ་དེ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་རི་ལྟ་
བའི་རྣམ་པ་འཕོ་བ་ཡིས་གཟུགས་སོགས་དེ་ཤེས་པ་དེའི་སྤང་ལུལ་དུ་གསལ་བ་ཅན་ཀྱི།
ཤེས་པ་དེ་ལ་གཟུགས་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་
བས། དུལ་དང་ལུལ་ཅན་གཉི་ག་གསལ་བ་མིན་པའི་ངོ་བོར་མཚུངས་ན། དུལ་རྟོགས་
བ་མི་འཐད་ཀྱང་ཤེས་པས་ལུལ་རྟོགས་བ་ལ་ལུལ་ལུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་གསལ་བའི་ངོ་
བོ་ཡིན་མི་དགོས་ཀྱི། ཤེས་པ་ཉིད་ལུལ་གྱི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་གསལ་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་
བས་ཚོག་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྤྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་རི་རྒྱན་བ་ཤད་པའི་ལྷན་ཀའི་གནས་མེད་དོ།
ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཉོ། །གལ་ཏེ་ཤེས་པ་ལ་ལུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སློ་ནས་ལུལ་
གསལ་བར་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། མིག་ཤེས་འབྲས་པའི་སློ་སྤྱི་མ་ལ་ཡང་། མིག་ཤེས་ཀྱི་
རྣམ་པ་ཤར་བ་ཡིན་པས་ཅིའི་སྤྱིར། མིག་ཤེས་དེ་ཉིད་རང་གི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་སློ་སྤྱི་
མ་འབྲས་ཤེས་དེས་རྗེས་སུ་སྤོང་བར་མི་འདོད་དོ་ཞེ་ན། རྫོང་གཞན་སྤྲ་མ་དབང་ཤེས་
ཚོས་ཅན། རྫོང་སྤྱི་མ་ཁྱོད་འབྲས་པའི་ཤེས་པ་དེ། ཁྱོད་དང་འབྲས་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་པར་
སྐྱེས་པ་ཡིན་ཡང་དེ་ཡིས་ནི། ཁྱོད་རབ་ཏུ་གསལ་ཞིང་སྤོང་དགོས་པར་མི་འདོད་
པའམ་མི་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་རང་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་སྤྱིར། འོན་
ཀྱང་ཁྱོད་ལ་དོན་གསལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དོན་དེའི་ངོ་བོ་རི་ལྟ་བའི་
རྣམ་པ་ཤར་བའི་སློ་ནས་དོན་དེ་ཁྱོད་ལ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་སྤང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
དེས་ན་དེ་ཉིད་རི་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་དོན་དེ་གསལ་བར་གྲུབ་ཀྱང་དོན་དེ་སྤོང་།

བར་མི་འགྲུབ་ཅིང། ཤེས་བསམ་ཡུལ་གསལ་བར་བྱེད་དགོས་ཀྱང། ཤེས་བ་རང་ཉིད་
 ལྷོང་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་ལྷོང་བྱེད་གཞན་གྱིས་ལྷོང་བར་བྱེད་མི་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། མི་མཚུངས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན། ལྷོན་མེ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་
 དང། ལྷོན་མེ་སྐྱད་ཅིག་གི་མ་གཉིས་ཀ་གསལ་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པར་ཁྱད་མེད་པས་
 ལྷོན་མེ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་དེ་རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་གི་ལྷོན་མེ་གཉིས་པས་གསལ་བར་
 བྱེད་མི་དགོས་པ་བཞིན། ཞེས་པ་ནི། ཤེས་བ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ལྷོང་བའི་ངོ་བོར་
 མཚུངས་པས་ཤེས་བ་སྔ་མ་དེ་ཕྱི་མས་ལྷོང་བར་བྱེད་མི་དགོས་པ་མཚོན་པའི་
 དཔེའོ། །མར་མེ་དང་ལྷན་ཁུང་གི་བྱམ་བ་དག་ཀྱང་བྱམ་བ་དེ་མར་མེ་དེར་བརྟེན་ནས་
 མིག་ཤེས་ལ་སྣང་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ངོ་བོ་ཡིས་ཐ་
 ལྷན་རབ་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ཞེས་པ་ནི། ཤེས་བ་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་འཕོས་པ་
 ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་གསལ་བར་བྱེད་པ་མཚོན་པའི་དཔེའོ། །གཞན་དག་གིས་གཞུང་
 འདི་དག་གི་བརྟེན་ལུས་པ་མ་བྱུང་བར་སྣང་ངོ། །

གཉིས་བ་འབྲེལ་བའི་རྟེན་གསུང་གིས་རང་རིག་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ནི། ཚད་མ་མདོར།
 གང་གི་ཕྱིར་ཡུལ་བཞེན་དུ་ཤེས་བ་ལ་ཡང་དུས་ཕྱིས་ལྷོང་བའི་འབྲེལ་བ་སྐྱེ་སྟེ། དེའི་
 ཕྱིར་རང་རིག་བ་ཉིད་དུ་ཡོད་ངོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་ཕྱིར་མ་ལྷོང་བར་འདི་མེད།
 ཉམས་སུ་མ་ལྷོང་བར་དོན་འབྲེལ་བ་མཐོང་བ་ནི་མེད་དེ། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་
 བ་བཞེན་ནོ། ཞེས་གསུངས་ཤིང། དེའི་དོན་ཡང་ངས་སྔར་གཞུགས་མཐོང་ངོ་སྟུང་
 དུ་འབྲེལ་བའི་ཚེ། འབྲེལ་བ་དེའི་འཛིན་སྣངས་ལ་གཞུགས་མཐོང་སྟུང་བའི་ཡུལ་འབྲེལ་བའི་
 ཚད་དང། ངས་མཐོང་སྟུང་བའི་ཡུལ་ཅན་འབྲེལ་བའི་ཚད་གཉིས་ཡོད་ལ། གང་གི་ཚེ་

གཟུགས་མཚོང་བའི་ཤེས་པ་སྤར་མ་སྦྲེས་པར་གཟུགས་མཚོང་སྦྲུལ་དུ་བྲན་པའི་སྐོ་
མི་སྦྲེ་བ་བཞིན་དུ། གཟུགས་མཚོང་བའི་ཤེས་པ་སྦྲོང་བའི་སྐོ་སྤར་མ་སྦྲེས་པར་ཡང་
ཤེས་པ་དེ་ཉིད་བྲན་པའི་སྐོ་སྦྲེ་བར་མི་འཐད་དོ། །དེའི་སྤྱིར་གཟུགས་བྲན་པའི་ཚེ་ན་
དེའི་ཡུལ་ཅན་ཡང་བྲན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤར་གཟུགས་སྦྲོང་བའི་ཚེ། དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་
ཤེས་པ་ཡང་སྦྲོང་བར་གྲུབ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཉེ། དེ་ཉིད་འཆད་པར་བྱེད་པ་ནི།
ཡུལ་དང་དབང་པོ་ཅམ་གྱིས་ནི། ཞེས་པ་ནས། བདག་རིག་གྲུབ་ཅེས་པའི་བར་དོ། །

མདོ་སྤྲ་མ་དེའི་མཐུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ། ཅི་སྟེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
བཞིན་དུ་ཤེས་པ་འང་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་སྦྲོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་འང་རིགས་པ་མ་
ཡིན་ཉེ། གང་གི་སྤྱིར་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཉམས་སུ་སྦྲོང་ན། ཟུག་མེད། ཟུག་པ་
མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཤེས་པ་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་སྦྲོང་བར་བྱེད་པ་ན་པོ། །རི་ལྗར་
ཞེ་ན། དེ་ལ་འང་བྲན་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་འཆད་པ་ནི། ཤེས་པ་
གཞན་གྱིས་རིག་ན་ནི། ཞེས་པ་ནས། སྦྲོང་ལ་སྦྲོང་བ་གཞན་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་བར་
དོ། །ཚོད་མ་མདོར། དེ་བཞིན་དུ། ཡུལ་གཞན་དག་ལ་འཕོ་བ་ནི། མེད་འགྲུང་དེ་འང་
འདོད་སྤྱིར་དོ། །དེའི་སྤྱིར་གཏོན་མི་བ་བར་རང་རིག་པའི་ཤེས་པ་ཁས་སྦྲང་བར་
བྱའོ། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ནི། ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་རྗེས་སྦྲོང་བར་ཞེས་པ་མན་
ཆད་དོ། །དེ་བས་ན་འདི་མན་ཆད་ཀྱི་གཞུང་གི་ཚོགས་དག་ནི། ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་
རང་རིག་སྦྲུབ་པའི་མདོ་ཚིག་རི་སྐྱད་བཤད་པ་དེ་དག་གི་དོན་འགྲེལ་བར་བྱེད་པ་
ཡིན་ལ། ཡང་ཚོད་མ་མདོར། དེའི་སྤྱིར་ཤེས་པའི་ཚུལ་གཉིས་འགྲུབ་པ་ཡིན་
ནོ། །རང་རིག་པ་ཉིད་དུ་ཡང་དོ། ཞེས་པའི་ཚིག་གི་རྒྱས་པ་འཕངས་པའི་ཚུལ་

གཉིས་གྲུབ་པས་རང་རིག་རི་ལྟར་གྲུབ་ཚུལ་གྱི་རིགས་པ་དག་འཆད་པར་བྱེད་པ་ནི།
ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པས་ཀྱང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤར་བཤད་པ་དག་
ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་དག་གིས་གཞུང་སྤྱིའི་བསྐྱེད་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

དེ་གཞུང་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་འཇུག་པའི་
རྟེན་གྱིས་རང་རིག་སྐྱབ་པ་དངོས་བཤད་པ་དང་། རྟེན་གྱི་དེའི་བྱེད་པའི་ལུས་ལས་
ཡན་ལག་ཏུ་སློ་རྩས་གཞན་གྱིས་སྤོང་བ་རྒྱས་པར་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དུལ་
དང་དབང་པོ་ཉེ་བར་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་ནི། དས་གཟུགས་མཐོང་ཞེས་བྱ་བར་དེས་པ་
སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན། རྒྱ་གང་ལས་ཁོ་བོས་གཟུགས་མཐོང་ངོ་། ཞེས་ཡུལ་དང་
ཡུལ་ཅན་གཉི་ག་འཇུག་པས་ཁྱད་པར་བྱས་པའི་དེས་པ་འདིར་འགྲུབ་པ་དོན་མཐོང་བར་
མ་ཟད་དོན་ལས་གཞན་དོན་མཐོང་བའི་ཤེས་པ་དེ་ཡང་མཐོང་ཞིང་སྤོང་བ་ཡོད་པར་
གདོན་མི་བློ། དེས་ན་གཟུང་རྣམ་ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་རྟེན་གྱིས་རང་རིག་ཡོད་པར་
གྲུབ་པར་མ་ཟད། དུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉི་ག་འཇུག་པའི་རྟེན་གྱིས་ལས་ཀྱང་བདག་རིག་
ཡོད་པར་གྲུབ་པོ། །ངག་དོན་ནི། ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། རང་རིག་ཡོད་དེ། དས་གཟུགས་
མཐོང་ངོ་སྣམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཡི་གེ་རིང་པོ་སོགས་འཛིན་པའི་
ཤེས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་དང་། གཞན་རིག་སྤྱི་མ་ཡུལ་ལ་མི་འཕོ་བར་ཐལ་བ་
གཉིས། དང་པོ་ལ། ཐལ་བ་དགོད་པ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ། དུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉི་ག་འཇུག་པའི་རྟེན་གྱིས་ཡུལ་ཅན་
དབང་ཤེས་ལ་སྤོང་བྱེད་ཙམ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཀྱང་། རང་རིག་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་སྟེ།
ཤེས་པ་སྤར་མ་རྣམས་ཤེས་པ་སྤྱི་མ་རྩས་གཞན་གྱིས་རིག་ཅིང་སྤོང་བ་ཡིན་ཞོ་ཞེ་ན།

དེ་ལྟར་ན་ཡི་གེ་རིང་པོ་དང་ལྷུང་དུ་སོགས་ཆ་ཤས་སྡེ་སྡེ་དུ་མ་རིམ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་
རྣམས་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་འཛིན་པར་མི་འགྲུར་བར་ཐལ། ཡི་གེའི་ཆ་ཤས་དང་པོ་ཐོས་
པའི་ཉན་ཤེས་དེ་ཡི་གེའི་ཆ་ཤས་ཐ་མ་རྫོགས་ཀྱི་བར་དུ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་ནས་ཆ་
ཤས་སྡེ་སྡེ་རྣམས་མི་འཛིན་ཅིང། ཡི་གེའི་ཆ་ཤས་སྡེ་མ་རྣམས་ཆ་ཤས་སྡེ་མ་རྣམས་
རྫོགས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་ནས་ཉན་ཤེས་ལ་སྤང་བ་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར་དང། ཆ་ཤས་དུ་
མས་ཉན་ཤེས་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་མི་འཐད་པའི་སྤྱིར་དོ། །

གལ་ཏེ་ཡི་གེའི་ཆ་ཤས་སྡེ་མ་རྣམས་ཆ་ཤས་སྡེ་མའི་བར་དུ་གནས་ན། ཤེས་
བྱ་ཚོས་ཅན། ཡི་གེ་རིང་པོ་ལ་ཤས་སྡེ་སྡེའི་གོ་རིམ་མེད་པར་ཐལ། ཆ་སྡེ་མ་རྣམས་ཆ་
ཐ་མའི་བར་དུ་རྫོགས་ནས་གནས་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན་རང་འཛིན་ཉན་སློ་ལ་ཆ་དེ་དག་
ཅིག་ཅར་སྤང་བར་ཐལ། ཆ་དེ་དག་ཉན་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་གང་ཞིག །སྡེ་སྡེའི་གོ་རིམ་
མེད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན་ཡི་གེ་རིང་པོ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཡི་གེ་རིང་པོ་
གཟུང་དོན་བྱས་ནས་འཛིན་པར་མི་འགྲུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་དོན་དེ་ལ་ཆ་སྡེ་
སྡེའི་རིམ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང། ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཤས་རྣམས་ཚོས་ཅན། ཅི་
ལྟར་ན་ཁྱེད་རྣམས་རིམ་བ་མེད་པར་ཅིག་ཅར་དུ་འཛིན་པའི་ཉན་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེད་པར་
བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱེད་རྣམས་ཕན་ཚུན་དུས་དེས་འབྲེ་བ་མེད་པའི་གོ་རིམ་དང་
ལྡན་པའི་སྤྱིར། གཉིས་བ་དེའི་ལན་དགག་བ་ལས། ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཤས་ཀྱང་གྱིས་
ཉན་ཤེས་གཅིག་ཁོ་ན་སྐྱེད་པ་དགག་བ་དང། དེའི་ཆ་ཤས་དུ་མས་ཉན་ཤེས་དུ་མ་
སྐྱེད་པ་བརྟགས་ལ་དགག་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཆ་སྡེ་མ་སྡེ་མའི་བར་དུ་གནས་པ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༥༥བཟུགས། ས * ལྷ
༢ མ་ཕྱི། ༡༥༥བཟུགས། འ * ལྷ

དགག་པ་དང། ཆ་ཤས་རྣམས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་ལའང་ཉེས་པ་དེ་ཡོད་པར་བརྟན་པ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཤས་སྔ་སྟེ་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་ཤེས་གཅིག་ཁོ་
སྐྱེད་དམ། ཏུ་མ་སྐྱེད།

དང་པོ་ལྟར་ན། དེའི་ཆ་ཤས་རྣམས་སྔ་སྟེ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བས་ཉན་ཤེས་
གཅིག་ཁོ་བྱེད་དམ། ཅིག་ཅར་འབྱུང་བའི་སྐོ་ནས་ཉན་ཤེས་གཅིག་ཁོ་བྱེད།
དང་པོ་ལྟར་ན། ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཤས་སྔ་སྟེ་མ་རྣམས་སྟེ་མའི་བར་ཏུ་གནས་ནས།
དེའི་མཐར་དེ་དག་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་གཅིག་པོ་དེ་སྐྱེའམ། ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཤས་
སྔ་སྟེ་མ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་དེ་ཆ་ཤས་སྟེ་མ་རྣམས་ཀྱི་བར་ཏུ་གནས་ནས། དེས་ཆ་
ཤས་ཐམས་ཅད་ཐོས་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་སྔ་སྟེ་མ་ཐམས་ཅད་འཛིན་པར་ཏུ་
གནས་ནས་ཀུན་གྱིས་ཉན་ཤེས་གཅིག་སྐྱེད་པ་ཡིན་ན། ཡི་གེ་རིང་པོ་དེའི་ཆ་སྔ་སྟེ་
སྟེས་པའི་འོག་ནས། འོག་ཏུ་ཡི་གེ་རིང་པོའི་སྐྱ་རེ་ཆེ་རེ་ཆེར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བར་
ཐལ། ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་སྔ་སྟེ་མ་སྟེས་ཐེན་པ་རྣམས་ཀྱང་ཆ་སྟེ་མ་སྟེ་མ་དག་
རྣམས་ཀྱི་བར་ཏུ་བསྐྱད་པའི་སྲིད་འོ། །ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཐ་མར་ནི། དེའི་ཆ་ཤས་སྔ་
སྟེ་རྣམས་རིམ་ལྡན་ཏུ་ཐོས་པའི་ཉན་སྐོ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཆ་ཤས་སྔ་སྟེ་
རྣམས་རིམ་མེན་ལྡན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པའི་རྗེས་སུ་དེ་འཛིན་ཉན་ཤེས་གཅིག་ཁོ་བྱེད་
པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་བརྟག་པ་སྟེ་མ་ལྟར། ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཤས་སྔ་སྟེ་མ་ཐོས་པའི་ཉན་
ཤེས་དེ་ཉིད་ཆ་ཤས་སྟེ་མ་རྣམས་ཀྱི་བར་ཏུ་གནས་ནས་དེས་ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་
ཤས་རྣམས་སྔ་སྟེ་རིམ་ལྡན་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་སྔ་སྟེ་མ་ཐོས་
པའི་ཉན་སྐོ་ནི་ཚོས་ཅན། ཡི་གེ་རིག་པོའི་ཆ་སྔ་སྟེ་མ་དེའི་འོག་ཆ་གཉིས་པ་དེའི་རྗེས་

སྲ་རང་ཉིད་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆ་གཉིས་པ་དེའི་དུས་ལ་བྱེད་ཀྱིས་གསུང་
ཡུལ་ཆ་སྲ་མ་དེ་ནི་གནས་པ་མེད་པའི་སྲིད། དེ་ལྟ་མེན་པར་ཆ་སྲ་མ་ཐོས་པའི་ཉན་
ཤེས་རང་ཉིད་ཆ་སྲི་མ་རྣམས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་པ་དེ་རྣམས་རྫོགས་པའི་སྲིས་ཀྱང་
དེ་མི་འདིག་པའི་རྟག་པར་འབྱུང་ཏེ། རང་གྲུབ་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་གནས་ན།
དུས་ཐམས་ཅད་དུ་གནས་དགོས་པར་བྱེད་པར་མེད་པའི་སྲིར་ངོ། །གཉིས་པ་ཆ་
ཤས་རྣམས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་ལའང་ཉེས་པ་དེ་ཡོད་པར་བརྟན་བ་ནི། གལ་ཏེ་ཡི་གེ་
རིང་པོའི་ཆ་ཤས་རྣམས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བའི་སྐོར་ནས་དེ་འདྲིན་ཉན་ཤེས་གཅིག་ཁོ་
ན་སྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཤས་རྣམས་རིམ་མེད་ཅིག་ཅར་ནི་སྐྱེས་ནས་དེ་
ཉིད་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་སྐོར་ནས་དེ་འདྲིན་ཉན་ཤེས་གཅིག་སྐྱེད་པ་ལ་ཡང་། ཇི་
སྐད་བཤད་པའི་སྐོར་འདི་ཡོད་དེ། རང་གྲུབ་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་གནས་ན།
རྟག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་སྲིར་ངོ། །

གཞན་ཡང་ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཤས་སྲི་མ་སྲི་མ་ཀུན་ནས་སྐོང་བའི་ཀུན་སྐོང་
གི་ཚོལ་བ་སྲི་མ་སྲི་མ་དོན་མེད་དུ་འབྱུང་བར་ཐལ། དང་པོར་ལན་གཅིག་བཙལ་བ་
ལས་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་“ཏུ”^༡སྐྱེས་ཟེན་པའི་སྲིད། རིག་བྱེད་པ་གང་དག་
རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ནི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་སྲར་ནས་གྲུབ་ཟེན་
ཡིན་ཅིང་། དེ་ལྟ་ལང་སྐྱེ་གྱིས་གསལ་བར་བྱེད་པར་འདོད་པ་ལའང་། རྟག་པ་སྐྱེན་
གྱིས་གསལ་བར་བྱེད་ན། ཅིག་ཅར་དུ་གསལ་བར་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟ་ཚོལ་བ་
སྲི་མ་རྣམས་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སྐོར་འདི་རྗེས་སུ་གནས་པ་ཉིད་དོ། །

༡ མ་ཕྱི། ༡༥༤བཅུ། ༥ * ཏུ

གཉིས་པ་དེའི་ཆ་ཤས་དུ་མས་ཉན་ཤེས་དུ་མ་སྐྱེད་པ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་
 རྟེན་གཤམ་ཏེ་ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཤས་སྲ་བྱི་རྣམས་གྱིས་ཉན་ཤེས་གཅིག་ཁོ་ན་སྐྱེད་པ་
 མ་ཡིན་གྱི། ཉན་ཤེས་དུ་མ་སྐྱེད་པ་ཡིན་པས་རི་སྐྱད་བཤའ་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན།
 ཡི་གེའི་ཆ་ཤས་དེ་དེས་དེ་འཛིན་གྱི་ཉན་ཤེས་དེ་སྐྱེད་ན། ཡི་གེའི་ཆ་དང་པོ་འཛིན་
 པའི་ཉན་ཤེས་དང། དེ་སྔོང་གི་སློབ་ཚན་གཞན་རིམ་གྱིས་སྐྱེའམ། ཅིག་ཅར་སྐྱེ། དང་
 པོ་ལྟར་ན། ཡི་གེའི་ཆ་ཤས་སྲ་བྱི་རྣམས་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་སྲ་བྱི་རྣམས་དང་དེ་དག་
 སྔོང་པའི་སློབ་ཚན་གཞན་རྣམས་མ་སྐྱེའམ་བར་སྐྱེ་བའམ། འོན་ཏེ་སྐྱེའམ་ནས་སྐྱེ། དང་པོ་
 ལྟར་ཁས་ལེན་པས་ཉན་ཤེས་སྲ་བྱི་དུ་མ་ཡིས་ཟླ། ཡི་གེའི་ཆ་སྲ་བྱི་དེ་དག་འཛིན་
 ཞིང་དེ་རྣམས་རྗེས་སུ་སྔོང་བྱེད་རྗེས་གཞན་རྣམས་སྐྱེའོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་སྔོང་བྱེད་
 གྱི་སློབ་ཤི་མ་དེས་ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཤས་ཐ་མ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་དེ་ཁོ་ན་སྔོང་བར་
 འགྱུར་གྱི། སྲ་མ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་བར་ཚད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེ་བས་ན། ཆ་ཤས་ཐ་མ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་དེ་ཡང་ཡི་གེ་རིང་པོ་འཛིན་པ་
 མིན་པ་དེས་ན་ཡི་གེ་རིང་པོ་ཐོས་པའི་ཉན་སློབ་པ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྔོང་བྱེད་མེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གཤམ་ཏེ་བརྟགས་པ་གཉིས་པ་ལྟར་ཡི་གེའི་ཆ་ཤས་དེ་དེ་འཛིན་པའི་ཉན་
 སློབ་རྣམས་སོ་སོ་ཐ་དད་དུ་སྔོང་བྱེད་རྗེས་གཞན་དེ་དེས་སྐྱེའམ་ནས་སྔོང་དོ་ཞེ་ན། ཡི་
 གེའི་སྐྱ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཆ་སྲ་བྱི་རྣམས་སློབ་འཁྲུལ་པ་ལ་བར་ཚད་མེད་པར་
 ལྟར་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐམ། སྔོང་བྱེད་རྗེས་གཞན་གྱིས་བར་བཅད་པའི་ཕྱིར།
 འཇུག་པ་སྐྱུར་བས་བར་མ་ཚད་དུ་མཚམས་སྐྱོར་བར་"བྱེད་པའང་"མི་འཐད་པར་

༡ མ་ཕྱི། ༡༥༧ནུ། བྱད་བའང * བྱེད་པའང

ཐལ། དེ་སྲར་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་བསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཉན་ཤེས་
གིས་ཡི་གེའི་ཆ་ཤས་སྲ་ཕྱི་རྣམས། བར་ཆད་པར་མཐོང་ཞིང་ཐོས་ན་ཡང་འཇུག་པ་
ལྷུང་བས་འཇུག་རྒྱ་བྱས་ཏེ་བར་རྣམ་པར་ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པར་འགྲུར་རོ་ཞེ་
ན། ཡི་གེ་ཨ་ཨི་ལྷ་བུའི་སྲང་དུ་གཉིས་ནི་སློན་པར་བརྗོད་པའི་ཆེན་ཡང་ཡི་གེ་དེ་
གཉིས་པར་རྣམ་པར་ཆད་པ་མེད་པར་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པར་འགྲུར་བར་ཐལ། ལྷུང་
བར་ཐོས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཤས་སྲ་ཕྱི་རྣམས་འཇུག་པ་ལྷུང་བར་འཇུག་
རྒྱ་བྱས་ཏེ། བར་མ་ཆད་པའི་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པར་འགྲུར་རོ་ཞེས་བྲ་བ་འདི་ཅི།
དབང་ཤེས་གིས་བར་མ་ཆད་པར་ཐོས། ཡང་དབང་ཤེས་གིས་ཡི་གེའི་ཆ་ཤས་དེ་
དག་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན་ན། ཡིད་ཤེས་ལ་དེ་དག་བར་ཆད་པར་སྤང་ཡང་། ཡིད་
ཤེས་གིས་དེ་དག་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན་ནམ། དབང་ཤེས་ལ་བར་ཆད་པར་
གསལ་བར་སྤང་ཞིང་རྟོག་པས་བར་མ་ཆད་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་གང་། དང་པོ་ལྷུང་ན།
ཡི་གེ་རིང་པོ་ཉན་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པས་ཡི་གེ་བར་རྣམ་པར་ཆད་པར་མཐོང་
ཞིང་ཐོས་ན་ཡང་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དེ་ལས་ཏེ་དེ་ཉིད་གིས་ཡི་གེའི་ཆ་ཤས་རྣམས་
བར་ཆད་པ་མེད་པར་སློ་འདོགས་པ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་ལྷན་ཡི་གེ་རིང་པོ་ཐོས་
པའི་དབང་པོའི་སློ་རྣམས་ཀུན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་ཡི་གེའི་བདག་ཉིད་ཀུན་གྱི་སྲང་བའི་མཐར་སྐྱབས་པ་ཡང་མིག་
འཇུགས་པའི་ཡུན་ཚད་དུ་གནས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལྷ་བུའི་ཡུལ་ཚད་དེ་ཡང་རིམ་གྱིས་
རྟུལ་སྐྱོན་ནི་གོ་ས་དུ་མར་འཕོས་པའི་ཡུལ་ཚད་དག་དང་འབྲེལ་བས་རྫོགས་པ་ཡིན་

མོ། །དེ་ཡང་རྒྱལ་མ་རབ་གཅིག་སྒྲོ་ལོག་བསྐྱེས་པའི་དུས་ཀྱང་དུས་རྒྱུང་བའི་མཐར་
སྐྱབས་པའི་སྤྱིར། དུས་མཐའི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དེས་ན་གཞུང་
འདི་དག་གི་དོན་ནི། རྒྱལ་མ་རབ་གཅིག་སྒྲོ་ལོག་བསྐྱེས་པའི་ཡུལ་ཚང་ནི་དུས་མཐའི་
སྐྱད་ཅིག་མའི་ཚང་ཡིན་པས་མིག་འཇུ་མས་པའི་ཡུལ་ཚང་གཅིག་ལ་དུས་མཐའི་
སྐྱད་ཅིག་མ་དེ་ལྟ་སུ་དུ་མ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་ཡུན་ཚང་ཡོད་དགོས་ཤིང་། ཡི་གེ་
སྤྱང་མཐའི་ཚང་ཀྱང་མིག་འཇུ་མས་པའི་ཡུལ་ཚང་དུ་ངེས་པས། དེས་ན་ཡི་གེ་རིང་
སྤྱང་གང་ལ་ཡང་ཡི་གེའི་ཆ་ཤས་དུ་མ་རིམ་ཅན་དུ་ཡོད་པས་ཁྲབ་ཅེས་པའོ། །

དག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཡི་གེ་རིང་སྤྱང་གང་ལ་ཡང་ཆ་ཤས་སྲ་སྤྱི་
དུ་མ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ཡོད་པས་ཁྲབ་སྟེ། ཡི་གེ་སྤྱང་དུའི་ཡུན་ཚང་ལ་ཡང་དུས་
མཐའི་སྐྱད་ཅིག་མ་དུ་མ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་ཡུན་ཚང་ཡོད་པས་ཁྲབ་པའི་སྤྱིར།
དེར་ཐལ། དེའི་ཡུན་ཚང་དང་མིག་འཇུ་མས་པའི་ཡུན་ཚང་དུས་མཚུངས་པའི་སྤྱིར།
དེས་ན་ཡི་གེ་ཐོས་པའི་སྒོ་ཡང་སྐྱད་ཅིག་མ་དུ་མ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ཆ་ཤས་སྲ་
སྤྱན་པས་ཁྲབ་སྟེ། དུས་མཐའི་སྐྱད་ཅིག་མ་དུ་མ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་ཡུན་ཚང་
གྱིས་རྫོགས་དགོས་པའི་ཡི་གེ་གསུང་དོན་དུ་ཡོད་པས་ཁྲབ་པའི་སྤྱིར། དེའི་སྤྱིར་ཡི་
གེ་རྣམས་ནི་སྐྱད་ཅིག་དུ་མ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་ཡུན་ཚང་གིས་རྫོགས་པར་འབྱུང་
བས་ཁྲབ་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་ཡི་གེ་རིང་ཐོའི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ནི།
ཡི་གེ་རིང་ཐོ་ཐོས་པ་ཡིན་པར་མི་འཐད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡི་གེ་སྤྱང་དུའི་ཆ་ཤས་
རེ་རེ་འདྲིན་པ་ཡང་ཡི་གེ་སྤྱང་དུ་འདྲིན་པར་མི་འཐད་དོ། །དེའི་སྤྱིར། ཡི་གེ་རིང་ཐོའི་
ཆ་ཤས་སྲ་སྤྱི་རྣམས་ཆ་ཅན་དུ་སྤྱན་པའི་ཡི་གེ་ཉིད་ཡི་གེ་རིང་ཐོ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་

དེའི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་ཐོས་པའི་ཆ་ཤས་རྣམས་ཆ་ཤས་སུ་ལྡན་པའི་ཆ་ཅན་ཉན་ཤེས་
 ཉིད་ཡི་གེ་རིང་པོ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་སུ་འཛོག་དགོས་པ་ཡིན་པ་ལ། ཡི་གེ་རིང་
 པོའི་ཆ་ཤས་སྲ་སྲི་དག་ཐོས་པའི་ཆ་སྲ་སྲི་རྣམས་སྲོང་བྱེད་ཀྱི་ཉོག་པ་རྩམ་གཞན་
 ཀྱིས་བར་ཚད་ཅིང་སྐྱེ་ན་དེ་དག་ཆ་ཤས་སུ་ལྡན་པའི་སྐོན་པ་ཡི་གེ་རིང་པོ་ཐོས་པའི་
 ཉན་ཤེས་གཞན་ཏུ་མེད་པའི་སྲིད། ཡི་གེ་རིང་པོ་སོགས་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་མི་སྲིད་
 པར་འགྲུང་རྟོ། །དེའི་སྲིད་ཡི་གེ་རིང་གྱུང་དང་། གཟུགས་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་
 དབང་ཤེས་ཀྱི་ཆ་སྲ་སྲི་རྣམས་ཀྱི་བར་དུ་སྲོང་བྱེད་ཀྱི་སྐོ་གཞན་གྱིས་ནི་ཚོད་ན་ཡང་
 ཚོད་པ་མེད་པར་སྤང་བ་ཅན་ཐམས་ཅད་ལོག་པའི་དོན་ཅན་དུ་འགྲུང་བ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཉེ་ཡིད་ཤེས་ལ། དེ་དག་བར་ཚོད་པར་གསལ་བར་སྤང་ཡང་། ཡིད་
 ཤེས་ཀྱིས་བར་མ་ཚད་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྲ་སྲི་བར་ཚད་ཀྱང་བར་ཚད་དུ་
 སྤང་བ་དེ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་འཇུག་པ་ལས་གཞན་དུ་ཡིད་ཤེས་ཡིན་ན། དེ་འབྲེལ་
 ཡིད་ཤེས་དེ་དངོས་པོའི་སྐད་ཅིག་སྲ་སྲི་རྣམས་ནི་ཐ་དད་དུ་མཚོན་པ་མེད་པར་
 གཅིག་ཏུ་སྲོང་བར་བྱེད་པའི་སྐོན་པ་འཇུག་པ་ཅན་གྱི་དྲན་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་ནི་
 རྣམ་པར་ཉོག་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་འགྲུང་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་། དེ་ལ་ནི། སྐད་
 ཅིག་སྲ་སྲི་བར་ཚད་པར་གསལ་བར་སྤང་ཉིད་ག་ལ་ཞིག་སྟེ། ཉོག་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤང་
 དུལ་ནི་བརྗོད་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པའི་སྐྱ་དོན་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པའི་སྲིད། དབང་
 པོས་གཟུང་བའི་རང་མཚན་སྐྱ་དོན་དུ་བྱས་པ་ལ་སྐྱ་སྲོང་བ་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་
 བཤད་ཟིན་ཏོ། །གལ་ཉེ་བརྟག་པ་གསུམ་པ་ལྟར་ཁས་སྤངས་ནས་དབང་པོའི་ཤེས་
 པས་བར་ཚོད་པར་མཚོང་ན་ཡང་ཉོག་པས་བར་མ་ཚད་དུ་སྲོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཞེན། དོན་ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཤས་སྔ་སྟེ་རྣམས་དང་། རྟེན་མཉམ་པའི་གེ་རིང་པོ་
ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཆ་སྔ་སྟེ་རྣམས་ཚོས་གཞན་གྱིས་བར་ཚོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་
རིགས་པ་གང་ལས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡི་གེ་རིང་པོ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཆ་
ཤས་སྔ་སྟེ་རྣམས་རྒྱན་མི་འཆད་པར་སྤང་བ་དག་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་ལ་རིགས་པ་
དམ་པ་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་སྟེན། གལ་ཏེ་དེ་དག་རྒྱན་མི་འཆད་པར་
སྐྱེན་དེ་དག་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་སློབ་རྣམས་དེ་དག་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་དགོས་ནའང་སློབ་
མ་དུས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། སློབ་མ་རྣམས་སློབ་མ་རེ་རེ་ཁོ་ན་བསྐྱེད་པའི་རུས་
པ་རེས་པའི་སྟེན་ཞེན། རུས་པ་རེས་པ་དེ་ནི་ཚད་མ་གང་ལས་མ་གྲུབ་པར་འདོད།
ཅིག་ཅར་སློབ་མ་སྐྱེ་བ་མཐོང་བ་མེད་པའི་སྟེན་ཞེན། ཅིག་ཅར་སློབ་མ་སྐྱེ་བ་མཐོང་
བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་སློབ་མ་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བའི་རུས་པ་རེས་པའི་འདི་ལྟར་དུ་དབྱེད་པར་བྱ་
ཞེད་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྟེན། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་དོ། །

རྒྱན་མཁམ་པོ་ནི་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཡི་གེ་རིང་པོ་ཐོས་པའི་ཉན་
ཤེས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སྔ་སྟེ་དག་ཀྱང་སྟོང་བྱེད་སློབ་རྣམས་གཞན་གྱིས་བར་རྣམས་བར་ཚོད་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། བར་ཚོས་པར་མ་མཐོང་བའི་སྟེན། དེ་བས་ན་སློབ་མ་ཅིག་ཅར་
སྐྱེ་བར་མ་མཐོང་བས་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱབ་པ་འདི་ལྟར་བར་རྣམས་བར་ཚད་པར་
དེ་ཉིད་ཀྱང་མ་མཐོང་བས་མེད་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའལ། ཡང་ན། དེ་ཉིད་མ་མཐོང་
བས་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པ་ལྟར། སློབ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་ཡང་མ་མཐོང་བས་མེད་
པར་མི་འགྲུབ་པ་འདི་ལྟར་དུ་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་ཞེས་དབྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཅིག་

༡ མ་ཕྱི། ༡༦༠བ། དེ * དེའི

ལ་མ་མཚོང་བས་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པ་དང་། ཅིག་ལོས་ལ་འགྲུབ་པར་ཁས་སྒྲངས་
ན་ནང་འགལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་རྟོ། ཞེས་འཆད་དོ། །

གལ་ཏེ་ཤེས་པ་དུ་མ་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ། བྱིད་རང་གི་མདོ་
དང་འགལ་ཏེ། མདོ་ལས་འདི་ལྟར། སེམས་གཉིས་སྣོན་ཅིག་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་
འདི་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཏེ། ལོ་སྐབས་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ལྷན་དེའི་
དོན་ནི། རྒྱུད་གཅིག་ལ་རྣམ་ཤེས་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་མི་སྲིད་པར་སྣོན་པ་མ་ཡིན་
"གྱི"། རིགས་མ་སྣོན་པའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བར་
བསྣོན་པ་ཡིན་ནོ། །རིགས་མ་སྣོན་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན།
རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྣ་མ་དེ་རྣམས་རིགས་མ་སྣོན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་སྐྱེད་པ་ལ་རུས་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་
རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་ཡང་དག་རྟོགས་ཀྱི་རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་
དོ། །དེ་ཡང་ཤེས་པ་སྣ་མས་ཤེས་པ་རིགས་མ་སྣོན་གཉིས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པ་སྲིད་
ན། མདོན་སྲུང་གཅིག་གིས་རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཅིག་ཅར་དུ་བྱེད་ཅིའི་སྲིད་
མི་སྲིད། དེ་ལྟར་རྟོག་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་ཡོད་དགོས་ནའང་། རྟོག་གཉིས་ཅིག་
ཅར་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཤེས་པ་རྣམས་རང་དང་རིགས་མ་སྣོན་པའི་ཤེས་པ་
དེ་དེ་ཁོ་ནའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་ངེས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་མ་ཚིག་གོ། །གལ་ཏེ་བརྗོད་
དང་རྗེས་འབྲེལ་དེ་ལ་ནི། གསལ་བར་སྣང་ཉིད་གལ་ཞིག་ཅས་པ་མི་འབྲན་དེ། རོ་
ཤེས་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཡང་གང་དོ་"ཤེས་"པའི་དངོས་པོ་དེ་གསལ་བར་སྣང་བའི་སྲིད་

1 མ་ཕྱི། 167ན3 ཀྱི * ཀྱི
2 མ་ཕྱི། 167ན3 བས * ཤེས

རོ་ཞེ་ན། ཤེས་པ་རིགས་མ་སྐྱེ་དུ་མ་ཅིག་ཅུ་མི་འགྲུང་བར་བསྐྱེད་པ་འདི་ས་ནི།
སྐྱོད་པ་བ་གང་ཞིག་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་ལ་འདིའོ་ཞེས་ངོ་ཤེས་པར་
བྱེད་པའི་རྟོག་པ་དག་ལུལ་གསལ་བར་སྤང་བས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོག་པ་
དེ་ཡང་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། རྒྱུད་གཅིག་ལ་དབང་ཤེས་རྗེས་ཐ་དད་གཉིས་
ཅིག་ཅུ་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་སྲིད་རྟོ། །

གཞན་ཡང་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་ལ་འདིའོ་སྐྱེ་དུ་རྟོག་པ་ཡིན་ན།
ལུལ་གསལ་བར་སྤང་བས་ཁྲུབ་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྤྲད་སྐྱོང་དང་མར་མེ་སོགས་
སྤྲ་སྲི་རྗེས་ཐ་དད་པ་དག་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ན། གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་ནས་སྤང་གི་
དེ་འདིའོ་སྐྱེ་དུ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དག་ལ་ཡང་ཚོས་ཅན། གསལ་སྤང་ཡོད་བར་ཐལ།
མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་ལ་འདིའོ་སྐྱེ་དུ་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཁྲུབ་པ་
དངོས། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་སྐྱོ་ཚོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། གསལ་སྤང་ཡོད་
པའི་སྲིད། རྟགས་ཁྲུབ་དངོས། འདོད་ན། ཅི་ལྟར་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་འགྲུང་བ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་སྲིད། དེའི་སྲིད། སྤང་གི་དེ་འདིའོ་སྐྱེ་དུ་ངོ་
ཤེས་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་འདྲའི་ངོ་ཤེས་ལས་ནི། ཡི་གེ་སོགས་གྱི་སྤྲ་སྲི་རྣམས་གཅིག་ཏུ་
འགྲུབ་པའི་ངེས་པ་མེད་པས་ངོ་ཤེས་མངོན་སུམ་ཚད་མར་མི་འཐད་རྟོ། །

གཞན་ཡང་། སྤང་གི་དེ་ཉིད་ནི་འདིའོ་ཞེས་བྱ་བར་ངོ་ཤེས་པ་དེ་ཡང་ཚོས་
ཅན། ཇི་ལྟར་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱོན་
སྐྱོང་བའི་དོན་བྲན་པ་ལས་སྤྲ་མ་དེའི་ཚོས་ད་ལྟར་གྱི་ཚོས་སུ་སྐྱོ་འདོགས་པ་མེད་
པར་ཁྱོད་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་སྤྲ་སྲི་གཅིག་འདྲིན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་དག་

གིས་ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་འཛིན་པའི་ཉན་ཤེས་རྣམས་དང་། དེ་དག་སྔོང་
 པའི་སློ་རྗེས་གཞན་རྣམས་“སྡེལ”འཛིན་སྐྱེ་བ་དང་མ་སྡེལ་བར་སྐྱེ་བ་གང་གི་སློ་ནས་
 གྲང་རིམ་བཞིན་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་བར་བསྟན་ནས། སྔོགས་གཉིས་པ་འགོག་པ་ནི།
 གཤམ་ཉེ་ཁོ་བོ་ཅག་ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་རྣམས་དང་དེ་
 དག་སྔོང་པའི་སློ་རྗེས་གཞན་རྣམས་རིམ་གྱིས་འབྲུང་བར་མི་འདོད་ཀྱི་ཡི་གེ་རིང་
 པོའི་ཆ་ཤས་དང་བོ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་དང་། དེ་སྔོང་གི་སློ་རྗེས་གཞན་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་
 བ་ལ་སོགས་པའི་སློ་ནས་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་བར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཁྱོད་རང་གི་
 ཁས་སྐྱེས་དང་འགལ་ཉེ། རོན་སྔོན་བོ་འཛིན་པ་དང་། སྔོ་སྐྱང་ཤེས་པ་སྔོང་པའི་སློ་
 རྗེས་གཞན་དག་ཅིག་ཅར་འབྲུང་བར་རེགས་པ་ཅན་པ་ཁྱོད་རང་ཡང་འདོད་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྟགས་སོ་ཞེས་བྲུབ་
 པའི་མཐའ་ལས་ཁས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཁས་སྐྱེས་ནང་འགལ་པའི་སློན་དུ་འབྲུང་ཞིང་དེར་མ་ཟད་རིགས་
 པས་གྲང་གཞོད་དེ། འདི་ལྟར། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཤེས་པ་རྣམས་དང་དེ་དག་སྔོང་
 གྲེད་ཀྱི་སློ་རྗེས་གཞན་དག་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རོན་སྔོན་བོ་སྐྱང་
 བ་དང་། སྔོ་སྐྱང་ཤེས་པ་སྐྱང་བ་དག་རྒྱད་གཅིག་ལ་དུས་མཉམ་དུ་རྗེས་སོ་སོར་
 ཡོད་ན་དེ་གཉིས་སོ་སོར་རྟོགས་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་རྗེས་སོ་སོར་རྟོགས་
 པའམ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོན་དུ་སྐྱང་བའི་རྣམ་ཤེས་སྔོང་གྲེད་དང་ཕྱི་རོལ་
 ཀྱི་རོན་འབའ་ཞིག་སྔོང་གྲེད་གཉིས་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སློ་རྟོག་པ་གཅིག་གིས་

༡ མ་ཕྱུ། ༡༩༡བཤན། སྐལ * སྡེལ

གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་བས་དེ་གཉིས་སོ་སོར་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཅེ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་འཐད་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། ལྟོ་དེས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་བས་གཅིག་ཏུ་མི་འགྲུབ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚོ་
གྲིས་དེ་གཉིས་སོ་སོར་མ་རྟོགས་པ་མི་འཐད་ཅིང་། འགྲུབ་ན་ལྟོ་དེ་གཉིས་ཐ་དད་
མེད་པར་ཐལ་བའི་སྲིད་རྟོ། །

གཞན་ཡང་དོན་སྟོན་སོ་དང་། དོན་སྟོན་སོ་ཤེས་པའི་སྣོ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་
སྲི་ནས་རི་ལྟར་སོ་སོར་བྱུང་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོ་འཛིན་ཤེས་པ་དེ་
སྟོང་བྱེད་ཡིན་ན། དེ་ལས་རྗེས་གཞན་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག །ལེགས་པར་རྟོགས་
པའི་བྱེད་པར་གྲིས་སྟོན་སོ་སྟོང་བ་དང་སྟོ་འཛིན་སྟོང་བ་སོ་སོར་ལེགས་པར་རྟོགས་
པ་མེད་པའི་སྲིད། རྟེན་བྱེད་གཞན་དག་གིས་དོན་དང་ཤེས་པའི་སྟོང་བ་དག །ཅེས་
སོགས་གྲིས་སྐབས་སུ་སྟོགས་སྡུ་མ་འགོད་པ་ན། ཤེས་པ་དང་དེའི་སྟོང་བྱེད་རྗེས་
གཞན་ཅིག་ཅང་འབྱུང་བའི་འདོད་པ་བཀོད་ནས་ལན་གྱི་གཞུང་འདི་དག་ཐམས་ཅད་
དོན་སྟོ་སོགས་དང་དེ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པའི་སྣང་བ་གཉིས་རྗེས་གཞན་ཅིག་ཅང་སྐྱེ་བ་
འགོག་པ་ལ་སྦྱར་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་བདེན་ཏེ། དུན་རིང་མོ་ནས་མ་འགྲེལ་བ་འབའ་ཞིག་
སྐྱེ་བ་སྦྱར་བྱེད་པའི་གོམས་པ་མ་སྦྱ་ཆེས་པའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སྲིད་
རྟོ། །ཤེས་པ་རྣམས་དང་དེ་དག་སྟོང་བའི་སྣོ་རྗེས་གཞན་ཅིག་ཅང་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་
ལ་བརྗོད་པའི་རིགས་པ་འདི་ཉིད་གྲིས་དེ་དག་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བའང་ཞིགས་པ་ཡིན་ཏེ།
དོན་སྟོན་སོ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དང་། སྟོན་སོ་དོན་གྱི་ཡིད་སྟོ་སྣང་ཤེས་པ་དག་
གིས་སྟོང་བྱེད་རྗེས་གཞན་སྡུ་སྲི་རིམ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་སྟོན་སོ་ཁོ་ནའི་རྣམ་པ་
སྣང་བ་དང་། སྟོ་སྣང་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ཉིད་གྱི་སྟོང་

བྱེད་རྗེས་གཞན་དམིགས་རྒྱང་མ་དམིགས་པའི་^༡བཟང་^༡བའི་སྐྱོན་འདི་གདོན་པ་
དཀའ་ཞིང་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་བྱིད། ^༢“དེའི་^༢རྒྱ་མཚོན་ཡང་འདི་རྣམ་ཅུ་ལྟམ་སྐྱོན་པོ་
སོགས་མཐོང་བའི་ཚེ། ^༣སྐྱོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་གཟུང་རྣམ་
གཅིག་ཉིད་དམ་དེའི་སྐྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་འཛིན་རྣམ་གཅིག་ཆོད་
མས་རྟོགས་ཀྱི་དེའི་ཚེ་སྐྱོ་སྣང་ལས་རྗེས་གཞན་པའི་སྐྱོང་བྱེད་རྗེས་གཞན་དེའི་རྗེས་
སུ་^༤སྐྱེ་^༤བར་ཆོད་མས་མ་རྟོགས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་སྐྱོན་པོར་སྣང་བའི་དབང་
ཤེས་ནི་སྐྱོང་བར་བྱེད་པ་ལ་འཛིན་རྣམ་ཉིད་འཛིན་རྣམ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སྐྱོང་
བ་རྗེས་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཞན་རིག་བྱི་མ་ཡུལ་ལ་མི་འཕོ་བར་ཐལ་བ་ལ། ཐལ་བ་དངོས་
དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལྡོ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་དེ་སྐྱོ་འཛིན་གྱི་
ཤེས་པ་བྱི་མ་གཞན་གྱིས་རྗེས་སུ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བ་འདོད་པ་དེ་ལའང་སྐྱོ་འཛིན་
གྱི་ཤེས་པ་བྱི་མ་དེ་དཔྱད་པ་མཐོང་བའི་བྱིད། སྐྱོང་བྱེད་ཡོད་དགོས་པས་སྐྱོ་འཛིན་གྱི་
ཤེས་པ་བྱི་མ་དེ་ནི་གང་གིས་སྐྱོང་བ་ཡིན། གལ་ཏེ་དེ་ཡང་། དེ་ལས་བྱིས་སྐྱེས་པའི་
ཤེས་པ་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྐྱོང་བ་ཡིན་ན། ཤེས་པ་སྐྱོ་མ་སྐྱོ་མ་རྣམས་ཤེས་པ་བྱི་མ་
བྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་རིག་ཅིང་སྐྱོང་བའི་སྐྱེད་བ་རྗེས་སུ་^༥འབྲེལ་^༥བ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་བྱི་
མ་བྱི་མ་འདི་རྣམས་^༦སྐྱེད་^༦བྱེད་གྱི་ཉེར་ལེན་དེ་ནི་གང་ཞིག་ཡིན། གལ་ཏེ་སྐྱོང་བྱ་

༡ མ་བྱི། ༡༤༡བ། བཟ * བཟང
༢ མ་བྱི། ༡༤༡བ། དའི * དེའི
༣ མ་བྱི། ༡༤༡བ། རྒྱ * རྒྱུ
༤ མ་བྱི། ༡༤༡བ། འབྲེལ * འབྲེལ
༥ མ་བྱི། ༡༤༡བ། རྐྱད * རྐྱེད

སློབ་སྦྱོར་མ་རྒྱུ་སྤྱོད་ཀྱི་མ་རྒྱུ་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དེ་ཉིད་ཡིན་པོ་ཞེ་ན། སློབ་འཛིན་
མིག་ཤེས་སྤྱི་མ་ཚོས་ཅན། སློབ་ཡུལ་གཞན་སློབ་པོ་ལ་ནི་འཛིན་བྱེད་དུ་འཕོ་བར་
མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སློབ་རང་གི་སྤྱང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སློབ་འཛིན་མིག་ཤེས་སྦྱོར་
ལས་དེའི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྦྱེས་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ལ། སྤྱི་དོན་ཉེ་བས་སྦྱོར་བ་བཏང་སྟེ་ཡུལ་ལ་འཕོ་
བ་དགག། སྦྱོར་མ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་བཟང་ནས་ཡུལ་ལ་འཕོ་བ་དགག། ཡུལ་དང་རྣམ་
ཤེས་སྦྱོར་མ་ཅིག་ཅར་འཛིན་པ་དགག། ཡུལ་ལ་འཕོས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཐ་མ་ཁོ་ནས་སྦྱོར་
མ་མི་སློབ་བར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སློབ་མེད་དེ། སློབ་སོགས་སྤྱི་
རོལ་གྱི་དོན་ཉེ་བ་ན། དེས་རྣམ་ཤེས་སྦྱོར་མ་འཛིན་པའི་གོགས་བྱས་ནས་རྣམ་ཤེས་
སྦྱོར་མ་འཛིན་པ་བཏང་སྟེ། སློབ་སོགས་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་འཛིན་བྱེད་དུ་འཕོ་བ་ཡིན་པོ་
ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཤེས་པ་སྤྱི་མའི་གཞུང་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིར་གྱུར་པའི་སློབ་
ནས་སློབ་འཛིན་མིག་ཤེས་སྤྱི་མའི་སྤྱང་ཡུལ་དུ་ཉེ་བ་ཡང་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་སྤྱོད་བྱེད་
ཡང་ཡིན་པའི་སློབ་འཛིན་དབང་སློབ་སྦྱོར་མ་དེ་དག་མི་འཛིན་པར་ནི་སློབ་སོགས་སྤྱི་རོལ་
གྱི་དོན་ཉེ་བ་ཅན་གྱིས་སློབ་འཛིན་མིག་ཤེས་སྤྱི་མ་དེ་ཅི་ལྟར་གཞན་སློབ་སོགས་ནི་
འཛིན་པར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སློབ་འཛིན་མིག་ཤེས་སྤྱི་མ་དེ། སློབ་འཛིན་
མིག་ཤེས་སྦྱོར་མ་ལས་དེའི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྦྱེས་པ་ཡིན་ན། དེས་སློབ་འཛིན་མིག་ཤེས་སྦྱོར་
མ་འཛིན་པ་ལ་སྤྱི་རོལ་གྱི་སློབ་སོགས་ཉེ་བ་ཅན་གྱིས་གོགས་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་སྤྱིར།
རྟེན་གས་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བདག་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་སྤྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་རང་
བཞིན་དུ་དེས་པའི་ནང་གི་ཡན་ལག་ནི། དེ་དག་ལ་གཞན་སྤྱི་མ་ནི་ཡན་ལག་གང་

གིས་ཀྱང་གོགས་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད།

གཞན་ཡང་སྲི་རོལ་གྱི་དོན་ཉེ་བར་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་གོགས་བྱེད་པར་འདོད་
དམ། སྲི་རོལ་གྱི་དོན་གཟུང་དོན་དུ་ཉེ་བ་ཡོད་པས་གོགས་བྱེད་པར་འདོད། དང་པོ་
ལྟར་ན། སྲི་རོལ་གྱི་དོན་ནི་ཉེ་བར་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལ་གོགས་བྱེད་ལུས་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྲི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ནི་ཉེ་བ་ན། ཤེས་པ་སྲི་མ་འགས་ཀྱང་དབང་
སློ་སྲི་མ་སྲོང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་འདོད་ན་སྲི་རོལ་གྱི་དོན་དེ་ཉེ་བ་མིན་པའི་
གནས་སྐབས་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པ་དེས་ན་དབང་ཤེས་གང་ལ་ཡང་སྲོང་བྱེད་
མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཅ་བ་སྲོང་བྱེད་ནི་མེད་ན། སློའི་བྲན་པ་ཡང་མེད་པར་
འགྱུར་པའི་སྲིད། སྲོང་བ་དང་། བྲན་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་ཚད་པར་འགྱུར་བས་སྲོད་གྱི་
འདོད་པ་འདི་ནི་ཨ་རེ་མངེས་ཏེ། དེ་ལས་མི་མངེས་པ་ཅི་ཞིག་བྱར་ཡོད་ཅེས་བྱ་
བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །གལ་ཏེ་སྲི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་ཉེ་བས་གོགས་བྱེད་པར་འདོད་དོ། །ཞེ་ན།
འདས་པའི་དུས་ཀྱི་སྐྱ་སོགས་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སློ་གང་དག་ཚོས་ཅན། སྲོད་དོན་
ལ་དཔྱོད་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་པར་ཐལ། སྲོད་ལ་སྲི་རོལ་གཟུང་དོན་དུ་ཉེ་བ་ནི་
ཡོད་པ་མིན་པས་དོན་ལ་འཕོ་བའི་རྒྱ་ནི་མེད་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་སྲི་མ་འཇིན་པའི་རུས་པ་ཟད་ནས་ཡུལ་ལ་འཕོ་བ་དགག་པ་ལ།
དགག་པ་དངོས་དང་། དེའི་སློན་སློང་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་
སྲི་མ་བདག་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་སྲི་མ་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་རིམ་གྱིས་ཟད་
པ་ན། ཤེས་པ་སྲི་མ་ཡུལ་གཞན་སྲི་རོལ་ལ་ནི་འཕོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ན། དེ་ལྟར་ན་
ཤེས་པ་སྲི་མ་ལ་ཤེས་པ་སྲི་མ་དོན་འཇིན་རུས་སུ་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་མི་སྲིད་དགོས་

ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་དོན་སློབ་དེ་ཉིད་གང་ལས་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཉེར་ལེན་མེད་པར་འགྲུང་
བས་སྐྱེས་ཀྱི་སློབ་ཀྱི་ཤེས་པ་སྤྱི་མ་རང་འཛིན་ལུས་སྤྱེད་པའི་ལུས་པ་བྱེད་པ་ན་
ཤེས་པ་སྤྱི་མ་དེ་དོན་ལ་འཕོ་བར་མི་འགྲུང་ཏེ། ཤེས་པ་སྤྱི་མ་དོན་འཛིན་ལུས་སྤྱེད་
སྤྱེད་པའི་སློབ་སློབ་ལ་མེད་པར་དོན་འཛིན་པའི་སློབ་སྤྱི་མ་སྤྱེད་པ་མེད་པའི་སྤྱི་ལ། དེར་
ཐལ། ཡིད་གཟུགས་མཛེས་ཀྱི་དོན་གཞན་ལ་ཆགས་ནས་སྤྱི་མ་འཛིན་ཤེས་པ་སྤྱེད་
པའི་ལུས་པ་ཉམས་པ་ན་ཤེས་པ་དེ་སྤྱེད་པ་ཚད་མས་མ་རྟོགས་པའི་སྤྱི་ལ།

གཉིས་པ་དེའི་སློབ་སློབ་དགག་པ་ལ། རང་སྤྱེད་གཉིས་པའི་སློབ་སློབ་
དགག། གཞན་སྤྱེད་གཉིས་པའི་སློབ་སློབ་དགག། མཐའ་གཞན་བཅད་པའི་སློབ་སློབ་
དགག་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རང་སྤྱེད་ཁ་ཅིག་ན་ལེ། ཡིད་བྱེད་སྤྱི་མའི་ལུས་པ་
ཉེར་ལེན་དུ་ཡོད་པ་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་སྤྱེད་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བཙུན་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
དུག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

རང་གི་ཉེར་ལེན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་སྤྱེད་ཀྱི། ཡིད་བྱེད་སྤྱི་མའི་
ལུས་པ་ཉམས་ཀྱང་སྤྱེད་པ་ཡོད་དགོས་ཏེ། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་འཁོར་
བའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱུན་ཆད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། ཞེ་ན། ཁྱོད་
མདོའི་རྗེས་སུ་འགྲུངས་ཏེ། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་ཁས་ལེན་ན། རྣམ་ཤེས་དེ་ལས་དུས་ཅིག་ཅར་འཇུག་
ཤེས་རིགས་མི་མ་ཐུན་དུ་མ་སྤྱེད་ཡང་ཡིད་གཟུགས་མཛེས་ལ་སྤྱི་ལ་རང་ཆགས་པའི་
སྐབས་འགག། གཟུགས་མཛེས་ལ་ཆགས་པའི་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་སེམས་གཅིག་

གིས་དེའི་ཚེ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གྱིས་སྐྱེ་འདྲིན་སོགས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཉམས་པར་བྱས་པའི་སྲིད། དེའི་ཚེ་ཀུན་གཞིའི་ལས་འཇུག་ཤེས་གཞན་འབྱུང་བ་མིན་ནོ་
 ཞེས་ཁས་ལེན་པར་རིགས་གྱི། དབང་ཤེས་སྲི་མ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡིད་བྱེད་སྲ་མའི་རྣམ་པ་
 རྒྱུར་དོན་མེད་དོ་ཞེས་ཁས་ལེན་པར་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་ན། དུལ་བྱུག་པོ་
 ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཡོད་པའི་ཚེ། ཡིད་གཞན་འཇུག་ཤེས་བྱུག་པོ་ཐམས་ཅད་ཅིག་
 ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིད་བྱེད་སྲ་མའི་འཇུག་པ་ནི་མཚུངས་པར་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་པར་མི་
 འབྱུང་བས། ཡིད་གཞུགས་མངོས་ལ་ལྟུག་པར་ཆགས་པའི་ཚེ། སྐྱེ་སོགས་ཉེ་བར་
 ཡོད་ཀྱང་དེ་འདྲིན་གྱི་སློ་མི་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་དོ། ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། སློན་མེད་པའི་ལེགས་
 པར་བཤད་པའི་དགའ་སྟོན་ཁོ་བོས་བསྐྱུབས་སོ། །གཞན་ཡང་རྣམ་ཤེས་སྲི་མ་སྐྱེ་བ་
 དེ་ཉིད་ཡིད་དོན་གཞན་ལ་ཆགས་པའི་ཚེ། ཤེས་པ་གཞན་མི་སྐྱེ་བའི་རིགས་པར་མ་
 ཟད། ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རིམ་བཞིན་སྐྱེ་བས་ཀྱང་སློ་སྲ་མའི་རྣམ་པ་ལ་ལྟོས་
 པར་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཞན་སྟེ་དག་གི་སྐྱོན་སྦྲོང་དགག་པ་ནི། རྩེ་བྲག་པ་ན་ལེ། ཡིད་དེ་
 རྟག་པ་གཅིག་ལུ་ཡིན་པའི་སྲིད་དེ་སྐྱ་སྐོར་སོང་སྟེ། དུལ་གཞན་དེ་ལ་ནི་ཆགས་པ་ན་
 དབང་པོ་གཞན་ལ་མི་འགྲོ་བའི་སྲིད། ཤེས་པ་གཞན་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། ཤེས་པ་སྲ་
 མའི་རྣམ་པ་ལ་ལྟོས་པས་མ་ཡིན་ནོ། ཞེ་ན། དེ་ཡང་འཐད་པ་མིན་ཏེ། སྐབས་ལ་ལར་
 རྒྱུད་གཅིག་ལ་ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བའི་སྲིད་རོ། །གཞན་ཡང་འཇུག་ཤེས་
 བྱུག་ཀ་དུལ་ལ་འཇུག་པ་མཚུངས་པར་ཡོད་པ་ལ་ཡང་དུལ་གཅིག་ལས་གཞན་
 རྟོགས་པར་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། དུས་ཐམས་ཅད་གྱི་ཚེ་ཡིད་གཅིག་ཁོ་ནར་མཚུངས་

པའི་སྤྱིར་ཁས་སྒྲངས་དང་ཡང་འགལ་ཏེ། རྫོང་རང་ལྟར་ན་ཡང་ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་
ཅར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། བདག་ཡིད་ཉག་པ་སྲད་པའི་ལྷན་པ་ཙམ་ལས་ནི་དབང་
ཤེས་རྣམས་སྐྱེ་བ་རྫོང་རང་གི་སྤྱི་བ་པའི་མཐའ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །རྟག་པ་ལ་རེས་
འགའ་སྲད་ཅིང། རེས་འགའ་མ་སྲད་པའི་ཁྱད་བར་མི་འཐད་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་གྲེད་
བ་གཅིག་ལས་བྱ་བ་གཅིག་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པའི་སྤྱིར། ཡིད་ཤེས་གཅིག་གིས་ཤེས་
བ་དུ་མ་སྐྱེད་པ་མི་སྤྱིད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་འདྲ་ཅི་ལྟར་མར་མེ་གཅིག་གིས་སྐྱེས་སུ་
མས་གཟུགས་མཐོང་བའི་བྱ་བ་གྲེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་ཡིད་ཚོས་ཅན། རིམ་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་པ་དུ་མ་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་
མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཅིག་ཅར་དུ་མ་མི་བསྐྱེད་པ་གང་ཞིག །སྤྱིས་ཀྱང་སྲར་དང་
རུས་པ་མི་འདྲ་བའི་གྲེ་བྲག་མེད་པའི་སྤྱིར་དོ། །རྟགས་གསལ་ཐམས་ཅད་ཁས་སྒྲངས།
ཡིད་ཉག་པས་ཤེས་པ་སྐྱེད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་འདི་ས་ནི། རྒྱང་མན་པ་གང་དག་
འབྲུང་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་ལུས་རྟག་པས་ཤེས་པ་སྐྱེད་པ་དང། སྲངས་ཅན་པ་སྐྱེས་
སུ་རྟག་པས་ལུལ་ལ་ལོངས་སློད་པར་འདོད་པ་ལ་གཞོན་གྲེད་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟག་
པས་བྱ་བ་གྲེད་པ་ཞིགས་པའི་སྤྱིར་དོ། །རིགས་པ་ཅན་པ་ན་ལེ། གལ་ཏེ་བདག་གི་ཡོན་
ཏན་འདུ་གྲེད་ལས་ཤེས་པ་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བར་རེས་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། འདུ་གྲེད་རྟག་ན་
འབྲས་སུ་སྐྱེད་པ་རིགས་པ་སྲ་མས་ཞིགས་ཤིང། མི་རྟག་ན་སྲར་མེད་པའི་འདུ་གྲེད་དེ་
སྤྱིས་གང་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན། གལ་ཏེ་བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུ་གྲེད་ཀྱི་ཁྱད་བར་བག་
ཚགས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་སློ་སྲ་མ་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་དོན་
འདི་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སློ་སྲ་མས་བསྐྱོས་པའི་བག་ཚགས་ལས་སློ་སྤྱི་

མ་སྐྱེ་བའི་སྲིད། མོ་སྲི་མ་སྐྱེ་བ་སྐྱོ་སྲ་མའི་རྒྱས་བ་ལ་སྐྱོ་ས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གྲུབ་པ་
ཡིན་ལོ། །

གསུམ་པ་མཐའ་གཞན་བཅད་པའི་སྐྱོན་སྐྱོང་དགག་བ་ནི། གལ་ཏེ་རྣམ་ཤེས་
སྲ་མ་ལ་རྣམ་ཤེས་སྲི་མའི་གཟུང་ཡུལ་གྱི་རྒྱས་བ་དང་། ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱས་བ་གཉིས་
ཡོད་ཅིང་། དེ་ལ་གཟུང་ཡུལ་གྱི་རྒྱས་བ་ཉམས་བ་ཉིད་ན། ཤེས་བ་སྲི་མ་ཡུལ་སྲི་
རོལ་ལ་འཕོ་བ་ཡིན་གྱི། སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱས་བ་ཉམས་ནས་འཕོ་བ་མིན་བས་སྐྱོན་
མེད་དོ། ཞེན། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་བ་རྣམས་ཀྱི་གཟུང་དོན་ལ་རང་འཛིན་
དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་གྲུས་བ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་སྐྱེད་བར་བྱེད་བ་ལས་གཞན་
པའི་རང་འཛིན་དབང་ཤེས་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་བ་ཡོད་བ་མིན་ཏེ། རང་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་
པའི་ཤེས་བ་རང་གི་རྣམ་ཐུན་དུ་སྐྱེད་བར་བྱེད་བ་ཉིད་གཟུང་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་
ཡིན་པའི་སྲིད་དོ། །གལ་ཏེ་ཤེས་བ་སྲ་མ་ཤེས་བ་སྲི་མའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ན། ཤེས་
བ་སྲ་མས་ཤེས་བ་སྲི་མའི་གཟུང་ཡུལ་བྱེད་བ་དང་། ཤེས་བ་སྲི་མ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་བ་
གཉིས་སོ་སོར་ཡོད་བ་མ་ཡིན་དགོས་ན། ཤེས་བ་སྲ་མ་ལ་ཤེས་བ་སྲི་མ་སྐྱེད་བ་
དང་། མི་སྐྱེད་པའི་ཆ་གཉིས་མེད་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་བ་སྲ་མ་ལ་ཤེས་བ་སྲི་མས་
བཟུང་བ་དང་མ་བཟུང་བའི་ཆ་གཉིས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་
དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་གཟུགས་སོགས་རྣམས་ལ་ཡང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་བཟུང་བ་
མ་ཡིན་པའི་ཆ་ཤས་མེད་དགོས་པས། རྣམ་བ་མཐོང་བ་ན་རྣམ་པའི་ཁོག་བ་དང་
མགྲིན་པའི་སྐྱུགས་ལ་སོགས་བ་ཐམས་ཅད་མཛོན་སྐྱུམ་དུ་མཐོང་དགོས་པར་འགྱུར་
དོ། ཞེན། གཟུགས་སོགས་ནི་སྐྱོགས་ཀྱི་ཆ་དང་བཅས་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེའི་ཆ་

ཤམ་སུ་གྲུང་བའི་རྩལ་སྒྲོན་དང། བ་རོལ་གྱི་ངོས་ལ་སོགས་པ་དབང་ཤེས་གྱི་སྐྱེད་
བྱེད་ཡིན་ཡང། གཟུང་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་སྲིད་གྱི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤོགས་གྱི་ཆ་
ཤམ་མེད་པ་ལ་རྩལ་སྒྲོན་དང་བ་རོལ་གྱི་ངོས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གང་ཡང་མེད་
པའི་སྲིད། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་གྱི་སྤང་ཡུལ་དུ་འགྲུང་བ་ན། རྣམ་པ་མཐོང་ནས་
དེའི་ཁོག་པ་མ་མཐོང་བ་ལྟ་བུའི་ཆ་གཉིས་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

རྗེ་ཀུན་བྱེད་གཞན་དག །སྤང་བ་གཟུང་བ་མ་ཡིན་མེད། ཅེས་པ་རང་གཞུང་དུ་
བྱས་ནས་སྤང་བ་དབང་ཤེས་གྱི་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ཡང་གཟུང་ཡུལ་མ་ཡིན་པས།
གཟུང་ལ་གཟུང་ཉིད་སྐྱེད་བྱེད་ལས། །གཞན་མིན་སྐྱེད་བྱེད་ཉིད་མཚན་ཉིད། ཅེས་
པ་ལ་སྤང་བས་མ་དེས་སོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཡུལ་དབང་བར་གྱི་སྤང་བ་དབང་
ཤེས་གྱིས་བཟུང་བ་མ་ཡིན་པ་མེད་པའི་སྲིད། གཞན་ཡང་སྤང་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་
སྤང་མས་ཤེས་པ་སྲི་མའི་གཟུང་ཡུལ་བྱེད་པ་དང། སྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་སོ་སོར་ཡོད་
པའི་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་ཉེ། སྤང་བ་ནི་རགས་པ་སྤང་བར་སོང་བ་སོགས་གྱི་སྐྱོན་ས་
དབང་ཤེས་གྱིས་མ་བཟུང་བ་སྲིད་ཡང་ཡུལ་གྱི་ཆ་མེད་པའི་ཤེས་པ་སྤང་མ་སྤང་
རགས་སོགས་མེད་པའི་སྲིད། ཞེས་འཆད་མོད། དེ་ལ་སྤང་སོགས་ངོ་བོ་ཡི། ཞེས་
སོགས་གྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་དང། བརྗོད་པའི་ཉེས་པར་འགྲུང་དུ་དོགས་སོ། །

དེ་ལྟར་དབང་ཤེས་གྱི་གཟུང་དོན་ཅུ་ལ་སྲི་བྱེད་སྤྱད་པ་འཕྲོས་དང་བཅས་
པ་བཤད་ནས། ཤེས་པ་སྤང་བྱེད་ལ་སྐྱོས་བྱེད་སྤྱད་པ་ནི། ཤེས་པ་སྲི་མ་ཡུལ་ལ་འཕོ་བ་
ན། ཤེས་པ་སྤང་མའི་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ཉམས་པར་འགྲུང་གྱི། སྐྱེད་བྱེད་གྱི་བདག་
ཉིད་གྱི་རྣམ་པ་གཞན་ཉམས་པ་མིན་ན། ཤེས་པ་སྤང་མ་ཤེས་པ་སྲི་མའི་གཟུང་བའི་

དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་མིན་པར་འགྲུར་དགོས་ནའང་། ཤེས་པ་སྲ་མ་ལ་སྤྱི་མའི་
གཟུང་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་པ་སྤྱི་མ་སྤྱིད་ལྟེད་ཀྱི་རྣམ་པ་མེད་དེ།
གཟུགས་སོགས་རྣམས་རང་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་གྲུས་པའི་སློབ་ལ་
བསྐྱེད་པ་དེ་ལྟ་མིན་པར་གྱི་རང་འཛིན་དབང་སློབ་དངོས་སུ་པན་འདོགས་པ་མེད་པ་
བཞིན་ལོ། །

དེས་ན་གཟུང་བའི་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་རང་སྣང་ལུལ་དུ་ལྟེད་པའི་ཤེས་པ་
རང་གི་རྣམ་ལྟན་དུ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་ལས་གཞན་གཟུང་དོན་འདིའི་དངོས་པོར་
འཛིན་པའི་ཐབས་ཀྱི་དེས་པ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། ཅི་ཡང་མེད་ཅིང་། རྫོང་སྲ་མ་
ལའང་རྫོང་སྲ་མ་ལ་སློབ་ཏེ་གཟུང་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་ཡོད་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་
ལེན་དགོས་པ་དེའི་སྤྱིར། རྫོང་སྲ་མ་དེ་ཡང་རྫོང་སྲ་མའི་གཟུང་དོན་དེ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་
གནས་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་དགོས་པས། ཤེས་པ་སྤྱི་མའི་གཟུང་དོན་གྱི་རྣམ་
པ་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་པ་སྤྱི་མའི་སྤྱིད་ལྟེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་པར་མི་
རིགས་སོ། །

རྫོང་སྲ་མ་ལ་རྫོང་སྲ་མའི་གཟུང་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། ཤེས་པ་སྲ་མ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རང་འཛིན་པ་ཡི་ནི་སེམས་ཀྱི་
གཟུང་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་རང་སྣང་ལུལ་དུ་ལྟེད་པའི་སེམས་སྤྱི་མ་རང་གི་རྣམ་ལྟན་
དུ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་དེ་དང་ལྡན་པར་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སེམས་སྤྱི་
མ་དེའི་ཉེར་ལེན་དང་དེས་ཁྱོད་སློང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་གཞུང་འདིའི་དོན་ནི།
ཤེས་པ་སྲ་མ་ཤེས་པ་སྤྱི་མའི་ཉེར་ལེན་དང་། ཤེས་པ་སྤྱི་མ་ཤེས་པ་སྲ་མའི་སློང་

བྱེད་དུ་ཁས་སྐྱབས་ན། ཤེས་པ་སྲ་མ་ཤེས་པ་སྲི་མ་རང་གི་རྣམ་ལྟན་དུ་དངོས་སུ་
 སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པ་དང། ཤེས་པ་སྲི་མའི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་པ་གཉི་ག་ཁས་ལེན་དགོས་
 པས་རང་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་སྲི་མ་རང་གི་རྣམ་ལྟན་དུ་དངོས་སུ་སྐྱེད་
 བྱེད་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་གཟུང་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་ཤེས་པ་སྲི་མ་ལ་ལྟོས་ནས་ཤེས་
 པ་སྲ་མ་ལ་ཚང་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། ཤེས་པ་སྲི་མའི་གཟུང་དོན་དུ་ཁས་
 ལེན་དགོས་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། རང་འཇིན་ཤེས་པའི་ཉེ་ལེན་དང་སྤོང་བྱ་ཡིན་པ་
 དེ་ནང་སེམས་ཀྱི་གཟུང་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཞིང། དེ་འབྲ་དེ་ནང་
 སེམས་ཀྱི་གཟུང་དོན་ཡོད་ན། དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་དགོས་ཞེས་བརྟག་པ་མཐའ་
 བཟུང་གི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་རང་འཇིན་ཤེས་པ་རང་གི་
 རྣམ་ལྟན་དུ་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་གཟུང་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་ཁས་སྐྱབས་ནས་ནང་
 སེམས་ཀྱི་གཟུང་དོན་མེད་པ་འདོད་པ་ལ་ནི། མིག་ཤེས་དེ་རང་གི་དེ་མ་ཐག་འབྲས་
 སུ་སྤྱང་པའི་མིག་ཤེས་དྲན་པའི་སློབ་ཤེས་གཟུང་དོན་དུ་ཐལ་བ་བརྗོད་ཏུ་མེད་དོ། །

གལ་ཉེ། ཤེས་པ་སྲི་མས་ཤེས་པ་སྲ་མ་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་ན། ཤེས་པ་སྲི་མ་
 ཡུལ་ལ་འཕོ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ན། རྣམ་འབྱོར་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་རང་གཞན་གྱི་
 སེམས་དང་སྲི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སོགས་གཉི་ག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཅི་ཞེ་ན།
 གཟུགས་སོགས་དང་ནི་སེམས་སྲ་མ་གཉིས་ཀ་སེམས་སྲི་མས་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱས་
 པ་དེ་ལྟར་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་མི་འཐད་དོ་ཞེས་དཔྱོད་པ་འདི་གཟུགས་སོགས་
 སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་ངེས་པར་བརྟེན་དགོས་
 པའི་མ་དག་པའི་སློ་ཅན་ཐ་མལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། རྣམ་འབྱོར་པའི་

མངོན་ཤེས་ཀྱིས་རང་གཞན་གྱི་སེམས་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སོགས་གཉི་ག་
མངོན་སྲུང་དུ་རྟོགས་པ་ནི་བདག་སྐྱེན་ཉིང་དེ་འདྲིན་གྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་
ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཚུལ་དེ་གཉིས་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱ་བ་སྟེ།
སྟོན་ཚད་གངས་རིའི་ཁྲིད་ཀྱི་རྟོག་གེ་སྲུ་བ་མཐུང་དག་གིས་རྣ་བར་མ་ལྟར་བའི་
ལེགས་པར་བཤད་པའི་གཏམ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་ཤེས་པ་སྲ་མ་ཤེས་པ་སྲི་མའི་གཟུང་དོན་དུ་འགྲུང་ན། ཤེས་པ་
སྲ་མ་དེ། ཤེས་པ་སྲི་མས་རེས་འགའ་འདྲིན་ཞིང་རེས་འགའ་མི་འདྲིན་པའི་བྱུང་བར་
མི་འཐད་དོ། །གཟུགས་སོགས་སྲིའི་གཟུང་བ་དེ་ལ་ཆེས་སྲ་བ་དང་། ཐག་རིང་བ་
དང་། སྐྱིབ་བྱེད་ཀྱིས་བསྐྱིབས་པ་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིས་རེས་འགའ་དབང་ཤེས་ཀྱི་
གཟུང་ལུལ་མིན་པ་ཉིད་དུ་འགྲུང་ན་ཡང་། གཟུགས་སོགས་འདྲིན་པའི་སློ་སྲ་མ་ལ་
སྲར་མེད་པའི་སྐྱིབ་བྱེད་སོགས་གང་གི་སྟོན་ས་ཤེས་པ་སྲི་མའི་སྲང་ལུལ་དུ་གྲུང་
པའི་གོགས་སྲིས་སྐྱེས་པ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། དེའི་སྲིད། རང་སློ་སྲ་མ་གཟུང་དོན་དུ་
བྱས་ནས་འདྲིན་པར་འགྲུང་ན་ནི། དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་
ཁོ་ན་འདྲིན་པར་འགྲུང་དགོས་པ་དེས་ན། དོན་གཞན་སྲི་རོལ་རྟོགས་པར་མ་འགྲུང་
རོ། ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་ལོ། །

གལ་ཏེ་ཤེས་པ་སྲ་མས་ཤེས་པ་སྲི་མའི་གཟུང་དོན་བྱེད་པའི་རུས་པ་ལས་
དོན་གཞན་པའི་ཤེས་པ་སྲི་མ་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་མི་འཐད་དེ།
དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རུས་པ་དོན་གཞན་དུ་མ་ལྟར་བའི་སྲིར་རོ། །དེ་བས་ན་ཤེས་པ་
སྲ་མས་ཤེས་པ་སྲི་མའི་གཟུང་དོན་བྱེད་པའི་རུས་པ་དང་། དེ་ཉིད་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་

གཉིས་རྗེས་ཐ་དད་ཅིང། རྣམ་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་རྣམ་པ་ཅན་རྣམ་ཤེས་སྲ་མ་ལས་
 རྗེས་ཐ་དད་དོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ཚོས་ཅན། རང་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་རྣམ་པ་
 དོན་གཞན་ཡོད་པའི་སྐོར་ལས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ལས་རྗེས་ཐ་
 དད་པའི་རྣམ་པ་དུ་མ་དང། གཅིག་མེད་ཀྱང་རང་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་
 ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་གཅིག་དང་དུ་མ་གྱེད་ཅེས་བརྗོད་པ་འཕྲད་པའི་ཕྱིར། གཤམ་ཉེ་
 རྣམ་པ་དོན་གཞན་དུ་མ་ཡོད་པའི་སྐོར་ལས་འབྲས་བུ་དུ་མ་གྱེད་པ་མ་ཡིན་ན། རྒྱ་
 གཅིག་ལས་འབྲས་བུ་དུ་མ་འབྲུང་བ་མིན་ཅོ་ཞེ་ན། རྒྱ་གཅིག་ཉིད་ལ་རང་ལས་རྗེས་
 ཐ་དད་པའི་རྣམ་པ་དུ་མ་ཡོད་པས་རྒྱ་གཅིག་ལས་འབྲས་བུ་དུ་མ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་གྱི།
 འབྲས་བུ་དག་རྒྱ་ལས་འབྲུང་བའི་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར། རྒྱ་གཅིག་ཁོ་ན་ལས་འབྲས་བུ་
 གཅིག་ནི་སྐྱེ་བ་ཅིར་ཡང་མི་རུང་གི་འོན་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་རྒྱེན་གྱི་
 ཚོགས་པ་དག་ལས་འབྲུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་གཅིག་ཀྱང་འབྲས་བུ་
 འགའ་ཞིག་གི་ཉེར་ལེན་དུ་འགྱུར་ཞིང། འགའ་ཞིག་གི་ལྷན་ཅིག་གྱེད་རྒྱེན་དུ་འགྱུར་
 བས་འབྲས་བུ་སོ་སོ་ལ་སྟོས་ཉེ། རྒྱ་རྒྱེན་གྱི་ཚོགས་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར།
 རྒྱ་གཅིག་པོ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་དུ་མ་གྱེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཅོ།

འདི་ནི་ལྟ་དབང་སྐྱོའི་འགྲེལ་པར། གཅིག་ལས་གཅིག་ནི་ཅིར་མི་
 རུང་། །ཚོགས་པ་དག་ལས་ཐམས་ཅད་འབྲུང་། ཞེས་འདོན་པ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་
 ཅིང། རྒྱ་མཐའ་སོས། མ་ཡིན་འགའ་ཞིག་གཅིག་ལས་གཅིག་འབྲས་བུ་ཚོགས་
 པ་དག་ལས་འབྲུང་། ཞེས་བཏོན་ནས། འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་རྒྱེན་ཚོགས་པ་དག་
 ལས་འབྲུང་ཞིང། འོན་ཀྱང་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་ནི་ཉེར་ལེན་གཅིག་ལས་ཉེར་ལེན་

གཅིག་ཁོ་ན་དངོས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་མར་མེའི་སྐྱད་ཅིག་སྲ་མ་རེ་རེ་ལས་
སྐྱེ་མ་རེ་རེ་ཁོ་ན་དངོས་སུ་སྐྱེ་བ་བཞིན་ལོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

གསུམ་པ་ཡུལ་དང་རྣམ་ཤེས་སྲ་མ་ཅིག་ཅར་འཛིན་པ་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་
སློ་སྐྱེ་མ་གཞན་གྱིས་སྐྱེ་རོལ་གྱི་དོན་དང་རྣམ་ཤེས་སྲ་མ་གཉིས་ཀ་ཅིག་ཅར་འཛིན་
བར་འགྲུར་བས་ཉེས་པ་དེ་དག་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཡི་གེ་ཨ་ཨི་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་བར་
མ་ཆད་དུ་སྐྱེས་པ་ན། ཨི་ལ་དཔྱོད་པའི་སློ་གཅིག་ལུ་དེ་ལ་བརྗོད་པ་ཨ་ཨི་གཉིས་
རིམ་མིན་ཅིར་ཅར་ཉིད་དུ་སྣང་བར་འགྲུར་བར་ཐལ། རང་གི་གཟུང་དོན་ཨི་འཛིན་པ་
ན་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་རང་གི་ཉེ་ལེན་ཨ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཡང་ཨས་ཁྱད་པར་
དུ་བྱས་ནས་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྲ་སྣང་བ་ཅན་ཉིད་ཕྱིར།
ཞེས་པ་སྣང་བར་སློའི་འགྲུལ་བར་འབྱུང་ཡང་རྒྱན་དུ། སྲ་དང་སྐྱེ་མའི་དོན་སྣང་ཕྱིར།
ཞེས་འབྱུང་བ་སྣང་བ་ཤད་པར་བྱ་ཞིང་། ཤེས་པ་སྲ་མའི་གཟུང་དོན་ཨ་དང་སྐྱེ་མ་
རང་ཉིད་ཀྱི་གཟུང་དོན་ཨི་གཉིས་ཀ་དུས་མཉམ་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བུ་བའི་དོན་
ཏོ། །ལ་སོགས་ཞེས་པའི་ཚིག་ནི། འདི་དག་དང་རིགས་མཚུངས་པའི་གཞོན་བྱེད་
གཞན་ཡང་སྣང་བར་བྱེད་པའོ། །འདོད་པར་མི་རིགས་ཏེ། ཨ་ཨི་གཉིས་ཐོས་པའི་
དུས་ཉལ་དུ་རིམ་གྱིས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཨ་གཅིག་ལུ་ཐོས་པའི་ཆེ་
གཅིག་ཀྱང་ལན་གཉིས་གཉིས་སྣང་བར་འགྲུར་བར་ཐལ། ཨ་བདག་ཉིད་འཛིན་པའི་
ཤེས་པ་དང་དེ་རིག་པའི་སློང་བྱེད་དོན་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་སྣང་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ཡུལ་ལ་འཕྲོས་པའི་རྣམ་ཤེས་སྲ་མ་ཁོ་ནས་སྲ་མ་མི་སློང་བར་འདོད་
པ་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྣམ་ཤེས་ཡུལ་གཞན་སྐྱེ་རོལ་ལ་འཕྲོ་བ་ན། འཕྲོ་བ་མའི་སློ་

ཐ་མ་དེ་དེའི་སློབ་ཕྱི་མས་ཉམས་སུ་སྤོང་བ་མེན་པར་སློབ་ཕྱི་མ་དེས་དོན་འཛིན་པ་ཡིན་
 འོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་རྒྱུད་གཞན་གྱིས་ཉམས་སུ་སྤོང་བའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་རང་
 གིས་མ་སྤོང་བ་བཞིན་དུ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སློབ་ཕྱི་མ་ཐམས་ཅད་རང་གིས་ཉམས་སུ་སྤོང་
 བ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྲུང་ཉེ། དོན་ལ་འཕོ་ཁའི་སློབ་ཕྱི་མ་མ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
 མ་སྤོང་ན་དེས་ཤེས་སྲ་མ་སྤོང་བར་མི་རྟོགས་ཤིང་། དེས་ན་སྲ་མ་སྲ་མ་རྣམས་ལ་
 སྤོང་བྱེད་ཚད་མ་ཡོད་པར་ཚད་མས་མི་རྟོགས་པར་འགྲུང་བའི་ཕྱིར་ཉེ། རང་རིག་
 མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་པ་ཕྱི་མས་སྤོང་བར་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཉེ་
 བདག་གིས་སྤོང་བ་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། གཞན་གྱིས་སྤོང་བར་གྲུང་བ་ནི་མངོན་
 སུམ་མ་ཡིན་པས་བདག་གིས་སྤོང་བ་ཡང་གཞན་གྱིས་སྤོང་བ་བཞིན་དུ་ཐལ་བའི་
 སློན་མེད་དོ་ཞེ་ན། རྒྱ་མཚོན་གང་གིས་ན། བདག་གིས་སྤོང་བ་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ།
 གཞན་གྱིས་སྤོང་བ་བདག་ལ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་འོ་ཞེས་བརྗོད་པར་འགྲུང་བ་
 བདག་གིས་སྤོང་བ་དེ་ཉིད་ཚད་མ་གང་ལས་འགྲུབ་ཅེ་ཞེས་རང་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཉེ།
 རང་རིག་པ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཉེ། སློབ་ཕྱི་མས་སྤོང་བ་མི་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་བཤད་
 ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཉེ་མིག་ལ་སོགས་པ་རང་རིག་མེད་ཅིང་ཤེས་པ་གཞན་
 གྱིས་སྤོང་བ་མ་ཡིན་ཡང་། མིག་ལ་སོགས་པས་དོན་གསལ་ལོ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་
 ལྟར་རང་རིག་མེད་ཅིང་སློབ་ཕྱི་མས་སྤོང་བ་མ་ཡིན་ཡང་། བདག་རྒྱུད་ལ་སྤོང་བར་
 འཛོག་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དོན་གསལ་བའི་ཤེས་པའི་རྒྱ་མིག་ལ་སོགས་པའི་
 དབང་པོ་རྣམས་ནི་རང་གསལ་བར་མ་གྲུབ་ཀྱང་། རང་གིས་བདག་སྤོང་བུས་པའི་སློབ་

ནས་ཤེས་པ་ལ་དོན་གསལ་བར་བྱེད་བས་དབང་བོས་དོན་གསལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་
བྱ་བའི་ཐ་སྟེན་ཏུ་འགྲུར་གྱི་རང་ཉིད་གྱིས་ལྷལ་གསལ་བར་འདོད་བའི་ཤེས་པ་
རྣམས་ནི་རང་ཉིད་གསལ་བའི་རོ་བོ་མ་ཡིན་ན། དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་འཐད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་རང་གསལ་བའི་རོ་བོར་མ་གྲུབ་ཀྱང་དོན་གསལ་བར་བྱེད་ན་འགྲོ་
བ་འདི་མཐའ་དག་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་འགྲུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་
མངོན་སུམ་གྱི་ལེ་འུའི་གཞུང་གི་ཚོགས་མཐའ་དག་བཤད་ཅིན་ཅིང་། མངོན་སུམ་
གྱི་ལེ་འུ་འདི་ལ་གཞུང་གི་ཚད་ནི་སྒྲོ་ཀ་གསུམ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་ཙུ་གསུམ་རྒྱ་དཔེ་
ལས་འབྲུང་དོ་ཞེས་གྲགས་སོ། ། །

ཁ་བ་ཅན་འདིར་སྡོན་ཚད་གྲགས་པའི་གཞུང་། །
སྒྲོ་ག་བ་ལས་གཞན་དགོས་པ་མ་གཟིགས་ཏེ། །
ཚུལ་འདི་མ་བཟོད་རང་ཉིད་གཞུང་འདི་ལ། །
འགྲེལ་བྱེད་འི་མོའི་ཚོམ་པ་སྦངས་པ་སྟེ། །

རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱ་ཚེར་བཤད་པ་འདི་གསལ་བའི་རྒྱ་
མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་མངོན་སུམ་གྱི་ལེ་འུའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྟེ་གསུམ་པའོ། ། །

སྲ་སྟེ། སན་བདེའི་འབྲུང་གནས་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་འདུའི་སྡོན། །རབ་རྒྱས་
འགྲོ་ཀུན་ཐར་མཚོག་འབྲས་བཟང་ལ། །སྡོད་སྱིར་བཀའ་ཤིས་སྟན་གྲུབ་ཚོས་གྲ་
ཚེད། །ཚོས་སྡོན་འཛད་མེད་དཔ་འགྲོའི་རྒྱན་འདི་སྟེ། ། །།སྟེ་མཚུངས། །

བར་བྱང་སློབ་ཚིག་

རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
 གཞིལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་དཔེ་འབབ་སྤྱང་། །
 ཚིག་གི་གཞེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །
 རྗེ་མ་ཡོངས་འཇུག་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི། །

 དཔལ་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་དཀར་སྤྱང་བའི་མཚུས། །
 ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སྐོ་མོ་སྟོང་སྤྲུག་བརྒྱ། །
 གཤངས་ཉེ་རྒྱུད་ལྡེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ། །
 དེས་ལེགས་ཉོར་བྱའི་མཛོད་ལ་དབང་འཕྲོར་ཤོག།

ཅེས་འཇར་སྤྱིར་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་རྣམ་འདྲེན་
 །ལྡན་མེད་ཅེས་ཤིང་ལུགས་སྐོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འབྲེལ་ལུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་
 མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། རང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔལ་དུ་
 བསྐྱེད་དང་བསྐྱེད་འཇུག་གང་ལའང་སྤྱར་ཚོག་པའི་དགེ་བསྟོའི་སློབ་ཚིག་ཏུ་ལྡན་པའི་
 དགེ་སྟོང་ཚོས་སྐྱ་བ་དག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་འདྲིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བའོ། །

༄༅། བསམ་མཚན་བཏབ་ཏུ་སྤྱོད། ལཱ་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན། ལོ་ལྷན་ལྷན།

ལི་གཉི་ལྷ་རྒྱུག་པ་འདི་དཔེ་ཆའི་ནང་དུ་བཞུགས་ཆེ་འགོམ་ཡུག་གི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་འཇར་དཔལ་ཅན་རྒྱུད་
 ལས་གསུངས་སོ། །